CODEX IURIS CANONICI

天主教會法典

TENTAMEN SENSUM

[illegible] CANONICI

LITTERIS SINICIS REDDENDI PRIVATIM SUSCEPTUM ET PERACTUM

A

CYRILLO RUDOLPHO JARRE O. F. M.
VICARIO APOSTOLICO DE TSINANFU

ET

LI KI JEN
IAM JUDICE TRIBUNALIS APPELLATIONIS

試譯者

前濟南高等法院庭長 李啓人

代牧區主教 楊恩賚

山東濟南天主堂華洋印書局印
TYPIS MISSIONIS CATHOLICAE TSINAN, SHANTUNG

目錄

INDEX

	Can.—條	
第一編 總則	1— 86	LIBER PRIMUS NORMAE GENERALES
第一題 教法	8— 24	Tit. I. De legibus ecclesiasticis.
第二題 習慣	25— 30	Tit. II. De consuetudine.
第三題 期日及期間之計算	31— 35	Tit. III. De temporis supputatione.
第四題 勅答	36— 62	Tit. IV. De rescriptis.
第五題 特別權利	63— 79	Tit. V. De privilegiis.
第六題 寬免	80— 86	Tit. VI. De dispensationibus.
第二編 人	87—725	LIBER SECUNDUS DE PERSONIS
第一款 教士	108—486	PARS PRIMA. De Clericis
第一節 通則	108—214	Sectio I. De clericis in genere.
第一題 教士入座堂區之登記	111—117	Tit. I. De clericorum adscriptione alicui dioecesi.
第二題 教士之普通權利及特別權利	118—123	Tit. II. De iuribus et privilegiis clericorum
第三題 教士之義務	124—144	Tit. III. De obligationibus clericorum
第四題 教會職務	145—195	Tit. IV. De officiis ecclesiasticis
第一章 教會職務之委託	147—182	Cap. I. De provisione officiorum ecclesiasticorum.
第一頁 自由授與	152—159	Art. I. De libera collatione.
第二頁 選舉	160—178	Art. II. De electione.
第三頁 選求	179—182	Art. III. - De postulatione.
第二章 教會職務之喪失	183—195	Cap. II. De amissione officiorum ecclesiasticorum.
第五題 正權力及委任權力	196—210	Tit. V. De potestate ordinaria et delegata
第六題 教士還俗	211—214	Tit. VI. De reductione clericorum ad statum laicalem.
第二節 各種教士	215—486	Sectio II. De clericis in specie.
第七題 最高權力及依法律參與之人	218—328	Tit. VII. De suprema potestate deque iis qui eiusdem sunt ecclesiastico iure participes.
第一章 羅馬教宗	218—221	Cap. I. De Romano Pontifice.
第二章 公教全體會議	222—229	Cap. II. De Concilio Oecumenico.
第三章 羅馬聖教會之樞機大臣	230—241	Cap. III. De Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus.
第四章 羅馬教府	242—264	Cap. VI. De Curia Romana.
第一頁 聖部	246—257	Art. I. De Sacris Congregationibus
第二頁 羅馬教府之法院	258—259	Art. II. De Tribunalibus Curiae Romanae.
第三頁 羅馬教府之職務公署	260—264	Art. III. De Officiis Curiae Romanae,

第五章 羅馬教宗之使節	265—270	Cap. V. De Legatis Romani Pontificis.
第六章 宗主教首席主教總主教	271—280	Cap. VI. De Patriarchis, Primatibus, Metropolitis.
第七章 全會議及省會議	281—292	Cap. VII. De Conciliis plenariis et provincialibus.
第八章 宗座代牧及宗座監督	293—311	Cap. VIII. De Vicariis et Praefectis Apostolicis.
第九章 宗座總理	312—318	Cap. IX. De Administratoribus Apostolicis.
第十章 下級正教長	319—328	Cap. X. De Praelatis inferioribus.
第八題 主教權力及其權力之共享人	329—486	Tit. VIII. De potestate episcopali deque iis qui de eadem participant.
第一章 主教	329—349	Cap. I. De Episcopis.
第二章 主教之輔佐主教及補助主教	350—355	Cap. II. De Coadiutoribus et Auxiliaribus Episcoporum.
第三章 座堂區會議	356—362	Cap. III. De Synodo dioecesana.
第四章 座堂區府	363—390	Cap. VI. De Curia dioecesana.
第一頁 總代理人	366—371	Art. I. De Vicario Generali.
第二頁 祕書長及其他公證人並主教之檔案	372—384	Art. II. De cancellario aliisque notariis et archivo episcopali.
第三頁 座堂區會議試驗人及堂域司祭顧問	385—390	Art. III. De examinatoribus synodalibus et parochis consultoribus.
第五章 堂會議院	391—422	Cap. V. De Capitulis canonicorum.
第六章 座堂區顧問	423—428	Cap. VI. De Consultoribus dioecesanis.
第七章 主教座之障礙或出缺及座堂會議院代理人	429—444	Cap. VII. De sede impedita aut vacante ac de Vicario Capitulari.
第八章 總司祭	445—450	Cap. VIII. De vicariis foraneis.
第九章 堂域司祭	451—470	Cap. IX. De parochis.
第十章 堂域代理司祭	471—478	Cap. X. De vicariis paroecialibus.
第十一章 堂長	479—486	Cap. XI. De ecclesiarum rectoribus.
第二款 修會員	487—681	PARS SECUNDA. **De religiosis.**
第九題 修會及其省區及會院之成立及撤銷	492—498	Tit. IX. De erectione et suppressione religionis, provinciae, domus.
第十題 修會之政治	499—537	Tit. X. De religionum regimine.
第一章 修會之長官及會議	499—517	Cap. I. De Superioribus et de Capitulis.
第二章 告解司祭及特務司祭	518—530	Cap. II. De confessariis et cappellanis.
第三章 財產及其管理	531－537	Cap. III. De bonis temporalibus eorumque administratione.
第十一題 入修會之准許	538—586	Tit. XI. De admissione in religionem.
第一章 請求	539－541	Cap. I. De postulatu.
第二章 初學	542—571	Cap. II. De novitiatu.
第一頁 准許入初學之必要條件	542—552	Art. I. De requisitis, ut quis in novitiatum admittatur.
第二頁 初學員之教誨	553—571	Art. II. De novitiorum institutione.
第三章 發修會願	572－586	Cap. III. De professione religiosa.
第十二題 教士修會內之學業計畫	587—591	Tit. XII. De ratione studiorum in religionibus clericalibus,

第十三題	修會員之義務及特別權利	592—631	Tit. XIII. De obligationibus et privilegiis religiosorum.
第一章	義務	592—612	Cap. I. De obligationibus.
第二章	特別權利	613—625	Cap. II. De privilegiis.
第三章	升教會之尊位或管理堂域之修會員所有之義務及特別權利	626—631	Cap. III. De obligationibus et privilegiis religiosi ad ecclesiasticam dignitatem promoti vel paroeciam regentis.
第十四題	轉入其他修會	632—636	Tit. XIV. De transitu ad aliam religionem.
第十五題	退出修會	637—645	Tit. XV. De egressu e religione.
第十六題	修會員之開除	646—672	Tit. XVI. De dimissione religiosorum.
第一章	曾發定期願修會員之開除	647—648	Cap. I. De dimissione religiosorum qui vota temporaria nuncuparunt.
第二章	在非特屬教士修會或教民修會內曾發終身願修會員之開除	649—653	Cap. II. De dimissione religiosorum qui vota perpetua nuncupaverunt in religione clericali non exempta vel in religione laicali.
第三章	特屬教士修會因開除曾發終身特典或常典願之修會員而應提起之訴訟	654—668	Cap. III. De processu iudiciali in dimissione religiosorum qui vota perpetua sive sollemnia sive simplicia nuncupaverunt in religione clericali exempta.
第四章	被開除之曾發終身願修會員	669—672	Cap. IV. De religiosis dimissis, qui vota perpetua nuncupaverunt.
第十七題	共同生活而不發願之男子或婦女會	673—681	Tit. XVII. De societatibus sive virorum, sive mulierum in communi viventium sine votis.
第三款	教民	682—725	PARS III. De laicis.
第十八題	信友社團之通則	684 - 699	Tit- XVIII. De fidelium associationibus in genere.
第十九題	各種信友社團	700—725	Tit. XIX. De fidelium associationibus in specie.
第一章	世俗第三會	702 - 706	Cap. I. De Tertiis Ordinibus saecularibus.
第二章	弟兄會及善會	707 - 719	Cap. II. De confraternitatibus et piis unionibus.
第三章	總弟兄會及首善會	720—725	Cap. III. De archiconfraternitatibus et primariis unionibus.
第三編	物	726—1551	LIBER TERTIUS DE REBUS
第一款	聖事	731—1153	PARS PRIMA De Sacramentis.
第一題	聖洗	737--779	Tit. I. De baptismo.
第一章	聖洗之授與人	738—744	Cap. I. De ministro baptismi.
第二章	聖洗之領受人	745—754	Cap. II. De subjecto baptismi.
第三章	聖洗之儀式及禮節	755—761	Cap. III. De ritibus et caeremoniis baptismi.
第四章	代父母	762—769	Cap. IV. De patrinis.

第五章 行聖洗之時間及處所	770—776	Cap. V. De tempore et loco baptismi conferendi.
第六章 授與聖洗之登簿及證據	777—779	Cap. VI. De collati baptismi adnotatione et probatione.
第二題 堅振	780—800	Tit. II. De confirmatione.
第一章 堅振之授與人	782—785	Cap. I. De ministro confirmationis.
第二章 堅振之領受人	786—789	Cap. II. De subiecto confirmationis.
第三章 授與堅振之時期及處所	790—792	Cap. III. De tempore et loco confirmationis conferendae.
第四章 代父母	793—797	Cap. IV. De patrinis.
第五章 授與堅振之登簿及證據	798—800	Cap. V. De collatae confirmationis adnotatione et probatione.
第三題 至聖之聖體	801—869	Tit. III. De sanctissima Eucharistia.
第一章 彌撒聖祭	802—844	Cap. I. De sacrosancto Missae sacrificio.
第一頁 舉行彌撒聖祭之司祭	802—813	Art. I. De sacerdote Missae sacrificium celebrante.
第二頁 彌撒之儀式及禮節	814—819	Art. II. De Missae ritibus et caeremoniis.
第三頁 舉行彌撒之日時及處所	820—823	Art. III. De tempore et loco Missae celebrandae.
第四頁 彌撒之施物即酬餉	824—844	Art. IV. De Missarum eleemosynis seu stipendiis.
第二章 至聖之聖體聖事	845—869	Cap. II. De sanstissimo Eucharistiae sacramento.
第一頁 聖體之授與人	845—852	Art. I. De ministro sacrae communionis.
第二頁 聖體之領受人	853—866	Art. II. De subiecto sacrae communionis.
第三頁 授與聖體之日時及處所	867—869	Art. III. De tempore et loco quo sacra communio distribui potest.
第四題 告解聖事	870—936	Tit. IV. De poenitentia.
第一章 告解聖事之授與人	871—892	Cap. I. De ministro sacramenti poenitentiae.
第二章 罪之保留	893—900	Cap. II. De reservatione peccatorum.
第三章 告解聖事之領受人	901—907	Cap. III. De subiecto sacramenti poenitentiae.
第四章 聽告解之處所	908—910	Cap. IV. De loco ad confessiones excipiendas.
第五章 大赦	911—936	Cap. V. De indulgentiis
第一頁 放大赦	911—924	Art. I. De indulgentiarum concessione.
第二頁 受得大赦	925—936	Art. II. De indulgentiis acquirendis.
第五題 終傅聖事	937—947	Tit. V. De extrema unctione.
第一章 終傅之授與人	938—939	Cap. I. De ministro extremae unctionis.
第二章 終傅之領受人	940—944	Cap. II. De subiecto extremae unctionis.
第三章 終傅之儀式及禮節	945—947	Cap. III. De ritibus et caeremoniis extremae unctionis.
第六題 神品聖事	948—1011	Tit. VI. De ordine.

第一章 神品之授與人	951—967	Cap. I. De ministro sacrae ordinationis.
第二章 神品之領受人	968—991	Cap. II. De subiecto sacrae ordinationis.
第一頁 神品領受人應有之資格	973—982	Art. I. De requisitis in subiecto sacrae ordinationis.
第二頁 違法及其他阻礙	983—991	Art. II. De irregularitatibus aliisque impedimentis.
第三章 領受聖神品前應作成之事件	992—1001	Cap. III. De iis quae sacrae ordinationi praeire debent.
第四章 授與神品之儀式及禮節	1002—1005	Cap. IV. De ritibus et caeremoniis sacrae ordinationis.
第五章 授與神品之時期及處所	1006—1009	Cap. V. De tempore et loco sacrae ordinationis.
第六章 授與神品之登簿及證據	1010—1011	Cap. VI. De adnotatione ac testimonio peractae ordinationis.
第七題 婚姻聖事	1012—1143	Tit. VII. De matrimonio.
第一章 結婚前應爲之事務及尤對婚姻之預告	1019—1034	Cap. I. De iis quae matrimonii celebrationi praemitti debent et praesertim de publicationibus matrimonialibus.
第二章 阻礙之通則	1035—1057	Cap. II. De impedimentis in genere.
第三章 禁止阻礙	1058—1066	Cap. III. De impedimentis impedientibus.
第四章 拆散阻礙	1067—1080	Cap. IV. De impedimentis dirimentibus.
第五章 結婚之合意	1081—1093	Cap. V. De consensu matrimoniali.
第六章 結婚之方式	1094—1103	Cap. VI. De forma celebrationis matrimonii.
第七章 非公開婚姻	1104—1107	Cap. VII. De matrimonio conscientiae.
第八章 結婚之時期及處所	1108—1109	Cap. VIII. De tempore et loco celebrationis matrimonii.
第九章 婚姻之效力	1110—1117	Cap. IX. De matrimonii effectibus.
第十章 夫妻之分離	1118—1132	Cap. X. De separatione coniugum.
第一頁 婚姻拘束之解除	1118—1127	Art. I. De dissolutione vinculi.
第二頁 寢食住之分離	1128—1132	Art. II. De separatione tori, mensae et habitationis.
第十一章 婚姻之補正	1133—1141	Cap. XI. De matrimonii convalidatione.
第一頁 單純之補正	1133—1137	Art. I. De convalidatione simplici.
第二頁 根本救濟	1138—1141	Art. II. De sanatione in radice.
第十二章 次婚	1142—1143	Cap. XII. De secundis nuptiis.
第八題 聖物	1144—1153	Tit. VIII. De sacramentalibus.
第二款 聖處所及聖時期	1154—1254	PARS II. De locis et temporibus sacris.
第一節 聖處所	1154—1242	Sectio. I. De locis sacris.
第九題 堂	1161—1187	Tit. IX. Dc ecclesiis.
第十題 祈禱房舍	1188—1196	Tit. X. De oratoriis.
第十一題 祭台	1197—1202	Tit. XI. De altaribus.
第十二題 教會之殯葬禮	1203—1242	Tit. XII. De sepultura ecclesiastica.

第一章	墓地	1205 - 1214	Cap. I. De coemeteriis.
第二章	屍體之送堂行安靈禮及葬埋	1215 - 1238	Cap. II. De cadaveris translatione ad ecclesiam, funere ac depositione.
第三章	天主教葬禮適用之准許或拒絕	1239 - 1242	Cap. III. De iis quibus sepultura ecclesiastica concedenda est aut neganda.
第二節	聖期日	1243 - 1254	Sectio II. De temporibus sacris.
第十三題	瞻禮日	1247—1249	Tit. XIII. De diebus festis.
第十四題	小齋及大齋	1250—1254	TIt. XIV. De abstinentia et ieiunio.
第三款	恭敬天主	1255—1321	PARS III. **De cultu divino.**
第十五題	至聖聖體之保存及敬禮	1265—1275	Tit. XV. De custodia et cultu sanctissimae Eucharistiae.
第十六題	聖人聖像及聖遺物之敬禮	1276—1289	Tit. XVI. De cultu Sanctorum, sacrarum imaginum et reliquiarum.
第十七題	聖遊行	1290—1295	Tit. XVII. De sacris processionibus.
第十八題	聖具	1296—1306	Tit. XVIII. De sacra supellectili.
第十九題	聖願及聖誓	1307—1321	Tit. XIX. De voto et iureiurando.
第一章	聖願	1307—1315	Cap. I. De voto.
第二章	聖誓	1316—1321	Cap. II. De iureiurando.
第四款	天主教會之教誨職權	1322—1408	PARS IV. **De magisterio ecclesiastico.**
第二十題	天主言語之宣講	1327—1351	Tit. XX. De divini verbi praedicatione.
第一章	講解要理問答	1329—1336	Cap. I. De catechetica institutione.
第二章	聖講演	1337—1348	Cap. II. De sacris concionibus.
第三章	聖宣教	1349—1351	Cap. III. De sacris missionibus.
第二十一題	修道院	1352—1371	Tit. XXI. De Seminariis.
第二十二題	學校	1372—1383	Tit. XXII. De scholis.
第二十三題	書籍之檢定及禁止	1384—1405	Tit. XXIII. De praevia censura librorum eorumque prohibitione.
第一章	書籍之檢定	1385—1394	Cap. I. De praevia librorum censura.
第二章	書籍之禁止	1395—1405	Cap. II. De prohibitione librorum.
第二十四題	宣信德誓	1406—1408	Tit. XXIV. De fidei professione.
第五款	聖祿職及教會之無團體建設	1409—1494	PARS. V. **De beneficiis aliisque institutis ecclesiasticis non collegialibus.**
第二十五題	教會之聖祿職	1409—1488	Tit. XXV. De beneficiis ecclesiasticis.
第一章	聖祿職之創置卽設立	1414—1418	Cap. I. De constitutione seu erectione beneficiorum.
第二章	聖祿職之混合,遷移,分析,割讓,變更,廢除	1419—1430	Cap. II. De unione, translatione, divisione, dismembratione, conversione et suppressione beneficiorum.

第三章 聖祿職之授與	1431—1447	Cap. III. De beneficiorum collatione.
第四章 保護權	1448—1471	Cap. IV. De iure patronatus.
第五章 任聖祿職人之權力義務	1472—1483	Cap. V. De iuribus et obligationibus beneficiariorum.
第六章 聖祿職之退職及調換	1484—1488	Cap. VI. De dimissione et permutatione beneficiorum.
第二十六題 教會之其他無團體機關	1489—1494	Tit. XXVI. De aliis institutis ecclesiasticis non collegialibus.
第六款 教會之時物	1495—1551	PARS VI. **De bonis Ecclesiae temporalibus.**
第二十七題 教會財產之取得	1499—1517	Tit. XXVII. De bonis ecclesiasticis acquirendis.
第二十八題 教會財產之管理	1518—1528	Tit. XXVIII. De bonis ecclesiasticis administrandis.
第二十九題 契約	1529—1543	Tit. XXIX. De contractibus.
第三十題 慈善基金	1544—1551	Tit. XXX. De piis fundationibus.
第四編 訴訟行爲	1552—2194	LIBER QUARTUS. **DE PROCESSIBUS.**
第一款 審判程序	1552—1998	PARS I. **De Iudiciis.**
第一節 審判總則	1556—1924	Sectio I. De iudiciis in genere.
第一題 法院之管轄	1556—1568	Tit. I. De foro competenti.
第二題 法院之等級及種類	1569—1607	Tit. II. De variis tribunalium gradibus et speciebus.
第一章 第一審普通法院	1572—1593	Cap. I. De tribunali ordinario primae instantiae.
第一頁 審判官	1572—1579	Art. I. De Iudice.
第二頁 豫審官及覆白官	1580—1584	Art. II. De Auditoribus et Relatoribus.
第三頁 書記官保義官保束官	1585—1590	Art. III. De Notario, Promotore iustitiae vinculi Defensore.
第四頁 差役及執達員	1591—1593	Art. IV. De Cursoribus et Apparitoribus.
第二章 第二審普通法院	1594—1596	Cap. II. De tribunali ordinario secundae instantiae.
第三章 宗座普通法院	1597—1605	Cap. III. De ordinariis Apostolicae Sedis tribunalibus.
第一頁 羅馬聖輪法院	1598—1601	Art. I. De sacra Romana Rota.
第二頁 宗座署名法院	1602—1605	Art. II. De Signatura Apostolica.
第四章 受委法院	1606—1607	Cap. IV. De tribunali delegato.
第三題 法院之程序	1608—1645	Tit. III. De disciplina in tribunalibus servanda.
第一章 審判官及法院其他人員之職務	1608—1626	Cap. I. De officio iudicum et tribunalis ministrorum.
第二章 審判案件之次序	1627—1633	Cap. II. De ordine cognitionum.
第三章 可變期間不變期間	1634—1635	Cap. III. De dilationum terminis et fatalibus.

第四章 審判處所及期日	1636—1639	Cap. IV. De loco et tempore iudicii.
第五章 審判時准許在場之人及卷宗之制作及保存方法	1640—1645	Cap. V. De personis ad disceptationem iudicialem admittendis et de modo confectionis et conservationis actorum.
第四題 訴訟當事人	1646—1666	Tit. IV De partibus in causa.
第一章 原告及被告	1646—1654	Cap. I. De actore et reo convento.
第二章 訴訟代理人及律師	1655—1666	Cap. II. De procuratoribus ad lites et advocatis.
第五題 起訴及抗辯	1667—1705	Tit. V. De actionibus et exceptionibus.
第一章 假扣押及禁止行使權利	1672—1675	Cap. I. De rei sequestratione et inhibitione exercitii iuris.
第二章 新工作之阻止報告及損害豫防訴訟	1676—1678	Cap. II. De actionibus ex novi operis nuntiatione et damno infecto.
第三章 行爲無效訴訟	1679—1683	Cap. III. De actionibus ob nullitatem actorum.
第四章 撤銷行爲及回復原狀之訴訟	1684—1689	Cap. IV. De actionibus rescissoriis et de restitutione in integrum.
第五章 互相起訴卽反訴	1690—1692	Cap. V. De mutuis petitionibus seu de actionibus reconventionalibus.
第六章 占有訴訟	1693 - 1700	Cap. VI. De actionibus seu remediis possessoriis.
第七章 訴訟之消滅	1701—1705	Cap. VII. De exstinctione actionum.
第六題 起訴	1706—1725	Tit. VI. De causae introductione.
第一章 訴狀	1706—1710	Cap. I. De libello litis introductorio.
第二章 傳喚及訴訟行爲之通知	1711—1725	Cap. II. De citatione et denuntiatione actorum iudicialium.
第七題 爭論之開始	1726—1731	Tit. VII. De litis contestatione.
第八題 訴訟之繫屬期間	1732—1741	Tit. VIII. De litis instantia.
第九題 審判時對於當事人應行之詢問	1742—1746	Tit. IX. De interrogationibus partibus in iudicio faciendis.
第十題 證據	1747—1836	Tit. X. De probationibus.
第一章 當事人之自認	1750—1753	Cap. I. De confessione partium.
第二章 證人及其證言	1754—1791	Cap. II. De testibus et attestationibus.
第一頁 證人之資格	1756—1758	Art. I. Qui testes esse possint.
第二頁 聲明證人之人及方式並得聲明證人之人數及得被拒絕之證人	1759—1766	Art. II. A quibus, quomodo et quot testes induci et qui excludi possint.
第三頁 證人之宣誓	1767—1769	Art. III. De iureiurando testium.
第四頁 證人之訊問	1770—1781	Art. IV. De testium examine.
第五頁 證言之曉諭及駁辯	1782—1786	Art. V. De testimoniorum evulgatione eorumque reprobatione.
第六頁 證人所受損害之賠償	1787—1788	Art. VI. De indemnitate testium.
第七頁 證人之信用	1789—1791	Art. VII. De testimoniorum fide.
第三章 鑑定人	1792—1805	Cap. III. De peritis.

第四章	審判官之履勘及檢驗	1806—1811	Cap. IV. De accesu et recognitione iudiciali.
第五章	書證	1812—1824	Cap. V. De probatione per instrumenta.
第一頁	文書之性質及證據力	1812—1818	Art. I. De natura et fide instrumentorum.
第二頁	書證之提出及提出之聲請	1819—1824	Art. II. De productione documentorum et actione ad exhibendum.
第六章	推定	1825—1828	Cap. VI. De praesumptionibus.
第七章	當事人宣誓	1829—1836	Cap. VII. De iureiurando partium.
第十一題	附帶訴訟	1837—1857	Tit. XI. De causis incidentibus.
第一章	抗命	1842—1851	Cap. I. De contumacia.
第二章	第三人之參加訴訟	1852—1853	Cap. II. De interventu tertii in causa.
第三章	於訴訟繫屬中所爲之防害行爲	1854—1857	Cap. III. De attentatis lite pendente.
第十二題	傳覽案券終結準備程序及辯論	1858—1867	Tit. XII. De processus publicatione, de conclusione in causa et de causae discussione.
第十三題	判決	1868—1877	Tit. XIII. De sententia.
第十四題	糾正判決之適法方法	1878—1901	Tit. XIV. De iuris remediis contra sententiam.
第一章	上訴	1879—1891	Cap. I. De appellatione.
第二章	聲明判決無效	1892—1897	Cap. II. De querela nullitatis contra sententiam.
第三章	第三人之對抗	1898—1901	Cap. III. De oppositione tertii.
第十五題	卽判之事項及回復原狀	1902—1907	Tit. XV. De re iudicata et de restitutione in integrum.
第十六題	訴訟費用及無費用之保護	1908—1916	Tit. XVI. De expensis iudicialibus et gratuito patrocinio.
第一章	訴訟費用	1908—1913	Cap. I. De expensis iudicialibus.
第二章	無費用之保護及訴訟費用之減輕	1914—1916	Cap. II. De gratuito patrocinio aut expensarum iudicialium diminutione.
第十七題	判決之執行	1917—1924	Tit. XVII. De exsecutione sententiae.
第二節	特定訴訟應遵守特定之規則	1925—1998	Sectio II. De peculiaribus normis in certis quibusdam iudiciis servandis.
第十八題	避免民事訴訟之方法	1925—1932	Tit. XVIII. De modis evitandi iudicium contentiosum.
第一章	和解	1925—1928	Cap. I. De transactione.
第二章	約定調斷人	1929—1932	Cap. II. De compromisso in arbitros.
第十九題	刑事訴訟	1933—1959	Tit. XIX. De iudicio criminali.
第一章	公訴及報告	1934—1938	Cap. I. De accusatoria actione et denuntiatione.
第二章	偵查	1939—1946	Cap. II. De inquisitione.
第三章	犯罪人之訓誡	1947—1953	Cap. III. De correptione delinquentis.
第四章	刑事訴訟之提起及犯人之被告訴	1954—1959	Cap. IV. De instructione processus criminalis et de rei constitutione.
第二十題	婚姻訴訟	1960—1992	Tit. XX. De causis matrimonialibus.

第一章 法院之管轄	1960—1965	Cap. I. De foro competenti.
第二章 設立法院	1966—1969	Cap. II. De tribunali constituendo.
第三章 提起婚姻訴訟權及請求寬免僅被承認之婚姻之權利	1970—1973	Cap. III. De iure accusandi matrimonium et postulandi dispensationem super rato.
第四章 證據	1974—1982	Cap. IV. De probationibus.
第一頁 證人	1974—1975	Art. I. De testibus.
第二頁 身體之檢驗	1976—1982	Art. II. De inspectione corporali.
第五章 案件之傳覽及辯論終結及判決	1983—1985	Cap. V. De publicatione processus, conclusione in causa et sententia.
第六章 上訴	1986—1989	Cap. VI. De appellationibus.
第七章 前規定例外之情形	1990—1992	Cap. VII. De causis exceptis a regulis hucusque traditis.
第二十一題 神品訴訟	1993—1998	Tit. XXI. De causis contra sacram ordinationem.
第二款 天主之僕人列入真福品及普列聖品之訴訟	1999—2141	PARS. II. **De causis beatificationis Servorum Dei et canonizationis Beatorum.**
第二十二題 參與本款訴訟之特定人	2003—2018	Tit. XXII. De nonnullis personis quae in his processibus partem habent.
第一章 原告及申請人	2003—2008	Cap. I. De actore et Postulatore.
第二章 樞機遞自官及保信官及副保信官	2009—2012	Cap. II. De Cardinali Relatore, Promotoribus fidei et Subpromotoribus.
第三章 書記官及秘書長及律師	2013—2018	Cap. III. De notario, cancellario et advocatis.
第二十三題 本款訴訟所應用之證據	2019—2036	Tit. XXIII. De probationibus in his processibus adhibendis.
第一章 證據之通則	2019—2022	Cap. I. De probationibus generatim.
第二章 證人及鑑定人	2023—2031	Cap. II. De testibus et peritis.
第三章 應附於卷宗內之證件	2032—2036	Cap. III. De documentis processui inserendis.
第二十四題 用未設立之教區管轄權行天主之僕人列真福品之訴訟	2037—2124	Tit. XXIV. De processu beatificationis Servorum Dei per viam non-cultus.
第一章 區域正當力人依其本權力開始進行之訴訟	2038—2064	Cap. I. De processibus a loci Ordinario iure proprio instruendis.
第一頁 天主之僕人之著作物之搜集	2042—2048	Art. I. De perquisitione scriptorum Servi Dei.
第二頁 調查訴訟	2049—2056	Art. II. De processu informativo.
第三頁 未設禮訴訟	2057—2060	Art. III. De processu super non-cultu.
第四頁 呈送遺像天主之僕人之著作物訴訟調查訴訟及無禮訴訟之卷宗於聖部	2061—2064	Art. IV. De transmissione processus scriptorum Servi Dei, processus informativi et de nonculto ad Sacram Congregationem.

第二章 聖部開始訴訟	2065—2086	Cap. II. De causae introductione apud Sacram Congregationem.
第一頁 審查著作物	2065—2072	Art. I. De revisione scriptorum.
第二頁 調查訴訟之審議	2073—2084	Art. II. De discussione processus informativi.
第三頁 無敬禮訴訟之審議	2085—2086	Art. III. De discussione processus super non-cultu.
第三章 屬於宗座之訴訟	2087—2124	Cap. III. De processibus apostolicis.
第一頁 屬於宗座之訴訟之開始進行	2087—2097	Art. I. De processu apostolico instruendo.
第二頁 審理屬於宗座訴訟進行之效力	2098—2100	Art. II. De processus apostolici validitate diiudicanda.
第三頁 對於各德行之勇氣或致命及致命原因之裁判	2101—2115	Art. III. De iudicio super heroicitate virtutum in specie vel super martyrio eiusque causa.
第四頁 天主之僕人之各個聖蹟之裁判	2116—2124	Art. IV. De iudicio super Servi Dei miraculis in specie.
第二十五題 用敬禮卽例外途徑進行天主之僕人列入眞福品之訴訟	2125—2135	Tit. XXV. De processu beatificationis Servorum Dei per viam cultus seu casus excepti.
第二十六題 眞福人之晉列聖品	2136—2141	Tit. XXVI. De Beatorum canonizatione.
第三款 辦理特定案件或實行刑事懲罰之程序	2142—2194	PARS III. **De modo procedendi in nonnullis expediendis negotiis vel sanctionibus poenalibus applicandis.**
第二十七題 罷免不易遷轉之堂域司祭之程序	2147—2156	Tit. XXVII. De modo procedendi in remotione parochorum inamovibilium.
第二十八題 罷免較易遷轉堂域司祭之程序	2157—2161	Tit. XXVIII. De modo procedendi in remotione parochorum amovibilium.
第二十九題 調換堂域司祭之程序	2162—2167	Tit. XXIX. De modo procedendi in translatione parochorum.
第三十題 關於不盡定居義務之教士訴訟程序	2168—2175	Tit. XXX. De modo procedendi contra clericos non-residentes.
第三十一題 對於姘夫教士之訴訟程序	2176—2181	Tit. XXXI. De modo procedendi contra clericos concubinarios.
第三十二題 處理輕視本義務之堂域司祭之程序	2182—2185	Tit. XXXII. De modo procedendi contra parochum in adimplendis paroecialibus officiis negligentem.
第三十三題 依自己所知而得之心證科處免職罰	2186—2194	Tit. XXXIII. De modo procedendi in suspensione ex informata conscientia infligenda.
第五編 罪罰	2195—2414	LIBER QUINTUS **DE DELICTIS ET POENIS**
第一款 罪	2195—2213	PARS I. **De delictis.**
第一題 罪之性質及種類	2195—2198	Tit. I. De natura delicti eiusque divisione.
第二題 犯罪責任及其加減理由幷因犯罪而法律上發生之效力	2199—2211	Tit. II. De imputabilitate delicti, de causis illam aggravantibus vel minuentibus et de iuridicis delicti effectibus.

第三題 未遂犯	2212—2213	Tit. III. De conatu delicti.
第二款 罰	2214 - 2313	PARS II. **De Poenis.**
第一節 罰之總則	2214—2240	Sectio I. De poenis in genere.
第四題 罰之意義種類解釋實用	2215—2219	Tit. IV. De poenarum notione, speciebus, interpretatione atque applicatione.
第五題 享有強制權之官員	2220—2225	Tit. V. De Superiore potestatem coactivam habente.
第六題 強制權力人之所屬人	2226—2235	Tit. VI. De subiecto coactivae potestati obnoxio.
第七題 罰之赦免	2236—2240	Tit. VII. De poenarum remissione.
第二節 罰之分類	2241—2313	Sectio II. De poenis in specie.
第八題 改良卽懲治罰	2241—2285	Tit. VIII. De poenis medicinalibus seu de censuris.
第一章 懲治罰之總則	2241 -2254	Cap. I. De censuris in genere.
第二章 懲治罰之分則	2255 2285	Cap. II. De censuris in specie.
第一頁 棄絕罰	2257 2267	Art. I. De excommunicatione.
第二頁 禁止聖事罰	2268—2277	Art. II. De interdicto.
第三頁 免職罰	2278—2285	Art. III. De suspensione.
第九題 報復罰	2286—2305	Tit. IX. De poenis vindicativis.
第一章 普通報復罰	2291—2297	Cap. I. De poenis vindicativis communibus.
第二章 教士之特別報復罰	2298—2305	Cap. II. De peculiaribus clericorum poenis vindicativis.
第十題 豫防罰及補贖	2306—2313	Tit. X. De remediis poenalibus et poenitentiis.
第一章 豫防罰	2306—2311	Cap. I. De remediis poenalibus.
第二章 補贖	2312—2313	Cap. II. De poenitentiis.
第三款 各罪之罰	2314—2414	PARS III. **De poenis in singula delicta.**
第十一題 違犯信德及聖教會之統一罪	2314—2319	Tit. XI. De delictis contra fidem et unitatem Ecclesiae.
第十二題 反信仰罪	2320—2329	Tit. XII. De delictis contra religionem.
第十三題 妨害公教會之權力或人或物	2330—2349	Tit. XIII. De delictis contra auctoritates, personas, res ecclesiasticas.
第十四題 妨害生命,自由,所有權,名譽,風化罪	2350—2359	Tit. XIV. De delictis contra vitam, libertatem, proprietatem, bonam famam ac bonos mores.
第十五題 僞造罪	2360—2363	Tit. XV. De crimine falsi.
第十六題 乘行領神品或其他聖事時所犯之罪	2364—2375	Tit. XVI. De delictis in administratione vel susceptione ordinum aliorumque Sacramentorum.
第十七題 違背教士或修會員身分之本義務罪	2376—2389	Tit. XVII. De delictis contra obligationes proprias status clericalis vel religiosi.
第十八題 乘授與,領受或辭退教會之尊位,職務,聖祿職時所犯之罪	2390 2403	Tit. XVIII. De delictis in collatione, susceptione et dimissione dignitatum, officiorum et beneficiorum ecclesiasticorum.
第十九題 濫用教會之權力或職務	2404—2414	Tit. XIX. De abusu potestatis vel officii ecclesiastici.

DELEGATIO APOSTOLICA
IN SINIS
6, A Nai-tse-Fu. Pekini

Pekini, die 21 mensis Novembris 1941

N. 1301/41.

Excellentissime Domine,

Honori ac officio necnon gaudio mihi duco, responsum, modo acceptum a Sacra Congregatione de Propaganda Fide, quoad versionem in linguam sinicam Codicis Juris Canonici, ad Excellentiam Tuam communicare.

Ecce vero quomodo eadem S. Congregatio, audita debita Commissione competentia praedita pro interpraetatione Juris Canonici, respondit: "Datur facultas, seu permissio rogata, imprimendi scilicet Textum latinum Codicis, cui apponatur ad latus translatio sinica, ea tamen condicione necessaria ut, tam in Titulo quam in praefatione, clare et eminenter declaretur agi hoc non nisi de quodam simplice tentamine reddendi in caracteribus sinensibus sensum Canonum, et hoc quidem tentamen fieri absolute ex motione et responsabilitate privata,"

Dum perlibenter haec Tibi communico gratum mihi est Tibi felicitationes meas offerre pro hac benevola responsione ex parte S. C. quae ipsa per me desiderat Tibi offerre vota ut opus tuum, quamvis sit et maneat privatum, decoris Ecclesiae necnon utilitatis studiosis evadere possit.

Plurimam Tibi dicens salutem, maneo in solatio caritatis et in unione precum

Tui addictissimus in Christo.
Marius Zanin arch.
Delegatus Apostolicus.

EXC.MO MGR CYRILLO JARRE, ofm.
VICARIO AP. DE TSINANFU (Shantung)

LECTORI SALUTEM

Competente auctoritate impulsus hoc opus suscipere ausus sum, licet vires meae omnino insufficientes fuerint. Deus ipse supplevit insufficientiam meam praesertim eo, quod mihi in auxilium misit optimum iudicem Likijen 李 啟 人, hominem in scientia et litteratura sinica et jure sinico, necnon in praxi iuridica excellentem. Ipse maximam difficultatem nostram, sc. inveniendi vel de novo formandi terminos sacri iuris, persaepe mirabili cum dexteritate superavit. Praestantissimum vero illius viri meritum in eo est, quod indefesso labore trium fere annorum pro tanta tamque varia materia Codicis Juris Canonici semper convenientem phrasem sinicam omni diligentia quaesivit quaesitamque patienter perpolivit. Qui labor eo difficilior illi erat, quod ipse linguam latinam non callebat, et utpote non-catholicus, fere omnes res uni ecclesiae catholicae proprias usque tunc numquam audiverat. Unde secundum veritatem fateor in conficienda hac Codicis Jur. Can. versione sinica primum meritum supremamque laudem illi iudici Likijen debere. Pro quo nos cum universo clero sinico ei maximas reddimus gratias.

Deinde adiutoriam manum huic operi praebuerunt aliqui sacerdotes sinenses, qui durante eorum vacantia aestiva bonam partem originalis textus cum versione sinica accuratius comparaverunt correxeruntque. Qui omnes et meas et cleri sinici gratias plene merentur.

Non obstante tanto labore nostro, nemo tamen perfectum opus expectare potest, quia est opus in suo genere hucusque unicum, tam immensum totque varias materias complectens, ut hoc primum versionis tentamen omni ex parte perfectum esse nequeat.

Spero, fore ut quantocius exsurgant competentes Sinenses, qui versionem hanc non negative criticare, sed eam positive meliorem reddere sciant.

Hanc versionem conficiens duos libros in catholica litteratura sinica desiderari sentivi: librum scientiae iuridicae in s. theologia catholica et perenni philosophia scholastica fundatae, necnon dictionarium scientificum de omni iuris canonici parte.

Demum ne quis hanc versionem aut theoretice aut practice pluris aestimet, quam quod ei convenit, sincere fateor atque protestor, hanc versionem esse mere privatam, nulla prorsus ecclesiastica auctoritate sive ante sive post eius confectionem fultam aut confirmatam; quae versio igitur liberae hominum competentium examinationi et criticae subiecta est. Unicus textus authenticus et officialis est et manet originalis textus latinus, cui soli omnis vir ecclesiasticus inhaerere tenetur. Haec versio autem non est nec vult esse nisi simplex et privatum tentamen sensum textus originalis latini litteris sinicis exprimendi seu declarandi pro cleri sinici maiore commoditate.

Si quis seminarista vel sacerdos aliquam utilitatem ex hoc opere hauriet, rogo, ut pro interprete eiusque collaboratoribus Deum orare velit.

Datum ex Tsinanfu die 6 mensis Januarii anni 1943.

fr. Cyrillus Rudolfus Jarre, ofm.
Vic. Apost.

自　序

余主濟南教區十有三載年近古稀矣自　天主降生後一九三八年承蔡甯大主教奏准　羅馬聖部翻譯天主教會法典一書查古今邦國之研究法學者莫不以羅馬爲中心而羅馬之能負此盛譽者卽以天主教法典爲礎石天主教法典之來源卽根據　天主誡命經數千年化殖而成者也余本無才又屬外藉對於中文素無精良之研究更於中國法學之專名詞一無所解何敢負此重任但因上峯之意尤不敢不勉爲其艱時值中日事變戰亂遍地各界人士來教堂避難者莫可數計何意　天主上智假此時而賜余一臂助之人卽李君啓人也李君乃中國法學先進執法政二十餘載邂逅相遇竟允予共成此舉但最困難者法典原本乃拉丁文字而李君盲無所解由余口述指畫李君竟能會意傳神而譯成中文法學之專名詞據李君自述每遇不能瞭解之處卽停筆掩卷而作祈禱翌日卽與余意相吻合也按李君並不奉教因來堂避難常隨教友進堂瞻禮目視教友之祈禱儀式耳聆神父所講之道理故悉祈禱之效果是此書之成余固感謝　天主聖意而又感謝李君之功勞也李君固居首功又賴華籍司鐸董文隆郭傳道胡稼百陳瀏淵李志先方守毅梁士琦能因假期之暇而爲校對補充之工作完成此舉余又當感謝者也夫余之譯此書其意有三　一承奉　教宗眷念中國教務希望其能自立自養自傳此書既成對於將來之中國神職界俾資便利　二已奉教者能以因此書而知聖教會之傳統精神加增其信仰　三未奉教者可以因此書而知聖教會之至一至聖至公不能與其他宗教同日而語此余三年不休之衷心也不過此書雖成而余猶不敢以爲盡善盡美毫無錯誤望吾神職界後起之秀者加之斧鑿焉蓋因羅馬聖部雖讚許余之工作而不負翻譯之完善與否之責任是故名之曰試譯天主教會法典望讀者共諒之是爲序

濟南教區主教　楊恩賚

一九四三年一月六日

PRAENOTATIONES

I. Textum latinum ex parva editione imprimeriae polyglottae Vaticanae anni 1929 quam fidelissime transumere studuimus.

II. Cardinalis Petrus Gasparri, tunc secretarius commissionis codificationis, de futura novi Codicis Jur. Can. forma die 6 Aprilis 1904 scripserat: "Ea quippe Sanctitatis Suae mens est, ut universum canonicum ius in canones seu articulos, ad formam recentiorum codicum, apte distribuatur" (A. S. S. 37 (1904-1905) pg. 130). Tamen praesens Codex Jur. Can. ab hodiernis iuris codicibus non parum differt.

1. Recentes codices certum divisionum subdivisionumque ordinem constanter retinere solent, dum Codex noster hac in re maiorem libertatem sibi reservat. Initio librorum (ut c. 1-7 et 87-107), vel partium (c. 487-491) vel sectionum (c. 215-217) etc. saepe plures canones sub nulla propria subdivisione ponuntur, sed potius tamquam introductiones ad librum aut partem aut sectionem, cui praecedunt, servire videntur. In toto Codicis ambitu nonnisi divisiones in libros 編, titulos 題, canones 條 semper adhibentur. Legislator autem, si ei ob materiae quantitatem aut specialem naturam utile videbatur, saepius inter librum et titulum subdivisiones in partes 款 vel etiam in sectiones 節 intermitit, necnon inter titulum et canonem subdivisiones in capita 章 vel insuper in articulos 頁 interponit. Canon modo in paragraphos 項, modo immediate in numeros 目, modo prius in paragraphos, et paragraphi deinde in numeros dividuntur. Rarissime, ut c. 542, nn. 1 et 2 et c. 1186, singulae res sub aliquo numero 目 enumeratae a novis lineis 行 scribi incipiuntur. Itaque omnes divisiones in Codice adhibitae, eaeque secundum ordinem, quo adhibentur, sunt sequentes: liber 編, pars 款, sectio 節, titulus 題, caput 章, articulus 頁, canon 條, paragraphus 項, numerus 目, linea 行.

2. In hodiernis codicibus tamquam inviolabilis regula tenetur, quod eadem res per totum codicem semper eodem termino seu nomine significetur. Sed in Codice Jur. Can. saepe eadem res variis nominibus appellatur, atque viceversa uno eodemque nomine variae res significantur. Ex. gr. contractus a Sede Apostolica cum aliqua Natione initus, in c. 3 vocatur conventio, in c 255 pactum, in c. 1471 concordatum. Econtra verbum industria significat diligentiam s. laborem in c. 580 §2; intentionem s. voluntatem in c. 967 et 2351; occupationem professionalem in c. 1923 §1; specialem qualitatem s. aptitudinem personae in c. 58, 66 §2, 199 §2, 310 §2.

3. Recentes codices nonnisi raro definitiones rerum dant; econtra in Codice ecclesiastico plus quam sexaginta rerum definitiones occurrunt. Dolendum vero est, quod in Codice J. C. legislator definitiones a se ipso statutas non multum curare videtur. Conspicuum huius rei exemplum praebet terminus "matrimonium legitimum" in can. 1015 §3 sollemniter definitum. Sed semel tantum in Codice iste terminus sensum in c. 1015 definitum habet, sc. in c. 1120. In ceteris quinque locis ille terminus matrimonium inter baptizatos significat (c. 232 §2 n. 2, 331 §1 n. 1, 504, 1075 n. 1 et n. 2).

Verba coniuntiva aut disiunctiva: et, vel, sive, aut, tum-tum, pluries tam confuso aut promiscuo modo adhibentur, ut legis sensus obscuretur. Item ob usum formae grammaticalis, quae modus coniunctivus vocari solet, saepissime difficile distingui potest, utrum legislator strictum praeceptum aut merum consilium dare intenderit. V. c. "urgeant" (c. 336 §1), "caveant" (c. 1325 §3), "ne frequentent" (c. 1374) certe grave praeceptum continent. Similiter in libro quinto locutiones: puniatur, deponatur, suspendatur, inhabilis declaretur etc. vix non semper praeceptum exprimunt. Econtra verba: "curet" et "curent" (c. 805, 125, 595 §1) nonnisi consilium dant. In his aliisque dubiis non meam, sed probatorum auctorum sententiam sequi enisus sum. Si ipsi auctores inter se non unanimes erant, elegi sententiam, quae mihi probabilior visa est. Praefati defectus non minus explicationem quam versionem Codicis difficilem reddunt. (Quoad dicendi modum in Codice J.C. adhibitum cfr. Klaus Mörsdorf, Die Rechtssprache des Codex Juris Canonici. 1937, Paderborn, Ferd. Schöningh.)

III. Maxima huius primae versionis sinicae difficultas orta est ex necessitate eligendi aut de novo efformandi terminos seu nomina propria multarum rerum, pro quibus in universa sinica litteratura, sive catholica sive profana, aut nullum, aut nimis vagum nomen seu appellatio existit. Conspicuum talis necessitatis exemplum praebent relative pauca nomina pro religiosis vulgo usitata in comparatione tot terminorum in iure canonica adhibitorum. Ex viginti septem nominibus in c. 488 descriptis populus catholicus tria vel quatuor tantum adhibere solet. Sed in tota Codicis parte (c. 487-681), quae de religiosis agit, saltem 64 proprii termini inveniuntur. Et in 42 canonibus "de fidelium associationibus" (c. 684-725) fere viginti novos terminos quaerere debuimus. Quantum laboravimus in inveniendis terminis aptis, ex. gr.

pro: diocesi, decanatu, paroecia, matrimonio conscientiae (c. 1104), fidei professione (c. 1406), Sacra Romana Rota (c. 1598) etc! Dioecesis clare distinguenda erat ab aliis territoriis, quorum superior est Ordinarius loci (c. 198 §1), ut praelatura nullius, administratura Apostolica, Vicariatus Apostolicus et Praefectura Apostolica. Similiter paroecia clare discernenda erat a vicaria, cappellania, missionarii territorio. Quia ad sensum c. 216 paroecia est dioeceseos pars territorialis cum ecclesia et populo, appellavimus paroeciam 堂 域 i. e. territorium ecclesiae, seu territorium ad aliquam ecclesiam pertinens; decanatum nominavimus 總 堂 域 i. e. territorium ad ecclesiam decanalem pertinens, vel 總 司 祭 域 i. e. decani territorium; dioecesim appelavimus 座 堂 區 i. e. territorium ad cathedralem ecclesiam pertinens.

Primum medium inveniendi aptum terminum erat elaboratio bonae definitionis realis aut verbalis. Definitio s. explicatio termini latini nobis praebuit aptum terminum sinicum v. c. pro versione verbi "Auditor" et "Sacra Romana Rota" (c. 1598), quae simpliciter vertimus: 聽 訟 者 et 羅 瑪 聖 輪 法 院. Saepius autem ex definitione rei novum terminum sinicum eruimus. Sed non omnino raro nobis accidit, quod terminum, quem aptum esse iudicavimus proindeque saepe adhibuimus, postea ineptum vel saltem minus congruum esse detegimus. Sic ex. gr. beneficium vertimus 有 基 金 職 務 i. e. officium cum dotatione. Sed in c. 1410 invenimus, quod "dotem beneficii constituunt... sive certae et debitae praestationes alicuius familiae vel personae moralis, sive certae et voluntariae fidelium oblationes, sive iura stolae...". Ergo sunt vera beneficia etiam sine bonis fundatis 基 金. Consequenter mutavimus terminum in 聖 祿 職 i. e. sacrum officium, cui reditus s. remuneratio (moraliter certa) coniungitur. Deinde autem, ut patet, in non paucis canonibus anterioribus, in quibus priorem terminum adhibueramus, eundem delere et eius loco novum terminum ponere debuimus.

Quoad terminum: matrimonium conscientiae, simplex versio verborum non erat aptus terminus, quia verba latina nihil prorsus de propria qualitate huius matrimonii enuntiant. Nam omne verum et legitimum matrimonium illo nomine vocari potest. Matrimonium conscientiae neque est matrimonium clandestinum seu occultum neque privatim contractum, sed sensu iuridico est publice coram testibus et parocho vel loci Ordinario initum. Postquam plures terminos adhibere tentavimus, sed nullus nobis placuit, demum nomen huius matrimonii ab illis sessionibus iudicialibus mutuati sumus, quibus populus assistere prohibetur. Nam sicut iudicia interdum fiunt remoto populo et ianuis clausis, sed servata omni forma iudiciali, ita etiam matrimonium conscientiae contrahitur servata forma substantiali, sed populo christiano publicus accessus ad hunc actum prohibetur. Inde matrimonium conscientiae vocavimus 非 公 開 婚 姻 i. e. matrimonium, ad cuius celebrationem publicus accessus non patet.

IV. Quoad dicendi genus in hac versione usurpatum haec notare liceat:

1. In quantum nobis possibile erat, bonum et clarum dicendi modum in iuridica litteratura sinica his ultimis annis optimo cum successu introductum adhibuimus. Qui dicendi modus neque est elegans atque exquisita antiquorum Sinensium dictio 文 話, neque communis vel popularis dicendi modus 白 話, sed specialis stilus in hodiernis legibus et actis iudicialibus ac recenti litteratura iuridica passim applicatus. In hoc scribendi genere non ignarum esse, clero sinensi haud parvam afferet utilitatem.

2. Non solum rerum, sed originalem verborum quoque ordinem retinere enisi sumus. Ambarum linguarum naturae tamen inter se tam differunt, ut saepe illum ordinem totum invertere necessarium fuerit. Insuper substantiva latina, quae a verbo activo derivantur, (ut poena a puniendo), in lingua sinica saepe melius per verba 動 詞 exprimuntur. Sic poena potest significare a) naturam poenae in genere i. e. privationem boni in delinquentem legitime inflictam (c. 2215), b) ipsum malum inflictum, ut mulcta, excommunicatio, suspensio etc., c) actionem punitionis s. punire, d) passionem s. receptionem poenae s. puniri. Item electio potest indicare a) actionem. i. e. eligere, b) passionem, i. e. esse electum s. eligi, c) ius ad actionem, i. e. ius eligendi, c) ius ad passionem, i. e. ius quo quis eligi potest. Qui eiusdem substantivi sensus diversi ab illo, qui latinam linguam bene callet, facile intelliguntur ac tacite supponuntur, cum tamen in lingua sinica saepe distincte reddi debeant. Item verba demonstrativa vel relativa: id, hoc, illud, quod, quae = ea quae, praeterea, propter quod et similia, saepius significant ea, de quibus in praecedenti paragrapho aut canone erat sermo. Qui modus loquendi in lingua latina saepius nullam obscuritatem importat, dum in lingua sinica aut omnino non, aut non statim clare videri possit, ad quamnam rem illud demonstrativum referri debeat. Igitur claritatis causa illa res aut actio proprio nomine iterum indicari debuit. Item, si quod verbum per longam verborum structuram seu periodum nonnisi semel enuntiabatur, sed in pluribus eiusdem periodi partibus tacite supponebatur, in versione sinica, maioris claritatis causa, idem verbum repetivimus.

Haec sunt quae utiliter praenotari posse iudicavimus.

教宗本篤第十五位詔書

致可敬諸神昆,可愛諸神子,宗主教,首席主教,總主教,主教,及各正權力人並公教大學神學院各博士教授暨學生. 主僕之僕,本篤主教,茲所諭示之詔勅乃永垂不朽之大業.

溯基利斯督創設公教會,並賜以一完全社團應有之資格,故聖教會實爲關懷教民之慈母.初於奉行主命而開始治理與訓誨萬民之際,即制定法律,以爲管理及保護曾受神品者暨其教民之準則.

迨聖教會漸獲自由得向外發展後,因羅瑪教宗暨聖教會全體會議之決定,乃公佈各種與事實及時代相適應之法律.當時雖無完備並發達本會依其性質與自然所宜享有之立法權,然聖教會得以依據該項法令,以賢明之手段,管理教士及其教民.本諸歷史之証明,聖教法對於發展國家之公益與促進民族之文明,助益實多.曾致力廢除原始民族之法,將其固陋之習俗,化爲良好人道主義.且賴主寵而能適應於教外之羅瑪法,即先賢之丰功偉業,堪稱人類典型之記錄.我聖教以基利斯督之準則而改善之.緣人類公私生活方式之改進與精鍊後,所備以爲中古及近世立法之取材,則公教自必藉此而益臻繁盛焉.

前任教宗比約十世,於一九零四年三月十九日所頒發之自動詔勅「眞難」內曾有極玲瓏而剔透之註釋.按時代之變遷,人事之有新需要后,公教法不易完成其目的.歷代聖教會制定新法頗夥,而以其最大權衡斟酌此中因年代久遠不適於環境或以事實之演進難以遵守及

VENERABILIBVS FRATRIBVS
ET DILECTIS FILIIS PATRIARCHIS, PRIMATIBVS, ARCHIEPISCOPIS, EPISCOPIS ALIISQVE ORDINARIIS AC PRAETEREA CATHOLICARVM STVDIORVM VNIVERSITATVM AC SEMINARIORVM DOCTORIBVS ATQVE AVDITORIBVS.

BENEDICTVS EPISCOPVS
SERVVS SERVORVM DEI
AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Providentissima Mater Ecclesia, ita a Conditore Christo constituta, ut omnibus instructa esset notis quae cuilibet perfectae societati congruunt, inde a suis primordiis, cum Dominico obsequens mandato, docere ac regere omnes gentes incepit, aggressa est iam tum sacri ordinis virorum christianaeque plebis disciplinam datis legibus moderari ac tueri.

Procedente autem tempore, praesertim cum se in libertatem vindicavit et per maiora in dies incrementa latius ubique est propagata, ius ferendarum legum proprium ac nativum evolvere atque explicare nunquam destitit, multiplici ac varia decretorum copia per Romanos Pontifices et Oecumenicas Synodos, pro re ac tempore, promulgata. Hisce vero legibus praeceptisque tum cleri populique Christiani consuluit regimini sapienter, tum ipsam, ut historia testatur, rei publicae utilitatem civilemque cultum mirifice provexit. Neque enim solum barbararum gentium leges curavit Ecclesia abrogandas ferosque earum mores ad humanitatem informandos, sed ipsum quoque Romanorum ius, insigne veteris sapientiae monumentum, quod *ratio scripta* est merito nuncupatum, divini luminis auxilio freta, temperavit correctumque christiane perfecit, usque adeo ut, instituto rectius ac passim expolito privato et publico genere vivendi, sive aetate media sive recentiore materiam legibus condendis satis amplam paraverit.

Verum enimvero, quod ipse fel. rec. Decessor Noster Pius X, Motu proprio «*Arduum sane*», d. XVI Kal. Apr. a. MCMIV edito, sapienter advertit, temporum conditionibus hominumque necessitatibus, prout rerum natura fert, immutatis, ius canonicum iam suum finem haud expedite persequi omni ex parte visum est. Saeculorum enim decursu, leges quamplurimae prodierant, quarum nonnullae aut suprema Ecclesiae auctoritate abrogatae sunt aut ipsae obsoleverunt; nonnullae vero aut pro conditione temporum difficiles ad exsequendum, aut communi omnium bono minus in praesenti utiles minusve opportunae evaserunt. Accedit etiam, quod leges canonicae ita numero

與社會公益無補而不相宜者,概行註銷.蓋以法律條文之遞增與分散,以限於特殊情形,倘不及時修正或廢止,非惟一般民衆不易瞭解,即諳鍊之法學家,亦難澈底清認此偌許法條耳.

故前任教宗即位後,當經熟思匡救上述諸弊端之策,以復教內之紀律而獲實效.遂決計搜集一切井然有秩而經編定業已公佈之各法,並刪其業已廢止,或久不採用之各條文,其不適宜者,修整之,於必要時,察其適合其他法律之規定及與時代風習不違背而合理者,更制定新法以應事實之需要.經充分商酌后,始着手於該艱鉅使命之工作.必要時且須諮詢各受命於聖神管理聖教會之主教,以徵其意見.首命宗座理事長樞機大臣,通牒於各可敬之總主教,使之諮詢其所隸屬之各主教暨得參與省議會之正權力人,均經諮詢之后,依各自意見,迅爲答覆關於現行法內有無應興應革或修正之處.

其后,比約十世召集羅瑪城內及各國諳鍊之法學士多名共同協力,更詔命可愛神子樞機大臣伯多祿加司巴利,即當日寨散來城之總主教,使之指導並玉成其事,必要時得補充顧問之工作.既而比約十世組成五樞機大臣委員會,令之聽取樞機大臣伯多祿加司巴利之覆白後,謹愼思維,並依個人意見加以批判,變更,修正,與琢磨此準備中之各法條.乃該五大臣相繼逝世,以其他被選八樞機代之.最後更要求可敬諸神昆,以上智之權威而將業經編定修正之新法典,於公佈之前,寄與各主教暨諸列席公教會議所認定之各修會總會長草案各一份,使之對該準備中之法條,自由發表意見.

creverant, tam disiunctae dispersaeque vagabantur, ut satis multae peritissimos ipsos, nedum vulgus, laterent.

Quibus de causis, idem fel. rec. Decessor Noster, statim ac Pontificatum suscepit, secum ipse reputans quanto foret usui, ad disciplinam ecclesiasticam restituendam firmandam, si gravibus illis, quae supra enarravimus, incommodis sollicite mederetur, consilium iniit universas Ecclesiae leges, ad haec usque tempora editas, lucido ordine digestas in unum colligendi; amotis inde quae abrogatae iam essent aut obsoletae; aliis, ubi opus esset, ad nostros praesentes mores opportunius accommodatis; aliis etiam, si quando necesse esse aut expedire videretur, ex novo constitutis. Rem sane perarduam post maturam deliberationem aggressus, cum sacrorum Antistites, *quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei*, eadem super re consulere, eorumque mentes plane cognoscere omnino oportere iudicasset, primum omnium id curavit, ac voluit, ut Cardinalis a Publicis Ecclesiae Negotiis, datis litteris ad VV. FF. singulos Catholici Orbis Archiepiscopos, iisdem committeret ut «auditis Suffraganeis suis aliisque, si qui essent, Ordinariis qui «Synodo Provinciali interesse deberent, quamprimum huic Sanctae Sedi paucis referrent an «et quaenam in vigenti iure canonico, sua eorumque sententia, immutatione vel emendatione aliqua prae ceteris indigerent».

Postea, compluribus viris disciplinae canonum peritissimis sive ex Urbe Roma sive variis e nationibus in consortium laborum accitis, mandatum dedit dilecto filio Nostro Petro S. R. E. Cardinali Gasparri, tum Archiepiscopo Caesariensi, ut Consultorum operam dirigeret, perficeret, ac, si opus esset, suppleret. Coetum deinde, sive, ut aiunt, *Commissionem* S. R. E. Cardinalium constituit, in eamque cooptavit Cardinales Dominicum Ferrata, Casimirum Gennari, Beniaminum Cavicchioni, Ioseph Calasanctium Vives y Tuto et Felicem Cavagnis, qui, referente eodem dilecto filio Nostro Petro S. R. E. Cardinali Gasparri, paratos canones diligenter perpenderent eosque, iudicio suo, immutarent, emendarent, expolirent. Cum autem quinque ii Viri, alius ex alio, obiissent, in eorum locum suffecti sunt dilecti filii Nostri S. R. E. Cardinales Vincentius Vannutelli, Caietanus De Lai, Sebastianus Martinelli, Basilius Pompili, Caietanus Bisleti, Gulielmus van Rossum, Philippus Giustini et Michael Lega, qui mandatum sibi negotium egregie expleverunt.

Postremo, prudentiam auctoritatemque cunctorum in Episcopatu venerabilium Fratrum iterum

不幸值其時前任教宗駕崩,迨 朕御極后,受納普世訓導天主教會之意見書,當此之時,將十二年前由多數主教瓦綏岡會議后所請求編輯之聖教法典,呈 朕批閱, 朕曾檢視其全部,即贊許並承認之.

朕於是懇祈主寵之助佑后,謹特聖伯多祿保祿二宗徒之權能,自動確認並用繼教宗位所獲之全權,以永久有效之本詔書,公佈既經編定之法典,即裁判並處分之該法典生效於全聖教會內,更將其寄付於爾等保守者監督之.

該法典於規定開始發生效力之初,爲使一般關係者能確切明瞭起見,茲宣告決定其始生效期爲翌年之聖神降臨節日,即公歷一九一八年五月十九日.

無問任何訓令,諭旨,特別權利(連同其他特殊或另行抄錄之法令與權利在內)習慣(連同不記憶起原之習慣在內)以及其他一切任何反對之事實,與本勅法抵觸者,本勅法仍爲有效.

朕不容任何人破壞或擅敢違抗本勅法,命令,限制,廢止,削除,及以某種方式表示之意見.如有人冒犯之時,須知因而招致全能天主暨聖伯多祿保祿宗徒之義怒.

公歷一九一七年朕即位之三年聖神降臨節日頒於聖伯多祿大堂.

國務卿 樞機大臣
伯多祿加斯巴利 簽署

秘書長 樞機大臣
加吉亞鄂 連署

exquirens, ad ipsos itemque ad omnes Regularium Ordinum Praelatos, quotquot ad Oecumenicum Concilium legitime vocari solent, novi Codicis iam digesti et adornati, antequam promulgaretur, singula ad singulos exemplaria mitti iussit, ut suas quisque animadversiones in paratos canones libere patefacerent.

Verum, cum interea immortalis memoriae Decessor Noster, complorante Catholico Orbe universo, de vita decessisset, id contigit Nobis, Pontificatum secreto Dei consilio ineuntibus, ut Ecclesiae Nobiscum docentis sic undique collecta suffragia debito cum honore exciperemus. Tum demum, novum totius canonici iuris Codicem, iam pridem in ipso Concilio Vaticano a pluribus sacrorum Antistitibus expetitum, et abhinc duodecim solidos annos inchoatum, in omnes suas partes recognovimus, approbavimus, ratum habuimus.

Itaque, invocato divinae gratiae auxilio, Beatorum Petri et Pauli Apostolorum auctoritate confisi, motu proprio, certa scientia atque Apostolicae, qua aucti sumus, potestatis plenitudine, Constitutione hac Nostra, quam volumus perpetuo valituram, praesentem Codicem, sic ut digestus est, *promulgamus, vim legis posthac habere pro universa Ecclesia decernimus, iubemus,* vestraeque tradimus custodiae ac vigilantiae servandum.

Ut autem omnes, ad quos pertinet, probe perspecta habere possint huius Codicis praescripta antequam ad effectum adducantur, edicimus ac iubemus ut ea vim obligandi habere non incipiant nisi a die Pentecostes anni proxime venturi, idest a die decima nona mensis Maii anni millesimi nongentesimi duodevicesimi.

Non obstantibus quibuslibet ordinationibus, constitutionibus, privilegiis etiam speciali atque individua mentione dignis, nec non consuetudinibus etiam immemorabilibus ceterisque contrariis quibusvis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae constitutionis, ordinationis, limitationis, suppressionis, derogationis expressaeque quomodolibet voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Petrum, die festo Pentecostes anno millesimo nongentesimo decimo septimo, Pontificatus Nostri tertio.

PETRUS CARD. GASPARRI
A SECRETIS STATUS.

O. CARD. CAGIANO DE AZEVEDO
S. R. E. CANCELLARIUS.

自動詔書

設置正確解釋法條之委員會本篤第十五位

朕最近公佈依先任比約第十位之命而編輯之公教法典.因而吾全聖教會之希望,益遠大而彌漫焉.現爲聖教會之公益並由茲聖業自然之督促, 朕當竭盡智慮,以豫防由教民對於法條意義所表示不正確之觀念及推測,或因迭次變更新法而危及吾偉大聖功之鞏固,此兩種危害, 朕當決然防衛而排除之.爲達到此目的,故於自行考慮及詳加諮詢後,特制定詔令如下:

一,按前任教宗所委任之樞機大臣組成之特別委員會,爲解釋脫利騷會議之決定, 朕仍依其例亦特設委員會,惟該會對法典之條文,獲有解釋之權.但其議決之事項,性質重大及屬於該管聖部職權以內者,得先徵詢該管聖部之意見.該會議由欽命之人員或繼任被選之樞機大臣數員組織而成,就中一人爲會長,並設祕書一人,以精明幹練之員簡派之.顧問數人,於兩種教士中由相同之職權者所選出之法學家遴充之.該會議對於任何聖部有關係之事項,均得諮詢該管聖部顧問之意見.

二,羅馬聖部,除關於全聖教會緊要之事情,制定普通之新法令顯然爲有利益者外,自茲以往,不宜多有更張.聖部對於此種事項依職權應盡力領導教民遵守法典之規定,及於必要時得頒發明令釋明法典之意義並增加其效力.該項文書依其編輯方式,不但確爲法律之解釋及補充,並且由其本體亦顯示之,故其內容引用法律,極確且而適當.

三,此後如爲全聖教會之利益,聖部有制定普通新命令之必要時,得制定之.但其意義與法典之規定不一致者,聖部將

MOTU PROPRIO

COMMISSIO INSTITUITUR AD CODICIS CANONES AUTHENTICE INTERPRETANDOS.

BENEDICTUS PP. XV.

CUM IURIS CANONICI CODICEM, fel. rec. decessoris Nostri Pii X iussu digestum, non multo ante, exspectationem totius catholici orbis explentes, promulgaverimus, Ecclesiae bonum ipsiusque natura rei profecto postulant, ut, quantum fieri potest, caveamus, ne aut incertis privatorum hominum de germano canonum sensu opinionibus et coniecturis, aut crebra novarum legum varietate, tanti operis stabilitas in discrimen aliquando vocetur. Quapropter propositum Nobis est utrique incommodo occurrere; quod ut efficiamus, Motu proprio, certa scientia atque matura deliberatione Nostra, haec quae infra scripta sunt statuimus atque decernimus:

I. Exemplum decessorum Nostrorum secuti, qui decretorum Concilii Tridentini interpretationem proprio Patrum Cardinalium coetui commiserunt, Consilium seu *Commissionem,* uti vocant, constituimus, cui uni ius erit Codicis canones authentice interpretandi, audita tamen, in rebus maioris momenti, Sacra ea Congregatione cuius propria res sit, quae Consilio disceptanda proponitur. Idem vero Consilium constare volumus ex aliquot S. R. E. Cardinalibus, quorum unus coetui praesit, Auctoritate Nostra et successorum Nostrorum deligendis; his accedent tum vir probatus, qui sacri Consilii erit ab Actis, tum aliquot Consultores ex utroque clero iuris canonici periti, eadem Auctoritate designandi; sed Consilio ius erit Consultores quoque Sacrarum Congregationum, pro sua quemque re, sententiam rogandi.

II. Sacrae Romanae Congregationes *nova Decreta Generalia* iam nunc ne ferant, nisi qua gravis Ecclesiae universae necessitas aliud suadeat. Ordinarium igitur earum munus in hoc genere erit tum curare ut Codicis praescripta religiose serventur, tum *Instructiones*, si res ferat, edere, quae iisdem Codicis praeceptis maiorem et lucem afferant et efficientiam pariant. Eiusmodi vero documenta sic conficiantur, ut non modo sint, sed appareant etiam quasi quaedam explanationes et complementa canonum, qui idcirco in documentorum contextu peropportune afferentur.

III. Si quando, decursu temporum, Ecclesiae universae bonum postulabit, ut novum generale decretum ab aliqua Sacra Congregatione conda-

該項不一致之事實,奏呈教宗;經核准後,再將該項命令,送交會議:該會議有權力及義務,按照該項命令之意義,擬成法律一條或數條;如命令異違法典之規定時,議會應指定以新法條代替法典上之該項條文;如命令之事項爲法典上所未規定者,議會應指定某法條間,附入新法律之一條或數條以補充之.爲避免變更任何法條之數目或紛亂法條之次序,應重用最近前法條之數目及附加「第一,第二」等字樣.宣佈聖部之命令後,應立時將經過詳情,登載於宗座官報.

以上所詔勅之各該事項依其原意,均經欽定,堅確不移,舉凡與此相抵觸之規定,對本詔勅均無阻止之效力.

公曆一九一七年九月十五日朕卽位之四年頒於聖伯多祿大堂

本篤第十五位

tur, ea ipsa decretum conficiat, quod si a Codicis praescriptis dissentiat, Summum Pontificem de eiusmodi discrepantia moneat. Decretum autem, a Pontifice adprobatum, eadem Sacra Congregatio ad Consilium deferat, cuius erit, ad decreti sententiam, canonem vel canones redigere. Si decretum a praescripto Codicis discrepet, Consilium indicet cuinam Codicis legi nova lex sufficienda sit; si in decreto res vertetur de qua Codex sileat, Consilium constituat quo loco novus canon vel novi canones sint in Codicem inserendi, numero canonis, qui proxime antecedit, *bis ter*, etc., repetito, ne canon sede sua moveatur ullus aut numerorum series quoquo pacto perturbetur. Quae omnia, statim post Sacrae Congregationis Decretum, in *Acta Apostolicae Sedis* referantur.

Quae Nobis videmur utiliter in hac causa decrevisse, ea omnia et singula, uti decreta sunt, ita rata et firma esse et manere volumus ac iubemus: contrariis non obstantibus quibuslibet.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die xv mensis Septembris anno MCMXVII, Pontificatus Nostri quarto.

BENEDICTUS PP. XV.

天主教會法典

第一編
總則

1條 - 本法典係專爲辣丁天主教會制定者;關於東方天主教會之法律,雖亦有所記載,而以本法典所規定事項之性質,自然拘束東方天主教會者爲限,對於東方天主教會始有拘束力.

2條 - 關於辣丁天主教會准許之禮書所規定之舉行彌撒祭獻,或行聖事,或聖物,或其他聖禮等應用之禮節,本法典原則不規定之;故各禮書關於禮節之一切規定,仍繼續有效;但本法典有特別變更之規定者,不在此限.

3條 - 本法典無取消宗座與他國所結盟約之全部,或一部之效力;故本法典頒行後盟約仍繼續有效;如本法典與盟約相牴觸時,依盟約之規定.

4條 - 凡人之既得權利,或宗座所贈與自然人或法人之特別權利及准許之恩惠,現在尙存在利用並未取消者,本法典均承認之;但本法典有取消明文者,不在此限.

5條 - 現尙有效之普通或特別習慣,雖不知其已適用若干年,如與法典之規定相牴觸並爲本法典所特別廢止者,卽爲法令之腐敗,應取消之,永不准回復;如其已適用在一百年以上,或不知其已適用若干年,而經正權力人酌量人及地一切情形,認爲立卽取消不相宜者,容許仍舊;其餘除本法典另有規定者外,一律取消.

6條 - 本法典對於至現在有效之一切法律,雖仍多存納之,而爲適應現時情形亦有少數變更者;故設下列各目之規定:

Codex Iuris Canonici

LIBER PRIMUS
NORMAE GENERALES

Can. 1. - Licet in Codice iuris canonici Ecclesiae quoque Orientalis disciplina saepe referatur, ipse tamen unam respicit Latinam Ecclesiam, neque Orientalem obligat, nisi de iis agatur, quae ex ipsa rei natura etiam Orientalem afficiunt.

Can. 2. - Codex, plerumque, nihil decernit de ritibus et caeremoniis quas liturgici libri, ab Ecclesia Latina probati, servandas praecipiunt in celebratione sacrosancti Missae sacrificii, in administratione Sacramentorum et Sacramentalium aliisque sacris peragendis. Quare omnes liturgicae leges vim suam retinent, nisi earum aliqua in Codice expresse corrigatur.

Can. 3 - Codicis canones initas ab Apostolica Sede cum variis Nationibus conventiones nullatenus abrogant aut iis aliquid obrogant; eae idcirco perinde ac in praesens vigere pergent, contrariis huius Codicis praescriptis minime obstantibus.

Can. 4 - Iura aliis quaesita, itemque privilegia atque indulta quae, ab Apostolica Sede ad haec usque tempora personis sive physicis sive moralibus concessa, in usu adhuc sunt nec revocata, integra manent, nisi huius Codicis canonibus expresse revocentur.

Can. 5. - Vigentes in praesens contra horum statuta canonum consuetudines sive universales sive particulares, si quidem ipsis canonibus expresse *reprobentur*, tanquam iuris corruptelae corrigantur, licet sint immemorabiles, neve sinantur in posterum reviviscere; aliae, quae quidem centenariae sint et immemorabiles, tolerari poterunt, si Ordinarii pro locorum ac personarum adiunctis existiment eas prudenter submoveri non posse; ceterae suppressae habeantur, nisi expresse Codex aliud caveat.

Can. 6. - Codex vigentem huc usque disciplinam plerumque retinet, licet opportunas immutationes afferat. Itaque:

1 目 · 凡普通或特別法律與本法典相違背者,一律廢止;但本法典對於特別法律另有明文規定者,不在此限;

2 目 · 本法典所規定之條文,如有與舊法律所規定之條文完全相同者,其意義應維持舊法律解釋之效力;故應從公衆承認爲有名法學專家之原解釋;

3 目 · 本法典所規定之條文內容,如有與舊法律所規定之條文內容一部相同者,其相同部分之意義從舊法律之解釋;不相同部分,從本法典原意解釋;

4 目 · 本法典所規定之條文與舊法律所規定之條文,是否相同有疑義時,應從舊法律;

5 目 · 本法典所未記載之罰,無論爲無形或有形者,改良或報復者,自降罰或審降罰,一律廢止之;

6 目 · 本法典所未明示,或默示存納至現在有效之普通法律,除准許印出之禮書所記載,或爲天主所立之自然法,或實際法所包括者外,應一律視爲喪失效力.

7 條 · 本法典所用宗座或聖座之名稱,不但爲羅馬教宗,即教宗爲管理天下聖教會所使用之聖部,法院,聖職公署亦用之;但因事由之性質或條文之聯絡顯有其他意義者,不在此限.

1° Leges quaelibet, sive universales sive particulares, praescriptis huius Codicis oppositae, abrogantur, nisi de particularibus legibus aliud expresse caveatur;

2° Canones qui ius vetus ex integro referunt, ex veteris iuris auctoritate, atque ideo ex receptis apud probatos auctores interpretationibus, sunt aestimandi;

3° Canones qui ex parte tantum cum veteri iure congruunt, qua congruunt, ex iure antiquo aestimandi sunt; qua discrepant, sunt ex sua ipsorum sententia diiudicandi;

4° In dubio num aliquod canonum praescriptum cum veteri iure discrepet, a veteri iure non est recedendum;

5° Quod ad poenas attinet, quarum in Codice nulla fit mentio, spirituales sint vel temporales, medicinales vel ut vocant, vindicativae, latae vel ferendae sententiae, eae tanquam abrogatae habeantur;

6° Si qua ex ceteris disciplinaribus legibus, quae usque adhuc viguerunt, nec explicite nec implicite in Codice contineatur, ea vim omnem amisisse dicenda est, nisi in probatis liturgicis libris reperiatur, aut lex sit iuris divini sive positivi naturalis.

Can. 7. Nomine Sedis Apostolicae vel Sanctae Sedis in hoc Codice veniunt non solum Romanus Pontifex, sed etiam, nisi ex rei natura vel sermonis contextu aliud appareat, Congregationes, Tribunalia, Officia, per quae idem Romanus Pontifex negotia Ecclesiae universae expedire solet.

第一題
教法

8 條 · 1 項 · 凡法律以頒行之日,爲制定之日.

2 項 · 凡法律均推定其爲屬地主義者,非屬人主義者;但確含有其他意義者,不在此限.

9 條 · 宗座頒行法律,除因特別情形另定頒行方法外,均於宗座所出之官報

TITULUS I.
De legibus ecclesiasticis.

Can. 8. § 1. Leges instituuntur, cum promulgantur.

§ 2. Lex non praesumitur personalis, sed territorialis, nisi aliud constet.

Can. 9. · Leges ab Apostolica Sede latae promulgantur per editionem in *Actorum Apostolicae Sedis commentario officiali,* nisi in casibus particu-

登載之;自該官報所載發行之日起,滿三月以後發生效力;但因事由之性質應即時發生效力,或法律特別規定其更短或更長之期限屆滿後,始發生效力者,不在此限.

laribus aliud promulgandi modus fuerit praescriptus; et vim suam exserunt tantum expletis tribus mensibus a die qui *Actorum* numero appositus est, nisi ex natura rei illico ligent aut in ipsa lege brevior vel longior vacatio specialiter et expresse fuerit statuta.

10 條 - 凡法律,均係對於將來發生效力,無追溯既往之效力;但法律明示規定追溯既往者,不在此限.

Can. 10. - Leges respiciunt futura, non praeterita, nisi nominatim in eis de praeteritis caveatur.

11 條 - 關於無效行爲之法律,或取消人之行爲能力之法律,以法律有明示,或與明示有同等義意之言詞規定者爲限.

Can. 11. - Irritantes aut inhabilitantes eae tantum leges habendae sunt, quibus aut actum esse nullum aut inhabilem esse personam expresse vel aequivalenter stutuitur.

12 條 - 單純由聖教會所制定之法律對於未領受聖洗或曾領受聖洗,而知識不健全,或知識健全,而尚未滿七歲之人,均無拘束力;但法律有特別規定者,不在此限.

Can. 12. - Legibus mere ecclesiasticis non tenentur qui baptismum non receperunt, nec baptizati qui sufficienti rationis usu non gaudent, nec qui, licet rationis usum assecuti, septimum aetatis annum nondum expleverunt, nisi aliud iure expresse caveatur.

13 條 - 1 項 - 普通法律所規定應適用之一切人,無論在任何處所,均應受其拘束.

Can. 13. § 1. Legibus generalibus tenentur ubique terrarum omnes pro quibus latae sunt.

2. 項 - 爲特定區域所制定之法律,凡該法律所規定應適用之人在該區域內有住所或類似住所,並現在該區域內居住者,均應受其拘束,並應遵守第十四條之規定.

§ 2. Legibus conditis pro peculiari territorio ii subiiciuntur pro quibus latae sunt quique ibidem domicilium vel quasi-domicilium habent et simul actu commorantur, firmo praescripto can. 14.

14 條 - 1 項 - 旅居人適用法律,應依下列各目之規定:

Can. 14. - § 1. Peregrini:

1 目 - 對於住所地之特別法律不負遵守之義務;但因犯住所地之法律而與其住所地有損害,或所犯爲屬人主義之法律者,不在此限;

1º Non adstringuntur legibus particularibus sui territorii quandiu ab eo absunt, nisi aut earum transgressio in proprio territorio noceat, aut leges sint personales;

2 目 - 對於旅居地之特別法律,除關於公共秩序,或規定法律行爲之方式之法律外,不負遵守之義務;

2º Neque legibus territorii in quo versantur, iis exceptis quae ordini publico consulunt, vel actuum sollemnia determinant;

3 目 - 普通法律,在住所地無效力,而在旅居地有效力者,亦有遵守之義務;但在旅居地亦無效力者,不在此限.

3º At legibus generalibus tenentur, etiamsi hae suo in territorio non vigeant, minime vero si in loco in quo versantur non obligent.

2項 - 無定所人有遵守所在地之現行普通及特別法律之義務.

§ 2. Vagi obligantur legibus tam generalibus quam particularibus quae vigent in loco in quo versantur.

15條 - 凡法律,連規定行爲無效或無行爲能力之法律在內,如法律上有疑義者,無遵守之義務;如事實上有疑義者,正權力人得寬免之;但以羅馬教宗常寬免之法律爲限.

Can. 15. - Leges, etiam irritantes et inhabilitantes, in dubio iuris non urgent; in dubio autem facti potest Ordinarius in eis dispensare, dummodo agatur de legibus in quibus Romanus Pontifex dispensare solet.

16條 - 1項 - 不知有行爲無效或無行爲能力之法律,不得爲免除法律拘束之理由;但有特別規定者,不在此限.

Can. 16. - § 1. Nulla ignorantia legum irritantium aut inhabilitantium ab eisdem excusat, nisi aliud expresse dicatur.

2項 - 關於法律或刑罰或自己所爲之行爲,或一般人明知他人所爲之行爲,通常均不得推定爲不知或錯誤;但關於非一般人明知他人所爲之行爲應推定之,以至證明其實知或不錯誤爲止.

§ 2. Ignorantia vel error circa legem aut poenam aut circa factum proprium aut circa factum alienum notorium generatim non praesumitur; circa factum alienum non notorium praesumitur, donec contrarium probetur.

17條 - 1項 - 立法者及其後任,或立法者及其後任所委託之有解釋權力人,均有正確解釋法律權.

Can. 17. - § 1. Leges authentice interpretatur legislator eiusve successor et is cui potestas interpretandi fuerit ab eisdem commissa.

2項 - 法律之正確解釋,如以頒行法律相同之方法頒行之,與法律有同等之效力;如僅講解法律原有確定意義之文詞,而不頒行者,仍溯及既往;如限制或擴充法律,或解釋法律之疑義者,不溯及既往,並應頒行之.

§ 2. Interpretatio authentica, per modum legis exhibita, eandem vim habet ac lex ipsa; et si verba legis in se certa declaret tantum, promulgatione non eget et valet retrorsum; si legem coarctet vel extendat aut dubiam explicet, non retrotrahitur et debet promulgari.

3項 - 因判決或對於特別事務所頒賜之勅答而發布之正確解釋,均無與法律同等之效力;如係對人者,其效力僅拘束其特定人;對事務者,其效力僅及其特定事務.

§ 3. Data autem per modum sententiae iudicialis aut rescripti in re peculiari, vim legis non habet et ligat tantum personas atque afficit res pro quibus data est.

18條 - 凡天主教會之法律,應按其文詞之原意,並斟酌接連有關係之條文解釋之;如經解釋而仍有疑義,或欠明晰者,應參考本法典之類似條文,法律之目的,情況,及立法者之原意.

Can. 18. - Leges ecclesiasticae intelligendae sunt secundum propriam verborum significationem in textu et contextu consideratam; quae si dubia et obscura manserit, ad locos Codicis parallelos, si qui sint, ad legis finem ac circumstantias et ad mentem legislatoris est recurrendum.

19條 - 凡法律內關於罰,或限制自由行使權利,或例外事項之規定,應從狹義解釋.

Can. 19. - Leges quae poenam statuunt, aut liberum iurium exercitium coarctant, aut exceptionem a lege continent, strictae subsunt interpretationi.

20 條 - 普通或特別法律無明文規定之事項除關於處罰外其處理標準應參考類似事項所規定之法律或參考普通法理而依本法典常行之公平辦法使用之或參考羅馬教府常使用之文詞及習慣或一般博士所堅持之意見.

Can. 20. - Si certa de re desit expressum praescriptum legis sive generalis sive particularis, norma sumenda est, nisi agatur de poenis applicandis, a legibus latis in similibus; a generalibus iuris principiis cum aequitate canonica servatis; a stylo et praxi Curiae Romanae; a communi constantique sententia doctorum.

21 條 - 爲預防公共危險所制定之法律雖在特別情形無危險時亦應遵守.

Can. 21. - Leges latae ad praecavendum periculum generale, urgent, etiamsi in casu peculiari periculum non adsit.

22 條 - 有立法權人所制定之後法律如有取消前法律之明文規定或後法律與前法律直接相違反或後法律已從新規定前法律事實之全部者取消前法律但如後法律爲普通法律前法律爲對於特定區域或特定人所規定之法律除普通法律有明文特別規定外不取消前法律並應嚴守第六條第一目之規定.

Can. 22. - Lex posterior, a competenti auctoritate lata, obrogat priori, si id expresse edicat, aut sit illi directe contraria, aut totam de integra ordinet legis prioris materiam; sed firmo praescripto can 6, n. 1, lex generalis nullatenus derogat locorum specialium et personarum singularium statutis, nisi aliud in ipsa expresse caveatur.

23 條 - 後法律是否取消前法律有疑義時不得推定取消前法律應使後法律之原意與前法律之原意相接近因而使後法律與前法律合併.

Can. 23. - In dubio revocatio legis praeexsistentis non praesumitur, sed leges posteriores ad priores trahendae sunt et his, quantum fieri possit, conciliandae.

24 條 - 對於特定人所發布之命令無論在何地均拘束該特定人但除命令係依法定文書發布或在二以上之證人前令其擔負者外不得起訴請求強令遵守並於發布命令人之權利撤消時命令即同時停止.

Can. 24. - Praecepta, singulis data, eos quibus dantur, ubique urgent, sed iudicialiter urgeri nequeunt et cessant resoluto iure praecipientis, nisi per legitimum documentum aut coram duobus testibus imposita fuerint.

第二題
習慣

TITULUS II.
De consuetudine.

25 條 - 習慣在聖教會內惟經天主教會主管長官之同意者始發生法律之效力.

Can. 25. - Consuetudo in Ecclesia vim legis a consensu competentis Superioris ecclesiastici unice obtinet.

26 條 - 惟能承受天主教會法律之團體始能設立與法律有同等效力之習慣.

Can. 26. - Communitas quae legis ecclesiasticae saltem recipiendae capax est, potest consuetudinem inducere quae vim legis obtineat.

27 條 - 1 項 - 任何習慣無取消天主所立之自然或實際法律之能力及除有

Can. 27. - § 1. Iuri divino sive naturali sive positivo nulla consuetudo potest aliquatenus derogare; sed neque iuri ecclesiastico praeiudicium

正當理由,及依法滿四十年繼續不中斷之習慣外,無取消天主教會法律之效力;至法律附有禁止將來習慣之條件者,以有正當理由,及滿一百年,或不知其已適用若干年之習慣爲限,始取得時效,而取消該法律.

2 項 - 法律明示指定其爲惡之習慣,當然爲無正當理由之習慣.

28 條 - 如團體特意並有自行拘束之意,而適用法律外之習慣,該習慣如有正當理由,及依法滿四十年繼續不中斷之時效者,取得法律之效力.

29 條 - 習慣爲最好之法律解釋.

30 條 - 除第五條應嚴行遵守外,凡後習慣,或後法律與法律相違反,或法律外之前習慣相牴觸時,取消前習慣;但已逾一百年,或不知其已適用若干年者,除明示規定該習慣外,不得取消,並不得以普通法律取消特別習慣.

第三題
期日及期間之計算

31 條 - 除定禮節之法律外,關於期日及期間,依本題之規定計算之;但法令有明文特別規定者,不在此限.

32 條 - 1 項 - 一日爲二十四小時,應自半夜起連續計算;一星期爲七日.

2. 項 - 法令所稱之月爲三十日,年爲三百六十五日;但另定月年,依曆計算者,不在此限.

33 條 - 1 項 - 計算日之小時,應從地方習慣;但私舉行彌撒或私念法定小時經,或領聖體或守大小齋之法律,雖本地習慣有其他之計算方法,仍得從本地之時,即地方眞實時,或平均時,及得從法定時,即區域或其他特定之時.

affert, nisi fuerit rationabilis et legitime per annos quadraginta continuos et completos praescripta; contra legem vero ecclesiasticam quae clausulam contineat futuras consuetudines prohibentem, sola praescribere potest rationabilis consuetudo centenaria aut immemorabilis.

§ 2. Consuetudo quae in iure expresse reprobatur, non est rationabilis.

Can. 28. - Consuetudo praeter legem, quae scienter a communitate cum animo se obligandi servata sit, legem inducit, si pariter fuerit rationabilis et legitime per annos quadraginta continuos et completos praescripta.

Can. 29. - Consuetudo est optima legum interpres.

Can. 30. - Firmo praescripto can. 5, consuetudo contra legem vel praeter legem per contrariam consuetudinem aut legem revocatur; sed, nisi expressam de iisdem mentionem fecerit, lex non revocat consuetudines centenarias aut immemorabiles, nec lex generalis consuetudines particulares.

TITULUS III.
De temporis supputatione.

Can. 31. - Salvis legibus liturgicis, tempus, nisi aliud expresse caveatur, supputetur ad normam canonum qui sequuntur.

Can. 32. - § 1. Dies constat 24 horis continuo supputandis a media nocte, hebdomada 7 diebus.

§ 2. In iure nomine mensis venit spatium 30, anni vero spatium 365 dierum, nisi mensis et annus dicantur sumendi prout sunt in calendario.

Can. 33. - § 1. In supputandis horis diei standum est communi loci usui; sed in privata Missae celebratione, in privata horarum canonicarum recitatione, in sacra communione recipienda et in ieiunii vel abstinentiae lege servanda, licet alia sit usualis loci supputatio, potest quis sequi loci tempus aut locale sive verum sive medium, aut legale sive regionale sive aliud extraordinarium.

2 項 - 催告履行契約義務,應依本地域民法關於時之規定;但當事人有特別明示訂定者,不在此限.

§ 2. Quod attinet ad tempus urgendi contractuum obligationes, servetur, nisi aliter expressa pactione conventum fuerit, praescriptum iuris civilis in territorio vigentis.

34 條 - 1 項 - 用本名或同意之名,以稱月年者,應依曆計算,例如二月或下年之類.

Can. 34. - § 1. Si mensis et annus designentur proprio nomine vel aequivaleter, ex. gr., *mense februario, anno proxime futuro,* sumantur prout sunt in calendario.

2 項 - 未列舉或概括定明期間之開始者,其期間之計算自最初之頃刻起,至終了之頃刻止,例如停止一個月,或二年不許舉行彌撒,或一年內休假三個月之類;如爲連續者,其月年應依曆計算,如上述停止舉行彌撒之例;如間斷者,一星期爲七日,一月爲三十日,一年爲三百六十五日.

§ 2. Si terminus *a quo* nec explicite nec implicite assignetur, ex. gr., *suspensio a Missae celebratione per mensem aut duos annos, tres in anno vacationum menses,* etc., tempus supputetur de momento ad momentum; et si tempus sit continuum, ut in allato primo exemplo, menses et anni sumantur prout sunt in calendario, si intermissum, hebdomada intelligatur 7 dierum, mensis 30, annus 365.

3 項 - 期間爲一月或多月,一年或多年,一星期或多星期,或多日並列舉,或概括規定其開始者,其期間之計算,依下列各目之規定:

§ 3. Si tempus constet uno vel pluribus mensibus aut annis, una vel pluribus hebdomadibus aut tandem pluribus diebus, et terminus *a quo* explicite vel implicite assignetur:

1 目 - 月年應依曆計算;

1º Menses et anni sumantur prout sunt in calendario;

2 目 - 開始時與日之起點爲同一時者,其開始日應算入期間之日數,並以期間末日之起點爲終止;例如放假二月,自八月十五日起之類;

2º Si terminus *a quo* coincidat cum intio diei, ex. gr., *duo vacationum menses a die 15 augusti,* primus dies ad explendam numerationem computetur et tempus finiatur incipiente ultimo die eiusdem numeri;

3 目 - 開始時與日之起點不同時者,其開始日不得算入期間之日數,並以期間末日之終點爲終止;例如十四歲,或入會之初學年,或主教座出缺後八日,或十日之上訴期間之類;

3º Si terminus *a quo* non coincidat cum initio diei, ex gr., *decimus quartus aetatis annus, annus novitiatus, octiduum a vacatione sedis episcopalis, decendium ad appellandum,* etc., primus dies ne computetur et tempus finiatur expleto ultimo die eiusdem numeri;

4 目 - 期間之末日,爲不同日數之月者,其期間應以事實上該月之末日之起點或終點爲終止;例如一月之期間自元月三十日起算之類;

4º Quod si mensis die eiusdem numeri careat, ex. gr., *unus mensis a die 30 ianuarii,* tunc pro diverso casu tempus finiatur incipiente vel expleto ultimo die mensis;

5 目 - 適用一定期間復行同類之行爲者,其期間應以循環開始日之終點爲終止;但其行爲在循環開始日之全日內均得爲之;例如發定期願後,三年再

5º Si agatur de actibus eiusdem generis statis temporibus renovandis, ex. gr., *triennium ad professionem perpetuam post temporariam, triennium aliudve temporis spatium ad electionem renovendam,* etc., tempus finitur eodem recurrente die quo in-

發終身願,或每三年之期間,或其他期間,更新選舉一次之類.

35 條 - 稱有益期間者,謂人行使,或請求權利得使用之期間;但於不知或不能使用之人停止之;稱連續期間者,謂絕對不得中斷之期間.

cepit, sed novus actus per integrum eundem diem poni potest.

Can. 35. - Tempus *utile* illud intelligitur, quod pro exercitio aut prosecutione sui iuris ita alicui competit, ut ignoranti aut agere non valenti non currat; *continuum*, quod nullam patitur interruptionem.

第四題
勅答

TITULUS IV.
De rescriptis.

36 條 - 1 項 - 凡人均得自由承受宗座,或其他正權力人之勅答;但法令特別禁止之人,不在此限.

Can. 36. § 1. Rescripta tum Sedis Apostolicae tum aliorum Ordinariorum impetrari libere possunt ab omnibus qui expresse non prohibentur.

2 項 - 宗座所頒賜各種恩惠,或寬免之勅答,除應遵守第二千二百六十五條第二項,第二千二百七十五條第三目,第二千二百八十三條之規定外,對於受懲治罰之人亦均應有效.

§ 2. Gratiae et dispensationes omne genus a Sede Apostolica concessae etiam censura irretis validae sunt, salvo praescripto can. 2265, § 2, 2275, n. 3, 2283.

37 條 - 凡人不得他人同意,亦得爲其求得勅答;雖他人得不使用勅答所頒賜之恩惠,而本勅答於其接收以前,仍然有效;但本勅答所載條件明白表示其他意義者,不在此限.

Can. 37. - Rescriptum impetrari potest pro alio etiam praeter eius assensum; et licet ipse possit gratia per rescriptum concessa non uti, rescriptum tamen valet ante eius acceptationem, nisi aliud ex appositis clausulis appareat.

38 條 - 頒賜恩惠之勅答,如係直接發於承受人,不用第三人執行者,自頒發時起即有效力;其餘自執行時起有效力.

Can. 38. - Rescripta quibus gratia conceditur sine interiecto exsecutore, effectum habent a momento quo datae sunt litterae; cetera a tempore exsecutionis.

39 條 - 勅答內條件所用虛字,以載有「倘若」或「若非」或其他相同之字者爲限,爲主要有效條件.

Can. 39. - Conditiones in rescriptis tunc tantum essentiales pro eorumdem validitate censentur, cum per particulas *si, dummodo*, vel aliam eiusdem significationis exprimuntur.

40 條 - 勅答除第四十五條,及第一千零五十四條之規定外,雖未載明「倘若請求內容爲眞實者字樣」亦當然應認爲有此記載.

Can. 40. - In omnibus rescriptis subintelligenda est, etsi non expressa, conditio: *Si preces veritate nitantur*, salvo praescripto can. 45, 1054.

41 條 - 勅答如不用第三人執行者,其內容事實於頒發時應爲眞實;其餘勅答,於執行時應爲眞實.

Can. 41. - In rescriptis quorum nullus est exsecutor, preces veritate nitantur oportet tempore quo rescriptum datum est; in ceteris tempore exsecutionis.

42 條 - 1 項 - 緘默,即請求書之內容有隱匿眞實之情事者,不妨碍勅答之

Can. 42. - § 1. Reticentia veri, seu subreptio, in precibus non obstat quominus rescriptum vim ha-

效力,並視爲適法之勅答;但以已經述明按羅馬教府之習慣應述明之事實,始爲有效者爲限.

beat ratumque sit, dummodo expressa fuerint quae de stylo Curiae sunt ad validitatem exprimenda.

2項 - 僞述,即請求書之內容有虛僞敘述之情事者,亦不妨碍勅答之效力,並視爲適法之勅答;但以所敘述之單一理由或數理由中,至少一主要理由爲眞實者爲限.

§ 2. Nec obstat expositio falsi, seu obreptio, dummodo vel unica causa proposita vel ex pluribus propositis una saltem motiva vera sit.

3項 - 一勅答同時頒賜數恩惠時,如勅答之一部分,因請求之緘默或僞述而有瑕疵者,不妨礙其他部分之效力.

§ 3. Vitium obreptionis vel subreptionis in una tantum parte rescripti aliam non infirmat, si una simul plures gratiae per rescriptum concedantur.

43條 - 曾經一羅馬聖部或聖職公署所不允准頒賜之恩惠,其他聖部或聖職公署或區域正權力人,雖有允准之權,非得最初辦理之聖部或聖職公署之同意,亦不得允准;但內塲聖院即於內塲事件所有之辦理權,不在此限.

Can. 43. - Gratia ab una Sacra Congregatione vel Officio Romanae Curiae denegata, invalide ab alia Sacra Congregatione vel Officio aut a loci Ordinario, etsi potestatem habente, conceditur sine assensu Sacrae Congregationis vel Officii quocum vel quibuscum agi coeptum fuit, salve iure S. Poenitentiariae pro foro interno.

44條 - 1項 - 曾經本正權力人所不允准頒賜之恩惠,如另請求其他正權力人時,應將其未受允准事實之經過敘述明白;其他正權力人見其不允准之敘述,在未詢問最初辦理之正權力人所持之理由前,不宜允准之.

Can. 44. - § 1. Nemo gratiam a proprio Ordinario denegatam ab alio Ordinario petat, nulla facta denegationis mentione; facta autem mentione, Ordinarius gratiam ne concedat, nisi habitis a priore Ordinario denegationis rationibus.

2項 - 曾經總代理人所不允准頒賜之恩惠,如不述敘其未受允准事實之經過,而由主教求得允准者無效;如曾經主教所不允准頒賜之恩惠,雖敘述其未受允准事實之經過,非得主教同意,絕對不得由總代理人求得有效之允准.

§ 2. Gratia a Vicario Generali denegata et postea, nulla facta huius denegatione, ab Episcopo impetrata, invalida est; gratia autem ab Episcopo denegata nequit valide, etiam facta denegationis mentione, a Vicario Generali, non consentiente Episcopo, impetrari.

45條 - 因請求而受得之勅答,如附載「自動」條件時,雖請求書之內容未敘述所應敘述之事實,而勅答仍有效力;但所敘述之單一主要理由爲虛僞者,不在此限,並應遵守第一千零五十四條之規定.

Can. 45. - Cum rescriptis ad preces alicuius impetratis apponitur clausula: *Motu proprio*, valent quidem ea, si in precibus reticeatur veritas alioquin necessario exprimenda, non tamen si falsa causa finalis eaque unica proponatur; salvo praescripto can. 1054.

46條 - 凡勅答,連附載「自動」條件之勅答在內,如爲請求人依普通法令不得領受所請求之恩惠者,或該勅答與依法

Can. 46. - Rescripta etiam *Motu proprio* concessa personae de iure communi inhabili ad consequendam gratiam de qua agitur, itemque edita contra alicuius loci legitimam consuetudinem vel

律所設立之特定地方之習慣,或特別規定相牴觸,或妨害他人所既得之權利時,該勅答爲無效;但勅答內特別附加廢止字樣者,不在此限.

statutum peculiare, vel contra ius alteri iam quaesitum, non sustinentur, nisi expressa derogatoria clausula rescripto apponatur.

47 條 - 領受人,或頒發勅答人之姓名,或其住址地,或所辦事物之名稱,雖有錯誤,如依正權力人之斷定事實上,對於人或物不生疑義者,其勅答不爲無效.

Can. 47. - Rescripta non fiunt irrita ob errorem in nomine personae cui vel a qua conceduntur, aut loci in quo ipsa moratur, aut rei de qua agitur, dummodo, iudicio Ordinarii, nulla sit de ipsa persona vel re dubitatio.

48 條 - 1 項 - 爲同一事件求得二互相反之勅答時,特別勅答以特別言詞表示之事物,優於普通勅答所表示之事物.

Can. 48. - § 1. Si contingat ut de una eademque re duo rescripta inter se contraria impetrentur, peculiare, in iis quae peculiariter exprimuntur, praevelet generali.

2 項 - 前項規定之二勅答,其特別或普通相等時,前勅答優於後勅答;但後勅答特別對於前勅答有記載,或前請求人係因詐欺,或重大過失未使用自己勅答者,不在此限.

§ 2. Si sint aeque peculiaria aut generalia, prius tempore praevalet posteriori, nisi in altero fiat expressa mentio de priore, aut nisi prior impetrator dolo vel notabili negligentia suo rescripto usus non fuerit.

3 項 - 第一項所規定之二勅答,如爲一日頒發,不能辨明其先後時,二勅答均無效;如請求人認爲必要時,得向原頒發勅答人重新請求.

§ 3. Quod si eodem die fuerint concessa nec liqueat, uter prior impetraverit, utrumque irritum est, et, si res ferat, rursus ad eum qui rescripta dedit, est recurrendum.

49 條 - 解釋勅答,應按勅答內所用文詞之原意,或普通所用語法爲之;除對於表示之事項外,不許對於其他事項擴張之.

Can. 49. - Rescripta intelligenda sunt secundum propriam verborum significationem et communem loquendi usum, nec debent ad casus alios praeter expressos extendi.

50 條 - 關於勅答之意義有疑義時,如勅答與爭訟有關係,或損害他人既得之權利,或牴觸爲私人利益所制定之法律,或爲聖祿職所求得者,均應從狹義解釋;其餘勅答,一律從廣義解釋.

Can. 50. - In dubio, rescripta quae ad lites referuntur, vel iura aliis quaesita laedunt, vel adversantur legi in commodum privatorum, vel denique impetrata fuerunt ad beneficii ecclesiastici assecutionem, strictam interpretationem recipiunt; cetera omnia latam.

51 條 - 不經第三人執行,而由宗座直接所發之勅答,無庸送呈於承受人之正權力人;但其書面載明應送呈,或與公共事務有關係,或承受人對於勅答內之條件,有應證明其眞實者,不在此限.

Can. 51. - Rescriptum Sedis Apostolicae in quo nullus datur exsecutor, tunc tantum debet Ordinario impetrantis praesentari, cum id in eisdem litteris praecipitur, aut de rebus agitur publicis, aut comprobare conditiones quasdam oportet.

52 條 - 送呈勅答之時間無規定時,除送呈人有惡意,或詐欺之情事外,無論何時,均得送呈於執行人.

Can. 52. - Rescripta, quorum praesentationi nullum est definitum tempus, possunt exsecutori exhiberi quovis tempore, modo absit fraus et dolus.

53 條 - 在未收到勅答及未承認其爲眞實,或無瑕疵以前而執行勅答者,其行爲無效;但已接到頒賜勅答之職權人所令發之通知者,不在此限.

Can. 53. - Rescripti exsecutor invalida munere suo fungitur, antequam litteras receperit earumque authenticitatem et integritatem recognoverit, nisi praevia earumdem notitia ad eum fuerit auctoritate rescribentis transmissa.

54 條 - 1 項 - 勅答之委託,如僅係執行之職務時,被委託人不得推避執行;但如明知勅答因緘默,或僞述之瑕疵而爲無效者,或明知勅答條件尙未成就者,或以執行人之斷定,該請求人係無品格之人,賜以該恩惠而一般人必視爲不相當者,不在此限;但如有其最後所敘述之情形時,應暫停止執行,並立將此情形報告原頒賜人.

Can. 54. - § 1. Si in rescripto committatur merum exsecutionis ministerium, exsecutio rescripti denegari non potest, nisi aut manifeste pateat rescriptum vitio subreptionis aut obreptionis nullum esse, aut in rescripto apponantur conditiones quas exsecutori constet non esse impletas, aut qui rescriptum impetravit adeo, iudicio exsecutoris, videatur indignus ut aliorum offensioni futura sit gratiae concessio; quod ultimum si accidat, exsecutor, intermissa exsecutione, statim ea de re certiorem faciat rescribentem.

2 項 - 勅答內容付與頒賜恩惠之權利於執行人時,執行人應按自己之明智及良心,以決定頒賜或拒絕之.

§ 2. Quod si in rescripto concessio gratiae exsecutori committatur, ipsius est pro suo prudenti arbitrio et conscientia gratiam concedere vel denegare.

55 條 - 執行人應遵守勅答內命令之規定辦理;如勅答所附主要條件不成就,及不依主要方式執行者,其執行爲無效.

Can. 55. - Exsecutor procedere debet ad mandati normam, et nisi conditiones essentiales in litteris appositas impleverit ac substantialem procedendi formam servaverit, irrita est exsecutio.

56 條 - 凡勅答之執行與外場有關係者,應以書面爲之.

Can. 56. - Exsecutio rescriptorum quae forum externum respiciunt, scripto facienda est.

57 條 - 1 項 - 勅答之執行人得按自己之明智,轉委託任何人執行之;但有禁止轉委託,或預定有被轉委託人之情事者,不在此限.

Can. 57. - § 1. Rescriptorum exsecutor potest alium pro suo prudendi arbitrio sibi substituere, nisi substitutio prohibita fuerit, aut substituti persona praefinita.

2 項 - 因特種技能而被選定爲執行人者,不得轉委託他人執行;但預備執行行爲,不在此限.

§ 2. Si tamen fuerit electa industria personae, exsecutori non licet alteri committere, nisi actus praeparatorios.

58 條 - 原執行人之地位,或官職上之後任,亦得執行勅答;但原執行人係因特種技能被選定者,不在此限.

Can. 58. - Rescripta quaelibet exsecutioni mandari possunt etiam ab exsecutoris successore in dignitate vel officio, nisi fuerit electa industria personae.

59 條 - 1 項 - 執行人執行勅答有錯誤時,得再執行之.

Can. 59. - § 1. Exsecutori fas est, si quoquo modo in rescriptorum exsecutione erraverit, iterum eadem exsecutioni mandare.

2 項 - 關於執行勅答之費用,應遵照第一千五百零七條第一項之規定.

§ 2. Quod attinet ad taxas pro rescriptorum exsecutione, servetur praescriptum can. 1507, § 1.

60 條 - 1 項 - 有撤銷權人因特別行爲撤銷勅答時,原勅答在承受人接收撤銷之通知以前,仍有效力.

2 項 - 法律與勅答相牴觸時,任何勅答不因而撤銷;但該法律另有規定,或爲頒賜勅答人之長官所制定法律者,不在此限.

61 條 - 凡宗座或座堂區所頒賜之勅答,不得因宗座或座堂區之出缺而取消;但勅答所附條件有特別意思表示,或勅答內容委託他人以權力頒賜恩惠於勅答內所指定之特定人,而被委託人尚未開始辦理者,不在此限.

62 條 - 勅答內容非單純恩惠,而有特別權利或寬免時,除應遵守以上條文外,並應遵照下列法條之規定.

Can. 60. - § 1. Rescriptum, per peculiarem Superioris actum revocatum, perdurat usque pum revocatio ei, qui illud obtinuit, significetur.

§ 2. Per legem contrariam nulla rescripta revocantur, nisi aliud in ipsa lege caveatur, aut lex lata sit a Superiore ipsius rescribentis.

Can. 61. - Per Apostolicae Sedis aut dioecesis vacationem nullum eiusdem Sedis Apostolicae aut Ordinarii rescriptnm perimitur, nisi aliud ex additis clausulis appareat, aut rescriptum contineat potestatem alicui factam concedendi gratiam peculiaribus personis in eodem expressis, et res adhuc integra sit.

Can. 62. - Si rescriptum contineat non simplicem gratiam, sed privilegium vel dispensationem, serventur insuper praescripta canonum qui sequuntur.

第 五 題
特 別 權 利

TITULUS V.
De privilegiis.

63 條 - 1 項 - 特別權利之取得,除由主管官署直接頒賜,或得同享外,依法定習慣或時效,亦能取得之.

2 項 - 凡取得特別權利已滿一百年或不知其經過若干年者,推定其權利爲主管官署頒賜.

Can. 63. - § 1. Privilegia acquiri possunt non solum per directam concessionem competentis auctoritatis et per communicationem, sed etiam per legitimam consuetudinem aut praescriptionem.

§ 2. Possessio centenaria vel immemorabilis inducit praesumptionem concessi privilegii.

64 條 - 凡得視爲因同享,連主式同享在內,而頒賜之特別權利,僅以對於原領受人直接,及爲使其永久享受,並非因與一定地域或事物或人有特別關係所頒賜之特別權利爲限,並應注意得同享特別權利人之能力.

Can. 64. - Per communicationem privilegiorum, etiam in forma aeque principali, ea tantum privilegia impertita censentur, quae directe, perpetuo et sine speciali relatione ad certum locum aut rem aut personam concessa fuerant primo privilegiario, habita etiam ratione capacitatis subiecti, cui fit communicatio.

65 條 - 依從式同享之特別權利,如原領受人所享之特別權利,有增加,減少或喪失時,亦隨之增加,減少或喪失;依主式同享之特別權利,不隨原領受人所享之特別權利增加,減少或喪失.

Can. 65. - Cum privilegia acquiruntur per communicationem in forma accessoria, augentur, imminuuntur vel amittuntur ipso facto, si forte augeantur, imminuantur vel cessent in principali privilegiario; secus si acquirantur per communicationem in forma aeque principali.

66 條 - 1 項 - 凡所頒賜之於永久或特定時間,或限定數目之事由,而得常使用之權力,均視爲法律外之特別權利.

2 項 - 除頒賜權力係因被選定人之技能,或另有規定外,凡宗座對於主教,或第一百九十八條第一項所指定之人,所頒賜得常使用之權力,不因領受之正權力人權位之喪失而消滅,應移轉於繼任之人,連主教已開始使用該權力者在內;對於主教所頒賜之權力,總代理人亦同享有.

3 項 - 凡頒賜權力附帶使用必要之其他權力,故寬免權力包括能暫停止阻礙寬免之一切天主教之處罰,但其效力僅以能達到寬免目的爲限.

67 條 - 特別權利應依其原意解釋,不得擴張或縮小之.

68 條 - 特別權利之原意有疑義時,應依第五十條之規定解釋之,但應設法解釋以表現領受特別權利人,由頒賜人之仁慈必得一恩惠.

69 條 - 凡人專爲自己利益,所領得之特別權利,無必使用之義務,但因其他理由有使用之義務時,不在此限.

70 條 - 凡頒賜之特別權利應視爲永久者,但確有其他意義者,不在此限.

71 條 - 後普通法律取消本法典所載之特別權利;對於其他特別權利,應遵守第六十條之規定.

72 條 - 1 項 - 特別權利因承受人之主管長官准其拋棄時而喪失.

2 項 - 私人得拋棄之特別權利,以專爲其自己利益而頒賜者爲限.

3 項 - 凡私人不得拋棄爲社團或尊位或地域,所頒賜之特別權利.

Can. 66. - § 1. Facultates habituales quae conceduntur vel in perpetuum vel ad praefinitum tempus aut certum numerum casuum, accensentur privilegiis praeter ius.

§ 2. Nisi in earum concessione electa fuerit industria personae aut aliud expresse cautum sit, facultates habituales, Episcopo aliisve de quibus in can. 198, § 1 ab Apostolica Sede concessae, non evanescunt, resoluto iure Ordinarii cui concessae sunt, etiamsi ipse eas exsequi coeperit, sed transeunt ad Ordinarios qui ipsi in regimine succedunt; item concessae Episcopo competunt quoque Vicario Generali.

§ 3. Concessa facultas secumfert alias quoque potestates quae ad illius usum sunt necessariae; quare in facultate dispensandi includitur etiam potestas absolvendi a poenis ecclesiasticis, si quae forte obstent, sed ad effectum dumtaxat dispensationis consequendae.

Can. 67. - Privilegium ex ipsius tenore aestimandum est, nec licet illud extendere aut restringere.

Can. 68. - In dubio privilegia interpretanda sunt ad normam can. 50; sed ea semper adhibenda interpretatio, ut privilegio aucti aliquam ex indulgentia concedentis videantur gratiam consecuti.

Can. 69. - Nemo cogitur uti privilegio in sui dumtaxat favorem concesso, nisi alio ex capite exsurgat obligato.

Can. 70. - Privilegium, nisi aliud constet, censendum est perpetuum.

Can. 71. - Per legem generalem revocantur privilegia in hoc Codice contenta; ad cetera quod attinet, servetur praescriptum can. 60.

Can. 72. - § 1. Privilegia cessant per renuntiationem a competente Superiore acceptatam.

§ 2. Privilegio in sui tantum favorem constituto quaevis persona privata renuntiare potest.

§ 3. Concesso alicui communitati, dignitati locove renuntiare privatis personis non licet.

4 項 - 社團或任何組合不得自由拋棄依法律賜與本社團,或組合之特別權利;如拋棄其他特別權利,而於教會或他人有害者亦同.

§ 4. Nec ipsi communitati seu coetui integrum est renuntiare privilegio sibi dato per modum legis, vel si renuntiatio cedat in Ecclesiae aliorumve praeiudicium.

73 條 - 頒賜特別權利之人之權力喪失時,特別權利不因而消滅;但頒賜勅答內附有僅於頒賜人自己願意時期內存在之條件,或其他同意義之條件者,不在此限.

Can. 73. - Resoluto iure concedentis, privilegia non exstinguuntur, nisi data fuerint cum clausula: *ad beneplacitum nostrum,* vel alia aequipollenti.

74 條 - 凡屬人之特別權利承受人至任何處所,均得使用之;但於承受人死亡時,即行消滅.

Can. 74. - Privilegium personale personam sequitur et cum ipsa exstinguitur.

75 條 - 凡屬物之特別權利,因物或地之完全消滅而喪失;但屬地之特別權利,如該地於五十年內恢復時,其權利亦即恢復.

Can. 75. - Privilegia realia cessant per absolutum rei vel loci interitum; privilegia vero localia, si locus intra quinquaginta annos restituatur, reviviscunt.

76 條 - 與他人無妨礙之特別權利不因不使用,或有違反該權利之行爲而喪失;其與他人有妨礙者,如滿法定時效或默示拋棄時即喪失.

Can. 76. - Per non usum vel per usum contrarium privilegia aliis haud onerosa non cessant; quae vero in aliorum gravamen cedunt, amittuntur, si accedat legitima praescriptio vel tacita renuntiatio.

77 條 - 依長官之斷定,特別權利因情形之變更,而成爲有害或使用即成爲非善事者,其特別權利應即喪失;定有期間或事由數目之特別權利,因期間或數目屆滿而消滅;但應遵守第二百零七條第二項之規定.

Can. 77. - Cessat quoque privilegium, si temporis progressu rerum adiuncta sic, iudicio Superioris, immutentur, ut noxium evaserit, aut eius usus illicitus fiat; item elapso tempore vel expleto numero casuum pro quibus privilegium fuit concessum, firmo praescripto can. 207, § 2.

78 條 - 濫用因特別權利所領得之權力者,應取消其特別權利;但有重大濫用由聖座所領受之特別權利者,正權力人應報告聖座.

Can. 78. - Qui abutitur potestate sibi ex privilegio permissa, privilegio ipso privari meretur; et Ordinarius Sanctam Sedem monere ne omittat, si quis privilegio ab eadem concesso graviter abutatur.

79 條 - 承受人由聖座以口頭領受之特別權利,得本其良心使用之;而非有法定憑據足以證明,不得在法庭上使用任何特別權利對抗第三人.

Can. 79. Quamvis privilegia, oretenus a Sancta Sede obtenta, ipsi petenti in foro conscientiae suffragentur, nemo tamen potest cuiusvis privilegii usum adversus quemquam in foro externo vindicare, nisi privilegium ipsum sibi concessum esse legitime evincat.

第六題
寬免

80 條 - 寬免爲在特別情形中恕宥其法律拘束;凡有制定法律之權力者,及其後任或其較高長官,或由以上權力者領得寬免能力之人,均得頒賜之.

81 條 - 凡羅馬教宗下之正權力人對於普通法律上之拘束,均無寬免能力,卽在特別情形中亦同;但特意或概括取得該能力時,或請聖座指示爲困難並有重大損害之切近危險,而該事由且爲宗座常寬免者,不在此限.

82 條 - 依第二百九十一條第二項之規定,主教及其他區域正權力人,均得寬免本座堂區法律,及本省或數省議會所制定法律之拘束;但除第八十一條之規定外,其由羅馬教宗爲一定地域所特制定之法律,不得寬免之.

83 條 - 凡堂域司祭,均無寬免普通或特別法律拘束之能力;但特意頒賜該能力於該司祭時,不在此限.

84 條 - 1 項 - 非以公正及合正理之理由,不得寬免任何天主教會法律之拘束;如寬免時,並應注意各法律之輕重;否則,凡職位低於制定法律者之人所爲之寬免,一律禁止並爲無效.

2 項 - 寬免理由是否充足有疑義時,亦得請求或頒賜寬免;其寬免亦爲有效.

85 條 - 依第五十條之規定,不但關於寬免之適用應從狹義解釋,卽爲辦理特定之一事項所付與之寬免能力亦同.

86 條 - 連續有效之寬免因主要理由之確實完全消滅而喪失;並凡使特別權利喪失之理由,均亦使該寬免喪失.

TITULUS VI.
De dispensationibus.

Can. 80. - Dispensatio, seu legis in casu speciali relaxatio, concedi potest a conditore legis, ab eius successore vel Superiore, nec non ab illo cui iidem facultatem dispensandi concesserint.

Can. 81. - A generalibus Ecclesiae legibus Ordinarii infra Romanum Pontificem dispensare nequeunt, ne in casu quidem peculiari, nisi haec potestas eisdem fuerit explicite vel implicite concessa, aut nisi difficilis sit recursus ad Sanctam Sedem et simul in mora sit periculum gravis damni, et de dispensatione agatur quae a Sede Apostolica concedi solet.

Can. 82. - Episcopi aliique locorum Ordinarii dispensare valent in legibus dioecesanis, et in legibus Concilii provincialis ac plenarii ad normam can. 291, § 2, non vero in legibus quas speciatim tulerit Romanus Pontifex pro illo peculiari territorio, nisi ad normam can. 81.

Can. 83. - Parochi nec a lege generali nec a lege peculiari dispensare valent, nisi haec potestas expresse eisdem concessa sit.

Can. 84. - § 1. A lege ecclesiastica ne dispensetur sine iusta et rationabili causa, habita ratione gravitatis legis a qua dispensatur; alias dispensatio ab inferiore data illicita et invalida est.

§ 2. Dispensatio in dubio de sufficientia causae licite petitur et potest licite et valide concedi.

Can. 85. - Strictae subest interpretationi non solum dispensatio ad normam can. 50, sed ipsamet facultas dispensandi ad certum casum concessa.

Can. 86. - Dispensatio quae tractum habet successivum, cessat iisdem modis quibus privilegium, nec non certa ac totali cessatione causae motivae.

第二編 人

LIBER SECUNDUS DE PERSONIS

87 條 - 凡領受聖洗者,卽爲天主教會內之人,並有奉教人一切之權利義務;但有與天主教會不相通之阻礙,或受由天主教會所定之懲治罰者,對於權利不得全部享有.

Can. 87. - Baptismate homo constituitur in Ecclesia Christi persona cum omnibus christianorum iuribus et officiis, nisi, ad iura quod attinet, obstet obex, ecclesiasticae communionis vinculum impediens, vel lata ab Ecclesia censura.

88 條 - 1 項 - 滿二十一歲之人爲成年人;未滿二十一歲者爲未成年人.

Can. 88. - § 1. Persona quae vicesimum primum aetatis annum explevit, maior est; infra hanc aetatem minor.

2 項 - 未成年之男人自十四歲以上,未成年之女人自十二歲以上,視爲有生殖能力人.

§ 2. Minor, si masculus, censetur pubes a decimoquarto, si femina a duodecimo anno completo.

3 項 - 凡無生殖能力人未滿七歲者,謂爲兒童或小孩或嬰兒,並視爲無辨別能力之人;如滿七歲以上者,視爲有辨別能力之人.凡永久無辨別能力之人,一律視同兒童.

§ 3. Impubes, ante plenum septennium, dicitur infans seu puer vel parvulus et censetur non sui compos; expleto autem septennio, usum rationis habere praesumitur. Infanti assimilantur quotquot usu rationis sunt habitu destituti.

89 條 - 成年人有行使自己權利之完全能力;未成年人行使權利應從其父母,或監護人之意思;但法令規定不屬於未成年人之父母管理之事由,不在此限.

Can. 89. - Persona maior plenum habet suorum iurium exercitium; minor in exercitio suorum iurium potestati parentum vel tutorum obnoxia manet, iis exceptis in quibus ius minores a patria potestate exemptos habet.

90 條 - 1 項 - 子女連新領受聖洗之子女在內,以其出生時父之住所,或無住所時,其類似住所爲出生地;子女非法生或父死亡後出生者,以其母之住所或類似住所爲出生地.

Can. 90. - § 1. Locus originis filii, etiam neophyti, est ille in quo, cum filius natus est, domicilium, aut, in defectu domicilii, quasi-domicilium habebat pater vel, si filius sit illegitimus aut postumus, mater.

2 項 - 父母爲無定所人時,以子女之出生處所爲出生地;子女被拋棄時,以拾得之處所爲出生地.

§ 2. Si agatur de filio vagorum, locus originis est ipsemet nativitatis locus; si de exposito, est locus in quo inventus fuit.

91 條 - 凡人在其住所時,謂之土著人;在其類似住所時,謂之客籍人;有住所或類似住所,而現在居於住所或類似住所外者,謂之旅居人;無住所或類似住所者,謂之無定所人.

Can. 91. - Persona dicitur: *incola,* in loco ubi domicilium, *advena,* in loco ubi quasi-domicilium habet; *peregrinus,* si versetur extra domicilium et quasi-domicilium quod adhuc retinet; *vagus,* si nullibi domicilium habeat vel quasi-domicilium.

92 條 - 1 項 - 住於堂域或類似堂域或至少座堂區,代牧區,監督區內,有久住之意思,卽因事由暫住其他處所,亦不變更者,或居住已滿十年者,卽爲設定其住所於該地.

2 項 - 住於前項所規定之區域內,有居住六月以上之意思,卽因事由暫住其他處所亦不變更者,或居住已滿六月者,卽爲設定其類似住所於該地.

3 項 - 凡在堂域或類似堂域內之住所或類似住所,謂之堂域住所;凡不在堂域或類似堂域內,而在座堂區,代牧區或監督區內之住所或類似住所,謂之座堂區住所.

Can. 92. - § 1. Domicilium acquiritur commoratione in aliqua paroecia aut quasi-paroecia, aut saltem in dioecesi, vicariatu apostolico, praefectura apostolica; quae commoratio vel coniuncta sit cum animo ibi perpetuo manendi, si nihil inde avocet, vel sit protracta ad decennium completum.

§ 2. Quasi-domicilium acquiritur commoratione uti supra, quae vel coniuncta sit cum animo ibi manendi saltem ad maiorem anni partem, si nihil inde avocet, vel sit reapse protracta ad maiorem anni partem.

§ 3. Domicilium vel quasi-domicilium in paroecia vel quasi-paroecia dicitur *paroeciale;* in dioecesi, vicariatu, praefectura, non autem in paroecia vel quasi-paroecia, *dioecesanum.*

93 條 - 1 項 - 夫妻未依法律異居時,妻應以夫之住所爲住所;心神喪失人,以其監護人之住所爲住所;未成年人以其法定管理人之住所爲住所.

2 項 - 七歲以上之未成年人得設定自己類似住所;妻未與夫依法律異居時亦同;妻已與夫依法律異居時,亦得設定自己住所.

Can. 93. - § 1. Uxor, a viro legitime non separata, necessario retinet domicilium viri sui; amens, domicilium curatoris; minor, domicilium illius cuius potestati subiicitur.

§ 2. Minor infantia egressus potest quasi-domicilium proprium obtinere; item uxor a viro legitime non separata, legitime autem separata etiam domicilium.

94 條 - 1 項 - 凡人因其住所或類似住所,而屬堂域司祭或正權力人之管理.

2 項 - 凡無定所人,以其現在居住地域之堂域司祭或正權力人爲其堂域司祭或區域正權力人.

3 項 - 凡僅有座堂區住所或類似住所之人,以其現在居住地方之堂域司祭爲其堂域司祭.

Can. 94. - § 1. Sive per domicilium sive per quasi-domicilium suum quisque parochum et Ordinarium sortitur.

§ 2. Proprius vagi parochus vel Ordinarius est parochus vel Ordinarius loci in quo vagus actu commoratur.

§ 3. Illorum quoque qui non habent nisi dioecesanum domicilium vel quasi-domicilium, parochus proprius est parochus loci in quo actu commorantur.

95 條 - 凡以不返之意思離去其住所或類似住所者,卽爲廢止其住所或類似住所;但不妨礙第九十三條之規定.

Can. 95. - Domicilium et quasi-domicilium amittitur discessione a loco cum animo non revertendi, salvo praescripto can. 93.

96 條 - 1 項 - 血親之計算依親系及親等.

Can. 96. - § 1. Consanguinitas computatur per lineas et gradus.

2 項 - 直系血親之計算,以一世爲一親等,或除原祖人,其餘以一人爲一親等.

§ 2. In linea recta, tot sunt gradus quot generationes, seu quot personae, stipite dempto.

3 項 - 旁系血親之計算,二親系爲平等世數者,以一親系之世數爲親等之數;二親系之世數不平等者,以該較長親系之世數,爲親等之數.

§ 3. In linea obliqua, si tractus uterque sit aequalis, tot sunt gradus quot generationes in uno tractu lineae: si duo tractus sint inaequales, tot gradus quot generationes in tractu longiore.

97 條 - 1 項 - 凡僅被承認而未遂或被承認及既遂有效婚姻,一律發生姻親.

Can. 97. - § 1. Affinitas oritur ex matrimonio valido sive rato tantum sive rato et consummato.

2 項 - 姻親僅以夫與其妻之血親間,及妻與其夫之血親間爲限.

§ 2. - Viget inter virum dumtaxat et consanguineos mulieris, itemque mulierem inter et viri consanguineos.

3 項 - 姻親之計算,夫之血親親系及親等,爲其妻之姻親親系及親等;妻之血親親系及親等,爲其夫之姻親親系及親等.

§ 3. Ita computatur ut qui sunt consanguinei viri, iidem in eadem linea et gradu sint affines mulieris, et vice versa.

98 條 - 1 項 - 凡人在天主教會之數儀式中領受任何一儀式之聖洗者,即爲該儀式之會友;但異儀式之教士用詐術或有重大並緊急緣由授與聖洗時,如本儀式之司祭不能行禮節或宗座寬免適用異儀式之禮節,而不成爲該儀式之會友者,不在此限.

Can. 98. - § 1. Inter varios catholicos ritus ad illum quis pertinet, cuius caeremoniis baptizatus fuit, nisi forte baptismus a ritus alieni ministro vel fraude collatus fuit, vel ob gravem necessitatem, cum sacerdos proprii ritus praesto esse non potuit, vel ex dispensatione apostolica, cum facultas data fuit ut quis certo quodam ritu baptizaretur, quin tamen eidem adscriptus maneret.

2 項 - 教士不許擅用任何方法,引導辣丁會友適用東方儀式,或引導東方會友適用辣丁儀式.

§ 2. Clerici nullo modo inducere praesumant sive latinos ad orientalem, sive orientales ad latinum ritum assumendum.

3 項 - 非得宗座之准許,任何人不得轉入異儀式教會,或已依法轉入之人返轉入原儀式教會.

§ 3. Nemini licet sine venia Apostolicae Sedis ad alium ritum transire, aut, post legitimum transitum, ad pristinum reverti.

4 項 - 男女爲異儀式會友時,因結婚或在婚姻存續中,女人得自由轉入男人之儀式教會;婚姻關係消滅後,亦得返轉入自己原儀式教會;但特別法律另有規定者不在此限.

§ 4. Integrum est mulieri diversi ritus ad ritum viri, in matrimonio ineundo vel eo durante, transire; matrimonio autem soluto, resumendi proprii ritus libera est potestas, nisi iure particulari aliud cautum sit.

5 項 - 雖依長久存續之風俗適用異儀式領受聖體,亦不因而變更其本儀式教會.

§ 5. Mos, quamvis diuturnus, sacrae Synaxis ritu alieno suscipiendae non secumfert ritus mutationem.

99 條 - 天主教會內除有自然人外,亦有依主管職權設立之法人;其法人分有會員者及無會員者;無會員者,例如堂或修道院或聖祿職等.

Can. 99. - In Ecclesia, praeter personas physicas, sunt etiam personae morales, publica auctoritate constitutae, quae distinguuntur in personas morales collegiales et non collegiales, ut ecclesiae, Seminaria, beneficia, etc.

100 條 - 1 項 - 天主教會及宗座因天主規定取得法人之資格.在其以下法人取得法人之資格依法律之規定,或依由天主教會之主管長官所發法定格式文書之特別准許;但以特別准許而取得法人之資格者,以恭敬天主或慈善爲目的者爲限.

Can. 100. - § 1. Catholica Ecclesia et Apostolica Sedes moralis personae rationem habent ex ipsa ordinatione divina; ceterae inferiores personae morales in Ecclesia eam sortiuntur sive ex ipso iuris praescripto sive ex speciali competentis Superioris ecclesiastici concessione data per formale decretum ad finem religiosum vel caritativum.

2 項 - 有會員之法人非有三自然人以上不能成立.

§ 2. Persona moralis collegialis constitui non potest, nisi ex tribus saltem personis physicis.

3 項 - 有會員或無會員之法人,一律視爲未成年人.

§ 3. Personae morales sive collegiales sive non collegiales minoribus aequiparantur.

101 條 - 1 項 - 有會員法人之決議,依下列各目之規定:

Can. 101. - § 1. Circa actum personarum moralium collegialium:

1 目 - 除普通或特別法律另有規定外,於扣除無效之票後,以其總出席會員之絕對過半數之決議,或在第二次投票無結果後,第三次投票以票數較多之決議,均有法令效力;如第三次投票後,票數仍爲平等時,主席得以自己之票更改該平等數,或如爲選人而投票及主席不願以自己之票更改該平等數時,卽以先領神品或先發願或年歲較大者,視爲當選人.

1° Nisi aliud expresse iure communi aut particulari statutum fuerit, id vim iuris habet, quod, demptis suffragiis nullis, placuerit parti absolute maiori eorum qui suffragium ferunt, aut, post duo inefficacia scrutinia, parti relative maiori in tertio scrutinio; quod si suffragia aequalia fuerint, post tertium scrutinium praeses suo voto paritatem dirimat aut, si agatur de electionibus et praeses suo voto paritatem dirimere nolit, electus habeatur senior ordine vel prima professione vel aetate;

2 目 - 凡對於衆會員私人有關係之行爲,必須經衆會員之同意,方爲有效.

2° Quod autem omnes, uti singulos tangit, ab omnibus probari debet.

2 項 - 無會員法人之決議,應遵照特別章程及與該法人有關係之普通法令之規定.

§ 2. Si de actibus personarum moralium non collegialium agatur, serventur particularia statuta ac normae iuris communis, quae easdem personas respiciunt.

102 條 - 1 項 - 凡法人當然爲永久者;但由主管官署取消,或法人之不存在滿一百年者卽爲消滅.

Can. 102. - § 1. Persona moralis, natura sua, perpetua est; exstinguitur tamen si a legitima auctoritate supprimatur, vel si per centum annorum spatium esse desierit.

2項・有會員法人之會員,僅餘一人時,其他會員之權利義務,完全歸於該一人.

§ 2. Si vel unum ex personae moralis collegialis membris supersit, ius omnium in illud recidit.

103 條・1項・凡自然人或法人,因外來不可抗力而爲之行爲,視爲無此行爲.

Can. 103. - § 1. Actus, quos persona sive physica sive moralis ponit ex vi extrinseca, cui resisti non possit, pro infectis habentur.

2項・除法令另有規定外,凡因被重大而不正當之恐嚇或被詐欺而爲之行爲,亦爲有效;但審判官得因受損害人之聲請或依職權,而依第一千六百八十四條至第一千六百八十九條之規定,得用判決撤銷之.

§ 2. Actus positi ex metu gravi et iniuste incusso vel ex dolo, valent, nisi aliud iure caveatur; sed possunt ad normam can. 1684-1689 per iudicis sententiam rescindi, sive ad petitionem partis laesae sive ex officio.

104 條・關於行爲之性質或必要之條件有錯誤時,其行爲無效;否則其行爲有效力;但法令另有規定者,不在此限.如契約之內容有錯誤時,得依法令之規定提起撤銷訴訟.

Can. 104. - Error actum irritum reddit, si versetur circa id quod constituit substantiam actus vel recidat in conditionem *sine qua non;* secus actus valet, nisi aliud iure caveatur; sed in contractibus error locum dare potest actioni rescissoriae ad normam iuris.

105 條・法令規定長官應得他人同意或與他人商議,而後爲其行爲時,應遵照下列各目之規定:

Can. 105. - Cum ius statuit Superiorem ad agendum indigere consensu vel consilio aliquarum personarum:

1目・應得同意時,長官如違反其意思而爲之行爲無效;應僅商議時,例如法令規定爲同顧問商議後或詢得會議院或堂域司祭之意見後等,長官僅聞得其意見,而爲之行爲亦有效力;雖無隨從其意見之義務,連其同意爲完全者亦同,仍如應詢得數人意見時,長官可尊重其數人相同之意見;非自己審酌認爲有重大理由時,不宜違背之;

1º Si consensus exigatur, Superior contra earundem votum invalide agit; si consilium tantum, per verba, ex. gr.: *de consilio consultorum,* vel *audito Capitulo, parocho,* etc., satis est ad valide agendum ut Superior illas personas audiat; quamvis autem nulla obligatione teneatur ad eorum votum, etsi concors, accedendi, multum tamen, si plures audiendae sint personae, concordibus earundem suffragiis deferat, nec ab eisdem, sine praevalenti ratione, suo iudicio aestimanda, discedat;

2目・不僅一人或二人,而同時必有多數人之同意或商議時,應依法定程序召集之,而無礙第一百六十二條第四項之規定;被召集人應表示自己眞意;長官按自己識見認爲事情關係重大者,得令被召集人宣誓嚴守祕密;

2º Si requiratur consensus vel consilium non unius tantum vel alterius personae, sed plurium simul, eae personae legitime convocentur, salvo praescripto can. 162, § 4, et mentem suam manifestent; Superior autem pro sua prudentia ac negotiorum gravitate potest eas adigere ad iusiurandum de secreto servando praestandum;

3目・凡爲得同意或同商議而被諮詢之人,應以相當尊敬,忠信,及誠實表示自己之意見.

3º Omnes de consensu vel consilio requisiti debent ea qua par est reverentia, fide ac sinceritate sententiam suam aperire.

106 條 - 自然人或法人間之等級,除於其他適當處所另有特別規定外,依下列各目之規定:

1目 - 代理本人者,即得本人之等級;但在天主教會會議或其他類似集會內,凡因代理名義而出席者應坐於因自己本名義而出席平等席次之人以下;

2目 - 凡有管理自然人或法人之權力者,其等級高於被管理人;

3目 - 天主教會之人之間,彼此互無管理權者,地位高者之等級高於地位低者;地位平等而領神品級不平等者間,高神品級者高於低神品級者;地位及神品級均平等者間,先升地位者高於後升者;同時升者間,除後領神品級者,係由羅馬教宗領得者外,以先領神品級者爲高;同時領神品級者間,以年歲較大者爲高;

4目 - 凡儀式之分別與等級無關係;

5目 - 同類並同等之數法人間,以已和平占得之等級,爲其等級;究竟誰先占得不明確時,以先在出爭議地方設立者,爲其等級;組合之同人間,其等級應依該組合之法定章程之規定;如無規定時,依法定習慣;無習慣時,依普通法令之規定;

6目 - 區域正權力人在本座堂區內,有規定關於其屬下人間等級之義務;但應遵守公共法理,本座堂區之法定習慣,及其現在受委託之職務,並緊急時,斷定其本座堂區所屬及特屬者間,關於等級之糾紛;但其糾紛爲團體與團體者間關於行走之先後次序時爲限,並不因其上訴而停止斷定之執行;但不得妨礙各該團體之權利;

Can. 106. - Circa praecedentiam inter varias personas seu physicas seu morales, serventur normae quae sequuntur, salvis normis specialibus quae suis in locis traduntur:

1º Qui alius personam gerit, ex eadem obtinet praecedentiam; sed qui in Consiliis aliisque similibus conventibus procuratorio nomine intersunt, sedent post illos eiusdem gradus qui intersunt nomine proprio;

2º Cui est auctoritas in personas sive physicas sive morales, eidem ius est praecedentiae supra illas;

3º Inter diversas personas ecclesiasticas quarum nulla habeat in alias auctoritatem: qui ad gradum potiorem pertinent, praecedunt eis qui sunt inferioris gradus; inter eiusdem gradus personas sed non eiusdem ordinis, qui altiorem ordinem tenet, praecedit iis qui in inferiore sunt positi; si denique ad eundem gradum pertineant eundemque ordinem habeant, praecedit qui prius est promotus ad gradum; si eodem tempore promoti sint, senior ordinatione, nisi iunior ordinatus fuerit a Romano Pontifice; et si eodem tempore ordinem receperint, senior aetate;

4º In praecedentia diversitas ritus non attenditur;

5º Inter varias personas morales eiusdem speciei et gradus, illa praecedit quae est in pacifica quasi-possessione praecedentiae et, si de hoc non constet, quae prius in loco, ubi quaestio oritur, instituta est; inter sodales vero alicuius collegii, ius praecedentiae determinetur ex propriis legitimis constitutionibus; secus ex legitima consuetudine; qua deficiente, ex praescripto iuris communis;

6º Loci Ordinarii est in sua dioecesi statuere praecedentias inter suos subditos, ratione habita principiorum iuris communis, legitimarum dioecesis consuetudinum et munerum ipsis commissorum; et omnes de praecedentia controversias, etiam inter exemptos, quatenus ii collegialiter cum aliis procedant, componere in casibus urgentioribus, remota omni appellatione in suspensivo, sed sine praeiudicio iuris uniuscuiusque;

7目 - 關於宗座府中人之等級,應依宗座府中之特別權利章程及習慣辦理之.

107 條 - 由天主設立之規定在天主教會內分教士及教民;惟教士之等級非全由天主所設者;該二種人均得爲修會之會員.

7º Circa personas quae ad Domum pontificalem pertinent, praecedentia moderanda est secundum peculiaria privilegia, regulas et traditiones eiusdem pontificiae Domus.

Can. 107. - Ex divina institutione sunt in Ecclesia *clerici* a *laicis* distincti, licet non omnes clerici sint divinae institutionis; utrique autem possunt esse *religiosi*.

第 一 款
教 士

PARS PRIMA
DE CLERICIS

第一節
通 則

SECTIO I.
De clericis in genere.

108 條 - 1項 - 凡至少以初剪髮爲奉獻自己於天主職務之人,均謂之教士.

2項 - 凡教士並非一律平等;其間有聖系統,依其聖系統之次序,有在上在下之分別.

Can. 108. - § 1. Qui divinis ministeriis per primam saltem tonsuram mancipati sunt, clerici dicuntur.

§ 2. Non sunt omnes in eodem gradu, sed inter eos sacra hierarchia est in qua alii aliis subordinantur.

3項 - 天主所創設之聖系統,關於神品,爲主教,司祭及助祭者;關於管理權,爲教皇最高之權及屬下之主教權;聖教會所設立者,爲增加其餘權之等級.

§ 3. Ex divina institutione sacra hierarchia ratione ordinis constat Episcopis, presbyteris et ministris; ratione iurisdictionis, potificatu supremo et episcopatu subordinato; ex Ecclesiae autem institutione alii quoque gradus accessere.

109 條 - 列入天主教會聖系統之人,非由於人民或世俗勢力之人之同意,或召呼而被選舉者;係因授與神品而定立其神品權之等級;於完成法定選舉及允許就職之條件後,遵天主之法令,定立最高之教宗權;依聖教會法定使命定立其餘權位等級.

Can. 109. - Qui in ecclesiasticam hierarchiam cooptantur, non ex populi vel potestatis saecularis consensu aut vocatione adleguntur; sed in gradibus potestatis ordinis constituuntur sacra ordinatione; in supremo pontificatu, ipsomet iure divino, adimpleta conditione legitimae electionis eiusdemque acceptationis; in reliquis gradibus iurisdictionis, canonica missione.

110 條 - 雖宗座尊稱數教士爲正教長,亦僅爲名譽,並無管理權;而法律上稱以正教長之本名者,謂僅在外場有正權力之世俗教士或修會教士.

Can. 110. - Quamvis Praelati titulo, honoris causa, a Sede Apostolica etiam nonnulli clerici donentur sine ulla iurisdictione, propria tamen nomine Praelati in iure dicuntur clerici sive saeculares sive religiosi qui iurisdictionem ordinariam in foro externo obtinent.

第一題
教士入座堂區之登記

111 條 - 1 項 - 凡教士應登記於一定之座堂區或修會簿內;故絕對不許有無定所之教士.

2 項 - 凡人爲於一定座堂區內任職,而領初剪髮禮者,即登記於該座堂區簿,謂之入座堂區.

112 條 - 凡教士入他座堂區者,除第一百一十四條及第六百四十一條第二項之情形外,應受得由本正權力人簽名允許其永久,並絕對出本座堂區之文書,及由他座堂區之正權力人簽名允許其永久,並絕對入其座堂區之文書,方爲有效.

113 條 - 無特別委任之總代理人,或座堂會議院之代理人,非主教座出缺滿一年後,並經座堂會議院之同意,均不得爲入座堂區,或出座堂區之允許.

114 條 - 凡教士由他座堂區之正權力人,受有居住義務之聖祿職者,以得本正權力人書面之同意,或以書面允許其永久出本座堂區時,爲出座堂區及入座堂區.

115 條 - 依第五百八十五條之規定,凡在修會內發願者,即爲出本座堂區.

116 條 - 凡教士無正當理由不得出座堂區,及已入其他座堂區後,其出座堂區之行爲始有效;故新入之座堂區之正權力人應迅將入座堂區之事實,通知原正權力人.

117 條 - 非完成下列條件後,正權力人不可允許其他座堂區之教士入本座堂區:

TITULUS I.

De clericorum adscriptione alicui dioecesi.

Can. 111. - § 1. Quemlibet clericum oportet esse vel alicui dioecesi vel alicui religioni adscriptum, ita ut clerici vagi nullatenus admittantur.

§ 2. Per receptionem primae tonsurae clericus adscribitur seu, ut aiunt, *incardinatur* dioecesi pro cuius servitio promotus fuit.

Can. 112. - Praeter casus de quibus in can. 114, 641, § 2, ut clericus alienae dioecesi valide incardinetur, a suo Ordinario obtinere debet litteras ab eodem subscriptas excardinationis perpetuae et absolutae; et ab Ordinario alienae dioecesis litteras ab eodem subscriptas incardinationis pariter perpetuae et absolutae.

Can. 113. - Excardinationem et incardinationem concedere nequit Vicarius Generalis sine mandato speciali, nec Vicarius Capitularis, nisi post annum a vacatione sedis episcopalis et cum consensu Capituli.

Can. 114. - Habetur excardinatio et incardinatio, si ab Ordinario alienae dioecesis clericus beneficium residentiale obtinuerit cum consensu sui Ordinarii in scriptis dato, vel cum licentia ab eodem in scriptis concessa e dioecesi discedendi in perpetuum.

Can. 115. - Etiam per professionem religiosam quis a propria dioecesi excardinatur, ad normam can. 585.

Can. 116. - Excardinatio fieri nequit sine iustis causis, et effectum non sortitur, nisi incardinatione secuta in alia dioecesi, cuius Ordinarius de eadem priorem Ordinarium quantocius certiorem reddat.

Can. 117. - Ad incardinationem alieni clerici Ordinarius ne deveniat, nisi:

1目 - 於本座堂區有必要或有利益時,並應嚴守法令關於領神品時,應有之法定收入權利;

2目 - 正權力人以法定證據確認求入座堂區之教士,已領受出座堂區之法定允許,並有所出座堂區之教府,關於證明該教士之產生,生活,品行,學問之適當證據,於必要時,該教府得用祕密文書證明之;如係異方言語或異國籍之教士求入座堂區時,其證據尤爲緊要;而允許出座堂區之正權力人應負重大義務,注意所提出之證據爲眞實;

3目 - 凡教士在新入之座堂區之正權力人或其代理人前以宣誓態度表示自願依聖法律之規定,永久在新入之座堂區內擔負職務.

1º Necessitas aut utilitas dioecesis id exigat, et salvis iuris praescriptis circa canonicum ordinationis titulum;

2º Ex legitimo documento sibi constiterit de obtenta legitima excardinatione, et habuerit praeterea a Curia dimittente, sub secreto, si opus sit, de clerici natalibus, vita, moribus ac studiis opportuna testimonia, maxime si agatur de incardinandis clericis diversae linguae et nationis; Ordinarius autem dimittens, graviter onerata eius conscientia, advigilare debet ut testimonia sint veritati conformia.

3º Clericus iureiurando coram eodem Ordinario eiusve delegato declaraverit se in perpetuum novae dioecesis servitio velle addici ad normam sacrorum canonum.

第二題
教士之普通權利及特別權利

TITULUS II.
De iuribus et privilegiis clericorum.

118 條 - 惟教士始得獲得神品權或聖教會管理權及受得聖祿職或天主教會之退職金.

Can. 118. - Soli clerici possunt potestatem sive ordinis sive iurisdictionis ecclesiasticae et beneficia ac pensiones ecclesiasticas obtinere.

119 條 - 凡信友應用與教士之品位及職務相當之禮節尊敬之;如其有侮辱教士之行爲者,犯褻瀆罪.

Can. 119. - Omnes fideles debent clericis, pro diversis eorum gradibus et muneribus, reverentiam seque sacrilegii delicto commaculant, si quando clericis realem iniuriam intulerint.

120 條 - 1項 - 無論爲民事或刑事告訴,僅向天主教會之審判官得告訴教士;但於特別地域另有法定規則者,不在此限.

Can. 120. - § 1. Clerici in omnibus causis sive contentiosis sive criminalibus apud iudicem ecclesiasticum conveniri debent, nisi aliter pro locis particularibus legitime provisum fuerit.

2項 - 對於樞機大臣,宗座之使節,主教及名義主教,無座堂區之父老長及正教長,奉行宗座法令修會之總會長,羅馬教府之高級官,因職務上應管理之事務所發生之訴訟,如無宗座之准許,均不得向世俗審判官前告訴之;對於其餘享有訴塲特別權利之人,如無訟爭區域正

§ 2. Patres Cardinales, Legati Sedis Apostolicae, Episcopi etiam titulares, Abbates vel Praelati *nullius*, supremi religionum iuris pontificii Superiores, Officiales maiores Romanae Curiae, ob negotia ad ipsorum munus pertinentia, apud iudicem laicum conveniri nequeunt sine venia Sedis Apostolicae; ceteri privilegio fori gaudentes, sine venia Ordinarii loci in quo causa peragitur; quam tamen licentiam Ordinarius, praesertim cum actor est laicus, ne de-

權力人之准許亦同;但如原告人爲世俗人時,正權力人無正當及重大理由,不可不准許之,已經和解無效果後,更不可不准許之.

3項 - 未得准許之人,向世俗審判官告訴教士時,該教士如因無法解免,及爲避免更大損害得到場;但應先通知未授與准許之正官長.

121 條 - 凡教士均豁免兵役,並不得充與教士身分不相合之一切職務,及民政公官職.

122 條 - 凡教士對人負有給付債務之義務時,應依天主教會審判官之公平意見,保留贍養該教士之必要財產;但至教士能給付時,仍應立即給付.

123 條 - 凡教士不得拋棄其以上規定之特別權利;但依第二百一十三條第一項及第二千三百零四條之規定,已還俗或受永久取消着教會制服權利之處罰者,喪失其特別權利;如已被赦免其罪或再被收留爲教士者,即恢復其特別權利.

第三題
教士之義務

124 條 - 凡教士之內修與外行,應比世俗人更爲聖善,以德以行爲優越之模範.

125 條 - 凡區域正權力人,均宜注意使其所屬教士遵守下列各目之規則:

1目 - 教士宜常用告解聖事,以洗淨良心之污點;

2目 - 教士宜每日用若干時,以默想,朝拜聖體,念玫瑰經,自省.

126 條 - 凡世俗教士應每三年至少一次依本正權力人所定之時間,在爲恭

neget sine iusta et gravi causa, tum maxime cum controversiae inter partes componendae frustra operam dederit.

§ 3. Si nihilominus ab eo qui nullam praehabuerit veniam, conveniantur, possunt, ratione necessitatis, ad vitanda maiora mala comparere, certiore tamen facto Superiore a quo venia obtenta non fuit.

Can. 121. - Clerici omnes a servitio militari, a muneribus et publicis civilibus officiis a statu clericali alienis immunes sunt.

Can. 122. - Clericis qui creditoribus satisfacere coguntur, salva sint quae ad honestam sui sustentationem, prudenti ecclesiastici iudicis arbitrio, sunt necessaria, firma tamen eorundem obligatione creditoribus quamprimum satisfaciendi.

Can. 123. - Memoratis privilegiis clericus renuntiare nequit; sed eadem amittit, si ad statum laicalem reducatur aut privatione perpetua iuris deferendi habitum ecclesiasticum plectatur, ad normam can. 213, § 1, 2304; recuperat vero, si haec poena remittatur aut ipse rursus inter clericos admittatur.

TITULUS III.
De obligationibus clericorum.

Can. 124. - Clerici debent sanctiorem prae laicis vitam interiorem et exteriorem ducere eisque virtute et recte factis in exemplum excellere.

Can. 125. - Curent locorum Ordinarii:

1° Ut clerici omnes poenitentiae sacramento frequenter conscientiae maculas eluant;

2° Ut iidem quotidie orationi mentali per aliquod tempus incumbant, sanctissimum Sacramentum visitent, Deiparam Virginem mariano rosario colant, conscientiam suam discutiant.

Can. 126. - Omnes sacerdotes saeculares debent tertio saltem quoque anno spiritualibus exercitiis,

敬天主所設立或修會之房屋內,行避靜神工;除有特別情形及重大理由,經本區域正權力人特許外,不得寬免之.

per tempus a proprio Ordinario determinandum, in pia aliqua religiosave domo ab eodem designata vacare; neque ab eis quisquam eximatur, nisi in casu particulari, iusta de causa ac de expressa eiusdem Ordinarii licentia.

127 條 - 凡教士尤其爲司祭者,均有尊敬及服從本正權力人之特大義務.

Can. 127. - Omnes clerici, praesertim vero presbyteri, speciali obligatione tenentur suo quisque Ordinario reverentiam et obedientiam exhibendi.

128 條 - 凡教士應承受及忠實充任主教對其所委託之各職務,無論若干次數,及若干時間;如本區域正權力人斷定其與聖教會有重要關係時,被委託之教士無適法阻礙不得推諉.

Can. 128. - Quoties et quandiu id, iudicio proprii Ordinarii, exigat Ecclesiae necessitas, ac nisi legitimum impedimentum excuset, suscipiendum est clericis ac fideliter implendum munus quod ipsis fuerit ab Episcopo commissum.

129 條 - 凡教士領司祭神品後,宜不中斷勤學於一切學問中,以聖學問爲先;宜隨從古人所遺傳,而由天主教會普通承受之堅強道理,並謹避免世俗之新名詞及虛假之學問.

Can. 129. - Clerici studia, praesertim sacra, recepto sacerdotio, ne intermittant; et in sacris disciplinis solidam illam doctrinam a maioribus traditam et communiter ab Ecclesia receptam sectentur, devitantes profanas vocum novitates et falsi nominis scientiam.

130 條 - 1 項 - 凡司祭完結勤學之循序後,雖已獲得堂域司祭或座堂會議之職務,除區域正權力人因正當理由賜與寬免外,應至少滿三年之時間,每年受按本區域正權力人所定方法試驗,關於預先適當指定各聖學之學科.

Can. 130. - § 1. Expleto studiorum curriculo, sacerdotes omnes, etsi beneficium paroeciale aut canonicale consecuti, nisi ab Ordinario loci ob iustam causam fuerint exempti, examen singulis annis saltem per integrum triennium in diversis sacrarum scientiarum disciplinis, antea opportune designatis, subeant secundum modum ab eodem Ordinario determinandum.

2 項 - 委託天主教會之官職或聖祿職時,如各司祭之情形均同等,應重視試驗成績之較優者.

§ 2. In collatione officiorum et beneficiorum ecclesiasticorum ratio habeatur eorum qui, ceteris paribus, in memoratis periculis magis praestiterunt.

131 條 - 1 項 - 教士在主教居住之城內及各總司祭區內,宜每年數次依本區域正權力人所預先指定之日期,集會議論,關於道德及禮節之事件,謂之講演或討論會,並得附加經區域正權力人認爲相當之其他訓練,以達增進學問及熱心恭敬天主之目的.

Can. 131. § 1. In civitate episcopali et in singulis vicariatibus foraneis saepius in anno, diebus arbitrio Ordinarii loci praestituendis, conventus habeantur, quos *collationes* seu *conferentias* vocant, de re morali et liturgica; quibus addi possunt aliae exercitationes, quas Ordinarius opportunas indicaverit ad scientiam et pietatem clericorum promovendam.

2 項 - 如集會困難時,各教士應按正權力人所定之規則,送呈以書面解答之問題.

§ 2. Si conventus haberi difficile sit, resolutae quaestiones scriptae mittantur, secundum normas ab Ordinario statuendas.

3 項 - 應出席或如無集會時,應送呈解答問題者,除由本區域正權力人預

§ 3. Conventui interesse, aut, deficiente conventu, scriptam casuum solutionem mittere debent, nisi a loci Ordinario exemptionem antea expresse

先明示寬免者外,爲各世俗及修會司祭,連特屬修會司祭在內,而現充管理靈魂之職務者,並在修會院不集會時,其由正權力人受得聽告解權力之其他修會員.

obtinuerint, tum omnes sacerdotes saeculares, tum religiosi licet exempti curam animarum habentes et etiam, si collatio in eorum dominibus non habeatur, alii religiosi qui facultatem audiendi confessiones ab Ordinario obtinuerunt.

132 條 - 1 項 - 除第二百一十四條第一項之規定外,凡領受高級神品之教士,禁止結婚並負嚴守貞潔之義務,故該教士如犯潔德即兼犯褻瀆罪.

Can. 132. - § 1. Clerici in maioribus ordinibus constituti a nuptiis arcentur et servandae castitatis obligatione ita tenentur, ut contra eandem peccantes sacrilegii quoque rei sint, salvo praescripto can. 214, § 1.

2 項 - 凡領受下級神品之教士得結婚,但除該婚姻係被脅迫或恐嚇而無效外,依本法律之效力,該教士當然喪失神品之地位.

§ 2. Clerici minores possunt quidem nuptias inire, sed, nisi matrimonium fuerit nullum vi aut metu eisdem incusso, ipso iure e statu clericali decidunt.

3 項 - 凡結婚者,如未得宗座頒賜寬免,雖以善意領受高級神品,亦禁止其行使神品權.

§ 3. Coniugatus qui sine dispensatione apostolica ordines maiores, licet bona fide, suscepit, ab eorundem ordinum exercitio prohibetur.

133 條 - 1 項 - 凡教士宜戒忌收留有可疑惑之女人,在同院之房屋居住,或以任何法常相往來.

Can. 133. - § 1. Caveant clerici ne mulieres, de quibus suspicio esse possit, apud se retineant aut quoquo modo frequentent.

2 項 - 教士僅許與因自然關係不可疑惑之女人,例如母,姊妹,姑及類似之至親人等,或因道德高尚及年歲較大,免除各種疑惑之女人,在同院之房屋居住.

§ 2. Eisdem licet cum illis tantum mulieribus cohabitare in quibus naturale foedus nihil mali permittit suspicari, quales sunt mater, soror, amita et huiusmodi, aut a quibus spectata morum honestas, cum provectiore aetate coniuncta, omnem suspicionon amoveat.

3 項 - 斷定能否收留或往來之女人,及在尋常情形,雖爲無可疑惑之女人而在特別情形不免有不善表樣,或有失潔德之危險者,爲區域正權力人之權力.區域正權力人並有禁止教士收留該女人或與往來之義務.

§ 3. Iudicium an retinere vel frequentare mulieres, etiam illas in quas communiter suspicio non cadit, in peculiari aliquo casu scandalo esse possit aut incontinentiae afferre periculum, ad Ordinarium loci pertinet, cuius est clericos ab hac retentione vel frequentatione prohibere,

4 項 - 頑抗禁令者,推定其爲姘夫.

§ 4. Contumaces praesumuntur concubinarii.

134 條 - 教士共同生活之習慣是可稱讚之事,如未實行共同生活者,可推勸之;其已實行者,宜盡全力保存之.

Can. 134. - Consuetudo vitae communis inter clericos laudanda ac suadenda est, eaque, ubi viget, quantum fieri potest, servanda.

135 條 - 除第二百一十三條及第二百一十四條所指定之教士外,凡領受高

Can. 135. - Clerici, in maioribus ordinibus constituti, exceptis iis de quibus in can. 213, 214, tenen-

級神品之教士,負每日按准許及自己應守之禮書全念法定小時經之義務.

tur obligatione quotidie horas canonicas integre recitandi secundum proprios et probatos liturgicos libros.

136 條 - 1 項 - 凡教士,依本地域法定習慣及本區域正權力人之規則,宜着相當教會制服,除人民另有普通習慣外,宜有剪髮卽教士之冠,養髮亦宜樸素.

Can. 136. - § 1. Omnes clerici decentem habitum ecclesiasticum, secundum legitimas locorum consuetudines et Ordinarii loci praescripta, deferant, tonsuram seu coronam clericalem, nisi recepti populorum mores aliter ferant, gestent, et capillorum simplicem cultum adhibeant.

2 項 - 除依法律或由宗座領受特別權利外,凡教士均不許佩戒指.

§ 2. Annulo ne utantur, nisi id ipsis a iure aut apostolico privilegio sit concessum.

3 項 - 凡領下級神品之教士,如無正當理由而任意不着教會制服及脫除剪髮圈,經正權力人勸告後一月內不改正者,依本法律當然喪失教士之地位.

§ 3. Clerici minores qui propria auctoritate sine legitima causa habitum ecclesiasticum et tonsuram dimiserint, nec, ab Ordinario moniti, sese intra mensem emendaverint, ipso iure e statu clericali decidunt.

137 條 - 凡教士非先與區域正權力人商議,雖其自己之產業,亦禁止負保證責任.

Can. 137. - A fideiubendo, etiam de bonis propriis, clericus prohibetur, inconsulto loci Ordinario.

138 條 - 凡教士宜完全戒忌爲任何與其地位不相當之事,並不宜作不雅觀之工藝,或以金錢爲勝負之賭博;除有自衛之正當理由外,亦不宜携帶軍械,又不宜有狩獵之嗜好,決不得結合多數人狩獵;非有緊要之緣由,或其他正當並由本區域正權力人承認之理由,不宜進旅舘及其他類似旅舘之場所.

Can. 138. - Clerici ab iis omuibus quae statum suum dedecent, prorsus abstineant: indecoras artes ne exerceant; aleatoriis ludis, pecunia exposita, ne vacent; arma ne gestent, nisi quando iusta timendi causa subsit; venationi ne indulgeant, clamorosam autem nunquam exerceant; tabernas aliaque similia loca sine necessitate aut alia iusta causa ab Ordinario loci probata ne ingrediantur.

139 條 - 1 項 - 凡教士對於任何與其地位不相合之事,雖非無禮亦宜避免之.

Can. 139. - § 1. Ea etiam quae, licet non indecora, a clericali tamen statu aliena sunt, vitent.

2 項 - 凡教士,非得宗座之准許,不宜行內科或外科醫術爲業,及在教府外爲公證人,亦不宜受世俗管理權或民政權之職務.

§ 2. Sine apostolico indulto medicinam vel chirurgiam ne exerceant; tabelliones seu publicos notarios, nisi in Curia ecclesiastica, ne agant; officia publica, quae exercitium laicalis iurisdictionis vel administrationis secumferunt, ne assumant.

3 項 - 凡教士非得本區域正權力人之准許,不宜管理世俗人之財產,或受有結算義務之世俗職務;除在天主教會之審判廳內,或自己或本堂有訴訟時外,不宜充檢察官或律師;對於世俗審判官判決重處罰之刑事案件,完全不宜參與,如無必要之理由,並不宜爲證人.

§ 3. Sine licentia sui Ordinarii ne ineant gestiones bonorum ad laicos pertinentium aut officia saecularia quae secumferant onus reddendarum rationum; procuratoris aut advocati munus ne exerceant, nisi in tribunali ecclesiastico, aut in civili quando agitur de causa propria aut suae ecclesiae; in laicali iudicio criminali, gravem personalem poenam prosequente, nullam partem habeant, ne testimonium quidem sine necessitate ferentes.

4 項 - 凡教士在宗座禁止之地域，非得宗座准許，在其餘地域，非得本正權力人及該選舉地域之區域正權力人准許，不宜爲當選運動，或接受元老院或立法院議員之職務.

§ 4. Senatorum aut oratorum legibus ferendis, quos *deputatos* vocant, munus ne sollicitent neve acceptent sine licentia Sanctae Sedis in locis ubi pontificia prohibitio intercesserit; idem ne attentent aliis in locis sine licentia tum sui Ordinarii, tum Ordinarii loci in quo electio facienda est.

140 條 - 教士對於凡與教士不相當之戲劇，跳舞，繁華或教士參加而即爲非善表樣，尤在公戲場，均宜避免之.

Can. 140. - Spectaculis, choreis et pompis quae eos dedecent, vel quibus clericos interesse scandalo sit, praesertim in publicis theatris, ne intersint.

141 條 - 1 項 - 凡教士除爲速解兵役，經本正權力人准許者外，不得充志願兵，並不得以任何方法扶助國內戰爭，及公共秩序之擾亂.

Can. 141. - § 1. Saecularem militiam ne capessant voluntarii, nisi cum sui Ordinarii licentia, ut citius liberi evadant, id fecerint; neve intestinis bellis et ordinis publici perturbationibus opem quoque modo ferant.

2 項 - 凡僅領受下級神品之教士，如因任意充志願兵而違背前項之規定時，依本法律之效力，當然喪失教士之地位.

§ 2. Clericus minor qui contra praescriptum § 1 sponte sua militiae nomen dederit, ipso iure e statu clericali decidit.

142 條 - 凡教士禁止自己或使用他人，爲自己或他人得利而經營商業或屢次買賣.

Can. 142. - Prohibentur clerici per se vel per aliis negotiationem, aut mercaturam exercere sive in propriam sive in aliorum utilitatem.

143 條 - 凡教士雖無居住一定地域義務之職務，或聖祿職，非經本正權力人至少推定之准許，亦不得長時間離本座堂區.

Can. 143. - Clerici, licet beneficium aut officium residentiale non habeant, a sua tamen dioecesi per notabile tempus sine licentia saltem praesumpta Ordinarii proprii ne discendant.

144 條 - 凡領得本正權力人之准許，在他座堂區長久居住，而不爲出本座堂區之教士，本正權力人有正當理由並遵守自然之公平，得召回之；他座堂區之正權力人，除委託該教士充任聖祿職外，有正當理由，得撤銷其在該座堂區內繼續居住之准許.

Can. 144. - Qui cum licentia sui Ordinarii in aliam dioecesim transierit, suae dioecesi manens incardinatus, revocari potest, iusta de causa et naturali aequitate servata; et etiam Ordinarius alienae dioecesis potest ex iusta causa eidem denegare licentiam ulterioris commorationis in proprio territorio, nisi beneficium eidem contulerit.

第四題
教會職務

TITULUS IV.
De officiis ecclesiasticis.

145 條 - 1 項 - 稱教會職務，從廣義解釋謂：凡爲靈魂上之利益適法行使之職務；從狹義解釋謂：由天主或教會所恒久設立及依聖教法律應授與之職務，並至

Can. 145. - § 1. Officium ecclesiasticum lato sensu est quodlibet munus quod in spiritualem finem legitime exercetur; stricto autem sensu est munus ordinatione sive divina sive ecclesiastica stabiliter constitutum, ad normam sacrorum canonum confe-

少附帶教會之神品權或管理權之一部.

2項 - 法典所用教會職務之名詞爲從狹義者,但關連之條文顯有另意義時,不在此限.

146條 - 關於聖祿職,除守下列之條文外,並應遵守第一千四百零九條以下各條之規定.

rendum, aliquam saltem secumferens participationem ecclesiasticae potestatis sive ordinis sive iurisdictionis.

§ 2. In iure officium ecclesiasticum accipitur stricto sensu, nisi aliud ex contextu sermonis appareat.

Can. 146. - De beneficialibus officiis in specie, praeter canones qui sequuuntur, custodiantur insuper praescripta can. 1409 seqq.

第一章
教會職務之委託

CAPUT. I.
De provisione officiorum ecclesiasticorum.

147條 - 1項 - 無法定委託而承受教會之任何職務者無效.

2項 - 稱法定委託者,謂舉教會主管官署,依法律之規定授與職務.

Can. 147. - § 1. Officium ecclesiasticum nequit sine provisione canonica valide obtineri.

§ 2. Nomine *canonicae provisionis* venit concessio officii ecclesiastici a competente auctoritate ecclesiastica ad normam sacrorum canonum facta.

148條 - 1項 - 教會職務之委託,因由法定長官自由之授與,或有保護權人之推薦,或指定後之任用,或選舉或選求後之確定,或准許選舉,無庸確定時之單純選舉及被選舉人之承受而成就之.

2項 - 關於因引任而成就之委託,應遵守第一千四百四十八條,至第一千四百七十一條之規定.

Can. 148. - § 1. Provisio officii ecclesiastici fit vel per liberam collationem a legitimo Superiore, vel per eius institutionem, si praecesserit praesentatio a patrono aut nominatio, vel per eius confirmationem aut admissionem, si praecesserit electio aut postulatio, vel tandem per simplicem electionem et electi acceptationem, si electio non egeat confirmatione.

§ 2. De officiorum provisione per institutionem serventur praescripta can. 1448-1471.

149條 - 無論由任何人,爲教會職務所選舉,選求,推薦,指定之人,均宜先由本正權力人承認其人爲適當,並依法律或依職務之性質應行試驗,或正權力人認定試驗爲適當而試驗後,凡在宗座下之長官方得確定,准許或任用之.

Can. 149. - Electi, postulati, praesentati vel nominati a quibusvis personis ad ecclesiastica officia ne confirmentur, admittantur, instituantur a Superiore infra Romanum Pontificem, nisi antea fuerint a proprio Ordinario idonei reperti, etiam per examen, si id ius vel officii ratio postulet aut Ordinarius opportunum iudicaverit.

150條 - 1項 - 凡委託依第一百八十三條第一項之規定尚未出缺之職務者,當然無效,即以後隨之出缺,亦不得因而有效.

Can. 150. - § 1. Provisio officii de iure non vacantis ad normam can. 183, § 1, est ipso facto irrita, nec subsequente vacatione convalescit.

2項 - 任何人許諾職務,其許諾無法律上之效力.

§ 2. Nec promissio eiusdem officii, quicunque illud promiserit, ullum parit iuridicum effectum.

151 條 - 依法令所出缺之職務被人違法佔據時,仍得授與他人;但應正當依聖法律宣告該佔有之違法,並應在授與之文書內記載其宣告.

Can. 151. - Officium de iure vacans qnod forte adhuc ab aliquo illegitime possidetur, conferri potest, dummodo rite secundum sacros canones declaratum fuerit eam possessionem non esse legitimam, et de hac declaratione mentio fiat in litteris collationis.

第一頁
自由授與

ART. I.
De libera collatione.

152 條 - 凡區域正權力人在本座堂區內,除明證其不得授與者外,有授與教會職務之權力;總代理人非有特別委託無此權力.

Can. 152. - Loci Ordinarius ius habet providendi officiis ecclesiasticis in proprio territorio, nisi aliud probetur; hac tamen potestate caret Vicarius Generalis sine mandato speciali.

153 條 - 1 項 - 凡將升任於出缺之職務者應爲教士,並應依普通或特別法律,或依創設該職務之規則,所規定之必要之資格.

Can. 153. - § 1. Ad vacans officium promovendus debet esse clericus, iis qualitatibus praeditus, quae a iure communi vel particulari aut a lege fundationis ad idem officium requiruntur.

2 項 - 斟酌一切情形後,認定何人顯爲甚相當者,即宜授與以職務,不得徇他人之情面.

§ 2. Assumatur, omnibus perpensis, magis idoneus sine ulla personarum acceptione.

3 項 - 被委託者無必要之資格,而普通或特別法律或創設該職務之規則限定,如無該資格委託即無效時,其委託爲無效,否則委託有效;但法定官員用判決得撤銷之.

§ 3. Cum provisus caret qualitatibus requisitis, provisio est nulla, si ita cautum sit iure communi vel particulari aut lege fundationis; secus est valida, sed per sententiam a legitimo Superiore irritari potest.

154 條 - 以在外場或在內場管理靈魂之職務,委託於無司祭神品之教士者無效.

Can. 154. - Officia quae curam animarum sive in foro externo sive in interno secumferunt, clericis nondum sacerdotio initiatis conferri valide nequeunt.

155 條 - 除應遵守第四百五十八條之規定外,特別法律未規定委託職務之時間時,自接受出缺之通知起算,其委託至遲不得過六月之有益時間.

Can. 155. - Officiorum provisio cui nullus terminus fuit speciali lege praescriptus, nunquam differatur ultra sex menses utiles ab habita notitia vacationis, firmo praescripto can. 458.

156 條 - 1 項 - 對於不能兼任之二職務,不得委託於一人.

Can. 156. - § 1. Nemini conferantur duo officia incompatibilia.

2 項 - 數職務不能由一人同時實行者,爲不能兼任之職務.

§ 2. Sunt incompatibilia officia quae una simul ab eodem adimpleri nequeunt.

3 項 - 除應遵守第一百八十八條第三目之規定,並在請求書載明其前所

§ 3. Firmo praescripto can. 188, n. 3, concessio alterius officii a Sede Apostolica facta non valet,

受不能兼任之職務,或委託書附有革除條例者外,凡由宗座頒賜之其他職務無效.

nisi in supplici libello mentio prioris incompatibilis habeatur, aut clausula derogatoria adiiciatur.

157 條 - 職務因拋棄或被遞奪而出缺時,准許拋棄或判決之正權力人不得將該職務委託於自己或拋棄人之同居人或二等以內之血親或姻親;否則無效.

Can. 157. - Officium vacans per renuntiationem vel per sententiam privationis nequit ab Ordinario, qui renuntiationem acceptavit aut sententiam tulit, valide conferri suis aut resignantis familiaribus, consanguineis vel affinibus usque ad secundum gradum inclusive.

158 條 - 凡因補充有委託權力人之疏懈或無能力,而委託職務之人,對於被委託人不得因而取得任何權力,而被委託人之法定關係,與於平時依法令規定委託者之關係相同.

Can. 158. - Qui, alius negligentiam vel impotentiam supplens, officium confert, nullam inde potestatem acquirit, in nominatum; sed huius iuridicus status perinde constituitur, ac si provisio ad ordinariam iuris normam peracta fuisset.

159 條 - 任何職務之委託,均宜以書面爲之.

Can. 159. - Cuiuslibet officii provisio scripto consignetur.

第二頁
選舉

ART. II.
De electione.

160 條 - 比約第十位於公曆一千九百零四年十二月二十五日,所公布之「宗座出缺」勅法爲唯一規定選舉宗座之法律;其餘聖教會之選舉,應遵下列條文之規定;關於各種職務之選舉,如有依法令制定之特別規則時,亦應一同遵守.

Can. 160. - Romani Pontificis electio unice regitur const. Pii X *Vacante Sede Apostolica*, 25 Dec. 1904; in aliis electionibus ecclesiasticis serventur praescripta canonum qui sequuntur, et peculiaria, si qua sint, pro singulis officiis legitime statuta.

161 條 - 凡團體對於職務有選舉權利者,除法令另有規定外,自接收職務出缺之通知起算,其選舉至遲不得過三月之有益時間,如逾該時間而未行使其權利時,有確定選舉權力或依次有委託權力之教會官員,得自由委託該職務.

Can. 161. - Si cui collegio sit ius eligendi ad officium, electio, nisi aliud iure cautum fuerit, nunquam differatur ultra trimestre utile computandum ad habita notitia vacationis officii; quo termino inutiliter elapso, Superior ecclesiasticus, cui ius confirmandae electionis vel ius providendi successive competit, officio vacanti libere provideat.

162 條 - 1 項 - 除應遵守特別規則或習慣外,團體之主席應於依規定方式與投票人適宜之地方及時刻,召集全體團員;如應分向各個人召集時,向其住所或類似住所或旅居所行之,均有效力.

Can. 162. - § 1. Salvis peculiaribus constitutionibus vel consuetudinibus, collegii praeses, statuto modo, loco ac tempore electoribus convenienti, convocet omnes de collegio; et convocatio, quando personalis esse debet, valet, si fiat vel in loco domicilii aut quasi-domicilii vel in loco commorationis.

2 項 - 因疏略致有選舉權之團員一人未出席時,選舉有效;如經該團員之請求及證明,確有疏略並無出席之事實

§ 2. Si quis ex vocandis neglectus et ideo absens fuerit, electio valet, sed ad eius instantiam debet, probata praeteritione et absentia, a competente Su-

後,選舉雖經確定,主管官員亦應撤銷之;但應以法定方式證明該請求,確係自知有選舉之事實起算,三日內寄送.

3項 - 如對於全體團員有三分之一以上之疏略時,依本法律之效力,選舉當然無效.

4項 - 因疏略而未被召集之團員,如確已出席時,於會議之決議無妨礙.

5項 - 關於當選人終身存有職務之選舉,如於該職務尚未出缺以前,召集有選舉權之團員者,無任何法定效力.

163條 - 依法定方式召集後,其於召集書內所定日期親自出席者,方得行使其選舉權利,排除以書信或委代理人投票之權力;但特別法律另有規定者,不在此限.

164條 - 凡一人有用自己名義之數選舉權利時,亦僅得投一票.

165條 - 凡團外人,除依法得有特別權利外,不得允許其投票;否則該選舉當然無效.

166條 - 世俗人如妨害教會法定之自由權,而以任何方法干涉教會之選舉時,該選舉當然無效.

167條 - 1項 - 以下各目所列之人均無投票能力:

1目 - 無行爲能力者;

2目 - 未達生殖能力之法定年歲者;

3目 - 凡受懲治罰或法律上之破廉恥者;但均經認定或宣告者爲限;

4目 - 已入異教或裂教之登記簿或公然信從之者;

5目 - 依審判官之法定判決或依普通或特別法令,無投票權者;

periore irritari, etiam secuta confirmatione, dummodo iuridice constet recursum saltem intra triduum ab habita notitia electionis fuisse transmissum.

§ 3. Quod si plures quam tertia pars electorum neglecti fuerint, electio est ipso iure nulla.

§ 4. Defectus convocationis non obstat, si praetermissi nihilominus interfuerint.

§ 5. Si agatur de electione ad officium quod electus ad vitam retinet, convocatio electorum ante officii vacationem nullum habet iuridicum effectum.

Can. 163. - Convocatione legitime secuta, ius eligendi pertinet ad eos qui praesentes sunt die in convocatione statuto, exclusa facultate ferendi suffragia non solum per epistolam, sed etiam per procuratorem, nisi lege peculiari aliud caveatur.

Can. 164. - Etsi quis plures ob titulos ius habeat ferendi nomine proprio suffragii, non potest nisi unicum ferre.

Can. 165. - Nullus collegio extraneus admitti potest ad suffragium, salvis privilegiis legitime quaesitis; secus, electio est ipso facto nulla.

Can. 166. - Si laici contra canonicam libertatem electioni ecclesiasticae quoquo modo sese immiscuerint, electio ipso iure invalida est.

Can. 167. - § 1. Nequeunt suffragium ferre:

1° Incapaces actus humani;

2° Impuberes;

3° Censura vel infamia iuris affecti, post sententiam tamen declaratoriam vel condemnatoriam;

4° Qui sectae heereticae vel schismaticae nomen dederunt vel publice adhaeserunt;

5° Carentes voce activa sive ob legitimam iudicis sententiam sive ex iure communi aut particulari.

2項 - 准許前項各目所列之人投票時,其所投之票無效,而選舉仍爲有效;但扣除該票而被選人之當選必要票數顯不足數,或明知其爲依認定或宣告所棄絕之人,而仍准許其投票者,不在此限.

§ 2. Si quis ex praedictis admittatur, eius suffragium est nullum, sed electio valet, nisi constet, eo dempto, electum non retulisse requisitum suffragiorum numerum, aut nisi scienter admissus fuerit excommunicatus per sententiam declaratoriam vel condemnatoriam.

168 條 - 凡選舉人在選舉室內,因身體衰弱不能赴會場出席者,查票員宜請其以書面爲票;但特別法律或法定習慣另定有辦法者,不在此限.

Can. 168. - Si quis ex electoribus praesens in domo sit in qua fit electio, sed electioni ob infirmam valetudinem interesse nequeat, suffragium eius scriptum a scrutatoribus exquiratur, nisi aliter particularibus legibus vel legitimis consuetudinibus fuerit constitutum.

169 條 - 1項 - 投票非依下列各目所定情形者無效:

Can. 169. - § 1. Suffragium est nullum, nisi fuerit:

1目 - 投票應係出於自由,故投票人因直接或間接受重大恐嚇或詐欺,而選舉一定人或列舉數人時,其投票無效;

1° Liberum; et ideo invalidum est suffragium, si elector metu gravi aut dolo directe vel indirecte, adactus fuerit ad eligendam certam personam aut plures disiunctive;

2目 - 投票應爲祕密,明確,絕對,決定.

2° Secretum, certum, absolutum, determinatum.

2項 - 選舉前對於選舉行爲所附加之條件,視爲未附加.

§ 2. Conditiones ante electionem suffragio appositae tamquam non adiectae censentur.

170 條 - 凡人選舉自己者無效.

Can. 170. - Suffragium sibimetipsi nemo valide dare potest.

171 條 - 1項 - 本團體章程無關於查票員之規定時,在選舉前應以祕密票由團員中至少選定二人爲查票員;如主席爲團員時,該查票員及主席均應預先宣誓忠誠實行自己之義務,並於選舉後,對於在選舉會場內所辦事務嚴守祕密.

Can. 171. - § 1. Ante electionem per secreta suffragia deputentur, nisi iam propriis statutis deputati sint, e gremio collegii duo saltem scrutatores, qui una cum praeside, si et ipse e gremio collegii sit, iusiurandum interponant de munere fideliter implendo ac de secreto servando circa acta in comitiis, etiam expleta electione.

2項 - 查票員應監視使各投票人投票之祕密,謹愼分別及依秩序等級投之,並將票完全集聚後,在主席面前,先依本團體章程或法定習慣所規定之方式,檢閱票數,與投票人數是否相符,再卽查看票之內容,明示各個人所得之票數.

§ 2. Scrutatores curent ut suffragia secreto, diligenter, singillatim et servato praecedentiae ordine ab unoquoque electore ferantur; collectisque ad ultimum suffragiis, coram praeside electionis, secundum formam propriis constitutionibus vel legitimis consuetudinibus statutam, inspiciant an suffragiorum numerus respondeat numero electorum, suffragia ipsa scrutentur palamque faciant quot quisque retulerit.

3項 - 票數多於投票人數時,視爲未選舉.

§ 3. Si numerus suffragiorum superet numerum eligentium, nihil est actum.

4項 - 每次投票後或在一會場內有數次投票,終會後,應立卽將票紙焚燬.

§ 4. Suffragia statim, peracto unoquoque scrutinio, vel post sessionem, si in eadem sessione habeantur plura scrutinia, comburantur.

5項 - 爲書記者應將選舉之全案詳細記錄,並至少由該書記,主席及查票員簽字,歸於團體之檔案室內,妥愼保存.

§ 5. Omnia electionis acta ab eo, qui actuarii munere fungitur, accurate describantur, et saltem ab eodem actuario, praeside ac scrutatoribus subscripta, in collegii tabulario diligenter asserventur.

172 條 - 1項 - 除法律另有規定外,選舉得以和解之方式實行之,即有選舉權人以書面一致所爲之同意,爲此次讓與其選舉權於一或數團員或團外之相當人,其受讓人仍以原衆選舉人之名義,依受得之權利實行選舉.

Can. 172. - § 1. Electio, nisi aliud iure caveatur, fieri etiam potest per compromissum, si nempe electores unanimi et scripto consensu, in unum vel plures idoneos sive de gremio sive extraneos ius eligendi pro ea vice transferant, qui nomine omnium ex recepta facultate eligant.

2項 - 團員係教士時,受讓人應係司祭;否則選舉無效.

§ 2. Si agatur de clericali collegio, compromissarii debent esse sacerdotes, secus electio est invalida.

3項 - 受讓人爲實行有效之選舉,應遵守和解協約所附加不違背普通法律之條件;如未附加條件時,應遵守關於選舉之普通法律;凡附加違背法律之條件者,視爲未附加.

§ 3. Compromissarii debent pro validitate electionis conditiones compromisso appositas, quae non sint contra ius commune, observare; si nullae conditiones additae fuerint, servandum ipsis est ius commune circa electiones; conditiones autem contra ius pro non appositis habeantur.

4項 - 有選舉權人如協定讓與其選舉權於一受讓人時,該受讓人不得選舉自己;協定讓與數受讓人而數受讓人選舉其中一人時,被選舉人不得以自己之票,補充當選之必要票數.

§ 4. Si ab electoribus in unam tantum compromissum fuerit personam, haec nequit seipsam eligere; si plures designati fuerint compromissarii, nemo ex iis proprio consensu potest accedere reliquis ipsum eligentibus ut electionem sui compleat.

173 條 - 有下列各目情形之一者,解除和解協約及選舉權仍歸於原定和解協約人:

Can. 173. - Cessat compromissum et ius eligendi redit ad compromittentes:

1目 - 受讓人未開始辦理時,經團體撤銷合解協約者;

1° Revocatione a collegio facta, re integra;

2目 - 未發生或不遵守和解協約所附加之條件者;

2° Non secuta aut non servata aliqua conditione compromisso apposita;

3目 - 選舉完畢而無效者.

3° Electione absoluta, si fuerit nulla.

174 條 - 依第一百零一條第一項第一目之規定,受得必要票數者,視爲當選人,並由主席宣示其爲當選人.

Can. 174. - Is electus habeatur et a collegii praeside proclametur, qui requisitum suffragiorum numerum retulerit, ad normam can. 101, § 1, n. 1.

175 條 - 選出當選人後,應即時通知當選人;當選人自接收通知之時起算,至遲應以八日內爲有益期間,表示自己對

Can. 175. - Electio illico intimanda est electo, qui debet saltem intra octiduum utile a recepta intimatione manifestare utrum electioni consentiat, an

於選舉之結果,承認或拋棄之;否則喪失其由選舉所得之一切權利.

176 條 - 1 項 - 當選人拋棄當選時,喪失其由選舉所得之一切權利;拋棄後反悔者亦同;但得復爲被選舉人;選舉團體應自知拋棄之事實起算,一月內從新實行選舉.

2 項 - 選舉不用確定卽生效力者,當選人因承認當選,而立時取得全權利;如須確定方生效力者,當選人於選舉未確定前,對於全權利僅有將取得權.

3 項 - 須確定方生效力之選舉,當選人於選舉未確定前,不得藉詞當選而干涉將來由選舉可得關於靈魂或世俗之一切職務;如竟然干涉者,其行爲無效.

177 條 - 1 項 - 須確定方生效力之選舉,當選人應自承認當選起算,八日內由自己或他人請求主管官員確定之;否則取消其全權利;但證明有正當理由之阻礙,而不能於法定期間請求者,不在此限.

2 項 - 官員認定當選人爲適宜人,選舉亦係依法律規定辦理時,不得不爲確定.

3 項 - 確定應以書面爲之.

4 項 - 除法律另有規定外,當選人因受得確定,而取得職務之全權利.

178 條 - 選舉在法定期間未實行,或因處罰而取消團體之選舉權時,自由授與權,卽歸於有確定選舉權力,或依次有委託權力之人.

eidem renuntiet; secus omne ius ex electione quaesitum amittit.

Can. 176. - § 1. Si electus renuntiaverit, omne ius ex electione quaesitum amittit, etsi renuntiationis eum postea poeniteat; sed rursus eligi potest; collegium autem intra mensem a cognita renuntiatione ad novam electionem procedere debet.

§ 2. Acceptatione electionis electus, si confirmatione non egeat, plenum ius statim obtinet; secus, non acquirit nisi ius ad rem.

§ 3. Ante acceptam confirmationem ipsi praetextu electionis non licet sese immiscere administrationi officii sive in spiritualibus sive in temporalibus, et actus ab eo forte positi nulli sunt.

Can. 177. - § 1. Electus, si electio confirmatione indigeat, saltem intra octiduum a die acceptatae electionis confirmationem a competente Superiore petere per se vel per alium debet; secus omni iure privatur, nisi probaverit se a petenda confirmatione iusto impedimento fuisse detentum.

§ 2. Superior, si electum repererit idoneum, et electio ad normam iuris fuerit peracta, nequit confirmationem denegare.

§ 3. Confirmatio in scriptis dari debet.

§ 4. Recepta confirmatione, electus obtinet plenum ius in officio, nisi aliud in iure caveatur.

Can. 178. - Si electio intra praescriptum tempus peracta non fuerit, aut collegium iure eligendi privetur in poenam, libera officii provisio ad eum Superiorem devolvitur, a quo confirmanda esset electio vel cui ius providendi successive competit.

第三頁
選求

ART. III.
De postulatione.

179 條 - 1 項 - 有選舉權人認定爲甚適宜之人甚願選舉之,而該被選舉人有

Can. 179. - § 1. Si electioni illius quem electores aptiorem putent ac praeferant, impedimentum obest, super quo dispensari possit ac soleat, suis ipsi suf-

得寬免及常寬免之障礙時,除法律另有規定外,有選舉權人得以自己之票,向主管官員選求其爲當選人,雖爲特定職務被選舉之人不需受得確定者,仍得選求之.

fragiis eum possunt, nisi aliud iure caveatur, a competente Superiore postulare, etsi agatur de officio, pro quo electus confirmatione non egeat.

2 項 - 受讓人,除在委託或和解協約內特別表示其有選求權者外,無選求能力.

§ 2. Compromissarii postulare nequeunt, nisi id in mandato aut compromisso fuerit expressum.

180 條 - 1 項 - 選求須有過半數之票,方有效力.選求並同時選舉時,至少須有三分之二之票,方有效力.

Can. 180. - § 1. Ut postulatio vim habeat, pro ea stet oportet maior suffragiorum pars, imo, si cum electione concurrat, saltem duae tertiae partes requiruntur.

2 項 - 選求之票應用「我選求」或同意義之語;如用「我選舉或選求」或同意義之語者,於無障礙時,爲實行選舉有效;有障礙時,爲實行選求有效.

§ 2. Suffragium pro postulatione exprimi debet per verbum: *postulo*, aut aequivalens; formula: *eligo vel postulo*, aut aequipollens, valet pro electione, si impedimentum non exsistat, secus pro postulatione.

181 條 - 1 項 - 有確定選舉權力之官員,如並有寬免被選舉人之障礙之權力時,應將選求書呈送於該官員;如無寬免障礙之權力時,應呈於教宗或其他有權力之人,至遲應於八日內爲之.

Can. 181. § 1. Postulatio saltem intra octiduum mitti debet ad Superiorem ad quem pertinet electionem confirmare, si facultatem habeat ab impedimento dispensandi; secus ad Romanum Pontificem aut ad alium habentem facultatem.

2 項 - 在法定期間內未呈送選求時,該選求當然無效,並撤銷此次有選舉權人之選舉權或選求權;但證明有正當理由之障礙不能呈送者,不在此限.

§ 2. Si intra praescriptum tempus postulatio missa non fuerit, ipso facto nulla evadit et electores pro ea vice privantur iure eligendi aut postulandi, nisi probent se a mittenda postulatione iusto detentos fuisse impedimento.

3 項 - 被選求人不得因選求而取得任何權利;主管官員得拒絕該選求.

§ 3. Per postulationem nullum ius postulato acquiritur, et Superiori licet eamdem repellere.

4 項 - 選舉人送呈選求於主管官員後,非得主管官員之同意,不得撤銷其選求.

§ 4. Praesentatam Superiori postulationem electores revocare non possunt, nisi Superiore consentiente.

182 條 - 1 項 - 主管官員拒絕選求時,選舉權歸於原團體;但因選舉人故意選求有不得或不常行寬免之障礙之人,不在此限,並主管官員仍獲得授與權.

Can. 182. - § 1. Reiecta a Superiore postulatione, ius eligendi ad collegium redit, nisi electores scienter illum postulaverint qui tali detinetur impedimento in quo nequeat aut non soleat dispensari; tunc enim provisio ad Superiorem pertinet.

2 項 - 由主管官員受得准許選求後,應通知被選求人;被選求人應依第一百七十五條之規定答覆之.

§ 2. Quod si postulatio admissa fuerit, id significetur postulato, qui respondere debet ad normam can. 175.

3 項 - 被選求人承認選求之結果,即時取得該職務上之全權利.

§ 3. Si eam acceptet, plenum ius in officio eidem acquiritur.

第二章
教會職務之喪失

CAPUT II.
De amissione officiorum ecclesiasticorum.

183 條 - 1 項 - 教會職務因拋棄,撤銷,免職,調任,或經過預定之期間而喪失.

Can. 183. - § 1. Amittitur officium ecclesiasticum renuntiatione, privatione, amotione, translatione, lapsu temporis praefiniti.

2 項 - 凡人受得教會職務後,雖授與職務之官員以任何理由喪失權力,仍不因而喪失其職務;但法律另有規定或授與文書內附有「如予願時內」或同意義之條件者,不在此限.

§ 2. Resoluto quovis modo iure Superioris a quo fuerat concessum, officium ecclesiasticum non amittitur, nisi lex aliud caveat aut nisi in concessione habeatur clausula: *ad beneplacitum nostrum*, vel alia aequipollens.

184 條 - 凡有自主能力人有正當理由時,得拋棄教會職務;但特別命令禁止拋棄時,不在此限.

Can. 184. - Quisque sui compos potest officio ecclesiastico iusta de causa renuntiare, nisi speciali prohibitione renuntiatio sit ipsi interdicta.

185 條 - 凡因被重大而不正當之恐嚇或被詐欺,或關於行爲性質之錯誤,或關於聖物買賣罪而爲之拋棄,依本法律之效力當然無效.

Can. 185. - Renuntiatio ex metu gravi, iniuste incusso, dolo aut errore substantiali vel simoniace facta, irrita est ipso iure.

186 條 - 凡拋棄職務,應由拋棄人以書面或以口頭在二證人前,或用有特委託書之代理人爲之,方爲有效.拋棄書宜存入教府檔案內.

Can. 186. - Renuntiatio, ut valida sit, fieri debet a renuntiante aut scripto aut oretenus coram duobus testibus aut etiam per procuratorem speciali mandato munitum; et scriptum renuntiationis documentum in Curia deponatur.

187 條 - 1 項 - 尋常之拋棄應向有准許權人爲之;拋棄不用准許時,教士應向授與人或其代理人爲之,方爲有效.

Can. 187. - § 1. Renuntiatio generatim, ut valeat, ei fieri debet a quo est acceptanda, vel, si acceptatione non egeat, a quo clericus officium accepit vel qui eiusdem locum tenet.

2 項 - 故如職務之授與,因確定,准許或引任而成就時,其拋棄亦應向依普通法律有確定,准許或引任權之長官爲之.

§ 2. Quare si officium per confirmationem, admissionem vel institutionem collatum fuerit, renuntiatio fieri debet Superiori ad quem de iure ordinario confirmatio vel institutio spectat.

188 條 - 對於任何職務,僅有下列各目所指定之事實之一者,因依法律之規定所准許之默示拋棄,不用宣告而即當然爲出缺者:

Can. 188. - Ob tacitam renuntiationem ab ipso iure admissam quaelibet officia vacant ipso facto et sine ulla declaratione, si clericus:

1 目 - 凡教士發修會願者;但關於聖祿職,仍應遵守第五百八十四條之規定;

1° Professionem religiosam emiserit, salvo, circa beneficia, praescripto can. 584;

2目 - 凡授與教士任何職務後,該教士不在法定有益期間內,或法律無規定時,正權力人所規定之期間內就職者;

2° Intra tempus utile iure statutum vel, deficiente iure, ab Ordinario determinatum, de officio provisus illud adire neglexerit;

3目 - 凡教士已有職務而又承受不能兼任之其他職務,並和平取得之者;

3° Aliud officium ecclesiasticum cum priore incompatibile acceptaverit et eiusdem pacificam possessionem obtinuerit;

4目 - 凡教士公然背天主教者;

4° A fide catholica publice defecerit;

5目 - 凡教士雖係僅依民法結婚者;

5° Matrimonium, etiam civile tantum, ut aiunt, contraxerit;

6目 - 凡教士違背第一百四十一條第一項之規定,自動從軍者;

6° Contra praescriptum can. 141, § 1 militiae saeculari nomen sponte dederit;

7目 - 凡教士無正當理由,自動不着教會制服,經正權力人之勸告,自受勸告起算一月內仍不着之者;

7° Habitum ecclesiasticum propria auctoritate sine iusta causa deposuerit, nec illum, ab Ordinario monitus, intra mensem a monitione recepta resumpserit;

8目 - 凡教士有居住一定地域之義務,而違法離開該地域,經正權力人之勸告後,在正權力人所定之適宜期間內,無正當阻礙之阻止,而不聽命亦不回答者.

8° Residentiam, qua tenetur, illegitime deseruerit et receptae Ordinarii monitioni, legitimo impedimento non detentus, infra congruum tempus ab Ordinario praefinitum, nec paruerit nec responderit.

189 條 - 1項 - 官員非依正當及相對之理由,不得准許拋棄.

Can. 189. - § 1. Superiores sine iusta et proportionata causa renuntiationes ne acceptent.

2項 - 區域正權力人准許或拒絕拋棄,宜於一月內爲之.

§ 2. Renuntiationem Ordinarius loci intra mensem vel admittat vel reiiciat.

190 條 - 1項 - 凡職務,其拋棄於依法辦竣及准許,並通知准許之事實於拋棄人後,即爲出缺.

Can. 190. - § 1. Officium, renuntiatione legitime facta et acceptata, vacat postquam renuntianti significata est acceptatio.

2項 - 拋棄人,於得官員准許拋棄之確實消息以前,應繼續任理職務.

§ 2. Renuntians in officio permaneat donec de Superioris acceptatione certum nuntium acceperit.

191 條 - 1項 - 凡拋棄職務者,一經依法辦竣後,無反悔之餘地;但拋棄人得因其他理由再受得該職務.

Can. 191. - § 1. Semel legitime facta renuntiatione, non datur amplius poenitentiae locus, licet renuntians possit officium ex alio titulo consequi.

2項 - 關於拋棄職務之事實,應於相當時期內,通知於凡關於授與職務有任何權利之人.

§ 2. Acceptata renuntiatio tempestive nota fiat iis qui aliquod ius in officii provisionem habent.

192 條 - 1 項 - 凡職務之撤銷,依法律之當然效力,或以主管官員之行爲爲之.

2 項 - 正權力人,非依法定訴訟程序不得撤銷教士所得之不易調換之職務.

3 項 - 正權力人,以自己之明智意見認爲有任何正當理由,並於遵守自然公平時,即教士無罪過,亦得撤銷其易調換之職務.除遵守關於易調堂域法律之規定外,無依照一定辦理方法之義務.其撤銷自通知撤銷之事實於教士後,方生效力.教士對於正權力人之命令,得訴願於宗座;但不因訴願而停止撤銷之執行.

193 條 - 1 項 - 調動有職務之教士,任教會其他職務,惟有准許拋棄及解免原職務,並授與其他職務之權利者,方得爲之.

194 條 - 2 項 - 如教士同意時,依任何正當理由,均得調換之.如教士反對時,應依與撤銷職務近於同等之理由及同一之辦法,並遵守第二千一百六十二條至二千一百六十七條,關於調動堂域司祭之規定爲之,

194 條 - 1 項 - 調任時教士原職務之出缺,與其依法定辦法而就所調之職爲同時;但法律另有規定或法定官員另有命令者,不在此限.

2 項 - 被調任之官員領受原職務之薪水,至其就所調職務之時爲止.

195 條 - 凡選舉,選求或推薦教士充任職務之人,對於該教士之職務不得褫奪,撤銷,解除或調任.

第五題
正權力及委任權力

196 條 - 天主所創設天主教會內之管理權即政治權,分爲外場權,內場權即

Can. 192. - § 1. Privatio officii incurritur sive ipso iure, sive ex facto legitimi Superioris.

§ 2. Si agatur de officio inamovibili, Ordinarius nequit clericum eodem privare, nisi mediante processu ad normam iuris.

§ 3. Si de amovibili, privatio decerni ab Ordinario potest ex qualibet iusta causa, prudenti eius arbitrio, etiam citra delictum, naturali aequitate servata, sed certum procedendi modum sequi minime tenetur, salvo canonum praescripto circa paroecias amovibiles; privatio tamen effectum non habet, nisi postquam fuerit a Superiore intimata; et ab Ordinarii decreto datur recursus ad Sedem Apostolicam, sed in devolutivo tantum.

Can. 193. - § 1. Translatio ab uno ad aliud officium ecclesiasticum ab eo tantum perfici potest, qui ius habet tum acceptandi renuntiationem, tum removendi a primo officio et promovendi ad alterum.

§ 2. Ad translationem, si de consensu clerici fiat, quaelibet iusta causa sufficit; si invito clerico, eadem fere causa requiritur idemque procedendi modus ac pro privatione, firmo praescripto can. 2162-2167, quod ad translationem attinet parochorum.

Can. 194. - § 1. In translatione prius officium vacat cum clericus alterius possessionem canonice capit, nisi aliud a iure cautum sit vel a legitimo Superiore praescriptum.

§ 2. Reditus prioris officii translatus percipit, donec aliud occupaverit.

Can. 195. - Qui clericum ad officium elegerunt vel postulaverunt aut praesentaverunt, nequeunt eundem officio privare aut ab eo revocare seu amovere aut ad aliud transferre.

TITULUS V.
De potestate ordinaria et delegata.

Can. 196. - Potestas iurisdictionis seu regiminis quae ex divina institutione est in Ecclesia, alia est

管理良心權,其內壇權又分爲告解聖事內及告解聖事外所用之權.

197 條 - 1 項 - 管理權之正權力,爲依法律與職務結合之權力;委任權力爲對人所委託之權力.

2 項 - 正權力分本人權及代理權.

198 條 - 1 項 - 法令關於下列各人,除有特別規定外,稱正權力人謂羅馬教宗外,在各區域內有一定駐所之主教,或無座堂區之父老長,或正教長及其總代理人,或總理,並代牧或監督區域長,及其因事故無管理區域能力時之依法律規定,或准許章程暫行政治權者,或對於其所屬之人爲限,特屬教士修會之上憲.

2 項 - 稱區域正權力人,謂前項所指示之一切人;但修會之上憲不在此限.

199 條 - 1 項 - 有管理權之正權力者,得將其權力之全部或一部委託於他人;但法律明文另有規定者,不在此限.

2 項 - 由宗座領受委託之管理權,亦得轉委他人,爲特定行爲或一般行爲;但係因被選定人之技能而委託,或禁止轉委者,不在此限.

3 項 - 凡由羅馬教宗下之有正權力人領受管理一切事務之權者,得僅於分別事件轉委之.

4 項 - 除前三項之規定外,以有特意之准許時爲限,得轉委委任權力於他人;而受委託之審判官,無特意之准許亦得轉委不關係管理權之行爲.

5 項 - 凡轉委之權力,除特意准許外,不得再轉委之.

200 條 - 1 項 - 管理權之正權力,及爲一切事務所委託之委任權力,均應從廣義解釋;其餘一切之權力,應從狹義解釋.

fori externi, alia fori interni, seu conscientiae, sive sacramentalis sive extra-sacramentalis.

Can. 197. - § 1. Potestas iurisdictionis ordinaria ea est quae ipso iure adnexa est officio, delegata quae commissa est personae.

§ 2. Potestas ordinaria potest esse sive propria sive vicaria.

Can. 198. - § 1. In iure nomine *Ordinarii* intelliguntur, nisi quis expresse excipiatur, praeter Romanum Pontificem, pro suo quisque territorio Episcopus residentialis, Abbas vel Praelatus *nullius* eorumque Vicarius Generalis, Administrator, Vicarius et Praefectus Apostolicus, itemque ii qui praedictis deficientibus interim ex iuris praescripto aut ex probatis constitutionibus succedunt in regimine; pro suis vero subditis Superiores maiores in religionibus clericalibus exemptis.

§ 2. Nomine autem *Ordinarii loci* seu *locorum* veniunt omnes recensiti, exceptis Superioribus religiosis.

Can. 199. - § 1. Qui iurisdicitonis potestatem habet ordinariam, potest eam alteri ex toto vel ex parte delegare, nisi aliud expresse iure caveatur.

§ 2. Etiam potestas iurisdictionis ab Apostolica Sede delegata subdelegari potest sive ad actum, sive etiam habitualiter, nisi electa fuerit iudustria personae aut subdelegatio prohibita.

§ 3. Potestas delegata ad universitatem negotiorum ab eo qui infra Romanum Pontificem habet ordinariam potestatem, potest in singulis casibus subdelegari.

§ 4. In aliis casibus potestas iurisdictionis delegata subdelegari potest tantummodo ex concessione expresse facta, sed articulum aliquem non iurisdictionalem etiam sine expressa commissione iudices delegati possunt subdelegare.

§ 5. Nulla subdelegata potestas potest iterum subdelegari, nisi id expresse concessum fuerit.

Can. 200. - § 1. Potestas iurisdictionis ordinaria et ad universitatem negotiorum delegata, late interpretanda est; alia quaelibet stricte; cui tamen dele-

凡受委任權力人,視爲附有使用該權力所必要之其他一切權力.

gata potestas est, ea quoque intelliguntur concessa, sine quibus eadem exerceri non posset.

2項 - 凡主張受委任權力者,應負證明受委託事實之責任.

§ 2. Ei, qui delegatum se asserit, incumbit onus probandae delegationis.

201 條 - 1項 - 管理權之直接使用,以對於其所屬之人爲限.

Can. 201. - § 1. Potestas iurisdictionis potest in solos subditos directe exerceri.

2項 - 除第四百零一條第一項,第八百八十一條第二項,及第一千六百三十七條之規定外,凡審判之正權力及委任權力,不得爲自己利益或在地域外使用之.

§ 2. Iudicialis potestas tam ordinaria quam delegata exerceri nequit in proprium commodum aut extra territorium, salvis praescriptis can. 401, § 1, 881, § 2, et 1637.

3項 - 除因事件之性質或法律顯有其他規定外,凡官員爲自己利益或在管轄地域外,或對於所屬之人在地域外時,均得使用請行管理權即無審判方式所使用之管理權.

§ 3. Nisi aliud ex rerum natura aut ex iure constet, potestatem iurisdictions voluntariam seu non-iudicialem quis exercere potest etiam in proprium commodum, aut extra territorium exsistens, aut in subditum e territorio absentem.

202 條 - 1項 - 凡依爲外場所頒賜管理權之正權力,或委任權力所爲之行爲對於內場亦爲有效;依爲內場所頒賜管理權之正權力,或委任權力所爲之行爲,對於外場無效.

Can. 202. - § 1. Actus potestatis iurisdictionis sive ordinariae sive delegatae collatae pro foro externo, valet quoque pro interno, non autem e converso.

2項 - 爲內場所頒賜之權力,除頒賜文書載明,僅限於告解內之內場使用之外,亦得於告解外之內場使用之.

§ 2. Potestas collata pro foro interno exerceri potest etiam in foro interno extra-sacramentali, nisi sacramentale exigatur.

3項 - 權力究爲何場所頒賜無表示時,視爲兩場頒賜者;但因事件之性質顯有另意義時,不在此限.

§ 3. Si forum, pro quo potestas data est, expressum non fuerit, potestas intelligitur concessa pro utroque foro, nisi ex ipsa rei natura aliud constet.

203 條 - 1項 - 凡受委任權力人,關於事件或人有逾委託範圍之行爲者,其行爲無效.

Can. 203. - § 1. Delegatus qui sive circa res sive circa personas mandati sui fines excedit, nihil agit.

2項 - 受委任權力人,不依委託人所希望之方式處理被委託之事務者,不得視爲逾委託範圍;但委託人指明以一定方式爲條件時,不在此限.

§ 2. Hos tamen excessisse non intelligitur delegatus, qui alio modo ac deleganti placuerit, ea ad quae delegatus est, peragit, nisi modus ipse fuerit a delegante praescriptum tanquam conditio.

204 條 - 1項 - 凡越有管轄權之下級官,而逕請求於高級官者,下級官所有請

Can. 204. - § 1. Quod quis Superiorem adit, inferiore praetermisso, non idcirco voluntaria

行管理權之正權力或委任權力,不因而停止.

suspenditur inferioris potestas, sive haec ordinaria fuerit sive delegata.

2項 - 下級官非有重大及緊急理由,不宜干涉已經呈送於高級官之事件;如干涉時,宜立即呈報高級官.

§ 2. Attamen rei ad Superiorem delatae ne se immisceat inferior, nisi ex gravi urgentique causa; et hoc in casu statim Superiorem de re moneat.

205 條 - 1項 - 數人爲同一事件所受之委任權力,係連帶或係合議有疑義時,如所委託者爲非訴訟事件,推定爲連帶委託;如爲訴訟事件,推定爲合議委託.

Can. 205. - § 2. Si plures iurisdictionem delegatam obtinuerint pro eodem negotio, et dubitetur utrum delegatio facta fuerit in solidum an collegialiter, praesumitur facta in solidum in re voluntaria, collegialiter in re iudiciali.

2項 - 數人受連帶委任權力時,其中一人因已先着手辦理被委託之事件,而排除其餘同受委託人之干涉;但先着手之人,因遭遇阻止或不願繼續辦理時,不在此限.

§ 1. Pluribus in solidum delegatis, qui antea negotium occupavit, alios ab eodem excludit, nisi aut posthac impediatur aut nolit ulterius in negotio procedere.

3項 - 數人受合議委任權力時,須共同辦理被委託之事件,其行爲方有效力;但委任書內另有規定者,不在此限.

§ 3. Pluribus collegialiter delegatis, omnes simul pro actorum validitate in negotio expediendo procedere debent, nisi in mandato aliud cautum sit.

206 條 - 數人連續受委任權力時,其先領受委任書之人,並未因後勅答特意撤銷其委任書者,應辦理被委託之事件.

Can. 206. - Pluribus successive delegatis, ille negotium expedire debet cuius mandatum anterius est nec posteriore rescripto expresse abrogatum fuit.

207 條 - 1項 - 委任權力因被委託之事件完成,或委任書內指定之期間經過,或事務數目已盡,或委任之最後目的廢失,或委任人直接通知受委任權力人撤銷委任,或受委任權力人直接通知委任人拋棄該權力,並由委任人准許其拋棄而消滅;至委任人之權力喪失,除有第六十一條所規定之兩種情形外,委任權力不因而消滅.

Can. 207. - § 1. Potestas delegata exstinguitur, expleto mandato; elapso tempore aut exhausto numero casuum pro quo concessa fuit; cessante causa finali delegationis; revocatione delegantis delegato directe intimata aut renuntiatione delegati deleganti directe intimata et ab eodem acceptata; non autem resoluto iure delegantis, nisi in duobus casibus de quibus in can. 61.

2項 - 受頒賜之權力爲內塲時,因不注意而於期間經過或事務數目已盡後,完成之行爲亦有效力.

§ 2. Sed potestate pro fore interno concessa, actus per inadvertentiam positus, elapso tempore vel exhausto casuum numero, validus est.

3項 - 受合議委任權力之數人中缺少一人時,其餘人之委任權力,亦因而消滅;但委任書之內容顯有另意義時,不在此限.

§ 3. Pluribus collegialiter delegatis, si unus deficiat, aliorum quoque delegatio exspirat, nisi aliud ex tenore delegationis constet.

208 條 - 授與結合正權力職務之官員喪失其權力時,依第一百八十三條第二項之規定,正權力不因而消滅,但因喪失職務而消滅.正權力因法定上訴而停止;但僅有移轉效力之上訴,不在此限,並應遵守第二千二百六十四條及第二千二百八十四條之規定.

Can. 208. - Ad normam can. 183, § 2, potestas ordinaria non exstinguitur resoluto iure concedentis officium cui adnexa est; sed cessat, amisso officio; silet, legitima appellatione interposita, nisi forte appellatio sit tantum in devolutivo, firmo praescripto can. 2264, 2284.

209 條 - 有共同錯誤或有法令上或事實上之實際及蓋然之疑義時,聖教會卽追補內外二塲之管理權.

Can. 209. - In errore communi aut in dubio positivo et probabili sive iuris sive facti, iurisdictionem supplet Ecclesia pro foro tum externo tum interno.

210 條 - 由天主教會之法定官員所領受與職務結合之或對人委託之神品權,不得轉委於他人;但法律或勅答明文准許者,不在此限.

Can. 210. - Potestas ordinis, a legitimo Superiore ecclesiastico sive adnexa officio sive commissa personae, nequit aliis demandari, nisi id expresse fuerit iure vel indulto concessum.

第六題
教士還俗

TITULUS VI.
De reductione clericorum ad statum laicalem.

211 條 - 1 項 - 雖神品之領受有效後,絕無成爲無效者,但高級神品之教士,因宗座之勅答,或因依第二百一十四條之規定,所爲之宣告或斷定,或因褫奪聖權罰而歸還俗人之地位.

Can. 211. - § 1. Etsi sacra ordinatio, semel valide recepta, nunquam irrita fiat, clericus tamen maior ad statum laicalem redigitur rescripto Sanctae Sedis, decreto vel sententia ad normam can. 214, demum poena degradationis.

2 項 - 下級神品之教士,不僅當然依法律所記載之事實,而歸還俗人之地位,卽以自己願意還俗之意思,通知於區域正權力人,或由其區域正權力人,因正當理由所發出之決定,亦卽歸還俗人之地位,例如正權力人審量一切情形後,斷定該教士不能升進高級神品,及保守高級神品教士地位之名譽等.

§ 2. Clericus minor ad statum laicalem regreditur, non solum ipso facto ob causas in iure descriptas, sed etiam sua ipsius voluntate, praemonito loci Ordinario, aut eiusdem Ordinarii decreto iusta de causa lato, si nempe Ordinarius, omnibus perpensis, prudenter iudicaverit clericum non posse cum decore status clericalis ad ordines sacros promoveri.

212 條 - 1 項 - 下級神品人因任何緣由歸還俗人之地位後,如再得其教士地位,應有因領受神品而入座堂區之正權力人之准許;正權力人非先謹愼察驗其生活,品行,並依自己之斷定而爲相當之試探後,不得准許之.

Can. 212. - § 1. Qui in minoribus ordinibus constitutus ad statum laicalem quavis de causa regressus est, ut inter clericos denuo admittatur, requiritur licentia Ordinarii dioecesis cui incardinatus fuit per ordinationem, non concedenda, nisi post diligens examen super vita et moribus, et congruum, iudicio ipsius Ordinarii, experimentum.

2 項 - 高級神品人歸還俗人之地位後,如再得其教士地位,應得宗座之准許.

213 條 - 1 項 - 凡教士依法因被遣或自願歸還俗人之地位者,當然喪失教士之職務及聖祿職,權利及特別權利,並禁止其着教會制服及帶剪髮圈.

2 項 - 前項教士如係高級神品人時,應守貞潔法,但無防礙第二百一十四條之規定.

214 條 - 1 項 - 凡教士因被重大恐嚇而領受高級神品時,於恐嚇終止後,至使用神品權利時,未默示承認領受神品之事實者,即係無意因其行爲而負高級教士之義務;如依法律之規定,證明其被強迫及未承認均係眞實後,應以審判官之斷定,歸還俗人之地位,無守貞潔法及念法定小時經之義務.

2 項 - 依第一千九百九十三條至第一千九百九十八條之規定,應證明被強迫及未承認之事實.

§ 2. Clericus vero maior qui ad statum laicalem rediit, ut inter clericos denuo admittatur, indiget Sanctae Sedis licentia.

Can. 213. - § 1. Omnes qui e clericali statu ad laicalem legitime redacti aut regressi sunt, eo ipso amittunt officia, beneficia, iura ac privilegia clericalia et vetantur in habitu ecclesiastico incedere ac tonsuram deferre.

§ 2. Clericus tamen maior obligatione coelibatus tenetur, salvo praescripto can. 214.

Can. 214. - § 1. Clericus qui metu gravi coactus ordinem sacrum recepit nec postea, remoto metu, eandem ordinationem ratam habuit saltem tacite per ordinis exercitium, volens tamen per talem actum obligationibus clericalibus se subiicere, ad statum laicalem, legitime probata coactione et ratihabitationis defectu, sententia iudicis redigatur, sine ullis coelibatus ac horarum canonicarum obligationibus.

§ 2. Coactio autem et defectus ratihabitionis probari debent ad normam can. 1993-1998.

第二節
各種教士

215 條 - 1 項 - 天主教會之惟一最高主權者,得創立,變更境界,及區分,合併,取消天主教會之省區,座堂區,無座堂區之父老修院或正教長區域,代牧或監督區域.

2 項 - 凡法律上所用座堂區之名詞,亦包括無座堂區之父老修院或正教長之區域;所用主教之名詞,亦包括無座堂區之父老院長及正教長;但由事件之性質或法條上下文之關連,顯有另意義者,不在此限.

216 條 - 1 項 - 每一座堂區之區域應劃分數地域,每地域宜分與一座教堂及

SECTIO II.
De clericis in specie.

Can. 215. - § 1. Unius supremae ecclesiasticae potestatis est provincias ecclesiasticas, dioeceses, abbatias vel praelaturas *nullius*, vicariatus apostolicos, praefecturas apostolicas erigere, aliter circumscribere, dividere, unire, supprimere.

§ 2. In iure nomine dioecesis venit quoque abbatia vel praelatura *nullius;* et nomine Episcopi, Abbas vel Praelatus *nullius*, nisi ex natura rei vel sermonis contextu aliud constet.

Can. 216. - § 1. Territorium cuiuslibet dioecesis dividatur in distinctas partes territoriales; unicuique autem parti sua peculiaris ecclesia

一定教民並爲管理該地域靈魂之需要應各設堂長一人,爲本神牧.

2項 - 宗座代牧及監督之區域,有適宜劃分之情形時,宜爲類似之劃分.

3項 - 於第一項座堂區內劃分之地域爲堂域;代牧及監督區內劃分之地域,如另設有堂長時,爲類似堂域.

4項 - 除有宗座特別准許外,不得爲於一城或一地方內居住之各異方言語,或異國籍教民創立堂域,其專爲一家或一人者亦同.對於已經創立之堂域,非先向宗座請示,不許變更之.

217 條 - 1項 - 主教宜於其區域內,分爲由數堂域合成之屬區即地域謂之鄉域,總堂域,總司祭域等.

2項 - 前項劃分,如顯有不能辦成或不相宜之情形,而宗座亦未預籌其事時,主教宜向聖座請示.

cum populo determinato est assignanda, suusque peculiaris rector, tanquam proprius eiusdem pastor, est praeficiendus pro necessaria animarum cura.

§ 2. Pari modo vicariatus apostolicus et praefectura apostolica, ubi commode fieri possit, dividantur.

§ 3. Partes dioecesis de quibus in § 1, sunt *paroeciae;* partes vicariatus apostolici ac praefecturae apostolicae, si peculiaris rector eisdem fuerit assignatus, appellantur *quasi-paroeciae.*

§ 4. Non possunt sine speciali apostolico indulto constitui paroeciae pro diversitate sermonis, seu nationis fidelium in eadem civitate vel territorio degentium, nec paroeciae mere familiares aut personales; ad constitutas autem quod attinet, nihil innovandum, inconsulta Apostolica Sede.

Can. 217. - § 1. Episcopus territorium suum in regiones seu districtus, pluribus paroeciis constantes, distribuat, qui veniunt nomine *vicariatus foranei, decanatus, archipresbyteratus,* etc.

§ 2. Si haec distributio, ratione circumstantiarum videatur impossibilis aut inopportuna, Episcopus consulat Sanctam Sedem, nisi ab eadem iam fuerit provisum.

第七題
最高權力及依法律參與之人

第一章
羅馬教宗

218 條 - 1項 - 羅馬教宗爲聖伯多祿首位之後任,不但有最高等級之榮譽,而且對於天主教會之全體,關於信德及道德,並普天下天主教會之紀律及政治,有最高及完全管理權.

2項 - 前項權力,確爲主教的,正有的,直接的,對於一切及各堂團體並各神牧及教民而不隸屬於人之任何權力.

219 條 - 羅馬教宗依法當選後,自承認當選之時起,依天主之規定,即享有最高管理權之完全權力.

TITULUS VII.
De suprema potestate deque iis qui eiusdem sunt ecclesiastico iure participes.

CAPUT I.
De Romano Pontifice.

Can. 218. - § 1. Romanus Pontifex, Beati Petri in primatu Successor, habet non solum primatum honoris, sed supremam et plenam potestatem iurisdictionis in universam Ecclesiam tum in rebus quae ad fidem et mores, tum in iis quae ad disciplinam et regimen Ecclesiae per totum orbem diffusae pertinent.

§ 2. Haec potestas est vere episcopalis, ordinaria et immediata tum in omnes et singulas ecclesias, tum in omnes et singulos pastores et fideles, a quavis humana auctoritate independens.

Can. 219. - Romanus Pontifex, legitime electus, statim ab acceptata electione, obtinet, iure divino, plenam supremae iurisdictionis potestatem.

220 條 - 因事之性質,或依實際法律保留,專由羅馬教宗辦理之有重要關係之事項,謂之最大案件.

221 條 - 羅馬教宗拋棄其職位時,其拋棄爲有效,不用樞機大臣或他人之准許.

Can. 220. - Gravioris momenti negotia quae uni Romano Pontifici reservantur sive natura sua, sive positiva lege, *causae maiores* appellantur.

Can. 221. - Si contingat ut Romanus Pontifex renuntiet, ad eiusdem renuntiationis validitatem non est necessaria Cardinalium aliorumve acceptatio.

第二章
公教全體會議

222 條 - 1 項 - 非由羅馬教宗之召集,不得舉行公教全體會議.

2 項 - 羅馬教宗於前項會議,有自己或用代表爲主席及指定應討論之事件,規定應遵守之秩序,並遷移會址,停止,解散其會議,及確認其決議之權.

223 條 - 1 項 - 下列各目所指定之人均被召赴會議並於會議中有議決之權:

1 目 - 樞機大臣,連其無主教神品者在內;

2 目 - 宗主教,首席主教,總主教,有定駐所主教,連其尚未領主教神品者在內;

3 目 - 無座堂區父老長及正教長;

4 目 - 首席父老長,集會院之總父老長,特屬教士修會之總會長,除召集布告特訂者外,其他修會之總會長,不在被召集之列.

2 項 - 召集名義主教出席會議時,除召集布告特別另有規定外,亦有議決權.

3 項 - 召集神學家及聖法學家到會時,僅有諮議權.

224 條 - 1 項 - 依第二百二十三條第一項,爲會議而被召集之人,如有因正當

CAPUT II.

De Concilio Oecumenico.

Can. 222. - § 1. Dari nequit Oecumenicum Concilium quod a Romano Pontifice non fuerit convocatum.

§ 2. Eiusdem Romani Pontificis est Oecumenico Concilio per se vel per alios praesse, res in eo tractandas ordinemque servandum constituere ac designare, Concilium ipsum transferre, suspendere, dissolvere, eiusque decreta confirmare.

Can. 223. - § 1. Vocantur ad Concilium in eoque ius habent suffragii deliberativi:

1° S. R. E. Cardinales, etsi non Episcopi;

2° Patriarchae, Primates, Archiepiscopi, Episcopi residentiales, etiam nondum consecrati;

3° Abbates vel Praelati *nullius*;

4° Abbas Primas, Abbates Superiores Congregationum monasticarum, ac supremi Moderatores religionum clericalium exemptarum, non autem aliarum religionum, nisi aliud convocationis decretum ferat.

§ 2. Etiam Episcopi titulares, vocati ad Concilium, suffragium obtinent deliberativum, nisi aliud in convocatione expresse caveatur.

§ 3. Theologi ac sacrorum canonum periti, ad Concilium forte invitati, suffragium non habent, nisi consultivum.

Can. 224. - § 1. Si quis ex vocatis ad Concilium ad normam can. 223, § 1, eidem iusto impedimento

阻礙不能出席者,宜派代表並證明確有阻礙之事實.

2項 - 代表人自己,如原爲出席之一人時,無投兩票之權,如原非出席之一人時,雖得出席於公共會場而無投票權,至會議終了後有簽名之權.

225條 - 有出席義務者,於會議依法定方式終了前,不得離開會議地;但會議主席明知並承認其有理由,而准許其離開會議地者,不在此限.

226條 - 由羅馬教宗提出問題後,其餘之出席者,得會議主席之准許後,亦得提出其他問題.

227條 - 會議之決議,非經羅馬教宗確認並命令公布後,無確定效力.

228條 - 1項 - 公教全體會議,對於全天主教會有最高權力.

2項 - 凡受羅馬教宗之斷定者,不得上訴於公教全體會議.

229條 - 羅馬教宗於會議未終了前死亡時,依法律之效力,會議當然中止,直至新教宗頒發命令,再開始續繼之.

detentus, interesse non possit, mittat procuratorem et impedimentum probet.

§ 2. Procurator, si fuerit unus e Concilii Patribus, duplici suffragio non gaudet; si non fuerit, publicis tantum sessionibus interesse potest, sed sine suffragio; expleto autem Concilio, huius acta subscribendi ius habet.

Can. 225. - Nemini eorum qui Concilio interesse debent, licet ante discedere, quam Concilium sit rite absolutum, nisi a Concilii praeside cognita ac probata discessionis causa et impetrata abeundi licentia.

Can. 226. - Propositis a Romano Pontifice quaestionibus Patres possunt alias addere, a Concilii tamen praeside antea probatas.

Can. 227. - Concilii decreta vim definitivam obligandi non habent, nisi a Romano Pontifice fuerint confirmata et eius iussu promulgata.

Can. 228. - § 1. Concilium Oecumenicum suprema pollet in universam Ecclesiam potestate.

§ 2. A sententia Romani Pontificis non datur ad Concilium Oecumenicum appelatio.

Can. 229. - Si contingat Romanum Pontificem, durante Concilii celebratione, e vita decedere, ipso iure hoc intermittitur, donec novus Pontifex illud resumi et continuari iusserit.

第三章
羅馬聖教會之樞機大臣

230條 - 羅馬聖教會之樞機大臣共同組成之羅馬教宗元老院,爲羅馬教宗管理聖教之最高參議及輔助者.

231條 - 1項 - 聖團體分爲三級:主教級即僅六位管理羅馬城近郊座堂區之樞機大臣;司祭級即五十位之樞機大臣;助祭級即一十四位之樞機大臣.

2項 - 羅馬教宗,對於司祭級及助祭級之各樞機大臣每人,指定羅馬城市內教堂一座爲其衔名或助祭堂.

CAPUT III.
De Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus.

Can. 230. - S. R. E. Cardinales Senatum Romani Pontificis constituunt eidemque in regenda Ecclesia praecipui consiliarii et adiutores assistunt.

Can 231. - § 1. Sacrum Collegium in tres ordines distribuitur: episcopalem, ad quem soli pertinent sex Cardinales dioecesibus suburbicariis praepositi; presbyteralem, qui constat Cardinalibus quinquaginta; diaconalem, qui quatuordecim.

§ 2. Cardinalibus ordinis presbyteralis ac diaconalis suus cuique titulus aut diaconia in Urbe assignatur a Romano Pontifice.

232 條 - 1 項 - 羅馬教宗得由普天下隨意遴選至少有司祭神品而學術,道德超絕及聰明幹練之人士,爲樞機大臣.

Can. 232. - § 1. Cardinales libere a Romano Pontifice ex toto terrarum orbe eliguntur, viri saltem in ordine presbyteratus constituti, doctrina, pietate ac rerum agendarum prudentia egregie praestantes.

2 項 - 有下列各目情形之一者,阻却其升樞機大臣之地位:

§ 2. A cardinalatus dignitate arcentur:

1 目 - 非法生子,雖因其生父與生母以後之結婚,而視爲婚生子者亦同;其餘違法者或依法律有領神品之阻礙者,雖因宗座寬免而能領神品,尊位及主教神品者亦同;

1° Illegitimi, etiamsi per subsequens matrimonium fuerint legitimati; itemque alii irregulares vel a sacris ordinibus impediti secundum canonicas sanctiones, etsi cum ipsis auctoritate apostolica fuerit ad ordines et dignitates etiam episcopalem dispensatum;

2 目 - 有子女者,連由法定婚姻所生之子女在內,或有由其子女所生之孫子女者;

2° Qui prolem etiam ex legitimo matrimonio susceptam, vel nepotem ex ea habent;

3 目 - 與現任之樞機大臣,係第一或第二等血親者.

3° Qui primo aut secundo gradu consanguinitatis alicui Cardinali viventi coniuncti sunt.

233 條 - 1 項 - 教宗於樞機大臣會議時,在會場遴選及公布樞機大臣;其因此而被遴選及被公布之人,取得選舉教宗之權利,及第二百三十九條所指定之特別權利.

Can. 233. - § 1. Cardinales creantur et publicantur a Romano Pontifice in Consistorio sicque creati et publicati obtinent ius ad electionem Romani Pontificis et privilegia de quibus in can. 239.

2 項 - 教宗在樞機大臣會議場中,宣告遴選樞機大臣而心內隱藏其姓名時,因此而被遴選之人,暫無樞機大臣之權利及特別權利;自教宗公布其姓名時起,始享有該權利及特別權利;但其等級權利自在心內隱藏其姓名時起算.

§ 2. Si tamen Romanus Pontifex creationem alicuius in Consistorio annuntiaverit, eius nomine sibi in pectore reservato, sic promotus nullis interim gaudet Cardinalium iuribus aut privilegiis, sed, postquam a Romano Pontifice eius nomen publicatum fuerit, iisdem fruitur a publicatione, iure vero praecedentiae a reservatione in pectore.

234 條 - 被遴選之人於被選升時,不在教宗府者,應於承受紅帽時宣誓,除正當事由之阻止外,決於一年內覲見教宗.

Can. 234. - Promotus absens a curia debet in recipiendo bireto rubro iurare se intra annum, nisi legitimo detineatur impedimento, Summum Pontificem aditurum.

235 條 - 凡升進樞機大臣之地位者,除聖座因有特別情形另定規則外,其原有之一切尊位,聖堂及聖祿職,均因而當然出缺,並喪失其原有教會恩俸.

Can. 235. - Nisi aliter in casibus particularibus fuerit a Sancta Sede provisum, per promotionem ad sacram purpuram non solum ipso facto vacant dignitates omnes, ecclesiae, beneficia quae promotus possideat, sed etiam pensiones ecclesiasticae amittuntur.

236 條 - 1 項 - 樞機大臣經教宗之准許,並遵守領神品及被遴選之次序,在會議場中,其司祭級者,得自選其他銜名堂;

Can. 236. - § 1. Per optionem in Consistorio factam et a Summo Pontifice approbatam, possunt, servata prioritate ordinis et promotionis, Cardinales ex ordine presbyterali transire ad alium titulum et

助祭級者,得自選轉至其他助祭堂;滿十年之助祭級者,得自選轉至司祭級.

Cardinales ex ordine diaconali ad aliam diaconiam et, si per integrum decennium in ordine diaconali permanserint, etiam ad ordinem presbyteralem.

2 項 - 助祭樞機大臣,因自選而轉至司祭級時,其位置在後於自己而被遴選之司祭樞機大臣前.

§ 2. Cardinalis ex ordine diaconali, transiens per optionem ad ordinem presbyteralem, locum obtinet ante omnes illos Cardinales presbyteros, qui post ipsum ad sacrae purpurae honorem assumpti sunt.

3 項 - 羅馬城近郊之座堂區出缺時,如司祭級樞機大臣在宗座府內,或因教宗所委託之職務暫不在此府內者,於樞機大臣會議場中,遵守被遴選之次序,得自選轉該座堂區.

§ 3. Suburbicaria si vacet sedes, Cardinales ex ordine presbyterali, qui momento vacationis praesentes fuerint in Curia vel ab ea absentes ad tempus ob sibi commissum negotium aliquod a Romano Pontifice, optare eam possunt in Consistorio, servata prioritate promotionis.

4 項 - 樞機大臣受得羅馬城近郊之一教堂時,不得再選轉其他教堂;但升爲領袖樞機大臣時,自己之原座堂區即與「鄂斯題阿」座堂區聯合,故「鄂斯題阿」座堂區與羅馬城近郊之另一座堂區常合併,歸一領袖樞機大臣管轄.

§ 4. Cardinales quibus una ex ecclesiis suburbicariis est assignata, aliam optare nequeunt; cum vero Cardinalis gradum Decani attigerit, dioecesim suam Ostiensi cumulat, quae proinde cum alia atque alia dioecesi suburbicaria in persona Cardinalis Decani semper coniungitur.

237 條 - 1 項 - 領袖樞機大臣係聖團體之爲首者,即首先領得羅馬城近郊之一座堂區者,而領袖樞機大臣對於其餘樞機大臣無管轄權力,僅視爲在平等人中之第一位者.

Can. 237. - § 1. Sacro Cardinalium Collegio praeest Decanus, idest antiquior promotione ad aliquam sedem suburbicariam, cui tamen nulla est in ceteros Cardinales iurisdictio, sed ipse primus habetur inter aequales.

2 項 - 領袖之任務出缺時,如副領袖在宗座府內或在羅馬城近郊之本座堂區內,或因教宗所委託之職務暫在其他處所,依法當然接續領袖樞機大臣之任務.

§ 2. Vacante decanatu, ipso iure succedit Subdecanus, sive is tempore vacationis sit praesens in Curia, sive in sua suburbicaria dioecesi commoretur, sive absit ad tempus ob sibi commissum munus a Romano Pontifice.

238 條 - 1 項 - 樞機大臣有在宗座府居住之義務,除本條第二項及第三項之規定外,非得教宗之准許,不得離開宗座府.

Can. 238. - § 1. Cardinales tenentur obligatione residendi in Curia, nec fas est ipsis ab eadem discedere sine licentia Romani Pontificis, salvo praescripto §§ 2, 3 huius canonis.

2 項 - 羅馬城近郊座堂區之樞機主教有於前項同一之居住義務;但凡認爲適宜時,得不經准許而赴其本座堂區.

§ 2. Haec obligatio urget quoque Cardinales Episcopos suburbicarios; sed ipsi non indigent licentia ut sese conferant ad dioeceses sibi commissas, quoties opportunum iudicaverint.

3 項 - 樞機大臣爲羅馬城近郊以外座堂區之主教時,不受在羅馬教府居

§ 3. Cardinales qui sunt Episcopi alicuius dioecesis non suburbicariae, lege residendi in Curia exi-

住法律之拘束;但如至羅馬城時宜覲見教宗,非由教宗先受得離去准許,不得離開羅馬城.

239條 - 1項 - 樞機大臣自在會議場中升任時起,除享有本法典其他有關係章節所定之特別權利外,並享有下列各目所定之權利:

1目 - 聽普天下男女及入修會男女之告解,並赦一切罪及懲治罰,連保留之一切罪及懲治罰在內;但宗座最特別保留及關於洩漏聖職聖部秘密之懲治罰,不在此限;

2目 - 爲自己及其侍從選擇告解司祭;如該司祭無管理權時,依法當然取得之;得赦聖教會所保留之罪,除本條第一目但書所指定之懲治罰外,亦得赦其他懲治罰;

3目 - 在普天下各處講天主之道理;

4目 - 自己或允許他人在自己前,於聖星期瞻禮五日舉行一台彌撒,及於耶穌聖誕節半夜舉行三台彌撒;

5目 - 在各處單用十字聖號降福念珠,及爲念經所用之其他串珠,十字架,聖牌,由宗座准許之聖衣,即結合宗座常恩准之一切大赦,並與人披着聖衣亦無記入登記簿之義務;

6目 - 在聖堂或祈禱房舍,連私祈禱房舍內,或在其他尊敬處所,設立苦路十四處,得用單一降福結合行此善工所賜之一切大赦;並爲因疾病或其他正當阻礙,不能行苦路十四處善工之信友,降福苦像而結合行苦路善工之一切由教宗所恩准之大赦;

7目 - 得用携帶祭台,在其本住所,或在任何其他居所舉行彌撒,亦得准許他司祭在自己前舉行一台彌撒;

muntur; sed cum ad Urbem venerint, Summum Pontificem adeant, nec ab Urbe discedant antequam ab eodem abeundi licentiam impetraverint.

Can. 239. - § 1. Praeter alia privilegia quae in hoc Codice suis in titulis enumerantur, Cardinales omnes a sua promotione in Consistorio facultate gaudent:

1º Audiendi ubique terrarum confessiones etiam religiosorum utriusque sexus et absolvendi ab omnibus peccatis et censuris etiam reservatis, exceptis tantum censuris Sedi Apostolicae specialissimo modo reservatis et illis quae adnexae sunt revelationi secreti S. Officii;

2º Sibi suisque familiaribus eligendi sacerdotem confessionibus excipiendis, qui, si iurisdictione careat, eam ipso iure obtinet, etiam quod spectat ad peccata et censuras, reservatas quoque, illis tantum censuris exceptis, de quibus in n. 1;

3º Verbum Dei ubique praedicandi;

4º Celebrandi vel alii permittendi ut coram se celebret unam Missam in feria V maioris hebdomadae ac tres Missas in nocte Nativitatis Domini;

5º Benedicendi ubique, solo crucis signo, cum omnibus indulgentiis a Sancta Sede concedi solitis, rosaria, aliasque coronas precatorias, cruces, numismata, scapularia a Sede Apostolica probata eaque imponendi sine onere inscriptionis;

6º Sub unica benedictione erigendi, in ecclesiis et oratoriis etiam privatis aliisque piis locis, stationes *Viae Crucis* cum omnibus indulgentiis, quae huiusmodi pium exercitium peragentibus impertitae sunt; nec non benedicendi pro fidelibus, qui causa infirmitatis vel alius legitimi impedimenti sacras stationes *Viae Crucis* visitare nequeant, Crucifixi icones cum applicatione omnium indulgentiarum devoto exercitio eiusdem *Viae Crucis* a Romani Pontificibus adnexarum;

7º Celebrandi super aram portatilem non solum in domo propriae habitationis, sed ubicunque degunt; et permittendi ut alia Missa, ipsis adstantibus, celebretur;

8 目 - 在海船上舉行彌撒,但應用相當之預防方法;

8o Celebrandi in mari, debitis cautelis adhibitis;

9 目 - 在一切聖堂及祈禱房舍得按自己之曆書舉行彌撒;

9o In omnibus ecclesiis et oratoriis Missam celebrandi proprio calendario conformem;

10 目 - 本人每日享有特恩祭台之特別權利;

10o Fruendi altari privilegiato personali quotidiano;

11 目 - 依規則必進樞機大臣現時所居住之城,或地方之一聖堂或其他公共屋宇,始能得之大赦,而樞機大臣在自己小堂內亦能得之,其侍從亦同;

11o Lucrandi in propriis sacellis indulgentias, ad quas acquirendas praescripta sit visitatio templi alicuius vel publicae aediculae civitatis seu loci, in quo Cardinales actu commorentur, quo privilegio etiam eorum familiares frui possunt;

12 目 - 在各處得用主教之禮儀降福教民;但在羅馬城內時,僅得在堂內或尊敬處所或教民會場內行之;

12o Benedicendi ubique populo more Episcoporum; sed in Urbe in ecclesiis tantum, piis locis et fidelium consessibus;

13 目 - 得按主教方式,胸前及小白衣上佩帶苦像,並得用主教之禮冠及權杖;

13o More Episcoporum gestandi crucem ante pectus etiam supra mozetam atque utendi mitra et baculo pastorali;

14 目 - 在任何私小堂內舉行彌撒,亦與所有人享有之勅准無妨礙;

14o Sacrum celebrandi in quolibet privato sacello sine praeiudicio illius qui indulto gaudet;

15 目 - 得於羅馬城外之一切堂內用寶座及華蓋,舉行主教禮節;如在座堂內時,應先通知正權力人;

15o Pontificalia cum throno et baldachino peragendi in omnibus ecclesiis extra Urbem, Ordinario praemonito, si ecclesia sit cathedralis;

16 目 - 在各處得享區域正權力人通常所享之尊榮;

16o Honoribus locorum Ordinariis tribui solitis fruendi quocumque se conferant;

17 目 - 證明教宗之言語時,其行爲在外場亦有效;

17o Fidem faciendi in foro externo, de oraculo pontificio testantes;

18 目 - 享有不屬正權力人視察小堂之特權;

18o Fruendi sacello ab Ordinarii visitatione exempto;

19 目 - 關於由聖祿職所得之孳息,得自由及用遺囑處理之;但應遵守第一千二百九十八條之規定;

19o De reditibus beneficiariis libere disponendi etiam per testamentum, salvo praescripto can. 1298;

20 目 - 在各處祝聖或降福聖堂,祭台,聖具,父老長及行其他類似行爲,但樞機大臣無主教神品時,不得祝聖聖油;一切應依法辦理,尤嚴守第一千一百五十七條之規定;

20o Consecrationes et benedictiones ecclesiarum, altarium, sacrae supellectilis, Abbatum aliasve similes, excepta oleorum sacrorum consecratione, si Cardinalis charactere episcopali careat, ubique locorum, servatis servandis, peragendi, firmo praescripto can. 1157;

21 目 - 其等級高於一切正教長，及宗主教，除教宗使節爲駐在本區域內之樞機大臣外，並高於其他教宗之使節；樞機大臣爲教宗親近使節時，在羅馬城外高於一切人；

21° Praecedendi omnibus Praelatis etiam Patriarchis, imo ipsis Legatis Pontificiis, nisi Legatus sit Cardinalis in proprio territorio residens; Cardinalis autem Legatus a latere praecedit extra Urbem omnibus aliis;

22 目 - 授與初剪髮及下級神品；但領受者應有本正權力人之解發書；

22° Conferendi primam tonsuram et ordines minores, dummodo promovendus habeat dimissorias proprii Ordinarii litteras;

23 目 - 授與堅振聖事，但依法律之規定，應將受堅振聖事人之姓名登記；

23° Ministrandi sacramentum confirmationis, firmo onere inscriptionis nominis confirmati ad normam iuris;

24 目 - 賜二百日之大赦，連於每次行善功時能得之大赦在內，於自己管理或保護之地域內或機關內，及屬自己管理之人；在其他處所亦得賜相同之大赦，而每次僅在目前之人能得之.

24° Concedendi indulgentias ducentorum dierum, etiam toties quoties lucranda, in locis vel institutis ac pro personis suae iurisdictionis vel protectionis, item in aliis locis, sed a praesentibus solummodo, singulis vicibus, lucrandas.

2 項 - 當選之教宗尚未領受神品或主教之祝聖時，領袖樞機大臣享有用肩布而授與神品及主教祝聖之特別權利；領袖樞機大臣不在該地時，副領袖樞機大臣有此特別權利；副領袖樞機大臣亦不在該地時，先受得羅馬城近郊座堂區之主教樞機大臣有此特別權利.

§ 2. Cardinalis Decanus gaudet privilegio ordinandi et consecrandi electum Pontificem, si hic ordinatione vel episcopali consecratione indigeat, et tunc pallio utitur; quod privilegium, absente Cardinali Decano, competit Subdecano, eoque etiam absente antiquiori Cardinali Episcopo suburbicario.

3 項 - 首位助祭樞機大臣，得爲教宗之代理人，將肩布放置於總主教，及享領肩布之特別權利之主教或彼等代理人之肩上，並對於教民宣告新當選教宗之姓名.

§ 3. Demum Cardinalis Proto-diaconus pallia Archiepiscopis et Episcopis privilegio fruentibus eorumve procuratoribus, vice Romani Pontificis, imponit; et nomen novi electi Pontificis populo annuntiat.

240 條 - 1 項 - 樞機大臣受得羅馬城近郊之座堂區，並依法定方式取得後，方爲該座堂區之眞主教；其對於該座堂區之權利，與有定駐所主教，對於本座堂區所有之權利相同.

Can. 240. - § 1. Cardinalis ad sedem suburbicariam promotus et in eiusdem possessionem canonice immissus est verus Episcopus suae dioecesis, eaque potestate in eam pollet, quam Episcopi residentiales in propria dioecesi obtinent.

2 項 - 其餘之樞機大臣，對於受得之銜名堂或助祭堂，依法定方式取得後，與區域正權力人在本堂內之權力同；除對信友之審判權及一切管理權外，凡對在堂內維持紀律，改良習慣及關於堂內之一切事務均有權力.

§ 2. Ceteri Cardinales in suis titulis vel diaconiis, postquam eorundem canonicam possessionem ceperint, omnia possunt quae locorum Ordinarii in suis ecclesiis, exceptis ordine iudiciorum et qualibet iurisdictione in fideles, sed salva potestate in iis quae ad disciplinam, morum correctionem, servitium ecclesiae pertinent.

3項 - 司祭樞機大臣在自己之銜名堂內,得用寶座及華蓋行主教之禮節;助祭樞機大臣在自己之助祭堂內,得以主教之儀式爲輔佐該二禮節非得樞機大臣之准許,任何人於該處所不得爲之;在羅馬城內之其他堂內,除教宗准許外,樞機大臣不得用寶座及華蓋.

§ 3. Cum throno et baldachino Cardinalis ordinis presbyteralis potest in suo titulo pontificalia peragere et Cardinalis ordinis diaconalis in sua diaconia pontificaliter assistere, et nemo alius ibidem id potest sine Cardinalis assensu; in aliis vero Urbis ecclesiis Cardinales throno et baldachino uti nequeunt sine licentia Romani Pontificis.

241 條 - 宗座出缺時,樞機大臣之團體及羅馬教府,除比約第十位於公曆一千九百零四年十二月二十五日公布之「宗座出缺」勅法所指定之權利外,均無其他權利.

Can. 241. - Sede Apostolica vacante, Sacrum Cardinalium Collegium et Romana Curia non aliam habent potestatem, quam quae definitur in const. Pii X *Vacante Sede Apostolica*, 25 Dec. 1904.

第四章
羅馬教府

CAPUT IV.
De Curia Romana.

242 條 - 羅馬教府依下列條文,所數計及詮釋之聖部,法院及職務公署組織之.

Can. 242. - Curia Romana constat Sacris Congregationibus, Tribunalibus et Officiis, prout inferius enumerantur et describuntur.

243 條 - 1項 - 各聖部,法院及職務公署應依教宗對其所指定之通則或特別規則,遵守紀律及管理事務.

Can. 243. - § 1. In singulis Congregationibus, Tribunalibus, Officiis servanda est disciplina et tractanda sunt negotia secundum normas tum generales tum particulares, quas ipsis Romanus Pontifex praestituerit.

2項 - 凡在聖部,法院及職務公署內有職務之人,應依各特別規則所定之範圍及方式,嚴守秘密.

§ 2. Omnes qui ad Congregationes, Tribunalia, Officia Romanae Curiae pertinent, ad secretum servandum tenentur intra fines et secundum modum ex disciplina unicuique propria determinatum.

244 條 - 1項 - 凡遇重大或非常事件非由主管聖部,法院或職務公署之首領先報告教宗,不宜管理之.

Can. 244. - § 1. Nihil grave aut extraordinarium in iisdem Congregationibus, Tribunalibus, Officiis agatur, nisi a Moderatoribus eorundem Romano Pontifici fuerit antea significatum.

2項 - 職務公署,法院,聖部准許任何恩惠,及有任何決議,均須得教宗之認可;但其首領因受有特別權利而得辦理之事件,及羅馬聖輪法院,宗座簽字最高法院之決斷,不在此限.

§ 2. Gratiae quaevis ac resolutiones indigent pontificia approbatione, exceptis iis pro quibus eorundem Officiorum, Tribunalium, Congregationum Moderatoribus speciales facultates tributae sint, exceptisque sententiis Tribunalis Sacrae Romanae Rotae et Signaturae Apostolicae.

245 條 - 羅馬教府之聖部,法院,及職務公署間,關於管轄權有爭議時,由教宗因每次爭議而定之各樞機大臣所組織之團體決斷之.

Can. 245. - Controversiam, si qua exoriatur, de competentia inter Sacras Congregationes, Tribunalia vel Officia Romanae Curiae, dirimit coetus S. R. E. Cardinalium, quos Romanus Pontifex singulis vicibus designaverit.

第一頁

聖部

246 條 - 每一聖部,以一樞機大臣爲部長,稱爲樞機官長;如教宗親自爲部長時,由樞機祕書代爲指揮之;教宗並於每一聖部附設數樞機大臣,及其他必要之屬官.

247 條 - 1 項 - 聖職聖部係教宗爲部長,保護信德及道德之道理.

2 項 - 聖職聖部審判,依本聖部法律爲其保留之罪過,不但審判不服區域正權力人之判斷而上訴之事件,而對於直接向本聖部之訴訟事件,有爲初審之權力.

3 項 - 聖職聖部,對於斷定直接或間接,依法律或以事實,與保祿特權或與異教,混教之婚配阻礙有關係之事件,有專屬管轄權並有寬免其阻礙之權利,故凡與此類似之問題,均應向本聖部呈報;但本聖部以自己之斷定或依事件之性質,亦得將該事件移送於其他聖部或羅馬聖輪法院.

4 項 - 聖職聖部,有應注意,詳細查考受報告之書,並於必要時禁止之義務,及頒賜寬免之權力;更有應依職權用適當之方法,檢查應禁止之一切書,及使正權力人本於良心應注意一切有害之書,而依第一千三百九十七條之規定,應向宗座報告之.

5 項 - 關於舉行彌撒之司祭應守聖體空心齋之一切事項,聖職聖部均有專屬管轄權.

248 條 - 1 項 - 預備樞機大臣會議聖部之部長爲教宗,其部員除其他之人外,因其職務當然爲部員者,爲聖職聖部之樞機祕書,管修道院及大學聖部之樞機官長,並教宗之國務卿;其顧問中常係聖職聖部之副主任,管聖教會非常事件之

ART. I.

De Sacris Congregationibus.

Can. 246. - Singulis Congregationibus praeest Cardinalis Praefectus vel, si eisdem praesit ipsemet Romanus Pontifex, eas dirigit Cardinalis Secretarius; quibus adiunguntur Cardinales quos Pontifex eis adscribendos censuerit, cum aliis necessariis administris.

Can. 247. - § 1. Congregatio S. Officii, cui ipse Summus Pontifex praeest, tutatur doctrinam fidei et morum.

§ 2. Iudicat de iis delictis quae sibimet secundum propriam eiusdem legem reservantur, cum potestate has criminales causas videndi non solum in gradu appellationis a tribunali Ordinarii loci, sed etiam in prima instantia, si directe ad ipsam delatae fuerint.

§ 3. Ipsa sola cognoscit ea quae, sive directe sive indirecte, in iure aut in facto, circa privilegium, uti aiunt, Paulinum et matrimonii impedimenta disparitatis cultus et mixtae religionis versantur; itemque ad eam spectat facultas dispensandi in hisce impedimentis. Quare quaelibet huiusmodi quaestio ad hanc Congregationem est deferenda, quae tamen potest, si ita censeat et casus ferat, quaestionem remittere ad aliam Congregationem vel ad Tribunal Sacrae Romanae Rotae.

§ 4. Ad eandem pertinet non solum delatos sibi libros diligenter excutere, eos, si oportuerit, prohibere, et dispensationes concedere; sed etiam ex officio inquirere, qua opportuniore licebit via, quae in vulgus edantur scripta cuiuslibet generis damnanda, et in memoriam Ordinariorum reducere, quam religiose teneantur in perniciosa scripta animadvertere eaque Sanctae Sedi denuntiare, ad normam can. 1397.

§ 5. Ipsa una competens est circa ea omnia quae ieiunium eucharisticum pro sacerdotibus Missam celebrantibus respiciunt.

Can. 248. - § 1. Congregationis Consistorialis Praefectus est ipse Romanus Pontifex. Praeter alios ad eandem pertinent ex officio Cardinales Secretarius S. Officii, Praefectus Congregationis de Seminariis et Universitatibus studiorum et Secretarius Status. Inter Consultores eiusdem semper sunt Assessor S. Officii, Secretarius Congregationis pro negotiis ecclesiasticis extraordinariis et Secretarius

聖部祕書,並管修道院及大學聖部之祕書.

2 項 - 本聖部之義務,不但應預備在樞機大臣會議內應辦之事務,並應在不屬傳信聖部管轄之地域內,創立新座堂區,教會省及座堂會議院或其他堂會議院,劃分已經設立之座堂區,推薦可受任之主教,宗座總理主教之輔佐或補助主教,並對於將升任之人,行法定檢查,或手續及謹愼酌量該案情形,探問其學問,並應遵守第二百五十五條之規定.

3 項 - 本聖部管理一切與創立,保存座堂區及座堂區狀態有關係之事件,故監督正權力人是否盡義務;評論主教書面報告本座堂區之狀態;通知由宗座派定之視察及檢察視察案之結果;倘通知及檢查二事中,有特別關係其他聖部之事件時,轉託其事於關係聖部評議之.

249 條 - 1 項 - 管理聖事紀律之聖部設立關於七件聖事之一切法規;但聖職聖部之權利,關於第二百四十七條所規定之事件,及聖禮部之權利,關於作成,授與及領受之時,應守之儀式及禮節,不在此限.

2 項 - 凡關於婚配及其他聖事,連對舉行彌撒之法規,通常裁定或頒賜之事務,均由本聖部辦理;但與其他聖部保留之事項,不在此限.

3 項 - 本聖部,對於判斷婚配之未遂事實,及有無賜寬免之理由,並一切與此關連之事件,有專屬管轄權;但依自己斷定以送出爲更有利益時,卽得將其審判之一切事件,送至聖輪法院,並得將婚配是否有效之問題,送至該法院;如應詳細考究及調查時,宜將其送至該管法院,並應判斷與高級神品結合之義務及調查領神品是否有效之問題,或將其送至

Congregationis de Seminariis et Universitatibus studiorum.

§ 2. Ad hanc Congregationem spectat non modo parare agenda in Consistoriis, sed praeterea, in locis Congregationi de Prop. Fide non obnoxiis, novas dioeceses ac provincias et capitula tum cathedralia tum collegialia constituere; dioeceses iam constitutas dividere; Episcopos, Administratores Apostolicos, Coadiutores et Auxiliares Episcoporum constituendos proponere, canonicas inquisitiones seu processus super promovendis indicere actosque diligenter expendere, ipsorum periclitari doctrinam, salvo praescripto can. 255.

§ 3. Ab hac Congregatione dependent ea omnia quae pertinent ad constitutionem, conservationem et statum dioecesium. Quare ipsa vigilat super impletis vel minus obligationibus, quibus Ordinarii tenentur; cognoscit ea quae ab Episcopis scripto relata sint de statu suarum dioecesium; indicit visitationes apostolicas examinatque eas quae fuerint absolutae, transmissis in utroquo casu ad singulas Congregationes iis ad deliberandum negotiis quae ad eas peculiariter pertinent.

Can. 249. - § 1. Congregationi de disciplina Sacramentorum proposita est universa legislatio circa disciplinam septem Sacramentorum, incolumi iure Congregationis S. Officii circa ea quae in can. 247 statuta sunt, et Sacrorum Rituum Congregationis circa ritus et caeremonias quae in Sacramentis conficiendis, ministrandis et recipiendis servari debent.

§ 2. Ad illam itaque spectant ea omnia, quae decerni concedique solent tum in disciplina matrimonii, tum in disciplina aliorum Sacramentorum nec non in celebratione Sacrificii Eucharistici, iis tantum exceptis quae aliis Congregationibus reservata sunt.

§ 3. Ipsa cognoscit quoque et exclusive de facto inconsummationis matrimonii et de exsistentia causarum ad dispensationem concedendam, nec non de iis omnibus quae cum his sunt connexa. Potest tamen cognitionem horum omnium, si id expedire iudicaverit, ad Sacram Romanam Rotam remittere. Pariter ad eam deferri possunt quaestiones de validitate matrimonii, quas tamen, si accurationem disquisitionem aut investigatioeem exigant, ad tribunal competens remittat. Eodem modo ad ipsam pertinet videre de obligationibus ordinibus maioribus adnexis, atque examinare quaestiones de ipsa

該管法院關於其他聖事亦同.

validitate sacrae ordinationis, aut eas ad tribunal competens remittere. Et ita porro de aliis Sacramentis.

250 條 - 1 項 - 會議聖部所負之義務爲管理與世俗教士及教民之全紀律有關係之事務.

Can. 250 - § 1. Congregationi Concilii ea pars negotiorum est commissa, quae ad universam disciplinam cleri saecularis populique christiani refertur.

2 項 - 故本聖部應注意使教民遵守規則及在相當情形內得寬免教民;管理堂域司祭及堂會議員,或有組織及無組織之慈善團體,(雖爲入修會者所管理,或在修會堂或房屋內設立之團體亦同) 慈善遺贈,慈善事業,彌撒獻儀,聖祿職及其他職務,教會之動產及不動產,座堂區內所定之稅及主教府所徵之費,並其他類似之事件;正權力人授與聖祿職時,本聖部有專屬管轄權寬免受得職務者所欠缺應有之條件;並有專屬管轄權准許與侵佔教會及修會之財產人之和解,或准許教民取得已被政府所侵佔之財產.

§ 2. Quamobrem ipsius est curare ut christianae vitae praecepta serventur, cum facultate opportune ab eisdem fideles dispensandi; moderari quae parochos et canonicos spectant; aut quae pias sodalitates, pias uniones (etiamsi dependeant a religiosis vel erectae sint in eorum ecclesiis seu domibus), pia legata, pia opera, Missarum stipes, beneficia aut officia, bona ecclesiastica, mobilia et immobilia, tributa dioecesana, taxas Curiarum episcopalium aliaque huiusmodi attingunt. Eidem reservata est facultas eximendi a conditionibus requisitis ad assecutionem beneficiorum, quoties ad Ordinarios collatio spectat; admittendi ad compositionem eos qui occuparunt bona ecclesiastica, etiam pertinentia ad religiosos; permittendi ut fideles acquirant bona ecclesiastica, a potestate civili usurpata.

3 項 - 本聖部斷定凡與聖教會之豁免有關係及爭論等級之一切事件;但不得妨礙管修會聖部及禮儀聖部之權利.

§ 3. Videt quoque de iis omnibus, quae ad immunitatem ecclesiasticam pertinent, itemque de controversiis circa praecedentiam, salvo iure Congregationis de sodalibus religiosis et Congregationis Caeremonialis.

4 項 - 本聖部於傳信聖部管轄之地域外,管理凡與舉行會議及核准其議決案,並主教集會即會議有關係之一切事件.

§ 4. Ad eandem pertinent ea omnia quae ad Conciliorum celebrationem et recognitionem atque ad Episcoporum coetus seu conferentias referuntur, extra loca quae subsunt Congregationi de Pro. Fide.

5 項 - 關係本聖部所受委託之案件之爭議,如依其意見可用行政手續辦理時,本聖部享有正管轄權;其餘之爭議應送至有正權力之法院.

§ 5. Est autem haec Congregatio competens in omnibus controversiis negotia eidem commissa spectantibus, quas in linea disciplinari pertractandas censuerit; cetera ad tribunal competens sunt deferenda.

251 條 - 1 項 - 管理修會員事務之聖部,對於男女修會員,發特典或常典願者及雖無願而按修會之方式,爲共同生活者之政治,紀律,教育,財產及特別權利,並第三會世俗會員,均有專屬管轄權;但不得妨礙傳信聖部之權利.

Can. 251. - § I. Congregatio negotiis religiosorum sodalium praeposita ea sibi exclusive vindicat quae respiciunt regimen, disciplinam, studia, bona et privilegia religiosorum sodalium utriusque sexus tum sollemnibus tum simplicibus votis adstrictorum, eorumque qui, quamvis sine votis, in communi tamen vitam agunt more religiosorum, itemque tertiorum Ordinum saecularium, incolumi iure Congregationis de Prop. Fide.

2項 - 故除應用訴訟手續事件及關於妨害聖職及會議二聖部事務之權力者外,本聖部用行政手續決定其應管之一切事務;故修會員與未入修會之人有爭議時,依本聖部公平之判斷,或尤其當事人中一人請求時,得將該事件送至其他聖部或法院.

3項 - 本聖部專有對修會員,頒賜普通法律之寬免權;但應嚴守第二百四十七條第五項之規定.

252 條 - 1項 - 傳信聖部管理傳佈福音及公教道理之傳教區,委任該區必要之傳教人或調換之,並協商,辦理,執行一切爲達此目的之必要,或有利益之事務.

2項 - 本聖部管理在管轄地域內之一切關於舉行及核准公會議之事務.

3項 - 本聖部之管理權普及於尚未成立聖系統,而仍存傳教狀況之地域,及雖設立聖系統而仍存開始狀態之地域;並管理專以教練外方傳教區域之傳教人爲目的之教會團體及修道院,更特管其章程,行政及賜與其爲得領神品所需要之寬免.

4項 - 本聖部應將關於信德或婚姻或應發交或解釋關係禮儀通則之事務,送至主管之聖部.

5項 - 凡任傳教事務之修會員,關於僅與傳教事務有關係之事件,無論爲個人或團體者,均歸本聖部管理;關於僅與修會事務有關係之事件,無論爲個人或團體者,本聖部應移送或留讓於管理修會之聖部.

253 條 - 1項 - 聖禮聖部對於與拉丁教會之聖禮及儀式最接近之事件,有管理及定標準之權力;但不管理與聖禮關係較遠之事件,例如按訴訟或按行政手續所爭之等級權利及類似之事件.

§ 2. Quapropter, quaestionibus ordine iudiciario tractandis ad tribunal competens remissis et incolumi semper iure Congregationis S. Officii et Congregationis Concilii circa negotia ad ipsas spectantia, haec Congregatio quaestiones omnes suae competentiae in linea disciplinari dirimit; sed si quaestio versatur inter religiosum sodalem et personam non religiosam, ipsa, praesertim ad instantiam partis, potest quoque, si aequum iudicaverit, eandem quaestionem ad aliam Congregationem aut tribunal remittere.

§ 3. Huic denique Congregationi reservatur concessio dispensationum a iure communi pro sodalibus religiosis, firmo praescripto can. 247, § 5.

Can. 252. - § 1. Congregatio de Propaganda Fide missionibus ad praedicandum Evangelium et catholicam doctrinam praeest, ministros necessarios constituit et mutat, facultatemque habet tractandi, agendi et exsequendi omnia hac in re necessaria et opportuna.

§ 2. Curat ea omnia quae ad Conciliorum celebrationem et recognitionem in locis sibi subiectis pertinent.

§ 3. Eius iurisdictio iis est circumscripta regionibus, ubi, sacra hierarchia nondum constituta, status missionis perseverat. Huic Congregationi sunt etiam subiectae regiones, quae, etsi hierarchia inibi constituta sit, adhuc inchoatum aliquid praeseferunt. Eidem pariter subsunt societates ecclesiasticorum ac Seminaria quae exclusive fundata sunt eo fine, ut in eis instituantur missionarii pro exteris missionibus, praesertim quod attinet ad eorum regulas, administrationem atque opportunas concessiones ad sacram ordinationem alumnorum requisitas.

§ 4. Haec autem Congregatio tenetur ad competentes Congregationes deferre negotia quae aut fidem attingunt, aut causas matrimoniales, aut generales normas circa sacrorum rituum disciplinam tradendas vel interpretandas.

§ 5. Quod vero spectat ad sodales religiosos, eadem Congregatio sibi vindicat quidquid religiosos qua missionarios, sive uti singulos sive simul sumptos, tangit. Quidquid vero religiosos qua tales, sive uti singulos sive simul sumptos attingit, ad Congregationem religiosorum negotiis praepositam remittat aut relinquat.

Can. 253. - § 1. Congregatio Sacrorum Rituum ius habet videndi et statuendi ea omnia quae sacros ritus et caeremonias Ecclesiae Latinae proxime spectant, non autem quae latius ad sacros ritus referuntur, cuiusmodi sunt praecedentiae iura aliaque id genus, de quibus sive servato ordine iudiciario sive in linea disciplinari disceptetur.

2項 - 故本聖部之職務,爲監督人謹愼守聖禮及禮節舉行彌撒,行聖事,念法定小時經,及行一切與辣丁教會之敬禮直接有關係之事件,或頒賜相當之寬免,或屬人及暫時或屬地及永久於聖禮及禮節有關係之榮耀及特別權利,並防止其濫用.

3項 - 本聖部辦理一切爲天主之僕人列入眞福或聖品或與聖遺物有任何關係之事件.

254 條 - 禮儀聖部管理安排在教宗之聖堂及庭院內,及樞機大臣在教宗聖堂外,所行聖禮之行爲,並決定樞機大臣,或由數邦向聖座差遣之大臣中所發生關於等級之爭議.

255 條 - 管理聖教會特別事務之聖部,辦理應與國家政府協議關於創立或劃分座堂區,或於座堂區出缺時,選舉相當繼任人之事務;並管理察考教宗由樞機國務卿委令本聖部考察之事件,尤如與各國之法律連結或與同各國所訂立之盟約有關係之事件.

256 條 - 1項 - 修道院及大學之聖部監督與修道院之政治,規律,財產之管理及教育有關係之一切事務;但不得妨礙傳信聖部之權利;本聖部並指揮凡屬於聖教會管理之高等學校,卽大學或大學之分科,連歸修會員管理之學校在內;詳察及准許新學院,頒賜大學授與品級之權利及定授與品級之規則;對於有非常學問者,本聖部亦得直接授與品級.

2項 - 本聖部之樞機大臣中當然有預備樞機會議聖部之樞機祕書;本聖部之顧問中當然有該部樞機祕書之輔佐人.

257 條 - 1項 - 東方天主教會聖部,係教宗爲部長,專管與東方教會之人,或紀

§ 2. Eius proinde est praesertim advigilare, ut sacri ritus ac caeremoniae diligenter serventur in Sacro celebrando, in Sacramentis administrandis, in divinis officiis persolvendis, in iis denique omnibus quae Ecclesiae Latinae cultum respiciunt; dispensationes concedere opportunas; insignia et honoris privilegia tam personalia et ad tempus, quam localia et perpetua, quae ad sacros ritus vel caeremonias pertineant, elargiri et cavere ne in haec abusus irrepant.

§ 3. Denique ea omnia agit quae ad beatificationem et canonizationem Servorum Dei vel ad sacras reliquias quoquo modo referuntur.

Can. 254. - Ad Congregationem Caeremonialem pertinet moderatio caeremoniarum in Sacello Aulaque Pontificali servandarum et sacrarum functionum quam Patres Cardinales extra pontificale sacellum peragunt; itemque eadem Congregatio cognoscit quaestiones de praecedentia tum Patrum Cardinalium tum Legatorum quos variae Nationes ad Sanctam Sedem mittunt.

Can. 255. - Ad Congregationem pro negotiis ecclesiasticis extraordinariis spectat dioeceses constituere vel dividere et ad vacantes dioeceses idoneos viros promovere, quoties hisce de rebus cum civilibus Guberniis agendum est; insuper Congregatio in ea negotia incumbit, quae eius examini subiiciuntur a Summo Pontifice per Cardinalem Secretarium Status, praesertim ex illis quae cum legibus civilibus coniunctum aliquid habent et ad pacta conventa cum variis Nationibus referuntur.

Can. 256. - § 1. Congregatio de Seminariis et Universitatibus studiorum vigilat super omnibus quae ad regimen, disciplinam, temporalem administrationem et studia Seminariorum pertinent, incolumi iure Congregationis de Prop. Fide. Eidem pariter commissa est moderatio regiminis ac studiorum, in quibus versari debent athenaea seu quas vocant Universitates vel Facultates quae ab Ecclesiae auctoritate dependent, comprehensis iis quae a religiosae alicuius familiae sodalibus diriguntur. Novas institutiones perpendit approbatque; facultatem concedit academicos gradus conferendi normasque tradit quibus ii conferri debeant, et ubi agitur de viro singulari doctrina commendato, potest eos ipsa conferre.

§ 2. In hac Sacra Congregatione connumerantur inter alios Cardinales Secretarius Congregationis Consistorialis et inter Consultores Assessor eiusdem Congregationis.

Can. 257. - § 1. Congregationi pro Ecclesia Orientali praeest ipse Romanus Pontifex. Huic Congregationi reservantur omnia cuiusque generis negotia

律或禮節有任何關係之一切事務,連同時關係兩教會之事務在內,即因事件或人與辣丁教民有關係之事務.

2項 - 故凡其他聖部,對於辣丁儀式之教會所享有之任何權利,本聖部對於東方儀式之教會,均享有之;但不得妨礙聖職聖部依第二百四十七條之規定所享有之權利.

3項 - 本聖部依行政手續決斷爭議;但依本聖部之認定,應用審判手續之事件,即送其所指定之法院.

第二頁
羅馬教府之法院

258 條 - 1項 - 內場聖院之首領,稱爲內場聖院樞機長.本法院之管理權僅以內場及聖事外內場之事件爲限;故本法院僅得爲內場事件頒賜恩惠,赦免,寬免,變更,追認,減除並追究及解決良心之問題.

2項 - 本法院斷定與大赦之使用及頒賜有關係之一切事件;但不得妨礙聖職聖部對於大赦或新祝文及敬禮關係信德道理之審查權.

259 條 - 應用訴訟程序之事件,由羅馬聖輪法院及宗座簽字最高法院依第一千五百九十八條至第一千六百零五條之規定及範圍辦理之;但不得妨礙聖職及聖禮二聖部管理其該管事務之權利.

第三頁
羅馬教府之職務公署

260 條 - 1項 - 宗座祕書處之處長稱羅馬聖教會之樞機祕書,專理寄發爲授與樞機會議之聖祿職,職務,創立新省區,座堂區及堂會議院,並辦理教會其他重大事務之教宗之書信,即聖諭.

quae sive ad personas, sive ad disciplinam, sive ad ritus Ecclesiarum orientalium referuntur, etiamsi sint mixta, quae scilicet sive rei sive personarum ratione latinos quoque attingant.

§ 2. Quare pro Ecclesiis ritus orientalis haec Congregatio omnibus facultatibus potitur, quas aliae Congregationes pro Ecclesiis ritus latini obtinent, incolumi tamen iure Congregationis S. Officii ad normam can. 247.

§ 3. Haec Congregatio controversias dirimit via disciplinari; quas vero ordine iudiciario dirimendas iudicaverit, ad tribunal remittet quod ipsa Congregatio designaverit.

ART. II.
De Tribunalibus Curiae Romanae.

Can. 258. - § 1. Sacrae Poenitentiariae praeficitur Cardinalis Poenitentiarius Maior. Huius tribunalis iurisdictio coarctatur ad ea quae forum internum, etiam non sacramentale, respiciunt; quare hoc tribunal pro solo foro interno gratias largitur, absolutiones, dispensationes, commutationes, sanationes, condonationes; excutit praeterea quaestiones conscientiae easque dirimit.

§ 2. Eiusdem insuper est de iis omnibus iudicare quae spectant ad usum et concessionem indulgentiarum, salvo iure S. Officii videndi ea quae doctrinam dogmaticam circa easdem indulgentias vel circa novas orationes et devotiones respiciunt.

Can. 259. - Causae ordinem iudiciarium requirentes aguntur apud Sacram Romanam Rotam et apud Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae intra fines et secundum normas traditas in can. 1598-1605, salvo iure Congregationis S. Officii et Congregationis Sacrorum Rituum in causas sibi proprias.

ART. III.
De Officiis Curiae Romanae.

Can. 260. - § 1. Cancellariae Apostolicae, cui praeest Cardinalis Cancellarius Sanctae Romanae Ecclesiae, hoc est proprium munus, apostolicas expedire litteras seu bullas pro beneficiorum et officiorum consistorialium provisione, novarum provinciarum et dioecesium ac capitulorum institutione et pro aliis maioribus Ecclesiae negotiis conficiendis.

2項 - 祕書處遇有預備樞機會議聖部正管理之事務時,非有該聖部之命令,或遇有其他事務時,非有教宗之命令,不得寄發書信,即聖諭.如奉命令寄發時,並應遵守因各事件所命令之範圍.

§ 2. Quae litterae seu bullae ne expediantur nisi de mandato Congregationis Consistorialis circa negotia ad eius competentiam spectantia, aut de mandato Summi Pontificis circa alia negotia, servatis in singulis casibus ipsius mandati terminis.

261條 - 附記日期處之處長稱羅馬聖教會之樞機附記,審斷將受得凡不用得樞機會議之同意,而爲宗座保留之聖祿職之人,是否適當;本處爲授與該職務應作成及寄發宗座之書信;遇正權力人不能授與聖祿職時,得寬免爲授與必要之條件,並監督關於教宗授與聖祿職時,所加負之撫卹金及義務.

Can. 261. - Datariae Apostolicae, quam moderatur Cardinalis Datarius Sanctae Romanae Ecclesiae, commissum est cognoscere de idoneitate promovendorum ad beneficia non consistorialia Apostolicae Sedi reservata; conficere et expedire apostolicas litteras pro eorum collatione; eximere in conferendo beneficio a conditionibus requisitis, quoties eius collatio ad Ordinarium non pertinet; curare pensiones et onera quae Summus Pontifex in memoratis conferendis beneficiis imposuerit.

262條 - 宗座財產管理處之處長稱羅馬聖教會之樞機財產管理,監督及辦理關於宗座世俗財產及權利之事務;於宗座出缺時,更應注意,並應完全遵守比約第十位,於公曆一千九百零四年十二月二十五日公布之「宗座出缺」勅法之規定.

Can. 262. - Camerae Apostolicae, cui praesidet Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Camerarius, cura est atque administratio bonorum ac iurium temporalium Sanctae Sedis, quo tempore praesertim haec vacua habeatur; et tunc adamussim serventur normae statutae in const. Pii X *Vacante Sede Apostolica,* 25 Dec. 1904.

263條 - 理國事會之會長稱樞機國務卿.此會分下列三科:

1目 - 第一科之科長爲管理特別事務聖部之祕書,辦理依第二百五十五條之規定,由該聖部應察驗之事務;其餘事務,應按其性質分送於該管聖部.

2目 - 第二科之科長爲本會之副會長,管理本會之通常事務.

3目 - 第三科之科長爲宗座之簡易書信祕書,管理寄發本會之簡易書信.

Can. 263. - Officium Secretariae Status, cuius moderator est Cardinalis Secretarius Status, constat triplici parte hoc ordine:

1° Prima pars, cui praesidet Secretarius Congregationis pro negotiis ecclesiasticis extraordinariis, versatur in negotiis quae eidem Congregationi examinanda subiici debent ad normam can. 255, ceteris pro diversa eorum natura ad peculiares Congregationes remissis;

2° Altera pars, cui praeest Substitutus, incumbit in ordinaria negotia;

3° Tertiam partem dirigit Cancellarius Brevium Apostolicorum, qui vacat expeditioni Brevium.

264條 - 管理向各邦元首寄發簡易書信或辣丁文書信之祕書處,凡教宗所交該處辦理之案件,均應用辣丁文繕寫.

Can. 264. - Ad Secretarias Brevium ad Principes et Epistolarum latinarum spectat munus latine scribendi acta Summi Pontificis, ab eodem illis commissa.

第五章
羅馬教宗之使節

CAPUT V.
De Legatis Romani Pontificis.

265條 - 羅馬教宗不受任何國家權力之干涉,有向世界任何地方,派遣附帶

Can. 265. - Romano Pontifici ius est, a civili potestate independens, in quamlibet mundi partem

或不附帶教會管理權之使節之權利.

Legatos cum vel sine ecclesiastica iurisdictione mittendi.

266 條 - 稱親近使節,謂教宗對其倚如左右手之樞機大臣,派遣時所封授之職銜;教宗對其委託若何權力,該使節即有若何權力.

Can. 266. - Dicitur *Legatus a latere* Cardinalis qui a Summo Pontifice tanquam *alter ego* cum hoc titulo mittitur, et tantum potest, quantum ei a Summo Pontifice demandatum est.

267 條 - 1 項 - 凡爲使節而有公使或代理公使之銜名者,其職務如下:

Can. 267. - § 1. Legati qui mittuntur cum titulo Nuntii aut Internuntii:

1 目 - 依宗座接受之規則,在宗座與其常川爲使節國之政府間,謹愼交際;

1º Fovent, secundum normas a Sancta Sede receptas, relationes inter Sedem Apostolicam et civilia Gubernia apud quae legatione stabili funguntur;

2 目 - 在被指定之地域內,監督及報告教會之狀況於教宗;

2º In territorio sibi assignato advigilare debent in Ecclesiarum statum et Romanum Pontificem de eodem certiorem reddere;

3 目 - 除前二目之正權力外,並通常受得其他權力,而其僅爲委託權力.

3º Praeter has duas ordinarias potestates, alias plerumque facultates obtinent quae tamen sunt omnes delegatae.

2 項 - 宗座派遣之有宗座代表銜名者,僅有前項第二目所指定之唯一正權力;但得由聖座受得其他委託權力.

§ 2. Qui vero mittuntur cum titulo *Delegati Apostolici* unam habent ordinariam potestatem de qua in § 1, n. 2, praeter alias facultates delegatas ipsis a Sancta Sede commissas.

268 條 - 1 項 - 使節之職務及其所受之一切委託權力,不因宗座之出缺而消滅;但教宗之勅書另有規定者,不在此限.

Can. 268. - § 1. Legatorum munus cum omnibus facultatibus eisdem commissis non exspirat vacante Sede Apostolica, nisi aliud in litteris pontificiis fuerit statutum.

2 項 - 使節之職務,因命令之事務完成,或本人接收撤銷之通知,或由教宗准許其拋棄而喪失.

§ 2. Cessat autem, expleto mandato, revocatione eisdem intimata renuntiatione a Romano Pontifice acceptata.

269 條 - 1 項 - 使節應讓區域正權力人自由行使其管理權.

Can. 269. - § 1. Legati Ordinariis locorum liberum suae iurisdictionis exercitium relinquant.

2 項 - 使節雖無主教神品,其等級亦高於無樞機大臣地位之一切正權力人.

§ 2. Licet forte charactere episcopali careant, praecedunt tamen omnibus Ordinariis qui non sint cardinalitia dignitate insigniti.

3 項 - 有主教神品之使節,除主教座堂外,得不用正權力人之准許,在其一切堂內降福教民,及用寶座,華蓋以主教之儀式行恭敬天主之聖典.

§ 3. Si charactere episcopali sint aucti, possunt sine Ordinariorum licentia in omnibus eorum ecclesiis, excepta cathedrali, populo benedicere et officia divina etiam in pontificalibus, adhibito quoque throno et baldachino, peragere.

270 條 - 主教因其駐在地之關係,而享有宗座使節之名銜者,不因此而取得特別權利.

Can. 270. - Episcopis qui, ratione sedis, titulo Legati Apostolici decorantur, nullum exinde competit speciale ius.

第六章
宗主教 首席主教 總主教

CAPUT VI.
De Patriarchis, Primatibus, Metropolitis.

271 條 - 宗主教或首席主教之尊稱除關於榮譽及等級依第二百八十條之規定較優外,並不附帶任何特別管理權;但有因特別法律證明其有特別管理權者,不在此限.

Can. 271. - Patriachae aut Primatis titulus, praeter praerogativam honoris et ius praecedentiae ad normam can. 280, nullam secumfert specialem iurisdictionem, nisi iure particulari de aliquibus aliud constet.

272 項 - 中城主教卽總主教監督教會之省區,由教宗所指定或准許之主教座兼任該尊位.

Can. 272. - Provinciae ecclesiasticae praeest Metropolita seu Archiepiscopus; quae dignitas coniuncta est cum sede episcopali a Rommano pontifice determinata vel probata.

273 條 - 除第二百七十五條至第二百八十條之規定外,總主教在其座堂區內,與主教在本座堂區內之權利義務相同.

Can. 273. - Salvo praescripto can. 275-280, Metropolita in propria dioecesi easdem obligationes eademque iura habet quae Episcopus in sua.

274 條 - 總主教在隸屬於自己之座堂區內,僅有下列各目所指定之權利:

Can. 274. - In dioecesibus vero suffraganeis Metropolita potest tantum:

1 目 - 隸屬主教,在法定時間非因正當理由遺漏委派由保護人爲任聖祿職所應舉之人時,總主教得委派之;

1° A patronis ad beneficia praesentatos instituere, si Suffraganeus intra tempus iure statutum, iusto impedimento non detentus, id facere omiserit;

2 目 - 頒賜一百日之大赦,如在其本座堂區相同;

2° Indulgentias centum dierum, sicut in propria dioecesi, concedere;

3 目 - 依第四百三十二條第二項之規定,指定座堂會議院之代理人;

3° Deputare Vicarium Capitularem ad normam can. 432 § 2;

4 目 - 監督是否謹愼遵守信德之道理及教會之法紀,並對於濫用呈報羅馬教宗;

4° Vigilare ut fides ac disciplina ecclesiastica accurate serventur, ac de abusibus Romanum Pontificem certiorem facere;

5 目 - 隸屬主教,怠忽法定視察時,總主教經宗座認可後得實行該視察.總主教視察時,得講道理,聽告解及赦與主教保留之罪,察驗教士之品行及名譽,告誡破廉恥之教士於其正權力人以罰之,並對於自己或自己之隨從人所犯之顯然及公衆所知之重罪及侮辱,得用公正刑罰懲辦之,且懲治罰亦得適用之;

5° Canonicam visitationem peragere, causa prius ab Apostolica Sede probata, si eam Suffraganeus neglexerit; tempore autem visitationis, potest praedicare, confessiones audire etiam absolvendo a casibus Episcopo reservatis, de vita et honestate clericorum inquirere, clericos infamia notatos Ordinariis ipsorum, ut eos puniant, denuntiare, notoria crimina, manifestas et notorias offensas tum sibi tum suis forte illatas, iustis poenis, censuris non exclusis, punire;

6 目 - 在一切堂,連特屬堂內,如係在主教座堂時,於通知區域正權力人後,行主教禮節,均與主教在本座堂區內相同,例如降福教民,用十字架爲其前導;但不得爲其他關係管理權之行爲;

6° In omnibus ecclesiis, etiam exemptis, Ordinario loci praemonito, si ecclesia sit cathedralis, peragere pontificalia, uti Episcopus in proprio territorio, populo benedicere, cruce ante se delata incedere, non autem alia exercere quae iurisdictionem importent;

7 目 - 依第一千五百九十四條第一項之規定,接收自隸屬主教府內所宣告終局判決,或有終局判決效力之中間判決提起之上訴;

7° Appellationem recipere a sententiis definitivis aut interlocutoriis definitivarum vim habentibus, prolatis in Curiis suffraganeis, ad normam can. 1594, § 1;

8 目 - 對第一千五百七十二條第二項所指定之訴訟,有第一審審判權.

8° Controversias de quibus in can. 1572, § 2, in prima instantia dirimere.

275 條 - 總主教應自領受主教神品時起算,如已領受者,自在樞機會議內依法授與職務起算,三月內自己或委他人向羅馬教宗請求表明總主教權力之肩布.

Can. 275. - Metropolita obligatione tenetur, intra tres menses a consecratione vel, si iam consecratus fuerit, a provisione canonica in Consistorio, per se vel per procuratorem a Romano Pontifice pallium petendi, quod significat potestatem archiepiscopalem.

276 條 - 故總主教於受放肩布前,除教宗特別准許外,不得爲關於總主教管理權之行爲,或依儀典之規定,應用肩布始得爲主教神品之行爲.

Can. 276. - Quare ante pallii impositionem, excluso speciali indulto apostolico, ipse illicite poneret actus sive iurisdictionis metropolitanae, sive ordinis episcopalis in quibus, ad normam legum liturgicarum, usus pallii requiritur.

277 條 - 總主教得用肩布在本省之一切堂,連特屬堂內,依羅馬主教禮書所指定之日期,及自己獲得准許之日期舉行大禮彌撒;但在本省外雖有區域正權力人之同意,亦不得用之.

Can. 277. - Metropolita uti potest pallio intra quamlibet ecclesiam etiam exemptam suae provinciae in Missarum sollemnibus, diebus in Pontificali Romano designatis aliisque forte sibi concessis; nullatenus vero extra provinciam, etsi Ordinarii loci consensus accedat.

278 條 - 總主教遺失肩布或調至他總主教座時,應用新肩布.

Can. 278. - Si Metropolita pallium amittat vel ad aliam sedem archiepiscopalem transferatur, novo indiget pallio.

279 條 - 肩布不得出借或贈與,或於死亡時遺贈他人,而總主教所受得之一切肩布,應與其合葬.

Can. 279. - Pallium neque commodari potest neque donari nec in morte alicui relinqui, sed omnia pallia quae Metropolita obtinuit, cum eodem sunt sepelienda.

280 條 - 宗主教等級高於首席主教;首席主教高於總主教;總主教高於主教;但應遵守第三百四十七條之規定.

Can. 280. - Patriarcha praecedit Primati, Primas Archiepiscopo, hic Episcopis, salvo praescripto can. 347.

第七章
全會議及省會議

281 條 - 數教會省之正權力人得開全會議;但應先請羅馬教宗之准許以教宗所派遣之使節爲召集及主席者.

282 條 - 1 項 - 於全會議應出席,並有表決權者,爲宗座使節及總主教,有定駐所主教,或其所委爲代表之輔佐或補助主教,宗座總理,無座堂區父老長及正教長,宗座代牧,宗座監督,座堂會議院之代理人.

2 項 - 教宗之使節,依所受得之諭示,召集在該數省地域內居住之名義主教時,該主教亦應出席,並有表決權;但召集書另有特別規定者,不在此限.

3 項 - 遇有由二種教士中彼召集之其他教士時,均僅有諮議權.

283 條 - 各教會省區每二十年至少宜召集一次省會議.

284 條 - 總主教或其有法定阻礙或總主教座出缺時,先受得座堂區之隸屬主教,應辦理下列各目所指定之事務:

1 目 - 應於諮詢一切應出席及有表決權人之意見後,指定在本省內會議之地址;但正當阻礙終止後,宜於總主教之座堂;

2 目 - 應召集會議及充其主席.

285 條 - 不隸屬於任何總主教之主教或無座堂區父老長及正教長,無隸屬主教之總主教,如未選出總主教時,應一次爲永久而選定距離較近之一總主教,經宗座認可後,均應出席其省會議,並應遵守及盡力使所屬之人遵守該會議之決議.

286 條 - 1 項 - 應被召集並應出席省會議及有表決權者,除第二百八十五條

CAPUT VII.

De Conciliis plenariis et provincialibus.

Can. 281. - Ordinarii plurium provinciarum ecclesiasticarum in Concilium plenarium convenire possunt, petita tamen venia a Romano Pontifice, qui suum Legatum designat ad Concilium convocandum eique praesidendum.

Can. 282. - § 1. Concilio plenario assistere debent cum suffragio deliberativo, praeter Legatum Apostolicum, Metropolitae, Episcopi residentiales, qui sui loco, mittere possunt Coadiutorem vel Auxiliarem, Apostolici dioecesium Administratores, Abbates vel Praelati *nullius*, Vicarii Apostolici, Praefecti Apostolici, Vicarii Capitulares.

§ 2. Etiam Episcopi titulares in territorio degentes, si a Legato Pontificio, secundum receptas instructiones, ad Concilium vocentur, adesse debent habentque suffragium deliberativum, nisi in convocatione aliud expresse caveatur.

§ 3. Alii ex utroque clero viri, forte ad Concilium invitati, suffragio non gaudent nisi consultivo.

Can. 283. - In singulis provinciis ecclesiasticis celebretur provinciale Concilium vicesimo saltem quoque anno.

Can. 284. - Metropolita, eoque legitime impedito vel sede archiepiscopali vacante, Suffraganeus antiquior promotione ad ecclesiam suffraganeam:

1º Locum ad celebrandum Concilium intra provinciae territorium, auditis omnibus qui assistere debent cum suffragio deliberativo, eligit; cessantibus tamen iustis impedimentis, metropolitana ecclesia ne negligatur;

2º Concilium convocat eique praeest.

Can. 285. - Episcopi qui nulli Metropolitae subiiciuntur, Abbates vel Praelati *nullius*, et Archiepiscopi Suffraganeis carentes, aliquem viciniorem Metropolitam, nisi forte iam elegerint, semel pro semper, praevia Sedis Apostolicae approbatione, eligant, cuius Concilio provinciali cum aliis intersint, et quae ibi ordinata fuerunt, observent et observanda curent.

Can. 286. - § 1. Praeter Episcopos, Abbates vel Praelatos *nullius* et Archiepiscopos de quibus in

所指定之主教,無座堂區父老長及正教長,總主教外,並爲第二百八十二條第一項所指定之一切隸屬主教及其他人.

2項 - 會議主席經有表決權人過半數之同意後,得召集在省內居住之名義主教,而被召集之名義主教亦有表決權;但召集書另有規定者,不在此限.

3項 - 會議主席,應召請依第一項應被召集之正權力人之各座堂區之座堂會議院或座堂區之顧問,而其被召集後,應合議選會議員二人,或顧問二人,爲代表到會;但該代表僅有諮議權.

4項 - 會議主席,應召請在省內居住之特屬教士修會之上憲,及父老修院之集會長;被召請之人均應到會,或向會內報告阻碍之理由;但該被召請之人,及其他由二種教士中被召請之人,均僅有諮議權.

287 條 - 1項 - 有表決權而應出席於全或省會議之人,如有正當阻礙不能出席時,宜派代表並證明確有阻礙之事實.

2項 - 代表人如原爲出席有表決權之一人時,無投兩票之權;如原非出席之一人時,僅有諮議權.

288 條 - 全會議主席指定應討論事件之次序,及開始會議,遷移會址,延長,終結會議;省會議主席,應於經出席人之同意後爲之.

289 條 - 全會議或省會議開始後,凡有出席義務者,不得離開會議地;但有正當理由,爲教宗之使節或省會議之出席人所承認者,不在此限.

290 條 - 被召集而出席於全會議,或省會議者,宜熱心考究及決議,爲各區域增進信德,整理風俗,改正惡習,和解爭辯,遵守或引導統一紀律,所認爲相當之一切事件.

can. 285, ad Concilium provinciale vocandi sunt et convenire debent cum voto deliberativo Suffraganei omnes aliique de quibus in can. 282, § 1.

§ 2. Episcopi titulares qui in provincia degunt, possunt a praeside, cum consensu maioris partis illorum qui cum voto deliberativo intersunt, convocari, et si convocentur, votum habent deliberativum, nisi aliud in convocatione caveatur.

§ 3. Capitula cathedralia aut consultores dioecesani cuiusvis dioecesis cuius Ordinarius ad normam § 1 vocari debet, invitentur ad Concilium et invitati mittant duos ex capitularibus aut consultoribus collegialiter designatos, qui tamen obtinent votum tantum consultivum.

§ 4. Maiores quoque religionum clericalium exemptarum ac Congregationum monasticarum Superiores, qui in provincia resideant, invitandi sunt, debentque invitati adesse aut impedimentum, quo detinentur, Concilio notum facere; sed his, quemadmodum aliis ex utroque clero viris ad Concilium forte vocatis, votum est dumtaxat consultivum.

Can. 287. - § 1. Qui Concilio plenario aut provinciali interesse debent cum voto deliberativo, si iusto impedimento detineantur, mittant procuratorem et impedimentum probent.

§ 2. Procurator, si fuerit unus ex Patribus quibus est votum deliberativum, duplici voto non gaudet; si non fuerit, habet votum dumtaxat consultivum.

Can. 288. - In Concilio sive plenario sive provinciali praeses, habito, si de provinciali agatur, Patrum consensu, determinat ordinem servandum in quaestionibus examinandis et ipsum Concilium aperit, transfert, prorogat, absolvit.

Can. 289. - Concilio plenario vel provinciali inchoato, nemini eorum qui interesse debent, licet discedere, nisi iustam ob causam a Legato Pontificio vel a Concilii provincialis Patribus probatam.

Can. 290. - Patres in Concilio plenario vel provinciali congregati studiose inquirant ac decernant quae ad fidei incrementum, ad moderandos mores, ad corrigendos abusus, ad controversias componendas, ad unam eandemque disciplinam servandam vel inducendam, opportuna fore pro suo cuiusque territorio videantur.

291 條 - 1 項 - 全會議或省會議終結後,主席應向宗座寄送一切案件及決議;在會議聖部未考究及承認以前,不得公布之;但布告決議之方式,及該決議布告後發生拘束效力之時間,均由會議出席人指定之.

2 項 - 全會議及省會議所公布之決議,在各該地域內有拘束力;區域正權力人僅對於每事件因正當理由得寬免之.

292 條 - 1 項 - 除宗座關於特別地域另有準備規定外,總主教或總主教未遵行時,而依第二百八十四條所規定資深之隸屬主教,應注意區域正權力人至少每五年一次,集會於總主教或同省之其他之一主教所在地,雖萃識見,籌畫在各座堂區內,應爲之爲宗教更有利益及預備在將來省會議時,應討論之事件.

2 項 - 依第二百八十五條所指定之主教及其餘之人,同其他正權力人,應被召請並應出席.

3 項 - 區域正權力人集會時,宜預定下屆集會之地址.

Can. 291. - § 1. Absoluto Concilio plenario aut provinciali, praeses acta et decreta omnia ad Sanctam Sedem transmittat, nec eadem antea promulgentur, quam a Sacra Congregatione Concilii expensa et recognita fuerint; ipsimet autem Concilii Patres designent et modum promulgationis decretorum et tempus quo decreta promulgata obligare incipiant.

§ 2. Decreta Concilii plenarii et provincialis promulgata obligant in suo cuiusque territorio universo, nec Ordinarii locorum ab iisdem dispensare possunt, nisi in casibus particularibus et iusta de causa.

Can. 292. - § 1. Nisi aliter pro peculiaribus locis a Sede Apostolica provisum fuerit, Metropolita, eoque deficiente, antiquior e Suffraganeis ad normam can. 284, curet ut Ordinarii locorum, saltem quinto quoque anno, stato tempore apud Metropolitam aliumve Episcopum comprovincialem conveniant, ut collatis consiliis, videant quaenam in dioecesibus agenda sint, ut bonum religionis promoveatur, eaque praeparent de quibus in futuro Concilio provinciali erit agendum.

§ 2. Etiam Episcopi aliique de quibus in can. 285, una cum aliis Ordinariis convocari et convenire debent.

§ 3. Iidem Ordinarii congregati sedem proximi conventus designent.

第八章
宗座代牧及宗座監督

CAPUT VIII.
De Vicariis et Praefectis Apostolicis.

293 條 - 1 項 - 宗座代牧或宗座監督管理未設立座堂區之地域,惟宗座始得任命之.

2 項 - 宗座代牧所接收宗座之勅諭,或宗座監督所接收傳信聖部之委任狀,均因自己或用代理人出示於依第三百零九條所規定之管理地域人,而實際取得該管地域.

294 條 - 1 項 - 宗座代牧及宗座監督在管理地域內所有權利及職權,與有定駐所主教在其本座堂區內所有之權利

Can. 293. - § 1. Territoria quae erecta non sunt in dioeceses, reguntur per Vicarios aut Praefectos Apostolicos; qui omnes ab una Apostolica Sede nominantur.

§ 2. Vicarius et Praefectus Apostolicus possessionem sui territorii capiunt, ille litteras apostolicas, hic decretum seu patentes litteras Sacrae Congregationis de Prop. Fide per se vel per procuratorem ostendentes ei qui territorium regit ad normam can. 309.

Can. 294 - § 1. Vicarii et Praefecti Apostolici iisdem iuribus et facultatibus in suo territorio gaudent, quae in propriis dioecesibus competunt Episcopis

及職權相同;但宗座自己所保留之事件,不在此限.

residentialibus, nisi quid Apostolica Sedes reservaverit.

2項 · 凡宗座代牧或宗座監督之無主教神品者,在本區域之境界內及職務存續時,除不得用主教禮節外,得行爲主教所保留之降福,用主教祝聖之聖油,以祝聖聖爵,聖盤及攜帶祭台,賜放五十日之大赦,並依第七百八十二條第三項及第九百五十七條第二項之規定,授與堅振聖事,初剪髮及下級神品.

§ 2. Etiam ii qui charactere episcopoli carent, possunt, intra sui territorii fines ac perdurante munere, omnes benedictiones Episcopis reservatas, una pontificali excepta, impertiri, calices, patenas et altaria portatilia cum sacris oleis ab Episcopo benedictis consecrare, indulgentias quinquaginta dierum concedere, confirmationem, primam tonsuram et ordines minores conferre ad normam can. 782, § 3, 957, § 2.

295條 · 1項 · 宗座代牧及宗座監督有權並應向一切傳教士,連入修會之傳教士在內,索視委任狀或遴派指定委任,命令之文書,如拒絕者,禁止其爲教會一切職務之行爲.

Can. 295. - § 1. Vicarii et Praefecti Apostolici ab omnibus missionariis, etiam religiosis, possunt ac debent exigere ut suas patentes seu alias quasvis eorum missionis, destinationis, constitutionis ac deputationis litteras exhibeant, easque exhibere recusantibus exercitium cuiusvis ministerii ecclesiastici prohibere.

2項 · 凡傳教士,連特屬修會員在內,應請求宗座代牧或宗座監督,准許實行聖職務.宗座代牧或宗座監督,非對於各本人有重大理由時,不宜拒絕之.

§ 2. Omnes missionarii, etiam regulares, licentiam sacri ministerii exercendi petant a Vicariis et Praefectis Apostolicis, qui tamen eam ne denegent, nisi singulis et gravem ob causam.

296條 · 1項 · 入修會之傳教士,關於管理傳教區域,管理靈魂,授與聖事,辦理學校,與宗教有關係之捐款,執行依遺囑所處分與本傳教區域有利益之一切事務,亦均受宗座代牧及宗座監督之管轄,視察及懲戒.

Can. 296. - § 1. Etiam missionarii regulares subiiciuntur Vicarii et Praefecti Apostolici iurisdictioni, visitationi et correctioni in iis quae pertinent ad missionum regimen, curam animarum, Sacramentorum administrationem, scholarum directionem, oblationes intuitu missionis factas, implementum piarum voluntatum in favorem eiusdem missionis.

2項 · 宗座代牧及宗座監督,除法律所指定之事件外,不得干涉屬於修會長所管之修會紀律;關於前項所規定之事件,如宗座代牧或宗座監督,與修會長之命令有牴觸時,應依宗座代牧或宗座監督之命令;但不得妨礙僅有移轉效力之訴願權利,及由宗座准許之特別規則.

§ 2. Quamvis Vicariis et Praefectis Apostolicis nullo modo liceat, praeter casus in iure praevisos, se in disciplinam religiosam ingerere quae a Superiore religioso dependet, si tamen circa ea, de quibus in superiore paragrapho, conflictus oriatur inter mandatum Vicarii aut Praefecti Apostolici et mandatum Superioris, prius praevalere debet, salvo iure recursus in devolutivo ad Sanctam Sedem et salvis peculiaribus statutis a Sede Apostolica probatis.

297條 · 世俗司祭缺少時,宗座代牧及宗座監督,經詢問其修會長後,得強令其代牧或監督區域所附有之修會員,連特屬修會員在內,爲管理靈魂之事務;但不得妨礙宗座准許之特別規則.

Can. 297. - Deficientibus e clero saeculari sacerdotibus, Vicarii et Praefecti Apostolici possunt, audito eorum Superiore, cogere religiosos, etiam exemptos, vicariatui vel praefecturae addictos, ad animarum curam exercendam, salvis pariter peculiaribas statutis a Sede Apostolica probatis.

298 條 - 關於管理靈魂之事務,如遇各傳教士間,或各修會間,或傳教士與其他之任何人間有爭議時,宗座代牧及宗座監督,宜注意急速和解之;如必要時,得自己決斷該問題;但不得妨礙向宗座之上訴權利,該上訴不停止決斷之執行.

Can. 298. - Si qua dissidia in iis quae ad curam animarum pertinent, sive inter singulos missionarios, sive inter diversas religiones, sive inter missionarios et alios quoslibet oriri contigerit, ea quamprimum componere curent Vicarii ac Praefecti Apostolici, qui huiusmodi quaestiones, ubi opus fuerit, dirimant, integro tamen iure recursus ad Apostolicam Sedem, qui decreti effectum non suspendit.

299 條 - 宗座代牧負有覲謁聖伯多祿,保祿宗徒門限之義務,與有定駐所主教依第三百四十一條所規定之義務相同;但有重大阻礙不能盡該義務時,亦得由代理人爲之,該代理人得以在羅馬城內常住之人充之.

Can. 299. - Vicarii Apostolici obligatione tenentur Sacra Limina Beatorum Apostolorum Petri et Pauli visitandi eadem prorsus lege, qua Episcopi residentiales ad normam can. 341; cui tamen muneri, si quid graviter obstet ne per se ipsi illud expleant, satisfacere possunt per procuratorem etiam in Urbe degentem.

300 條 - 1 項 - 依第三百四十條之規定,宗座代牧及宗座監督,應將關於自己之職務,及代牧區域或監督區域之狀況,傳教士,修會員,教民之紀律,學生之數目,並與其因信任而委託之教友有關係之一切事件,向宗座爲完全及精密之報告,其報告應以書面爲之,由宗座代牧及宗座監督,與至少依第三百零二條所指定之顧問一人,共同簽名.

Can. 300. - § 1. Ad normam can. 340, Vicarii ac Praefecti Apostolici tenentur obligatione Sedi Apostolicae exhibendi plenam accuratamque relationem de suo quisque pastorali officio, deque omnibus quaecumque ad statum vicariatus vel praefecturae, ad missionarios, ad religiosos, ad populi disciplinam, ad scholarum frequentiam, ad fidelium denique ipsorum curae commissorum salutem quavis ratione pertineant; quae relatio scripta esse debet et subscripta tum ab ipso Vicario aut Praefecto tum ab uno saltem ex consiliariis de quibus in can. 302.

2 項 - 並應於每屆年終時,將新奉教人,領聖洗人,及該年內所授與聖事之統計,即數目,與其他可記載之事件,呈報聖座.

§ 2. Imo etiam sub cuiusque anni exitum ad Sanctam Sedem mittant elenchum seu numerum conversorum, baptizatorum annuaeque Sacramentorum administrationis una cum aliis notatu dignioribus.

301 條 - 1 項 - 宗座代牧及宗座監督,應居住於所受委託之地域內,如無重大及緊急之理由,或未請得宗座之准許,不得長時間離開該地域.

Can. 301. - § 1. In regione sibi commissa commorentur, a qua sine gravi et urgenti causa per notabile tempus iis abesse ne liceat, inconsulta Sede Apostolica.

2 項 - 於任何必要時,應自己或有法定阻礙時,派他人視察其所受委託之地域,並應於視察時,祥細考究與信德,善良風俗,授與聖事,講解天主之道理,遵守瞻禮,恭敬天主,教育幼年人,及教會紀律有關係之一切事務.

§ 2. Regionem sibi concreditam, quandocumque sit opus, debent ipsi per se vel, si legitime impediti fuerint, per alium visitare eaque omnia in visitatione expendere, quae ad fidem, bonos mores, Sacramentorum administrationem, praedicationem verbi Dei, festorum observantiam, cultum divinum, iuventutis institutionem, disciplinam ecclesiasticam referuntur.

302 條 - 宗座代牧及宗座監督,應至少從資歷較老及較聰明之傳教士中,選三人爲顧問團體,如有重要及難解決之事件,宜至少以書面諮詢其意見.

Can. 302. - Constituant Consilium ex tribus saltem antiquioribus et prudentioribus missionariis, quorum sententiam, saltem per epistolam, audiant in gravioribus et difficilioribus negotiis.

303 條 - 宗座代牧及宗座監督,應於適當時機,每年至少一次集合本區域至少較優之入修會及世俗傳教士,諮詢經驗及意見,以籌畫應行改善之事件.

Can. 303. - Prout siverit opportunitas, missionarios saltem praecipuos tum religiosos tum saeculares proprii territorii congregent semel saltem in anno, ut possint ex singulorum experientia et consilio deducere quae sint ordinanda perfectius.

304 條 - 1 項 - 凡命主教成立檔案之法律,宗座代牧及宗座監督,亦應受其拘束;但應注意地方及人之情形.

Can. 304. - § 1. Legibus quae de archivo constituendo Episcopis praescribuntur, etiam Vicarii ac Praefecti Apostolici, habita locorum personarumque ratione, aeque tenentur.

2 項 - 第二百八十一條至第二百九十一條,關於全會議及省會議之規定,於傳信部所管轄地域內之全或總會議及省會議,應比照情形適用之;第三百五十六條至第三百六十二條關於座堂區會議之規定,於代牧區亦應比照情形適用之;省會議或代牧區會議之召集,並無一定之期間,全會議或省會議之決議,應於呈請傳信部核准後公布之.

§ 2. Pariter quae de Conciliis plenariis et provincialibus can. 281-291 praescribuntur, applicari debent, congrua congruis referendo, Conciliis plenariis vel regionalibus et provincialibus in regionibus Sacrae Congregationi de Prop. Fide subiectis; quae de Synodo dioecesana can. 356-362, Synodo vicariatus apostolici; sed nullum est praefinitum tempus pro Concilii provincialis et Synodi celebratione, et canones Conciliorum, antequam promulgentur, recognosci debent a Sacra Congregatione de Prop. Fide.

305 條 - 宗座代牧及宗座監督,應特別注意及負有重大義務,就本地域之教民,卽居民中教育適宜之教士,及祝聖其爲司祭.

Can. 305. - Studiosissime curent, onerata graviter eorum conscientia, ut ex christianis indigenis seu incolis suae regionis probati clerici rite instituantur ac sacerdotio initientur.

306 條 - 宗座代牧及宗座監督,至少於耶穌聖誕,三王來朝,耶穌復活,耶穌升天,聖神降臨,耶穌聖體,聖母無染原罪,聖母升天,聖若瑟聖母淨配,聖伯多祿保祿,諸聖瞻禮,有爲委託與自己之教民獻彌撒之義務,並應遵守第三百三十九條第二項以下之規定.

Can. 306. - Missae sacrificium pro populis sibi commissis applicare debent saltem in sollemnitatibus Nativitatis Domini, Epiphaniae, Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, sanctissimi Corporis Christi, Immaculatae Conceptionis et Assumptionis Beatae Mariae Virginis, Sancti Ioseph eius sponsi, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, Omnium Sanctorum, servato praescripto can. 339, §§ 2 seqq.

307 條 - 1 項 - 宗座代牧及宗座監督,非得宗座之准許,不得允許由宗座所派之傳教士永久離開宗座代牧或宗座監督區域,或入其他區域,並不得用任何方法驅逐之.

Can. 307. - § 1. Ipsis non licet, inconsulta Sede Apostolica, concedere missionariis ab ea missis veniam in perpetuum deserendi vicariatum aut praefecturam, vel alio transeundi nec eos quoquo modo expellere.

2項 - 但該教士有公然惡表時,宗座代牧及宗座監督,經諮詢顧問團體後,該教士如係修會員及能通知其修會長時,於通知之後得立時將其驅逐,并應即時呈報宗座.

§ 2. In casu autem publici scandali possunt ipsi, audito suo Consilio, et si agatur de religiosis, praemonito, quantum fieri potest, Superiore, missionarium statim removere, facta tamen illico certiore Apostolica Sede.

308條 - 已領受主教神品之宗座代牧及宗座監督,所享有關於榮譽之特別權利,與名義主教所享有者相同;如無主教神品時,以職務存續中,在本區域內爲限,所享有之榮譽符號及特別權利,與宗座之正缺總書記所享有者相同.

Can. 308. - Vicariis et Praefectis, charactere episcopali auctis, privilegia honorifica competunt, quae ius concedit Episcopis titularibus; si autem charactere episcopali careant, habent tantum, durante munere et in proprio territorio, insignia et privilegia Protonotariorum apostolicorum de numero participantium.

309條 - 1項 - 宗座代牧及宗座監督應於初到本區域時,立即從世俗或修會教士中,選定相當者一人,爲副代牧或副監督;但經宗座所指定之輔助人,附帶有繼任之權利者,不在此限.

Can. 309. - § 1. Vicarii et Praefecti, ubi primum in territorium suum advenerint, deputent ex uno vel altero clero Pro-vicarium vel Pro-praefectum idoneum, nisi Coadiutor cum futura successione a Sancta Sede datus fuerit.

2項 - 宗座代牧或宗座監督生存時,副代牧或副監督,除有代牧或監督所授與之委託權外,並無其他權力;代牧或監督死亡,或依第四百二十九條第一項之規定,無使用管理權之能力時,副代牧或副監督,應完全取得管理區域之職務,並繼續執行之,至聖座另有規定時爲止.

§ 2. Pro-vicarius aut Pro-praefectus nullam habet, vivente Vicario aut Praefecto, potestatem, nisi quae fuerit ab eodem sibi commissa; sed deficiente Vicario aut Praefecto, vel eorum iurisdictione impedita ad normam can. 429, § 1, totum debet regimen assumere et in hoc munere permanere, donec a Sancta Sede aliter fuerit provisum.

3項 - 取得管理職務之副代牧或副監督,亦應立時選定教士一人,爲依前項所規定之方法,繼續自己職務之人.

§ 3. Pari modo Pro-vicarius aut Pro-praefectus, qui titulari successerit, statim deputet ecclesiasticum virum, qui sibi, ut supra, in munere succedat.

4項 - 遇正代牧或正監督或副代牧或副監督,未選定管理區域之人時,以在代牧或監督區域,資歷較老者,即當時在該區域內而先出示自己之文書者,及在資歷年數平等者中之先領受司祭神品者,視爲受聖座之委任,以取得管理職務之人.

§ 4. Si forte contingat ut nemo sive a titulari sive a pro-titulari uti administrator fuerit designatus, tunc senior in vicariatu vel praefectura, is, nempe, qui sit praesens in territorio et suas destinationis litteras in eodem prius exhibuerit, censetur delegatus a Sancta Sede ut regimen assumat, et inter plures aeque seniores antiquior sacerdotio.

310條 - 1項 - 凡依第三百零九條之規定,取得管理宗座代牧或宗座監督區域之職務者,應迅速呈報宗座.

Can. 310. - § 1. Ad quos vicariatus aut praefecturae cura devenerit ad normam can. 309, ii debent quamprimum certiorem facere Apostolicam Sedem.

2項 - 前項取得職務人,得暫使用依第二百九十四條之規定受得之一切正權力及前代牧或監督所有之委託權力;但係因人之技能所委託之權力,不在此限.

§ 2. Interim uti possunt omnibus facultatibus sive ordinariis ad normam can. 294, sive delegatis, quibus Vicarius vel Praefectus pollebat, nisi commissae fuerint ob industriam personae.

311 條 - 凡受得管理宗座代牧或宗座監督區域職務時,附有特定期間者,雖期間經過,仍應繼續使用所領受之一切權利管理該區域,至後任依法定方式實際取得該職務時爲止.

Can 311. - Qui vicariatui vel praefecturae apostolicae ad certum tempus praepositus est debet in regimine cum omnibus facultatibus sibi concessis permanere, licet definitum tempus fuerit praeterlapsum, donec successor canonicam sui muneris possessionem ceperit.

第九章
宗座總理

CAPUT IX.
De Administratoribus Apostolicis.

312 條 - 無論於主教座不出缺或出缺時,教宗有時得因重大及特別理由,爲久永或暫時委託宗座總理,管理依法定方式所設立座堂區之事務.

Can 312. - Dioecesis canonice erectae regimen, sive plena, sive vacante sede, aliquando Summus Pontifex ob graves et speciales causas Administratori Apostolico vel in perpetuum vel ad tempus committit.

313 條 - 1項 - 凡爲主教座未出缺之座堂區所派之宗座總理,如主教精神健全並在座堂區內居住時,應依第三百三十四條第三項之規定,將任命之文書出示於主教及座堂會議院,始適法取得管理座堂區之職務.

Can. 313. - § 1. Quilibet Administrator Apostolicus, si datus fuerit dioecesi, sede plena, canonicam administrationis possessionem init, ostendens litteras suae nominationis tum Episcopo, si sit mentis consiliique compos et in dioecesi versetur, tum etiam Capitulo, ad normam can. 334, § 3.

2項 - 主教座出缺或主教心神喪失或不在座堂區內居住時,宗座總理取得職務之方法,與主教依第三百三十四條第三項所規定之取得方法相同.

§ 2. Si sedes fuerit vacans, vel si Episcopus non sit mentis consiliique compos aut in dioecesi non moretur, Administrator Apostolicus possessionem sumit ad instar Episcopi secundum cit. can. 334, § 3.

314 條 - 關於宗座總理,所有之權利義務及特別權利,應從其任命文書之內容認定之;除該文書另有明示規定外,依下列條文之規定.

Can. 314. - Iura, officia ac privilegia Administratoris Apostolici desumantur ex litteris suae deputationis, vel, nisi in eisdem aliud caveatur expresse, ex praescripto canonum qui sequuntur.

315 條 - 1項 - 宗座總理爲永久所派者,其所享之權利及尊榮及所負之義務,與有定駐所之主教相同.

Can. 315. - § 1. Administrator Apostolicus permanenter constitutus iisdem iuribus et honoribus fruitur, iisdemque obligationibus tenetur, ac Episcopus residentialis.

2項 - 爲暫時所派者,有下列各目之權利義務:

§ 2. Si ad tempus datus sit:

1 目 - 有與座堂會議院之代理人相同之權利義務;但主教座不出缺時,得依法律之規定,視察座堂區,而無爲教民獻彌撒之義務,該義務仍由主教擔負;

2 目 - 有第三百零八條所規定之榮譽特別權利;但被調任其他座堂區及兼管前座堂區之主教,在前座堂區內,並享有定駐所主教所享之一切榮譽特別權利.

1° Eadem iura ac officia habet, ac Vicarius Capitularis; sed, sede plena, potest dioecesim visitare ad tramitem iuris; nec tenetur obligatione applicandae Missae pro populo, quae Episcopum gravat;

2° Ad honorfica privilegia quod attinet, valeat praescriptum can. 308; sed Episcopo qui, ad aliam sedem translatus, prioris retinet administrationem, in hac quoque omnis Episcoporum residentialium honorifica privilegia competunt.

316 條 - 1 項 - 主教座未出缺時,因宗座對其座堂區委派總理而暫停止主教及其總代理人之管理權.

2 項 - 雖宗座總理,不應服從主教之管理權;但不宜干涉主教本身之訴訟,亦不宜因其總代理人過去管理之行爲,而告訴或審判或懲罰該總代理人.

Can. 316. - § 1. Si Administrator Apostolicus dioecesi, sede plena, praeficiatur, iurisdictio Episcopi eiusque Vicarii Generalis suspenditur.

§ 2. Quamquam autem Administrator Apostolicus Episcopi auctoritati non subest, non debet tamen se immiscere causis Episcopum ipsum spectantibus, neque in Vicarium eius Generalem iudicium seu processum instruere aut animadvertere ob acta praeteritae administrationis.

317 條 - 宗座總理遇有阻礙不能行使管理權,或本人無處理事務之能力時,應立時呈報宗座;如適遇主教座亦出缺,或主教心神喪失時,應遵守第四百二十九條以下條文之規定,否則仍由主教管理座堂區;但宗座另有命令者,不在此限.

Can. 317. - Si impedita fuerit iurisdictio Administratoris Apostolici aut si idem Administrator defecerit, Sedes Anpostolica statim moneatur; et interim, si dioecesis vacet aut Episcopus non sit sui compos, valent praescripta can. 429 seqq.; secus Episcopus dioecesim regit, nisi Sedes Apostolica aliud praestituerit.

318 條 - 1 項 - 宗座總理之管理權,不因教宗或主教之死亡而消滅.

2 項 - 主教依第三百三十四條第三項之規定,適法實際取得出缺座堂區時,前項管理權卽消滅.

Can. 318. - § 1. Administratoris Apostolici iurisdictio Romani Pontificis aut Episcopi obitu non cessat.

§ 2. Cessat vero cum Episcopus dioecesis vacantis possessionem legitime ceperit ad normam can. 334, § 3.

第十章
下級正教長

CAPUT X.
De Praelatis inferioribus.

319 條 - 1 項 - 稱無座堂區父老長或正教長,謂管理凡與其他座堂區分離之本區域,並其教士及教民之教長,各依其堂享父老長或單享區域正教長之品位.

Can. 319. - § 1. Praelati qui praesunt territorio proprio, separato ab omni dioecesi, cum clero et populo, dicuntur Abbates vel Praelati *nullius* nempe dioecesis, prout eorum ecclesia dignitate abbatiali vel simpliciter praelatitia gaudet.

2 項 - 無座堂區之父老修院或區域,如非由至少三堂域而成者,依特別法

§ 2. Abbatia vel praelatura *nullius,* tribus saltem paroeciis non constans, singulari iure regitur, nec ei-

令治理之,而不適用與無座堂區之父老修院或區域有關係之法律.

dem applicantur quae canones statuunt de abbatiis vel praelaturis *nullius*.

320 條 - 1 項 - 羅馬教宗,指定及授任無座堂區之父老長及正教長,而無妨礙有適法選舉或推薦權利人之權利;該權利人所選舉或推薦之人,應得羅馬教宗之承認及授任.

Can. 320. - § 1. Abbates vel Praelati *nullius* nominantur et instituuntur a Romano Pontifice, salvo iure electionis aut praesentationis, si cui legitime competat; quo in casu ab eodem Romano Pontifice confirmari aut institui debent.

2 項 - 受得管理無座堂區之父老修院或區域之人,應有之資格與主教依法律應有之資格相同.

§ 2. Assumendi ad abbatiam vel praelaturam *nullius* iisdem qualitatibus ornati esse debent, quas ius in Episcopis requirit.

321 條 - 有選舉權之團體,選舉無座堂區之父老長或正教長時,於除去無效之票後,尙應有全出席人投票之絕對過半數,其選舉方爲有效;但特別法則,須有投票之更大數時,應依該法則.

Can. 321. - Si cui collegio est ius eligendi Abbatem Praelatum *nullius*, ad validam electionem requiritur numerus suffragiorum absolute maior, demptis suffragiis nullius, firmo peculiari iure quod maiorem suffragiorum numerum exigat.

322 條 - 1 項 - 無座堂區父老長及正教長,於未依第三百三十四條第三項之規定,實際取得父老修院或區域前,不得自己或派他人,用任何理由干涉該父老修院或區域之事務.

Can. 322. - § 1. Abbas vel Praelatus *nullius* nequit quovis titulo sive per se sive per alios in regimen abbatiae vel praelaturae se ingerere, antequam eiusdem possessionem ceperit, ad normam can. 334, § 3.

2 項 - 無座堂區父老長或正教長,依宗座之命令或本修會之法則,應受降福時,自受得宗座之文書及消滅法定阻礙後起算,三月內應由隨意選擇之主教,受該降福.

§ 2. Abbates vel Praelati *nulius* qui ex praescripto apostolico vel ex propriae religionis constitutionibus benedici debent, intra tres menses a receptis litteris apostolicis, cessante legitimo impedimento, benedictionem ab Episcopo, quem maluerint, accipiant.

323 條 - 1 項 - 無座堂區父老長及正教長所有之正權力及義務,並所應受之賞罰,與有定駐所主教在本座堂區內所有及所應受者相同.

Can. 323. - § 1. Abbas vel Praelatus *nullius* easdem potestates ordinarias easdemque obligationes cum iisdem sanctionibus habet, quae competunt Episcopis residentialibus in propria dioecesi.

2 項 - 前項父老長及正教長,無主教神品並應受降福時,經降福後,除有第二百九十四條第二項所指定之權力外,並得用聖油以祝聖堂及不動祭台.

§ 2. Si charactere episcopali non sit ornatus et benedictionem, si eam recipere debet, receperit, praeter alia munera quae in can. 294, § 2 describuntur, potest quoque ecclesias et altaria immobilia consecrare.

3 項 - 關於選任總代理人,應遵守第三百六十六條至第三百七十一條之規定.

§ 3. Quod attinet ad Vicarii Generalis constitutionem, serventur praescripta can. 366-371.

324 條 - 無座堂區之父老修院會議及區域會議,如係修會員組成時,服從其特別法律及規則,如係世俗教士組成時,服從普通法律.

Can. 324. - Capitulum religiosum abbatiae vel praelaturae *nullius* regitur propriis legibus ac constitutionibus; Capitulum saeculare, iure communi.

325 條 - 無座堂區之父老長及正教長,雖無主教神品,亦得在本區域內,用主教之尊榮符號,寶座及華蓋,並有權利以主教儀式行敬主之事務;在區域外得佩帶胸前苦像,嵌寶石之戒指,及戴紫色小帽.

Can. 325. - Abbas vel Praelatus *nullius*, licet charactere episcopali careat, utitur tamen in proprio territorio insignibus pontificalibus cum throno ac baldachino et iure ibidem officia divina pontificali ritu celebrandi; crucem autem pectoralem, annulum cum gemma, ac pileolum violaceum potest etiam extra territorium deferre.

326 條 - 正教長之世俗區域內無會議之組織時,依第四百二十三條至第四百二十八條之規定,應選委顧問.

Can. 326. - Si praelatura saecularis Capitulo careat, eligantur consultores ad normam can. 423-428.

327 條 - 1 項 - 無座堂區之父老修院或區域出缺時,如係修會員受委託之地域,由修院之會議院接續管理之;但修院之規則另有規定者,不在此限.如係世俗教士受委託之地域,由區域之會議院接續管理之;該二會議院,應於八日內依第四百三十二條以下條文之規定,委任代理人管理父老修院或區域,至新父老長或正教長選定時爲止.

Can. 327. - § 1. Abbatia vel praelatura *nullius* vacante, si agatur de abbatia vel praelatura religiosa, succedit Capitulum religiosorum, nisi constitutiones aliud ferant; si de saeculari, Capitulum canonicorum; utrumque autem Capitulum intra octiduum debet Vicarium Capitularem deputare ad normam can. 432 seqq., qui abbatiam vel praelaturam regat usque ad novi Abbatis vel Praelati electionem.

2 項 - 管理前項父老修院或區域之教士,不能執行職務時,應適用第四百二十九條之規定.

§ 2. Abbatia vel praelatura impedita, servetur praescriptum can. 429.

328 條 - 關於有或無正教長名義之羅馬教宗之侍從,應適用教宗宮殿之特別權利規則及傳統辦法.

Can. 328. - Circa Romani Pontificis Familiares, sive praelati titulo gaudeant, sive non, standum privilegiis, regulis et traditionibus pontificiae Domus.

第八題
主教權力及其權力之共享人

TITUAUS VIII.
De potestate episcopali deque iis qui de eadem participant.

第一章
主教

CAPUT I.
De Episcopis.

329 條 - 1 項 - 主教係宗徒之後任,奉天主之命令,治理各堂區,及用正權力管理之,而服從羅馬教宗之管轄.

Can. 329. - § 1. Episcopi sunt Apostolorum successores atque ex divina institutione peculiaribus ecclesiis praeficiuntur quas cum potestate ordinaria regunt sub auctoritate Romani Pontificis.

2項 - 主教由羅馬教宗自由選定之.

§ 2. Eos libere nominat Romanus Pontifex.

3項 - 凡受得選舉主教權利之團體,應遵守第三百二十一條之規定.

§ 3. Si cui collegio concessum sit ius elegendi Episcopum, servetur praescriptum can. 321.

330條 - 選任主教前,應按宗座指定之方式證明其爲適宜之人.

Can. 330. - Antequam quis in Episcopum assumatur, constare debet, secundum modum a Sede Apostolica determinatum, eum esse idoneum.

331條 - 1項 - 有下列各目資格者,視爲適宜之人.

Can. 331. - § 1. Ut quis idoneus habeatur, debet esse:

1目 - 由法定婚姻而生者;凡假定爲適法生者,連因其生父與生母以後之結婚而視爲適法生者,均不在此限;

1° Natus ex legitimo matrimonio, non autem legitimatus etiam per subsequens matrimonium;

2目 - 至少滿三十歲者;

2° Annos natus saltem triginta;

3目 - 自領受司祭神品起算,至少滿五年者;

3° A quinquennio saltem in sacro presbyteratus ordine constitutus;

4目 - 有良善習慣,虔敬天主,熱心救靈,聰明及有其他資格以管理特定座堂區者;

4° Bonis moribus, pietate, animarum zelo, prudentia, ceterisque dotibus praeditus, quae ipsum aptum efficiant ad gubernandam dioecesim de qua agitur;

5目 - 在宗座所准許之大學,或其他學院受得大學之神學,或公教法學之博士或至少碩士學位,或至少精通該學問者;如係任何修會之會員時,應有由自己上憲受得與此類似之名義,或至少精通該學問之憑據.

5° Laurea doctoris vel saltem licentia in sacra theologia aut iure canonico potitus in athenaeo aliquo vel in Instituto studiorum a Sancta Sede probatis, vel saltem earundem disciplinarum vere peritus; quod si ad religionem aliquam pertineat, a suis Superioribus maioribus vel similem titulum vel saltem verae peritiae testimonium habeat.

2項 - 由宗座受得選舉,推薦或指定權利人,所選舉或推薦或無論如何方式所指定之人,亦應有前項之資格.

§ 2. Etiam electus, praesentatus vel quoquo modo ab illis designatus, qui privilegio a Sancta Sede concesso eligendi, praesentandi seu designandi gaudent, debet memoratis qualitatibus pollere.

3項 - 是否爲適宜之人,專由宗座審斷之.

§ 3. Iudicare num quis idoneus sit, ad Apostolicam Sedem unice pertinet.

332條 - 1項 - 凡將受得主教座者,連由國家政府所選舉,推薦或指定者在內,均應有專由教宗授賜之法定委託即任命,方爲出缺座堂區之主教.

Can. 332. - § 1. Cuilibet ad episcopatum promovendo, etiam electo, praesentato vel designato a civili quoque Gubernio, necessaria est canonica provisio seu institutio, qua Episcopus vacantis dioecesis constituitur, quaeque ab uno Romano Pontifice datur.

2項 - 選派人於受得法定委託即任命前,除依第一千四百零六條至第一

§ 2. Ante canonicam institutionem seu provisionem candidatus, praeter fidei professionem de qua

千四百零八條之規定宣信德誓外,並應依宗座准許之誓詞,宣誓盡忠於宗座.

in can. 1406-1408, iusiurandum fidelitatis erga Sanctam Sedem edat secundum formulam ab Apostolica Sede probatam.

333 條 - 凡升主教者,連樞機大臣在內,除有法定阻碍外,均應自受得教宗之文書起算,三月內領受祝聖,四月內赴自己之座堂區,並應遵守第二百三十八條第二項之規定.

Can. 333. - Nisi legitimo impedimento prohibeatur, promotus ad episcopatum, etiamsi S. R. E. sit Cardinalis, debet, intra tres menses a receptis apostolicis litteris, consecrationem suscipere, et infra quatuor ad suam dioecesim pergere, salvo praescripto can. 238, § 2.

334 條 - 1 項 - 有定駐所之主教,對於其所受委託之座堂區爲享有正權及直接管理權之神牧.

Can. 334. - § 1. Episcopi residentiales sunt ordinarii et immediati pastores in dioecesibus sibi commissis.

2 項 - 前項主教於適法實際取得其座堂區前,不得自己或派他人以任何理由干涉該座堂區之事務;但選定爲主教前已經爲座堂會議院之代理人,或審判官,或財產管理人者,得保存並執行該職務.

§ 2. In regimen tamen dioecesis neque per se neque per alios, nec ullo sub titulo sese ingerere possunt, nisi prius eiusdem dioecesis possessionem canonice ceperint; sed si ante suam ad episcopatum designationem vicarii capitulares, officiales, oeconomi fuerint renuntiati, haec officia etiam post designationem retinere et exercere possunt.

3 項 - 有定駐所主教,因自己或派代理人在本座堂區內出示宗座之文書於座堂會議院,及由在場之座堂會議祕書,或主教府之祕書登記之,爲依法定方式實際取得座堂區.

§ 3. Canonicam dioecesis possessionem capiunt Episcopi residentiales simul ac in ipsa dioecesi vel per se vel pel procuratorem apostolicas litteras Capitulo ecclesiae cathedralis ostenderint, praesente secretario Capituli vel cancellario Curiae, qui rem in acta referat.

335 條 - 1 項 - 主教有管理座堂區一切神物及時物之權力義務,並享有依法律應使用之立法及審判及強制權力.

Can. 335. - § 1. Ius ipsis et officium est gubernandi dioecesim tum in spiritualibus tum in temporalibus cum potestate legislativa, iudiciaria, coactiva ad normam sacrorum canonum exercenda.

2 項 - 主教所制定之法律,自公布時起,方有拘束效力;但其內容另有規定者,不在此限.公布之方式,由主教定之.

§ 2. Leges episcopales statim a promulgatione obligare incipiunt, nisi aliud in ipsis caveatur; modus autem promulgationis ab ipsomet Episcopo determinatur.

336 條 - 1 項 - 主教應督責所屬之人,遵守教會之法律;除依第八十一條之規定外,不得寬免普通法律.

Can 336. - § 1. Observantiam legum ecclesiasticarum Episcopi urgeant; nec in iure communi dispensare possunt, nisi ad normam can. 81.

2 項 - 主教應注意防止惡習潛入教會之紀律;關於授與聖事及聖物,虔敬天主及聖人,講天主之道理,得大赦,執行慈善捐助等事,更應注意其潛入;應竭力

§ 2. Advigilent ne abusus in ecclesiasticam disciplinam irrepant, praesertim circa administrationem Sacramentorum et Sacramentalium, cultum Dei et Sanctorum, praedicationem verbi Dei, sacras indulgentias, implementum piarum voluntatum; curent-

保存教士及教民之純潔,信德及習慣,設法向教民,更應向孩童及無知識者,講天主之道理,並應注意在學校內,按天主教之原則,教育孩童及少年人.

3項 - 主教關於講道理之事務,應守第一千三百二十七條之規定.

337 條 - 1項 - 主教得在其全座堂區內,連特屬區內,實行主教禮節;在本座堂區外,非得該座堂區之正權力人明示或至少依理推定之准許,不得行之;如係在特屬堂時,並應先得修會長之同意.

2項 - 法令上稱實行主教之禮節,謂依禮法使用主教之尊榮符號,即權杖及禮冠.

3項 - 主教准許在其本座堂區內,實行主教禮節時,亦得准許用寶座及華蓋.

338 條 - 1項 - 主教雖有輔佐主教,其本人仍有在本座堂區內居住之義務.

2項 - 主教除覲見聖限,或應出席主教會議,或任與本堂法定結合之國家職務外,遇有正當緣故時,亦得於每年內以不過二月或至多三月爲限,連續或間斷離開其本座堂區;但應預防座堂區因離開而受之任何損害;該期間亦不得與因自己升主教時而受得准許之期間,或覲見聖限,或出席主教會議,或下年放假之期間相連接.

3項 - 主教非有重大及緊急之理由,不得於將臨四星期,封齋月,及耶穌聖誕,耶穌復活,聖神降臨,耶穌聖體贈禮日,離開本座堂.

4項 - 主教不合法離開其本座堂區逾六月者,如係隸屬主教時,應由總主教依第二百七十四條第四目之規定,向宗座告訴;如係總主教時,應由資深之隸屬主教告訴.

que ut puritas fidei ac morum in clero et populo conservetur, ut fidelibus, praecipue pueris ac rudibus, pabulum doctrinae christianae praebeatur, ut in scholis puerorum ac iuvenum institutio secundum catholicae religionis principia tradatur.

§ 3. Circa praedicationis munus, servetur praescriptum can. 1327.

Can. 337. - § 1. Episcopus in tota dioecesi, ne exceptis quidem locis exemptis, potest pontificalia exercere; non vero extra dioecesim sine expresso vel saltem rationabiliter praesumpto consensu Ordinarii loci, et, si agatur de ecclesia exempta, de consensu Superioris religiosi.

§ 2. Exercere pontificalia in iure est sacras functiones peragere quae ex legibus liturgicis requirunt insignia pontificalia, idest baculum et mitram.

§ 3. Episcopus, licentiam concedens pontificalia exercendi in suo territorio, potest quoque permittere usum throni cum baldachino.

Can. 338. - § 1. Etiamsi Episcopi Coadiutorem habeant, tenentur lege personalis in dioecesi residentiae.

§ 2. Praeterquam causa visitationis Sacrorum Liminum, Conciliorum, quibus interesse debent, vel civilis officii suis ecclesiis legitime adiuncti, abesse possunt aequa de causa non ultra duos vel ad summum tres menses intra annum, sive continuos sive intermissos, dummodo cautum sit ne ex ipsorum absentia dioecesis quidquam detrimenti capiat: quod tamen tempus coniungi nequit sive cum tempore sibi concesso occasione suae promotionis, vel visitationis Sacrorum Liminum, vel assistentiae Concilio, sive cum tempore vacationum anni subsequentis.

§ 3. Ab ecclesia cathedrali ne absint tempore Adventus et Quadragesimae, diebus Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes et Corporis Christi, nisi ex gravi et urgenti causa.

§ 4. Si ultra sex menses e dioecesi illegitime abfuerint, Episcopum Metropolita, ad normam can. 274, n. 4, Metropolitam antiquior Suffraganeus residens Sedi Apostolicae denuntiet.

339 條 - 1 項 - 主教實際取得本座後，應廢棄以入款較少爲理由之一切言詞，或任何抗辯，而爲自己所受委託之教民，於一切星期日及應遵守之瞻禮日，並已撤免之瞻禮日，獻彌撒.

2 項 - 耶穌聖誕瞻禮日及應遵守之瞻禮日，適遇星期日時，僅爲教民獻一台彌撒，卽爲已足.

3 項 - 瞻禮改易日期時，如至改定之日，不僅念原瞻禮之日課及彌撒，並應遵守望彌撒及罷工之義務，卽應於該日爲教民献彌撒；否則應於原日獻彌撒.

4 項 - 前三項所指定之日期，應由主教本人爲教民獻彌撒，如因法定阻礙不能獻時，應委託他人於原指定之日期獻之；如均不能時，應迅由本人或委託他人於他日獻之.

5 項 - 主教管理二以上之座堂區，而均爲其同等主管座堂區，或爲除本座堂區外受有治理他座堂區之義務時，爲其所受委託之全教民僅行及獻一台彌撒，卽爲盡其義務.

6 項 - 主教如因不盡前五項之義務而遺漏若干彌撒時，應迅爲教民如數補獻之.

340 條 - 1 項 - 凡主教每五年，應按宗座所定之方式，將其所受委託之座堂區內狀況，向教宗報告一次.

2 項 - 前項五年之期間，確定及普遍自公歷一千九百一十一年一月一日起算，在該期間之第一年內，應報告者爲意大利國，哥而西卡，撒爾底尼亞，西濟利亞，瑪爾大島，及其附近較小海島之主教；第二年內，爲西班牙，葡萄牙，法蘭西，比利時，荷蘭，英吉利，蘇格蘭，愛爾蘭，及其附近海島之主教；第三年內，爲歐羅巴之其他主教，及其附近海島之主教；第四年內，爲

Can. 339. - § 1. Debent quoque, post captam sedis possessionem, omni exiguitatis redituum excusatione aut alia quavis exceptione remota, omnibus dominicis aliisque festis diebus de praecepto, etiam suppressis, Missam pro populo sibi commisso applicare.

§ 2. In festo Nativitatis Domini, et si quod festum de praecepto in diem dominicam incidat, satis est ut Missam unam pro populo applicent.

§ 3. Si festum ita transferatur ut in die *ad quem* non solum fiat officium cum Missa festi translati, sed serventur quoque obligationes audiendi Missam et abstinendi a servilibus, Missa pro populo applicanda est in die *ad quem;* secus in die *a quo.*

§ 4. Episcopus Missam pro pupolo diebus supra indicatis per se ipse applicare debet; si ab eius celebratione legitime impediatur, statis diebus applicet per alium; si neque id praestare possit, quamprimum vel per se ipse vel per alium applicet alia die.

§ 5. Licet Episcopus duas vel plures dioeceses aeque principaliter unitas regat aut, praeter propriam dioecesim, aliam vel alias in administrationem habeat, obligatione tamen satisfacit per celebrationem et applicationem unius Missae pro universo populo sibi commisso.

§ 6. Episcopus, qui obligationi de qua in superioribus paragraphis, non satisfecerit, quam citius pro populo tot applicet Missas, quot omisit.

Can. 340. - § 1. Omnes Episcopi tenentur singulis quinqueniis relationem Summo Pontifici facere super statu dioecesis sibi commissae secundum formulam ab Apostolica Sede datam.

§ 2. Quinquennia sunt fixa et communia, atque computantur a die 1 Ianuarii 1911; in primo quinquennii anno relationem exhibere debent Episcopi Italiae, insularum Corsicae, Sardiniae, Siciliae, Melitae, et aliarum minorum adiacentium; in altero, Episcopi Hispaniae, Portugalliae, Galliae, Belgii, Hollandiae, Angliae, Scotiae et Hiberniae, cum insulis adiacentibus; in tertio, ceteri Europae Episcopi, cum insulis adiacentibus; in quarto, Episcopi totius Americae et insularum adiacentium; in quinto,

全亞美利加及其附近海島之主教;第五年內爲亞非利加,亞細亞,澳大利亞,及其附近海島之主教.

Episcopi Africae, Asiae, Australiae et insularum his orbis partibus adiacentium.

3項 - 依前項確定,應報告年之全部或一部分適爲主教就任該座堂區之首二年之時間內時,主教於該次得不製作及不呈送報告.

§ 3. Si annus pro exhibenda relatione assignatus inciderit ex toto vel ex parte in primum biennium ab inito dioecesis regimine, Episcopus pro ea vice a conficienda et exhibenda relatione abstinere potest.

341 條 - 1項 - 各主教均應於其應報告之年赴羅馬城謁拜伯多祿保祿之墳墓,並覲謁教宗.

Can. 341. - § 1. Omnes et singuli Episcopi eo anno quo relationem exhibere tenentur, ad Urbem, Beatorum Apostolorum Petri et Pauli sepulcra veneraturi, accedant et Romano Pontifici se sistant.

2項 - 在歐羅巴外所駐之主教,得於二個五年卽一十年之期間,赴羅馬城一次.

§ 2. Sed Episcopis qui extra Europam sunt, permittitur ut alternis quinquenniis, idest singulis decenniis, Urbem petant.

342 條 - 主教應自己或派輔佐主教,盡前條之義務,如有正當並聖座所承認之理由時,得派相當及在該座堂區居住之司祭盡之.

Can. 342. - Episcopus debet praedictae obligationi satisfacere per se vel per Coadiutorem, si quem habeat, aut, ex iustis causis a Sancta Sede probandis, per idoneum sacerdotem qui in eiusdem Episcopi dioecesi resideat.

343 條 - 1項 - 主教爲保存培養健全及正統道理,保守教民及教士之善良風俗,改良惡習,促進和睦,純潔,孝順及紀律及按情形籌畫與宗教有利益之一切事務,有於每年視察其座堂區之全部或一部之義務;故應由自己或有適法阻碍時,派總代理人或他人,每五年至少閱遍全座堂區一次.

Can. 343. - § 1. Ad sanam et orthodoxam doctrinam conservandam, bonos mores tuendos, pravos corrigendos, pacem, innocentiam, pietatem et disciplinam in populo et clero promovendam ceteraque pro ratione adiunctorum ad bonum religionis constituenda, tenentur Episcopi obligatione visitandae quotannis dioecesis vel ex toto vel ex parte, ita ut saltem singulis quinquenniis universam vel ipsi per se vel, si fuerint legitime impediti, per Vicarium Generalem aliumve lustrent.

2項 - 主教爲取得視察之同伴及帮助者,有於一切教士中,連座堂會議員或任何堂會議員在內,隨意選擇任何二教士之權利,凡與此牴觸之特別權利或習慣依本法律之效力當然廢除.

§ 2. Fas est Episcopo clericos duos etiam e Capitulo sive cathedrali sive collegiali sibi adsciscere visitationis comites atque adiutores; eosque, quos maluerit, eligere, reprobato quocumque contrario privilegio vel consuetudine.

3項 - 主教對於第一項之義務,有重大違誤時,應依第二百七十四條第四目及第五目之規定辦理.

§ 3. Si obligationi de qua in § 1, Episcopus graviter defuerit, servetur praescriptum can. 274, nn. 4, 5.

344 條 - 1項 - 凡在本座堂區境界內之人及物件,及所獻與天主之地址,連特屬之人及物件及所獻與天主之地址在內,均屬於主教尋常視察之範圍;但能證

Can. 344. - § 1. Ordinariae episcopali visitationi obnoxiae sunt personae, res ac loca pia, quamvis exempta, quae intra dioecesis ambitum continentur,

明其有宗座頒賜不受視察之特別權利者,不在此限.

2項 - 主教僅得於法律所指定之情形內,視察特屬修會員.

345條 - 視察人對於視察之對象及目的有關係之一切事務,應用慈父之方式處理之;對其命令及決定之訴願僅有移轉之效力;關於其他事務,主教於視察時,應依法律之規定處理之.

346條 - 主教應用相當謹愼,非用無益之遲緩,而完成其爲神牧之視察,及宜避免因虛靡費用而使人有過重及困難之負擔;主教自己或其隨從人,不得因視察而爲自己或隨從人要求或收受任何贈物,廢除凡與此牴觸之習慣;關於主教或隨從人應用之食品,或招待方法及旅費,宜從地方之適法習慣.

347條 - 主教在本座堂區內之等級,除樞機大臣,教宗之使節及本總主教外,高於一切總主教及主教;在座堂區外應守第一百零六條之規定.

348條 - 1項 - 名義主教,在其座堂區內不得使用任何權力,亦不實際取得該座堂區.

2項 - 名義主教,因愛德有時爲其座堂區獻彌撒,而非由於任何義務.

349條 - 1項 - 有定駐所主教及名義主教,自由官署接到已依法定手續完成委任之消息時起,均享有下例各目所指定之權利:

1目 - 除享有於有關係之章節中所指定之特別權利外,並享有第二百三十九條第一項第七目至第一十二目之特別權利,及第二目之權利,連爲其區域正權力人保留之罪在內;第三目之權利,以推定爲區域正權力人同意者爲限;

nisi probari possit specialem a visitatione exemptionem fuisse ipsis ab Apostolica Sede concessam.

§ 2. Religiosos autem exemptos Episcopus visitare potest in casibus tantum in iure expressis.

Can. 345. - Visitator, in iis quae obiectum et finem visitationis respiciunt, debet paterna forma procedere, et ab eius praeceptis ac decretis datur recursus in devolutivo tantum; in aliis vero causis, etiam tempore visitationis, Episcopus ad normam iuris procedat necesse est.

Can. 346. - Studeant Episcopi debita cum diligentia, sine inutilibus tamen moris, pastoralem visitationem absolvere: caveant, ne superfluis sumptibus cuiquam graves onerosive sint, neve ratione visitationis ipsi aut quisquam suorum pro se suisve dona quodvis genus petant aut accipiant, reprobata quavis contraria consuetudine; circa vero victualia sibi suisque ministranda vel procurationes et expensas itineris, servetur legitima locorum consuetudo.

Can. 347. - In suo territorio Episcopus praecedit omnibus Archiepiscopis et Episcopis, exceptis Cardinalibus, Legatis Pontificiis et proprio Metropolita; extra territorium serventur normae traditae in can. 106.

Can. 348. - § 1. Episcopi titulares nullam possunt exercere potestatem in sua dioecesi, cuius nec possessionem capiunt.

§ 2. Decet ex caritate, citra tamen obligationem, ut aliquando Missae sacrificium pro sua dioecesi applicent.

Can. 349. - § 1. Ab accepta authentica notitia peractae canonicae provisionis, Episcopi sive residentiales sive titulares:

1° Praeter alia privilegia quae suis in titulis recensentur, fruuntur privilegiis de quibus in can. 239, § 1, nn. 7-12; nec non n. 2, etiam quod spectat ad casus Ordinario loci reservatos; n. 3, cum consensu saltem praesumpto Ordinarii loci; n. 4, dummodo

第四目之權利,但自己應在本座堂舉行彌撒之日期不在此限;第五目及第六目之權利,但應用聖教會規定之禮節;

2目 - 依禮法之規定,得用主教之尊榮符號.

2項 - 有定駐所主教,自取得座堂區時起,且有下列各目所指定之權利:

1目 - 受得主教之收入;

2目 - 在其管理地方賜放五十日之大赦;

3目 - 在本座堂區之一切堂內設立帶華蓋之寶座.

non teneantur celebrare in cathedrali; nn. 5, 6, ritibus tamen ab Ecclesia praescriptis;

2° Ius habent deferendi insignia episcopalia ad normam legum liturgicarum.

§ 2. A capta vero possessione Episcopi residentiales habent praeterea ius:

1° Percipiendi reditus mensae episcopalis;

2° Concedendi indulgentias quinquaginta dierum in suae iurisdictionis locis;

3° Elevandi in omnibus ecclesiis suae dioecesis thronum cum baldachino.

第二章
主教之輔佐主教及補助主教

CAPUT II.
De Coadiutoribus et Auxiliaribus Episcoporum.

350 條 - 1項 - 惟羅馬教宗,得爲主教委派輔佐主教.

2項 - 通常爲主教本身委派輔佐主教,並附帶繼任之權利;但亦有時爲主教座委派之.

3項 - 爲主教本身而被委派之輔佐主教,如無繼任之權利者,特別名之爲補助主教.

Can. 350. - § 1. Unius Romani Pontificis est Episcopo Coadiutorem constituere.

§ 2. Coadiutor dari solet personae Episcopi cum iure successionis; sed nonnunquam datur quoque sedi.

§ 3. Coadiutor, datus personae Episcopi sine iure successionis, speciali nomine dicitur *Auxiliaris*.

351 條 - 1項 - 爲主教本身而委派之輔佐主教所應享之權利,應從宗座之委派文書內認定之.

2項 - 於主教毫無處理事務能力時,被委派之輔佐主教,有主教之一切權利義務;但委派文書內另有規定者,不在此限.其他輔佐主教,僅有主教對其所委託之權力.

3項 - 主教對於輔佐主教所能辦及願意辦理之事務,不宜常委託他人.

Can. 351. - § 1. Iura Coadiutoris dati personae Episcopi desumantur ex litteris apostolicis, quibus constituitur.

§ 2. Nisi aliud in his litteris caveatur, Coadiutor qui datur Episcopo prorsus inhabili, habet omnia iura ac officia episcopalia; ceteri tantum possunt quantum Episcopus eisdem commiserit.

§ 3. Quae Coadiutor potest et vult exercere, Episcopus habitualiter alii ne deleget.

4 項 - 輔佐主教於無正當妨礙之阻止而有被輔佐者之請求時,應實行該主教所應行之一切禮節及其他職務.

352 條 - 爲主教座所委派之輔佐主教在被輔佐之區域內,除授與神品外,得實行應有主教神品之一切事務;關於其他事務,僅有由宗座或主教所受之委託權力.

353 條 - 1 項 - 輔佐主教,以出示宗座之文書於主教,爲法定取得其職務.

2 項 - 有繼任權利之輔佐主教,及係爲主教座而委派者,除依前項之規定外,並應依第三百三十四條第三項之規定,出示宗座之文書於座堂會議院.

3 項 - 主教陷於心神喪失之情形時,輔佐主教不履行第一項規定,而應僅守第二項之規定.

354 條 - 凡輔佐主教,均有與主教相同之駐在座堂區之義務,除依第三百三十八條所規定之假期外,不得離開座堂區;但係短時間及經被輔佐之准許者,不在此限.

355 條 - 1 項 - 有繼任權利之輔佐主教,於主教座出缺時,立卽成爲受委託座堂區之正權力人;但以依第三百五十三條之規定,已經適法取得職務者爲限.

2 項 - 補助主教之職務,與主教之職務同時消滅;但宗座之文書另有規定者,不在此限.

3 項 - 爲主教座而委派之輔佐主教之職務,雖主教座出缺時,仍繼續之.

第三章
座堂區會議

356 條 - 1 項 - 各座堂區內,應至少每十年召集座堂區會議一次,以討論專與座堂區之教士或教民有特別緊要或利益之事務.

§ 4. Coadiutor, iusto impedimento non detentus, debet, quoties fuerit a Coadiuto requisitus, pontificalia et alias functiones obire, ad quas Episcopus ipse teneretur.

Can. 352. - Coadiutor sedi datus potest in territorio ea quae sunt ordinis episcopalis exercere, excepta sacra ordinatione; aliis in rebus tantum potest, quantum eidem a Sancta Sede vel ab Episcopo fuerit commissum.

Can. 353. - § 1. Quilibet Coadiutor, ut canonicam sui officii possessionem capiat, necesse est litteras apostelicas ostendat Episcopo.

§ 2. Coadiutor cum futura successione et Coadiutor sedi datus debent praeterea easdem ostendere Capitulo ad normam can. 334, § 3.

§ 3. Si Episcopus eum in statum inciderit ut eliciendi actus humani sit impos, praetermisso praescripto § 1, solum praescriptum § 2 ab omnibus Coadiutoribus servetur.

Can. 354. - Coadiutor quilibet obligatione tenetur, sicut Episcopus, residendi in dioecesi, e qua, extra tempus vacationum, ad normam can. 338, ipsi non licet, nisi ad breve tempus, Coadiuto permittente, discedere.

Can. 355. - § 1. Coadiutor cum iure successionis, vacante sede episcopali, statim evadit Ordinarius dioecesis, pro qua fuerat constitutus, dummodo possessionem legitime ceperit, ad normam can. 353.

§ 2. Cum Episcopi munere exspirat Auxiliaris officium, nisi aliud in litteris apostolicis caveatur.

§ 3. Si Coadiutor datus fuerit sedi, eius officium etiam sede vacante perdurat.

CAPUT III.

De Synodo dioecesana.

Can. 356. - § 1. In singulis dioecesibus celebranda est decimo saltem quoque anno diocesana Synodus, in qua de iis tantum agendum quae ad particulares cleri populique dioecesis necessitates vel utilitates referuntur.

2 項 - 主教如管理數座堂區,而均爲其主管座堂區,或一座堂區爲其本主管座堂區,而又受委託永久治理其他一座堂區或數座堂區時,得召集所管一切座堂區共同開一座堂區會議.

§ 2. Si Episcopus plures dioeceses aeque principaliter unitas regat, aut unam habeat in titulum, alteram aliasve in perpetuam administrationem, potest unam tantum dioecesanam Synodum ex omnibus dioecesibus convocare.

357 條 - 1 項 - 主教爲座堂區會議之召集及主席者;總代理人非有特別委託不得爲之;座堂會議院之代理人亦同.

Can. 357. - § 1. Synodum dioecesanam convocat eique praeest Episcopus, non autem Vicarius Generalis sine mandato speciali nec Vicarius Capitularis.

2 項 - 座堂區會議應在主教座堂內舉行之;但以相當理由選擇其他處所者,不在此限.

§ 2. Celebranda est in ecclesia cathedrali, nisi aliud rationabilis causa suadeat.

358 條 - 1 項 - 下列各目所指定之人,應被召集及應出席會議:

Can. 358. - § 1. Ad Synodum vocandi sunt ad eamque venire debent:

1 目 - 總代理人;

1º Vicarius Generalis;

2 目 - 座堂會議員或座堂區之顧問;

2º Canonici ecclesiae cathedralis aut consultores dioecesani:

3 目 - 座堂區修道院院長,至少大修道院院長;

3º Rector Seminarii dioecesani saltem maioris;

4 目 - 總司祭;

4º Vicarii foranei;

5 目 - 各團體堂由其堂會議院,於本堂會議員中選出之代表一人;

5º Deputatus uniuscuiusque collegialis ecclesiae a Capitulo eiusdem ecclesiae e gremio eligendus;

6 目 - 本座堂區會議所在城中之堂域司祭;

6º Parochi civitatis in qua Synodus celebratur;

7 目 - 各總司祭域內應從管理靈魂之一切司祭中,至少選舉堂域司祭一人;當選之堂域司祭,於自己不在本堂域內時,應依第四百六十五條第四項之規定,補充代辦司祭一人;

7º Unus saltem parochus ex unoquoque vicariatu foraneo eligendus ab omnibus qui curam animarum actu inibi habeant; parochus autem electus debet pro tempore absentiae vicarium substitutum sibi sufficere ad normam can. 465, § 4;

8 目 - 專管本修會院之父老長,及由座堂區內之各修士會之省長所指定之會長一人;但如省長之修院在該座堂區內,而省長自願出席者,不在此限.

8º Abbates de regimine et unus e Superioribus cuiusque religionis clericalis qui in dioecesi commorentur, designatus a Superiore provinciali, nisi domus provincialis sit in dioecesi et Superior provincialis interesse ipse maluerit.

2 項 - 主教認爲適當時,亦得召集其他之人,連一切座堂會議員,堂域司祭,修會長,並除在堂域內管理靈魂之必要司祭外之各世俗司祭,出席會議;該被召

§ 2. Episcopus, si opportunum iudicaverit, potest ad Synodum vocare alios quoque et etiam omnes canonicos, parochos, Superiores religiosos, imo et singulos suae dioecesis saeculares sacerdotes, iis tamen exceptis qui necessarii sunt ne in paroeciis

集者,對於一切事件有投票權利,與其他之被召集者相同;但主教之召集文書內另有規定者,不在此限.

359 條 - 1 項 - 應出席者,因法定阻礙不能到會時,不得派代表代爲出席,而應將其阻礙之事實通知主教.

2 項 - 主教得用公正罰則,督促懈怠者,但不充堂域司祭之特屬修會員,不在此限.

360 條 - 1 項 - 主教認爲適當時,得於會議前相當時間,數本城市及座堂區之教士中,設立一或數委員會,即準備在會議時所討論事件之團體.

2 項 - 主教於每次開會前,應注意對於一切被召集及到會之人,分送討論事件之目錄.

361 條 - 主教自己或派他人主席之準備會議中,宜許列席人隨意討論已建議之一切問題.

362 條 - 惟主教在座堂區會議內爲立法者;其他之人僅有諮議權;座堂區會議之決議案,專由主教簽名;該決議案在會內公布時,當然有拘束效力;但另有明示規定者,不在此限.

animarum cura desit; invitati autem ius suffragii in omnibus habent, perinde ac ceteri, nisi Episcopus in invitatione aliud expresse caverit.

Can. 359. - § 1. Iis qui ad Synodum venire debent, si legitimo impedimento detineantur, non licet mittere procuratorem qui eorum nomine Synodo intersit; sed Episcopum de impedimento certiorem faciant.

§ 2. Negligentes Episcopus potest iustis poenis compellere et punire, nisi de religiosis exemptis agatur qui parochi non sunt.

Can. 360. - § 1. Episcopus, si id ipsi expedire videatur, opportuno ante Synodum tempore, unam vel plures e clero civitatis et dioecesis *commissiones* nominet, seu coetus virorum qui res in Synodo tractandas parent.

§ 2. Ante Synodi sessiones Episcopus omnibus qui convocati sunt et convenerunt, decretorum schema tradendum curet.

Can. 361. - Propositae quaestiones omnes, praesidente vel per se vel per alium Episcopo, liberae adstantium disceptationi in sessionibus praeparatoriis subiiciantur.

Can. 362. - Unicus est in Synodo legislator Episcopus, ceteris votum tantum consultivum habentibus; unus ipse subscribit synodalibus constitutionibus; quae, si in Synodo promulgentur, eo ipso obligare incipiunt, nisi aliud expresse caveatur.

第四章
座堂區府

363 條 - 1 項 - 座堂區府,由輔助本主教或代理主教管理座堂區之人組成之.

2 項 - 故總代理人,總審判官,祕書長,保義官,保束官,座堂區會議審判官及試驗人,堂域司祭顧問,並預審官,公證人,差役及校役,均爲座堂區府內之人.

364 條 - 1 項 - 委託實行前條之職務或事役之人時,應依第一百五十九條之規定,以書面爲之.

CAPUT IV.
De Curia dioecesana.

Can. 363. - § 1. Curia dioecesana constat illis personis quae Episcopo aliive, qui, loco Episcopi, dioecesim regit, opem praestant in regimine totius dioecesis.

§ 2. Quare ad eam pertinent Vicarius Generalis, officialis, cancellarius, promotor iustitiae, defensor vinculi, synodales iudices et examinatores, parochi consultores, auditores, notarii, cursores et apparitores.

Can. 364. - § 1. Nominatio eorum qui praedicta officia vel munera exercent, scripto consignetur, ad normam can. 159.

2項 - 被委託者,應遵守下列各目之規定:

1目 - 在主教面前宣誓,盡忠於職務,不徇任何情面;

2目 - 受主教之監督,依法律之規定辦理自己本分內之事務;

3目 - 依法律或按主教所定之範圍及方式守祕密.

365 條 - 關於總審判官,保義官,保束官,座堂區會議審判官,並預審官,差役及校役,應遵守第一千五百七十三條至第一千五百九十三條之規定;關於總代理人,祕書長及其他公證人,座堂區會議試驗人,並堂域司祭顧問,應遵守下列條文之規定.

§ 2. Nominati vero debent:

1° In manibus Episcopi iusiurandum praestare de munere fideliter exercendo, quavis personarum acceptione posthabita;

2° Negotia ad se spectantia sub auctoritate Episcopi tractare ad normam iuris;

3° Secretum servare intra fines et secundum modum a iure vel ab Episcopo determinatum.

Can. 365. - De officiali, promotore iustitiae, defensore vinculi, iudicibus synodalibus, auditoribus, cursoribus et apparitoribus, serventur praescripta can. 1573-1593; de Vicario Generali, cancellario aliisque notariis, examinatoribus synodalibus et parochis consultoribus, praescripta canonum qui sequuntur.

第一頁
總代理人

ART. I.
De Vicario Generali.

366 條 - 1項 - 凡因適當管理座堂區,而有設總代理人之必要時,主教應委任總代理人在全座堂區內,用正權力輔助主教.

2項 - 總代理人,由主教自由選定並得隨意罷免之.

3項 - 僅宜委任一總代理人;但因儀式不同,或座堂區廣闊,有設數總代理人之必要者,不在此限.總代理人不在座堂區內,或不能實行職務時,主教得另委任一總代理人,代辦其職務.

Can. 366. - § 1. Quoties rectum dioecesis regimen id exigat, constituendus est ab Episcopo Vicarius Generalis, qui ipsum potestate ordinaria in toto territorio adiuvet.

§ 2. Vicarius Generalis libere ab Episcopo designatur, qui eum potest ad nutum removere.

§ 3. Unus tantum constituatur, nisi vel rituum diversitas vel amplitudo dioecesis aliud exigat; sed, Vicario Generali absente vel impedito, Episcopus alium constituere potest qui eius vices suppleat.

367 條 - 1項 - 總代理人,宜以世俗教士之司祭,至少滿三十歲及爲神學及公教法學博士或碩士,或至少精通該學問者,並具有健全道理,信實,聰明及辦事幹練之人充任之.

2項 - 修會受委託管理座堂區時,修會之會員得充任總代理人.

Can. 367. - § 1. Vicarius Generalis sit sacerdos e clero saeculari, annos natus non minus triginta, in theologia et iure canonico doctor aut licentiatus, vel saltem earum disciplinarum vere peritus, sana doctrina, probitate, prudentia ac rerum gerendarum experientia commendatus.

§ 2. Si dioecesis alicui religioni commissa fuerit, Vicarius Generalis potest esse eiusdem religionis alumnus.

3項 - 座堂會議院之告解司祭或主教之血親,尤其係第一等或撞着第一等之第二等血親,或除有必要理由外,堂域司祭或其他管理靈魂之司祭,均不宜委任以總代理人之職務;惟不禁止主教由本座堂區之司祭中選任總代理人.

§ 3. Vicarii Generalis munus ne committatur canonico poenitentiario, aut Episcopi consanguineis praesertim in primo gradu vel in secundo mixto cum primo, aut, exclusa necessitate, parocho ceterisque curam animarum habentibus; sed non prohibetur Episcopus Vicarium ex ipsa dioecesi assumere.

368條 - 1項 - 總代理人因受得職務,當然享有在全座堂區內管理神物及時物之權利,即與主教依普通法律所享有之權利相同;但主教保留於自己,或依法律應有主教之特別委託始得有之權力,不在此限.

Can. 368. - § 1. Vicario Generali, vi officii, ea competit in universa dioecesi iurisdictio in spiritualibus ac temporalibus, quae ad Episcopum iure ordinario pertinet, exceptis iis quae Episcopus sibi reservaverit, vel quae ex iure requirant speciale Episcopi mandatum.

2項 - 總代理人,除法令明文定其他規則外,得執行宗座對於主教或先管理座堂區人所頒賜之勅答,及依第六十六條之規定,亦概括享有宗座對於域區正權力人所頒賜得日常使用之權力.

§ 2. Nisi aliud expresse cautum fuerit, Vicarius Generalis exsequi potest rescripta apostolica quae Episcopo vel praecedenti rectori dioecesis remissa sint, ac generatim ad ipsum quoque pertinent facultates habituales Ordinario loci a Sancta Sede concessae, ad normam can. 66.

369條 - 1項 - 總代理人應將由本府已經辦理之主要事件,呈報於主教,並應向主教報告其爲保存教士或教民之紀律所已經辦理,或將辦理之事件.

Can. 369. - § 1. Vicarius Generalis praecipua acta Curiae ad Episcopum referat, ipsumque certiorem faciat de iis quae gesta aut gerenda sint ad tuendam in clero et populo disciplinam.

2項 - 總代理人宜避免因使用自己權力而違背主教之意見及志願,並堅守第四十四條第二項之規定.

§ 2. Caveat ne suis potestatibus utatur contra mentem et voluntatem sui Episcopi, firmo praecripto can. 44, § 2.

370條 - 1項 - 總代理人即於主教在場時,及在公衆或私人場所,其所享等級,亦均高於本座堂區一切教士,連有尊位教士及座堂會議員在內,其在聖詠處及辦理會議院之事務時亦同;但教士有主教神品而總代理人無其神品時,不在此限.

Can. 370. § 1. Praesente etiam Episcopo, Vicarius Generalis publice privatimque praecedentiae ius habet super omnibus dioecesis clericis, non exclusis dignitatibus et canonicis ecclesiae cathedralis, etiam in choro et actibus capitularibus, nisi clericus charactere episcopali praefulgeat, et Vicarius Generalis eodem careat.

2項 - 總代理人有主教神品者,享有名義主教之光榮特別權利;其無主教神品者,以職務存續時爲限,僅享有宗座名義總書記之特別權利及名譽符號.

§ 2. Si Vicarius Generalis sit Episcopus, omnia honorifica privilegia Episcoporum titularium obtinet; secus durante munere habet tantum privilegia et insignia Protonotarii apostolici titularis.

371條 - 總代理人之管理權,因依第一百八十三條至第一百九十一條規定

Can. 371. - Expirat Vicarii Generalis iurisdictio per ipsius renuntiationem ad normam can. 183-191,

之拋棄,或總代理人接收主教撤銷委託之通知,或主教座之出缺而消滅;因主教管理權之停止而停止.

aut revocationem ei ab Episcopo intimatam, aut sedis episcopalis vacationem; suspenditur vero suspensa episcopali iurisdictione.

第二頁

秘書長及其他公證人並主教之檔案

ART. II.

De cancellario aliisque notariis et archivo episcopali.

372 條 - 1 項 - 各主教府內主教應授任一司祭爲祕書長,其首要職務,爲保存在檔案內之本府案件,按歷時順序排列其案件及作成目錄.

Can. 372. - § 1. In qualibet Curia constituatur ab Episcopo cancellarius qui sit sacerdos, cuius praecipuum munus sit acta Curiae in archivo custodire, ordine chronologico disponere et de eisdem indicis tabulam conficere.

2 項 - 遇必要時,主教得於祕書長外,增設一助理人,稱謂副祕書長,或副管理檔案官.

§ 2. Poscente necessitate, adiutor ei dari potest, cui nomen sit vice-cancellarii seu vice-tabularii.

3 項 - 祕書長當然爲公證人.

§ 3. Cancellarius est eo ipso notarius.

373 條 - 1 項 - 除授任祕書長外,主教得委託數人爲公證人,其所自書或簽名之文書,有公證證據之效力.

Can. 373. - § 1. Episcopus praeter cancellarium potest alios quoque notarios constituere, quorum scriptura aut subscriptio publicam fidem facit.

2 項 - 主教得授任前項公證人繕寫任何案件,或僅繕寫審判案件,或特定訴訟,或特定事務案件.

§ 2. Iidem constitui possunt aut ad quaelibet acta, aut ad acta iudicialia dumtaxat, aut ad acta tantummodo certae causae vel negotii conficienda.

3 項 - 教士人數不敷分配時,得授任世俗人爲公證人;但遇教士涉刑事訴訟案件時,應以司祭爲公證人.

§ 3. Si clerici desint, possunt e laicis assumi; sed notarius in criminalibus clericorum causis debet esse sacerdos.

4 項 - 祕書長及其他公證人,應爲名譽毫無汚點,及無任何嫌疑之人.

§ 4. Cancellarius aliique notarii debent esse integrae famae et omni suspicione maiores.

5 項 - 對於前項人授與職務之人,或其後任,或長官得對之爲免職或停職之處分;惟座堂會議院之代理人,非得會議院之同意,不得爲之.

§ 5. Omnes possunt removeri aut suspendi ab eo qui illos constituit aut ab eius successore aut Superiore, non autem a Vicario Capitulari, nisi de consensu Capituli.

374 條 - 1 項 - 公證人之職務如下:

Can. 374. - § 1. Officium notariorum est:

1 目 - 記錄關於整頓事務,或約定責任之案件或證書,及審判官之傳案,傳票,裁定,判決並其他應由公證人辦理事務之案件或文書;

1° Conscribere acta seu instrumenta circa dispositiones, obligationes, citationes et intimationes iudiciales, decreta, sententias aliave circa quae eorum opera requiritur;

2 目 - 編輯辦案實錄,並記明編輯之處所,日,月,年及簽名;

2° In scriptis fideliter redigere quae geruntur eaque cum significatione loci, diei, mensis et anni subsignare;

3目 - 遵守凡依法令所應守之規矩,將案件或證書由檔案提示於適法請求閱覽之人,及證明謄本與原文抄寫相同.

3° Acta vel instrumenta legitime petenti ex regesto, servatis servandis, exhibere et eorum exemplaria cum autographo conformia declarare.

2項 - 公證人,除在授與職務之主教所管理之地域內,或自己適法所受委託之事務外,不得記錄案件.

§ 2. Conscribere acta nequit notarius nisi in territorio illius Episcopi a quo est electus aut pro negotio ad quod est legitime constitutus.

375 條 - 1項 - 主教宜於無危險及便利處所,安置檔案,或儲藏文書,以保存與座堂區之神物或時物有關係之證書及案件,並適宜排列及愼重鎖閉之.

Can. 375. - § 1. Episcopi in loco tuto ac commodo archivum seu tabularium dioecesanum erigant, in quo instrumenta et scripturae, quae negotia dioecesana tum spiritualia tum temporalia spectant, apte dispositae et diligenter clausae custodiantur.

2項 - 應勤勞及謹愼作成檔案內所有文書之清單或目錄總册,記載各案由之概要.

§ 2. Omni diligentia ac sollicitudine conficiatur inventarium seu catalogus documentorum quae in archivo continentur cum brevi singularum scripturarum synopsi.

376 條 - 1項 - 每年應於前首二月內,將上年所作成或其他遺漏之文書,附加於清單或目錄總册內.

Can. 376. - § 1. Quotannis, primo bimestri, inventario seu catalogo illae scripturae adiungantur, quae anno praecedenti confectae vel alias neglectae fuerunt.

2項 - 區域正權力人應注意搜索偶然誤置他處之紙或文書,及設法歸還於檔案.

§ 2. Ordinarii sedulo inquirant chartas et scripturas forte alio distractas atque dispersas; et quaelibet necessaria remedia adhibeant ut eaedem scripturae archivo restituantur.

377 條 - 1項 - 檔案室應鎖閉,非得主教或總代理人及祕書長之准許,任何人不得擅進.

Can. 377. § 1. Archivum clausum sit oportet et nemini illud ingredi liceat sine Episcopi aut Vicarii Generalis et cancellarii licentia.

2項 - 惟祕書長始得有檔案室之鑰匙.

§ 2. Unus cancellarius illius clavem habeat.

378 條 - 1項 - 非得主教或總代理人之同意,不得從檔案室取出文書;如經同意取出時,應於三日後返還原處;依本法僅爲區域正權力人保留延長該期間之權力;但應節制使用其權力.

Can. 378. - § 1. Ex archivo non licet efferre scripturas sine Episcopi vel Vicarii Generalis consensu eaedemque post triduum in suum locum referantur. Ordinario autem reservatur facultas prorogandi hoc tempus, quae tamen prorogatio nonnisi moderate concedatur.

2項 - 由檔案室取出文書者,應將表明此事實而親筆簽署之字據,交祕書長存留.

§ 2. Qui aliquam scripturam ex archivo effert, syngrapham sua manu signatam, hoc ipsum significantem, cancellario relinquat.

379 條 - 1項 - 主教應於公檔案室外,另設密檔案室,或至少於公檔案室內另設一完全關閉及鎖固並不能移動之箱櫃,以最大注意,保存應祕密存留之文書;

Can. 379. - § 1. Habeant praeterea Episcopi aliud archivum secretum vel saltem in communi archivo armarium seu scrinium omnino clausum et obseratum, quod de loco amoveri nequeat. In eo scripturae secreto servandae cautissime custodiantur; sed

如與風化有關係之刑事案件,而犯人已死亡,或自該案以有罪之判決完結時起,已滿十年者,應逐年速即燒盡之,惟應存留該事實之概要與其終局判決.

2 項 - 前項密檔案室,或箱櫃之清單或目錄清册,應依第三百七十五條第二項之規定作成之.

3 項 - 第一項密檔案室或箱櫃,應用各異之二鑰匙開之,由主教或宗座總理保存第一鑰匙,總代理人或其不能辦事時,主教府之祕書長,保存第二鑰匙.

4 項 - 主教或宗座總理得取回第二鑰匙,於有理由時,獨自不用隨從之人得開啟及參觀密檔案室或箱櫃,事畢仍應用二鑰匙銷閉之.

singulis annis quamprimum comburantur documenta causarum criminalium in materia morum, quarum rei vita cesserint vel quae a decennio sententia condemnatoria absolutae sunt, retento facti brevi summario cum textu sententiae definitivae.

§ 2. Etiam huius secreti archivi vel armarii inventarium seu catalogus conficiatur ad normam can. 375, § 2.

§ 3. Hoc archivum vel armarium duabus clavibus inter se diversis aperiatur, quarum altera apud Episcopum vel Administratorem Apostolicum, altera apud Vicarium Generalem vel, eo deficiente, Curiae cancellarium asservetur.

§ 4. Episcopus vel Administrator Apostolicus, repetita altera clave, ipse solus, nemine adstante, archivum vel armarium secretum, ubi opus fuerit, aperire et inspicere potest, quod deinde utraque clavi iterum claudatur.

380 條 - 主教取得座堂區後,應立時指定一司祭,爲主教座出缺或發生障礙時,取得主教所保存之密檔案室或箱櫃鑰匙之人.

Can. 380. - Statim a capta possessione, Episcopus sacerdotem designet, qui, sede vacante aut impedita, clavem secreti tabularii seu armarii quae apud Episcopum erat, assumat.

381 條 - 1 項 - 於未有爲座堂區所派之宗座總理時,應守下列各目之規定:

1 目 - 主教座依第四百二十九條第一項之規定,發生障礙,而由主教所委託之教士管理座堂區時,主教所指定取持鑰匙之司祭,應將鑰匙交給該教士;如由總代理人管理座堂區時,該司祭應自己保持鑰匙;

2 目 - 主教座依第四百二十九條第三項之規定,出缺或發生障礙時,主教所指定之司祭,於座堂會議院選定代理人後,應立時將鑰匙交於該代理人;其前總代理人或祕書長,亦應同時將自己所保持之第二鑰匙,交於該會議院之首位會議員,或最資深之座堂區顧問.

2 項 - 總代理人或祕書長及主教所指定之司祭,於將鑰匙交付於第一項

Can. 381. § 1. Nisi Administrator Apostolicus dioecesi datus fuerit:

1o Sede impedita ad normam can. 429, § 1, sacerdos ab Episcopo designatus, si quidem regimen dioecesis sit penes virum ecclesiasticum ab Episcopo delegatum, clavem eidem remittat; si penes Vicarium Generalem, eam ipse retineat;

2o Sede vero vacante aut impedita ad normam cit. can. 429, § 3, idem sacerdos clavem remittat Vicario Capitulari statim post eius designationem; Vicarius vero Generalis vel cancellarius aliam clavem a se retentam remittere eodem tempore debet primae Capituli dignitati vel consultori dioecesano munere antiquiori.

§ 2. Antequam claves iis, quibus tradi debent ad normam § 1, remissae fuerint, Vicarius Generalis vel cancellarius et sacerdos, ut supra, ab Episcopo

指定之人以前,應用蓋有主教府印之封條,將密檔案室或箱櫃封閉.

382 條 - 1 項 - 凡人均不得開密檔案室或箱櫃,並不得撕去其封條;但於緊急必要時,座堂會議代理人,於監視不許取出任何文書之二座堂會議員或二顧問面前,得開啟之;故僅限於座堂會議代理人,於該二會議員或顧問在場時,得閱讀檔案內所保存之文書,惟不得取出之.閱讀完畢後,應再用蓋印之封條封閉.

2 項 - 座堂會議代理人,如曾除去蓋印之封條,及開密檔案室或箱櫃時,應於新主教蒞任,將爲該行爲之緊要理由報告之.

383 條 - 1 項 - 主教應注意命座堂,團體堂,堂域及弟兄會,善舉會,各作成檔案室之清單或目錄總册二份,一份在其本檔案室內保存,一份在主教檔案室內保存,並應遵守第四百七十條第三項,第一千五百二十二條第二目第三目,第一千五百二十三條第六目之規定.

2 項 - 非遵照第三百七十八條之規定,不得取出前項檔案室所保存之原文書.

384 條 - 1 項 - 在堂域或主教檔案室內所保存之文書,除應祕密者外,凡有利害關係人,均得閱覽之,並得請求抄錄正本,惟應負擔抄錄費用.

2 項 - 主教府之祕書長,堂域司祭及其他保管檔案之人,交付文書及抄錄之正本時,應遵守主管官署所定之規則,如有可疑惑之事由時,應請示於區域正權力人.

第三頁
座堂區會議試驗人及堂域司祭顧問

385 條 - 1 項 - 各座堂區內應有座堂區會議所推定之試驗人及堂域司祭顧

designatus, tabularium vel armarium sigillis Curiae obsignent.

Can. 382. - § 1. Tabularium vel armarium numquam aperiatur nec sigilla ab eo removeantur, nisi, urgente necessitate et ab ipso Vicario Capitulari coram duobus canonicis vel dioecesanis consultoribus, qui evigilent ne qua scriptura e tabulario auferatur; solus autem Vicarius Capitularis documenta in tabulario asservata potest, iisdem canonicis vel consultoribus adstantibus, inspicere, numquam tamen auferre. Archivum autem, post inspectionem, iterum sigillis obsignetur.

§ 2. Advenienti novo Episcopo, si sigilla remota fuerint et tabularium aut armarium apertum, Vicarius Capitularis rationem reddat urgentis necessitatis, qua ad hoc motus fuerit.

Can. 383. - § 1. Curent Episcopi ut archivorum quoque ecclesiarum cathedralium, collegiatarum, paroecialium, necnon confraternitatum et piorum locorum inventaria seu catalogi conficiantur duobus exemplaribus, quorum alterum in proprio archivo, alterum in archivo episcopali servetur, firmo praescripto can. 470, § 3, 1522, nn. 2, 3, 1523, n. 6.

§ 2. Documenta originalia ex praedictis archivis ne efferantur, nisi ad normam can. 378.

Can. 384. - § 1. Documenta quae in paroeciarum et Curiarum archivis sub secreto servanda non sunt, fit cuilibet cuius intersit, inspiciendi potestas; itemque postulandi ut sua impensa sibi legitimum eorum exemplar exscribatur et tradatur.

§ 2. Cancellarii autem Curiarum, parochi, aliique archivorum custodes in communicandis documentis et eorum exemplaribus describendis tradendisque regulas servent a legitima auctoritate ecclesiastica datas, et in casibus dubiis loci Ordinarium consulant.

ART. III.

De examinatoribus synodalibus et parochis consultoribus.

Can. 385. - § 1. In quavis dioecesi habeantur examinatores synodales et parochi consultores qui

問,均係以在座堂區會議內,由主教所推薦及爲座堂區會議所贊成之人充之.

2項 - 主教依自己之明智審酌,決定前項試驗人及顧問之必要人數後,但不得少於四人或多於十二人,會議員應如數選定之.

omnes in Synodo constituantur, propositi ab Episcopo, a Synodo approbati.

§ 2. Tot eligantur quot Episcopus prudenti suo iudicio necessarios iudicaverit, non tamen infra quatuor, nec ultra duodecim.

386條 - 1項 - 試驗人或堂域司祭顧問,在下屆座堂區會議以前死亡,或因其他理由不能執行職務時,主教應於諮詢座堂會議院之意見後,另補定他人.

2項 - 無座堂區會議時,亦應遵照前項之規定,指定試驗人及堂域司祭顧問.

Can. 386. - § 1. Examinatoribus et parochis consultoribus medio tempore inter unam et aliam Synodum demortuis vel alia ratione a munere cessantibus, alios pro-synodales Episcopus substituat de consilio Capituli cathedralis.

§ 2. Quae regula servetur quoque in examinatoribus et parochis consultoribus constituendis quoties Synodus non habeatur.

387條 - 1項 - 在座堂區會議內或會議外,被選定之試驗人及堂域司祭顧問之職務,自就職務時起算,十年後,或因下屆座堂區會議於未滿十年前開會時而消滅,惟得完成所已開始辦理之事務,及得依法再被選定.

2項 - 被任用代理試驗人或堂域司祭顧問之職務者,其職務之任期,僅以被代理者之原任期爲限.

Can. 387. - § 1. Examinatores et parochi consultores, sive in Synodo sive extra Synodum constituti, post decennium ab incepto munere vel etiam prius, adveniente nova Synodo, officio cadunt; possunt tamen negotium iam coeptum ad exitum perducere et, servatis de iure servandis, denuo constitui.

§ 2. Qui loco examinatorum ac parochorum consultorum deficientium constituantur, in officio persistunt dumtaxat quousque perstitissent ii quibus substituti fuerunt.

388條 - 主教非有重大理由及諮詢座堂會議院之意見後,不得罷免試驗人或顧問之職務.

Can. 388. - Removeri ab Episcopo nequeunt, nisi ex gravi causa et de consilio Capituli cathedralis,

389條 - 1項 - 座堂區會議試驗人,應特別幫助考察將受得堂域之人,及關於第二千一百四十七條並其接連條文內所指定之訴訟.

2項 - 主教爲考試將受神品者,或准許司祭聽告解或講道理,及關於第一百三十條之規定所指定之試驗,得隨意用座堂區會議試驗人或他人爲助手.

Can. 389. - § 1. Examinatores synodales operam suam diligenter navent praesertim experimentis habendis ad provisionem paroeciarum nec non processibus de quibus in can. 2147 seqq.

§ 2. Pro experimentis vero habendis ad clericorum ordinationem et approbationem sacerdotum qui petunt facultatem excipiendi sacramentales confessioues aut sacras conciones habendi, et pro examinibus de quibus in can. 130, integrum est Episcopo vel examinatorum synodalium vel aliorum opera uti.

390條 - 一人同時得爲試驗人及堂域司祭顧問;但關於同一事件不得任該二職.

Can. 390. - Idem potest esse examinator et parochus consultor, non autem in eadem causa.

第五章
堂會議院

391 條 - 1 項 - 稱座堂或團體堂會議院者,謂以在堂內特別嚴肅恭敬天主爲目的之教士團體;其座堂會議院並以主教之元老院及會議院資格,依聖法律之規定,輔佐主教,及於主教座出缺時,代其管理座堂區.

2 項 - 團體堂會議院,如因教宗所頒賜之特別權利或不知若干年之沿用,而享有尊榮或最尊榮之稱號時,始得享有之.

392 條 - 惟宗座始得籌設卽創建或變更及消滅座堂及團體堂之會議院.

393 條 - 1 項 - 會議院各堂內,應有高等會議員及普通會議員分配各職務,並得有較小之同一或數等級聖祿職.

2 項 - 堂會議院由高等及普通會議員組織之;但關於高等會議員,如本院之章程另有規定者,不在此限.輔助堂會議員之較低聖祿職,卽會議員之助手,不得加入會議院之組織.

3 項 - 非得宗座之特別准許,不得設立不與收入相結合之堂會議員職位.

394 條 - 1 項 - 有定額會議員之會議院應按獻款之數目,定受收薪俸會議員之數目;其無定額者,由主教於諮詢堂會議院之意見後,斷定其入款項所能相稱維持之人數規定之.

2 項 - 惟宗座得創設高等會議員職位;主教於得會議院之同意後,得恢復已經消滅之高等會議員職位,及得對於會議院已經設立之聖祿職位,增加會議員或助手之聖祿職.

3 項 - 如座堂會議院或團體堂尊榮會議院之獻款極微,甚至與每日所分

CAPUT V.

De Capitulis canonicorum.

Can. 391. - § 1. Capitulum canonicorum sive cathedrale sive collegiale seu collegiatum est clericorum collegium ideo institutum ut sollemniorem cultum Deo in ecclesia exhibeat et, si agatur de Capitulo cathedrali, ut Episcopum, ad normam sacrorum canonum, tanquam eiusdem senatus et consilium, adiuvet, ac, sede vacante, eius vices suppleat in dioecesis regimine.

§ 2. Capitulum collegiale appellatur insigne au perinsigne, si hoc titulo ex apostolico privilegio vel ab immemorabili gaudeat.

Can. 392. - Capitulorum tum cathedralium tum collegialium institutio seu erectio, innovatio ac suppressio Sedi Apostolicae reservatur.

Can. 393. - § 1. In qualibet ecclesia capitulari sint dignitates et canonici inter quos varia officia distribuantur; possunt esse etiam alia minora beneficia in uno vel pluribus gradibus.

§ 2. Capitulum constat dignitatibus et canonicis, nisi, ad dignitates quod attinet, aliud ex capitularibus constitutionibus eruatur; non autem inferioribus beneficiariis seu mansionariis, qui canonicis auxilium praestant.

§ 3. Canonicatus sine adnexis emolumentis ne instituantur sine speciali Apostolicae Sedis concessione.

Can. 394. - § 1. In Capitulis numeratis tot sint praebendati, quot praebendae; in non numeratis, quot ex proventibus decenter sustentari posse, Episcopus, audito Capitulo, iudicaverit.

§ 2. Erectio dignitatum Sedi Apostolicae reservatur; sed est in Episcopi potestate, consentiente Capitulo, exstinctas forte dignitates restituere et praebendis in Capitulo iam exstantibus alias sive canonicales sive beneficiales addere.

§ 3. In ecclesiis cathedralibus et collegialibus insignibus ubi adeo tenues praebendae sunt una cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo canonico-

得之俸餉相合併,亦不能維持與會議員相稱之生活時,主教於諮詢會議院之意見,及得宗座之准許後,宜將數聖祿職結合於其他獻款;如仍不能達到目的時,卽消滅數捐款;如世俗人有保護該獻款之權時,須先得其同意,而將該獻款之利息及收入,與其他獻款及每日可分給之俸餉相結合,以減少其獻款之數目;惟應注意存留行恭敬天主之禮節,及維持教堂之品格所需要之適當數目.

rum decori plane sint impares, Episcopi, audito Capitulo et impetrata Sanctae Sedis licentia, vel beneficia aliquot simplicia non residentialia praebendis uniant, vel, si hac ratione provideri non possit, aliquibus praebendis suppressis, cum patronorum consensu, si de iure patronatus laicorum sint, quarum fructus et proventus reliquarum praebendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad minorem numerum reducant, ita tamen ut tot supersint, quot divino cultui celebrando ac dignitati ecclesiae commode respondeant.

395 條 - 1 項 - 如座堂或團體堂無每日得分之俸餉,或爲數極微,致人不甚重視時,主教得從高等及普通會議員,及其他職務,並該堂聖祿職之獻款所受利息,收入及臨時進款提出三分之一,以爲每日得分之俸餉.

Cau. 395. - § 1. In ecclesiis tam cathedralibus quam collegialibus in quibus nullae sunt quotidianae distributiones vel ita tenues ut verisimiliter negligantur, Episcopi tertiam partem separent fructuum, proventuum, obventionum quae ex dignitatibus, canonicatibus, officiis aliisque illius ecclesiae beneficiis percipiuntur et in distributiones quotidianas convertant.

2 項 - 於無論任何緣由,不能開始實行分餉之辦法時,主教宜對於疏忽之高等及普通會議員,並聖祿職之人,規定與分餉相稱,及代分餉之罰金.

§ 2. Si distributiones quavis de causa introduci nequeant, Episcopus in dignitates, canonicos ac beneficiarios negligentes pecuniarias constituat mulctas, quae distributionibus respondeant earumque locorum teneant.

3 項 - 應讓與分餉於盡職者,並須免除一切勾串及寬容;如高等會議員之收入與普通會議員之財團卽財產有差別及分離時,由高等會議員喪失之分餉,應讓與其他在場之高等會議員,否則讓與於財產缺乏之本堂或其他善會,由主教隨意爲之.

§ 3. Distributiones cedunt diligentibus, quavis collusione aut remissione exclusa; si vero dignitates habeant proventus a massa seu bonis canonicorum diversos et separatos, distributiones ab eis amissae cedunt aliis dignitatibus praesentibus, si adsint, secus fabricae ecclesiae, quatenus indigeat, aut alii pio loco, Episcopi arbitrio.

4 項 - 凡堂會議院,應各依其規則指定一或數監察者,卽加點誌者,逐日標記不到場躬行恭敬天主之公禮節者,並應先在本堂會議院或其會長前,發誓願盡忠職務;主教亦得附派另一加點誌者,如所有加點誌者,均不到場時,應以到場之會員中資格最深者代理之.

§ 4. Ab unoquoque Capitulo, secundum sua cuiusque statuta, unus vel plures censores, seu *punctatores* nominentur, qui absentes a divinis officiis quotidie notent, praestito prius coram Capitulo vel eius praeside iureiurando de suo munere fideliter obeundo; quibus Episcopus alium addere potest punctatorem; quod si abfuerint punctatores, senior e canonicis qui adsunt, illorum vices suppleat.

396 條 - 1 項 - 惟宗座始得授與座堂或團體堂會議院之高等會議員職位.

Can. 396. - § 1. Collatio dignitatum tum in Capitulis cathedralibus tum in collegialibus Sedi Apostolicae reservatur.

2 項 - 禁止隨意選擇職位,廢除相牴觸之習慣;但不妨礙創立時之規則.

§ 2. Prohibetur optio, reprobata contraria consuetudine, sed salva fundationis lege.

3 項 - 座堂會議院中,至少其充第一高等職位者,在可能及其餘情形均同等時,宜爲神學或聖法學之博士.

§ 3. Prima saltem dignitas in Capitulo cathedrali, quantum fieri potest et ceteris paribus, laurea doctorali in sacra theologia vel iure canonico polleat.

397 條 - 除堂會議院之規則另有規定外,高等及普通會議員按其高下等級,有下列各目所指定之權利義務:

Can. 397. - Nisi aliud in statutis capitularibus caveatur, dignitatibus et canonicis secundum ordinem praecedentiae ius et officium est:

1 目 - 於每年較高等之節期代理主教施行聖禮;

1º Episcopi vicem supplere in peragendis functionibus sacris in sollemnioribus anni festivitatibus;

2 目 - 於主教行主教大禮進堂時奉獻洒聖水之器具及行裹禮司祭之職務;

2º Episcopo celebranti in pontificalibus, aspersorium in ingressu ecclesiae porrigere et presbyteri assistentis fungi officio;

3 目 - 爲患病之主教行聖事;爲死亡之主教行適當葬禮;

3º Eidem decumbenti ministrare Sacramenta; defuncto iusta funebria persolvere;

4 目 - 高等職位者係會議員爲限,得召集會議院及爲其主席,並命令及按排一切與聖詠處有關係之事務.

4º Convocare Capitulum eique praeesse ac praescribere et ordinare quae ad chori directionem referantur, dummodo dignitas sit de gremio Capituli.

398 條 - 1 項 - 凡座堂均應設神學會議員一人,及應於可能時,設告解會議員一人.

Can. 398. - § 1. In nulla ecclesia cathedrali desit officium canonici theologi et, ubi fieri poterit, canonici poenitentiarii.

2 項 - 團體堂及更有曾榮稱號之堂亦得於會議員中,設神學會議員及告解會議員之職位.

§ 2. Etiam in collegialibus, praesertim insignibus, officium canonici theologi et poenitentiarii constitui potest.

399 條 - 1 項 - 應選擇按考察所得之地方情形,與進行各職務較爲適宜之人爲神學會議員及告解會議員;如其他情形均同等時,應選擇神學博士爲神學會議員;神學或聖法學博士爲告解會議員,惟告解會議員以滿三十歲爲適宜.

Can. 399. - § 1. Canonicus theologus et poenitentiarius eligantur qui aptiores pro loci qualitate ad propria munera adimplenda reperiantur; sed, ceteris paribus, praeferantur doctores in sacra theologia, si agatur de canonico theologo, in sacra theologia vel iure canonico, si de poenitentiario; expedit praeterea ut canonicus poenitentiarius aetatis annum tricesimum expleverit.

2 項 - 非先察晰候補者之生活,品行,學問,不得授與神學會議員及告解會議員之獻款;如在何處所定有試驗方法時,並依其方法之規定.

§ 2. Praebenda theologalis et poenitentiaria ne conferantur, nisi prius de vita, moribus, doctrina candidatorum plane constiterit, salva lege concursus, ubi sit constituta.

3項 - 本法典禁止告解會議員同時在座堂區內受得或實行其他在外場上有管理權之職務.

§ 3. Canonicus poenitentiarius prohibetur aliud simul officium in dioecesi suscipere aut exercere, cui adnexa sit iurisdictio in foro externo.

400條 - 1項 - 神學會議員,有於主教諮詢座堂會議院之意見後所指定之日時,在堂內向公衆講聖經之義務;惟主教認爲以講解公教會之其他道理爲更有利益時,得委託其講解之.

Can. 400. - § 1 Canonici theologi est, diebus et horis ab Episcopo cum Capituli consilio designatis, publice in ecclesia explanare sacram Scripturam: sed Episcopus, si id utilius iudicet, potest eidem alia doctrinae catholicae argumenta in ecclesia explicanda committere.

2項 - 神學會議員,應親自盡其職務,如被阻礙逾六個月時,應自出費用,而以主教所指定之其他司祭代盡其職務.

§ 2. Canonicus theologus munus expleat suum ipse per se, vel, si ultra sex menses fuerit impeditus, propriis expensis per alium sacerdotem ab Episcopo deputandum.

3項 - 有重大理由時,主教得委託神學會議員在修道院內講聖學,以代其在堂內講道理之義務.

§ 3. Episcopus gravi de causa potest canonico theologo committere ut, loco lectionum in ecclesia, sacras disciplinas in Seminario doceat.

401條 - 1項 - 座堂及團體堂之告解會議員,依本法受得不得轉委之正權力,即得赦宥在座堂區內之外方人,及在座堂區外之本座堂區人之罪,連爲主教所保留之罪及懲治罰在內.

Can. 401. - § 1. Poenitentiarius canonicus tum ecclesiae cathedralis tum ecclesiae collegialis obtinet a iure potestatem ordinariam, quam tamen aliis delegare non potest, absolvendi etiam a peccatis et a censuris Episcopo reservatis, in dioecesi extraneos quoque, et dioecesanos extra territorium quoque dioecesis.

2項 - 前項告解會議員應於各會議院之堂內按主教之斷定於教民較爲便利之時間,即連公同行恭敬天主之禮節時間,於專指定爲告解之處所,等候願行告解之人.

§ 2. Debet in sede excipiendis confessionibus sibi in capitulari ecclesia destinata residere tempore ad fidelium commoditatem, iudicio Episcopi, opportuniore et praesto esse iis qui ad confitenda sua peccata accedunt ipso quoque divinorum officiorum tempore.

402條 - 堂會議院如負有管理靈魂之義務時,依第四百七十一條之規定,應由代理堂域司祭實行之.

Can. 402. - Si Capitulo adnexa sit cura animarum, haec exerceatur a vicario paroeciali ad normam can. 471.

403條 - 除高等職位外,主教於諮詢會議院之意見後,在座堂及團體堂內得授與一切及各聖祿職並會議員職位,廢止一切相牴觸之習慣及撤銷一切相牴觸之特別權利;惟不得妨害創立時所定之規則,及第一千四百三十五條之規定.

Can. 403. - Exceptis dignitatibus, ad Episcopum pertinet, audito Capitulo, conferre omnia et singula beneficia ac cononicatus in ecclesiis tum cathedralibus tum collegialibus, reprobata quavis contraria consuetudine et revocato quolibet contrario privilegio, sed firma contraria fundationis lege et praescripto can. 1435.

404條 - 1項 - 主教宜授與會議員之職位於有學問並無可指摘之超羣司祭.

Can. 404. - § 1. Canonicatus Episcopus conferat sacerdotibus doctrina vitaeque integritate praestantibus.

2項 - 授與會議員之職位時,如其餘情形均同等者,對於在大學受得神學或聖法學之博士學位或實行教會或教育之職務成績特別優良者,宜重視之,惟應遵守第一百三十條第二項之規定.

§ 2. In canonicatuum collatione, ceteris paribus, ratio habeatur illorum qui doctores in sacra theologia vel iure canonico renuntiati fuerint in aliquo athenaeo, vel laudabiliter ministerium ecclesiasticum aut magisterium exercuerint, firmo praescripto can. 130, § 2.

405條 - 1項 - 高等及普通會議員並聖祿職人,依第一千四百四十三條至第一千四百四十五條之規定,適法取得其職務後,除有其本職務之尊榮符號及特別權利外,立時按其等級獲得在聖詠所內一座位,及有領受利息及分餉之權利,並依第四百一十一條第三項之規定,於開會議時,有投票之權.

Can. 405. - § 1. Dignitates, canonici et beneficiarii, capta legitime beneficii sui possessione ad normam can. 1443-1445, statim pro gradu suo acquirunt, praeter insignia ac privilegia propria, scamnum in choro, ius percipiendi fructus, ac distributiones, ac vocem in capitulo ad normam can. 411, § 3.

2項 - 前項之人,均應於取得職務前依第一千四百零六條至一千四百零八條之規定,宣信德誓.

§ 2. De fidei professione ab ipsis ante captam possessionem emittenda servetur praescriptum can. 1406-1408.

406條 - 1項 - 賜稱座堂區內外之人爲名譽會議員,惟主教諮詢將受人該人之堂會議院後,始得爲之;但其總代理人及座堂會議院代理人,均不得爲之;惟主教宜愼重少用此權利.

Can. 406. - § 1. Episcopo, non autem Vicario Generali, nec Vicario Capitulari, ius est canonicos ad honorem nominandi sive dioecesanos sive extradioecesanos cum consilio Capituli cui canonicus est adscribendus, sed Episcopus raro et caute hoc iure utatur.

2項 - 主教於將賜稱其他座堂區之司祭爲名譽會議員時,應於諮詢本堂會議院之意見後,取得管理該司祭之主教之同意,否則其賜稱無效,並宜將被賜稱之司祭所得享之尊榮符號及特別權利通知該主教.

§ 2. Sacerdotem alienae dioecesis canonicum ad honorem nominaturus, Episcopus, praeter Capituli sui consilium, Ordinarii, cui subiectus est nominandus, assensum impetret, sub poena nominationis irritae, eundemque Ordinarium insignia edoceat ac privilegia quorum usum nominandus exinde habiturus sit.

3項 - 名譽會議員,在賜稱之座堂區以外居住者,不得超過有職務之會議員三分之一.

§ 3. Canonici ad honorem extra dioecesim in qua nominati sunt degentes, numero sint tertia parte minores canonicis titularibus.

407條 - 1項 - 羅馬城關之御殿堂,或團體堂會議院之名譽會議員,僅得在其御殿堂或團體堂及其屬下之堂內,使用特別權利及尊榮符號;在羅馬城外之堂之名譽會議員,僅宜在賜稱之座堂區內,使用特別權利及尊榮符號;但在座堂區外有第四百零九條第二項規定之情形時,不在此限.

Can. 407. - § 1. Canonici ad honorem alicuius basilicae vel ecclesiae collegialis almae Urbis, privilegiis et insignibus uti possunt tantum intra eiusdem basilicae vel collegiatae ecclesiae eiusque filialium ambitum; canonici vero ad honorem aliarum ecclesiarum extra Urbem, privilegiis et insignibus utantur in dioecesi tantum ubi nominati sunt, non autem extra dioecesim, nisi ad normam can. 409, § 2.

2項 - 名譽會議員,除有尊榮符號及受尊敬之特別權利,卽名譽權利外,並在聖詠所得一座位.

§ 2. Canonici ad honorem, praeter insignia et privilegia seu iura honorifica, obtinent etiam scamnum in choro.

408條 - 1項 - 座堂會議院高於一切團體堂會議院,連尊榮會議院在內,卽在其本會議院之堂內亦同;尊榮會議院高於無尊榮稱號之會議院;在同一會議院內,高等會議員應相互遵守其等級之秩序,惟均高於普通會議員;但有特別規則及適法習慣時,依其規則及習慣;普通會議員中其資格較深,卽先取得職務者,高於以後者;有職務之會議員高於名譽會議員;名譽會議員,高於聖祿職人;但高等或普通會議員之有主教神品者,高於一切高等及普通僅有司祭神品之會議員.

Can. 408. - § 1. Capitulum cathedrale praecedit collegiali, etiam insigni, in ipsa quoque collegiali ecclesia; Capitulum insigne praecedit non insigni; in eodem Capitulo, salvis peculiaribus statutis, vel legitimis consuetudinibus, dignitates, servato inter se praecedentiae ordine, praecedunt canonicis; canonici antiquiores, qui nempe prius possessionem ceperunt, posterioribus; canonici titulares, honorariis; honorarii, beneficiariis; dignitates vero aut capitulares charactere episcopali ornati omnibus dignitatibus ac canonicis in presbyterali tantum ordine constitutis praecedunt.

2項 - 堂會議院如有司祭,助祭,及副助祭之劃分聖祿職時,其等級之秩序,應依神品之等級定之;如神品之等級相同時,應依領神品之先後定之,不得依進入會議院之先後定之.

§ 2. In Capitulis in quibus habentur distinctae praebendae presbyterales, diaconales, subdiaconales, servetur praecedentia ordinis; et in eodem ordine praecedentia receptionis in ordinem, non autem in Capitulum.

409條 - 1項 - 凡座堂或團體堂內之有主教神品者,在聖詠所內執行職務時,應着主教制服;其餘高等及普通會議員並聖祿職人,應着創立時之大勅答或宗座之勅准內所指定之制服,否則視爲不在場者.

Can. 409. - § 1. In unaquaque ecclesia tum cathedrali tum collegiali, qui in dignitate episcopali sunt constituti, deferant in choro vestem episcopalem; ceteri omnes, dignitates, canonici et beneficiarii, vestem sibi in bulla erectionis assignatam vel apostolico indulto concessam; secus censeantur tanquam absentes.

2項 - 前項之人,得於會議院所在之全座堂區內,着在聖詠所內所着之制服,或會議院之特別符號;而不得在座堂區外着之,並廢止一切與此相牴觸之習慣;但扈從主教,或在會議或行其他大禮儀代理主教或會議院時,不在此限.

§ 2. Vestem choralem aut specialia insignia capitularia adhibere possunt in tota dioecesi in qua est Capitulum, sed, reprobata contraria consuetudine, non extra dioecesim, nisi vel Episcopum comitentur vel Episcopum aut Capitulum repraesentent in Conciliis aliisve sollemnitatibus.

410條 - 1項 - 各堂會議院應有其規則,高等及普通會議員並聖祿職人,均應謹愼遵守之.

Can. 410. - § 1. Sua cuique Capitulo statuta ne desint, ab omnibus dignitatibus, canonicis, beneficiariis religiose servanda.

2項 - 會議院依法定決議案所設立之規則,應呈請主教承認之;經承認後,非得主教之准許,不得取消或變更之.

§ 2. Statuta capitularia, per legitimum actum capitularem condita, approbanda subiiciantur Episcopo, sine cuius auctoritate postea nec abrogari possunt nec mutari.

3項 - 主教命令制定規則,而因堂會議院之懈怠,自受得命令起算,逾六月不制定時,主教得制定之,並命會議院遵守之.

§ 3. Si, Episcopo edicente ut statuta conficiantur, Capitulum id praestare neglexerit, exacto sexto ab intimatione mense, Episcopus eadem conficiat imponatque Capitulo.

411 條 - 1項 - 因討論本堂及會議院之事務,應按特定時期及地址,召集會議員之全體會議.此外凡主教或會議院主席或會議員過半數之意見,以召集會議爲有利益時,亦得召集臨時會議.

Can. 411. - § 1. Stato tempore ac loco conveniat canonicorum coetus de suae ecclesiae et Capituli negotiis acturus; alii praeterea conventus haberi poterunt, quoties id aut Episcopo aut Capituli praesidi aut maiori canonicorum parti expedire videatur.

2項 - 定期會議不用召集方式;臨時會議必須召集,並應依本會議院規則所定之方式.

§ 2. Ad habendum coetum ordinarium non est necessaria specialis convocatio; quae tamen ad extraordinarium requiritur, et facienda est secundum statuta capitularia.

3項 - 會議院開會時,普通會議員有投票權,名譽會議員無此權利;如高等會議員與普通會議員依第三百九十三條第二項之規定,組織一會議院時,高等會議員亦有投票權.

§ 3. In capitulis vocem habent canonici, exclusis honorariis, et dignitates, si una cum canonicis Capitulum constituant ad normam can. 393, § 2.

412 條 - 1項 - 座堂及團體堂會議員,應襄禮及輔助主教舉行大禮彌撒,或行其他主教禮節,主教請其在本城關之堂內充助手時亦同;但應由主教斷定在本堂內留足用之堂會議員及助手人數;一切會議員均應依主教適用之禮書,扈從主教進堂及出堂.

Can. 412. - § 1. Canonici sive ecclesiae cathedralis sive collegialis Episcopo sollemniter Missam celebranti aut alia pontificalia exercenti, etiam in aliis ecclesiis civitatis aut suburbii, ab eodem invitati, assistere et inservire debent, dummodo iudicio Episcopi sufficiens canonicorum et ministrorum in ecclesia numerus maneat: et eundem accedentem ad ecclesiam cathedralem et redeuntem comitari ad normam Caeremonialis Episcoporum.

2項 - 主教得選留座堂或團體堂之會議員二人,以輔佐自己辦理教會職務,或座堂區之事務.

§ 2. Episcopus potest duos e Capitulo sive cathedrali sive collegiali assumere ac retinere ut sibi in ecclesiastico ministerio ac dioecesis servitio assistant.

413 條 - 1項 - 各堂會議院應逐日在聖詠所依禮書之規定行聖禮;惟不妨礙創立時之規則.

Can. 413. - § 1. Quodlibet Capitulum obligatione tenetur quotidie divina officia in choro rite persolvendi, salvis fundationis legibus.

2項 - 行聖禮包括唱小時經及唱團體彌撒,並按禮書或獻款舉行其他彌撒.

§ 2. Divinum officium comprehendit psalmodiam horarum canonicarum et celebrationem cum cantu Missae conventualis, praeter alias Missas vel secundum rubricas Missalis vel ex piis fundationibus celebrandas.

3項 - 主教用主教之禮節在會議院之堂內,本人舉行彌撒,或委託他人代舉行時,該星期領體者得於該日不唱經而舉行團體彌撒.

§ 3. Missam conventualem sine cantu celebrare licet hebdomadario, cum in ecclesia, pontificali ritu, Episcopus vel alius loco Episcopi celebrat.

414 條 - 凡受得聖詠所之聖祿職者,應逐日在聖詠所內行聖禮;但依宗座之勅准,或創立時之規則輪班盡職務時,不在此限.

Can. 414. - Omnes et singuli qui chorale beneficium obtinent, tenentur in ipso choro divina officia persolvere singulis diebus, nisi servitium per *turnum* a Sede Apostolica aut fundationis legibus fuerit indultum.

415 條 - 1項 - 座堂或團體堂,如同時亦爲堂域之堂時,會議院與堂域司祭相互間法律上之關係,依下列各項之規定;但宗座之勅准,或區域正權力人於創立堂域時所認諾之特別契約另有規定者,不在此限.

Can. 415. - § 1. Si ecclesia cathedralis aut collegialis simul sit paroecialis, relationes iuridicae inter Capitulum et parochum reguntur normis quae sequuntur, nisi aliud ferat aut Sedis Apostolicae indultum aut particularis conventio in erectione paroeciae inita et a loci Ordinario legitime probata.

2項 - 堂域司祭有下列各目之權利義務:

§ 2. Ad parochum spectat:

1目 - 爲教民獻彌撒,並於適宜時刻講道理及循序解釋要理;

1° Applicare Missam pro populo et, debito tempore, praedicare ac christianam doctrinam fideles edocere;

2目 - 保存堂域之簿册及繕寫其正本;

2° Custodire libros paroeciales et ex iis attestationes extrahere;

3目 - 辦理第四百六十二條所指定之堂域司祭職務;但會議院依法律之規定,以遇高等或普通或名譽會議員,或聖祿職人之葬禮時爲限,有在堂內行適當葬禮,及舉行安靈彌撒之權利;

3° Functiones paroeciales peragere de quibus in can. 462. Iusta funebria, in ecclesia ad normam iuris peragenda, non exclusa Missa exsequiali, persolvere ad Capitulum pertinet tantum in casu quo de funere agatur alicuius dignitatis, vel canonici, etiam honorarii tantum, vel beneficiarii;

4目 - 實行其他,雖非堂域司祭正職務,而在堂域內常爲之行爲;但以不妨礙在聖詠所應行之聖禮,及會議院所爲之同一行爲爲限;

4° Alias functiones non stricte paroeciales peragere quae in paroeciis fieri solent, modo non impediatur chorale servitium, nec Capitulum easdem functiones peragat;

5目 - 爲堂域教民之利益募集捐款及物件,無論直接或間接捐助者,均收存管理之,並按捐助人之意思處置之.

5° Eleemosynas in bonum paroecianorum colligere, easdem directe vel indirecte oblatas recipere, administrare et secundum offerentium voluntatem distribuere.

3項 - 堂會議院有下列各目之權利義務:

§ 3. Ad Capitulum spectat;

1目 - 保存聖體,但堂域司祭應保存聖龕之第二鑰匙;

1° Custodire sanctissimum Eucharistiae Sacramentum; sed altera sacri ciborii clavis apud parochum servari debet;

2 目 - 監督堂域司祭在本堂會議院之堂內實行職務時,是否遵守禮書之規定;

3 目 - 管理聖堂及其財產,連遺贈者在內.

4 項 - 堂域司祭與堂會議院應互不妨害職務之實行;如有爭議時,由區域正權力人決斷之;惟決斷時,應特別注意爲教民講要理及解釋福音之適宜時間.

5 項 - 堂會議院不但不得妨害堂域司祭管理堂域,會議員亦應知自己以愛德而有補助堂域司祭之義務,如於無特別被指定之補助人時,尤有其義務,惟補助之方式,由區域正權力人定之.

2° Invigilare ut in functionibus a parocho in capitulari ecclesia peragendis leges liturgicae observentur;

3° Ecclesiae curam habere eiusque bona administrare cum piis legatis.

§ 4. Nec parochus capitulares nec Capitulum paroeciales functiones et munera impediat; exorto autem conflictu, quaestionem dirimat loci Ordinarius, qui in primis curare debet ut catechetica instructio et Evangelii explicatio hora fidelibus commodiore semper habeatur.

§ 5, Non solum Capitulum impedire nequit parochum in exercenda paroeciali cura, sed insuper sciant capitulares se ex caritate teneri, maxime si designati coadiutores desint, eidem adiutricem operam navare, secundum modum ab Ordinario loci determinandum.

416 條 - 各堂會議院之規則內,應有普通會議員及聖祿職人輪班實行主祭及助祭,副助祭職務之適宜規定;但高等會議員,神學會議員,告解會議員,並另有助祭及副助祭之獻款時,司祭神品會議員,均不得實行助祭或副助祭之職務.

Can. 416. - In statutis capitularibus iusta designetur norma, ad quam canonici et beneficiarii in servitio alitaris fungantur per turnum tum officio celebrantis tum etiam ministerio diaconi ac subdiaconi, exclusis tamen ab hoc ministerio dignitatibus, canonico theologo, poenitentiario et, si praebendae distinctae habeantur, canonicis ordinis presbyteralis.

417 條 - 1 項 - 團體彌撒應獻爲一切恩人.

2 項 - 會議員自己因疾病不能舉行彌撒時,對於代其舉行或獻團體彌撒之會議員,並無給付報酬之義務;但本堂會議院之規則,或特別習慣另有規定時,不在此限.

3 項 - 有從每日得分俸餉之總額,或一切獻款之利息內,提付報酬於舉行彌撒者之習慣時,得存留之.

Can. 417. - § 1. Missa conventualis applicanda est pro benefactoribus in genere.

§ 2. Capitularis infirmitate detentus non tenetur eleemosynam praebere sacerdoti capitulari, qui ipsius vicem supplet in Missae conventualis celebratione et applicatione, nisi statuta capitularia vel particularis consuetudo aliud ferant.

§ 3. Servari potest consuetudo praebendi stipem celebranti vel ex cumulo distributionum vel ex reditibus omnium praebendarum per contributum.

418 條 - 1 項 - 凡有逐日親到聖詠所義務之會議員及聖祿職人,每年不到場之期間,無論連續或間斷,均以三月爲限,並廢止與此相牴觸之習慣;但本堂會議院之規則,或適法習慣,定有較長服務之時期者,不在此限.

Can. 418. - § 1. Reprobata contraria consuetudine, canonici ac beneficiarii quotidiano choro adstricti, possunt singuli abesse tres tantum menses in anno, sive continuos sive intermissos, dummodo propriae ecclesiae statuta aut legitima consuetudo servitium diuturnius non requirant.

2項 - 非有適法理由及主教之特別准許,不得於四旬或將臨期內,或第三百三十八條第三項所指定每年最大瞻禮之日期休假;會議員並不得同時有逾三分之一之不在場者.

§ 2. Sine causa legitima et speciali Episcopi licentia nec feriari licet Quadragesimae et Adventus tempore, aut in praecipuis anni solemnitatibus de quibus in can. 338, § 3; nec permittitur uno eodemque tempore capitulares ultra tertiam partem abesse.

3項 - 休假者,不得分受各類之分餉,即到場之會議員讓與時,亦不得分受;惟收得獻款之利息,或一切獻款之利息均爲分餉時,應分受其分餉三分之二.

§ 3. Tempore vacationum omne genus distributiones amittuntur, non obstante remissione ab aliis capitularibus facta; sed percipiuntur praebendae proventus aut duae tertiae distributionum partes, si omnes praebendae proventus in distributionibus consistant.

419 條 - 1項 - 堂會議員,如非同時均有親到聖詠所義務者時,凡有其義務者,非於特別情形內有適法及正當理由,不得委他人代盡其義務;其受委之人,應係無同時到聖詠所義務之人;如被代理者爲會議員時,代理人亦應係同堂之會議員;如爲聖祿職人時,代理人應係聖祿職人;凡無到聖詠所之義務者,於無該義務之日期,亦無在聖祿職之處所居住之義務.

Can. 419. - § 1. In ecclesiis in quibus non omnes simul choro intersunt, qui ad eum adstringuntur nequeunt per alium huic obligationi satisfacere. nisi in casibus particularibus, iusta ac rationabili de causa, et modo substitutus eodem tempore servitio chori non sit adstrictus, et sit in eadem ecclesia canonicus, si agatur de supplenda vice canonici, beneficiarius, si de beneficiarii; qui vero ad chorum non adstringuntur, obligatione residendi in loco beneficii non tenentur per dies quibus a choro absunt.

2項 - 凡同日有舉行二台彌撒之義務者,即一台爲教民,一台團體彌撒;應親身舉行及獻團體彌撒,他彌撒應委他人代行,或親身於第二日舉行之.

§ 2. Si quis eodem die urgeatur onere utriusque Missae et pro populo et conventuali, hanc ipse celebret applicetque per se, illam per alium vel per se die sequenti.

420 條 - 1項 - 凡下列各目所指定之人,均認爲有宥免到聖詠所之理由,而受得獻款之利息,及每日所分之俸餉:

Can. 420. - § Ita excusantur a choro ut percipiant fructus praebendae ac distributiones quotidianas:

1目 - 曾依第四百二十二條第二項之規定,受得榮典之堂會議員;

1° Capitulares *iubilati* ad normam can. 422, § 2;

2目 - 神學會議員實行其本職務之日者;

2° Canonicus theologus singulis diebus quibus suo munere fungitur;

3目 - 告解會議員遇唱聖詠之時刻,正爲其聽告解之時刻者;

3° Canonicus poenitentiarius dum tempore chori vacat confessionibus audiendis;

4目 - 堂域代理司祭及被主教委託爲堂域司祭或堂域司祭之幫助人之其他會議員,實行堂域職務之時者;

4° Vicarius paroecialis aliusve e Capitulo sive parochus sive coadiutor ab Episcopo deputatus. dum paroecialibus vacat officiis;

5 目 - 因疾病或其他不可抗力之阻礙,不能到聖詠所者;

6 目 - 在他處所任教宗之使節,或現時侍從教宗者;

7 目 - 依第一百二十六條之規定,行避靜神工者;但因此而宥免到聖詠所之義務,每年以一次爲限;

8 目 - 隨從主教或代主教晉謁宗徒之門限者;

9 目 - 受主教或會議院之派遣,而出席於天主教會之全體或全或省或座堂區會議者;

10 目 - 於得會議院之同意後,而主教亦未反對時,爲會議院或本堂之利益不到聖詠所者;

11 目 - 依第四百一十二條第一項之規定,襄助主教行聖禮者;

12 目 - 扈從主教視察座堂區,或以主教之名義及命令實行視察者;

13 目 - 爲補助辦理第一千九百九十九條以下各條所規定之訴訟行爲,或在訴訟內被傳爲證人者;惟以其履行該義務之日時爲限;

14 目 - 堂域司祭顧問,試驗人,座堂區會議審判官,惟以實行其本職務之時爲限.

2 項 - 僅前項第一第七第十一第十三各目所列之人,始得分受僅在場人應分之俸餉;但創立人之特意與此相牴觸時,不在此限.

421 條 - 1 項 - 凡下列各目所指定之人,均認爲有宥免到聖詠所之理由,而受得獻款之利息;惟不得受分餉:

1 目 - 經區域正權力人之准許,在聖教會所承認之學校內公然講聖神學或天主教會之法學者;

5º Qui infirmitate aliove physico impedimento choro prohibentur assistere;

6º Qui pontificia legatione alibi funguntur aut personae Romani Pontificis actu inserviunt;

7º Qui piis exercitiis vacant ad normam can. 126; quo tamen indulto semel tantum in anno chori servitio liberantur;

8º Accedentes una cum Episcopo aut eiusdem vice ad visitanda Limina Apostolorum;

9º Qui ab Episcopo vel Capitulo mittuntur ad Concilium Oecumenicum, plenarium, provinciale aut ad Synodum dioecesanam;

10º Qui de Capituli consensu, non contradicente Episcopo, absunt a choro ob Capituli seu propriae ecclesiae utilitatem;

11º Qui Episcopo sacra peragenti assistunt ad normam can. 412, § 1;

12º Qui Episcopum comitantur in visitatione dioecesis vel visitationem ipsam eius nomine et mandato peragunt;

13º Qui operam navant conficiendis processibus in causis de quibus in can. 1999 seqq., vel uti testes in his causis vocati sunt, pro diebus et horis quibus hoc officium praestant;

14º Parochi consultores, examinatores et iudices synodales, dum proprio munere funguntur.

§ 2. Distributiones vero quae *inter praesentes* dicuntur, ii tantum percipiunt, qui in § 1, nn. 1, 7, 11, 13, enumerantur, nisi obstet fundatorum expressa voluntas.

Can. 421. - § 1. Excusantur a choro, sed percipiunt praebendae fructus dumtaxat, non autem distributiones:

1º Qui de licentia Ordinarii loci publice docent in scholis ab Ecclesia recognitis sacram theologiam aut ius canonicum;

2目 - 經正權力人之准許,在聖教會所承認之學校內,學習聖神學或天主教會之法學者;

3目 - 會議員充座堂會議院代理人,總代理人,總審判官,祕書長者;惟於實行其本職務之時爲限;

4目 - 依第四百一十二條第二項之規定,伺候主教之會議員.

2項 - 一切獻款之利息,均爲分餉或其利息極微不及分餉之三分之一時,前項之人僅分受由獻款之利息及分餉所合併分餉三分之二.

422 條 - 1項 - 凡享受獻款人,在同一城或至少同一座堂區內之一或數聖堂內,連續善盡其公念聖詠之職務滿四十年者,得受惟宗座始得頒賜之酬勳,及榮典之特恩.

2項 - 承受榮典者,雖未在聖祿職處所居住時,亦受得獻款之利息及分餉,連僅在場者應分之俸餉在內;但創立人或獻款人之特意,或本堂規則或習慣與此相牴觸時,不在此限.

3項 - 依創立時之規則,會議員享有之選擇權,於承受榮典後,即喪失之.

第六章
座堂區顧問

423 條 - 在座堂區內不能創立或恢復座堂會議院時,主教以不妨礙宗座之特別法令爲限,應選任熱心敬主及品學兼優聰明超羣之司祭,爲座堂區顧問.

424 條 - 主教選任顧問,應遵守第四百二十六條之規定.

425 條 - 1項 - 座堂區顧問,宜至少六人;如座堂區之司祭較少時,顧問宜至少四人,均宜居住於主教所駐之城內或近郊鄉內.

2º Dantes operam studio sacrae theologiae aut iuris canonici in publicis scholis ab Ecclesia probatis, de Ordinarii licentia;

3º Vicarius capitularis, Vicarius Generalis, officialis ac cancellarius, si de gremio sint, dum suis muneribus vacant;

4º Canonici qui Episcopo inserviunt ad normam can. 412, § 2.

§ 2. Quod si omnes praebendae fructus consistant in distributionibus, vel adeo sint tenues ut tertiam distributionum partem non attingant, tunc memorati omnes duas tantum tertias partes distributionum lucrantur, cumulatas ex fructibus praebendae ac distributionibus.

Can. 422. - § 1. Praebenda fruentes ab Apostolica tantum Sede impetrare possunt indultum emeriti seu, ut aiunt, *iubilationis* post continuum et laudabile quadraginta annorum in eadem vel distinctis ecclesiis eiusdem civitatis vel saltem dioecesis chori servitium.

§ 2. Iubilatus, etiamsi in loco beneficii non resideat, percipit tum fructus praebendae tum distributiones etiam inter praesentes, nisi obstent expressa fundatorum vel oblatorum voluntas, ecclesiae statuta aut consuetudo.

§ 3. Ius optandi, si ex lege fundationis competat, non est capitulari iubilato.

CAPUT VI.

De consultoribus dioecesanis.

Can. 423. - In quibus dioecesibus nondum constitui potuit restituive cathedrale canonicorum Capitulum, instituantur ab Episcopo, salvis peculiaribus Apostolicae Sedis praescriptis, consultores dioecesani, hoc est sacerdotes pietate, moribus, doctrina ac prudentia commendati.

Can. 424. - Consultores nominat Episcopus, firmo praescripto can. 426.

Can. 425. - § 1. Consultores dioecesani numero sint saltem sex; in dioecesibus ubi pauci sint sacerdotes, saltem quatuor; iidemque omnes in civitate episcopali vel in locis vicinioribus commorentur.

2項 - 座堂區顧問應於就職前,宣誓盡忠職務,不徇任何情面.

426條 - 1項 - 座堂區顧問之任期爲三年.

2項 - 滿三年後,主教應另遴選他人任該職位,或仍命前任連任三年;每三年均應如此辦理.

3項 - 凡顧問無論因任何理由,在三年之任期內,不實行職務時,主教應於諮詢其餘顧問之意見後,另選他人補充之,惟其任期僅以原任期爲限.

4項 - 三年之任期屆滿,如正值主教座出缺時,該顧問之職務,應存續至新主教就職之時.新主教應自實際取得座堂區起算,六月以內依本條之規定,另授與該職務.

5項 - 主教座出缺時,如遇顧問有死亡或拋棄職務者,座堂會議院代理人,應於得其餘顧問之同意後,選任他人爲顧問;惟新主教就職時,該顧問應得新主教之承認,方得實行其職務.

427條 - 座堂區顧問團,代座堂會議院爲主教之元老院;故凡本法律於主教能執行職務,或發生障碍或出缺時,爲管理座堂區而授與座堂區議院之一切權利義務,亦視爲授與座堂區顧問團.

428條 - 顧問任期未屆滿時,非有正當理由,並於諮詢其他顧問之意見後,不得撤銷其職務.

§ 2. Antequam munus huiusmodi suscipiant, iusiurandum interponant de officio fideliter exsequendo sine ulla acceptione personarum.

Can. 426. - § 1. Officium consultorum est ad triennium.

§ 2. Exacto triennio, Episcopus vel alios in eorum locum substituat, vel eosdem ad aliud triennium confirmet, quod idem servetur singulis triennis.

§ 3. Deficiente, quavis de causa, aliquo consultore intra triennium, Episcopus alium de consilio ceterorum consultorum substituat, isque in officio maneat usque ad expletum idem triennium.

§ 4. Cum vero triennium excidisse contigerit vacante sede episcopali, consultores in officio maneant usque ad accessum novi Episcopi, qui intra sex menses ab inita possessione providere debet ad normam huius canonis.

§ 5. Si, sede vacante, aliquis consultor moriatur vel renuntiet, Vicarius Capitularis, de consensu aliorum consultorum, alium nominet, qui tamen, ut munere, sede plena, fungatur, indiget novi Episcopi confirmatione.

Can. 427. - Coetus consultorum dioecesanorum vices Capituli cathedralis, qua Episcopi senatus, supplet; quare quae canones ad gubernationem dioecesis, sive sede plena sive ea impedita aut vacante, Capitulo cathedrali tribuunt, ea de coetu quoque consultorum dioecesanorum intelligenda sunt.

Can. 428. - Durante munere, consultores ne removeantur, nisi ob iustam causam ac de consilio ceterorum consultorum.

第七章
主教座之障礙或出缺及座堂會議院代理人

CAPUT VII.
De sede impedita aut vacante ac de Vicario Capitulari.

429條 - 1項 - 主教因被拘留,監禁,流刑或因無能力爲執行其職務而發生障礙,並不能與其座堂區人互通書信時,除

Can. 429. - § 1. Sede per Episcopi captivitatem, relegationem, exsilium, aut inhabilitatem ita impedita, ut ne per litteras quidem cum dioecesanis communicare ipse possit, dioecesis regimen, nisi Sancta

宗座預定有辦法外,管理座堂區權應歸主教之總代理人,或主教所委託之其他教士.

Sedes aliter providerit, penes Episcopi Vicarium Generalem vel alium virum ecclesiasticum ab Episcopo delegatum esto.

2項・主教審酌情形,認爲有重大理由時,得委託數人爲互相接續職務之人.

§ 2. Potest in casu Episcopus, gravi de causa, plures delegare, qui sibi invicem in munere succedant.

3項・前二項之人不執行職務,或因有第一項敘述之障礙時,座堂會議院應選任代理人,使用座堂會議院代理人之權力,管理座堂區.

§ 3. His deficientibus, vel, uti supra dictum est, impeditis, Capitulum ecclesiae cathedralis suum Vicarium constituat, qui regimen assumat cum potestate Vicarii Capitularis.

4項・凡依前三項之規定,取得管理座堂區之職務者,應迅將主教座之障礙及自己取得職務之事實,呈報宗座.

§ 4. Qui dioecesim regendam, ut supra, suscepit, quamprimum Sanctam Sedem moneat de sede impedita ac de assumpto munere.

5項・主教受棄絕或禁止聖事或停職罰時,由總主教,如總主教不執行職務或爲受該罰者時,由其隸屬主教中資深之主教,立時請求教宗設法處理之;如爲依第二百八十五條所指定之座堂區或地域時,其依法選定之總主教,有呈報之義務.

§ 5. Si Episcopus in excommunicationem, interdictum vel suspensionem inciderit, Metropolita, eoque deficiente, vel, si de eodem agatur, antiquior inter Suffraganeos ad Sedem Apostolicam illico recurrat, ut ipsa provideat; quod si de dioecesi agatur vel praelatura de quibus in can. 285, Metropolita qui fuit legitime electus, obligatione recurrendi tenetur.

430條・1項・主教座因主教死亡,或宗座准許之拋棄,或接收調動及撤銷之通知而出缺.

Can. 430. - § 1. Sedes episcopalis vacat Episcopi morte, renuntiatione a Romano Pontifice acceptata, translatione ac privatione Episcopo intimata.

2項・除授與聖祿職及聖教會其他之官職外,總代理人以得主教死亡之確實消息時止,其所辦理之一切事務,均爲有效;主教或總代理人,以得教宗已有前項行爲之確實消息時止,主教或總代理人所辦理之一切事務,均爲有效.

§ 2. Nihilominus, excepta collatione beneficiorum aut officiorum ecclesiasticorum, omnia vim habent quae gesta sunt a Vicario Generali, usque dum hic certam de obitu Episcopi notitiam acceperit, vel ab Episcopo aut Vicario Generali, usque dum certa de memoratis actibus pontificiis notitia ad eosdem pervenerit.

3項・主教應自得調動之確實消息起算,四月內應赴調任之新座堂區,並依第三百三十三條及第三百三十四條之規定,實際取得之;自實際取得之日起,其原任之座堂區爲出缺;主教在該期間內對其原任之座堂區,有下列各目之權利義務:

§ 3. A certa translationis notitia Episcopus intra quatuor menses debet dioecesim *ad quam* petere eiusdemque canonicam possessionem assumere ad normam can. 333, 334 et a die captae possessionis dioecesis *a qua* plene vacat; interim vero in eadem Episcopus:

1目 - 有座堂會議院代理人之權利義務,而總代理人一切權利均消滅;

2目 - 存有定駐所主教之尊榮特別權利;

3目 - 依第一百九十四條第二項之規定,受得主教之完全收入.

1º Vicarii Capitularis potestatem obtinet eisdemque obligationibus tenetur, cessante qualidet Vicarii Generalis potestate;

2º Honorifica Episcoporum residentialium privilegia conservat;

3º Integros percipit fructus mensae episcopalis ad normam can. 194, § 2.

431 條 - 1項 - 主教座出缺時,管理座堂區權歸座堂會議院;但有宗座總理或宗座另定有辦法時,不在此限.

Can 431. - § 1. Sede vacante, nisi adfuerit Administrator Apostolicus vel aliter a Sancta Sede provisum fuerit, ad Capitulum ecclesiae cathedralis regimen dioecesis devolvitur.

2項 - 總主教或其他主教,依宗座之特別命令,而指定出缺座堂區之總理僅有座堂會議院代理人之一切權利,並受同一義務及刑法之拘束.

§ 2. Sicubi ex speciali Sanctae Sedis dispositione Archiepiscopus aliusve Episcopus Administratorem dioecesis vacantis designet, hic omnes et solas facultates habet quae Vicario Capitulari competunt, eisdem obligationibus ac poenis obnoxius.

432 條 - 1項 - 主教座出缺時,座堂會議院應自得出缺之消息起算,八日以內,選任座堂會議院代理人,代本會議院管理座堂區;如有收取利息之義務時,並應選任一或數忠實謹愼之財產管理人.

Can. 432. - § 1. Capitulum ecclesiae cathedralis, sede vacante, intra octo dies ab accepta notitia vacationis, debet Vicarium Capitularem qui loco sui dioecesim regat et, si fructuum percipiendorum ei munus incumbat, oeconomum unum vel plures fideles ac diligentes constituere.

2項 - 座堂會議院,無論因任何理由,於前項所定之期間,而未選任代理人或財產管理人時,其選任權歸總主教;如總座堂出缺或總座堂與隸屬座堂同時出缺時,該權歸較資深之隸屬主教.

§ 2. Si Capitulum intra praescriptum tempus Vicarium aut oeconomum, quavis de causa, nullum deputaverit, deputatio ad Metropolitam devolvitur; si autem ecclesia ipsa metropolitana fuerit vacans vel metropolitana simul et suffraganea, ad antiquiorem ex Episcopis suffraganeis.

3項 - 依第二百八十五條所指定座堂區或父老修院或正教長區,如其堂會議院於八日之期間內,未選任代理人或財產管理人時,依該條之規定適法所選定之總主教應選任之;但無座堂區之父老修院或修會之正教長區之規則,定有其他辦法者,不在此限.

§ 3. Etiam vacante dioecesi aut abbatia vel praelatura de quibus in can. 285, si Capitulum intra octiduum Vicarium vel oeconomum non nominaverit, hunc Metropolita qui fuit legitime electus ad normam citati canonis, constituat, nisi in abbatia vel praelatura *nullius* religiosa aliter ad normam constitutionum provideatur.

4項 - 座堂會議院將主教死亡之事實,而被選任之座堂會議院代理人,將其被選任之事實,均應迅速呈報宗座.

§ 4. Capitulum quantocius de morte Episcopi et deinde electus in Vicarium Capitularem de sua electione Sedem Apostolicam certiorem faciant.

433 條 - 1項 - 應僅選任一人爲座堂會議院代理人,廢止與此相牴觸之習慣;否則選任無效.

Can. 433. - § 1. Unus deputetur Vicarius Capitularis, reprobata contraria consuetudine; secus electio irrita est.

2項 - 選任座堂會議院代理人及財產管理人,應依第一百六十條至第一百八十二條之規定用會議之適法方式爲之;但不得妨礙本章之特別規定;其選任於扣除無效之票數後,以絕對過半數之決議爲有效.

§ 2. Vicarii Capitularis et oeconomi constitutio fieri debet per actum capitularem ad normam can. 160-182, salvis peculiaribus huius Capitis normis, et ad eius validitatem requiritur numerus suffragiorum absolute maior demptis suffragiis nullis.

3項 - 得選任一人同時爲座堂會議院代理人及財產管理人.

§ 3. Idem potest in Vicarium Capitularem et oeconomum deputari.

434條 - 1項 - 凡未領司祭神品者,或未滿三十歲者,或爲該出缺座已經被選舉,指定,或推薦之教士,均不得被選爲座堂會議院代理人;如被選時,亦不生效力.

Can. 434. - § 1. Ad Vicarii Capitularis munus deputari valide nequit clericus qui ad sacrum presbyteratus ordinem nondum fuerit promotus, aut tricesimum aetatis annum non expleverit, aut ad eandem vacantem sedem fuerit electus, nominatus vel praesentatus.

2項 - 除前項之規定外,座堂會議院代理人,宜爲神學或天主教法學之博士或碩士,或至少精通該學問者,及具有善良品行,健全道理,並虔敬天主,辦事幹練之人.

§ 2. Vicarius Capitularis sit praeterea in theologia aut iure canonico doctor vel licentiatus aut saltem earundem disciplinarum vere peritus, in eoque morum integritas, pietas, sana doctrina cum prudentiae laude conspirent.

3項 - 座堂會議院不遵守第一項所規定之條件時,由總主教;如總主教座出缺,或總主教座堂會議院違背該條件時,由該省之較資深隸屬主教,於認明該事實後,選任此次之代理人;而由座堂會議院被選人之行爲,依法當然無效.

§ 3. Si praescriptae § 1 conditiones posthabitae fuerint, Metropolita, aut si ecclesia metropolitana vacans fuerit, vel de ipso Capitulo metropolitano agatur, antiquior provinciae Episcopus, agnita rei veritate, Vicarium pro ea vice deputet; actus autem illius qui a Capitulo electus fuerat, ipso iure sunt nulli.

435條 - 1項 - 主教管理神物及時物之正權力,於選任座堂會議院代理人以前,歸座堂會議院;選任後,歸座堂會議院代理人;但依法律所特別禁止之事件,不在此限.

Can. 435. - § 1. Sicut ad Capitulum ante deputationem Vicarii Capitularis, ita deinde ad Vicarium Capitularem transit ordinaria Episcopi iurisdictio in spiritualibus et temporalibus, exceptis iis quae in iure expresse sunt eidem prohibita.

2項 - 故選任代理人以前之座堂會議院,及以後座堂會座院代理人,有第三百六十八條第二項所規定之一切權利,並得在本座堂區內准許各主教行主教禮節,如座堂會議院代理人本人爲主教時,亦得行之;但不得用寶座及華蓋.

§ 2. Quare Capitulum et postea Vicarius Capitularis omnia possunt quae enumerata sunt can. 368, § 2; item facultate pollent exercitium pontificalium in dioecesi cuilibet Episcopo permittendi, imo, si Vicarius Capitularis sit Episcopus, potest ipse eadem exercere, excluso tamen usu throni cum baldachino.

3項 - 座堂會議院代理人及座堂會議院不得有任何侵害座堂區或主教權利之行爲;本法特別禁止座堂會議院

§ 3. Vicario Capitulari et Capitulo non licet agere quidpiam quod vel dioecesi vel episcopalibus iuribus praeiudicium aliquod afferre possit; nominatim vero Vicarius Capitularis aliique sive de Capitulo sive

代理人及座堂會議院會員,或座堂會議院以外之人,即教士或世俗人,本人或委他人,將主教府檔案之文書携出,或毀壞,隱匿,變更之.

extranei, clerici aut laici, per se vel per alium prohibentur Curiae episcopalis documenta quaelibet subtrahere vel destruere vel celare vel immutare.

436 條 - 主教座出缺之期間,不得變更任何事務.

Can. 436. - Sede vacante nihil innovetur.

437 條 - 座堂會議院選任代理人時,不得將管理權爲自己保留一部分,或限定代理人之任期,或加其他限制.

Can. 437. - In Vicario constituendo nullam sibi iurisdictionis partem Capitulum retinere potest, nec gerendo muneri tempus praefinire aliasve restrictiones praestituere.

438 條 - 座堂會議院代理人,依第一千四百零六條至第一千四百零八條之規定,宣信德誓後,立即取得管理權,不用任何人之准許.

Can. 438. - Vicarius Capitularis, edita fidei professione de qua in can. 1406-1408, statim iurisdictionem obtinet, quin necessaria sit ullius confirmatio.

439 條 - 第三百七十條關於總代理人之規定,於座堂會議院代理人亦準用之.

Can. 439. - Quae in can. 370 de Vicario Generali praescripta sunt, eadem de Vicario quoque Capitulari dicta intelligantur.

440 條 - 座堂會議院代理人,依第三百三十八條第三百三十九條之規定,有在座堂區內居住及爲教民獻彌撒之義務.

Can. 440. - Vicarius Capitularis obligatione tenetur residendi in dioecesi et applicandae Missae pro populo ad normam can. 338, 339.

441 條 - 除有其他規定外,應依下列各目之規定辦理:

Can. 441. - Nisi aliter fuerit legitime provisum:

1 目 - 座堂會議院代理人及財產管理人,有受得相當報酬之權利,其報酬由省會議或依習慣定之,得從主教之收入或其他利息取得之;

1° Vicarius Capitularis et oeconomus ius habent ad congruam retributionem, in Concilio provinciali designatam vel recepta consuetudine concedi solitam, desumendam ex reditibus mensae episcopalis aut ex aliis emolumentis;

2 目 - 在主教座出缺期間之其他利息,應爲將來之主教保留,作座堂區緊要之需用;但以主教座未出缺時,應歸主教之利息爲限.

2° Cetera emolumenta, quo tempore sedes episcopalis vacaverit, futuro Episcopo pro dioecesis necessitatibus reserventur, si ad Episcopum, ecclesia non vacante, pertinuissent.

442 條 - 財產管理人,受座堂會議院代理人之監督,妥當管理天主教會之財產及收入.

Can. 442. - Oeconomus rerum ecclesiasticarum et proventuum curam et administrationem gerat, sub auctoritate tamen Vicarii Capitularis.

443 條 - 1 項 - 惟宗座始有撤銷座堂會議院代理人及財產管理人之權;代理人或財產管理人拋棄其職務,應用正確

Can. 443. - § 1. Vicarii Capitularis et oeconomi remotio Sanctae Sedi reservatur; renuntiatio authentica forma est exhibenda Capitulo, a quo tamen eam acceptari necsse non est, ut valeat; novi autem

方法,向座堂會議院爲之;但其拋棄不得座堂會議院之許可,仍生效力;經拋棄,死亡或撤銷職務後,應由座堂會議院依第四百三十二條之規定,選任新代理人或財產管理人.

Vicarii vel oeconomi constitutio post prioris renuntiationem, obitum vel remotionem ad ipsum Capitulum pertinet, facienda ad normam can. 432.

2項 - 座堂會議院代理人及財產管理人之職務,因新主教依第三百三十四條第三項之規定,實際取得座堂區而喪失.

§ 2. Cessat praeterea eorum munus per initam a novo Episcopo possessionem ad normam can. 334, § 3.

444條 - 1項 - 新主教應命座堂會議院及其代理人,財產管理人,並主教座出缺期間所委任之其他職務人,將關於各人之職務及管理權,並所管理之事務交代清楚,並應懲治因實行職務,或管理事務而犯罪之人,雖已經將事務交代清楚,並由座堂會議院,或接收交代人受得寬容或赦免者亦同.

Can. 444. - § 1. Novus Episcopus a Capitulo, a Vicario Capitulari, ab oeconomo et ab aliis officialibus, qui, sede vacante, fuerunt constituti, rationem exigere debet officiorum, iurisdictionis, administrationis munerisve ipsorum cuiuslibet, et in eos animadvertere, qui in suo officio seu administratione deliquerint, etiamsi, redditis rationibus, a Capitulo vel a Capituli deputatis absolutionem aut liberationem impetraverint.

2項 - 前項之人受得與天主教會有關係之文書時,應將該文書向新主教交代清楚.

§ 2. Iidem rationem reddant novo Episcopo scripturarum ad Ecclesiam pertinentium, si quae ad ipsos pervenerint.

第八章
總司祭

CAPUT VIII.
De vicariis foraneis.

445條 - 稱總司祭,謂受主教委託而管理第二百一十七條所規定之總堂域之司祭.

Can. 445. - Vicarius foraneus est sacerdos qui vicariatui foraneo, de quo in can. 217, ab Episcopo praeficitur.

446條 - 1項 - 主教宜從司祭,尤其從堂域司祭中,遴選認爲適宜者,爲總司祭.

Can. 446. - § 1. Ad munus vicarii foranei Episcopus eligat sacerdotem quem dignum iudicaverit, praesertim inter rectores ecclesiarum paroecialium.

2項 - 主教得隨意撤銷總司祭之職務.

§ 2. Vicarius foraneus ad nutum Episcopi amoveri potest.

447條 - 1項 - 總司祭除享有省會議或本座堂區會議所授與之權力外,並有依該會議內適法決議或本主教設立之規則,監督下列各目所指定事務之權利義務:

Can. 447. - § 1. Vicario foraneo, praeter facultates quas ei tribuit Synodus provincialis vel dioecesana et secundum normas in eadem Synodo legitime statutas vel ab Episcopo statuendas, ius et officium est invigilandi potissimum;

1 目 - 監督本總堂域或所管轄地域之教士行爲,是否合於聖法律之規定,及是否謹愼盡職務,特別注意是否盡在一定住所居住及講天主之道理,向幼童及成年人解釋要理,救助病人靈魂之義務;

1° Num ecclesiastici viri sui ambitus seu districtus vitam ducant ad normam sacrorum canonum suisque officiis diligenter satisfaciant, praesertim circa residentiae legem, divini verbi praedicationem, impertiendam pueris atque adultis catechesim et obligationem infirmis assistendi;

2 目 - 監督司祭及教民,是否實行主教視察時所發之命令;

2° Num decreta lata ab Episcopo in sacra visitatione exsecutioni mandentur;

3 目 - 監督司祭是否適當注意聖體之物質;

3° Num debitae cautelae circa materiam Sacrificii Eucharistici adhibeantur;

4 目 - 監督司祭是否注意並保存聖堂及聖器具之裝飾與光澤,關於保存聖體及舉行彌撒之物件,尤爲重要,並監督司祭實行聖職務是否依聖禮書之規定,管理聖教會之財產是否盡心,及是否正當盡與該財產結合之義務,尤其是否盡舉行彌撒之義務,並是否合法登錄及保存堂域簿籍.

4° Num decor et nitor ecclesiarum et sacrae supellectilis, maxime in custodia sanctissimi Sacramenti et in Missae celebratione, accurate servetur; ad sacrae functiones secundum sacrae liturgiae praescripta celebrentur; bona ecclesiastica diligenter administrentur, adnexaque illis onera, in primis Missarum, rite impleantur; rectene conscribantur et asserventur libri paroeciales.

2 項 - 總司祭爲明晰前項一切事件,應依主教所定之時期,視察本地域之堂域.

§ 2. De iis omnibus ut reddatur certior, vicarius foraneus debet, statutis ab Episcopo temporibus, sui districtus paroecias visitare.

3 項 - 總司祭得本地域之堂域司祭患重病之消息時,應立卽注意該司祭是否欠缺靈魂及肉身緊要之物件,及死亡時有無適當之葬禮,並應於該司祭患病或死亡時,防備堂內書籍,文書,聖器具及其餘物件之破壞或散失.

§ 3. Pertinet etiam ad vicarium foraneum, statim atque audierit aliquem sui districtus parochum graviter aegrotare, operam dare ne spiritualibus ac materialibus auxiliis honestoque funere, cum decesserit, careat; et curare ne, eo aegrotante vel decedente, libri, documenta, sacra supellex aliaque quae ad ecclesiam pertinent, depereant aut asportentur.

448 條 - 1 項 - 總司祭應於主教所定之日期,召集本地域之司祭開第一百三十一條所規定之講演會,卽討論會,並爲該會之主席;如在本地域之數地方開數會時,應監督其是否依規則開會.

Can. 448. - § 1. Vicarius foraneus debet, diebus ab Episcopo designatis, convocare presbyteros proprii districtus ad conventus seu collationes de quibus in can. 131 eisdemque praeesse; ubi vero plures habeantur huiusmodi coetus in variis districtus locis, invigilare ut rite celebrentur.

2 項 - 總司祭不兼堂域司祭時,應居住於總堂域內,或依主教指定之規則,居住於距離總堂域較近之處所.

§ 2. Si non sit parochus, debet residere in territorio vicariatus vel alio in loco non valde distanti secundum normas ab Episcopo definiendas.

449 條 - 總司祭每年至少一次應將本總堂域之情形向區域正權力人報告,

Can. 449. - Saltem semel in anno vicarius foraneus proprii vicariatus rationem reddere debet Ordi-

不但說明已經成就之善事,且所行之不善事,及不善表樣之事,及補救罪過所已用之方法,拔除罪根所可用之善方法,亦均說明之.

450 條 - 1 項 - 總司祭宜另有本總堂域之印章.

2 項 - 總司祭之等級高於本地域之一切堂域司祭及其他司祭.

第九章
堂域司祭

451 條 - 1 項 - 稱堂域司祭,謂受得永久管理堂域之職務,並附帶受主教之監督,以管理靈魂之義務之司祭或法人.

2 項 - 下列各目之司祭,均視爲堂域司祭,並有堂域司祭之一切權利義務,凡法令上稱堂域司祭者,亦包括在內:

1 目 - 類似堂域司祭,卽管理依第二百一十六條第三項所指定之類似堂域者;

2 目 - 堂域代理司祭,但以享有管理堂域之全權利者爲限;

3 項 - 軍隊之大小特務司祭所有之權利義務,應依宗座之特別法令認定之.

452 條 - 1 項 - 非經宗座之准許,不得依第一千四百二十三條第二項之規定,將管理堂域之職務及其一切權利義務授與法人,以本法人爲堂域司祭.

2 項 - 受得堂域之一切權利義務之法人,僅得與自己保留通常管理靈魂之權力,而關於實際實行管理靈魂之權利義務,應遵守第四百七十一條之規定.

453 條 - 1 項 - 僅對於曾經領受司祭神品之人授與堂域司祭之職務,方爲有效.

nario loci, exponens non solum quae intra annum bene gesta sint, sed etiam quae mala obrepserint, quae scandala exorta sint, quae remedia ad ea reparanda adhibita et quidquid agendum existimet ad ea radicitus exstirpanda.

Can. 450. - § 1. Vicarius foraneus sigillum habeat vicariatus proprium.

§ 2. Praecedit omnibus parochis aliisque sacerdotibus sui districtus.

CAPUT IX.
De parochis.

Can. 451. - § 1. Parochus est sacerdos vel persona moralis cui paroecia collata est in titulum cum cura animarum sub Ordinarii loci auctoritate exercenda.

§ 2. Parochis aequiparantur cum omnibus iuribus et obligationibus paroecialibus et parochorum nomine in iure veniunt:

1º Quasi-parochi, qui quasi-paroecias regunt, de quibus in can. 216, § 3;

2º Vicarii paroeciales, si plena potestate paroeciali sint praediti.

§ 3. Circa militum capellanos sive maiores sive minores, standum peculiaribus Sanctae Sedis praescriptis.

Can. 452. - § 1. Sine Apostolicae Sedis indulto paroecia nequit personae morali pleno iure uniri, ita nempe ut ipsamet persona moralis sit parochus, ad normam can. 1423, § 2.

§ 2. Persona moralis, cui paroecia sit pleno iure unita, habitualem tantum curam animarum retinere potest, servato, quod ad actualem spectat, praescripto can. 471.

Can. 453. - § 1. Ut quis in parochum valide assumatur, debet esse in sacro presbyteratus ordine constitutus.

2項 - 堂域司祭除有前項資格外,宜有善良品行,學問並熱心救靈,辦事幹練及爲妥善管理該出缺之堂域,依普通及特別法令所必要之資格.

§ 2. Sit insuper bonis moribus, doctrina, animarum zelo, prudentia, ceterisque virtutibus ac qualitatibus praeditus, quae ad vacantem paroeciam cum laude gubernandam iure tum communi tum particulari requiruntur.

454條 - 1項 - 管理堂域之人,如爲正管理人時,其職務應爲長久者;但不禁止依法律之規定,從該堂域罷免之.

Can. 454. - § 1. Qui paroeciae administrandae praeficiuntur qua proprii eiusdem rectores, stabiles in ea esse debent; quod tamen non impedit quominus omnes ab ea removeri queant ad normam iuris.

2項 - 一切堂域司祭之職務,並非同等長久;有特別長久者,謂之不易遷轉者;有普通長久者,謂之較易遷轉者.

§ 2. At non omnes parochi eandem obtinent stabilitatem; qui maiore gaudent, inamovibiles; qui minore, amovibiles appellari solent.

3項 - 非得宗座之准許,凡不易遷轉之堂域,不得變爲較易遷轉者;主教於諮詢座堂會議院之意見後,得宣示較易遷轉之堂域,爲不易遷轉者;惟座堂會議院代理人無此權利;設立新堂域時,宜爲不易遷轉者;但主教於諮詢座堂會議院之意見後,審酌人及地方之特別情形,按自己之明智意見,認爲以較易遷轉爲適當時,不在此限.

§ 3. Paroeciae inamovibiles nequeunt amovibiles reddi sine beneplacito apostolico; amovibiles possunt ab Episcopo, non autem a Vicario Capitulari, de Capituli cathedralis consilio, inamovibiles declarari; novae quae erigantur, sint inamovibiles, nisi Episcopus, prudenti suo arbitrio, attentis peculiaribus locorum ac personarum adiunctis, audito Capitulo, amovibilitatem magis expedire decreverit.

4項 - 類似堂域,均爲較易遷轉者.

§ 4. Quasi-paroeciae sunt omnes amovibiles.

5項 - 凡修會員充堂域司祭時,關於其本人之職務,常爲較易遷轉者;區域正權力人通知修會長後,修會長通知正權力人後,均得隨意遷轉之,彼此無須互得同意,亦無互相報告斷定理由之義務,更無須證明之;惟不得妨礙向宗座提起僅有移轉效力訴願之權利.

§ 5. Parochi autem, ad religiosam familiam pertinentes, sunt semper, ratione personae, amovibiles ad nutum tam loci Ordinarii, monito Superiore, quam Superioris, monito Ordinario, aequo iure, non requisito alterius consensu: nec alter alteri causam iudicii sui aperire multoque minus probare tenetur, salvo recursu in devolutivo ad Apostolicam Sedem.

455條 - 1項 - 除保留於宗座之堂域外,授與及任用堂域司祭權,歸區域正權力人,廢止一切與此相牴觸之習慣;惟不得妨礙依法律所受得選舉或推薦之特別權利.

Can. 455. - § 1. Ius nominandi et instituendi parochos competit Ordinario loci, exceptis paroeciis Sanctae Sedi reservatis, reprobata contraria consuetudine, sed salvo privilegio electionis aut praesentationis, si cui legitime competat.

2項 - 主教座依第四百二十九條之規定出缺或遇障碍時,下列各目之權利義務歸座堂會議院代理人,或其他管理座堂區人:

§ 2. Sede vacante aut impedita ad normam can. 429, ad Vicarium Capitularem aliumve qui dioecesim regat, pertinet:

1目 - 依第四百七十二條至第四百七十六條之規定,委任堂域代理司祭;

2目 - 對於出缺堂域確定選舉,或准許推薦,及任用被選舉或被推薦者;

3目 - 對於自由授與之堂域出缺後之至少逾一年者,授與堂域.

1° Vicarios paroeciales constituere ad normam can. 472-476;

2° Confirmare electionem aut acceptare praesentationem ad paroeciam vacantem, et institutionem electo aut praesentato concedere;

3° Paroecias liberae collationis conferre, si sedes ab anno saltem vacaverit.

3項 - 總代理人,非受得特別命令對於前項一切事件,均不得辦理之;但無妨礙第四百二十九條第一項之規定.

§ 3. Horum nihil Vicario Generali competit sine mandato speciali, salvo praescripto cit. can. 429, § 1.

456 條 - 委託修會所管理之堂域,依本會規則有推薦權之會長推薦本會之司祭於區域正權力人;區域正權力人依第四百五十九條第二項之規定任用之.

Can. 456. - Ad paroecias religiosis concreditas Superior, cui ex constitutionibus id competit, sacerdotem suae religionis praesentat Ordinario loci; qui eidem, servato praescripto can. 459, § 2, institutionem concedit.

457 條 - 本區域正權力人指定世俗司祭充類似堂域司祭時,應於諮詢第三百零二條所規定之顧問後爲之.

Can. 457. - Quasi-parochos e clero saeculari proprius loci Ordinarius nominat, audito Consilio de quo in can. 302.

458 條 - 區域正權力人,依第一百五十五條之規定,應授與出缺之堂域;但按地方及人之特別情形由正權力人之知識經驗爲以暫緩授與堂域更有利益時,不在此限.

Can. 458. - Vacanti paroeciae curet loci Ordinarius providere ad normam can. 155, nisi peculiaria locorum ac personarum adiuncta, prudenti Ordinarii iudicio, collationem tituli paroecialis differendam suadeant.

459 條 - 1項 - 區域正權力人有重大義務不徇任何人之情面授與出缺之堂域於按自己意見爲較適當之人.

Can. 459. - § 1. Loci Ordinarius, graviter onerata eius conscientia, obligatione tenetur vacantem paroeciam illi conferendi, quem magis idoneum ad eam regendam habuerit, sine ulla personarum acceptione.

2項 - 區域正權力人認定前項之人時,不但應注意其學問,並應注意其他一切爲管理該出缺之堂域所必要之資格.

§ 2. In hoc iudicio ratio haberi debet non solum doctrinae, sed etiam earum omnium qualitatum, quae ad paroeciam vacantem rite regendam requiruntur.

3項 - 故區域正權力人宜用下列各目之方法:

§ 3. Quare loci Ordinarius:

1目 - 閱覽主教府檔案內所存與將被選擇之教士有關係之文書;如正權力人認爲適當時,亦宜檢查祕密之記錄,及從本座堂區外各地方受得之文書;

1° Ne omittat documenta, si qua sint, ex Curiae tabulario desumere quae clericum nominandum respiciunt et notitias, secretas quoque, si opportunum iudicaverit, prudenter exquirere etiam ex locis extra dioecesim;

2 目 - 注意第一百三十條第二項之規定;

2° Prae oculis habeat praescriptum can. 130, § 2;

3 目 - 在自己及座堂區會議試驗人面前試驗該教士之道理;如該教士神學優異時,區域正權力人於得試驗人之同意後,得寬免其試驗.

3° Clericum examini super doctrina coram se et examinatoribus synodalibus subiiciat; a quo, de consensu eorundem examinatorum, potest dispensare, si agatur de sacerdote doctrinae theologicae laude commendato.

4 項 - 如有地域授與堂域依特別即依本篤第十四位於公曆一千七百四十二年十二月十四日公布之「既其事」勅法所規定之方法試驗,或依普通方法試驗時,宜在該地域暫存留其方法,至宗座另有規定時止.

§ 4. In regionibus in quibus paroeciarum provisio fit per concursum sive specialem ad normam const. Benedicti XIV *Cum illud*, 14 Dec. 1742, sive generalem, haec forma retineatur, donec Sedes Apostolica aliud decreverit.

460 條 - 1 項 - 堂域司祭依第一百五十六條之規定應僅有一堂域爲其正職務;但數堂域結合而均爲平等主堂域時,不在此限.

Can. 460. - § 1. Parochus ad normam can. 156 unam tantum titulo paroeciam habeat, nisi de paroeciis agatur aeque principaliter unitis.

2 項 - 一堂域內應僅有一堂域司祭實行管理靈魂權;廢除與此相牴觸之習慣並廢止相牴觸之一切特別權利.

§ 2. In eadem paroecia unus tantum debet esse parochus qui actualem animarum curam gerat, reprobata contraria consuetudine et revocato quolibet contrario privilegio.

461 條 - 堂域司祭自依第一千四百四十三條至第一千四百四十五條之規定,實際取得堂域之時起,擔負管理靈魂之職務;惟應於取得堂域前或同時依第一千四百零六條第一項第七目之規定宣信德誓.

Can. 461. - Curam animarum parochus obtinet a momento captae possessionis ad normam can. 1443-1445; et ante possessionem aut in ipso possessionis capiendae actu fidei professionem edere debet, de qua in can. 1406, § 1, n. 7.

462 條 - 除法令另有規定外,下列各目之職權爲堂域司祭保留之:

Can. 462. - Functiones parocho reservatae sunt, nisi aliud iure caveatur:

1 目 - 用大禮授與聖洗;

1° Baptismum conferre sollemniter;

2 目 - 在本堂域內公然爲病人送聖體;

2° Sanctissimam Eucharistiam publice ad infirmos in propria paroecia deferre;

3 目 - 除第三百九十七條第三目,第五百一十四條,第八百四十八條第二項,第九百三十八條第二項所規定之情形外,公然或祕密爲病人送臨終聖體,及授與終傅以安慰有死亡之危險者;

3° Sanctissimam Eucharistiam publice aut privatim tanquam Viaticum ad infirmos deferre atque in periculo mortis constitutos extrema unctione roborare, salvo praescripto can. 397, n. 3, 514, 848, § 2, 938, § 2;

4目 - 預告將領神品及將結婚者之姓名,監臨結婚儀式及授與結婚之降福;

5目 - 依第一千二百一十六條之規定,實行適宜之葬禮;

6目 - 依禮書或各地方之習慣,於望復活日或其他日,降福屋宇;

7目 - 望復活日降福聖洗聖水,公然結隊在堂外遊行,在堂外用大禮節降福;但關於有會議院之堂,如本會議院實行該行爲時,不在此限.

4° Sacras ordinationes et ineundas nuptias denuntiare; matrimoniis assistere, nuptialem benedictionem impertiri;

5° Iusta funebria persolvere ad normam can. 1216;

6° Domibus ad normam librorum liturgicorum benedicere Sabbato Sancto vel alia die pro locorum consuetudine;

7° Fontem baptismalem in Sabbato Sancto benedicere, publicam processionem extra ecclesiam ducere, benedictiones extra ecclesiam cum pompa ac sollemnitate impertiri, nisi agatur de ecclesia capitulari et Capitulum has functiones peragat.

463 條 - 1項 - 堂域司祭,有依適法習慣,或第一千五百零七條第一項之規定所設定之數額受得報酬之權利.

Can. 463. - § 1. Ius est parocho ad praestationes quas ei tribuit vel probata consuetudo vel legitima taxatio ad normam can. 1507, § 1.

2項 - 堂域司祭,索取報酬逾法定數額時,有償還之義務.

§ 2. Potiores exigens, ad restitutionem tenetur.

3項 - 堂域職務之行爲,由他人成就時,仍歸堂域司祭受得報酬;但獻報酬人確有特別意思,而所獻報酬於法定數額外有餘者,其餘數額,不在此限.

§ 3. Licet paroeciale aliquod officium ab alio fuerit expletum, praestationes tamen parocho cedunt, nisi de contraria offerentium voluntate certo constet circa summam quae taxam excedit.

4項 - 堂域司祭不宜因教民無獻報酬之貧力,而拒絕實行職務.

§ 4. Gratuitum ministerium ne deneget parochus iis qui solvendo pares non sunt.

464 條 - 1項 - 堂域司祭,依其職務當然應管理本堂域之一切人;但依法律特屬者,不在此限.

Can. 464. - § 1. Parochus ex officio tenetur curam animarum exercere in omnes suos paroecianos, qui non sint legitime exempti.

2項 - 主教有正當之重大理由時,得指定在堂域內依法非特屬之修會院及善舉院,不屬堂域司祭之管轄.

§ 2. Potest Episcopus iusta et gravi de causa religiosas familias et pias domos, quae in paroeciae territorio sint et a iure non exemptae, a parochi cura subducere.

465 條 - 1項 - 堂域司祭,有於距本堂較近之堂域司祭房屋內居住之義務;但區域正權力人因正當理由,並以距本堂雖遠,但不妨礙職務之進行爲限,得准許其在他處房屋內居住.

Can. 465. - § 1. Parochus obligatione tenetur residendi in domo paroeciali prope suam ecclesiam; loci tamen Ordinarius potest iusta de causa permittere ut alibi commoretur, dummodo domus ab ecclesia paroeciali non ita distet ut paroecialium perfunctio munerum aliquid inde detrimenti capiat.

2項 - 堂域司祭,每年連續或間斷離開本堂域,至多不得逾二月;但正權力人因有重大理由,認爲准許較長或較短之期間爲必要時,不在此限.

§ 2. Eidem abesse permittitur per duos ad summum intra annum menses sive continuos sive intermissos, nisi gravis causa, iudicio ipsius Ordinarii, vel diuturniorem absentiam requirat vel breviorem tantum permittat.

3項 - 堂域司祭,依第一百二十六條之規定行避靜神工之日,每年以一次爲限,不算入前項二月之休假期間內.

§ 3. Dies quibus parochus piis exercitiis vacat ad normam can. 126, non computantur, semel in anno, in duobus vacationum mensibus, de quibus in § 2.

4項 - 堂域司祭之休假,無論連續或間斷,如其期間連續逾一週時,應有正當理由及區域正權力人之書面准許,並應委託一由該正權力人所承認之代辦司祭;如堂域司祭爲修會員時,並應有修會長之同意,而代辦司祭應爲正權力人及修會長所承認者.

§ 4. Sive continuum sive intermissum sit vacationum tempus, cum absentia ultra hebdomadam est duratura, parochus, praeter legitimam causam, habere debet Ordinarii scriptam licentiam et vicarium substitutum sui loco relinquere ab eodem Ordinario probandum; quod si parochus sit religiosus, indiget praeterea consensu Superioris et substitutus tum ab Ordinario tum a Superiore probari debet.

5項 - 堂域司祭因倉猝及重大理由應卽行離開本堂域連續逾一週時,應立時用書面呈報區域正權力人,說明已離開之原因,並指定代辦司祭,惟仍應服從正權力人之命令.

§ 5. Si parochus repentina et gravi causa discedere atque ultra hebdomadam cogatur abesse, quamprimum per litteras Ordinarium commonefaciat, ei indicans causam discessus et sacerdotem supplentem, eiusque stet mandatis.

6項 - 堂域司祭如離開之期間較短時,應預備教民之緊要事件,如事務之情形更必要時,尤應注意之.

§ 6. Etiam pro tempore brevioris absentiae parochus debet fidelium necessitatibus providere, maxime si id peculiaria rerum adiuncta postulent.

466 條 - 1項 - 堂域司祭,依第三百三十九條,類似堂域司祭,依第三百零六條之規定,均有爲教民獻彌撒之義務.

Can. 466. - § 1. Applicandae Missae pro populo obligatione tenetur parochus ad normam can. 339, quasi-parochus ad normam can. 306.

2項 - 堂域司祭管理數堂域,而均爲同等之主管堂域,或爲除本堂域外治理一或數他堂域時,僅有在規定之日期,爲數堂域之教民共獻一台彌撒之義務.

§ 2. Parochus qui plures forte paroecias aeque principaliter unitas regat aut, praeter propriam paroeciam, aliam, vel alias in administrationem habeat, unam tantum debet Missam pro populis sibi commissis diebus praescriptis applicare.

3項 - 區域正權力人有正當理由時,得准許堂域司祭不於法律規定之日期,而於其他日期爲教民獻彌撒.

§ 3. Ordinarius loci iusta de causa permittere potest, ut parochus Missam pro populo alia die applicet ab ea qua iure adstringitur.

4項 - 堂域司祭,宜在堂域之本堂內舉行爲教民應獻之彌撒;但因事務情形之必要或有利益,而在他處舉行之者,不在此限.

§ 4. Parochus Missam pro populo applicandam celebret in ecclesia paroeciali, nisi rerum adiuncta Missam alibi celebrandam exigant aut suadeant.

5項 - 適法離開本堂域之堂域司祭,得在其所居住之處所,自爲教民獻彌撒,或委他司祭,在本堂域內代獻之.

§ 5. Legitime absens parochus potest Missam pro populo applicare vel ipse per se in loco in quo degit, vel per sacerdotem qui eius vices gerat in paroecia.

467 條 - 1項 - 堂域司祭,應行恭敬天主之禮節,教民適法請求聖事,應卽授與

Can. 467. - § 1. Debet parochus officia divina celebrare, administrare Sacramenta fidelibus, quoties legitime petant, suas oves cognoscere et errantes

之,並應認識其教友及教化迷惑者,憐惜貧乏者,更應注意以公教道理教育兒童.

2 項 - 宜隨時勸勉教民,乘便多赴本堂域之堂內,參與聖禮節及聽聖言.

prudenter corrigere, pauperes ac miseros paterna caritate complecti, maximam curam adhibere in catholica puerorum institutione.

§ 2. Monendi sunt fideles ut frequenter, ubi commode id fieri possit, ad suas paroeciales ecclesias accedant ibique divinis officiis intersint et verbum Dei audiant.

468 條 - 1 項 - 堂域司祭,應特別注意及用偉大愛德扶助病人,尤應扶助有死亡之危險者,即謹愼用聖事以安慰之,並爲其靈魂轉求天主.

Can. 468. - § 1. Sedula cura et effusa caritate debet parochus aegrotos in sua paroecia, maxime vero morti proximos, adiuvare, eos sollicite Sacramentis reficiendo eorumque animas Deo commendando.

2 項 - 堂域司祭,及其他凡扶助病人之司祭,得按准許之禮書所載之方式,授與病人宗座降福,使病人於死亡時受得全大赦;司祭將此降福不得遺忘之.

§ 2. Parocho aliive sacerdoti qui infirmis assistat, facultas est eis concedendi benedictionem apostolicam cum indulgentia plenaria in articulo mortis, secundum formam a probatis liturgicis libris traditam, quam benedictionem impertiri ne omittat.

469 條 - 堂域司祭宜注意堂域內,尤其公立或私立學校內,預防傳播與信德或善良風俗相牴觸之情事,並保護或建設關於慈善,信德,熱心之事業.

Can. 469. - Parochus diligenter advigilet ne quid contra fidem ac mores in sua paroecia, praesertim in scholis publicis et privatis, tradatur, et opera caritatis, fidei ac pietatis foveat aut instituat.

470 條 - 1 項 - 堂域司祭應有堂域之簿册,即領洗,堅振,婚姻,死亡之名册,並盡力製作精確之教民戶口册,均應依聖教會所准許或本正權力人所規定之方式,謹愼作成及保存之.

Can. 470. - § 1. Habeat parochus libros paroeciales, idest librum baptizatorum, confirmatorum, matrimoniorum, defunctorum; etiam librum de statu animarum accurate conficere pro viribus curet; et omnes hos libros, secundum usum ab Ecclesia probatum vel a proprio Ordinario praescriptum, conscribat ac diligenter asservet.

2 項 - 領洗册內應記明受洗人曾否領堅振,除第一千一百零七條之情形外,曾否結婚,曾否領副助祭神品,或發特典願;在領聖洗之憑據上,亦應完全記明之.

§ 2. In libro baptizatorum adnotetur quoque si baptizatus confirmationem receperit, matrimonium contraxerit, salvo praescripto can. 1107. aut sacrum subdiaconatus ordinem susceperit, vel professionem sollemnem emiserit, eaeque adnotationes in documenta accepti baptismatis semper referantur.

3 項 - 堂域司祭應於每年終,將堂域簿册之正本送交主教府;但教民戶口册,不在此限.

§ 3. In fine cuiuslibet anni parochus authenticum exemplar librorum paroecialium ad Curiam episcopalem transmittat, excepto libro de statu animarum.

4 項 - 堂域司祭,應用堂域之印章,並應有檔案,即儲藏文書室,以保存第一項所指定之簿册,與主教之書信及其他必要或有利益之文書;正權力人或其委託人於視察或其他適宜時,應檢閱之.堂域司祭應謹防簿册入外人之手.

§ 4. Paroeciali utatur sigillo habeatque tabularium, seu archivum, in quo memorati libri custodiantur una cum Episcoporum epistolis, aliisque documentis, necessitatis vel utilitatis causa servandis; quae omnia, ab Ordinario vel eius delegato visitationis vel alio opportuno tempore inspicienda, religiose caveat ne ad extraneorum manus perveniant.

第十章
堂域代理司祭

471 條 - 1 項 - 堂域如與修會院或堂會議院或其他法人結合,致法人因而取得堂域權利之全部時,該法人應委託一代行司祭,實行管理靈魂,並應按主教之意見,分配利息之適宜部分,於代行司祭.

2 項 - 除依適法之特別權利或習慣或主教因自己補助捐款而保留其自由授與之權外,由修會長或堂會議院或其他法人推薦代行司祭,而區域正權力人依第四百五十九條之規定認爲適當者,應任用之.

3 項 - 代行司祭,如爲修會員時,亦爲較易遷轉者,與依第四百五十四條第五項,所規定之修會堂域司祭相同;其他一切代行司祭,其推薦人永久不得撤換之,而正權力人得用遷轉堂域司祭之規定而遷轉之;但應先通知推薦人.

4 項 - 關於管理靈魂職務之全部,及堂域司祭依普通法律及准許之本座堂區規則,或善良習慣所有之一切權利義務,均專歸堂域代行司祭.

472 條 - 堂域出缺時,應遵守下列各目之規定:

1 目 - 區域正權力人,迅卽委任一適宜之代治司祭,以爲該堂域出缺期間之管理者,如爲修會員時,應先得其修會長之同意;並應指定利息之一部分,爲其相當之生活費;

2 目 - 委任代治司祭前,除另有規定外,由補助司祭暫管理堂域;有數補助司祭時,由等級較高者;均同等時,由資深者;無補助司祭時,由較近之堂域司祭;如爲委託修會所管理之堂域時,由修會院長暫管理之;而區域正權力人,應在座堂區會議內外之適宜時間,預指定各堂域之比較邊近堂域.

CAPUT X.

De vicariis paroecialibus.

Can. 471. - § 1. Si paroecia pleno iure fuerit unita domui religiosae, ecclesiae capitulari vel alii personae morali, debet constitui vicarius, qui actualem curam gerat animarum, assignata eidem congrua fructuum portione, arbitrio Episcopi.

§ 2. Excepto casu tum legitimi privilegii aut consuetudinis, tum dotationis vicariae ab Episcopo factae, reservata sibi libera nominatione, vicarium praesentat Superior religiosus, Capitulum aliave persona moralis; loci autem Ordinarius eundem, si idoneum, servato praescripto can. 459, repererit, instituat.

§ 3. Vicarius si sit religiosus, est amovibilis sicut parochus religiosus de quo in can. 454, § 5; ceteri omnes vicarii ex parte praesentantis sunt perpetui, sed ab Ordinario possunt, ad instar parochorum, removeri, monito eo qui praesentavit.

§ 4. Ad vicarium exclusive pertinet tota animarum cura cum omnibus parochorum iuribus et obligationibus ad normam iuris communis et secundum probata statuta dioecesana vel laudabiles consuetudines.

Can. 472. - Vacante paroecia:

1º Ordinarius loci in ea quamprimum constituat idoneum vicarium oeconomum, de consensu Superioris, si de religioso agatur, qui eam tempore vacationis regat, assignata eidem parte fructuum pro congrua sustentatione;

2º Ante oeconomi constitutionem, paroeciae regimen, nisi aliter provisum fuerit, assumat interim vicarius cooperator; si plures vicarii sint, primus; si omnes aequales, munere antiquior; si vicarii desint, parochus vicinior; si tandem agatur de paroecia religiosis concredita, domus Superior; loci autem Ordinarius in Synodo vel extra Synodum tempestive determinet quaenam paroecia cuique paroeciae vicinior habenda sit;

3 目 - 凡依前目之規定取得管理堂域者,應立時將堂域出缺之事實,呈報區域正權力人.

3° Qui paroeciae regimen ad normam n 2. assumpsit, debet loci Ordinarium de paroeciae vacatione statim certiorem facere.

473 條 - 1 項 - 代治司祭,關於管理靈魂與堂域司祭有同一之權利義務;但不得辦理任何與堂域司祭或堂域聖祿職有妨害之事件.

Can. 473. - § 1. Vicarius oeconomus iisdem iuribus gaudet iisdemque officiis adstringitur, ac parochus, in iis quae animarum curam spectant; nihil tamen ipsi agere in paroecia licet, quod praeiudicium afferre possit iuribus parochi aut beneficii paroecialis.

2 項 - 代治司祭,應在總司祭或由正權力人所指定之其他司祭面前,向新堂域司祭或後任代治司祭交付檔案之鑰匙,及應歸堂域之一切簿册,文書,與其他事務之清單,並清算治理期間之出入賬目.

§ 2. Oeconomus novo parocho vel oeconomo successori coram vicario foraneo vel alio sacerdote ab Ordinario designato tradat clavem archivi et inventarium librorum ac documentorum aliarumque rerum quae ad paroeciam pertinent, et rationem reddat accepti et expensi tempore administrationis.

474 條 - 依第四百六十五條第四項第五項,及第一千九百二十三條第二項之規定所委託之代辦司祭,代堂域司祭辦理關於一切管理靈魂之事務;但區域正權力人或堂域司祭所保留之事,不在此限.

Can. 474. - Vicarius substitutus qui constituitur ad normam can. 465, §§ 4, 5 et can. 1923, § 2, locum parochi tenet in omnibus quae ad curam animarum spectant, nisi Ordinarius loci vel parochus aliquid exceperint.

475 條 - 1 項 - 堂域司祭,因年老或精神不足,或缺乏經驗,或盲目或其他永久存在之理由,欠缺盡職務之能力時,區域正權力人應委任一輔佐司祭,如爲委託修會所管理之堂域時,由修會長推薦之;除另有規定外,應分配利息之相當部分於輔佐司祭.

Can. 475. - § 1. Si parochus ob senectutem, mentis vitium, imperitiam, caecitatem aliamve permanentem causam suis muniis rite obeundis impar evaserit, Ordinarius loci det vicarium adiutorem, praesentatum a Superiore, si de paroecia agatur religiosis concredita, qui supleat eius vicem, assignata eidem congrua fructuum portione, nisi aliter provisum sit

2 項 - 輔佐司祭,如補充堂域司祭事務全部時,有堂域司祭職務全部之權利義務;但堂域司祭所負爲教民獻彌撒之義務,不在此限;如僅補充一部分時,應依委任文書之內容認定其權利義務.

§ 2. Adiutori, si in omnibus suppleat parochi vicem, iura omnia et officia competunt parochorum propria, excepta Missae applicatione, pro populo quae parochum gravat; si vero suppleat ex parte dumtaxat, eius iura et obligationes desumantur ex litteris deputationis.

3 項 - 堂域司祭精神健康時,輔佐司祭依正權力人之文書,而受堂域司祭之監督,以襄助堂域司祭.

§ 3. Si parochus sit sui compos, adiutor operam suam praestare debet sub eiusdem auctoritate secundum Ordinarii litteras.

4 項 - 如用輔佐司祭,而仍不能適當管理靈魂時,依第二千一百四十七條至第二千一百六十一條之規定,宜遷轉堂域司祭.

§ 4. Quod si per vicarium adiutorem bono animarum provideri nequeat, locus est parochi amotioni ad normam can. 2147-2161.

476條-1項-因教民衆多或其他緣故,正權力人認爲僅堂域司祭一人不能適當管理堂域時,宜附加一或數補助司祭,並應對於附加之人員,分配相當報酬.

2項-得委任補助司祭,助理堂域全部或特定一部分.

3項-補助司祭不由堂域司祭選定之,係由區域正權力人於諮詢堂域司祭之意見後,從世俗教士中選定之.

4項-依本會規則有推薦權之修會長,於諮詢堂域司祭之意見後,得推薦本會之補助司祭,而由正權力人任用之.

5項-補助司祭依本座堂區之規則,或善良習慣或主教之命令,有在堂域內居住之義務;主教依第一百三十四條之規定,更宜審酌情形,設法勸引補助司祭與堂域司祭居住同一之堂域房內.

6項-補助司祭之權利義務,應依本座堂區之規則,正權力人之書信,及堂域司祭本人之委託書認定之;除另有明示規定外,補助司祭,依職權對於堂域職務之全部,有補充或幫助堂域司祭之義務;但爲教民獻彌撒,不在此限.

7項-補助司祭屬堂域司祭之管轄;堂域司祭宜以慈父之態度訓導之,宜指導其管理靈魂,並監督其行爲,及應向正權力人報告其情形至少每年一次.

8項-雖用補助司祭,仍不能適當管理靈魂時,主教應依第一千四百二十七條之規定辦理之.

477條-1項-第四百七十二條至第四百七十六條所規定之堂域,如其堂域代理司祭爲修會員時,依第四百五十四條第五項之規定,得遷轉之;如非修會員時,主教或座堂會議院代理人,得隨意遷轉之;總代理人非有特別命令,不得爲之.

Can. 476. - § 1. Si parochus propter populi multitudinem aliasve causas nequeat, iudicio Ordinarii, solus convenientem curam gerere paroeciae, eidem detur unus vel plures vicarii cooperatores, quibus congrua remuneratio assignetur.

§ 2. Vicarii cooperatores constitui possunt sive pro universa paroecia, sive pro determinata paroeciae parte.

§ 3. Non ad parochum, sed ad loci Ordinarium, audito parocho, competit ius nominandi vicarios cooperatores e clero saeculari.

§ 4. Vicarios cooperatores religiosos Superior cui id ex constitutionibus competit, audito parocho, praesentat Ordinario, cuius est eosdem approbare.

§ 5. Vicarius cooperator obligatione tenetur in paroecia residendi secundum statuta dioecesana vel laudabiles consuetudines aut Episcopi praescriptum; imo prudenter curet Ordinarius, ad normam can. 134, ut in eadem paroeciali domo commoretur.

§ 6. Eius iura et obligationes ex statutis dioecesanis, ex litteris Ordinarii et ex ipsius parochi commissione desumantur; sed, nisi aliud expresse caveatur, ipse debet ratione officii parochi vicem supplere eumque adiuvare in universo paroeciali ministerio, excepta applicatione Missae pro populo.

§ 7. Subest parocho, qui eum paterne instruat ac dirigat in cura animarum, ei invigilet et saltem quotannis ad Ordinarium de eodem referat.

§ 8. Si nec per vicarios cooperatores spirituali fidelium bono consuli rite queat, Episcopus provideat ad normam can. 1427.

Can. 477. - § 1. Vicarii paroeciales de quibus in can. 472-476, si religiosi sint, amoveri possunt ad normam can. 454, § 5; secus ad nutum Episcopi vel Vicarii Capitularis, non autem Vicarii Generalis sine mandato speciali.

2項 - 補助職務爲聖祿職時,除得依遷轉堂域司祭之原由外,並因實行職務甚不服從堂域司祭之正當管理者,得遷轉之;惟應以法定訴訟程序爲之.

§ 2. Quod si vicaria sit beneficialis, vicarius cooperator removeri potest processu ad normam iuris, non solum ob causas propter quas alii parochi removeri possunt, sed etiam si graviter subiectioni defecerit parocho debitae in exercitio suarum functionem.

478 條 - 1項 - 座堂會議院之代行司祭等級,與座堂堂域司祭亦同高於本座堂區其他一切堂域司祭及代理司祭;代治司祭之等級,依第一百零六條之規定.

Can. 478. - § 1. Sicut parochus ecclesiae cathedralis, ita vicarius paroecialis Capituli cathedralis praecedit omnibus aliis dioecesis parochis aut vicariis; oeconomi vero ius praecedentiae regitur normis in can. 106 statutis.

2項 - 代辦司祭及輔佐司祭之等級,以職務存續時爲限,高於補助司祭;補助司祭之等級,高於其他堂域之堂所增加之司祭.

§ 2. Vicarii substituti et adiutores praecedunt, dum in munere manent, vicariis cooperatoribus; hi aliis sacerdotibus ecclesiae paroeciali addictis.

第十一章
堂長

CAPUT XI.

De ecclesiarum rectoribus.

479 條 - 1項 - 稱堂長,謂凡被委託而管理不屬堂域,或堂會議院及不結合於在堂內實行恭敬天主禮節之修會團體之任何堂之司祭.

Can. 479. - § 1. Nomine rectorum ecclesiarum hic veniunt sacerdotes, quibus cura demandatur alicuius ecclesiae, quae nec paroecialis sit nec capitularis, nec adnexa domui communitatis religiosae, quae in eadem officia celebret.

2項 - 關於女修會員,教民男修會員,弟兄會員或其他法定團體之特務司祭,應適用特別法律之規定.

§ 2. De capellano religiosarum, sodalium virorum religionis laicalis, confraternitatis vel alius legitimae associationis, serventur particularium canonum praescripta.

480 條 - 1項 - 堂長由區域正權力人隨意委任之;但不得妨礙有選舉或推薦權人之法定權利;如有該權利人時,正權力人對於堂長仍有任用權.

Can. 480. - § 1. Ecclesiarum rectores libere nominantur ab Ordinario loci, salvo iure eligendi aut praesentandi, si cui legitime competat; quo in casu Ordinarii est rectorem approbare.

2項 - 雖特屬修會所有之堂,而由院長所推薦之堂長,仍應由區域正權力人任用之.

§ 2. Licet ecclesia pertineat ad aliquam religionem exemptam, rector tamen a Superiore nominatus debet ab Ordinario loci approbari.

3項 - 與修道院或由教士所管理之學校相結合之堂,修道院長或校長,均爲堂長;但區域正權力人另定有規則時,不在此限.

§ 3. Si ecclesia coniuncta sit cum Seminario aliove collegio quod a clericis regitur, Superior Seminarii vel collegii est simul ecclesiae rector, nisi aliter loci Ordinarius constituerit.

481 條 - 堂長於自己所受委託之堂內,不得實行堂域司祭之行爲.

Can. 481. - In ecclesia sibi commissa rector functiones paroeciales peragere nequit.

482 條 - 堂長以不妨礙堂域司祭實行職務及遵守創立時之規則爲限,得實行恭敬天主之禮節,連大典禮在內;如發生異議時,區域正權力人得斷定之,並得定立規則,以避免將來再有異議發生.

Can. 482. - Ecclesiae rector potest divina officia etiam sollemnia ibidem celebrare, salvis legitimis fundationis legibus et dummodo non noceant ministerio paroeciali; in dubio autem utrum huiusmodi detrimentum contingat, necne, Ordinarii loci est rem dirimere et opportunas normas praescribere ad illud evitandum.

483 條 - 區域正權力人認爲特定堂距堂域之堂較遠,以至堂域人赴堂域之堂參與恭敬天主之禮節,甚爲困難時,應依下列各目之規定辦理:

Can. 483. - Si ecclesia, Ordinarii loci iudicio, ita a paroeciali distet ut paroeciani non sine gravi incommodo possint paroecialem ecclesiam adire ibique divinis officiis interesse:

1 目 - 區域正權力人得命堂長於教民較便利之時,行聖禮節,向教民報告瞻禮日及齋日,解釋要理及講解福音,並對於不奉行命令者預定重罰;

1º Loci Ordinarius, gravibus quoque statutis poenis, potest rectori praecipere ut horis populo commodioribus officia celebret, fidelibus dies festos ac ieiunia denuntiet et catecheticam instructionem et Evangelii explicationem tradat;

2 目 - 前目堂長之堂內,依第一千二百六十五條,存有聖體時,堂域司祭得從該堂內取出聖體,送與病人.

2º Parochus potest ex eadem sanctissimum Sacramentum, inibi ad normam can. 1265 forte asservatum, pro infirmis desumere.

484 條 - 1 項 - 凡人非得堂長或其他法定長官至少默示之准許,不得在其堂內舉行彌撒,或授與聖事或行其他聖禮;惟准許與否,應依法律之規定.

Can. 484. - § 1. Sine rectoris vel alius legitimi Superioris licentia saltem praesumpta, nemini licet in ecclesia Missam celebrare, Sacramenta ministrare aliasve functiones sacras peragere; haec vero licentia dari vel negari debet ad normam iuris.

2 項 - 關於在堂內講道理事項,應守第一千三百三十七條至第一千三百四十二條之規定.

§ 2. Quod attinet ad conciones in ecclesia habendas, serventur praescripta can. 1337-1342.

485 條 - 堂長承正權力人之命,並遵守法定規則及不損害他人之既得權利,應注意及監督在聖堂內,依法律規定之次序行聖禮,忠心履行義務,依規則管理財產,盡心聖器具及聖堂之保存及裝飾,並排除凡與聖地及天主之房屋相牴觸之行爲.

Can. 485. - Rector ecclesiae, sub auctoritate Ordinarii loci servatisque legitimis statutis ac quaesitis iuribus, debet curare seu advigilare ut divina officia ad sacrorum canonum praescripta ordinate in ecclesia celebrentur, onera fideliter adimpleantur, bona rite administrentur, sacrae supellectilis atque aedium sacrarum conservationi et decori prospiciatur, et ne quidpiam fiat quod sanctitati loci ac reverentiae domo Dei debitae quoquo modo repugnet.

486 條 - 區域正權力人,因任何正當理由,而得隨意遷轉堂長,連由他人選舉或推薦之堂長在內;如堂長爲修會員時,關於其遷轉應守第四百五十四條第五項之規定.

Can. 486. - Rectorem ecclesiae, etsi ab aliis electum aut praesentatum, Ordinarius loci removere ad nutum potest ex qualibet iusta causa; quod si rector fuerit religiosus, servetur, circa eius remotionem, praescriptum can. 454, § 5.

第 二 款

修會員

PARS SECUNDA

DE RELIGIOSIS

487 條 - 修會員之身分,卽信友用共同生活之一種永久方法及因聽命,貞潔,神貧三願而負擔除遵守普通誡命外,且遵從福音之聖訓;凡信友均應敬重之.

Can. 487. - Status religiosus seu stabilis in communi vivendi modus, quo fideles, praeter communia praecepta, evangelica quoque consilia servanda per vota obedientiae, castitatis et paupertatis suscipiunt, ab omnibus in honore habendus est.

488 條 - 在以下法條內,關於本款之事項使用下列各目之名稱:

1 目 - 稱修會,謂由教會之法定官署所許可之團體,而其會員依本會之規則,發公願,卽終身願或過期得重發之定期願,及以此方法專務福音成全之德;

2 目 - 稱規修會,謂發特典願之修會;稱父老修院之集合會,謂數獨立修會院,彼此聯合,隸屬同一長上;稱特屬修會,謂不屬區域正權力人管轄之特典願或常典願修會;稱集合修會,謂僅發常典願之終身願或定期願之修會;

3 目 - 稱宗座法令之修會,謂曾受得宗座之許可,或至少贊揚勅答之修會;稱座堂區法令之修會,謂由正權力人所創立而未受得宗座贊揚勅答之修會;

4 目 - 稱教士修會,謂會員多數爲司祭之修會;否則謂爲教民修會;

5 目 - 稱修會院,謂各修會之屋宇;稱規修會院,謂規修會之屋宇;稱正式修會院,謂至少有六位發願會員居住之屋宇,如爲教士修會時,該六會員中應至少四人爲司祭;

Can. 488. - In canonibus qui sequuntur, veniunt nomine:

1o *Religionis,* societas, a legitima ecclesiastica auctoritate approbata, in quo sodales, secundum proprias ipsius societatis leges, vota publica, perpetua vel temporaria elapso tamen tempore renovanda, nuncupant, atque ita ad evangelicam perfectionem tendunt;

2o *Ordinis,* religio in qua vota sollemnia nuncupantur; *Congregationis monasticae,* plurium monasteriorum sui iuris inter se coniunctio sub eodem Superiore; *religionis exemptae,* religio sive votorum sollemnium sive simplicium, a iurisdictione Ordinarii loci subducta; *Congregationis religiosae* vel *Congregationis* simpliciter, religio in qua vota dumtaxat simplicia sive perpetua sive temporaria emittuntur;

3o *Religionis iuris pontificii,* religio quae vel approbationem vel saltem laudis decretum ab Apostolica Sede est consecuta; *iuris dioecesani,* religio quae ab Ordinariis erecta, hoc laudis decretum nondum obtinuit;

4o *Religionis clericalis,* religio cuius plerique sodales sacerdotio augentur; secus est *laicalis;*

5o *Domus religiosae,* domus alicuius religionis in genere; *domus regularis,* domus Ordinis; *domus formatae,* domus religiosa in qua sex saltem religiosi professi degunt, quorum, si agatur de religione clericali, quatuor saltem sint sacerdotes;

6目 - 稱省區,謂數修會院相聯合隸屬於同一長上之管轄,而構成該修會之一部分;

6º *Provinciae*, plurium religiosarum domorum inter se coniunctio sub eodem Superiore, partem eiusdem religionis constituens;

7目 - 稱修會員,謂在任何修會內曾發願者;稱常典願之修會員,謂在集合修會內曾發願者;稱規修會員,謂在規修會內曾發願者;稱姊妹,謂常典願之修會婦女;稱規修會婦女,謂特典願之修會婦女,或除因事務之性質或按接連之條文另有意義外,依本會之規則所發的願,原爲特典願,而依宗座關於特定地方之命令,爲常典願之修會婦女;

7º *Religiosorum*, qui vota nuncuparunt in aliqua religione; *religiosorum votorum simplicium*, qui in Congregatione religiosa; *regularium*, qui in Ordine; *sororum*, religiosae votorum simplicium; *monialium*, religiosae votorum sollemnium aut, nisi ex rei natura vel ex contextu sermonis aliud constet, religiosae quarum vota ex instituto sunt sollemnia, sed pro aliquibus locis ex Apostolicae Sedis praescripto sunt simplicia;

8目 - 稱上憲,謂首席父老長,父老修院之集合修會長,獨立修院之父老長,連隸屬於父老修院集合修會之父老長在內,總會長,省會長及其代理人,並與省會長有相同權力之其他人.

8º *Superiorum maiorum*, Abbas Primas, Abbas Superior Congregationis monasticae, Abbas monasterii sui iuris, licet ad monasticam Congregationem pertinentis, supremus religionis Moderator, Superior provincialis, eorundem vicarii aliique ad instar provincialium potestatem habentes.

489 條 - 各修會之典章及特別規則,凡與本法典不相牴觸者,仍保存其效力;其與本法典相牴觸者,一律取消之.

Can. 489. - Regulae et particulares constitutiones singularum religionum, canonibus huius Codicis non contrariae, vim suam servant; quae vero eisdem opponuntur, abrogatae sunt.

490 條 - 凡關於修會員之規定,雖僅用陽性名詞表示之,對於修會婦女亦有同等之法律效力;但按接連之條文或事務之性質,顯有異義者,不在此限.

Can. 490. - Quae de religiosis statuuntur, etsi masculino vocabulo expressa, valent etiam pari iure de mulieribus, nisi ex contextu sermonis vel ex rei natura aliud constet.

491 條 - 1項 - 修會員之等級高於世俗人;教士修會高於教民修會;堂會議規修會員高於隱規修會員;隱規修會員,高於其他規修會員;規修會員高於集合修會員;宗座法令之集合修會員高於座堂區法令之集合修會員;在同類之修會中應守第一百零六條第五目之規定.

Can. 491. - § 1. Religiosi praecedunt laicis; religiones clericales, laicalibus; canonici regulares, monachis; monachi, ceteris regularibus; regulares, Congregationibus religiosis; Congregationes iuris pontificii, Congregationibus iuris dioecesani; in eadem specie servetur praescriptum can. 106, n. 5.

2項 - 世俗教士之等級高於世俗人及在其堂外之修會教士;如爲教民修會時,高於其修會員且在其堂內者;座堂會議院之會員及團體堂會議院之會員,在各處均高於一切修會員.

§ 2. At clerus saecularis praecedit tum laicis tum religiosis extra eorum ecclesias atque etiam in eorum ecclesiis, si agatur de religione laicali; Capitulum vero cathedrale vel collegiale eisdem praecedit ubique locorum.

第九題

修會及其省區及會院之成立及撤銷

TITULUS IX

De erectione et suppressione religionis, provinciae, domus.

492 條 - 1 項 - 惟主教,即非座堂會議院代理人及總代理人,得成立集合修會,而主教,如非先向宗座請示,仍不得成立之,亦不得准許他人成立;如成立共同生活之第三會時,並應由第一會之總長附屬之與其會.

Can. 492. - § 1. Episcopi, non autem Vicarius Capitularis vel Vicarius Generalis, condere possunt Congregationes religiosas; sed eas ne condant neve condi sinant, inconsulta Sede Apostolica; quod si agatur de tertiariis in communi viventibus, requiritur praeterea ut a supremo Moderatore primi Ordinis suae religioni aggregentur.

2 項 - 座堂區法令之集合修會,雖得隨時擴充至數座堂區內,而在受得宗座之許可或贊許之詔勅以前,仍繼續爲座堂區之修會,依法令由數正權力人管理之.

§ 2. Congregatio iuris dioecesani, quamvis decursu temporis in plures dioeceses diffusa, usque tamen dum pontificiae approbationis aut laudis testimonio caruerit, remanet dioecesana, Ordinariorum iurisdictioni ad normam iuris plane subiecta.

3 項 - 已經成立修會之名稱及會衣之式樣,凡非該會之法定會員或新修會,均不得取用之.

§ 3. Nec nomen nec habitus religionis iam constitutae assumi potest ab iis qui ad illam legitime non pertinent aut a nova religione.

493 條 - 凡修會,連座堂區法令之修會在內,已經依法成立後,雖僅有一會院者,亦惟宗座始得撤銷之,且保留由宗座處置其財產,但不得妨礙獻助人之意思.

Can. 493. - Quaelibet religio etiam iuris dioecesani tantum, semel legitime condita, etiamsi unica domo constet, supprimi nequit nisi a Sancta Sede, cui etiam reservatur de bonis in casu statuere, semper tamen salva offerentium voluntate.

494 條 - 1 項 - 惟宗座始得劃分宗座法令之修會爲數省區,或合併,變更已經設立之省區,或創立新省區,或撤銷已經設立之省區,或使獨立修會院與原結合之父老修院集合修會分離,而結合於其他父老修院集合修會.

Can. 494. - § 1. Religionem pontificii iuris in provincias dividere, constitutas iam provincias coniungere vel aliter circumscribere, novas condere conditasve supprimere, monasteria sui iuris a monastica Congregatione separare et alii unire, ad unam pertinet Sedem Apostolicam.

2 項 - 撤銷省區後,除修會規則另有規定外,由全修會會議,如在全修會會議時期外,由總修會長與其會議員,遵守公義規則及建立者之意思,處置其財產.

§ 2. Extincta provincia, de eius bonis statuere, salvis iustitiae legibus et fundatorum voluntate, spectat, nisi constitutiones aliud caveant, ad Moderatorem generalem cum suo Consilio.

495 條 - 1 項 - 座堂區法令之修會,非得首會院所在地之區域正權力人,及將移入區域之正權力人兩方之同意,不得

Can. 495. - § 1. Congregatio religiosa iuris dioecesani in alia dioecesi domos constituere non potest, nisi consentiente utroque Ordinario, tum loci ubi est domus princeps, tum loci quo velit commi-

在他座堂區內建立會院;而移出區域之正權力人,非有重大理由,不宜拒絕同意.

2 項 - 座堂區法令之修會,擴充至其他座堂區時,非得各會院所在地之區域正權力人之同意,不得變更其規則,並不得妨礙依第四百九十二條第一項之規定經宗座決斷之事件.

grare; Ordinarius autem loci unde excedit, consensum sine gravi causa ne deneget.

§ 2. Si ad dioeceses alias eam propagari accidat, nihil de ipsius legibus mutari liceat, nisi de consensu siugulorum Ordinariorum quorum in dioecesibus aedes habeat, salvis iis quae, ad normam can. 492, § 1, Sedi Apostolicae fuere subiecta.

496 條 - 凡修會院,非經周祥籌畫,由本會之收入,或長久之捐濟,或其他方法,足供會員之相當居住及生活費用時,不得創立之.

Can. 496. - Nulla religiosa domus erigatur, nisi iudicari prudenter possit vel ex reditibus propriis vel ex consuetis eleemosynis vel alio modo congruae sodalium habitationi et sustentationi provisum iri.

497 條 - 1 項 - 創立一切特屬修會之正式會院或非正式會院,或一切規修婦女院,或在傳信部管轄之地域內,創立任何修會之屋宇,均須得宗座之准許及區域正權力人書面之同意;其他會院,僅得區域正權力人之准許,即得創立之.

Can. 497. - § 1. Ad erigendam domum religiosam exemptam, sive formatam sive non formatam, aut monasterium monialium, aut in locis Sacrae Congregationi de Prop. Fide subiectis quamlibet religiosam domum, requiritur beneplacitum Sedis Apostolicae et Ordinarii loci consensus in scriptis datus; secus, satis est Ordinarii venia.

2 項 - 創立新會院之准許,如爲教士修會時,包括得有距修會院較近之堂及公祈禱房舍,惟應遵守第一千一百六十二條第四項之規定,並依法律之規定,在該堂及房舍內有行聖禮之權利;又爲一切修會包括行本修會特行之善良事業在內;但不得妨礙准許之文書內所附加之條件.

§ 2. Constituendae novae domus permissio facultatem secumfert pro religionibus clericalibus habendi ecclesiam vel publicum oratorium domui adnexum, salvo praescripto can. 1162, § 4, sacra ministeria peragendi, servatis de iure servandis; pro omnibus religionibus, pia opera exercendi religionis propria, salvis conditionibus in ipsa permissione appositis.

3 項 - 建設及開辦距一切修會院及特屬修會院較遠之學校,客廬,或其類似之房屋,應以僅得正權力人書面之特別准許爲已足.

§ 3. Ut aedificentur et aperiantur schola, hospitium vel similis rationis aedes separata a domo etiam exempta, necessaria est et sufficit specialis Ordinarii scripta licentia.

4 項 - 變更已經創立之會院之用途者,應用與第一項所規定相同之程序;但變更關係僅內部管理及修會紀律而不妨礙創立時之規則者,不在此限.

§ 4. Ut constituta domus in alios usus convertatur, eaedem sollemnitates requiruntur de quibus in § 1, nisi agatur de conversione quae, salvis fundationis legibus, ad internum regimen et disciplinam religiosam dumtaxat referatur.

498 條 - 正式會院或非正式會院,如爲特屬修會院時,非得宗座之同意後,不得撤銷之;如爲宗座法令而非特屬修會

Can. 498. - Domus religiosa sive formata, sive non formata, si ad religionem exemptam pertineat, supprimi nequit sine beneplacito apostolico; si ad Congregationem iuris pontificii non exemptam,

院時,總修會長於得區域正權力人同意後,得撤銷之;如爲座堂區法令之修會院時,區域正權力人於諮詢總修會長意見後,得撤銷之;如僅有一會院時,遵守第四百九十三條之規定並不得妨礙向宗座提起停止執行之上訴權.

supprimi potest a supremo Moderatore, consentiente Ordinario loci; si ad Congregationem iuris dioecesani, sola Ordinarii loci auctoritate, audito Congregationis Moderatore, salvo praescripto can. 493, si de unica domo agatur, salvoque iure recursus in suspensivo ad Sedem Apostolicam.

第十題
修會之政治

TITULUS X.
De religionum regimine.

第一章
修會之長官及會議

CAPUT I.
De Superioribus et de Capitulis.

499 條 - 1 項 - 凡修會員,均奉羅馬教宗爲最高長官,並依聽命之願,有服從其命令之義務.

Can. 499. - § 1. Religiosi omnes, tanquam supremo Superiori, subduntur Romano Pontifici cui obedire tenentur etiam vi voti obedientiae.

2 項 - 凡修會之保護樞機大臣,除因特別情形另有規定外,均無管理修會或各修會員之權力,並不得參與修會內之紀律及管理財產,而其職務,以計畫及保護與進修會之利益爲限.

§ 2. Cardinalis Protector cuiuslibet religionis, nisi aliud expresse cautum fuerit in peculiaribus casibus, iurisdictione in religionem aut in singulos sodales non pollet, nec potest se interiori disciplinae et bonorum administrationi immiscere, sed eius est tantummodo bonum religionis consilio et patrocinio promovere.

500 條 - 1 項 - 凡修會員,均歸區域正權力人管理;但由宗座受得特屬之特別權利者,除區域正權力人依法令對其享有之權力外,不歸區域正權力人管理.

Can. 500. - § 1. Subduntur quoque religiosi Ordinario loci, iis exceptis qui a Sede Apostolica exemptionis privilegium consecuti sunt, salva semper potestate quam ius etiam in eos locorum Ordinariis concedit.

2 項 - 女規修會,如依本會規則,歸男規修會長管理時,區域正權力人以法律所指定之情形爲限,有管理權.

§ 2. Moniales quae sub iurisdictione Superiorum regularium ex praescripto constitutionum sunt, Ordinario loci subduntur tantum in casibus iure expressis.

3 項 - 凡男修會,如無宗座之特別准許,不得以女集合修會爲其屬會,或受得管理及指導該修女之特別委託.

§ 3. Nulla virorum religio sine speciali apostolico indulto potest sibi subditas habere religiosas Congregationes mulierum aut earum religiosarum curam et directionem retinere sibi specialiter commendatam.

501 條 - 1 項 - 凡修會長及修會會議,依本會規則及普通法律,對於其所屬之人享有支配權,而教士特屬修會之會長及會議,於內外二場,均有聖教管理權.

Can. 501. - § 1. Superiores et Capitula, ad normam constitutionum et iuris communis, potestatem habent dominativam in subditos; in religione autem clericali exempta, habent iurisdictionem ecclesiasticam tam pro foro interno, quam pro externo.

2 項 - 嚴禁一切修會長,參與應歸聖職聖部管轄之案件.

§ 2. Superioribus quibuslibet districte prohibetur quominus in causis ad S. Officium spectantibus se intromittant.

3項 - 首席父老長及父老修院之集合會長,無普通法律所授與修會上憲之一切權力及管理權;但依本會規則及宗座之特別勅答應認定其權力及管理權,並應遵守第六百五十五條及第一千五百九十四條第四項之規定.

§ 3. Abbas Primas et Superior Congregationis monasticae non habent omnem potestatem et iurisdictionem quam ius commune tribuit Superioribus maioribus, sed eorum potestas et iurisdictio desumenda est ex propriis constitutionibus et ex peculiaribus Sanctae Sedis decretis, firmo praescripto can. 655, 1594, § 4.

502 條 - 修會總長對於一切省區,會院及會員享有依會規管理之權力;其餘長上,各依其職務之範圍享有權力.

Can. 502. - Supremus religionis Moderator potestatem obtinet in omnes provincias, domos, sodales religionis, exercendam secundum constitutiones; alii Superiores ea gaudent intra fines sui muneris.

503 條 - 特屬教士修會之上憲,得設立公證人;但以關於本會之事務爲限.

Can. 503. - Superiores maiores in religionibus clericalibus exemptis possunt notarios constituere, sed tantum pro negotiis ecclesiasticis suae religionis.

504 條 - 凡在本修會內自初次發願起算,未滿十年,或非由法定婚姻而生者,均不得爲修會之上憲;而爲修會總長或女規修會院長者,並應滿四十歲;爲其餘之上憲者,並應滿三十歲;如依本會之規則應爲較大之歲數及其他更嚴格之資格時,應遵守該規則之規定.

Can. 504. - Firmis propriis cuiusvis religionis constitutionibus quae provectiorem aetatem aliaque potiora requisita exigant, ad munus Superioris maioris inhabiles sunt qui eandem religionem professi non sunt a decem saltem annis a prima professione computandis, non sunt ex legitimo matrimonio nati et annos quadraginta non expleverunt, si agatur de supremo religionis Moderatore aut de Antistita in monialium monasterio; annos triginta, si de aliis Superioribus maioribus.

505 條 - 除會規另有規定外,凡修會之上憲,均有一定之任期;下級地方修會院長之任期不得逾三年;其任期屆滿後,如依會規准許其連任時,始得連任;但在同一院內,不得接連三次連任.

Can. 505. - Superiores maiores sint temporarii, nisi aliter ferant constitutiones; Superiores autem minores locales ne constituantur ad tempus ultra triennium; quo exacto, possunt ad idem munus iterum assumi, si constitutiones ita ferant, sed non tertio immediate in eadem religiosa domo.

506 條 - 1項 - 在男修會選舉上憲以前,凡會議員,均應發誓,願照天理良心,以選舉所應被選舉之人.

Can. 506. - § 1. Antequam ad Superiorum maiorum electionem deveniatur in religionibus virorum, omnes et singuli e Capitulo iureiurando promittant se electuros quos secundum Deum eligendos esse existimaverint.

2項 - 女規修會員開選舉院長會議時,如係隸屬於區域正權力人時,區域正權力人或其委任之人,以不進入禁地爲限,應爲其主席,並帶司祭二人爲查票員;否則由男規修會長辦理之,並仍應於相當時間,將選舉之日時向正權力人報告,而區域正權力人,得自己或委任他人,同男規修會長蒞場,如蒞場時,並得爲其主席.

§ 2. In monasteriis monialium, comitiis eligendae Antistitae praesit, quin tamen clausuram ingrediatur, Ordinarius loci aut eius delegatus cum duobus sacerdotibus scrutatoribus, si moniales eidem subiectae sint; secus, Superior regularis; sed etiam hoc in casu Ordinarius tempestive moneri debet de die et hora electionis, cui potest una cum Superiore regulari per se ipse vel alium assistere et, si assistat, praeesse.

3項 - 不得以前項規修婦女之通常告解司祭爲查票員.

§ 3. In scrutatores ne assumantur ipsarum monialium confessarii ordinarii.

4項 - 婦女集合修會選舉總會長時,應以選舉地域之正權力人自己或用他人爲主席;如該集合修會爲座堂區法令之修會時,正權力人並得本於良心爲確定或撤銷選舉之行爲.

§ 4. In mulierum Congregationibus electioni Antistitae generalis praesideat per se vel per alium Ordinarius loci, in quo electio peragitur; cui, si agatur de Congregationibus iuris dioecesani, peractam electionem confirmare vel rescindere integrum est pro conscientiae officio.

507 條 - 1項 - 會議團體實行選舉時應遵守第一百六十條至第一百八十二條之普通規定,並各修會之與該法條不相牴觸之規則.

Can. 507. - § 1. In electionibus quae a Capitulis fiunt servetur ius commune de quo in can. 160-182, praeter cuiusque religionis constitutiones eidem non contrarias.

2項 - 凡會議員,均應嚴戒有直接或間接爲自己或他人獲得票數之行爲.

§ 2. Caveant omnes a directa vel indirecta suffragiorum procuratione tam pro seipsis quam pro aliis.

3項 - 以有特別情形及本會之規則無禁止之規定時爲限,得准許選求.

§ 3. Postulatio admitti potest solum in casu extraordinario et dummodo in constitutionibus non prohibeatur.

508 條 - 凡修會長,均應居住於本會院內,僅依本會之規則始得離開之.

Can. 508. - In sua quisque domo Superiores commorentur nec ab eadem discedant, nisi ad normam constitutionum.

509 條 - 1項 - 凡修會長,均應督促其所屬人員,認識及奉行宗座所頒發與修會員有關係之詔勅.

Can. 509. - § 1. Omnis Superior debet notitiam et exsecutionem decretorum Sanctae Sedis, quae religiosos respiciunt, suos inter subditos promovere.

2項 - 凡地方院長,均應注意實行下列各目之規定:

§ 2. Curent Superiores locales:

1目 - 每年至少一次於規定日期,公念本會規則,及由宗座所命應公念之詔勅;

1° Ut saltem semel in anno, statis diebus, publice legantur propriae constitutiones, itemque decreta, quae publice legenda Sancta Sedes praescribet;

2目 - 依第五百六十五條第二項之規定外,應至少每月二次於適宜於聽講時,向歸主者及同院人,講解要理,特在教民修會內,向本院之一切人爲熱心之勸告.

2° Ut saltem bis in mense, firmo praescripto can. 565, § 2, christianae catechesis habeatur instructio pro conversis et familiaribus, audientium conditioni accommodata, et, praesertim in religionibus laicalibus, pia ad omnes de familia exhortatio.

510 條 - 首席父老長,父老修院之集合修會總長,及各宗座法令之修會總長,每五年一次,或會規指定多次,應將修會之狀況,用書面向宗座報告,本人與本會議及如爲女集合修會時,其總修會長及

Can. 510. - Abbas Primas, Superior Congregationis monasticae et cuiusvis religionis iuris pontificii Moderator supremus debet quinto quoque anno vel saepius, si ita ferant constitutiones, relationem de statu religionis ad Sanctam Sedem per documentum mittere, subsignatum a se cum suo Consilio et, si agatur de Congregatione mulierum, etiam ab Ordi-

會議地址所在地之區域正權力人,均應於報告書內簽名.

511 條 - 會規所指定之修會上憲,應依會規所指定之期間,自己或因有法定障礙而委任他人,視察所屬之一切會院.

512 條 - 1 項 - 區域正權力人,每五年應自己或委任他人,視察下列之修會院:

1 目 - 直接隸屬於自己或宗座之女規修會之各會院;

2 目 - 座堂區法令之男或女集合修會之各會院.

2 項 - 在前項之期間內,並應視察下列各目所指定之事件:

1 目 - 關於隸屬於男規修會之女規修會院禁地規距事件;如規修會長於五年之期間內,並未視察時,其他之一切事件;

2 目 - 凡宗座法令之教士修會,連特屬會院在內,關於堂及更衣所,公祈禱所,聽告解之處所有關係之事件;

3 目 - 宗座法令教民修會之各會院,除前目所規定之事件外,並關於第六百一十八條第二項第二目所規定與會內紀律有關係之其他事件.

3 項 - 關於管理財產應守第五百三十二條至第五百三十五條之規定.

513 條 - 1 項 - 視察者認爲應究問任何修會員時,即有究問及斷定與視察有關係之一切事件之權力義務,而一切修會員,均負有誠實回答之義務;凡修會長均不得用任何方法,引誘修會員不盡該義務或妨礙視察之目的.

2 項 - 對於視察人之命令,得提起僅有移轉效力之訴願;但視察人係依訴訟程序辦理者,不在此限.

nario loci in quo suprema Antistita cum suo Consilio residet.

Can. 511. - Maiores religionum Superiores quos ad hoc munus constitutiones designant, temporibus in eisdem definitis, omnes domos sibi subiectas visitent per se, vel per alios, si fuerint legitime impediti.

Can. 512. - § 1. Ordinarius loci per se vel per alium quinto quoque anno visitare debet:

1° Singula monialium monasteria quae sibi vel Sedi Apostolicae immediate subiecta sunt;

2° Singulas domos sive virorum sive mulierum Congregationis iuris dioecesani.

§ 2. Visitare quoque eodem tempore debet:

1° Monasteria monialium, quae regularibus subduntur, circa ea quae ad clausurae legem spectant; imo etiam circa alia omnia, si Superior regularis ea a quinque annis non visitaverit;

2° Singulas domos Congregationis clericalis iuris pontificii etiam exemptae, in iis quae pertinent ad ecclesiam, sacrarium, oratorium publicum, sedem ad sacramentum poenitentiae;

3° Singulas domos Congregationis laicalis iuris pontificii non solum in iis, de quibus in superiore numero, sed etiam in aliis, quae ad internam disciplinam spectant, ad normam tamen can. 618, § 2, n. 2.

§ 3. Quod ad bonorum administrationem attinet, serventur praescripta can. 532-535.

Can. 513. - § 1. Visitator ius et officium habet interrogandi religiosos quos oportere iudicaverit et cognoscendi de iis quae ad visitationem spectant; omnes autem religiosi obligatione tenentur respondendi secundum veritatem, nec Superioribus fas est quoquo modo eos ab hac obligatione avertere aut visitationis scopum aliter impedire.

§ 2. A decretis Visitatoris recursus datur in devolutivo tantum, nisi Visitator ordine iudiciario processerit.

514 條 - 1 項 - 各教士修會之長上,有自己或委任他人,對於有病之曾發願修士,初學員及其他因服役或教育或作客或不康健,而在同一修會院內日夜同居者,送臨終聖體及行終傅之權利義務.

2 項 - 規修女會院之通常告解司祭,或其代理有與前項相同之權利義務.

3 項 - 在其他教民修會內,第一項之權利義務,歸堂域司祭或歸正權力人依第四百六十四條第二項所派代堂域司祭之特務司祭.

4 項 - 關於葬禮,准用第一千二百二十一條及第一千二百三十條第五項之規定.

Can. 514. - § 1. In omni religione clericali ius et officium Superioribus est per se vel per alium aegrotis professis, novitiis, aliisve in religiosa domo diu noctuque degentibus causa famulatus aut educationis aut hospitii aut infirmae valetudinis, Eucharisticum Viaticum et extremam unctionem ministrandi.

§ 2. In monialium domo idem ius et officium habet ordinarius confessarius vel qui eius vices gerit.

§ 3. In alia religione laicali hoc ius et officium spectat ad parochum loci vel ad cappellanum quem Ordinarius parocho suffecerit ad normam can. 464, § 2.

§ 4. In funeribus servetur praescriptum can. 1221, 1230, § 5.

515 條 - 禁止使用僅有名義之曾位及職務之榮稱,但容許使用修會員在本修會內確曾任理上憲職務之稱號,但會規准許者爲限.

Can. 515. - Prohibentur tituli dignitatum vel officiorum mere honorifici; soli, si id permittant constitutiones, tolerantur tituli officiorum maiorum, quibus religiosi in propria religione reapse functi sint.

516 條 - 1 項 - 總修會長,父老修院之集合會長,省會長及至少正式地方院長均應有顧問,並應依本會規則或聖法律,得其同意,或諮詢其意見.

2 項 - 財產應由財產管理人管理之,總管理人管理全修會之財產,省區管理人管理全省區之財產,地方管理人,管理一地方院之財產,均受其長官之監督實行職務.

3 項 - 長上不得兼任財產總管理人或省區管理人之職務,雖地方財產管理人之職務,亦以與長官之職務分離較爲相宜,但有兼任之必要時,得兼任之.

4 項 - 會規未規定選舉財產管理人之方式時,修會之上憲,應於得其顧問之同意後,選派之.

Can. 516. - § 1. Supremus religionis aut monasticae Congregationis Moderator, Superior provincialis et localis saltem formatae domus habeant suos consiliarios, quorum consensum aut consilium exquirant ad normam constitutionum et sacrorum canonum.

§ 2. Sint etiam pro administratione bonorum temporalium oeconomi: generalis qui religionis universae bona administret, provincialis qui provinciae, localis qui singularum domorum; qui omnes officio suo fungantur sub directione Superioris.

§ 3. Oeconomi generalis et provincialis munus gerere Superior ipse non potest; munus vero oeconomi localis, quamvis melius a munere Superioris distinguatur, componi tamen cum eo potest, si necessitas id exigat.

§ 4. Si de modo oeconomos eligendi constitutiones sileant, a Superiore maiore cum consensu sui Consilii eligantur.

517 條 - 1 項 - 凡宗座法令之男修會,宜有依會規所指定之總代辦人,在宗座前辦理本會之事務.

Can. 517. - § 1. Quaevis virorum religio iuris pontificii procuratorem generalem habeat, qui, secundum constitutiones designatus, negotia propriae religionis apud Sanctam Sedem pertractet.

2 項 - 總代辦人依會規規定之任期未滿時,非先向宗座請示,不宜調換之.

§ 2. Antequam praescriptum in constitutionibus tempus expiret, ne amoveatur, inconsulta Sede Apostolica.

第二章
告解司祭及特務司祭

CAPUT II.
De confessariis et cappellanis.

518 條 - 1 項 - 各教士修會院內,應按會員額數之多寡,委託二以上有法定資格之告解司祭,如爲特屬修會時,並應授與該司祭以赦免在修會內所保留之罪過之權力.

Can. 518. - § 1. In singulis religionis clericalis domibus deputentur plures pro sodalium numero confessarii legitime approbati, cum potestate, si agatur de religione exempta, absolvendi etiam a casibus in religione reservatis.

2 項 - 有聽告解權之修會長官,應依法並須於所屬人員自然及自動之懇求時,始得聽其告解,但非有重大理由禁止常爲之.

§ 2. Superiores religiosi, potestatem audiendi confessiones habentes, possunt, servatis de iure servandis, confessiones audire subditorum, qui ab illis sponte sua ac motu proprio id petant, at sine gravi causa id per modum habitus ne agant.

3 項 - 長官應嚴戒自己或用他人以脅迫,恐嚇,苦勸或其他方法引其所屬人員,至其面前行告解神工.

§ 3. Caveant Superiores ne quem subditum aut ipsi per se aut per alium vi, metu, importunis suasionibus aliave ratione inducant ut peccata apud se confiteatur.

519 條 - 如會規有命令或勸告修會員於一定之時間,向預定之告解司祭行告解時,應遵守之;如修會員連特屬修會員在內,爲求安撫良心,向區域正權力人檢定之告解司祭行告解時,雖該司祭不在預定者內,該告解亦爲有效及適法,廢止凡與此相牴觸之特別權利,而該告解司祭並得赦免修會員之罪過及懲治罰,連修會內所保留之罪過及懲法罰在內.

Can. 519. - Firmis constitutionibus quae confessionem statis temporibus praecipiunt vel suadent apud determinatos confessarios peragendam, si religiosus, etiam exemptus, ad suae conscientiae quietem, confessarium adeat ab Ordinario loci approbatum, etsi inter designatos non recensitum, confessio, revocato quolibet contrario privilegio, valida et licita est; et confessarius potest religiosum absolvere etiam a peccatis et censuris in religione reservatis.

520 條 - 1 項 - 每一女修會院內,應僅指定一通常告解司祭,爲聽其全團體之告解;但因女修會員人數過多,或其他正當理由,須用二或更多之通常告解司祭時,不在此限.

Can. 520. - § 1. Singulis religiosarum domibus unus dumtaxat detur confessarius ordinarius, qui sacramentales confessiones universae communitatis excipiat, nisi propter magnum ipsarum numerum vel aliam iustam causam sit opus altero vel pluribus.

2 項 - 凡女修會員,如因安撫良心,或爲速進德程,而請求特別告解司祭或神師時,正權力人宜易於准許之;惟應注意不使因該許准而發生濫用之情事;如

§ 2. Si qua religiosa, ad animi sui quietem, et ad maiorem in via Dei progressum, aliquem specialem confessarium vel moderatorem spiritualem postulet, eum facile Ordinarius concedat; qui tamen invigilet ne ex hac concessione abusus irrepant; quod si irre-

發生後,應謹愼以妥善方法滅絕之;但不得妨礙良心自由權.

pserint, eos caute et prudenter eliminet, salva conscientiae libertate.

521 條 - 1 項 - 應爲每一女修會員團體指定一非常告解同祭;該司祭應每年至少四此到女修會院內,而一切修女應至其前,至少領受降福.

Can. 521. - § 1. Unicuique religiosarum communitati detur confessarius extraordinarius qui quater saltem in anno ad domum religiosam accedat et cui omnes religiosae se sistere debent, saltem benedictionem recepturae.

2 項 - 區域正權力人所管轄之區域內,如有女修會團體時,爲各女修會院指定數司祭,以便女修會員在特別情形內,易向其行告解聖事,而免每次向正權力人請示.

§ 2. Ordinarii locorum, in quibus religiosarum communitates exsistunt, aliquot sacerdotes pro singulis domibus designent, ad quos pro sacramento poenitentiae in casibus particularibus recurrere eae facile possint, quin necessarium sit ipsum Ordinarium toties quoties adire.

3 項 - 凡女修會員請求前項告解司祭中任何一人時,凡女修院長,均不得自己或用他人,直接或間接探詢請求之理由,或以言語或行爲反對其請求,或自己用任何方法表現不悅之情形.

§ 3. Si qua religiosa aliquem ex iis confessariis expetat, nulli Antistitae liceat nec per se nec per alios, neque directe neque indirecto, petitionis rationem inquirere, petitioni verbis aut factis refragari, aut quavis ratione ostendere se id aegre ferre.

522 條 - 除前二條之規定外,凡女修會員,如本良心之安寧,而向區域正權力人檢定得聽女人告解之司祭,在任何聖堂,或公祈禱房舍,或半公祈禱房舍行告解神工時,該告解爲有效及適法,廢止凡與此相牴觸之特別權利;而女修會長卽間接亦不得禁止及探詢之,及該女修會員亦無向院長報告之義務.

Can. 522. - Si, non obstante praescripto can. 520, 521, aliqua religiosa, ad suae conscientiae tranquillitatem, confessarium adeat ab Ordinario loci pro mulieribus approbatum, confessio in qualibet ecclesia vel oratorio etiam semi-publico peracta, valida et licita est, revocato quolibet contrario privilegio; neque Antistita id prohibere potest aut de ea re inquirere, ne indirecte quidem, et religiosae nihil Antistitae referre tenentur.

523 條 - 凡女修會員有重病,而無死亡之危險者,得請求任何所檢定聽女人告解,雖非爲修會員指定之司祭;亦得於有病之時間,隨時向其告解,而女修會院長,不得直接或間接禁止之.

Can. 523. - Religiosae omnes, cum graviter aegrotant, licet mortis periculum absit, quemlibet sacerdotem ad mulierum confessiones excipiendas approbatum, etsi non destinatum religiosis, arcessere possunt eique, perdurante gravi infirmitate, quoties voluerint, confiteri, nec Antistita potest eas sive directe sive indirecte prohibere.

524 條 - 1 項 - 正權力人應委任有超羣之善良品行,知識經驗,及滿四十歲之世俗司祭或經修會長准許之修會司祭爲女修會員之通常或非常告解司祭;但正權力人認爲其他辦法爲必要時,不在此限;該告解司祭,對於行告解之女修會員,在外場不得有任何管理權.

Can. 524. - § 1. In munus confessarii religiosarum et ordinarii et extraordinarii deputentur sacerdotes, sive e clero saeculari, sive religiosi de Superiorum licentia, morum integritate ac prudentia praestantes; sint insuper annos nati quadraginta, nisi iusta causa, iudicio Ordinarii, aliud exigat, nullam potestatem in easdem religiosas in fore externo habentes.

2項 - 通常告解司祭,不得委任爲非常告解司祭,及除依第五百二十六條所指定之情形及任期屆滿後逾一年者外,在同一團體內,不得連任爲通常告解司祭;而非常告解司祭得接連委任爲通常告解司祭.

§ 2. Confessarius ordinarius non potest renuntiari extraordinarius nec, praeter casus in can. 526 recensitos, rursus deputari ordinarius in eadem communitate, nisi post annum ab expleto munere; extraodinarius vero immediate ut ordinarius renuntiari potest.

3項 - 女修會員之通常及非常告解司祭,不得用任何方法參與團體內外政治.

§ 3. Confessarii religiosarum tum ordinarii tum extraordinarii interno vel externo communitatis regimini nullo modo sese immisceant.

525條 - 女修會院直接屬於宗座或區域正權力人管理者,由其區域正權力人選派通常及非常告解司祭;屬於規修會長管理者,由其會長推薦告解司祭於區域正權力人,而正權力人始得檢定被推薦者;聽該規修女之告解,並得於必要時,補充修會長之疏略.

Can. 525. - Si religiosarum domus Sedi Apostolicae immediate subiecta sit vel Ordinario loci, hic eligit sacerdotes a confessionibus tum ordinarios tum extraordinarios; si Superiori regulari, hic confessarios Ordinario praesentat, cuius est eosdem pro audiendis illarum monialium confessionibus approbare et Superioris negligentiam, si opus sit, supplere.

526條 - 通常告解司祭執行職務不宜過三年;但因適當任該職務之司祭人數過少而不能委任繼任之司祭,或女修會員全體,即連對於其他事務無投票權之女修會員在內,以匿名投票過半數之同意,求再確定該告解司祭時,正權力人得確定其爲第二次,且第三次三年之告解司祭;其不同意者如願指定其他司祭時,應與其另指定其他司祭.

Can. 526. - Religiosarum confessarius ordinarius suum munus ne exerceat ultra triennium; Ordinarius tamen eum ad secundum, imo etiam ad tertium triennium confirmare potest, si vel ob sacerdotum ad hoc officium idoneorum penuriam aliter providere nequeat, vel maior religiosarum pars, earum quoque quae in aliis negotiis ius non habent ferendi suffragium, in eiusdem confessarii confirmationem, per secreta suffragia, convenerit; dissentientibus tamen, si velint, aliter providendum est.

527條 - 區域正權力人,依第八百八十條之規定,並有重大理由時,得免通常及非常告解司祭之職,雖修會院屬規修會員管理,及告解司祭爲規修會員時亦同;除宗座查詢時外,並無向任何人說明理由之義務;但女規修會員屬男規修會管理時,應將免職之事實通知規修會長.

Can. 527. - Loci Ordinarius, ad normam can. 880, potest, gravem ob causam, religiosarum confessarium tam ordinarium quam extraordinarium amovere, etiamsi monasterium regularibus subdatur et ipse sacerdos a confessionibus sit regularis, nec tenetur causam amotionis cuiquam significare, excepta Apostolica Sede, si ab ea requiratur; de amotione autem debet Superiorem regularem monere, si moniales regularibus subdantur.

528條 - 教民男修會內依第八百七十四條第一項及第八百七十五條第二項之規定,應委任通常及非常告解司祭;如修會員請求特別告解司祭時,會長宜

Can. 528. - Etiam in laicalibus virorum religionibus deputetur, ad normam can. 874, § 1, 875, § 2, confessarius ordinarius et extraordinarius; et si religiosus aliquem specialem confessarium expostulet, illum Superior concedat, nullo modo petitio-

准許之,並不得用任何方法探詢請求之理由,或表現不悅之情形.

nis rationem inquirens neque id aegre se ferre demonstrans.

529 條 - 關於非特屬教民修會應由區域正權力人指定行聖事及檢定講道理之司祭;關於特屬修會,應由規修會長指定之,而正權力人補充其疏略.

Can. 529. - Si agatur de religionibus laicalibus non exemptis, Ordinarii loci est sacerdotem a sacris designare et a concionibus probare; si de exemptis, Superior regularis eosdem sacerdotes designat eiusque negligentiam supplet Ordinarius.

530 條 - 1 項 - 嚴厲禁止各修會長用任何方法,引其所屬之人向本人披露自己良心之事.

Can. 530. - § 1. Omnes religiosi Superiores districte vetantur personas sibi subditas quoquo modo inducere ad conscientiae manifestationem sibi peragendam.

2 項 - 惟不禁止其所屬之人,自由及自動披露自己之心事,且如子女信賴長上,或如長上爲司祭時,向其說明自己良心之疑惑及憂慮,甚有利益.

§ 2. Non tamen prohibentur subditi quominus libere ac ultro aperire animum suum Superioribus valeant, imo expedit ut ipsi filiali cum fiducia Superiores adeant, eis, si sint sacerdotes, dubia quoque et anxietates suae conscientiae exponentes.

第三章
財產及其管理

CAPUT III.
De bonis temporalibus eorumque administratione.

531 條 - 修會及修會之省區,會院,對於財產並長久或捐助之收入,均有取得及所有之能力;但會典或會規排除或限制該能力時,不在此限.

Can. 531. - Non modo religio, sed etiam provincia et domus sunt capaces acquirendi et possidendi bona temporalia cum reditibus stabilibus seu fundatis, nisi earum capacitas in regulis et constitutionibus excludatur aut coarctetur.

532 條 - 1 項 - 修會及省區,會院之財產,應依會規管理之.

Can. 532. - § 1. Bona tum religionis, tum provinciae domusque, administrentur ad normam constitutionum.

2 項 - 除會長外,並依會規所指定之職員,在其職務範圍以內,因通常管理而支出之經費,及所爲之通常法律行爲,始有效力.

§ 2. Expensas et actus iuridicos ordinariae administrationis valide, praeter Superiores, faciunt, intra fines sui muneris, officiales quoque, qui in constitutionibus ad hoc designantur.

533 條 - 1 項 - 關於金錢之安置,應守第五百三十二條第一項之規定;如下列各目所指定之人,爲金錢之安置時,並應先得區域正權力人之同意:

Can. 533. - § 1. Pro pecuniae quoque collocatione servetur praescriptum can. 532, § 1; sed praevium consensum Ordinarii loci obtinere tenentur:

1 目 - 女規修會長及座堂區法令之女修會長,關於一切安置金錢之事;如女規修會院屬於男規修會長管理時,並應得該規修會長之同意;

1° Antistita monialium et religionis iuris dioecesani pro cuiusvis pecuniae collocatione; imo, si monialium monasterium sit Superiori regulari subiectum, ipsius quoque consensus est necessarius;

2目 - 金錢爲女發願人之奩資時,宗座法令之女集合修會長,依第五百四十九條之規定,安置之時;

3目 - 男或女集合修會長,關於安置僅於該地方,爲恭敬天主或爲慈善事務之需用,而捐助或遺贈之資本時;

4目 - 凡男修會員,連男規修會員在內,安置凡爲堂域,或傳教區,或雖交與修會員而實係爲堂域,或傳教區之利益所贈與之資本時.

2項 - 凡變更金錢之安置時,亦應守前項之規定.

534條 - 1項 - 除應嚴守第一千五百三十一條之規定外,關於出售貴重物品,或其他價值逾三萬佛郎或李百拉之物,或擔任借款或債務逾該數額時,如非先得宗座之准許,其契約無效;否則以必須得長上,依會規與其會議,或顧問團用匿名投票所得之同意後,書面之准許爲已足;女規修會員或座堂區法令之姊妹並應得區域正權力人書面之同意;如規修會婦女之會院屬於男規修會長之管轄時,並應得其會長之同意.

2項 - 爲得擔任借款或債務之同意所呈之請求書內,應述明以法人卽修會或省區,會院至該請求日所已負擔之其他借款及債務;否則受得之准許無效.

535條 - 1項 - 凡女規修會員之會院,連特屬會院在內,對於財產之淸算,應守下列各目之規定:

1目 - 女修會長,應每年一次,或會規規定數次時而數次,將管理財產之淸算書,呈報於區域正權力人;如女規修會院屬於男規修會長管理時,並呈報其會長,均不得因此另支費用;

2目 - 正權力人認爲管理財產之淸算書不適宜時,自己得用適宜之方

2° Antistita in Congregatione religiosa iuris pontificii, si pecunia dotem professarum constituat, ad normam can. 549;

3° Superior vel Antistita domus Congregationis religiosae, si qui fundi domui tributi legative sint ad Dei cultum beneficentiamve eo ipso loco impendendam;

4° Religiosus quilibet, etsi Ordinis regularis alumnus, si pecunia data sit paroeciae vel missioni, aut religiosis intuitu paroeciae vel missionis.

§ 2. Haec item servanda sunt pro qualibet collocationis mutatione.

Can. 534. - § 1. Firmo praescripto can. 1531, si agatur de alienandis rebus pretiosis aliisve bonis quorum valor superet summam triginta millium francorum seu libellarum, vel de contrahendis debitis et obligationibus ultra indicatam summam, contractus vi caret, nisi beneplacitum apostolicum antecesserit; secus, requiritur et sufficit licentia, in scriptis data, Superioris ad normam constitutionum cum consensu sui Capituli seu Consilii per secreta suffragia manifestato; sed si agatur de monialibus aut sororibus iuris dioecesani, accedat necesse est consensus, in scriptis praestitus, Ordinarii loci, necnon Superioris regularis, si monialium monasterium eidem subiectum sit.

§ 2. In precibus pro obtinendo consensu ad contrahenda debita vel obligationes, exprimi debent alia debita vel obligationes, quibus ipsa persona moralis, religio, provincia vel domus, ad eum diem gravatur; secus obtenta venia invalida est.

Can. 535. - § 1. In quolibet monialium monasterio etiam exempto:

1° Administrationis ratio, gratis exigenda, reddatur semel in anno, aut etiam saepius si id in constitutionibus praescribatur, ab Antistita Ordinario loci, itemque Superiori regulari, si monasterium sit eidem subiectum;

2° Si ratio administrationis Ordinario non probetur, ipse potest opportuna remedia adhibere, etiam removendo, si res postulet, oeconomam aliosque

法糾正之,於必要時,並得對女財產管理人或其他經理人免職;規修會院屬於男規修會長管理時,正權力人應勸告該會長以適宜之方法糾正之;如該會長疏略時,正權力人應自己糾正之.

2項 - 其他女修會,除應於區域正權力人視察時,呈報管理奩資之財產清算書外,並應於正權力人認爲必要時數次呈報之.

3項 - 區域正權力人,有審斷下列各目清算書之權力:

1目 - 凡座堂區法令修會院之管理財產清算書;

2目 - 依第五百三十三條第一項第三目及第四目所規定之資本及遺贈之管理清算書.

administratores; quod si monasterium sit Superiori regulari subiectum, eum Ordinarius, uti prospiciat, moneat; quod si ille neglexerit, ipse per se consulat

§ 2. In aliis mulierum religionibus, ratio administrationis bonorum quae dotes constituunt, Ordinario loci reddatur occasione visitationis et etiam saepius, si Ordinarius id necessarium duxerit.

§ 3. Loci Ordinario ius insuper esto cognoscendi:

1º De rationibus oeconomicis domus religiosae iuris dioecesani;

2º De administratione fundorum legatorumque de quibus in can. 533, § 1, nn. 3, 4.

536 條 - 1項 - 法人卽修會或省區或修會院,於受得長上之准許後,所擔負之借款或債務,仍應由自己負擔其義務.

2項 - 規修會員,於受得長上之准許後,擔任債務時,應由實行准許之長上所管理之法人負擔其義務;發常典願之修會員擔任債務時,自己應負擔其義務;但該修會員,如係受得長上之准許而辦理修會之公共事務時,不在此限.

3項 - 凡修會員未得長上之任何准許而擔任債務時,自己應負擔其義務,而修會或省區,會院並不負擔義務.

4項 - 故依本法典之效力,亦得向凡以契約取得物件之人提起訴訟.

5項 - 凡修會長應注意,如非確實以平常之收入能付利息,並在不甚長久之期間內能償還其原本時,不得爲擔任債務之准許.

Can. 536. - § 1. Si persona moralis (sive religio, sive provincia, sive domus) debita et obligationes contraxerit etiam cum Superiorum licentia, ipsa tenetur de eisdem respondere.

§ 2. Si contraxerit regularis cum licentia Superiorum, respondere debet persona moralis, cuius Superior licentiam dedit; si religiosus votorum simplicium, ipse respondere debet, nisi de Superioris licentia negotium religionis gesserit.

§ 3. Si contraxerit religiosus sine ulla Superiorum licentia, ipsemet responderee debet, non autem religio vel provincia vel domus.

§ 4. Firmum tamen semper esto, contra eum, in cuius rem aliquid ex inito contractu versum est, semper posse actionem institui.

§ 5. Caveant Superiores religiosi ne debita contrahenda permittant, nisi certo constet ex consuetis reditibus posse debiti foenus solvi et intra tempus non nimis longum per legitimam *amortizationem* reddi summam capitalem.

537 條 - 除因施捨或其他正當理由,並有長上之准許及依會規之規定外,不得用修會院,省區或修會之財產爲贈與.

Can. 537. - Largitiones ex bonis domus, provinciae, religionis non permittuntur, nisi ratione eleemosynae vel alia iusta de causa, de venia Superioris et ad normam constitutionum.

第十一題
入修會之准許

538 條 - 凡公教人,無法定阻礙而有正當目的及擔負修會義務之相當能力者,即得充許其入修會.

第一章
請求

539 條 - 1 項 - 終身願之修會,如爲女修會時,對於一切婦女,如爲男修會時,對於一切歸主者,在允許其入初學前,應先經過至少六月之請求期間;但定期願之修會,對於入初學者,應否先經過請求之期間及其期間之長短,應依會規之規定.

2 項 - 修會之上憲,得延長前項所規定之請求期間,但不得逾第二半年.

540 條 - 1 項 - 請求之期間,應在初學院或嚴密遵守會規紀律之其他會院內經過之,並應服從有才幹之修會員之特別管理.

2 項 - 請求人應着端莊而與初學人有區別之衣服.

3 項 - 在規修婦女會院內之望會者,於請求時間應守禁地法律.

541 條 - 請求人在入初學前,應至少行滿八日之避靜,如告解司祭認爲有利益時,宜先行往時之總告解.

第二章
初學

第一頁
准許入初學之必要條件

542 條 - 對於准許入初學,除嚴守第五百三十九條至第五百四十一條,及各會之其他特別規定外,應守下列各目之規定:

TITULUS XI.

De admissione in religionem.

Can. 538. - In religionem admitti potest quilibet catholicus qui nullo legitimo detineatur impedimento rectaque intentione moveatur, et ad religionis onera ferenda sit idoneus.

CAPUT I.

De postulatu.

Can. 539. - § 1. In religionibus a votis perpetuis mulieres omnes et, si agatur de religione virorum, conversi, antequam ad novitiatum admittantur, postulatum ad sex saltem integros menses peragant; in religionibus vero a votis temporariis, ad necessitatem et tempus postulatus quod attinet, standum constitutionibus.

§ 2. Superior maior praescriptum postulatus tempus potest prorogare, non tamen ultra aliud semestre.

Can. 540. - § 1. Postulatus peragi debet vel in domo novitiatus vel in alia religionis domo in qua disciplina secundum constitutiones accurate servetur sub speciali cura probati religiosi.

§ 2. Postulantes vestem induant modestam ac diversam a veste novitiorum.

§ 3. In monasteriis monialium adspirantes, dum postulatum peragunt, lege clausurae tenentur.

Can. 541. - Postulantes, antequam novitiatum incipiant, exercitiis spiritualibus vacent per octo saltem integros dies; et, iuxta prudens confessarii iudicium, praemittant generalem anteactae vitae confessionem.

CAPUT II,

De novitiatu.

ART. I.

De requisitis ut quis in novitiatum admittatur.

Can. 542. - Firmo praescripto can. 539-541, aliisque in propriis cuiusque religionis constitutionibus,

1目 · 有下列情形之一者,入初學之准許無效:

曾經信從與天主教分離之之黨派者;

未達入初學之法定年齡者;

因被脅迫或重大恐嚇或詐術而入修會者,或會長因被同一情形而准許者;

配偶,但以在婚姻有效之期間爲限;

以前或現在受修會願之拘束者;

因犯重大罪過而已經被告,或能被告致受處罰者;

有定駐所或名義主教,連僅由教宗指定者在內;

教士依宗座之規定,宣誓爲座堂區或傳教區之利益服務者;但以在其因宣誓而擔負義務之期間爲限.

2目 · 有下列情形之一者,准許入初學雖非適法,而仍有效:

曾經領受高等神品之教士未向區域正權力請示,或其正權力人因該教士之離去與靈魂有不能以其他方法避免之妨害之理由而反對者;

無償還其所負債務之能力者;

因應清算或參加其他世俗事務而可能與修會發生爭議或擾亂者;

子女有罹重大禍患之直系血親尊親屬,即父母,祖父母並對其負擔扶助之義務者,及父母對其子女之教養有補助之必要者;

預定將來在修會內領受司祭職務之人,因違法或其他法定阻礙而被拒絕者;

東方天主教人,無東方天主教會聖部書面之准許,而入辣丁修會者.

1° Invalide ad novitiatum admittuntur:

Qui sectae acatholicae adhaeserunt;

Qui aetatem ad novitiatum requisitam non habent;

Qui religionem ingrediuntur vi, metu gravi aut dolo inducti, vel quos Superior eodem modo inductus recipit;

Coniux, durante matrimonio;

Qui obstringuntur vel obstricti fuerunt vinculo professionis religiosae;

Hi quibus imminet poena ob grave delictum commissum de quo accusati sunt vel accusari possunt;

Episcopus sive residentialis sive titularis, licet a Romano Pontifice sit tantum designatus;

Clerici qui ex instituto Sanctae Sedis iureiurando tenentur operam suam navare in bonum suae dioecesis vel missionum, pro eo tempore quo iurisiurandi obligatio perdurat.

2° Illicite, sed valide admittuntur:

Clerici in sacris constituti, inconsulto loci Ordinario aut eodem contradicente ex eo quod eorum discessus in grave animarum detrimentum cedat, quod aliter vitari minime possit;

Aere alieno gravati qui solvendo pares non sint;

Reddendae rationi obnoxii aut aliis saecularibus negotiis implicati, ex quibus lites et molestias religio timere possit;

Filii qui parentibus, idest patri vel matri, avo vel aviae, in gravi necessitate constitutis, opitulari debent, et parentes quorum opera sit ad liberos alendos vel educandos necessaria;

Ad sacerdotium in religione destinati, a quo tamen removeantur irregularitate aliove canonico impedimento;

Orientales in latinis religionibus sine venia scripto data Sacrae Congregationis pro Ecclesia Orientali.

543 條 - 修會之上憲,依修會之特別規則,並於得顧問團或會議之同意後,有准許入初學及隨後發定期或終身修會願之權力.

Can. 543. - Ius admittendi ad novitiatum et subsequentem professionem religiosam tam temporariam quam perpetuam pertinet ad Superiores maiores cum suffragio Consilii seu Capituli, secundum peculiares cuiusque religionis constitutiones.

544 條 - 1 項 - 各修會內一切望會者,均應於受入修會之准許前,送呈領受聖洗及堅振之證據.

Can. 544. - § 1. In quavis religione omnes adspirantes, antequam admittantur, exhibere debent testimonium recepti baptismatis et confirmationis.

2 項 - 除依前項規定外,凡望會之男子並應送呈出生地之區域正權力人,及滿十四歲後,以通常觀念認爲連續居住逾一年之所在地正權力人之證書;廢止凡與此相牴觸之特別權利.

§ 2. Adspirantes viri debent praeterea testimoniales litteras exhibere Ordinarii originis ac cuiusque loci in quo, post expletum decimum quartum aetatis annum, morati sint ultra annum moraliter continuum, sublato quolibet contrario privilegio.

3 項 - 如准許曾經入修道院或寄宿之學校,或其他修會之請求院或初學院者,除前二項之証據外,並應有其情形分別由修道院或學校之主管人於向區域正權力人請示後所發之證書,或由修會上憲所發之證書.

§ 3. Si agatur de admittendis illis qui in Seminario, collegio vel alius religionis postulatu aut novitiatu fuerunt, requiruntur praeterea litterae testimoniales, datae pro diversis casibus a rectore Seminarii vel collegii, audito Ordinario loci, aut a maiore religionis Superiore.

4 項 - 如准許教士入初學時,除送呈領受神品之證據及遵守前項之規定外,以有凡該教士自領受神品起,以通常觀念認爲連續在座堂區居住逾一年之座堂區正權力人之證書爲已足.

§ 4. Pro clericis admittendis, praeter testimonium ordinationis, sufficiunt litterae testimoniales Ordinariorum in quorum dioecesibus post ordinationem ultra annum moraliter continuum sint commorati, salvo praescripto § 3.

5 項 - 凡曾經發願之修會員,於受得宗座之准許後,轉入其他修會時,以有前修會上憲之證書爲已足.

§ 5. Religioso professo, ad aliam religionem ex apostolico indulto transeunti, satis est testimonium Superioris maioris prioris religionis.

6 項 - 凡有准許望會人入修會權之會長,除索取依法應有之證書外,並得索取自己認爲必要或適宜之其他證書.

§ 6. Praeter haec testimonia a iure requisita, possunt Superiores, quibus ius est adspirantes in religionem cooptandi, alia quoque exigere, quae ipsis ad hunc finem necessaria aut opportuna videantur.

7 項 - 對於婦女,除應遵守本條第三項之規定外,並非先嚴密察驗其資稟及品行不得准許其入修會.

§ 7. Mulieres denique ne recipiantur, nisi praemissis accuratis investigationibus circa earum indolem et mores, firmo praescripto § 3.

545 條 - 1 項 - 凡依法令之規定有製作證書義務之人,不得將證書交付於望會人,而應不取費用,自求證書之日起算三月內,將證書印封交付於修會長;如係曾經入修道院或寄宿之學校,或修會之

Can. 545. - § 1. Qui litteras testimoniales ex praescripto iuris dare debent, eas non ipsis adspirantibus, sed Superioribus religiosis dent gratuito intra trimestre spatium ab earum requisitione, sigillo clausas et, si agatur de illis qui in Seminario, collegio

請求院或初學院者,其主管人並應發誓證明其證書爲眞實.

2項 - 有前項所定義務之人,如認爲有不能製作證書之重大理由時,應於前項所定之三月期間內,將其理由向宗座呈明.

3項 - 有本條第一項所定義務之人,如答覆對於望會人認識不充足時,修會長應用其他嚴密察驗之方法,及據可憑信之報告以補充之;如其人完全不答覆時,求證書之修會長,應將未受得答覆之事實向宗座呈明.

4項 - 有本條第一項所定義務之人,於謹愼察問後,連祕密訪察在內,負有證明眞正事實之重大義務,即應證明望會人之出生,品行,才能,名譽,位置,學問及有無被審被搜索之情事,是否因懲治罰,違法或其他法定障礙尙被拘束,有無扶助家屬之義務;如望會人,係曾經入修道院,寄宿學校或其他修會之請求院或初學院者,並其被開除或自動脫離之理由.

vel alius religionis postulatu aut novitiatu fuerint, a Superiore iuramento firmatas.

§ 2. Si ob graves rationes iudicaverint se eis respondere non posse, causas Apostolicae Sedi intra idem tempus exponant.

§ 3. Si reposuerint adspirantem satis non esse sibi cognitum, per aliam accuratam investigationem ac fide dignam relationem Superior religiosus suppleat; si vero nil reposuerint, Superior requirens de non recepta responsione Sanctam Sedem certiorem reddat.

§ 4. In suis litteris testimonialibus, postquam diligentem investigationem, etiam per secretas notitias, instituerint, referre debent, graviter eorum conscientia onerata super veritate expositorum, de adspirantis natalibus, moribus, ingenio, vita, fama, conditione, scientia; sitne inquisitus, aliqua censura, irregularitate aut alio canonico impedimento irretitus, num propria familia eius auxilio indigeat, et tandem, si agatur de illis qui in Seminario, collegio, aut alius religionis postulatu aut novitatu fuerint, quanam de causa dimissi sint vel sponte discesserint.

546 條 - 凡接收前條答復書之人,均應對於所答復之事實及原報告人,嚴守祕密.

Can. 546. - Omnes qui praedictas informationes receperint, stricta obligatione tenentur secreti servandi circa notitias habitas et personas quae illas tradiderunt.

547 條 - 1項 - 凡在規修婦女會院內之請求人,應帶依會規所規定或習慣所限定之奩資.

Can. 547. - § 1. In monasteriis monialium postulans afferat dotem in constitutionibus statutam aut legitima consuetudine determinatam.

2項 - 前項奩資應在領受會衣以前,交付於修會院,或至少用依國法有效之方法使其交付穩妥.

§ 2. Haec dos ante susceptionem habitus monasterio tradatur aut saltem eius traditio tuta reddatur forma iure civili valida.

3項 - 常典願之女修會內,關於修會婦女之奩資,依會規之規定辦理.

3. In religionibus votorum simplicium, quod ad religiosarum dotem pertinet, standum constitutionibus.

4項 - 寬免應帶奩資之全部或一部,如在宗座法令之修會內,非得宗座之准許,不得爲之;在座堂區法令之修會內,非得區域正權力人之准許,不得爲之.

§ 4. Dos praescripta condonari ex toto vel ex parte nequit sine indulto Sanctae Sedis, si agatur de religione iuris pontificii; sine venia Ordinarii loci, si de religione iuris dioecesani.

548 條 - 修會院或修會,因修會婦女之死亡而永久取得奩資之所有權;僅發定期願之修會婦女死亡時,亦同.

Can. 548. - Dos monasterio seu religioni irrevocabiliter acquiritur per obitum religiosae, licet haec nonnisi vota temporaria nuncupaverit.

549 條 - 修會婦女第一次發願以後,其女院長及顧問團,應於得區域正權力人之同意,及如該修會院屬於男規修會長管理時,並得其會長之同意後,安置奩資以購買穩當適法及生利息之債券;在修會婦女死亡前,絕對禁止動用,雖建築房舍或償還債務亦不得動用之.

Can. 549. - Post primam religiosae professionem dos in tutis, licitis ac fructiferis nominibus collocetur ab Antistita cum suo Consilio, de consensu Ordinarii loci et Superioris regularis, si domus ab hoc dependeat; omnino autem prohibetur eam quoquo modo ante religiosae obitum impendi, ne ad aedificandam quidem domum aut ad aes alienum exstinguendum.

550 條 - 1 項 - 在獨立修院或在女總修會長或省會長所常居住之修會院內,應注意妥善管理奩資.

Can. 550. - § 1. Dotes caute et integre administrentur apud monasterium vel domum habitualis residentiae supremae Moderatricis aut Antistitae provincialis.

2 項 - 區域正權力人應注意保存修會婦女之奩資,並應於聖視察時,索閱該奩資之清賬.

§ 2. Ordinarii locorum conservandis religiosarum dotibus sedulo invigilent; et praesertim in sacra visitatione de eisdem rationem exigant.

551 條 - 1 項 - 凡曾經發特典願或常典願之修會婦女,無論任何理由退出修會時,均應償還其奩資之全部,惟已得之利息不償還之.

Can. 551. - § 1. Dos religiosae professae sive votorum sollemnium sive votorum simplicium quavis de causa discedenti integra restituenda est sine fructibus iam maturis.

2 項 - 曾經發願之修會婦女,因宗座之勅答能轉入其他修會時,在初學之期間,依第五百七十條第一項之規定,其奩資之利息,如在發願後,並其奩資應歸新入之修會;如轉入同一規修會之其他獨立修會院時,其奩資自轉入之日起算,歸新入之獨立修會院.

§ 2. Si vero religiosa professa ad aliam religionem ex apostolico indulto transeat, durante novitiatu, fructus, salvo praescripto can. 570, § 1; emissa vero nova professione, dos ipsa huic religioni debentur; si ad aliud eiusdem Ordinis monasterium, huic debetur ipsa dos a die transitus.

552 條 - 1 項 - 婦女修會院長,連特屬婦女修會院長在內,應將入初學及發定期願,或特典,或常典終身願之事實,至少於入初學日或發願日二月以前,報告區域正權力人.

Can. 552. - § 1. Religiosarum etiam exemptarum Antistita debet Ordinarium loci, duobus saltem mensibus ante, certiorem facere de proxima admissione ad novitiatum et ad professionem tum temporariam tum perpetuam sive sollemnem sive simplicem.

2 項 - 區域正權力人,或其不在附近或有阻礙時,其所委託之司祭,應至少於入初學日或發願日三十日以前,不進入禁地及無報酬,謹慎深求望會人之本意,即是否由於被脅迫或詐欺,已否明晰

§ 2. Ordinarius loci vel, eo absente aut impedito, sacerdos ab eodem deputatus, adspirantis voluntatem, saltem triginta diebus ante novitiatum et ante professionem, ut supra, diligenter et gratuitu exploret, non tamen clausuram ingrediens, num ea coacta

將行行爲之本質,如確認其爲善意及自由後,始得准許其入初學或准許初學員發願.

第二頁
初學員之教誨

553 條 - 初學之期間,以着會衣,或以依會規所規定之其他方式爲開始.

554 條 - 1 項 - 設立初學院,應依會規之規定爲之;關於宗座法令修會之初學院,非得宗座之准許,不得設立之.

2 項 - 修會劃分省區時,每一省區內不得有數初學院;但有重大理由而受得宗座之特別准許時,不在此限.

3 項 - 會長宜派專以謹愼守會規爲模範之修會員,住於初學院或讀書會院內.

555 條 - 1 項 - 初學,除應依第五百四十二條所規定之有效條件外,並應實行下列各目之規定始爲有效:

1 目 - 至少滿十五歲後;

2 目 - 滿足及連續一年之期間;

3 目 - 在初學院內;

2 項 - 關於初學之期間,如會規有較長之規定時,該較長之期間,與發願之效力無關係;但該會規明文表示其他意義者,不在此限.

556 條 - 1 項 - 初學人,因被會長開除而離開修會院,或無會長之准許而以不歸回之意思離開修會院,或雖有歸回之意思,或經會長之准許而因無論任何緣由連續或不連續在修會院外居留逾三十日者,其初學期間卽爲中斷,應從新開始進行之.

2 項 - 初學人,如得會長之准許,或因被脅迫而在修會院之圍牆外,仍歸會長管理,居留逾十五日而未逾三十日者,不連續之日亦在內,必須補充在外居留

seductave sit, an sciat quid agat; et, si de pia eius ac libera voluntate plane constiterit, tunc adspirans poterit ad novitiatum vel novitia ad professionem admitti.

ART. II.
De novitiorum institutione.

Can. 553. - Novitiatus incipit susceptione habitus, vel alio modo in constitutionibus praescripto.

Can. 554. - § 1. Erigatur domus novitiatus ad normam constitutionum; si vero agatur de religione iuris pontificii, ad eam erigendam necessaria est licentia Sedis Apostolicae.

§ 2. Plures in eadem provincia novitiatus domus, si religio in provincias divisa sit, designari nequeunt, nisi gravi de causa et cum speciali apostolico indulto.

§ 3. Superiores in novitiatus ac studiorum domo ne collocent nisi religiosos qui sint ad exemplum regularis observantiae studio.

Can. 555. - § 1. Praeter alia quae in can. 542 ad novitiatus validitatem enumerantur, novitiatus ut valeat, peragi debet:

1º Post completum decimum quintum saltem aetatis annum;

2º Per annum integrum et continuum;

3º In domo novitiatus.

§ 2. Si longius tempus in constitutionibus pro novitiatu praescribatur, illud ad validitatem professionis non requiritur, nisi in eisdem constitutionibus aliud expresse dicatur.

Can. 556. - § 1. Novitiatus interrumpitur, ita ut denuo incipiendus ac perficiendus sit, si novitius, a Superiore dimissus, e domo exierit, aut domum sine illius licentia non reversurus deseruerit, aut extra domum, etsi reversurus, ultra triginta dies sive continuos sive non continuos permanserit quacumque ex causa, etiam de Superiorum licentia.

§ 2. Si novitius ultra quindecim, sed non ultra triginta dies etiam non continuos, de Superiorum licentia vel vi coactus extra domus septa permanserit sub Superioris obedientia, ad validitatem novitiatus necesse et satis est dies hoc modo transactos sup-

之日數,初學方爲有效;未逾十五日者,會長得命令補充之;但此補充非爲初學有效之必要條件.

3 項 - 會長如無正當及重大理由,不宜准許初學人在初學院圍牆外居留.

4 項 - 會長調初學人至同一修會之其他初學院時,不中斷初學之期間.

plere: si non ultra quindecim dies, supplementum potest a Superioribus praescribi, sed non est ad validitatem necessarium.

§ 3. Superiores licentiam manendi extra septa novitiatus, nisi iusta et gravi de causa, ne impertiant.

§ 4. Si novitius a Superioribus iu aliam novitiatus domum eiusdem religionis transferatur, novitiatus non interrumpitur.

557 條 - 初學之期間內,應始終着會規所規定之初學衣服;但依地方之特別情形,以其他辦法爲必要時,不在此限.

Can. 557. - Integer novitiatus peragatur in habitu quem constitutiones pro novitiis praescribunt, nisi speciales locorum circumstantiae aliud exigant.

558 條 - 同一修會內有二類之修會員時,爲一類所經過之初學,其效力不及於他類.

Can. 558. - In religionibus quibus duae sunt sodalium classes, novitiatus pro altera classe peractus, pro altera non valet.

559 條 - 1 項 - 爲訓誨初學人,應任命至少三十五歲,自初次發願起算已經滿十年,而聰明,仁愛,熱心敬主及嚴守會規超羣者一人,充神師;如係教士修會時,並應以司祭充之.

Can. 559. - § 1. Novitiorum institutioni praeficiendus est Magister, qui sit annos natus quinque saltem ac triginta, decem saltem ab annis a prima professione professus, prudentia, caritate, pietate, religionis observantia conspicuus et, si de clericali religione agatur, in sacerdotio constitutus.

2 項 - 因初學人數過多,或其他正當理由,認爲有利益時,與神師宜增加至少三十歲,自初次發願起算已經滿五年,而有必要或其他相當之才能者一人爲其襄助人;襄助人關於與初學有關係之一切事務,屬神師之直接管理.

§ 2. Si ob novitiorum numerum vel aliam iustam causam expedire visum fuerit, Magistro novitiorum adiungatur socius, eidem immediate subiectus in iis quae ad novitiatus regimen spectant, annos natus saltem triginta, quinque saltem ab annis a prima professione professus, cum ceteris dotibus necessariis et opportunis.

3 項 - 神師或襄助人,均不得擔負阻礙照應及管理初學人之一切職責.

§ 3. Uterque ab omnibus officiis oneribusque vacare debet, quae novitiorum curam et regimen impedire valeant.

560 條 - 初學神師及其襄助人應依會規選舉之;非有正當及重大理由,不得於會規規定之任期尚未屆滿時,罷免之;任期屆滿後,得連選連任.

Can. 560. - Magister novitiorum eiusque socius eligantur ad normam constitutionum, et si quod in his tempus ad durationem muneris praescriptum sit, eo durante, ne removeantur sine iusta gravique causa; sed iidem rursus eligi possunt.

561 條 - 1 項 - 惟神師始有訓誨初學人之權利義務,而統治初學人,亦僅限於神師一人;其他之人,無論任何理由,均不得參加該事務;但視察人及會規准許之會長均不在此限;關於全會院之秩序,神師及初學人,均應屬於會長管理.

Can. 561. - § 1. Uni Magistro ius est et officium consulendi novitiorum institutioni, ad ipsumque unum novitiatus regimen spectat, ita ut nemini liceat hisce se, quovis colore, immiscere, exceptis Superioribus quibus id a constitutionibus permittitur ac Visitatoribus; ad disciplinam vero universae domus quod attinet, Magister, perinde ac novitii, Superiori est obnoxius.

2項 - 凡初學人,均屬於神師及會長管理,並有聽其命令之義務.

§ 2. Novitius potestati Magistri ac Superiorum religionis subest eisque obedire tenetur.

562條 - 初學神師負有依第五百六十五條之規定,謹愼努力,按會規所定之紀律,訓練其徒弟之重大義務.

Can. 562. - Gravi obligatione tenetur Magister novitiorum omnem adhibendi diligentiam ut sui alumni in religiosa disciplina, secundum constitutiones, sedulo exerceantur, ad normam can. 565.

563條 - 在初學年內神師應依會規之規定,將各徒弟進修之情形,呈報於會議院或上憲.

Can. 563. - Intra annum novitiatus Magister, ad normam constitutionum, de agendi ratione singulorum alumnorum relationem Capitulo vel Superiori maiori exhibeat.

564條 - 1項 - 會院內之初學地,與已經發願者所居留之地,如能完全或一部分開時,應分開之;非有特別理由及經院長或神師之准許,初學人與發願者,不得彼此往來.

Can. 564. - § 1. Novitiatus ab ea parte domus, in qua degunt professi, sit, quantum fieri potest, segregatus ita ut, sine speciali causa ac Superioris vel Magistri licentia, novitii nullam habeant communicationem cum professis neque hi cum novitiis.

2項 - 應與歸主初學人指定一特定地方.

§ 2. Conversis autem novitiis locus separatus assignetur.

565條 - 1項 - 初學之目的,爲由管理之神師教導徒弟,盡力守會典,會規,熱心默想及恆心祈禱,通曉與會願及德行有關係之一切事件,並用適當之方法,習練滅絕罪根,抑制心中之妄動,進修德行.

Can. 565. - § 1. Annus novitiatus debet sub disciplina Magistri hoc habere propositum, ut informetur alumni animus studio regulae et constitutionum, piis meditationibus assiduaque prece, iis perdiscendis quae ad vota et ad virtutes pertinent, exercitationibus opportunis ad vitiorum semina radicitus exstirpanda, ad compescendos animi motus, ad virtutes acquirendas.

2項 - 對於歸主者,除守前項之規定外,並應至少每星期一次,向其特別演講,勤愼解釋天主之道理.

§ 2. Conversi praeterea, diligenter in christiana doctrina instituantur, speciali collatione ad eos habita semel saltem in hebdomada.

3項 - 初學年內,不得派初學人講道理,聽告解,或實行初學院外之修會職務,而初學人亦不得專意學習文學,科學,或藝術;歸主人在本修會院內,以不妨礙會規所規定初學之訓練爲限,得實行歸主人之職務,惟不得爲工作人之首領.

§ 3. Anno novitiatus ne destinentur novitii concionibus habendis aut audiendis confessionibus aut exterioribus religionis muniis, neve dedita opera studiis vacent litterarum, scientiarum aut artium; conversi autem in ipsa religiosa domo eatenus tantum fungi possunt officiis fratrum conversorum (non tamen uti primarii officiales), quatenus ab exercitiis novitiatus pro ipsis constitutis non praepediantur.

566條 - 1項 - 在女初學院內,對於告解司祭,應守第五百二十條至第五百二十七條之規定.

Can. 566. - § 1. Circa sacerdotem a confessionibus in mulierum novitiatibus serventur praescripta can. 520-527.

2項 - 在男修會內,除遵守第五百一十九條之規定外,並應守下列各目之規定:

§ 2. In religionibus virorum, salvo praescripto can. 519:

1目 - 除嚴守第八百九十一條之規定外,應按初學人數,設置通常告解司祭一人或數人;

2目 - 教士修會之通常告解司祭,應居住於初學院內;教民修會之通常告解司祭,應至少屢次進初學院,聽初學人之告解;

3目 - 除通常告解司祭外,並應指定其他告解司祭數人,以便初學人於特別情形內,得自由行告解,而神師不宜表現不悅之情形;

4目 - 應每年至少四次,爲初學人指定非常告解司祭一人,而一切初學人應至其前至少領受降福.

1º Pro novitiorum numero unus vel plures habeantur ordinarii confessarii, salvo praescripto can. 891;

2º Confessarii ordinarii, si agatur de religione clericali, in ipsa novitiatus domo commorentur; si de laicali, saltem frequenter ad domum novitiatus accedant, novitiorum confessiones audituri;

3º Praeter confessarios ordinarios, designentur aliqui confessarii, quos novitii in casibus particularibus adire libere possint, nec Magister aegre id se ferre demonstret;

4º Quater saltem in anno detur novitiis confessarius extraodinarius, ad quam omnes accedant saltem benedictionem recepturi.

567 條 - 1項 - 初學人享有本會所承受之一切特別權利及神恩;死亡時,並有享受爲已經發願者所規定同等代祈禱禮之權利.

2項 - 初學期間內,不得准許初學人領受神品.

Can. 567. - § 1. Novitii privilegiis omnibus ac spiritualibus gratiis religioni concessis gaudent; et si morte praeveniantur, ad eadem suffragia ius habent, quae pro professis praescripta sunt.

§ 2. Ad ordines, durante novitiatu, ne promoveantur.

568 條 - 初學期間內,初學人如以任何方式捨棄其聖祿職或財產,或用爲債務之擔保時,該捨棄或擔保,不但違背法律,而且依法無效.

Can. 568. - In novitiatus decursu, si suis beneficiis vel bonis quovis modo novitius renuntiaverit eademve obligaverit, renuntiatio vel obligatio non solum illicita, sed ipso iure irrita est.

569 條 - 1項 - 初學人於發定期或終身常典願前,以常典願於拘束效力之全時期爲限,應將自己財產之管理權讓與其隨意所選擇之人,並如會規無特別規定時,得自由處置其使用權及利息.

2項 - 因無財產而未爲前項之讓與,或處置者,而以後有財產時,或曾經爲之者以後因任何理由,又有其他財產時,應依第一項之規定爲之,或再爲之;雖曾經發常典願,仍不得阻礙之.

3項 - 初學人在集合修會內,發定期願前,應自由對其現有或將來得有之財產爲遺囑.

Can. 569. - § 1. Ante professionem votorum simplicium sive temporariorum sive perpetuorum novitus debet, ad totum tempus quo simplicibus votis adstringetur, bonorum suorum administrationem cedere cui maluerit et, nisi constitutiones aliud ferant, de eorundem usu et usufructu libere disponere.

§ 2. Ea cessio ac dispositio, si praetermissa fuerit ob defectum bonorum et haec postea supervenerint, aut si facta fuerit et postea alia bona quovis titulo obvenerint, fiat aut iteretur secundum normas § 1 statutas, non obstante simplici professione emissa.

§ 3. Novitius in Congregatione religiosa ante professionem votorum temporariorum testamentum de bonis praesentibus vel forte obventuris libere condat.

570 條 - 1 項 - 在請求或初學之期間內,除依會規或明示契約訂定應交付關於膳養費及會衣之一切財物外,不得索要任何財物爲請求或初學之費用.

2 項 - 望會者未發願而退出修會時,凡其所帶來而未用盡之財物,均應償還之.

571 條 - 1 項 - 初學人得自由退出修會;會長或會議院依會規之規定,因任何正當理由亦得開除之,無向被開除人說明開除原因之義務.

2 項 - 初學期滿後,如認初學人爲適宜者,應准許其發願,否則應開除之;如是否適宜有疑惑時,上憲得延長其試練期間,但不得逾六月.

3 項 - 初學人於發願前,應行滿八日之避靜.

第三章
發修會願

572 條 - 1 項 - 發修會之任何願,必須遵守下列各目之規定,方爲有效:

1 目 - 凡發願人,均應滿第五百七十三條所規定之年齡;

2 目 - 前目人應有法定會長,依會規規定之准許;

3 目 - 應先滿第五百五十五條所規定有效之初學期間;

4 目 - 發願應非由脅迫或重大恐嚇或詐欺;

5 目 - 應爲明示;

6 目 - 應爲法定會長依會規之規定,自己或委他人收願.

2 項 - 依第五百七十四條之規定,必須先發常典定期願,而後發特典或常典之終身願,方爲有效.

Can. 570. - § 1. Nisi pro alimentis et habitu religioso in constitutionibus vel expressa conventione aliquid in postulatu vel novitiatu ineundo solvendum caveatur, nihil pro impensis postulatus vel novitiatus exigi potest.

§ 2. Quae adspirans attulerit et usu consumpta non fuerint, si e religione, non emissa professione, egrediatur, ei restituantur.

Can. 571. - § 1. Novitius potest religionem libere deserere, aut a Superioribus vel a Capitulo, secundum constitutiones, quavis iusta de causa dimitti, quin Superior vel Capitulum teneantur dimissionis causam dimisso patefacere.

§ 2. Exacto novitiatu, si iudicetur idoneus, novitius ad professionem admittatur, secus dimittatur; si dubium supersit sitne idoneus, potest a Superioribus maioribus, probationis tempus, non tamen ultra sex menses, prorogari.

§ 3. Votis nuncupandis spiritualia exercitia novitius praemittat per octo saltem solidos dies.

CAPUT III.
De professione religiosa.

Can. 572. - § 1. Ad validitatem cuiusvis religiosae professionis requiritur ut:

1º Qui eam emissurus est, legitimam aetatem habeat ad normam can. 573;

2º Eum ad professionem admittat legitimus Superior secundum constitutiones;

3º Novitiatus validus ad normam can. 555 praecesserit;

4º Professio sine vi aut metu gravi aut dolo emittatur;

5º Sit expressa;

6º A legitimo Superiore secundum constitutiones per se vel per alium recipiatur.

§ 2. Ad validitatem vero professionis perpetuae sive sollemnis sive simplicis, requiritur insuper ut praecesserit professio simplex temporaria ad normam can. 574.

573 條 - 凡發修會願人,必須滿十六歲方得發定期願,滿二十一歲方得發終身特典或常典願.

Can. 573. - Quilibet professionem religiosam emissurus oportet ut decimum sextum aetatis annum expleverit, si de temporaria professione agatur; vicesimum primum, si de perpetua sive sollemni, sive simplici.

574 條 - 1 項 - 初學人在任何男或女規修會內,及在有終身願之任何集合修會內,初學期間滿後,在本初學院內,除遵守第六百三十四條之規定外,應於發終身特典或常典願前,發以三年爲有效之常典願,或距終身願所規定之年齡較遠時,而發較長期間爲有效之常典願;但會規規定應每年發願一次者,不在此限.

Can. 574. - § 1. In quolibet Ordine tam virorum quam mulierum et in qualibet Congregatione quae vota perpetua habeat, novitius post expletum novitiatum, in ipsa novitiatus domo debet votis perpetuis, sive sollemnibus sive simplicibus, praemittere, salvo praescripto can. 634, votorum simplicium professionem ad triennium valituram, vel ad longius tempus, si aetas ad perpetuam professionem requisita longius distet, nisi constitutiones exigant annuales professiones.

2 項 - 前項期間,法定會長得因准許修會員再發定期願而延長之,惟不得逾第二次三年.

§ 2. Hoc tempus legitimus Superior potest, renovata a religioso temporaria professione, prorogare, non tamen ultra aliud triennium.

575 條 - 1 項 - 修會員於滿定期願之期間後,依第六百三十七條之規定,發依會規所定之特典或常典終身願或歸俗;如法定會長於定期願之期間,認爲修會員於將來發終身願不適宜者,依第六百四十七條之規定,亦得開除之.

Can. 575. - § 1. Exacto professionis temporariae tempore, religiosus, ad normam can. 637, vel emittat perpetuam professionem, sollemnem vel simplicem secundum constitutiones, vel ad saeculum redeat; sed etiam, durante tempore professionis temporariae, potest, si dignus non habeatur qui vota perpetua nuncupet, dimitti a legitimo Superiore ad normam can. 647.

2 項 - 顧問團或會議院,對於初發定期願有議決權,對於隨後應發之終身特典或常典願,僅有諮議權.

§ 2. Suffragium Consilii seu Capituli pro prima professione temporaria est deliberativum; pro subsequente professione perpetua, sollemni vel simplici, est consultivum tantum.

576 條 - 1 項 - 發修會願應依會規所規定之儀式爲之.

Can. 576. - § 1. In emittenda professione religiosa servetur praescriptus in constitutionibus ritus.

2 項 - 由發願人並至少收願人簽名之發願證書,應在修會之檔案內保存之;如發特典願時,收願之會長並應依第四百七十條第二項之規定,將此事實通知於爲發願人授聖洗之堂域司祭.

§ 2. Documentum emissae professionis, ab ipso professo et saltem ab eo coram quo professio emissa est, subscriptum, servetur in tabulario religionis; et insuper, si agatur de professione sollemmi, Superior eam excipiens debet profitentis parochum baptismi de eadem certiorem reddere, ad normam can. 470, § 2.

577 條 - 1 項 - 願期屆滿時,應立即接連再發願.

Can. 577. - § 1. Elapso tempore ad quod vota sunt nuncupata, renovationi votorum nulla est interponenda mora.

2 項 - 會長認爲有正當理由時,得准許於願期屆滿前一月內,預發下次定期願.

§ 2. Superioribus tamen facultas est ex iusta causa permittendi ut renovatio votorum temporariorum per aliquod tempus, non tamen ultra mensem, anticipetur.

578 條 - 1 項 - 第五百七十四條所指定發定期願人,有下列各目之權利義務:

1 目 - 享有與發特典或常典終身願者相同之大赦,及特別權利及神恩,如死亡時,受享相同之代祈禱禮權利;

2 目 - 對守典章及規則,負有與發特典或常典終身願者相同之義務;如有在聖詠所之義務時,無私念小時經之義務;但凡曾經領受高級神品者,或會規另有規定時,不在此限;

3 目 - 無表決權及被選舉權,但會規另有規定時,不在此限;如享有表決權及被選舉權之法定時期之起算,會規未規定時,應自初次發願時起算.

Can. 578. - Professi a votis temporariis, de quibus in can. 574:

1° Fruuntur iisdem indulgentiis, privilegiis et spiritualibus gratiis, quibus gaudent professi a votis sollemnibus aut professi a votis simplicibus perpetuis; et si morte praeveniantur, ad eadem suffragia ius habent;

2° Eadem obligatione tenentur observandi regulas et constitutiones, sed, ubi viget chori obligatio, divini officii privatim recitandi lege non obstringuntur, nisi sint in sacris constituti aut aliud constitutiones expresse praescribant;

3° Voce activa et passiva carent, nisi aliud in constitutionibus expresse caveatur; tempus autem praescriptum ad fruendum voce activa et passiva, silentibus constitutionibus, computetur a prima professione.

579 條 - 發定期或終身常典願而有違背願之行爲者,該行爲僅爲不法,並非無效;但有特別規定者,不在此限.發特典願而有違背願及得撤銷之行爲者,該行爲卽爲無效.

Can. 579. - Simplex professio, temporaria sit vel perpetua, actus votis contrarios reddit illicitos, sed non invalidos, nisi aliud expresse cautum fuerit; professio autem sollemnis, si sint irritabiles, etiam invalidos.

580 條 - 1 項 - 凡發常典終身或定期願人,除會規另有規定及依第五百六十九條之規定外,仍保存自己財產之所有權,及取得其他財產所有權之能力.

Can. 580. - § 1. Quilibet professus a votis simplicibus, sive perpetuis sive temporariis, nisi aliud in constitutionibus cautum sit, conservat proprietatem bonorum suorum et capacitatem alia bona acquirendi, salvis quae in can. 569 praescripta sunt.

2 項 - 前項人凡因自己之行爲或爲修會之利益所得之財物,均爲修會取得之財產.

§ 2. Quidquid autem industria sua vel intuitu religionis acquirit, religioni acquirit.

3 項 - 依第五百六十九條第二項所規定之讓與或處置,發願人除依會規之規定外,不得任意變更之;如會規未規定時,應得修會總長之准許;或發願人爲規修會婦女時,應得區域正權力人之准許,及該會院如屬規修會管理時,並得其規修會長之准許,始得爲之;而其變更至少對於其大部分,不得歸爲修會之利益,該讓與及處置,因退出修會而失其效力.

§ 3. Cessionem vel dispositionem de qua in can. 569, § 2, professus mutare potest non quidem proprio arbitrio, nisi constitutiones id sinant, sed de supremi Moderatoris licentia, aut si de monialibus agatur, de licentia Ordinarii loci et, si monasterium regularibus obnoxium sit, Superioris regularis, dummodo mutatio, saltem de notabili bonorum parte, non fiat in favorem religionis; per discessum autem a religione eiusmodi cessio ac dispositio habere vim desinit.

581 條 - 1 項 - 發常典願人,應於發特典願前六十日內拋棄其現時所有一切

Can. 581. - § 1. Professus a votis simplicibus antea nequit valide, sed intra sexaginta dies ante professionem sollemnem, salvis peculiaribus indultis a

財產於隨意所選擇之人,惟應以實行發願始爲發生效力之條件;如在該六十日之時間以前拋棄者無效;但無妨礙宗座之特別勅准.

2 項 - 發願後應立卽爲一切必要之行爲,使拋棄並依國法發生效力.

Sancta Sede concessis, debet omnibus bonis quae actu habet, cui maluerit, sub conditione secuturae professionis, renuntiare.

§ 2. Secuta professione, ea omnia statim fiant, quae necessaria sunt ut renuntiatio etiam iure civili effectum consequatur.

582 條 - 規修會員發特典願後,除有宗座之特別勅准外,因任何方式所取得之財物,應歸下列各目所指定之法人:

1 目 - 規修會如有所有權之能力時,依會規歸修會或省區或修會院;

2 目 - 規修會如無所有權之能力時,歸爲宗座所有物.

Can. 582. - Post sollemnem professionem, salvis pariter peculiaribus Apostolicae Sedis indultis, omnia bona quae quovis modo obveniunt regulari:

1º In Ordine capaci possidendi, cedunt Ordini vel provinciae, vel domui secundum constitutiones;

2º In Ordine incapaci, acquiruntur Sanctae Sedi in proprietatem.

583 條 - 集合修會之發常典願人,不得爲下列各目之行爲:

1 目 - 生前無償拋棄其財產之行爲;

2 目 - 未得宗座之准許,或遇有緊急情形,無向宗座請示之時間,未得上憲之准許,或不能向上憲請示,未得地方會長之准許,而變更依第五百六十九條第三項之規定所爲之遺囑之行爲.

Can. 583. - Professis a votis simplicibus in Congregationibus religiosis non licet:

1º Per actum inter vivos dominium bonorum suorum titulo gratioso abdicare;

2º Testamentum conditum ad normam can. 569, § 3, mutare sine licentia Sanctae Sedis, vel, si res urgeat nec tempus suppetat ad eam recurrendi, sine licentia Superioris maioris aut, si nec ille adiri possit, localis.

584 條 - 發任何修會願逾一年者,堂域聖祿職卽因而出缺;逾三年者,其他聖祿職卽因而出缺.

Can. 584. - Post annum ab emissa qualibet professione religiosa, vacant beneficia paroecialia; post triennium cetera.

585 條 - 發特典或常典終身願人依法律喪失其在世俗時所有之座堂區.

Can. 585. - Professus a votis perpetuis sive sollemnibus sive simplicibus amittit ipso iure propriam quam in saeculo habebat dioecesim.

586 條 - 1 項 - 發修會願因有可證明之阻礙而無效時,不得因以後之繼續行爲而有效,必須由宗座爲根本之救濟,或發願人知其發願爲無效,於阻礙消除後,用法定方法再發願.

Can. 586. - § 1. Professio religiosa irrita ob impedimentum externum non convalescit per subsequentes actus, sed opus est ut a Sede Apostolica sanetur, vel denuo, cognita nullitate et impedimento sublato, legitime emittatur.

2 項 - 發修會願,因僅欠缺內部之同意而無效時,以同意時爲有效;但以在修會取消同意前者爲限.

§ 2. Si autem irrita fuerit ob consensus defectum mere internum, hoc praestito, convalescit, dummodo ex parte religionis consensus non fuerit revocatus.

3項 - 發修會願是否有效有重大理由之疑惑而發願人推諉以籌防方法再發願,或請求爲根本之救濟時,應將該事由向宗座報告.

§ 3. Si contra validitatem professionis religiosae gravia sint argumenta et religiosus renuat ad cautelam sive professionem renovare sive eiusdem sanationem petere, res ad Sedem Apostolicam deferatur.

第十二題
教士修會內之學業計畫

TITULUS XII.
De ratione studiorum in religionibus clericalibus.

587 條 - 1項 - 凡教士修會,依第五百五十四條第三項之規定應有由修會總會議院,或會長所承認之讀書處所.

Can. 587. - § 1. Quaelibet clericalis religio habeat studiorum sedes a Capitulo generali vel a Superioribus approbatas, firmo praescripto can. 554, § 3.

2項 - 在讀書院之人,均應完全守共同生活之規律,否則學生不得領神品.

§ 2. In studiorum domo vigeat perfecta vita communis; secus studentes ad ordines promoveri nequeunt.

3項 - 修會或省區不能設立完備之讀書院,或雖有而會長認爲赴該學院困難時,應派學生赴其他省區,或他修會所設立之完備讀書院,或主教之修道院,或公教之公立大學.

§ 3. Si religio aut provincia studiorum domos rite instructas habere nequeat, aut si quas habet, adire, Superiorum iudicio, difficile sit, religiosi alumni mittantur vel ad recte ordinatam studiorum sedem alius provinciae aut religionis, vel ad scholas Seminarii episcopalis, vel ad publicum catholicum athenaeum.

4項 - 修會員如被派遣赴遠處求學時,不得在私人房屋內居住,而應居住於本修會之院內;如不能時,應居住於任何男修會院,或修道院,或由高級神品教士管理,並由教會官署所承認之其他善舉院.

§ 4. Religiosis, qui studiorum causa longe a propria domo mittuntur, non licet in privatis domibus habitare, sed opus est ut in aliquam suae religionis domum se recipiant, vel, si id fieri non possit, apud religiosum aliquod institutum virorum, vel Seminarium aliamve piam domum, cui sacri ordinis viri praesint, quaeque ab ecclesiastica auctoritate approbata sit.

588 條 - 1項 - 求學之期間,應將修會員託付於特別監督人或神師,用相當之謹責,教誨,勸告方法,訓練其爲修會員之生活.

Can. 588. - § 1. Toto studiorum curriculo religiosi committantur speciali curae Praefecti seu Magistri spiritus qui eorum animos ad vitam religiosam informet opportunis monitis, instructionibus atque exhortationibus.

2項 - 前項監督人或神師,應有與第五百五十九條第二項第三項所規定初學神師相同之資格.

§ 2. Praefectus vel Magister spiritus iis qualitatibus praeditus sit oportet, quae in Magistro novitiorum requiruntur ad normam can. 559, §§ 2,3.

3項 - 會長應謹愼監督在讀書院之人,完全遵守第五百九十五條所規定關於一切修會員之事項.

§ 3. Superiores vero sedulo invigilent ut ea quae can. 595 pro omnibus religiosis praescribuntur, in studiorum domo perfectissime observentur.

589 條 - 1項 - 修會員於適當學習下等學科後,應按宗座之訓令,及依第一千三百六十六條第二項之規定,隨從聖多

Can. 589. - § 1. Religiosi in inferioribus disciplinis rite instructi, in philosophiae studia saltem per biennium et sacrae theologiae saltem per quadriennium, doctrinae D. Thomae inhaerentes ad normam can.

瑪斯之道理,謹愼學習哲學至少二年及聖神學至少四年.

2項 - 讀書期間內,教員與學生均不得擔任妨礙學業或任何阻礙上課之職務;總修會長及在特定情形,其他會長認爲讀書必要時,得按明智酌量寬免本修會之公共行爲之一部分,連聖詠所應念之經,尤夜間之時經均得寬免之.

590 條 - 修會司祭畢業後,除有上憲因重大理由免除試驗者,或教授聖神學或天主教會之法律,或士林哲學者外,應於至少五年內,每年由博士及認眞之司祭,試驗預先適當指定之各聖學科.

591 條 - 在凡修會院內,至少在凡正式院內,應至少每一月一次解答道德或禮節之問題;會長認爲適宜時,得加以信德道理,或相關連學科之演說,曾經發願之一切教士之現在學習聖神學,或已畢業者及在本院內居住者應在場.

第十三題
修會員之義務及特別權利

第一章
義務

592 條 - 第一百二十四條至第一百四十二條所規定關於教士之普通義務,修會員亦應擔負之;但依接連之條文或事務之性質顯有其他意義者,不在此限.

593 條 - 凡修會員卽會長及所屬人員,均應忠誠及完全守其所發之願,並應按本修會之會典及會規整理其生活,以進修其本身分之完全道德.

594 條 - 1項 - 在凡修會內之一切修會員,應嚴密遵守共同生活之規律,連關於飲食,衣服及用具之事件在內.

1366, § 2, diligenter incumbant, secundum instructiones Apostolicae Sedis.

§ 2. Studiorum tempore magistris et alumnis officia ne imponantur quae a studio eos avocent vel scholam quoquo modo impediant; supremus autem Moderator et in casibus particularibus alii quoque Superiores possunt pro sua prudentia eos a nonnullis communitatis actibus, etiam a choro, praesertim nocturnis horis, eximere, quoties id studiis excolendis necessarium videatur.

Can. 590. - Religiosi sacerdotes, iis tantum exceptis qui a Superioribus maioribus gravem ob causam fuerint exempti, aut qui vel sacram theologiam, vel ius canonicum vel philosophiam scholasticam doceant, post absolutum studiorum curriculum, quotannis, saltem per quinquennium, a doctis gravibusque patribus examinentur in variis doctrinae sacrae disciplinis antea opportune designatis.

Can. 591. - In qualibet saltem formata domo, minimum semel in mense, habeatur solutio casus moralis et liturgici, cui, si Superior opportunum existimaverit, addi potest sermo de re dogmatica coniunctisve doctrinis; et omnes clerici professi qui studio sacrae theologiae operam navant aut illud expleverunt et in domo degunt, assistere tenentur, nisi aliud in constitutionibus caveatur.

TITULUS XIII.
De obligationibus et privilegiis religiosorum.

CAPUT I.
De obligationibus.

Can. 592. - Obligationibus communibus clericorum, de quibus in can. 124-142, etiam religiosi omnes tenentur, nisi ex contextu sermonis vel ex rei natura aliud constet.

Can. 593. - Omnes et singuli religiosi, Superiores aeque ac subditi, debent, non solum quae nuncuparunt vota fideliter integreque servare, sed etiam secundum regulas et constitutiones propriae religionis vitam componere atque ita ad perfectionem sui status contendere.

Can. 594. - § 1. In quavis religione vita communis accurate ab omnibus servetur etiam in iis quae ad victum, ad vestitum et ad supellectilem pertinent.

2項 - 凡修會員連會長在內,依第五百八十條第二項及第五百八十二條第一目之規定,所取得之財物,應合併於修會院,省區或修會之財產內,如爲金錢及證券,應置放於公箱內.

3項 - 修會員之用具,應與其本人發願所許之神貧等級相稱.

595條 - 1項 - 會長應注意一切修會員,遵守下列各目之規定:

1目 - 每年應行避靜神工;

2目 - 凡未被正當理由阻止者,宜每日與聖祭,默想,並宜盡力於依會典或會規所規定之其他恭敬天主之職務;

3目 - 宜每星期至少一次行告解聖事.

2項 - 會長宜提醒其所屬人員,屢次,且每日領聖體,凡有適當預備者,均得自由屢次而且每日領聖體.

3項 - 修會員於最後領告解聖事後,在本會院公然有不善表樣,或犯重大外部之罪惡者,會長於其再告解以前,得禁止其領聖體.

4項 - 特典或常典願修會之會典,會規或歷書內,如預定或命令領聖體之特定日期時,該規則僅有指示之效力.

596條 - 凡修會員在修會院內外,均應着本會之衣服,但有由上憲或遇緊急情形,由地方會長所認爲重大之理由時,不在此限.

597條 - 1項 - 凡依法律所設立之男或女修會院,雖非正式院,亦應遵守教宗之禁地法律.

2項 - 規修會之團體所居住之房屋,並凡與修會員保留之園圃及天井,均應適用教宗之禁地法律,除公堂及其附近之更衣所外,如有客房時,其房屋及會客室均屬禁地以外,該會客室,如能設置

§ 2. Quidquid a religiosis, etiam a Superioribus, acquiritur ad normam can. 580, § 2, et can. 582, n. 1, bonis domus, provinciae vel religionis admisceatur, et pecunia quaelibet omnesque *tituli* in capsa communi deponantur.

§ 3. Religiosorum supellex paupertati conveniat quam professi sunt.

Can. 595. - § 1. Curent Superiores ut omnes religiosi:

1º Quotannis spiritualibus exercitiis vacent;

2º Legitime non impediti quotidie Sacro intersint, orationi mentali vacent, et in alia pietatis officia, quae a regulis et constitutionibus praescripta sint, sedulo incumbant;

3º Ad poenitentiae sacramentum semel saltem in hebdomada accedant.

§ 2. Superiores suos inter subditos promoveant frequentem, etiam quotidianam, sanctissimi Corporis Christi receptionem; frequens autem, imo etiam quotidianus accessus ad sanctissimam Eucharistiam religiosis rite dispositis libere pateat.

§ 3. Si autem post ultimam sacramentalem confessionem religiosus communitati gravi scandalo fuerit aut gravem et externam culpam patraverit, donec ad poenitentiae sacramentum denuo accesserit, Superior potest eum, ne ad sacram communionem accedat, prohibere.

§ 4. Si quae sint religiones votorum sive sollemnium sive simplicium, quarum in regulis aut constitutionibus vel etiam calendariis communiones aliquibus diebus affixae aut iussae reperiantur, hae normae vim dumtaxat directivam habent.

Can. 596. - Religiosi omnes proprium suae religionis habitum deferant tum intra tum extra domum, nisi gravis causa excuset, iudicio Superioris maioris aut, urgente necessitate, etiam localis.

Can. 597. - § 1. In domibus regularium sive virorum sive mulierum canonice constitutis, etiam non formatis, servetur clausura papalis.

§ 2. Lege clausurae papalis afficitur tota domus quam communitas regularis inhabitat, cum hortis et viridariis accessui religiosorum reservatis; excluso, praeter publicum templum cum continente sacrario, etiam hospitio pro advenis, si adsit, et collocutorio,

於院門附近之處時,即應於附近處設置之.

3項 - 應明顯指定屬禁地法律之地方;依會規所指定之上憲,或修會之總會議院,或對於規女修會院其主教,有詳細規定禁地界限,或依正當理由變更之之權利義務.

598條 - 1項 - 不得藉任何緣故,准許任何年齡,氏族或地位之女人,進入男規修會之禁地.

2項 - 現有國家最高權力人之妻,及其所帶之扈從人,不受前項規定之限制.

599條 - 1項 - 男規修會會院附有寄宿學校,或本會之其他事業者,如能分開時,應分開爲屬禁地法之地至少屋宇之一部分,專爲修會員居住之處所.

2項 - 非有適當理由,經會長准許後,不得使異性進入禁地外專爲學校寄宿生或通學生,或本修會之事業所使用之地方.

600條 - 未得宗座之准許,無論任何氏族,地位,年齡之男或女人,均不得允許進入女規修會之禁地;但下列各目之人不在此限:

1目 - 區域正權力人或男規修會會長,或其所委託之視察人,視察女規修會院時,專因視察之必要,得進入禁地,惟應注意至少有老成教士,或修會員一人陪從之;

2目 - 告解司祭或其代辦司祭,得用適當預防方法,進入禁地,爲病人行聖事,或輔助臨終者;

3目 - 現有國家最高權力人及其妻,幷其所帶之扈從人,樞機大臣,均得進入禁地.

quod, quantum fieri potest, prope ianuam domus constitui debet.

§ 3. Partes clausurae legi obnoxiae patenter indicentur; Superioris vero maioris vel Capituli generalis secundum constitutiones, aut, si agatur de monasterio monialium, Episcopi erit clausurae fines accurate praescribere aut legitimis de causis mutare.

Can. 598. - § 1. Intra regularium virorum clausuram ne admittantur mulieres cuiusvis aetatis, generis aut conditionis sub quovis praetextu.

§ 2. Eximuntur ab hac lege uxores eorum qui supremum actu tenent populorum principatum, cum comitatu.

Can. 599. - § 1. Si domus regularium virorum adnexum habeat convictum pro alumnis internis vel alia opera religionis propria, separata saltem aedis pars, si fieri possit, religiosorum habitationi reservetur, clausurae legi subiecta.

§ 2. Etiam in loca extra clausuram alumnis externis aut internis vel operibus religionis propriis reservata, personae alterius sexus, nisi aequa de causa et de Superioris licentia, ne admittantur.

Can. 600. - Intra monialium clausuram nemo, cuiusvis generis, conditionis, sexus, aetatis admittatur sine Sanctae Sedis licentia, exceptis personis quae sequuntur:

1° Ordinario loci aut Superiori regulari, monasterium monialium visitantibus, vel aliis Visitatoribus ab ipsis delegatis licet clausuram ingredi dumtaxat inspectionis causa, cautoque ut unus saltem clericus vel religiosus vir maturae aetatis eos comitetur;

2° Confessarius vel qui eius vices gerit, potest, cum debitis cautelis, ingredi clausuram ad ministranda Sacramenta infirmis aut ad assistendum morientibus;

3° Possunt clausuram ingredi qui supremum actu tenent populorum principatum eorumque uxores cum comitatu, itemque S. R. E. Cardinales;

4目 - 女院長於使用所應用之籌防方法後,得准許內外科醫生,並其他必要之助手,進入禁地;惟應先得區域正權力人至少通常之承認,如因緊急而無求承認之時間時,依法推定其承認.

4° Antistitae est, adhibitis debitis cautelis, ingressum permittere medicis, chirurgis, aliisque quorum opera sit necessaria, impetrata prius saltem habituali approbatione ab Ordinario loci; si vero necessitas urgeat nec tempus suppetat approbationem petendi, haec iure praesumitur.

601 條 - 1項 - 凡規修婦女發願後,除得宗座特別准許,或有死亡或其他重大禍患之危險時外,不得藉任何緣故,有極短時間之出離會院.

Can. 601. - § 1. Nemini monialium liceat post professionem exire e monasterio, etiam ad breve tempus, quovis praetextu, sine speciali Sanctae Sedis indulto, excepto casu imminentis periculi mortis vel aliud gravissimi mali.

2項 - 前項之危險,如時間容許時,應先得區域正權力人書面之承認.

§ 2. Hoc periculum, si tempus suppetat, scripto recognoscendum est a loci Ordinario.

602 條 - 女規修會院之禁地,以能實行時爲限,應設法圍蔽之,使外人不能往內觀看,而從內亦不能觀看外人.

Can. 602. - Clausura monasterii monialium ita circumsepta esse debet ut, quoad fieri potest, nullus sit in eam vel ab ea prospectus externarum personarum.

603 條 - 1項 - 規修會婦女,連屬男規修會管理者在內,區域正權力人得監督其禁地,並得用刑罰及懲治罰,以感化及強制一切犯禁地法之人,連男規修會員在內.

Can. 603. - § 1. Clausura monialium, etsi regularibus subiectarum, sub vigilantia est Ordinarii loci, qui potest delinquentes, regularibus viris non exceptis, poenis quoque ac censuris corrigere et coercere.

2項 - 男規修會長對於所管理規修婦女之禁地,亦有保護權,得用刑罰懲治犯此法律之規修婦女及所屬之男人.

§ 2. Etiam Superiori regulari custodia clausurae monialium sibi subiectarum commissa est, qui moniales aut alios subditos, si quid hac in re deliquerint, poenis quoque punire potest.

604 條 - 1項 - 在宗座或座堂區法令之集合修會院內,亦應守禁地法律,卽除第五百九十八條第二項及第六百條所指之人,並由會長因正當及合法緣由認爲得准許進入之其他人外,不得准許任何異性人進入.

Can. 604. - § 1. In domibus etiam Congregationum religiosarum sive pontificii sive dioecesani iuris clausura servetur, in quam nemo alterius sexus admittatur, nisi ii de quibus in can. 598, § 2 et can. 600, aliique quos ex iustis ac rationabilibus causis Superiores admitti posse censuerint.

2項 - 第五百九十九條之規定,男或女集合修會院亦適用之.

§ 2. Praescriptum can. 599 etiam domibus Congregationum religiosarum sive virorum sive mulierum applicetur.

3項 - 主教於有特別情形及重大理由時,除特屬教士修會外,得用懲治罰保護該禁地,並應隨時注意使一切人遵守之,及改正其任何缺點.

§ 3. Episcopus in adiunctis peculiaribus, gravibusque intercedentibus causis, potest hanc clausuram, nisi agatur de religione clericali exempta, censuris munire; semper autem curet ut eadem rite servetur et quidquid in eam irrepat vitii corrigatur.

605 條 - 凡有保護禁地義務之人,於來賓訪問時,應謹愼阻止因無益空談擾亂紀律及妨害修道精神.

Can. 605. - Omnes quibus est clausurae custodia, sedulo advigilent ne, alienis invisentibus, inutili collocutione disciplina perturbetur et spiritus religiosus detrimentum patiatur.

606 條 - 1 項 - 會長應注意凡所屬人員完全守本修會會規,關於出修會院或接待或訪問外人之規定.

2 項 - 除第六百二十一條至第六百二十四條之規定及依會規有重大及正當理由,而能於最短之時間辦理者外,不得准許所屬人員,在本修會之會院外居住,如離會院逾六月時,除因求學外,常須受得宗座之准許.

Can. 606. - § 1. Curent Superiores religiosi ut accurate observentur quae sive circa egressum subditorum e claustris, sive circa excipiendos vel adeundos extraneos, in propriis constitutionibus praescripta sunt.

§ 2. Superioribus fas non est, salvis praescriptis in can. 621-624, permittere ut subditi extra domum propriae religionis degant, nisi gravi et iusta de causa atque ad tempus quo fieri potest brevius secundum constitutiones; pro absentia vero quae sex menses excedat, nisi causa studiorum intercedat, semper Apostolicae Sedis venia requiritur.

607 條 - 女會長及區域正權力人,應認眞阻禁修會婦女,除遇緊急情形外,獨自出離會院.

Can. 607. - Antistitae et Ordinarii locorum serio advigilent ne religiosae, citra casum necessitatis, singulae extra domum pergant.

608 條 - 1 項 - 修會長應注意,於區域正權力人或堂域司祭請求修會員在本堂或祈禱公所內外協助時,使由自己所指定之修會員,特別在其所住之座堂區內,甘願協助之,但以不妨害修會之紀律爲限.

Can. 608. - § 1. Curent Superiores ut religiosi subditi, a se designati, praesertim in dioecesi in qua degunt, cum a locorum Ordinariis vel parochis eorum ministerium requiritur ad consulendum populi necessitati, tum intra tum extra proprias ecclesias aut oratoria publica, illud, salva religiosa disciplina, libenter praestent.

2 項 - 區域正權力人及堂域司祭,亦宜甘願特別先用在本座堂區居住之修會員協助,以實行聖職務,及特別用以行告解聖事.

§ 2. Vicissim locorum Ordinarii ac parochi libenter utantur opera religiosorum, praesertim in dioecesi degentium, in sacro ministerio et maxime in administrando sacramento poenitentiae.

609 條 - 1 項 - 凡修會之團體所居之堂,同時爲堂域之堂時,如有與第四百一十五條相同之情形時,應遵守之.

Can. 609. - § 1. Si ecclesia, apud quam residet communitas religiosa, sit simul paroecialis, servetur, congrua congruis referendo, praescriptum can. 415.

2 項 - 不得在特典或常典願修會婦女之堂內,設立堂域之堂.

§ 2. In ecclesia religiosarum a votis sive sollemnibus sive simplicibus paroecia erigi nequit.

3 項 - 會長應注意避免在本堂內實行聖禮儀時,妨害在堂域之堂內應講解要理或解釋福音;是否有妨害,應歸區域正權力人斷定之.

§ 3. Advigilent Superiores ne divinorum officiorum in propriis ecclesiis celebratio catecheticae instructioni aut Evangelii explanationi in ecclesia paroeciali tradendae nocumentum afferat; iudicium autem utrum nocumentum afferat, necne, ad loci Ordinarium pertinet.

610 條 - 1 項 - 有在聖詠所念聖日課義務之男或女修會,如有應在聖詠所而現無依法受阻礙者,至少修會員四人同念之義務時,應依會規每日共同念聖日課;如會規有較少人數之規定時,依會規之規定.

Can. 610. - § 1. In religionibus sive virorum sive mulierum, quibus est chori obligatio, in singulis domibus ubi quatuor saltem sint religiosi choro obligati et actu legitime non impediti, et etiam pauciores si ita ferant constitutiones, debet ad normam constitutionum quotidie divinum officium communiter persolvi.

2項 - 每日亦應在男修會內舉行依禮書與日課相關連之彌撒,如女修會內能實行時,亦同.

3項 - 除歸主人外,凡前項男或女修會內之發特典願人,如未赴聖詠所者,應私念法定時經.

611條 - 凡男及女修會員,均得向宗座及駐其所在地國內之使節,保護樞機大臣,本上憲,在院外之本院院長,及屬於區域正權力人管理時,向其正權力人,屬於男規修會管理時,向其規修會之上憲,發書信及由其收書信,任何人不得拆閱之.

612條 - 除第一千三百四十五條之規定外,如區域正權力人,因公共理由命令鳴鐘,祈禱,行大聖禮儀時,一切修會員連特屬修會員在內,均應服從命令;但以無妨害各修會之規則及特別權利爲限.

§ 2. Missa quoque officio diei respondens secundum rubricas quotidie celebrari debet in religionibus virorum et etiam, quoad fieri possit, in religionibus mulierum.

§ 3. In eisdem religionibus sive virorum sive mulierum, sollemniter professi qui a choro abfuerunt, debent, exceptis conversis, horas canonicas privatim recitare.

Can. 611. - Omnes religiosi sive viri sive mulieres, libere possunt mittere litteras, nulli obnoxias inspectioni, ad Sanctam Sedem eiusque in natione Legatum, ad Cardinalem Protectorum, ad proprios Superiores maiores, ad Superiorem domus forte absentem, ad Ordinarium loci cui subiecti sint et, si agatur de monialibus quae sub regularium iurisdictione sunt, etiam ad Superiores maiores Ordinis; et ab istis omnibus praedicti religiosi, viri aut mulieres, litteras item nemini inspiciendas recipere.

Can. 612. - Praeter praescriptum can. 1345, si loci Ordinarius ob causam publicam sonitum campanarum, preces aliquas vel sacra sollemnia indicat, religiosi omnes, etiam exempti, obedire debent, salvis constitutionibus et privilegiis suae cuiusque religionis.

第二章
特別權力

CAPUT II.
De privilegiis.

613條 - 1項 - 凡修會僅享有本法典所包括,或由宗座直接對其所頒賜之特別權利;此後廢除一切同享.

2項 - 男規修會所享有之特別權利,同一規修會婦女,亦享有之;但以規修會婦女有享該權利之能力爲限.

614條 - 凡修會員,連歸主人及初學人在內,均享有第一百一十九條至第一百二十三條所指定教士之特別權利.

615條 - 凡男及女規修會員,連初學人在內,及其房宇並堂,除法令有明定之情形外,均不屬區域正權力人之管理;但不屬男規修會管理之一切規修婦女,不在此限.

Can. 613. - § 1. Quaelibet religio iis tantum privilegiis gaudet, quae vel hoc in Codice continentur, vel a Sede Apostolica directe eidem concessa fuerint, exclusa in posterum qualibet communicatione.

§ 2. Privilegia quibus gaudet Ordo regularis, competunt quoque monialibus eiusdem Ordinis, quatenus eorum sint capaces.

Can. 614. - Religiosi, etiam laici ac novitii, fruuntur clericorum privilegiis de quibus in can. 119-123.

Can. 615. - Regulares, novitiis non exclusis, sive viri sive mulieres, cum eorum domibus et ecclesiis, exceptis iis monialibus quae Superioribus regularibus non subsunt, ab Ordinarii loci iurisdictione exempti sunt, praeterquam in casibus a iure expressis.

616 條 - 1 項 - 凡規修會員,違法赴修會院外時,連以拜見會長爲目的之事故在內,不得享特屬特別權利.

2 項 - 規修會員在修會院外犯罪,其會長經區域正權力人之勸告,而仍不實施懲罰時,區域正權力人得懲罰之;雖係適法出修會院並已歸回會院者亦同.

617 條 - 1 項 - 規修會院或其他特屬會院,或其堂內發生不良習慣,被勸告之會長,怠忽用相當之方法時,區域正權力人有將該情形呈報於宗座之義務.

2 項 - 凡非正式院,均屬區域正權力人之特別監督,該院內如發生不良習慣,因而與教民以不善表樣時,其正權力人,得暫用相當方法.

618 條 - 1 項 - 常典願修會,不得享特屬特別權利;但宗座對其特別頒賜者,不在此限.

2 項 - 區域正權力人,對於宗座法令修會,不得爲下列各目之行爲:

1 目 - 更改依會規所規定之任何事件,或審查財產;但第五百三十三條至第五百三十五條之規定,不在此限;

2 目 - 除法令明定之情形外,干涉內部之管理及紀律;但對於教民修會有權力並應察驗是否謹守規則所規定之紀律,健全道理及廉潔道德是否受損害,曾否犯禁地法律,是否有適宜次數領受聖事,及應將認爲重大不良習慣通知會長後,會長不用相當方法時,自己用相當方法;如遇重大及不得延緩之事務時,應立卽決定之,並將該決定呈送於宗座.

619 條 - 區域正權力人關於自己有管理權之一切事務,得懲罰修會員.

620 條 - 凡區域正權力人依法令所頒賜之特恩,消滅普通法律之義務時,包

Can. 616. - § 1. Regulares extra domum illegitime degentes, etiam sub praetextu accedendi ad Superiores, exemptionis privilegio non gaudent.

§ 2. Si extra domum delictum commiserint nec a proprio Superiore praemonito puniantur, a loci Ordinario puniri possunt, etsi e domo legitime exierint et domum reversi fuerint.

Can. 617. - § 1. Si in regularium aliorumve religiosorum exemptorum domibus eorumve ecclesiis abusus irrepserint, et Superior monitus prospicere neglexerit, Ordinarius loci obligatione tenetur rem ad Sedem Apostolicam statim deferendi.

§ 2. Domus autem non formata manet sub peculiari vigilantia Ordinarii loci, qui, si abusus irrepserint et fidelibus scandalo fuerint, ipse per se potest interim providere.

Can. 618. - § 1. Religiones votorum simplicium exemptionis privilegio non gaudent, nisi specialiter eisdem fuerit concessum.

§ 2. In religionibus tamen iuris pontificii Ordinario loci non licet:

1° Constitutiones ullatenus immutare aut de re oeconomica cognoscere, salvo praescripto can. 533-535;

2° Sese ingerere in regimen internum ac disciplinam, exceptis casibus in iure expressis; nihilominus in religionibus laicalibus ipse potest ac debet inquirere num disciplina ad constitutionum normam vigeat, num quid sana doctrina morumve probitas detrimenti ceperit, num contra clausuram peccatum sit, num Sacramenta aequa stataque frequentia suscipiantur; et, si Superiores de gravibus forte abusibus admoniti opportune non providerint, ipse per se consulat; si qua tamen maioris momenti occurrant, quae moram non patiantur, decernat statim; decretum vero ad Sanctam Sedem deferat.

Can. 619. - In omnibus in quibus religiosi subsunt Ordinario loci, possunt ab eodem etiam poenis coerceri.

Can. 620. - Per indultum ab Ordinario loci legitime concessum, obligatio legis communis cessat

括在座堂區內居住之一切修會員;但以無妨害各修會之願及會規之規定爲限.

quoque pro religiosis omnibus in dioecesi commorantibus, salvis votis et constitutionibus propriis cuiusvis religionis.

621 條 - 1 項 - 規修會員,依習慣稱爲求乞者,並爲眞求乞者,惟須得其會長之准許,始得在其修會院所在之座堂區內募捐;如願在其他座堂區募捐時,必須先得其他座堂區之正權力人書面之准許.

Can. 621. - § 1. Regulares, qui ex instituto mendicantes vocantur et sunt, eleemosynas in dioecesi, ubi eorum religiosa domus est constituta, quaerere valent de sola Superiorum suorum licentia; extra dioecesim vero indigent praeterea licentia scripto ab Ordinario loci in quo eleemosynas colligere cupiunt.

2 項 - 修會員,如僅在本院所在地之座堂區內募捐,確實不能維持生活時,凡其他區域正權力人,尤隣近座堂區之正權力人,非有重大及緊急理由,不得拒絕或撤銷前項之准許.

§ 2. Hanc licentiam Ordinarii locorum, praecipue dioecesium finitimarum, nisi gravibus et urgentibus de causis, ne denegent neve revocent, si religiosa domus ex mendicatione in sola dioecesi, in qua est constituta, vivere nullo modo possit.

622 條 - 1 項 - 宗座法令之其他集合修會之一切修會員,除有由宗座頒賜之特別權利外,禁止募捐,雖已經受得該特別權利,亦應得區域正權力人之書面准許,始得募捐;但特別權利之內容,另有規定者,不在此限.

Can. - 622. § 1. Alii omnes religiosi Congregationum iuris pontificii, sine peculiari Sauctae Sedis privilegio, stipem petere prohibentur; quibus, si hoc privilegium impetraverint, opus erit praeterea licentia scripto data ab Ordinario loci, nisi aliter in ipso privilegio cautum fuerit

2 項 - 座堂區法令之修會員,非得本修會院所在地之座堂區正權力人及募捐地之座堂區正權力人之書面准許,絕對不得募捐.

§ 2. Religiosi Congregationum iuris dioecesani stipem quaeritare nequaquam possunt sine licentia scripto data tum ab Ordinario loci in quo sita est eorum domus, tum ab Ordinario loci in quo stipem quaerere cupiunt.

3 項 - 區域正權力人,如非確知用任何其他方法而不能救濟第一項及第二項之集合會院或善舉院之緊要事務時,不宜輕於准許修會員募捐,尤不宜輕於准許,其向有名義及事實爲求乞之規修會員之修會院所在地域內募捐,如認爲因僅在該修會員所居住之地方或縣境或座堂區內之募捐,而能救濟該緊要事務時,亦不宜爲甚寬闊之准許.

§ 3. Religiosis, de quibus in §§ 1 et 2 huius canonis, Ordinarii locorum licentiam quaeritandae stipis ne concedant, praesertim ubi sunt conventus regularium nomine et re mendicantium, nisi sibi constet de vera domus vel pii operis necessitate, cui alio modo occurri nequeat; quod si necessitati provideri possit stipe quaerenda intra locum seu districtum vel dioecesim in qua iidem commorantur, ampliorem licentiam ne largiantur.

4 項 - 任何神品及尊位之東方天主教會人,如無眞正及最近之東方天主教會聖部之勅答時,拉丁區域正權力人不得准許其募集金錢,並不得以同一之目的派所屬人員赴東方座堂區.

§ 4. Sine authentico et recenti rescripto Sacrae Congregationis pro Ecclesia Orientali, Ordinarii latini nec sinant orientalem ullum cuivsvis ordinis et dignitatis in proprio territorio pecuniam colligere, nec suum subditum in orientales dioeceses ad eumdem finem mittant.

623 條 - 會長應委派曾經發願及以年齡精神較爲老成之人,擔任募捐事務;委派女人時,尤應注意之;絕對不得派尚應讀書之人.

624 條 - 凡男及女修會員,於實行募捐所應守之方式,及募捐人應守之紀律,均應遵守宗座所頒發之訓示.

625 條 - 依法被選之專管本規修會院之父老長,應自被選之翌日起算三月內,由獨立修院所在地座堂區之主教領受降福;父老長於領受降福後,除享有第九百六十四條第一目所規定授神品之權利外,並享有第三百二十五條所規定之特別權利;但戴紫色小帽不在此限.

第三章

升教會之尊位或管理堂域之修會員所有之義務及特別權利

626 條 - 1 項 - 惟宗座始有提升修會員按其身分不能兼任之尊位,職務,或聖祿職之權力.

2 項 - 修會員由任何團體依法被選時,非有會長之准許,不得承認選舉之結果.

3 項 - 修會員因誓願之效力,不得承受尊位時,必須得教宗之特別寬免,始得承受之.

627 條 - 1 項 - 凡修會員受任爲樞機大臣,或有定駐所或名義主教時,仍舊爲修會員,並享有本修會之特別權利,負擔誓願及本修會之其他義務;但自己認爲不能同其尊位兼行之義務,不在此限;仍應遵守第六百二十八條之規定.

2 項 - 前項修會員,不屬會長管理,而依聽命願之效力,惟應服從教宗.

628 條 - 凡修會員被提升爲主教或本修會外其他尊位時,對其財產應守下列各目之規定:

Can. 623. - Non licet Superioribus stipem colligendam committere, nisi professis aetate animoque maturis, maxime si de mulieribus agatur, nunquam autem iis qui in studia adhuc incumbunt.

Can. 624. - Quod vero attinet ad modum in quaeritanda stipe servandum et ad disciplinam a quaestuantibus custodiendam, religiosi utriusque sexus stare debent instructionibus a Sede Apostolica hac de re datis.

Can. 625. - Abbates regulares de regimine, legitime electi, debent intra tres menses ab electione benedictionem accipere ab Episcopo dioecesis in qua monasterium situm est; postquam vero benedictionem receperint, praeterquam potestate conferendi ordines ad normam can. 964, n. 1, fruuntur privilegiis de quibus in can. 325, excepto pileolo violaceo.

CAPUT III.

De obligationibus et privilegiis religiosi ad ecclesiasticam dignitatem promoti vel paroeciam regentis.

Can. 626. - § 1. Religiosus nequit, sine Sedis Apostolicae auctoritate, ad dignitates, officia aut beneficia promoveri, quae cum statu religioso componi non possint.

§ 2. Legitime ab aliquo collegio electus, nequit electioni assentiri sine licentia Superioris.

§ 3. Si voto teneatur non acceptandi dignitates, specialis Romani Pontificiis dispensatio est necessaria.

Can. 627. - § 1. Religiosus, renuntiatus Cardinalis aut Episcopus sive residentialis sive titularis, manet religiosus, particeps privilegiorum suae religionis, votis ceterisque suae professionis obligationibus adstrictus, exceptis iis quas cum sua dignitate ipse prudenter iudicet componi non posse, salvo praescripto can. 628.

§ 2. Eximitur tamen a potestate Superiorum et, vi voti obedientiae, uni Romano Pontifici manet obnoxius.

Can. 628. - Religiosus ad dignitatem episcopalem vel aliam extra propriam religionem evectus;

1 目 - 因發願而失所有權者,對於將來取得之財產,有使用,收益,管理權;有定駐所主教及宗座代牧,宗座監督,均係各爲其座堂區,代牧區,監督區,取得所有權;其他尊位人,依第五百八十二條之規定,均係爲修會或宗座取得之,惟仍無妨礙第二百三十九條第一項第一十九目之規定;

1° Si per professionem dominium bonorum amiserit, bonorum quae ipsi obveniunt, habet usum, usumfructum et administrationem; proprietatem vero Episcopus residentialis, Vicarius Apostolicus, Praefectus Apostolicus, acquirit dioecesi, vicariatui, praefecturae; ceteri, Ordini vel Sanctae Sedi, an normam can. 582; salvo praescripto can. 239, § 1, n. 19;

2 目 - 因發願而仍不失所有權者,對於已經取得而現尙存在之財產,回復其使用,收益及管理權;對於將來取得之財產,自己取得其全權;

2° Si per professionem dominium bonorum non amiserit, bonorum quae habebat, recuperat usum, usumfructum et administrationem; quae postea ipsi obveniant, sibi plene acquirit;

3 目 - 修會員在前二目之情形內,對於實係非爲自己之利益所收領之財產,應按捐助人之目的處置之.

3° In utroque autem casu de bonis, quae ipsi obveniunt non intuitu personae, debet disponere secundum offerentium voluntatem.

629 條 - 1 項 - 修會員辭去樞機大臣或主教尊位,或完成宗座所委託本修會外之職務時,應歸回本修會.

Can. 629. - § 1. Demisso cardinalatu vel episcopatu vel expleto munere extra religionem sibi a Sede Apostolica commisso, religiosus ad religionem redire tenetur.

2 項 - 前項辭去樞機大臣或主教尊位之修會員,得選擇本會之任何院爲居住處所,惟無表決權及被選舉權.

§ 2. Potest tamen Cardinalis et Episcopus religiosus quamlibet suae religionis domum eligere in qua degat; sed caret voce activa et passiva.

630 條 - 1 項 - 修會員以堂域司祭,或代理司祭之名義管理堂域時,仍有遵守願及會規之義務;但以能兼盡該義務時爲限.

Can. 630. - § 1. Religiosus, qui paroeciam regit sive titulo parochi sive titulo vicarii, manet adstrictus ad observationem votorum et constitutionum, quatenus haec observatio potest cum muneris sui officiis consistere.

2 項 - 因此前項修會員凡關於修會紀律之一切事務,均應服從會長之管理,而會長得察驗修會員關於該事務之任何態度,如有罪過時,並得懲罰之,並關於同一事務,廢除區域正權力人之權力.

§ 2. Quare, in iis quae ad religiosam disciplinam attinent, subest Superiori, cuius proinde est, et quidem privativa respectu Ordinarii loci, in eius agendi rationem circa haec omnia inquirere eumque, si casus ferat, corrigere.

3 項 - 前二項修會員,凡係爲堂域之利益所取得之財產,均係爲堂域取得所有權;如取得其他財產時,與其他修會員相同.

§ 3. Bona quae ipsi obveniunt intuitu paroeciae cui praeficitur, ipsi paroeciae acquirit; cetera acquirit ad instar aliorum religiosorum.

4 項 - 前三項修會員,雖曾發神貧願,仍得爲堂域之人,或天主教之學校,或其他與堂域相連合之慈善事業,收受及募捐並得管理其所收或所募之財物,隨

§ 4. Non obstante voto paupertatis, eidem licet eleemosynas in bonum paroecianorum, vel pro scholis catholicis aut locis piis paroeciae coniunctis, quovis modo oblatas accipere aut colligere, et acceptas

捐助人之意思,酌量使用之,而會長得隨時監督之;惟爲建築,保全,修理或裝飾聖堂所取得之財物,如該堂爲修會團體之所有物時,其財物之保存,斂收及管理,均歸會長,否則應歸區域正權力人.

631 條 - 1 項 - 修會員充堂域司祭或代理司祭時,雖在修會上憲素日居住之修會院,或地方內實行職務,仍直接屬區域正權力人之完全管理,視察及懲戒,與其他世俗堂域司祭無區別;但關於遵守本修會之紀律事項,不在此限.

2 項 - 區域正權力人,如知前項修會司祭實行職務有欠缺時,得發相當命令,並決定適當之懲罰;對於此同一事實區域正權力人之權力非廢除他人之權力,乃會長與區域正權力人有相同之權力;但會長及正權力人,如有相異之決定時,以正權力人之決定爲優.

3 項 - 罷免修會員所充堂域司祭或代理司祭之職務,應依第四百五十四條第五項之規定爲之;關於財產,應守第五百三十三條第一項第四目及第五百三十五條第三項第二目之規定.

第十四題
轉入其他修會

632 條 - 凡修會員,非得宗座之准許,雖較嚴之其他修會,亦不得轉入,並不得由獨立修會院轉入其他獨立修會院.

633 條 - 1 項 - 凡轉入其他修會者,應復行初學,在初學期間內,存續原誓願之效力,中止在原修會所有之權利義務,並因原發之聽命願而應聽從新入之修會會長,及初學神師之命令.

2 項 - 修會員在轉入之修會內,不發願者,應返還其原修會;但在復行初學期間內,已滿原發願之期間者,不在此限.

sive collectas administrare, itemque, servata offerentium voluntate, pro prudenti suo arbitrio, erogare, salva semper vigilantia sui Superioris; sed eleemosynas pro ecclesia paroeciali aedificanda, conservanda, instauranda, exornanda accipere, apud se retinere, colligere aut administrare pertinet ad Superiores, si ecclesia sit communitatis religiosae; secus ad loci Ordinarium.

Can. 631. - § 1. Idem parochus vel vicarius religiosus, licet ministerium exerceat in domo seu loco ubi maiores Superiores religiosi ordinariam sedem habent, subest immediate omnimodae iurisdictioni, visitationi et correctioni Ordinarii loci, non secus ac parochi saeculares, regulari observantia unice excepta.

§ 2. Ordinarius loci, ubi eum suo muneri defecisse compererit, opportuna decreta condere ac meritas in eum poenas statuere potest; in quo nihilominus Ordinarii facultates minime privativae sunt, sed Superior ius cumulativum cum ipso habet, ita tamen ut, si aliter a Superiore, aliter ab Ordinario decerni contingat, decretum Ordinarii praevalere debeat.

§ 3. Quod attinet ad parochi vel vicarii religiosi remotionem e paroecia, servetur praescriptum can. 454, § 5; et quod ad bona temporalia, praescriptnm can. 533, § 1, n. 4, et can. 535, § 3, n. 2.

TITULUS XIV.
De transitu ad aliam religionem.

Can. 632. - Religiosus nequit ad aliam religionem, etiam strictiorem, vel e monasterio sui iuris ad aliud transire sine auctoritate Apostolicae Sedis.

Can. 633. - § 1. Transiens ad aliam religionem novitiatum peragere debet; quo durante, manentibus votis, iura et obligationes particulares, quas in religione derelicta habuit, suspensa manent, et ipse obligatione tenetur Superioribus novae religionis et ipsi novitiorum Magistro parendi etiam ratione voti obedientiae.

§ 2. Si in religione ad quam transiit, professionem non edat, ad pristinam religionem redire debet, nisi interim votorum tempus exspiraverit.

3項 - 轉入同一修會之其他獨立院者,不復行初學,亦不發新願.

634 條 - 發特典願或終身常典願者,如轉入有特典或終身常典願之修會時,於復行初學後,不再發第五百七十四條所規定之定期願,即應准許其發特典或終身常典願,或其本人應返還原修會,惟會長亦得以較長時期試探之;但其期間自初學期滿之日起算,不能逾一年.

635 條 - 轉入同一修會之其他獨立院者,自轉入日起算,轉入其他修會者,自發新願日起算,應守下列各目之規定:

1目 - 失去在原修會或獨立院所有之一切權利義務,及受得在新入之修會或獨立院應有之權利義務;

2目 - 原修會或獨立院,保存因修會員而已經取得之一切財產,關於奩資及其利息,及如修會員本身有其他財產時關於其他財產,應守第五百五十一條第二項之規定;新入之修會,依第五百七十條第一項之規定,如得於初學期間索取相當報酬時,亦得索取之.

636 條 - 凡已發特典願,而依上列各條之規定在集合修會內發常典願者,其特典願之特典資格當然消滅;但宗座之詔勅另有規定時,不在此限.

第十五題
退出修會

637 條 - 曾經發定期願人,於誓願期間屆滿時,得自由退出修會,而修會因正當及合理緣由,亦得不准許其再發定期願或終身願;惟除能證明確係於初發願前以詐欺之意思,而緘默或掩飾有病之事實者外,不得以患病爲不准許之理由.

638 條 - 得居住修會院外之勅准,如爲定期者,謂之院外居住勅准,如爲終身

§ 3. Transiens ad aliud monasterium eiusdem Ordinis nec novitiatum peragit nec novam emittit professionem.

Can. 634. - Sollemniter professus aut professus a votis simplicibus perpetuis, si transierit ad aliam religionem cum votis sollemnibus vel simplicibus perpetuis, post novitiatum, praetermissa professione temporaria, de qua in can. 574, vel admittatur ad professionem sollemnem aut simplicem perpetuam vel ad pristinam redeat religionem; ius tamen est Superiori eum probandi diutius, sed non ultra annum ab expleto novitiatu.

Can. 635. - Transeuntes ad aliud monasterium eiusdem religionis a die transitus, ad aliam vero religionem ab edita nova professione:

1° Amittunt omnia iura et obligationes prioris religionis vel monasterii et alterius iura et officia suscipiunt;

2° Religio vel monasterium *a quo* bona servat, quae ipsius religiosi ratione iam ei quaesita fuerunt; quod spectat ad dotem eiusve fructus et alia bona personalia, si qua habeat religiosus, servandum praescriptum can. 551, § 2; demum nova religio ius habet pro novitiatus tempore ad iustam retributionem, si eidem locus sit ad normam can. 570, § 1.

Can. 636. - Sollemnitas votorum in eo qui legitime secundum superiores canones vota simplicia in Congregatione religiosa nuncupat, eo ipso exstinguitur, nisi aliud in apostolico indulto expresse caveatur.

TITULUS XV.
De egressu e religione.

Can. 637. - Professus a votis temporariis, expleto votorum tempore, libere potest religionem deserere; pariter religio ob iustas ac rationabiles causas eundem potest a renovandis votis temporariis vel ab emittenda professione perpetua excludere, non tamen ratione infirmitatis, nisi certo probetur eam ante professionem fuisse dolose reticitam aut dissimulatam.

Can. 638. - Indultum manendi extra claustra, sive temporarium, idest indultum *exclaustrationis,* sive

者,謂之還俗勅准;對於宗座法令修會內之人,惟宗座始得頒賜之;對於座堂區法令修會內之人,區域正權力人得頒賜之.

perpetuum, idest indultum *saecularizationis,* sola Sedes Apostolica in religionibus iuris pontificii dare potest; in religionibus iuris dioecesani etiam loci Ordinarius.

639 條 - 凡由宗座求得院外居住勅准者,仍有守願及因願負擔以現在情形可履行之義務;但不得着本修會之衣服;在勅准有效之期間內,無表決權及被選權,而享有本修會僅關於靈魂之特別權利,以發聽命願之效力,而服從所在地區域正權力人代本修會會長之管理.

Can. 639. - Qui indultum exclaustrationis ab Apostolica Sede impetravit, votis ceterisque suae professionis obligationibus, quae cum suo statu componi possunt, manet obstrictus; exteriorem tamen debet habitus religiosi formam deponere; perdurante tempore indulti caret voce activa et passiva, sed gaudet privilegiis mere spiritualibus suae religionis, et Ordinario territorii ubi commoratur, loco Superiorum propriae religionis, subditur etiam ratione voti obedientiae.

640 條 - 1 項 - 關於求得還俗勅准而退出修會者,依下列各目之規定:

Can. 640. - § 1. Qui, impetrato saecularizationis indulto religionem relinquit:

1 目 - 與本修會斷絕關係,並不得着本修會之衣服,關於彌撒及法定時經及領受或授與聖事,均與世俗人相同;

1° A sua religione separatur, habitus eiusdem exteriorem formam debet deponere, et in Missa et horis canonicis, in usu et dispensatione Sacramentorum saecularibus assimilatur;

2 目 - 永久免除守願之義務,如曾領受高級神品者,仍堅存與高級神品相關連之一切義務,免除僅因誓願念法定時經之義務,亦不受會典及會規之其他拘束.

2° A votis liberatus manet, firmis oneribus ordini maiori adnexis, si in sacris fuerit; non tenetur obligatione horas canonicas vi professionis recitandi nec aliis regulis et constitutionibus adstringitur.

2 項 - 因受宗座之勅准,而再入修會時,應復行初學及發新願,其在發願人中之等級自發新願之日起算.

§ 2. Si ex apostolico indulto in religionem rursus recipiatur, novitiatum ac professionem instaurat et locum inter professos obtinet a die novae professionis.

641 條 - 1 項 - 高級神品之修會員,如未依第五百八十五條之規定出本座堂區,而亦未復發願或受得還俗勅准時,應歸回本座堂區,而其正權力人亦應收留之;如已經出本座堂區時,在未覓得慈納主教或宗座另有辦法前,不得在修會外實行神品權.

Can. 641. - § 1. Si religiosus in sacris constitutus propriam dioecesim ad normam can. 585 non amiserit, debet, non renovatis votis, vel obtento saecularizationis indulto, ad propriam redire dioecesim et a proprio Ordinario recipi; si amiserit, nequit extra religionem sacros ordines exercere, donec Episcopum benevolum receptorem invenerit, aut Sedes Apostolica aliter providerit.

2 項 - 主教得簡便無條件,或以三年爲試探期間,而收留修會員;前者因該收留之事實卽爲入座堂區;後者主教得延長試探期間;但不得逾第二次三年,如第二次三年期滿,而修會員未被開除時,僅因此事實卽爲入座堂區.

§ 2. Episcopus religiosum recipere potest sive pure et simpliciter, sive pro experimento ad triennium; in priore casu religiosus eo ipso est dioecesi incardinatus; in altero, Episcopus potest probationis tempus prorogare, non ultra tamen aliud triennium; quo etiam transacto, religiosus, nisi antea dimissus fuerit, ipso facto dioecesi incardinatus manet.

642 條 - 1 項 - 凡發願後還俗者,雖依第六百四十一條之規定,得實行神品權;但除宗座另有特別勅准外,不得任下列各目之職務:

1 目 - 凡大小御殿堂及座堂內之一切職務;

2 目 - 凡大小修道院或爲教育教士所設立之學校,或因宗座所賜之特別權利,而得授與大學品級之大學或其他學院內之教職及其他職務;

3 目 - 主教府及男或女修會院內,連座堂區法令之集合修會內之任何職務或事務.

2 項 - 前項規定於曾經發定期願或堅定誓,或依本會規之一切特別約定,滿六年後,尙被拘束中之受得寬免者,準用之.

643 條 - 1 項 - 凡因滿定期願之期間,或受得還俗之勅准而退出修會,或被修會開除者,不得因曾爲修會之任何工作,而請求報酬.

2 項 - 如無奩資曾被准許入會之修會婦女,本人無其他財物自養時,修會應因愛德之義務,而贈與以安全及適宜歸故鄉之必要路費,並按其情形由雙方之同意,豫備一定期間之相當生活方法;如不同意時,由區域正權力人酌定之.

644 條 - 1 項 - 稱背叛修會者,謂曾經發終身特典或常典願之人,以不歸回之意思,而違法離開修會院者,或雖適法離開而其本意爲不歸回以免其在修會內聽命之義務者.

2 項 - 如修會員於一月內未歸回,並未向會長表示歸回之意思者,依法推定其有前項之惡意.

3 項 - 稱擅離修會者,謂無會長之准許,而以仍歸回之意思,離開修會院者.

Can. 642. - § 1. Quilibet professus, ad saeculum regressus, licet valeat, ad normam can. 641, sacros ordines exercere, prohibetur tamen sine novo et speciali Sanctae Sedis indulto:

1º Quolibet beneficio in basilicis maioribus vel minoribus, et in ecclesiis cathedralibus;

2º Quolibet magisterio et officio in Seminariis maioribus et minoribus seu collegiis, in quibus clerici educantur, itemque in Universitatibus et Institutis, quae privilegio apostolico gaudent conferendi gradus academicos;

3º Quocumque officio vel munere in Curiis episcopalibus et in religiosis domibus sive virorum sive mulierum, etiamsi agatur de Congregationibus dioecesanis.

§ 2. Haec valent quoque de iis qui vota temporaria, vel iuramentum perseverantiae, vel peculiares quasdam promissiones ad normam suarum constitutionum ediderunt et ab eisdem dispensati fuerunt, si per sex integros annos eisdem ligati fuerint.

Can. 643. - § 1. Qui e religione, expleto votorum temporariorum tempore aut obtento saecularizationis indulto, egrediantur vel ex eadem fuerint dimissi, nihil possunt repetere ob quamlibet operam religioni praestitam.

§ 2. Si tamen religiosa sine dote recepta fuerit nec ex propriis bonis sibimet providere valeat, religio ex caritate eidem dare debet ea quae requiruntur ut modo tuto ac convenienti domum redeat, ac providere ut, naturali aequitate servata, per aliquod tempus, mutuo consensu vel in casu dissensus ab Ordinario loci determinandum, honeste vivere possit.

Can. 644. - § 1. Apostata a religione dicitur professus a votis perpetuis sive sollemnibus sive simplicibus qui e domo religiosa illegitime egreditur cum animo non redeundi, vel qui, etsi legitime egressus, non redit eo animo ut religisae obedientiae sese subtrahat.

§ 2. Malitiosus animus, de quo in § 1, iure praesumitur, si religiosus intra mensem nec reversus fuerit nec Superiori animum redeundi manifestaverit.

§ 3. Fugitivus est qui, sine Superiorum licentia, domum religiosam deserit cum animo ad religionem redeundi.

645 條 - 1 項 - 凡背叛修會及擅離修會者,均絕對不免除守會典及誓願之義務,並應速回修會.

2 項 - 會長應謹愼尋覓前項之人.如其眞心後悔而歸回時,應收留之;背叛或擅離者,如爲規修女時,區域正權力人應設法引導其歸回;如爲特屬規修會院之婦女時,該管之男規修會長亦同.

Can. 645. - § 1. Apostata et fugitivus ab obligatione regulae et votorum minime solvuntur et debent sine mora ad religionem redire.

§ 2. Superiores debent eos sollicite requirere, et ipsos, si vera poenitentia acti redeant, suscipere; reditum vero monialis apostatae vel fugitivae caute curet loci Ordinarius, et, si agatur de monasterio exempto, etiam Superior regularis.

第十六題
修會員之開除

TITULUS XVI.
De dimissione religiosorum.

646 條 - 1 項 - 凡修會員如有下列各目情形之一者,應卽視爲法定開除:

1 目 - 公然背叛公敎信德者;

2 目 - 男修會員同婦女逃亡,或女修會員同男子逃亡者;

3 目 - 故意爲無效違法之結婚,或爲僅依國法有效之結婚者.

2 項 - 遇有前項之情形時,上憲與其會議院或顧問,以依會規之規定宣告該情形爲已足;惟應注意將收集之一切證據,歸入修會院之檔案室內保存之.

Can. 646. - § 1. Ipso facto habendi sunt tanquam legitime dimissi religiosi:

1° Publici apostatae a fide catholica;

2° Religiosus, qui fugam arripuerit cum muliere; aut religiosa quae cum viro;

3° Attentantes aut contrahentes matrimonium aut etiam vinculum, ut aiunt, civile.

§ 2. In his casibus sufficit ut Superior maior cum suo Capitulo vel Consilio ad normam constitutionum emittat declarationem facti; curet autem probationes facti collectas in domus regestis asservare.

第一章
曾發定期願修會員之開除

CAPUT I.
De dimissione religiosorum qui vota temporaria nuncuparunt.

647 條 - 1 項 - 凡發定期願之規修會員,或宗座法令之集合修會員,其修會總長或獨立修會院之父老長,於得其顧問團以匿名投票方法所表示之同意後,如爲規修婦女時,其區域正權力人及女修會屬男規修會管理時,其男規修會長,於女規修會院院長與其顧問以書面證明可開除之緣由後,均得開除之;但座堂區法令之集合修會院所在地之區域正權力人,於會長不知或因正當理由未同意時,不宜行使其權力.

Can. 647. - § 1. Professum a votis temporariis sive in Ordinibus sive in Congregationibus iuris pontificii dimittere potest supremus religionis Moderator vel Abbas monasterii sui iuris cum consensu sui cuiusque Consilii per secreta suffragia manifestato, vel, si agatur de monialibus, Ordinarius loci et, si monasterium sit regularibus obnoxium, Superior regularis, postquam monasterii Antistita cum suo Consilio fidem de causis scripto fecerit; in Congregationibus vero iuris dioecesani, Ordinarius loci in quo religiosa domus sita est, qui tamen iure suo ne utatur Moderatoribus insciis vel iuste dissentientibus.

2項 - 前項規定之有開除權人,本於良心之義務,除守下列各目之規定不得開除修會員:

1目 - 開除緣由應爲重大者;

2目 - 緣由可由修會方面者,或由修會員方面者.無神修精神以致與他人以不善表樣,雖經屢次勸告及適宜處罰,而仍不改悔時,卽足爲開除之緣由;但除確認於發願前以詐欺,緘默或掩飾有病之事實外,不得視患病爲開除緣由;

3目 - 前二目之緣由,雖應確認,然不必用訴訟方式證明之,而應向修會員宣示之,並應予以回答之完全准許,並應誠實將答辯轉報於有開除權之會長;

4目 - 修會員對於開除之判定,得上訴於宗座,在該案件系屬於宗座之期間,開除之判定無法定效力;

5目 - 關於開除婦女,應守第六百四十三條第二項之規定.

648 條 - 凡修會員依第六百四十七條之規定被開除者,當然免除修會願之一切義務;但有高級神品時,仍續負與高級神品相關連之義務,並應遵守第六百四十一條第一項及第六百四十二條之規定;如教士爲下級神品人時,當卽歸還世俗人之地位.

§ 2. Ii omnes, graviter eorum onerata conscientia, religiosum dimittere nequeunt, nisi servatis quae sequuntur:

1° Causae dimissionis debent esse graves;

2° Possunt se habere sive ex parte religionis sive ex parte religiosi. Defectus spiritus religiosi qui aliis scandalo sit, est sufficiens dimissionis causa, si repetita monitio una cum salutari poenitentia incassum cesserit, non vero infirma valetudo, nisi certo constet eam ante professionem fuisse dolose reticitam aut dissimulatam;

3° Licet Superiori dimittenti certo innotescere debeant, non est tamen necesse ut formali iudicio comprobentur. At religioso semper manifestari debent, data eidem plena respondendi licentia; eiusque responsiones Superiori dimittenti fideliter subiiciantur.

4° Contra dimissionis decretum est religioso facultas recurrendi ad Sedem Apostolicam; et pendente recursu, dimissio nullum habet iuridicum effectum;

5° Si de mulieribus agatur, servari debet praescriptum can. 643, § 2.

Can. 648. - Religiosus dimissus ad normam can. 647 ipso facto solvitur ab omnibus votis religiosis, salvis oneribus ordini maiori adnexis, si sit in sacris, et firmo praescripto can. 641, § 1, 642; clericus autem in minoribus ordinibus constitutus eo ipso redactus est in statum laicalem.

第二章

在非特屬教士修會或教民修會內曾發終身願修會員之開除

CAPUT. II.

De dimissione religiosorum qui vota perpetua nuncuparunt in religione clericali non exempta vel in religione laicali.

649 條 - 凡在男非特屬教士修會或教民修會內,曾發終身願之修會員,必依第六百五十六條至第六百六十二條之

Can. 649. - In virorum religionibus clericalibus non exemptis et laicalibus, ut professus a votis perpetuis dimitti possit, praecedant necesse est tria

規定,須有三重罪及經二次勸告,而無悔改之效果時,始得開除之,

delicta cum duplici monitione ac defectu emendationis ad normam can. 656-662.

650 條 - 1 項 - 確切認定前條之事實後,修會總長與其顧問團,應審酌該事實之一切情形,以商議應否開除之.

Can. 650. - § 1. Haec si constiterint, supremus religionis Moderator cum suo Consilio, perpensis omnibus facti adiunctis, deliberet num locus sit dimissioni.

2 項 - 有過半數之表決開除時,應依下列各目之規定辦理:

§ 2. Si maior suffragiorum numerus pro dimissione steterit:

1 目 - 如爲座堂區法令之修會,應將全案件交由該修會院所在地之區域正權力人,依第六百四十七條之規定,以自己之明智意見判定開除;

1° In religione iuris dioecesani res tota deferatur ad Ordinarium loci in quo religiosa professi domus sita est, cuius est dimissionem pro suo prudenti arbitrio decernere ad normam can. 647;

2 目 - 如爲宗座法令之修會,其修會總長得判定之,該判定經宗座承認後,始生效力.

2° In religione iuris pontificii ipse supremus religionis Moderator dimissionis decretum ferat; quod tamen ut suum sortiatur effectum, debet a Sede Apostolica confirmari.

3 項 - 修會員得自由陳述其理由;應將其答辯,在案忠實記錄之.

§ 3. Religioso ius est suas rationes libere exponendi; eiusque responsiones in actis fideliter referendae sunt.

651 條 - 1 項 - 凡曾發終身特典或常典願之修會婦女,必須有能證明之重大理由並故意不改悔,及經試探以致女會長亦認爲無改悔之希望時,始得開除之.

Can. 651. - § 1. Etiam ad dimittendas religiosas professas a votis perpetuis sive sollemnibus sive simplicibus exiguntur graves causae exteriores una cum incorrigibilitate, experimento prius habito ita ut spes resipiscentiae evanuerit, iudicio Antistitae.

2 項 - 第六百五十條第三項之規定,於開除修會婦女,亦應遵守之.

§ 2. Praescriptum can. 650, § 3 etiam in religiosarum dimissione servandum est.

652 條 - 1 項 - 關於開除座堂區法令之修會婦女,該曾發願婦女之修會院所在地之區域正權力人,應審酌開除之理由,以決定其應否開除.

Can. 652. - § 1. Si agatur de religiosis iuris dioecesani, Ordinarii loci in quo sita est sororis professae domus, est causas dimissionis expendere et decretum dimissionis ferre.

2 項 - 關於開除規修會婦女,應由區域正權力人將全案之一切文件,證據及自己之意見,如規修會院屬男規修會管理時,並男規修會長之意見,呈送於該管聖部.

§ 2. Si de monialibus, Ordinarius loci omnia acta et documenta transmittat ad Sacram Congregationem cum suo et Superioris regularis voto, si monasterium regularibus sit subiectum.

3 項 - 關於開除其他宗座法令之修會婦女,應由女修會總長,將全案之一切文件,證據,呈送於該管聖部;聖部對於

§ 3. Si de aliis religiosis iuris pontificii, suprema religionis Moderatrix rem totam ad Sacram Congregationem pariter deferat cum omnibus actis et documentis; Sacra autem Congregatio tum in hoc

本項及前項之案件,應以自己意見認爲較有利益之辦法斷定之,惟應守第六百四十三條第二項之規定.

tum in praecedenti casu quod magis expedire censuerit, decernet, firmo praescripto can. 643, § 2.

653 條 - 修會員如有能證明之重大惡表樣,或陷修會團體以迫近之重大危險時,上憲於得其顧問團之同意後,或危險過於迫近無向上憲請示之時間時,地方院長得其顧問及區域正權力人之同意後,得卽時命其脫去修會衣服還俗,正權力人或如上憲在該地時,該上憲應立時呈請宗座鑒核之.

Can. 653. - In casu gravis scandali exterioris vel gravissimi nocumenti communitati imminentis, religiosus statim potest a Superiore maiore cum consensu sui Consilii vel etiam, si periculum sit in mora et tempus non adsit adeundi Superiorem maiorem, a Superiore locali cum consensu sui Consilii et Ordinarii loci, ad saeculum remitti, habitu religioso illico deposito, ita tamen ut res per ipsum Ordinarium aut per Superiorem maiorem, si adsit, Sanctae Sedis iudicio sine mora subiiciatur.

第三章
特屬教士修會因開除曾發終身特典或常典願之修會員而應提起之訴訟

CAPUT. III.
De processu iudiciali in dimissione religiosorum qui vota perpetua sive sollemnia sive simplicia nuncuparunt in religione clericali exempta.

654 條 - 特屬教士修會之凡曾發終身特典或常典願之修會員,非先提起訴訟不得開除之,廢止凡與此相牴觸之特別權利,惟應遵守第六百四十六條及第六百六十八條之規定.

Can. 654. - Vir professus a votis sollemnibus aut a votis simplicibus perpetuis in religione clericali exempta ne dimittatur, nisi processu instituto, salvo praescripto can. 646, 668, et revocato quolibet contrario privilegio.

655 條 - 1 項 - 關於審判開除案件,由修會總長或父老修院之集合會長與其顧問團或會議管轄之,該顧問團或會議院應集合至少修會員四人組織之;如人數不足時,主席應於得其他已加入組織之修會員同意後,代爲如數遴補之,與自己共爲一合議法庭.

Can. 655. - § 1. Ad sententiam dimissionis ferendam competens est supremus religionis vel monasticae Congregationis Moderator cum suo Consilio seu Capitulo, quod quatuor saltem religiosis constet; si qui deficiant, eorum loco totidem religiosos eligat praeses de consensu aliorum qui cum ipso tribunal collegiale constituant.

2 項 - 主席應於得其他合議庭員之同意後,依第一千五百八十九條第二項之規定,任用保義官.

§ 2. Praeses de aliorum consensu promotorem iustitiae nominet ad normam can. 1589, § 2.

656 條 - 非有下列各目之事實,不得起訴:

Can. 656. - Ad processum instruendum deveniri nequit nisi praecesserint:

1 目 - 有違犯普通法或修會之特別法規之數外行重罪;

1° Gravia delicta externa sive contra ius commune sive contra speciale religiosorum ius;

2 目 - 經數次勸告;

2° Monitiones;

3 目 - 不改悔.

3° Defectus emendationis.

657 條 - 前條之罪,應爲相同之至少三罪,或相異之三罪而足表現其堅決犯罪之惡意,或一連續罪而經數次勸告,等於三罪.

Can. 657. - Delicta debent esse saltem tria eiusdem speciei, vel, si diversae, talia ut simul sumpta manifestent perversam voluntatem in malo pervicacem, aut unum tantum permanens, quod ex repetitis monitionibus virtualiter triplex fiat.

658 條 - 1 項 - 對於公衆所已知之罪,或因犯人於訴訟外之自白或檢察所得其他充足之證據,而確切認定之罪,始得實行勸告.

Can. 658. - § 1. Ad monitionem faciendam necesse est ut aut delictum sit notorium aut de eodem constet ex rei confessione extraiudiciali vel ex aliis sufficientibus probationibus quas praevia inquisitio suppeditaverit.

2 項 - 實行檢察時,以情形相同者爲限,適用第一千九百三十九條以下條文之規定.

§ 2. In inquisitione peragenda serventur, congrua congruis referendo, praescripta can. 1939 seqq.

659 條 - 實行勸告,應由直接上憲,或其所委託之人爲之;惟上憲非依第六百五十八條第一項之規定,認定事實後,不宜委託他人;其對人所爲第一次實行勸告之委託,於第二次亦有效.

Can. 659. - Monitio fieri debet ab immediato Superiore maiore per se vel per alium de eius mandato; sed Superior mandatum ne det, nisi praevia informatione facti ad normam can. 658, § 1; datum vero mandatum pro prima monitione valeat etiam pro altera.

660 條 - 實行勸告,應爲二次,即於前二罪之每犯一罪後爲一次勸告;關於連續即長久之罪,第二次勸告距第一次勸告,應至少滿三日之期間.

Can. 660. - Duae debent esse monitiones, scilicet singulae pro singulis duobus primis delictis; in delictis autem continuatis seu permanentibus intercedat necesse est inter primam et alteram monitionem saltem trium dierum integrum spatium.

661 條 - 1 項 - 上憲於勸告時,應附以相當教誨及譴責,並命爲使犯人改悔及糾正不善表樣之適宜補贖及豫防罰.

Can. 661. - § 1. Monitionibus Superior addat opportunas exhortationes et correctiones, praescriptis insuper poenitentiis et remediis poenalibus, quae apta censeantur ad emendationem rei et scandali reparationem.

2 項 - 上憲除用前項之方法外,應使犯人斷絕復犯之機會,如因在其他會院監督較便,並犯罪之機會較遠而有移轉之必要時,應將其移轉於其他會院.

§ 2. Praeterea tenetur Superior reum ab occasionibus relabendi removere etiam per translationem, si opus fuerit, ad aliam domum, ubi facilior sit vigilantia et remotior delinquendi occasio.

3 項 - 每次勸告時,均應附以將行開除之莊嚴預示.

§ 3. Singulis monitionibus adiiciatur dimissionis comminatio.

662 條 - 修會員被第二次勸告後,再犯新重罪或連續犯相同之罪時,即視爲不改悔者.行最後之勸告後,應至少俟六日,始得辦理以後之事.

Can. 662. - Religiosus censetur se non emendasse, si post secundam monitionem novum delictum commiserit vel in eodem permanenter perstiterit; post ultimam monitionem sex saltem dies erit expectandum, antequam ad ulteriora progressus fiat.

663 條 - 直接上憲於勸告及譴責無效時,應收集全案之一切文件及證據,寄

Can. 663. - Immediatus Superior maior, postquam monitiones et correctiones incassum cesserint,

送於修會總長.修會總長交於保義官,保義官應加考究並表示自己之意見.

664 條 - 1 項 - 保義官得調查認爲適宜之其他事項;如起訴時,以情形相同者爲限,應依第四編第一款之規定爲之.

2 項 - 由訴訟案件應確實證明犯罪及曾實行二次勸告,並不改悔各事實.

665 條 - 法庭謹愼斟酌保義官及被告所提出之理由後,如認爲能充足證明第六百六十四條第二項所指定之事實時,應宣告開除之判決.

666 條 - 法庭主席應注意速將判決及全案卷宗,呈送於該管聖部;非得聖部之承認後,不得執行所宣告之判決.

667 條 - 修會總長,對於甚遠區域之一切事件,連普通事件在內,於得其顧問團或會議院之同意後,得將開除權委託於至少三名公正及明智之修會員;惟被委託人,應遵守第六百六十三條至第六百六十六條之規定.

668 條 - 有第六百五十三條所規定之事由時,上憲或危險過於迫切而無向上憲請示之時間時,其地方院長於得顧問團之同意後,得命該修會員脫去修會衣服還俗;開除修會員後,如尙未起訴時,應依上列法條立卽起訴.

第四章
被開除之曾發終身願會員

669 條 - 1 項 - 凡被開除之曾發終身願會員,仍受修會願之拘束;但會規或宗座所頒之勅准內,另有規定者,不在此限.

2 項 - 領受下級神品之教士,一經開除卽歸還俗人之地位.

670 條 - 高級神品教士,如犯第六百四十六條所規定之罪,或犯依普通法律

omnia acta et documenta diligenter colligat et ad supremum Moderatorem transmittat; hic autem ea tradere debet promotori iustitiae, qui ea examinet et suas conclusiones proponat.

Can. 664. - § 1. Si promotor iustitiae, cui fas est etiam ulteriores inquisitiones quas opportunas iudicaverit peragere, accusationem proponat, instruatur processus, servatis praescriptis canonum in Parte Prima Libri Quarti, congrua congruis referendo.

§ 2. Ex processu constare debet de delictis patratis, de praemissa duplici monitione et de defectu emendationis.

Can. 665. - Tribunal, diligenter perpensis allegationibus tum promotoris iustitiae tum rei, si quidem iudicaverit satis probata esse ea de quibus in can. 664, § 2, sententiam dimissionis pronuntiet.

Can. 666. - Sententia executioni mandari nequit, nisi fuerit a Sacra Congregatione confirmata; ad quam tribunalis praeses et sententiam et omnia acta processus quamprimum transmittere curabit.

Can. 667. - Pro dissitis regionibus etiam in casibus ordinariis supremi Moderatores cum consensu sui Consilii seu Capituli possunt dimittendi facultatem demandare probis ac prudentibus religiosis, qui saltem tres esse debent, firmo praescripto can. 663-666.

Can. 668. - In casu, de quo in can. 653, religiosus statim potest a Superiore maiore, vel si periculum sit in mora et tempus non adsit recurrendi ad Superiorem maiorem, a Superiore quoque locali, cum consensu sui Consilii, ad saeculum remitti, habitu religioso illico depositio; religioso autem dimisso, statim processus, si nondum fuerit institutus, instituatur ad normam canonum qui praecedunt.

CAPUT. IV.
De religiosis dimissis qui vota perpetua muncuparunt.

Can. 669. - § 1. Professus qui vota perpetua emisit, a religione dimissus, votis religiosis manet adstrictus, salvis constitutionibus aut Sedis Apostolicae indultis quae aliud ferant.

§ 2. Si clericus est in minoribus ordinibus constitutus, eo ipso reducitur ad statum laicalem.

Can. 670. - Clericus in sacris qui aliquod delictum commisit de quo in can. 646, aut dimissus est ob

應受法律上之破廉恥,或免職或永久褫奪聖權罰之罪者,永久不得着教士制服.

delictum quod iure communi punitur infamia iuris vel depositione vel degradatione, perpetuo prohibetur deferre habitum ecclesiasticum.

671 條 - 如因犯第六百七十條所規定較輕之罪而被開除者,應依下列各目之規定:

Can. 671. - Si vero dimittatur ob delicta minora iis de quibus in can. 670:

1 目 - 僅因開除之事實而被停止職權者,以至求得宗座赦免時爲止;

1o Ipso facto suspensus manet, donec a Sancta Sede absolutionem obtinuerit;

2 目 - 如聖部認爲適宜時,得命被開除人着世俗教士之制服,居住於指定之座堂區內,並將開除之理由,通知正權力人;

2o Sacra Congregatio, si id expedire iudicaverit, dimisso praecipiat ut, habitu cleri saecularis indutus, commoretur in certa dioecesi, indicatis Ordinario causis ob quas dimissus fuit;

3 目 - 被開除人不服從第二目之命令時,修會無任何義務,而被開除人當卽喪失其着教士制服之權利;

3o Si dimissus praecepto de quo n. 2, non paruerit, religio ad nihil tenetur, et dimissus eo ipso privatus est iure deferendi habitum ecclesiasticum;

4 目 - 爲被開除人所指定之座堂區之正權力人,應命之入反省院,或交由仁慈聰明之司祭監督之;如修會員不聽命時,應準用第三目之規定;

4o Ordinarius dioecesis pro eius commoratione designatae, religiosum in domum poenitentiae mittat, vel eum committat curae et vigilantiae pii ac prudentis sacerdotis; et si religiosus non paruerit, servetur praescriptum n. 3;

5 目 - 被開除人除能自養者外,修會應請被開除人居住地之區域正權力人,轉與被開除人愛德之接濟,以爲必要之生活費用;

5o Religio, per manus Ordinarii loci commorationis, caritativum subsidium dimisso suppeditet pro necessariis ad vitae sustentatione, nisi ipse aliunde sibimet providere valeat;

6 目 - 被開除人之品行與充教士不相宜時,逾一年,或區域正權力人認爲須提前者,卽提前,應停止付與愛德接濟及將其逐出反省院外,及取消其着教士制服之權利,並立卽寄發相當報告於宗座及修會;

6o Si dimissus vitae rationem ecclesiastico vir dignam non agat, transacto anno aut etiam prius, iudicio Ordinarii, privetur caritativo subsidio, eiiciatur e domo poenitentiae eique auferatur ius deferendi habitum ecclesiasticum ab ipso Ordinario, qui statim mittere curet opportunam relationem tum ad Sedem Apostolicam tum ad religionem;

7 目 - 被開除人之品行,於前目之期間內可讚賞,因而得視爲眞實改悔者時,正權力人宜在宗座前推薦其祈求,使受得赦免停止職權罰;於其受得後,宜用相當方法於相當範圍內,准許其在本座堂區內舉行彌撒,並以自己之明智認爲適宜時,得准許其實行其他聖職務,因此而取得適宜之生活費用;如取得之時,

7o Si vero dimissus praedicto tempore tam laudabiliter se gesserit ut merito haberi possit vere emendatus, Ordinarius eius preces apud Sanctam Sedem commendabit pro absolutione a censura suspensionis, et, ea obtenta, eidem in sua dioecesi permittat, adhibitis opportunis cautelis et limitationibus, Missae celebrationem et etiam, pro suo arbitrio et prudentia, aliud sacrum ministerium, unde honeste

修會得停止愛德接濟.如被開除人爲助祭及副助祭時,應將案件呈送於宗座.

672 條 - 1 項 - 被開除人,未被解除在修會內所發之願者,應歸回本修會;如三年內顯有眞心改悔之實據時,修會應收留之;但因修會方面或修會員方面,而有阻礙之重大理由時,應呈請宗座決定之.

2 項 - 被開除人,如於消滅其在修會所發之願後,覓得慈納主教者,應屬該主教之管理及特別監督,惟應守第六百四十二條之規定;否則應將其情形呈報於宗座.

vivere queat; quo in casu religio caritativum subsidium intermittere potest. Quod si agatur de diacono aut subdiacono, res ad Sanctam Sedem deferatur.

Can. 672. - § 1. Dimissus, votis in religione emissis non solutus, tenetur ad claustra redire; et si argumenta plenae emendationis per triennium dederit, religio tenetur eum recipere; quod si graves obstent rationes sive ex parte religionis sive ex parte religiosi, res iudicio Sedis Apostolicae subiiciatur.

§ 2. Quoties vero vota in religione emissa cessaverint, si dimissus Episcopum benevolum receptorem invenerit, sub eius iurisdictione et speciali vigilantia maneat, servato praescripto can. 642; secus res ad Sanctam Sedem deferatur.

第十七題
共同生活而不發願之男子或婦女會

673 條 - 1 項 - 男子或婦女會,如其會員僅依許可之會規爲共同生活,及屬會長之管理並摹倣修會員之生活方法,而不負擔通常所發之三公願之義務者,嚴格言之,不爲修會;其會員嚴格言之,亦不爲修會員.

2 項 - 前項會依第四百八十八條第三目及第四目之規定,分爲教士會及教民會,或宗座法令會及座堂區法令會.

674 條 - 關於本會及省區,會院之設立及撤銷,準用集合修會之規定.

675 條 - 行政依各會之規則,均應指定之,惟凡會以情形相同者爲限,應守第四百九十九條至第五百三十條之規定.

676 條 - 1 項 - 凡會及省區,會院,均享有取得及所有財產能力.

2 項 - 應依第五百三十二條至第五百三十七條之規定管理財產.

3 項 - 會員爲本會之利益而收得之財物,其所有權應歸本會,會員自己存留,取得及管理其他財產,均依會規之規定爲之,

TITULUS XVII.
De societatibus sive virorum sive mulierum in communi viventium sine votis.

Can. 673. - § 1. Societas sive virorum sive mulierum, in qua sodales vivendi rationem religiosorum imitantur in communi degentes sub regimine Superiorum secundum probatas constitutiones, sed tribus consuetis votis publicis non obstringuntur, non est proprie religio, nec eius sodales nomine religiosorum proprie designantur.

§ 2. Huiusmodi societas est clericalis vel laicalis, iuris pontificii vel dioesesani ad normam can. 488, nn. 3, 4.

Can. 674. - Circa erectionem et suppressionem societatis eiusque provinciarum vel domorum, eadem valent quae de Congregationibus religiosis constituta sunt.

Can. 675. - Regimen determinatur in uniuscuiusque societatis constitutionibus; sed in omnibus serventur, congrua congruis referendo, can. 499-530.

Can. 676. - § 1. Societas eiusque provinciae et domus capaces sunt acquirendi et possidendi bona temporalia.

§ 2. Administratio bonorum regitur praescripto can. 532-537.

§ 3. Quidquid sodalibus obvenit intuitu societatis, eidem acquiritur; cetera bona sodales secundum constitutiones retinent, acquirunt et administrant.

677 條 - 關於准許入會,除守第五百四十二條之規定外,並應遵守本會規.

Can. 677. - In admittendis candidatis serventur constitutiones, salvo praescripto can. 542.

678 條 - 關於會員之學業課程及領受神品,準用世俗教士應守之規定;但宗座另有命令時,不在此限.

Can. 678. - In iis quae ad studiorum rationem et ad suscipiendos ordines pertinent, sodales iisdem legibus tenentur ac saeculares clerici, salvis peculiaribus praescriptionibus a Sancta Sede datis.

679 條 - 1 項 - 會員除負擔本會規所規定之義務外,並負擔教士之普通義務;但因事務之性質,或按接連之條文,顯有其他意義者,不在此限,並以會規無其他規定時爲限,應遵守第五百九十五條至第六百一十二條之規定.

Can. 679. - § 1. Sodales societatis, praeter obligationes quibus, uti sodales, obnoxii sunt secundum constitutiones, tenentur communibus clericorum obligationibus, nisi ex natura rei vel ex sermonis contextu aliud constet, pariterque stare debent praescriptis can. 595-612, nisi constitutiones aliud ferant.

2 項 - 會員應依會規之規定,並受區域正權力人之監督,遵守禁地法律.

§ 2. Clausuram servent ad normam constitutionum sub Ordinarii loci vigilantia.

680 條 - 會員,連教民會員在內,享有第一百一十九條至第一百二十三條所指定之教士特別權利,並享有直接頒賜於本會之其他特別權利;但無特別之恩准,不得享有修會員之特別權利.

Can. 680. - Iidem, etiam laici, gaudent clericorum privilegiis, de quibus in can. 119-123, aliisque societati directe concessis, non autem privilegiis religiosorum sine speciali indulto.

681 條 - 關於轉入他會或修會,或關於會員之退出會,連宗座法令之會在內,除各遵守其本會規外,準用第六百三十二條至第六百三十五條及第六百四十五條之規定;關於開除會員,準用第六百四十六條至第六百七十二條之規定,惟均以情形相同者爲限.

Can. 681. - Praeter proprias cuiusque societatis constitutiones, circa transitum ad aliam societatem vel ad aliquam religionem aut circa sodalium exitum a societate etiam iuris pontificii, serventur, congrua congruis referendo, praescripta can. 632-635, 645; circa eorum dimissionem, praescripta can. 646-672.

第三款 教民

PARS TERTIA DE LAICIS

682 條 - 教民依教會之紀律,有由教士領受神恩,及爲救靈魂所必要之神助之權利.

Can. 682. - Laici ius habent recipiendi a clero, ad normam ecclesiasticae disciplinae, spiritualia bona et potissimum adiumenta ad salutem necessaria.

683 條 - 教民不得着教士制服;但修道生及第九百七十二條第二項所規定之其他請求領神品者,或教民任教堂之適法職務者,於在堂內或堂外實行聖教會之職務時,均不在此限.

第十八題
信友社團之通則

684 條 - 信友以入聖教會所設立或至少所介紹之社團爲妥善,而應忌入祕密或曾宣布禁止,或暴動或可疑惑,或避免聖教會之適法監督之社團.

685 條 - 聖教會爲扶助社員增進信友之成全生活,或實行熱心敬主或慈善事業,或擴大公共敬禮,得設立與第四百八十七條至第六百八十一條所規定之修會及其他會有區別之社團.

686 條 - 1 項 - 凡非法定主管官署所設立或至少所許可之社團,天主教會均不承認之.

2 項 - 除教宗外,亦區域正權力人對於社團亦有設立及許可權;但因宗座所頒賜之特別權利,而將設立及許可之權保留於其他之人時,不在此限.

3 項 - 雖有受得特別權利之證據,仍應得區域正權力人書面之同意,其社團之設立方爲有效;但特別權利之文書內另有規定者,不在此限.正權力人已爲建立修會院所表示之同意,並關於該修會在同一院,或與該院相結合之堂內所設立之社團亦爲有效;但以無機體組織並專歸該修會所管之社團爲限.

4 項 - 僅有普通委託總代理人,及座堂會議院代理人,均不得設立社團,或對於已成立之社團或其聯合表示同意.

5 項 - 凡由宗座受得特別權利而得設立社團之人,關於授與設立證明書,除得收受必要之費用外,不得索要其他報酬.

Can. 683. - Non licet laicis habitum clericalem deferre nisi agatur vel de Seminariorum alumnis aliisque adspirantibus ad ordines de quibus in can. 972, § 2, vel de laicis, servitio ecclesiae legitime addictis, dum intra eandem ecclesiam sunt aut extra ipsam in aliquo ministerio ecclesiastico partem habent.

TITULUS XVIII.
De fidelium associationibus in genere.

Can. 684. - Fideles laude digni sunt, si sua dent nomina associationibus ab Ecclesia erectis vel saltem commendatis; caveant autem ab associationibus secretis, damnatis, seditiosis, suspectis aut quae studeant sese a legitima Ecclesiae vigilantia subducere.

Can. 685. - Associationes distinctae a religionibus vel societatibus de quibus in can. 487-681, ab Ecclesia constitui possunt vel ad perfectiorem vitam christianam inter socios promovendam, vel ad aliqua pietatis aut caritatis opera exercenda, vel denique ad incrementum publici cultus.

Can. 686. - § 1. Nulla in Ecclesia recognoscitur associatio quae a legitima auctoritate ecclesiastica erecta vel saltem approbata non fuerit.

§ 2. Associationes erigere vel approbare pertinet, praeter Romanum Pontificem, ad loci Ordinarium, exceptis illis quarum instituendarum ius, apostolico ex privilegio, aliis reservatum est.

§ 3. Licet privilegium concessum probetur, semper tamen, nisi aliud in ipso privilegio cautum sit, requiritur ad validitatem erectionis consensus Ordinarii loci scripto datus; consensus tamen ab Ordinario praestitus pro erectione domus religiosae valet etiam pro erigenda in eadem domo vel ecclesia ei adnexa associatione, quae non sit constituta ad modum organici corporis et illius religionis sit propria.

§ 4. Vicarius Generalis ex solo mandato generali, et Vicarius Capitularis nequeunt associationes erigere aut consensum praebere pro earum erectione aut aggregatione.

§ 5. Erectionis litterae ab iis qui ex privilegio apostolico associationem erigunt, gratis concedantur, sola excepta taxa pro expensis necessariis.

687 條 - 依第一百條之規定,信友之社團必須求得教會之主管官署,依法定方式所授予之設立證書,方爲在天主教會內取得法人之資格.

Can. 687. - Ad normam can. 100, tunc tantum fidelium associationes iuridicam in Ecclesia personam acquirunt, cum a legitimo Superiore ecclesiastico formale obtinuerunt erectionis decretum.

688 條 - 凡社團均不得用輕佻或不適宜之新異名稱或宗座現在尚未承認爲恭敬天主一類之標題或名稱.

Can. 688. - Associatio titulum seu nomen ne assumat quod levitatem aut absonam novitatem sapiat, vel speciem devotionis a Sede Apostolica non probatam exprimat.

689 條 - 1 項 - 凡社團均應有經宗座或區域正權力人所查核及承認之章程.

Can. 689. - § 1. Quaelibet associatio sua statuta habeat, a Sede Apostolica vel ab Ordinario loci examinata et approbata.

2 項 - 凡未經宗座承認之章程,區域正權力人得隨時審度及修正之.

§ 2. Statuta quae non sint confirmata a Sede Apostolica, moderationi et correctioni Ordinarii loci semper subiecta manent.

690 條 - 1 項 - 凡社團連宗座所設立者在內,除特別權利另有規定外,由區域正權力人管理及監督之,卽區域正權力人對之有依法律規定視察之權利義務.

Can. 690. - § 1. Omnes associationes, etiam ab Apostolica Sede erectae, nisi speciale obstet privilegium, iurisdictioni subsunt et vigilantiae Ordinarii loci, qui ad normas sacrorum canonum eas invisendi ius habet et munus.

2 項 - 區域正權力人,對於特屬修會員依宗座特恩在其堂內所設立之社團內場紀律,卽指導神修事務,不得視察.

§ 2. Associationes tamen, quae vi privilegii apostolici a religiosis exemptis in suis ecclesiis instituta sunt, Ordinariis locorum fas non est visitare quod attinet ad ea quae internam disciplinam seu spiritualem associationis directionem spectant.

691 條 - 1 項 - 凡適法設立之社團,除另有明文規定外,受區域正權力人之監督而保存及管理財產,依第一千五百二十五條之規定應向區域正權力人至少每年清算一次,絕對不受所在地堂域司祭之監督,但正權力人另定有規定者,不在此限.

Can. 691. - § 1. Associatio legitime erecta, nisi aliud expresse cautum sit, bona temporalia possidere et administrare potest sub auctoritate Ordinarii loci, cui rationem administrationis saltem quotannis reddere debet, ad normam can. 1525, minime vero parochi, licet in eius territorio erecta sit, nisi aliud Ordinarius ipse statuerit.

2 項 - 社員得依本章程之規定,收受施物,並爲本社團之慈善事業應用,但常應隨施與者之意思爲之.

§ 2. Potest, ad normam statutorum, oblationes recipere, et receptas erogare ad pios ipsius associationis usus, salva semper offerentium voluntate.

3 項 - 凡社團均不得募捐施物,但本社團之章程准許或有募捐之必要時並得區域正權力人之同意及遵守其所命令之方式者,不在此限.

§ 3. Nulli associationi eleemosynas colligere licet, nisi id aut statuta permittant, aut necessitas postulet, et loci Ordinarii consensus accedat ac servetur forma ab eodem praescripta.

4 項 - 凡在本座堂區外募捐施物者,應先得各區域正權力人之書面許可.

§ 4. Ad eleemosynas extra territorium colligendas uniuscuiusque Ordinarii venia, scripto data, requiritur.

5項 - 應將忠誠支付施與或蒙捐之財物之清單,呈報於區域正權力人.

§ 5. Oblationum quoque ac eleemosynarum fidelis erogationis rationem associatio reddat Ordinario loci.

692條 - 享有社團之權利,特別權利,大赦及其他神恩,以必須依本社團章程受得有效收入社團,及未受適法開除者爲已足.

Can. 692. - Ad fruendum associationis iuribus, privilegiis, indulgentiis aliisque gratiis spiritualibus, necesse est et sufficit ut quis in eam valide receptus sit, secundum propria associationis statuta et ab ea legitime non expulsus.

693條 - 1項 - 非公教人或入被禁止之會者,或公衆知受懲治罰者及其他公然犯罪者,均不得有效收入社團.

Can. 693. - § 1. Acatholici et damnatae sectae adscripti aut censura notorie irretiti et in genere publici peccatores valide recipi nequeunt.

2項 - 一人得同時加入數社團,惟應遵守第七百零五條之規定.

§ 2. Eadem persona potest adscribi pluribus associationibus, salvo qraescripto can. 705.

3項 - 不在場者不得登記於有機體組織社團之名簿;其在場者,除非明知並自願者,亦不得登記之.

§ 3. Absentes ne adscribantur associationibus ad modum organici corporis constitutis; praesentes autem, nonnisi scientes ac volentes adscribi possunt.

4項 - 除第七百零四條外,修會員得加入善會;但修會長認爲該善會規則與本修會之會典及會規不能同時遵守者,不在此限.

§ 4. Salvo praescripto can. 704, religiosi possunt piis associationibus nomen dare, exceptis iis quarum leges, Superiorum iudicio, cum observantia regulae et constitutionum conciliari nequeant.

694條 - 1項 - 收入社團之方式,應依法律及各社團規則之規定.

Can. 694. - § 1. Receptio fiat ad normam iuris ac statutorum uniuscuiusque associationis.

2項 - 爲有確已入社團之證據,應登記於本社團之名簿;如社團已經成爲法人,其收入非經登記不生效力.

§ 2. Ut autem de receptione constet, inscriptio in albo associationis fieri omnino debet; imo haec inscriptio, si associatio in personam moralem erecta fuerit, est ad validitatem necessaria.

695條 - 除經適法承認之章程所指定,或由區域正權力人因特別情形爲本社團之利益明示准許者外,不得於收入社團時,直接或間接向入社人索取任何財物.

Can. 695. - Occasione receptionis in associationem nihil directe vel indirecte exigatur, praeter id quod in statutis legitime approbatis designatum sit, aut ab Ordinario loci, ratione specialium circumstantiarum, expresse permissum in associationis favorem.

696條 - 1項 - 凡適法加入社團者,非有正當理由並依社規之規定,不得開除之.

Can. 696. - § 1. Nemo, legitime adscriptus, ab associatione dimittatur, nisi iusta de causa ad normam statutorum.

2項 - 凡犯第六百九十三條第一項所指定之罪者,經勸告後,以依本社規及不妨礙其向正權力人上訴之權爲限,應開除之.

§ 2. Qui in casum inciderit, de quo in can. 693, § 1, expungantur, praemissa monitione, servatis propriis statutis et salvo iure recursus ad Ordinarium.

3 項 - 社規雖無明示規定,而區域正權力人對於一切社團及修會長對於由修會員依宗座之勅准所設立之社團,亦均得開除社員.

§ 3. Etiamsi in statutis nihil expresse caveatur, etiam loci Ordinarius quod ad omnes associationes, et Superior religiosus quod ad associationes ex apostolico indulto a religiosis erectas attinet, possunt socios dimittere.

697 條 - 1 項 - 適法設立之社團有依本社規及法律之規定舉行會議,制定與本社團有關係之特別規則,選舉財產管理人,職員及襄助人之權力;惟應遵守第七百一十五條之規定.

Can. 697. - § 1. Associationes legitime erectae ius habent, ad normam statutorum et sacrorum canonum, celebrandi comitia, edendi peculiares normas quae ipsum sodalitium respiciant, eligendi administratores bonorum, officiales et ministros, firmo praescripto can. 715.

2 項 - 關於召集會議及選舉,應遵守第一百六十一條至第一百八十二條之普通法律,及凡與普通法律不相牴觸之社規.

§ 2. In iis quae convocationem ad comitia et electiones respiciunt, serventur ius commune, quod prostat in can. 161-182 et statuta iuri communi non contraria.

698 條 - 1 項 - 關於由宗座或區域正權力人所設立或許可之社團及由修會員依宗座所賜之特別權利而在本堂外所設立之社團,除宗座之詔勅另有明示規定外,指導司祭及特務司祭由區域正權力人委任之;關於由修會員在本堂內所設立之社團,如修會長遴選世俗司祭爲指導司祭及特務司祭時,僅應得區域正權力人之同意.

Can. 698. - § 1. Nisi privilegium apostolicum aliud expresse caveat, nominatio moderatoris et cappellani pertinet ad loci Ordinarium in associationibus ab ipso vel ab Apostolica Sede erectis aut approbatis, et in associationibus a religiosis vi apostolici privilegii erectis extra proprias ecclesias; in associationibus vero erectis a religiosis in propriis ecclesiis requiritur tantum Ordinarii loci consensus, si a Superiore moderator et cappellanus e clero saeculari eligantur.

2 項 - 指導司祭及特務司祭在任職期間內,得降福社衣或襻章,聖衣等物,並得對入社團者佩帶之;關於講道理應守第一千三百三十七條至第一千三百四十二條之規定.

§ 2. Moderator et cappellanus possunt, durante munere, benedicere associationis habitum seu insignia, scapularia, etc., eaque adscribendis imponere; quod vero ad conciones attinet, serventur praescripta can. 1337-1342.

3 項 - 委任指導司祭及特務司祭者,並其後任及長上於有正當理由時,均得免指導司祭及特務司祭之職.

§ 3. Moderatorem et cappellanum revocare ex iusta causa possunt qui illos nominaverunt eorumque successores vel Superiores.

4 項 - 一人同時得充指導司祭及特務司祭.

§ 4. Idem potest esse moderator et cappellanus.

699 條 - 1 項 - 以有重大理由及不妨礙得向宗座上訴權爲限,區域正權力人得取消由自己或其前任所設立之社團,關於由修會員於得區域正權力人之同意後,依宗座勅准所設立之社團亦同.

Can. 699. - § 1. Ob graves causas et salvo iure recursus ad Apostolicam Sedem, potest loci Ordinarius supprimere non solum associationem a se vel a decessoribus suis erectam, sed etiam associationem ex apostolico indulto a religiosis erectam de consensu Ordinarii loci.

2項 - 宗座親自設立之社團,惟宗座始得取消之.

§ 2. Associationes vero ab ipsa Apostolica Sede erectae nonnisi ab eadem supprimi possunt.

第十九題
各種信友社團

TITULUS XIX.
De fidelium associationibus in specie.

700條 - 天主教內之社團,分爲世俗第三會,弟兄會,善會三種.

Can. 700. - Triplex distinguitur in Ecclesia associationum species: *tertii Ordines saeculares, confraternitates, piae uniones.*

701條 - 1項 - 教民社團間之先後秩序,除嚴守第一百零六條第五目及第六目之規定外,依下列各目之先後秩序:

Can. 701. - § 1. Inter pias laicorum associationes, ordo praecedentiae est qui sequitur, firmo praescripto can. 106, nn. 5, 6:

1目 - 第三會;

1° Tertii Ordines;

2目 - 總弟兄會;

2° Archiconfraternitates;

3目 - 弟兄會;

3° Confraternitates;

4目 - 首善會;

4° Piae uniones primariae;

5目 - 其他善會.

5° Aliae piae uniones.

2項 - 聖體弟兄會於聖體遊行時,先於總弟兄會.

§ 2. Confraternitas sanctissimi Sacramenti, si agatur de processione in qua defertur sanctissimum Sacramentum, praecedit ipsis archiconfraternitatibus.

3項 - 一切社團,僅以合體行走及有本社團之苦像或旗幟,及着本社團之制服或徽章者,始有先行權.

§ 3. Omnes autem tunc solummodo ius praecedentiae habent, cum collegialiter incedunt sub propria cruce vel vexillo et cum habitu seu insignibus asssociationis.

第一章
世俗第三會

CAPUT I.
De tertiis Ordinibus saecularibus.

702條 - 1項 - 稱世俗第三會會友,謂在世俗內屬一規修會之指導,依其精神,用與世俗人適宜之方式,遵經宗座核准之規則,勉力進修信友成全德行之人.

Can. 702. - § 1. Tertiarii saeculares sunt qui in saeculo, sub moderatione alicuius Ordinis, secundum eiusdem spiritum ad christianam perfectionem contendere nituntur, modo saeculari vitae consentaneo, secundum regulas ab Apostolica Sede pro ipsis approbatas.

2項 - 世俗第三會內,分數社團時,凡依法定方式設立者,稱第三會之分會.

§ 2. Si tertius saecularis Ordo in plures associationes dividatur, harum quaelibet legitime constituta dicitur *sodalitas tertiariorum.*

703條 - 1項 - 除已受得特別權利之數規修會外,凡修會均不得聯合任何第三會.

Can. 703. - § 1. Firmo privilegio nonnullis Ordinibus concesso, nulla religio potest tertium Ordinem sibi adiungere.

2項 - 受得宗座之特別權利後,修會長得准許個人加入第三會;惟依第六百八十六條第三項之規定,如無區域正權力人之同意,不得設立第三會之分會.

§ 2. Dato etiam apostolico privilegio, Superiores religiosi possunt quidem personas particulares tertio Ordini adscribere, sed nequeunt sodalitatem tertiariorum valide erigere sine consensu Ordinarii loci, ad normam can. 686, § 3.

3 項 - 前項修會長非先得區域正權力人之准許,不得准許第三會之分會會員在公禮節時,着特別衣服.

§ 3. Nec sodalitatibus a se erectis possunt concedere usum particularium vestium, in publicis sacris functionibus deferendarum, sine speciali eiusdem Ordinarii licentia.

704 條 - 1 項 - 凡在任何修會內已經發終身或定期願之人不得同時爲第三會之會友,雖其於發願前已加入第三會者亦同.

Can. 704. - § 1. Qui vota nuncupavit vel in perpetuum vel ad tempus in aliqua religione, nequit simul ad ullum tertium Ordinem pertinere, etsi eidem antea fuerit adscriptus.

2 項 - 如解除誓願而還俗時,回復其以前入第三會行爲之效力.

§ 2. Si solutus a votis ad saeculum redierit, antiqua adscriptio reviviscit.

705 條 - 凡第三會之分會,除得宗座之准許外,不得准許其他第三會之會友於加入本分會時,仍繼續爲原第三會之會友;惟各會友於有正當理由時,得退出一第三會而轉入其他第三會,或退出一分會而轉入同一第三會之其他分會.

Can. 705. - Nulla tertiariorum sodalitas, sine apostolico indulto, adscribere potest sodales alius tertii Ordinis in eodem remanentes; singulis tamen sodalibus licet iusta de causa transire sive ab alio ad alium tertium Ordinem, sive ab alia ad aliam sodalitatem eiusdem tertii Ordinis.

706 條 - 第三會會友得集團參加公遊行,葬禮及其他天主教之禮節,惟非其義務;如參加時,應抱本會苦像及帶佩徽章.

Can. 706 - Publicis processionibus, funeribus aliisque ecclesiasticis functionibus tertiari possunt, sed non tenentur collegialiter interesse; at si intersint, cum suis insignibus sub cruce propria incedant necesse est.

第二章
弟兄會及善會

CAPUT II.
De confraternitatibus et piis unionibus.

707 條 - 1 項 - 爲實行恭敬天主或慈善事業而設立之信友社團,稱善會;其爲有機體組織者,稱正式社團.

Can. 707. - § 1. Associationes fidelium quae ad exercitium alicuius operis pietatis aut caritatis erectae sunt, nomine veniunt *piarum unionum;* quae, si ad modum organici corporis sint constitutae, *sodalitia* audiunt.

2 項 - 正式社團,除有前項目的外,並有擴大公然敬禮之目的者,特稱弟兄會.

§ 2. Sodalitia vero in incrementum quoque publici cultus erecta, speciali nomine *confraternitates* appellantur.

708 條 - 弟兄會非用正式設立文書,不得設立之;關於善會以受得正權力人之許可爲已足;被許可後,雖無法人之資格而有受得神恩及尤有受得大赦之能力.

Can. 708. - Confraternitates nonnisi per formale erectionis decretum constitui possunt; pro piis autem unionibus sufficit Ordinarii approbatio, qua obtenta, ipsae licet morales personae non sint, capaces tamen sunt obtinendi gratias spirituales ac praesertim indulgentias.

709 條 - 1 項 - 弟兄非着會衣或帶徽章,不得幫助行聖禮節.

Can. 709. - § 1. Confratres nequeunt sacris functionibus operam praestare, nisi confraternitatis habitum seu insignia deferant.

2項 - 婦女僅以受得與弟兄相同之大赦及神恩爲目的,得入弟兄會.

§ 2. Mulieres confraternitatibus adscribi tantum possunt ad lucrandas indulgentias et gratias spirituales confratribus concessas.

710 條 - 弟兄會或善會之稱謂或名字,應依天主之德能或天主之奧妙道理,或耶穌或聖母之瞻禮或聖人或本社團之慈善工作,擇取之.

Can. 710. - Titulus seu nomen confraternitatis vel piae unionis desumatur vel a Dei attributis, vel a christianae religionis mysteriis, vel a festis Domini et Beatae Virginis Mariae, vel a Sanctis, vel a pio opere ipsius sodalitii.

711 條 - 1項 - 除有特別准許或法令另有規定外,在同一地方不得設立及許可二以上名稱及目的相同之弟兄會或善會;但在大城市內其二以上社團之距離,區域正權力人認爲相宜者,不在此限.

Can. 711. - § 1. Plures confraternitates vel piae uniones eiusdem tituli ac instituti, nisi id eis specialiter concessum sit aut iure cautum, ne erigantur neve approbentur in eodem loco; si vero agatur de magnis civitatibus, id licet, dummodo inter ipsas intercedat conveniens, iudicio Ordinarii loci, distantia.

2項 - 區域正權力人宜注意在各堂域內設立聖體及天主道理之二弟兄會;該社團一經依法定方式成立,依法當然與在羅馬城內由本城總代理樞機大臣所成立之總弟兄會聯合.

§ 2. Curent locorum Ordinarii ut in qualibet paroecia instituantur confraternitates sanctissimi Sacramenti, ac doctrinae christianae; quae, legitime erectae, ipso iure aggregatae sunt eisdem Archiconfraternitatibus in Urbe a Cardinali Urbis Vicario erectis.

712 條 - 1項 - 惟在堂宇或公祈禱房舍或半公祈禱房舍內,始得設立弟兄會或善會.

Can. 712. - § 1. Confraternitates vel piae uniones ne erigantur, nisi in ecclesia aut oratorio publico vel saltem semi-publico.

2項 - 在座堂或團體堂內設立前項社團,非得其會議院之同意,不得爲之.

§ 2. Ne instituantur, sine Capituli consensu, in ecclesia cathedrali aut collegiali.

3項 - 區域正權力人得准許在修會婦女堂內,設立單純婦女之社團,或專行祈禱及僅同享神恩之社團.

§ 3. In ecclesiis vel oratoriis religiosarum Ordinarius loci permittere potest erectionem associationis mulierum tantum, aut piae unionis quae nonnisi precationibus incumbat et gratiarum dumtaxat spiritualium communicatione gaudeat.

713 條 - 1項 - 修會員向由自己所設立之弟兄會及善會有權及應讓與通享僅對在由宗座所受得之權利單內所特別指定爲可通享之各神恩,並應於設立之同時,將該神恩通知該社團,且應遵守第九百一十九條之規定.

Can. 713. - § 1. Religiosi cum confraternitatibus piisve unionibus a se erectis possunt et debent communicare omnes et solas gratias spirituales, quae in facultatibus a Sede Apostolica receptis specifice et nominatim communicabiles declarentur, eaeque in actu erectionis manifestandae sunt singulis, servato praescripto can. 919.

2項 - 前項修會員所設立之弟兄會會友,非得區域正權力人之特別准許,不得爲本團選擇一定之衣服或徽章,用以實行公遊行或其他聖禮.

§ 2. Confraternitatibus, ab iisdem erectis, non licet vestem propriam seu insignia quae in publicis processionibus aliisque sacris functionibus deferenda sunt, assumere sine speciali Ordinarii loci licentia.

714 條 - 弟兄會非得區域正權力人之准許,不得廢棄或變更本會之衣服或徽章.

Can. 714. - Confraternitas proprium habitum vel insignia, sine licentia Ordinarii loci, ne dimittat neve immutet.

715 條 - 1 項 - 區域正權力人於弟兄會會議時,連在規修會之堂或祈禱房舍內開會在內,雖無決議權而得自己或委任他人爲其主席,並得確定被選之資格相當及能力適宜之董事及職員,或取消,罷免其不相當及不適宜者,關於會規及其他規矩,除經宗座承認者外,區域正權力人均得修正或承認之.

Can. 715. - § 1. Comitiis confraternitatum, etsi in regularium ecclesiis et oratoriis celebrandis, per se vel per delegatum praeesse sine iure tamen suffragii, dignos et idoneos officiales et ministros electos confirmare, indignos vel non idoneos respuere aut removere, statuta aliasve normas, nisi a Sede Apostolica approbatae fuerint, corrigere et approbare, pertinet ad loci Ordinarium.

2 項 - 弟兄會應預於相當時期內,將召集非常會議之事報告於區域正權力人或其所委任之人,否則正權力人得阻止該會議,或取消其一切決議.

§ 2. De comitiorum extraordinariorum celebratione confraternitas Ordinarium loci eiusve delegatum tempestive praemoneat; secus Ordinario ius est comitia impediendi vel eorum decreta penitus infirmandi.

716 條 - 1 項 - 弟兄會或善會如設立於本會之堂內時,得實行一切不歸堂域司祭之聖禮節,亦不屬堂域司祭之管理;但依法辦理及以不妨害堂域司祭在堂域之堂內實行職務爲限.

Can. 716. - § 1. Confraternitates et piae uniones, in propriis ecclesiis erectae, functiones non paroeciales, servatis servandis, independenter a parocho exercere possunt, dummodo ministerio paroeciali in paroeciali ecclesia non noceant.

2 項 - 如堂域設立在弟兄會之堂內時,準用前項之規定.

§ 2. Idem servetur etiam in casu quo paroecia erecta sit in ipsa confraternitatis ecclesia.

3 項 - 弟兄會或善會之聖禮節是否妨害實行堂域職務有疑義時,區域正權力人得決斷之,並得訂定實行之規則.

§ 3. In dubio utrum functiones confraternitatis vel piae unionis noceant, necne, ministerio paroeciali, ad Ordinarium loci spectat ius decidendi, itemque statuendi practicas normas servandas.

717 條 - 1 項 - 如弟兄會或善會設立在非本會之堂內時,依第七百一十六條及其他特別規則之規定,僅得在其設立之小堂內或其祭台附近,實行本會之聖禮節.

Can. 717. - § 1. Si in ecclesiis non suis erectae sint, propias functiones ecclesiasticas in sacello tantum vel alteri, in quo sunt erectae, peragere possunt ad normam can. 716 et peculiarium statutorum.

2 項 - 如弟兄會,或善會設立在非本會之堂內,或本會之堂同時爲堂域之堂時,本會之所有物應與堂或團體之公有物劃分之.

§ 2. Patrimonium confraternitatis et piae unionis, quae erecta sit in ecclesia non sua, aut cuius ecclesia sit simul ecclesia paroecialis, debet esse separatum a bonis fabricae vel communitatis.

718 條 - 弟兄會應集團參加通常或由區域正權力人特別預定之其他遊行,

Can. 718. - Confraternitates processionibus consuetis et aliis, quas Ordinarius loci indixerit, tenen-

並應帶本徽章及旗幟;但正權力人另有命令時,不在此限.

719 條 - 1 項 - 弟兄會或善會得區域正權力人之同意後,得遷移於他處;但法律或經宗座認可之規則禁止遷移者,不在此限.

2 項 - 關於保留與修會之弟兄會或善會之遷移,均應得修會長之同意.

tur collegialiter cum propriis insignibus et sub proprio vexillo interesse, nisi Ordinarius aliud praescripserit.

Can. 719. - § 1. De Ordinarii loci consensu confraternitas vel pia unio de alia ad aliam sedem transferri potest, nisi iure aut statutis a Sede Apostolica probatis, translatio prohibeatur.

§ 2. Quoties agatur de transferenda confraternitate vel pia unione alicui religioni reservata, Superioris consensus est requirendus.

第三章
總弟兄會及首善會

CAPUT. III.
De archiconfraternitatibus et primariis unionibus.

720 條 - 稱總正式會或總弟兄會或首善會或首集合會或首會,謂有將同類之其他社團與自己聯合之權利之社團.

Can. 720. - Sodalitia quae iure pollent alias eiusdem speciei associationes sibi aggregandi, *archisodalitia*, vel *archiconfraternitates*, vel piae uniones, congregationes, societates *primariae* appellantur.

721 條 - 1 項 - 凡社團除得宗座之准許外,不得將他社團與自己有效聯合.

Can. 721. - § 1. Nulla associatio potest sine apostolico indulto alias sibi valide aggregare.

2 項 - 凡總弟兄會或首善會,僅得與自己名稱及目的相同之弟兄會或善會聯合;但宗座之詔勅另有規定者,不在此限.

§ 2. Archiconfraternitas vel primaria unio eas tantum potest confraternitates vel pias uniones sibi aggregare, quae sint eiusdem tituli ac finis, nisi indultum apostolicum aliud ferat.

722 條 - 1 項 - 因聯合而使被聯合之社團同享由宗座直接及特別頒賜,或將頒賜及得同享之一切大赦及特別權利及其他神恩;但宗座之詔勅另有規定者,不在此限.

Can. 722. - § 1. Per aggregationem communicantur omnes indulgentiae, privilegia et aliae gratiae spirituales communicabiles quae associationi aggreganti directe et nominatim a Sede Apostolica concessae fuerint vel in posterum concedantur, nisi aliud in indulto apostolico caveatur.

2 項 - 實行聯合之社團因授與前項同享,而對被聯合者未取得任何權力.

§ 2. Ex hac communicatione nullum ius associatio aggregans acquirit supra aggregatam.

723 條 - 關於聯合應遵守下列各目之規定,始發生效力:

Can. 723 - Ad aggregationis validitatem requiritur ut:

1 目 - 被聯合之社團應係依法定方式設立,並未曾被其他總弟兄會或首善會聯合者;

1° Associatio iam fuerit canonice erecta nec alii archiconfraternitati vel primariae unioni aggregata;

2 目 - 應有區域正權力人之書面同意及證書;

2° Fiat de consensu Ordinarii loci scriptis dato una cum eius litteris testimonialibus;

3 目 - 凡因聯合所授同享之大赦,特別權利及其他神恩,均應記明於目

3° Indulgentiae, privilegia et aliae gratiae spirituales quae per aggregationem communicantur, enu-

錄單,並將該目錄單於得總弟兄會所在地之區域正權力人承認後,交付於被聯合之社團;

4目 - 凡聯合應依章程所規定及爲永久有效之方式爲之;

5目 - 發給聯合證書,除必要之費用外,不得索取任何費用,連自動捐給之報酬在內.

merentur in elencho, ab Ordinario loci in quo archiconfraternitas sita est, recognito et societati aggregatae tradendo;

4º Aggregatio fiat formula in statutis praescripta et in perpetuum;

5º Litterae aggregationis expediantur gratis omnino et nulla prorsus mercede etiam sponte oblata, exceptis necessariis expensis.

724 條 - 惟宗座得將總弟兄會或首善會遷移於他處.

Can. 724. - Archiconfraternitas vel primaria unio de alia ad aliam sedem nonnisi ad Apostolica Sede transferri potest.

725 條 - 總正式會或總弟兄會或首善會之名稱,連僅有其名義者在內,惟宗座始得頒賜之.

Can. 725. - Titulus *archisodalitii* vel *archiconfraternitis* vel *unionis primariae,* etiam honoris tantum causa, potest associationi ab una Sede Apostolica concedi.

第三編 物

LIBER TERTIUS DE REBUS

726 條 - 本編所規定之物分爲神物,時物,混合物,卽均爲達到天主教會目的之方法.

Can. 726. - Res de quibus in hoc libro agitur quaeque totidem media sunt ad Ecclesiae finem consequendum, aliae sunt spirituales, aliae temporales, aliae mixtae.

727 條 - 1 項 - 以時物之價,故意買受或出賣本質神物,例如聖事,天主教之管理權,祝聖,大赦等,或凡與神物所結合之時物及如無神物而完全不能存有之時物,例如聖教會之聖祿職等,或以神物爲契約之標的物,連標的物之一部分爲神物者在內,例如以祝聖爲出賣聖爵之標的物,均依天主法律爲聖物買賣罪.

Can. 727. - § 1. Studiosa voluntas emendi vel vendendi pro pretio temporali rem intrinsece spiritualem, ex. gr., Sacramenta, ecclesiasticam iurisdictionem, consecrationem, indulgentias, etc., vel rem temporalem rei spirituali adnexam ita ut res temporalis sine spirituali nullo modo esse possit ex. gr., beneficium ecclesiasticum, etc., aut res spiritualis sit obiectum, etsi partiale, contractus, ex. gr., consecratio in calicis consecrati venditione, est simonia iuris divini.

2 項 - 以與神物所結合之時物交易其他與神物所結合之時物,或以神物或以時物交易其他時物而爲天主教會因有陷於褻瀆聖物之虞所禁止者之交易,均依天主教會法律爲聖物買賣罪.

§ 2. Dare vero res temporales spirituali adnexas pro temporalibus spirituali adnexis, vel res spirituales pro spiritualibus, vel etiam temporales pro temporalibus, si id ob periculum irreverentiae erga res spirituales ab Ecclesia prohibeatur, est simonia iuris ecclesiastici.

728 條 - 關於聖物買賣罪,凡買賣,交易等名詞,均應從廣義解釋之;無論任何約定,連默示約定在內,雖未實行,卽如犯聖物買賣罪之故意尚未明白表現而依情形可推定之,亦爲已足.

Can. 728. - Cum de simonia agitur, emptio-venditio, permutatio, etc., late accipiendae sunt pro qualibet conventione, licet ad effectum non deducta, etiam tacita, in qua scilicet animus simoniacus expresse non manifestetur, sed ex circumstantiis colligatur.

729 條 - 除應守法律所定關於聖物買賣罪之罰則外,其買賣聖物之契約完全無效,如犯關於聖祿職或其他職務或尊位之聖物買賣罪時,凡因此而實行之授與亦完全無效,雖第三人犯之或爲被授與者所不知時亦同;但被授與者如係被詐欺或曾實行抗拒者,不在此限;因此應遵守下列各目之規定:

Can. 729. - Firmis poenis in simoniacos iure statutis, contractus ipse simoniacus et, si simonia committatur circa beneficia, officia, dignitates, subsequens provisio omni vi caret, licet simonia a tertia persona commissa fuerit, etiam inscio proviso, dummodo hoc non fiat in fraudem eiusdem provisi aut eo contradicente. Quare :

1 目 - 在審判官未宣告任何決斷前,應償還因犯聖物買賣罪所授與或取得之一切物;但以該物爲能償還及對

1º Ante quamlibet iudicis sententiam res simoniace data et accepta, si restitutionis sit capax nec

於該聖物應有之尊敬所不禁止償還者爲限,並應退還已取得之聖祿職或其他職務或尊位;

2目 - 因犯聖物買賣罪而被授與之人不得取聖物之利息所有權,但係善意受得利息時,審判官或正權力人得酌定減除其償還利息之全部或一部.

obstet reverentia rei spirituali debita, restitui debet, et beneficium, officium, dignitas dimitti;

2° Simoniace provisus non facit fructus suos; quod si eos bona fide perceperit, prudentiae iudicis vel Ordinarii permittitur fructus perceptos ex toto vel ex parte eidem condonare.

730 條 - 非爲神物之代價而僅利用其機會,並有聖法律或法定習慣所許之理由而交付時物者,不爲聖物買賣罪;如時物與神物附合而交付之時物爲時物之代價時亦同,例如經祝聖之爵;但以不得因附合之神物而增加價格爲限.

Can. 730. - Non habetur simonia, cum temporale datur non pro re spirituali, sed eius occasione ex iusto titulo a sacris canonibus vel a legitima consuetudine recognito; item cum datur res temporalis pro re temporali, quae tanquam subiectum habeat adnexum aliquid spirituale, ex gr., calix consecratus, dummodo pretium non augeatur propter adnexam rem spiritualem.

第一款
聖事

PARS PRIMA
DE SACRAMENTIS

731 條 - 1 項 - 凡新聖約之聖事,均爲基利斯督我等主所親定者,即爲培養聖德及救靈魂之最上方法;故人應用最大之謹愼及尊敬,以適當及依禮節之規定授與或領受之.

Can. 731. - § 1. Cum omnia Sacramenta Novae Legis, a Christo Domino Nostro instituta, sint praecipua sanctificationis et salutis media, summa in iis opportune riteque administrandis ac suscipiendis diligentia et reverentia adhibenda est.

2 項 - 異教人及裂教人非先杜絕迷惑並與天主教會回復和睦者,禁止以天主教之聖事授與之,連善意誤會而請求聖事者在內.

§ 2. Vetitum est Sacramenta Ecclesiae ministrare haereticis aut schismaticis, etiam bona fide errantibus eaque petentibus, nisi prius, erroribus reiectis, Ecclesiae reconciliati fuerint.

732 條 - 1 項 - 聖洗,堅振,神品三聖事,因均蓋神印,故不得對於一人復行之.

Can. 732. - § 1. Sacramenta baptismi, confirmationis et ordinis, quae characterem imprimunt, iterari nequent.

2 項 - 前項聖事是否確曾領受或確已領受而有無效力,如有正當之疑義時,應附以條件而復授與之.

§ 2. Si vero prudens dubium exsistat num revera vel num valide collata fuerint, sub conditione iterum conferantur.

733 條 - 1 項 - 作成,授與及領受聖事時,應注意遵守天主教會准許之禮書所規定之儀式及禮節.

Can. 733. - § 1. In Sacramentis conficiendis, administrandis ac suscipiendis accurate serventur ritus et caeremoniae quae in libris ritualibus ab Ecclesia probatis praecipiuntur.

2項 - 除第八百五十一條第二項及第八百六十六條所規定之情形外,凡人應各隨從其本儀式.

§ 2. Unusquisque autem ritum suum sequatur, salvo praescripto can. 851, § 2, 866.

734 條 - 1項 - 凡授與一定聖事所使用之聖油,應爲主教於已往最近之建定聖體瞻禮五所祝聖者,不得使用舊聖油;但遇急需時,不在此限.

Can. 734. § 1. Sacra olea quae quibusdam Sacramentis administrandis inserviunt, debent esse ab Episcopo benedicta feria V *in Coena Domini* proxime superiore; neque adhibeantur vetera, nisi necessitas urgeat.

2項 - 聖油如於將用盡時,得增加其他未經祝聖之橄欖油,亦得數次爲之;但每次增加之油,應較少於聖油.

§ 2. Mox deficienti oleo benedicto aliud oleum de olivis non benedictum adiiciatur, etiam iterato, minore tamen copia.

735 條 - 堂域司祭有向本正權力人請求聖油及在堂內謹愼鎖藏,用無危險及適宜方法保存之義務;故非於必要或有其他正當理由並受得正權力人之准許時,不得在其住屋內存放之.

Can. 735. - Parochus olea sacra a suo Ordinario petere debet et in ecclesia in tuta ac decenti custodia sub clavi diligenter asservare; nec ea domi retineat, nisi propter necessitatem aliamve rationabilem causam, accedente Ordinarii licentia.

736 條 - 凡授與聖事者不得以任何理由或乘任何機會,直接或間接索要或懇求任何物件;但依第一千五百零七條第一項所規定之施物,不在此限.

Can. 736. - Pro administratione Sacramentorum minister nihil quavis de causa vel occasione sive directe sive indirecte exigat aut petat, praeter oblationes de quibus in can. 1507, § 1.

第一題
聖洗

TITULUS I.
De baptismo.

737 條 - 1項 - 聖洗爲其他聖事之門徑及基礎,凡人爲救靈魂必須實際或至少希望領受之;但非用眞實及自然之水並誦特定格式之言詞而爲之者,其授與無效.

Can. 737. - § 1. Baptismus, Sacramentorum ianua ac fundamentum, omnibus in re vel saltem in voto necessarius ad salutem, valide non confertur, nisi per ablutionem aquae verae et naturalis cum praescripta verborum forma.

2項 - 聖洗如用禮書所規定之一切禮節及儀式而授與時,稱正式聖洗,否則稱簡式聖洗或私式聖洗.

§ 2. Cum ministratur servatis omnibus ritibus et caeremoniis quae in ritualibus libris praecipiuntur, appellatur *sollemnis;* secus, *non sollemnis* seu *privatus.*

第一章
聖洗之授與人

CAPUT I.
De ministro baptismi

738 條 - 1項 - 凡司祭均爲正式聖洗之通常授與人;但實行授與正式聖洗應

Can. 738. - § 1. Minister ordinarius baptismi sollemnis est sacerdos; sed eius collatio reservatur pa-

保留於堂域司祭或由該堂域司祭或區域正權力人受得准許之其他司祭爲之，遇必要時，依法推定其已受得准許.

rocho vel alii sacerdoti de eiusdem parochi vel Ordinarii loci licentia, quae in casu necessitatis legitime praesumitur,

2 項 - 旅居人，如無困難及遲延能由本堂域司祭於本堂域內領受正式聖洗時，應爲之；否則凡堂域司祭在其本堂域內，均得行正式聖洗於旅居人.

§ 2. Etiam peregrinus a parocho proprio in sua paroecia sollemniter baptizetur, si id facile et sine mora fieri potest; secus peregrinum quilibet parochus in suo territorio potest sollemniter baptizare.

739 條 - 在本區域外非先受得相當准許，不得行正式聖洗於任何人，連其本區域之土著人在內.

Can. 739. - In alieno territorio nemini licet, sine debita licentia, baptismum sollemnem conferre ne sui quidem loci incolis.

740 條 - 在未設立堂域或類似堂域之全區域或區域之一部分內之行聖洗權，除正權力人外，屬於何司祭，應依特別規程或通行習慣推定之.

Can. 740. - Ubi paroeciae aut quasi-paroeciae nondum sunt constitutae, statutorum peculiarium et receptarum consuetudinum ratio habenda est, ut constet cuinam sacerdoti, praeter Ordinarium, in universo territorio vel in eius parte ius insit baptizandi.

741 條 - 助祭者爲正式聖洗之非常授與人；但非有區域正權力人或堂域司祭之准許不得行使其權力；如有正當理由時，有准許權人宜賜以准許；遇必要時依法推定其已經受得准許.

Can. 741. - Extraordinarius baptismi sollemnis minister est diaconus; qui tamen sua potestate ne utatur sine loci Ordinarii vel parochi licentia, iusta de causa concedenda, quae, ubi necessitas urgeat, legitime praesumitur.

742 條 - 1 項 - 凡人以使用適宜之物質，言詞，意向爲限，得授與第七百五十九條第一項之簡式聖洗；但能請二或至少一證人爲將來得證明授與聖洗事實之人時，宜請之.

Can. 742. - § 1. Baptismus non sollemnis, de quo in can. 759, § 1, potest a quovis ministrari, servata debita materia, forma et intentione; quateeus vero fieri potest, adhibeantur duo testes vel saltem unus, quibus baptismi collatio probari possit.

2 項 - 得授與聖洗者數人在場時，司祭優於助祭，助祭優於副助祭，凡教士與教民及男子與婦女亦同；但於羞恥有關係或婦女對於行聖洗之言詞及方式較男子爲諳悉時，婦女優於男子.

§ 2. Si tamen adsit sacerdos, diacono praeferatur, diaconus subdiacono, clericus laico et vir feminae, nisi pudoris gratia deceat feminam potius quam virum baptizare, vel nisi femina noverit melius formam et modum baptizandi.

3 項 - 父母不得授與聖洗於親生子女；但於子女有死亡之危險而其他得行聖洗之人不在場時，不在此限.

§ 3. Patri aut matri suam prolem baptizare non licet, praeterquam in mortis periculo, quando alius praesto non est, qui baptizet.

743 條 - 堂域司祭應注意教民尤產婆及內外科醫生等，諳悉妥當依式行聖洗，以便得於必要時行之.

Can. 743. - Curet parochus ut fideles, praesertim obstetrices, medici et chirurgi, rectum baptizandi modum pro casu necessitatis probe ediscant.

744 條 - 對於成年人行聖洗如便利時宜請區域正權力人爲之,以便其得自己或委任他人用較隆重之方式授與之.

Can. 744. - Adultorum baptismus, ubi commode fieri possit, ad loci Ordinarium deferatur, ut, si voluerit, ab eo vel ab eius delegato sollemnius conferatur.

第二章
聖洗之領受人

CAPUT II.
De subiecto baptismi.

745 條 - 1 項 - 以生存而未領受聖洗之人爲限,有領受聖洗之能力.

Can. 745. - § 1. Subiectum capax baptismi est omnis et solus homo viator, nondum baptizatus.

2 項 - 對於領受聖洗人稱孩童及成年人,依下列各目之規定:

§ 2. Cum agitur de baptismo:

1 目 - 第八十八條第三項所稱嬰孩或幼童,謂一切無辨別能力之人;其自孩童時卽心神喪失各等年齡人亦同;

1º Parvulorum seu infantium nomine veniunt, ad normam can. 88, § 3, qui nondum rationis usum adepti sunt, eisdemque accensentur amentes ab infantia, in quavis aetate constituti;

2 目 - 凡有辨別能力之人視爲成年人;卽凡人有自動請求聖洗之事實,便足向其授與聖洗.

2º Adulti autem censentur, qui rationis usu fruuntur; idque satis est ut suo quisque animi motu baptismum petat et ad illum admittatur.

746 條 - 1 項 - 凡在子宮內之胎兒如有通常出生後卽能授與聖洗之蓋然希望者,不得對之行聖洗.

Can 746. - § 1. Nemo in utero matris clausus baptizetur, donec probabilis spes sit ut rite editus baptizari possit.

2 項 - 胎兒之頭部出母腹外並有死亡之危險者,應於其頭上行聖洗;如胎兒將來爲活產者,不得附以條件復授與聖洗.

§ 2. Si infans caput emiserit et periculum mortis immineat, baptizetur in capite; nec postea, si vivus evaserit, est iterum sub conditione baptizandus.

3 項 - 胎兒之其他肢部出母腹外並有緊急之危險者,應附以條件授與聖洗;如胎兒將來爲活產者,應復附以條件授與聖洗.

§ 2. Si aliud membrum emiserit, in illo, si periculum immineat, baptizetur sub conditione; at tunc, si natus vixerit, est rursus sub conditione baptizandus.

4 項 - 孕婦已經死亡,其胎兒由有取出義務之人取出後,如確尙生活者,應無條件授與聖洗;如是否生活有疑義時應附以條件授與聖洗.

§ 4. Si mater praegnans mortua fuerit, foetus ab iis ad quos spectat, extractus, si certo vivat, baptizetur absolute; si dubie, sub conditione.

5 項 - 凡於子宮內領受聖洗之胎兒出生後,應附以條件復領受聖洗.

§ 5. Foetus, in utero baptizatus, post ortum denuo sub conditione baptizari debet.

747 條 - 應注意授與聖洗於無論任何時期由墮胎而出生之胎兒,如該胎兒確尙生活者,應無條件授與聖洗;如是否生活有疑義時,應附以條件授與聖洗.

Can. 747. - Curandum ut omnes foetus abortivi, quovis tempore editi, si certo vivant, baptizentur absolute; si dubie, sub conditione.

748 條 - 對於人所生產之怪物或異形人應授與聖洗,至少附以條件授與之;如爲一人或數人有疑義時,應對於一人無條件授與聖洗,對於其餘者,附以條件授與聖洗.

Can. 748. - Monstra et ostenta semper baptizentur saltem sub conditione; in dubio autem unusne an plures sint homines, unus absolute baptizetur, ceteri sub conditione.

749 條 - 對於被拋棄或被拾得之孩童,如謹愼察詢其事由而未確知其曾否領洗者,亦應附以條件授與聖洗.

Can. 749. - Infantes expositi et inventi nisi, re diligenter investigata, de eorum baptismo constet, sub conditione baptizentur.

750 條 - 1 項 - 對於非信友之孩童,如見其有死亡之危險而合理推測其在未有辨別能力以前死亡時,得授與聖洗;其父母抗議者亦同.

Can. 750. - § 1. Infans infidelium, etiam invitis parentibus, licite baptizatur, cum in eo versatur vitae discrimine, ut prudenter praevideatur moriturus, antequam usum rationis attingat.

2 項 - 孩童未有死亡之危險時,以有孩童將來確能受公教教育之妥當準備並有下列各目情形之一者爲限,得授與聖洗:

§ 2. Extra mortis periculum, dummodo catholicae eius educationi cautum sit, licite baptizatur:

1 目 - 父母或監護人或其中至少一人同意時;

1º Si parentes vel tutores, aut saltem unus eorum consentiat;

2 目 - 無尊親屬卽父母祖父母及監護人,或雖有而喪失其管理權或完全不能實行其權力時.

2º Si parentes, idest pater, mater, avus, avia, vel tutores desint, aut ius in eum amiserint, vel illud exercere nullo pacto queant.

751 條 - 關於父母均爲異教人或裂教人,或雖均爲天主教人而陷於完全背教或隨從異教或裂教罪者之孩童,通常準用前條之規定.

Can. 751. - Circa baptismum infantium duorum haereticorum aut schismaticorum, aut duorum catholicorum qui in apostasiam vel haeresim vel schisma prolapsi sint, generatim serventur normae in superiore canone constitutae.

752 條 - 1 項 - 成年人如無知覺及不願意並未經過必要之教訓者,不得授與聖洗;授與聖洗之人應勸告其痛悔己罪.

Can. 752. - § 1. Adultus, nisi sciens et volens probeque instructus, ne baptizetur; insuper admonendus ut de peccatis suis doleat.

2 項 - 遇有死亡危險之人,如不能詳細教訓信德之必要道理時,以其無論用任何方法表示自己信仰此道理,並眞誠應許將來遵守天主教會之規則爲已足,卽得授與聖洗.

§ 2. In mortis autem periculo, si nequeat in praecipuis fidei mysteriis diligentius instrui, satis est, ad baptismum conferendum, ut aliquo modo ostendat se eisdem assentire serioque promittat se christianae religionis mandata servaturum.

3 項 - 前項之人如因病重不能請求聖洗,而其已往或現在曾經用任何蓋然方法表示願意領受聖洗之意思時,應

§ 3. Quod si baptismum ne petere quidem queat, sed vel antea vel in praesenti statu manifestaverit aliquo probabili modo intentionem illum suscipiendi,

附以條件授與聖洗;痊愈後,如授與之聖洗是否有效存有疑義時,應附以條件復授與聖洗.

753 條 - 1 項 - 司祭授與聖洗於成年人及領受聖洗之成年人,如身體健康時,宜於行聖洗禮節以前守空心齋.

2 項 - 領受聖洗之成年人如無重大及緊急緣由之阻碍時,宜立時望彌撒並領聖體.

754 條 - 1 項 - 不得對於心神喪失或有瘋狂病者授與聖洗;但自出生或在有辨別能力之時期前卽患該病者,不在此限,並於此情形時應視之爲幼童而授與聖洗.

2 項 - 前項之人所患之病,如有間斷而回復其知覺時,應乘其有辨別能力之期間授與以聖洗;但以其本人情願者爲限.

3 項 - 前二項人於精神病發動前曾經表示願領聖洗,並現在瀕於死亡之危險時,應授與聖洗.

4 項 - 患昏睡病或腦炎病者,以清醒及自願時爲限,始得授與聖洗;如瀕於死亡之危險時,準用第三項之規定.

baptizandus est sub conditione; si deinde convaluerit et dubium de valore baptismi collati permaneat, sub conditione baptismus rursus conferatur.

Can. 753. - § 1. Tam sacerdotem qui adultos baptizaturus est, quam ipsos adultos qui sani sint, decet esse ieiunos.

§ 2. Nisi graves urgentesque causae obsint, adultus baptizatus statim Missae sacrificio assistat et sacram communionem percipiat.

Can. 754. - § 1. Amentes et furiosi ne baptizentur, nisi tales a nativitate vel ante adeptum rationis usum fuerint; et tunc baptizandi sunt ut infantes.

§ 2. Si autem dilucida habeant intervalla, dum mentis compotes sunt, baptizentur, si velint.

§ 3. Baptizentur quoque, imminente periculo mortis, si, antequam insanirent, suscipiendi baptismi desiderium ostenderint.

§ 4. Qui lethargo aut phrenesi laborat, vigilans tantum et volens baptizetur; at si periculum mortis impendeat, servetur praescriptum § 3.

第三章
聖洗之儀式及禮節

CAPUT III.
De ritibus et caeremoniis baptismi.

755 條 - 1 項 - 除第七百五十九條之規定外,應授與正式聖洗.

2 項 - 區域正權力人有重大及正當理由時,得准許對成年人用對於孩童聖洗所規定之禮節.

Can. 755. - § 1. Baptismus sollemniter conferatur, salvo praescripto can. 759.

§ 2. Loci Ordinarius potest gravi et rationabili de causa indulgere ut caeremoniae praescriptae pro baptismo infantium adhibeantur in baptismo adultorum.

756 條 - 1 項 - 授與聖洗於子女時,應用其父母現在隨從之儀式.

2 項 - 父母間一人屬於拉丁儀式,一人屬於東方儀式時,授與其子女聖洗應用其父現在隨從之儀式;但特別法令另有規定者,不在此限.

Can. 756. - § 1. Proles ritu parentum baptizari debet.

§ 2. Si alter parentum pertineat ad ritum latinum, alter ad orientalem, proles ritu patris baptizetur, nisi aliud iure speciali cautum sit.

3項 - 惟父或母一人爲公教人時,應用公教人之儀式與其子女授與聖洗.

§ 3. Si unus tantum sit catholicus, proles huius ritu baptizanda est.

757條 - 1項 - 行正式聖洗應用專爲行聖洗而降福之水.

Can. 757. - § 1. In baptismo sollemni adhibenda est aqua ad hoc benedicta.

2項 - 聖洗水池內所盛被降福之水減少至顯不足用時,應增加未被降福之水,且得數次爲之;但每次增加之水應較少於聖水.

§ 2. Si aqua benedicta in baptisterio adeo sit imminuta, ut minus videatur sufficere, alia non benedicta admisceatur, etiam iterato, minore tamen copia.

3項 - 聖洗水如因腐敗或流出或無論因何而全竭時,堂域司祭應以新水注入預先洗淨及拭乾之聖洗水池內,並依本禮書所規定之正禮節降福之.

§ 3. Si vero corrupta fuerit, aut effluxerit, aut quovis modo defecerit, parochus in fontem, bene mundatum ac nitidum, recentem aquam infundat ac proprio ritu in suis liturgicis libris praescripto benedicat.

758條 - 雖灌洗,沒入或洒水三方式,均得用以行聖洗並發生效力,而依各別地方教會所有被准許之禮書,應保守第一或第二方式,或該二方式之混合方式,卽應保守較多習用之方式.

Can. 758. - Licet baptismus conferri valide possit aut per infusionem, aut per immersionem, aut per aspersionem, primus tamen vel secundus modus, aut mixtus ex utroque, qui magis sit in usu, retineatur, secundum probatos diversarum Ecclesiarum rituales libros.

759條 - 1項 - 遇有死亡之危險者,得授與簡式聖洗;如授與者非司祭及助祭時,應行僅發生聖洗效力之必要禮節;如爲司祭或助祭於有相當時間時,並應遵守聖洗後之禮節.

Can. 759. - § 1. In mortis periculo baptismum privatim conferre licet; et, si conferatur a ministro qui nec sacerdos sit nec diaconus, ea tantum ponantur, quae sunt ad baptismi validitatem necessaria; si a sacerdote vel diacono, serventur quoque, si tempus adsit, caeremoniae quae baptismum sequuntur.

2項 - 除有死亡之危險者外,區域正權力人不得准許授與簡式聖洗;但對於異教之成年人附以條件授與聖洗者,不在此限.

§ 2. Extra mortis periculum baptismum privatum loci Ordinarius permittere nequit, nisi agatur de haereticis qui in adulta aetate sub conditione baptizentur.

3項 - 授與聖洗時,無論因任何理由所未行之禮節,除第二項規定之情形外,應迅速在堂內補行之.

§ 3. Caeremoniae autem quae in baptismi collatione praetermissae quavis ratione fuerint, quamprimum in ecclesia suppleantur, nisi in casu de quo in § 2.

760條 - 附加條件復授與聖洗時,對於初次授與聖洗所未行之禮節,除依第七百五十九條第三項所規定之情形外,應補行之;對於初次授與聖洗所已行之禮節,得復行或省略之.

Can. 760. - Cum baptismus sub conditione iteratur, caeremoniae, si quidem in priore baptismo omissae fuerunt, suppleantur, salvo praescripto can. 759, § 3; sin autem in priore baptismo adhibitae sunt, repeti in altero aut omitti possunt.

761條 - 堂域司祭應注意予領受聖洗人起一教友名字;如不能時,應於其父

Can. 761. - Curent parochi ut ei qui baptizatur, christianum imponatur nomen; quod si id consequi

母所命之原名上附加以任何聖人之名字,並應將二名字登記於聖洗簿.

non poterunt, nomini a parentibus imposito addant nomen alicuius Sancti et in libro baptizatorum utrumque nomen perscribant.

第四章
代父母

CAPUT IV.
De patrinis.

762 條 - 1 項 - 依天主教會之太古習慣,不得授與正式聖洗於凡無代父或代母之人;但以能有之者爲限.

Can. 762. - § 1. Ex vetustissimo Ecclesiae more nemo sollemniter baptizetur, nisi suum habeat, quatenus fieri possit, patrinum.

2 項 - 授與簡式聖洗時,亦宜用代父或代母,但以易有之時爲限;如授與聖洗時未用者,補禮時宜用之,惟不因此結神親.

§ 2. Etiam in baptismo privato patrinus, si facile haberi queat, adhibeatur; si non interfuerit, adhibeatur in supplendis baptismi caeremoniis, sed hoc in casu nullam contrahit spiritualem cognationem.

763 條 - 1 項 - 復授與附加條件之聖洗時,如初次授與聖洗時曾經用代父母者,仍應用同一之人爲代父或代母;但以能用之時爲限.除此情形外,爲授與附加條件之聖洗得不用代父母.

Can. 763. - § 1. Cum baptismus iteratur sub conditione, idem patrinus, quatenus fieri possit, adhibeatur, qui in priore baptismo forte adfuit; extra hunc casum in baptismo conditionato patrinus non est necessarius.

2 項 - 復授與附加條件之聖洗時,初次聖洗之代父母及復聖洗之代父母均不結神親;但授與二聖洗係用同一之人爲代父或代母者,不在此限.

§ 2. Iterato baptismo sub conditione, neque patrinus qui priori baptismo adfuit, neque qui posteriori, cognationem spiritualem contrahit, nisi idem patrinus in utroque baptismo adhibitus fuerit.

764 條 - 代父或代母宜僅用一人,雖與領聖洗者爲異性人亦同,或至多用男女各一人.

Can. 764. - Patrinus unus tantum, licet diversi sexus a baptizando, vel ad summum unus et una adhibeantur.

765 條 - 合下列各目規定者,方得爲代父母:

Can. 765. - Ut quis sit patrinus, oportet:

1 目 - 應爲曾經領受聖洗之人而有辨別能力並情願担任代父母之職務者;

1° Sit baptizatus, rationis usum assecutus et intentionem habeat id munus gerendi;

2 目 - 應非爲奉任何異教或裂教或被宣告或認定爲棄絕者,或法律上之破廉恥或被禁止法定行爲者,或受免職罰或歸俗罰之教士;

1° Ad nullam pertineat haereticam aut schismaticam sectam, nec sententia condemnatoria vel declaratoria sit excommunicatus aut infamis infamia iuris aut exclusus ab actibus legitimis, nec sit clericus depositus vel degradatus;

3 目 - 應非爲領受聖洗人之父母或配偶;

3° Nec sit pater vel mater vel coniux baptizandi;

4目 - 應爲領受聖洗人或其父母或監護人所指定之人,如不指定時,應爲授與聖洗者所指定之人;

4° Ab ipso baptizando eiusve parentibus vel tutoribus aut, his deficientibus, a ministro sit designatus;

5目 - 行聖洗時代父母應自己或委任代理人實際扶持或觸接所領受聖洗人,或由聖洗池或授與聖洗人之手立時掀起或收領之.

5° Baptizandum in actu baptismi per se vel per procuratorem physice teneat aut tangat vel statim levet seu suscipiat de sacro fonte aut de manibus baptizantis.

766 條 - 合於下列各目之規定者,依法始得准許其爲代父母:

Can. 766. - Ut autem quis licite patrinus admittatur, oportet:

1目 - 應爲十四歲以上者;但授與聖洗人因正當理由認爲其他辦法更有利益時,不在此限;

1° Decimum quartum suae aetatis annum attigerit, nisi aliud iusta de causa ministro videatur;

2目 - 應非爲因犯公衆所知之罪不經判決而被棄絕或被禁止法定行爲或法律上之破廉恥者,或被禁止聖事者或其他公然犯重罪者或事實上之破廉恥者;

2° Non sit propter notorium delictum excommunicatus vel exclusus ab actibus legitimis vel infamis infamia iuris, quin tamen sententia intercesserit, nec sit interdictus aut alias publice criminosus vel infamis infamia facti;

3目 - 應爲認識最緊要之道理者;

3° Fidei rudimenta noverit;

4目 - 應非爲任何修會之初學者,或曾經發願者;但遇必要時至少經地方修會院院長之明示准許者,不在此限;

4° In nulla religione sit novitius vel professus, nisi necessitas urgeat et expressa habeatur venia Superioris saltem localis;

5目 - 應非爲曾經領受高級神品者,但經本正權力人之明示准許者,不在此限.

5° In sacris ordinibus non sit constitutus, nisi accedat expressa Ordinarii proprii licentia.

767 條 - 對於特定人爲代父母是否有效或是否適法有疑義者,如有請示於正權力人之時間時,堂域司祭應請示之.

Can. 767. - In dubio utrum quis valide vel licite admitti possit, necne, ad patrini munus, parochus, si tempus suppetat, consulat Ordinarium.

768 條 - 惟授與聖洗人及代父母始因行聖洗而與領受聖洗人結神親.

Can. 768. - Ex baptismo spiritualem cognationem contrahunt tantum cum baptizato baptizans et patrinus.

769 條 - 代父母應因担負該任務而認爲神子女,係永久由信任而委託於自己之人,即對於神子女爲天主教人之生活方式,應愼重注意並引導其對於凡於領受聖洗時,以嚴肅儀式所誓約之事務,終身履行之.

Can. 769. - Patrinorum est, ex suscepto munere, spiritualem filium perpetuo sibi commendatum habere, atque in iis quae ad christianae vitae institutionem spectant, curare diligenter ut ille talem in tota vita se praebeat qualem futurum esse sollemni caeremonia spoponderunt.

第五章
行聖洗之時間及處所

770條 - 應使孩童迅速領受聖洗;堂域司祭及其他講道理者應屢行勸告信友盡此重大責任.

771條 - 遇緊要時,應隨時隨地授與簡式聖洗.

772條 - 正式聖洗亦得於任何日授與之;但按天主教會太古之禮法,以實行無甚困難爲限,授與聖洗於成年人,宜於耶穌復活瞻禮望日及聖神降臨瞻禮望日爲之;如在總座堂及座堂授與時,更以該二日爲之爲適宜.

773條 - 授與正式聖洗之正當處所,爲堂或公祈禱房舍內之聖洗池所在處所.

774條 - 1項 - 凡堂域之堂應有聖洗池,並撤回及廢止任何與此相牴觸之規則,或特別權利及習慣;但不得妨害其他堂已經取得之同一權力.

2項 - 區域正權力人因增加信友之便利,得准許並命令於堂域內之其他堂或公祈禱房舍內,安置聖洗池.

775條 - 領受聖洗人因距堂域之堂或其他有聖洗池權利之堂甚遠,或因其他情形而自己前往或被送往有困難或危險時,堂域司祭有權並應在堂域內之距領受聖洗人最近之堂或祈禱房舍內,授與正式聖洗,其堂或祈禱房舍內無聖洗池時亦同.

776條 - 1項 - 在私房舍內,除合於下列各目情形之一者外,不得授與正式聖洗:

1目 - 領受聖洗人爲現任元首或有王位繼承權人之子女或孫子女時;但以有適法之請求者爲限;

CAPUT V.
De tempore et loco baptismi conferendi.

Can. 770. Infantes quamprimum baptizentur; et parochi ac concionatores frequenter fideles de hac gravi eorum obligatione commoneant.

Can. 771. - Baptismus privatus, urgente necessitate, quovis tempore et loco administrandus est.

Can. 772. - Etiam sollemnis baptismus qualibet die administrari potest; decet tamen adultorum baptismum, secundum antiquissimum Ecclesiae ritum, conferri, si fieri commode queat, in pervigilio Paschatis et Pentecostes, praecipue in metropolitanis aut cathedralibus ecclesiis.

Can. 773. - Proprius baptismi sollemnis administrandi locus est baptisterium in ecclesia vel oratorio publico.

Can. 774. - § 1. Quaelibet paroecialis ecclesia, revocato ac reprobato quovis contrario statuto vel privilegio vel consuetudine, baptismalem habeat fontem, salvo legitimo iure cumulativo aliis ecclesiis iam quaesito.

§ 2. Loci Ordinarius potest pro fidelium commoditate permittere vel iubere ut fons baptismalis ponatur etiam in alia ecclesia vel publico oratorio intra paroeciae fines.

Can. 775. - Si ad ecclesiam paroecialem, aut ad aliam quae iure fontis gaudeat, baptizandus, propter locorum distantiam aliave aduncta, sine gravi incommodo aut periculo, accedere aut transferri nequeat, baptismus sollemnis a parocho conferri potest et debet in proxima ecclesia aut oratorio publico intra paroeciae fines, licet haec baptismali fonte careant.

Can. 776. - § 1. In domibus autem privatis baptismus sollemnis administrari non debet, nisi hisce in adiunctis:

1° Si baptizandi sint filii aut nepotes eorum qui supremum actu tenent populorum principatum vel ius habent succedendi in thronum, quoties isti id rite poposcerint;

2 目 - 區域正權力人因有正當理由並特別情形,依自己之明智意見及良心認爲准許之爲更有利益時.

2 項 - 前項情形授與聖洗應在其房舍之堂或其他適當處所內爲之,並應用依普通禮法所祝聖之水.

2º Si loci Ordinarius, pro suo prudenti arbitrio et conscientia, iusta ac rationabili de causa, in casu aliquo extraordinario id concedendum censuerit.

§ 2. In memoratis casibus baptismus conferendus est in sacello domus aut saltem in alio decenti loco, et aqua baptismali de more benedicta.

第六章
授與聖洗之登簿及證據

CAPUT VI.
De collati baptismi adnotatione et probatione.

777 條 - 1 項 - 堂域司祭應謹愼迅速將領受聖洗人之姓名,並授與人及父母,代父母之姓名,授與之處所及日月年,記載於聖洗簿.

2 項 - 對於非婚生子女,如一般人均確知何人爲其生母或經其生母自動以書面或在二以上證人面前請求時,應將其生母之姓名記載於聖洗簿;其生父如自動以書面或在二以上證人面前向堂域司祭請求或以公證書證明其確爲領受聖洗人之生父時亦同;在其他情形內,應記載領受聖洗人爲不知姓名之父或父母所生字樣.

Can. 777. - § 1. Parochi debent nomina baptizatorum, mentione facta de ministro, parentibus ac patrinis, de loco ac die collati baptismi, in baptismali libro sedulo et sine ulla mora referre.

§ 2. Ubi vero de illegitimis filiis agatur, matris nomen est inserendum, si publice eius maternitas constet, vel ipsa sponte sua scripto vel coram duobus testibus id petat; item nomen patris, dummodo ipse sponte sua a parocho vel scripto vel coram duobus testibus id requirat, vel ex publico authentico documento sit notus; in ceteris casibus inscribatur natus tanquam filius patris ignoti vel ignotorum parentum.

778 條 - 聖洗如非由本堂域司祭授與而亦未經其監臨者,授與聖洗人應立時將行聖洗之事實,通知於領受聖洗人住所之本堂域司祭.

Can. 778. - Si baptismus nec a proprio parocho nec eo praesente administratus fuerit, minister de ipso collato quamprimum proprium ratione domicilii parochum baptizati certiorem reddat.

779 條 - 爲證明授與聖洗之事實,於任何人無受害之虞時,有無任何被攻擊理由之一證人,或如本人於成年時領受聖洗者,其誓願卽爲已足.

Can. 779. - Ad collatum baptismum comprobandum, si nemini fiat praeiudicium, satis est unus testis omni exceptione maior, vel ipsius baptizati iusiurandum, si ipse in adulta aetate baptismum receperit.

第二題
堅振

TITULUS II.
De confirmatione.

780 條 - 授與堅振應覆手同時以基利斯瑪油抹於領受堅振人之額,並誦天主教會准許之主教禮書所規定之文詞.

Can. 780. - Sacramentum confirmationis conferri debet per manus impositionem cum unctione chrismatis in fronte et per verba in pontificalibus libris ab Ecclesia probatis praescripta.

781 條 - 1 項 - 授與堅振所用之基利斯瑪油,必須爲主教祝聖之油;其依法律或宗座之詔勅,享有授與堅振權之司祭授與堅振時亦同.

2 項 - 抹聖油不得使用任何器具,授與人依禮規應親手覆於領受堅振人之頭以抹之.

Can. 781. - § 1. Chrisma, in sacramento confirmationis adhibendum, debet esse ab Episcopo consecratum, etiamsi sacramentum a presbytero, ex iure vel ex apostolico indulto, ministretur.

§ 2. Unctio autem ne fiat aliquo instrumento, sed ipsa ministri manu capiti confirmandi rite imposita.

第一章
堅振之授與人

CAPUT I.
De ministro confirmationis.

782 條 - 1 項 - 惟主教始爲通常授與堅振人.

2 項 - 凡依法律或宗座之特別詔勅而受得前項權利之司祭,均爲非常授與人.

3 項 - 依本法典之效力,除依第二百三十九條第一項第二十三目之規定,凡樞機大臣均享有前項權利外,而無座堂區之父老長及正教長,宗座代牧及宗座監督亦均享有之;但以於職務存續中在本區域內實行該權利爲限.

4 項 - 凡依勅准享有授與堅振權利之辣丁儀式司祭,僅對於本儀式之教民授與堅振發生效力;但詔勅內另有指定者,不在此限.

5 項 - 凡享有權能或特別權利之東方儀式司祭,即對於本儀式之孩童授與聖洗時亦得同時授與堅振之司祭,如授與堅振於辣丁儀式之孩童,應屬違法.

Can. 782. - § 1. Ordinarius confirmationis minister est solus Episcopus.

§ 2. Extraordinarius minister est presbyter, cui vel iure communi vel peculiari Sedis Apostolicae indulto ea facultas concessa sit.

§ 3. Hac facultate ipse iure gaudent, praeter S. R. E. Cardinales ad normam can. 239. § 1, n. 23, Abbas vel Praelatus *nulius,* Vicarius et Praefectus Apostolicus, qui tamen ea valide uti nequeunt, nisi intra fines sui territorii et durante munere tantum.

§ 4. Presbyter latini ritus cui, vi indulti, haec facultas competit, confirmationem valide confert solis fidelibus sui ritus, nisi in indulto aliud expresse cautum fuerit.

§ 5. Nefas est presbyteris ritus orientalis, qui facultate vel privilegio gaudent confirmationem una cum baptismo infantibus sui ritus conferendi, eandem ministrare infantibus latini ritus.

783 條 - 1 項 - 主教於本座堂區內得適法授與堅振於任何人,連非所屬之教民在內;但非所屬之教民之本正權力人明示禁止時,不在此限.

2 項 - 主教在其他座堂區內如授與正式堅振時,必須有該區域正權力人之准許,或至少因正當理由而推定之准許;但對於自己所屬教民授與簡式堅振,即不用主教權杖及大冠者,不在此限.

Can. 783. - § 1. Episcopus in sua dioecesi hoc sacramentum etiam extraneis legitime ministrat, nisi obstet expressa proprii eorum Ordinarii prohibitio.

§ 2. In aliena dioecesi indiget licentia Ordinarii loci saltem rationabiliter praesumpta, nisi agatur de propriis subditis quibus confirmationem conferat privatim ac sine baculo et mitra.

784 條 - 凡司祭如有宗座因指定區域而頒賜之特別權利時,在被指定區域內得授與堅振與一切教民,連外區域之教民在內;但其教民之本正權力人明示禁止時,不在此限.

Can. 784. - Presbytero quoque licet, si apostolico locali privilegio sit munitus, in designato sibi territorio, confirmare etiam extraneos, nisi id ipsorum Ordinarii expresse vetuerint

785 條 - 1 項 - 主教對於凡其所屬教民之依規則並有正當理由請求堅振聖事者,負有授與堅振之義務,於視察座堂區時,更應盡此義務.

Can. 785. - § 1. Episcopus obligatione tenetur sacramentum hoc subditis rite et rationabiliter petentibus conferendi, praesertim tempore visitationis dioecesis.

2 項 . 凡由宗座受得授與堅振之特別權利之司祭,對於得享特別權利之利益之人,亦負有與前項相同之義務.

§ 2. Eadem obligatione tenetur presbyter, privilegio apostolico donatus, erga illos quorum in favorem est concessa facultas.

3 項 - 正權力人於因正當理由被阻止盡授與堅振之義務,或無授與堅振之權力時,應爲其所屬教民設法使至少於每五年得領受堅振一次;但以能實行爲限.

§ 3. Ordinarius, legitima causa impeditus aut potestate confirmandi carens, debet, quoad fieri possit, saltem intra quodlibet quinquennium providere ut suis subditis hoc sacramentum administretur.

4 項 - 如正權力人因重大過失而自己未授與堅振,或未委任他人授與堅振於所屬教民時,準用第二百七十四條第四目之規定.

§ 4. Si graviter neglexerit sacramentum confirmationis suis subditis per se vel per alium ministrare, servetur praescriptum can. 274, n. 4.

第二章
堅振之領受人

CAPUT II.
De subiecto confirmationis.

786 條 - 凡未領受聖洗之人而領受堅振者無效;除應領受聖洗外,必須有寵愛,如爲有辨別能力之人時,並應有相當了解,始得適法領受堅振而受其利益.

Can. 786. - Aquis baptismi non ablutus valide confirmari nequit; praeterea, ut quis licite et fructuose confirmetur, debet esse in statu gratiae constitutus et, si usu rationis polleat, sufficienter instructus.

787 條 - 堅振聖事雖非救靈魂之絕對緊要方法,而凡人於遇領受之機會時,仍不宜隨意疏忽之,堂域司祭亦應注意使教民於相當時間領受之.

Can. 787. - Quanquam hoc sacramentum non est de necessitate medii ad salutem, nemini tamen licet, oblata occasione, illud negligere: imo parochi curent ut fideles ad illud opportuno tempore accedant.

788 條 - 辣丁天主教會授與堅振,雖宜遲至領受人七歲左右時爲之,而如孩童瀕於死亡之危險或授與人因正當及重大理由認爲有利益時,亦得提前授與之.

Can. 788. - Licet sacramenti confirmationis administratio convenienter in Eccesia Latina differatur ad septimum circiter aetatis annum, nihilominus etiam antea conferri potest, si infans in mortis periculo sit constitutus, vel ministro id expedire ob iustas et graves causas videatur.

789 條 - 如領受堅振者爲多數人時,於行第一次覆手或伸手之禮節時,均應在場,非於禮節完畢後,不得離去.

第三章
授與堅振之時期及處所

790 條 - 授與堅振於任何時均得爲之,而以聖神降臨星期中爲之,爲最相宜.

791 條 - 授與堅振之正當處所爲聖堂;但授與人認爲有正當理由者,得於任何其他適宜之處所授與之.

792 條 - 主教得在本座堂區內,連特屬地域內,授與堅振.

第四章
代父母

793 條 - 聖教內實行堅振有與實行聖洗相同之最古習慣,卽於能有代父母時,應用代父母.

794 條 - 1 項 - 每一代父或代母僅宜引進一或至多二領受堅振人;但授與人因正當理由另定辦法者,不在此限.

1 項 - 每一領受堅振人僅得用一代父或代母.

795 條 . 僅合下列各目規定之人,方爲代父或代母:

1 目 - 應爲曾經領受堅振之人而有辨別能力,並情願担任代父母之職務者;

2 目 - 應非爲奉任何異教或裂教者,或被宣告或認定爲受第七百六十五條第二目所規定之罰者;

3 目 - 應非爲領受堅振人之父母或配偶;

4 目 - 應爲領受堅振人或其父母或監護人所指定之人,如無父母及監護人或有而不願指定時,應爲授與人或堂域司祭所指定之人;

Can. 789. - Confirmandi, si plures sint, adsint primae manum impositioni seu extensioni, nec nisi expleto ritu discedant.

CAPUT III.
De tempore et loco confirmationis conferendae.

Can. 790. - Hoc sacramentum quovis tempore conferri potest; maxime autem decet illud administrari in hebdomada Pentecostes.

Can. 791. - Licet proprius confirmationis administrandae locus ecclesia sit, ex causa tamen quam minister iustam ac rationabilem iudicaverit, potest hoc sacramentum in quolibet alio decenti loco conferri.

Can. 792 - Episcopo ius est intra fines suae dioecesis confirmationem administrandi in locis quoque exemptis.

CAPUT IV,
De patrinis.

Can. 793 - Ex vetustissimo Ecclesiae more, ut in baptismo, ita etiam in confirmatione adhibendus est patrinus, si haberi possit.

Can. 794. - § 1. Patrinus unum tantum confirmandum aut duos praesentet, nisi aliud iusta de causa ministro videatur.

§ 2. Unus quoque pro singulis confirmandis sit patrinus.

Can. 795. - Ut quis sit patrinus, oportet:

1° Sit ipse quoque confirmatus, rationis usum assecutus et intentionem habeat id munus gerendi;

2° Nulli haereticae aut schismaticae sectae sit adscriptus, nec ulla ex poenis de quibus in can. 765, n. 2 per sententiam declaratoriam aut condemnatoriam notatus;

3° Non sit pater, mater, coniux confirmandi;

4o A confirmando eiusve parentibus vel tutoribus vel, hi si desint aut renuant, a ministro vel a parocho sit designatus;

5目 - 行堅振時代父母應自己或委任代理人,實際觸接領受堅振人.

5º Confirmandum in ipso confirmationis actu per se vel per procuratorem physice tangat.

796 條 - 合於下列各目之規定者,依法始得准許其爲代父母:

Can. 796. - Ut quis licite ad patrini munus admittatur, oportet:

1目 - 應爲非充聖洗之代父母之人;但授與堅振人因正當理由認爲其他辦法更有利益,或授與聖洗後適法立時並授與堅振者,不在此限;

1º Sit alius a patrino baptismi, nisi rationabilis causa, iudicio ministri, aliud suadeat, aut statim post baptismum legitime confirmatio conferatur;

2目 - 應爲與領受堅振者同性之人;但授與人在特別情形內,因正當理由另有其他辦法者,不在此限;

2º Sit eiusdem sexus ac confirmandus, nisi aliud ministro in casibus particularibus ex rationabili causa videatur;

3目 - 除守前二目之規定外,並應遵守第七百六十六條之規定.

3º Serventur praeterea praescripta can. 766.

797 條 - 領受堅振人與代父母亦因有效力之堅振而結神親;故代父母應認領受堅振人永久由信任而委託於自己之人,並應注意其受天主教之教育.

Can. 797. - Etiam ex valida confirmatione oritur inter confirmatum et patrinum cognatio spiritualis, ex qua patrinus obligatione tenetur confirmatum perpetuo sibi commendatum habendi eiusque christianam educationem curandi.

第五章
授與堅振之登簿及證據

CAPUT V.
De collatae confirmationis adnotatione et probatione.

798 條 - 堂域司祭應將授與堅振人及領受人及其父母,代父母之姓名,授與堅振之日月年及處所,記載於特別簿內,並依第四百七十條第二項之規定,記載堅振之事實於聖洗簿內.

Can. 798. - Nomina ministri, confirmatorum, parentum et patrinorum, diem ac locum confirmationis parochus inscribat in peculiari libro praeter adnotationem in libro baptizatorum de qua in can. 470, § 2.

799 條 - 如行堅振而領受人之本堂域司祭不在場時,授與人應立時自己或委任他人,將行堅振之事實通知其本堂域司祭.

Can. 799. - Si proprius confirmati parochus praesens non fuerit, de collata confirmatione minister vel per se ipse vel per alium quamprimum eundem certiorem faciat.

800 條 - 於任何人無利害關係專爲證明授與堅振之事實者,以有任何無被攻擊理由之證人一人,或領受堅振人以誓願證明之,即爲已足;但於孩童時領受堅振者,不在此限.

Can. 800. - Ad collatam confirmationem probandam, modo nemini fiat praeiudicium, satis est unus testis omni exceptione maior, vel ipsius confirmati iusiurandum, nisi confirmatus fuerit in infantili aetate.

第三題
至聖之聖體

801 條 - 在至聖聖體之餅酒形內所隱含,所祭獻,所被領受者,卽爲基利斯督我等主.

TITULUS III.
De sanctissima Eucharistia.

Can. 801. - In sanctissima Eucharistia sub speciebus panis et vini ipsemet Christus Dominus continetur, offertur, sumitur.

第一章
彌撒聖祭

CAPUT I.
De sacrosancto Missae sacrificio.

第一頁
舉行彌撒聖祭之司祭

ART. I.
De sacerdote Missae sacrificium celebrante.

802 條 - 惟司祭始有奉獻彌撒聖祭之能力.

Can. 802. - Potestatem offerendi Missae sacrificium habent soli sacerdotes.

803 條 - 除依主教禮書所規定祝聖司祭之彌撒及祝聖主教之彌撒外,數司祭不得共同舉行一彌撒.

Can. 803. - Non licet pluribus sacerdotibus concelebrare, praeterquam in Missa ordinationis presbyterorum et in Missa consecrationis Episcoporum secundum Pontificale Romanum.

804 條 - 1 項 - 司祭在請求舉行彌撒之堂爲異方人時,如爲世俗司祭而提出其正權力人所發之現有效介紹公文書,如爲修會司祭而提出其本修會長所發之同類文書,如爲東方儀式之司祭而提出管理東方天主教會之聖部所發之同類文書時,應准許其舉行彌撒;但未確認其於得該文書後曾經犯罪因而應禁止其舉行彌撒爲限.

Can. 804. - § 1. Sacerdos extraneus ecclesiae in qua celebrare postulat, exhibens authenticas et adhuc validas litteras commendatitias sui Ordinarii, si sit saecularis, vel sui Superioris, si religiosus, vel Sacrae Congregationis pro Ecclesia Orientali, si sit ritus orientalis, ad Missae celebrationem admittatur, nisi interim aliquid eum commisisse constet, cur a Missae celebratione repelli debeat.

2 項 - 司祭無前項文書時,如堂長確認其爲正直者,得准許其舉行彌撒;雖堂長完全不知其爲如何之人,亦得准許其舉行一次或二次彌撒;但以其着教士制服及不得因舉行彌撒而用任何理由,由本堂收受任何物件,並將其姓名,職務,座堂區記載於特別簿內爲限.

§ 2. Si iis litteris careat, sed rectori ecclesiae de eius probitate apprime constet, poterit admitti; si vero rectori sit ignotus, admitti adhuc potest semel vel bis, dummodo, ecclesiastica veste indutus, nihil ex celebratione ab ecclesia in qua litat, quovis titulo, percipiat, et nomen, officium suamque dioecesim in peculiari libro signet.

3 項 - 區域正權力人如對於前項之事項另定與本條不相牴觸之規則時,凡司祭連特屬修會司祭在內,均應遵守之;但爲准許修會員在本修會之堂內舉行彌撒者,不此在限.

§ 3. Peculiares hac de re normae, salvis huius canonis praescriptis, ab Ordinario loci datae, servandae sunt ab omnibus, etiam religiosis exemptis, nisi agatur de admittendis ad celebrandum religiosis in ecclesia suae religionis.

805 條 - 凡司祭每年有舉行數次彌撒之義務,而主教或修會長亦宜注意司祭至少於星期日及應守之其他瞻禮日,舉行彌撒.

806 條 - 1 項 - 凡司祭除於耶穌聖誕及追思已亡二瞻禮日,得三次舉行彌撒外,不得於一日數次舉行彌撒;但經宗座之勅准或區域正權力人之准許者,不在此限.

2 項 - 以遇應守之瞻禮日而司祭人數甚少,正權力人審酌情形,認爲有信友之大部分不能望彌撒者爲限,得頒賜前項之准許;但正權力人對於同一司祭無准許其逾二次舉行彌撒之權力.

807 條 - 司祭如明知自己犯大罪,雖自己以爲已有痛悔之意,仍非先領受告解聖事不得舉行彌撒;如無告解司祭並於緊急必要時,發上等痛悔後舉行彌撒者,於舉行後應迅速領受告解.

808 條 - 司祭非自半夜時守空心齋不得舉行彌撒.

809 條 - 除第二千二百六十二條第二項第二目所規定之情形外,司祭得隨意爲任何生存人,或在煉獄贖罪之死亡者獻彌撒.

810 條 - 司祭不宜疏誤熱心祈禱,預備自己舉行彌撒;於彌撒完畢後,不宜疏誤感謝天主賜此洪恩.

811 條 - 1 項 - 凡舉行彌撒之司祭,均應着相宜而長至踝之衣服,並着本儀式之禮書所規定之聖祭衣.

2 項 - 司祭於舉行彌撒時,不得用小帽及戒指;但樞機大臣,主教,曾受祝聖之父老長或宗座勅准使用之司祭,不在此限.

812 條 - 除主教及得使用主教禮節之其他教長外,任何司祭不得僅因尊榮或隆重而用襄禮司祭.

Can. 805. - Sacerdotes omnes obligatione tenentur Sacrum litandi pluries per annum; curet autem Episcopus vel Superior religiosus ut iidem saltem singulis diebus dominicis aliisque festis de praecepto divinis operentur.

Can. 806. - § 1. Excepto die Nativitatis Domini et die Commemorationis omnium fidelium defunctorum, quibus facultas est ter offerendi Eucharisticum Sacrificium, non licet sacerdoti pluries in die celebrare Missas, nisi ex apostolico indultu aut potestate facta a loci Ordinario.

§ 2. Hanc tamen facultatem impertiri nequit Ordinarius, nisi cum, prudenti ipsius iudicio, propter penuriam sacerdotum die festo de praecepto notabilis fidelium pars Missae adstare non possit; non est autem in eius potestate plures quam duas Missas eidem sacerdoti permittere.

Can. 807. - Sacerdos sibi conscius peccati mortalis, quantumvis se contritum existimet, sine praemissa sacramentali confessione Missam celebrare ne audeat; quod si, deficiente copia confessarii et urgente necessitate, elicito tamen perfectae contritionis actu, celebraverit, quamprimum confiteatur.

Can. 808. - Sacerdoti celebrare ne liceat, nisi ieiunio naturali a media nocte servato.

Can. 809. - Integrum est Missam applicare pro quibusvis tum vivis, tum etiam defunctis purgatorio igne admissa expiantibus, salvo praescripto can. 2262, § 2, n. 2.

Can. 810. - Sacerdos ne omittat ad Eucharistici Sacrificii oblationem sese piis precibus disponere, eoque expleto, gratias Deo pro tanto beneficio agere.

Can. 811. - § 1. Sacerdos, Missam celebraturus, deferat vestem convenientem quae ad talos pertingat et sacra ornamenta a rubricis sui ritus praescripta.

§ 2. Abstineat autem a pileolo et annulo, nisi sit S.R.E. Cardinalis, Episcopus vel Abbas benedictus, aut nisi apostolicum indultum, eorundem usum in Missa celebranda eidem permittat.

Can. 812. - Nulli sacerdoti celebranti, praeter Episcopos aliosque praelatos usu pontificalium fruentes, licet, sola honoris aut sollemnitatis causa, habere presbyterum assistentem.

813 條 - 1 項 - 司祭如無侍奉及應答之輔祭人時,不得舉行彌撒.

2 項 - 婦女不得爲輔祭人;但如無男子在場而有正當理由,婦女由遠處應答;而以絕對不赴祭台附近者爲限.

第二頁
彌撒之儀式及禮節

814 條 - 奉獻彌撒聖祭應用麵餅及酒,並於酒內攙入最少許之水.

815 條 - 1 項 - 麵餅應爲用純麥於近時做成者,以免有腐爛之虞.

2 項 - 酒應爲用葡萄做成之自然而未腐敗之酒.

816 條 - 凡司祭無論在任何地域舉行彌撒,仍應依其本儀式而用無酵或有酵之麵餅.

817 條 - 僅用一物而不用第二物變成體,或於彌撒外將二物均變成聖體者,雖有緊急及重大必要緣由,仍均爲重罪.

818 條 - 司祭舉行彌撒時,應謹愼及熱心遵守本禮書所規定之禮節,並嚴禁附加其他禮節及誦其他經文;廢止凡與此相牴觸之習慣.

819 條 - 舉行彌撒時,應用由天主教會所准許本儀式之儀典言語.

第三頁
舉行彌撒之日時及處所

820 條 - 凡司祭,除其本儀式所禁止之日外,無論何日均得舉行彌撒聖祭.

821 條 - 1 項 - 開始舉行彌撒不得早於昧爽前一小時,及晚於正午後一小時.

2 項 - 耶穌聖誕夜中得於子正時開始舉行團體彌撒及堂域彌撒;如無宗座之勅准,不得舉行其他彌撒.

Can. 813. - § 1. Sacerdos Missam ne celebret sine ministro qui eidem inserviat et respondeat.

§ 2. Minister Missae inserviens ne sit mulier, nisi, deficiente viro, iusta de causa, eaque lege ut mulier ex longinquo respondeat nec ullo pacto ad altare accedat.

ART. II.
De Missae ritibus et caeremoniis.

Can. 814. - Sacrosanctum Missae sacrificium offerri debet ex pane et vino, cui modicissima aqua miscenda est.

Can. 815. - § 1. Panis debet esse mere triticeus et recenter confectus ita ut nullum sit periculum corruptionis.

§ 2. Vinum debet esse naturale de genimine vitis et non corruptum.

Can. 816. - In Missae celebratione sacerdos, secundum proprium ritum, debet panem azymum vel fermentatum adhibere ubicumque Sacrum litet.

Can. 817. - Nefas est, urgente etiam extrema necessitate, alteram materiam sine altera, aut etiam utramque, extra Missae celebrationem, consecrare.

Can. 818. - Reprobata quavis contraria consuetudine, sacerdos celebrans accurate ac devote servet rubricas suorum ritualium librorum, caveatque ne alias caeremonias aut preces proprio arbitrio adiungat.

Can. 819. - Missae sacrificium celebrandum est lingua liturgica sui cuiusque ritus ab Ecclesia probati.

ART. III.
De tempore et loco Missae celebrandae.

Can. 820. - Missae sacrificium omnibus diebus celebrari potest, exceptis iis qui proprio sacerdotis ritu excluduntur.

Can. 821. - § 1. Missae celebrandae initium ne fiat citius quam una hora ante auroram vel serius quam una hora post meridiem.

§ 2. In nocte Nativitatis Domini inchoari media nocte potest sola Missa conventualis vel paroecialis, non autem alia sine apostolico indulto.

3項 - 耶穌聖誕夜中,以一司祭爲限,得於凡有祈禱房舍而受得常久保存聖體之准許之修會或慈善房舍內,依禮書舉行三台彌撒或依法舉行一台彌撒,並得送聖體於請求者,而凡望彌撒者亦均因而盡其守法律之義務.

§ 3. In omnibus tamen religiosis seu piis domibus oratorium habentibus cum facultate sanctissimam Eucharistiam habitualiter asservandi, nocte Nativitatis Domini, unus sacerdos tres rituales Missas vel, servatis servandis, unam tantum quae adstantibus omnibus ad praecepti quoque satisfactionem valeat, celebrare potest et sacram communionem petentibus ministrare.

822 條 - 1項 - 凡舉行彌撒,除第一千一百九十六條之規定外,應在祝聖之祭台上及依法律之規定所祝聖或降福之堂或祈禱房舍內爲之.

Can. 822. - § 1. Missa celebranda est super altare consecratum et in ecclesia vel oratorio consecrato aut benedicto ad normam iuris, salvo praescripto can. 1196.

2項 - 携帶祭台特別權利,係依法律或惟由宗座所頒賜之勅准而受得者.

§ 2. Privilegium *altaris portatilis* vel iure vel indulto Sedis tantum Apostolicae conceditur.

3項 - 前項特別權利,應解釋爲在凡適宜及正當地方,准許其得僅在聖石上舉行彌撒;但不得在海船上爲之.

§ 3. Hoc privilegium ita intelligendum est, ut secumferat facultatem ubique celebrandi, honesto tamen ac decenti loco et super petram sacram, non autem in mari.

4項 - 區域正權力人或特屬修會院之上憲,於有正當理由及特別情形時,每次准許以一台彌撒爲限,得准許在堂或祈禱房舍外舉行之;但受得准許者應在聖石上及適宜地方舉行,而絕對不得於私房間內爲之.

§ 4. Loci Ordinarius aut, si agatur de domo religionis exemptae, Superior maior, licentiam celebrandi extra ecclesiam et oratorium super petram sacram et decenti loco, nunquam autem in cubiculo, concedere potest iusta tantum ac rationabili de causa, in aliquo extraordinario casu et per modum actus.

823 條 - 1項 - 不得在異教或裂教堂內,連以前曾經祝聖或降福者在內,舉行彌撒.

Can. 823. - § 1. Non licet Missam celebrare in templo haereticorum vel schismaticorum, etsi olim rite consecrato aut benedicto.

2項 - 司祭於無本儀式之祭台時,得在其他儀式而曾經祝聖之祭台上,依本儀式之規定舉行彌撒;但不得在希腦人之聖髑布上爲之.

§ 2. Deficiente altari proprii ritus, sacerdoti fas est ritu proprio celebrare in altari consecrato alius ritus catholici, non autem super Graecorum *antimensiis*.

3項 - 非得宗座之勅准,任何人不得在教宗之祭台上舉行彌撒.

§ 3. In altaribus papalibus nemo celebret sine apostolico indulto.

第四頁
彌撒之施物卽酬餉

ART. IV.
De Missarum eleemosynis seu stipendiis.

824 條 - 1項 - 依天主教會所通行及承認之習慣及風俗,凡司祭按奉獻人之意思舉行彌撒者,得受得施物卽酬餉.

Can. 824. - § 1. Secundum receptum et probatum Ecclesiae morem atque institutum, sacerdoti cuilibet Missam celebranti et applicanti licet eleemosynam seu stipendium recipere.

2項 - 司祭於一日舉行數台彌撒者,除耶穌聖誕日外,如其中一台係由公義之原因獻之者,不得因獻其他彌撒再受得施物;但由獻彌撒外之原因而受得報酬者,不在此限.

§ 2. Quoties autem pluries in die celebrat, si unam Missam ex titulo iustitiae applicet, sacerdos, praeterquam in die Nativitatis Domini, pro alia eleemosynam recipere nequit, excepta aliqua retributione ex titulo extrinseco.

825條 - 下列各目之行爲均爲違背法律之行爲:

Can. 825. - Nunquam licet:

1目 - 按將來以施物要求獻彌撒,而現在尚未奉獻之人之意思預先獻彌撒即收受以後所給付之施物,爲以前所獻彌撒之酬餉者;

1º Missam applicare ad intentionem illius qui applicationem, oblata eleemosyna, petiturus est, sed nondum petiit, et eleemosynam postea datam retinere pro Missa antea applicata;

2目 - 凡由受施物以外之原因應舉行及獻之彌撒仍受得施物者;

2º Eleemosynam recipere pro Missa quae alio titulo debetur et applicatur;

3目 - 因獻一台彌撒而受得二酬餉者;

3º Duplicem eleemosynam pro eiusdem Missae applicatione accipere;

4目 - 僅因舉行彌撒而受得一施物,並因獻同一台彌撒而受得第二施物者;但奉獻人確係因僅求舉行彌撒而給付一施物,並非求按自己之意思獻之者,不在此限.

4º Alteram recipere eleemosynam pro sola celebratione, alteram pro applicatione eiusdem Missae, nisi certo constet unam stipem oblatam esse pro celebratione sine applicatione,

826條 - 1項 - 凡信友因自己熱心之類似向手施與,或因被繼承人與繼承人所增加之債務連永久之債務在內,而爲彌撒所奉獻之酬餉,均謂手酬餉.

Can. 826. - § 1. Stipendia quae a fidelibus pro Missis offeruntur sive ex propria devotione, veluti ad manum, sive ex obligatione etiam perpetua a testatore propriis heredibus facta, *manualia* dicuntur.

2項 - 爲彌撒所預定之酬餉,如因在本處所不能舉行其應獻之彌撒,或依預定章程應獻之人不能獻,而爲盡該義務依法律或宗座之勅准,應將其交付於其他司祭者,均爲類似手酬餉.

§ 2. *Ad instar manualium* vocantur stipendia Missarum fundatarum, quae applicari non possunt in proprio loco, aut ab iis qui eas applicare deberent secundum tabulas fundationis, et ideo de iure aut Sanctae Sedis indulto aliis sacerdotibus tradendae sunt ut iisdem satisfiat.

3項 - 凡由基金之利息所受得其他酬餉,均爲基金之酬餉或基金之彌撒.

§ 3. Alia stipendia quae ex fundationum reditibus percipiuntur, appllantur *fundata* seu *Missae fundatae.*

827條 - 對於彌撒之酬餉,應遠避一切買賣或商業行爲,連有買賣或商業形式之行爲在內.

Can. 827. - A stipe Missarum quaelibet etiam species negotiationis vel mercaturae omnino arceatur.

828條 - 舉行及獻彌撒次數,與給付及受得彌撒酬餉之次數,連極小酬餉在內,應完全相同.

Can. 828. - Tot celebrandae et applicandae sunt Missae, quot stipendia etiam exigua data et accepta fuerint.

829 條 - 担負舉行彌撒義務之人,雖非由於自己之過失而損失所受得之彌撒酬餉,仍應履行該義務.

Can. 829. - Licet sine culpa illius qui onere celebrandi gravatur, Missarum eleemosynae iam perceptae perierint, obligatio non cessat.

830 條 - 奉獻人如因請求獻彌撒,而僅捐助一定銀額,並未指明彌撒之次數者,應依奉獻人所在地之規則計算,應舉行彌撒之次數;但因正當理由推定奉獻人另有意思者,不在此限.

Can. 830. - Si quis pecuniae summam obtulerit pro Missarum applicatione, non indicans earundem numerum, hic supputetur secundum eleemosynam loci in quo oblator morabatur, nisi aliam fuisse eius intentionem legitime praesumi debeat.

831 條 - 1 項 - 關於座堂區之彌撒手酬餉數額,由區域正權力人以命令定之;如能於座堂區會議內規定時,宜於會議內爲之;司祭不得要求較大之酬餉數額.

Can. 831. - § 1. Ordinarii loci est manualem Missarum stipem in sua dioecesi definire per decretum, quantum fieri potest, in dioecesana Synodo latum; nec sacerdoti licet ea maiorem exigere.

2 項 - 無有正權力人前項命令時,應遵守座堂區之習慣.

§ 2. Ubi desit Ordinarii decretum, servetur consuetudo dioecesis.

3 項 - 凡修會員,連特屬修會員在內,關於手酬餉之數額均應隨從正權力人之命令或座堂區之習慣.

§ 3. Etiam religiosi, licet exempti, circa stipem manualem stare debent decreto Ordinarii loci aut dioecesis consuetudini.

832 條 - 凡司祭均得因獻彌撒而收受任何自由施與之較大酬餉,並得以區域正權力人未禁止時爲限,收受較小者.

Can. 832. - Sacerdoti fas est oblatam ultro maiorem stipem pro Missae applicatione accipere; et, nisi loci Ordinarius prohibuerit, etiam minorem.

833 條 - 凡奉獻者均推定其目的爲僅請求獻彌撒;但如特意指明舉行彌撒應守之情形,而司祭收留其酬餉者,應隨從其意思.

Can. 833. - Praesumitur oblatorem petiisse solam Missae applicationem; si tamen oblator expresse aliquas circumstantias in Missae celebratione servandas determinaverit, sacerdos, eleemosynam acceptans, eius voluntati stare debet.

834 條 - 1 項 - 奉獻人如特意訂定舉行彌撒之時期者,應絕對於該時期舉行彌撒.

Can. 834. § 1. Missae pro quibus celebrandis tempus ab oblatore expresse praescriptum est, eo omnino tempore sunt celebrandae.

2 項 - 奉獻人未明示訂定舉行彌撒之時期者,依下列各目之規定辦理:

§ 2. Si oblator nullum tempus pro Missarum manualium celebratione expresse praescripserit:

1 目 - 奉獻人因緊急緣由捐助彌撒酬餉者,司祭應速於奉獻人有利益之時間內,舉行彌撒;

1º Missae pro urgenti causa oblatae quamprimum tempore utili sunt celebrandae;

2 目 - 在前目所規定以外之情形者,應斟酌彌撒之多少,而於較近之時間內舉行之.

2º In aliis casibus Missae sunt celebrandae intra modicum tempus pro majore vel minore Missarum numero.

3項 - 奉獻人如特意表示由司祭隨意選擇舉行彌撒之時期者,司祭得隨時舉行該彌撒;但應遵守第八百三十五條之規定.

§ 3. Quod si oblator arbitrio sacerdotis tempus celebrationis expresse reliquerit, sacerdos poterit tempore quo sibi magis placuerit, eas celebrare, firmo praescripto can. 835.

835 條 - 司祭不得担負自己於一年內不能完結舉行之彌撒之義務.

Can. 835. - Nemini licet tot Missarum onera per se celebrandarum recipere quibus intra annum satisfacere nequeat.

836 條 - 因信友特別敬愛一定之堂,而在該堂內求獻彌撒者甚多,以致不能完全在該堂內舉行時,應於顯明及公衆易於接近之處所懸牌示知,使信友注意,如便利時即在堂內舉行所求獻之彌撒,否則,在其他處所舉行之.

Can. 836. - In ecclesiis in quibus ob fidelium peculiarem devotionem Missarum eleemosynae ita affluunt, ut omnes Missae celebrari ibidem debito tempore nequeant, moneantur fideles, per tabellam in loco patenti et obvio positam, Missas oblatas celebratum iri vel ibidem, cum commode poterit, vel alibi.

837 條 - 凡受有由他人應舉行彌撒之酬餉者,應速轉交之,並應遵守第八百四十一條之規定;而應舉行彌撒之法定期間,自由舉行之司祭受得酬餉之日起算;但確實另有訂定者,不在此限.

Can. 837. - Qui Missas per alios celebrandas habet, eas quamprimum distribuat, firmo praescripto can. 841; sed tempus legitimum pro earundem celebratione incipit a die quo sacerdos celebraturus easdem receperit, nisi aliud constet.

838 條 - 凡得隨意分配彌撒酬餉之人,得將酬餉交付於所親信之任何司祭;但以確知其爲無可指摘或正權力人用書面介紹者爲限.

Can. 838. - Qui habent Missarum numerum de quibus sibi liceat libere disponere, possunt eas tribuere sacerdotibus sibi acceptis, dummodo probe sibi constet eos esse omni exceptione maiores vel testimonio proprii Ordinarii commendatos.

839 條 - 凡有由信友受得或無論如何方式因自己之信義而受委託彌撒酬餉者,如將酬餉交付他人時,仍繼續担負義務至接收其所轉委之人,担負該義務及收受該酬餉之證據時爲止.

Can. 839. - Qui Missas a fidelibus receptas aut quoquo modo suae fidei commissas aliis celebrandas tradiderint, obligatione tenetur usque dum acceptatae ab eisdem obligationis et recepti stipendii testimonium obtinuerint.

840 條 - 1項 - 凡轉交彌撒手酬餉於他人者,應轉交原受得手酬餉之全部;但奉獻人特意准許存留之一部分,或有其他方法證明奉獻人所施與本座堂區規定酬餉數目以外之餘錢,確爲原受得酬餉人之利益者,不在此限.

Can. 840. - § 1. Qui Missarum stipes manuales ad alios transmittit, debet acceptas integre transmittere, nisi aut oblator expresse permittat aliquid retinere, aut certo constet excessum supra taxam dioecesanam datum fuisse intuitu personae.

2項 - 關於類似手酬餉,除創立人另有意思者,以將酬餉定數外,餘錢爲薪水或慈善事業之基本財產之一部分爲限,得依法存留其餘錢而僅按舉行彌撒地之座堂區所定手酬餉數轉交之.

§ 2. In Missis ad instar manualium, nisi obstet mens fundatoris, legitime retinetur excessus et satis est remittere solam eleemosynam manualem dioecesis in qua Missa celebratur, si pinguis eleemosyna locum pro parte tenet dotis beneficii aut causae piae.

841 條 - 1 項 - 凡管理慈善事務或以任何原因,担負關於舉行彌撒義務之教士或教民,應於每週年之年底,依本正權力人所定之方式,將因未履行義務而尙應舉行彌撒之酬餉,轉交於本正權力人.

2 項 - 關於前項期間之計算,如爲類似手酬餉自應盡舉行彌撒義務之本年底起;如爲手酬餉,除奉獻人另有意思者外,自担負義務日以後逾一年之日起.

842 條 - 有監督履行舉行彌撒義務之權力義務者,在世俗司祭之堂,爲區域正權力人;在修會員之堂,爲其會長.

843 條 - 1 項 - 世俗司祭或修會員充堂長或充管理其他善舉所之所長,應專備簿册一本,將已經受得彌撒之數目,意思,施物及舉行之經過,詳細登記之.

2 項 - 正權力人應自己或委任他人察閱前項簿册,至少每一年一次.

844 條 - 1 項 - 凡區域正權力人或修會長,如委託其所屬人或他人舉行彌撒時,應速將彌撒及其施物,依序登記於簿册內,並應盡力設法使速舉行之.

2 項 - 凡世俗或修會司祭均應謹愼記載其所受得及已舉行之彌撒於簿册內.

第二章
至聖之聖體聖事

第一頁
聖體之授與人

845 條 - 1 項 - 惟司祭始爲通常授與聖體人.

2 項 - 助祭以曾受得區域正權力人或堂域司祭因正當理由之准許者爲限,爲非常授與聖體人;於有緊急之緣由時,依法推定其已受得准許.

Can. 841. - § 1. Omnes et singuli administratores causarum piarum aut quoquo modo ad Missarum onera implenda obligati, sive ecclesiastici sive laici, sub exitum cuiuslibet anni Missarum onera quibus nondum fuerit satisfactum, suis Ordinariis tradant secundum modum ab his definiendum.

§ 2. Hoc autem tempus ita est accipiendum ut in Missis ad instar manualium obligatio eas deponendi decurrat a fine illius anni intra quem opera impleri debuissent; in manualibus vero, post annum a die suscepti oneris, salva diversa offerentium voluntate.

Can. 842. - Ius et officium advigilandi ut onera Missarum adimpleantur, in ecclesiis saecularium pertinet ad loci Ordinarium; in religiosorum ecclesiis, ad eorum Superiores.

Can. 843. - § 1. Rectores ecclesiarum aliorumque piorum locorum sive saecularium sive religiosorum in quibus eleemosynae Missarum recipi solent, peculiarem habeant librum in quo accurate notent Missarum receptarum numerum, intentionem, eleemosynam, celebrationem.

§ 2. Ordinarii tenentur obligatione singulis saltem annis huiusmodi libros sive per se ipsi sive per alios recognoscendi.

Can. 844. - § 1. Ordinarii quoque locorum et Superiores religiosi qui propriis subditis aliisve Missas celebrandas committunt, quas acceperint Missas cum suis eleemosynis cito in librum per ordinem referant curentque pro viribus ut quamprimum celebrentur.

§ 2. Imo omnes sacerdotes sive saeculares sive religiosi debent accurate adnotare quas quisque Missarum intentiones receperit, quibusve satisfecerit.

CAPUT II.
De sanctissimo Eucharistiae sacramento.

ART. I.
De ministro sacrae communionis.

Can. 845. - § 1. Minister ordinarius sacrae communionis est solus sacerdos.

§ 2. Extraordinarius est diaconus, de Ordinarii loci vel parochi licentia, gravi de causa concedenda, quae in casu necessitatis legitime praesumitur.

846 條 - 1 項 - 凡司祭均得於一切彌撒中授與聖體,如私行彌撒時,並得立卽於其前後授與聖體;但應遵守第八百六十九條之規定.

2 項 - 凡司祭於彌撒外,享有與前項相同之權力;本地以外之司祭至少推定堂長准許時,亦享有之.

847 條 - 應明送聖體於病人,但司祭因正當理由認爲用其他方式更有利益者,不在此限.

848 條 - 1 項 - 堂域司祭在其堂域內,有在堂外明送聖體於病人,連非本堂域人在內,之權力義務.

2 項 - 其他司祭於緊急情形或受得堂域司祭或正權力人之准許,或至少推定其准許時爲限,得實行前項之事務.

849 條 - 1 項 - 凡司祭以至少推定有担負保護聖體義務之司祭之准許爲限,得暗送聖體於病人.

2 項 - 與病人暗送聖體時,應謹愼注意與此大聖事相宜之尊敬及合禮之方式,並遵守宗座所頒發之規則.

850 條 - 與病人明或暗送臨終聖體,依第八百四十八條之規定,由堂域司祭爲之;但不得妨礙第三百九十七條第三目,及第五百一十四條第一項至第三項之規定.

851 條 - 1 項 - 凡司祭所授與之聖體應爲依本儀式之規定,用無酵或有酵之麵所做成之餅.

2 項 - 於緊急情形而無異儀式之司祭時,通常用有酵麵餅之東方司祭,得用無酵麵餅授與聖體,反之,通常用無酵麵餅之拉丁或東方司祭,得用有酵麵餅授與聖體;但各應遵守本儀式授與之.

852 條 - 凡授與聖體應專用餅形.

Can. 846. - § 1. Quilibet sacerdos intra Missam et, si privatim celebrat, etiam proxime ante et statim post, sacram communionem ministrare potest, salvo praescripto can. 869.

§ 2. Etiam extra Missam quilibet sacerdos eadem facultate pollet ex licentia saltem praesumpta rectoris ecclesiae, si sit extraneus.

Can. 847. - Ad infirmos publice sacra communio deferatur, nisi iusta et rationabilis causa aliud suadeat.

Can. 848. - § 1. Ius et officium sacram communionem publice ad infirmos etiam non paroecianos extra ecclesiam deferendi, pertinet ad parochum intra suum territorium.

§ 2. Ceteri sacerdotes id possunt in casu tantum necessitatis aut de licentia saltem praesumpta eiusdem parochi vel Ordinarii.

Can. 849. - § 1. Communionem privatim ad infirmos quilibet sacerdos deferre potest, de venia saltem praesumpta sacerdotis, cui custodia sanctissimi Sacramenti commissa est.

§ 2. Quando privatim sacra communio infirmis ministratur, reverentiae ac decentiae tanto sacramento debitae sedulo consulatur, servatis a Sede Apostolica praescriptis normis.

Can. 850. - Sacram communionem per modum Viatici sive publice sive privatim ad infirmos deferre, pertinet ad parochum ad normam can. 848, salvo praescripto can. 397, n. 3 et can. 514, §§ 1-3.

Can. 851. - § 1. Sacerdos sacram communionem distribuat azymo pane vel fermentato, secundum proprium ritum.

§ 2. Ubi vero necessitas urgeat nec sacerdos diversi ritus adsit, licet sacerdoti orientali qui fermentato utitur, ministrare Eucharistiam in azymo, vicissim latino aut orientali qui utitur azymo, ministrare in fermentato; at suum quisque ritum ministrandi servare debet.

Can. 852. - Sanctissima Eucharistia sub sola specie panis praebeatur.

第二頁
聖體之領受人

853 條 · 凡依法令未被禁止之曾經領受聖洗人,均得並應准許其領受聖體.

854 條 · 1 項 · 孩童如因年齡幼稚,而蒙昧無認識及感覺聖體聖事之能力時,不得授與聖體.

2 項 · 遇孩童瀕於死亡之危險時,以倘知辨別聖體與通常食物不同,並知尊崇之,爲已足,有權並應授與聖體.

3 項 · 孩童無死亡之危險者,必須認識天主之道理較多及預備較精密,即按其能力至少明白爲救靈絕對應知之道理,並知以童年之方式熱心領聖體者,始得授與聖體.

4 項 · 告解司祭,父母或父母之代理人,均得斷定孩童之預備是否充足.

5 項 · 堂域司祭有監督之義務,如認爲適宜時,得以試驗方法阻止凡無辨別能力,或無相當預備之孩童領受聖體,並應使凡有辨別能力及預備充足者,迅速用此神糧而堅固之.

855 條 · 1 項 · 凡與領受聖體公然不相宜者,均應禁止之,即如被棄絕者,被禁止聖事者,公然破廉恥者;但確認其已痛悔改正,並已以善事表現補救其公然不善之行爲者,不在此限.

2 項 · 有隱罪之人,如祕密請求領受聖體而授與人認其未悔改者,應拒絕之;但如公然請求而非致他人驚疑不能越過之時,不在此限.

856 條 · 凡明知自己有大罪之人,雖自己含有甚後悔之意思,仍非先領受告解聖事不得領受聖體;如於急緊必要情形而無告解司祭時,應先發上等痛悔始得領受之.

ART. II.
De subiecto sacrae communionis.

Can. 853. - Quilibet baptizatus qui iure non prohibetur, admitti potest et debet ad sacram communionem.

Can. 854. - § 1. Pueris, qui propter aetatis imbecillitatem nondum huius sacramenti cognitionem et gustum habent, Eucharistia ne ministretur.

§ 2. In periculo mortis, ut sanctissima Eucharistia pueris ministrari possit ac debeat, satis est ut sciant Corpus Christi a communi cibo discernere illudque reverenter adorare.

§ 3. Extra mortis periculum plenior cognitio doctrinae christianae et accuratior praeparatio merito exigitur, ea scilicet, qua ipsi fidei saltem mysteria necessaria necessitate medii ad salutem pro suo captu percipiant, et devote pro suae aetatis modulo ad sanctissimam Eucharistiam accedant.

§ 4. De sufficienti puerorum dispositione ad primam communionem iudicium esto sacerdoti a confessionibus eorumque parentibus aut iis qui loco parentum sunt.

§ 5. Parocho autem est officium advigilandi, etiam per examen, si opportunum prudenter iudicaverit, ne pueri ad sacram Synaxim accedant ante adeptum usum rationis vel sine sufficienti dispositione; itemque curandi ut usum rationis assecuti et sufficienter dispositi quamprimum hoc divino cibo reficiantur.

Can. 855. - § 1. Arcendi sunt ab Eucharistia publice indigni, quales sunt excommunicati, interdicti manifestoque infames, nisi de eorum poenitentia et emendatione constet et publico scandalo prius satisfecerint.

§ 2. Occultos vero peccatores, si occulte petant et eos non emendatos agnoverit, minister repellat; non autem, si publice petant et sine scandalo ipsos praeterire nequeat.

Can. 856. - Nemo quem conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritum existimet, sine praemissa sacramentali confessione ad sacram communionem accedat; quod si urgeat necessitas ac copia confessarii illi desit, actum perfectae contritionis prius eliciat.

857 條 - 除第八百五十八條第一項規定之情形外,曾經領受聖體之任何人均不得當日再領受之.

Can. 857. - Nemini liceat sanctissimam Eucharistiam recipere, qui eam eadem die iam receperit, nisi in casibus de quibus in can. 858, § 1.

858 條 - 1 項 - 凡非自半夜起守空心齋者,不得准許其領受聖體;但有死亡之危險或有避免侮慢聖體之必要時,不在此限.

Can. 858. - § 1. Qui a media nocte ieiunium naturale non servaverit, nequit ad sanctissimam Eucharistiam admitti, nisi mortis urgeat periculum, aut necessitas impediendi irreverentiam in sacramentum.

2 項 - 凡患病臥床在一月以上而於最近日期無健康之確實希望者,雖用藥品或類似飲料之其他物品,如經告解司祭以自己之明智經驗認爲適宜時,仍得於每星期內領受聖體一次或二次.

§ 2. Infirmi tamen qui iam a mense decumbunt sine certa spe ut cito convalescant, de prudenti confessarii consilio sanctissimam Eucharistiam sumere possunt semel aut bis in hebdomada, etsi aliquam medicinam vel aliquid per modum potus antea sumpserint.

859 條 - 1 項 - 凡男女信友於達理解年齡即有辨別能力後,應每年至少一次於復活瞻禮時領受聖體;但遇隨從本司祭之教訓,因正當理由認爲以暫時不領受聖體爲有利益時,不在此限.

Can. 859. - § 1. Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis, idest ad rationis usum, pervenerit, debet semel in anno, saltem in Paschate, Eucharistiae sacramentum recipere, nisi forte de consilio proprii sacerdotis, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinendum.

2 項 - 復活瞻禮時之聖體,應於聖枝主日至卸白衣主日領受之;區域正權力人斟酌人及地之情形認爲必要時,得准許其一切信友提前開始,並向後延長使用該時;但不得提至封齋第四星期日前及延至天主聖三瞻禮後.

§ 2. Paschalis communio fiat a dominica Palmarum ad dominicam in albis; sed locorum Ordinariis fas est, si ita personarum ac locorum adiuncta exigant, hoc tempus etiam pro omnibus suis fidelibus anticipare, non tamen ante quartam diem dominicam Quadragesimae, vel prorogare, non tamen ultra festum sanctissimae Trinitatis.

3 項 - 宜勸告信友各於本堂域之堂內遵守本條之規定;如在其他堂內遵行時,宜注意將已經遵行之事實通知本堂域司祭.

§ 3. Suadendum fidelibus ut huic praecepto satisfaciant in sua quisque paroecia; et qui in aliena paroecia satisfecerint, curent proprium parochum de adimpleto praecepto certiorem facere.

4 項 - 復活瞻禮時應領受聖體之規定於期間經過後,仍繼續拘束凡於期間因任何理由而未遵行之人.

§ 4. Praeceptum paschalis communionis adhuc urget, si quis illud praescripto tempore, quavis de causa, non impleverit.

860 條 - 關於無生殖能力人應領受聖體之規定,其拘束力並及於担負管理該孩童義務之人,即父母,監護人,告解司祭,教員,堂域司祭.

Can. 860. - Obligatio praecepti communionis sumendae, quae impuberes gravat, in eos quoque ac praecipue recidit, qui ipsorum curam habere debent, idest in parentes, tutores, confessarium, institutores et parochum.

861 條 - 冒領聖體者,仍未盡領聖體之義務.

Can. 861. - Praecepto communionis recipiendae non satisfit per sacrilegam communionem.

862 條 - 聖瞻禮五日,凡教士連於該日未舉行彌撒之司祭在內,均宜於大禮彌撒或團體彌撒內領受聖體.

863 條 - 應勸信友依宗座之勅旨宜屢次,尤宜逐日領受聖體;凡望彌撒者不但宜神領聖體,而預備妥善者,更宜實領聖體.

864 條 - 1 項 - 凡信友於無論因任何緣由有死亡之危險時,均有領受聖體之義務.

2 項 - 信友瀕於死亡之危險時,雖同一日曾領受聖體,仍應敦勸其復領受聖體.

3 項 - 在死亡危險繼續之時間中,按明智告解司祭之意見,得並宜多次授與臨終聖體;但每日以一次爲限.

865 條 - 臨終聖體不得過於遲延;凡管理靈魂者,並應注意使病人於知覺完全時,領受臨終聖體.

866 條 - 1 項 - 各儀式之一切信友,如因熱心而領受聖體時,得領依各儀式所成之聖體.

2 項 - 爲盡復活節領受聖體之義務,應勸告信友各依其本儀式領受之.

3 項 - 臨死者應依本儀式領受臨終聖體;但於必要時,仍得依任何儀式領受之.

第三頁
授與聖體之日時及處所

867 條 - 1 項 - 任何日均得授與聖體.

2 項 - 聖瞻禮六日僅得對於病人授與臨終聖體.

3 項 - 聖瞻禮七日僅得於大禮彌撒中及完畢後接連卽立時授與信友聖體.

Can. 862. - Expedit ut feria V maioris hebdomadae omnes clerici, etiam sacerdotes qui ea die a Sacro litando abstinent, sanctissimo Christi Corpore in Missa sollemni seu conventuali reficiantur.

Can. 863. - Excitentur fideles ut frequenter, etiam quotidie, pane Eucharistico reficiantur ad normas in decretis Apostolicae Sedis traditas; utque Missae adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam sanctissimae Eucharistiae perceptione, rite dispositi. communicent.

Can. 864. - § 1. In periculo mortis, quavis ex causa procedat, fideles sacrae communionis recipiendae praecepto tenentur.

§ 2. Etiamsi eadem die sacra communione fuerint refecti, valde tamen suadendum, ut in vitae discrimen adducti denuo communicent.

§ 3. Perdurante mortis periculo, sanctum Viaticum, secundum prudentis confessarii consilium, pluries, distinctis diebus, administrari et licet et decet.

Can. 865. - Sanctum Viaticum infirmis ne nimium differatur; et qui animarum curam gerunt sedulo advigilent ut eo infirmi plene sui compotes reficiantur.

Can. 866. - § 1. Omnibus fidelibus cuiusvis ritus datur facultas ut, pietatis causa, sacramentum Eucharisticum quolibet ritu confectum suscipiant.

§ 2. Suadendum tamen ut suo quisque ritu fideles praecepto communionis paschalis satisfaciant.

§ 3. Sanctum Viaticum moribundis ritu proprio accipiendum est; sed, urgente necessitate, fas esto quolibet ritu illud accipere.

ART. III.

De tempore et loco quo sacra communio distribui potest.

Can. 867. - § 1. Omnibus diebus licet sanctissimam Eucharistiam distribuere.

§ 2. Feria tamen VI maioris hebdomadae solum licet sacrum Viaticum ad infirmos deferre.

§ 3. In Sabbato Sancto sacra communio nequit fidelibus ministrari nisi inter Missarum sollemnia vel continuo ac statim ab iis expletis.

4項 - 僅於舉行彌撒之各小時中，得授與聖體；但因正當理由在其他時間顯有利益者，不在此限.

5項 - 臨終聖體於晝夜之任何小時得授與之.

868條 - 司祭如於舉行彌撒中授與信友聖體時，不得送至不能見祭台之遠處.

869條 - 凡得舉行彌撒之處所，連私祈禱房舍在內，亦得授與聖體；但主教於特別情形內因正當理由禁止者，不在此限.

§ 4. Sacra communio iis tantum horis distribuatur, quibus Missae sacrificium offerri potest, nisi aliud rationabilis causa suadeat.

§ 5. Sacrum tamen Viaticum quacunque diei aut noctis hora ministrari potest.

Can. 868. - Sacerdoti celebranti non licet Eucharistiam intra Missam distribuere fidelibus adeo distantibus ut ipse altare e conspectu amittat.

Can. 869. - Sacra communio distribui potest ubicunque Missam celebrare licet, etiam in oratorio privato, nisi loci Ordinarius, iustis de causis, in casibus particularibus id prohibuerit.

第四題
告解聖事

870條 - 於行告解聖事時，因法定授與人之判決寬赦而赦免有妥當豫備之信友於領洗後所犯之罪.

TITULUS IV.
De poenitentia.

Can. 870. - In poenitentiae sacramento, per iudicialem absolutionem a legitimo ministro impertitam, fideli rite disposito remittuntur peccata post baptismum commissa.

第一章
告解聖事之授與人

871條 - 惟司祭始爲告解聖事之授與人.

872條 - 授與告解人除有神品權外，並應對於領受告解人有正權力或委任權力始得有效赦罪.

873條 - 1項 - 羅馬教宗以外並各樞機大臣對於全天主教會，及凡區域正權力人，堂域司祭並堂域司祭之代辦人，對於各本區域均有授與告解之正管理權.

2項 - 依第四百零一條第一項之規定，凡會議院之堂及團體堂之告解會議員，及特屬修會長依會規對於其所屬之人，均有前項之權力.

CAPUT I.
De ministro sacramenti poenitentiae

Can. 871. - Minister huius sacramenti est solus sacerdos.

Can. 872. - Praeter potestatem ordinis, ad validam peccatorum absolutionem requiritur in ministro potestas iurisdictionis, sive ordinaria sive delegata, in poenitentem.

Can. 873. - § 1. Ordinaria iurisdictione ad confessiones excipiendas pro universa Ecclesia, praeter Romanum Pontificem, potiuntur S. R. E. Cardinales; pro suo quisque territorio Ordinarius loci, et parochus aliique qui loco parochi sunt.

§ 2. Hac eadem iurisdictione gaudent etiam canonicus poenitentiarius ecclesiae quoque collegiatae, ad normam can. 401, § 1, et Superiores religiosi exempti pro suis subditis, ad normam constitutionum.

3項 · 前項管理權因依第一百八十三條之規定喪失職務,或因被宣告或認定其所受之棄絕,停止聽務,禁止行聖事三種罰而消滅.

§ 3. Haec iurisdictio cessat amissione officii, ad normam can. 183, et, post sententiam condemnatoriam vel declaratoriam, excommunicatione, suspensione ab officio, interdicto.

874 條 · 1項 · 聽告解地之區域正權力人,得頒賜聽任何世俗人或修會員告解之委任權力於世俗司祭或修會司祭,連特屬修會司祭在內;但修會司祭非至少推定本修會長之准許,不宜行使該權力,仍不得妨礙第五百一十九條之規定.

Can. 874. · § 1. Iurisdictionem delegatam ad recipiendas confessiones quorumlibet sive saecularium sive religiosorum confert sacerdotibus tum saecularibus tum religiosis etiam exemptis Ordinarius loci in quo confessiones excipiuntur; sacerdotes autem religiosi eadem ne utantur sine licentia saltem praesumpta sui Superioris, firmo tamen praescripto can. 519.

2項 · 區域正權力人,不宜頒賜得常行使之聽告解管理權於未經本修會長介紹之修會司祭;如無重大理由,不宜拒絕頒賜該權力於由本修會長所介紹之修會司祭;但不得妨礙第八百七十七條之現定.

§ 2. Locorum Ordinarii iurisdictionem ad audiendas confessiones habitualiter ne concedant religiosis qui a proprio Superiore non praesentantur; iis vero qui a proprio Superiore praesentantur, sine gravi causa eam ne denegent, firmo tamen praescripto can. 877.

875 條 · 1項 · 凡特屬教士修會內,爲聽發願修會員,初學會員及其他依第五百一十四條第一項所指定之人之告解,修會長依其會規亦得頒賜委任管理權力;並得頒賜於世俗司祭及其他修會之司祭.

Can. 875. · § 1. In religione clericali exempta ad recipiendas confessiones professorum, novitiorum aliorumve de quibus in can. 514, § 1, iurisdictionem delegatam confert quoque proprius eorundem Superior, ad normam constitutionum; cui fas est eam concedere etiam sacerdotibus e clero saeculari aut alius religionis.

2項 · 特屬教民修會內由修會長推薦告解司祭,而該司祭應由修會院所在地之區域正權力人,受得管理權.

§ 2. In religione laicali exempta, Superior proponit confessarium, qui tamen iurisdictionem obtinere debet ab Ordinario loci, in quo religiosa domus reperitur.

876 條 · 1項 · 無論何等級或職務之世俗或修會司祭,必須有特別管理權,始得有效及適法聽任何修會婦女或初學修會婦女之告解,廢除凡與此相牴觸之法律及特別權利;但不得妨礙第二百三十九條第一項第一目,及第五百二十二條第五百二十三條之規定.

Can. 876. · § 1. Revocata qualibet contraria particulari lege seu privilegio, sacerdotes tum saeculares tum religiosi, cuiusvis gradus aut officii, ad confessiones quarumcumque religiosarum ac novitiarum valide et licite recipiendas peculiari iurisdictione indigent, salvo praescripto can. 239, § 1, n. 1, 522, 523.

2項 · 女修會院所在地之區域正權力人,依第五百二十五條之規定,頒賜前項管理權.

§ 2. Hanc iurisdictionem confert loci Ordinarius, ubi religiosarum domus sita est, ad normam can. 525.

877 條 - 1 項 - 凡司祭非先經考試而認爲適宜者,區域正權力人及修會長不宜頒賜聽告解之管理權;但因其他緣由已認識司祭之神學者,不在此限.

2 項 - 區域正權力人或修會長已經頒賜管理權或准許後,如因正當理由認爲檢定之司祭繼續聽告解是否適當有疑義時,應命令對其學問復受考試,該司祭爲堂域司祭或會議員之告解亦同.

878 條 - 1 項 - 頒賜聽告解之委任管理權或准許,得附加確定之限制.

2 項 - 區域正權力人及修會長,對於前項管理權及准許,應注意非有正當理由,不宜過於限制之.

879 條 - 1 項 - 司祭必須有以書面或口頭明示所頒賜之管理權,其所聽之告解始有效力.

2 項 - 不得因頒賜前項管理權而要求任何費用.

880 條 - 1 項 - 區域正權力人或修會長非於有重大理由時,不宜撤銷或停止聽告解之管理權.

2 項 - 正權力人如有重大理由時得禁止聽告解之職務,對於堂域司祭及堂會議院之告解司祭亦同;但不得妨礙禁止人向宗座之上訴權.

3 項 - 主教對於正式修會院非向宗座請示後,不得同時將該修會院各告解司祭之管理權一律取消之.

881 條 - 1 項 - 凡世俗及修會之教士,無論在任何區域被檢定聽告解並受得正管理權或委任權力者,亦得適法及有效赦免無定所人,或由其他座堂區或堂域而來之旅居人及任何東方儀式之天主教人之罪.

Can. 877. - § 1. Tum locorum Ordinarii iurisdictionem, tum Superiores religiosi iurisdictionem aut licentiam audiendarum confessionum ne concedant, nisi iis qui idonei per examen reperti fuerint, nisi agatur de sacerdote cuius theologicam doctrinam aliunde compertam habeant.

§ 2. Si post concessam iurisdictionem aut licentiam prudenter dubitent num probatus a se antea sacerdos pergat adhuc idoneus esse, eum ad novum doctrinae periculum adigant, etsi agatur de parocho aut canonico poenitentiario.

Can. 878. - § 1. Iurisdictio delegata aut licentia audiendarum confessionum concedi potest certis quibusdam circumscripta finibus.

§ 2. Caveant tamen locorum Ordinarii ac religiosi Superiores ne iurisdictionem aut licentiam sine rationabili causa nimis coarctent.

Can. 879. - § 1. Ad confessiones valide audiendas opus est iurisdictione scripto vel verbis expresse concessa.

§ 2. Pro concessione iurisdictionis nihil exigi potest.

Can. 880. - § 1. Loci Ordinarius vel Superior religiosus iurisdictionem vel licentiam, ad audiendas confessiones ne revocent aut suspendant, nisi gravem ob causam.

§ 2. At graves ob causas Ordinarius potest etiam parocho aut poenitentiario confessarii munus interdicere, salvo recursu in devolutivo ad Sedem Apostolicam.

§ 3. Non tamen licet Episcopo, inconsulta Sede Apostolica, si de domo formata agatur, omnibus alicuius religiosae domus confessariis una simul iurisdictionem adimere.

Can. 881. - § 1. Omnes utriusque cleri sacerdotes ad audiendas confessiones approbati in aliquo loco, sive ordinaria sive delegata iurisdictione instructi, possunt etiam vagos ac peregrinos ex alia dioecesi vel paroecia ad sese accedentes, itemque catholicos cuiusque ritus orientalis, valide et licite absolvere.

2項 - 凡有赦罪之正權力者,得於任何地域赦免其所屬人之罪.

§ 2. Qui ordinariam habent absolvendi potestatem, possunt subditos absolvere ubique terrarum.

882條 - 凡司祭連未被檢定聽告解之司祭在內,均得有效及適法赦免一切瀕於死亡危險而行告解人之任何罪及懲治罰,連以任何方式所保留及公衆所知之罪及懲治罰在內,雖被檢定之司祭在場時亦同;但不得妨礙第八百八十四條及第二千二百五十二條之規定.

Can. 882. - In periculo mortis omnes sacerdotes, licet ad confessiones non approbati, valide et licite absolvunt quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis aut censuris, quantumvis reservatis et notoriis, etiamsi praesens sit sacerdos approbatus, salvo praescripto can. 884, 2252.

883條 - 1項 - 凡航海之司祭,以由本正權力人或乘船碼頭之正權力人,或旅行中任何碼頭之正權力人,依法受得聽告解權者爲限,得聽同時在一船上之一切旅行人之告解,雖於本船航海經過或短時間停泊於多數正權力人所管轄之地域亦同.

Can. 883. - § 1. Sacerdotes omnes maritimum iter arripientes, dummodo vel a proprio Ordinario, vel ab Ordinario portus in quo navim conscendunt, vel etiam ab Ordinario cuiusvis portus interiecti per quem in itinere transeunt, facultatem rite acceperint confessiones audiendi, possunt, toto itinere, quorumlibet fidelium secum navigantium confessiones in navi excipere, quamvis navis in itinere transeat vel etiam aliquandiu consistat variis in locis diversorum Ordinariorum iurisdictioni subiectis.

2項 - 前項司祭於旅行中得聽凡於本船停泊時,無論因何理由而上船之信友之告解;如司祭偶然上岸時,得因請求而聽告解,並得有效及適法赦免區域正權力人所保留之罪.

§ 2. Quoties vero navis in itinere consistat, possunt confessiones excipere tum fidelium qui quavis de causa ad navim accedant, tum eorum qui ipsis ad terram obiter appellentibus confiteri petant eosque valide ac licite absolvere etiam a casibus Ordinario loci reservatis.

884條 - 司祭除瀕於死亡危險時外,而赦免其共犯邪淫罪者無效;並依宗座之勅法,尤依教宗本篤第十四位於一千七百四十一年六月一日公布之「告解聖事」勅法所規定,如瀕於死亡而無必要時,其赦免爲違法.

Can. 884. - Absolutio complicis in peccato turpi invalida est, praeterquam in mortis periculo, et etiam in periculo mortis, extra casum necessitatis, est ex parte confessarii illicita ad normam constitutionum apostolicarum et nominatim constitutionis Benedicti XIV *Sacramentum Poenitentiae,* 1 Iun. 1741.

885條 - 聖教會於赦罪之正格式前後所附加之經言,雖與赦罪之效力無重要關係而非有正當理由不宜遺漏之.

Can. 885. - Etsi preces, ab Ecclesia formulae absolutoriae adiunctae, ad ipsam absolutionem obtinendam non sint necessariae, nihilominus, nisi iusta de causa, ne omittantur.

886條 - 告解司祭如對於告罪人之預備無懷疑之理由,及經告罪人請求赦免其罪者,不得拒絕及延緩之.

Can. 886. - Si confessarius dubitare nequeat de poenitentis dispositionibus et hic absolutionem petat, absolutio nec deneganda, nec differenda est.

887條 - 告解司祭應定與罪之特質及數目,並與告罪人之情形相符及有實

Can. 887. - Pro qualitate et numero peccatorum et conditione poenitentis salutares et convenientes

效之補贖,而告罪人亦應甘願承受及本身履行之.

satisfactiones confessarius iniungat; quas poenitens volenti animo excipere atque ipse per se debet implere.

888 條 - 1 項 - 司祭聽告解時應記憶自己爲審判官同時亦爲醫師,係天主所派之公正及仁慈執行人,使之注意天主之光榮及靈魂之永福.

Can. 888. - § 1. Meminerit sacerdos in audiendis confessionibus se iudicis pariter et medici personam sustinere ac divinae iustitiae simul et misericordiae ministrum a Deo constitutum esse ut honori divino et animarum saluti consulat.

2 項 - 告解司祭應謹愼避免詢問共犯之姓名及無益之究問,尤其對天主第六誡事件之無益究問而滯留告解人,更不得遽問幼年人以其所不知之事件.

§ 2. Caveat omnino ne complicis nomen inquirat, ne curiosis aut inutilibus quaestionibus, maxime circa sextum Decalogi praeceptum, quemquam detineat, et praesertim ne iuniores de iis quae ignorant imprudenter interroget.

889 條 - 1 項 - 告解祕密法不得違背之,故告解司祭應謹愼避免用言語或態度,或任何其他方式或因任何緣由,而對於罪人有極微小之洩漏.

Can. 889. - § 1. Sacramentale sigillum inviolabile est; quare caveat diligenter confessarius ne verbo aut signo aut alio quovis modo et quavis de causa prodat aliquatenus peccatorem.

2 項 - 通譯及其他無論因任何方式而知告解事由之人,均有遵守告解祕密法之義務.

§ 2. Obligatione servandi sacramentale sigillum tenentur quoque interpres aliique omnes ad quos notitia confessionis quoquo modo pervenerit.

890 條 - 1 項 - 絕對禁止告解司祭使用於告解時所知之事實,因而致告解人有不豫之情形;於無洩漏之危險時亦同.

Can. 890. - § 1. Omnino prohibitus est confessario usus scientiae ex confessione acquisitae cum gravamine poenitentis, excluso etiam quovis revelationis periculo.

2 項 - 現在爲上司者及將來被任爲上司之告解司祭,均不得用因聽告解而知悉之事實,以管理外場事務.

§ 2. Tam Superiores pro tempore exsistentes, quam confessarii qui postea Superiores fuerint renuntiati, notitia quam de peccatis in confessione habuerint, ad exteriorem gubernationem nullo modo uti possunt.

891 條 - 禁止初學修會員之神師及其襄助人,或修道院院長及寄宿學校校長,聽於同一房舍內居住之本屬員生之告解;但員生於特別情形內,因緊急重大理由而自動請求者,不在此限.

Can. 891. - Magister novitiorum eiusque socius, Superior Seminarii collegiive sacramentales confessiones suorum alumnorum secum in eadem domo commorantium ne audiant, nisi alumni ex gravi et urgenti causa in casibus particularibus sponte id petant.

892 條 - 1 項 - 堂域司祭及受委託管理靈魂之職務人,應以公義之義務,自己或委託他人聽委託於自己之信友之告解;但以合理請求者爲限.

Can. 892. - § 1. Parochi aliique quibus cura animarum vi muneris est demandata, gravi iustitiae obligatione tenentur audiendi sive per se sive per alium confessiones fidelium sibi commissorum, quoties ii audiri rationabiliter petant.

2 項 - 於緊急必要時一切告解司祭,因愛德之義務,應聽信友之告解;如信友瀕於死亡之危險時,凡司祭均應盡此義務.

§ 2. Urgente necessitate, omnes confessarii obligatione tenentur ex caritate confessiones fidelium audiendi, et in mortis periculo omnes sacerdotes.

第二章
罪之保留

CAPUT II.
De reservatione peccatorum.

893 條 - 1 項 - 除座堂會議院之代理人及未授特別委託之總代理人外,凡有因正權力而授與聽告解權或定懲治罰之人,亦得因存留由自己審判之罪,而限制管理人之權力.

Can. 893. - § 1. Qui ordinario iure possunt audiendi confessiones potestatem concedere aut ferre censuras, possunt quoque, excepto Vicario Capitulari et Vicario Generali sine mandato speciali, nonnullos casus ad suum avocare iudicium, inferioribus absolvendi potestatem limitantes.

2 項 - 前項存留罪之行爲,謂罪之保留.

§ 2. Haec avocatio dicitur *reservatio* casuum.

3 項 - 關於懲治罰之保留,應遵守第二千二百四十六條及第二千二百四十七條之規定.

§ 3. Quod attinet ad reservationem censurarum, servetur praescriptum can. 2246, 2247.

894 條 - 惟有一罪僅因犯罪之事實而爲宗座保留者,即向天主教會之審判官誣告無罪之司祭犯引誘罪.

Can. 894. - Unicum peccatum ratione sui reservatum Sanctae Sedi est falsa delatio, qua sacerdos innocens accusatur de crimine sollicitationis apud iudices ecclesiasticos.

895 條 - 區域正權力人非於座堂區會議時先行討論,或於座堂區會議外諮詢座堂會議院,及本座堂區之較爲明智而有閱歷管理靈魂之司祭數人之意見後,顯以保留爲必要或有利益時,不宜保留罪.

Can. 895. - Locorum Ordinarii peccata ne reservent, nisi re in Synodo dioecesana discussa, vel extra Synodum auditis Capitulo cathedrali et aliquot ex prudentioribus ac probatioribus suae dioecesis animarum curatoribus, vera reservationis necessitas aut utilitas comprobata fuerit.

896 條 - 特屬教士修會會長中惟有修會總長及獨立修會院之父老長,各於得本會議院之同意後,並有前條規定之情形時,亦得保留其所屬人之罪;但不得妨礙第五百一十八條第一項及第五百一十九條之規定.

Can. 896. - Inter Superiores religionis clericalis exemptae unus Superior generalis, et in monasteriis sui iuris Abbas, cum proprio cuiusque Consilio, peccata, ut supra, subditorum reservare possunt, firmo praescripto can. 518, § 1, 519.

897 條 - 保留之罪宜爲最少數,即於較重大並可惡罪中三或至多四個指定種類之外行罪,而宜以存續保留之拘束力,至剷除公然邪惡之根本,及恢復頹敗教民之紀律之必要時爲限.

Can. 897. - Casus reservandi sint pauci omnino, tres scilicet, vel, ad summum, quatuor ex gravioribus tantum et atrocioribus criminibus externis specifice determinatis; ipsa vero reservatio ne ultra in vigore maneat, quam necesse sit ad publicum aliquod inolitum vitium exstirpandum et collapsam forte christianam disciplinam instaurandam.

898 條 - 凡有保留權人應絕對避免保留由宗座及宗座因罪之懲治罰而保

Can. 898. - Prorsus ab iis peccatis sibi reservandis omnes abstineant quae iam sint Sedi Apos-

留之一切罪,並應於通常時避免保留法律有明文規定之懲治罰,連未明定保留之懲治罰在內之一切罪.

899 條 - 1 項 - 區域正權力人決定確實必要或有利益而保留後,應注意用較妥之方法,通知保留之事實於所屬之人,並不宜任意授與赦保留罪權於任何司祭.

2 項 - 依本法典第四百零一條第一項之規定,凡告解會議員均享有前項赦保留罪之權,及至少與總司祭宜頒賜得常行之該權力;尤與距主教座較遠之總司祭宜附加轉委權,以便其地域之告解司祭每次請求時,得每次轉委之.

3 項 - 凡堂域司祭及凡在法律之以堂域司祭名義所指定之司祭,於能盡復活瞻禮前後應盡之誡命之全期間內並宣道師於宣道期間內,均得赦主教以任何方式爲自己所保留之罪.

900 條 - 有下列各目情形之一者,凡保留無效:

1 目 - 凡不能離房屋之病人或許配者,因結婚之故而領受告解者;

2 目 - 法定長官拒絕授與因特定情形所請求之赦保留罪權,或告解司祭斟酌情形,認爲如向法定長官請求該權時,使領受告解人有重大困難或洩漏告解祕密之虞者;

3 目 - 在保留人所管轄之區域外者,雖領受告解人因求罪之赦免而特意離開該區域者亦同.

第三章
告解聖事之領受人

901 條 - 凡領受聖洗後所犯而經未天主教會之赦罪權直接赦免之大罪之

tolicae etiam ratione censurae reservata, et regulariter ab iis quoque quibus censura, etsi nemini reservata, a iure imposita est.

Can. 899. - § 1. Statutis semel reservationibus quas vere necessarias aut utiles iudicaverint, curent locorum Ordinarii ut ad subditorum notitiam, quo meliore eis videatnr modo, eaedem deducantur, nec facultatem a reservatis absolvendi cuivis et passim impertiant.

§ 2. At huiusmodi absolvendi facultas ipso iure competit canonico poenitentiario ad normam can. 401, § 1, et habitualiter impertiatur saltem vicariis foraneis, addita, praesertim in locis dioecesis a sede episcopali remotioribus, facultate subdelegandi toties quoties confessarios sui districtus, si et quando pro urgentiore aliquo determinato casu ad eos recurrant.

§ 3. Ipso iure a casibus, quos quoquo modo sibi Ordinarii reservaverint, absolvere possunt tum parochi, aliive qui parochorum nomine in iure censentur, toto tempore ad praeceptum paschale adimplendum utili, tum singuli missionarii quo tempore missiones ad populum haberi contingat.

Can. 900. - Quaevis reservatio omni vi caret:

1° Cum confessionem peragunt sive aegroti qui domo egredi non valent, sive sponsi matrimonii ineundi causa;

2° Quoties vel legitimus Superior petitam pro aliquo determinato casu absolvendi facultatem denegaverit, vel, prudenti confessarii iudicio, absolvendi facultas a legitimo Superiore peti nequeat sine gravi poenitentis incommodo, aut sine periculo violationis sigilli sacramentalis;

3° Extra territorium reservantis, etiamsi dumtaxat ad absolutionem obtinendam poenitens ex eo discesserit.

CAPUT III.
De subiecto sacramenti poenitentiae.

Can. 901. - Qui post baptismum mortalia perpetravit, quae nondum per claves Ecclesiae directe re-

人,應告明經謹慎省察後所認識之一切大罪,並應述明變更罪之種類一切情形.

902 條 - 領受聖洗後所犯之罪,即小罪,或曾經因赦罪權而直接被赦免之大罪,均爲告解聖事之足充標的物,而不爲必要者.

903 條 - 凡不能用其他方法告罪之人,如本人情願時,得用通譯告罪,但應防止濫用及不良表樣,並應遵守第八百八十九條第二項之規定.

904 條 - 依宗座之勅法,尤其依本篤第十四位於公歷一千七百四十一年六月一號所頒發「告解聖事」勅法,凡領受告解人在一月內應向區域正權力人或聖職聖部,告發乘聽告解時犯引誘罪之司祭;凡告解司祭均依良心之重大務義應勸告領受告解人盡告發之義務.

905 條 - 凡信友均得告自己之罪於隨意選擇依法被檢定之告解司祭,連異儀式之司祭在內.

906 條 - 凡男女信友於達理智年齡及有辨別能力後,應每年至少一次誠實告自己之一切罪過.

907 條 - 凡行褻瀆或故意行無效告解者,爲未盡告解之義務.

第四章
聽告解之處所

908 條 - 聽告解之正處所爲堂及公或半公祈禱房舍.

909 條 - 1 項 - 爲聽婦女之告解而預備之告解座,常安置於明顯及易見之處所,通常並應於堂或爲婦女預定之公或半公祈禱房舍內安置之.

missa sunt, debet omnia quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habeat, confiteri et circumstantias in confessione explicare, quae speciem peccati mutent.

Can. 902. - Peccata post baptismum commissa, sive mortalia directe potestate clavium iam remissa, sive venialia, sunt materia sufficiens, sed non necessaria, sacramenti poenitentiae.

Can. 903. - Qui aliter confiteri non possunt, non prohibentur, si velint, per interpretem confiteri, praecavendo abusus et scandala, firmo praescripto can. 889, § 2.

Can. 904. - Ad normam constitutionum apostolicarum et nominatim constitutionis Benedicti XIV *Sacramentum Poenitentiae*, 1 Iun. 1741, debet poenitens sacerdotem, reum delicti sollicitationis in confessione, intra mensem denuntiare loci Ordinario, vel Sacrae Congregationi S. Officii; et confessarius debet, graviter onerata eius conscientia, de hoc onere poenitentem monere.

Can. 905. - Cuivis fideli integrum est confessario legitime approbato etiam alius ritus, cui maluerit, peccata sua confiteri.

Can. 906. - Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis, idest ad usum rationis, pervenerit, tenetur omnia peccata sua saltem semel in anno fideliter confiteri.

Can. 907. - Praecepto confitendi peccata non satisfacit, qui confessionem facit sacrilegam vel voluntarie nullam.

CAPUT IV.
De loco ad confessiones excipiendas.

Can. 908. - Sacramentalis confessionis proprius locus est ecclesia vel oratorium publicum aut semipublicum.

Can. 909. - § 1. Sedes confessionalis ad audiendas mulierum confessiones semper collocetur in loco patenti et conspicuo, et generatim in ecclesia vel oratorio publico aut semi-publico mulieribus destinato.

2項・告解座應有於告解人及告解司祭間之固定並有小格眼之窗欞.

910條・1項・不宜於告解座外聽婦女之告解;但因病或有緊要理由,並遵用區域正權力人認爲相宜之預防方法者,不在此限.

2項・聽男人之告解,在私房宇內亦得實行之.

§ 2. Sedes confessionalis crate fixa ac tenuiter perforata inter poenitentem et confessarium sit instructa.

Can. 910. - § 1. Feminarum confessiones extra sedem confessionalem ne audiantur, nisi ex causa infirmitatis aliave verae necessitatis et adhibitis cautelis quas Ordinarius loci opportunas iudicaverit.

§ 2. Confessiones virorum etiam in aedibus privatis excipere licet.

第五章
大赦

第一頁
放大赦

911條・凡信友均應重視大赦,即因大赦赦免罪之惡意過失後,並在天主前寬免其罪之暫罰,故天主教會之有權力人從天主教會之神寶藏內,對於生存人以釋放之方法賜與之,對於死亡人以代求之方法賜與之.

912條・除被基利斯督我等主委託管理天主教會全神寶藏之羅馬教宗外,得以正權放大赦者,以依法律明文規定受得該權力之人爲限.

913條・凡羅馬教宗之屬下人,均無下列各目之權力:

1目・轉委放大赦權於他人;但經宗座明示准許者,不在此限;

2目・放得讓與死亡之大赦;

3目・未規定應遵行之新條件,而附加其他大赦於由宗座或他人曾經受得大赦之同一物件,行爲,社團.

914條・凡主教於本座堂區內,每年得依法定方式分施二次帶全大赦之教宗降福,即於復活瞻禮日及由自己指定之其他大瞻禮日,雖主教僅監臨大彌撒

CAPUT V.
De indulgentiis.

ART. I.
De indulgentiarum concessione.

Can. 911. - Omnes magni faciant indulgentias seu remissionem coram Deo poenae temporalis debitae pro peccatis, ad culpam quod attinet iam deletis, quam ecclesiastica auctoritas ex thesauro Ecclesiae concedit pro vivis per modum absolutionis, pro defunctis per modum suffragii.

Can. 912. - Praeter Romanum Pontificem, cui totius spiritualis Ecclesiae thesauri a Christo Domino commissa est dispensatio, ii tantum possunt potestate ordinaria indulgentias clargiri, quibus id expresse a iure concessum est.

Can. 913. - Inferiores Romano pontifice nequeunt;

1° Facultatem concedendi indulgentias aliis committere, nisi id eis a Sede Apostolica expresse fuerit indultum;

2° Indulgentias concedere defunctis applicabiles;

3° Eidem rei seu actui pietatis vel sodalitio, cui iam a Sede Apostolica vel ab alio indulgentiae concessae sint, alias adiungere, nisi novae conditiones adimplendae praescribantur.

Can. 914. - Benedictionem papalem cum indulgentia plenaria, secundum praescriptam formulam, impertiri possunt Episcopi in sua quisque dioecesi bis in anno, hoc est die sollemni Paschatis Resurrectionis et alio die festo sollemni ab ipsis designado, etiamsi iidem Missae sollemni adstiterint

亦同;凡無座堂區之父老長及正教長,宗座代牧及宗座監督區域長,連無主教神品者在內,僅得於各本區域內,每年於大瞻禮日分施一次.

tantum; Abbates autem vel Praelati *nullius,* Vicarii et Praefecti Apostolici, etsi episcopali dignitate careant, id possunt in suis territoriis uno tantum ex sollemnioribus per annum diebus.

915 條 - 享有分施教宗降福特別權利之特屬修會員,不但應遵守法定方式,而且不得於本堂外或本修會所聯合之婦女特屬修會員,或第三會員之堂外,或主教分施之同一日及同一地方行使該權利.

Can. 915. - Regulares, qui privilegium habent impertiendi benedictionem papalem, non solum obligatione tenentur servandi formulam praescriptam, sed hoc privilegio uti nequeunt nisi in suis ecclesiis et in ecclesiis monialium vel tertiariorum suo Ordini legitime aggregatorum; non autem eodem die et loco quo Episcopus eam impertiat.

916 條 - 主教,無座堂區之父老長及正教長,宗座代牧及監督,特屬教士修會之上憲,以無特恩祭台爲限,均得認定及明示一祭台爲永久,逐日之特恩祭台;該祭台應在本座堂,父老院堂,修會院堂,堂域之堂或類似堂域之堂內,不得在公或半公祈禱房舍內;但如祈禱房舍與堂域之堂聯合,即爲其補助者時,不在此限.

Can. 916. - Episcopi, Abbates vel Praelati *nullius,* Vicarii ac Praefecti Apostolici et Superiores maiores religionis clericalis exemptae, possunt designare et declarare unum altare privilegiatum quotidianum perpetuum, dummodo aliud non habeatur, in suis ecclesiis cathedralibus, abbatialibus, collegiatis, conventualibus, paroecialibus, quasi-paroecialibus non autem in oratoriis publicis vel semipublicis, nisi sint ecclesiae paroeciali unita seu eiusdem subsidiaria.

917 條 - 1 項 - 追思已亡日之一切彌撒,均享有與特恩祭台上所舉行之彌撒相同之特別權利.

Can. 917. - § 1. Die Commenmorationis omnium fidelium defunctorum, omnes Missae gaudent privilegio ac si essent ad altare privilegiatum celebratae.

2 項 - 無論在任何堂內實行四十小時祈禱者,其堂之一切祭台,以於祈禱之日期爲限,均爲特恩祭台.

§ 2. Omnia altaria ecclesiae per eos dies quibus in ea peragitur supplicatio Quadraginta Horarum sunt privilegiata.

918 條 - 1 項 - 爲明示祭台爲有特恩者,僅題額「特恩祭台」並按頒賜之言語附加永久或定時及逐日或否等字樣爲已足.

Can. 918. - § 1. Ut indicetur altare esse privilegiatum, nihil aliud inscribatur, nisi: *altare privilegiatum,* perpetuum vel ad tempus, quotidianum vel non, secundum concessionis verba.

2 項 - 在特恩祭台上舉行彌撒,不得因其爲特恩者之故,而要求較大施物.

§ 2. Pro Missis celebrandis in altari privilegiato nequit, sub obtentu privilegii, maior exigi Missae eleemosyna.

919 條 - 1 項 - 凡堂連特屬修會員之堂在內,受得頒賜羅馬尚未公布之新大赦者,非先請示於區域正權力人,不得宣布之.

Can. 919. - § 1. Novae indulgentiae, ecclesiis etiam regularium concessae, quae Romae promulgatae non sint, ne pervulgentur, inconsulto Ordinario loci.

2項 - 凡出版大小書等,而其內容述及經言或善功所頒賜之大赦者,應依第一千三百八十八條之規定.

920條 - 凡人,如由教宗受得一切信友得使用之大赦時,應將頒賜原文書送於內場聖院,否則其頒賜喪失效力.

921條 - 1項 - 凡於耶穌或童貞聖母瑪利亞之瞻禮日所頒賜之全大赦,均視爲僅依普通曆書所記載之瞻禮日而頒賜者.

2項 - 凡於宗徒之瞻禮日所頒賜之全或限大赦,均視爲僅於其忌日所頒賜者.

3項 - 凡對於朝拜堂或公祈禱房舍之人所頒賜逐日永久或定時之全大赦,應解釋爲各信友每人無論何日於每年,以一次爲限,得受得之;但頒賜文書內另有明文規定者,不在此限.

922條 - 與瞻禮日或與瞻禮前或後實行之祝文或九日,七日,三日敬禮,或瞻禮後之八日經言所結合之大赦,視爲隨瞻禮依法所改移之日而改移;但瞻禮如有法定時經及彌撒而無嚴肅祭儀及外行禮節時,應爲永久改移者,而大赦始隨之;如有嚴肅祭儀及外行禮節時,無論爲永久或暫時改移,大赦亦隨之.

923條 - 朝拜堂或祈禱房舍,如爲受得與定日結合之大赦之必要條件時,自前日正午起,至定日之半夜止,均得爲之.

924條 - 1項 - 如完全破壞之堂於五十年以內,在同一或大約同一處所,重建築並用同一名義者,依第七十五條之規定,凡與該堂所結合之大赦,均未消滅.

2項 - 與念珠或其他物件所結合之大赦,僅於念珠或其他物件完全消滅或被賣出時,而消滅.

§ 2. In edendis libris, libellis, etc., quibus concessiones indulgentiarum pro variis precibus aut piis operibus recensentur, servetur praescriptum can. 1388.

Can. 920. - Qui a Summo Pontifice impetraverint indulgentiarum concessiones pro omnibus fidelibus, obligatione tenentur, sub poena nullitatis gratiae obtentae, authentica exemplaria earundem concessionum ad Sacram Poenitentiariam deferendi.

Can. 921. - § 1. Indulgentia plenaria concessa pro festis Domini Nostri Iesu Christi vel pro festis Beatae Mariae Virginis, intelligitur concessa dumtaxat pro festis quae in calendario universali reperiuntur.

§ 2. Concessa indulgentia plenaria vel partialis pro festis Apostolorum, intelligitur concessa dumtaxat pro eorum festo natali.

§ 3. Indulgentia plenaria concessa ut *quotidiana perpetua* vel *ad tempus* visitantibus aliquam ecclesiam vel publicum oratorium ita intelligenda est ut quacunque die, sed semel tantum in anno, ab unoquoque fideli acquiri possit, nisi aliud in decreto expresse dicatur.

Can. 922. - Indulgentiae adnexae festis vel sacris supplicationibus vel precibus novendialibus, septenariis, triduanis, quae ante aut pot festum vel etiam eius octavario perdurante peraguntur, translatae intelliguntur in eum diem, quo festa huiusmodi legitime transferantur, si festum translatum habeat officium cum Missa sine sollemnitate et externa celebratione ac translatio fiat in perpetuum, vel si transferatur sive ad tempus sive in perpetuum solemnitas et externa celebratio.

Can. 923. - Ad lucrandam indulgentiam alicui diei affixam, si visitatio ecclesiae vel oratorii requiratur, haec fieri potest a meridie diei praecedentis usque ad mediam noctem quae statutum diem claudit.

Can. 924. - § 1. Ad normam can. 75, indulgentiae adnexae alicui ecclesiae non cessant, si ecclesia funditus evertatur rursusque intra quinquaginta annos aedificetur in eodem vel fere eodem loco et sub eodem titulo.

§ 2. Indulgentiae coronis aliisve rebus adnexae tunc tantum cessant, cum coronae aliaeve res prorsus desinant esse vel vendantur.

第二頁
受得大赦

925 條 - 1 項 - 必須曾經領受聖洗,未被棄絕,並至少於完成所規定之行爲時,有寵愛而爲放大赦人之所屬人,始有受得大赦之能力.

2 項 - 有能力之人應至少有普通欲得大赦之意思,並按頒賜文書之內容於一定時間,用適宜之方式完成所規定之行爲,始能確實受得大赦.

926 條 - 頒賜全大赦之意義,應解釋爲如人不能完全受得時,卽比例於自己豫備之程度,而受得一部分.

927 條 - 由主教頒賜之大赦,凡主教所屬人之在座堂區外者,並在座堂區內居住之旅居人,無定所人及一切特屬人亦可受得之;但頒賜文書之內容顯有其他意義者,不在此限.

928 條 - 1 項 - 全大赦雖數次實行所規定之行爲,而僅得於每一日受得一次;但明文另有規定時,不在此限.

2 項 - 限大赦得因數次實行所規定之行爲,而於一日受得數次;但明文有反對之規定時,不在此限.

929 條 - 凡男女信友,如專因修道或受訓教育或求健康起見而經正權力人之同意所創立之無堂或公祈禱房舍之院址內共同生活者,並凡爲伺候之目的與其同居住之人,於爲受得大赦依規定應朝拜未指定之堂或公祈禱房舍時,得朝拜本院址祈禱房舍,但以在該祈禱房舍內能依法盡望彌撒之義務,及完成所規定之其他行爲者爲限.

930 條 - 凡受得大赦人,均不得轉讓於生存人;由宗座所頒賜之一切大赦,除

ART. II.
De indulgentiis acquirendis.

Can. 925. - § 1. Ut quis capax sit sibi lucrandi indulgentias, debet esse baptizatus, non excommunicatus, in statu gratiae saltem in fine operum praescriptorum, subditus concedentis.

§ 2. Ut vero subiectum capax eas revera lucretur, debet habere intentionem saltem generalem eas acquirendi et opera iniuncta implere statuto tempore ac debito modo secundum concessionis tenorem.

Can. 926. - Plenaria indulgentia ita concessa intelligitur ut si quis eam plenarie lucrari non possit, eam tamen partialiter lucretur pro dispositione quam habet.

Can. 927. - Nisi aliud ex concessionis tenore appareat, indulgentias ab Episcopo concessas lucrari possunt tum subditi extra territorium, tum peregrini, vagi, omnesque exempti in territorio degentes.

Cau. 928. - § 1. Indulgentia plenaria, nisi aliud expresse cautum sit, acquiri potest semel tantum in die, etsi idem opus praescriptum pluries ponatur.

§ 2. Partialis indulgentia, nisi contrarium expresse notetur, saepius per diem, eodem opere repetito, potest lucrifieri.

Can. 929. - Fideles utriusque sexus qui, perfectionis studio vel institutionis seu educationis aut etiam valetudinis causa in domibus ecclesia vel publico sacello carentibus, de consensu Ordinariorum constitutis, vitam communem agunt, itemque personae omnes ad illis ministrandum ibidem commorantes, quoties ad lucrandas indulgentias praescribatur visitatio alicuius ecclesiae non determinatae. vel indeterminati alicuius publici oratorii, visitare queunt propriae domus sacellum in quo obligationi audiendi Sacrum iure satisfacere possunt, dummodo cetera opera iniuncta rite praestiterint.

Can. 930. - Nemo indulgentias acquirens potest eas aliis in vita degentibus applicare; animabus autem in purgatorio detentis indulgentiae omnes a

確有他意義外,得轉讓於在煉獄所留滯之靈魂.

931 條 - 1 項 - 無論受得任何大赦,如有規定以告解爲條件者,得於與大赦所結合之日之緊接前八日內行之,並得該日之前一日領受聖體;於該日後八日內得領受告解及聖體兩件聖事亦可.

2 項 - 對於因受得行三日或一星期等善功所結合之大赦得於行該善功後緊接之八日內領受告解及聖體亦可.

3 項 - 凡信友如遇無正當理由之阻礙時,其習於每月至少二次領受告解,或懷有寵愛及正當善良意思,而每日領受聖體,雖每星期一次或二次未領受,除通常或非常或類似聖年之大赦外,雖未領受此規定外應領受之告解,亦可受得一切大赦.

932 條 - 不得因履行依法律或命令有履行義務之行爲而受得大赦;但頒賜之文書內顯有其他意義者,不在此限;如有與因履行告解時所命令之補贖行爲結合之大赦時,得於盡補贖義務時,同時受得大赦.

933 條 - 因數理由得與一物件或一處所結合數大赦;而因實行因數理由結合數大赦之一行爲時,不能受得數大赦;但其行爲爲領受告解或聖體,或另有規定時,不在此限.

934 條 - 1 項 - 如有因受得大赦而規定按教宗之意思應念之經言時,僅心中默念者仍爲未足,而信友得隨意選擇經言以口念之;但有特別指定之經言時,不在此限.

2 項 - 如有因受得大赦而規定之特別經言時,用任何方言念之,均得受得該大赦;但以內場聖院或經言所譯言語爲普通言語區域正權力人一人確認該

Romano Pontifice concessae, nisi aliud constet, applicabiles sunt.

Can. 931. - § 1. Ad quaslibet indulgentias lucrandas confessio forte requisita peragi potest intra octo dies qui immediate praecedunt diem cui indulgentia fuit affixa; communio autem in pervigilio eiusdem diei; utraque vero etiam intra subsequentem totam octavam.

§ 2. Pariter ad lucrandas indulgentias pro piis exercitiis in triduum, hebdomadam, etc., ductis concessas, confessio et communio fieri etiam potest intra octavam quae immediate sequitur exercitium expletum.

§ 3. Christifideles qui solent, nisi legitime impediantur, saltem bis in mense ad poenitentiae sacramentum accedere, aut sanctam communionem in statu gratiae et cum recta piaque mente recipere quotidie, quamvis semel aut iterum per hebdomadam ab eadem abstineant, possunt omnes indulgentias consequi, etiam sine actuali confessione quae ceteroquin ad eas lucrandas necessaria foret, exceptis indulgentiis sive iubilaei ordinarii et extraordinarii sive ad instar iubilaei.

Can. 932. - Opere, cui praestando quis lege aut praecepto obligatur, nequit indulgentia lucrifieri, nisi in eiusdem concessione aliud expresse dicatur; qui tamen praestat opus sibi in sacramentalem poenitentiam iniunctum et indulgentiis forte ditatum, potest simul et poenitentiae satisfacere et indulgentias lucrari.

Can. 933. - Uni eidemque rei vel loco plures ex variis titulis adnecti possunt indulgentiae; sed uno eodemque opere, cui ex variis titulis indulgentiae adnexae sint, non possunt plures acquri indulgentiae, nisi opus requisitum sit confessio vel communio, aut nisi aliud expresse cautum fuerit.

Can. 934. - § 1. Si ad lucrandas indulgentias oratio in genere ad mentem Summi Pontificis praescribatur, mentalis tantum oratio non sufficit; oratio autem vocalis poterit arbitrio fidelium deligi, nisi peculiaris aliqua assignetur.

§ 2. Si peculiaris oratio assignata fuerit, indulgentiae acquiri possunt quocunque idiomate oratio recitetur, dummodo de fidelitate versionis constet ex declaratione vel Sacrae Poenitentiariae vel unius ex Ordinariis loci ubi vulgaris est lingua in quam

譯文誠實者爲限;如有任何增加,減少,竄改而大赦卽完全消滅.

3項 - 爲受得大赦而與人啟應念經卽爲已足;如他人口念而自己心中隨思者亦同.

vertitur oratio; sed indulgentiae penitus cessant ob quamlibet additionem, detractionem, vel interpolationem.

§ 3. Ad indulgentiarum acquisitionem satis est orationem alternis cum socio recitare, aut mente eam prosequi, dum ab alio recitatur.

935 條 - 告解司祭於有正當阻礙而不能履行爲受得大赦所規定之善功之人,得更換其他善功以代之.

Can. 935. - Pia opera ad lucrandas indulgentias iniuncta, confessarii possunt in alia commutare pro iis qui, legitimo detenti impedimento, eadem praestare nequeant.

936 條 - 瘖啞人對於公念之經言所結合之大赦,得因與念該經言之其他信友在同一處所,熱心思慕天主而可受得該大赦;對於私念之經言,僅心中默想或用符號表示或用目通睹卽爲已足.

Can. 936. - Muti lucrari possunt indulgentias adnexas publicis precibus, si una cum ceteris fidelibus in eodem loco orantibus mentem ac pios sensus ad Deum attollant; et si agatur de privatis orationibus, satis est ut eas mente recolant signisve effundant vel tantummodo oculis percurrant.

第五題
終傅聖事

TITULUS V.
De extrema unctione.

937 條 - 授與終傅聖事,應用適法祝聖之橄欖油傅之,並用由天主教會准許之禮書所規定之言詞爲之.

Can. 937. - Extremae unctionis sacramentum conferri debet per sacras unctiones, adhibito oleo olivarum rite benedicto, et per verba in ritualibus libris ab Ecclesia probatis praescripta.

第一章
終傅之授與人

CAPUT I.
De ministro extremae unctionis.

938 條 - 1項 - 惟一切司祭始得有效授與終傅聖事.

Can. 938. - § 1. Hoc sacramentum valide administrat omnis et solus sacerdos.

2項 - 除第三百九十七條第三目及第五百一十四條第一項至第三項之規定外,病人所在地之堂域司祭爲通常授與終傅人;如於緊急情形,至少合理推定該堂域司祭或區域正權力人之准許時,其他任何司祭亦得授與該聖事.

§ 2. Salvo praescripto can. 397, n. 3, 514, §§ 1-3, minister ordinarius est parochus loci, in quo degit infirmus; in casu autem necessitatis, vel de licentia saltem rationabiliter praesumpta eiusdem parochi vel Ordinarii loci, alius quilibet sacerdos hoc sacramentum ministrare potest.

939 條 - 凡通常授與終傅人有公義上自己或用其他司祭授與終傅之義務;於必要時,凡其他司祭均有愛德上授與之義務.

Can. 939. - Minister ordinarius ex iustitia tenetur hoc sacramentum per se ipse vel per alium administrare, et in casu necessitatis ex caritate quilibet sacerdos.

第二章
終傅之領受人

940 條 - 1 項 - 非對於有辨別能力後，因疾病或年老瀕死之曾經領受聖洗人，不得授與終傅.

2 項 - 患病人於一病中曾經領受終傅者，非於病癒而再瀕死時，不得復授與該聖事.

941 條 - 病人是否有辨別能力，或是否瀕死或是否死亡有疑義時，應附條件授與終傅.

942 條 - 不得授與終傅於梗頑有顯明重大罪過繼續無痛悔之人；如對此情形有疑義時，應附條件授與之.

943 條 - 病人如於有辨別能力之期間，至少推定其請求，或類似有請求之意時，雖以後喪失知覺或辨別能力者，仍應無條件授與終傅.

944 條 - 終傅雖非救靈魂之絕對必要聖事，而無論何人仍不得疏忽之；並應謹愼注意使病人於有辨別能力之期間領受之.

第三章
終傅之儀式及禮節

945 條 - 授與終傅所用之橄欖油，應爲主教或由宗座受得祝聖權力之司祭祝聖者.

946 條 - 堂域司祭應將病人之聖油，貯於銀或錫器內，置於清潔而加相當修飾之處所謹愼保存之，非有第七百三十五條規定之情形，不得於住房內保存之.

947 條 - 1 項 - 實行抹聖油應完全遵用禮書所規定之經言，次序，及方式；遇必

CAPUT II.
De subiecto extremae unctionis.

Can. 940. - § 1. Extrema unctio praeberi non potest nisi fideli, qui post adeptum usum rationis ob infirmitatem vel senium in periculo mortis versetur.

§ 2. In eadem infirmitate hoc sacramentum iterari non potest, nisi infirmus post susceptam unctionem convaluerit et in aliud vitae discrimen inciderit.

Can. 941. - Quando dubitatur num infirmus usum rationis attigerit, num in periculo mortis reipsa versetur vel num mortuus sit, hoc sacramentum ministretur sub conditione.

Can. 942. - Hoc sacramentum non est conferendum illis qui impoenitentes in manifesto peccato mortali contumaciter perseverant; quod si hoc dubium fuerit, conferatur sub conditione.

Can. 943. - Infirmis autem qui, cum suae mentis compotes essent, illud saltem implicite petierunt aut verisimiliter petiissent, etiamsi deinde sensus vel usum rationis amiserint, nihilominus absolute praebeatur.

Can. 944. - Quamvis hoc sacramentum per se non sit de necessitate medii ad salutem, nemini tamen licet illud negligere; et omni studio et diligentia curandum ut infirmi, dum sui plene compotes sunt, illud recipiant.

CAPUT III.
De ritibus et caeremoniis extremae unctionis.

Can. 945. - Oleum olivarum, in sacramento extremae unctionis adhibendum, debet esse ad hoc benedictum ab Episcopo, vel a presbytero qui facultatem illud benedicendi a Sede Apostolica obtinuerit.

Can. 946. - Oleum infirmorum parochus loco nitido et decenter ornato in vase argenteo vel stamneo diligenter custodiat, nec domi retineat nisi ad normam can. 735.

Can. 947. - § 1. Unctiones verbis, ordine et modo in libris ritualibus praescripto, accurate pera-

要時一次抹聖油於一官上或尤妥抹在額上,並同時念簡式經言卽爲已足;如危險已過時,應補抹各處應抹之聖油.

2 項 - 抹油於腰部,應永不爲之.

3 項 - 抹聖油於足部,於凡有正當理由時,卽得不爲之.

4 項 - 抹聖油除必要時外,授與人應使用親手,概不得藉用任何器具爲之.

gantur; in casu autem necessitatis sufficit unica unctio in uno sensu seu rectius in fronte cum praescripta forma breviore, salva obligatione singulas unctiones supplendi, cessante periculo.

§ 2. Unctio renum semper omittatur.

§ 3. Unctio pedum ex qualibet rationabili causa omitti potest.

§ 4. Extra casum gravis necessitatis, unctiones ipsa ministri manu nulloque adhibito instrumento fiant.

第六題
神品聖事

948 條 - 基利斯督建定神品之目的,係因神品而區別教民與教士,並命教士爲管理信友及事奉天主之職員.

949 條 - 下列條文稱大神品或聖神品者,謂司祭,助祭,副助祭等神品;稱小神品者,謂輔祭,驅魔,讀經,管理堂門等神品.

950 條 - 法典用授與神品或授與聖神品或神品等文字,除祝聖主教外,包括第九百四十九條所述之一切神品,連初剪髮在內;但因事由之性質或關連之條文,顯有其他意義者,不在此限.

TITULUS VI.
De ordine.

Can. 948. - Ordo ex Christi institutione clericos a laicis in Ecclesia distinguit ad fidelium regimen et cultus divini ministerium.

Can. 949. - In canonibus qui sequuntur, nomine ordinum *maiorum* vel *sacrorum* intelliguntur presbyteratus, diaconatus, subdiaconatus; *minorum* vero acolythatus, exorcistatus, lectoratus, ostiariatus.

Can.. 950. - In iure verba: *ordinare, ordo, ordinatio, sacra ordinatio,* comprehendunt, praeter consecrationem episcopalem, ordines enumeratos in can. 949 et ipsam primam tonsuram, nisi aliud ex natura rei vel ex contextu verborum eruatur.

第一章
神品之授與人

951 條 - 凡被祝聖之主教,均爲通常授與神品人;凡無主教神品而依法律或由宗座受得特別勅准有授與數神品之權者,爲非常授與神品人.

952 條 - 非先受得宗座之准許,任何人不得對於曾經由教宗領受神品之人,受與較高級之神品.

953 條 - 祝聖主教保留於羅馬教宗,故凡主教非先確實認明教宗之詔勅,不得祝聖任何主教.

CAPUT I.
De ministro sacrae ordinationis.

Can. 951. - Sacrae ordinationis minister ordinarius est Episcopus consecratus; extraordinarius, qui, licet charactere episcopali careat, a iure vel a Sede Apostolica per peculiare indultum potestatem acceperit aliquos ordines conferendi.

Can. 952. - Nemini licet ordinatum a Romano Pontifice ad altiorem ordinem promovere sine Sedis Apostolicae facultate.

Can. 953. - Consecratio episcopalis reservatur Romano Pontifici ita ut nulli Episcopo liceat quemquam consecrare in Episcopum, nisi prius constet de pontificio mandato.

954 條 - 祝聖主教之主教,應用其他主教二人爲監臨祝聖之行爲;但經宗座寬免者不在此限.

Can. 954. - Episcopus consecrator debet alios duos Episcopos adhibere, qui sibi in consecratione assistant, nisi hac super re a Sede Apostolica dispensatum fuerit.

955 條 - 1 項 - 凡領受神品人,均應由本主教領受,或於受得本主教之解發書後,由其他主教領受之.

Can. 955. - § 1. Unusquisque a proprio Episcopo ordinetur aut cum legitimis eiusdem litteris dimissoriis.

2 項 - 本主教除有正當理由之阻礙外,宜親身授與神品於其所屬之人;如所屬人爲東方儀式之人時,非有宗座之勅准,不得授與之.

§ 2. Episcopus proprius, iusta causa non impeditus, per se ipse suos subditos ordinet; sed subditum orientalis ritus, sine apostolico indulto, licite ordinare non potest.

956 條 - 關於授與神品於世俗人,僅以領受人之住所及出生地,或無出生地時,其住所地之座堂區主教爲本主教;其無出生地而僅有住所地之領受人,應以發誓而堅固其終身不脫離該座堂區之意志;但領受人如爲曾經領受初剪髮之人座堂區人,或依第九百六十九條第二項之規定,將在其他座堂區內任職務之人,或依第九百六十四條第四目所規定之在修會內曾經發願之人者,不在此限.

Can. 956. - Episcopus proprius, quod attinet ad ordinationem saecularium, est tantum Episcopus dioecesis in qua promovendus habeat domicilium una cum origine aut simplex domicilium sine origine; sed in hoc altero casu promovendus debet animum in dioecesi perpetuo manendi iureiurando firmare, nisi agatur de promovendo ad ordines clerico qui dioecesi per primam tonsuram iam incardinatus est, vel de promovendo alumno, qui servitio alius dioecesis destinatur ad normam can. 969, § 2, vel de promovendo religioso professo, de quo in can. 964, n. 4.

957 條 - 1 項 - 關於授與神品,凡宗座代牧及宗座監督,無座堂區之父老長及正教長以有主教神品爲限,均視同座堂區主教.

Can. 957. - § 1. Vicarius ac Praefectus Apostolicus, Abbas vel Praelatus *nullius*, si charactere episcopali polleant, Episcopo dioecesano aequiparantur quod pertinet ad ordinationem.

2 項 - 前項人如爲無主教神品者,以在本區域內任職務時爲限,仍得依第九百五十六條之規定,授與初剪髮禮及小神品於所屬之世俗人,及於提出依法應有之解發書之其他人;如在本條所規定範圍外授與神品者無效.

§ 2. Si episcopali charactere careant, possunt nihilominus in proprio territorio et durante tantum munere, conferre primam tonsuram et ordines minores tum propriis subditis saecularibus ad normam can. 956, tum aliis qui litteras dimissorias iure requisitas exhibeant; ordinatio extra hos fines ab eisdem peracta irrita est.

958 條 - 1 項 - 凡下列各目所指定之人,均得授與解發書於世俗人;但以在本區域內有管理權時爲限:

Can. 958. - § 1. Litteras dimissorias pro saecularibus dare possunt, quandiu iurisdictionem in territorio retinent:

1 目 - 本主教依第三百三十四條第三項之規定,取得本座堂區者,其未領受祝聖者亦同;

1° Episcopus proprius, postquam possessionem suae dioecesis legitime ceperit ad normam can. 334, § 3, licet nondum consecratus;

2 目 - 總代理人;但以受得主教特別委任者爲限;

2° Vicarius Generalis, ex speciali tamen Episcopi mandato;

3目 - 座堂會議院代理人於主教座出缺後滿一年,而曾得其會議院之同意者;於此一年內以有緊急情形,即曾受得或將受得聖祿職者或與座堂區有重要關係時爲限,如得其會議院之同意速授與一定職務;

3º De Capituli consensu Vicarius Capitularis post annum a sede vacante; intra annum vero solis arctatis ratione beneficii recepti vel recipiendi, aut ratione certi alicuius officii, cui propter necessitatem dioecesis sine dilatione sit providendum;

4目 - 宗座代牧及宗座監督,無座堂區父老長,及正教長雖無主教神品,對於大神品亦同.

4º Vicarius ac Praefectus Apostolicus, Abbas vel Praelatus *nullius,* licet episcopali charactere careant, etiam ad ordines maiores.

2項 - 座堂會議院代理人,不宜授與解發書於曾經被主教拒絕之人.

§ 2. Vicarius Capitularis litteras dimissorias ne concedat iis qui ab Episcopo reiecti fuerunt.

959 條 - 凡得授與領受神品之解發書者,如兼有授與神品必要之權時,亦得自己授與該神品.

Can. 959. - Qui potest litteras dimissorias ad ordines recipiendos dare, potest quoque eosdem ordines conferre per se ipse, si necessariam ordinis potestatem habeat.

960 條 - 1項 - 非有依第九百九十三條至第一千條所規定應有之證據,不得授與解發書.

Can. 960. - § 1. Litterae dimissoriae ne concedantur, nisi habitis antea omnibus testimoniis, quae iure exiguntur ad normam can. 993-1000.

2項 - 凡本主教以外之主教,如於收受解發書後,依第九百九十四條第三項之規定,尚須有新證據時,應於收受新證據後,始得授與神品.

§ 2. Si post datas ab Ordinario litteras dimissorias nova testimonia necessaria sint ad normam can. 994, § 3, Episcopus alienus ne ordinet, antequam eadem receperit.

3項 - 授與神品之主教,對於領受人於領受神品以前,繼續在其座堂區內居住,依第九百九十四條之規定滿得生阻礙之期間者,應自己直接收集證據.

§ 3. Quod si promovendus tempus sufficiens ad contrahendum impedimentum ad normam mem. can. 994 transegerit in ipsa dioecesi Episcopi ordinantis, hic testimonia directe colligat.

961 條 - 凡本主教連羅馬城近郊樞機主教在內,均得寄送解發書於服從宗座之任何主教;但除有宗座之勅准外,不得寄送領受神品人與異儀式之主教.

Can. 961. - Litterae dimissoriae mitti possunt ab Episcopo proprio, etiam Cardinali Episcopo suburbicario, ad quemlibet Episcopum, communionem cum Sede Apostolica habentem, excepto tantum, citra apostolicum indultum, Episcopo ritus diversi a ritu promovendi.

962 條 - 凡主教於收受法定解發書後,得授與神品於其他正權力人所屬之人;但以對於該書無疑義,並遵守第九百九十四條第三項之規定爲限.

Can. 962. - Quilibet Episcopus, acceptis legitimis litteris dimissoriis, alienum subditum licite ordinat, dumnodo ipse de germana litterarum fide dubitare nullatenus possit, salvo praescripto can. 994, § 3.

963 條 - 授與解發書人或其後任,均得限制或撤回解發書;但授與人之權力雖消滅而其已經授與之解發書不因而消滅.

Can. 963. - Litterae dimissoriae possunt ab ipso concedente vel ab eius successore limitari aut revocari, sed semel concesae non exstinguuntur resoluto iure dantis.

964 條・關於授與神品於修會員,應遵守下列各目之規定:

1 目・凡專管規修會院之父老長,連非無座堂區之父老長在內,均得授與初剪髮及小神品;但以領受神品人至少發常典願而爲其屬下人,並以父老長爲司祭及曾經適法受得父老長降福者爲限.如於此範圍外授與神品無效,並廢除凡與此相牴觸之特別權利;但授與神品人爲主教神品者不在此限.

2 目・凡主教非於收受本修會上憲之解發書後,不得授與神品於特屬修會員.

3 目・修會長得授與解發書於第五百七十四條所規定之發常典願人;但以因領受初剪髮及小神品爲限.

4 目・授與神品於任何修會之其他一切修會員,依授與世俗人應守之同一規定爲之,廢除所頒賜於修會長之關於因領受大神品,而授與解發書於曾發定期願人之任何勅准.

965 條・修會長應以領受神品人修會房宇所在地之座堂區主教,爲其發送解發書之主教.

966 條・1 項・修會長以得本座堂區主教之准許,或主教爲異儀式人或未在本區域,或未依第一千零零六條第二項規定之最近法定時期授受神品,或主教座出缺而管理座堂區人無主教神品時爲限,始得發送解發書於其他主教.

2 項・授與神品之主教每次授與,均應依原主教府之確實證據,認明前項規定之事實.

967 條・修會長不得因欺瞞本座堂區主教,而遣所屬人赴其他修會房宇,或故意遲至主教不在區域或不授與神品時,授與解發書.

Can. 964. - Quod attinet ad ordinationem religiosorum:

1º Abbas regularis de regimine, etsi sine territorio *nullius*, potest conferre primam tonsuram et ordines minores, dummodo promovendus sit ipsi subditus vi professionis saltem simplicis, ipse vero sit presbyter et benedictionem abbatialem legitime acceperit. Extra hos fines, ordinatio, ab eodem collata, revocato quolibet contrario privilegio, est irrita, nisi ordinans charactere episcopali polleat;

2º Religiosi exempti a nullo Episcopo ordinari licite possunt sine litteris dimissoriis proprii Superioris maioris;

3º Superiores professis votorum simplicium, de quibus in can. 574, litteras dimissorias concedere possunt dumtaxat ad primam tonsuram et ordines minores;

4º Ordinatio ceterorum omnium alumnorum cuiusvis religionis regitur iure saecularium, revocato quolibet indulto Superioribus concesso dandi professis a votis temporariis litteras dimissorias ad ordines maiores.

Can. 965. - Episcopus ad quem Superior religiosus litteras dimissorias mittere debet, est Episcopus dioecesis, in qua sita est domus religiosa, ad cuius familiam pertinet ordinandus.

Can. 966. - § 1. Tunc tantum Superior religiosus ad alium Episcopum litteras dimissorias mittere potest, cum Episcopus dioecesanus licentiam dederit, aut sit diversi ritus, aut sit absens, aut non sit ordinationem habiturus proximo legitimo tempore ad normam can. 1006, § 2, vel denique cum dioecesis vacet nec eam regat qui charactere episcopali polleat.

§ 2. Necesse est ut singulis in casibus id Episcopo ordinaturo constet ex authentico Curiae episcopalis testimonio.

Can. 967. - Caveant Superiores religiosi ne in fraudem Episcopi dioecesani subditum ordinandum ad aliam religiosam domum mittant, aut concessionem litterarum dimissoriarum de industria in id tempus differant, quo Episcopus vel abfuturus, vel nullas habiturus sit ordinationes.

第二章
神品之領受人

CAPUT II.
De subiecto sacrae ordinationis.

968 條 - 1 項 - 僅曾經領受聖洗之男子,始得有效領受聖神品;經本正權力人認爲有依聖法律之資格,並無違法或阻礙情事之人,始得適法領受聖神品.

2 項 - 凡有違法或其他阻礙情事之人,雖於領受神品後,非因本人之罪過而發生者,均禁止其行使曾經領受之神品權.

Can. 968. - § 1. Sacram ordinationem valide recipit solus vir baptizatus; licite autem, qui ad normam sacrorum canonum debitis qualitatibus, iudicio proprii Ordinarii, praeditus sit, neque ulla detineatur irregularitate aliove impedimento.

§ 2. Qui irregularitate aliove impedimento detinentur, licet post ordinationem etiam sine propria culpa exorto, prohibentur receptos ordines exercere.

969 條 - 1 項 - 非本主教認爲於座堂區之堂有必要或利益之任何世俗人,不得授與神品.

2 項 - 本主教所屬之人,如約定依法出本座堂區而入其他座堂區,在該座堂區內將來担任職務時,不禁止原主教授與神品.

Can. 969. - § 1 Nemo ex saecularibus ordinetur, qui iudicio proprii Episcopi non sit necessarius vel utilis ecclesiis dioecesis.

§ 2. Non prohibetur tamen Episcopus proprium promovere subditum, qui in futurum, praevia legitima excardinatione et incardinatione, servitio alius dioecesis destinetur.

970 條 - 主教或修會上憲得因任何理由,連祕密理由及不用審判程序者在內,禁止其所屬教士進級神品;但不得妨礙其訴願於宗座,或如修會員被其省長禁止進級神品,訴願於修會總長.

Can. 970. - Proprius Episcopus vel Superior religiosus maior potest suis clericis ex quavis canonica causa, occulta quoque, etiam extraiudicialiter, ascensum ad ordines interdicere, salvo iure recursus ad Sanctam Sedem, vel etiam ad Moderatorem generalem, si agatur de religiosis quibus ascensum interdixerit Superior provincialis.

971 條 - 凡因任何理由用任何方法,強迫任何人任教士之職位,或阻止凡有法定資格之人任之者,均爲犯重大之罪.

Can. 971. - Nefas est quemquam, quovis modo, ob quamlibet rationem, ad statum clericalem cogere, vel canonice idoneum ab eodem avertere.

972 條 - 1 項 - 對於志願領受神品者,應注意自其幼年卽收留於修道院內,而志願領受人均應在該院居住至少滿讀神學之全時期;但正權力人本於良心之重責在特別情形內,因重大理由而寬免之者,不在此限.

Can. 972. - § 1. Curandum ut ad sacros ordines adspirantes inde a teneris annis in Seminario recipiantur; sed omnes ibidem commorari tenentur saltem per integrum sacrae theologiae curriculum, nisi Ordinarius in casibus peculiaribus, gravi de causa, onerata eius conscientia, dispensaverit.

2 項 - 對於志願領受神品人之適法在修院外居住者,應委託熱心及適宜之司祭爲監督,並訓練其進修德行.

§ 2. Qui ad ordines adspirant et extra Seminarium legitime morantur, commendentur pio et idoneo sacerdoti, qui eis invigilet eosque ad pietatem informet.

第一頁
神品領受人應有之資格

973 條 - 1 項 - 僅對於決心陞司祭品，並推測其將來能爲適當之司祭者，得授與初剪髮及神品.

2 項 - 曾經領受神品人，如拒絕領受較高之神品等級時，主教不得強迫其領受，除有法定阻礙或主教認爲有其他重大理由外，亦不得禁止其行使所領受之神品等級.

3 項 - 主教非對於因實際證據確認爲有法定資格之人，不得授與以神品，否則不但自己犯重大之罪，而且有同他人負犯罪責任之危險.

974 條 - 1 項 - 凡人必須具備下列各目之條件，始得領受神品:

1 目 - 曾經領受堅振;

2 目 - 與所領受之神品有相當品行;

3 目 - 法定年齡;

4 目 - 相當學問;

5 目 - 曾經領受低級神品;

6 目 - 遵守間隔期間;

7 目 - 如領受大神品時，應有法定之收入權利.

2 項 - 關於祝聖主教，應遵守第三百三十一條之規定.

975 條 - 不得授與副助祭神品於未滿二十一歲人;助祭神品於未滿二十二歲人;司祭神品於未滿二十四歲人.

976 條 - 1 項 - 不得對於未開始讀神學之世俗人或修會員授與初剪髮.

2 項 - 除遵守第九百七十五條之規定外，並不得授與副助祭神品於未至

ART. I.
De requisitis in subiecto sacrae ordinationis.

Can. 973. - § 1. Prima tonsura et ordines illis tantum conferendi sunt, qui propositum habeant ascendendi ad presbyteratum et quos merito coniicere liceat aliquando dignos futuros esse presbyteros.

§ 2. Ordinatus tamen qui superiores ordines recipere recuset, nec potest ab Episcopo ad eos recipiendos cogi, nec prohiberi a receptorum ordinum exercitio, nisi impedimento canonico detineatur aliave gravis, iudicio Episcopi, obsit causa.

§ 3. Episcopus sacros ordines nemini conferat quin ex positivis argumentis moraliter certus sit de eius canonica idoneitate; secus non solum gravissime peccat, sed etiam periculo sese committit alienis communicandi peccatis.

Can. 974. - § 1. Ut quis licite ordinari possit, requiruntur:

1º Recepta sacra confirmatio;

2º Mores ordini recipiendo congruentes;

3º Aetas canonica;

4º Debita scientia;

5º Ordinum inferiorum susceptio;

6º Interstitiorum observatio;

7º Titulus canonicus, si agatur de ordinibus maioribus.

§ 2. Quod pertinet ad consecrationem episcopalem, servetur praescriptum can. 331.

Can. 975. - Subdiaconatus ne conferatur ante annum vicesimum primum completum; diaconatus ante vicesimum secundum completum; presbyteratus ante vicesimum quartum completum.

Can. 976. - § 1. Nemo sive saecularis sive religiosus ad primam tonsuram promoveatur ante inceptum cursum theologicum.

§ 2. Firmo praescripto can. 975, subdiaconatus ne conferatur, nisi exeunte tertio cursus theologic

神學科之第三年之將終時;助祭神品於未開始第四年時;司祭神品於未至第四年過半時之人.

anno; diaconatus, nisi incepto quarto anno; presbyteratus, nisi post medietatem eiusdem quarti anni.

3 項 - 應非私讀神學科,應依第一千三百六十五條所規定之課程,在特別因此目的而設立神學院內讀之.

§ 3. Cursus theologicus peractus esse debet non privatim, sed in scholis ad id institutis secundum studiorum rationem can. 1365 determinatam.

977 條 - 應隨等級之次序授與神品,故嚴禁越級授與之.

Can. 977. - Ordines gradatim conferendi sunt ita ut ordinationes per saltum omnino prohibeantur.

978 條 - 1 項 - 授與神品時,應守間隔期間,以便曾經領受神品之人於此期間內,按主教之命令,訓練其已經領受之神品事務.

Can. 978. - § 1. In ordinationibus serventur temporum interstitia quibus promoti in receptis ordinibus, secundum Episcopi praescriptum, sese exerceant.

2 項 - 主教得以其明智意見,定授與初剪髮禮與授與管堂門神品間,及授與每一小神品間之間隔期間;輔祭人至少實行本職務滿一年後,主教不得授與以副助祭神品;副助祭人及助祭人非至少實行本職務滿三月後,不得授與以司祭神品;但主教認爲其他辦法於教會爲必要或有較大利益者,不在此限.

§ 2. Interstitia primam tonsuram inter et ostiariatum vel inter singulos ordines minores prudenti Episcopi iudicio committuntur; acolythus vero ad subdiaconatum, subdiaconus ad diaconatum, diaconus ad presbyteratum ne antea promoveantur, quam acolythus unum saltem annum, subdiaconus et diaconus tres saltem menses in suo quisque ordine fuerint versati, nisi necessitas aut utilitas Ecclesiae, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

3 項 - 非得宗座之特別准許,不得於同一日授與小神品與副助祭神品,或授與二大神品;廢除凡與此相牴觸之習慣;並不得同時授與初剪髮與每一小神品,或同時授與四小神品.

§ 3. Nunquam tamen, nisi de peculiari licentia Romani Pontificis, minores ordines cum subdiaconatu duove sacri ordines uno eodemque die, reprobata quavis contraria consuetudine, conferantur; imo nec primam tonsuram conferre licet una cum aliquo ex ordinibus minoribus, neque omnes ordines minores una simul.

979 條 - 1 項 - 關於世俗教士之有聖祿職之權利爲法定收入權;如無該職務時,其法定收入權爲家產權或卹金權.

Can. 979.- § 1. Pro clericis saecularibus titulus canonicus est titulus beneficii, eoque deficiente, patrimonii aut pensionis.

2 項 - 前項收入權應爲安全及領受神品人終身得享受之權利,並應按由正權力人於適合地方及時代之情形所設之規定,確實足以維持其生活.

§ 2. Hic titulus debet esse et vero securus pro tota ordinati vita et vere sufficiens ad congruam eiusdem sustentationem, secundum normam ab Ordinariis pro diversis locorum et temporum necessitatibus et adiunctis dandas.

980 條 - 1 項 - 凡領受大神品人如喪失其收入權,應籌畫其他收入權;但主教認爲有其他相當生活方法者,不在此限.

Can. 980. - § 1. Ordinatus in sacris, si titulum amittat, alium sibi provideat, nisi, iudicio Episcopi, eius congruae sustentationi aliter cautum sit.

2項 - 除有宗座勅准外,凡明知其所屬人無法定收入權,而仍授與或准許他人授與大神品者,其本人及後任於該大神品人窮乏時,均有爲其籌畫必要生活費之義務,至有相當生活方法時爲止.

3項 - 主教授與神品於未有收入權之任何人,而訂立契約,約定領受神品人不向主教要求生活費者,其契約無效.

§ 2. Qui, citra apostolicum indultum, suum subditum in sacris sine titulo canonico scienter ordinaverint aut ordinari permiserint, debent ipsi eorumque successores eidem egenti alimenta necessaria praebere, donec congruae eiusdem sustentationi aliter provisum fuerit.

§ 3. Si Episcopus aliquem ordinaverit sine titulo canonico cum pacto ut ordinatus non petat ab ipso alimenta, hoc pactum omni vi caret.

981 條 - 1項 - 第九百七十九條第一項所指定之各收入權,如完全不能行使時,得以服務座堂區,如在傳信聖部所管地域內者,以其服務傳教區,補償爲其收入權;但以領受神品人發誓獻身以屬隨時正權力人之管理,而終身服務於座堂區或傳教區者爲限.

Can. 981. - § 1. Si ne unus quidem ex titulis de quibus in can. 979, § 1, praesto sit, suppleri potest titulo servitii dioecesis, et, in locis Sacrae Congregationi de Prop. Fide subiectis, titulo missionis, ita tamen ut ordinandus, iureiurando interposito, se devoveat perpetuo dioecesis aut missionis servitio, sub Ordinarii loci pro tempore auctoritate.

2項 - 主教如以服務堂或傳教區爲收入權而授與神品時,應負担授與該司祭以足維持相當生活之聖祿職,或其他職務或救助之義務.

§ 2. Ordinarius presbytero, quem promoverit titulo servitii ecclesiae vel missionis, debet beneficium vel officium vel subsidium, ad congruam eiusdem sustentationem sufficiens, conferre.

982 條 - 1項 - 關於規修會員以特典願爲其收入權,此權通常稱爲神貧權.

Can. 982. - § 1. Pro regularibus titulus canonicus est sollemnis religiosa professio seu titulus, ut dicitur, paupertatis.

2項 - 關於發終身常典願之修會員,依本會規則,以「共同食桌」或「集合修會」或其他類似之事項,爲其收入權.

§ 2. Pro religiosis votorum simplicium perpetuorum est titulus *mensae communis, Congregationis* aliusve similis, ad normam constitutionum.

3項 - 其他修會員關於授與神品應有之收入權,以關於世俗人之規定爲其規定.

§ 3. Ceteri religiosi, etiam ad ordinationis titulum quod attinet, iure saecularium reguntur.

第二頁
違法及其他阻礙

ART. II.
De irregularitatibus aliisque impedimentis.

983 條 - 除下列條文所規定之因缺點或犯罪而發生之違法外,不得有永久之其他違法.

Can. 983. - Nullum impedimentum perpetuum quod venit nomine *irregularitatis,* sive ex defectu sit sive ex delicto, contrahitur, nisi quod fuerit in canonibus qui sequitur expressum.

984 條 - 凡下列各目所指定之人,均爲因缺點而爲違法者:

Can. 984. - Sunt irregulares ex defectu:

1目 - 非法生者,無論非法生之事實爲公然或祕密者,均在內;但被寬免視爲適法生者或發特典願者,不在此限;

2目 - 身體殘廢者,即因身體衰弱不能妥善,或因醜形怪狀不能適宜實行祭台上之職務者;但應以較重大之缺點爲阻止實行適法領受之神品職務之原因,並不得僅因此缺點而禁止實行凡能實行之行爲;

3目 - 現爲或曾爲癲癇或精神錯亂或負魔者;如於領受神品後始有此種情形,而確認其曾經完全脫免之者,以所屬人爲限,正權力人得再准許其實行已經領受神品之職務;

4目 - 曾經數次結婚者,即凡接續有效結二或多次婚姻者;

5目 - 法律上之破廉恥者;

6目 - 曾經判決處人以死刑之審判官;

7目 - 以執行死刑爲職業者,及於執行死刑時,自動實行直接助力者.

1º Illegitimi, sive illegitimitas sit publica sive occulta, nisi fuerint legitimati vel vota sollemnia professi;

2º Corpore vitiati qui secure propter debilitatem, vel decenter propter deformitatem, altaris ministerio defungi non valeant. Ad impediendum tamen exercitium ordinis legitime recepti, gravior requiritur defectus, neque ob hunc defectum prohibentur actus qui rite poni possunt;

3º Qui epileptici vel amentes vel a daemone possessi sunt vel fuerunt; quod si post receptos ordines tales evaserint et iam liberos esse certo constet, Ordinarius potest suis subditis receptorum ordinum exercitium rursus permittere;

4º Bigami, qui nempe duo vel plura matrimonia valida successive contraxerunt;

5º Qui infamia iuris notantur;

6º Iudex qui mortis sententiam tulit;

7º Qui munus carnificis susceperint eorumque voluntarii ac immediati ministri in exsecutione capitalis sententiae.

985 條 - 下列各目所指定之人,爲因犯罪而違法者:

1目 - 背天主教人,異教人,裂教人;

2目 - 除於最緊急必要時外,而不阻止非公教人用任何方式授與自己以聖洗者;

3目 - 因婚姻或大神品或修會願而被拘束之人,連發常典願或定時願在內,竟故意爲無效結婚或爲僅依國法有效結婚之行爲者;凡人如與因發同一願或曾結有效之婚姻,而被拘束之婦女爲之者亦同;

4目 - 故意犯殺人罪或墮胎罪而既遂者,凡幫助犯之者亦同;

Can. 985. - Sunt irregulares ex delicto:

1º Apostatae a fide, haeretici, schismatici;

2º Qui, praeterquam in casu extremae necessitatis, baptismum ab acatholicis quovis modo sibi conferri siverunt;

3º Qui matrimonium attentare aut civilem tantum actum ponere ausi sunt, vel ipsimet vinculo matrimoniali aut ordine sacro aut votis religiosis etiam simplicibus ac temporariis ligati, vel cum muliere iisdem votis adstricta aut matrimonio valido coniuncta;

4º Qui voluntarium homicidium perpetrarunt aut foetus humani abortum procuraverint, effectu secuto, omnesque cooperantes;

5目 - 斷自己或他人之肢體者，或故意自殺而未遂者；

6目 - 教士因實行被禁止之內外科醫術而致人於死者；

7目 - 凡無大神品人或犯因對人懲治或報復，或對地方所處之法定罰而至被禁止之人，仍實行與領受大神品人所保留之神品行爲者.

5° Qui seipsos vel alios mutilaverunt vel sibi vitam adimere tentaverunt;

6° Clerici medicam vel chirurgicam artem sibi vetitam exercentes, si exinde mors sequatur;

7° Qui actum ordinis, clericis in ordine sacro constitutis reservatum, ponunt, vel eo ordine carentes, vel ab eius exercitio poena canonica sive personali, medicinali aut vindicativa, sive locali prohibiti.

986 條 - 前條規定之罪以係大罪，及除第九百八十五條第二目之規定外，而公然或祕密之外形犯罪，於領受聖洗後犯之者爲限，始成立違法.

Can. 986. Haec delicta irregularitatem non pariunt, nisi fuerint gravia peccata, post baptismum perpetrata, salvo praescripto can. 985, n. 2, itemque externa, sive publica sive occulta.

987 條 - 下列各目所指定之人，爲單純被阻礙者:

1目 - 非公教人之子女以其父母堅持錯誤者爲限；

2目 - 有妻之男子；

3目 - 任教士所被禁止，並有清算義務之職務或管理財產之事務者，至辭卸職務或管理財產事務，並清算後而爲無責任之人時爲止；

4目 - 按奴隸之本意義爲奴隸者，以至回復自由權時爲止；

5目 - 凡依國法應服普通軍役之義務，而未盡其義務者；

6目 - 凡新奉教之人，至經正權力人試驗認爲滿足時爲止；

7目 - 事實上之破廉恥，而正權力人認爲其情形在繼續中者.

Can. 987. - Sunt simpliciter impediti:

1° Filii acatholicorum, quamdiu parentes in suo errore permanent;

2° Viri uxorem habentes;

3° Qui officium vel administrationem gerunt clericis vetitam cuius rationes reddere debeant, donec, deposito officio et administratione atque rationibus redditis, liberi facti sint;

4° Servi servitute proprie dicta ante acceptam libertatem;

5° Qui ad ordinarium militare servitium civili lege adstringuntur, antequam illud expleverint;

6° Neophyti, donec, iudicio Ordinarii, sufficienter probati fuerint;

7° Qui infamia facti laborant, dum ipsa, iudicio Ordinarii, perdurat.

988 條 - 不得因不知缺點或犯罪之違法，或不知阻礙而免除法律之拘束.

Can. 988. - Ignorantia irregularitatum sive ex delicto sive ex defectu atque impedimentorum ab eisdem non excusat.

989 條 - 違法及阻礙之數，隨其原因之類別而增加，不隨反復爲同一原因之行爲之次數而增加；但因故意殺人而成立之違法，不在此限.

Can. 989. - Irregularitates et impedimenta multiplicantur ex diversis eorundem causis, non autem ex repetitione eiusdem causae, nisi agatur de irregularitate ex homicidio voluntario.

990 條 - 1 項 - 正權力人得自己或委託他人寬免自己所屬人因祕密犯罪而成立之一切違法;但第九百八十五條第四目所規定,及其他曾經提起訴訟於法院之違法,不在此限.

Can. 990. - § 1. Licet Ordinariis vel per se vel per alium suos subditos dispensare ab irregularitatibus omnibus ex delicto occulto provenientibus ea excepta de qua in can. 985, n. 4 aliave deducta ad forum iudiciale.

2 項 - 凡告解司祭如遇有祕密及緊急情形而不能向正權力人請示,並有重大損害或喪失名譽之危險時,亦享有與前項規定相同之權力;但以使領受告解人得行使曾經所領受之神品等級爲目的爲限.

§ 2. Eadem facultas competit cuilibet confessario in casibus occultis urgentioribus in quibus Ordinarius adiri nequeat et periculum immineat gravis damni vel infamiae, sed ad hoc dumtaxat ut poenitens ordines iam susceptos exercere licite valeat.

991 條 - 1 項 - 請求寬免違法或阻礙之請求書,應陳述一切違法及阻礙之事實;否則普通寬免,除第九百九十條第一項但書所載之違法外,如因善意而未陳述者有效,因惡意而未陳述者無效.

Can. 991. - § 1. In precibus pro irregularitatum ac impedimentorum dispensatione, omnes irregularitates ac impedimenta indicanda sunt; secus dispensatio generalis valebit quidem etiam pro reticitis bona fide, iis exceptis quae in can. 990, § 1 excipiuntur, non autem pro reticitis mala fide.

2 項 - 對於因故意殺人而成立之違法,亦應陳述犯罪之次數,否則寬免無效.

§ 2. Si agatur de irregularitate ex homicidio voluntario, etiam numerum delictorum exprimendus est sub poena nullitatis concedendae dispensationis.

3 項 - 爲領受神品所頒賜之普通寬免,爲大神品亦有效;其受得寬免人,除不得在樞機會議內被授與聖祿職外,得受得其他一切聖祿職,連管理靈魂之職務在內,惟不得被任爲樞機大臣,主教,無座堂區父老長及正教長,特屬教士修會之上憲.

§ 3. Dispensatio generalis ad ordines valet pro ordinibus quoque maioribus; et dispensatus potest obtinere beneficia non consistorialia etiam curata, sed renuntiari nequit S. R. E. Cardinalis, Episcopus, Abbas vel Praelatus *nullius*, Superior maior in religione clericali exempta.

4 項 - 於行聖事外在內場所頒賜之寬免,應以書面爲之;並應抄錄於教府之祕密書本內作爲證據.

§ 4. Dispensatio, in foro interno non sacramentali concessa, scripto consignetur; et de ea in secreto Curiae libro constare debet.

第三章
領受聖神品前應作成之事件

CAPUT III.
De iis quae sacrae ordinationi praeire debent.

992 條 - 凡將領受神品之世俗人或修會員,應於領受神品前相當時期內,自己或委託他人表示自己之意志於主教,或在此事上代主教權者.

Can. 992. - Omnes tum saeculares tum religiosi ad ordines promovendi per se ipsi vel per alios Episcopo aliive qui Episcopi hac in re vices gerat, suum propositum ante ordinationem opportuno tempore aperiant.

993 條 - 凡世俗人,或關於領受神品而應守與世俗人同一規定之修會員,均應提交下列各目所指定之證書:

1 目 - 最後領受神品之證書,如領受初剪髮時,其曾經領受聖洗及堅振之證書;

2 目 - 依第九百七十六條所規定,每神品等級之讀書課程所已讀畢之證書;

3 目 - 修道院長,或如志願人在修道院外被委託於其他司祭時,其司祭對於志願人之善良品行之證書;

4 目 - 領受神品人在正權力人之區域內居住,滿得生法定阻礙之期間者,其正權力人之證書;

5 目 - 領受神品人爲修會員時,其修會上憲之證書.

994 條 - 1 項 - 領受神品人能生法定阻礙之期間,於通常情形關於軍人爲三月,關於其他人自有生殖能力後爲六月;惟授與神品之主教,得本其學識經驗,斟酌對於居住較短之時期,及有生殖能力以前之時期,要求證書.

2 項 - 如區域正權力人自己不認識領受神品人,並不能因他人而知之,以致不能保證其在自己之區域內居住未生任何阻礙,或因領受神品人周遊多數座堂區,以致要求一切證書爲不能或最困難時,正權力人應至少使該領受神品人發補充誓.

3 項 - 領受神品人於受得證書後,領受神品前,復在同一區域內居住滿第一項規定之期間者,其區域正權人之新證書尤爲必要.

995 條 - 1 項 - 修會長之證書內,不但應證明領受神品人曾發會願而爲其本人所管理之修會院人,並應證明領受神品人曾經讀畢應讀之書,及其他依法律之必要事件.

Can. 993 - Promovendi saeculares aut religiosi qui, quod pertinet ad ordinationem, saecularium iure reguntur, afferant:

1° Testimonium ultimae ordinationis aut, si de prima tonsura agatur, recepti baptismatis et confirmationis;

2° Testimonium de peractis studiis, pro singulis ordinibus, ad normam can. 976, requisitis;

3° Testimonium rectoris Seminarii, aut sacerdotis cui candidatus extra Seminarium commendatus fuerit, de bonis eiusdem candidati moribus;

4° Testimoniales litteras Ordinarii loci in quo promovendus tantum temporis moratus est ut canonicum impedimentum contrahere ibi potuerit;

5° Testimoniales Superioris maioris religiosi, si cui religioni promovendus adscriptus sit.

Can. 994. - § 1. Tempus quo promovendus potuit canonicum impedimentum contrahere est, regulariter, pro militibus trimestre, pro aliis semestre post pubertatem; sed Episcopus ordinans pro sua prudentia exigere potest litteras testimoniales etiam ob brevius commorationis tempus, et ob tempus quoque quod pubertatem antecessit.

§ 2. Si loci Ordinarius neque per se neque per alios promovendum satis noverit, ut testari possit eum, tempore quo in suo territorio moratus est, nullum canonicum impedimentum contraxisse, aut si promovendus per tot dioeceses vagatus sit ut impossibile vel nimis difficile evadat omnes litteras testimoniales exquirere, provideat Ordinarius saltem per iuramentum suppletorium a promovendo praestandum.

§ 3. Si post obtentas litteras testimoniales et ante peractam ordinationem, promovendus praedicto temporis spatio in eodem territorio rursus moratus sit, novae litterae testimoniales Ordinarii loci necessariae sunt.

Can. 995. - § 1. Etiam Superior religiosus suis litteris dimissoriis non solum testari debet promovendum professionem religiosam emisisse et esse de familia domus religiosae sibi subditae, sed etiam de studiis peractis, deque aliis iure requisitis,

2項 - 主教接收前項解發書後,無須要求其他證書.

§ 2. Episcopus, acceptis iis litteris dimissoriis, aliis testimonialibus litteris non indiget.

996 條 - 1項 - 凡領受神品之世俗人或修會員,應先仔細被考試關於將領受之神品等級學識.

Can. 996. - § 1. Quilibet promovendus sive saecularis sive religiosus debet praevium ac diligens examen subire circa ipsum ordinem suscipiendum.

2項 - 凡領受大神品人,關於其他神學之部分,亦應被考試.

§ 2. Promovendi vero ad sacros ordines in aliis quoque de sacra theologia tractationibus periculum faciant.

3項 - 主教對於將領受神品有指定考試方式及主考人,並應被考試之神學部分之權力義務.

§ 3. Episcoporum est statuere qua methodo, coram quibus examinatoribus et quibus in tractationibus sacrae theologiae promovendi periculum facere debeant.

997 條 - 1項 - 對於世俗教士及修會員實行前項之考試,應由凡有正權力授與神品或解發書之區域正權力人爲之;如有正當理由而實際授與神品之主教,並甘願担負考試之義務時,得委託該主教爲之.

Can. 997. - § 1. Hoc examen sive pro clericis saecularibus sive pro religiosis recipit loci Ordinarius qui iure proprio ordinat, aut dat dimissorias litteras; qui tamen potest quoque, ex iusta causa, illud Episcopo ordinaturo commitere, qui id oneris suscipere velit.

2項 - 主教授與神品於隸屬於他人之世俗人或修會員時,如該志願人依前項之規定,提出適法解發書以證明其爲曾被考試,及被承認爲適當之人者,得視爲已足,而非應爲已足;如本於良心認爲該志願人不適當時,仍不得授與神品.

§ 2. Episcopus alienum subditum sive saecularem sive religiosum ordinans cum legitimis litteris dimissoriis, quibus asseritur candidatus examinatum fuisse ad normam § 1, et idoneum repertum, potest huic attestationi acquiescere, sed non tenetur; et si pro sua conscientia censeat candidatum non esse idoneum, eum ne promoveat.

998 條 - 1項 - 除曾發終身特典或常典願之修會員外,凡領受各大神品人之姓名,應於各志願人之堂域之堂內公然預告之;如正權力人按自己之學識經驗,認爲有正當理由時,得寬免該預告,並得命令併在其他堂內預告,亦得將預告之方式易爲布告貼於堂門扇上數日,而其期間應至少一日爲瞻禮日.

Can. 998. - § 1. Nomina prmovendorum ad singulos sacros ordines, exceptis religiosis a votis perpetuis sive sollemnibus sive simplicibus, publice denuntientur in paroeciali cuiusque candidati ecclesia; sed Ordinarius pro sua prudentia potest tum ab hac publicatione dispensare ex iusta causa, tum praecipere ut in aliis quoque ecclesiis peragatur, tum publicationi substituere publicam ad valvas ecclesiae affixionem per aliquot dies, in quibus unus saltem dies festus comprehendatur.

2項 - 實行預告應於依法應守之瞻禮日,在堂內舉行正彌撒時爲之,或於其他日在堂內有較大之聚會時爲之.

§ 2. Publicatio fiat die festo depraecepto in ecclesia inter Missarum sollemina aut alia die et hora quibus maior populi frequentia in ecclesia habeatur.

3項 - 如於預告後六月內,志願人未領受神品時,應復行預告;但正權力人另有命令時,不在此限.

§ 3. Si sex intra menses candidatus promotus non fuerit, repetatur publicatio, nisi aliud Ordinario videatur.

999 條 · 凡信友如知領受聖神品之阻礙者,担負於授與神品前通知正權力人或堂域司祭之義務.

Can. 999. · Omnes fideles obligatione tenentur impedimenta ad sacros ordines, si qua norint, Ordinario vel parocho ante sacram ordinationem revelandi.

1000 條 · 1 項 · 正權力人宜命令實行預告之堂域司祭,並如認爲顯有利益時,宜命令他人謹愼向誠實人察問關於領受神品人之品行,態度,而向教府呈送報告書,報告察問及預告之結果.

Can. 1000. · § 1. Parocho qui publicationem peragit, et etiam alii, si id expedire videatur, Ordinarius committat ut de ordinandorum moribus et vita a fide dignis diligenter exquirat et litteras testimoniales, ipsam investigationem et publicationem referentes, ad Curiam transmittat.

2 項 · 前項正權力人如認爲必要或相宜時,不得不實行其他追究,連私追究在內.

§ 2. Idem Ordinarius alias percontationes etiam privatas, si id necessarium aut opportunum iudicaverit, facere ne omittat.

1001 條 · 1 項 · 凡領受初剪髮或小神品者,應先行至少滿三日之避靜;凡領受大神品者,應先至少滿六日之避靜;如六月以內領受數大神品時,而正權力人得爲助祭神品減少避靜之期間;但不得減至少滿三日.

Can. 1001. · § 1. Qui ad primam tonsuram et ordines minores promovendi sunt, spiritualibus exercitiis per tres saltem integros dies; qui vero ad ordines sacros, saltem per sex integros dies vacent; sed si qui, intra semestre, ad plures ordines maiores promovendi sint, Ordinarius potest exercitiorum tempus pro ordinatione ad diaconatum reducere, non tamen infra tres integros dies.

2 項 · 行避靜後無論因任何理由,而遲延逾六月授與神品者,應先復行避靜;此外正權力人得斷定應否復行避靜.

§ 2. Si, expletis exercitiis, sacra ordinatio qualibet de causa ultra semestre differatur, exercitia iterentur; secus iudicet Ordinarius utrum iteranda sint, necne.

3 項 · 實行前二項避靜時,修會員應在本房宇,或修會長以明智意見所規定之其他房宇內爲之;世俗人應在修道院或由主教所指定之慈善或修會之房宇內爲之.

§ 3. Haec spiritualia exercitia religiosi peragant in propria domo vel in alia de prudenti Superioris arbitrio; saeculares vero in Seminario, aut in alia pia vel religiosa domo ab Episcopo designata.

4 項 · 關於實行避靜完畢之事實,應由避靜所在房宇之院長,如爲修會員時,由其本上憑證明報告於主教.

§ 4. De peractis spiritualibus exercitiis Episcopus certior fiat testimonio Superioris domus, in qua peracta fuerint; vel, si de religiosis agatur, attestatione proprii Superioris maioris.

第四章
授與神品之儀式及禮節

CAPUT IV.
De ritibus et caeremoniis sacrae ordinationis.

1002 條 · 凡授與神品人,應完全遵守主教之羅馬禮書,或由天主教會准許之其他禮書所指定之本禮節,無論因任何理由,不得遺漏或顚倒之.

Can. 1002. · In quovis conferendo ordine, minister proprios ritus in Pontificali Romano aliisve ritualibus libris ab Ecclesia probatis descriptos, adamussim servet, quos nulla ratione licet praeterire vel invertere,

1003 條 · 授與神品或祝聖主教之彌撒,均應由授與或祝聖人自身舉行之.

Can. 1003. · Missa ordinationis vel consecrationis episcopalis semper debet ab ipsomet ordinationis vel consecrationis ministro celebrari.

1004 條 · 凡曾經依東方禮節領受數神品之人,如受得宗座之勅准,得依辣丁禮節領受較大神品等級時,應依辣丁禮節儘先領受凡依東方禮節未領受之神品等級.

Can. 1004. · Si quis, ritu orientali ad aliquos ordines iam promotus, a Sede Apostolica indultum obtinuerit superiores ordines suscipiendi ritu latino, debet prius ritu latino recipere ordines quos ritu orientali non receperit.

1005 條 · 凡領受大神品人,均有在授與該神品彌撒內,領受聖體之義務.

Can. 1005. · Omnes ad maiores ordines promoti obligatione tenentur sacrae communionis in ipsa ordinationis Missa recipiendae.

第五章
授與神品之時期及處所

CAPUT V.
De tempore et loco sacrae ordinationis.

1006 條 · 1 項 · 祝聖主教,應於主日或宗徒之忌日之大禮彌撒內爲之.

Can. 1006. · § 1. Consecratio episcopalis conferri debet intra Missarum sollemnia, die dominico vel natalitio Apostolorum.

2 項 · 授與大神品,應於四季星期六或苦難及復活星期日前之星期六大禮彌撒內爲之.

§ 2. Ordinationes in sacris celebrentur intra Missarum sollemnia sabbatis Quatuor Temporum, sabbato ante dominicam Passionis, et Sabbato Sancto.

3 項 · 有重大理由時,主教得於凡主日或凡應守之瞻禮日,授與前項神品.

§ 3. Gravi tamen causa interveniente, Episcopus potest eas habere etiam quolibet die dominico aut festo de praecepto.

4 項 · 授與初剪髮,得於任何日時爲之;授與小神品,得於任何主日或雙經瞻禮日之午前爲之.

§ 4. Prima tonsura quolibet die et hora conferri potest; ordines minores singulis diebus dominicis et festis duplicibus, mane tamen.

5 項 · 廢除凡與前項授與神品時期之規定相牴觸之習慣;如辣丁儀式之主教經宗座之准許,授與神品於東方儀式之教士,或東方儀式之主教經宗座之准許,授與神品於辣丁儀式之教士時,亦應遵守該時期之規定.

§ 5. Reprobatur consuetudo contra ordinationum tempora praecedentibus paragraphis praescripta; quae servanda quoque sunt, cum Episcopus latini ritus ordinat ex apostolico indulto clericum ritus orientalis aut contra.

1007 條 · 凡有無條件或附條件復授與神品或補禮節之義務者,亦得於法定時期外不公開爲之.

Can. 1007. · Quoties ordinatio iteranda sit vel aliquis ritus supplendus, sive absolute sive sub conditione, id fieri potest etiam extra tempora ac secreto.

1008 條 · 主教除第二百三十九條第一項第十五目之規定外,如在本座堂區外未得該區域正權力人之准許,不得授與應用主教禮節授與之神品等級.

Can. 1008. · Episcopus extra proprium territorium, sine Ordinarii loci licentia, nequit ordines conferre, in quorum collatione pontificalia exercentur, salvo praescripto can. 239, § 1. n. 15.

1009 條 - 1 項 - 凡普通授與神品應在座堂內召集座堂會議員在場公開爲之,其在本座堂區之其他地方爲之者,如能選擇時,宜選較爲榮譽之堂爲之,而該地方之教士能參加時,亦應在場.

2 項 - 有正當理由時,不禁止主教於其他堂內或於主教,或修道院或修會房宇之小堂內,實行特別授與神品.

3 項 - 授與初剪髮及小神品,亦得於私祈禱房舍內爲之.

Can. 1009. - § 1. Ordinationes generales in cathedrali ecclesia, vocatis praesentibusque ecclesiae canonicis, publice celebrentur; si autem in alio dioecesis loco, praesente clero loci, dignior, quantum fieri poterit, ecclesia adeatur.

§ 2. Non prohibetur autem Episcopus, iusta suadente causa, ordinationes particulares habere in aliis etiam ecclesiis itemque in oratorio domus episcopalis aut Seminarii aut religiosae domus.

§ 3. Prima tonsura et ordines minores conferri possunt etiam in privatis oratoriis.

第六章
授與神品之登簿及證據

CAPUT VI.
De adnotatione ac testimonio peractae ordinationis.

1010 條 - 1 項 - 授與神品後,應將各領受神品人及授與神品人之姓名,並授與之處所,日期,記錄於特別簿册,謹愼保存於授與地之教府內,並應注意保存關於授與神品之一切文書.

2 項 - 應交付領受神品證書之正本於各領受神品人;如領受神品人係受得解發書,而由外方主教領受神品者,應提出領受神品證書之正本於本正權力人,以便記錄授與神品之事實,於檔案所應保存之特別簿册內.

Can. 1010. - § 1. Expleta ordinatione, nomina singulorum ordinatorum ac ministri ordinantis, locus et dies ordinationis notentur in peculiari libro in Curia loci ordinationis diligenter custodiendo, et omnia singularum ordinationum documenta accurate serventur.

§ 2. Singulis ordinatis detur authenticum ordinationis receptae testimonium; qui, si ab Episcopo extraneo cum litteris dimissoriis promoti fuerint, illud proprio Ordinario exhibeant pro ordinationis adnotatione in speciali libro in archivo servando.

1011 條 · 除前條記錄以外,如領受神品人爲世俗人,而區域正權力人,爲修會員時,其授與解發書之上憲,並應將各副助祭領受神品之事實,報告於授與聖洗地之堂域司祭,該司祭應依第四百七十條第二項之規定,記錄該事實於聖洗簿.

Can. 1011. - Praeterea loci Ordinarius, si agatur de ordinatis e clero saeculari, aut Superior maior, si de religiosis ordinatis cum suis litteris dimissoriis, notitiam celebratae ordinationis uniuscuiusque subdiaconi transmittat ad parochum baptismi, qui id adnotet in suo baptizatorum libro ad normam can. 470, § 2.

第七題
婚姻聖事

TITULUS VII.
De matrimonio.

1012 條 - 1 項 - 主子基利斯督提擢凡曾經領受聖洗人間之結婚契約至聖事之尊榮地位.

Can. 1012. - § 1. Christus Dominus ad sacramenti dignitatem evexit ipsum contractum matrimonialem inter baptizatos.

2項 - 故凡曾經領受聖洗人間有效之結婚契約,當然不能不爲聖事.

§ 2. Quare inter baptizatos nequit matrimonialis contractus validus consistere, quin sit eo ipso sacramentum.

1013 條 - 1項 - 婚姻之主目的爲產生及教養子女;從目的爲互助及療情慾.

Can. 1013. - § 1. Matrimonii finis primarius est procreatio atque educatio prolis; secundarius mutuum adiutorium et remedium concupiscentiae.

2項 - 一夫一妻及不能離婚二要件爲婚姻之根本要素,此二要件因天主教之婚姻爲聖事而特別堅固.

§ 2. Essentiales matrimonii proprietates sunt unitas ac indissolubilitas, quae in matrimonio christiano peculiarem obtinent firmitatem ratione sacramenti.

1014 條 - 婚姻優先享受法律之保護;故關於婚姻是否有效疑義時,除第一千一百二十七條所規定之情形外,應推定其爲有效;但確證明其無效者,不在此限.

Can. 1014. - Matrimonium gaudet favore iuris; quare in dubio standum est pro valore matrimonii, donec contrarium probetur, salvo praescripto can. 1127.

1015 條 - 1項 - 受聖洗人有效之婚姻,如因未實行而未完成時,謂爲被承認之婚姻;如夫妻曾經交媾即因結婚契約之本性質而爲其目的之行爲,及因此行爲而夫妻成爲一肉體時,謂爲被承認及既遂婚姻.

Can. 1015. - § 1. Matrimonium baptizatorum validum dicitur *ratum*, si nondum consummatione completum est; *ratum et consummatum*, si inter coniuges locum habuerit coniugalis actus, ad quem natura sua ordinatur contractus matrimonialis et quo coniuges fiunt una caro.

2項 - 結婚後如夫妻曾經同居者,推定其爲既遂;但證明未遂之事實者,不在此限.

§ 2. Celebrato matrimonio, si coniuges simul cohabitaverint, praesumitur consummatio, donec contrarium probetur.

3項 - 未曾領受聖洗人有效結合之婚姻,謂爲適法婚姻.

§ 3. Matrimonium inter non baptizatos valide celebratum, dicitur *legitimum*.

4項 - 無效婚姻,以當事人至少一方以善意結婚,而至雙方均明知無效之事實者爲限,謂爲善意婚姻.

§ 4. Matrimonium invalidum dicitur *putativum*, si in bona fide ab una saltem parte celebratum fuerit, donec utraque pars de eiusdem nullitate certa evadat.

1016 條 - 領受聖洗人之婚姻,不但依天主之法律,而且依天主教會之法律規定;但關於婚姻純依國法所有之效果,不妨礙國家之管轄權.

Can. 1016. - Baptizatorum matrimonium regitur iure non solum divino, sed etiam canonico, salva competentia civilis potestatis circa mere civiles eiudem matrimonii effectus.

1017 條 - 1項 - 單獨或雙方許諾之婚姻,即許配,如未以書面並未由當事人及堂域司祭或區域正權力人或至少二證人簽字者,於內外場均無效.

Can. 1017. - § 1. Matrimonii promissio sive unilateralis, sive bilateralis seu sponsalitia, irrita est pro utroque foro, nisi facta fuerit per scripturam subsignatam a partibus et vel a parocho aut loci Ordinario, vel a duobus saltem testibus.

2項 - 當事人之一方或雙方不識字或不能寫字時,必須在許配之文書內

§ 2. Si utraque vel alterutra pars scribere nesciat vel nequeat, ad validitatem id in ipsa scriptura ad-

記明之,並增加其他一證人,與前項所規定之堂域司祭或區域正權力人或二證人,在該文書內共同簽字,方爲有效.

3項 - 凡許配,連有效及無正當理由不履行義務之許配在內,均不爲因起訴要求結婚之理由;但如應負損害賠償時,得起訴請求賠償.

notetur et alius testis addatur qui cum parocho aut loci Ordinario vel duobus testibus, de quibus in § 1, scripturam subsignet.

§ 3. At ex matrimonii promissione, licet valida sit nec ulla iusta causa ab eadem implenda excuset, non datur actio ad petendam matrimonii celebrationem; datur tamen ad reparationem damnorum, si qua debeatur.

1018 條 - 堂域司祭對於婚姻聖事及其阻礙不宜疏忽謹愼教訓教民.

Can. 1018. - Parochus ne omittat populum prudenter erudire de matrimonii sacramento eiusque impedimentis.

第一章
結婚前應爲之事務及尤對婚姻之預告

CAPUT I.
De iis quae matrimonii celebrationi praemitti debent et praesertim de publicationibus matrimonialibus.

1019 條 - 1項 - 結婚前應確知無有任何理由使婚姻爲無效或不適法者.

Can. 1019. - § 1. Antequam matrimonium celebretur, constare debet nihil eius validae ac licitae celebrationi obsistere.

2項 - 瀕死者,如不能得其他證據時,除有反證標識外,得令結婚人發誓證實自己爲曾經領受聖洗人,並非因任何阻礙而被禁止人爲已足.

§ 2. In periculo mortis, si aliae probationes haberi nequeant, sufficit, nisi contraria adsint indicia, affirmatio iurata contrahentium, se baptizatos fuisse et nullo detineri impedimento.

1020 條 - 1項 - 凡有監臨結婚權之堂域司祭,應於結婚前之相當時間,謹愼察驗有無禁止結婚之阻礙.

Can. 1020. - § 1. Parochus cui ius est assistendi matrimonio, opportuno antea tempore, diligenter investiget num matrimonio contrahendo aliquid obstet.

2項 - 前項堂域司祭應謹愼亦得隔別詢問許配之男女,是否爲因被阻礙而被禁止結婚者,有無自由之合意,此點對於婦女尤應注意,又曾否受天主教道理之相當教育;但因被詢問人之資格而此最後詢問顯爲無益者,不在此限.

§ 2. Tum sponsum tum sponsam etiam seorsum et caute interroget num aliquo detineantur impedimento, an consensum libere, praesertim mulier, praestent, et an in doctrina christiana sufficienter instructi sint, nisi ob personarum qualitatem haec ultima interrogatio inutilis appareat.

3項 - 關於前項之詢問,得由區域正權力人設立特別規定.

§ 3. Ordinarii loci est peculiares normas pro huiusmod parochi investigatione dare.

1021 條 - 1項 - 堂域司祭應向當事人雙方要求提出聖洗之證據,如爲因曾寬免異教之阻礙而得結之婚姻時,應向其爲天主教人之一方要求之;但在本堂域內授與聖洗者,不在此限.

Can. 1021. - § 1. Nisi baptismus collatus fuerit in ipso suo territorio, parochus exigat baptismi testimonium ab utraque parte, vel a parte tantum catholica, si agatur de matrimonio contrahendo cum dispensatione ab impedimento disparitatis cultus.

2項 - 未領受堅振之公教人,宜於准許結婚前領受之;但以實行無重大困難者爲限.

§ 2. Catholici qui sacramentum confirmationis nondum receperunt, illud, antequam ad matrimonium admittantur, recipiant, si id possint sine gravi incommodo.

1022 條 - 堂域司祭應公然預告何人將結合婚姻.

Can. 1022. - Publice a parocho denuntietur inter quosnam matrimonium sit contrahendum.

1023 條 - 1項 - 婚姻之預告應由本堂域司祭爲之.

Can. 1023. - § 1. Matrimoniorum publicationes fieri debent a parocho proprio.

2項 - 如當事人之一方於自有生殖能力後,曾在他處居住逾六月時,其本堂域司祭應將該事實呈明於正權力人;正權力人按自己之明智意見,得命令於該處實行預告,或收集無阻礙之證據或推測.

§ 2. Si pars alio in loco per sex menses commorata sit post adeptam pubertatem, parochus rem exponat Ordinario, qui pro sua prudentia vel publicationes inibi faciendas exigat, vel alias probationes seu coniecturas super status libertate colligendas praescribat.

3項 - 堂域司祭於有無阻礙有疑義時,即當事人居住之時期較短,亦應請示於區域正權力人;正權力人在依前項之規定未解除疑義前,不得准許結婚.

§ 3. Si aliqua sit suspicio de contracto impedimento, parochus etiam pro breviore commoratione consulat Ordinarium, qui matrimonium ne permittat, nisi prius suspicio, ad normam § 2, removeatur.

1024 條 - 實行預告應於接連之星期日或依法應守之其他瞻禮日三日,在堂內舉行正彌撒或實行其他恭敬天主之禮節而參與人衆多時爲之.

Can. 1024. - Publicationes fiant tribus continuis diebus dominicis aliisque festis de praecepto in ecclesia inter Missarum sollemnia, aut inter alia divina officia ad quae populus frequens accedat.

1025 條 - 區域正權力人在本座堂區內,得將願結婚人之姓名,貼於堂域之堂或其他堂之門首,至少八日之期間,代替預告;但該期間內應有依法令應守之瞻禮日二日.

Can. 1025. - Potest loci Ordinarius pro suo territorio publicationibus substituere publicam, ad valvas ecclesiae paroecialis aliusve ecclesiae, affixionem nominum contrahentium per spatium saltem octo dierum, ita tamen ut, hoc spatio, duo dies festi de praecepto comprehendantur.

1026 條 - 對於經寬免異教或混教之阻礙後而將結之婚姻,不得預告之;但於取消不良之表樣後,經宗座之寬免而區域正權力人以明智意見認爲准許預告更有利益,並不說明非公教人之一方宗教者,不在此限.

Can. 1026. - Publicationes ne fiant pro matrimoniis quae contrahuntur cum dispensatione ab impedimento disparitatis cultus aut mixtae religionis, nisi loci Ordinarius pro sua prudentia, remoto scandalo, eas permittere opportunum duxerit, dummodo apostolica dispensatio praecesserit et mentio omittatur religionis partis non catholicae.

1027 條 - 凡信友均担負報告未結婚前,自己所明知之一切阻礙於堂域司祭或區域正權力人之義務.

Can. 1027. - Omnes fideles tenentur impedimenta, si qua norint, parocho aut loci Ordinario, ante matrimonii celebrationem, revelare.

1028 條 - 1 項 - 本區域正權力人如按自己之明智意見認爲有正當理由時,得寬免實行預告,連在其他座堂區內應實行之預告在內.

2 項 - 本區域正權力人爲數人時,由結婚地之區域正權力人實行寬免權;如在雙方當事人之座堂區外結婚時,各本區域正權力人均得實行寬免權.

Can. 1028. - § 1. Loci Ordinarius proprius pro suo prudenti iudicio potest ex legitima causa a publicationibus etiam in aliena dioesesi faciendis dispensare.

§ 2. Si plures sint Ordinarii proprii, ille ius habet dispensandi, in cuius dioecesi matrimonium celebratur; quod si matrimonium extra proprias ineatur dioeceses, quilibet Ordinarius proprius dispensare potest.

1029 條 - 凡其他堂域司祭實行察驗或預告者,應立時將其結果,用公證書通知有監臨結婚義務之堂域司祭.

Can. 1029. - Si alius parochus investigationem aut publicationes peregerit, de harum exitu statim per authenticum documentum certiorem reddat parochum, qui matrimonio assistere debet.

1030 條 - 1 項 - 堂域司祭於實行察驗及預告後,非收集一切應有之證書,並除因正當理由用其他辦法顯爲必要外,且非自最後預告日起算逾三日,不得監臨結婚.

Can. 1030. - § 1. Peractis investigationibus et publicationibus, parochus matrimonio ne assistat, antequam omnia documenta necessaria receperit, et praeterea, nisi rationabilis causa aliud postulet, tres dies decurrerint ab ultima publicatione.

2 項 - 預告後六月內未結婚者,應復行預告;但區域正權力人准許其他辦法者,不在此限.

§ 2. Si intra sex menses matrimonium contractum non fuerit, publicationes repetantur, nisi aliud loci Ordinario videatur.

1031 條 - 1 項 - 堂域司祭於是否有阻礙發生疑義時,應守下列各目之規定:

Can. 1031. - § 1. Exorto dubio de exsistentia alicuius impedimenti:

1 目 - 應更詳細察驗,即除因知阻礙之事實而與當事人之名譽有損害外,訪問可信之證人至少二人,並使其發誓,於必要時,對於雙方當事人亦同;

1° Parochus rem accuratius investiget, interrogando sub iuramento duos saltem testes fide dignos, dummodo ne agatur de impedimento ex cuius notitia infamia partibus oriatur, et, si necesse fuerit, ipsas quoque partes;

2 目 - 於初行預告或預告尚未完結前發生疑義時,應實行或完結其預告;

2° Publicationem peragat vel perficiat, si dubium ortum sit ante inceptas vel expletas publicationes;

3 目 - 如因正當理由而認爲尚有疑義時,非先請示於正權力人不得監臨結婚.

3° Matrimonio ne assistat, inconsulto Ordinario, si dubium adhuc superesse prudenter iudicaverit.

2 項 - 堂域司祭於經察問而確實有阻礙時,應守下列各目之規定:

§ 2, Detecto impedimento certo:

1 目 - 阻礙之事實爲祕密時,堂域司祭應實行或完結其預告,並隱匿當事人之姓名,將事實呈送於區域正權力人或內場聖院;

1° Si impedimentum sit occultum, parochus publicationes peragat vel absolvat, et rem deferat, reticens nomina, ad loci Ordinarium vel ad Sacram Poenitentiariam;

2 目 · 阻礙之事實爲公然,並於初行預告前察知者時,堂域司祭雖明知僅關於內場曾經受得寬免,而消除阻碍前,仍不得進行預告;如於行第一次或第二次預告後,始察知者時,堂域司祭應完結其預告,並將該事由呈送於正權力人.

3 項 · 堂域司祭未查有疑似或確實之阻碍時,應於完結預告後,准許當事人結婚.

1032 條 · 堂域司祭除有緊要情形外,非先將事由呈送區域正權力人或其所委託之人受得准許後,總不宜監臨於第九十一條所指定之無定所人之結婚.

1033 條 · 堂域司祭不得疏忽用與許配男女之身分相當之方法,向其教誨關於婚姻聖事之神聖及夫妻相互之義務,父母對於子女之義務;並應懇切勸導其於結婚前,謹告其罪及熱心領受聖體.

1034 條 · 堂域司祭應敦勸未成年之男女,於父母不知或因正當理由反對時,不宜結婚;如不服從者,非先請示於區域正權力人,不宜監臨其結婚.

第二章
阻礙之通則

1035 條 · 凡人除被法律禁止者外,均得結婚.

1036 條 · 1 項 · 禁止阻碍包括結婚之嚴重禁令;如有此阻碍而仍結婚者,其婚姻仍非無效.

2 項 · 拆散阻碍嚴重禁止結婚,並使結婚之行爲無效.

3 項 · 雖僅當事人之一方有阻碍,而婚姻仍爲不適法或無效.

1037 條 · 稱公然阻碍,謂在外場能證明之阻碍;否則稱祕密阻礙.

2° Si sit publicum et detegatur ante inceptas publicationes, parochus ulterius ne procedat, donec impedimentum removeatur, etsi dispensationem pro foro conscientiae tantum obtentam norit; si detegatur post primam aut secundam publicationem, parochus publicationes perficiat, et rem ad Ordinarium deferat.

§ 3. Demum si nullum detectum fuerit impedimentum, nec dubium nec certum, parochus, expletis publicationibus, ad matrimonii celebrationem partes admittat.

Can. 1032. - Matrimonio vagorum de quibus in can. 91, parochus, excepto casu necessitatis, numquam assistat, nisi, re ad loci Ordinarium vel ad sacerdotem ab eo delegatum delata, licentiam assistendi obtinuerit.

Can. 1033. - Ne omittat parochus, secundum diversam personarum conditionem, sponsos docere sanctitatem sacramenti matrimonii, mutuas coniugum obligationes et obligationes parentum erga prolem; eosdemque vehementer adhortetur ut ante matrimonii celebrationem sua peccata diligenter confiteantur, et sanctissimam Eucharistiam pie recipiant.

Can. 1034. - Parochus graviter filiosfamilias minores hortetur ne nuptias ineant, insciis aut rationabiliter invitis parentibus; quod si abnuerint, eorum matrimonio ne assistat, nisi consulto prius loci Ordinario.

CAPUT II.
De impedimentis in genere.

Can. 1035. - Omnes possunt matrimonium contrahere, qui iure non prohibentur.

Can. 1036. - § 1. Impedimentum *impediens* continet gravem prohibitionem contrahendi matrimonium; quod tamen irritum non redditur si, non obstante impedimento, contrahatur.

§ 2. Impedimentum *dirimens* et graviter prohibet matrimonium contrahendum, et impedit quominus valide contrahatur.

§ 3. Quamquam impedimentum ex una tantum parte se habet, matrimonium tamen reddit aut illicitum aut invalidum.

Can. 1037. - Publicum censetur impedimentum quod probari in foro externo potest; secus est occultum.

1038 條 - 1 項 - 惟天主教會之有最高權力者,始得正確解釋天主之法令,於何時禁止或拆散婚姻.

2 項 - 惟有前項最高權力者,始得對於曾經領受聖洗人規定禁止或拆散婚姻之其他阻礙,以爲普通或特別法律.

Can. 1038. - § 1. Supremae tantum auctoritatis ecclesiasticae est authentice declarare quandonam ius divinum matrimonium impediat vel dirimat.

§ 2. Eidem supremae auctoritati privative ius est alia impedimenta matrimonium impedientia vel dirimentia pro baptizatis constituendi per modum legis sive universalis sive particularis.

1039 條 1 項 - 區域正權力人於特別情形內,得禁止凡在其本座堂區內居住之人結婚,其本屬之人在本座堂區外者亦同;但以暫時並有正當理由者,而理由存續時爲限.

Can. 1039. - § 1. Ordinarii locorum omnibus in suo territorio actu commorantibus et suis subditis etiam extra fines sui territorii vetare possunt matrimonia in casu peculiari, sed ad tempus tantum, iusta de causa eaque perdurante.

2 項 - 惟宗座始得於禁令附加使婚姻無效之條件.

§ 2. Vetito clausulam irritantem una Sedes Apostolica addere potest.

1040 條 - 除羅馬教宗外,任何人不得消除或減少聖教法律所規定之禁止或拆散阻礙;除依普通法律或由宗座特別詔勅受得寬免權力者外,亦不得寬免之.

Can. 1040. - Praeter Romanum Pontificem, nemo potest impedimenta iuris ecclesiastici sive impedientia sive dirimentia abrogare, aut illis derogare; item nec in eisdem dispensare, nisi iure communi vel speciali indulto a Sede Apostolica haec potestas concessa fuerit.

1041 條 - 廢除將成立新阻礙或與已經規定之阻礙相牴觸之習慣.

Can. 1041. - Consuetudo novum impedimentum inducens aut impedimentis exsistentibus contraria reprobatur.

1042 條 - 1 項 - 阻礙分爲大小二等級.

Can. 1042. - § 1. Impedimenta alia sunt *gradus minoris*, alia *maioris*.

2 項 - 凡下列各目所指定者,均爲小等級之阻礙:

§ 2. Impedimenta gradus minoris sunt:

1 目 - 三親等內之旁系血親;

1° Consanguinitas in tertio gradu lineae collateralis;

2 目 - 二親等內之旁系姻親;

2° Affinitas in secundo gradu lineae collateralis;

3 目 - 二親等之公然禮俗;

3° Publica honestas in secundo gradu;

4 目 - 神親;

4° Cognatio spiritualis;

5 目 - 配偶姦罪,並預許或惡意連僅以國法之行爲而無效結婚者.

5° Crimen ex adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii etiam per civilem tantum actum.

3 項 - 其他一切阻礙,均爲大等級之阻礙.

§ 3. Impedimenta maioris gradus alia sunt omnia.

1043 條 - 區域正權力人,如於當事人瀕死亡之危險,而以使良心安慰或按事實之情形,使子女視爲適法生者爲目的

Can. 1043. - Urgente mortis periculo, locorum Ordinarii, ad consulendum conscientiae et, si casus ferat, legitimationi prolis, possunt tum super forma in matrimonii celebratione servanda, tum super om-

時,除由司祭神品所發生之阻礙及既遂婚姻後凡直係姻親之阻礙外,對於本屬人之無論在何處居住者,及在本座堂區內居住之一切人,於改正不良之表樣後,得寬免其結婚應守之方式,及天主教會一切法律所規定之公然或祕密阻礙,連數同類之阻礙在內;如寬免異教或混教之阻礙時,應先立有通常保證書.

nibus et singulis impedimentis iuris ecclesiastici, sive publicis sive occultis, etiam multiplicibus, exceptis impedimentis provenientibus ex sacro presbyteratus ordine et ex affinitate in linea recta, consummato matrimonio, dispensare proprios subditos ubique commorantes et omnes in proprio territorio actu degentes, remoto scandalo, et, si dispensatio concedatur super cultus disparitate aut mixta religione, praestitis consuetis cautionibus.

1044 條 - 於第一千零四十三條所指定之情形內,以不能請示於區域正權力人時爲限,凡堂域司祭或第一千零九十八條第二目所規定監臨結婚之司祭,或告解司祭,而其於授與告解聖事及僅關於內場爲限,均有與前條相同之寬免權.

Can. 1044. - In eisdem rerum adiunctis de quibus in can. 1043 et solum pro casibus in quibus ne loci quidem Ordinarius adiri possit, eadem dispensandi facultate pollet tum parochus, tum sacerdos qui matrimonio, ad normam can. 1098, n. 2, assistit, tum confessarius, sed hic pro foro interno in actu sacramentalis confessionis tantum.

1045 條 - 1 項 - 區域正權力人遵守第一千零四十三條後段所附加之條件,如於已經將實行結婚之一切事件準備後,始查明確有阻礙,及至由聖座受得寬免書時,不能延期結婚非有重大之損害之蓋然危險時,得寬免第一千零四十三條所規定之一切阻礙.

Can. 1045. - § 1. Possunt Ordinarii locorum, sub clausulis in fine can. 1043 statutis, dispensationem concedere super omnibus impedimentis de quibus in cit. can. 1043, quoties impedimentum detegatur, cum iam omnia sunt parata ad nuptias, nec matrimonium, sine probabili gravis mali periculo, differri possit usque dum a Sancta Sede dispensatio obtineatur.

2 項 - 亦得使用前項權力爲救正已結之婚姻;但以有於前項相同之危險及不能請示於聖座之時間者爲限.

§ 2. Haec facultas valeat quoque pro convalidatione matrimonii iam contracti, si idem periculum sit in mora nec tempus suppetat recurrendi ad Sanctam Sedem.

3 項 - 第一千零四十四條所指定之一切司祭,於第一項規定之情形內,均有相同之寬免權力;但以關於祕密事項不能請示於區域正權力人,或請示而有違背祕密義務之危險者爲限.

§ 3. In iisdem rerum adiunctis, eadem facultate gaudeant omnes de quibus in can. 1044, sed solum pro casibus occultis in quibus ne loci quidem Ordinarius adiri possit, vel nonnisi cum periculo violationis secreti.

1046 條 - 堂域司祭或第一千零四十四條所指定之其他司祭,應立時將對於外場所頒賜之寬免呈報於區域正權力人,而婚姻簿册內亦應記載之.

Can. 1046. - Parochus aut sacerdos de quo in can. 1044, de concessa dispensatione pro foro externo Ordinarium loci statim certiorem faciat; eaque adnotetur in libro matrimoniorum.

1047 條 - 除內場聖院之詔勅另定有辦法外,對於聖事外之內場所頒賜之祕密阻礙之寬免,應記載於依第三百七十

Can. 1047. - Nisi aliud ferat S. Poenitentiariae rescriptum, dispensatio in foro interno non sacramentali concessa super impedimento occulto, adnotetur in libro diligenter in secreto Curiae archivo

九條所規定之祕密檔案內,應謹愼保存之簿册內;如祕密阻礙變爲公然阻礙後,爲外場亦無須再有其他寬免;但已頒賜之寬免僅爲聖事內之內場時,必須再有新寬免.

de quo in can. 379 asservando, nec alia dispensatio pro foro externo est necessaria, etsi postea occultum impedimentum publicum evaserit; sed est necessaria, si dispensatio concessa fuerat tantum in foro interno sacramentali.

1048 條 · 已向宗座呈送請求寬免書後,區域正權力人不宜行使所有對於該事件之權力;但依第二百零四條第二項之規定行使者,不在此限.

Can. 1048. - Si petitio dispensationis ad Sanctam Sedem missa sit, Ordinarii locorum suis facultatibus, si quas habeant, ne utantur, nisi ad normam can. 204, § 2.

1049 條 · 1 項 · 凡有一種確實阻礙之普通寬免權者,對於已結或將結之婚姻有同種類之數阻礙者,亦得寬免之;但勅准內另有規定者,不在此限.

2 項 · 凡有數種無論禁止或拆散阻礙之普通寬免權者,對於在同一事件上,該數種多數阻礙者,連公然阻礙在內,亦得寬免之.

Can. 1049. - § 1. In matrimoniis sive contractis sive contrahendis, qui gaudet indulto generali dispensandi super certo quodam impedimento, potest, nisi in ipso indulto aliud expresse praescribatur, super eo dispensare etiamsi idem impedimentum multiplex sit.

§ 2. Qui habet indultum generale dispensandi super pluribus diversae speciei impedimentis, sive dirimentibus sive impedientibus, potest dispensare super iisdem impedimentis, etiam publicis, in uno eodemque casu occurrentibus.

1050 條 · 凡人如依勅准得寬免一或數公然阻礙,而同時有不得寬免之其他阻礙時,應將一切阻礙請求宗座辦理之;但受得宗座之寬免後,如再發現自己得寬免之一或數阻礙時,得行使自己之寬免權.

Can. 1050. - Si quando cum impedimento seu impedimentis publicis super quibus ex indulto dispensare quis potest, concurrat aliud impedimentum super quo dispensare nequeat, pro omnibus Sedes Apostolica adiri debet; si tamen impedimentum seu impedimenta super quibus dispensare potest, comperiantur post impetratam a Sancta Sede dispensationem, suis facultatibus uti poterit.

1051 條 · 用正權力或用因普通詔勅而非特別情形所頒賜之詔勅所受得之委託權力,而寬免拆散阻礙者,對於受得寬免人已分娩之子女或胎兒,當然亦認爲適法生子女;但因犯有配偶姦罪或褻瀆罪而生之子女,不在此限.

Can. 1051. - Per dispensationem super impedimento dirimente concessam sive ex potestate ordinaria, sive ex potestate delegata per indultum generale, non vero per rescriptum in casibus particularibus, conceditur quoque eo ipso legitimatio prolis, si qua ex iis cum quibus dispensatur iam nata vel concepta fuerit, excepta tamen adulterina et sacrilega.

1052 條 · 寬免任何親等之血親或姻親之阻礙者,雖請求書或頒賜之寬免書內關於親等之記載有錯誤,而以正確之親等較遠者爲限,其寬免仍爲有效;其請求書內未述同類之同等或較遠親等之阻礙者亦同.

Can. 1052. - Dispensatio ab impedimento consanguinitatis vel affinitatis, concessa in aliquo impedimenti gradu, valet, licet in petitione vel in concessione error circa gradum irrepserit, dummodo gradus revera exsistens sit inferior, aut licet reticitum fuerit aliud impedimentum eiusdem speciei in aequali vel inferiore gradu.

1053 條 - 聖座對於被承認而未遂之婚姻所頒賜之寬免,或因推定配偶之死亡而復結婚之准許,均當然附帶於必要時,寬免因犯配偶姦罪,並預許或惡意結婚而發生之阻礙;但絕對不寬免第一千零七十五條第二目及第三目所規定之阻礙.

Can. 1053. - Data a Sancta Sede dispensatio super matrimonio rato et non consummato vel facta permissio transitus ad alias nuptias ob praesumptam coniugis mortem, secumfert semper dispensationem ab impedimento proveniente ex adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii, si qua opus sit, minime vero dispensationem ab impedimento de quo in can. 1075, nn. 2, 3.

1054 條 - 對於小等級之阻礙所頒賜之寬免,無論有任何緘默或僞述之缺點,亦不因而無效;請求書所述之單一主要理由爲虛僞者亦同.

Can. 1054. - Dispensatio a minore impedimento concessa, nullo sive obreptionis sive subreptionis vitio irritatur, etsi unica causa finalis in precibus exposita falsa fuerit.

1055 條 - 宗座委任請求人之正權力人,執行對於公然阻礙所頒賜之寬免時,應由立具證書或向宗座呈送請求書之正權力人執行之,雖許配人以執行寬免時已經捨棄該座堂區內之住所或類似住所,而以無歸回之意思遷移於其他座堂區者亦同;但應通知許配人願結婚所在地之區域正權力人.

Can. 1055. - Dispensationes super publicis impedimentis Ordinario oratorum commissas, exsequatur Ordinarius qui litteras testimoniales dedit vel preces transmisit ad Sedem Apostolicam, etiamsi sponsi, quo tempore exsecutioni danda est dispensatio, relicto illius dioecesis domicilio aut quasi-domicilio, in aliam dioecesim discesserint non amplius reversuri, monito tamen Ordinario loci in quo matrimonium contrahere cupiunt.

1056 條 - 除頒賜寬免時因祕書處所需之費用,而對於不貧乏人所規定之適中捐款外,區域正權力人及其職員不得乘頒賜寬免之機會,要求任何利益,屏除任何與此相牴觸之習慣;如仍要求者應負賠償之義務;但經聖座特准有此權利者,不在此限.

Can. 1056. - Excepta modica aliqua praestatione ex titulo expensarum cancellariae in dispensationibus pro non pauperibus, locorum Ordinarii eorumve officiales, reprobata quavis contraria consuetudine, nequeunt, occasione concessae dispensationis emolumentum ullum exigere, nisi haec facultas a Sancta Sede expresse eis data fuerit; et si exegerint, tenentur ad restitutionem.

1057 條 - 凡用由宗座受得之委任權力而頒賜寬免者,應於寬免書內特別記載由宗座受得之勅准.

Can. 1057. - Qui ex potestate a Sede Apostolica delegata dispensationem concedunt, in eadem expressam pontificii indulti mentionem faciant.

第三章
禁止阻礙

CAPUT III.
De impedimentis impedientibus.

1058 條 - 1 項 - 凡守童身簡式願,完全貞潔願,不結婚願,領受高級神品願,入修會願者,均禁止結婚.

2 項 - 任何簡式願均無使婚姻無效之效力;但經宗座特別規定特定簡式願有使婚姻無效之效力者,不在此限.

Can. 1058. - § 1. Matrimonium impedit votum simplex virginitatis, castitatis perfectae, non nubendi, suscipiendi ordines sacros et amplectendi statum religiosum.

§ 2. Nullum votum simplex irritat matrimonium, nisi irritatio speciali Sedis Apostolicae praescripto pro aliquibus statuta fuerit.

1059 條 · 因收養子女而發生之法親依任何地域之民法禁止婚姻者,在同一地域依天主教會之法律,亦禁止之.

Can. 1059. - In iis regionibus ubi lege civili legalis cognatio, ex adoptione orta, nuptias reddit illicitas, iure quoque canonico matrimonium illicitum est.

1060 條 · 如雙方爲曾經領受聖洗者,一方爲公教人,一方爲異教人或裂教人時,聖教會在各處嚴厲禁止其結婚;而於公教一方及子女有背逆之危險時,依天主之法律亦禁止之.

Can. 1060. - Severissime Ecclesia ubique prohibet ne matrimonium ineatur inter duas personas baptizatas, quarum altera sit catholica, altera vero sectae haereticae seu schismaticae adscripta; quod si adsit perversionis periculum coniugis catholici et prolis, coniugium ipsa etiam lege divina vetatur.

1061 條 · 1 項 · 非俱下列各目之條件,天主教會不寬免混教之阻礙:

Can. 1061. - § 1. Ecclesia super impedimento mixtae religionis non dispensat, nisi:

1 目 · 正當及重大迫切之理由;

1° Urgeant iustae ac graves causae;

2 目 · 非公教之一方先立保證排除爲公教人之一方之背教危險,及二人均先立保證一切子女,均受公教之聖洗及教育;

2° Cautionem praestiterit coniux acatholicus de amovendo a coniuge catholico perversionis periculo, et uterque coniux de universa prole catholice tantum baptizanda et educanda;

3 目 · 斟酌其人之情形可信確實履行保證之事件.

3° Moralis habeatur certitudo de cautionum implemento.

2 項 · 通常對於保證應要求以書面爲之.

§ 2. Cautiones regulariter in scriptis exigantur.

1062 條 · 公教配偶之一方担負設法使非公教之一方歸主之義務.

Can. 1062. - Coniux catholicus obligatione tenetur conversionem coniugis acatholici prudenter curandi.

1063 條 · 1 項 · 配偶之雙方雖經天主教會寬免混教阻礙,於在天主教會面前結婚之前或後,亦不得自己或委他人向非公教之教士,僅以其爲宗教之職員而表示或復表示婚姻合意.

Can. 1063. - § 1. Etsi ab Ecclesia obtenta sit dispensatio super impedimento mixtae religionis, coniuges nequeunt, vel ante vel post matrimonium coram Ecclesia initum, adire quoque, sive per se sive per procuratorem, ministrum acatholicum uti sacris addictum, ad matrimonialem consensum praestandum vel renovandum.

2 項 · 堂域司祭如確知許配人將違背本條之規定者,不得蒞臨其婚姻;但有重大理由及取消不良表樣,並請示於區域正權力人後,不在此限.

§ 2. Si parochus certe noverit sponsos hanc legem violaturos esse vel iam violasse, eorum matrimonio ne assistat, nisi ex gravissimis causis, remoto scandalo et consulto prius Ordinario.

3 項 · 不禁止配偶,依國法之命令赴非公教之教士;但以該教士僅爲奉行國家之職務,及配偶僅爲因完成國民之行爲而得民法之效果爲限.

§ 3. Non improbatur tamen quod, lege civili iubente, coniuges se sistant etiam coram ministro acatholico, officialis civilis tantum munere fungente, idque ad actum civilem dumtaxat explendum, effectuum civilium gratia.

1064 條 - 區域正權力人及其他神牧，應遵守下列各目之規定：

1 目 - 應盡力嚴禁信友結混教婚姻；

2 目 - 不能禁止時，應盡力設法使其結婚不違背天主及聖教會之法律；

3 目 - 凡在本區域內外結混教婚姻者，均應於結婚後，謹慎監督配偶忠實遵行所立之保證條件；

4 目 - 監臨結婚者應守第一千一百零二條之規定.

Can. 1064. - Ordinarii aliique animarum pastores:

1° Fideles a mixtis nuptiis, quantum possunt, absterreant;

2° Si eas impedire non valeant, omni studio curent ne contra Dei et Ecclesiae leges contrahantur;

3° Mixitis nuptiis celebratis sive in proprio sive in alieno territorio, sedulo invigilent ut coniuges promissiones factas fideliter impleant;

4° Assistentes matrimonio servent praescriptum can. 1102.

1065 條 - 1 項 - 應嚴厲禁止信友與一般人所明知之背天主教人結婚，雖其人未加入天主教以外之邪教，或已加入天主教會所禁止之社黨亦同.

2 項 - 堂域司祭非先請示於正權力人，不得監臨前項之結婚；正權力人於斟酌一切情形後，得准許其監臨之；但以有重大理由而正權力人以其明智意見，認爲足保證將來一切子女，均受公教之教育及排除配偶之一方背教之危險者爲限.

Can. 1065. - § 1. Absterreantur quoque fideles a matrimonio contrahendo cum iis qui notorie aut catholicam fidem abiecerunt, etsi ad sectam acatholicam non transierint, aut societatibus ab Ecclesia damnatis adscripti sunt.

§ 2. Parochus praedictis nuptiis ne assistat, nisi consulto Ordinario, qui inspectis omnibus rei adiunctis, ei permittere poterit ut matrimonio intersit dummodo urgeat gravis causa et pro suo prudenti arbitrio Ordinarius iudicet satis cautum esse catholicae educationi universae prolis et remotioni periculi perversionis alterius coniugis.

1066 條 - 公然罪人或一般人所明知已受教會懲治罰之人，如拒絕領受告解或拒絕與聖教會回復和好時，堂域司祭非有重大理由不得監臨其結婚；如對於該理由能請示於正權力人時，應請示之.

Can. 1066. - Si publicus peccator aut censura notorie innodatus prius ad sacramentalem confessionem accedere aut cum Ecclesia reconciliari recusaverit, parochus eius matrimonio ne assistat, nisi gravis urgeat causa, de qua, si fieri possit, consulat Ordinarium.

第四章
拆散阻礙

CAPUT.
De impedimentis dirimentibus.

1067 條 - 1 項 - 男未滿十六歲，女未滿十四歲者，不得結有效婚姻.

2 項 - 雖於滿前項之年齡後所結之婚姻有效，而神牧仍應設法使少年人避免於按所在地域風俗之結婚年齡前結婚.

Can. 1067. - § 1. Vir ante decimum sextum aetatis annum completum, mulier ante decimum quartum item completum, matrimonium validum inire non possunt.

§ 2. Licet matrimonium post praedictam aetatem contractum validum sit, curent tamen animarum pastores ab eo avertere iuvenes ante aetatem, qua, secundum regionis receptos mores, matrimonium iniri solet.

1068 條 · 1 項 · 男女之一方於結婚前有永不能人道之情形者,及爲對一般人或特定人之不能,他方知悉或不知悉不能之事實,依自然法律其婚姻爲無效.

2 項 · 有無不能人道之阻礙,法律上或事實上有疑義時,不得阻止結婚.

3 項 · 無生殖力,不折散亦不禁止結婚.

Can. 1068. · § 1. Impotentia antecedens et perpetua, sive ex parte viri, sive ex parte mulieris, sive alteri cognita sive non, sive absoluta sive relativa, matrimonium ipso naturae iure dirimit.

§ 2. Si impedimentum impotentiae dubium sit, sive dubio iuris sive dubio facti, matrimonium non est impediendum.

§ 3. Sterilitas matrimonium nec dirimit nec impedit.

1069 條 · 1 項 · 除行使信德特權外,凡現受前結婚之拘束,連未遂婚姻之拘束在內,而重結婚者,其婚姻無效.

2 項 · 前結婚姻無論因任何理由而無效或被撤銷,非先經法定程序確認其無效或被撤銷之事實者,仍不得再結婚姻.

Can. 1069. · § 1. Invalide matrimonium attentat qui vinculo tenetur prioris matrimonii, quamquam non consummati, salvo privilegio fidei.

§ 2. Quamvis prius matrimonium sit irritum aut solutum qualibet ex causa, non ideo licet aliud contrahere, antequam de prioris nullitate aut solutione legitime et certo constiterit.

1070 條 · 1 項 · 凡未曾領受聖洗人與曾經在天主教內領受聖洗人,或由異教,裂教回歸天主教之人結婚者,其婚姻無效.

2 項 · 結婚時如一般人認爲當事人之一方曾經領受聖洗,或其人曾否領受聖洗有疑義者,在確實證明一方爲曾領受聖洗者,他方爲未領受聖洗以前,依第一千零一十四條之規定,應推定其婚姻有效.

Can. 1070. · § 1. Nullum est matrimonium contractum a persona non baptizata cum persona baptizata in Ecclesia catholica vel ad eandem ex haeresi aut schismate conversa.

§ 2. Si pars tempore contracti matrimonii tanquam baptizata communiter habebatur aut eius baptismus erat dubius, standum est, ad normam can. 1014, pro valore matrimonii, donec certo probetur alteram partem baptizatam esse, alteram vero non baptizatam.

1071 條 · 第一千零六十條至第一千零六十四條,關於混教婚姻之規定,於因雜教阻礙而禁止之婚姻亦準用之.

Can. 1071. · Quae de mixtis nuptiis in canonibus 1060-1064 praescripta sunt, applicari quoque debent matrimoniis quibus obstat impedimentum disparitatis cultus.

1072 條 · 凡曾領受高級神品之人而結婚者,其婚姻無效.

Can. 1072. · Invalide matrimonium attentant clerici in sacris ordinibus constituti.

1073 條 · 凡曾發特典願之修會員,或曾發因宗座之特別命令有撤銷婚姻效力之常典願之修會員而結婚者,其婚姻無效.

Can. 1073. · Item invalide matrimonium attentant religiosi qui vota sollemnia professi sint, aut vota simplicia, quibus ex speciali Sedis Apostolicae praescripto vis addita sit nuptias irritandi.

1074 條 · 1 項 · 意圖結婚而實施略誘之男子,與被略誘之婦女,不能有婚姻

Can. 1074. · § 1. Inter virum raptorem et mulierem, intuitu matrimonii raptam, quandiu ipsa in po-

關係;但以婦女未脫離略誘人之勢力範圍時爲限.

testate raptoris manserit, nullum potest consistere matrimonium.

2項 - 被略誘之婦女,於與略誘人分離並安置於安全及自由處所後,而情願以略誘人爲夫時,始無結婚之阻礙.

§ 2. Quod si rapta, a raptore separata et in loco tuto ac libero constituta, illum in virum habere consenserit, impedimentum cessat.

3項 - 强迫羈留婦女,即意圖結婚而强迫羈留婦女於婦女所居之處所或其自由往來之處所者,關於婚姻無效之結果視爲與略誘婦女之行爲相同.

§ 3. Quod ad matrimonii nullitatem attinet, raptui par habetur violenta retentio mulieris, cum nempe vir mulierem in loco ubi ea commoratur vel ad quem libere accessit, violenter intuitu matrimonii detinet.

1075 條 - 凡男女有下列各目情形之一者,彼此不得結婚:

Can. 1075. - Valide contrahere nequeunt matrimonium:

1目 - 法定婚姻關係繼續時,而通姦並相互約定將來結婚或惡意結婚者,連僅依國法之規定結婚者在內;

1° Qui, perdurante eodem legitimo matrimonio, adulterium inter se consummarunt et fidem sibi mutuo dederunt de matrimonio ineundo vel ipsum matrimonium, etiam per civilem tantum actum, attentarunt;

2目 - 法定婚姻關係繼續時,而通姦當事人之一方犯殺配偶罪者;

2° Qui, perdurante pariter eodem legitimo matrimonio, adulterium inter se consummarunt eorumque alter coniugicidium patravit;

3目 - 不分通姦與否,凡共同用有形或無形之手段犯殺配偶罪者.

3° Qui mutua opera physica vel morali, etiam sine adulterio, mortem coniugi intulerunt.

1076 條 - 1項 - 凡適法生或姦生之直系血親尊親屬或卑親屬間結婚者,其婚姻無效.

Can. 1076. - § 1. In linea recta consanguinitatis matrimonium irritum est inter omnes ascendentes et descendentes tum legitimos tum naturales.

2項 - 三親等內之旁系血親間結婚者,其婚姻無效;但婚姻阻礙之數,僅因同源數之增加而增加之.

§ 2. In linea collaterali irritum est usque ad tertium gradum inclusive, ita tamen ut matrimonii impedimentum toties tantum multiplicetur quoties communis stipes multiplicatur.

3項 - 當事人間有無任何親等之直系血親,或一親等之旁系血親關係有疑義者,絕對不得准許結婚.

§ 3. Nunquam matrimonium permittatur, si quod subsit dubium num partes sint consanguineas in aliquo gradu lineae rectae aut in primo gradu lineae collateralis.

1077 條 - 1項 - 任何親等之直系姻親間結婚者,其婚姻無效;二親等內之旁系姻親間結婚者亦同.

Can. 1077. - § 1. Affinitas in linea recta dirimit matrimonium in quolibet gradu; in linea collaterali usque ad secundum gradum inclusive.

2項 - 有下列各目情形之一者,增加其姻親阻礙之數:

§ 2. Affinitatis impedimentum multiplicatur:

1目 - 發生姻親之血親增加者;

1° Quoties multiplicatur impedimentum consanguinitatis a quo procedit;

2目 - 接連數次與已死亡配偶之血親結婚者.

2° Iterato successive matrimonio cum consanguineo coniugis defuncti.

1078 條 - 公然禮俗阻礙由既遂或未遂之無效婚姻,或公然及一般人明知之姘識而發生,其效果使男與女之一親等或二親等間結婚,或女與男之一親等或二親等間之結婚,均爲無效.

Can. 1078. - Impedimentum publicae honestatis oritur ex matrimonio invalido, sive consummato sive non, et ex publico vel notorio concubinatu; et nuptias dirimit in primo et secundo gradu lineae rectae inter virum et consanguineas mulieris, ac vice versa.

1079 條 - 僅第七百六十八條所指定之神親間結婚者,其婚姻無效.

Can. 1079. - Ea tantum spiritualis cognatio matrimonium irritat, de qua in can. 768.

1080 條 - 由收養子女所發生之法親間,如依國法不得互相結婚時,依天主教會之法律亦不得互相結有效婚姻.

Can. 1080. - Qui lege civili inhabiles ad nuptias inter se ineundas habentur ob cognationem legalem ex adoptione ortam, nequeunt vi iuris canonici matrimonium inter se valide contrahere.

第五章
結婚之合意

CAPUT V.
De consensu matrimoniali.

1081 條 - 1 項 - 婚姻由當事人之合意而成立,但以依法有能力之人,按法定方式表示者爲限,無論有何等權能之人亦不能代爲補充此合意.

Can. 1081. - § 1. Matrimonium facit partium consensus inter personas iure habiles legitime manifestatus; qui nulla humana potestate suppleri valet.

2 項 - 稱婚姻合意,謂本於雙方情願之行爲,交付及接收對於身體之永久專權,以爲實行生子女之適當行爲.

§ 2. Consensus matrimonialis est actus voluntatis quo utraque pars tradit et acceptat ius in corpus, perpetuum et exclusivum, in ordine ad actus per se aptos ad prolis generationem.

1082 條 - 1 項 - 必須訂定婚約人至少非不知婚姻爲男女間生子女之永久結合者,始能爲有效之婚姻合意.

Can. 1082. - § 1. Ut matrimonialis consensus haberi possit, necesse est ut contrahentes saltem non ignorent matrimonium esse societatem permanentem inter virum et mulierem ad filios procreandos.

2 項 - 前項不知之事實,於當事人達生殖年齡後,不得推定之.

§ 2. Haec ignorantia post pubertatem non praesumitur.

1083 條 - 1 項 - 關於人之錯誤,其婚姻爲無效.

Can. 1083. - § 1. Error circa personam invalidum reddit matrimonium.

2 項 - 關於人之資格之錯誤,雖其資格爲結婚之原因,而以有下列各目情形之一者爲限,其婚姻始爲無效:

§ 2. Error circa qualitatem personae, etsi det causam contractui, matrimonium irritat tantum:

1 目 - 關於人之資格之錯誤,成爲關於人之錯誤者;

1° Si error qualitatis redundet in errorem personae;

2 目 - 自由人與自己所認爲之自由人結婚,而該人實爲嚴格言之奴隸者.

2° Si persona libere matrimonium contrahat cum persona quam liberam putat, cum contra sit serva, servitute proprie dicta.

1084 條 · 關於婚姻之一夫一妻制或不得離婚制,或聖事品格之單純錯誤,雖其誤認之事實爲結婚之原因,亦不爲婚姻合意之瑕疵.

Can. 1084. - Simplex error circa matrimonii unitatem vel indissolubilitatem aut sacramentalem dignitatem, etsi det causam contractui, non vitiat consensum matrimonialem.

1085 條 · 因明知或約知婚姻無效之事實,而未必須欠缺婚姻之合意.

Can. 1085. - Scientia aut opinio nullitatis matrimonii consensum matrimonialem necessario non excludit.

1086 條 · 1 項 · 應推定當事人心中之合意,與其結婚時用言語或記號所表示者爲一致.

Can. 1086. - § 1. Internus animi consensus semper praesumitur conformis verbis vel signis in celebrando matrimonio adhibitis.

2 項 · 當事人之一方或雙方,如用意志能力之積極行爲而排除眞婚姻或凡實行配偶行爲之任何權利或婚姻之任何必要條件而結婚者,其婚姻無效.

§ 2. At si alterutra vel utraque pars positivo voluntatis actu excludat matrimonium ipsum, aut omne ius ad coniugalem actum, vel essentialem aliquam matrimonii proprietatem, invalide contrahit.

1087 條 · 1 項 · 因受外來重大不正之脅迫或畏懼而結婚者,其婚姻無效;但以非結婚不能免去該脅迫或畏懼者爲限.

Can. 1087. . § 1. Invalidum quoque est matrimonium initum ob vim vel metum gravem ab extrinseco et iniuste incussum, a quo ut quis se liberet, eligere cogatur matrimonium.

2 項 · 其他之一切畏懼,雖爲結婚之原因,其婚姻亦不因而無效.

§ 2. Nullus alius metus, etiamsi det causam contractui, matrimonii nullitatem secumfert.

1088 條 · 1 項 · 結婚必須當事人本人或其代理人在場,其婚姻始有效力.

Can. 1088. - § 1. Ad matrimonium valide contrahendum necesse est ut contrahentes sint praesentes sive per se ipsi sive per procuratorem.

2 項 · 結婚之當事人雙方應用言語表示合意;凡能言語者,均不得用同意義之記號表示之.

§ 2. Sponsi matrimonialem consensum exprimant verbis; nec aequipollentia signa adhibere ipsis licet, si loqui possint.

1089 條 · 1 項 · 凡用代理人結婚者,除遵守本座堂區對於此事項所設立之規則外,應有特別委託書;記明與他方特定人結婚,由委託人及成立委託書所在地之堂域司祭或區域正權力人,或由該二人中之一人所委託之司祭,或至少二證人簽名,其婚姻始有效力.

Can. 1089. - § 1. Firmis dioecesanis statutis desuper additis, ut matrimonium per procuratorem valide ineatur, requiritur mandatum speciale ad contrahendum cum certa persona, subscriptum a mandante et vel a parocho aut Ordinario loci in quo mandatum fit, vel a sacerdote ab alterutro delegato, vel a duobus saltem testibus.

2 項 · 委託人不會書寫時,應於委託書內記明之,並應附加其他證人一人由其簽名於委託書內,否則委託無效.

§ 2. Si mandans scribere nesciat, id in ipso mandato adnotetur et alius testis addatur qui scripturam ipse quoque subsignet; secus mandatum irritum est.

3 項 · 委託人如於代理人以委託人之名義結婚前,撤回委託或心神喪失,

§ 3. Si, antequam procurator nomine mandantis contraxerit, hic mandatum revocaverit aut in amen-

而代理人仍代結婚者,其婚姻無效;雖代理人或他方當事人不知者亦同.

4項 - 代理人應自己執行代理事務,而婚姻始爲有效.

tiam inciderit, invalidum est matrimonium, licet sive procurator sive alia pars contrahens haec ignoraverint.

§ 4. Ut matrimonium validum sit, procurator debet munere suo per se ipse fungi.

1090 條 - 亦得用通譯結婚.

Can. 1090. - Matrimonium per interpretem quoque contrahi potest.

1091 條 - 堂域司祭非有正當理由,及對於委託書之確實或通譯之信用完全無疑義,如有能請示之時間,並受得正權力人之准許後,不得監臨用代理人或通譯之結婚.

Can. 1091. - Matrimonio per procuratorem vel per interpretem contrahendo parochus ne assistat, nisi adsit iusta causa et de authenticitate mandati vel de interpretis fide dubitari nullo modo liceat, habita, si tempus suppetat, Ordinarii licentia.

1092 條 - 於婚姻合意所附加之條件未撤回者,依下列各目之規定:

1目 - 條件如爲關係將來及爲不能無或不能有,或罪惡之事項,而不違背婚姻之本質者,視爲未附加;

2目 - 條件如爲關係將來及違背婚姻本質之事項者,其婚姻無效;

3目 - 條件如爲關係將來而爲無罪惡之事項者,停止婚姻之效力;

4目 - 條件如爲關係過去或現在者,以所附條件之是否完成,而定婚姻之有無效力.

Can. 1092. - Conditio semel apposita et non revocata:

1° Si sit de futuro necessaria vel impossibilis vel turpis, sed non contra matrimonii substantiam, pro non adiecta habeatur;

2° Si de futuro contra matrimonii substantiam, illud reddit invalidum;

3° Si de futuro licita, valorem matrimonii suspendit;

4° Si de praeterito vel de praesenti, matrimonium erit validum vel non, prout id quod conditioni subest, exsistit vel non.

1093 條 - 已結之婚姻因阻礙而無效者,仍推定婚姻合意繼續,至確實證明合意撤回時爲止.

Can. 1093. - Etsi matrimonium invalide ratione impedimenti initum fuerit, consensus praetitus praesumitur perseverare, donec de eius revocatione constiterit.

第六章
結婚之方式

CAPUT VI.
De forma celebrationis matrimonii.

1094 條 - 僅在堂域司祭或區域正權力人,或由該二人中之一人所委託之司祭及二人以上之證人前,依下列條文之規定而結之婚姻,始爲有效;但不得妨礙第一千零九十八條及第一千零九十九條之例外規定.

Can. 1094. - Ea tantum matrimonia valida sunt quae contrahuntur coram parocho, vel loci Ordinario, vel sacerdote ab alterutro delegato et duobus saltem testibus, secundum tamen regulas expressas in canonibus qui sequuntur, et salvis exceptionibus de quibus in can. 1098, 1099.

1095 條 - 1 項 - 堂域司祭及區域正權力人,依下列各目之規定,得有效監臨結婚:

1 目 - 僅自依第三百三十四條第三項及第一千四百四十四條第一項之規定,適法取得聖祿職之日或就職日起;但凡被宣告或被認定爲棄絕或禁止聖事或停止職務者,不在此限;

2 目 - 在本區域之界限內,對於凡本屬人及非本屬人之結婚,均得爲有效之監臨;

3 目 - 無強迫或重大畏懼之情形,而訊問及接受結婚人之合意時.

2 項 - 凡得有效監臨結婚之堂域司祭及區域正權力人,亦得准許其他司祭在本區域內有效監臨結婚.

1096 條 - 1 項 - 依第一千零九十五條第二項之規定而授與之准許,應爲明明表示對於特定婚姻授與特定司祭之准許;除補助司祭在其任職務之堂域所有之准許外,廢除任何通常使用之准許;否則其准許無效.

2 項 - 堂域司祭及區域正權力人,非先完全遵守法律所設關於證明無阻礙事實之一切規定,不得授與前項之准許.

1097 條 - 1 項 - 堂域司祭及區域正權力人,依下列各目之規定,得適法監臨結婚;

1 目 - 適法已經確認結婚之當事人爲無結婚之阻礙者;

2 目 - 已經確認結婚當事人之一方在結婚地爲有住所或類似住所,或滿一月之旅居所,或關於無定所人之現在處所者;

3 目 - 前目之條件欠缺時,應先有結婚當事人一方之住所或類似住所,或滿一月之旅居所所在地之堂域司祭

Can. 1095. - § 1. Parochus et loci Ordinarius valide matrimonio assistunt:

1º A die tantummodo adeptae canonicae possessionis beneficii ad normam can. 334, § 3, 1444, § 1, vel initi officii, nisi per sententiam fuerint excommunicati vel interdicti vel suspensi ab officio aut tales declarati;

2º Intra fines dumtaxat sui territorii; in quo matrimoniis nedum suorum subditorum, sed etiam non subditorum valide assistunt;

3º Dummodo neque vi neque metu gravi constricti requirant excipiantque contrahentium consensum.

§ 2. Parochus et loci Ordinarius qui matrimonio possunt valide assistere, possunt quoque alii sacerdoti licentiam dare ut intra fines sui territorii matrimonio assistat.

Can. 1096. - § 1. Licentia assistendi matrimonio concessa ad normam can. 1095, § 2, dari expresse debet sacerdoti determinato ad matrimonium determinatum, exclusis quibuslibet delegationibus generalibus, nisi agatur de vicariis cooperatoribus pro paroecia cui addicti sunt; secus irrita est.

§ 2. Parochus vel loci Ordinarius licentiam ne concedat, nisi expletis omnibus quae ius constituit pro libertate status comprobanda.

Can. 1097. - § 1. Parochus autem vel loci Ordinarius matrimonio licite assistunt:

1º Constito sibi legitime de libero statu contrahentium ad normam iuris;

2º Constito insuper de domicilio vel quasi-domicilio vel menstrua commoratione aut, si de vago agatur, actuali commoratione alterutrius contrahentis in loco matrimonii;

3º Habita, si conditiones deficiant de quibus n. 2, licentia parochi vel Ordinarii domicilii vel quasi-domicilii aut menstruae commorationis alterutrius contrahentis, nisi vel de vagis actu itinerantibus res sit,

或區域正權力人之准許;但監臨無任何居所即現在漂流之無定所人之婚姻,或因最緊急理由而得免除請求准許者,不在此限.

qui nullibi commorationis sedem habent, vel gravis necessitas intercedat quae a licentia petenda excuset.

2項 - 通常規則應在女方之堂域司祭面前結婚;但有得不遵守之理由者,不在此限.如異儀天主教人之婚姻,而其他法律無特別規定時,應用男方儀式,並應在其堂域司祭面前結婚.

§ 2. In quolibet casu pro regula habeatur ut matrimonium coram sponsae parocho celebretur, nisi iusta causa excuset; matrimonia autem catholicorum mixti ritus, nisi aliud particulari iure cautum sit, in ritu viri et coram eiusdem parocho sunt celebranda.

3項 - 堂域司祭無法定准許而監臨結婚者,不得取得司祭報酬之所有權,並應將該報酬轉交結婚人之本堂域司祭.

§ 3. Parochus qui sine licentia iure requisita matrimonio assistit, emolumenta stolae non facit sua, eaque proprio contrahentium parocho remittat.

1098 條 - 結婚當事人非感重大困難,不能有依第一千零九十五條及第一千零九十六條之規定得監臨結婚之堂域司祭,或正權力人或受委託之司祭,或不能赴其所居之地時,依下列各目之規定得結婚:

Can. 1098. - Si haberi vel adiri nequeat sine gravi incommodo parochus vel Ordinarius vel sacerdos delegatus qui matrimonio assistant ad normam canonum 1095, 1096:

1目 - 瀕死亡時而僅在數證人面前結婚者,爲有效及適法;如因正當理由而預見該情形將來有繼續一月之可能時,於瀕死亡時外者亦同;

1° In mortis periculo validum et licitum est matrimonium contractum coram solis testibus; et etiam extra mortis periculum, dummodo prudenter praevideatur eam rerum conditionem esse per mensem duraturam;

2目 - 在前目之二種情形內,如有能監臨之其他司祭時,應請其到場,同數證人監臨結婚;但僅在數證人面前所結之婚姻,仍爲有效.

2° In utroque casu, si praesto sit alius sacerdos qui adesse possit, vocari et una cum testibus, matrimonio assistere debet, salva coniugii validitate coram solis testibus.

1099 條 - 1項 - 前數條所規定結婚之方式,下列各目所指定之人,均應遵守之:

Can. 1099. - § 1. Ad statutam superius formam servandam tenentur:

1目 - 凡在天主教會內曾經領受聖洗者,及由異教或裂教歸回天主教之人,雖上所指定之人以後背叛天主教亦同,即幾時相互結婚者;

1° Omnes in catholica Ecclesia baptizati et ad eam ex haeresi aut schismate conversi, licet sive hi sive illi ab eadem postea defecerint, quoties inter se matrimonium ineunt;

2目 - 前目之人與凡領受聖洗或未領聖洗之非公教人,於受得混教或雜教阻礙之寬免後,結婚者;

2° Iidem, de quibus supra, si cum acatholicis sive baptizatis sive non baptizatis etiam post obtentam dispensationem ab impedimento mixtae religionis vel disparitatis cultus matrimonium contrahant;

3目 - 東方天主教人與凡應守此方式之拉丁天主教人結婚者.

2項 - 除堅守本條第一項第一目之規定外,凡領受聖洗或未領受聖洗之非公教人相互結婚者,各方均無守天主教之結婚方式之義務;其由非公教人所生者,雖在天主教內曾經領受聖洗,如自幼即受異教,裂教,非公教或無任何宗教之教育長成,而與非公教人結婚者亦同.

3° Orientales, si cum latinis contrahant hac forma adstrictis.

§ 2. Firmo autem praescripto § 1, n. 1, acatholici sive baptizati sive non baptizati, si inter se contrahant, nullibi tenentur ad catholicam matrimonii formam servandam; item ab acatholicis nati, etsi in Ecclesia catholica baptizati, qui ab infantili aetate in haeresi vel schismate aut infidelitate vel sine ulla religione adoleverunt, quoties cum parte acatholica contraxerint.

1100 條 - 除必要時外,於結婚時應守由天主教會准許之禮書所規定,或依善良習慣所通行之禮節.

Can. 1100. - Extra casum necessitatis, in matrimonii celebratione serventur ritus in libris ritualibus ab Ecclesia probatis praescripti aut laudabilibus consuetudinibus recepti.

1101 條 - 1項 - 堂域司祭應注意夫妻受得正式降福,於夫妻結婚後經過長時間之共同生活時亦同,而僅於彌撒內授與之;僅於禁止婚姻繁華日外並遵守特別禮規爲限.

Can. 1101. - § 1. Parochus curet ut sponsi benedictionem sollemnem accipiant, quae dari eis potest etiam postquam diu vixerint in matrimonio, sed solum in Missa, servata speciali rubrica et excepto tempore feriato.

2項 - 僅得有效及適法監臨婚姻之司祭,得自己或委他人授與正式降福.

§ 2. Sollemnem benedictionem ille tantum sacerdos per se ipse vel per alium dare potest, qui valide et licite matrimonio potest assistere.

1102 條 - 1項 - 結婚當事人之一方爲公教人,一方爲非公教人時,詢問合意應依第一千零九十五條第一項第三目規定爲之.

Can. 1102. - § 1. In matrimoniis inter partem catholicam et partem acatholicam interrogationes de consensu fieri debent secundum praescriptum can. 1095, § 1, n. 3.

2項 - 在前項情形內禁止一切聖禮節,如預見禁止有發生重大損害之虞時,正權力人得准許行數種聖禮節;但永不得准許舉行彌撒.

§ 2. Sed omnes sacri ritus prohibentur; quod si ex hac prohibitione graviora mala praevideantur, Ordinarius potest aliquam ex consuetis ecclesiasticis caeremoniis, exclusa semper Missae celebratione, permittere.

1103 條 - 1項 - 結婚後,堂域司祭或其代理人,應立時將結婚當事人雙方及證人之姓名,結婚處所,日期,及依禮書所定及由本正權力人命令之其他事項,記載於婚姻簿;雖由自己或正權力人所委託之其他司祭監臨之婚姻亦同.

Can. 1103. - § 1. Celebrato matrimonio, parochus vel qui eius vices gerit, quamprimum describat in libro matrimoniorum nomina coniugum ac testium, locum et diem celebrati matrimonii atque alia secundum modum in libris et a proprio Ordinario praescriptum; idque licet alius sacerdos vel a se vel ab Ordinario delegatus matrimonio adstiterit.

2項 - 除守前項之規定外,依第四百七十條第二項之規定,堂域司祭應將當事人曾於某日在本堂域內結婚之事

§ 2. Praeterea, ad normam can 470, § 2, parochus in libro quoque baptizatorum adnotet coniugem tali die in sua paroecia matrimonium contraxisse. Quod si coniux alibi baptizatus fuerit, matri-

實,登記於聖洗簿;如當事人係在他處領受聖洗者,結婚地之堂域司祭應自己或由主教府,將結婚之報告寄送於授於聖洗地之堂域司祭,使其將結婚之事實,登記於聖洗簿.

monii parochus notitiam initi contractus ad parochum baptismi sive per se sive per Curiam episcopalem transmittat, ut matrimonium in baptizatorum librum referatur.

3 項 - 依第一千零九十八條規定之結婚,如有監臨結婚之司祭時,由該司祭,否則由證人與結婚之當事人連帶負設法將結婚之事實,立即登記於依規定應有之簿册之義務.

§ 3. Quoties matrimonium ad normam can. 1098 contrahitur, sacerdos, si eidem adstiterit, secus testes tenentur in solidum cum contrahentibus curare ut initum coniugium in praescriptis libris quamprimum adnotetur.

第七章
非公開婚姻

CAPUT VII.
De matrimonium conscientiae.

1104 條 - 以有最重及緊急理由爲限,區域正權力人自己或受得特別委託之總代理人,得准許結非公開婚姻,即不預告而用祕密方式,依下列條文之規定所結之婚姻.

Can. 1104. - Nonnisi ex gravissima et urgentissima causa et ab ipso loci Ordinario, excluso Vicario Generali sine speciali mandato, permitti potest ut *matrimonium conscientiae* ineatur, idest matrimonium celebretur omissis denuntiationibus et secreto ad normam canonum qui sequuntur.

1105 條 - 結非公開婚姻之准許,當然附帶監臨司祭,證人,正權力人及其後任允許遵守祕密之重大義務,並當事人之一方於未得他方同意時,不宣得布之.

Can. 1105. - Permissio celebrationis matrimonii conscientiae secumfert promissionem et gravem obligationem secreti servandi ex parte sacerdotis assistentis, testium, Ordinarii eiusque successorum, et etiam alterius conjugis, altero non consentiente divulgationi.

1106 條 - 前項允許遵守之義務,於有因守祕密而發生不善表樣或輕視婚姻聖事之虞,或如雙方不注意因此婚姻而生之子女領受聖洗,或使其子女於領受聖洗時表示假姓名,而不於當時即三十日以內,用自己之眞姓名將子女之生產及領受聖洗之事實,據實報告於正權力人,或耽誤子女受天主教之教育等情形時,正權力人得不遵守之.

Can. 1106. - Huius promissionis obligatio ex parte Ordinarii non extenditur ad casum quo vel aliquod scandalum aut gravis erga matrimonii sanctitatem iniuria ex secreti observantia immineat, vel parentes non curent filios ex tali matrimonio susceptos baptizari aut baptizandos curent falsis expressis nominibus, quin interim Ordinario intra triginta dies notitiam prolis susceptae et baptizatae cum sincera indicatione parentum praebeant, vel christianam filiorum educationem negligant.

1107 條 - 不得將非公開婚姻登記於普通婚姻簿及聖洗簿,應登記於第三百七十九條所規定,在主教府密檔案室內保存之特別簿.

Can. 1107. - Matrimonium conscientiae non est adnotandum in consueto matrimoniorum ac baptizatorum libro, sed in peculiari libro servando in secreto Curiae archivo de quo can. 379.

第八章
結婚之時期及處所

1108 條 - 1 項 - 於全年之各時間內，均得結婚.

2 項 - 僅自第一將臨星期日至耶穌聖誕瞻禮日，及自聖灰禮儀日至耶穌復活瞻禮日，禁止實行婚姻之正式降福.

3 項 - 於禮規無妨礙，而區域正權力人有正當理由，並勸告婚姻當事人勿爲過大之鋪張後，亦得准許於前項日期內，實行婚姻之正式降福.

1109 條 - 1 項 - 凡公教人均應在堂域之堂內結婚，非有區域正權力人或堂域司祭之准許，不得在其他堂或公或半公祈禱房舍內爲之.

2 項 - 區域正權力人於有特別情形並正當理由時，得准許在私房屋內結婚；除有緊急之必要，並使用相當豫防方法外，不得准許於修道院或婦女修會之堂或祈禱房舍內爲之.

3 項 - 公教人與非公教人結婚時，應於堂外爲之；如按正權力人之明智意見，以遵守此規定有重大損害之虞時，本法典允許正權力人寬免之；但以不妨礙第一千一百零二條第二項之規定爲限.

第九章
婚姻之效力

1110 條 - 凡有效之婚姻，均因其本質而發生當事人雙方間終身專有之拘束，而由基利斯督所建定之婚姻，更賜與聖寵於不自行阻止之人.

1111 條 - 當事人雙方自結婚時起，對於婚姻本質之行爲，享有平等之權利義務.

CAPUT VIII.
De tempore et loco celebrationis matrimonii.

Can. 1108. - § 1. Matrmonium quolibet anni tempore contrahi potest.

§ 2. Sollemnis tantum nuptiarum benedictio vetatur a prima dominica Adventus usque ad diem Nativitatis Domini inclusive, et a feria IV Cinerum usque ad dominicam Paschatis inclusive.

§ 3. Ordinarii tamen locorum possunt, salvis legibus liturgicis, etiam praedictis temporibus eam permittere ex iusta causa, monitis sponsis ut a nimia pompa abstineant.

Can. 1109. - § 1. Matrimonium inter catholicos celebretur in ecclesia paroeciali; in alia autem ecclesia vel oratorio sive publico, sive semi-publico, nonnisi de licentia Ordinarii loci vel parochi celebrari poterit.

§ 2. Matrimonium in aedibus privatis celebrari Ordinarii locorum in extraordinario tantum aliquo casu et accedente semper iusta ac rationabili causa permittere possunt; sed in ecclesiis vel oratoriis sive Seminarii sive religiosarum, Ordinarii id ne permittant, nisi urgente necessitate, ac opportunis adhibitis cautelis.

§ 3. Matrimonia vero inter partem catholicam et partem acatholicam extra ecclesiam celebrentur; quod si Ordinarius prudenter iudicet id servari non posse quin graviora oriantur mala, prudenti eius arbitrio committitur hac super re dispensare, firmo tamen praescripto can. 1102, § 2.

CAPUT IX.
De matrimonii effectibus.

Can. 1110. - Ex valido matrimonio enascitur inter coniuges vinculum natura sua perpetuum et exclusivum; matrimonium praeterea christianum coniugibus non ponentibus obicem gratiam confert.

Can. 1111. - Utrique coniugi ab ipso matrimonii initio aequum ius et officium est quod attinet ad actus proprios coniugalis vitae.

1112 條 - 除特別法律另有規定外,法定效力,爲妻同享夫之地位.

1113 條 - 父母担負盡力照顧子女之宗教,道德,身體,國民之教育及爲其準備現世生活方法之重大義務.

1114 條 - 稱適法生子女,謂由有效或善意婚姻所懷之胎兒或產生之子女;但父母因曾發修會之特典願,或曾領受高級神品,而被禁止行使以前所結婚姻之權利者,不在此限.

1115 條 - 1 項 - 因適法婚姻而指示之夫,推定子女之父親;但有確實證據證明與此相牴觸之事實者,不在此限.

2 項 - 自結婚日起算至少六月後,或自夫妻不同居之日起算十月內所生之子女,推定爲適法生子女.

1116 條 - 子女因其生父與生母以後所新結或補正之眞或善意婚姻,連未遂婚姻在內,而成爲適法生子女;但以生父與生母與受胎,或懷胎或產生時有互相結婚之法定能力者爲限.

1117 條 - 因以後之結婚而成爲適法生之子女,其法定效力,除有特別規定外,與適法生者,完全相同.

第十章
夫妻之分離

第一頁
婚姻拘束之解除

1118 條 - 有效及承認並旣遂之婚姻,除當事人死亡外,無論任何人之權力及任何理由,均不得拆散之.

1119 條 - 當事人雙方均爲曾經領受聖洗人,或一方爲曾經領受聖洗人,他方

Can. 1112. - Nisi iure speciali aliud cautum sit, uxor, circa canonicos effectus, particeps efficitur status mariti.

Can. 1113. - Parentes gravissima obligatione tenentur prolis educationem tum religiosam et moralem, tum physicam et civilem pro viribus curandi, et etiam temporali eorum bono providendi.

Can. 1114. - Legitimi sunt filii concepti aut nati ex matrimonio valido vel putativo, nisi parentibus ob sollemnem professionem religiosam vel susceptum ordinem sacrum prohibitus tempore conceptionis fuerit usus matrimonii antea contracti.

Can. 1115. - § 1. Pater is est quem iustae nuptiae demonstrant, nisi evidentibus argumentis contrarium probetur.

§ 2. Legitimi praesumuntur filii qui nati sunt saltem post sex menses a die celebrati matrimonii, vel intra decem menses a die dissolutae vitae coniugalis.

Can. 1116. - Per subsequens parentum matrimonium sive verum sive putativum, sive noviter contractum sive convalidatum, etiam non consummatum, legitima efficitur proles, dummodo parentes habiles exstiterint ad matrimonium inter se contrahendum tempore conceptionis, vel praegnationis, vel nativitatis.

Can. 1117. - Filii legitimati per subsequens matrimonium, ad effectus canonicos quod pttinet, in omnibus aequiparantur legitimis, nisi aliud expresse cautum fuerit.

CAPUT X.
De separatione coniugum.

ART. I.
De dissolutione vinculi.

Can. 1118. - Matrimonium validum ratum et consummatum nulla humana potestate nullaque causa, praeterquam morte, dissolvi potest.

Can. 1119. - Matrimonium non consummatum inter baptizatos vel inter partem baptizatam et par-

爲未領受聖洗人之未遂婚姻,如當事人發修會之特典願者,依法律之效力當然拆散之;其經當事人雙方之請求,或僅一方請求,他方不同意,而受得宗座以正當理由所頒賜之寬免者,亦拆散之.

tem non baptizatam, dissolvitur tum ipso iure per sollemnem professionem religiosam, tum per dispensationem a Sede Apostolica ex iusta causa concessam, utraque parte rogante vel alterutra, etsi altera sit invita.

1120 條 - 1 項 - 雙方未領受聖洗之當事人之適法婚姻,連既遂婚姻在內,爲保持一方信德,得依保祿特權拆散之.

Can. 1120. - § 1. Legitimum inter non baptizatos matrimonium, licet consummatum, solvitur in favorem fidei ex privilegio Paulino.

2 項 - 前項特權於領受聖洗人之一方,與未領受聖洗人之他方,因先受得雜教阻礙之寬免而結之婚姻,不得行使之.

§ 2. Hoc privilegium non obtinet in matrimonio inter partem baptizatam et partem non baptizatam inito cum dispensatione ab impedimento disparitatis cultus.

1121 條 - 1 項 - 歸化並曾經領受聖洗之配偶一方,除第一千一百二十五條規定之情形外,應於向未領受聖洗之他方,詢問下列各目之事項後,始得有效結新婚姻:

Can. 1121. - § 1. Antequam coniux conversus et baptizatus novum matrimonium valide contrahat, debet, salvo praescripto can. 1125, partem non baptizatam interpellare:

1 目 - 他方亦情願歸化並領受聖洗否;

1º An velit et ipsa converti ac baptismum suscipere;

2 目 - 他方情願至少和平並不侮辱天主而同居否.

2º An saltem velit secum cohabitare pacifice sine contumelia Creatoris.

2 項 - 除宗座另定其他辦法外,永不得不實行此詢問.

§ 2. Hae interpellationes fieri semper debent, nisi Sede Apostolica aliud declaraverit.

1122 條 - 1 項 - 受得歸化配偶之正權力人之命令後,得實行詢問,其詢問通常宜用簡易方式及非訴頌程序爲之,非信友之他方;如請求延期答覆,以便斟酌時,以上所指示之正權力人應允許之;但應使其注意,如經過該期間而未答覆,即推定其爲否認之答覆.

Can. 1122. - § 1. Interpellationes fiant regulariter, forma saltem summaria et extraiudiciali, de auctoritate Ordinarii coniugis conversi, a quo Ordinario concedendae sunt quoque coniugi infideli, si quidem eas petierit, induciae ad deliberandum, eo tamen monito, fore ut, induciis inutiliter praeterlapsis, responsio praesumatur negativa.

2 項 - 歸化配偶一方,向非信友之他方私行詢問者,亦有效力,如於不能守前項規定之方式時爲之者,並爲適法;但詢問時應用能於外場之確認之至少二證人,或其他適法證明之方法.

§ 2. Interpellationes etiam privatim factae ab ipsa parte conversa, valent, imo sunt etiam licitae, si forma superius praescripta servari nequeat; hoc tamen in casu de ipsis, pro foro externo, constare debet duobus saltem testibus vel alio legitimo probationis modo.

1123 條 - 領受聖洗人之一方,依宗座之決定不實行詢問,或非信友之他方,對

Can. 1123. - Si interpellationes ex declaratione Sedis Apostolicae omissae fuerint, aut si infidelis

於詢問爲明示或默示之答覆否認者,領受聖洗人之一方,有與公教人結婚之權利;但於領受聖洗後自己發生,使未領受聖洗人持爲分離之正當理由之情事者,不在此限.

eisdem negative responderit expresse vel tacite, pars baptizata ius habet novas nuptias cum persona catholica contrahendi, nisi ipsa post baptismum dederit parti non baptizatae iustam discedendi causam.

1124 條 - 信友配偶之一方,雖於領受聖洗後,仍與非信友之他方爲夫妻之同居,亦不因而喪失與公教人結新婚姻之權利;故非信友之他方,因變心而無正當理由分離,或侮辱天主而不和平同居時,信友配偶之一方,仍得行使該權利.

Can. 1124. - Coniux fidelis, licet post susceptum baptismum denuo matrimonialiter cum parte infideli vixerit, ius tamen novas celebrandi nuptias cum persona catholica non amittit, ideoque potest hoc iure uti, si coniux infidelis, mutata voluntate, postea discedat sine iusta causa, vel iam non cohabitet pacifice sine contumelia Creatoris.

1125 條 - 保祿第三位於公歷一千五百三十七年六月一日頒賜之「尊高」勅法,比約第五位於一千五百七十一年八月二日頒布之「羅馬教宗」勅法,額我略第十三位於一千五百八十五年一月二十五日頒布之「與人民」勅法,即對於特定地域制作者,本法典將其於婚姻有關係之部分,擴張於有同一情形之其他地域內亦準用之.

Can 1125. - Ea quae matrimonium respiciunt in constitutionibus Pauli III *Altitudo*, 1 Iun. 1537; S. Pii V *Romani Pontificis*, 2 Aug. 1571; Gregorii XIII *Populis*, 25 Ian. 1585, quaeque pro peculiaribus locis scripta sunt, ad alias quoque regiones iu eisdem adiunctis extenduntur.

1126 條 - 信友於非信友時所結之前婚姻之拘束,至其實際結有效之新婚姻時,始解除之.

Can. 1126 - Vinculum prioris coniugii, in infidelitate contracti, tunc tantum solvitur, cum pars fidelis reapse novas nuptias valide iniverit.

1127 條 - 關於此信德特權之行使有疑義時,信德特權享有優先受法律保護之權.

Can. 1127. - In re dubia privilegium fidei gaudet favore iuris.

第二頁
寢食住之分離

ART. II.
De separatione tori, mensae et habitationis.

1128 條 - 配偶應保持爲夫妻之共同生活;但因正當理由而得免除該義務者,不在此限.

Can. 1128. - Coniuges servare debent vitae coniugalis communicationem, nisi iusta causa eos excuset.

1129 條 - 1 項 - 配偶之一方犯通姦罪者,他方除保持婚姻拘束外,有終身解

Can. 1129. - § 1. Propter coniugis adulterium, alter coniux, manente vinculo, ius habet solvendi, etiam

除共同生活之權利;但他方對於犯罪同意,或主動或明示或默示宥恕,或犯同一罪者,不在此限.

2 項 · 無罪配偶之一方,於知悉他方犯通姦後,如仍自動實行其婚姻行爲者,爲默示宥恕;如六月以內對通姦配偶未實行逐去或離棄或提起法定訴訟者,推定爲宥恕.

1130 條 · 無罪配偶之一方,依審判官之判決或適法自動與犯罪之他方分離者,終身永無准許他方同居之義務;惟得准許其同居或召回之;但他方於受得無罪配偶之一方同意後,而取得與婚姻相牴觸之身份者,不得准許或召回之.

1131 條 · 1 項 · 如配偶之一方加入非公教之黨派,或以非公教之方法教育子女,或習犯重大罪及羞恥行爲,或危害他方靈魂或身體,或虐待他方致不堪爲共同生活,或有其他類此之情事者,無罪配偶之他方求得區域正權力人之斷定後,得使用各該情形爲分離之適法理由;如事實明確並有迫切之危險時,亦得自動分離之.

2 項 · 在前項一切情形內,如分離之理由事實停止時,即有回復共同生活之義務;但經正權力人宣告定期或無定期之分離者,無罪配偶之一方於未受得正權力人之命令,或未屆滿所定之期限前,無該義務.

1132 條 · 夫妻分離後,無罪配偶之一方有教養子女之權利義務;如配偶之一方爲非公教人時,由公教人之他方爲之;但在前二種情形內,正權力人以無妨礙其子女受公教教育爲限,而爲子女之利益另有其他命令者,不在此限.

in perpetuum, vitae communionem, nisi in crimen consenserit, aut eidem causam dederit, vel illud expresse aut tacite condonaverit, vel ipse quoque idem crimen commiserit.

§ 2. Tacita condonatio habetur, si coniux innocens, postquam de crimine adulterii certior factus est, cum altero coniuge sponte, maritali affectu conversatus fuerit; praesumitur vero, nisi sex intra menses coniugem adulterum expulerit vel dereliquerit, aut legitimam accusationem fecerit.

Can. 1130. · Coniux innocens, sive iudicis sententia sive propria auctoritate legitime discesserit, nulla umquam obligatione tenetur coniugem adulterum rursus admittendi ad vitae consortium; potest autem eundem admittere aut revocare, nisi ex ipsius consensu ille statum matrimonio contrarium susceperit.

Can. 1131. · § 1. Si alter coniux sectae acatholicae nomen dederit; si prolem acatholice educaverit; si vitam criminosam et ignominiosam ducat; si grave seu animae seu corporis periculum alteri facessat: si saevitiis vitam communem nimis difficilem reddat, haec aliaque id genus, sunt pro altero coniuge totidem legitimae causae discedendi, auctoritate Ordinarii loci, et etiam propria auctoritate, si de eis certo constet, et periculum sit in mora.

§ 2. In omnibus his casibus, causa separationis cessante, vitae consuetudo restauranda est, sed si separatio ab Ordinario pronuntiata fuerit ad certum incertumve tempus, coniux innocens ad id non obligatur, nisi ex decreto Ordinarii vel exacto tempore.

Can. 1132. · Instituta separatione, filii educandi sunt penes coniugem innocentem, et si alter coniugum sit acatholicus, penes coniugem catholicum, nisi in utroque casu Ordinarius pro ipsorum filiorum bono, salva semper eorundem catholica educatione, aliud decreverit.

第十一章
婚姻之補正

第一頁
單純之補正

1133 條 · 1 項 · 凡補正因拆散阻礙而無效之婚姻使爲有效者,必須停止或寬免該阻礙,並至少知悉阻礙之一方,應復爲合意之表示.

2 項 · 配偶之雙方於初結婚時雖均合意,而以後並未撤回之,依天主教會之法律,必須復爲前項合意之表示,而婚姻始爲有效.

1134 條 · 復爲合意行爲應爲知悉自初爲無效之婚姻之當事人所發動結婚之新行爲.

1135 條 · 1 項 · 阻礙爲公然者時,配偶雙方應依法定方式復爲合意之表示.

2 項 · 阻礙爲祕密者,並爲雙方所知悉者時,雙方自己祕密復爲合意之表示,卽爲已足.

3 項 · 阻礙爲祕密者而爲配偶之一方所不知者時,僅由知悉阻礙之一方自己祕密復爲合意之表示,卽爲已足;但以他方之合意繼續者爲限.

1136 條 · 1 項 · 因合意之欠缺而無效之婚姻,以未合意之一方有合意而補正之;但以他方之合意繼續者爲限.

2 項 · 合意之欠缺如僅爲心內者,未合意之一方僅心內有合意卽爲已足.

3 項 · 合意之欠缺如爲外形者,亦應用外形方式表示合意;卽欠缺爲公然者時,應用法定方式;欠缺爲祕密者時,得私行其他祕密方式.

CAPUT XI.
De matrimonii convalidatione.

ART. I.
De convalidatione simplici.

Can. 1133. · § 1. Ad convalidandum matrimonium irritum ob impedimentum dirimens, requiritur ut cesset vel dispensetur impedimentum et consensum renovet saltem pars impedimenti conscia.

§ 2. Haec renovatio iure ecclesiastico requiritur ad validitatem, etiamsi initio utraque pars consensum praestiterit nec postea revocaverit.

Can. 1134. · Renovatio consensus debet esse novus voluntatis actus in matrimonium quod constet ab initio nullum fuisse.

Can. 1135. · § 1. Si impedimentum sit publicum, consensus ab utraque parte renovandus est forma iure praescripta.

§ 2. Si sit occultum et utrique parti notum, satis est ut consensus ab utraque parte renovetur privatim et secreto.

§ 3. Si sit occultum et uni parti ignotum, satis est ut sola pars impedimenti conscia consensum privatim et secreto renovet, dummodo altera in consensu praestito perseveret.

Can. 1136. · § 1. Matrimonium irritum ob defectum consensus convalidatur, si pars quae non consenserat, iam consentiat, dummodo consensus ab altera parte praestitus perseveret.

§ 2. Si defectus consensus fuerit mere internus, satis est ut pars quae non consenserat, interius consentiat.

§ 3. Si fuerit etiam externus, necesse est consensum etiam exterius manifestare, vel forma iure praescripta, si defectus fuerit publicus, vel alio modo privato et secreto, si fuerit occultus.

1137 條 - 因方式之欠缺而無效之婚姻,應依法定方式再結之,始爲有效.

第二頁
根本救濟

1138 條 - 1 項 - 稱婚姻根本救濟,謂補正無效之婚姻,使爲有效之一種方法,即除頒賜寬免或停止阻礙外,同時頒賜寬免遵守復爲合意之規定,並因法律之擬制,而使法定效力追溯既往.

2 項 - 補正行爲自頒賜恩惠時起發生效力;然追溯既往之行爲,除另有明文規定外,視爲初結婚時所完成之行爲.

3 項 - 關於遵守復爲合意規定之寬免,雖配偶之一方或雙方不知者,仍得頒賜之.

1139 條 - 1 項 - 凡由當事人雙方所表示自然充足之合意,如因天主教會之法定拆散阻礙,或欠缺法定方式,而依法無效之合意所結之任何婚姻,均得爲根本救濟;但以合意繼續者爲限.

2 項 - 結婚時有自然或天主規定之阻礙者,雖以後該阻礙消滅,而天主教會對於此婚姻亦不爲根本救濟,連自該阻礙消滅時開始者在內.

1140 條 - 1 項 - 當事人雙方或一方無合意,即原無合意,或雖有而以後撤回者,不能爲婚姻之根本救濟.

2 項 - 初結婚時無合意,而以後發生合意者,自發生之時起,得爲根本救濟.

1141 條 - 惟宗座始得頒賜根本救濟.

第十二章
次婚

1142 條 - 雖貞節寡居爲較尊榮,而二次及多次之結婚,亦爲有效及適法;但以不妨礙第一千零六十九條第二項之規定爲限.

Can. 1137. - Matrimonium nullum ob defectum formae, ut validum fiat, contrahi denuo debet legitima forma.

ART. II.
De sanatione in radice.

Can. 1138. - § 1. Matrimonii in radice sanatio est eiusdem convalidatio, secumferens, praeter dispensationem vel cessationem impedimenti, dispensationem a lege de renovando consensu, et retrotractionem, per fictionem iuris, circa effectus canonicos, ad praeteritum.

§ 2. Convalidatio fit a momento concessionis gratiae; retrotractio vero intelligitur facta ad matrimonii initium, nisi aliud expresse caveatur.

§ 3. Dispensatio a lege de renovando consensu concedi etiam potest vel una tantum vel utraque parte inscia.

Can. 1139. - § 1. Quodlibet matrimonium initum cum utriusque partis consensu naturaliter sufficiente sed iuridice inefficaci ob dirimens impedimentum iuris ecclesiastici vel ob defectum legitimae formae, potest in radice sanari, dummodo consensus perseveret.

§ 2. Matrimonium vero contractum cum impedimento iuris naturalis vel divini, etiamsi postea impedimentum cessaverit, Ecclesia non sanat in radice, ne a momento quidem cessationis impedimenti.

Can. 1140. - § 1. Si in utraque vel alterutra parte deficiat consensus, matrimonium nequit sanari in radice, sive consensus ab initio defuerit, sive ab initio praestitus, postea fuerit revocatus.

§ 2. Quod si consensus ab initio quidem defuerit, sed postea praestitus fuerit, sanatio concedi potest a momento praestiti consensus.

Can. 1141. - Sanatio in radice concedi unice potest ab Apostolica Sede.

CAPUT XII.
De secundis nuptiis.

Can. 1142. - Licet casta viduitas honorabilior sit, secundae tamen et ulteriores nuptiae validae et licitae sunt, firmo praescripto can. 1069, § 2.

1143 條 - 婦女曾經領受一次正式婚姻降福者,於次婚時不得再領受之.

Can. 1143. - Mulier cui semel benedictio sollemnis data sit, nequit in subsequentibus nuptiis eam iterum accipere.

第八題
聖物

TITULUS VIII.
De Sacramentalibus.

1144 條 - 稱聖物,謂天主教會用類似聖事之方式,以求得效果,尤其神效果所使用之物件,或所爲之行爲.

Can. 1144. - Sacramentalia sunt res aut actiones quibus Ecclesia, in aliquam Sacramentorum imitationem, uti solet ad obtinendos ex sua impetratione effectus praesertim spirituales.

1145 條 - 設定新聖物或正確解釋通用聖物,或廢止,變更之,惟宗座始得爲之.

Can. 1145. - Nova Sacramentalia constituere aut recepta authentice interpretari, ex eisdem aliqua abolere aut mutare, sola potest Sedes Apostolica.

1146 條 - 凡受得相當權力而未被主管人禁止行使者之教士,均爲法定實行聖物人.

Can. 1146. - Legitimus Sacramentalium minister est clericus, cui ad id potestas collata sit quique a competente auctoritate ecclesiastica non sit prohibitus eandem exercere.

1147 條 - 1 項 - 凡無主教神品之資格者,均不得有效實行祝聖;但依法律或有宗座之勅准而爲之者,不在此限.

Can. 1147. - § 1. Consecrationes nemo qui charactere episcopali careat, valide peragere potest, nisi vel iure vel apostolico indulto id ei permittatur.

2 項 - 除與教宗或主教或其他人所保留之降福外,其餘降福凡司祭均得實行之.

§ 2. Benedictiones autem impertire potest quilibet presbyter, exceptis iis quae Romano Pontifici aut Episcopis aliisve reserventur.

3 項 - 司祭未得必要之勅准而實行前項所保留之降福者,其降福雖爲違法,而仍有效;但宗座之保留書內另有其他表示者,不在此限.

§ 3. Benedictio reservata quae a presbytero detur sine necessaria licentia, illicita est, sed valida, nisi in reservatione Sedes Apostolica aliud expresserit.

4 項 - 助祭及讀經教士僅得有效及適法實行依法律之有明文規定所准其實行之降福.

§ 4. Diaconi et lectores illas tantum valide et licite benedictiones dare possunt, quae ipsis expresse a iure permittuntur.

1148 條 - 1 項 - 作成及授與聖物應謹愼遵守由天主教會所准許之禮節.

Can. 1148. - § 1. In Sacramentalibus conficiendis seu administrandis accurate serventur ritus ab Ecclesia probati.

2 項 - 實行祝聖及供獻或單純爲呼求之福降,非用天主教會所規定之方式而爲之者,無效.

§ 2. Consecrationes ac benedictiones sive constitutivae sive invocativae invalidae sunt, si adhibita non fuerit formula ab Ecclesia praescripta.

1149 條 - 凡降福均優先授與於公教人,亦得授與於望教者,並以天主教會未禁止者爲限,且得授與於非公教人而使其受得信德並身體之康寧.

Can. 1149. - Benedictiones, imprimis impertiendae catholicis, dari quoque possunt catechumenis, imo, nisi obstet Ecclesiae prohibitio, etiam acatholicis ad obtinendum fidei lumen vel, una cum illo, corporis sanitatem.

1150 條 - 凡被祝聖或被供獻降福之物件應敬愼安置之,不得爲世俗或非本目的之用;其所有權爲私人者亦同.

1151 條 - 1 項 - 凡有驅魔權力人,非先受得正權力人特別明示之准許,不得對於負魔者適法使用正式驅魔禮.

2 項 - 前項准許,正權力人宜僅對於熱心,明智及無可指摘之司祭頒賜之;受得准許之司祭非先謹愼留心診察而明悉將受得驅魔禮人確爲負魔者,不得實行驅魔禮.

1152 條 - 法定驅魔人不但對於信友及望教者,並且對於非公教人及被棄絕者,均得實行驅魔禮.

1153 條 - 凡法定實行聖洗,祝聖及降福者,均爲其行爲內所附驅魔禮之法定實行人.

Can. 1150. - Res consecratae, vel benedictae constitutiva benedictione, reverenter tractentur neque ad usum profanum vel non proprium adhibeantur, etiamsi in dominio privatorum sint.

Can. 1151. - § 1. Nemo, potestate exorcizandi praeditus, exorcismos in obsessos proferre legitime potest, nisi ab Ordinario peculiarem et expressam licentiam obtinuerit.

§ 2. Haec licentia ab Ordinario concedatur tantummodo sacerdoti pietate, prudentia ac vitae integritate praedito; qui ad exorcismos ne procedat, nisi postquam diligenti prudentique investigatione compererit exorcizandum esse revera a daemone obsessum.

Can. 1152. - Exorcismi a legitimis ministris fieri possunt non solum in fideles et catechumenos, sed etiam in acatholicos vel excommunicatos.

Can. 1153. - Ministri exorcismorum qui occurrunt in baptismo et in consecrationibus vel benedictionibus, sunt iidem qui eorundem sacrorum rituum legitimi ministri sunt.

第 二 款
聖處所及聖時期

PARS SECUNDA
DE LOCIS ET TEMPORIBUS SACRIS

第一節
聖 處 所

SECTIO I.
De locis sacris.

1154 條 - 稱聖處所,謂曾經用被准許之禮書所規定方式祝聖或降福之專爲恭敬天主,或葬埋信友所預定之處所.

1155 條 - 1 項 - 祝聖一切處所,連規修會員所有之處所在內,由該處所所在地之區域正權力人爲之;但以享有主教神品者爲限;總代理人非受得特別委託,不得爲之;惟不妨礙樞機大臣得祝聖本名義之堂及祭台之權利.

Can. 1154. - Loca sacra ea sunt quae divino cultui fideliumve sepulturae deputantur consecratione vel benedictione quam probati liturgici libri ad hoc praescribunt.

Can. 1155. - § 1. Consecratio alicuius loci, quanquam ad regulares pertinentis, spectat ad Ordinarium territorii in quo locus ipse reperitur, dummodo Ordinarius charactere episcopali sit insignitus, non tamen ad Vicarium Generalem sine speciali mandato, firmo iure S. R. E. Cardinalium consecrandi ecclesiam et altaria sui tituli.

2項 · 凡區域正權力人,連無主教神品者在內,均得准許任何同一儀式之主教,在本區域內實行祝聖.

§ 2. Ordinarius territorii, licet charactere episcopali careat, potest cuilibet eiusdem ritus Episcopo licentiam dare consecrationes peragendi in suo territorio.

1156 條 · 降福聖處所之權利,如處所爲世俗教士或非特屬修會或教民修會所管理時,歸該處所所在地之區域正權力人;爲教士特屬修會所管理時,歸上憲;該二人均得委託其他司祭行使之.

Can. 1156. - Ius benedicendi locum sacrum, si hic pertineat ad clerum saecularem vel ad religionem non exemptam, vel ad laicalem, spectat ad Ordinarium territorii in quo locus reperitur; si ad religionem clericalem exemptam, ad Superiorem maiorem; uterque vero potest alium sacerdotem ad hoc delegare.

1157 條 · 如未得正權力人之同意,任何人不得祝聖或降福處所,凡與本條相牴觸之特別權利,均不得妨礙本條之規定.

Can. 1157. - Non obstante quolibet privilegio, nemo potest locum sacrum consecrare vel benedicere sine Ordinarii consensu.

1158 條 · 應將實行祝聖或降福之事實作成證書二份,以一份保存於主教府內,一份保存於該堂之檔案室內.

Can. 1158. - De peracta consecratione vel benedictione redigatur documentum, cuius alterum exemplar in Curia episcopali, alterum in ecclesiae archivo servetur.

1159 條 · 1項 · 凡處所之祝聖或降福之事實,由無可攻擊之證人一人證明之,即爲已足;但以於任何人無損害者爲限.

Can. 1159. - § 1. Consecratio vel benedictio alicuius loci, modo nemini damnum fiat, satis probatur etiam per unum testem omni exceptione maiorem.

2項 · 確知曾經祝聖或降福者,不得復行之;如有疑義時,爲籌防方法宜復行之.

§ 2. Si de ea legitime constet, nec consecratio nec benedictio iterari potest; in dubio autem, peragatur ad cautelam.

1160 條 · 凡聖處所均不屬國家政府之管理,而由天主教之法定機關對之自由行使其管理權.

Can. 1160. - Loca sacra exempta sunt a iurisdictione auctoritatis civilis et in eis legitima Ecclesiae auctoritas iurisdictionem suam libere exercet.

第九題
堂

TITULUS IX.
De ecclesiis.

1161 條 · 稱堂,謂主要目的爲凡信友,均得使用以公然恭敬天主而被供獻之房宇.

Can. 1161. - Ecclesiae nomine intelligitur aedes sacra divino cultui dedicata eum potissimum in finem ut omnibus Christifidelibus usui sit ad divinum cultum publice exercendum.

1162 條 · 1項 · 如無區域正權力人書面之同意,不得建築任何堂;總代理人非受得特別委託,不得發同意書.

Can. 1162. - § 1. Nulla ecclesia aedificetur sine expresso Ordinarii loci consensu scriptis dato, quem tamen Vicarius Generalis praestare nequit sine mandato speciali.

2項 - 正權力人非本於自己明智意見認爲關於新堂之建築,保存,堂內人員之生活及其他敬禮之必要事項將來無缺乏之虞時,不得發前項同意書.

§ 2. Ordinarius consensum ne praebeat, nisi prudenter praeviderit necessaria non defutura ad novae ecclesiae aedificationem et conservationem, ad ministrorum sustentationem aliasque cultus impensas.

3項 - 新堂不得對於已建立之堂發生因信友獲得更大利益而不抵補之損害;爲防避該損害正權力人於發出同意書以前,應諮詢凡有利害關係之鄰近堂堂長之意見,並應遵守第一千六百七十六條之規定.

§ 3. Ne nova ecclesia ceteris iam exsistentibus detrimentum afferat, maiore fidelium spiritualium utilitate non compensatum, Ordinarius, antequam consensum praebeat, audire debet vicinarum ecclesiarum rectores quorum intersit, firmo praescripto can. 1676.

4項 - 修會員在座堂區或城市內創建新房宇,雖曾經受得區域正權力人之同意,而於確實在一定處所建立堂或祈禱房宇以前,仍應受得區域正權力人之同意.

§ 4. Etiam sodales religiosi, licet consensum constituendae novae domus in dioecesi vel civitate ab Ordinario loci retulerint, antequam tamen ecclesiam vel oratorium publicum in certo ac determinato loco aedificent, Ordinarii loci licentiam obtinere debent.

1163 條 - 降福並安置堂基石,由第一千一百五十六條所指定之人爲之.

Can. 1163. - Benedicere et imponere primarium ecclesiae lapidem, ad eos spectat, de quibus in can. 1156.

1164 條 - 1項 - 正權力人對於建築或修理堂,應注意守因天主教會之遺傳而習用之式樣,並守工藝之規則,於必要時,得於諮詢有專門學識者後爲之.

Can. 1164. - § 1. Curent Ordinarii, audito etiam, si opus fuerit, peritorum consilio, ut in ecclesiarum aedificatione vel refectione serventur formae a traditione christiana receptae et artis sacrae leges.

2項 - 凡堂均不得有向世俗人房屋之門窗;如堂之底下或上層有房間時,不得專爲世俗之用.

§ 2. In ecclesia nullus aperiatur aditus vel fenestra ad laicorum domus; locaque, si adsint, subter ecclesiae pavimentum aut supra ecclesiam, ad usum mere profanum ne adhibeantur.

1165 條 - 1項 - 新堂於未因正式祝聖或至少降福而爲恭敬天主供獻之以前,不得在其內實行恭敬天主之正式禮節.

Can. 1165. - § 1. Divina officia celebrari in nova ecclesia nequeunt, antequam eadem vel sollemni consecratione vel saltem benedictione divino cultui fuerit dedicata.

2項 - 區域正權力人,如本於自己之明智意見認爲將來將堂易爲世俗之用時,不得爲建築之同意,其已建築完成者,亦不得祝聖或降福之.

§ 2. Si prudenter praevideatur ecclesiam conversum iri ad usus profanos, Ordinarius consensum eius aedificationi ne praebeat, aut saltem, si forte aedificata fuerit, eam ne consecret neve benedicat.

3項 - 凡座堂均應正式祝聖,如團體堂,規修會院之堂及堂域之堂能行正式祝聖時,亦同.

§ 3. Sollemni consecratione dedicentur ecclesiae cathedrales et, quantum fieri potest, ecclesiae collegiatae, conventuales, paroeciales.

4項 - 對於用木或鐵及其他金屬建築之堂,得降福而不得祝聖之.

§ 4. Ecclesia ex ligno vel ferro aliove metallo benedici potest, non autem consecrari.

5項・得單純祝聖祭台而不祝聖堂;如祝聖堂時,應同時祝聖至少正祭台,如正祭台曾被祝聖時,其次之祭台一座.

§ 5. Altare consecrari potest etiam sine ecclesiae consecratione; sed una simul cum ecclesia debet saltem altare maius consecrari aut altare secundarium, si maius sit iam consecratum.

1166 條・1項・祝聖堂雖得於任何日爲之,而以於主日或其他應守之瞻禮日爲之,較爲相宜.

Can. 1166. - § 1. Ecclesiarum consecratio, quamvis quolibet die fieri possit, decentius tamen diebus dominicis aliisve festis de praecepto peragitur.

2項・實行祝聖禮之主教及爲自己利益而請求祝聖堂之人,均宜於祝聖前一日守大齋.

§ 2. Episcopus consecrans et qui petunt ecclesiam sibi consecrari, per eum diem qui consecrationem praecedit, ieiunent.

3項・凡實行祝聖之主教,連在該地無管理權之主教在內,於祝聖堂或祭台時,有對於當日至堂或祭台之朝拜人,放一年之大赦之權;於每周年之紀念日,如原祝聖者爲主教時,有放五十日大赦之權;爲總主教時,一百日;爲樞機大臣時,二百日.

§ 3. Cum consecratur ecclesia vel altare, Episcopus consecrator, licet iurisdictione in territorio careat, indulgentiam concedit unius anni ecclesiam vel altare visitantibus in ipsa consecrationis die; in die vero anniversaria quinquaginta dierum, si sit Episcopus; centum, si Archiepiscopus; biscentum, si S. R. E. Cardinalis.

1167 條・應每年按禮規舉行祝聖堂之瞻禮.

Can. 1167. - Festum consecrationis ecclesiae quotannis celebretur ad normam legum liturgicarum.

1168 條・1項・凡被祝聖或降福之堂應有本名稱;於行使供獻禮節後,不得變更之.

Can. 1168. - § 1. Unaquaeque ecclesia consecrata vel benedicta suum habeat titulum; qui, peracta ecclesiae dedicatione, mutari nequit.

2項・亦應於每年依禮規過本名稱瞻禮.

§ 2. Etiam festum tituli quotannis celebretur ad normas legum liturgicarum.

3項・無宗座之准許,不得用眞福人之名爲堂之本名稱.

§ 3. Ecclesiae dedicari Beatis nequeunt sine Sedis Apostolicae indulto.

1169 條・1項・凡堂均宜有鐘,以爲請信友參與恭敬天主之正式禮節,及其他宗教行爲之用.

Can. 1169. - § 1. Cuilibet ecclesiae campanas esse convenit, quibus fideles ad divina officia aliosque religionis actus invitentur.

2項・堂內之鐘亦應依天主教會准許之禮書之規定,祝聖或降福之.

§ 2. Etiam ecclesiarum campanae debent consecrari vel benedici secundum ritus in probatis liturgicis libris traditos.

3項・前項鐘之使用,惟由天主教會之官署管理之.

§ 3. Earum usus unice subest ecclesiasticae auctoritati.

4項・除守正權力人承諾獻鐘於堂之人附加條件外,不得以被降福之鐘爲純粹世俗之用;但於必要時,或經正權力人之准許或有適法習慣者,不在此限.

§ 4. Salvis conditionibus, probante Ordinario, appositis ab illis qui campanam ecclesiae forte dederint, campana benedicta ad usus mere profanos adhiberi nequit, nisi ex causa necessitatis aut ex licentia Ordinarii aut denique ex legitima consuetudine.

5項 - 關於鐘之祝聖或降福,準用第一千一百五十五條及第一千一百五十六條之規定.

§ 5. Quod ad campanarum consecrationem vel benedictionem attinet, servetur praescriptum can. 1155, 1156.

1170 條 - 凡堂除完全破壞或牆壁大半坍倒,或區域正權力人依第一千一百八十七條之規定准許爲世俗之用外,不喪失祝聖或降福之效力.

Can. 1170. - Consecrationem vel benedictionem ecclesia non amittit, nisi tota destructa fuerit, vel maior parietum pars corruerit, vel in usus profanos ab Ordinario loci redacta sit, ad normam can. 1187.

1171 條 - 在適法被供獻之聖房宇內,得實行天主教會之一切禮節;但不得妨礙堂域之權利及其他之特別權利,適法習慣;如正權力人有正當理由,得規定行聖禮之時間;除第六百零九條第三項之規定外,不得對於特屬修會之堂爲之.

Can. 1171. - In sacra aede legitime dedicata omnes ecclesiastici ritus perfici possunt, salvis iuribus paroecialibus, privilegiis et legitimis consuetudinibus; Ordinarius autem, praesertim horas sacrorum rituum, potest, iusta de causa, praefinire, dummodo ne agatur de ecclesia quae ad religionem exemptam pertineat, firmo praescripto can. 609, § 3.

1172 條 - 1項 - 凡有下列各目所指定之行爲之一者,均爲褻瀆堂;但以確實並爲一般人所明知而在堂內實施者爲限:

Can. 1172. - § 1. Ecclesia violatur infra recensitis tantum actibus, dummodo certi sint, notorii, et in ipsa ecclesia positi:

1目 - 犯殺人罪;

1° Delicto homicidii;

2目 - 爲不義之重大出血之傷害行爲;

2° Iniuriosa et gravi sanguinis effusione;

3目 - 以使用堂爲犯罪或污穢行爲之處所;

3° Impiis vel sordidis usibus, quibus ecclesia addicta fuerit;

4目 - 葬埋非信友或受認定或判決爲被棄絕之人.

4° Sepultura infidelis vel excommunicati post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam.

2項 - 不因褻瀆堂而墓地視爲褻瀆,即與堂相連之墓地亦非被褻瀆,反之亦同.

§ 2. Violata ecclesia, non ideo coemeterium, etsi contiguum, violatum censetur, et viceversa.

1173 條 - 1項 - 凡被褻瀆之堂於回復聖狀以前,不得在其內實行恭敬天主之正式禮節,施行聖事,埋葬亡者.

Can. 1173. - § 1. In violata ecclesia, antequam reconcilietur, nefas est divina celebrare officia, Sacramenta ministrare, mortuos sepelire.

2項 - 褻瀆行爲,如發生於實行恭敬天主之正式禮節時,應立時停止禮節;如發生於彌撒中之重典前,或領受聖體後時,應停止彌撒;否則司祭應續行彌撒至領受聖體完畢止.

§ 2. Si violatio accidat tempore divinorum officiorum, haec statim cessent; si ante Missae canonem vel post communionem, Missa dimittatur; secus sacerdos Missam prosequatur usque ad communionem.

1174 條 - 1 項 - 被褻瀆之堂實行回復聖狀,應依被准許禮書之規定,迅速爲之.

2 項 - 如堂是否被褻瀆有疑義時,爲籌防方法,得實行回復聖狀禮.

Can. 1174. - § 1. Ecclesia violata reconcilietur, quam citissime poterit, secundum ritus in probatis liturgicis libris descriptos.

§ 2. Si dubitetur num ecclesia sit violata, reconciliari potest ad cautelam.

1175 條 - 因葬埋被棄絕人或非信友而被褻瀆之堂,如遷移屍體無重大困難時,不得於遷移屍體以前實行回復聖狀禮.

Can. 1175. - Ecclesia violata ob sepulturam excommunicati vel infidelis ne reconcilietur, antequam cadaver exinde removeatur, si remotio sine gravi incommodo fieri possit.

1176 條 - 1 項 - 對於被降福之堂實行回復聖狀禮,堂長或至少有推定堂長同意之司祭,均得爲之.

2 項 - 對於被祝聖之堂實行有效之回復聖狀禮,由第一千一百五十六條所指定之人爲之.

3 項 - 遇重大緊急之必要而不能向區域正權力人請示時,被祝聖堂之堂長得行回復聖狀禮;但於實行後,應呈報正權力人.

Can. 1176. - § 1. Ecclesiam benedictam reconciliare potest rector eiusdem vel quilibet sacerdos de consensu saltem praesumpto rectoris.

§ 2. Ecclesiae consecratae valida reconciliatio ad eos spectat de quibus in can. 1156.

§ 3. In casu tamen gravis et urgentis necessitatis, si Ordinarius adiri nequeat, rectori ecclesiae consecratae eandem reconciliare fas est, certiore facto postea Ordinario.

1177 條 - 對於被降福之堂實行回復聖狀禮,得用通常聖水爲之;對於被祝聖之堂實行回復聖狀禮,宜用依禮規特爲此目的所降福之水爲之;降福此水不但主教,並且回復聖狀禮之司祭均得爲之.

Can. 1177. - Reconciliatio ecclesiae benedictae fieri potest aqua lustrali communi; reconciliatio vero ecclesiae consecratae fiat aqua ad hoc benedicta secundum leges liturgicas; quam tamen non solum Episcopi, sed etiam presbyteri qui ecclesiam reconciliant, benedicere possunt.

1178 條 - 凡有管堂義務之人應注意保持堂內與天主之房宇相當之潔淨,並禁止在堂內爲一切買賣及集市,連有善良目的之買賣在內;凡與聖地不相宜之事項,應一律禁止之.

Can. 1178. - Curent omnes ad quos pertinet, ut in ecclesiis illa munditia servetur, quae domum Dei decet; ab iisdem arceantur negotiationes et nundinae, quanquam ad finem pium habitae; et generatim quidquid a sanctitate loci absonum sit.

1179 條 - 凡堂均有庇護權,故對於逋入堂內之犯人,非得正權力人或至少堂長之同意,不得逮捕之;但緊急時,不在此限.

Can. 1179. - Ecclesia iure asyli gaudet ita ut rei, qui ad illam confugerint, inde non sint extrahendi, nisi necessitas urgeat, sine assensu Ordinarii, vel saltem rectoris ecclesiae.

1180 條 - 任何堂除有宗座之准許或不知適用若干年之習慣外,不得附有御殿之尊號;其特別權利依勅准之內容或習慣認定之.

Can. 1180. - Nulla ecclesia potest basilicae titulo decorari, nisi ex apostolica concessione aut immemorabili consuetudine; cuiusque vero privilegia ex alterutro capite colligantur.

1181 條 - 凡爲望聖禮而進堂者,應完全無費用,廢除凡與此相牴觸之習慣.

Can. 1181. - Ingressus in ecclesiam ad sacros ritus sit omnino gratuitus, reprobata qualibet contraria consuetudine.

1182 條 - 1 項 - 關於堂之修理,裝飾及爲在堂內實行聖禮所指定之財物,除遵守第一千五百一十九條至第一千五百二十八條之規定外,如爲座堂,由主教同其會議院;爲團體堂,由其會議院;如爲其他堂,由其堂長管理之;但特別法理或適法習慣另有規定者,不在此限.

Can. 1182. - § 1. Firmo praescripto con. 1519-1528, administratio bonorum quae destinata sunt reparandae decorandaeque ecclesiae divinoque in eadem cultui exercendo, pertinet, nisi aliud ex speciali titulo vel legitima consuetudine constet, ad Episcopum cum Capitulo, si de ecclesia cathedrali agatur; ad Capitulum ecclesiae collegiatae, si de collegiata; ad rectorem, si de alia ecclesia.

2 項 - 堂域司祭或傳教士亦管理爲堂域或傳教域,或堂域內或傳教域內之堂所供獻之物件;但該堂如有與堂域或傳教域之管理權分離之獨立管理權,或有特別法令或適法習慣者,不在此限.

§ 2. Etiam oblationes factas in commodum paroeciae aut missionis, aut ecclesiae sitae intra paroeciae vel missionis fines, administrat parochus vel missionarius, nisi agatur de ecclesia propriam administrationem habente, distincta ab administratione paroeciae vel missionis, aut nisi aliud ferat ius peculiare aut legitima consuetudo.

3 項 - 凡堂域司祭,傳教士,世俗堂之世俗或修會堂長,均應依聖法律之規定,管理前項供物,並依第一千五百二十五條之規定,對於所管理之物件,負在區域正權力人面前清算之義務.

§ 3. Parochus, missionarius, rector saecularis ecclesiae, sive saecularis is sit sive religiosus, debet huiusmodi oblationes administrare ad normam sacrorum canonum, deque eis rationem loci Ordinario reddere ad normam can. 1525.

1183 條 - 1 項 - 如前項人外並選任其他教士或教民管理堂之財產時,由該教士或教民與第一千一百八十二條所規定之天主教會之財產管理人,或其代理人共同組織堂財產管理會,開會時以財產管理人或其代理人爲主席.

Can. 1183. - § 1. Si alii quoque, sive clerici sive laici, in administrationem bonorum alicuius ecclesiae cooptentur, iidem omnes una cum administratore ecclesiastico, de quo in can. 1182, aut eius vicem gerente, eoque praeside, constituant Consilium fabricae ecclesiae.

2 項 - 前項選任會員,除有特別規定外,由正權力人或其委託人選任之,如有重大理由並得罷免之.

§ 2. Huius Consilii sodales, nisi aliter legitime constitum fuerit, nominantur ab Ordinario eiusve delegato et ab eodem possunt ob gravem causam removeri.

1184 條 - 堂財產管理會應注意妥善管理財產,並應遵守第一千五百二十二條及第一千五百二十三條之規定;但絕對不得干涉與神職物有關係之一切事務,尤不得干涉下列各目之事項:

Can. 1184. - Consilium fabricae curare debet rectam bonorum ecclesiae administrationem, servato praescripto can. 1522, 1523; sed nullatenus sese ingerat in ea omnia quae ad spirituale munus pertinent, praesertim:

1 目 - 堂內實行敬禮之事項;

1° In exercitium cultus in ecclesia;

2 目 - 敲鐘之式樣及時刻,並保存在堂及墓地內之秩序;

2° In modum et tempus pulsandi campanas et in curam tuendi ordinis in ecclesia atque in coemeterio;

3 目 - 規定募捐,宣告及其他與恭敬天主或裝飾堂有關係之行爲之方式;

4 目 - 整頓祭台,授與聖體所用之櫥杆,向教民演說所用之座位或講道台,風琴,唱歌者所站之方位,座位,長椅,收供物之箱櫃及其他與實行恭敬天主有關係之事項;

5 目 - 收受或拒絕聖器及爲人所用或爲恭敬天主裝飾之目的,爲在堂內或更衣所內得用之其他物件;

6 目 - 堂域簿及應歸入堂域檔案室之其他文書記載,並記載之次序及保存.

3° In definiendam rationem qua collectae, denuntiationes aliique actus ad divinum cultum ornatumque ecclesiae quoquo modo spectantes in ecclesia fieri possint;

4° In dispositionem materialem altarium, mensae pro distributione sanctissimae Eucharistiae, cathedrae sive suggestus e quo ad populum verba fiunt, organorum, loci cantoribus assignati, sedilium, scamnorum, capsularum oblationibus recipiendis, aliarumque rerum quae ad exercitium religiosi cultus spectent;

5° In admissionem vel reiectionem sacrorum utensilium aliarumque rerum quae sive ad usum, sive ad cultum, sive ad ornatum in ecclesia vel sacrario destinentur;

6° In scriptionem, dispositionem, custodiam librorum paroecialium aliorumque documentorum quae ad archivum paroeciale pertineant.

1185 條 - 管堂者,唱歌者,撫風琴者,唱經孩童,敲鐘,開墜穴及其他服役者,均惟堂長始得任用,管理,罷免之;但以不妨礙適法習慣,契約及正權力人之權力爲限.

Can. 1185. - Sacrista, cantores, organorum moderator, pueri chorales, campanae pulsator, sepulcrorum fossores, ceterique inservientes a solo ecclesiae rectore, salvis legitimis consuetudinibus et conventionibus et Ordinarii auctoritate, nominantur, pendent, dimittuntur.

1186 條 - 修理堂之義務,除另有適法之特別習慣,契約之約定及國法之規定外,依下列各目所定之次序担負之:

1 目 - 修理座堂之義務,依下列次序担負之;

座堂財產,但爲實行恭敬天主之禮節及堂之通常管理所必需之部分不在此限;

主教及座堂會議員,從其收入扣除相當生活必要費後,其餘數依比例之分配;

本座堂區之教民,非依區域正權力人之命令,而因被善言勸導按自己之資力所捐助之費用;

2 目 - 修理堂域堂之義務,依下列次序担負之;

堂域堂之財產,但爲實行恭敬天主之禮節及堂之通常管理所必需之部分,不在此限;

保護人;

Can. 1186. - Salvis peculiaribus legitimisque consuetudinibus et conventionibus, et firma obligatione quae ad aliquem spectet etiam ex constituto legis civilis:

1° Onus reficiendi ecclesiam cathedralem incumbit ordine qui sequitur:

Bonis fabricae, salva ea parte quae necessaria est ad cultum divinum celebrandum et ad ordinariam ecclesiae administrationem;

Episcopo et canonicis pro rata proventuum, detractis necessariis ad honestam sustentationem;

Dioecesanis, quos tamen Ordinarius loci suasione magis quam coactione inducat ad sumptus necessarios, pro eorum viribus, praestandos;

2° Onus reficiendi ecclesiam paroecialem incumbit ordine qui sequitur:

Bonis fabricae ecclesiae, ut supra;

Patrono;

由堂受得任何利息之人,依正權力人就其收入按比例而限定之應納數;

本堂域之教民,非依區域正權力人之命令,而因被善言勸導按自己之資力所捐助之費用;

3 目 - 前目之規定,於其他堂依相當比例準用之.

1187 條 - 凡堂如完全不堪爲恭敬天主之用,並無法修理時,區域正權力人得變更之爲無不潔淨之世俗之用,並得將該堂所負之義務及收入,如爲堂域之堂時,併其堂域之稱號移轉於其他堂.

Iis qui fructus aliquos ex ecclesia provenientes percipiunt secundum taxam pro rata redituum ab Ordinorio statuendam;

Paroecianis, quos tamen Ordinarius loci, ut supra, magis hortetur quam cogat;

3° Haec cum debita proportione serventur etiam quod attinet ad alias ecclesias.

Can. 1187. - Si qua ecclesia nullo modo ad cultum divinum adhiberi possit et omnes aditus interclusi sint ad eam reficiendam, in usum profanum non sordidum ab Ordinario loci redigi potest, et onera cum reditibus titulusque paroeciae, si ecclesia sit pareocialis, in aliam ecclesiam ab eodem Ordinario transferantur.

第十題
祈禱房舍

1188 條 - 1 項 - 稱祈禱房舍,謂其目的專爲恭敬天主,而非全教民公開恭敬天主所得使用之被供獻之處所.

2 項 - 祈禱房舍之種類如下:

1 目 - 公祈禱房舍,卽主要目的係爲一團體或數人之便利而建立之房舍,一切信友至少於實行恭敬天主之禮節時,亦有法定證據之證明而進該房舍之權利;

2 目 - 半公祈禱房舍,卽爲一團體或爲信友集團之便利而建立之房舍,其他之人不得任意進入;

3 目 - 私祈禱房舍,亦稱家庭祈禱房舍,卽在私房宇內爲一家或一人之便利而設立之祈禱房舍.

1189 條 - 樞機大臣及有定駐所主教或名義主教之祈禱房舍,雖爲私祈禱房舍,亦均享有半公祈禱房舍所有之一切權利及特別權利.

TITULUS X.
De oratoriis.

Can. 1188. § 1. Oratorium est locus divino cultui destinatus, non tamen eo potissimum fine ut universo fidelium populo usui sit ad religionem publice colendam.

§ 2. Est vero oratorium:

1° *Publicum,* si praecipue erectum sit in commodum alicuius collegii aut etiam privatorum, ita tamen ut omnibus fidelibus, tempore saltem divinorum officiorum, ius sit, legitime comprobatum, illud adeundi;

2° *Semi-publicum,* si in commodum alicuius communitatis vel coetus fidelium eo convenientium erectum sit, neque liberum cuique sit illud adire;

3° *Privatum* seu *domesticum,* si in privatis aedibus in commodum alicuius tantum familiae vel personae privatae erectum sit.

Can. 1189. - Oratoria S.R.E. Cardinalium et Episcoporum sive residentialium sive titularium, licet privata, fruuntur tamen omnibus iuribus et privilegiis quibus oratoria semi-publica gaudent.

1190 條 - 在墓地上由一家或私人爲葬己而建築之小房舍,亦爲私祈禱房舍.

Can. 1190. - Aediculae in coemeterio a familiis seu personis privatis ad suam sepulturam erectae, sunt oratoria privata.

1191 條 - 1 項 - 關於堂之規定,於公祈禱房舍亦準用之.

Can. 1191. - § 1. Oratoria publica eodem iure quo ecclesiae reguntur.

2 項 - 故公祈禱房舍,如爲依第一千一百五十五條第及一千一百五十六條之規定及正權力人之職權,因降福或祝聖而永久被供獻爲恭敬天主之用者,得在其內實行一切聖禮節;但禮規有特別規定者,不在此限.

§ 2. Quare in oratorio publico, dummodo auctoritate Ordinarii ad publicum Dei cultum perpetuo per benedictionem vel consecrationem, ad normam can. 1155, 1156, dedicatum fuerit, omnes sacrae functiones celebrari possunt, salvo contrario rubricarum praescripto.

1192 條 - 1 項 - 半公祈禱房舍,非有正權力人之准許,不得設立之.

Can. 1192. - § 1. Oratoria semi-publica erigi nequeunt sine Ordinarii licentia.

2 項 - 正權力人非先由自己或委託教士視察該房舍,而認爲設備適宜者,不得爲前項准許.

§ 2. Ordinarius hanc licentiam ne concedat, nisi prius per se vel per alium ecclesiasticum virum oratorium visitaverit et decenter instructum repererit.

3 項 - 受得前項准許者,非得正權力人之准許,不得變更該祈禱房舍爲世俗之用.

§ 3. Data autem licentia, oratorium ad usus profanos converti nequit sine eiusdem Ordinarii auctoritate.

4 項 - 幼年學院或寄宿學校,高等或中學校,堡塞,兵營,監獄,醫院等內,於設立一正祈禱房舍外,不得設立其次之祈禱房舍,但正權力人認爲必要或有較大利益者,不在此限.

§ 4. In collegiis aut convictibus iuventuti instituendae, in gymnasiis, lyceis, arcibus, praesidiis militum, carceribus, xenodochiis, etc., praeter oratorium principale, alia minora ne erigantur, nisi, Ordinarii iudicio, necessitas aut magna utilitas id exigat.

1193 條 - 得在適法設立之半公祈禱房舍內,實行一切恭敬天主之禮節及一切聖職務;但爲禮規所禁止或正權力人所排除之行爲,不在此限.

Can. 1193. - In oratoriis semi-publicis, legitime erectis, omnia divina officia functionesve ecclesiasticae celebrari possunt, nisi obstent rubricae aut Ordinarius aliqua exceperit.

1194 條 - 區域正權力人對於第一千一百九十條所規定墓地之小房舍,得准許於長期間內每日舉行數台彌撒;對於其他私祈禱房舍以有特別情形及正當理由爲限,得准許爲特定行爲舉行一台彌撒,惟其准許應依第一千一百九十二條第二項之規定爲之.

Can. 1194. - In privatis coemeteriorum aediculis, de quibus in can. 1190, Ordinarius loci permittere habitualiter potest etiam plurium Missarum celebrationem; in aliis oratoriis domesticis, nonnisi unius Missae, per modum actus, in casu aliquo extraordinario, iusta et rationabili de causa; Ordinarius autem has permissiones ne elargiatur, nisi ad normam can. 1192, § 2.

1195 條 - 1 項 - 得宗座之勅准而設立之私祈禱房舍,除該勅准內另有明示

Can. 1195. - § 1. In oratoriis domesticis ex indulto Apostolicae Sedis, nisi aliud in eodem indulto expresse caveatur, celebrari potest, postquam Ordi-

規定外,並經正權力人依第一千一百九十二條第二項之規定,視察認爲設備適宜者,除較大瞻禮外,得每日在該處僅舉行一台誦讀彌撒,惟不得實行其他聖教職務.

2 項 - 正權力人以有預賜勅准理由以外之正當理由爲限,亦得准許於較大瞻禮日,爲特定行爲舉行彌撒.

1196 條 - 1 項 - 私祈禱房舍不得用堂之祝聖或降福而祝聖或降福之.

2 項 - 私祈禱房舍及半公祈禱房舍,雖經過與其他處所或房屋相同之普通降福,或未經任何降福,亦應保留專爲恭敬天主之用,並不得爲世俗之用.

第十一題
祭 台

1197 條 - 1 項 - 祭台之名稱,依禮規之意義,區分如下:

1 目 - 稱不動祭台或固定祭台,謂台板與台柱爲一物件,而一同被祝聖之祭台;

2 目 - 稱活動或携帶祭台或携帶祭壇或聖石,謂單獨被祝聖之石板,通常爲小石板,或該石板雖與托物結合而托物未與石板一同被祝聖者.

2 項 - 凡祝聖之堂內應至少以一祭台,尤宜以正祭台爲不動祭台,而降福之堂內一切祭台得均爲活動祭台.

1198 條 - 1 項 - 不動祭台之石板及聖石應用天然完整及不易碎斷之石作成之.

2 項 - 不動祭台之台板或石桌面應普蓋於全台面,並應與其托物適宜湊成,而托物亦應以石爲之,或至少托台板之側面或小柱以石作成之.

3 項 - 聖石之寬狹應至少能托住麵餅及聖爵之大半部分.

narius oratorium visitaverit et probaverit ad normam can. 1192, § 2, unica Missa, eaque lecta, singulis diebus, exceptis festis sollemnioribus; sed aliae functiones ecclesiasticae ibidem ne fiant.

§ 2. Ordinarius vero, dummodo iustae adsint et rationabiles causae, diversae ab eis ob quas indultum concessum fuit, etiam sollemnioribus festis permittere potest per modum actus Missae celebrationem.

Can. 1196. - § 1. Oratoria domestica nec consecrari nec benedici possunt more ecclesiarum.

§ 2. Licet oratoria domestica et semi-publica communi locorum domorumve benedictione aut nulla benedictone donentur, debent tamen esse divino tantum cultui reservata et ab omnibus domesticis usibus libera.

TITULUS XI.
De altaribus.

Can. 1197. - § 1. Sensu liturgico intelligitur:

1º Nomine altaris *immobilis* seu *fixi*, mensa superior una cum stipitibus per modum unius cum eadem consecratis;

2º Nomine altaris *mobilis* seu *portatilis*, petra, ut plurimum, parva, quae sola consecratur, quaeque dicitur etiam *ara portatilis* seu *petra sacra;* vel eadem petra cum stipite qui tamen non fuit una cum eadem consecratus.

§ 2. In ecclesia consecrata saltem unum altare, praesertim maius, debet esse immobile; in ecclesia autem benedicta omnia altaria possunt esse mobilia.

Can. 1198. § 1. Tum mensa altaris immobilis tum petra sacra ex unico constent lapide naturali, integro et non friabili.

§ 2. In altari immobili tabula seu mensa lapidea ad integrum altare protendi debet, et apte cum stipite cohaerere; stipes autem sit lapideus vel saltem latera seu columellae quibus mensa sustentatur, sint ex lapide.

§ 3. Petra sacra sit tam ampla ut saltem hostiam et maiorem partem calicis capiat.

4項 - 不動祭台及聖石內,依禮規應有葬入聖人之髑,以石封閉之墳墓.

1199 條 - 1項 - 祭台爲得在其上舉行彌撒聖祭,依禮書之規定應爲曾被祝聖者,卽不動祭台應完全爲曾被祝聖者;活動祭台惟攜帶之石應爲被祝聖者.

2項 - 活動祭台除有特別權利者得祝聖外,一切主教亦均得祝聖之;關於不動祭台之祝聖,應遵守第一千一百五十五條之規定.

3項 - 不動祭台之祝聖,如不能與堂之祝聖同時實行時,雖得於任何日爲之,而以於星期日或能工瞻禮日爲之爲更相宜.

1200 條 - 1項 - 不動祭台雖其台板卽台面與台柱僅有極短時間之分離,亦因而喪失其祝聖;如有此情形時,正權力人得准許司祭用簡式禮節復祝聖之.

2項 - 有下列各目情形之一者,不動祭台及聖石喪失其祝聖:

1目 - 所受之損壞因關大或爲被抹聖油處,而認爲重大損壞者;

2目 - 取出聖髑或損壞或取出墳墓之蓋者;但主教或其所委託之人因圖鞏固或修理或更換或視察聖髑而取出該蓋者,不在此限.

3項 - 僅蓋部有小損壞,不因而喪失祝聖,凡司祭均得用石灰堅塞其裂痕.

4項 - 凡堂喪失祝聖者,不動及活動祭台不因而喪失祝聖;反之亦同.

1201 條 - 1項 - 凡堂內之祭台,至少不動祭台,亦如堂然,應有一名稱.

2項 - 正祭台之第一名稱,應與堂之名稱相同.

3項 - 得經正權力人之准許,更易活動祭台之名稱,不得更易不動祭台之名稱.

§ 4. Tum in altari immobili tum in petra sacra sit, ad normam legum liturgicarum, sepulcrum continens reliquias Sanctorum, lapide clausum.

Can. 1199. § 1. Ut Missae sacrificium super illud celebrari possit, altare debet esse, secundum liturgicas leges, consecratum; idest vel totum, si agatur de immobili, vel ara tantum portatilis, si de mobili.

§ 2. Aras portatiles, salvis peculiaribus privilegiis, omnes Episcopi consecrare possunt; quod vero spectat ad altaria immobilia, servetur praescriptum can. 1155.

§ 3. Consecratio altaris immobilis, quae fit sine ecclesiae dedicatione, quamvis omni die fieri possit, magis tamen decet ut fiat die dominico aliove festo de praecepto.

Can. 1200. - § 1. Altare immobile amittit consecrationem, si tabula seu mensa a stipite, etiam per temporis momentum, separetur; quo in casu Ordinarius potest permittere ut presbyter altaris consecrationem rursus perficiat ritu formulaque breviore.

§ 2. Tum altare immobile tum petra sacra amittunt consecrationem:

1° Si frangantur enormiter sive ratione quantitatis fractionis sive ratione loci unctionis;

2° Si amoveantur reliquiae aut frangatur vel amoveatur sepulcri operculum, excepto casu quo ipse Episcopus vel eius delegatus operculum amoveat ad illud firmandum vel reparandum vel subrogandum, aut ad visitandas reliquias.

§ 3. Levis fractio operculi non inducit exsecrationem et quilibet sacerdos potest rimulam cemento firmare.

§ 4. Exsecratio ecclesiae non secumfert exsecrationem altarium sive immobilium sive mobilium; et viceversa.

Can. 1201. - § 1. Sicut ecclesia, ita quodlibet etiam ecclesiae altare, saltem immobile, proprium sibi titulum habeat.

§ 2. Titulus primarius altaris maioris idem debet esse ac titulus ecclesiae.

§ 3. De Ordinarii licentia mutari quidem potest altaris mobilis, non autem altaris immobilis titulus.

4 項 - 雖曾受得勅准在堂或祈禱房舍內念眞福人之日課及彌撒,如未另有宗座之勅准不得供獻祭台於眞福人.

§ 4. Altaria Beatis etiam in ecclesiis et oratoriis quibus eorum officium et Missa concessa sunt, dedicari nequeunt sine Sedis Apostolicae indulto.

1202 條 - 1 項 - 應保留不動祭台及活動祭台,專爲實行恭敬天主之禮節,尤其爲舉行彌撒之用,並排除一切世俗之用.

Can. 1202. - § 1. Altare tum immobile tum mobile debet esse divinis tantum officiis et praesertim Missae cebrationi reservatum, quolibet profano usu prorsus excluso.

2 項 - 不得於祭台下葬埋屍體,如已經葬埋之屍體,距祭台過近者須取出之使距祭台至少有一米達;否則於取出屍體以前,不得在該祭台上舉行彌撒.

§ 2. Subtus altare nullum sit reconditum cadaver; cadavera autem quae prope altare sepulta forte sunt, distent ab eo saltem spatio unius metri; secus Missam in altari celebrare non licet, donec cadaver removeatur.

第十二題
教會之殯葬禮

TITULUS XII.
De sepultura ecclesiastica.

1203 條 - 1 項 - 信友之屍體應葬埋之,嚴禁焚屍辦法.

Can. 1203. - § 1. Fidelium defunctorum corpora sepelienda sunt, reprobata eorundem cremationе.

2 項 - 凡信友用任何方式命焚其屍體者,不得執行之;如將該命令附加於契約,遺囑或其他任何法定行爲者,應視爲未附加.

§ 2. Si quis quovis modo mandaverit ut corpus suum cremetur, illicitum est hanc exsequi voluntatem; quae si adiecta fuerit contractui, testamento aut alii cuilibet actui, tanquam non adiecta habeatur.

1204 條 - 公教會之葬禮,爲移送屍體於堂內,及在堂內對之實行安靈禮節,而葬埋之於爲埋亡者信友所適法指定之地方.

Can. 1204. - Sepultura ecclesiastica consistit in cadaveris translatione ad ecclesiam, exsequiis super illud in eadem celebratis, illius depositione in loco legitime deputato fidelibus defunctis condendis.

第一章
墓地

CAPUT I.
De coemeteriis.

1205 條 - 1 項 - 信友之屍體應在由第一千一百五十五條及第一千一百五十六條所指定之人,依被准許之禮書所規定之禮節,用正式或簡式之降福所降福之墓地葬埋之.

Can. 1205. - § 1. Cadavera fidelium sepelienda sunt in coemeterio quod, secundum ritus in probatis liturgicis libris traditos, sit benedictum, sive sollemni sive simplici benedictione ab iis data de quibus in can. 1155, 1156.

2 項 - 不得於堂內葬埋屍體;但有定駐所主教,無座堂區之父老長或正教長之屍體,於其本堂內,或羅馬教宗或帝王家人或樞機大臣之屍體,不在此限.

§ 2. In ecclesiis cadavera ne sepeliantur, nisi agatur de cadaveribus Episcoporum residentialium, Abbatum vel Praelatorum *nullius* in propria ecclesia sepeliendis, vel Romani Pontificis, regalium personarum aut S. R. E. Cardinalium.

1206 條 - 1 項 - 公教會得有所有權之本墓地.

2 項 - 公教會之前項權利受損害而無回復原狀之希望者,如在該地葬埋之人多半數爲公教人時,區域正權力人應注意設法降福國家或社會所有之墓地,或至少將該墓地之一部分保留於公教人而降福之.

3 項 - 如不能實行前項規定時,應依准許禮書所規定之禮節,於每次葬埋時,降福一墳墓.

1207 條 - 關於堂之禁止聖事罰,褻瀆及回復祝聖之規定,於墓地準用之.

1208 條 - 1 項 - 凡堂域均應有其本墓地;但有由區域正權力人適法設立之數堂域共同使用之墓地者,不在此限.

2 項 - 特屬修會員得有與普通墓地分離之本墓地.

3 項 - 區域正權力人得准許其他法人或私家,於普通墓地外有與墓地受相同降福之特別墳墓.

1209 條 - 1 項 - 在堂域墓地內,於經區域正權力人或其委託人書面准許後,在其他法人之墓地內,於經其他法定管理人書面准許後,凡信友均得爲自己或爲其有關係人建築特別墳墓;如得正權力人或法定管理人之同意,並得出賣之.

2 項 - 司祭及教士之墳墓,如能與普通教民之墳墓而安置於更適宜之地方時,宜區分之;此外如易於準備爲司祭與下級神品教士區分之墳墓時,亦得準備之.

3 項 - 孩童之屍體如易辦理時,宜有與其他之人區分之特別小地方之小墳墓.

Can. 1206. - § 1. Ius est catholicae Ecclesiae possidendi propria coemeteria.

§ 2. Sicubi hoc Ecclesiae ius violetur nec spes sit ut violatio reparetur, curent locorum Ordinarii ut coemeteria, societatis civilis propria, benedicantur, si, qui in eis condi solent, sint maiore ex parte catholici, aut saltem ut in eis catholici spatium habeant, idque benedictum, sibi reservatum.

§ 3. Si ne hoc quidem obtineri possit, toties quoties benedicantur, secundum ritus in probatis liturgicis libris traditos, singuli tumuli.

Can. 1207. - Quae de interdicto, violatione, reconciliatione ecclesiarum canones praescribunt, etiam coemeteriis applicentur.

Can. 1208. - § 1. Paroeciae suum quaeque coemeterium habeant, nisi unum pluribus commune ab Ordinario loci sit legitime constitutum.

§ 2. Religiosi exempti possunt habere coemeterium proprium, a communi coemeterio distinctum.

§ 3. Etiam aliis personis moralibus vel familiis privatis permitti potest ab Ordinario loci peculiare sepulcrum, extra commune coemeterium positum, et ad instar coemeterii benedictum.

Can. 1209. - § 1. Tum in coemeteriis paroecialibus, ex licentia scripta Ordinarii loci eiusve delegati, tum in coemeterio proprio personae moralis, ex licentia scripta Superioris, fideles sibi suisque exstruere possunt sepulcra particularia; quae, de consensu eiusdem Ordinarii aut Superioris, possunt quoque alienare.

§ 2. Sepulcra sacerdotum et clericorum, ubi fieri potest, a sepulcris laicorum separata sint ac decentiore loco sita; praeterea, ubi id commodum fuerit, alia pro sacerdotibus, alia pro inferioris ordinis Ecclesiae ministris parentur.

§ 3. Etiam infantium corpuscula, quatenus commode fieri potest, speciales et separatos ab aliis loculos et sepulturas habeant.

1210 條 - 凡墓地之四周宜用物圍繞並留心保護之.

Can. 1210. - Quodlibet coemeterium sit undique apte clausum et caute custoditum.

1211 條 - 凡有主管義務之區域正權力人,堂域司祭及法定管理人,均應阻止在墓地之碑文,葬埋之演說及碑表裝飾等,表現有與公教或敬愛不相同之情狀.

Can. 1211. - Caveant Ordinarii locorum, parochi ac Superiores, ad quos spectat, ne in coemeteriis epitaphia, laudationes funebres ornatusque monumentorum quidquam prae se ferant a catholica religione ac pietate absonum.

1212 條 - 於曾經降福之墓地外,如可能時,亦宜有準備用物圍繞及受保護之其他墓地,以葬埋凡不得准許依公教會方式葬埋之人.

Can. 1212. - Praeter coemeterium benedictum alius, si haberi queat, sit locus, clausus item et custoditus, ubi ii humentur quibus sepultura ecclesiastica non conceditur.

1213 條 - 屍體尤其爲暴亡者,非經免除凡對於死亡之疑惑之相當時間,不得葬埋之.

Can. 1213. - Nullum corpus sepeliatur, praesertim si mors repentina fuerit, nisi post congruum temporis intervallum, quod satis sit ad omnem prorsus de vero obitu dubitationem tollendam.

1214 條 - 1 項 - 凡依公教會之方式,以永久之意思葬埋之屍體,非得正權力人之准許,不得掘出之.

Can. 1214. - § 1. Nullum cadaver perpetuae sepulturae ecclesiasticae ubivis traditum exhumare licet, nisi de licentia Ordinarii.

2 項 - 凡欲掘出之屍體,如與其他屍體不能區分時,正權力人絕不得爲前項之准許.

§ 2. Ordinarius licentiam numquam concedat, si cadaver ab aliis corporibus certo discerni nequeat.

第二章
屍體之送堂行安靈禮及葬埋

CAPUT II.
De cadaveris translatione ad ecclesiam, funere ac depositione.

1215 條 - 除有重大理由之阻止外,凡信友之屍體均應於葬埋前,從所在之處所送於堂內,完全依次序實行被准許禮書所指定之安靈禮.

Can. 1215. - Nisi gravis causa obstet, cadavera fidelium, antequam tumulentur, transferenda sunt e loco in quo reperiuntur, in ecclesiam, ubi funus, idest totus ordo exsequiarum quae in probatis liturgicis libris describuntur, persolvatur.

1216 條 - 1 項 - 依普通法律應以死亡者之本堂域之堂,爲移送屍體實行安靈禮之堂;但死亡者生前曾適法選擇其他堂爲實行安靈禮之堂者,不在此限.

Can. 1216. § 1. Ecclesia in quam cadaver pro funere transferri debet, ex iure ordinario est ecclesia propriae defuncti paroeciae, nisi defunctus aliam funeris ecclesiam legitime elegerit.

2 項 - 死亡者有數本堂域時,以其死亡地之堂域之堂爲實行安靈禮之堂.

§ 2. Si defunctus plures habuerit paroecias proprias, ecclesia funeris est ecclesia paroeciae in cuius territorio decessit.

1217 條 - 本堂域以外之其他堂有無實行安靈禮之權利有疑義時,永久應以本堂域之堂爲優先有此權利.

Can. 1217. - In dubio de iure alius ecclesiae, ius propriae ecclesiae paroecialis semper praevalere debet.

1218 條 - 1 項 - 凡信友雖在本堂域外死亡者,以易於行路移送者爲限,仍應移送屍體於較近之本堂域之堂內實行安靈禮;否則應移送於死亡地之堂域之堂內.

2 項 - 區域正權力人於本區域內,依職權斟酌特別情形後,得指定以有若干路程並其他情形者,爲移送屍體於實行安靈禮之堂,或葬埋地較困難,如數堂域歸數座堂區管轄時,應服從信友死亡地之區域正權力人之指定.

3 項 - 雖移送屍體於實行安靈禮之堂或葬埋地爲困難者,而其家長,家屬或繼承人及其他利害關係人均永久有移送之權利;但應負担移送費用.

Can. 1218. - § 1. Licet mors acciderit extra propriam paroeciam, cadaver tamen in ecclesiam paroeciae propriae quae vicinior sit, ob funus transferendum est, si ad eam commode pedestri itinere asportari possit; secus in ecclesiam paroeciae in qua mors accidit.

§ 2. Ordinarii est pro suo territorio, inspectis peculiaribus circumstantiis, distantiam aliaque adiuncta designare, quae translationem cadaveris ad ecclesiam funeris aut locum sepulturae incommodam reddant; et si paroeciae ad diversas dioeceses pertineant, designatio attenditur Ordinarii dioecesis in qua defunctus supremum diem obiit.

§ 3. Licet translatio ad ecclesiam funeris aut ad locum sepulturae incommoda sit, semper tamen integrum est familiae, heredibus, aliisve quorum interest, cadaver illuc deferre, susceptis translationis expensis.

1219 條 - 1 項 - 樞機大臣如在羅馬城內死亡時,其屍體應送於教宗所指定爲其行安靈禮之堂內;如在該城布外死亡時,應移送於死亡地之城市或地方較爲尊榮之堂內;但樞機大臣生前選擇其他堂者,不在此限.

2 項 - 有定駐所主教,連享有樞機大臣地位之主教在內,或無座堂區之父老長或正教長死亡時,其屍體以不難移送時爲限,應移送於座堂或修會院堂或教長之正堂內行安靈禮;否則移送於死亡地之城市或地方較爲尊榮之堂內行之;但無論移送難易,如死亡者生前選擇其他堂者,不在此限.

Can. 1219. - § 1. Si S. R. E. Cardinalis in Urbe decesserit, corpus transferendum est, funeris causa, in ecclesiam quam Romanus Pontifex designaverit; si extra Urbem, in ecclesiam insigniorem civitatis seu loci ubi mors accidit, nisi Cardinalis aliam elegerit.

§ 2. Defuncto Episcopo residentiali, etiam cardinalitia dignitate aucto, aut Abbate vel Praelato *nullius,* corpus, funeris causa, transferri debet in ecclesiam cathedralem, abbatialem vel praelatitiam, si id commode fieri possit; secus in ecclesiam insigniorem civitatis seu loci, nisi in utroque casu defunctus aliam ecclesiam elegerit.

1220 條 - 應移送負居住一定地域義務之有聖祿職人之屍體,於本職務之堂內;但其生前爲自己之安靈禮選擇其他堂者,不在此限.

Can. 1220. - Beneficiarii residentiales ad ecclesiam sui beneficii transferendi sunt, nisi aliam sibi elegerint ecclesiam funeris.

1221 條 - 1 項 - 曾經發修會願之修會員及初修會員死亡後,應將其屍體移送於本房舍或至少於本修會之堂或祈禱房舍內行安靈禮;但初修會員生前爲

Can. 1221. - § 1. Professi religiosi ac novitii, defuncti cum sint, transferendi sunt, funeris causa, ad ecclesiam vel oratorium suae domus vel saltem suae religionis, nisi novitii aliam ecclesiam ad suum funus elegerint; ius autem levandi cadaver et illud dedu-

自己之安靈禮選擇其他堂者,不在此限.但起棺及導棺至行安靈禮堂之權利應歸修會長.

cendi ad ecclesiam funerantem pertinet semper ad Superiorem religiosum.

2項 · 前項修會員在距本房舍遠處死亡,以至移送其屍體於本房舍或至少本修會之堂較困難者,應在死亡地之堂域之堂內行安靈禮,仍不妨礙修會長依第一千二百一十八條第三項之規定所享有之權利;但初學會員生前選擇其他堂者,不在此限.

§ 2. Si longe moriantur a domo, ita ut in ecclesiam suae domus vel saltem suae religionis nequeant commode asportari, funerandi sunt in ecclesia paroeciae ubi decedunt, nisi novitius aliam ecclesiam ad funus elegerit, et salvo Superioribus iure de quo in can. 1218, § 3.

3項 · 前二項關於初學會員之規定,於長久在本房舍之圍牆內居住之現服役人準用之;如該服役人在修會院外死亡時,應依第一千二百一十六條至第一千二百一十八條之規定,行安靈禮.

§ 3. Quae de novitiis dicta sunt §§ 1, 2, valent quoque de famulis actu servientibus et intra domus septa stabiliter commorantibus; qui tamen, si extra religiosam domum decesserint, funerandi sunt ad normam can. 1216-1218.

1222條 · 關於旅居,受訓或患病而居住於本房舍,連規修會房舍在內,或寄宿學校內死亡及在醫院內死亡者,除特別法令另有規定或有特別權利外,應適用第一千二百一十六條至第一千二百一十八條之規定;關於在修道院內死亡者,應遵守第一千三百六十八條之規定.

Can. 1222. - Quod attinet ad defunctos qui in domo etiam regulari vel collegio degebant ratione hospitii, educationis vel infirmitatis, et ad defunctos in hospitali, standum est canonibus 1216-1218, nisi constei de iure particulari aut privilegio; quod vero ad illos attinet qui in Seminario moriuntur, servetur praescriptum can. 1368.

1223條 · 1項 · 凡信友除被法令特別禁止者外,均得於生前爲自己選擇行安靈禮之堂及葬埋之墓地.

Can. 1223. § 1. Omnibus licet, nisi expresse iure prohibeantur, eligere ecclesiam sui funeris aut coemeterium sepulturae.

2項 · 妻或達法定生殖能力年齡之子女行使前項選擇權時,完全不受夫或家長之干涉.

§ 2. Uxor et filii puberes in hac electione prorsus immunes sunt a maritali vel patria potestate.

1224條 · 禁止下列各目所指定之人,選擇行安靈禮之堂或葬埋墓地:

Can. 1224. - Ecclesiam funeris aut sepulturae coemeterium eligere prohibentur:

1目 · 未達法定生殖能力年齡之子女;但父母或監護人得代其行使前項選擇權,連子女死亡後亦同;

1° Impuberes; verum pro filio aut filia impubere, etiam post eorum mortem, hanc electionem facere possunt parentes vel tutor;

2目 · 各等級及各地位之修會員;但爲主教者不在此限.

2° Religiosi professi cuiuslibet gradus aut dignitatis, non tamen si sint Episcopi.

1225條 · 凡選擇行安靈禮之堂者,應選擇堂域之堂;規修會員之堂或有行安

Can. 1225. - Ut electio ecclesiae funeris valeat, cadat necesse est vel in ecclesiam paroecialem, vel in ecclesiam regularium, non tamen monialium (nisi

靈禮權之其他堂;如爲保護人者得選擇有保護權之堂;但除因充僕役或受教育或患病或爲旅客而在該修會院之禁地內,非暫時居住之女人外,不得選擇規修會婦女之堂.

agatur de mulieribus quae famulatus, educationis, infirmitatis aut hospitii causa intra clausuram eiusdem monasterii non precario commorabantur), vel in ecclesiam iuris patronatus, si agatur de patrono, vel in aliam ecclesia funerandi iure praeditam.

1226 條 - 1 項 - 凡人均得自己或委託他人選擇行安靈禮之堂或葬埋之墓地;關於選擇或委託之事實,得用任何法定方法證明之.

Can. 1226. - § 1. Ecclesiam funeris aut coemeterium sepulturae quis eligere potest per se vel per alium cui legitimum mandatum dederit; factamque electionem aut mandati concessionem quolibet legitimo modo probare licet.

2 項 - 委託他人選擇者,被委託人於委託人死亡後,亦得執行被委託之事項.

§ 2. Si electio fiat per alium, hic suum mandatum explere potest etiam post mortem mandantis.

1227 條 - 嚴禁修會員及世俗司祭引人,發願或發誓或約定或用其他允許之方法而選擇其堂爲行安靈禮之堂,或選擇其墓地爲葬埋地,或不變更已定之選擇;如有違背本法條之行爲者,其選擇無效.

Can. 1227. - Religiosi et clerici saeculares districte vetantur ne quos ad vovendum, iurandum vel fide interposita seu aliter promittendum inducant ut apud ipsorum ecclesias funus aut apud ipsorum coemeterium sepulturam eligant, vel factam electionem non immutent; quod si contra factum fuerit, electio sit nulla.

1228 條 - 1 項 - 凡曾經選擇本堂域墓地外之其他墓地爲葬埋地者,應於該墓地內葬埋之;但以管理該墓地人無反對之表示者爲限.

Can. 1228. § 1. Si electa fuerit sepultura in coemeterio diverso a coemeterio propriae defuncti paroeciae, cadaver in illo sepeliatur, dummodo nihil obstet ex parte eorum a quibus coemeterium pendet.

2 項 - 選擇修會員之墓地爲葬埋地者,以受得修會長依本修會會規所爲之准許爲已足,即得在該墓地內葬埋其屍體.

§ 2. Electa sepultura in coemeterio religiosorum, ut cadaver inibi sepeliri queat, requiritur et sufficit consensus Superioris religiosi, ad normam constitutionum cuiusque religionis.

1229 條 - 1 項 - 凡在任何墓地內有祖宗墳墓之人,如未經選其他墓地而死亡者,以易於移送爲限,應於祖宗墓地內葬埋之;但不妨礙第一千二百一十八條第三項之規定.

Can. 1229. - § 1. Si quis, sepulcrum maiorum in aliquo coemeterio possidens, non electa alibi sepultura, decesserit, in eodem sepeliendus est, si illuc commode asportari possit, salvo praescripto can. 1218, § 3.

2 項 - 關於妻之葬埋,應注意於其夫之墳墓,如妻曾嫁數人者,於其最後之夫之墳墓埋葬之.

§ 2. Pro uxore attenditur sepulcrum viri, et, si plures habuerit, sepulcrum ultimi.

3 項 - 祖宗或夫之墳墓有數處者,由死亡者之家長,家屬或繼承人選擇其中之一墓地葬埋之.

§ 3. Plura si sint maiorum aut viri sepulcra, defuncti familia aut heredes locum sepulturae deligant.

1230 條 · 1 項 · 死亡者之本堂域司祭,除有必要之阻礙外,有自己或用他人起棺及陪送屍體至本堂域之堂內,對之行安靈禮之權利義務;但不得妨礙第一千二百一十六條第二項之規定.

2 項 · 凡信友在非本堂域內死亡者,以易於移送屍體至本堂域之堂時爲限,本堂域司祭於通知死亡地之堂域司祭後,有起棺及陪送屍體至本堂內,對之行安靈禮之權利義務.

3 項 · 行安靈禮之堂如爲規修會之堂或不屬堂域司祭管轄之其他堂時,堂域司祭捧帶行安靈禮之堂之苦像及陪送屍體至堂內,而由堂長行安靈禮.

4 項 · 行安靈禮之堂如屬堂域司祭管轄時,除有特別權利外,該堂之堂長不得行安靈禮,而該堂之堂域司祭得行之;但以死亡者曾爲堂域司祭之屬下人者爲限.

5 項 · 在婦女修會院內死亡之女修會員及女初學會員,由其他女修會員移送其屍體至禁地之門限;如女修會員不屬堂域司祭管轄時,由特務司祭自門限陪送屍體至本修會房屋之堂或祈禱房舍;如爲其他女修會員時,準用第一項之規定;對於其在修會房屋外死亡之女修會員,準用普通法律之規定.

6 項 · 樞機大臣或主教在羅馬城以外之本座堂城市內死亡者,依第三百九十七條第三目之規定辦理.

7 項 · 移送屍體至非死亡者之本堂域堂,並非依法定方法所選擇之行安靈禮堂之處所時,迎接屍體,實行安靈禮及陪送屍體至葬埋墓地等權利,屬該處所所在地之座堂;如無座堂時,屬墓地所在地之堂域之堂;但地方習慣或座堂區之規則另有規定者,不在此限.

Can. 1230. § 1. Proprius defuncti parochus non solum ius sed etiam officium habet, excepto gravi necessitatis casu, levandi per se vel per alium cadaver, illud comitandi ad suam ecclesiam paroecialem ibique exsequias persolvendi, firmo praescripto can. 1216, § 2.

§ 2. Quod si mors acciderit in loco alienae paroeciae, et cadaver ad ecclesiam propriae paroeciae commode asportari possit, parochi proprii est, praemonito parocho loci, illud levare, comitari ad suam ecclesiam ibique exsequias peragere.

§ 3. Si ecclesia funeris sit ecclesia regularis aliave exempta a iurisdictione parochi, parochus, sub cruce ecclesiae funerantis, cadaver levat ac deducit ad ecclesiam; sed exsequias rector ecclesiae celebrat.

§ 4. Si vero ecclesia funeris non sit exempta a iurisdictione parochi, celebratio exsequiarum, salvo peculiari privilegio, pertinet non ad rectorem ecclesiae funerantis, sed ad parochum in cuius territorio ecclesia sita est, dummodo defunctus parocho subiectus fuerit.

§ 5. Religiosas et novitias, in religiosa domo defunctas, ad clausurae limen deferant aliae religiosae; indeque, si de religiosis agatur iurisdictioni parochi non obnoxiis, ad propriam religiosae domus ecclesiam vel oratorium deducit et exsequias peragit cappellanus; si de aliis religiosis, valet praescriptum § 1; quod vero ad religiosas attinet extra domum defunctas, serventur generalia canonum praescripta.

§ 6. Defuncto S. R. E. Cardinali aut Episcopo extra Urbem in civitate episcopali, servetur praescriptum can. 397, n. 3.

§ 7. Si cadaver mittatur ad locum ubi nec defunctus propriam paroeciam habebat, nec ecclesia funeris legitime fuerat electa, ius levandi cadaver, peragendi exsequias, si peragendae sint, et cadaver ad sepulturam deducendi, pertinet ad ecclesiam cathedralem eiusdem loci; quae si desit, ad ecclesiam paroeciae in qua coemeterium situm est, nisi aliud ferant loci consuetudo aut dioecesana statuta.

1231 條 - 1 項 - 實行安靈禮畢後,應按禮書所規定之方式葬埋屍體於行安靈禮堂之墓地內;但不得妨礙第一千二百二十八條及第一千二百二十九條之規定.

2 項 - 凡在堂內行安靈禮者,除有必要之阻礙外,有自己或用其他司祭陪送屍體至墓地內之權利義務.

1232 條 - 1 項 - 凡陪送屍體至行安靈禮堂或葬埋地之司祭,得不經其他堂域司祭或正權力人之准許而帶領帶及捧苦像,自由經過其他堂域或座堂區之地域.

2 項 - 移送屍體至應葬埋之墓地較難時,堂域司祭或行安靈禮堂之堂長,不得在城市或地域外主張陪送屍體之權利.

1233 條 - 1 項 - 除有由正權力人認爲正當及重大之理由外,堂域司祭不得拒絕凡由死亡者之家屬或繼承人爲陪送屍體至行安靈禮堂或葬埋地,或爲觀安靈禮而邀請之世俗教士,修會員及慈善社團;家屬或繼承人於邀請該一切人時,應優先邀請於本堂有任務之教士.

2 項 - 永久不得准許參與凡與天主教顯然相違背之團體或附號.

3 項 - 凡陪送屍體之人,除有優先前行權者外,關於領行安靈禮,均應服從堂域司祭之安排.

4 項 - 無論任何宗族或地位之教民屍體,教士不得拾埋之.

1234 條 - 1 項 - 凡區域正權力人,如遇其本區域未制定行安靈禮費用,或施物之標準數目表時,均應於諮詢座堂會議院後及認爲必要時,亦得於諮詢總司祭及座堂城市之堂域司祭後,並注意特

Can. 1231. - § 1. Expletis in ecclesia exsequiis, cadaver tumulandum est ad normam librorum liturgicorum in coemeterio ecclesiae funeris, salvis praescriptis can. 1228, 1229.

§ 2. Qui exsequias in ecclesia peregit, non solum ius, sed etiam officium habet, excepto gravi necessitatis casu, comitandi per se vel per alium sacerdotem cadaver ad locum sepulturae.

Can. 1232. - § 1. Sacerdos qui cadaver comitetur ad ecclesiam funeris vel ad locum sepulturae, libere transire poterit, cum stola quoque et cruce elevata, per territorium alius paroeciae vel dioecesis, etiam sine parochi vel Ordinarii licentia.

§ 2. Si cadaver tumulandum sit in coemeterio ad quod commode asportari nequeat, parochus vel rector ecclesiae funeris nequit sibi vindicare ius illud comitandi extra fines civitatis vel loci.

Can. 1233. - § 1. Nequit parochus, sine iusta et gravi causa ab Ordinario probata, excludere clericos saeculares, religiosos ac pia sodalitia quae familia vel heredes advocare velint ad deducendum cadaver ad ecclesiam funeris et ad sepulturam, et assistendum funeri; clerici tamen ipsi ecclesiae addicti a familia vel heredibus prae aliis omnibus invitari debent.

§ 2. Nunquam admittantur societates vel insignia religioni catholicae manifeste hostilia.

§ 3. Associantes cadaver tenentur morem gerere parocho circa ductum funeris, salvis uniuscuiusque praecedentiae iuribus.

§ 4. Laici cadaver, generis aut dignitatis cuiusvis ille fuerit, clerici ne deferant.

Can. 1234. - § 1. Locorum Ordinarii indicem funeralium taxarum seu eleemosynarum, si non exsistat, pro suo territorio, de consilio Capituli cathedralis ac, si opportunum duxerint, vicariorum foraneorum dioecesis et parochorum civitatis episcopalis, conficiant, attentis legitimis consuetudinibus particularibus et omnibus personarum et locorum circum-

別法定習慣及人地一切情形制定之,該表內應按其各別情形適宜定各執事人之權利,以免有爭議及不善表樣之機會.

2項 - 如標準數目表內分有數等級時,凡關係人均得隨意選擇之.

stantiis; in eoque pro diversis casibus iura singulorum moderate determinent, ita ut quaelibet contentionum et scandali removeatur occasio.

§ 2. Si in indice plures classes enumerentur, liberum est iis quorum interest classem eligere.

1235 條 - 1項 - 嚴禁任何人,因死亡人之葬埋或安靈禮或忌日而要求比座堂區之標準數目表所定費用及施物額數較多之數目.

Can. 1235. - § 1. Districte prohibetur ne quis, sepulturae vel exsequiarum seu anniversarii mortuorum causa, quidquam exigat ultra id quod in dioecesano taxarum indice statuitur.

2項 - 對於貧民之屍體,應完全無費用爲相當之陪送及葬埋,並應依禮規及座堂區之規則行安靈禮.

§ 2. Pauperes gratis omnino ac decenter funerentur et sepeliantur, cum exsequiis, secundum liturgicas leges et dioecesana statuta, praescriptis.

1236 條 - 1項 - 除有特別法令外,凡信友不在本堂域之堂內實行其安靈禮者,應將堂域應得份,送交死亡者之本堂域司祭;但抬送屍體至本堂域之堂較難時,不在此限.

Can. 1236. - § 1. Salvo iure particulari, quoties fidelis non funeratur in ecclesia paroeciali propria, proprio defuncti parocho debetur portio paroecialis, excepto casu quo cadaver in ecclesiam propriae paroeciae commode asportari nequeat.

2項 - 死亡者有數本堂域易於抬送屍體,而於其他處所葬埋者,應將堂域應得份,送交該數本堂域之司祭.

§ 2. Si quis habeat plures paroecias proprias ad quas cadaver commode deferri posset, et alibi funeretur, portio paroecialis dividenda est inter omnes parochos proprios.

1237 條 - 1項 - 堂域應得份,僅應於本區域爲行安靈禮及葬埋而制定標準數目表,所定之各項報酬數額內扣留之.

Can. 1237. - § 1. Detrahi debet portio paroecialis ex omnibus et solis emolumentis, quae statuta sunt pro funere et tumulatione in taxa dioecesana.

2項 - 無論因何緣由不於葬埋日行最先正式安靈禮,而自葬埋日起算一月內實行之者,仍應送交行安靈禮報酬之堂域應得份,其於葬埋日公開行數較小方式之安靈禮者亦同.

§ 2. Si quacunque de causa primum sollemne officium funebre non statim, sed intra mensem completum a die tumulationis fiat, licet hoc die non defuerint minora publica officia, portio tamen paroecialis ex huius etiam funeris emolumentis debetur.

3項 - 堂域應得份之額數,應於座堂區之標準數目表內定明之;如堂域之堂與行安靈禮堂屬二以上座堂區管轄時,堂域應得份之額數,依行安靈禮堂之標準數目表內之規定.

§ 3. Quantitas portionis paroecialis determinetur in taxa dioecesana; et si ecclesia paroecialis et ecclesia funerans ad diversas dioeceses pertinent, quantitas portionis paroecialis attenditur secundum taxam ecclesiae funerantis.

1238 條 - 葬埋畢後,本堂域司祭應將死亡之姓名,年齡及其父母,或配偶並死亡之日期,授與聖事人之姓名,所授與之聖事,葬埋之處所及日期,登記於死亡簿.

Can. 1238. - Expleta tumulatione, minister in libro defunctorum describat nomen et aetatem defuncti, nomen parentum vel coniugis, tempus mortis, quis et quae Sacramenta ministraverit, locum et tempus tumulationis.

第三章
天主教葬禮適用之准許或拒絕

1239 條 - 1 項 - 凡未領受聖洗而死亡之人,均不得准許爲其適用天主教之葬禮.

2 項 - 望教人以非因自己之過失未領受聖洗而死亡者爲限,應視爲領受聖洗人.

3 項 - 凡領受聖洗人死亡後,均應適用天主教之葬禮葬埋之;但因法令之特別規定被褫奪葬禮權者,不在此限.

1240 條 - 1 項 - 下列各目所指定之人,均爲被褫奪天主教葬禮權者;但死亡前有痛悔之表示者,不在此限:

1 目 - 公衆所明知爲背天主教或入異教,叛教,祕密結社或類此之其他黨派之人;

2 目 - 被認定或判決爲棄絕或停止聖事之人;

3 目 - 愼思後而故意自殺之人;

4 目 - 於決鬥之當時死亡或因決鬥受傷而致死亡之人;

5 目 - 遺命焚燒自己屍體之人;

6 目 - 公衆所知及明顯犯其他重罪之人.

2 項 - 前項情形如有疑義時,以能請示者爲限,向正權力人請示;在疑義繼續中,應適用天主教葬禮葬埋之;但應免除不善表樣.

1241 條 - 對於被褫奪天主教會葬禮權之人並應拒絕爲其實行一切安靈彌撒,連每年忌日之彌撒在內,及其他公然安靈禮.

1242 條 - 應避却之被棄絕人之屍體,如違背法律之規定而在聖地葬埋者,以

CAPUT III.
De iis quibus sepultura ecclesiastica concedenda est aut neganda.

Can. 1239. § 1. Ad sepulturam ecclesiasticam non sunt admittendi qui sine baptismo decesserint.

§ 2. Catechumeni qui nulla sua culpa sine baptismo moriantur, baptizatis accensendi sunt.

§ 3. Omnes baptizati sepultura ecclesiastica donandi sunt, nisi eadem a iure expresse priventur.

Can. 1240. - § 1. Ecclesiastica sepultura privantur, nisi ante mortem aliqua dederint poenitentiae signa:

1º Notorii apostatae a christiana fide, aut sectae haereticae vel schismaticae aut sectae massonicae aliisve eiusdem generis societatibus notorie addicti;

2º Excommunicati vel interdicti post sententiam condemnatoriam vel declaratoriam;

3º Qui se ipsi occiderint deliberato consilio;

4º Mortui in duello aut ex vulnere inde relato;

5º Qui mandaverint suum corpus cremationi tradi;

6º Alii peccatores publici et manifesti.

§ 2. Occurrente praedictis in casibus aliquo dubio, consulatur, si tempus sinat, Ordinarius; permanente dubio, cadaver sepulturae ecclesiasticae tradatur, ita tamen ut removeatur scandalum.

Can. 1241. - Excluso ab ecclesiastica sepultura deneganda quoque sunt tum quaelibet Missa exsequialis, etiam anniversaria, tum alia publica officia funebria.

Can. 1242. - Si fieri sine gravi incommodo queat, cadaver excommunicati vitandi qui, contra canonum

掘出無重大困難者爲限,應遵守第一千二百一十四條第一項之規定掘出之,並於第一千二百一十二條所指定之世俗墓地內安置之.

第二節
聖期日

1243 條 - 瞻禮日爲聖期日;大小齋日視爲聖期日.

1244 條 - 1 項 - 全天主教會之普通瞻禮日,及大小齋日,惟天主教會之最高權力者得設定,變更或廢止之.

2 項 - 區域正權力人於本區域或地方得定瞻禮日或大小齋日,命教民遵守之;但以對於特定行爲爲限.

1245 條 - 1 項 - 不但區域正權力人而且堂域司祭以爲特定行爲及有正當理由爲限;對於所屬之每一人及每一家並在其區域外者或旅居其區域內者,均得寬免普通瞻禮日,及大齋日,小齋日,或小大同齋日之法律規定.

2 項 - 正權力人得因特別民衆之集會或公共衛生,而寬免其全區域或一地方守小齋日,大齋日或小大同齋日之法律規定.

3 項 - 特屬教士修會之會長,對於第五百一十四條第一項所規定之人,有與堂域司祭相同之寬免權.

1246 條 - 瞻禮日及大小齋日之計算,應自半夜起至接連之第二半夜止;但無妨礙第九百二十三條之規定.

第十三題
瞻禮日

1247 條 - 1 項 - 全天主教會依法律之規定應守之瞻禮日,僅爲各星期日,耶

statuta, sepulturam in loco sacro obtinuit, exhumandum est, servato praescripto can. 1214, § 1, et in loco profano de quo in can. 1212, reponendum.

SECTIO II.
De temporibus sacris.

Can. 1243. - Tempora sacra sunt dies festi; iisque accensentur dies abstinentiae et ieiunii.

Can. 1244. - § 1. Dies festos itemque dies abstinentiae et ieiunii, universae Ecclesiae communes, constituere, transferre, abolere, unius est supremae ecclesiasticae auctoritatis.

§ 2. Ordinarii locorum peculiares suis dioecesibus seu locis dies festos aut dies abstinentiae et ieiunii possunt, per modum tantum actus, indicere.

Can. 1245. - § 1. Non solum Ordinarii locorum, sed etiam parochi, in casibus singularibus iustaque de causa, possunt subiectos sibi singulos fideles singulasve familias, etiam extra territorium, atque in suo territorio, etiam peregrinos, a lege communi de observantia festorum itemque de observantia abstinentiae et ieinnii vel etiam utriusque dispensare.

§ 2. Ordinarii, ex causa peculiari magni populi concursus aut publicae valetudinis, possunt totam quoque dioecesim seu locum a ieiunio et ab abstinentia vel etiam ab utraque simul lege dispensare.

§ 3. In religione clericali exempta eandem dispensandi potestatem habent Superiores ad modum parochi, quod attinet ad personas, de quibus in can. 514, § 1.

Can. 1246. - Supputatio diei festi, itemque diei abstinentiae et ieiunii, facienda est a media nocte usque ad mediam noctem, salvo praescripto can. 923.

TITULUS XIII.
De diebus festis.

Can. 1247. - § 1. Dies festi sub praecepto in universa Ecclesia sunt tantum: Omnes et singuli dies dominici, festa Nativitatis, Circumcisionis, Epipha-

穌聖誕日,割損日,三王來朝日,耶穌升天日,耶穌聖體日,聖母無染原罪日,聖母升天日,聖若瑟聖母淨配日,聖伯多祿保祿宗徒瞻禮日,諸聖瞻禮日.

2項 · 主保聖人瞻禮日非法律上所應守者;但區域正權力人得將該日之外形慶典,改於最近之下星期日行之.

3項 · 第一項所指定之瞻禮日,無論在任何地域如有適法被廢止或變更者,非先請得宗座之准許,不得改易之.

1248 條 · 法定瞻禮日應望彌撒及避免傭僕工作,訴訟行爲,並除有適法習慣或特別准許外,應避免公然或期市交易及其他公然買賣行爲.

1249 條 · 凡在露天或在任何堂或公祈禱房舍或半公祈禱房舍或第一千一百九十條所規定之墓地房宇內,望依天主教任何儀式所舉行之彌撒者,均爲守望彌撒之法律規定;除有宗座所頒賜之特別權利外,而在其他私祈禱房舍望彌撒者,爲未遵守望彌撒之規定.

第十四題
小齋及大齋

1250 條 · 小齋日法律禁止食肉及肉湯,不禁止食蛋品,乳製飲食物及凡由禽獸之脂肪而製成之調味料品.

1251 條 · 1項 · 大齋日依法律得食一次飽飯;於晨昏時,以遵守地方關於食物之分量及種類之適法習慣爲限,不禁止食少許食物.

2項 · 亦不禁止於僅一飯間食肉及魚,並不禁止昏食與午餐互相調換.

1252 條 · 1項 · 單純小齋依法律於每星期五日守之.

niae, Ascensionis et sanctissimi Corporis Christi, Immaculatae Conceptionis et Assumptionis Almae Genitricis Dei Mariae, sancti Ioseph eius sponsi, Beatorum Petri et Pauli Apostolorum, Omnium denique Sanctorum.

§ 2. Ecclesiastico praecepto dies festi Patronorum non subiacent; locorum autem Ordinarii possunt sollemnitatem exteriorem transferre ad dominicam proxime sequentem.

§ 3. Sicubi aliquod festum ex enumeratis legitime sit abolitum vel translatum, nihil inconsulta Sede Apostolica innovetur.

Can. 1248. - Festis de praecepto diebus Missa audienda est; et abstinendum ab operibus servilibus, actibus forensibus, itemque, nisi aliud ferant legitimae consuetudines aut peculiaria indulta, publico mercatu, nundinis, aliisque publicis emptionibus et venditionibus.

Can. 1249. - Legi de audiendo Sacro satisfacit qui Missae adest quocumque catholico ritu celebretur, sub dio aut in quacumque ecclesia vel oratorio publico aut semi-publico et in privatis coemeteriorum aediculis de quibus in can. 1190, non vero in aliis oratoriis privatis, nisi hoc privilegium a Sede Apostolica concessum fuerit.

TITULUS XIV.
De abstinentia et ieiunio.

Can. 1250. - Abstinentiae lex vetat carne iureque ex carne vesci, non autem ovis, lacticiniis et quibuslibet condimentis etiam ex adipe animalium.

Can. 1251. - § 1. Lex ieiunii praescribit ut nonnisi unica per diem comestio fiat; sed non vetat aliquid cibi mane et vespere sumere, servata tamen circa ciborum quantitatem et qualitatem probata locorum consuetudine.

§ 2. Nec vetitum est carnes ac pisces in eadem refectione permiscere; nec serotinam refectionem cum prandio permutare.

Can. 1252. - § 1. Lex solius abstinentiae servanda est singulis sextis feriis.

2項 - 同日大小齋,依法應於聖灰禮儀日,封齋月之每星期五及星期六日,四季期日及聖神降臨,聖母升天,諸聖瞻禮,耶穌聖誕日各瞻禮之望日守之.

3項 - 單純大齋依法應於封齋月之其他日守之.

4項 - 星期日及應守之瞻禮日,除封齋月內之瞻禮外,無守單純小齋或大小同齋,或單純大齋各規定之義務;亦不提前於瞻禮之望日所應守之齋;任何齋均以至望復活日正午爲止.

§ 2. Lex abstinentiae simul et ieiunii servanda est feria quarta Cinerum, feriis sextis et sabbatis Quadragesimae et feriis Quatuor Temporum, pervigiliis Pentecostes, Deiparae in caelum Assumptae, Omnium Sanctorum et Nativitatis Domini.

§ 3. Lex solius ieiunii servanda est reliquis omnibus Quadragesimae diebus.

§ 4. Diebus dominicis vel festis de praecepto lex abstinentiae, vel abstinentiae et ieiunii, vel ieiunii tantum cessat, excepto festo tempore Quadragesimae nec pervigilia anticipantur: item cessat Sabbato Sancto post meridiem.

1253 條 - 本題之規定不變更特別勅准及自然人或法人之聖願,並凡曾被認諾之共同生活發願或未發願之男或女修會或社團之會規或規則.

Can. 1253. - His canonibus nihil immutatur de indultis particularibus, de votis cuiuslibet personae physicae vel moralis, de constitutionibus ac regulis cuiusvis religionis vel instituti approbati sive virorum sive mulierum in communi viventium etiam sine votis.

1254 條 - 1項 - 凡滿七歲之人,均有守關於小齋規定之義務.

2項 - 凡人自滿二十一歲起至六十歲開始止,均有守關於大齋規定之義務.

Can. 1254. - § 1. Abstinentiae lege tenentur omnes qui septimum aetatis annum expleverint.

§ 2. Lege ieiunii adstringuntur omnes ab expleto vicesimo primo aetatis anno ad inceptum sexagesimum.

第 三 款
恭敬天主

PARS TERTIA.
DE CULTU DIVINO

1255 條 - 1項 - 應使行欽崇敬禮,向至聖之三位一體,及其體之各位,並基利斯督我等主,連於聖事形像內隱藏之基利斯督在內;超等敬禮,向童貞聖母瑪利亞;尊敬敬禮,向其他在天堂與基利斯督同王者.

Can. 1255. - § 1. Sanctissimae Trinitati, singulis eiusdem Personis, Christo Domino, etiam sub speciebus sacramentalibus, debetur cultus latriae; Beatae Mariae Virgini cultus hyperduliae; aliis cum Christo in caelo regnantibus cultus duliae.

2項 - 並應使行相對尊重及敬禮,向於各該位關連之聖遺物及聖像.

§ 2. Sacris quoque reliquiis atque imaginibus veneratio et cultus debetur relativus personae ad quam reliquiae imaginesque referuntur.

1256 條 - 稱公敬禮謂適法受天主教會委任之人,以實行天主教會所規定僅關於恭敬天主或聖人或眞福人應使用之敬禮行爲;否則謂之私敬禮.

Can. 1256. - Cultus, si deferatur nomine Ecclesiae a personis legitime ad hoc deputatis et per actus ex Ecclesiae institutione Deo, Sanctis ac Beatis tantum exhibendos, dicitur *publicus*; sin minus, *privatus*.

1257 條 - 惟宗座始有規定聖儀典及准許儀典書之權力.

Can. 1257. - Unius Apostolicae Sedis est tum sacram ordinare liturgiam, tum liturgicos approbare libros.

1258 條 - 1 項 - 凡信友均不得以任何方式,實際參與或有份與非天主教人之宗教儀禮之行爲.

Can. 1258. - § 1. Haud licitum est fidelibus quovis modo active assistere seu partem habere in sacris acatholicorum.

2 項 - 因國家職務或人事應酬之重大理由,如對該理由有疑義時,應先經主教之斷定,得容許無任何動作,即單純身臨非天主教人之喪事,結婚及其他類似之禮節;但以無敗壞信德或不善表樣之危險者爲限.

§ 2. Tolerari potest praesentia passiva seu mere materialis, civilis officii vel honoris causa, ob gravem rationem ab Episcopo in casu dubii probandam, in acatholicorum funeribus, nuptiis similibusque sollemniis, dummodo perversionis et scandali periculum absit.

1259 條 - 1 項 - 祈禱之言語及敬禮之行爲,非先經區域正權力人之檢察並受得其明示准許,不得在堂或祈禱房舍內使用之;如遇較難之問題時,區域正權力人應將完全事實呈請宗座斷定之.

Can. 1259. - § 1. Orationes et pietatis exercitia ne permittantur in ecclesiis vel oratoriis sine revisione et expressa Ordinarii loci licentia, qui in casibus difficilioribus rem totam Sedi Apostolicae subiiciat.

2 項 - 新禱文如公共念時,區域正權力人不得准許之.

§ 2. Loci Ordinarius nequit novas litanias approbare publice recitandas.

1260 條 - 天主教會之職員關於實行敬禮,惟天主教會之長官始得管理之.

Can. 1260. - Ecclesiae ministri in cultu exercendo uuice a Superioribus ecclesiasticis dependere debent.

1261 條 - 1 項 - 區域正權力人應注意信友謹愼遵守關於恭敬天主之一切聖法律之規定;尤應特別注意禁止於公或私恭敬天主之行爲,或信友之日常行爲內發生異端行爲及與信德或天主教會之聖傳相違反之事項,或類似貪不名譽之利益事項.

Can. 1261. - § 1. Locorum Ordinarii advigilent ut sacrorum canonum praescripta de divino cultu sedulo observentur, et praesertim ne in cultum divinum sive publicum sive privatum aut in quotidianam fidelium vitam superstitiosa ulla praxis inducatur, aut quidquam admittatur a fide alienum vel ab ecclesiastica traditione absonum vel turpis quaestus speciem praeseferens.

2 項 - 區域正權力人關於前項之事件爲其本區域所制定之法律,凡修會員,連特屬修會員在內,均有遵守之義務;區域正權力人爲達此目的,得視察各修會之堂或公祈禱房舍.

§ 2. Si loci Ordinarius leges pro suo territorio hac in re tulerit, etiam religiosi omnes, exempti quoque, obligatione tenentur easdem servandi; et Ordinarius potest eorundem ecclesias vel publica oratoria in hunc finem visitare.

1262 條 - 1 項 - 切望依古紀律在堂內將男女分開之.

Can. 1262. - § 1. Optandum ut, congruenter antiquae disciplinae, mulieres in ecclesia separatae sint a viris.

2 項 - 凡於堂內或堂外行聖禮時,在場之男子不宜戴帽;但另有通行風俗

§ 2. Viri in ecclesia vel extra ecclesiam, dum sacris ritibus assistunt, nudo capite sint, nisi aliud ferant probati populorum mores aut peculiaria rerum

或特別情形者,不在此限;婦女宜着頭巾及端正衣服;於領受聖體時更宜如此.

1263 條 - 1 項 - 地方官按其地位及等級,得依禮規在堂內占特別位次.

2 項 - 非得區域正權力人之同意,任何信友均不得在堂內有於自己或其人所保留之位次,區域正權力人非於與其他信友預備足用之位次外,尚有空位次時,不得爲該同意.

3 項 - 前項同意當然附有默示條件,即正權力人無論何時,如有正當理由,得撤銷之.

1264 條 - 1 項 - 凡音樂,如因與風琴或其他樂器或唱歌混合而致有放肆或不雅正之聲調時,應於堂內絕對禁止之,並應遵守聖樂禮規之規定.

2 項 - 修會婦女,如依本修會之規則及禮規並經區域正權力人之准許,得在其本堂或公祈禱房舍內唱歌時,宜於人所不能見之處所唱之.

第十五題
至聖聖體之保存及敬禮

1265 條 - 1 項 - 至聖聖體以有看守之人及司祭通常每星期,至少在聖體所在之聖地舉行一次彌撒爲限,依下列各目之規定存供之:

1 目 - 聖體應於座堂及無座堂區之父老院或正教長區域或代牧及監督區域之大堂,任何堂域或任何類似堂域之堂或與特屬男或女修會員之房宇所聯合之堂內存供之;

2 目 - 經區域正權力人之准許後,得將聖體於團體堂,慈善或修會之房屋及世俗或修會教士管理之天主教會學院之公或半公之正祈禱房舍內存供之.

adiuncta; mulieres autem, capite cooperto et modeste vestitae, maxime cum ad mensam Dominicam accedunt.

Can. 1263. - § 1. Potest magistratibus, pro eorum dignitate et gradu, locus in ecclesia esse distinctus, ad normam legum liturgicarum.

§ 2. Sine expresso Ordinarii loci consensu nemo fidelis locum habeat in ecclesia sibi suisque reservatum; Ordinarius autem consensum ne praebeat, nisi ceterorum fidelium commoditati sit sufficienter consultum.

§ 3. Ea semper factis in concessionibus inest tacita conditio, ut Ordinarius possit, ex iusta causa, concessionem revocare, non obstante quolibet temporis decursu.

Can. 1264. - § 1. Musicae in quibus sive organo aliisve instrumentis sive cantu lascivum aut impurum aliquid misceatur, ab ecclesiis omnino arceantur; et leges liturgicae circa musicam sacram serventur.

§ 2. Religiosae mulieres, si eisdem liceat, ad normam suarum constitutionum vel legum liturgicarum ac de venia Ordinarii loci, in propria ecclesia aut oratorio canere, tali e loco canant, ubi a populo conspici nequeant.

TITULUS XV.
De custodia et cultu santissimae Eucharistiae.

Can. 1265. - § 1. Sanctissima Eucharistia, dummodo adsit qui eius curam habeat et regulariter sacerdos semel saltem in hebdomada Missam in sacro loco celebret:

1º Custodiri debet in ecclesia cathedrali, in ecclesia principe Abbatiae vel Praelaturae *nullius*, Vicariatus et Praefecturae Apostolicae, in qualibet ecclesia paroeciali vel quasi-paroeciali et in ecclesia adnexa domui religiosorum exemptorum sive virorum sive mulierum;

2º Custodiri potest, de licentia Ordinarii loci, in ecclesia collegiata et in oratorio principali sive publico sive semi-publico tum domus piae aut religiosae, tum collegii ecclesiastici quod a clericis saecularibus vel a religiosis regatur.

2 項 - 必須經宗座之勅准,始得於其他祈禱房舍內存供聖體;區域正權力人以爲特定行爲有正當理由而於堂或公祈禱房舍內存供者爲限,亦得爲該准許.

§ 2. Ut in aliis ecclesiis seu oratoriis custodiri possit, necessarium est indultum apostolicum; loci Ordinarius hanc licentiam concedere potest tantummodo ecclesiae aut oratorio publico ex iusta causa et per modum actus.

3 項 - 任何人不得於自己家內存放或旅行時攜帶聖體.

§ 3. Nemini licet sanctissimam Eucharistiam apud se retinere aut secum in itinere deferre.

1266 條 - 凡存供聖體之堂,尤堂域之堂,宜每日爲信友開門至少數小時.

Can. 1266. - Ecclesiae in quibus sanctissima Eucharistia asservatur, praesertim paroeciales, quotidie per aliquot saltem horas fidelibus pateant.

1267 條 - 關於修會或慈善房宇,除得在其堂或正祈禱房舍內存供聖體外,不得在其他處所爲之,亦不得於規修婦女之堂之聖詠所或其修會院之禁地內存供聖體;廢除凡與此相牴觸之特別權利.

Can. 1267. - Revocato quolibet contrario privilegio, in ipsa religiosa vel pia domo sanctissima Eucharistia custodiri nequit, nisi vel in ecclesia vel in principali oratorio; nec apud moniales intra chorum vel septa monasterii.

1268 條 - 1 項 - 在一堂於通常時,惟限於一祭台內得連續存供聖體.

Can. 1268. - § 1. Sanctissima Eucharistia continuo seu habitualiter custodiri nequit, nisi in uno tantum eiusdem ecclesiae altari.

2 項 - 應將聖體存供於堂之最尊貴及最榮耀之處所;故通常係於正祭台內存供之;但認其他辦法於尊崇及恭敬此極大聖事爲更便利,更適宜時,不在此限;並應遵守禮規關於聖星期之末日之一切規定.

§ 2. Custodiatur in praecellentissimo ac nobilissimo ecclesiae loco ac proinde regulariter in altari maiore, nisi aliud venerationi et cultui tanti sacramenti commodius et decentius videatur, servato praescripto legum liturgicarum quod ad ultimos dies hebdomadae maioris attinet.

3 項 - 應在正祭台前實行聖詠禮之座堂或團體堂或正式規修會院之堂,因避免妨礙該職務之實行,通常存供聖體宜不於正祭台內,而於其他小堂內或其他祭台內存供之.

§ 3. Sed in ecclesiis cathedralibus, collegiatis aut conventualibus in quibus ad altare maius chorales functiones persolvendae sunt, ne ecclesiasticis officiis impedimentum afferatur, opportunum est ut sanctissima Eucharistia regulariter non custodiatur in altari maiore, sed in alio sacello seu altari.

4 項 - 堂長應注意修飾凡存供聖體之祭台,優於其他一切祭台,以便因其裝飾而感動信友之熱心及恭敬之情.

§ 4. Curent ecclesiarum rectores ut altare in quo sanctissimum Sacramentum asservatur sit prae omnibus aliis ornatum, ita ut suo ipso apparatu magis moveat fidelium pietatem ac devotionem.

1269 條 - 1 項 - 應存供聖體於祭台正中所安置之固定聖龕內.

Can. 1269. - § 1. Sanctissima Eucharistia servari debet in tabernaculo inamovibili in media parte altaris posito.

2 項 - 聖龕之制作宜藝術化,而上下及各側均宜堅固封閉,依禮規爲適宜

§ 2. Tabernaculum sit affabre exstructum, undequaque solide clausum, decenter ornatum ad normam

之裝飾,而其中不存有任何其他物件,並應謹慎保護之以避免任何褻瀆之侮辱.

3 項 - 有重大理由經區域正權力人承認時,不禁止夜間將聖體存供於祭台外,但應存供於聖體布上即較安全而相宜之處所,並遵守第一千二百七十一條之規定.

4 項 - 聖龕之鑰匙應極謹慎保護之,由管理堂或祈禱房舍之司祭負此重大責任.

1270 條 - 應在用堅固及相宜物質作成之盒內永久存供已成聖體之麵餅,其數可以足爲病人及其他信友領受之用,該盒應爲潔淨而用蓋嚴密蓋閉者,並應用白綢帕及如能修飾時而用修飾之綢帕覆蓋之.

1271 條 - 存供聖體之聖龕前應用橄欖油或蜂蠟而燃晝夜連續發光之燈至少一盞,如於不能有橄欖油之地方,區域正權力人按自己之明智意見,得准許易以其他油,即植物油;但以能辦到時爲限.

1272 條 - 爲授與聖體於信友或爲顯供聖體而用之既成聖體之麵餅,應均爲新鮮者及應時常依禮規領盡陳舊者而換新者,以避免一切腐爛之危險,並應遵守區域正權力人關於此事項所發之命令.

1273 條 - 凡專務講解道理於信友之人,宜設法教訓信友熱心恭敬聖體,並宜特別勸導之,使不但於星期日及應守之瞻禮日,而且於每星期內之其他日在可能時,屢次望彌撒及朝拜聖體.

1274 條 - 1 項 - 在堂及曾受得存供聖體之准許之祈禱房舍內,於有任何正當理由時,雖無正權力人之准許,亦得私

legum liturgicarum, ab omni alia re vacuum, ac tam sedulo custodiatur ut periculum cuiusvis sacrilegae profanationis arceatur.

§ 3. Gravi aliqua suadente causa ab Ordinario loci probata, non est vetitum sanctissimam Eucharistiam nocturno tempore extra altare, super corporali tamen, in loco tutiore et decenti, asservari, servato praescripto can. 1271.

§ 4. Clavis tabernaculi, in quo sanctissimum Sacramentum asservatur, diligentissime custodiri debet, onerata graviter conscientia sacerdotis qui ecclesiae vel oratorii curam habet.

Can. 1270. - Particulae consecratae, eo numero qui infirmorum et aliorum fidelium communioni satis esse possit, perpetuo conserventur in pyxide ex solida decentique materia, eaque munda et suo operculo bene clausa, cooperta albo velo serico et quantum res feret, ornato.

Can. 1271. - Coram tabernaculo, in quo sanctissimum Sacramentum asservatur, una saltem lampas diu noctuque continenter luceat, nutrienda oleo olivarum vel cera apum; ubi vero oleum olivarum haberi nequeat, Ordinarii loci prudentiae permittitur ut aliis oleis commutetur, quantum fieri potest, vegetabilibus.

Can. 1272. - Hostiae consecratae, sive propter fidelium communionem, sive propter expositionem sanctissimi Sacramenti, et recentes sint et frequenter renoventur, veteribus rite consumptis, ita ut nullum sit periculum corruptionis, sedulo servatis instructionibus quas Ordinarius loci hac de re dederit.

Can. 1273. - Qui in religiosam fidelium institutionem incumbunt, nihil omittant ut pietatem erga sanctissimam Eucharistiam in eorum animis excitent, eosque praesertim hortentur ut, non modo diebus dominicis et festis de praecepto, sed etiam diebus ferialibus intra hebdomadam, frequenter, quantum fieri potest, Missae sacrificio assistant et sanctissimum Sacramentum visitent.

Can. 1274. - § 1. In ecclesiis aut oratoriis quibus datum est asservare sanctissimam Eucharistiam, fieri potest expositio privata seu cum pyxide ex qualibet iusta causa sine Ordinarii licentia; expositio vero

顯供聖體,卽用聖體盒供之;在一切堂內於聖體瞻禮日及其後八日內當大禮彌撒及念申時經時,得公顯供聖體,卽用聖體光供之;於其他時間,以有正當及重大理由,尤其有公益之理由而經區域正權力人之准許爲限,亦得公顯供之,其堂爲特屬修會之堂時亦同.

2 項 - 司祭及助祭均有顯供聖體及奉回聖體權;惟用聖體降福之權僅司祭有之,助祭除依第八百四十五條第二項之規定,授與臨終聖體於病人時外,不得爲之.

1275 條 - 宜每年於受得區域正權力人同意後所指定之日,量力爲最光榮之方式,在各堂域之堂及永久存供聖體之其他堂,實行四十小時祈禱禮,如因特別情形以致用適宜之尊敬方式爲之有重大困難時,區域正權力人宜盡力設法用較爲光榮之方式於豫定之日,至少連續數小時顯供聖體.

publica seu cum ostensorio die festo Corporis Christi et intra octavam fieri potest in omnibus ecclesiis inter Missarum sollemnia et ad Vesperas; aliis vero temporibus nonnisi ex iusta et gravi causa praesertim publica et de Ordinarii loci licentia, licet ecclesia ad religionem exemptam pertineat.

§ 2. Minister expositionis et repositionis sanctissimi Sacramenti est sacerdos vel diaconus; minister vero benedictionis Eucharisticae est solus sacerdos, nec eam impertire diaconus potest, nisi in casu quo, ad normam can. 845, § 2, Viaticum ad infirmum detulerit.

Can. 1275 - Supplicatio Quadraginta Horarum in omnibus ecclesiis paroecialibus aliisque, in quibus sanctissimum Sacramentum habitualiter asservatur, statutis de consensu Ordinarii loci diebus, maiore qua fieri potest sollemnitate quotannis habeatur; et sicubi ob peculiaria rerum adiuncta tanto Sacramento debita fieri, curet loci Ordinarius ut saltem per aliquot continuas horas, statis diebus, sanctissimum Sacramentum sollemniori ritu exponatur.

第十六題
聖人聖像及聖遺物之敬禮

1276 條 - 懇求與耶穌同王之天主之僕人,並尊敬其聖遺物及像,均爲善而有利益之事;凡信友尤宜以孺子之情,特別恭敬眞福童貞瑪利亞.

1277 條 - 1 項 - 惟對於由天主教會之權力被列入爲聖人或眞福人之天主之僕人,始得用公敬禮尊敬之.

2 項 - 對於被登入聖人簿之人應使用尊敬敬禮,在各處用任何同類敬禮之行爲,均得爲之;對於眞福人之敬禮,惟依宗座所准許之處所及方式始得爲之.

1278 條 - 遵守凡有關係之規定而選擇聖人爲民族,座堂區,省區,弟兄會,修會及其他地方或法人之主保,爲堪讚許之

TITULUS XVI.
De cultu Sanctorum, sacrarum imaginum, et reliquiarum.

Can. 1276. - Bonum atque utile est Dei Servos, una cum Christo regnantes, suppliciter invocare eorumque reliquias atque imagines venerari; sed prae ceteris filiali devotione Beatissimam Virginem Mariam fideles universi prosequantur.

Can. 1277. - § 1. Cultu publico eos tantum Dei Servos venerari licet, qui auctoritate Ecclesiae inter Sanctos vel Beatos relati sint.

§ 2. In album Sanctorum canonice relatis cultus duliae debetur; Sancti coli possunt ubique et quovis actu eius generis cultus; Beati vero non possunt, nisi loco et modo quo Romanus Pontifex concesserit.

Can. 1278. - Laudabiliter quoque, servatis servandis, Sancti nationum, dioecesium, provinciarum, confraternitatum, familiarum religiosarum aliorumque locorum et moralium personarum eliguntur et, acce-

事,而必須經宗座之准許,始得確定之;選擇眞福人爲主保時,非經宗座之特別准許,不得爲之.

dente confirmatione Sedis Apostolicae, constituuntur Patroni; Beati non item, sine peculiari eiusdem Sedis Apostolicae indulto.

1279 條 - 1 項 - 非經區域正權力人之准許,任何人均不得自己或令他人在堂內,連特屬堂亦同,或於其他聖地,按置任何非通用之像.

Can. 1279. - § 1. Nemini liceat in ecclesiis, etiam exemptis, aliisve locis sacris ullam insolitam ponere vel ponendam curare imaginem, nisi ab Ordinario loci sit approbata.

2 項 - 區域正權力人不宜准許信友行公敬禮,而安置與天主教會通行風俗不相合之聖像.

§ 2. Ordinarius autem sacras imagines publice ad fidelium venerationem exponendas ne approbet quae cum probato Ecclesiae usu non congruant.

3 項 - 正權力人絕對不得准許於堂或其他聖地內,安置僞道理之像或顯與禮儀及品格不相宜之像,或使無知識人有誤入迷途危險之像.

§ 3. Nunquam sinat Ordinarius in ecclesiis aliisve locis sacris exhiberi falsi dogmatis imagines vel quae debitam decentiam et honestatem non praeseferant, aut rudibus periculosi erroris occasionem praebeant.

4 項 - 正式降福爲公敬禮而安置之像,應保留於正權力人爲之;但正權力人得委任任何司祭爲之.

§ 4. Si imagines, publicae venerationi expositae, sollemniter benedicantur, haec benedictio Ordinario reservatur, qui tamen potest eam cuilibet sacerdoti committere.

1280 條 - 珍貴像卽因歷史或技術關係或特別恭敬而優異之像,及在堂或公祈禱房舍內,因信友之恭敬而安置之像,遇有修理之必要時,非經正權力人書面之准許,絕對不得修理之;正權力人於爲該准許前,宜諮詢聰明鑑定人之意見.

Can. 1280. - Imagines pretiosae, idest vetustate, arte aut cultu praestantes, in ecclesiis vel oratoriis publicis fidelium venerationi expositae, si quado reparatione indigeant, nunquam restaurentur sine dato scriptis consensu ab Ordinario; qui, antequam licentiam concedat, prudentes ac peritos viros consulat.

1281 條 - 1 項 - 凡重要聖遺物或珍貴聖像及在各堂內受教民重大敬禮之其他聖遺物或聖像,非有宗座之准許,均不得有效出賣或永久遷移於其他堂內.

Can. 1281. - § 1. Insignes reliquiae aut imagines pretiosae itemque aliae reliquiae aut imagines quae in aliqua ecclesia magna populi veneratione honorentur, nequeunt valide alienari neque in aliam ecclesiam perpetuo transferri sine Apostolicae Sedis permissu.

2 項 - 稱聖人或眞福人之重要聖遺物,謂全身體,頭,一全膊或下膊,心,舌,手,腿或致命人之身體受傷之部分;但受傷部分以完全而不輕微者爲限.

§ 2. Insignes Sanctorum vel Beatorum reliquiae sunt corpus, caput, brachium, antibrachium, cor, lingua, manus, crus aut illa pars corporis in qua passus est martyr, dummodo sit integra et non parva.

1282 條 - 1 項 - 非經區域正權力人之明示准許,不得存放聖人或眞福人之重要聖遺物於私房宇或私祈禱房舍內.

Can. 1282. - § 1. Insignes Sanctorum vel Beatorum reliquiae nequeunt in aedibus vel oratoriis privatis aeservari, sine expressa Ordinarii loci licentia.

2 項 - 對於不重要之聖遺物,用適宜之尊重亦得在私房宇內存放之,信友並得敬重佩帶之.

§ 2. Reliquiae non insignes debito cum honore etiam in domibus privatis servari pieque a fidelibus gestari possunt.

1283 條 · 1 項 · 惟有樞機大臣或區域正權力人或有由宗座受得認證權之其他教士之證明文書而確認爲眞實之聖遺物,始得在堂內以公敬禮曾敬之,在特屬堂內亦同.

2 項 · 總代理人非有特別委任不得證明聖遺物爲眞實者.

Can. 1283. - § 1. Publico cultu eae solae reliquiae in ecclesiis, quanquam exemptis, honorari possunt, quas genuinas esse constet authentico documento alicuius S. R. E. Cardinalis, vel Ordinarii loci, vel alius viri ecclesiastici cui facultas *authenticandi* indulto apostolico sit concessa.

§ 2. Vicarius Generalis nequit, sine mandato speciali, reliquias authenticas edicere.

1284 條 · 區域正權力人對於確認爲不眞實之聖遺物,宜斟酌情形設法消除信友之敬禮.

Can. 1284. - Locorum Ordinarii reliquiam, quam certo non esse authenticam norint, a fidelium cultu prudenter amoveant.

1285 條 · 1 項 · 聖遺物之證明文書,因變亂或任何其他理由而消失時,非經區域正權力人之認定,不得爲公敬禮而供設之;總代理人非有特別委任,不得爲此認定.

Can. 1285. - § 1. Sacrae reliquiae, quarum authenticitatis documenta ob civiles perturbationes vel ob alium quemlibet casum interierint, publicae veneration ne exponantur, nisi praecedat iudicium Ordinarii loci, non autem Vicarii Generalis sine mandato speciali.

2 項 · 古聖遺物至今尙享有之敬禮應存留之;但如有特別情形因確實證據而認定爲僞或被調換者,不在此限.

§ 2. Reliquiae tamen antiquae in ea veneratione qua hactenus fuerunt, sunt retinendae, nisi in aliquo peculiari casu certis argumentis constet eas falsas vel suppositicias esse,

1286 條 · 區域正權力人不得放任用聖宣講或書本,報紙,雜誌,純以推測或不肯定之理由,或以成見而評論聖遺物之眞僞,如用有凌辱或輕慢意味之言詞,尤不得放任之.

Can. 1286. - Locorum Ordinarii ne sinant, maxime in sacris concionibus, libris, ephemeridibus vel commentariis fovendae pietati destinatis, ex meris coniecturis, ex solis probabilibus argumentis vel praeiudicatis opinionibus, praesertim verbis ludibrium aut despectum sapientibus, quaestiones agitari de sacrarum reliquiarum authenticitate.

1287 條 · 1 項 · 聖遺物如供設時,應於關鎖或封閉之貯藏器卽箱匣之類內.

Can. 1287. - § 1. Reliquiae, cum exponuntur, in thecis seu capsis clausae et obsignatae sint oportet.

2 項 · 至聖十字架之遺物絕對不得與聖人之聖遺物置於同一貯藏器內,爲公敬禮而供設之,然應置於另一貯藏器內.

§ 2. Reliquiae sanctissimae Crucis nunquam in eadem theca cum reliquiis Sanctorum publicae venerationi exhibeantur, sed propriam thecam separatam habeant.

3 項 · 眞福人之聖遺物,除有特別勅准外,不得於遊行時捧抬或供設之;惟受得宗座准許念眞福人之小時經及舉行其彌撒之堂,始得在該堂內供設之.

§ 3. Beatorum reliquiae, sine peculiari indulto, in processionibus ne circumferantur, neve in ecclesiis exponantur, nisi ubi eorum officium et Missa celebretur ex Sedis Apostolicae concessione.

1288 條 · 主教之胸佩苦像內如有至聖十字架之遺物時,主教死亡後,該遺物

Can. 1288. - Sanctissimae Crucis reliquiae, quas in cruce pectorali Episcopus forte defert, ecclesiae cathedrali, ipso defuncto, cedunt, Episcopo succes-

屬於其座堂,並須將其轉與後任主教;如死亡之主教曾經管理數座堂區時,屬於死亡所在座堂區之座堂,如在其座堂區外死亡時,屬於最後離開之座堂區之座堂.

sori transmittendae; et si defunctus pluribus praefuerit dioecesibus, ecclesiae cathedrali dioecesis, in cuius territorio supremum diem obiit aut, si extra dioecesim mortuus est, ex qua ultimo discessit.

1289 條 - 1 項 - 出賣聖遺物爲重大罪惡,故區域正權力人,總司祭,堂域司祭,及管理靈魂之其他司祭,對於聖遺物尤其對於至聖十字架遺物,均應謹愼豫防,以免被賣出或轉入於非公教人手中,於出賣遺產或雜亂物件時,尤應注意之.

Can 1289 - § 1. Sacras reliquias vendere nefas est; adeoque Ordinarii locorum, vicarii foranei, parochi aliive curam animarum habentes, sedulo caveant ne sacrae reliquiae, praesertim sanctissimae Crucis, occasione maxime hereditatum aut alienationis acervi bonorum, veneant, neve in acatholicorum manus transeant.

2 項 - 堂長及其他關係人,對於聖遺物應謹愼監督,以免任何褻瀆或因人之疏忽而消失,或不甚適宜之保存.

§ 2. Rectores ecclesiarum, ceterique ad quos spectat, sedulo invigilent ne sacrae reliquiae ullo modo profanentur, neve hominum incuria pereant, vel minus decenter custodiantur.

第十七題
聖遊行

TITULUS XVII.
De sacris processionibus.

1290 條 - 1 項 - 稱聖遊行,謂教士率領教民按秩序自一聖地至其他聖地之行動,爲提倡信友之熱心或紀念天主之恩惠,及感謝天主或懇求天主保佑之大祈禱禮.

Can. 1290. - § 1. Nomine sacrarum processionum significantur sollemnes supplicationes quae a populo fideli, duce clero, fiunt eundo ordinatim de loco sacro ad locum sacrum, ad excitandam fidelium pietatem, ad commemoranda Dei beneficia eique gratias agendas, ad divinum auxilium implorandum.

2 項 - 通常遊行,爲於每年之一定日期,依禮書之規定或堂之習慣而舉行者;非常遊行,爲因公益上之理由而於其他日期特定舉行者.

§ 2. *Ordinariae* sunt quae statis diebus per annum fiunt ad normam librorum liturgicorum vel consuetudinum ecclesiarum; *extraodinariae*, quae aliis publicis de causis in alios dies indicuntur.

1291 條 - 1 項 - 除人不知適用若干年之習慣另有規定,或因地方之情形而依主教之明智意見,認爲以其他辦法爲必要外,於聖體瞻禮日,在同一地方應僅由較尊貴之堂舉行惟一經過公共街道之大禮遊行,凡教士及男修會院之團體,連特屬修會院之團體在內,並教民之弟兄會,均應參加之;但終身在最嚴之禁地內生活或距城市逾三千步遠之規修會員,不在此限.

Can. 1291 - § 1. Nisi aliter ferat immemorabilis consuetudo, vel locorum circumstantiae, prudenti Episcopi iudicio, aliud exigant, die festo Corporis Christi unica tantum sollemnisque per publicas vias processio in uno eodemque loco fieri debet ab ecclesia digniore; eique clerici omnes religiosaeque virorum familiae, etiam exemptae, et laicorum confraternitates interesse debent, regularibus exceptis qui in strictiore clausura perpetuo vivant, aut a civitate ultra tria millia passuum distent.

2項・其他堂域及其他堂,連規修會之堂在內,均得於聖體瞻禮後之八日內,率領於堂外各別遊行;但同一地方有數堂時,關於各堂遊行之日時,路線,區域正權力人有豫定權.

§ 2. Ceterae paroeciae et ecclesiae etiam regulares possunt, intra octavam, proprias processiones extra ecclesiae ambitum agere; sed ubi plures sunt ecclesiae, Ordinarii loci est dies, horas ac vias praestituere quibus suam quaeque processionem agant.

1292 條・區域正權力人於諮詢座堂會議院之意見後,得因公益上之理由特定非常遊行;凡依第一千二百九十一條第一項之規定,於通常及習慣之遊行應參加之人,於此非常遊行亦應參加之.

Can. 1292. - Ordinarius loci, audito Capitulo cathedrali, potest ex publica causa extraordinarias processiones indicere; quibus, sicut et ordinariis ac consuetis, ii omnes interesse debent de quibus in can. 1291, § 1.

1293 條・修會員連特屬修會員在內,非得區域正權力人之准許,不得在本堂及修會院外舉行遊行,但不妨礙第一千二百九十一條第二項之規定.

Can. 1923. - Religiosi etiam exempti nequeunt extra suas ecclesias et claustra processiones ducere sine Ordinarii loci licentia, salvo praescripto can. 1291, § 2.

1294 條・1項・堂域司祭,及其他任何人,非得區域正權力人之准許,不得開始新遊行,或將已經習慣之遊行,改移或廢止之.

Can. 1294. - § 1. Parochus vel quivis alius nequit processiones novas inducere aut consuetas transferre vel abolere sine Ordinarii loci licentia.

2項・凡在堂有職務之教士,均應參加本堂之特別遊行.

§ 2. Processionibus alicuius ecclesiae propriis interesse debent omnes clerici eidem ecclesiae adscripti.

1295 條・正權力人應注意聖遊行按秩序進行,如有不良情狀應消除之,凡參加遊行者均宜用與此恭敬天主之行爲相宜之嚴肅及尊敬實行之.

Can. 1295. - Curent Ordinarii ut sacrae processiones, exstirpatis si qui sint, malis usibus, ordinate procedant eaque modestia ac reverentia ab omnibus perficiantur, quae piis ac religiosis huiusmodi actibus maxime convenit.

第十八題
聖具

TITULUS XVIII.
De sacra supellectili.

1296 條・1項・聖具尤其依禮法應被降福或祝聖及爲公敬禮使用之聖具,應在堂之更衣所或其他安全而適宜處所,謹愼保存之,並不得用之爲世俗行爲.

Can. 1296. - § 1. Sacra supellex, praesertim quae, ad normam legum liturgicarum, benedicta aut consecrata esse debet quaeque publico in cultu adhibetur, caute custodiatur in ecclesiae sacrario aliove tuto ac decenti loco, nec ad usus profanos adhibeatur.

2項・依第一千五百二十二條第二目及第三目之規定,應繕具一切聖具之清册,謹愼保存之.

§ 2. Ad normam can. 1522 n. 2, 3, universae sacrae supellectilis inventarium fiat et accurate servetur.

3項・關於聖具之質料及樣式,應遵從禮法,及天主教會傳統之習慣,並於可能時,遵從聖藝術之規則.

§ 3. Circa materiam et formam sacrae supellectilis, serventur praescripta liturgica, ecclesiastica traditio et, meliore quo fieri potest modo, etiam artis sacrae leges.

1297 條 - 除另有規定外,凡依第一千一百八十六條之規定,有修理堂之義務者,均兼有豫備爲行敬禮緊要聖具之義務.

Can. 1297. - Nisi aliter sit provisum, qui officio tenentur reparandae ecclesiae ad normam can. 1186, debent quoque ei providere de sacra supellectili ad cultum necessaria.

1298 條 - 1 項 - 死亡之樞機大臣,雖爲羅馬城近郊之主教或無座堂區之父老長,而以生前在羅馬城市有住所者爲限,除戒指及胸佩苦像並苦像所附之遺物外,凡聖具及爲恭敬天主所指定之其他一切物件,無論用任何方法及種類之收入金買受者,均歸入宗座之聖庫;但樞機大臣已經贈與或遺贈於無論任何堂或公祈禱房舍或聖堂或教士或修會員之物件,不在此限.

Can. 1298. - § 1. Defuncti S. R. E. Cardinalis, qui in Urbe domicilium habebat, quamvis Episcopus suburbicarius aut Abbas *nullius* esset, quaelibet sacra supellex, exceptis annulis et crucibus pectoralibus etiam cum sacris reliquiis, aliaeque res omnes stabiliter divino cultui destinatae, nulla habita ratione qualitatis et naturae redituum quibus comparatae sint, cedunt pontificio sacrario, nisi Cardinalis eas donaverit aut testamento reliquerit alicui ecclesiae vel oratorio publico vel loco pio vel alicui personae ecclesiasticae seu religiosae.

2 項 - 希望凡願行使贈與及遺贈之樞機大臣,將前項物件或至少其一部分,優先贈與或遺贈於所受得之銜名堂或兼管堂或收益堂.

§ 2. Optandum ut Cardinalis, qui huiusmodi facultate uti velit, saltem ex parte praeferat illas ecclesias, quas in titulum, administrationem seu commendam obtinuerit.

1299 條 1 項 - 凡有定駐所之主教,連享有樞機大臣高位之有定駐所主教在內,所有之聖具均歸座堂,但戒指及以不妨礙第一千二百八十八條爲限,其胸佩苦像並苦像所附之聖遺物及依法證明死亡之主教,非用座堂之財產買受而確實尚未轉爲座堂財產之各種物件,不在此限.

Can. 1299. - § 1. Defuncti Episcopi residentialis, etiamsi cardinalitia dignitate fulserit, sacra supellex cedit ecclesiae cathedrali, exceptis annulis et crucibus pectoralibus etiam cum sacris reliquiis, salvo praescripto can. 1288, et iis omnibus utensilibus cuiusvis generis quae legitime probetur ab Episcopo defuncto comparata fuisse bonis ad ipsam ecclesiam non pertinentibus neque constet in ecclesiae proprietatem transiisse.

2 項 - 主教先後管理二以上之座堂區或同時主持被合併或爲永久兼管被委託之二以上之座堂區而各座堂區均有本座堂時,如能確認何種聖具爲用何座堂區之財產所買受者,其聖具分別歸各該出財產之座堂,否則各座堂應平均分配之,但以各座堂區之收入未分開而永久爲一主教之收入者爲限;如各收入爲分別及被分開者,應以主教在各座堂區所取得之利息,並對於各座堂區管理之時間爲標準,各座堂比例分配之.

§ 2. Si quando Episcopus duas vel plures dioeceses successive rexerit aut simul praefuerit duabus vel pluribus dioecesibus unitis aut in perpetuam administrationem concessis, cathedralem ecclesiam habentibus propriam et distinctam, quae sacra utensilia constiterit reditibus unius tantum dioecesis fuisse comparata, ea eiusdem cathedrali ecclesiae cedunt; secus dividi debent, aequis partibus, inter singulas ecclesias cathedrales, dummodo dioecesium reditus ne sint divisi, sed unam episcopalem mensam perpetuo constituant; si vero reditus divisi sint ac separati, divisio fiat inter singulas ecclesias cathedrales pro ratione fructuum quos in singulis dioecesibus Episcopus perceperit ac temporis quo eisdem praefuerit.

3項 - 主教應以作成證據之方法，開具聖具之清單並應於清單內確實記明各聖具取得之日期，對於未用座堂之收入及利息而用自己之財產，或因受贈與而取得之聖具，亦應分別記明之，否則推定一切聖具均爲用堂之財產取得者.

§ 3. Episcopus obligatione tenetur inventarii sacrorum utensilium authentica forma conficiendi, in quo pro rei veritate quando acquisita sint, exprimat, distincteque describat si qua non ex ecclesiae reditibus ac proventibus, sed ex propriis bonis vel ex donatione sibi facta comparaverit; secus omnia reditibus ecclesiae comparata praesumuntur.

1300 條 - 第一千二百九十九條之規定，於在任何堂有世俗或修會聖祿職之教士準用之.

Can. 1300 - Quae in can. 1299 praescripta sunt, applicentur quoque clerico qui in aliqua ecclesia beneficium saeculare vel religiosum obtinuerit.

1301 條 - 1項 - 樞機大臣，有定駐所主教及有聖祿職之其他教士，應注意用遺囑或依國法有法定效力之其他文書，使第一千二百九十八條至第一千三百條之規定，在國家法律上亦取得效力.

Can. 1301. - § 1. S. R. E. Cordinalis, Episcopus residentialis aliique clerici beneficiarii obligatione tenentur curandi testamento vel alio instrumento in forma iuris civilis valido ut canonica praescripta, de quibus in can. 1298-1300, debitum effectum etiam in foro civili sortiantur.

2項 - 故前項所指定之人應於相當時間用依國法有效力之方式，依第三百八十條之規定，指定名譽優美之人，使其於自己臨死前，占有不但聖具而且書籍文書及凡堂所有，而現在自己房宇內存放之其他物件，並將各物件分別交付於應受得之人.

§ 2. Quamobrem tempestive ac forma iure civili valida personam integrae famae designent ad normam can. 380, quae, adveniente ipsorum morte, non solum sacram supellectilem, sed etiam libros, documenta aliaque quae ad ecclesiam pertinent et in eorum domo reperiuntur, occupet et cui debentur, remittat.

1302 條 - 堂長及其他受委任而管理聖具之人，對於聖具之保存及光彩，均應謹愼處理之.

Can. 1302. - Rectores ecclesiarum aliique quibus credita sit cura sacrae supellectilis, sedulo debent eiusdem conservationi et decori prospicere.

1303 條 - 1項 - 座堂應無費用向主教交付聖具及爲在座堂並本城及四關之其他堂內，舉行彌撒聖祭或實行主教之其他聖禮連私行祭禮在內，所必需之其他物件，以便使用.

Can. 1303. - § 1. Ecclesia cathedralis debet sacram supellectilem aliaque quae ad Missae sacrificium vel ad alias pontificales functiones necessaria sint, gratis Episcopo subministrare etiam privatim celebranti non solum in ecclesia cathedrali, sed in aliis quoque civitatis vel suburbii ecclesiis.

2項 - 凡貧乏之堂，正權力人得准許其對於爲自己利益舉行彌撒之司祭，爲使用聖具及爲舉行彌撒所必需之其他物件，請求少數費用.

§ 2. Si qua ecclesia paupertate laboret, potest Ordinarius permittere ut a sacerdotibus qui in proprium commodum inibi celebrant, propter utensilia ceteraque ad Missae sacrificium necessaria, moderata stipes exigatur.

3項 - 主教得限定前項費用之額數，座堂會議院之代理人及未受特別委任之總代理人，均不得限定之，任何人連

§ 3. Episcopi, non autem Vicarii Capitularis aut Vicarii Generalis sine speciali mandato, est eandem

修會員及特屬修會員在內,均不得請求較大之費用.

4項 - 主教對於全座堂區宜限定第二項費用之額數,如可能宜於座堂區會議時爲之,如在該會議外,應於諮詢會議院之意見後爲之.

stipem definire, et nemini, etiam religiosis etsi exemptis, licet ea maiorem exigere.

§ 4. Episcopus pro tota dioecesi eiusmodi stipem in dioecesana Synodo, si fieri possit, definiat, aut extra Synodum, audito Capitulo.

1304條 - 依禮規於使用前,應受降福之聖具,凡下列各目所指定之人,均得降福之:

1目 - 一切樞機大臣及主教;

2目 - 無主教神品之區域正權力人,對本區域之堂及祈禱房舍所用者;

3目 - 堂域司祭對於本堂域內所有之堂及祈禱房舍用者;

4目 - 曾受得區域正權力人委託之司祭,在委託人之管理權範圍所受之委託範圍內;

5目 - 修會長及受其委任之同會司祭,對於本堂及祈禱房舍並其所管轄規修會婦女之堂所用者.

Can. 1304. - Benedictionem illius sacrae supellectilis quae ad normam legum liturgicarum benedici debet antequam ad usum sibi proprium adhibeatur, impertire possunt:

1° S. R. E. Cardinales et Episcopi omnes;

2° Locorum Ordinarii, charactere episcopali carentes, pro ecclesiis et oratoriis proprii territorii;

3° Parochus pro ecclesiis et oratoriis in territorio suae paroeciae positis, et rectores ecclesiarum pro suis ecclesiis;

4° Sacerdotes a loci Ordinario delegati, intra fines delegationis et iurisdictionis delegantis;

5° Superiores religiosi, et sacerdotes eiusdem religionis ab ipsis delegati, pro propriis ecclesiis et oratoriis ac pro ecclesiis monialium sibi subiectarum.

1305條 - 1項 - 曾經受降福或祝聖之聖具,有下列各目情形之一者,喪失其降福或祝聖:

1目 - 聖具因損壞或變易致喪失其原形狀及認爲不能適用者;

2目 - 聖具曾被爲不適當之使用或曾爲公開買賣而陳列者.

2項 - 聖爵及聖盤不因其鍍金完全磨滅或重新鍍金而喪失其祝聖;但如鍍金完全磨滅時,有立即重新鍍金之重大義務.

Can. 1305. - § 1. Sacra supellex benedicta aut consecrata benedictionem aut consecrationem amittit:

1° Si tales laesiones vel mutationes subierit ut pristinam amiserit formam, et iam ad suos usus non habeatur idonea;

2. Si ad usus indecoros adhibita vel publicae venditioni exposita fuerit.

§ 2. Calix et patena non amittunt consecrationem ob consumptionem vel renovationem auraturae, salva tamen, priore in casu, gravi obligatione rursum ea inaurandi.

1306條 - 1項 - 應注意除教士及聖具保存人外,任何人不得擅動於舉行彌撒時曾經使用之聖爵,聖盤及未洗濯之聖爵布,聖蓋,聖體布.

Can. 1306. § 1. Curandum ne calix cum patena et ante lotionem purificatoria, pallae et corporalia, quae adhibita fuere in sacrificio Missae, tangantur, nisi a clericis vel ab iis qui eorum custodiam habent.

2項 - 於舉行彌撒時曾經使用之聖爵布,聖蓋及聖體布,非先由領受大神品之教士洗濯後,不得交付於教民,連修會教民在內;第一次洗濯所用之水應灌於聖池內,如無聖池時,應灌於火.

§ 2. Purificatoria, pallae et corporalia, in Missae sacrificio adhibita, ne tradantur lavanda laicis etiam religiosis, nisi prius abluta fuerint a clerico in maioribus ordinibus constituto; aqua autem primae lotionis mittatur in sacrarium vel, si hoc desit, in ignem.

第十九題
聖願及聖誓

TITULUS XIX.
De voto et iureiurando.

第一章
聖願

CAPUT I.
De voto.

1307 條 - 1項 - 稱聖願謂經忖度後自由向天主所許之能履行並比其反對之行爲較善良之行爲;滿聖願之義務,由向天主應有之忠信而發生之.

Can. 1307. - § 1. Votum, idest promissio deliberata ac libera Deo facta de bono possibili et meliore, ex virtute religionis impleri debet.

2項 - 除依法律被禁止之人外,凡有相當辨別能力之人,均有發聖願能力.

§ 2. Nisi iure prohibeantur, omnes congruenti rationis usu pollentes, sunt voti capaces.

3項 - 凡由重大並不正當之威嚇而發之願,依法律當然無效.

§ 3. Votum metu gravi et iniusto emissum ipso iure nullum est.

1308 條 - 1項 - 凡聖願如由天主教會之法定長官,因天主教會之名義而承受之者,爲公願;否則爲私願.

Can. 1308. - § 1. Votum est *publicum*, si nomine Ecclesiae a legitimo Superiore ecclesiastico acceptetur; secus *privatum*.

2項 - 凡聖願如經天主教會承認爲特典願時,爲特典願;否則爲常典願.

§ 2. *Sollemne*, si ab Ecclesia uti tale fuerit agnitum; secus, *Simplex*.

3項 - 凡聖願如惟宗座始得寬免之者,爲保留願.

§ 3. *Reservatum*, cuius dispensationem sola Sedes Apostolica concedere potest.

4項 - 凡因聖願而許發願人本身之行爲者,爲本身願;許任何物件者,爲財物願;如聖願含有本身及財物二種願之性質者,爲混合願.

§ 4. *Personale*, quo actio voventis promittitur; *reale*, quo promititur res aliqua; *mixtum*, quod personalis et realis naturam participat.

1309 條 - 與宗座保留之私聖願,僅爲守完全終身貞潔願,及入有特典願修會之聖願,並均以絕對及滿十八歲以後發者爲限.

Can. 1309. - Vota privata Sedi Apostolicae reservata sunt tantummodo votum perfectae ac perpetuae castitatis et votum ingrediendi in religionem votorum sollemnium, quae emissa fuerint absolute et post completum decimum octavum aetatis annum.

1310 條 - 1項 - 聖願依其行爲之効力,僅拘束發願之本人.

Can. 1310. - § 1. Votum non obligat, ratione sui, nisi emittentem.

2項 - 財物願之拘束力及於繼承人,混合願關於財物部分亦同.

§ 2. Voti realis obligatio transit ad heredes; item obligatio voti mixti pro parte qua reale est.

1311條 - 聖願之拘束力,因經過發願時所附加終結其拘束之時間,或所許財物之重大變更,或關繫聖願存在條件之欠缺,或聖願之目的欠缺或聖願之撤銷,寬免,變更而喪失.

Can. 1311. - Cessat votum lapsu temporis ad finiendam obligationem appositi, mutatione substantiali materiae promissae, deficiente conditione a qua votum pendet aut eiusdem causa finali, irritatione, dispensatione, commutatione.

1312條 - 1項 - 凡對於發願人有適法主管權之人,均得有效及因正當理由而適法撤銷發願人所發之願,將來無論有任何情形,永不回復其拘束力.

Can. 1312. - § 1. Qui potestatem dominativam in voluntatem voventis legitime exercet, potest eius vota valide et, ex iusta causa, etiam licite irrita reddere, ita ut nullo in casu obligatio postea reviviscat.

2項 - 凡對於發願人無主管權而有管理聖願所許事務之權者,均得停止願之拘束力;但以還願與自己有損害者爲限.

§ 2. Qui potestatem non quidem in voluntatem voventis, sed in voti materiam habet, potest voti obligationem tandiu suspendere, quandiu voti adimplementum sibi praeiudicium afferat.

1313條 - 下列各目之人,以有正當理由而不損害他人之既得權利爲限,得寬免未被保留之聖願:

Can. 1313. - Vota non reservata possunt iusta de causa dispensare, dummodo dispensatio ne laedat ius aliis quaesitum:

1目 - 區域正權力人對於所屬之一切人及旅居人;

1° Loci Ordinarius quod attinet ad omnes suos subditos atque etiam peregrinos;

2目 - 特屬教士修會之會長對於第五百一十四條第一項之人;

2° Superior religionis clericalis exemptae quod attinet ad personas quae can. 514, § 1, enumerantur;

3目 - 凡受得宗座之委託寬免權者.

3° Ii quibus ab Apostolica Sede delegata fuerit dispensandi potestas.

1314條 - 發未被保留之聖願所許之善工,發願人自己得變更較爲善良或善良相等之善工,而第一千三百一十三條所規定之有寬免權人得變更爲較小之善工.

Can. 1314. - Opus voto non reservato promissum potest in melius vel in aequale bonum ab ipso vovente commutari; in minus vero bonum ab illo cui potestas est dispensandi ad normam can. 1313.

1315條 - 凡於發修會願以前所發之聖願均爲停止者,但以發願人繼續在修會時爲限.

Can. 1315. - Vota ante professionem religiosam emissa suspenduntur, donec vovens in religione permanserit.

第二章
聖誓

CAPUT II.
De iureiurando.

1316條 - 1項 - 發聖誓卽呼天主聖名以證其事爲眞實,故僅對於眞實而合正理及公義之事,始得爲之.

Can. 1316. - § 1. Iusiurandum, idest invocatio Nominis divini in testem veritatis, praestari nequit, nisi in veritate, in iudicio et in iustitia.

2項 · 本法典所命令或准許之聖誓,如用代理人發之者,不生效力.

§ 2. Iusiurandum quod canones exigunt vel admittunt, per procuratorem praestari valide nequit.

1317 條 · 1項 · 凡自由發聖誓將作成任何事務者,依宗教之特別拘束力,有履行該以聖誓所決定事務之義務.

Can. 1317. · § 1. Qui libere iurat se aliquid facturum, peculiari religionis obligatione tenetur implendi quod iurerando firmaverit.

2項 · 因被脅迫或重大恐嚇而發之聖誓仍爲有效,但天主教之長官得撤銷之.

§ 2. Iusiurandum per vim aut metum gravem extortum valet, sed a Superiore ecclesiastico relaxari potest.

3項 · 凡因非被脅迫或詐欺所發之聖誓,而拋棄其適法所有之財產或權利者,應遵守之;但以不妨害靈魂者爲限.

§ 3. Iusiurandum nec vi nec dolo praestitum quo quis privato bono aut favori renuntiat lege ipsi concesso, servandum est quoties non vergit in dispendium salutis aeternae.

1318 條 1項 · 凡許諾誓之性質及情形,與所有被附加於行爲之性質及情形相同.

Can. 1318. · § 1. Iusiurandum promissorium sequitur naturam et conditiones actus cui adiicitur.

2項 · 如於他人或公益或靈魂有直接損失之行爲附加聖誓者,該行爲不因而增加堅固力.

§ 2. Si actui directe vergenti in damnum aliorum aut in praeiudicium boni publici vel salutis aeternae iusiurandum adiiciatur, nullam exinde actus consequitur firmitatem.

1319 條 · 許諾誓有下列各目情形之一者,喪失其拘束力.

Can. 1319. · Obligatio iureiurando promissorio inducta desinit:

1目 · 爲他人利益所發之聖誓經受利益人拋棄者;

1° Si remittatur ab eo in cuius commodum iusiurandum emissum fuerat;

2目 · 聖誓所許事物之主要部分變更或因其情形之變更而成爲惡或完全無善惡或阻礙較善之事者;

2° Si res iurata substantialiter mutetur, aut, mutatis adiunctis, fiat sive mala sive omnino indifferens, aut denique maius bonum impediat;

3目 · 欠缺目的或欠缺聖誓所附加條件者;

3° Deficiente causa finali aut conditione sub qua forte iusiurandum datum sit;

4目 · 依第一千三百二十條之規定而撤銷,寬免或變更者.

4° Irritatione, dispensatione, commutatione, ad normam can. 1320.

1320 條 · 凡得撤銷,寬免,變更聖願者,對於許諾誓,如有同一之理由亦有同一之權力;但聖誓之寬免,如與不願寬容聖誓拘束力之其他人有損害時,惟宗座因天主教會之必要或利益之事由,始得寬免之.

Can. 1320. · Qui irritare, dispensare, commutare possunt votum, eandem potestatem eademque ratione habent circa iusiurandum promissorium; sed si iurisiurandi dispensatio vergat in praeiudicium aliorum qui obligationem remittere recusent, una Apostolica Sedes potest iusiurandum dispensare propter necessitatem aut utilitatem Ecclesiae.

1321 條 - 聖誓依法律及發誓人之意思應從狹義解釋之;如由發誓人之詐欺者,依受聖誓者之意思解釋之.

Can. 1321. - Iusiurandum stricte est interpretandum secundum ius et secundum intentionem iurantis, aut, si hic dolo agat, secundum intentionem illius cui iuratur.

第 四 款
天主教會之教誨職權

PARS QUARTA
DE MAGISTERIO ECCLESIASTICO

1322 條 - 1 項 - 基利斯督將聖道理之全部託付於天主教會,爲使其因聖神之永久扶助而敬謹保存及忠誠詳解一切默啓之道理.

Can. 1322. - § 1. Christus Dominus fidei depositum Ecclesiae concredidit, ut ipsa, Spiritu Sancto iugiter assistente, doctrinam revelatam sancte custodiret et fideliter exponeret.

2 項 - 天主教會不屬任何國家之權力管轄,有向萬民講解聖福音道理之權力義務,而萬民依天主之法令有適當學習該道理及入天主眞教之義務.

§ 2. Ecclesiae, independenter a qualibet civili potestate, ius est et officium gentes omnes evangelicam doctrinam docendi: hanc vero rite ediscere veramque Dei Ecclesiam amplecti omnes divina lege tenentur.

1323 條 - 1 項 - 凡人應用對天主及公教會應有之信德,全信天主以書面或口傳之言語所包括之一切事項及公教會因正式斷定或因通常對於普世之教誨職權所宣示,爲由天主默示應信之事項.

Can. 1323. - § 1. Fide divina et catholica ea omnia credenda sunt quae verbo Dei scripto vel tradito continentur et ab Ecclesia sive sollemni iudicio sive ordinario et universali magisterio tamquam divinitus revelata credenda proponuntur.

2 項 - 前項正式斷定之宣示,惟公教會全體會議及依宗座職權宣言之羅馬教宗得爲之.

§ 2. Sollemne huiusmodi iudicium pronuntiare proprium est tum Oecumenici Concilii tum Romani Pontificis ex cathedra loquentis.

3 項 - 凡未確切認明爲被宣示即斷定之信條,均不視爲被宣示者.

§ 3. Declarata seu definita dogmatice res nulla intelligitur, nisi id manifeste constiterit.

1324 條 - 不僅應避免異教之邪道理,而且應謹愼遠避凡少許與其接近之其他錯誤;故凡信友均應遵守宗座所頒發廢棄及禁止類此惡思想之勅法及命令.

Can. 1324. - Satis non est haereticam pravitatem devitare, sed oportet illos quoque errores diligenter fugere, qui ad illam plus minusve accedunt; quare omnes debent etiam constitutiones et decreta servare quibus pravae huiusmodi opiniones a Sancta Sede proscriptae et prohibitae sunt.

1325 條 - 1 項 - 凡信友如於因其緘默或飾詞或行爲方式而視爲暗示背教,輕侮眞道,凌辱天主或與他人以不良表樣時,均有明白承認信仰天主之義務.

Can. 1325. - § 1. Fideles Christi fidem aperte profiteri tenentur quoties eorum silentium, tergiversatio aut ratio agendi secumferrent implicitam fidei negationem, contemptum religionis, iniuriam Dei vel scandalum proximi.

2項 - 凡信友於領受聖洗後,如僅存信奉基利斯督之名義,而頑強拒絕信仰或疑惑用與信仰天主及公教會相宜之信德應信之任何道理者,爲異教人;如完全遺棄基利斯督之道理者,爲背教人;如拒絕屬教宗之管理或拒絕與教宗所管轄之天主教人通往來者,爲裂教人.

§ 2. Post receptum baptismum si quis, nomen retinens christianum, pertinaciter aliquam ex veritatibus fide divina et catholica credendis denegat aut de ea dubitat, haereticus; si a fide christiana totaliter recedit, apostata; si denique subesse renuit Summo Pontifici aut cum membris Ecclesiae ei subiectis communicare recusat, schismaticus est.

3項 - 公教人如無宗座之准許或於緊急時,區域正權力人之准許,應避免與非公教人辯論或評議,尤其爲公開辯論或評議.

§ 3. Caveant catholici ne disputationes vel collationes, publicas praesertim, cum acatholicis habeant, sine venia Sanctae Sedis aut, si casus urgeat, loci Ordinarii.

1326 條 - 凡主教雖各別每一或因特別會議而聚集者,對教誨均無不能差錯之資格,但對於委託自己管理之信友,在羅馬教宗之管轄權下,仍爲眞正教師卽教員.

Can. 1326. - Episcopi quoque, licet singuli vel etiam in Conciliis particularibus congregati infallibilitate docendi non polleant, fidelium tamen suis curis commissorum, sub auctoritate Romani Pontificis, veri doctores seu magistri sunt.

第二十題
天主言語之宣講

TITULUS XX.
De divini verbi praedicatione.

1327 條 - 1項 - 受宣講公教道理之委任者,第一爲羅馬教宗對於全公教會,主教對於其座堂區.

Can. 1327. - § 1. Munus fidei catholicae praedicandae commissum praecipue est Romano Pontifici pro universa Ecclesia, Episcopis pro suis dioecesibus.

2項 - 主教除因法律上之阻礙而不能時外,有親身宣講福音之義務,並爲執行宣講職務便利計於用堂域司祭外,亦應用其他適當人爲補助者.

§ 2. Episcopi tenentur officio praedicandi per se ipsi Evangelium, nisi legitimo prohibeantur impedimento; et insuper, praeter parochos, debent alios quoque viros idoneos in auxilium assumere ad huiusmodi praedicationis munus salubriter exsequendum.

1328 條 - 無論何人非先受得法定長官之使命,不得執行宣講道理之職務,該使命爲特別者或爲授與依法律有宣講道理之職務者.

Can. 1328. - Nemini ministerium praedicationis licet exercere, nisi a legitimo Superiore missionem receperit, facultate peculiariter data, vel officio collato, cui ex sacris canonibus praedicandi munus inhaereat.

第一章
講解要理問答

CAPUT I.
De catechetica institutione.

1329 條 - 管理靈魂之神牧尤有特別最大義務使教民聽受講解要理問答.

Can. 1329. - Proprium ac gravissimum officium, pastorum praesertim animarum, est catecheticam populi christiani institutionem curare.

1330 條 - 堂域司祭有注意下列各目事項之特別義務:

Can. 1330. - Debet parochus:

1 目 - 每年於豫定時期連續多日,因講解道理而豫備孩童領受告解及堅振二聖事;

2 目 - 特別注意於可能時在封齋月內,教訓孩童最初熱心領受聖體.

1331 條 - 堂域司祭除依第一千三百三十條之規定教訓孩童外,應向於近時初經領受聖體之孩童較詳細及深奧講解要理問答.

1332 條 - 堂域司祭應於主日及應守之其他瞻禮日,教民多數聚集而自己認爲有較大利益之小時,用與教民之辨別能力相當之言語講解要理問答.

1333 條 - 1 項 - 堂域司祭爲與孩童講解道理得用,如自己有法律上之阻礙時,應用在堂域內居住之其他教士之扶助,或於必要時並用熱心教民之扶助,尤其應用入天主道理之弟兄社團或在堂域內設立類似之其他社團之扶助.

2 項 - 凡無法律上阻礙之司祭及其他教士應扶助本堂域司祭行此最大善工,正權力人並得用降罰之方法強制其爲之.

1334 條 - 修會長連特屬修會長在內,於區域正權力人認爲以修會員扶助與教民講解要理問答爲必要而請求扶助時,應自己或令所屬修會員與教民講解之,尤其應在其本堂內爲之;但以不妨礙修會之紀律爲限.

1335 條 - 不但父母及代父母職權之人,並且家長及聖事之代父母,均應注意使其所屬或被委託管理之一切人聽受講解要理問答.

1336 條 - 區域正權力人對於與教民講解聖道理有關係之一切事項,均有規定之權力義務;特屬修會員以教訓非特屬人時爲限,亦有遵守該規定之義務.

1° Statis temporibus, continenti per plures dies institutione, pueros ad sacramenta poenitentiae et confirmationis rite suscipienda singulis annis praeparare;

2° Peculiari omnino studio, praesertim, si nihil obsit, Quadragesimae tempore, pueros sic instituere ut sancte Sancta primum de altari libent.

Can. 1331. - Praeter puerorum institutionem de qua in can. 1330, parochus non omittat pueros, qui primam communionem recenter receperint, uberius ac perfectius catechismo excolere.

Can. 1332. - Diebus dominicis aliisque festis de praecepto, ea hora quae suo iudicio magis apta sit ad populi frequentiam, debet insuper parochus catechismum fidelibus adultis, sermone ad eorum captum accommodato, explicare.

Can. 1333. - § 1. Parochus in religiosa puerorum institutione potest, imo, si legitime sit impeditus, debet operam adhibere clericorum, in parociae territorio degentium, aut etiam, si necesse sit piorum laicorum, potissimum illorum qui in pium sodalitium *doctrinae christianae* aliudve simile in paroecia erectum adscripti sint.

§ 2. Presbyteri aliique clerici, nullo legitimo impedimento detenti, proprio parocho in hoc sanctissimo opere adiutores sunto, etiam sub poenis ab Ordinario infligendis.

Can. 1334 - Si Ordinarii loci iudicio, religiosorum auxilium ad catecheticam populi institutionem sit necessarium, Superiores religiosi, etiam exempti, ab eodem Ordinario requisiti, tenentur per se vel per suos subditos religiosos, sine tamen regularis disciplinae detrimento, illam populo tradere, praesertim in propriis ecclesiis.

Can. 1335. - Non solum parentes aliique qui parentum locum tenent, sed heri quoque ac patrini obligatione adstringuntur curandi ut omnes sibi subiecti vel commendati catechetica institutione erudiantur.

Can. 1336. - Ordinarii loci est omnia in sua dioecesi edicere quae ad populum in christiana doctrina instituendum spectent; et etiam religiosi exempti, quoties non exemptos docent, eadem servare tenentur.

第二章
聖講演

1337 條 - 惟區域正權力人始得准許世俗及非特屬修會教士於本區域內有聖講演權.

1338 條 - 1 項 - 向特屬修會員及第五百一十四條第一項規定之人講演時,由教士修會之修會長依修會規則頒賜講演權;該修會長依事之便利,以曾經本正權力人或本修會長認爲適當者爲限,亦得向世俗及其他修會之教士頒賜講演權.

2 項 - 向前項以外之人或屬規修會管轄之規修婦女講演時,由講演地之區域正權力人頒賜講演權,亦對於特屬修會員;凡向特屬修會婦女講演者,於有區域正權力人之准許外,並應受得規修會長之准許.

3 項 - 向教民修會員講演時,由區域正權力人頒賜講演權,該修會爲特屬者亦同;但講演人非得修會長之同意,不得行使其講演權.

1339 條 - 1 項 - 區域正權力人非有重大理由,不宜拒絕頒賜講演權於本修會長所推舉之修會員或撤銷對其已頒賜之權;尤不宜同時對於修會房舍內之一切司祭爲之;但不妨礙第一千三百四十條之規定.

2 項 - 講演之修會員於由區域正權力人受得講演權外,必須得本修會長之准許,始得適法行使其所受得之權.

1340 條 - 1 項 - 區域正權力人及修會長均有重大義務,非先依第八百七十七條第一項之規定,經過考試而確知其人爲品行優良,學問充足者,不得對其頒賜講演權或准許其講演.

CAPUT II.
De sacris concionibus.

Can. 1337. - Tum clericis e clero saeculari tum religiosis non exemptis facultatem concionandi pro suo territorio solus concedit loci Ordinarius.

Can. 1338. - § 1. Si concio habenda sit tantum ad religiosos exemptos aliosve de quibus in can. 514, § 1, facultatem concionandi in religione clericali dat eorum Superior secundum constitutiones; qui in casu potest eam concedere etiam iis qui de clero saeculari vel de alia religione sunt, dummodo a proprio Ordinario vel Superiore fuerint idonei iudicati.

§ 2. Si concio habenda sit ad alios, vel etiam ad moniales regularibus subiectas, facultatem religiosis quoque exemptis impertit Ordinarius loci in quo concio fiet; concionator autem, verba facturus monialibus exemptis, licentia Superioris regularis praeterea indiget.

§ 3. Facultatem vero concionandi apud sodales religionis laicalis, quamvis exemptae, dat loci Ordinarius; sed concionator nequit facultate uti sine Superioris religiosi assensu.

Can. 1339. § 1. Ordinarii locorum religiosis qui a proprio Superiore exhibeantur, facultatem concionandi, sine gravi causa, ne denegent, concessamque ne revocent, praesertim una simul universis domus religiosae sacerdotibus, firmo tamen praescripto can. 1340.

§ 2. Concionatoribus religiosis, ut facultate recepta uti liceat, opus est praeterea sui Superioris licentia.

Can. 1340. - § 1. Graviter onerata eorum conscientia, loci Ordinarius vel Superior religiosus facultatem vel licentiam concionandi cuiquam ne concedant, nisi prius constet de eius bonis moribus et de sufficienti doctrina per examen ad normam can. 877, § 1.

2 項 - 區域正權力人及修會長於頒賜講演權或准許後,而知講演人無必要資格者,應撤銷之;對於講演人之學問有疑義時,應用確實證據證明之,於必要時,應復行考試以證明之.

§ 2. Si, concessa facultate vel licentia, comperierint necessarias dotes in concionatore desiderari, debent eam revocare; in dubio de doctrina, debent certis argumentis dubitationem excutere, novo etiam examine, si opus fuerit.

3 項 - 對於撤銷講演權或准許之處分得訴願,但不停止執行.

§ 3. Ob revocatam concionandi facultatem vel licentiam, datur recursus, sed non in suspensivo.

1341 條 - 1 項 - 不得對於未先受得講演地之區域正權力人准許之外區域世俗或修會司祭,請求講演;地之區域正權力人除因其他證據認爲講演人有適當之資格外,非先由講演人之本正權力人受得證明其學問,品行及熱心之證書,不得爲該准許;其正權力人有誠實證明之重大義務,

Can. 1341. - § 1. Sacerdotes extradioecesani sive saeculares sive religiosi ad concionandum ne invitentur nisi prius licentia ab Ordinario loci in quo concio habenda sit, obtenta fuerit; hic autem, nisi eorum idoneitatem aliunde compertam habeat, licentiam ne concedat, nisi prius bonum stetimonium super concionatoris doctrina, pietate, moribus a proprio eiusdem Ordinario habuerit; qui, graviter onerata conscientia secundum veritatem respondere tenetur.

2 項 - 有於適時請求前項准許之義務者,在堂域之堂或屬堂域之堂管轄之其他堂,爲其堂域司祭;在不屬堂域司祭管轄之堂爲其堂長;在有會議院之堂爲受得會議院同意之第一高等會員;在弟兄會所有之堂爲其會之首領司祭即特務司祭.

§ 2. Licentiam tempestive petere debet parochus, si agatur de paroeciali ecclesia aliave eidem subiecta; rector ecclesiae, si de ecclesia parochi auctoritati non obnoxia; prima dignitas, de Capituli consensu, si de ecclesia capitulari; moderator seu cappellanus confraternitatis, si de ecclesia eiusdem confraternitatis propria.

3 項 - 堂域之堂同時爲會議院之堂或弟兄會對該堂亦有所有權時,依法實行聖禮之司祭應請求准許.

§ 3. Si ecclesia paroecialis sit simul capitularis aut confraternitatis propria, ille licentiam petat, qui sacras functiones iure peragit.

1342 條 - 1 項 - 惟對於司祭及助祭始得頒賜講演權,除正權力人認爲有特別情形並正當理由外,對於其他教士不得爲之.

Can. 1342. - § 1. Concionandi facultas solis sacerditibus vel diaconis fiat, non vero ceteris clericis, nisi rationabili de causa, iudicio Ordinarii et in casibus singularibus.

2 項 - 禁止一切教民連入修會之教民在內,在堂內講演.

§ 2. Concionari in ecclesia vetantur laici omnes, etsi religiosi.

1343 條 - 1 項 - 區域正權力人於本區域之一切堂內,連特屬堂在內,均有講演權.

Can. 1343. - § 1. Ordinarii locorum ius habent concionandi in qualibet sui territorii ecclesia, quamvis exempta.

2 項 - 主教除在大城市外,自己或命他人於自己面前講演時,得禁止在同一地方之堂內向教民講演;但以因公衆之特別緣由而聚集教民者爲限.

§ 2. Nisi agatur de magnis civitatibus, potest quoque Episcopus prohibere ne in aliis eiusdem loci ecclesiis verba fiant ad fideles, quo tempore vel concionem ipse habet vel coram se, ex causa publica atque extraordinaria, convocatis fidelibus, habendam curat.

1344 條 - 1 項 - 凡堂域司祭於主日及每年應守之其他瞻禮日,尤其於較多教民聚集之彌撒時,均有自己用普通講演方法向教民解說天主之道理之義務.

2 項 - 堂域司祭不得常時用他人盡前項義務;但經正權力人認爲正當理由者,不在此限.

3 項 - 正權力人得准許於少數大瞻禮日或以有正當理由爲限,於少數主日不爲講演.

Can. 1344. - § 1. Diebus dominicis ceterisque per annum festis de praecepto proprium cuiusque parochi officium est, consueta homilia, praesertim intra Missam in qua maior soleat esse populi frequentia, verbum Dei populo nuntiare.

§ 2. Parochus huic obligationi nequit per alium habitualiter satisfacere, nisi ob iustam causam ab Ordinario probatam.

§ 2. Potest Ordinarius permittere ut sollemnioribus quibusdam festis aut etiam, ex iusta causa, aliquibus diebus dominicis concio omittatur.

1345 條 - 希望於應守之瞻禮日,在一切堂及祈禱房舍內舉行彌撒時,向望彌撒之信友簡明講解福音或公教道理之其他部分;區域正權力人如以相當訓令令行之時,不但世俗司祭而且修會員並特屬修會員,以在其本堂內均應遵守之.

Can. 1345. - Optandum ut in Missis quae, fidelibus adstantibus, diebus festis de praecepto in omnibus ecclesiis vel oratoriis publicis celebrantur, brevis Evangelii aut alicuius partis doctrinae christianae explanatio fiat; quod si loci Ordinarius id praeceperit, opportunis datis instructionibus, hac lege tenentur non solum sacerdotes e clero saeculari, sed etiam religiosi, exempti quoque, in suis ipsorum ecclesiis.

1346 條 - 1 項 - 區域正權力人宜注意於封齋月內及有益時,於將臨時內,在座堂及堂域之堂向教民多講演幾次.

Can. 1346. - § 1. Curent locorum Ordinarii ut tempore Quadragesimae, itemque, si id expedire visum fuerit, tempore Adventus, in ecclesiis cathedralibus et paroecialibus sacrae conciones frequentius ad fideles habeantur.

2 項 - 堂會議員及堂會議院之其他人,於念小時經後,接續本堂內實行講演之時,除有正當之阻礙者外,均應在場,主教亦得用懲罰強迫其爲之.

§ 2. Canonici aliique de Capitulo huic concioni, si in propria ecclesia continuo post chorum habeatur, interesse tenentur, nisi iusto impedimento detineantur; et illos Ordinarius, poenis quoque adhibitis, ad id adigere postest.

1347 條 - 1 項 - 講演首應解釋者,爲得長生必須信仰並完成之事務.

Can. 1347. § 1. In sacris concionibus exponenda in primis sunt quae fideles credere et facere ad salutem oportet.

2 項 - 講演天主之言語者應避免凡超越一般聽衆之知識程度之抽象理由,不得用易引人於世俗感情之智慧及空疏而沽名譽之演說術,世俗富麗詞諂諛語,應顯揚神德能力,即不講自己而講解被釘十字架之基利斯督.

§ 2. Divini verbi praecones abstineant profanis aut abstrusis argumentis communem audientium captum excedentibus; et evangelicum ministerium non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis, non in profano inanis et ambitiosae eloquentiae apparatu et lenocinio, sed in ostensione spiritus et virtutis exerceant, non semetipsos, sed Christum crucifixum praedicantes.

3 項 - 如於講演時傳播謬理或惡事者,應依第二千三百一十七條辦理;傳播異端者,應依法懲治之.

§ 3. Si, quod absit, concionator errores aut scandala disseminet, servetur praescriptum can. 2317; si haereses, in eum praeterea, ad normam iuris, agatur.

1348 條 - 應懇切勸告信友多聽聖講演.

Can. 1348. - Monendi et adhortandi diligenter fideles sunt ut sacris concionibus frequenter intersint.

第三章
聖宣教

1349 條 - 1 項 - 區域正權力人應監督堂域司祭注意至少每十年一次,向委託於自己之教民實行所謂聖宣教.

2 項 - 凡堂域司祭連修會堂域司祭在內,關於實行前項之宣教,均應遵守區域正權力人之命令.

1350 條 - 1 項 - 區域正權力人及堂域司祭應依天主之意旨,顧慮凡在本座堂區或堂域內居住之非公教人.

2 項 - 關於在其他地方向非公教人傳教之一切事務,惟保留於宗座管理之.

1351 條 - 凡不願奉公教者,不得脅迫其爲之.

CAPUT III.
De sacris missionibus.

Can. 1349. - § 1. Ordinarii advigilent ut, saltem decimo quoque anno, sacram, quam vocant, missionem, ad gregem sibi commissum habendam parochi curent.

§ 2. Parochus, etiam religiosus, in his missionibus instituendis mandatis Ordinarii loci stare debet.

Can. 1350. - § 1. Ordinarii locorum et parochi acatholicos, in suis dioecesibus et paroeciis degentes, commendatos sibi in Domino habeant.

§ 2. In aliis territoriis universa missionum cura apud acatholicos Sedi Apostolicae unice reservatur.

Can. 1351. - Ad amplexandam fidem catholicam nemo invitus cogatur.

第二十一題
修道院

1352 條 - 公教會有本來及專屬權力,教育志願專心盡公教之職務者.

1353 條 - 凡司祭尤其堂域司祭,宜特別注意使顯聖召特徵之男孩,避免世俗之玷染,並指導其熱心恭敬天主,授以初級教育,以培養其聖召之萌芽.

1354 條 - 1 項 - 凡座堂區於主教選擇之地方應有修道院,或寄宿學校,以授與教士職位適宜之教育,於與財力及座堂區之廣狹相當數目之幼年人.

2 項 - 應注意尤其在大座堂區內,設立二修道院,即一小者教授普通課程於男孩,一大者專教授哲學及神學於學生.

3 項 - 不能設立座堂區修道院或曾設立之修道院內相當之功課,尤其哲

TITULUS XXI.
De Seminariis.

Can. 1352. - Ecclesiae est ius proprium et exclusivum eos instituendi qui ecclesiasticis ministeriis sese devovere cupiunt.

Can. 1353. - Dent operam sacerdotes, praesertim parochi, ut pueros, qui indicia praebeant ecclesiasticae vocationis, peculiaribus curis a saeculi contagiis arceant, ad pietatem informent, primis litterarum studiis imbuant divinaeque in eis vocationis germen foveant.

Can. 1354. - § 1. Unaquaeque dioecesis in loco convenienti ab Episcopo electo Seminarium seu collegium habeat in quo, pro modo facultatum et dioecesis amplitudine, certus adolescentium numerus ad statum clericalem instituatur.

§ 2. Curandum ut in maioribus praesertim dioecesihus bina constituantur Seminaria: minus, scilicet, pro pueris litterarum scientia imbuendis, maius pro alumnis philosophiae ac theologiae vacantibus.

§ 3. Si constitui Seminarium dioecesanum nequeat, aut in constituto Seminario conveniens institutio, praesertim in philosophicis ac theologicis disciplinis,

學及神學功課欠缺時,主教應令學生入其他修道院;但有依宗座之委託權設立之數座堂區聯合修道院,即地域修道院者,不在此限.

desideretur, Episcopus alumnos in alienum Seminarium mittat, nisi Seminarium interdioecesanum vel regionale, auctoritate apostolica, constitutum fuerit.

1355 條 · 主教爲設立修道院及養育學生,以本收入欠缺時爲限,得實行下列各目辦法:

Can. 1355. - Pro constitutione Seminarii et alumnorum sustentatione, si proprii reditus deficiant, Episcopus potest:

1 目 · 命令堂域司祭及其他堂長連特屬堂之堂長在內,於預定日期,在堂內爲達該目的而募捐款;

1° Parochos aliosve ecclesiarum etiam exemptarum rectores iubere ut statis temporibus in ecclesia ad hunc finem stipem exquirant;

2 目 · 在其座堂區內命定賦稅或捐款.

2° Tributum seu *taxam* in sua dioecesi imperare;

3 目 · 用前二項辦法所得之收入,仍不足用時,將數單純聖祿職分配於修道院.

3° Si haec non sufficiant, attribuere Seminario aliqua beneficia simplicia.

1356 條 · 1 項 · 應爲修道院納稅者,爲主教之收入,一切聖祿職,連規修會或保護權人之聖祿職在內,堂域或類似堂域,其於收受信友之施捨者,無其他收入者亦同,受公教會之委託而設立之醫院,以有本收入爲限之依法設立之社團及堂財產,凡修會之房舍連特屬修會之房舍在內;但在該房舍內居住之人僅因收入施捨而生活,或該房舍內現在住有以提倡公教會之公益爲目的之讀書人或教授人者,不在此限;廢除任何訴願及任何與此相牴觸之習慣及特別權利.

Can. 1356. - § 1. Tributo pro Seminario obnoxia sunt, quavis appellatione remota, reprobata qualibet contraria consuetudine et abrogato quolibet contrario privilegio, mensa episcopalis, omnia beneficia etiam regularia aut iurispatronatus, paroeciae aut quasi-paroeciae, quamvis alios reditus, praeter fidelium oblationes, non habeant, domus hospitalis auctoritate ecclesiastica erecta, sodalitates canonice erectae et fabricae ecclesiarum, si suos reditus habeant, quaelibet religiosa domus, etsi exempta, nisi solis eleemosynis vivat aut in ea collegium discentium vel docentium ad commune Ecclesiae bonum promovendum actu habeatur.

2 項 · 前項稅金應爲普徧,對於一切人均按同一比例計算之,隨修道院之需要而增加或減少;但所征稅率不得超過每週年收入之百分之五,修道院之收入越增加而稅金應越減少.

§ 2. Hoc tributum debet esse generale eiusdemque proportionis pro omnibus, maius vel minus secundum Seminarii necessitatem, sed quinas quotannis centesimas partes (5 %) reditus vectigalis non excedens, minuendum prout reditus Seminarii augentur.

3 項 · 可納稅之收入,爲扣除所負債務及必要之用費後所餘之純收入,不得算入每日所分得之銀餉,如聖祿職之全部收入僅爲分得之銀餉時,其三分之

§ 3. Reditus tributo obnoxius is est qui, deductis oneribus et necessariis expensis, supersit in anno; nec in eo reditu computari debent distributiones quotidianae, vel, si omnes beneficii fructus distributionibus

一不得算入之,亦不得算入信友之施物,如堂域之全部收入僅爲施物時,其三分之一不得算入之.

constent, tertia earundem pars; nec fidelium oblationes, nec, si omnes paroeciae reditus coalescant fidelium oblationibus, tertia earundem pars.

1357 條 - 1 項 - 主教有規定關於修道院之正當管理,指導,改良,所認爲必要或適宜之一切事務及監督嚴密遵守之權力義務;但不妨礙宗座對於特別情形所頒布之規定.

Can. 1357. - § 1. Episcopi est omnia et singula quae ad rectam Seminarii dioecesani administrationem, regimen, profectum necessaria et opportuna videantur, decernere, eaque ut fideliter observentur, curare, salvis praescriptionibus a Sancta Sede pro casibus peculiaribus latis.

2 項 - 最重要者,主教宜盡心時常親身視察修道院及謹愼監督教授學生文字或學問,或與公教會之宗旨相合之教育,並設法完全明白學生之品行,熱心,聖召及進步情形;於授與神品時尤宜注意之.

§ 2. Potissimum studeat Episcopus frequenter Seminarium ipse per se visitare, in institutionem quae alumnis traditur sive litterariam et scientificam sive ecclesiasticam sedulo vigilare, et de alumnorum indole, pietate, vocatione ac profectu pleniorem sibi comparare notitiam, maxime occasione sacrarum ordinationum.

3 項 - 各修道院爲訓示修道院之學生及指導專任教授學生者所應作成及遵守之事項,宜有經主教核准之規程.

§ 3. Unumquodque Seminarium suas leges habeat ab Episcopo approbatas, in quibus quid agere, quid observare debeant, doceantur tum qui in eodem Seminario in spem Ecclesiae instituuntur, tum qui in horum institutionem operam suam impendunt.

4 項 - 對於座堂區之聯合修道院卽地域修道院之指導及管理,完全依宗座之規定爲之,

§ 4. Seminarii interdioecesani vel regionalis regimen universum et administratio regitur normis a Sancta Sede statutis.

1358 條 - 應注意每一修道院內應有監督紀律之院長一人,教授教師數人,並於院長外另設財產管理人一人,至少通常告解司祭二人,神師一人.

Can. 1358. - Curandum ut in quolibet Seminario adsint rector pro disciplina, magistri pro instructione, oeconomus pro curanda re familiari, a rectore distinctus, duo saltem confessarii ordinarii et director spiritus.

1359 條 - 1 項 - 座堂區之修道院宜設立二委員會,一會管理紀律,一會管理財產.

Can. 1359. - § 1. Dioecesanis Seminariis bini constituantur coetus deputatorum, alter pro disciplina, alter pro administratione bonorum temporalium.

2 項 - 前項二委員會,每會由主教於諮詢座堂會議院後遴選二人組織之;但不得遴選總代理人,主教之侍從,修道院院長及財產管理人,通常告解司祭.

§ 2. Utrumque deputatorum coetum constituunt bini sacerdotes, ab Episcopo, audito Capitulo, electi; sed excluduntur Vicarius Generalis, familiares Episcopi, rector Seminarii, oeconomus, et confessarii ordinarii.

3 項 - 委員會委員之任期爲六年,於任期內非有重大理由,不得罷免其職務;得遴選其連任.

§ 3. Munus deputatorum per sexennium durat, nec electi sine gravi causa amoveantur; sed rursus eligi poterunt.

4 項 - 主教對於有重大關係之事項,應諮詢委員之意見,

§ 4. Episcopus debet consilium deputatorum in negotiis maioris momenti petere.

1360 條 - 1 項 - 除嚴守第八百九十一條之規定外,修道院之院長,神師,告解司祭,教師,宜選擇學問,道德及總明超羣之司祭,即能以言行領導學生者充之.

2 項 - 凡修道院內之人,於院長行使其職權時,均應服從之.

Can. 1360. - § 1. Firmo praescripto can. 891, ad munus rectoris, directoris spiritus, confessariorum et magistrorum Seminarii eligantur sacerdotes non doctrina tantum, sed etiam virtutibus ac prudentia praestantes, qui verbo et exemplo alumnis prodesse possint.

§ 2. Rectori Seminarii in propriis muneribus implendis obtemperare omnes debent.

1361 條 - 1 項 - 除指定通常告解司祭外,應指定修道學生隨意見之其他告解司祭數人.

2 項 - 告解司祭在修道院外居住,而學生請求召請其中之任何一人時,院長應召請之,不得查詢理由或有不悅之表現;如告解司祭在修道院內屋住時,學生以不妨礙修道院之紀律爲限,得隨意往見之.

Can. 1361. - § 1. Praeter confessarios ordinarios, alii confessarii designentur ad quos libere alumni accedere possint.

§ 2. Si ii confessarii extra Seminarium degant, et alumnus aliquem eorum acciri postulet, illum rector arcessat, nullo modo petitionis rationem inquirens neque se aegre id ferre demonstrans; si in Seminario habitent, ipsos alumnus libere adire potest, salva Seminarii disciplina.

3 項 - 討論准許學生領受神品或由修道院開除學生時,絕對不得詢問告解司祭之意見.

§ 3. Quando agitur de alumno ad ordines admittendo vel e Seminario expellendo, numquam confessariorum votum exquiratur.

1362 條 - 得將遺贈財產之收入給與凡適法進入大或小修道院之學生,連未受教士之初剪髮禮者在內;但捐助章程另有規定者,不在此限.

Can. 1362. - Reditus legati pro clericis instituendis tribui possunt alumnis in Seminarium sive maius sive minus rite receptis, licet nondum clericali tonsura initiatis, nisi aliud in tabulis fundationis expresse caveatur.

1363 條 - 1 項 - 正權力人得允許進入修道院僅適法生者,因其品格及意志而可望將來爲充分盡公教會之職務之人者.

Can. 1363. - § 1. In Seminarium ab Ordinario ne admittantur, nisi filli legitimi quorum indoles et voluntas spem afferant eos cum fructu ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros.

2 項 - 凡學生於進入修道院以前,應提出適法生及領受聖洗及堅振並生活品行之證據.

§ 2. Antequam recipiantur, documenta exhibere debent de legitimitate natalium, de susceptis baptismate et confirmatione ac de vita et moribus.

3 項 - 凡由其他修道院或修會被開除之人,主教非查詢連密祕方法之查詢在內,其原上司及其他之人就開除之理由及被開除人之品行,氣質,才能而知其無與司祭身分不相宜之事由者,不得收留之;其原上司担負誠實報告之重大責任.

§ 3. Dimissi ex aliis Seminariis vel ex aliqua religione ne admittantur, nisi prius Episcopus etiam secreto a Superioribus aliisve notitias requisierit de causa dimissionis, ac de moribus, indole et ingenio dimissorum, et certo compererit nihil in eis esse quod sacerdotali statui minus conveniat; quod notitias, veritati conformes, eorum conscientia graviter onerata, suppeditare Superiores debent.

1364 條 - 修道院之下等學級應依下列各目之規定辦理之:

1 目 - 道理學應佔課程之重要地位,並應用與各學生之才能及年齡相當之方法,特別謹愼講解之;

2 目 - 學生應精細學習言語,尤拉丁及本國言語;

3 目 - 關於其他學科,應教授學生將來於本地實行聖職務之普通學問及與教士身分相宜者.

Can. 1364. - In inferioribus Seminarii scholis:

1º Praecipuum locum obtineat religionis disciplina, quae modo singulorum ingenio et aetati accommodato, diligentissime explicetur;

2º Linguas praesertim latinam et patriam alumni accurate addiscant;

3º Ea in ceteris disciplinis institutio tradatur quae conveniat communi omnium culturae et statui clericorum in regione ubi alumni sacrum ministerium exercere debent.

1365 條 - 1 項 - 學生應至少專修論理哲學及與其相接近之學科二年.

2 項 - 神學業之期限應至少繼續滿足四年,除包括信條學及道德學外,並包括聖經學,公教歷史,法律,禮規,聖講演術,公教歌頌.

3 項 - 應增加牧民神學之課程,並實際練習對於孩童及其他之人講解要理問答,聽告解,往見病人,扶助臨死之方法,

Can. 1365. - § 1. In philosophiam rationalem cum affinibus disciplinis alumni per integrum saltem biennium incumbant.

§ 2. Cursus theologicus saltem integro quadriennio contineatur, et praeter theologiam dogmaticam et moralem, complecti praesertim debet studium sacrae Scripturae, historiae ecclesiasticae, iuris canonici, liturgiae, sacrae eloquentiae et cantus ecclesiastici.

§ 3. Habeantur etiam lectiones de theologia pastorali, additis practicis exercitationibus praesertim de ratione tradendi pueris aliisve catechismum, audiendi confessiones, visitandi infirmos, assistendi moribundis.

1366 條 - 1 項 - 任用哲學,神學,法學教授,如按主教及修道院委員之意見認爲其他情形均相等時,宜優先選擇由宗座承認之大學或專門學院取得博士或學士位者,或修會員由其上憲取得此類位之證據者任用之.

2 項 - 宜將論理哲學及神學,按聖多瑪斯之方法,學說及原理,向學生講解並鄭重保存之.

3 項 - 應注意對於聖經學,信條,道德,公教歷史,各神學各有一專門教授.

Can. 1366. - § 1. Ad magisterii munus in disciplinis philosophicis, theologicis et iuridicis, ii, ceteris paribus, iudicio Episcopi et deputatorum Seminarii, praeferantur, qui laurea doctorali potiti sint in Universitate studiorum vel Facultate a Sancta Sede recognitis, aut, si agatur de religiosis, qui simile testimonium a suis Superioribus maioribus habeant.

§ 2. Philosophiae rationalis ac theologiae studia et alumnorum in his disciplinis institutionem professores omnino pertractent ad Angelici Doctoris rationem, doctrinam et principia, eaque sancte teneant.

§ 3. Curandum ut saltem sacrae Scripturae, theologiae dogmaticae, theologiae moralis, et historiae ecclesiasticae, totidem habeantur distincti magistri.

1367 條 - 主教應注意修道院之學生遵守下列各目之規定:

1 目 - 每日公同念早晚課經,用少許時間默想,望彌撒;

2 目 - 至少每星期領受告解一次及相當熱心多次領受聖體;

Can. 1367. - Curent Episcopi ut alumni Seminarii:

1º Singulis diebus communiter matutinas et serotinas preces recitent, per aliquod tempus mentali orationi vacent, sacrificio Missae intersint;

2º Semel saltem in hebdomada ad sacramentum poenitentiae accedant et frequenter, qua par est pietate, Eucharistico pane se reficiant;

3目 - 於星期日及瞻禮日望大彌撒及正式申時經並輔祭,練習禮節,尤宜在座堂內爲之,但以主教認爲之而於紀律及學業無妨礙者爲限;

3º Dominicis et festis diebus, sacris Missarum et Vesperarum sollemnibus adsint, altari inserviant sacrasque caeremonias exerceant, praesertim in ecclesia cathedrali, si id, iudicio Episcopi, sine disciplinae et studiorum detrimento fieri possit;

4目 - 每年連續數日行避靜;

4º Singulis annis per aliquot dies continuos exercitiis spiritualibus vacent;

5目 - 至少每星期聽神修之講解一次,而講解者宜用勸言終結之.

5º Semel saltem in habdomada adsint instructioni de rebus spiritualibus quae pia exhortatione claudatur.

1368 條 - 修道院不屬堂域司祭之管轄,修道院長或其代理人除關於婚姻事項及嚴守第八百九十一條之規定外,對於凡在修道院內居住者實行堂域司祭之職務;但宗座對於特定修道院另定有規則者,不在此限.

Can. 1368. - Exemptum a iurisdictione paroeciali Seminarium esto; et pro omnibus qui in Seminario sunt, parochi officium, excepta materia matrimoniali et firmo praescripto can. 891, obeat Seminarii rector eiusve delegatus, nisi in quibusdam Seminariis fuerit aliter a Sede Apostolica constitutum.

1369 條 - 1項 - 修道院長及其所屬之其他一切有監督職權之人,均應注意學生謹愼遵守經主教許可之規則及學業計畫,並充滿天主教會之精神.

Can. 1369. - § 1. Seminarii rector et alii omnes moderatores sub eius auctoritate curent ut alumni statuta ab Episcopo probata studiorumque rationem adamussim servent ac spiritu vere ecclesiastico imbuantur.

2項 - 前項院長及有監督職權之人應多向學生講解信友之眞誠之禮法,並用自己之善良實例勸勉其遵守,並應勸勉永久守衛生法,保持衣服及身體之潔淨,相互往來時,保持溫和謙遜鄭重之態度.

§ 2. Saepius eis verae et christianae urbanitatis leges tradant, eosque exemplo ad illas colendas excitent; hortentur praeterea ut praecepta hygienica, vestium et corporis munditiam et quandam in conversando comitatem cum modestia et gravitate coniunctam, iugiter servent.

3項 - 第一項院長及有監督職權之人,應謹愼監督教員適宜盡其職務.

§ 3. Sedulo vigilent ut magistri suo munere rite fungantur.

1370 條 - 學生因任何理由而在修道院外居住時,均應遵守第九百七十二條第二項之規定.

Can. 1370. - Quoties alumni ob quamlibet causam extra Seminarium morentur, servetur praescriptum can. 972, § 2.

1371 條 - 對於抱怨者,難改正者,反抗者及因品行氣質而認爲與教士身分不相宜者,學問進步甚少以致將來無取得充分學識之希望者,應自修道院開除之;其違背善良習慣及信德者,尤應卽時開除之.

Can. 1371. - E Seminario dimittantur dyscoli, incorrigibiles, seditiosi, ii qui ob mores atque indolem ad statum ecclesiasticum idonei non videantur; itemque, qui in studiis adeo parum proficiant ut spes non affulgeat eos sufficientem doctrinam fore assecuturos; praesertim vero statim dimittantur qui forte contra bonos mores aut fidem deliquerint.

第二十二題
學校

1372 條 - 1 項 - 對於信友應自其幼年教育之,不但不授以違背公教及善良風俗之任何道理,而且應以宗教及道德之教育,佔首要地位.

2 項 - 不但父母依第一千一百一十三條之規定,而且凡代替父母之人,均有權力及最重大義務,注意使子女受公教教育.

1373 條 - 1 項 - 在任何初等學校內,均應授以與孩童年齡相當之宗教教育.

2 項 - 應使入中學及較高學校之幼年人之宗教教育成爲較完備者,區域正權力人應注意用熱心及學問超羣之司祭辦理之.

1374 條 - 公教人之子女不得入非公教或對於宗教中立或宗教混合之學校,亦卽非公教人得隨意入之學校;但以區域正權力人依宗座訓令之規定,認爲適宜之情形內並爲避免背教危險而有相當之預防方法者爲限,得容許入之.

1375 條 - 公教會對於任何科學,均有設立學校權;不但初等學校而且有設立中學及較高學校權.

1376 條 - 1 項 - 依法律設立公教之大學或專門學院,惟宗座始得爲之.

2 項 - 凡公教之大學或專門學院連委託於修會之大學在內,均應有經宗座許可之規則.

1377 條 - 凡未受得宗座之委託權者,不得授與在公教會內有法定效力之大學學位.

1378 條 - 依法律被選任之博士,除實行聖職務外,得佩戒指連有寶石之戒指

TITULUS XXII.
De scholis.

Can. 1372. - § 1. Fideles omnes ita sunt a pueritia instituendi ut non solum nihil eis tradatur quod catholicae religioni morumque honestati adversetur, sed praecipuum institutio religiosa ac moralis locum obtineat.

§ 2. Non modo parentibus ad normam can. 1113, sed etiam omnibus qui eorum locum tenent, ius et gravissimum officium est curandi christianam liberorum educationem.

Can. 1373. - § 1. In qualibet elementaria schola, pueris pro eorum aetate tradenda est institutio religiosa.

§ 2. Iuventus, quae medias vel superiores scholas frequentat, pleniore religionis doctrina excolatur, et locorum Ordinarii curent ut id fiat per sacerdotes zelo et doctrina praestantes.

Can. 1374. - Pueri catholici scholas acatholicas, neutras, mixtas, quae nempe etiam acatholicis patent, ne frequentent. Solius autem Ordinarii loci est decernere, ad normam instructionum Sedis Apostolicae, in quibus rerum adiunctis et quibus adhibitis cautelis, ut periculum perversionis vitetur, tolerari possit ut eae scholae celebrentur.

Can. 1375. - Ecclesiae est ius scholas cuiusvis disciplinae non solum elementarias, sed etiam medias et superiores condendi.

Can. 1376. - § 1. Canonica constitutio catholicae studiorum Universitatis vel Facultatis Sedi Apostolicae reservatur.

§ 2. Universitas vel Facultas catholica, etiam religiosis familiis quibuslibet concredita, sua debet habere statuta a Sede Apostolica probata.

Can. 1377. - Gradus academicos qui effectus canonicos in Ecclesia habeant, nemo conferre potest, nisi ex facultate ab Apostolica Sede concessa.

Can. 1378. - Ius est doctoribus rite creatis deferendi, extra sacras functiones, annulum etiam cum

在內及戴博士帽;此外如授與公教會之特定職務及聖祿職,而按主教之意見認爲其他情形均同等時,並應遵守依法律優先選擇有博士或碩士學位者之規定.

gemma, et biretum doctorale, firmo praeterea praescripto sacrorum canonum, qui in collatione quorundam officiorum et beneficiorum ecclesiasticorum statuunt eos, ceteris paribus, iudicio Ordinarii, esse praeferendos, qui lauream vel licentiam obtinuerint.

1379 條 - 1 項 - 第一千三百七十三條所規定之初等學校或中學,如尙未設立時,信友尤其區域正權力人應注意創立之.

Can. 1379. - § 1. Si scholae catholicae ad normam can. 1373 sive elementariae sive mediae desint, curandum, praesertim a locorum Ordinariis, ut condantur.

2 項 - 公立大學未充滿公教之道理及意志時,希望於一民族所在地或一地方內創立公教大學.

§ 2. Itemque si publicae studiorum Universitates doctrina sensuque catholico imbutae non sint, optandum ut in natione vel regione Universitas catholica condatur.

3 項 - 信友不宜拒却因創立及保存公教之學校而依資力之捐款.

§ 3. Fideles ne omittant adiutricem operam pro viribus conferre in catholicas scholas condendas et sustentandas.

1380 條 - 希望區域正權力人按其明智意見,令熱心及聰明之司祭入公教會所創立或承認之大學或專門學院;以完成其哲學,神學,公教會之法學,而取得大學之學位.

Can. 1380. - Optandum ut locorum Ordinarii, pro sua prudentia, clericos, pietate et ingenio praestantes, ad scholas mittant alicuius Universitatis aut Facultatis ab Ecclesia conditae vel approbatae, ut inibi studia praesertim philosophiae, theologiae ac iuris canonici perficiant et academicos gradus consequantur.

1381 條 - 1 項 - 在任何學校之幼年人之宗教教育,均由公教監督管理之.

Can. 1381. § 1. Religiosa iuventutis institutio in scholis quibuslibet auctoritati et inspectioni Ecclesiae subiicitur.

2 項 - 區域正權力人在本區域之學校內,有注意禁止講授或爲凡與信德或善良風俗相牴觸事項之權力義務.

§ 2. Ordinariis locorum ius et officium est vigilandi ne in quibusvis scholis sui territorii quidquam contra fidem vel bonos mores tradatur aut fiat.

3 項 - 區域正權力人得檢定關於聖道理之教授及書籍,並得因聖道理及風俗而請求開除教授及書籍.

§ 3. Eisdem similiter ius est approbandi religionis magistros et libros; itemque religionis morumque causa, exigendi ut tum magistri tum libri removeantur.

1382 條 - 區域正權力人得自己或用他人視察任何學校及祈禱房舍,俱樂園,幼稚園等處,關於宗教及道德之教育,任何修會員不得對其視察主張特屬權;但專爲特屬修會之會經發願人在會內所設立之學校,不在此限.

Can. 1382. - Ordinarii locorum sive ipsi per se sive per alios possunt quoque scholas quaslibet, oratoria, recreatoria, patronatus, etc., in iis quae religiosam et moralem institutionem spectant, visitare; a qua visitatione quorumlibet religiosorum scholae exemptae non sunt, nisi agatur de scholis internis professis religionis exemptae.

1383 條 - 對於寄宿學校之學生之宗教教育,應遵守第八百九十一條之規定.

Can. 1383. - In religiosa alumnorum alicuius collegii institutione servetur praescriptum can. 891.

第二十三題
書籍之檢定及禁止

1384 條 - 1 項 - 公教會有對於未經其認定之書籍,令信友不得出版,對於無論何人所出版之書籍,因正當理由禁止之權力.

2 項 - 本題關於書籍所有之規定,對於日報,定期刋及任何其他出版之著作物準用之;但確認有特別規定者,不在此限.

第一章
書籍之檢定

1385 條 - 1 項 - 下列各目之書籍非先經公教會之檢定,雖教民亦不得出版:

1 目 - 聖經各書或其旁註及註解;

2 目 - 凡與聖經,聖神學,公教歷史,法律,自然神學,倫理學及其他道理及道德科學有關係之書籍,祈禱,事奉天主或聖道理及宗教教育學並道德學,神修學,神秘學,其他類此大小書籍,雖該書籍之表面似引導人熱心恭敬天主者亦同;總之凡與宗教或善良風俗有特別關係事項之書籍,均包括之;

3 目 - 用任何方法印刷之聖像,無論曾否附加經言亦同.

2 項 - 前項書籍及聖像之出版准許,由著作者本區域正權力人或發行所所在地或印刷地之區域正權力人頒發之;但經其中之一正權力人拒絕准許者,著作者非先將拒絕之事實報告於其他正權力人,不得請求該正權力人之准許.

3 項 - 修會員並應先受得其本上憲之准許.

1386 條 - 1 項 - 禁止世俗教士無其本正權力人之同意,修會員無其上憲及

TITULUS XXIII.
De praevia censura librorum eorumque prohibitione.

Can. 1384. - § 1. Ecclesiae est ius exigendi ne libros, quos ipsa iudicio suo antea non recognoverit, fideles edant, et a quibuslibet editos ex iusta causa prohibendi.

§ 2. Quae sub hoc titulo de libris praescribuntur, publicationibus diariis, periodicis et aliis editis scriptis quibuslibet applicentur, nisi aliud constet.

CAPUT I.
De praevia librorum censura.

Can. 1385. - § 1. Nisi censura ecclesiastica praecesserit, ne edantur etiam a laicis:

1º Libri sacrarum Scripturarum vel eorundem adnotationes et commentaria;

2º Libri qui divinas Scripturas, sacram theologiam, historiam ecclesiasticam, ius canonicum, theologiam naturalem, ethicen aliasve huiusmodi religiosas ac morales disciplinas spectant; libri ac libelli precum, devotionis vel doctrinae institutionisque religiosae, moralis, asceticae, mysticae aliique huiusmodi, quamvis ad fovendam pietatem conducere videantur; ac generaliter scripta in quibus aliquid sit quod religionis ac morum honestatis peculiariter intersit;

3º Imagines sacrae quovis modo imprimendae, sive preces adiunctas habeant, sive sine illis edantur.

§ 2. Licentiam edendi libros et imagines de quibus in § 1, dare potest vel loci Ordinarius proprius auctoris, vel Ordinarius loci in quo libri vel imagines publici iuris fiant, vel Ordinarius loci in quo imprimantur, ita tamen ut, si quis ex iis Ordinariis licentiam denegaverit, eam ab alio Ordinario petere auctor nequeat, nisi eundem certiorem fecerit de denegata ab alio licentia.

§ 3. Religiosi vero licentiam quoque sui Superioris maioris antea consequi debent.

Can. 1386. - § 1. Vetantur clerici saeculares sine consensu suorum Ordinariorum, religiosi vero sine licentia sui Superioris maioris et Ordinarii loci, libros

區域正權力人之同意而出版研究世俗事項之書籍,登載或編輯日報,雜誌或定期刊物.

2項 - 教民亦不得登載時常侵害公教會或善良風俗之日報,雜誌或定期刊物;但經正權力人認爲有重大及正當理由者,不在此限.

quoque, qui de rebus profanis tractent, edere, et in diariis, foliis vel libellis periodicis scribere vel eadem moderari.

§ 2. In diariis vero, foliis vel libellis periodicis qui religionem catholicam aut bonos mores impetere solent, nec laici catholici quidpiam conscribant, nisi iusta ac rationabili causa suadente, ab Ordinario loci probata.

1387 條 - 凡列品眞福人或聖人之訴訟有關係之事項,非有聖禮聖部之同意,不得出版.

Can. 1387. - Quae ad causas beatificationum et canonizationum Servorum Dei quoquo modo pertinent, sine licentia Sacrorum Rituum Congregationis edi nequeunt.

1388 條 - 1項 - 凡記載頒賜大赦之書籍或摘要及小册單頁,非有區域正權力人之同意,不得出版.

Can. 1388. - § 1. Indulgentiarum libri omnes, summaria, libelli, folia, etc., in quibus earum concessiones continentur, ne edantur sine licentia Ordinarii loci.

2項 - 關於用任何方言適法出版,凡由宗座與經言或善行爲所結合之大赦正確萃編及教宗大赦單,並已編輯而尚未准許,或現在初次就多數頒賜大赦書而編輯之摘要者,必須先受得宗座之明文准許,始得爲之.

§ 2. Requiritur vero expressa licentia Sedis Apostolicae ut typis edere liceat, quovis idiomate, tum collectionem authenticam precum piorumque operum quibus Sedes Apostolica indulgentias annexuit, tum elenchum indulgentiarum apostolicarum, tum summarium indulgentiarum vel antea collectum, sed nunquam approbatum, vel nunc primum ex diversis concessionibus colligendum.

1389 條 - 非先受得該管聖部之准許並遵守其首領所規定之條件,不得復出版羅馬聖部之諭示萃編.

Can. 1389. - Collectiones decretorum Romanarum Congregationum rursus edi nequeunt, nisi impetrata prius licentia et servatis conditionibus a Moderatoribus uniuscuiusque Congregationis praescriptis.

1390 條 - 凡出版禮書或其一部分或經宗座承認之禱文書,應有出版地或發行所所在地之區域正權力人之證書,證明該新版與經承認之原版無異.

Can 1390. - In edendis libris liturgicis eorumque partibus, itemque litaniis a Sancta Sede approbatis, debet de concordantia cum editionibus approbatis constare ex attestatione Ordinarii loci in quo imprimuntur aut publici iuris fiunt.

1391 條 - 聖經繙爲本國語言之譯文,非經宗座之許可或非主教監督其編輯,而譯文並載有由聖教父及公教會之出名著作人採取之註解者,不得印刷之.

Can. 1391 - Versiones sacrarum Scripturarum in linguam vernaculam typis imprimi nequeunt, nisi sint a Sede Apostolica probatae, aut nisi edantur sub vigilantia Episcoporum et cum adnotationibus praecipue excerptis ex sanctis Ecclesiae Patribus atque ex doctis catholicisque scriptoribus.

1392 條 - 1項 - 著作物原文之初版認可,其效不及於繙爲他方語言之譯文或其他之出版;故曾經認可之譯文及重版應有新認可.

Can. 1392. - § 1. Approbatio textus originalis alicuius operis, neque eiusdem in aliam linguam translationibus neque aliis editionibus suffragatur; quare et translationes et novae editiones operis approbati nova approbatione communiri debent.

2項 - 由定期刊物摘取節略而另出版者,不視爲新版,無經新認可之必要.

§ 2. Excerpta e periodicis capita seorsim edita novae editiones non censentur nec proinde nova approbatione indigent.

1393 條 - 1 項 - 凡主教府均應有以檢查爲職務之人,閱覽出版物.

2 項 - 檢查者實行其職務時,不得徇任何情面應專注重公教會全體會議之決定或宗座之詔勅及命令,並可依託之博士之多數意見,一致之講授內所包括之公教之信條及公教人之公共道理.

3 項 - 宜從世俗及修會之教士中,選擇年齡,學問,聰明,可尊敬之人爲檢查者,檢查者對於道理之認可或不認可,應行中正平穩之道路.

4 項 - 檢查者應以書面表示意見,如意見認著作物爲正當時,正權力人宜允許其出版,出版書籍之前面應記載檢查者之意見及其姓名;有特別情形時以最少數爲限,依正權力人明智之斷定,得不記載檢查者之姓名.

5 項 - 在檢查者未具認爲正當之意見以前,絕對不得將檢查者之姓名通知於著作者.

1394 條 - 1 項 - 正權力人須賜出版之允許,應以書面爲之,而書本或紙張或像之前端或末後,應印刷允許字樣並允許人之姓名,須賜允許之地方及時期.

2 項 - 認爲應拒絕允許者,如著作人請示理由時,宜指示其理由;但有重大理由以其他辦法爲必要者,不在此限.

Can. 1393. - § 1. In universis Curiis episcopalibus censores ex officio adsint, qui edenda cognoscant.

§ 2. Examinatores in suo obeundo officio, omni personarum acceptione deposita, tantummodo prae oculis habeant Ecclesiae dogmata et communem catholicorum doctrinam quae Conciliorum generalium decretis aut Sedis Apostolicae constitutionibus seu praescriptionibus atque probatorum doctorum consensu continentur.

§ 3. Censores ex utroque clero eligantur aetate, eruditione, prudentia commendati, qui in doctrinis probandis improbandisque medio tutoque itinere eant.

§ 4. Censor sententiam scripto dare debet. Quae si faverit, Ordinarius potestatem edendi faciat, cui tamen praeponatur censoris iudicium, inscripto eius nomine. Extraordinariis tantum in adiunctis ac perquam raro, prudenti Ordinarii arbitrio, censoris mentio omitti poterit.

§ 5. Auctoribus censoris nomen pateat nunquam, antequam hic faventem sententiam ediderit.

Can. 1394. - § 1. Licentia, qua Ordinarius potestatem edendi facit, in scriptis concedatur, in principio aut in fine libri, folii vel imaginis imprimenda, expresso nomine concedentis itemque loco et tempore concessionis.

§ 2. Si vero licentia deneganda videatur, roganti auctori, nisi gravis causa aliud exigat, rationes indicentur.

第二章
書籍之禁止

CAPUT II.
De prohibitione librorum.

1395 條 - 1 項 - 不但公教會之最高權力者對於公教會之全體,而且特別會議及區域正權力人對其所屬之人,均有因正當理由禁止書籍之權力義務.

2 項 - 對於前項禁止得向宗座訴願;但不因而停止執行.

3 項 - 獨立修會院之父老長及教士特屬修會之總長,以得其本院或會之

Can. 1395. - § 1. Ius et officium libros ex iusta causa prohibendi competit non solum supremae auctoritati ecclesiasticae pro universa Ecclesia, sed pro suis subditis Conciliis quoque particularibus et locorum Ordinariis.

§ 2. Ab hac prohibitione datur ad Sanctam Sedem recursus, non tamen in suspensivo.

§ 3. Etiam Abbas monasterii sui iuris et supremus religionis clericalis exemptae Moderator, cum suo Capitulo vel Consilio, potest libros ex iusta causa suis

會議之同意爲限,得因正當理由對其所屬之人禁止書籍;如有迫切之危險時,上憲於得其會議之同意後亦同;但應卽時將該事件呈報於修會總長.

subditis prohibere; idemque, si periculum sit in mora, possunt alii Superiores maiores cum proprio Consilio, ea tamen lege ut rem quantocius deferant ad supremum Moderatorem.

1396 條 - 經宗座禁止之書籍,在各處及繙譯爲任何言語者,均應視爲被禁止者.

Can. 1396. - Libri apostolica Sede damnati ubique locorum et in quodcumque vertantur idioma prohibiti censeantur.

1397 條 - 1 項 - 凡信友尤其教士及任何公教會之尊位者,並學問超羣者,對於認爲有危險之一切書籍,均應向區域正權力人或宗座報告,而教宗之使臣及區域正權力人,公教大學之校長,更有特別義務.

Can. 1397. - § 1. Omnium fidelium est, maxime clericorum et in dignitate ecclesiastica constitutorum eorumque qui doctrina praecellant, libros quos perniciosos iudicaverint, ad locorum Ordinarios aut ad Apostolicam Sedem deferre; id autem peculiari titulo pertinet ad Legatos Sanctae Sedis, locorum Ordinarios, atque Rectores Universitatum catholicarum.

2 項 - 報告書籍時,不但宜指定書籍之名稱,如能解釋自己認爲應禁止該書籍之理由者,以解釋之爲更妥當.

§ 2. Expedit ut in pravorum librorum denuntiatione non solum libri inscriptio indicetur, sed etiam, quantum fieri potest, causae exponantur cur liber prohibendus existimetur.

3 項 - 接受報告者對於報告人之姓名,有遵守祕密之尊嚴義務.

§ 3. Iis ad quos denuntiatio defertur, sanctum esto denuntiantium nomina secreta servare.

4 項 - 區域正權力人應自己或於必要時,用適宜之司祭監督在本區域內已出版或備出賣之書籍.

§ 4. Locorum Ordinarii per se aut, ubi opus fuerit, per sacerdotes idoneos vigilent in libros, qui in proprio territorio edantur aut venales prostent.

5 項 - 區域正權力人認爲有較精細察究之必要之書籍或爲收得更有力之效果,以宗座之斷定爲必要者,均宜呈送於宗座判斷之.

§ 5. Libros qui subtilius examen exigant vel de quibus ad salutarem effectum consequendum supremae auctoritatis sententia requiri videatur, ad Apostolicae Sedis iudicium Ordinarii deferant.

1398 條 - 1 項 - 禁止書籍之效力爲未受得適當之准允,不得出版,閱讀,保存,出賣,被禁止之一切書籍及將其繙譯爲他方言語,或以任何方式交付於他人.

Can. 1398. - § 1. Prohibitio librorum id efficit ut liber sine debita licentia nec edi nec legi, nec retineri, nec vendi, nec in aliam linguam verti, nec ullo modo cum aliis communicari possit.

2 項 - 無論因任何方法被禁止之書籍不得再出版;但實行改正後,而得原禁止之官員或其後任或長官之准許者,不在此限.

§ 2. Liber quoquo modo prohibitus rursus in lucem edi nequit, nisi, factis correctionibus, licentiam is dederit qui librum prohibuerat eiusve Superior vel successor.

1399 條 - 下列各目所指定之書籍爲依法律當然被禁止者:

Can. 1399. - Ipso iure prohibentur:

1 目 - 由任何非公教人所出版之原文或公教人之古譯文聖經,連東方

1° Editiones textus originalis et antiquarum versionum catholicarum sacrae Scripturae, etiam Eccle-

公教會所出版者在內,及由同一人所繙或出版之同一聖經之任何方語之譯文;

2 目 - 由任何人所編輯之辯護異教或裂教或無論用何方法勉力破壞宗教之根本之書籍;

3 目 - 特意損害宗教或善良風俗之書籍;

4 目 - 凡非公教人所編輯之特意研究宗教之書籍,但確認其內容未包含任何與公教之道理相牴觸之事項者,不在此限.

5 目 - 第一千三百八十五條第一項第一目及第一千三百九十一條所規定之書籍,並第一千三百八十五條第一項第二目所規定之書籍中,凡關於涉及新顯靈,新默啟,所見異像,新預言,聖蹟或開始新恭敬天主之方式之書籍,連藉詞開始私恭敬之書籍在內;但以不依法律之規定出版者爲限.

6 目 - 攻擊或諷刺公教任何一信條,或辯護宗座所廢除之錯誤,或輕蔑恭敬天主之行爲或意圖紊亂公教會之紀律,或特意侮辱公教會之聖系統,或教士或修會員之身分之書籍;

7 目 - 講解或讚揚任何種類之異端或抽籤,卜筮,邪術,招魂術及其他類此之書籍;

8 目 - 凡主張決鬥或自殺,離婚爲適法及辯證祕密結社,或其他同類社團爲有利益而無害於公教會及世俗社會之書籍;

9 目 - 以講解,記述,教授猥褻卽邪淫之事爲主要事件之書籍;

10 目 - 宗座所准許之禮書之再版;但以因改易而與宗座所准許之公正原版有異者爲限;

11 目 - 傳播虛僞或曾經宗座廢除或徹銷之大赦之書籍;

siae Orientalis, ab acatholicis quibuslibet publicatae; itemque eiusdem versiones in quamvis linguam ab eisdem confectae vel editae;

2° Libri quorumvis scriptorum, haeresim vel schisma propugnantes, aut ipsa religionis fundamenta quoquo modo evertere nitentes;

3° Libri qui religionem aut bonos mores, data opera, impetunt;

4° Libri quorumvis acatholicorum, qui ex professo de religione tractant, nisi constet nihil in eis contra fidem catholicam contineri;

5° Libri de quibus in can. 1385 § I, n. I et can. 1391; itemque ex illis de quibus in cit. can. 1385, § 1, n. 2, libri ac libelli qui novas apparitiones, revelationes, visiones, prophetias, miracula enarrant, vel qui novas inducunt devotiones, etiam sub praetextu quod sint privatae, si editi fuerint non servatis canonum praescriptionibus;

6° Libri qui quodlibet ex catholicis dogmatibus impugnant vel derident, qui errores ab Apostolica Sede proscriptos tuentur, qui cultui divino detrahunt, qui disciplinam ecclesiasticam evertere contendunt, et qui data opera ecclesiasticam hierarchiam, aut statum clericalem vel religiosum probris afficiunt;

7° Libri qui cuiusvis generis superstitionem, sortilegia, divinationem, magiam, evocationem spirituum, aliaque id genus docent vel commendant;

8° Libri qui duellum vel suicidium, vel divortium licita statuunt, qui de sectis massonicis vel aliis eiusdem generis societatibus agentes, eas utiles et non perniciosas Ecclesiae et civili societati esse contendunt;

9° Libri qui res lascivas seu obscenas ex professo tractant, narrant, aut docent;

10° Editiones librorum liturgicorum a Sede Apostolica approbatorum, in quibus quidpiam immutatum fuerit, ita ut cum authenticis editionibus a Sancta Sede approbatis non congruant;

11° Libri quibus divulgantur indulgentiae apocryphae vel a Sancta Sede proscriptae aut revocatae;

12目 - 無論用任何方法所印刷之與公教會意旨及詔勅不相合之耶穌我等主,聖母瑪利亞,天神,聖人及其他天主之僕人之像.

12o Imagines quoquo modo impressae Domini Nostri Iesu Christi, Beatae Mariae Virginis, Angelorum atque Sanctorum vel aliorum Servorum Dei ab Ecclesiae sensu et decretis alienae.

1400 條 - 第一千三百九十九條第一目所規定之書籍及違背第一千三百九十一條而出版之書籍,僅限於用任何方法而學習神學或聖經學者,得使用之;但以該書爲純粹及完全之出版而其緒言或註釋內不攻擊公教之信條者爲限.

Can. 1400. - Usus librorum de quibus in can. 1399, n. 1, ac librorum editorum contra praescriptum can. 1391, iis dumtaxat permittitur qui studiis theologicis vel biblicis quovis modo operam dant, dummodo iidem libri fideliter et integre editi sint neque impugnentur in eorum prolegomenis aut adnotationibus catholicae fidei dogmata.

1401 條 - 樞機大臣,主教,連名義主教在內,及其他正權力人,均不受公教會關於禁止書籍規定之拘束;但自己宜用必要之豫防方法.

Can. 1401. - S. R. E. Cardinales, Episcopi, etiam titulares, aliique Ordinarii, necessariis adhibitis cautelis, ecclesiastica librorum prohibitione non adstringuntur.

1402 條 - 1項 - 正權力人對於依法律當然或因宗座之詔勅而被禁止之書籍,以有緊急情形,對於每一書籍爲限,得頒賜准許於其所屬之人.

Can. 1402 - § 1. Ordinarii licentiam, ad libros quod attinet ipso iure vel decreto Sedis Apostolicae prohibitos, concedere suis subditis valent pro singulis tantum libris atque in casibus dumtaxat urgentibus.

2項 - 正權力人如由宗座受得對於其所屬之人頒賜准許,保存及閱讀被禁止之書籍之總權力時,應僅於愼重所選擇之人依正當理由而頒賜之.

§ 2. Quod si generalem a Sede Apostolica facultatem impetraverint suis subditis permittendi ut libros proscriptos retineant ac legant, eam nonnisi cum delectu et iusta ac rationabili causa concedant.

1403 條 - 1項 - 凡由宗座求得閱讀及保存被禁止書籍之准許者,不得因而閱讀及保存由其正權力人所禁止之一切書籍;但宗座之勅准內特別記載得閱讀及保存由任何人所禁止之書籍者,不在此限.

Can. 1403. - § 1. Qui facultatem apostolicam consecuti sunt legendi et retinendi libros prohibitos, nequeunt ideo et legere et retinere libros quoslibet a suis Ordinariis proscriptos, nisi in apostolico indulto expressa iisdem facta fuerit potestas legendi et retinendi libros a quibuslibet damnatos.

2項 - 前項人有監管被禁止之書籍,使其不能到他人之手之重大義務

§ 2. Insuper gravi praecepto tenentur libros prohibitos ita custodiendi, ut hi ad aliorum manus non perveniant.

1404 條 - 出賣書籍人不得出賣,借貸,保存以記述邪淫之事爲主要事件之書籍;其餘被禁止之書籍,非先適法受得宗座之准許,不得因售賣而收存之,如按其明智意見認爲買受人非適法之買受者,不得賣與之.

Can. 1404. - Librorum venditores libros de obscenis ex professo tractantes ne vendant, commodent, retineant; ceteros prohibitos venales ne habeant, nisi debitam licentiam a Sede Apostolica impetraverint, neve cuiquam vendant, nisi prudenter existimare possint ab emptore legitime peti.

1405 條 - 1 項 - 因由無論何人所受得之准許,而任何人絕對不免除遵守對於閱讀與自己靈魂發生切近危險之書籍所有自然法之禁止.

2 項 - 區域正權力人及管靈魂之其他人宜向信友相當說明,閱讀壞書,尤其被禁止之書籍之危險及害處.

Can. 1405. - § 1. Licentia a quovis obtenta nullo modo quis eximitur a prohibitone iuris naturalis legendi libros qui ipsi proximum spirituale periculum praestant.

§ 2. Ordinarii locorum aliique curam animarum habentes opportune moneant fideles de periculo et damno lectionis librorum pravorum, praesertim prohibitorum.

第二十四題
宣信德誓

1406 條 - 1 項 - 凡下例各目之人均有按宗座認諾之語言,宣信德誓之義務:

1 目 - 在主席或其委任人前凡在公教會之全體或特別或座堂區會議內有諮議權或議決權者;主席在其會議前;

2 目 - 被遴選之樞機大臣在聖團之領袖及司祭,助祭等級之資深樞機大臣,宗座之財產管理處處長前;

3 目 - 凡被遴選爲管理主教座之人,連無定駐所之主教座之人在內,或無座堂區之父老長及正教長,宗座代牧及監督區域長,在宗座所委任之人前;

4 目 - 座堂會議院之代理人在其會議院前;

5 目 - 凡被遴選爲堂會議院之高等會員或普通會員之人,在區域正權力人或其所委任之人,並堂會議院前;

6 目 - 被授與座堂區顧問之職務人,在區域正權力人或其所委任之人,並其他顧問前;

7 目 - 總代理人,堂域司祭及被授與有管理靈魂義務之各種有聖祿職,連手酬餉聖祿職在內之人,及修道院之院長,教授神學,公教法學或哲學者,於每

TITULUS XXIV.
De fidei professione.

Can. 1406. - § 1. Obligatione emittendi professionem fidei, secundum formulam a Sede Apostolica probatam, tenentur:

1° Coram praeside eiusve delegato, qui Oecumenico vel particulari Concilio aut Synodo dioecesanae intersunt cum voto seu consultivo seu deliberativo; praeses autem coram eodem Concilio vel Synodo;

2° Coram Sacri Collegii Decano, Cardinalibus primis in ordine presbyterorum et diaconorum et S. R. E. Camerario, promoti ad cardinalitiam dignitatem;

3o Coram delegato ab Apostolica Sede, promoti ad sedem episcopalem etiam non residentialem, vel ad regimen Abbatiae vel Praelaturae *nullius,* Vicariatus Apostolici, Praefecturae Apostolicae;

4° Coram Capitulo cathedrali, Vicarius Capitularis;

5° Coram loci Ordinario eiusve delegato et coram Capitulo, qui ad dignitatem vel canonicatum promoti sunt;

6° Coram loci Ordinario eiusve delegato et coram aliis consultoribus, assumpti ad officium consultorum dioecesanorum;

7o Coram loci Ordinario eiusve delegato, Vicarius Generalis, parochi et ii quibus provisum fuit de beneficiis quibusvis, etiam manualibus, curam animarum habentibus; rector, professores sacrae theologiae, iuris canonici et philosophiae in Seminariis

年級之開始時或至少於就職時,及將領受副助祭神品者,第一千三百九十三條所規定之檢查書籍者,及凡被指定爲聽告解及講演之司祭,於受得該職務之權力以前,在區域正權力人或其所委任之人前;

8目 - 大學之校長或專門學院之院長,在正權力人或其所委任人前;適法設立之大學或專門學院之各教授每於年級開始或至少於就職時,在大學校長或專門學院之院長或彼等之委任人前;經考試而領受大學之學位者亦同;

9目 - 教士修會之會長,在會議或授任之會長或其所委任之人前.

2項 - 凡人於退職務或退聖祿職或尊位後,而再受得其他職務,連與先任之職務同類者在內,仍應依本條之規定,復宣信德誓.

1407條 - 凡用代理人或在教民前,而宣所應宣之信德誓者,爲未盡其義務.

1408條 - 本法典廢止凡與本題相牴觸之習慣.

initio cuiuslibet anni scholastici vel saltem initio suscepti muneris; omnes promovendi ad ordinem subdiaconatus; librorum censores, de quibus in can. 1393; sacerdotes confessionibus excipiendis destinati et sacri concionatores, antequam facultate donentur ea munia exercendi;

8° Coram Ordinario eiusve delegato Rector Universitatis vel Facultatis; coram Rectore vero Universitatis vel Facultatis eiusve delegato, professores omnes in Universitate seu Facultate canonice erecta, initio cuiusque anni scholastici vel saltem initio suscepti muneris; itemque qui, periculo facto, academicis gradibus donantur;

9° Coram Capitulo vel Superiore qui eos nominavit eorumve delegato, Superiores in religionibus clericalibus.

§ 2. Qui, priore dimisso, aliud officium vel beneficium aut dignitatem etiam eiusdem speciei consequuntur, rursus debent fidei professionem emittere ad normam huius canonis.

Can. 1407. - Obligationi fidei perfessionem emittendi non satisfacit qui eam per procuratorem vel coram laico emittit.

Can. 1408. - Reprobatur quaelibet consuetudo contra canones huius tituli.

第五款
聖祿職及教會之無團體建設

第二十五題
教會之聖祿職

1409條 - 稱公教會之聖祿職,謂由公教主權者以永久之意思,即集合聖職務及出於基金受得與職務所結合之收入之權利而設立之法律擬制事物.

1410條 - 聖祿職之基金爲前條法律擬制事物之所有財產,或特定家庭,或法人穩固而應給之物件,或應歸管理聖祿

PARS QUINTA
DE BENEFICIIS ALIISQUE INSTITUTIS ECCLESIASTICIS NON COLLEGIALIBUS

TITULUS XXV.
De beneficiis ecclesiasticis.

Can. 1409. - Beneficium ecclesiasticum est ens iuridicum a competente ecclesiastica auctoritate in perpetuum constitutum seu erectum, constans officio sacro et iure percipiendi reditus ex dote officio adnexos.

Can. 1410. - Dotem beneficii constituunt sive bona quorum proprietas est penes ipsum ens iuridicum, sive certae et debitae praestationes alicuius familiae vel personae moralis, sive certae et voluntariae fidelium

職人由信友穩固而任意所出之施物,或爲以關於本區域或適法習慣所規定之額數爲限之所謂領帶權利,或在聖詠所內所分給之銀項,但聖祿職之金收入僅爲在聖詠所內所分給之銀項時,應扣除其三分之一.

oblationes, quae ad beneficii rectorem spectent, sive iura, ut dicitur, stolae intra fines taxationis dioecesanae vel legitimae consuetudinis, sive chorales distributiones, exclusa tertia earundem parte, si omnes reditus beneficii choralibus distributionibus constent.

1411 條 - 公教會聖祿職之名稱如下:

1 目 - 爲樞機大臣會議之聖祿職,卽在樞機大臣會議內所授與者;其餘爲非樞機會議者;

2 目 - 爲世俗或修會之聖祿職,依其專歸世俗教士或專歸修會教士定之;在修會員之堂或房舍外所設立之一切聖祿職,如有疑義時,推定其爲世俗者;

3 目 - 爲雙者卽有在一定地域居住義務之聖祿職,或單者卽無在一定地域居住義務之聖祿職,依其職務外,有無在一定地域居住之義務定之;

4 目 - 爲有手酬餉之聖祿職,卽暫時者亦卽較易遷轉者,或終身之聖祿職卽不易遷轉者,依授與職務時所用得撤回或終身之方式定之;

5 目 - 爲有管理義務之聖祿職或無管理義務之聖祿職,依其職務是否與管理靈魂之義務相結合定之.

Can. 1411. - Beneficia ecclesiastica dicuntur:

1° *Consistorialia,* quae in Consistorio conferri solent; cetera *non consistorialia;*

2° *Saecularia* vel *religiosa,* prout ad solos clericos saeculares vel solos clericos religiosos spectant; omnia autem beneficia, erecta extra ecclesias vel domus religiosorum, in dubio saecularia esse praesumuntur;

3° *Duplicia* seu *residentialia,* vel *simplicia* seu *non residentialia,* prout, praeter officium beneficiale adnexam habent, vel minus, obligationem residendi;

4° *Manualia, temporaria* seu *amovibilia,* vel *perpetua* seu *inamovibilia* prout conferuntur revocabiliter vel in perpetuum;

5° *Curata* vel *non curata,* prout curam animarum adnexam habent vel non.

1412 條 - 下列各目之事務雖與聖祿職相似,而本法典未指定其爲聖祿職:

1 目 - 非以永久之意思所設立之堂域輔佐司祭之職務;

2 目 - 由教民卽非由公教會之主管官署所設立之特務司祭之職務;

3 目 - 有無繼任權利之輔佐主教之職務;

4 目 - 本身之退職金;

5 目 - 暫時之收益堂或修會院,卽讓與堂或修會院之收入金於一定之人而附加條件,如其人喪失收益之權利時,收入金當然復歸本堂或本修會院.

Can. 1412. - Licet aliquam cum beneficiis similitudinem praeseferant, in iure tamen beneficii nomine non veniunt:

1° Vicariae paroeciales non in perpetuum erectae;

2° Cappellaniae laicales, quae scilicet erectae non sunt a competente auctoritate ecclesiastica;

3° Coadiutoriae cum vel sine futura successione;

4° Pensiones personales;

5° Commenda temporaria, idest concessio redituum alicuius ecclesiae aut monasterii alicui facta ita ut, eo deficiente, reditus ipsi ad ecclesiam vel monasterium revertantur.

1413 條 - 1 項 - 凡下列各法條之規定應解釋爲專規定眞正非樞機會議之聖祿職;但確有其他意義者,不在此限.

2 項 - 第一百四十七條至第一百九十五條之規定,於有基金職務,卽聖祿職準用之.

Can. 1413. - § 1. Nisi aliud appareat, canones qui sequuntur, de beneficiis tantum non consistorialibus proprie dictis intelligi debent.

§ 2. Canones 147-195 etiam officiis beneficialibus seu beneficiis applicantur.

第一章
聖祿職之創置卽設立

CAPUT I.
De constitutione seu erectione beneficiorum.

1414 條 - 1 項 - 惟宗座始得設立樞機會議之聖祿職.

2 項 - 除羅馬教宗外,區域正權力人以不妨礙第三百九十四條第二項之規定爲限,得在本區域內設立非樞機會議之聖祿職.

3 項 - 總代理人非有特別委任,不得設立聖祿職.

4 項 - 樞機大臣在其衙名堂或助祭堂內,亦得設立無管理義務之聖祿職;但該堂爲教士特屬修會堂時,不在此限.

Can. 1414. - § 1. Beneficia consistorialia una Sedes Apostolica erigit.

§ 2. Praeter Romanum Pontificem, Ordinarii in suo quisque territorio beneficia non consistorialia erigere possunt, salvo praescripto can. 394, § 2.

§ 3. Attamen Vicarii Generales nequeunt beneficia erigere nisi ex peculiari mandato.

§ 4. Etiam Cardinalis in proprio titulo vel diaconia potest beneficia non curata erigere, nisi ecclesia sit religionis clericalis exemptae.

1415 條 - 1 項 - 聖祿職非確認有第一千四百一十條所規定之基金之永久而相當之收入時,不得設立之.

2 項 - 基金如爲現金時,正權力人於詢問第一千五百二十條所規定之區域管理財產會議後,應注意迅速安置之爲穩固而生利息之不動產或債券.

3 項 - 設立堂域,或類似堂域,如不能聚集相當基金而按明智意見認爲凡應用之費用,能由他處取得不至缺乏時,本法典亦不禁止設立之.

Can. 1415. - § 1. Beneficia ne erigantur, nisi constet ea stabilem et congruam dotem habere, ex qua reditus perpetuo percipiantur ad normam can. 1410.

§ 2. Si dos in numerata pecunia constituatur, Ordinarius, audito dioecesano administrationis Consilio de quo in can. 1520, curare debet ut quamprimum collocetur in tutis et frugiferis fundis vel nominibus.

§ 3. Non prohibetur tamen, ubi congrua dos constitui nequeat, paroecias aut quasi-paroecias erigere, si prudenter praevideat ea quae necessaria sunt aliunde non defutura.

1416 條 - 如有利害關係人時,應於設立聖祿職以前,召集詢問之.

Can. 1416. - Ante erectionem beneficii vocentur et audiantur, si qui sint, ii quorum interest.

1417 條 - 1 項 - 設立者於初設立時,如受得正權力人之同意,得附加條件,連與普通法律相牴觸之條件在內,但其條件以公正而與聖祿職之性質不違背者爲限.

Can. 1417. - § 1. In limine fundationis fundator potest, de consensu Ordinarii, conditiones etiam iuri communi contrarias apponere, dummodo sint honestae et naturae beneficii ne repugnent.

2項 - 條件一經承諾後,區域正權力人不得有效廢除或變更之;但所變更之事項與公教會有利益並受得設立者之同意,或如與保護權有關係時,受得保護權人之同意者,不在此限.

§ 2. Conditiones semel admissae supprimi aut immutari ab Ordinario loci valide nequeunt, nisi agatur de mutationibus Ecclesiae favorabilibus et accedat consensus ipsius fundatoris, vel, si agatur de iure patronatus, patroni.

1418 條 - 設立聖祿職宜以文書說明所設立聖祿職之地方,並詳解職務之基金及受任職務人之權利義務爲之.

Can. 1418. - Erectio beneficiorum fiat per legitimum instrumentum, in quo definiatur locus ubi beneficium erectum est, et describantur dos beneficii ac iura et onera beneficiarii.

第二章
聖祿職之混合,遷移,分析,割讓,變更,廢除

CAPUT II.
De unione, translatione, divisione, dismembratione, conversione et suppressione beneficiorum.

1419 條 - 聖祿職之混合區分如下;

1目 - 消滅混合,即由二以上聖祿職成爲一新聖祿職,或一或數聖祿職因與其他一聖祿職結合而消滅;

2目 - 平等混合,即被混合之聖祿職各存留其原狀而互不相管轄;

3目 - 從式混合,換言之亦稱附屬混合,或添附混合,即雖存留各聖祿職,而一或數聖祿職屬一主聖祿職之管轄.

Can. 1419. - Unio beneficiorum est:

1° *Exstinctiva,* cum aut ex suppressis duobus vel pluribus beneficiis novum atque unicum beneficium efficitur, aut unum vel plura ita alii uniuntur ut esse desinant;

2° *Aeque principalis,* cum unita beneficia remanent prout sunt, neque alterum alteri subiicitur;

3o *Minus principalis,* seu per *subiectionem* vel *accessionem,* cum beneficia remanent, sed unum aut plura alii tanquam accessorium principali subiiciuntur.

1420 條 - 1項 - 消滅混合時,被消滅之聖祿職之權利義務,歸併於新成立或存留之一聖祿職,如彼此之權利義務不能兼存在時,將其較好及有較大利益者歸併之.

Can. 1420. - § 1. In unione exstinctiva, beneficio quod emergit aut remanet, omnia iura et onera exstinctorum competunt, et, si inter se componi nequeant, meliora ac favorabiliora.

2項 - 平等混合時,各聖祿職存留其性質及權利義務,而因混合之效力應將被混合之聖祿職,授與一教士佔有之.

§ 2. In aeque principali, quodlibet beneficium conservat suam naturam, iura et onera, sed, vi peractae unionis, uni eidemque clerico unitorum beneficiorum tituli conferri debent.

3項 - 從式混合時,從聖祿職隨同其主聖祿職,因而受得主聖祿職之教士,亦當然受得從聖祿職並應盡二聖祿職之義務.

§ 3. In minus principali, beneficium accessorium sequitur principale, ita ut clericus, qui principale obtinet, eo ipso et accessorium consequatur atque utriusque onera implere debeat.

1421 條 - 稱聖祿職之遷移,謂有聖祿職之地址,自此地方轉徙於他地方;分析,謂一聖祿職爲二以上之聖祿職;割讓,謂

Can. 1421. - *Translatio* beneficii habetur cum beneficii sedes de alio in alium locum deducitur; *divisio,* cum ex uno duo vel plura beneficia fiunt; *dismem-*

劃分聖祿職之地域或財產之一部而分配於其他聖祿職或慈善事業或公教會之建設;變更,謂將聖祿職改易爲其他種類者;廢除,謂使聖祿職完全消滅.

bratio, cum pars territorii aut bonorum alicuius beneficii ex eodem detrahitur et alii beneficio vel causae piae aut ecclesiastico instituto assignatur; conversio, cum beneficium in aliam speciem mutatur; *suppressio,* cum prorsus exstinguitur.

1422 條 - 聖祿職之消滅混合及割讓聖；職之財產,不以之設立新聖；職爲限而成之廢除或割讓,修會聖祿職與世俗聖祿職相互間之平等混合,或從式混合,及凡修會聖祿職之遷移,分析,割讓,均應專爲宗座保留之.

Can. 1422. - Unio exstinctiva beneficiorum, eorum suppressio, aut dismembratio quae detractis bonis beneficialibus fiat quin novum erigatur beneficium; unio aeque aut minus principalis beneficii religiosi cum saeculari et contra, itemque beneficii religiosi translatio, divisio et dismembratio quaelibet uni Sedi Apostolicae reservantur.

1423 條 - 1 項 - 區域正權力人得因公教會之必要或重大顯然利益,而以數堂域之堂相互或以堂域之堂與無管理職務之聖祿職爲平等混合或從式混合,座堂會議院之代理人及無特別委任之總代理人均不得爲之;但與無管理義務之聖祿職爲從式混合時,其無管理義務之聖祿職應爲從物.

Can. 1423. - § 1. Ordinarii locorum, non autem Vicarius Capitularis, nec Vicarius Generalis sine mandato speciali, possunt, ob Ecclesiae necessitatem vel magnam et evidentem utilitatem, aeque aut minus principaliter unire quaslibet paroeciales ecclesias inter se aut cum beneficio non curato, ita tamen ut altero in casu, si unio fiat minus principalis, beneficium non curatum sit accessorium.

2 項 - 區域正權力人不得以堂域與堂會議院或主教之收入,或修會院,修會員之堂,及其他法人混合,亦不得以堂域與座堂或團體堂之高等位置混合;如座堂或團體堂在堂域以內時,區域正權力人得以該堂域與座堂或團體堂混合,至混合之堂取得該堂域之收入;但應與堂域司祭或補助司祭保留收入之相當部分.

§ 2. Nequeunt vero paroeciam unire cum mensa capitulari vel episcopali, cum monasteriis, ecclesiis religiosorum aut alia persona morali, neque cum dignitatibus et beneficiis ecclesiae cathedralis vel collegiatae; sed possunt eam cum ecclesia cathedrali aut collegiali, quae in territorio paroeciae sita sit, ita unire ut reditus paroeciae cedant in commodum ipsius ecclesiae, relicta parocho vel vicario congrua portione.

3 項 - 區域正權力人非爲永久混合聖祿職,不得爲之.

§ 3. Unio beneficiorum a locorum Ordinariis fieri non potest, nisi in perpetuum.

1424 條 - 混合任何有管理義務或無管理義務之聖祿職,如現在佔有該職務之人因受損害而不願混合時,區域正權力人絕對不得爲之;有保護權人之聖祿職與隨意得授與之聖祿職混合,如非得保護權人之同意,亦不得爲之;不得以一座堂區之聖祿職與其他座堂區之聖祿職混合,雖二座堂區已平等混合並歸一

Can. 1424. - Ordinarii nunquam possunt beneficia quaevis unire sive curata sive non curata, cum detrimento eorum qui eadem actu obtinent, ipsis invitis; neque beneficium iuris patronatus cum beneficio liberae collationis sine patronorum consensu; neque beneficia unius dioecesis cum beneficiis alterius dioecesis, etiamsi ambae dioeceses aeque principaliter unitae ab uno Episcopo regantur; neque beneficia exem-

主教管理之,亦同;不得以特屬或保留於宗座之聖祿職與其他任何聖祿職混合.

pta vel Sedi Apostolicae reservata cum aliis quibuslibet.

1425 條 - 1 項 - 宗座如僅以堂域之財產與修會房舍混合時,修會房舍僅得享有堂域財產之利息,修會長應向區域正權力人推薦該堂域內任用之世俗司祭並應分配收入之相當部分於該司祭.

2 項 - 宗座以堂域之全權利與修會房舍混合時,該堂域即變爲修會之堂域,修會長得指定本修會之司祭管理靈魂;但仍應由區域正權力人承認及任用之,並依第六百三十一條之規定該司祭關於管理靈魂之事務,應屬區域正權力人之管轄,懲戒及視察.

Can. 1425. - § 1. Si a Sede Apostolica paroecia domui religiosae uniatur *ad temporalia tantum* quod attinet, domus religiosa particeps fit solummodo fructuum paroeciae, et Superior religiosus sacerdotem e clero saeculari in eadem instituendum, assignata congrua portione, Ordinario loci praesentare debet.

§ 2. Sin autem *pleno iure,* paroecia fit religiosa et Superior potest sacerdotem e sua religione ad curam animarum exercendam nominare, sed Ordinarii loci est eundem probare et instituere, eiusque iurisdictioni, correctioni et visitationi ipse subesse debet in iis rebus quae ad curam animarum pertinent, ad normam can. 631.

1426 條 - 區域正權力人有第一千四百二十三條第一項所規定之法定理由時,得將世俗堂域聖祿職之地址從一地方遷移於同一堂域內之其他地方,並得單以堂已坍塌而不能恢復爲理由,將堂內所設立之聖祿職連與其堂所結合之權利義務,遷移於其母堂或同一地方或鄰近之其他堂,及以能辦者爲限,應用原名稱建立祭台及旁側之小堂.

Can. 1426. - Propter canonicas causas de quibus in can. 1423, § 1, Ordinarii possunt quoque beneficii saecularis paroecialis sedem de alio in alium eiusdem paroeciae locum transferre; alia autem beneficia, tunc solum cum ecclesia, in qua fundata erant, collapsa sit et restaurari nequeat, possunt in matrices vel alias ecclesias locorum eorundem seu vicinorum, erectis, si fieri possit, altaribus vel sacellis sub iisdem invocationibus, transferre cum omnibus emolumentis et oneribus priori ecclesiae adiunctis.

1427 條 - 1 項 - 區域正權力人有正當法定理由時,雖堂域司祭不願意及未得教民之同意,亦得分析任何堂域以設立永久之輔佐堂域或新堂域或割讓其地域.

Can. 1427. - § 1. Possunt etiam Ordinarii ex iusta et canonica causa paroecias quaslibet, invitis quoque earum rectoribus et sine populi consensu, dividere, vicariam perpetuam vel novam paroeciam erigentes, aut earum territorium dismembrare.

2 項 - 分析或割讓堂域之法定理由,以赴堂域之堂有重大困難或因堂域之信友過多,依第四百七十六條第一項之方法,亦不能順利扶助其靈魂爲限.

§ 2. Causa canonica ut divisio aut dismembratio paroeciae fieri possit, ea tantum est, si aut magna sit difficultas accedendi ad ecclesiam paroecialem, aut nimia sit paroecianorum multitudo, quorum bono spirituali subveniri nequeat ad normam can. 476, § 1.

3 項 - 正權力人分析堂域時,應依第一千五百條之規定,分配基金之適當部分於永久之輔佐堂域或新設立之堂域;如不能由他處取得時,應由以任何方式歸母堂之收入金內分得之;但應與母堂存留足用之收入金.

§ 3. Paroeciam dividens, Ordinarius debet vicariae perpetuae aut paroeciae noviter erectae congruam portionem assignare, servato praescripto can. 1500; quae, nisi aliunde haberi queat, desumi debet ex reditibus ad ecclesiam matricem quoquo modo pertinentibus, dummodo sufficientes reditus eidem matrici ecclesiae remaneant.

4項 - 永久輔佐堂域或新堂域,如由被分析之堂取得基金時,應按正權力人所規定之方式及範圍,向母堂表示尊敬;但禁止正權力人與母堂保留付洗權.

§ 4. Si vicaria perpetua aut nova paroecia dotetur ex reditibus ecclesiae a qua dividitur, debet matrici honorem deferre modo et finibus ab Ordinario praestituendis; qui tamen vetatur baptismalem fontem matrici ipsi reservare.

5項 - 任何修會適法所有之堂域被分析後,永久輔佐堂域或新設立之堂域不爲修會之堂域;有保護權之堂域被分析後,新堂域卽成爲隨意得授與之堂域.

§ 5. Divisa paroecia quae ad aliquam religionem iure spectat, vicaria perpetua aut paroecia noviter erecta non est religiosa; pariter divisa paroecia iuris patronatus, nova paroecia est liberae collationis.

1428 條 - 1項 - 區域正權力人實行混合,遷移,分析,割讓聖祿職時,非以法定方式之文書及諮詢座堂會議院之意見,如有利害關係人時,並諮詢該關係人,尤其堂長之意見後,不得爲之.

Can. 1428. - § 1. Locorum Ordinarii uniones, translationes, divisiones, dismembrationes beneficiorum ne faciant nisi per authenticam scripturam, auditis Capitulo cathedrali et iis, si qui sint, quorum intersit, praesertim rectoribus ecclesiarum.

2項 - 無法定理由而實行混合,遷移,分析,割讓者無效.

§ 2. Unio, translatio, divisio, dismembratio facta sine canonica causa irrita est.

3項 - 對於正權力人之混合,遷移,分析,割讓命令,得向宗座訴願;但不因而停止執行.

§ 3. Adversus decretum Ordinarii unientis, transferentis, dividentis aut dismembrantis beneficia, datur in devolutivo tantum recursus ad Sanctam Sedem.

1429 條 - 1項 - 區域正權力人不得對於任何聖祿職附加担負永久或暫時而於受恩俸人之終身給與恩俸之責任;如於授與聖祿職時,有正當理由並在授與文書內記載者,得附加担負給與暫時卽以受得職務人之終身爲限之恩俸責任;但應與受得聖祿職人存留相當部分.

Can. 1429. - § 1. Beneficiis quibuslibet nequeunt Ordinarii locorum pensiones perpetuas aut temporarias imponere quae ad vitam pensionarii durent, sed possunt, dum beneficium conferunt, ex iusta causa in ipso collationis actu exprimenda, eisdem imponere pensiones temporarias, quae durent ad vitam beneficiarii, salva huic congrua portione.

2項 - 區域正權力人,除爲本堂域之退職堂域司祭或輔佐司祭之利益外,不得對於堂域之聖祿職附加担負給與恩俸之責任;該恩俸不得超過由堂域之收入扣除一切用費及不確定之收入後,所餘收入之三分之一.

§ 2. Beneficiis autem paroecialibus non possunt, nisi in commodum parochi vel vicarii eiusdem paroeciae a munere abeuntis, imponere pensiones, quae tamen ne excedant tertiam partem reditus paroeciae, quibusvis deductis expensis et incertis reditibus.

3項 - 由教宗或其他授與人對於聖祿職所附加担負之恩俸,因受得恩俸人之死亡而停止;受得恩俸人除受有特別准許外,不得轉讓之.

§ 3. Pensiones beneficiis sive a Romano Pontifice sive ab aliis collatoribus impositae, cessant morte pensionarii, qui tamen nequit eas alienare, nisi id expresse concessum sit.

1430 條 - 1 項 - 區域正權力人不得變更有管理義務之聖祿職爲無管理義務者,或修會之聖祿職爲世俗者,及世俗之聖祿職爲修會者.

2 項 - 區域正權力人得變更單純之聖祿職爲有管理義務者;但以與創立人所附加之條件不相牴觸者爲限.

Can. 1430. - § 1. Beneficia curata ab Ordinariis in non curata converti nequeunt, nec beneficia religiosa in saecularia, nec saecularia in religiosa.

§ 2. E contrario possunt beneficia simplicia ab Ordinariis locorum in curata converti, dummodo ne obstent conditiones a fundatore expressae.

第三章
聖祿職之授與

1431 條 - 羅馬教宗得授與全公教會內之聖祿職並得保留於自己授與之.

1432 條 - 1 項 - 樞機大臣於其本衙名堂或助祭堂內,及區域正權力人於其本區域內之聖祿職出缺時,均依法有授與聖祿職之權利.

2 項 - 總代理人除有特別委任外,不得授與聖祿職;座堂會議院之代理人僅得授與依第四百五十五條第二項第三目之規定而出缺之堂域,不得授與其他自由得授與之聖祿職.

3 項 - 正權力人自確知聖祿職出缺之事實起算,六月內未授與聖祿職者,其授與權歸宗座;但有第四百五十八條規定之情形者,不在此限.

1433 條 - 聖祿職之有無繼任權利之輔佐者,均惟宗座始得任用之;但不妨礙第四百七十五條及第四百七十六條之規定.

1434 條 - 於宗座所保留之聖祿職,凡其以下之人不得有效授與之.

1435 條 - 1 項 - 除被保留之一切樞機會議之聖祿職及依第三百九十六條第一項之規定所保留之座堂及團體堂之一切尊位外,惟下列各目之聖祿職爲保留於宗座者,連宗座出缺時在內:

CAPUT III.
De beneficiorum collatione.

Can. 1431. - Ius Romano Pontifici est beneficia in universa Ecclesia conferendi eorumque collationem sibimet reservandi.

Can. 1432. - § 1. Ad collationem beneficiorum vacantium, Cardinalis in proprio titulo vel diaconia et Ordinarius loci in proprio territorio habent intentionem in iure fundatam.

§ 2. Conferre autem beneficia nequit Vicarius Generalis sine speciali mandato; Vicarius autem Capitularis nec paroecias vacantes, nisi ad normam can. 455, § 2, n. 3, neque alia beneficia perpetua liberae collationis.

§ 3. Si Ordinarius intra semestre ab habita certa vacationis notitia beneficium non contulerit, huius collatio devolvitur ad Sedem Apostolicam, salvo praescripto can. 458.

Can. 1433. - Coadiutores in beneficiis cum vel sine futura successione ab una Sede Apostolica constitui possunt, salvo tamen praescripto can. 475, 476.

Can. 1434. - Beneficia Sedi Apostolicae reservata ab inferioribus invalide conferuntur.

Can. 1435. - § 1. Praeter omnia beneficia consistorialia et omnes dignitates ecclesiarum cathedralium et collegiatarum ad normam can. 396, § 1, sunt reservata Sedi Apostolicae, quamquam vacanti, sola beneficia quae infra memorantur:

1目 - 因樞機大臣,教宗之使節,羅馬教廷之聖部,法院,職務之大職員及教宗之侍從,連僅名義侍從在內之死亡,升任,辭職,調遷而出缺之聖祿職,連有管理義務之聖祿職在內;但以出缺時其侍從之資格尚未間斷者爲限;

1° Omnia beneficia, etiam curata, quae vacaverint per obitum, promotionem, renuntiationem vel translationem S. R. E. Cardinalium, Legatorum Romani Pontificis, officialium maiorum Sacrarum Congregationum, Tribunalium et Officiorum Romanae Curiae et Familiarium, etiam honoris tantum, Summi Pontificis tempore vacationis beneficii;

2目 - 在羅馬教府外所創立,而任聖祿職人在羅馬城市內死亡者之聖祿職;

2° Quae, fundata extra Romanam Curiam, vacaverint per beneficiarii obitum in ipsa Urbe;

3目 - 因買賣聖物罪而無效授與之聖祿職;

3° Quae invalide ob simoniae vitium collata fuerint;

4目 - 羅馬教宗自己或用其使臣曾以本目所指定之方式而開始管理之聖祿職,即曾對於聖祿職之選舉宣告無效,或曾禁止有選舉權人實行選舉,或允准辭職,或曾提升,調遷,罷免聖祿職人,或曾分配聖祿職爲收益職務.

4° Denique beneficia quibus Romanus Pontifex per se vel per delegatum manus apposuit his qui sequuntur modis: si electionem ad beneficium irritam declaraverit, vel vetuerit electores ad electionem procedere; si renuntiationem admiserit; si beneficiarium promoverit, transtulerit, beneficio privaverit; si beneficium in commendam dederit.

2項 - 有手酬餉之職務或屬教民,或混合保護權之聖祿職,除有特別規定外,絕對爲非被保留者.

§ 2. At nunquam sunt reservata, nisi id expresse dicatur, beneficia manualia aut iuris patronatus laicalis vel mixti.

3項 - 關於在羅馬城市內所創立之聖祿職之授與,應遵守對於該聖祿職現行之法律.

§ 3. Quod attinet ad collationem beneficiorum quae Romae fundata sint, leges peculiares de eisdem vigentes serventur.

1436 條 - 授與教會聖祿職於不願及不明示承受授與之教士者無效.

Can. 1436. - Beneficium ecclesiasticum clerico invito et provisionem non expresse acceptanti valide conferri nequit.

1437 條 - 任何人均不得授與聖祿職於自己.

Can. 1437. - Nemo potest beneficium sibi ipse conferre.

1438 條 - 凡世俗聖祿職應爲受任人終身授與之;但創設時之規約或不知已適用若干年之習慣,或特別准許之詔勅有其他規定者,不在此限.

Can. 1438. - Omnia beneficia saecularia ad vitam beneficiarii conferenda sunt, nisi aliud ferat vel lex fundationis, vel consuetudo immemorabilis vel peculiare indultum.

1439 條 - 1項 - 凡不能兼任之聖祿職,無論爲正當聖祿職或終身收益聖祿職,依第一百五十六條之規定,任何教士均無承受或存留之能力.

Can. 1439. - § 1. Nullus clericus habilis est ad acceptanda et retinenda sive in titulum sive in commendam perpetuam plura beneficia incompatibilia, ad normam can. 156.

2 項 - 不能兼任之聖祿職,不但爲一職員不能同時履行二聖祿職之一切義務者;並且如二聖祿職中之一足以維持任聖祿職人之適宜生活時亦同.

§ 2. Incompatibilia sunt non solum duo beneficia, quorum onera universa idem beneficiarius per se implere simul nequeat, sed etiam duo beneficia quorum alterutrum ad honestam ipsius sustentationem sufficiat.

1440 條 - 教會之聖祿職除守第一千四百二十九條第一項及第二項之規定外,不得減少而後授與之.

Can. 1440. - Beneficia ecclesiastica sine deminutione conferantur, salvo praescripto can. 1429, §§ 1, 2.

1441 條 - 凡利息之減少,賠償及約定,如由教士於授與時,向授與人,保護人或其他之人應交付之時,因其爲與買賣聖物同類之行爲,一律禁止之.

Can. 1441. - Tamquam simoniacae reprobantur deductiones ex fructibus, compensationes ac solutiones a clerico in actu provisionis faciendae, quae collatori, patrono aliisve cedant.

1442 條 - 應授與世俗聖祿職僅於世俗教士;授與修會聖祿職僅於該聖祿職所隸屬修會之修會員.

Can. 1442. - Beneficia saecularia nonnisi clericis e clero saeculari conferenda sunt; religiosa sodalibus illius religionis, ad quam beneficia pertinent.

1443 條 - 1 項 - 任何人均不得依自己權力或對於有宣信德誓規定之聖祿職,而於未宣誓時,取得之.

Can. 1443. - § 1. Nemo possessionem beneficii sibi collati aut propria auctoritate capiat, aut non emissa fidei professione, si agatur de beneficiis pro quibus haec fidei professio praescripta sit.

2 項 - 關於非極機會議之聖祿職實行引任權,即授任禮,由區域正權力人或其所委託之教士爲之.

§ 2. Si agatur de beneficiis non consistorialibus, missio in possessionem, seu institutio corporalis, ad loci Ordinarium spectat, qui ad id alium ecclesiasticum virum delegare poterit.

1444 條 - 1 項 - 實行任聖祿職之禮節,宜依特別法律所規定或適法習慣所常用之方式爲之;但正權力人因正當理由以書面寬免該方式即禮節,以寬免行爲爲實際取得職務行爲.

Can. 1444. - § 1. Missio in beneficii possessionem fiat secundum modum iure peculiari praescriptum, vel legitima consuetudine receptum, nisi iusta ex causa Ordinarius ab eo modo seu ritu expresse in scriptis dispensaverit; quo in casu haec dispensatio locum tenet captae possessionis.

2 項 - 區域正權力人宜限定應實際取得聖祿職之期間,如無正當障礙而不利用以至逾該期間者,應依第一百八十八條第二目之規定,宣告該職務出缺.

§ 2. Loci Ordinarius praefiniat tempus intra quod possessio beneficii capi debeat; quo inutiliter praeterlapso, nisi iustum obstiterit impedimentum, beneficium vacare declaret ad normam can. 188, n. 2.

1445 條 - 實際取得聖祿職得用代理人爲之;但以代理人受有特別委任者爲限.

Can. 1445. - Possessio beneficii etiam per procuratorem, speciale mandatum habentem, capi potest.

1446 條 - 佔有聖祿職之教士,如證明爲和平及善意之佔有滿三年者,雖其法

Can. 1446. - Si clericus qui beneficium possidet probaverit se in eiusdem beneficii possessione pacifice per integrum triennium fuisse bona fide, etsi forte

律名義有無效之原因,而以無買賣聖物罪之情事者外,依法定時效受得該職務.

1447 條 - 凡主張他人和平佔有之聖祿職確爲出缺者,而請求取得時,應於請求書內敘明佔有人之姓名,佔有之時間及占有人對於該聖祿職絕對無法律名義之特別理由;在該請求訴訟未依法定程序判決確定前,仍不得將該聖祿職授與請求人.

cum titulo invalido, dummodo absit simonia, beneficium ex legitima praescriptione obtinet.

Can. 1447. - Qui beneficium postulat ab alio pacifice possessum, quod certo modo vacare contendat, debet in supplici libello exprimere nomen possessoris, tempus possessionis et causam specialem ex qua constet nullum possessori in eo beneficio ius competere; beneficium autem postulanti conferri non potest, nisi prius causa in petitorio fuerit, ad normam iuris, definita.

第四章
保護權

CAPUT IV.
De iure patronatus.

1448 條 - 稱保護權,謂公教會對於創立大堂或小堂或聖祿職之公教人所允賜,或承受人由創立人適法承受之一切特別權利及義務.

Can. 1448. - Ius patronatus est summa privilegiorum, cum quibusdam oneribus, quae ex Ecclesiae concessione competunt fundatoribus catholicis ecclesiae, cappellae aut beneficii, vel etiam eis qui ab illis causam habent.

1449 條 - 保護權之種類如下:

1 目 - 屬物或屬人保護權,依該權利之附屬於物或直接附屬於人定之;

2 目 - 公教會或教民或混合保護權,依人所享有保護權之根本,爲教會或教民或混合之法律名義定之;

3 目 - 繼承,家屬,族屬或混合保護權,依遺留保護權於繼承人或創立人之同家人或同族人或同時遺留於繼承人及創立人之同家人或同族人定之.

Can. 1449. - Ius patronatus est:

1° *Reale,* vel *personale,* prout alicui rei cohaeret vel directe ad personam spectat;

2° *Ecclesiasticum, laicale, mixtum* prout titulus, quo quis iure patronatus potitur, est ecclesiasticus, vel laicalis, vel mixtus;

3° *Hereditarium, familiae, gentilitium, mixtum,* prout transit ad heredes, vel ad eos qui de familia aut gente sunt fundatoris, vel ad eos qui simul sunt heredes et de familia vel gente fundatoris.

1450 條 - 1 項 - 本法典施行後,不得因任何法律名義而有效設定任何保護權.

2 項 - 區域正權力人得允賜下列各目之事項:

1 目 - 對於建築堂之全部或一部或設定聖祿職之信友,與其捐款多少相當之暫時或永久轉求祈禱;

2 目 - 准許於設立聖祿職時附加條件,即第一次授與該聖祿職,於設立之教士或設立人所指定之教士.

Can. 1450. - § 1. Nullum patronatus ius ullo titulo constitui in posterum valide potest.

§ 2. Loci autem Ordinarius potest:

1° Fidelibus qui ex toto vel ex parte ecclesias exstruxerint vel beneficia fundaverint, spiritualia suffragia, eorum liberalitati proportionata, concedere vel ad tempus vel etiam in perpetuum;

2° Fundationem beneficii admittere ea adiecta conditione, ut beneficium prima vice conferatur clerico fundatori vel alii clerico a fundatore designato.

1451 條 - 1 項 - 區域正權力人應注意勸告保護人,將其享有之保護權或至少推薦權,易爲自己或其同家人受得之轉求祈禱,連永久者在內.

2 項 - 保護人不同意時,其保護權依本章下列各條之規定.

Can. 1451. - § 1. Curent locorum Ordinarii ut patroni, loco iuris patronatus quo fruuntur aut saltem loco iuris praesentandi, spiritualia suffragia etiam perpetua pro se suisve acceptent.

§ 2. Si patroni id noluerint, eorum ius patronatus canonibus qui sequuntur, regatur.

1452 條 - 教民如適法現行選舉或推薦任聖祿職者,連任堂域聖祿職者在內,而選舉由區域正權力人所指定之三教士中一人爲限,始得容許之.

Can. 1452. - Electiones vel praesentationes populares ad beneficia etiam paroecialia, sicubi vigent, tolerari tantum possunt, si populus clericum seligat inter tres ab Ordinario loci designatos.

1453 條 - 1 項 - 不得有效移轉屬人保護權於未領受聖洗人,異教人,裂教人,或公教所禁止之祕密黨員及受宣告或認定爲被棄絕之人.

2 項 - 移轉屬人保護權於他人,必須有正權力人書面之同意,始得爲之;但不妨礙創立時法律及第一千四百七十條第一項第四目之規定.

3 項 - 凡移轉附合於屬物保護權之物件於第一項所指定之人者,停止行使保護權.

Can. 1453. - § 1. Ius patronatus personale transmitti valide nequit ad infideles, publice apostatas, haereticos, schismaticos, adscriptos societatibus secretis ab Ecclesia damnatis, nec ad quoslibet excommunicatos post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam.

§ 2. Ut ad alios ius patronatus personale transmitti valide possit, requiritur consensus Ordinarii in scriptis datus, salvis legibus fundationis itemque praescripto can. 1470, § 1, n. 4.

§ 3. Si res, cui ius patronatus reale cohaeret, ad aliquam personam de qua in § 1 transeat, ius patronatus suspensum manet.

1454 條 - 非以公證文書或其他法定證據證明其保護權者,不得承認之.

Can. 1454. - Nullum ius patronatus admittatur, nisi authenticis documentis aut aliis legitimis probationibus evincatur.

1455 條 - 保護人之特別權利如下:

1 目 - 爲出缺之堂或聖祿職推薦教士;

2 目 - 除實行義務及相當贍養任聖祿職人所需之費用外,如保護人非因其自己之罪過成爲貧窮之人,而堂或聖祿職之收入尙有餘時,爲合情理起見,保護人所餘之收入內受得生活費;保護人曾爲堂之利益拋棄保護權或創立時救濟保護人之困乏所與保留之補助金現已不足時,亦同;

3 目 - 依地方之適法習慣,在本保護權之堂內本族或本家之徽誌,於結

Can. 1455. - Privilegia patronorum sunt:

1° Praesentandi clericum ad ecclesiam vacantem vel beneficium vacans;

2° Salva exsecutione onerum et honesta beneficiarii sustentatione, alimenta ex aequitate obtinendi ex ecclesiae vel beneficii reditibus, si qui supersint, quoties patronus ad inopiam nulla sua culpa redactus fuerit, etiamsi ipse iuri patronatus renuntiaverit in commodum Ecclesiae, vel pensio in limine fundationis ipsi patrono fuerit reservata, quae ad sublevandam eius inopiam non sufficiat;

3° Habendi, si ita ferant legitimae locorum consuetudines, in sui patronatus ecclesia stemma gentis

隊遊行或行相似之聖禮時,在其他教民前行走,在堂內之司祭處外,無華蓋佔有較尊敬之座位.

vel familiae, praecedentiam ante ceteros laicos in processionibus vel similibus functionibus, digniorem sedem in ecclesia, sed extra presbyterium et sine baldachino.

1456 條 - 妻自己得實行保護權;成年人之保護權,由其父母或監護人實行之;父母或監護人爲非公教者時,暫時停止保護權.

Can. 1456. - Uxor per seipsam ius patronatus exercet, minores per parentes aut per tutores; quod si parentes vel tutores acatholici sint, ius patronatus interim suspensum manet.

1457 條 - 有教會或教民或混合保護權者,除有正當障礙外,其實行推薦至少於四月內,自保護人接收有授與權人,關於聖祿職出缺通知之日及如授與聖祿職須經一定方法之試驗者,自接收被考試合格司祭之名單之日起算應爲之;但創立時法律或適法習慣規定較短之期間者依其規定.

Can. 1457. - Praesentatio, nullo iusto obstante impedimento, sive agatur de patronatu laicali sive de ecclesiastico et mixto, fieri debet, nisi brevius tempus lege fundationis vel legitima consuetudine praescriptum fuerit, saltem intra quatuor menses a die quo is, cui ius est instituendi, patronum certiorem fecerit de vacatione beneficii et de sacerdotibus qui in concursu fuerunt probati, si agatur de beneficio quod per concursum conferri debet.

1458 條 - 1 項 - 如於規定之期間內未實行推薦時,堂或聖祿職以該一次爲限,成爲隨意得授與者.

Can. 1458. - § 1. Si intra praescriptum tempus praesentatio facta non fuerit, ecclesia vel beneficium pro eo casu fit liberae collationis.

2 項 - 如正權力人與保護人間或數保護人相互間關於推薦權或被推薦之人相互間發生關於優先權利之爭議而不能於有益之期間內完結時,在該爭議終結前,應停止授與,於必要時,正權力人並應指定代治司祭管理出缺之堂或聖祿職.

§ 2. Si vero lis, quae intra utile tempus dirimi nequeat, exoriatur sive circa ius praesentandi inter Ordinarium et patronum vel inter ipsos patronos, sive circa ius praelationis inter ipsos praesentatos, suspendatur collatio usque ad finem controversiae, et interim, si opus sit, oeconomum ecclesiae vel beneficio vacanti Ordinarius praeficiat.

1459 條 - 1 項 - 數保護人各有單獨推薦權時,自己得爲自己繼承人約定輪流實行推薦權.

Can. 1459. - § 1. Si plures singulares personae sint patroni, possunt tum pro se tum pro suis successoribus de alternis praesentationibus inter se convenire.

2 項 - 前項約定必須有正權力人之書面同意,始生效力;已經同意後,如各保護人不願時,正權力人及其後任不得撤回之.

§ 2. Ut autem haec conventio sit valida, accedat oportet Ordinarii consensus in scriptis datus, qui tamen semel praestitus nequit valide ab eodem Ordinario vel eius successoribus, patronis invitis, revocari.

1460 條 - 1 項 - 合議實行保護權時,依第一百零一條第一項之規定,以得較多數票者視爲被推薦人;如實行二次投票無結果時,其第三次投票凡得比他人票數較多而互相票同數者,均視爲被推薦人.

Can. 1460. - § 1. Si ius patronatus collegialiter exerceatur, ille praesentatus habeatur, qui maiorem suffragiorum numerum retulerit, ad normam can. 101, § 1; quod si, duobus scrutiniis sine effectu institutis, in tertio scrutinio plures maiorem prae ceteris, sed aequalem inter se suffragiorum numerum habuerint, ii omnes praesentati censeantur.

2項 - 各有單獨推薦權之數保護人未約定輪流實行推薦時,以得至少比他人票數較多之票者,視爲被推薦人;數人所得票數相同而比他人票數較多時,均視爲被推薦人.

3項 - 凡一人因數法律名義而享有保護權者,享有與法律名義數目相同之投票權數.

4項 - 凡保護人於其所推薦者被承認以前,得該期間內之同一時或繼續時推薦一人或數人;但不廢除前所推薦之人爲限.

§ 2. Si ius patronatus penes singulares personas sit, quae inter se de alternis praesentationibus non convenerint, ille praesentatus habeatur, qui maiorem saltem relative suffragiorum numerum retulerit; et si plures eundem, maiorem quam ceteri, suffragiorum numerum habuerint, omnes censeantur praesentati.

§ 3. Qui ex diversis titulis ius patronatus obtinet, tot habet in praesentatione suffragia, quot titulos.

§ 4. Quilibet patronus, antequam praesentatio acceptetur, non unum tantum, sed plures praesentare potest, tum una simul tum etiam successive, intra tempus tamen praescriptum, modo illos ne excludat quos prius praesentavit.

1461 條 - 任何人均不得推薦自己,亦不得附合於其他保護人以滿足自己被推薦之必要票數.

Can. 1461. - Nemo potest praesentare seipsum neque aliis patronis accedere ut suffragiorum numerum ad praesentationem necessarium pro se compleat.

1462 條 - 如授與堂或聖祿職須經一定方法試驗者,保護人連教民之保護人在內,僅得推薦適法被試驗合格之教士.

Can. 1462. - Si ecclesiae vel beneficio provideri debeat per concursum, patronus, etiam laicus, non potest praesentare nisi clericum legitime ex concursu probatum.

1463 條 - 被推薦之人應爲適當者,即於被推薦或至少被承諾日,應有普通或特別或創立時法律所規定之必要資格.

Can. 1463. - Persona praesentata debet esse idonea, idest, ipso praesentationis vel saltem acceptationis die, qualitatibus omnibus praedita, quae iure seu communi seu peculiari vel lege fundationis requiruntur.

1464 條 - 1項 - 實行推薦應向對於被推薦人之資格有審斷權力之區域正權力人爲之.

Can. 1464. - § 1. Praesentatio fieri debet loci Ordinario, cuius est indicare utrum idonea sit persona praesentata.

2項 - 正權力人爲實行前項斷定,應依第一百四十九條之規定,對於被推薦人謹愼調查及請求適宜之報告,於必要時連祕密報告在內.

§ 2. Ordinarius ad suum formandum iudicium, debet ad normam can. 149 de persona praesentata diligenter inquirere et opportunas notitias, etiam secretas, si opus fuerit, assumere.

3項 - 正權力人無將不承諾被推薦人之理由,通知保護人之義務.

§ 3. Ordinarius non cogitur patrono patefacere rationes cur personam praesentatam admittere non possit.

1465 條 - 1項 - 如查知被推薦人之資格不適當時,保護人除因自己之過失未逾得爲推薦之有益期間,於第一千四百五十七條所規定之期間內,得再推薦他人;如查知此次被推薦者仍不適當時,聖祿職以該一次爲限,成爲自由授與者;但保護人或被推薦人如自宣示不承諾

Can. 1465. - § 1. Si praesentatus non idoneus fuerit repertus, patronus, dummodo tempus utile ad praesentandum sua negligentia lapsum ne sit, potest alium intra tempus de quo in can. 1457 praesentare; sed si ne hic quidem idoneus repertus fuerit, ecclesia vel beneficium pro eo casu fit liberae collationis, nisi patronus vel praesentatus intra decem dies

之日起算十日內,對於正權力人之斷定向宗座提起訴願者,於該案件於宗座繫屬中以至爭論終結前,應停止授與;正權力人如認爲必要時,應暫行委託代治司祭管理該出缺之堂或聖祿職.

2項 - 含有買賣聖物罪之推薦,依法當然無效,如曾行引任禮者,其引任禮亦因而無效.

a significatione recusationis recursum a iudicio Ordinarii ad Sedem Apostolicam interposuerit; quo pendente, suspendatur collatio usque ad finem controversiae et interim, si opus sit, oeconomum ecclesiae vel beneficio vacanti Ordinarius praeficiat.

§ 2. Praesentatio labe simoniaca infecta, est ipso iure irrita, et etiam institutionem forte subsecutam irritam reddit.

1466 條 - 1項 - 適法被推薦者被查明爲適當而承認推薦後,享有被引任之權利.

Can. 1466. - § 1. Legitime praesentatus, et idoneus repertus, acceptata praesentatione, ius habet ad canonicam institutionem.

2項 - 實行適法引任,惟區域正權力人始得爲之;總代理人,如無特別委任,不得爲之.

§ 2. Ius concedendi canonicam institutionem proprium est Ordinarii loci, non autem Vicarii Generalis sine mandato speciali.

3項 - 被推薦者爲數人而均適當時,區域正權力人應憑良心選擇認爲較適當者一人.

§ 3. Si plures et omnes idonei praesentati sint, Ordinarius eligit quem magis idoneum in Domino iudicaverit.

1467 條 - 聖祿職,連無管理權之聖祿職在內之引任禮,如無正當阻礙,應自推薦時起算二月內實行之.

Can. 1467. - Institutio canonica pro quolibet beneficio etiam non curato dari debet, nullo iusto obstante impedimento, intra duos menses ex quo praesentatio facta sit.

1468 條 - 被推薦者於適法引任前拋棄其權利或死亡時,保護人得再實行推薦權.

Can. 1468. - Si praesentatus ante canonicam institutionem renuntiaverit vel mortuus fuerit, patronus rursus ius praesentandi habet.

1469 條 - 1項 - 保護人担負下列各目之責任卽義務:

Can. 1469. - § 1. Onera seu officia patronorum sunt:

1目 - 發現浪費堂或聖祿職之財產時,報告區域正權力人;但自己不得干涉該財產之管理;

1° Ordinarium loci monere, si bona ecclesiae seu beneficii dilapidari viderint, quin tamen se immisceant administrationi eorundem bonorum;

2目 - 因創立堂之法律名義而取得保護權者,重修坍塌之堂或爲按正權力人之意見認爲必要之修理;但依第一千一百八十六條之規定,由他人担負重修或修理之義務者,不在此限;

2° Aedificare denuo ecclesiam collapsam aut reparationes, iudicio Ordinarii, necessarias in eadem facere, si ex titulo aedificationis ius patronatus habeant, et nisi onus aedificandae denuo vel reparandae ecclesiae aliis incumbat ad normam can 1186;

3目 - 因捐基金之法律名義而取得保護權者,如堂或聖祿職之收入減少,至不能實行恭敬天主之禮或授與聖祿職時,補充其收入.

3° Supplere reditus, si ex titulo dotationis ius patronatus proveniat, cum ecclesiae vel beneficii reditus ita defecerint, ut nequeat amplius vel cultus decenter in ecclesia exerceri, vel beneficium conferri.

2項 - 於前項第二目及第三目所規定堂之坍塌或必要之修理或收入減少時,保護權暫時停止.

§ 2. Si ecclesia collapsa fuerit vel necessariis indigeat reparationibus, aut si reditus defecerint ad normam § 1, nn. 2,3, ius patronatus interim quiescit.

3項 - 正權力人限定重修或修理堂或補充收入之期間,並宣告如違其限定而保護權當然消滅時,如保護人在期間內爲之者,其保護權回復;否則依法律之效力,無須任何宣告而保護權卽消滅.

§ 3. Si patronus, intra tempus ab Ordinario sub poena cessationis patronatus praefiniendum, ecclesiam denuo aedificaverit vel restauraverit aut reditus auxerit, ius patronatus revigescit; secus ipso iure et sine ulla declaratione cessat.

1470 條 - 1項 - 保護權,除依第一千四百六十九條第三項之規定消滅外,如有下列各目情形之一者,亦消滅之:

Can. 1470. - § 1. Praeter casum de quo in can. 1469, § 3, ius patronatus exstinguitur:

1目 - 保護人拋棄其權利時,卽得拋棄其全部或一部;但有共有保護權人者,絕對不得妨害其他共有人之權利;

1° Si patronus iuri suo renuntiverit; eius tamen renuntiatio ex integro fieri potest aut ex parte; nunquam vero potest aliis compatronis, si qui sint, damnum afferre;

2目 - 宗座撤回保護權或永久廢止堂或聖祿職時;

2° Si Sancta Sedes ius patronatus revocaverit aut ipsam ecclesiam vel beneficium perpetuo suppresserit;

3目 - 保護權因法定時效而消滅時;

3° Si contra ius patronatus legitime praescriptum fuerit;

4目 - 附帶保護權之物件消滅,或依創立時之法律將保護權保留於一家,一族或一系,而家,族,系死絕時;在第二情形內保護權不得爲被繼承之標的物,而正權力人亦不得有效准許將保護權贈與他人;

4° Si res, cui ius patronatus inhaeret, pereat, aut exstinguatur familia, gens, linea cui secundum tabulas fundationis reservatur; quo in altero casu nec ius patronatus hereditarium evadit, nec Ordinarius valide permittere poterit donationem iuris patronatus alii fieri;

5目 - 以得保護人之同意爲限,將堂或聖祿職與自由授與之堂或聖祿職合併或將堂改爲選舉或修會之堂時;

5° Si, consentiente patrono, ecclesia vel beneficium uniatur alii liberae collationis, aut ecclesia fiat electiva vel regularis;

6目 - 保護人因犯買賣聖物罪而冒將保護權移轉於他人,或陷於背教,異教,裂教或不義佔有或存留聖祿職或堂之財產或權利,或自己或用他人殺堂長或在堂內有職務之其他教士或任聖祿職人或斷其身體之一部時.

6° Si patronus ius patronatus simoniace in alium transferre attentaverit; si lapsus fuerit in apostasiam, haeresim aut schisma; si bona ac iura ecclesiae vel beneficii iniuste usurpaverit aut detineat; si rectorem vel alium clericus ecclesiae servitio addictum aut beneficiarium per se vel per alios occiderit vel mutilaverit.

2項 - 犯前項第六目所指定之罪者,惟犯罪之保護人因而喪失其保護權,犯同目末後所指定之罪者,其繼承人亦因而喪失其保護權.

§ 2. Propter crimina de quibus in § 1, n. 6, ius patronatus amittit solus patronus reus, et, ob delictum postremo memoratum, eius quoque heredes.

3 項 - 犯第一項第六目之罪之保護人,以必須有認定之表示,卽足視爲已喪失保護者.

4 項 - 因懲治罰或法律上之破廉恥而被懲戒之人,自宣告或認定時起,至懲治罰或破廉恥之執行完畢時止,不得行使保護權及使用其特別權利.

1471 條 - 宗座在盟約內外對於出缺之堂或聖祿職頒賜推薦權於任何人時,不因而發生保護權,並應依勅准之內容,從狹義解釋推薦特別權利.

§ 3. Ut ex delictis enumeratis in § 1, n. 6, patroni censeantur ius patronatus amisisse, requiritur et sufficit sententia declaratoria.

§ 4. Censura aut infamia iuris innodati post sententiam condemnatoriam vel declaratoriam, usque dum censura vel infamia perdurant, nequeunt ius patronatus exercere eiusque privilegiis uti.

Can. 1471. - Si cui Sedes Apostolica sive in concordatis sive extra concordata indultum concesserit praesentandi ad ecclesiam vacantem vel ad beneficium vacans, non inde ius patronatus oritur, et privilegium praesentationis strictam interpretationem pati oportet ex tenore indulti.

第 五 章
任聖祿職人之權利義務

CAPUT V.
De iuribus et obligationibus beneficiariorum.

1472 條 - 凡任聖祿職人自適法取得聖祿職後,享有與該聖祿職所結合之一切現世及神權利.

Can. 1472. - Quilibet beneficiarius, capta legitime beneficii possessione, omnibus iuribus fruitur tam temporalibus quam spiritualibus, quae beneficio adnexa sint.

1473 條 - 凡任聖祿職人雖有聖祿職以外之其他財產,仍得因自己適當生活之必要而使用聖祿職之利息;但除第二百三十九條第一項第一十九目之規定外,應以所餘之利息爲周濟貧乏或辦慈善事業之用.

Can. 1473. - Etsi beneficiarius alia bona non beneficialia habeat, libere uti frui potest fructibus beneficialibus qui ad eius honestam sustentationem sint necessarii; obligatione autem tenetur impendendi superfluos pro pauperibus aut piis causis, salvo praescripto can. 239, § 1, n. 19.

1474 條 - 爲取得聖祿職而有領受一定等級之神品之必要時,欲任聖祿職人須於授與聖祿職以前領受該神品.

Can. 1474. - Si ad beneficium obtinendum susceptio alicuius ordinis requiratur, beneficiarius talem ordinem ante beneficii collationem iam receperit oportet.

1475 條 - 1 項 - 任聖祿職人應忠誠盡與聖祿職所結合之特別義務,並逐日念法定小時經.

2 項 - 無適法障礙而不盡念小時經之義務者,依其未念部分之比例不得取得利息之所有權,並應將該利息交付於堂財團,或本堂區之修道院或貧乏者.

Can. 1475. - § 1. Beneficiarius tenetur peculiaria onera beneficio adnexa fideliter adimplere et praeterea canonicas horas quotidie recitare.

§ 2. Si, nullo legitimo detentus impedimento, obligationi recitandi horas canonicas non satisfecerit, fructus pro rata omissionis non facit suos, eosque fabricae ecclesiae aut Seminario dioecesano tradat vel in pauperes eroget.

1476 條 - 1 項 - 凡任聖祿職人爲聖祿職之財產管理人,故應依法管理與聖祿職有關係之財產.

Can. 1476. - § 1. Beneficiarius bona ad suum beneficium pertinentia, ut beneficii curator, administrare debet, ad normam iuris.

2項 - 任聖祿職人因疏忽或犯其他罪過致聖祿職受損害時,應賠償之,區域正權力人並應強制其賠償;如爲堂域司祭時,依第二千一百四十七條以下各條之規定得罷免之.

§ 2. Si negligens aliove modo in culpa fuerit, damna resarcire beneficio debet, atque ad ea compensanda ab Ordinario loci compellendus est; et, si sit parochus, a paroecia amoveri poterit ad normam can. 2147 seqq.

1477條 - 1項 - 關於聖祿職財產之管理及利息之收取所需之通常費用,任聖祿職人應担負之.

Can. 1477. - § 1. Sumptus ordinario modo connexi cum bonorum beneficialium administratione et fructuum perceptione, a beneficiario ferendi sunt.

2項 - 關係聖祿職之房舍之非常修理費用,有修理聖祿職之堂之義務人應担負之;但創立時之文書或法定約定或適法習慣有其他規定者,不在此限.

§ 2. Impensae pro extraordinariis domus beneficialis reparationibus, ab iis ferendae sunt quibus onus reficiendi beneficialem ecclesiam incumbit, nisi fundationis tabulae aut legitimae conventiones et consuetudines aliud caveant.

3項 - 由任聖祿職人所担負之較小修理,任聖祿職人應迅速辦理之,以免發生較大修理情形之必要.

§ 3. Minores reparationes quae ipsi incumbunt, beneficiarius quamprimum perficiat, ne maiorum necessitas enascatur.

1478條 - 區域正權力人對於聖祿職之財產之保存及適法管理,有監督之義務,亦得委託總司祭爲之.

Can. 1478. - Ordinarius loci obligatione tenetur advigilandi eitiam per vicarios foraneos ut beneficialia bona conserventur et rite administrentur.

1479條 - 關於聖祿職財產之租賃,如無區域正權力人之准許,禁止豫支超過六月之租金;有非常情形時,區域正權力人宜用訓令豫防任聖祿職人之後任,或善舉會因該租賃關係受損害.

Can. 1479. - In locatione bonorum beneficialium anticipatae solutiones ultra semestre prohibentur sine licentia Ordinarii loci, qui in casibus extraordinariis congruis praescriptionibus caveat ne talis locatio in damnum vergat loci pii aut successorum in beneficio.

1480條 - 一年之收入,卽總計本年之一切利息及義務,應依後任及前任每人盡聖祿職之時間比例,分配於後任及前任,或前任已死亡時,其繼承人;但依適法習慣或合法准許之特別規則通行之其他公義調和辦法者,不在此限.

Can. 1480. - Annui reditus beneficii inter successorem et antecessorem eiusve heredes, in casu obitus, pro rata temporis quo beneficio uterque deservierit, distribuantur, omnibus proventibus et oneribus currentis anni computatis, nisi legitima consuetudo aut peculiaria statuta rite approbata alium iustae compositionis modum induxerint.

1481條 - 出缺聖祿職之利息,於扣除各種用費及遵守第四百七十二條第一目之規定後,其餘之利息應以二分之一歸入職務之基金,卽總財產團,二分之一歸入堂財產卽聖金庫;但依適法習慣應以一切利息爲座堂區公益之用時,依其習慣.

Can. 1481. - Deductis cuiuslibet generis expensis et salvo praescripto can. 472, n. 1, fructus beneficii vacantis pro altera dimidia parte accrescunt doti beneficii vel massae communi, pro altera cedunt fabricae ecclesiae seu sacrario, salva legitima consuetudine qua fructus omnes in bonum commune dioeceseos erogentur.

1482 條 - 凡於所謂半「亞納大」卽以半年之收入爲貢稅之規則,現尙有效之地方,均應存留之;並應遵守各地域內關於該「亞納大」現尙有效之特別規則及善良習慣.

Can. 1482. - Quod ad mediam annatam, quam vocant, attinet, ea, ubi viget, retineatur, et peculiaria statuta ac laudabiles consuetudines in unaquaque regione circa eam vigentes serventur.

1483 條 - 1 項 - 主教座之財產應由主教謹愼管理之.

2 項 - 應用主教之收入而保存主教房舍之完美狀態及於必要時重修或修理之;但他人因特別法律名義應担負者,不在此限.

3 項 - 主教應注意作成詳細財產註册及向後任完全而穩妥移轉一切器具及與主教房舍所配合之物件,並歸主教財產團所有之不動產.

Can. 1483. - § 1. Bona mensae episcopalis ab Episcopo diligenter administrentur.

§ 2. Domus episcopalis sarta tectaque conservetur et, si opus sit, restauretur et reparetur impensis eiusdem mensae, quoties huiusmodi onera ex peculiari titulo aliis non incumbant.

§ 3. Curent quoque Episcopi ut, accurato inventario confecto, utensilia omnia vel bona mobilia domui episcopali forte addicta atque in mensae dominio constituta, ad successorem ex toto secureque transmittantur.

第六章
聖祿職之退職及調換

CAPUT VI.
De dimissione et permutatione beneficiorum.

1484 條 - 區域正權力人,除確認高級神品之教士有其他之適當生活必要費用,不妨礙第五百八十四條之規定外,不得准許其退聖祿職.

Can. 1484. - Ordinarius ne admittat dimissionem beneficii a clerico in maioribus ordinibus constituto factam, nisi constet eum necessaria ad honestam sustentationem aliunde habere, et firmo praescripto can. 584.

1485 條 - 教士退其領受神品之名義之聖祿職者無效;但說明該名義爲其領受神品之名義,並經正權力人允許爲該名義,調換一神品之其他法定名義者,不在此限.

Can. 1485. Dimissio beneficii, cuius titulo clericus ordinatus fuit irrita est, nisi expressa mentio fiat clericum illius titulo promotum fuisse, eidemque, de consensu Ordinarii, alium legitimum ordinationis titulum substituisse.

1486 條 - 正權力人,除於聖祿職有爭執時,而爭執之一方爲他方之利益退聖祿職外,不得准許爲他人之利益或附加對於聖祿職之授與或收入之使用有關係之條件而退聖祿職.

Can. 1486. Dimissionem beneficiorum in commodum aliorum vel sub aliqua conditione, quae ipsam beneficii provisionem aut redituum erogationem attingat, Ordinarius admittere nequit, nisi in casu quo beneficium sit litigiosum et dimissio fiat ab alterutro ex litigantibus in commodum alterius.

1487 條 - 1 項 - 二聖祿職之調換,非因公教會之必要或利益或有正當理由,並不因而損害他人,而得正權力人之同意,及關於有保護權之聖祿職,得保護人之同意者,不生效力;其座堂會議院之代

Can. 1487. - § 1. Permutatio duorum beneficiorum ficri valide nequit, nisi propter Ecclesiae necessitatem vel utilitatem aliave iusta de causa, sine aliorum detrimento, de consensu patroni, si agatur de beneficio iuris patronatus, et Ordinarii loci, non autem Vicarii

理人及無特別委任之總代理人均無同意權,並應守第一百八十六條之規定.

2項 - 正權力人應於一月內爲同意或拒意之表示;自正權力人同意時起,而調換始生效力.

3項 - 如聖祿職之一方或雙方爲宗座保留者時,正權力人不得准許調換之.

1488條 - 1項 - 調換之聖祿職不同等時,不得因而保留利息或支付貨幣或給付有價值之任何物件,以賠償之.

2項 - 二以上之任聖祿職人間不得實行調換.

Generalis sine peculiari mandato, nec Vicarii Capitularis, et servato praescripto can. 186.

§ 2. Ordinarius intra mensem consensum praestet vel deneget; et permutatio valet a momento consensus ab Ordinario praestiti.

§ 3. Beneficiorum permutatio admitti nequit ab Ordinario, si utrumque aut alterutrum beneficium sit Sedi Apostolicae reservatum.

Can. 1488. - § 1. Si beneficia permutanda inaequalia sint, nequeunt compensari reservatione fructuum aut praestatione pecuniae seu cuiusque rei pretio aestimabilis.

§ 2. Permutatio fieri nequit inter plures quam duos beneficiarios.

第二十六題
教會之其他無團體機關

1489條 - 1項 - 醫院,孤兒院及其他以實行宗教或神形愛德之行爲爲目的之機關,區域正權力人得設立之,並得以其文書設定之爲公教會之法人.

2項 - 區域正權力人對於前項機關之目的認爲確有益者,並有一定之基本金,酌量情形確足爲達其目的之用,或按明智意見預認爲將來足用者,始得許可之.

3項 - 前二項機關之財產依創立時之規則,由各機關之本管理人管理之;其担負之義務與享有之權利,與公教會之其他財產管理人同.

1490條 - 1項 - 慈善創立人應於創立書內詳細記載機關之組織,目的,基金管理及領導之方法,收入之用法,並機關解散時財產之繼承.

2項 - 前項文書應作成原本二件,一件置存於機關之檔案室內,一件置存於主教府之檔案室內.

TITULUS XXVI.
De aliis institutis ecclesiasticis non collegialibus.

Can. 1489. - § 1. Hospitalia, orphanotrophia aliaque similia instituta, ad opera religionis vel caritatis sive spiritualis sive temporalis destinata, possunt ab Ordinario loci erigi et per eius decretum persona iuridica in Ecclesia constitui.

§ 2. Loci Ordinarius haec instituta ne approbet, nisi finis fundationis utilis reapse sit, et talis constituta fuerit dos, quae, omnibus perpensis, sufficiat vel sufficiens fore prudenter praevideatur ad illum assequendum.

§ 3. Horum institutorum administrare bona sui cuiusque rectoris est, secundum normas tabulae fundationis; hic vero iisdem obligationibus tenetur, iisdemque iuribus fruitur, quibus administratores aliorum bonorum ecclesiasticorum.

Can. 1490. - § 1. In tabulis fundationis pius fundator accurate describat totam instituti constitutionem, finem, dotationem, administrationem et regimen, usum reddituum et successionem in bona, casu exstinctionis ipsius instituti.

§ 2. Huiusmodi tabulae duplici exemplari conficiendae sunt, quorum alterum in archivo instituti, alterum in archivo Curiae reponatur.

1491 條・1項・區域正權力人有權並應視察本題所規定及其他同類之一切機關,連曾經設定爲法人及無論何種特屬之機關在內.

2項・前項機關,雖未成爲法人而已託付於修會院時,該修會院如爲座堂區法令者,完全屬區域正權力人之管轄;如爲宗座法令者,關於教授道理,改良風俗,恭敬天主,授與聖事各事項屬主教之監督.

1492 條・1項・慈善機關雖因創立或時效或宗座之特別權利,享有特屬權,不屬正權力人管轄及視察,而正權力人仍有清算賬目之要求權,廢除凡與此相牴觸之習慣.

2項・創立人如願財產管理人對於區域正權力人不負清算賬目之義務時,不得接收該機關.

1493 條・區域正權力人應監督完全執行信友於創立文書內所表示之慈善意思.

1494 條・本題所規定之機關,如無宗座之准許不得解散,混合,或因與創立之意思不相合之使用而變更之;但創立之文書另有規定者,不在此限.

第六款 教會之時物

1495 條・1項・公教會及宗座爲達其本目的,有天賦權利自由及不屬國政府之管轄,而有取得,存留及管理財產權.

2項・各堂及由公教會之主管官署所設立之其他法人,依聖法律之規定,均有取得,存留及管理財產權.

Can. 1491. - § 1. Loci Ordinarius omnia huiusmodi instituta, etiam in personam moralem erecta et quovis modo exempta, visitare potest et debet.

§ 2. Imo licet in personam moralem non sint erecta et domui religiosae concredita, si quidem agatur de domo religiosa iuris dioecesani, iurisdictioni Ordinarii loci penitus subduntur; si de domo religiosa iuris pontificii, episcopali vigilantiae subsunt quod spectat ad religionis magisteria, honestatem morum, exercitationes pietatis, sacrorum administrationem.

Can. 1492. - § 1. Etiamsi fundatione, praescriptione aut privilegio apostolico pium institutum a iurisdictione et visitatione Ordinarii loci exemptum fuerit, ius tamen Ordinario est redditionem rationum exigendi, reprobata contraria consuetudine.

§ 2. Si fundator velit administratores non teneri rationem Ordinario loci reddere, fundatio ne acceptetur.

Can. 1493. - Ordinarius loci advigilet ut piae fidelium voluntates, in horum institutorum fundatione expressae, plene serventur.

Can. 1494. - Sine venia Sedis Apostolicae haec instituta supprimi, uniri, vel in usus a fundatione alienos converti nequeunt, nisi in tabulis fundationis aliud caveatur.

PARS SEXTA
DE BONIS ECCLESIAE TEMPORALIBUS

Can. 1495. - § 1. Ecclesia catholica et Apostolica Sedes nativum ius habent libere et independenter a civili potestate acquirendi, retinendi et administrandi bona temporalia ad fines sibi proprios prosequendos.

§ 2. Etiam ecclesiis singularibus aliisque personis moralibus quae ab ecclesiastica auctoritate in iuridicam personam erectae sint, ius est, ad normam sacrorum canonum, bona temporalia acquirendi, retinendi et administrandi.

1496 條 - 公教會得向信友要求,凡爲恭敬天主及教士並其他所任用之人之相當生活,或其他本目的之必要事項,不受國政府之干涉.

1497 條 - 1 項 - 稱公教會之財產,謂公教會之全體及宗座或公教內之其他法人所有之時物,卽有體物之動產,不動產或無體物.

2 項 - 稱聖物,謂因祝聖或降福而奉獻以恭敬天主之物件;稱貴重物,謂凡因藝術或歷史或品質而足珍寶之物品.

1498 條 - 以下條文所稱公教會,不但指公教會之全體或宗座,而且指公教會內之任何法人;但因意思之聯絡或物件之性質而顯有其他意義者,不在此限.

第二十七題
教會財產之取得

1499 條 - 1 項 - 公教會得用任何公義方法取得時物,與其他之人得用任何公義方法,而取得時物者同.

2 項 - 財產之所有權,歸適法取得該財產之法人;但屬宗座之最高權力之管轄範圍.

1500 條 - 分割公教會法人之地域後,及分割一部分附合於其他法人或另設立一法人時,公教會之有分割權之主管官署,應按比例及公平方法分割全地域之利益所有之公共產業,並爲全地域之利益所担負之債務;但不得妨礙慈善創立人,卽施主之意思及已經適法取得之權利並治理該法人之特別法律.

1501 條 - 公教會之法人解散後,其財產歸直接較高之公教會法人承受之;但永不得妨礙慈善創立人卽施主之意思及適法既得權利,並治理該法人之特別法律.

Can. 1496. - Ecclesiae ius quoque est, independens a civili potestate, exigendi a fidelibus quae ad cultum divinum, ad honestam clericorum aliorumque ministrorum sustentationem et ad reliquos fines sibi proprios sint necessaria.

Can. 1497. - § 1. Bona temporalia, sive corporalia, tum immobilia tum mobilia, sive incorporalia, quae vel ad Ecclesiam universam et ad Apostolicam Sedem vel ad aliam in Ecclesia personam moralem pertineant, sunt *bona ecclesiastica.*

§ 2. Dicuntur *sacra,* quae consecratione vel benedictione ad divinum cultum destinata sunt; *pretiosa,* quibus notabilis valor sit, artis vel historiae vel materiae causa.

Can. 1498. - In canonibus qui sequuntur, nomine Ecclesiae significatur non solum Ecclesia universa aut Sedes Apostolica, sed etiam quaelibet persona moralis in Ecclesia, nisi ex contextu sermonis vel ex natura rei aliud appareat.

TITULUS XXVII.
De bonis ecclesiasticis acquirendis.

Can. 1499. - § 1. Ecclesia acquirere bona temporalia potest omnibus iustis modis iuris sive naturalis sive positivi quibus id aliis licet.

§ 2 Dominium bonorum, sub suprema auctoritate Sedis Apostolicae, ad eam pertinet moralem personam, quae eadem bona legitime acquisiverit.

Can. 1500. - Diviso territorio personae moralis ecclesiasticae ita ut vel illius pars alii personae morali uniatur, vel distincta persona moralis pro parte dismembrata erigatur, etiam bona communia quae in commodum totius territorii erant destinata, et aes alienum quod pro toto territorio contractum fuerat, ab auctoritate ecclesiastica, cui divisio competat, cum debita proportione ex bono et aequo dividi debent, salvis piorum fundatorum seu oblatorum voluntatibus, iuribus legitime quaesitis, ac legibus peculiaribus, quibus persona moralis regatur.

Can. 1501. - Exstincta persona morali ecclesiastica, eius bona fiunt personae moralis ecclesiasticae immediate superioris, salvis semper fundatorum seu oblatorum voluntatibus, iuribus legitime quaesitis atque legibus peculiaribus quibus exstincta persona moralis regebatur.

1502 條 - 關於交納什一之稅及初生稅,應依各地域之特別規定及善良習慣.

Can. 1502. - Ad decimarum et primitiarum solutionem quod attinet, peculiaria statuta ac laudabiles consuetudines in unaquaque regione serventur.

1503 條 - 除遵守第六百二十一條至第六百二十四條之規定外,禁止凡教士及教民不得宗座或本正權力人及區域正權力人書面之准許,而爲任何慈善機關或目的或公教會之機關或目的募捐施物.

Can. 1503. - Salvis praescriptis can. 621-624, vetantur privati tam clerici quam laici sine Sedis Apostolicae aut proprii Ordinarii et Ordinarii loci licentia, in scriptis data, stipem cogere pro quolibet pio aut ecclesiastico instituto vel fine.

1504 條 - 凡堂及屬主教管轄之聖祿職並教民之弟兄會,爲表示服從之意思,應交納座堂稅,即依第一千五百零七條第一項之規定所指定之較小稅額;如舊習慣已經指定者,不得另指定之.

Can. 1504. - Omnes ecclesiae vel beneficia iurisdictioni Episcopi subiecta, itemque laicorum confraternitates, debent quotannis in signum subiectionis solvere Episcopo cathedraticum seu moderatam taxam determinandam ad normam can. 1507, § 1, nisi iam antiqua consuetudine fuerit determinata.

1505 條 - 區域正權力人,除得令担負第一千三百五十五條及第一千三百五十六條所規定之修道院稅,及第一千四百二十九條所指定聖祿職之退職金外,以座堂區有重要及急迫之事項爲限,得令世俗及修會之一切任聖祿職人担負較小之非常課稅.

Can. 1505. - Loci Ordinarius, praeter tributum pro Seminario, de quo in can. 1355, 1356 aut beneficialem pensionem de qua in can. 1429, potest, speciali dioecesis necessitate impellente, omnibus beneficiariis, sive saecularibus sive religiosis, extraordinariam et moderatam exactionem imponere.

1506 條 - 正權力人,雖於屬其管轄之堂及聖祿職並公教會之其他機關,僅以於創立或祝聖時爲限,爲座堂區或保護人之利益,得增加担負前條以外之課稅.

Can. 1506. - Aliud tributum in bonum dioecesis vel pro patrono imponere ecclesiis, beneficiis aliisque institutis ecclesiasticis, quanquam sibi subiectis, Ordinarius potest tantummodo in actu fundationis vel consecrationis; sed nullum imponi tributum potest super eleemosynis Missarum sive manualium sive fundatarum.

1507 條 - 1 項 - 省會議或全省主教之集會,於不妨礙第一千零五十六條及第一千二百三十四條之規定外,對於全省內各種請行管理權之行爲,或執行宗座之詔勅,或於授與聖事或聖物時所應交納之費用,有豫定之權;但該豫定非經宗座之准許不生效力.

Can. 1507. - § 1. Salvo praescripto can. 1056 et can. 1234, praefinire taxas pro variis actibus iurisdictionis voluntariae vel pro exsecutione rescriptorum Sedis Apostolicae vel occasione ministrationis Sacramentorum vel Sacramentalium, in tota ecclesiastica provincia solvendas, est Concilii provincialis aut conventus Episcoporum provinciae; sed nulla vi praefinitio eiusmodi pollet, nisi prius a Sede Apostolica approbata fuerit.

2 項 - 關於訴訟費用應遵守第一千九百零九條之規定.

§ 2. Ad taxas pro actibus iudicialibus quod spectat, servetur praescriptum can. 1909.

1508 條 - 公教會對於自己財產之承諾,關係國內現行之時效法律,以爲取得及消滅之方法;但以不妨礙下列條文之規定爲限.

Can. 1508. - Praescriptionem, tanquam acquirendi et se liberandi modum, prout est in legislatione civili respectivae nationis, Ecclesia pro bonis ecclesiasticis recipit, salvo praescripto canonum qui sequuntur.

1509 條．下列各目所指定之事物，不適用時效法律之規定：

1 目 - 依天主之自然法律或其所作成之法律所規定之事務；

2 目 - 僅因宗座所頒賜之特別權利而受得事物；

3 目 - 教民不能享有之神權利；但以教民因時效取得之利益爲限；

4 目 - 公教會省區，座堂區，堂域，宗座代牧及監督區域，無座堂區之父老院及正教長區之確定而無疑義之境界；

5 目 - 彌撒之酬餉及責任；

6 目 - 無法律名義所佔有之教會聖祿職；

7 目 - 視察權及管轄權，即屬下人不得因而不受任何長上之視察及不屬任何長上之管轄；

8 目 - 座堂稅之交納.

Can. 1509. - Praescriptioni obnoxia non sunt:

1° Quae sunt iuris divini naturalis sive positivi;

2° Quae obtineri possunt ex solo privilegio apostolico;

3° Iura spiritualia, quorum laici non sunt capaces, si agatur de praescriptione in commodum laicorum;

4° Fines certi et indubii provinciarum ecclesiasticarum, dioecesium, paroeciarum, vicariatuum apostolicorum, praefecturarum apostolicarum, abbatiarum vel praelaturarum *nullius*.

5° Eleemosynae et onera Missarum;

6° Beneficium ecclesiasticum sine titulo;

7° Ius visitationis et obedientiae, ita ut subditi a nullo Praelato visitari possint et nulli Praelato iam subsint;

8° Solutio cathedratici.

1510 條 - 1 項 - 聖物之所有權屬於私人者，私人得因時效取得之；但不得爲世俗之用；已經喪失祝聖或降福之聖物，凡人均得自由取得之，以不爲穢污之用爲限，亦得爲世俗之用.

2 項 - 聖物之所有權不屬於私人者，公教會之法人對於本教會之其他法人得因時效取得之；但私人不得因時效取得之.

Can. 1510. - § 1. Res sacrae quae in dominio privatorum sunt, praescriptione acquiri a privatis personis possunt, quae tamen eas adhibere nequeunt ad profanos usus; si vero consecrationem vel benedictionem amiserint, libere acquiri possunt etiam ad usus profanos, non tamen sordidos.

§ 2. Res sacrae, quae in dominio privatorum non sunt, non a persona privata, sed a persona morali ecclesiastica contra aliam personam moralem ecclesiasticam praescribi possunt.

1511 條 - 1 項 - 屬於宗座之不動產或貴重動產或權利或與宗座有關係之對人或對物訴訟，其時效之期限均爲一百年.

2 項 - 前項事件屬於公教會之其他法人者，其時效之期限爲三十年.

Can. 1511. - § 1. Res immobiles, mobiles pretiosae, iura et actiones sive personales sive reales, quae pertinent ad Sedem Apostolicam, spatio centum annorum praescribuntur.

§ 2. Quae ad aliam personam moralem ecclesiasticam, spatio triginta annorum.

1512 條 - 凡時效非依最初之善意佔有，並繼續經過時效法律所規定之期限者無效.

Can. 1512. - Nulla valet praescriptio, nisi bona fide nitatur, non solum initio possessionis, sed toto possessionis tempore ad praescriptionem requisito.

1513 條 - 1 項 - 凡依自然或公教會之法律得自由處分之財產者,均得以善事爲目的,依生前或死因行爲之方式贈與或遺贈其財產.

2 項 - 凡爲公教會之利益而爲最後之遺書制作者,以能遵守國法所規定之要式,宜遵守之;如未曾遵守者,宜勸告繼承人仍執行遺囑人之意思.

Can. 1513. - § 1. Qui ex iure naturae et ecclesiastico libere valet de suis bonis statuere, potest ad causas pias, sive per actum inter vivos sive per actum mortis causa, bona relinquere.

§ 2. In ultimis voluntatibus in bonum Ecclesiae serventur, si fieri possit, sollemnitates iuris civilis; hae si omissae fuerint, heredes moneantur ut testatoris voluntatem adimpleant.

1514 條 - 信友以善事爲目的,因生前或死因行爲,所贈與或遺贈之財產,應謹愼執行其意思及其所定之財產管理及支出之方法,並遵守第一千五百一十五條第三項之規定.

Can. 1514. - Voluntates fidelium facultates suas in pias causas donantium vel relinquentium, sive per actum inter vivos, sive per actum mortis causa, diligentissime impleantur etiam circa modum administrationis et erogationis bonorum, salvo praescripto can. 1515, § 3.

1515 條 - 1 項 - 正權力人爲因生前或死因行爲所表示之一切善良意思之執行人.

2 項 - 正權力人依前項之規定,有監督執行善良意思之權利義務,並得用視察方法,而被委託之其他執行人於執行義務完畢後,應向正權力人清算賬目.

3 項 - 凡於最後意思表示附加,與正權力人依本條所享有之權力相牴觸之條件者,視爲未附加.

Can. 1515. - § 1. Ordinarii omnium piarum voluntatum tam mortis causa quam inter vivos exsecutores sunt.

§ 2. Hoc ex iure Ordinarii vigilare possunt, ac debent, etiam per visitationem, ut piae voluntates impleantur, et alii exsecutores delegati debent, perfuncti munere, illis reddere rationem.

§ 3. Clausulae huic Ordinariorum iuri contrariae, ultimis voluntatibus adiectae, tanquam non appositae habeantur.

1516 條 - 1 項 - 教士或修會員,如因以善良爲目的之生前行爲,或遺囑而受得信託財產時,應將信託事實報告於正權力人,並說明一切動產及不動產及與其所附加之責任;如贈與人特意絕對禁止報告時,不得受其信託.

2 項 - 正權力人應命將信託財產爲安全之安置,並依第一千五百一十五條之規定監督善良意思之執行.

3 項 - 修會員受得之信託財產,如分配於地方或座堂區之堂或居民或慈善事務使用時,區域正權力人爲第一項及第二項所指定之正權力人;否則該修會之本正權力人爲正權力人.

Can. 1516. - § 1. Clericus vel religiosus qui bona ad pias causas sive per actum inter vivos, sive ex testamento fiduciarie accepit, debet de sua fiducia Ordinarium certiorem reddere, eique omnia istiusmodi bona seu mobilia seu immobilia cum oneribus adiunctis indicare; quod si donator id expresse et omnino prohibuerit, fiduciam ne acceptet.

§ 2. Ordinarius debet exigere ut bona fiduciaria in tuto collocentur et vigilare pro exsecutione piae voluntatis ad normam can. 1515.

§ 3. Bonis fiduciariis alicui religioso commissis, si quidem bona sint attributa loci seu dioecesis ecclesiis, incolis aut piis causis iuvandis, Ordinarius de quo in §§ 1, 2, est loci Ordinarius; secus, est Ordinarius eiusdem religiosi proprius.

1517 條 - 1 項 - 最後意思表示之減少,減輕或變更,以有正當及緊急理由爲限,均保留於宗座爲之;但創立人將此權力明示讓與區域正權力人者,不在此限.

2 項 - 被委託之責任非由於管理人之罪過,而因收入之減少或其他理由不能履行之時,正權力人除專爲宗座所保留之彌撒減少權外,於諮詢利害關係人後,以能保存創立人之原意爲限,得依比例減少責在.

Can. 1517. - § 1. Ultimarum voluntatum reductio, moderatio, commutatio, quae fieri ex iusta tantum et necessaria causa debent, Sedi Apostolicae reservantur, nisi fundator hanc potestatem etiam Ordinario loci expresse concesserit.

§ 2. Si tamen exsecutio onerum impositorum, ob imminutos reditus aliamve causam, nulla administratorum culpa, impossibilis evaserit, tunc Ordinarius quoque, auditis iis quorum interest, et servata, meliore quo fieri potest modo, fundatoris voluntate, poterit eadem onera aeque imminuere, excepta Missarum reductione quae semper Sedi Apostolicae unice competit.

第二十八題
教會財產之管理

1518 條 - 羅馬教宗爲教會之一切財產之最高管理人及處置人.

1519 條 - 1 項 - 區域正權力人對於本座堂區內所有及未脫離其管理範圍之公教會一切財產有監督管理之權利義務;但不妨礙區域正權力人因適法時效而取得之較大權利.

2 項 - 正權力人宜顧慮權利及適法習慣,並一切情形,而應於普通法律範圍內,適當作成特別訓令,對於管理公教會之財產有關係之一切事項.

1520 條 - 1 項 - 凡正權力人爲適當盡前條義務,應於主教所在之城市內設立顧問會;該會以本正權力人爲主席,並由正權力人於諮詢座堂會議院所遴選之二以上之人組織之;如有精通國家法學之人時宜選用之;但依特別法律或習慣已經適法有同等效力之辦法者,不在此限.

2 項 - 除有宗座之准許外,凡區域正權力人之一或二親等內之血親或姻親,均不得任管理財產之職務.

3 項 - 區域正權力人對於有重大關係之管理財產行爲,不宜不諮詢顧問

TITULUS XXVIII.
De bonis ecclesiasticis administrandis.

Can. 1518. - Romanus Pontifex est omnium bonorum ecclesiasticorum supremus administrator et dispensator.

Can. 1519. § 1. Loci Ordinarii est sedulo advigilare administrationi omnium bonorum ecclesiasticorum quae in suo territorio sint nec ex eius iurisdictione fuerint subducta, salvis legitimis praescriptionibus, quae eidem potiora iura tribuant.

§ 2. Habita ratione iurium, legitimarum consuetudinum et circumstantiarum, Ordinarii, opportune editis peculiaribus instructionibus intra fines iuris communis, universum administrationis bonorum ecclesiasticorum negotium ordinandum curent.

Can. 1520. - § 1. Ad hoc munus rite obeundum quilibet Ordinarius in sua civitate episcopali Consilium instituat, quod constet praeside, qui est ipsemet Ordinarius, et duobus vel pluribus viris idoneis, iuris etiam civilis, quantum fieri potest, peritis, ab ipso Ordinario, audito Capitulo, eligendis, nisi iure vel consuetudine peculiari iam alio aequivalenti modo legitime fuerit provisum.

§ 2. Citra apostolicum indultum, ii a munere administratoris excluduntur, qui cum Ordinario loci primo vel secundo consanguinitatis vel affinitatis gradu coniuncti sint.

§ 3. Loci Ordinarius in administrativis actibus maioris momenti Consilium administrationis audire ne praetermittat; huius tamen sodales votum habent

會員之意見;該會員除有普通法律所明示之特別情形,或依創立時之規則必須其同意外,僅有諮詢權.

4項 · 本條顧問會員應在正權力人面前發誓善良並忠誠盡其職務.

tantum consultivum, nisi iure communi in casibus specialiter expressis vel ex tabulis fundationis eorum consensus exigatur.

§ 4. Sodales huius Consilii iusiurandum de munere bene ac fideliter adimplendo coram Ordinario emittant.

1521 條 · 1項 · 除前條座堂區之財產管理人外,依法律或創立之規則未有設立財產管理人爲限,區域正權力人應遴選聰明適當及名譽良好之人爲任何堂或慈善事務之財政管理人,並應每三年更換一次;但以地方情形以其他辦法爲必要者,不在此限.

Can. 1521. - § 1. Praeter hoc dioecesanum Consilium administrationis, Ordinarius loci in administrationem bonorum quae ad aliquam ecclesiam vel locum pium pertinet et ex iure vel tabulis fundationis suum non habent administratorem, assumat viros providos, idoneos et boni testimonii, quibus, elapso triennio, alios sufficiat, nisi locorum circumstantiae aliud suadeant.

2項 · 教民對於公教會之財產依創立即設立之法律名義或區域正權力人之意旨有共同管理權時,仍應用公教會之名稱執行一切管理財產行爲,並不得妨礙正權力人所有視察及令清算賬目及規定管理方法之權利.

§ 2. Quod si laicis partes quaedam in administratione bonorum ecclesiasticorum vel ex legitimo fundationis seu erectionis titulo vel ex Ordinarii loci voluntate competant, nihilominus universa administratio nomine Ecclesiae fiat, ac salvo iure Ordinarii visitandi, exigendi rationes et praescribendi modum administrationis.

1522 條 · 第一千五百二十一條所規定之公教會財產管理人應於就職以前爲下列各目之行爲:

Can. 1522. - Antequam administratores bonorum ecclesiasticorum, de quibus in can. 1521, suum munus ineant:

1目 · 在區域正權力人或總司祭面前發誓善良並忠誠盡其職務;

1° Debent se bene et fideliter administraturos coram Ordinario loci vel vicario foraneo iureiurando cavere;

2目 · 應作成不動產,貴重及其他動產之精密清單,附帶記明其品質及價值,由全體財產管理人簽字或對於已經作成之清單,於記載其已喪失或新取得之事項後,承諾之;

2° Fiat accuratum ac distinctum inventarium, ab omnibus subscribendum, rerum immobilium, rerum mobilium pretiosarum aliarumve cum descriptione atque aestimatione earundem; vel factum antea inventarium acceptetur, adnotatis rebus quae interim amissae vel acquisitae fuerint;

3目 · 前目清單之原本應以一份保存於財產管理人之檔案室內,一份保存於主教府之檔案室內,並應於該二原本內將本財產所有之任何變更事項同樣記載之.

3° Huius inventarii alterum exemplar conservetur in tabulario administrationis, alterum in archivo Curiae; et in utroque quaelibet immutatio adnotetur quam patrimonium subire contingat.

1523 條 · 教會財產管理人應與善良家長處理自己財產,爲同一之注意盡其職務,故應遵守下列各目之規定:

Can. 1523. - Administratores bonorum ecclesiasticorum diligentia boni patrisfamilias suum munus implere tenentur; ac proinde debent:

1目 - 預防信託財產因任何情形而喪失或受損害;

2目 - 遵守公教會或本國之法律或由創立人或施主或法定官署所設立之規則;

3目 - 精密及於適宜時期收集財產之收入及利息,並將所收集之物件爲安全之處置及按創立人之意思或依設立之法律或規則使用之;

4目 - 凡堂所有之款項經清算後有餘者,如能爲得利益之安置時,於得正權力人之同意後,應爲該堂之利益安置之;

5目 - 支出與收入簿內保持良好秩序;

6目 - 將爲天主教會物權之基本之文書及證據妥善排列於堂之適當檔案室,或箱櫃內保存之;如能將原本安置於主教府之檔案室或箱櫃內時,應安置之.

1524條 - 凡人尤其教士及修會員及公教會財產管理人,如僱傭勞務時,應與工人訂定相宜之正當報酬,並應注意其恭敬天主之適宜時間,絕對不得阻礙其履行家內之義務,及勉力儲蓄;不得命其担負爲其力量所不能担負之勞務,或與其年齡,性別不相宜之工作.

1525條 - 1項 - 任何堂連座堂在內,或法定設立之慈善事務所或在弟兄會內爲財產管理人之教士或教民,依其職務應每年向區域正權力人清算其所管理財產之賬目,廢除凡與此相牴觸之習慣.

2項 - 依特別法令應向指定之其他人清算賬目時,仍應承認區域正權力人或其所委託之人與該受清算人而同一權力之人;以其他方法對於該財產管理人所爲免除責任之行爲,絕對無效.

1° Vigilare ne bona ecclesiastica suae curae concredita quoquo modo pereant aut detrimentum capiant;

2° Praescripta servare iuris tam canonici quam civilis, aut quae a fundatore vel donatore vel legitima auctoritate imposita sint;

3° Reditus bonorum ac proventus accurate et iusto tempore exigere exactosque loco tuto servare et secundum fundatoris mentem aut statutas leges vel normas impendere;

4° Pecuniam ecclesiae, quae de expensis supersit et utiliter collocari potest, de consensu Ordinarii, in emolumentum ipsius ecclesiae occupare;

5° Accepti et expensi libros bene ordinatos habere;

6° Documenta et instrumenta, quibus iura ecclesiae in bona nituntur, rite ordinare et in ecclesiae archivo vel armario convenienti et apto custodire; authentica vero eorum exemplaria, ubi commode fieri potest, in archivo vel armario Curiae deponere.

Can. 1524. - Omnes, et praesertim clerici, religiosi ac rerum ecclesiasticarum administratores, in operum locatione debent assignare operariis honestam iustamque mercedem; curare ut iidem pietati, idoneo temporis spatio, vacent; nullo pacto eos abducere a domestica cura parsimoniaeque studio, neque plus eisdem imponere operis quam vires ferre queant neque id genus quod cum aetate sexuque dissideat.

Can. 1525. - § 1. Reprobata contraria consuetudine, administratores tam ecclesiastici quam laici cuiusvis ecclesiae etiam cathedralis aut loci pii canonice erecti aut confraternitatis singulis annis officio tenentur reddendi rationem administrationis Ordinario loci.

§ 2. Si ex peculiari iure aliis ad id designatis ratio reddenda sit, tunc etiam Ordinarius loci vel eius delegatus cum his admittatur, ea lege ut aliter factae liberationes ipsis administratoribus minime suffragentur.

1526 條 - 財產管理人非得區域正權力人或遇緊要時,得總司祭書面之准許,不得用公教會之名義起訴或決定爭議;如總司祭准許時,應即時向正權力人報告准許之事實.

Can. 1526. - Administratores litem nomine ecclesiae ne inchoent vel contestentur, nisi licentiam obtinuerint scripto datam Ordinarii loci, aut saltem, si res urgeat, vicarii foranei, qui statim Ordinarium de concessa licentia certiorem reddere debet.

1527 條 - 1 項 - 財產管理人未受得區域正權力人書面之准許,而實行逾通常管理範圍及方法之行爲者,其行爲無效.

Can. 1527. - § 1. Nisi prius ab Ordinario loci facultatem impetraverint, scriptis dandam, administratores invalide actus ponunt qui ordinariae administrationis fines et modum excedant.

2 項 - 公教會對於財產管理人無主管長官之准許而成立之契約不負責任;但與公教有益者,不在此限.

§ 2. Ecclesia non tenetur respondere de contractibus ab administratoribus sine licentia competentis Superioris initis, nisi quando et quatenus in rem suam versum sit.

1528 條 - 財產管理人,雖依其本聖祿職或公教會其他職務之名義,無管理財產之義務,而如以自己之意思退該明示或默示所担任之義務,及因而發生公教之損害,仍應負賠償之責任.

Can. 1528. - Etsi ad administrationem non teneantur titulo beneficii vel officii ecclesiastici, administratores qui munus expresse vel tacite susceptum arbitratu suo dimittunt ita ut damnum exinde ecclesiae obveniat, ad restitutionem tenentur.

第二十九題
契 約

TITULUS XXIX.
De contractibus.

1529 條 - 凡國法在本地域內關於普通或特別契約或有名或無名契約或給付之規定,依公教會之法律於公教會之同一事項亦應遵守之,並發生同一效力;但國法與天主之法律相牴觸或公教會之法律另有規定者,不在此限.

Can. 1529. - Quae ius civile in territorio statuit de contractibus tam in genere, quam in specie, sive nominatis sive innominatis, et de solutionibus, eadem iure canonico in materia ecclesiastica iisdem cum effectibus serventur, nisi iuri divino contraria sint aut aliud iure canonico caveatur.

1530 條 - 1 項 - 移轉公教會之不動產物權或可保存之動產物權,除遵守第一千二百八十一條第一項之規定外,應守下列各目之規定:

Can. 1530. - § 1. Salvo praescripto can. 1281, § 1, ad alienandas res ecclesiasticas immobiles aut mobiles, quae servando servari possunt, requiritur:

1 目 - 由廉潔幹練之人以書面估定價值;

1º Aestimatio rei a probis peritis scripto facta;

2 目 - 有正當理由即緊急切要情形,或公教會之確實利益或爲慈善之目的;

2º Iusta causa, idest urgens necessitas, vel evidens utilitas Ecclesiae, vel pietas;

3 目 - 有法定長官之准許;未得准許而爲之物權移轉無效.

3º Licentia legitimi Superioris, sine qua alienatio invalida est.

2 項 - 爲避免教會受損害,長官如斟酌情形命令爲其他適宜之豫防時,關係人不得不遵守之.

§ 2. Aliae quoque opportunae cautelae, ab ipsomet Superiore pro diversis adiunctis praescribendae, ne omittantur, ut Ecclesiae damnum vitetur.

1531 條 - 1 項 - 不得以與所定價值較小價額移轉物權.

Can. 1531. - § 1. Res alienari minore pretio non debet quam in aestimatione indicatur.

2 項 - 移轉物權,除以情形必須其他辦法外,應用公開拍賣或至少公佈之後爲之;並應將出賣物賣與斟酌一切情形認爲出最高價額者之應買人.

§ 2. Alienatio fiat per publicam licitationem aut saltem nota reddatur, nisi aliud circumstantiae suadeant; et res ei concedatur qui, omnibus perpensis, plus obtulerit.

3 項 - 因移轉物權而得之款項,應爲公教會之利益而以謹愼安全及實用之方法安置之.

§ 3. Pecunia ex alienatione percepta caute, tuto et utiliter in commodum Ecclesiae collocetur.

1532 條 - 1 項 - 關於下列各目之事項,以宗座爲第一千五百三十條第一項第三目所指定之長官:

Can. 1532. - § 1. Legitimus Superior de quo in can. 1530, § 1, n. 3, est Sedes Apostolica, si agatur:

1 目 - 貴重物;

1º De rebus pretiosis;

2 目 - 價值三萬立百拉或佛郎以上之物.

2º De rebus quae valorem excedunt triginta millium libellarum seu francorum.

2 項 - 關於價值未逾一千立百拉或佛郎之物,以區域正權力人爲第一千五百三十條第一項第三目所指定之長官;但應得利害關係人同意,除最小價值之物外,應諮詢財產管理會會員之意見.

§ 2. Si vero agatur de rebus quae valorem non excedunt mille libellarum seu francorum, est loci Ordinarius, audito administrationis Consilio, nisi res minimi momenti sit, et cum eorum consensu quorum interest.

3 項 - 關於價值在一千以上至三萬立百拉或佛郎之物,以區域正權力人爲第一千五百三十條第一項第三目所指定之長官;但應得座堂會議院及財產管理會會員並一切利害關係人之同意.

§ 3. Si denique de rebus quarum pretium continetur intra mille libellas et triginta millia libellarum seu francorum, est loci Ordinarius, dummodo accesserit consensus tum Capituli cathedralis tum Consilii administrationis, tum eorum quorum interest.

4 項 - 關於移轉可分離之物權,請求移轉物權之准許或同意時,應說明已經移轉之部分;否則准許無效.

§ 4. Si agatur de alienanda re divisibili, in petenda licentia aut consensu pro alienatione exprimi debent partes antea alienatae; secus licentia irrita est.

1533 條 - 第一千五百三十條至第一千五百三十二條所規定之要式,不但嚴格言之於移轉物權時應適用之;其成立

Can. 1533. - Sollemnitates ad normam can. 1530-1532 requiruntur non solum in alienatione proprie

凡能將公教會之原狀變更爲較惡情形之契約時,亦應適用之.

dicta, sed etiam in quolibet contractu quo conditio Ecclesiae peior fieri possit.

1534 條 - 1 項 - 公教會對於未依必要之要式而移轉公教會之物權人或其繼承人,均有對人訴訟權;如物權之移轉無效時,對於凡佔有人,均有物權訴訟權;但不妨礙買受人對於惡意移轉物權人之訴訟權.

Can. 1534. - § 1. Ecclesiae competit actio personalis contra eum qui sine debitis sollemnitatibus bona ecclesiastica alienaverit et contra eius heredes; realis vero, si alienatio nulla fuerit, contra quemlibet possessorem, salvo iure emptoris contra male alienantem.

2 項 - 移轉物權之人及其長官並該二人之後任及受損害之堂之一切教士,均得對於無效移轉公教會之物權提起訴訟.

§ 2. Contra invalidam rerum ecclesiasticarum alienationem agere possunt qui rem alienavit, eius Superior, utriusque successor in officio, tandem quilibet clericus illi ecclesiae adscriptus, quae damnum passa sit.

1535 條 - 正教長及長官,除依適法習慣授與適宜之小物件外,不得爲越分之贈與;但有酬謝或慈善或天主教愛德之正當理由而爲之者,不在此限;否則後任得撤回贈與.

Can. 1535. - Praelati et rectores de bonis mobilibus suarum ecclesiarum donationes, praeterquam parvas et modicas secundum legitimam loci consuetudinem, facere ne praesumant, nisi iusta interveniente causa remunerationis aut pietatis aut christianae caritatis; secus donatio a successoribus revocari poterit.

1536 條 - 1 項 - 對於堂長,連修會堂之堂長在內,所爲之贈與推定爲贈與堂者;但證明有其他意義者,不在此限.

Can. 1536. - § 1. Nisi contrarium probetur, praesumendum ea quae donantur rectoribus ecclesiarum, etiam religiosorum, esse ecclesiae donata.

2 項 - 對於堂所爲之贈與,其堂長或長官非得正權力人之同意,不得拒絕之.

§ 2. Donatio facta ecclesiae, ab eius rectore seu Superiore repudiari nequit sine licentia Ordinarii.

3 項 - 因不法拒絕贈與而發生損害時,得提起回復原狀或賠償訴訟.

§ 3. Repudiata illegitime donatione, ob damna quae inde obvenerint actio datur restitutionis in integrum vel indemnitatis.

4 項 - 對於堂所爲而經該堂允受之贈與不得因正教長或長官之負恩義心而撤銷之.

§ 4. Donatio ecclesiae facta et ab eadem legitime acceptata, propter ingratum Praelati vel rectoris animum revocari nequit.

1537 條 - 不得貸與聖物爲與其性質不適宜之使用.

Can. 1537. - Res sacrae ne commodentur ad usum qui earundem naturae repugnet.

1538 條 - 1 項 - 因正當理由而公教會之財產有爲質物或抵押物之必要,或因正當理由而負債時,應依第一千五百三十二條之規定得法定長官准許,始得爲之,該長官應命先諮詢利害關係人之意見,始得准許之,並應注意迅速設法償還債務.

Can. 1538. - § 1. Si ecclesiae bona, legitima interveniente causa, oppignoranda vel hypothecae nomine obliganda sint, vel agatur de aere alieno contrahendo, legitimus Superior, qui ad normam can. 1532 licentiam dare debet, exigat ut antea omnes, quorum interest, audiantur, et curet ut, cum primum fieri poterit, aes alienum solvatur.

2 項 - 爲達償還之目的,正權力人應命定消滅債務所應用之每年償還定額.

§ 2. Hac de causa annuae ratae ab eodem Ordinario praefiniantur quae exstinguendo debito sint destinatae.

1539 條 - 1 項 - 出賣或互易聖物時,其祝聖或降福與定價額應全無關係.

Can. 1539. - § 1. In venditione aut permutatione rerum sacrarum nulla ratio consecrationis vel benedictionis in pretii aestimatione habeatur.

2 項 - 財產管理人於得正權力人,座堂區財產管理會及其他利害關係人之同意後,得將現在所稱之無記名證券換取較更或至少平等安全而生利息之其他證券;但應廢除一切買賣或商業之方式.

§ 2. Administratores possunt *titulos ad latorem*, quos vocant, commutare in alios titulos magis aut saltem aeque tutos ac frugiferos, exclusa qualibet commercii vel negotiationis specie, ac de consensu Ordinarii, dioecesani Consilii administrationis, aliorumque quorum intersit.

1540 條 - 非得正權力人之特別准許,不得將公教會之財產出賣或租賃於本財產管理人及其一親等或二親等之血親或姻親.

Can 1540. - Bona ecclesiae immobilia propriis administratoribus eorumque coniunctis in primo aut secundo consanguinitatis vel affinitatis gradu non sunt vendenda aut locanda sine speciali Ordinarii loci licentia.

1541 條 - 1 項 - 以依第一千五百三十一條第二項之規定爲限,得訂立公教會地產之租債契約,文書內應注意附加保存界標,善良耕作及交納相當租金條件,並須有履行條件之保證.

Can. 1541. - § 1. Contractus locationis alicuius fundi ecclesiastici ne fiant, nisi ad normam can. 1531, § 2; et in iis addantur semper conditiones de limitibus custodiendis, de bona cultione, de rite solvendo canone, de opportuna cautela pro conditionibus implendis.

2 項 - 租賃公教會之財產除遵守第一千四百七十九條之規定外,並應遵守下列各目之規定:

§ 2. Pro locatione bonorum ecclesiasticorum, servato praescripto can. 1479:

1 目 - 租金逾三萬立百拉或佛郎而租賃期限逾九年者,必須得宗座之准許;其租賃期限未逾九年者,應遵守第一千五百三十二條第三項之規定;

1º Si valor locationis excedat triginta millia libellarum seu francorum et locatio sit ultra novennium requiritur beneplacitum apostolicum; si locatio non sit ultra novennium, servari debet praescriptum can. 1532, § 3;

2 目 - 租金自一千以上至三萬立百拉或佛郎而租賃期限逾九年者,應遵守第一千五百三十二條第三項之規定;其租賃期限未逾九年者,應遵守第一千五百三十二條第二項之規定;

2º Si valor contineatur intra mille libellas et triginta millia libellarum seu francorum et locatio sit ultra novennium, servari debet praescriptum eiusdem can. 1532, § 3; si locatio non sit ultra novennium, praescriptum eiusdem can. 1532, § 2;

3 目 - 租金未逾一千立百拉或佛郎而租賃期限逾九年者,應遵守第一千五百三十二條第二項之規定;其租賃期限未逾九年者,法定財產管理人於報告正權力人後,得爲之.

3º Si valor non excedat mille libellas seu francos et locatio sit ultra novennium, servari debet idem praescriptum can. 1532, § 2; si locatio non sit ultra novennium fieri potest a legitimis administratoribus, monito Ordinario.

1542 條 - 1 項 - 公教會之財產設定有永佃權時,永佃權人非得第一千五百三十二條所規定長官之准許,不得贖佃租;如贖佃租時,應給付公教會以與佃租金至少相當之價額.

2 項 - 應向永佃權人要求提供支付佃租金及履行條件之保證,永佃契約文書內應訂定,如將來發生爭執時,以公教會之法院爲仲裁機關判斷之,並應明示承認凡所增加之改良工作,均歸土地所有人佔有.

Can. 1542. - § 1. In emphyteusi bonorum ecclesiasticorum emphyteuta nequit canonem redimere sine licentia legitimi Superioris ecclesiastici de quo in can. 1532; quod si redemerit, eam saltem pecuniae vim ecclesiae dare debet, quae canoni respondeat.

§ 2. Ab emphyteuta congrua exigatur cautio pro solutione canonis et conditionibus implendis; in ipso instrumento pacti emphyteutici forum ecclesiasticum arbiter statuatur ad dirimendas controversias inter partes forte exorituras et expresse declaretur meliorationes solo cedere.

1543 條 - 如交付代替物於他人,即使他人因而取得物之所有權,並約定將來單純返還種類相同之物時,不得因該契約而收受利息;但如於貸借代替物時,除確認法定利息過高外,而訂定法定利息者,亦本不爲違背道德,如有正當理由時,並得約定較高之利息.

Can. 1543. - Si res fungibilis ita alicui detur ut eius fiat et postea tantundem in eodem genere restituatur nihil lucri, ratione ipsius contractus, percipi potest; sed in praestatione rei fungibilis non est per se illicitum de lucro legali pacisci, nisi constet ipsum esse immoderatum, aut etiam de lucro maiore, si iustus ac proportionatus titulus suffragetur.

第三十題
慈善基金

TITULUS XXX.
De piis fundationibus.

1544 條 1 項 - 稱慈善基金,謂對於公教會之任何法人因任何方式而給與之世俗財產及所負附帶之責任,以其每年之收入爲舉行彌撒或實行所預定公教會禮節,或作爲慈善及愛德事務之用.

2 項 - 適法承諾之慈善基金有雙務契約之性質,即所謂授物與行爲之交換.

Can. 1544. - § 1. Nomine piarum fundationum significantur bona temporalia alicui personae morali in Ecclesia quoquo modo data, cum onere in perpetuum vel in diuturnum tempus ex reditibus annuis aliquas Missas celebrandi, vel alias praefinitas functiones ecclesiasticas explendi, aut nonnulla pietatis et caritatis opera peragendi.

§ 2. Fundatio, legitime acceptata, naturam induit contractus synallagmatici: *do ut facias.*

1545 條 - 區域正權力人得規定基金在一定數額以下者,不得承諾之;並得規定適宜分配利息之方法.

Can. 1545. - Loci Ordinarii est normas praescribere de dotis quantitate infra quam pia fundatio admitti nequeat et de eius fructibus rite distribuendis.

1546 條 - 1 項 - 法人必須得區域正權力人書面之同意,始得承諾本題所規定之慈善基金;區域正權力人非先適法查明法人能履行將來及現在所担負之新舊義務,不得爲同意,尤應注意依本座

Can. 1546. - § 1. Ut huiusmodi fundationes a persona morali acceptari possint, requiritur consensus Ordinarii loci, in scriptis datus, qui eum ne praebeat, antequam legitime compererit personam moralem tum novo oneri suscipiendo, tum antiquis iam susceptis satisfacere posse; maximeque caveat ut

堂區之習慣,其收入與所附帶之義務是否相當.

reditus omnino respondeant oneribus adiunctis secundum cuiusque dioecesis morem.

2 項 - 堂之保護人對於慈善基金之承諾,設備及管理之方法,均無任何權利.

§ 2. In acceptatione, constitutione et administratione fundationis patronus ecclesiae nullum ius habet.

1547 條 - 應即時依正權力人所指定之方法安置以慈善基金之名義而贈與之款項及動產,以保全該款項及動產之價值,該正權力人按自己之明智意見於諮詢利害關係人及座堂區之財產管理會之意見後,應迅速謹愼以有利益之方法,爲慈善基金之本目的之安置,並明示記載各種義務.

Can. 1547. - Pecunia et bona mobilia, dotationis nomine assignata, statim in loco tuto, ab eodem Ordinario designando, deponantur ad eum finem ut eadem pecunia vel bonorum mobilium pretium custodiantur et quamprimum caute et utiliter secundum prudens eiusdem Ordinarii arbitrium, auditis et iis quorum interest et dioecesano administrationis Consilio, collocentur in commodum eiusdem fundationis cum expressa et individua mentione oneris.

1548 條 - 1 項 - 凡慈善基金,連口頭創設者在內,均應以書面記錄之.

Can. 1548. - § 1. Fundationes, etiam viva voce factae, scripto consignentur.

2 項 - 前項文書之原本應以一份置於主教府檔案室內,一份置於關係法人之檔案室內,安全保存之.

§ 2. Alterum tabularum exemplar in Curiae archivo, alterum in archivo personae moralis ad quam fundatio spectat, tuto asservetur.

1549 條 - 1 項 - 除遵守第一千五百一十四條至第一千五百一十七條及第一千五百二十五條之規定外,凡堂內均應作成因慈善基金所担負義務之清册,並應在堂長之安全地方保存之.

Can. 1549. - § 1. Servatis praescriptis can. 1514-1517 et can. 1525, in qualibet ecclesia onerum ex piis fundationibus incumbentium tabella conficiatur quae apud rectorem in loco tuto conservetur.

2 項 - 除應作成第八百四十三條第一項所規定之簿册外,並應作成其他簿册一本,記載各永久及暫時之義務及履行之事實,並支用款項之數目,由堂長保存之,以便向區域正權力人爲關於該事務之清算.

§ 2. Pariter praeter librum de quo in can. 843, § 1, alter liber retineatur et apud rectorem servetur, in quo singula onera perpetua et temporaria eorumque implementum et eleemosynae adnotentur, ut de iis omnibus exacta ratio Ordinario loci reddatur.

1550 條 - 關於特屬修會堂,連其堂域之堂在內,所有之慈善基金,依第一千五百四十五條至第一千五百四十九條所規定區域正權力人之權利義務,專歸於該修會之上憲.

Can. 1550. - Si agatur de piis fundationibus in ecclesiis, etiam paroecialibus, religiosorum exemptorum, iura et officia Ordinarii loci, de quibus in can. 1545-1549, exclusive competunt Superiori maiori.

1551 條 - 1 項 - 減少慈善基金所附帶之義務,惟宗座始得爲之;但創立時之

Can. 1551. - § 1. Reductio onerum quae pias fundationes gravant, uni Sedi Apostolicae reservatur,

文書另有規定者,不在此限;並不妨礙第一千五百一十七條第二項之規定.

2項 · 減少設立酬餉而舉行彌撒之勅准,其效力不及於其他契約之拘束而應舉行之彌撒及慈善基金之其他義務.

3項 · 授與減少慈善基金義務之概括權之勅准,應解釋爲受得權利人於減少彌撒以前,宜先減少其他義務.

nisi in tabulis fundationis aliud expresse caveatur, et salvo prraescripto can. 1517, § 2.

§ 2. Indultum reducendi Missas fundatas non protenditur nec ad alias Missas ex contractu debitas nec ad alia onera piae fundationis.

§ 3. Indultum vero generale reducendi onera piarum fundationum ita intelligendum est, nisi aliud constet, ut indultarius potius alia onera, quam Missas reducat.

第四編 訴訟行爲

LIBER QUARTUS DE PROCESSIBUS

第一款 審判程序

PARS PRIMA De IUDICIIS

1552 條 · 1 項 · 稱公教會之審判,謂公教會之法院內所爲關於屬公教會審判權之爭訟之適法辯論及裁判.

2 項 · 下列各目之事件,爲前項審判之標的:

1 目 · 請求或保護自然人或法人權利或認定其法定行爲;此二種審判均爲民事審判;

2 目 · 罪過,關於其處罰或罪罰之認定爲限;此審判爲刑事審判.

Can. 1552. - § 1. Nomine iudicii ecclesiastici intelligitur controversiae in re de qua Ecclesia ius habet cognoscendi, coram tribunali ecclesiastico, legitima disceptatio et definitio.

§ 2. Obiectum iudicii sunt:

1° Personarum physicarum vel moralium iura persequenda aut vindicanda, vel earundem personarum facta iuridica declaranda; et tunc iudicium est *contentiosum*;

2° Delicta in ordine ad poenam infligendam vel declarandam; et tunc iudicium est *criminale*.

1553 條 · 1 項 · 下列各目案件,公教會有本來及專屬審判權:

1 目 · 凡與神物或與神物相結合之物有關係之案件;

2 目 · 違背公教會法律之行爲及有得罪天主之性質之一切案件;但以關於斷定罪過及科處公教會之刑罰者爲限;

3 目 · 凡與依第一百二十條,第六百一十四條,第六百八十條之規定,享有訴場特別權利人有關係之民刑事案件.

Can. 1553. - § 1. Ecclesia iure proprio et exclusivo cognoscit:

1° De causis quae respiciunt res spirituales et spiritualibus adnexas;

2° De violatione legum ecclesiasticarum deque omnibus in quibus inest ratio peccati, quod attinet ad culpae definitionem et poenarum ecclesiasticarum irrogationem;

3° De omnibus causis sive contentiosis sive criminalibus quae respiciunt personas privilegio fori gaudentes. ad normam can. 120, 614, 680.

2 項 · 同一案件有混雜法院管轄者,卽公教會與國家政府有同等管轄權之案件,由受理在先者審判之.

§ 2. In causis in quibus tum Ecclesia tum civilis potestas aeque competentes sunt, quaeque dicuntur mixti fori, est locus praeventioni.

1554 條 · 原告人,如將已向公教會審判官提起之有混雜法院管轄案件復向世俗法院提起者,得依第二千二百二十

Can. 1554. - Actor, qui causas mixti fori ad iudicem ecclesiasticum deductas ad forum saeculare iudicandas defert, congruis poenis puniri potest ad

二條之規定相當懲罰之,並得對於同一人,同一案件及與該案件相結合之事件,褫奪其向公教會法院提起訴訟之權.

1555 條 - 1 項 - 聖職聖部之法院依該法院之習慣及法規辦理案件,並存留其常用之本程序;其以下之法院如辦理凡與聖職聖部有關係之案件時,應遵守該聖部發交之程序.

2 項 - 其餘法院應守下列條文之規定.

3 項 - 法院審判開除修會員之案件時,應守第六百五十四條至第六百六十八條之規定.

normam can. 2222 et privatur iure contra eandem personam de eadem re et de connexis causam agendi in foro ecclesiastico.

Can. 1555. - § 1. Tribunal Congregationis S. Officii suo more institutoque procedit sibique propriam consuetudinem retinet; et etiam inferiora tribunalia, in causis quae ad S. Officii tribunal spectant, normas ab eodem traditas sequantur oportet.

§ 2. Cetera tribunalia servare debent praescripta canonum qui sequuntur.

§ 3. In iudicio pro dimissione religiosorum serventur praescripta can. 654-668.

第一節 審判總則

SECTIO I. De iudiciis in genere.

第一題 法院之管轄

TITULUS I. De foro competenti.

1556 條 - 最高座不受任何人之審判.

Can. 1556. - Prima Sedes a nemine iudicatur

1557 條 - 1 項 - 下列各目所指定之人,惟羅馬教宗對之有審判權:

1 目 - 現有國家最高權位人,及其子女並享有最近接續最高權位之權利人;

2 目 - 樞機大臣;

3 目 - 宗座之使節;但主教,連名義主教在內,以關於刑事訴訟爲限.

2 項 - 下列各目所指定之人,惟宗座之法院對之有審判權:

1 目 - 凡有定駐所主教;但以關於民事訴訟爲限,並不妨礙第一千五百七十二條第二項之規定;

2 目 - 座堂區及除羅馬教宗外無其他上憲之法人,例如特屬修會,父老修院之集合會等.

Can. 1557. - § 1. Ipsius Romani Pontificis dumtaxat ius est iudicandi:

1° Eos qui supremum tenent populorum principatum horumque filios ac filias eosve quibus ius est proxime succedendi in principatum;

2° Patres Cardinales;

3° Legatos Sedis Apostolicae, et in criminalibus Episcopos, etiam titulares.

§ 2. Tribunalibus vero Sedis Apostolicae reservatur iudicare:

1° Episcopos residentiales in contentiosis, salvo praescripto can. 1572, § 2;

2° Dioeceses aliasve personas morales ecclesiasticas quae Superiorem infra Romanum Pontificem non habent, uti religiones exemptas, Congregationes monasticas, etc,

3項 - 依羅馬教宗之命令由教宗自己審判之案件,由羅馬教宗所指定之審判官審判之.

§ 3. Alias causas quas Romanus Pontifex ad suum advocaverit iudicium, videt iudex quem ipsemet Romanus Pontifex designaverit.

1558條 - 第一千五百五十六條及第一千五百五十七條所指定之案件,其他審判官絕對無管轄權.

Can. 1558. - In causis de quibus in can. 1556, 1557, aliorum iudicum incompetentia est *absoluta*.

1559 - 1項 - 教會審判官非依第一千五百六十條至第一千五百六十八條所指定之名義而有管轄權者,不得向其對於任何人提起第一審訴訟.

Can. 1559. - § 1. Nemo in prima instantia conveniri potest, nisi coram iudice ecclesiastico qui competens sit ob unum ex titulis qui in can. 1560-1568 determinantur.

2項 - 管轄權因無前項名義之一而欠缺者,稱相對無管轄權.

§ 2. Incompetentia iudicis cui nullus ex his titulis suffragatur, dicitur *relativa*.

3項 - 原告應依被告之審判庭;被告有數審判庭者,原告依法有選擇權.

§ 3. Actor sequitur forum rei; quod si reus multiplex forum habeat, optio fori actori conceditur.

1560條 - 下列各目之訴訟由固定法院管轄之:

Can. 1560. - Forum necessarium habent:

1目 - 因搶佔行爲涉訟者屬行爲地之區域正權力管轄;

1° Actiones de spolio, coram Ordinario loci rei sitae;

2目 - 因聖祿職涉訟者,連無定居住義務之聖祿職在內,屬聖祿職所在地之區域正權力人管轄;

2° Causae respicientes beneficium, quamvis non residentiale, coram Ordinario loci beneficii;

3目 - 因財產管理涉訟者,屬管理地之區域正權力人管轄;

3° Causae quae versantur circa administrationem, coram Ordinarii loci ubi administratio gesta est;

4目 - 因遺產或慈善遺贈涉訟者,由遺囑人之住所地之區域正權力人管轄;但專因執行遺贈涉訟者,由依普通規定有管轄權之法院管轄.

4° Causae quae respiciunt hereditates aut legata pia, coram Ordinario loci domicilii testatoris, nisi agatur de mera exsecutione legati, quae videnda est secundum ordinarias competentiae normas.

1561條 - 1項 - 對於任何人均得以其住所或類似住所爲理由,向其區域正權力人起訴.

Can. 1561. - § 1. Ratione domicilii vel quasi-domicilii quilibet conveniri potest coram Ordinario loci.

2項 - 住所地或類似住所地之區域正權力人,對於凡其所屬之人,連現在座堂區外者在內,均有管轄權.

§ 2. Ordinarius autem domicilii vel quasi-domicilii iurisdictionem in subditum, quamvis absentem, habet.

1562條 - 1項 - 凡在羅馬城市內之旅居人,雖僅短時間旅居者亦同;得在城

Can. 1562. - § 1. Qui peregrinus est in Urbe licet per breve tempus, potest in ipsa tanquam in proprio

市內受與在本住所地相同之傳喚,而享有由本住所地審判官管轄之請求權,即得請求將其發交本區域正權力人.

2項 - 凡在羅馬城市內居住滿一年者,均得拒絕本正權力人之審判,並得請求應由羅馬城市之法院傳喚.

domicilio citari; sed ius habet revocandi domum, idest petendi ut ad proprium Ordinarium remittatur.

§ 2. Qui in Urbe ab anno commoratur, ius habet declinandi forum Ordinarii et instandi ut coram Urbis tribunalibus citetur.

1563 條 - 對於無定所人之訴訟,由其現在所在地之法院管轄;對於修會員之訴訟,由其修會院所在地之法院管轄.

Can. 1563. - Vagus proprium forum habet in loco ubi actu commoratur; religiosus in loco domus suae.

1564 條 - 因財物所在地爲理由,得向所爭執之財物所在地之區域正權力人,對於被告人提起訴訟;但以該財物爲訴訟之標的物爲限.

Can. 1564. - Ratione rei sitae pars conveniri potest coram Ordinario loci, ubi res litigiosa sita est, quoties actio in rem directa sit.

1565 條 - 1項 - 因契約涉訟者,當事人得以契約爲理由,向契約成立地或履行地之區域正權力人起訴.

Can. 1565. - § 1. Ratione contractus pars conveniri potest coram Ordinario loci in quo contractus initus est vel adimpleri debet.

2項 - 契約當事人得於訂立契約時合意,選定一管轄法院,連自己不在之地域者在內,亦得被傳喚及被告;但以關於義務之解釋,催促,或履行爲目的爲限.

§ 2. In actu autem contractus permittitur contrahentibus, obligationis declarandae, urgendae vel implendae gratia, locum eligere, in quo etiam absentes citari et conveniri possint.

1566 條 - 1項 - 犯人以其犯罪行爲爲理由,屬行爲地之法院管轄.

Can. 1566. - § 1. Ratione delicti reus forum sortitur in loco patrati delicti.

2項 - 犯人於實施犯罪行爲後,離開行爲地域者,該地域之審判官仍得傳喚其到場,審判,處罰之.

§ 2. Licet post delictum reus e loco discesserit, iudex loci ius habet illum citandi ad comparendum, et sententiam in eum ferendi.

1567 條 - 相牽連案件以相關聯爲理由,應合併由一審判官審判之;但法律有與本條相牴觸之規定者,不在此限.

Can. 1567. - Ratione connexionis seu continentiae ab uno eodemque iudice cognoscendae sunt causae inter se connexae, nisi legis praescriptum obstet.

1568 條 - 二或多數審判官對於同一案件有同等管轄權時,以先受爲理由,先適法傳喚犯人之審判官有審判權.

Can. 1568. - Ratione praeventionis, cum duo vel plures indices aeque competentes sunt, ei ius est causam cognoscendi qui prius citatione reum legitime convenit.

第二題
法院之等級及種類

TITULUS II.
De variis tribunalium gradibus et speciebus.

1569 條 - 1項 - 因教宗之最高位,普天下任何信友之民事訴訟或刑事訴訟,

Can. 1569. - § 1. Ob primatum Romani Pontificis integrum est cuilibet fideli in toto orbe catholico causam suam sive contentiosam sive criminalem, in quo-

不論繫屬於何審級,或進行至如何程度,均得請求宗座辦理,或逕向宗座起訴.

2項 - 除上訴外,凡向宗座請求辦理之案件,均不停止已經開審判程序之審判官行使其管轄權,故該審判官得繼續審判行爲至判決確定時止;但明知宗座已決定由自己審判該案件者,不在此限.

1570 條 - 1項 - 除與宗座保留或宗座決定由自己審判之案件外,其餘案件由依第一千五百七十二條以下條文,所指定之各種法院審判之.

2項 - 凡法院於訊問或傳喚當事人及證人,調查證據或勘查爭執物,送達裁判及其他類此之事物,均得囑託其他法院協助,受囑託法院應依法律關於受囑託行爲之規定爲之.

1571 條 - 凡曾充法院任何審級之審判官,審判案件者,不得於其他審級審判同一案件.

vis iudicii gradu et in quovis litis statu, cognoscendam ad Sanctam Sedem deferre vel apud eandem introducere.

§ 2. Recursus tamen ad Sedem Apostolicam interpositus non suspendit, excluso casu appellationis, exercitium iurisdictionis in iudice qui causam iam cognoscere coepit; quique idcirco poterit iudicium prosequi usque ad definitivam sententiam, nisi constiterit Sedem Apostolicam causam ad se advocasse.

an. 1570. - § 1. Exceptis causis Sedi Apostolicae reservatis aut ad eandem advocatis, ceterae omnes congnoscuntur a diversis tribunalibus, de quibus in can. 1572 seqq.

§ 2. Quodlibet tamen tribunal, quod attinet ad partium et testium examen aut citationem, documentorum vel rei controversae inspectionem, decretorum intimationem aliaque huiusmodi, ius habet in auxilium vocandi aliud tribunal, quod normas pro singulis actibus iure praescriptas servare debet.

Can. 1571. - Qui causam vidit in uno iudicii gradu nequit eandem causam in alio iudicare.

第一章
第一審普通法院

第一頁
審判官

1572 條 - 1項 - 區域正權力人在各座堂區內,除法律明示限制之案件外,對於一切案件爲第一審審判官,並得自己或委任他人行使其審判權;但以依下列條文之規定爲限.

2項 - 因主教或其收入或座堂區之權利或時物涉訟者,應交出對於訴訟標的物之審判權;如主教同意時,交於本座堂區之合議庭,即以總審判官及二較資深之座堂區會議之審判官組織之法庭;否則交於最近上級審判官.

CAPUT I.
De tribunali ordinario primae instantiae.

ART. I.
De iudice.

Can. 1572. - § 1. In unaquaque dioecesi et pro omnibus causis a iure expresse non exceptis, iudex primae instantiae est loci Ordinarius, qui iudiciariam potestatem exercere potest ipse per se, vel per alios, secundum tamen canones qui sequuntur.

§ 2. Si vero agatur de iuribus aut bonis temporalibus Episcopi aut mensae vel Curiae dioecesanae, controversia dirimenda deferatur vel, Episcopo consentiente, ad dioecesanum tribunal collegiale quod constat officiali et duobus iudicibus synodalibus antiquioribus, vel ad iudicem immediate superiorem.

1573 條 - 1 項 - 凡主教均應遴選總代理人以外之人,爲有正權力之總審判官;但因座堂區狹小或事件簡少而顯以委託該職務於總代理人爲更有利益者,不在此限.

2 項 - 總審判官與其主教爲同一審判庭;但不得審判主教爲自己所保留之案件.

3 項 - 得與總審判官增置若干輔助者;該輔助者稱爲副總審判官.

4 項 - 總審判官及副總審判官應以名譽無可指摘之司祭,法學博士,或以其他方法精通法學,及不小於三十歲者充之.

5 項 - 主教對於前項人得隨意遷轉之;前項人之職務不因主教之出缺而消滅;座堂會議院代理人亦不得撤換之;但於新主教到任時,應另受確定.

6 項 - 總代理人同時爲總審判官者,主教座出缺時,其總代理人職務因而消滅,其總審判官職務不因而消滅.

7 項 - 總審判官被選爲座堂會議院代理人時,自己另任用新總審判官.

Can. 1573. - § 1. Quilibet Episcopus tenetur officialem eligere cum potestate ordinaria iudicandi, a Vicario Generali distinctum, nisi parvitas dioecesis aut paucitas negotiorum suadeat hoc officium ipsi Vicario Generali committi.

§ 2. Officialis unum constituit tribunal cum Episcopo loci: sed nequit iudicare causas quas Episcopus sibi reservat.

§ 3. Officiali dari possunt adiutores, quibus nomen est vice-officialium.

§ 4. Tum officialis tum vice-officiales esse debent sacerdotes, integrae famae, in iure canonico doctores vel ceteroqui periti, annos nati non minus triginta.

§ 5. Sunt amovibiles ad nutum Episcopi; vacante sede, a munere non cessant, nec a Vicario Capitulari amoveri possunt; adveniente autem novo Episcopo, indigent confirmatione.

§ 6. Qui Vicarius Generalis est idemque officialis, sede vacante, cessat quidem a Vicarii, non autem ab officialis munere.

§ 7. Si officialis eligatur in Vicarium Capitularem, ipse novum nominat officialem.

1574 條 - 1 項 - 凡座堂區內應遴選品行端正而精通法學之司祭,連本座堂區外者在內,以不逾十二人爲限,行使由主教所委託之權力共同辦理爭議之斷定事件;其名稱謂之座堂區會議審判官;如於座堂區會議未開會時選任之者,謂之代選座堂區會議審判官.

2 項 - 前項人之遴選及其代理者之指定,職務之消滅,罷免,適用第三百八十五條至第三百八十八條之規定.

3 項 - 法律上凡稱座堂區會議審判官者,亦包括代選座堂區會議審判官.

Can. 1574. - § 1. In qualibet dioecesi presbyteri probatae vitae et in iure canonico periti, etsi extradioecesani, non plures quam duodecim eligantur ut potestate ab Episcopo delegata in litibus iudicandis partem habeant; quibus nomen esto *iudicum synodalium* aut *pro-synodalium*, si extra Synodum constituuntur.

§ 2. Quod ad eorum electionem, substitutionem, cessationem aut remotionem a munere attinet, serventur praescripta can. 385-388.

§ 3. Nomine iudicum synodalium in iure veniunt quoque iudices pro-synodales.

1575 條 - 審判官一人獨任審判案件時,得以二人陪審爲顧問;但應於座堂區會議審判官中遴選之.

Can. 1575. - Unicus iudex in quolibet iudicio duos assessores consulentes sibi adsciscere potest: quos tamen ex iudicibus synodalibus eligere debet.

1576 條 - 1 項 - 下列各目案件由下列各目所指定之合議庭審判之,並廢除凡與此相牴觸之習慣及特別權利:

1 目 - 關於神品或婚姻之拘束,及座堂之權利或財產之民事訴訟,並撤銷不易遷轉職務,或科處,認定棄絕罰之刑事訴訟,均由審判官三人之合議庭審判之;

2 目 - 關於依法律規定應科處免職,或永久褫奪着教士制服權,或褫奪聖權處罰之訴訟,均由審判官五人之合議庭審判之.

2 項 - 區域正權力人對於其他案件,得委託審判官三人或五人之合議庭審判之;對於因時間或地方情形或訴訟標的而顯爲重要而較難辦理之案件,尤宜爲之.

3 項 - 正權力人宜於座堂區會議審判官中,按輪定辦法遴選二或四審判官與庭長共同組織一合議庭;但依其明智意見認爲其他辦法更有利益者,不在此限.

Can. 1576. - § 1. Reprobata contraria consuetudine et revocato quolibet contrario privilegio:

1° Causae contentiosae de vinculo sacrae ordinationis, et matrimonii, vel de iuribus aut bonis temporalibus cathedralis ecclesiae; itemque criminales in quibus res est de privatione beneficii inamovibilis aut de irroganda vel declaranda excommunicatione, tribunali collegiali trium iudicum reservantur;

2° Causae vero quibus agitur de delictis quae depositionis, privationis perpetuae habitus ecclesiastici, vel degradationis poenam important, reservantur tribunali quinque iudicum.

§ 2. Loci Ordinarius tribunali collegiali trium vel quinque iudicum cognitionem committere potest etiam aliarum causarum, idque praesertim faciat quando de causis agitur quae, attentis temporis, loci et personarum adiunctis et materia iudicii, difficiliores et maioris momenti videantur.

§ 3. Duos vel quatuor iudices qui una cum praeside tribunal collegiale constituunt, inter iudices synodales Ordinarius, nisi pro sua prudentia aliter opportunum existimaverit, eligat per turnum.

1577 條 - 1 項 - 合議庭應合議辦理案件,以及過半數之意見決定裁判.

2 項 - 合議庭以總審判官或副總審判官爲審判長指揮訴訟行爲,及裁判凡爲維持公平必要之事件.

Can. 1577. - § 1. Tribunal collegiale collegialiter procedere debet, et ad maiorem suffragiorum partem sententias ferre.

§ 2. Eidem praeest officialis vel vice-officialis, cuius est processum dirigere, et decernere quae pro iustitiae administratione in causa quae agitur necessaria sunt.

1578 條 - 除第一千五百七十二條第二項所規定之訴訟外,主教對於其餘一切案件得自己爲審判長;但以將各審判,尤其關係較大之民刑事審判,交與以總審判官或副總審判官爲審判長之普通法院審判,爲有最大利益.

Can. 1578. - Exceptis causis de quibus in can. 1572, § 2, Episcopus semper potest tribunali ipse per se praeesse; sed valde expedit ut causas, praesertim criminales et contentiosas gravis momenti, iudicandas relinquat tribunali ordinario, cui praesit officialis vel vice-officialis.

1579 條 - 1 項 - 同一教士修會之特屬修會員間發生爭訟時,以修會省長爲第一審審判官;如修會院爲獨立者,以地方父老長爲第一審審判官;但修會規則另有規定者,不在此限.

Can. 1579. - § 1. Si controversia sit inter religiosos exemptos eiusdem religionis clericalis, iudex primae instantiae, nisi aliud in constitutionibus caveatur, est Superior provincialis, aut, si monasterium sit sui iuris, Abbas localis.

2項 - 二省區間發生爭訟時,由修會總長自己或委任他人爲第一審審判官;二獨立修會院間發生爭訟時,由總父老長爲第一審審判官.

3項 - 不同一修會之自然人或法人間,或非特屬或教民之同一修會之修會員間,或修會員與世俗教士或教民間發生爭訟時,以區域正權力人爲第一審審判官.

§ 2. Salvo diverso constitutionum praescripto, si res contentiosa agatur inter duas provincias, in prima instantia iudicabit ipse per se vel per delegatum supremus religionis Moderator; si inter duo monasteria supremus Moderator Congregationis monasticae.

§ 3. Si demum controversia enascatur inter religiosas personas physicas vel morales diversae religionis, aut etiam inter religiosos eiusdem religionis non exemptae vel laicalis, aut inter religiosum et clericum saecularem vel laicum, iudex primae instantiae est Ordinarius loci.

第二頁
豫審官及覆白官

ART. II.
De Auditoribus et Relatoribus.

1580 條 - 1項 - 正權力人得長久或爲特定案件,設置豫審官,即準備審判者一人或數人.

Can. 1580. - § 1. Potest Ordinarius unum aut plures auditores, seu actorum instructores, sive stabiliter sive pro certa aliqua causa constituere.

2項 - 審判官僅得對於自己審判之案件遴選豫審官一人;但正權力人已經設置豫審官者,不在此限.

§ 2. Iudex auditorem eligere potest tantummodo pro causa quam cognoscit, nisi Ordinarius iam proviserit.

1581 條 - 1座堂區法院之豫審官,如能於座堂區會議審判官中遴選時,宜於其中遴選之;修會院法院之豫審官,應依修會規則,於同一修會之修會員中遴選之.

Can. 1581. - Auditores pro tribunali dioecesano, quantum fieri potest, deligantur ex iudicibus synodalibus; pro tribunali vero religiosorum deligendi semper sunt ex alumnis eiusdem religionis ad normam constitutionum.

1582 條 - 豫審官之職務爲傳喚及訊問證人,並依委託書之內容預備其他訴訟文件;但不得爲終局判決.

Can. 1582. - Eorum est testes citare et audire, aliaque acta iudicialia instruere secundum tenorem mandati, non autem sententiam definitivam ferre.

1583 條 - 遴選預審官之人,不問訴訟至如何程度,均得撤銷預審官之職務;但以有正當理由及當事人不受損害爲限.

Can. 1583. - Auditor in quovis litis momento ab officio removeri potest ab eo qui eundem elegit, iusta tamen de causa, et citra partium praeiudicium.

1584 條 - 合議庭長應於合議庭審判官中,指定一人爲覆白官,即報告者,於開評議會時,報告案情並制作裁判書;庭長得因正當理由撤銷覆白官之職務而另指定他人.

Can. 1584. - Tribunalis collegialis praeses debet unum de iudicibus collegii ponentem seu relatorem designare qui in coetu iudicum de causa referat et sententias in scriptis redigat; et ipsi idem praeses potest alium ex iusta causa substituere.

第三頁
書記官保義官保束官

1585 條 - 1 項 - 書記官於進行任何訴訟時,均應在場執行制作文書之職務;凡文書非由書記官親自作成,或至少由其簽名者,均無效.

2 項 - 審判官於開始審判案件前,應從適法委任之書記官中遴選一人爲制作文書人;但正權力人對於該案件已經指定書記官者,不在此限.

1586 條 - 凡座堂區內,均應爲刑事案件,及正權力人認爲於公益有危險之虞之民事案件,設置保義官;爲與神品或婚姻之拘束有關係之案件,應設置保束官.

1587 條 - 1 項 - 依法律規定保義官或保束官應於審判時到場之案件,如保義官或保束官未被傳喚,其審判無效;但雖未被傳喚而自行到場者,不在此限,

2 項 - 被適法傳喚之保義官或保束官於進行審判程序時,不到場者,該審判程序仍爲有效;但應將卷宗送其閱覽,以便其口頭或書面陳述意見,及主張自己認爲重要或適當之一切辦法.

1588 條 - 1 項 - 一人同時得執行保義官職務及保束官職務;但因事務及案件繁多而不便者,不在此限.

2 項 - 保義官及保束官得爲一切案件,或每一案件設置之.

1589 條 - 1 項 - 正權力人有遴選保義官及保束官之權利義務;但應遴選名譽無可指摘之司祭,而且爲法學博士或以其他方法精通法學,因其明智及公義心而爲一般所公認者充之.

2 項 - 修會法院之保義官,除具備前項資格外,並應爲同一修會之修會員.

ART. III.
De Notario, Promotore iustitiae, vinculi Defensore.

Can. 1585. - § 1. Cuilibet processui interesse oportet notarium, qui actuarii officio fungatur; adeo ut nulla habeantur acta, si actuarii manu non fuerint exarata, vel saltem ab eo subscripta.

§ 2. Quare iudex, antequam causam cognoscere incipiat, in actuarium assumere debet unum e notariis legitime constitutis, nisi ipse Ordinarius aliquem pro ea causa iam designaverit.

Can. 1586. - Constituatur in dioecesi *promotor iustitiae* et *defensor vinculi:* ille pro causis, tum contentiosis in quibus bonum publicum, Ordinarii iudicio, in discrimen vocari potest, tum criminalibus; iste pro causis, in quibus agitur de vinculo sacrae ordinationis aut matrimonii.

Can. 1587. - § 1. In causis in quibus eorum praesentia requiritur, promotore iustitiae aut vinculi defensore non citato, acta irrita sunt, nisi ipsi, etsi non citati, revera interfuerint.

§ 2. Si legitime citati aliquibus actibus non interfuerint, acta quidem valent, verum postea eorum examini subiicienda omnino sunt ut ea omnia sive voce sive scriptis possint animadvertere et proponere quae necessaria aut opportuna iudicaverint.

Can. 1588. - § 1. Eadem persona officium promotoris iustitiae et defensoris vinculi gerere potest, nisi multiplicitas negotiorum et causarum id prohibeat.

§ 2. Promotor et defensor constitui possunt tum ad universitatem causarum tum pro singulis causis.

Can. 1589. - § 1. Ordinarii est promotorem iustitiae et vinculi defensorem eligere, qui sint sacerdotes integrae famae, in iure canonico doctores vel ceteroqui periti, ac prudentiae et iustitiae zelo probati.

§ 2. In tribunali religiosorum promotor iustitiae sit praeterea eiusdem religionis alumnus.

1590 條 - 1 項 - 爲一切案件設置之保義官及保束官,其職務不因主教座之出缺而消滅;座堂會議代理人亦不得撤換之;但於新正教長到任時,應另被確定.

2 項 - 主教得因正當理由罷免保義官及保束官.

Can. 1590. - § 1. Promotor iustitiae et vinculi defensor electi ad universitatem causarum a munere non cessant, sede episcopali vacante, nec a Vicario Capitulari possunt removeri; adveniente autem novo Praelato, indigent confirmatione.

§ 2. Iusta tamen intercedente causa, Episcopus eos removere potest.

第四頁
差役及執達員

ART. IV.
De Cursoribus et Apparitoribus.

1591 條 - 1 項 - 送達訴訟文件,除有善良習慣外,應爲一切案件或每一案件設置差役,並應設置執達員,依審判官之委託執行審判官之裁判及命令.

2 項 - 一人同時得執行差役職務及執達員職務.

Can. 1591. - § 1. Ad acta iudicialia intimanda, nisi alia sit probata tribunalis consuetudo, constituantur cursores sive pro omnibus causis sive pro causa peculiari; item apparitores ad sententias ac decreta iudicis, eo committente, exsecutioni mandanda.

§ 2. Eadem persona utroque officio defungi potest.

1592 條 - 差役及執達員宜以教民充之;但明認爲特定案件以教士充之爲更適宜者,不在此限.差役,執達員職務之授與,停止,及罷免,準用第三百七十三條關於公證人之同一規定.

Can. 1592. - Laici ipsi sint, nisi prudentia in aliqua causa suadeat ut ecclesiastici ad id muneris assumantur; quod vero ad eorum nominationem, suspensionem et revocationem attinet, eaedem serventur regulae quae pro notariis can. 373 statutae sunt.

1593 條 - 前條之人所制作之文件爲公證書.

Can. 1593. - Acta quae hi confecerint, publicam fidem faciunt.

第二章
第二審普通法院

CAPUT II.
De tribunali ordinario secundae instantiae.

1594 條 - 1 項 - 得自隸屬主教之法院上訴於總主教.

2 項 - 對於總主教所終結之第一審訴訟,得上訴於由總主教一次爲永久而選定,並經宗座准許之區域正權力人.

3 項 - 對於無隸屬主教之總主教,或直接屬宗座管轄之區域正權力人所終結之訴訟,得上訴於第二百八十五條所指定之總主教.

4 項 - 特屬修會員間由省長所終結之一切訴訟,以修會總長爲第二審審

Can. 1594. - § 1. A tribunali Episcopi Suffraganei appellatur ad Metropolitam.

§ 2. A causis in prima instantia pertractatis coram Metropolita fit appellatio ad loci Ordinarium, quem ipse Metropolita, probante Sede Apostolica, semel pro semper designaverit.

§ 3. Pro causis primum agitatis coram Archiepiscopo qui caret Suffraganeis vel coram loci Ordinario immediate Sedi Apostolicae subiecto fit appellatio ad Metropolitam, de quo in can. 285.

§ 4. Inter religiosos exemptos, pro omnibus causis coram Superiore provinciali actis tribunal secundae instantiae est penes supremum Moderatorem;

判官;由地方父老長所終結之訴訟,總父老長爲第二審審判官;關於第一千五百七十九條第三項所規定之訴訟,適用第一項至第三項之規定.

pro causis actis coram Abbate locali, penes supremum Moderatorem Congregationis monasticae; pro causis vero de quibus in can. 1579, § 3, servetur praescriptum §§ 1, 2, 3 huius canonis.

1595 條 - 上訴法院法庭之組織,應與第一審法院法庭之組織相同,並應使用與該案件性質適宜之同一程序.

Can. 1595. - Tribunal appellationis eodem modo quo tribunal primae instantiae constitui debet; et eaedem regulae, accommodatae ad rem, in causae discussione servandae sunt.

1596 條 - 案件之審判,如第一審法院係以合議庭行之者,上訴法院亦應以合議庭行之,並不得由較少數審判官裁定之.

Can. 1596. - Si collegialiter causa in prima instantia cognita fuerit, etiam in gradu appellationis collegialiter nec a minore iudicum numero definiri debet.

第三章
宗座普通法院

CAPUT III.
De ordinariis Apostolicae Sedis tribunalibus

1597 條 - 羅瑪教宗依第一千五百六十九條之規定,爲天下全公教會之最高審判官;自己或以自己所設立之法院,或所委託之審判官實行審判權.

Can. 1597. - Romanus Pontifex pro toto orbe catholico ad normam can. 1569 iudex est supremus, qui vel ipse per se ius dicit, vel per tribunalia ab ipso constituta, vel per iudices a se delegatos.

第一頁
羅瑪聖輪法院

ART. I.
De Sacra Romana Rota.

1598 條 - 1 項 - 羅馬聖輪法院爲宗座所立受理上訴之普通法院,即由一定員額之聽訟者組織之合議庭,以領袖聽訟者爲其同等人中之第一位主席.

Can. 1598. - § 1. Tribunal ordinarium a Sancta Sede constitutum pro appellationibus recipiendis est Sacra Rota Romana, quae est tribunal collegiale constans certo Auditorum numero cui praesidet Decanus, qui primus est inter pares.

2 項 - 前項聽訟者應至少有公教會及羅馬二法學博士學位之司祭充之.

§ 2. Ii sacerdotes esse debent laurea doctorali in utroque saltem iure praediti.

3 項 - 惟羅馬教宗始得遴選聖輪之聽訟者.

§ 3. Auditorum electio Romano Pontifici reservatur.

4 項 - 聖輪裁判由輪定之三聽訟者所組織之合議庭,或聽訟者全體共同行之;但教宗對於特定案件另定有辦法者,不在此限.

§ 4. Sacra Rota ius dicit aut per singulos turnos trium Auditorum, aut videntibus omnibus, nisi aliter pro aliqua causa Summus Pontifex constituat.

1599 條 - 1 項 - 聖輪之管轄如下:

Can. 1599. - § 1. Sacra Rota iudicat:

1目 - 對於經任何正權力人之法院,爲第一審判決,及因適法上訴移送於聖座之案件,有第二審管轄權;

2目 - 對於經聖輪自己或任何其他法院爲第二審或第二審以上之判決,而未曾確定之案件,有終審管轄權.

2項 - 聖輪對於第一千五百五十七條第二項所指定之案件,及其他因羅馬教宗自動或當事人請求而決定應由自己之法院審判,而委託於聖輪之案件有管轄權,連第一審管轄權在內;並對於同一案件,除委託書另有其他意義外,亦以聖輪相互繼續輪定之合議庭,有第二審及第三審之管轄權.

1° In secunda instantia causas quae a quorumvis Ordinariorum tribunalibus in primo gradu diiudicatae fuerint et ad Sanctam Sedem per appellationem legitimam deferentur;

2° In ultima instantia causas ab ipsa Sacra Rota et ab aliis quibusvis tribunalibus in secunda vel ulteriore instantia iam cognitas, quae in rem iudicatam non transierint.

§ 2. Hoc tribunal iudicat etiam in prima instantia causas de quibus in can. 1557, § 2 aliasve quas Romanus Pontifex sive motu proprio, sive ad instantiam partium ad suum tribunal advocaverit et Sacrae Rotae commiserit; easque, nisi aliud cautum sit in commissionis rescripto, Sacra Rota iudicat quoque in secunda et tertia instantia ope turnorum qui sibi invicem succedunt.

1600 條 - 最大案件絕對不屬聖輪法院管轄權之範圍.

Can. 1600. - Causae maiores penitus excluduntur ab ambitu competentiae huius tribunalis.

1601 條 - 不服正權力人之命令,不得上訴或訴願於聖輪;關於該上訴或訴願,惟聖部始得審理之.

Can. 1601. - Contra Ordinariorum decreta non datur appellatio seu recursus ad Sacram Rotam; sed de eiusmodi recursibus exclusive cognoscunt Sacrae Congregationes.

第二頁
宗座署名法院

ART. II.
De Signatura Apostolica.

1602 條 - 宗座署名最高法院由樞機大臣若干名組織之;以其中一人充院長.

Can. 1602. - Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal constat nonnullis S. R. E. Cardinalibus, quorum unus Praefecti munere fungitur.

1603 條 - 1項 - 宗座署名法院對於下列各目案件有正管轄權:

Can. 1603. - § 1. Apostolica Signatura videt potestate ordinaria:

1目 - 違犯祕密及由聖輪聽訟者,因無效或不公平之行爲而發生之損害;

1° De violatione secreti, ac de damnis ab Auditoribus Sacrae Rotae illatis eo quod actum nullum vel iniustum posuerint;

2目 - 對於聖輪之聽訟者,因有偏頗之虞之抗辯;

2° De exceptione suspicionis contra aliquem Sacrae Rotae Auditorem;

3目 - 對於聖輪之判決,主張無效之訴;

3° De querela nullitatis contra sententiam rotalem;

4目 - 對於聖輪已經確定之判決,請求回復原狀之訴;

4° De expostulatione pro restitutione in integrum adversus rotalem sententiam quae in rem iudicatam transierit;

5目 - 因聖輪駁回婚姻案件之再審,而對於該駁回之判決提起之上訴;

5° De recursibus adversus sententias rotales in causis matrimonialibus quas ad novum examen Sacra Rota admittere renuit;

6目 - 依第一千六百一十二條第二項之規定,對於各下級法院間所發生對管轄權之爭議.

6º De conflictu competentiae quem enasci contingat inter tribunalia inferiora, ad normam can. 1612, § 2.

2項 - 宗座署名法院依所受之委託權,審查爲使聖輪之合議庭管轄案件,而向教宗進呈之請求書.

§ 2. Videt ex potestate delegata de petitionibus per supplices libellos ad Sanctissimum porrectis ad obtinendam causae commissionem apud Sacram Rotam.

1604 條 - 1項 - 關於第一千六百零三條第一項第一目所指定之刑事案件,如有上訴法院之餘處時,署名最高法院爲該上訴法院.

Can. 1604. - § 1. In causa criminali, de qua in can. 1603, § 1, n. 1, si forte locus sit iudicio appellationis, hoc obtinetur penes ipsum Supremum Tribunal.

2項 - 關於因偏頗之虞之抗辯案件,宗座署名法院應於爲該聽訟者應否迴避之裁判後,將該案件發回聖輪法院,命其依普通規定辦理,及依裁判之意旨存留或排除該被抗辯之聽訟者,於原輪定之合議庭.

§ 2. In casu suspicionis, Apostolica Signatura definit utrum sit locus recusationi Auditoris, necne, quo facto, iudicium ad Sacram Rotam, remittit, ut, secundum suas regulas ordinarias, procedat, Auditore, contra quam exceptio mota fuit, in suo turno manente vel excluso.

3項 - 關於依第一千六百零三條第一項第三目第四目第五目所規定,判決無效,或回復原狀,或駁回案件再審之上訴,宗座署名法院僅判決聖輪之判決是否有效,應否准許回復原狀,或上訴;如認定爲無效,或准許回復原狀或上訴後,將案件發回聖輪法院;但教宗另有命令者,不在此限.

§ 3. In casu querelae nullitatis aut restitutionis in integrum aut recursus de quibus in can. 1603, § 1, nn. 3, 4, 5, de hoc tantum iudicat num sit nulla sententia rotalis, num locus sit restitutioni vel recursus sit admittendus; et nullitate declarata aut restitutione concessa vel admisso recursu, causam remittit ad Sacram Rotam, nisi Sanctissimus aliter providerit.

4項 - 署名法院審查請求書,於獲有相當證據及聽受利害關係人之陳述後,決定應否准許所請求之事件.

§ 4. In examine supplicum libellorum Signatura, habitis opportunis notitiis et auditis iis quorum interest, decernit utrum precibus annuendum sit, necne.

1605 條 - 1項 - 署名最高法院之判決書,雖未記載事實上及法律上之原因,仍爲有效.

Can. 1605. - § 1. Supremi Tribunalis Signaturae sententiae suam vim habent, quamvis rationes in facto et in iure non contineant.

2項 - 署名最高法院得因當事人之請求,或以事件之性質認爲必要時,依職權決定,依本法院之規則,釋明前項原因.

§ 2. Nihilominus sive ad instantiam partis sive ex officio, si res postulet, Supremum Tribunal edicere potest ut praedictae rationes exponantur secundum regulas Tribunalis proprias.

第四章
受委法院

1606 條 - 受委審判官應遵守第一百九十九條至第二百零七條及第二百零九條之規定.

CAPUT IV.
De tribunali delegato.

Can. 1606. - Delegati iudices servare tenentur regulas statutas in can. 199-207, 209.

1607 條 - 1 項 - 宗座委託之審判官任用人員,得就在自己應行審判地之座堂區府內所設置之人員,或任意選擇他人爲之;但委託書內另有規定者,不在此限.

2 項 - 受區域正權力人委託之審判官任用人員,應就主教府之人員爲之;但主教因重大理由,於特別情形內,命其設置特別及非常人員者,不在此限.

Can. 1607. - § 1. Iudex a Sancta Sede delegatus uti potest ministris constitutis in Curia dioecesis in qua iudicare debet; sed potest etiam alios quoscumque maluerit eligere et assumere, nisi in delegationis rescripto aliud cautum sit.

§ 2. Iudices vero ab Ordinariis locorum delegati uti debent ministris Curiae dioecesanae, nisi Episcopus in aliquo peculiari casu ob gravem causam proprios et extraordinarios ministros constituendos decreverit.

第三題
法院之程序

TITULUS III.
De disciplina in tribunalibus servanda.

第一章
審判官及法院其他人員之職務

CAPUT I.
De officio iudicum et tribunalis ministrorum.

1608 條 - 有管轄權之審判官不得對於適法請求之當事人,拒絕行使其職務,並受第一千六百二十五條第一項所規定之拘束.

Can. 1608. - Iudex competens parti legitime requirenti suum ministerium ne recuset, firmo praescripto can. 1625, § 1.

1609 條 - 1 項 - 審判官於傳喚人到場及開始審問前,應審查自己有無管轄權.

2 項 - 審判官於受理訴訟以前,應審查該訴訟人有無訴訟能力.

3 項 - 前二項之事實,無記載案件文書內之必要.

Can. 1609. - § 1. Iudex antequam aliquem ad suum trahat tribunal et iudicaturus sedeat, videat utrum ipse sit competens, necne.

§ 2. Eodemque modo antequam aliquem ad agendum admittat, cognoscere tenetur num is in iudicio possit iure consistere.

§ 3. Non est tamen necesse ut de his referatur in actis.

1610 條 - 1 項 - 對於審判官之管轄權有抗辯時,應由審判官自己裁定之.

2 項 - 對於審判官就相對管轄權之抗辯所爲自己仍有管轄權之裁判,不得上訴.

Can. 1610. § 1. Si exceptio proponatur contra iudicis competentiam, hac de re ipse iudex videre debet.

§ 2. In casu exceptionis de incompetentia relativa, si iudex se competentem pronuntiet, eius decisio non admittit appellationem.

3項 - 審判官裁判認爲自己無管轄權時,凡認爲損害之當事人,均得於十日以內,向直接上級法院上訴.

§ 3. Quod si iudex se incompetentem declaret, pars quae se gravatam reputat, potest intra decem dierum spatium appellationem ad superius tribunal interponere.

1611 條 - 審判官不問訴訟程度如何,如認爲自己絕對無管轄權時,有宣告自己無管轄權之義務.

Can. 1611. - Iudex quovis in stadio causae se absolute incompetentem agnoscens, suam incompetentiam declarare tenetur.

1612 條 - 1項 - 二或二以上之審判官間,對於特定案件發生管轄權,屬於何人之爭議時,由直接上級法院裁定之.

Can. 1612. - § 1. Si inter duos pluresve iudices controversia oriatur quisnam eorum ad aliquod negotium competens sit, res definienda est a tribunali immediate superiore.

2項 - 於管轄權有爭議之數審判官之直接上級法院不同一時,由先受理本訴訟之審判官直接上級法院裁判之;如各審判官無直接上級法院而有宗座之使節時,由該使節裁判之;如無宗座使節時,由宗座署名法院裁判之.

§ 2. Quod si iudices, inter quos exsistit competentiae conflictus, subsint distinctis tribunalibus superioribus, controversiae definitio reservatur tribunali superiori illius iudicis, coram quo actio primo promota est; si non habeant tribunal superius, conflictus dirimatur vel a Legato Sanctae Sedis, si adsit, vel ab Apostolica Signatura.

1613 條 - 1項 - 審判官因任何親等之直系血親或直系姻親,或一親等二親等之旁系血親或姻親,或監護或保佐或密切交誼或重大競爭,或取得利益,或免除損害之關係,而於該案件有利害關係,或於該案件曾充律師或訴訟代理人者,不得受理之.

Can. 1613. - § 1. Iudex cognoscendam ne suscipiat causam, in qua ratione consanguinitatis vel affinitatis in quolibet gradu lineae rectae et in primo et secundo gradu lineae collateralis, vel ratione tutelae et curatelae, intimae vitae consuetudinis, magnae simultatis, vel lucri faciendi aut damni vitandi, aliquid ipsius intersit, vel in qua antea advocatum aut procuratorem egerit.

2項 - 保義官或保束官,如有前項情形時,不得執行職務.

§ 2. In iisdem rerum adiunctis ab officio suo abstinere debent iustitiae promotor et defensor vinculi.

1614 條 - 1項 - 審判官,連有管轄權之審判官在內,因有偏頗之虞,被當事人聲請迴避者,被聲請迴避之審判官,如爲委託而獨任審判之審判官一人,或會議庭或爲受委託審判官之過半數時,由委託人裁定之;如爲數受委託審判官中一人或二人時,庭長在內者亦同,由未被聲請迴避之審判官數人裁定之;如爲聖輪法院之聽訟者時,依第一千六百零三條第一項第二目之規定,由宗座署名法院裁定之;如爲總審判官時,由主教裁定之;如爲豫審官時,由審判長裁定之.

Can. 1614. - § 1. Cum iudex, etsi competens, a parte recusatur ut suspectus, haec exceptio, si proponatur contra iudicem delegatum in causa unicum vel contra collegium vel maiorem delegatorum iudicum partem, definienda est a delegante; si contra unum vel alterum ex pluribus iudicibus delegatis, etsi Collegii praesidem, a ceteris iudicibus delegatis et non suspectis; si contra Auditorem Sacrae Rotae, a Signatura Apostolica ad normam can. 1603, § 1, n. 2; contra officialem, ab Episcopo; si contra auditorem, a iudice principali.

2項 - 正權力人自己爲審判官而因有偏頗之虞,聲請迴避者,宜不執行審

§ 2. Si ipsemet Ordinarius sit iudex et contra ipsum exceptio suspicionis opponatur, vel abstineat

判職務,或呈請直接上級審判官裁判其應否迴避.

3項 - 保義官,保束官或其他庭員因偏頗之虞,被聲請迴避者,如該法院爲合議庭時,由庭長裁定其應否迴避;爲獨任審判官時,由該審判官裁定之.

a iudicando vel quaestionem suspicionis definiendam committat iudici immediate superiori.

§ 3. Si exceptio suspicionis opponatur contra promotorem iustitiae, defensorem vinculi aut alios tribunalis administros, de hac exceptione videt praeses in tribunali collegiali vel ipse iudex, si unicus sit.

1615 條 - 1項 - 獨任制之審判官,或合議制審判官中一人或其全體被宣告有偏頗之虞時,應更易審判官;但不變更審級.

Can. 1615. - § 1. Si iudex unicus aut aliquis vel etiam omnes iudices qui tribunal collegiale constituunt suspecti declarentur, personae mutari debent, non vero iudicii gradus.

2項 - 正權力人應補派無偏頗之虞之審判官,代行被宣告爲有偏頗之虞之審判官職務.

§ 2. Ordinarii autem est in locum iudicum qui suspecti declarati sunt, alios a suspicione immunes subrogare.

3項 - 正權力人自己被宣告爲有偏頗之虞時,直接上級審判官應依前項之規定辦理.

§ 3. Quod si ipsemet Ordinarius declaratus fuerit suspectus, idem peragat iudex immediate superior.

1616 條 - 偏頗之虞之抗辯應迅速裁定之;但應先聽當事人之陳述;如該案件應用保義官或保束官,而該保義官或保束官無偏頗之虞時,亦應聽其陳述.

Can. 1616. - Exceptio suspicionis expeditissime definienda est, auditis partibus, promotore iustitiae vel vinculi defensore, si intersint, nec in ipsos suspicio cadat.

1617 條 - 關於因管轄權,及偏頗之虞而聲請迴避之期間,應依第一千六百二十八條之規定.

Can. 1617. - Quod ad tempus attinet quo exceptiones incompetentiae et suspicionis proponendae sint, servetur praescriptum can. 1628.

1618 條 - 審判官對於單純私人利害關係案件,非當事人起訴,不得受理;對於刑事或與公教會之公益或救靈魂有關係之案件,亦得依職權受理之.

Can. 1618. - In negotio quod privatorum solummodo interest, iudex procedere potest dumtaxat ad instantiam partis; sed in delictis, et in iis quae publicum Ecclesiae bonum aut animarum salutem respiciunt, etiam ex officio.

1619 條 - 1項 - 審判官對於原告人能提出而未提出之證據,或被告人能實行而未實行之抗辯,不得補充之.

Can. 1619. - § 1. Si actor pro re sua probationes quas afferre posset, non afferat, vel reus exceptiones sibi competentes non opponat, iudex ne suppleat.

2項 - 關於與公益或救靈魂有關係之案件,如審判官能補充前項之證據或抗辯時,應補充之.

§ 2. Si vero agatur vel de publico bono vel de animarum salute, eas supplere potest et debet.

1620 條 - 審判官及法院應注意,以不妨害公平爲限,迅速終結一切案件;第一審不得延長逾二年,第二審不得逾一年.

Can. 1620. - Iudices et tribunalia curent ut quamprimum, salva iustitia, causae omnes terminentur, utque in tribunali primae instantiae ultra biennium non protrahantur, in tribunali vero secundae instantiae ultra annum.

1621 條 · 1 項 · 除自己行使審判權之主教外,凡組織或幫助法院人員,均應在正權力人或遴選該人員之審判官,或該二人中之一人所委託之教士面前,宣誓適宜及忠盡職務;如爲永久而設置者,於初到任時爲之;爲特定一案件而設置者,於訴訟程序開始前爲之.

2 項 · 凡由宗座所委託之審判官,及特屬教士修會之正權審判官,均應於法院初成立,及法院書記官在場時,爲與前項相同之宣誓,並由書記官記錄宣誓之事實.

Can. 1621. · § 1. Excepto Episcopo qui per se potestatem iudiciariam exerceat, omnes qui tribunal constituunt aut eidem opem ferunt, iusiurandum de officio rite et fideliter implendo coram Ordinario vel coram iudice a quo electi sunt, vel coram viro ecclesiastico ab alterutro delegato, praestare debent: idque ab initio suscepti officii, si sint stabiles, aut antequam causa agatur, si pro peculiari aliqua causa sint constituti.

§ 2. Etiam iudex a Sede Apostolica delegatus vel iudex ordinarius in religione clericali exempta idem iusiurandum praestare tenetur cum primum tribunal constituitur, adstante ipsius tribunalis notario, qui de praestito iureiurando actum redigat.

1622 條 · 1 項 · 審判官,庭員,或當事人,證人,鑑定人每次宣誓時,均應先呼籲天主之名宣誓者;如爲司祭,應同時覆手於胸;如爲其他信友,應覆手於聖福音書.

2 項 · 審判官於接收當事人,證人,或鑑定人之宣誓時,通常宜先鄭重告以該行爲之崇聖性質,及違誓人所犯重大罪惡,並於法院內宣誓後,仍爲虛僞之供述者,依法律所應受之處罰.

3 項 · 宣誓者應在審判官,或其所委託之人面前,依審判官所准許之方式宣誓;如一造或兩造當事人願於宣誓時在場者,並應在該當事人面前爲之.

Can. 1622. · § 1. Quotiescumque iusiurandum praestatur sive a iudicibus aut tribunalis administris, sive a partibus, testibus, peritis, semper emitti debet praemissa divini Nominis invocatione et a sacerdotibus quidem tacto pectore, a ceteris fidelibus, tacto Evangeliorum libro.

§ 2. Iudex partem, testem aut peritum ad iusiurandum recipiens, eum regulariter commonefaciat tum de sanctitate actus et de gravissimo delicto quod admittunt iurisiurandi violatores, tum etiam de poenis, quibus obnoxii fiunt qui falsum in iudicio iurati affirmant.

§ 3. Iusiurandum secundum formulam a iudice probatam praestari debet coram eodem iudice aut eius delegato, adstante utraque aut alterutra parte, quae interesse iurisiurandi praestationi velit.

1623 條 · 1 項 · 審判官及法院其他人員,對於一切刑事訴訟有守職務上之密祕義務;如民事訴訟之當事人,因宣佈審判之任何行爲而有受損害之虞者,對於該民事訴訟亦同.

2 項 · 前項人員亦應於宣示判決前,對於在合議庭內所有之評議,及所投之票,並所表示之意見,守完全祕密.

3 項 · 因案件或證據之性質,如將審判行爲或證據宣佈而有損害他人名譽,或結仇怨,或不善表樣,或發生其他損

Can. 1623. · § 1. In iudicio criminali semper, in contentioso autem si ex revelatione alicuius actus processualis praeiudicium partibus obvenire possit, iudices et tribunalis adiutores tenentur ad secretum officii.

§ 2. Tenentur etiam semper ad inviolabile secretum servandum de discussione quae in tribunali collegiali ante ferendam sententiam habetur, tum etiam de variis suffragiis et opinionibus ibidem prolatis.

§ 3. Imo quoties causae vel probationum natura talis sit ut ex actorum vel probationum evulgatione aliorum fama periclitetur, vel praebeatur ansa dissidiis, aut scandalum aliudve id genus incommodum

害之虞時,審判官得命證人,鑑定人,當事人及其律師,或代理人,宣誓保守祕密.

1624 條 - 審判官及法院其他人員,不得因審判之機會而收受任何饋贈.

1625 條 - 1 項 - 凡審判官,如明知自己有管轄權,而仍拒絕行使審判權,或冒認自己有管轄權,或因故意疏忽或詐欺,而致有損害他人之無效或不公平之行爲,或令當事人受他損傷者,均應担負賠償損害之義務;並由區域正權力人,如係主教犯之者,由宗座以職權或因當事人之聲請,科以與罪過之輕重相當之處罰,連罷免罰在內.

2 項 - 如審判官違犯祕密,或將祕密案件用任何方法洩漏於他人者,應科以與罪過輕重相當之罰金,或其他懲罰,連罷免罰在內;但有較重科罰之特別規定者,依其規定.

3 項 - 庭員及其他在法院執行職務之人,如違犯前項規定之義務時,應以前項相同之方法處罰之,審判官亦得對於該人員實行處罰.

1626 條 - 審判官豫知原告,如於公教會法院爲違反其意思之判決,將有不服從之情形,致被告之權利因而無相當之保護時,得因被告之請求,或依職權命原告提出服從公教會判決之相當担保.

oriatur, iudex poterit testes, peritos, partes earumque advocatos vel procuratores iureiurando adstringere ad secretum servandum.

Can. 1624. - Iudex et omnes tribunalis administri, occasione agendi iudicii, munera quaevis acceptare prohibentur.

Can. 1625. - § 1. Iudices qui cum certe et evidenter competentes sunt, ius reddere recusant, vel qui temere se competentes declarant, vel qui ex culpabili negligentia aut dolo actum nullum cum aliorum detrimento vel iniustum ponunt aut aliud litigantibus damnum inferunt, tenentur de damnis et ab Ordinario loci vel, si de Episcopo agatur, a Sede Apostolica, ad instantiam partis aut etiam ex officio, congruis poenis pro gravitate culpae puniri possunt, non exclusa officii privatione.

§ 2. Iudices qui secreti legem violare vel acta secreta cum aliis quoquo modo communicare praesumpserint, puniantur mulcta pecuniaria aliisque poenis, privatione officii non exclusa, pro diversa reatus gravitate, salvis peculiaribus statutis, quibus graviores poenae praescribantur.

§ 3. Eisdem sanctionibus subsunt tribunalis officiales et adiutores, si officio suo, ut supra, defuerint, quos omnes etiam iudex punire potest.

Can. 1626. - Cum iudex praevidet actorem probabiliter spreturum esse sententiam ecclesiasticam si forte haec ipsi sit contraria, et idcirco conventi iuribus non satis consultum iri, potest, ad eiusdem conventi instantiam vel etiam ex officio, actorem adigere ad congruam cautionem praestandam pro ecclesiasticae sententiae observantia.

第二章
審判案件之次序

CAPUT II.
De ordine cognitionum.

1627 條 - 審判官及法院審判案件,應依案件起訴之次序爲之;但遇有應較其他案件迅速終結之案件時,不在此限;審判官或法院於此情形應以特別裁定宣佈其原因事由.

Can. 1627. - Iudices et tribunalia tenentur causas ad se delatas eo ordine cognoscere quo fuerunt propositae, nisi aliqua earum celerem prae ceteris expeditionem exigat, quod quidem peculiari decreto a iudice seu a tribunali statuendum est.

1628 條 - 1 項 - 延緩抗辯,尤其對於人或審判程序之抗辯,應於爭論開始前,提

Can. 1628. - § 1. Exceptiones dilatoriae, eae praesertim quae respiciunt personas et modum iu-

出及裁判之;但抗辯之理由發生於爭論開始後,或當事人宣誓知悉在後者,不在此限.

2項 - 因審判官絕對無管轄權之抗辯,當事人不問訴訟程度如何及審級如何,得隨時提出之.

3項 - 因棄絕之抗辯,不問訴訟程度如何,或審級如何,得於終局判決前,隨時提出之;對於應避却之被棄絕人或曾經被宣告或被認定爲容許之被棄絕人,應以職權排除之.

1629 條 - 1項 - 消滅抗辯,亦稱終止爭執抗辯,例如曾經確定判決或和解之抗辯等,均應於爭論開始前,提出及裁判之;凡在後提出者,雖不應駁回之,亦應命其負担費用;但證明其延滯非出於惡意者,不在此限.

2項 - 前項以外之終止爭執抗辯,應於爭論開始後,提出之,並應依解決中間問題之規定,於相當時期審查裁定之.

1630 條 - 1項 - 提起反訴以於爭論開始後,立卽爲之爲最善;但於宣示判決前,不問訴訟之程度如何,得隨時爲之.

2項 - 反訴之審判,宜與本訴同時卽以同一步驟爲之;但以分別審判爲必要,或審判官認爲其他辦法更有利益者,不在此限.

1631 條 - 訴訟費用之担保,或於訴訟開始時,立卽請求指定義務辯護人者之應否准許,及類此之其他問題,通常應於爭論開始前,裁判之.

1632 條 - 提起本訴訟後,發生之先決問題,卽判決訴訟應以該問題之裁判爲根據者,應於進行其他一切訴訟程序前,先行裁判之.

dicii, proponendae et cognoscendae sunt ante contestationem litis nisi contestata iam lite primum emerserint aut pars iureiurando affirmet eas tunc tantum sibi innotuisse.

§ 2. Exceptio tamen de incompetentia iudicis absoluta a partibus opponi potest in quovis statu et gradu causae.

§ 3. Pariter exceptio excommunicationis opponi potest in quolibet iudicii statu et gradu, dummodo ante sententiam definitivam; imo si agatur de excommunicatis vitandis, aut toleratis contra quos sententia condemnatoria vel declaratoria lata fuerit, ii ex officio semper excludi debent.

Can. 1629. - § 1. Exceptiones peremptoriae, quae dicuntur *litis finitae,* veluti exceptio rei iudicatae, transactionis, etc., proponi et cognosci debent ante contestationem litis; qui serius eas opposuerit, non est reiiciendus, sed condemnetur in expensis, nisi probet se oppositionem malitiose non distulisse.

§ 2. Aliae exceptiones peremptoriae proponi debent post contestatam litem, et suo tempore tractandae sunt secundum regulas circa quaestiones incidentes.

Can. 1630. - § 1. Actiones reconventionales satius statim post litis contestationem, utiliter quovis iudicii momento, ante sententiam tamen, proponi possunt.

§ 2. Cognoscantur autem simul cum conventionali actione, hoc est pari gradu cum ea, nisi eas separatim cognoscere necessarium sit aut iudex opportunius existimaverit.

Can. 1631. - Quaestiones de cautione pro expensis iudicialibus praestanda aut de concessione gratuiti patrocinii, quod statim ab initio postulatum fuerit, et aliae huiusmodi videndae regulariter sunt ante litis contestationem.

Can. 1632. - Quoties, proposita principali controversia, quaestio praeiudicialis suboriatur, id est eiusmodi ex cuius solutione pendeat solutio quaestionis principalis, illa ante omnia a iudice cognoscenda est.

1633 條 - 1 項 - 如從主爭執發生中間問題,而其中之一裁判可爲裁判其他問題之途徑者,應先裁判該問題.

2 項 - 對於相互無論理上關係之問題,宜就雙方當事人提出問題之先後次序裁判之.

3 項 - 發生搶佔問題時,應於裁判一切問題前裁判之.

Can. 1633. - § 1. Si ex principali controversia quaestiones incidentes nascantur, cognoscantur prius eae quarum solutio viam sternat ad aliarum solutionem.

§ 2. Quod si nullo nexu logico inter se cohaereant, quae prius ab alterutra parte propositae sunt, illae antea definiantur.

§ 3. Si de spolio incidat quaestio, haec ante omnia est dirimenda.

第三章
可變期間不變期間

CAPUT III.
De dilationum terminis et fatalibus.

1634 條 - 1 項 - 凡稱不變期間者,卽爲消滅權利依法所設定之期間,均不得伸長之.

2 項 - 由審判官酌定或當事人約定之期間,於期間屆滿前,如有正當理由並經訊問當事人,或因當事人之請求,得伸長之.

3 項 - 審判官應注意不因伸長期間,而致訴訟過於延滯.

Can. 1634. - § 1. *Fatalia legis* quae dicuntur, idest termini perimendis iuribus a lege constituti, prorogari non possunt.

§ 2. Termini autem iudiciales et conventionales, ante eorum lapsum, poterunt, iusta intercedente causa, a iudice, auditis vel petentibus partibus, prorogari.

§ 3. Caveat tamen iudex ne nimis diuturna lis fiat ex prorogatione.

1635 條 - 爲實行訴訟行爲所指定之期日爲休息日,而審判官之裁定書內,未明文表示法院仍審判案件者,該期日視爲伸長至緊接之第一不休息日.

Can. 1635. - Si dies, pro actu iudiciali indicta, sit feriata nec in decreto iudicis dicatur expresse tribunal vacaturum nihilominus causis cognoscendis, terminus intelligitur prorogatus ad primam sequentem diem non feriatam.

第四章
審判處所及期日

CAPUT IV.
De loco et tempore iudicii.

1636 條 - 主教雖於本區域內,無特屬之各地方,均有設立法院之權力,而仍以於自己駐所臨近地方預備房宇,爲通常審判處所爲宜;並應於該房宇內,高懸苦像及置聖福音書.

Can. 1636. - Quamvis Episcopus in quolibet suae dioecesis loco, qui non sit exemptus, ius habeat erigendi tribunal, nihilominus penes suam sedem aulam statuat, quae sit ordinarius iudiciorum locus: ibique Crucifixi imago emineat, et adsit Evangeliorum liber.

1637 條 - 審判官如被逐出本區域外,或於本區域內行使管理權有障礙時,得在本區域外行使管理權,及宣告判決;但應先通知該區域之正權力人.

Can. 1637 - Iudex e territorio suo vi expulsus vel a iurisdictione ibi exercenda impeditus, potest extra territorium iurisdictionem suam exercere et sententiam ferre, certiore tamen hac de re facto loci Ordinario.

1638 條 - 1 項 - 各區域之正權力人宜以公布方法,指定與地方及時候之情形相當之日時,以爲通常得到庭請求公平審判之日時.

2 項 - 信友有正當理由並急迫情形時,爲保護自己之權利或公益,無論於任何日時,仍得請求審判官之救助.

1639 條 - 1 項 - 依法律應守之瞻禮日,及聖星期之末三日,均應爲休息日;禁止於該日送達傳票,開庭,訊問當事人及證人,接收證據,制作,宣示,執行,裁定及判決;但因情形急迫或聖愛德或公益之促迫另有其他辦法者,不在此限.

2 項 - 審判官對於每案件於前項日期,應否爲如何之行爲,有裁定及宣告之權利義務.

Can. 1638. - § 1. In unaquaque dioecesi Ordinarius publico decreto dies et horas definiri curet, pro loci ac temporum adiunctis opportunas, quibus tribunal adiri regulariter possit, et ab eo iustitiae administratio exigi.

§ 2. Iusta tamen de causa, et quoties periculum sit in mora, fas est fidelibus quovis tempore iudicis ministerium in sui iuris vel boni publici tutelam invocare.

Can. 1639. - § 1. Dies festi de praecepto, et ultimi tres dies hebdomadae sanctae feriati habeantur; et in iis citationes intimare, audientias habere, partes et testes excutere, probationes assumere, decreta et sententias ferre, denuntiare et exsequi vetitum est, nisi necessitas, christiana caritas aut bonum publicum aliud postulent.

§ 2. Iudicis autem est in singulis casibus statuere et denuntiare, an et quae acta supra dictis diebus expleri debeant.

第五章
審判時准許在場之人及卷宗之制作及保存方法

1640 條 - 1 項 - 審判時凡無關係之人,均應令其在場外;其得在場者,以審判官認爲實行訟訴行爲所必要之人爲限.

2 項 - 凡在審判場之人,如違反與法院相對之尊敬及服從之義務時,尤如直接對於實行職務之審判官爲之時,審判官得用懲治罰及其他相當之罰,使其履行義務;對於律師及訟訴代理人並得褫奪其於公教會法院內執行其他案件訴訟行爲之權利.

1641 條 - 參與訴訟行爲人,如不通法院所在地方之語言,及審判官或當事人,如不通參與訟訴行爲人之語言時,應用曾經宣誓而由審判官所指定並未經雙方當事人中之一提出適法抗議之通譯.

1642 條 - 1 項 - 凡訴訟行爲,即與爭訟事件有關係之行爲,亦謂之爭訟事實

CAPUT V.
De personis ad disceptationem iudicialem admittendis et de modo confectionis et conservationis actorum.

Can. 1640. - § 1. Dum causae coram tribunali aguntur, extranei ab aula arceantur et ii tantummodo adsint, quos ad processum expediendum iudex necessarios esse iudicaverit.

§ 2. Omnes, iudicio assistentes, qui reverentiae et obedientiae tribunali debitae graviter defuerint, iudex, etiam illico et incontinenti si coram tribunali sedente in id quis peccaverit, potest censuris quoque aliisve congruis poenis ad officium reducere, advocatos praeterea et procuratores etiam iure alias causas apud tribunalia ecclesiastica pertractandi privare.

Can 1641. - Si alicui actui processuali interveniat persona linguae loci ignara et iudices ac partes linguam huius personae propriam non intelligant, interpres adhibeatur iuratus, et a iudice designatus, contra quem alterutra pars legitimam exceptionem non proposuerit.

Can. 1642. - § 1. Acta iudicialia, tum quae meritum quaestionis respiciunt, seu *acta causae,* ex. gr.,

上之行爲,例如裁判及各種證據,並與訴訟程序有關係之行爲,亦謂之審判程序上之行爲,例如傳喚,通知等,均應以書面爲之.

sententiae et cuiusque generis probationes, tum quae ad formam procedendi pertinent, seu *acta processus*, ex. gr., citationes, intimationes, etc., scripto redacta esse debent.

2 項 - 前項文書,除因正當理由使用其他辦法外,如可能時,應用拉丁文制作之;但證人之訊問及陳述,及類此之其他事項,應用本地方言制作之.

§ 2. Nisi iusta causa aliud suadeat, quoad eius fieri potest, lingua latina redigantur; sed interrogationes et responsiones testium, aliaque similia lingua vernacula confici debent.

1643 條 - 1 項 - 訴訟文書之每頁上應記載號數,並應有書記官之簽名及加蓋法院印信.

Can. 1643. - § 1. Singula folia processus numerentur; et actuarii subscriptio cum sigillo tribunalis apponatur in unoquoque folio.

2 項 - 凡每一訴訟行爲完成,或中止,或延展再開庭時日,均應由書記官及審判官或審判長於其筆錄後簽名.

§ 2. Singulis actis completis vel interruptis seu ad aliam sessionem remissis, apponatur subscriptio actuarii et iudicis vel tribunalis praesidis.

3 項 - 訴訟文件上,如應由當事人或證人簽名,而當事人或證人不能或不願爲之時,應在該文件上記明其事由,並由審判官及書記官證明曾將該文件逐字逐句向當事人或證人朗讀,及當事人或證人不能或不願簽名之事實.

§ 3. Quoties in actis iudicialibus partium aut testium subscriptio requiritur, si pars aut testis hanc facere nequeat vel nolit, id in ipsis actis adnotetur, simulque iudex et actuarius fidem faciant actum ipsum de verbo ad verbum parti aut testi perlectum fuisse, et partem aut testem vel non potuisse vel noluisse subscribere.

1644 條 - 1 項 - 有上訴時,應呈送依第一千六百四十二條及第一千六百四十三條之規定所制作而訂成卷宗之正本於上級法院,並應附一切訴訟文件及證書之目錄;書記官或祕書長應爲該卷宗係實在及完全抄錄之證明;但如抄繕正本有重大困難時,應用相當預防方法呈送原本.

Can. 1644. - § 1. In casu appellationis, actorum exemplaria ad normam can. 1642, 1643 conscripta et in fasciculum religata, cum indice omnium actorum et documentorum et cum testificatione actuarii seu cancellarii de eorum fideli transcriptione et integritate, mittantur ad superius tribunal; si exemplaria sine gravi incommodo exscribi nequeant, mittantur cum opportunis cautelis acta ipsa originalia.

2 項 - 應呈送前項卷宗,如遇接收卷宗地方之人不通卷宗內所用之語言時,應將卷宗譯爲拉丁文;但應設法確證其譯文與原意義相符合.

§ 2. Si eo mittenda sint ubi vernacula lingua non sit congnita, acta ipsa in linguam latinam vertantur, adhibitis cautelis ut de fideli translatione constet.

3 項 - 卷宗之編制未依應用方式及語言者,上級審判官得退回之;被退回之卷宗應由担負此責任之人自費再行編制呈送之.

§ 3. Si acta debita forma et charactere confecta non fuerint, a iudice superiore repelli possunt; quo in casu illi, quibus culpa imputanda est, acta suis impensis denuo conficere et mittere tenentur.

1645 條 - 1 項 - 案件確定後,應將證書發還於當事人;但關於刑事案件內之證書,審判官認爲保全公益有存留之必要者,不在此限.

2 項 - 法院所存留之一切證書,均應在主教府之檔案室內置放之,即按證書之性質分別置放於普通或祕密檔案室內.

3 項 - 禁止書記官,制作文書人,祕書長將因進行訴訟而收受之訴訟文件及證書交付他人;但有審判官之命令者,不在此限.

4 項 - 凡於訴訟無益之無名書信及確認爲毀謗之記名書信,均應毀滅之.

Can. 1645. - § 1. Iudicio expleto, documenta partibus restitui debent, nisi in criminalibus, bono publico ita exigente, iudex aliquod retinendum censuerit.

§ 2. Documenta omnia, quae apud tribunal manent, in archivo Curiae deponantur sive publico sive secreto, prout eorum natura exigit.

§ 3. Notarii, actuarii et cancellarius sine iudicis mandato tradere prohibentur exemplar actorum iudicialium et documentorum quae sunt processui acquisita.

§ 4. Anonymae epistolae quae nihil ad causae meritum conferunt, et etiam subscriptae quae sint certo calumniosae, destruantur.

第四題
訴訟當事人

第一章
原告及被告

1646 條 - 凡人除被聖法律禁止者外,均享有訴訟能力;凡被適法傳喚之被告,對於訊問均有應訴之義務.

1647 條 - 原告或被告,雖曾委任代理人或律師,依法律之規定或審判官之命令須本人到場者,仍應到場.

1648 條 - 1 項 - 代未成年人或心神喪失人起訴或應訴,爲其父母或監護人或保佐人之義務.

2 項 - 審判官認未成年人或心神喪失人之權利,與父母或監護人或保佐人之權利有互相牴觸之情形,或離其父母或監護人或保佐人甚遠,致父母或監護人或保佐人絕對不能行使其職務,或行使困難時,該未成年人或心神喪失人,應用審判官代爲選定之代理人.

TITULUS IV.
De partibus in causa.

CAPUT I.
De actore et de reo convento.

Can. 1646. - Quilibet potest in iudicio agere, nisi a sacris canonibus prohibeatur; reus autem legitime conventus respondere debet.

Can. 1647. - Licet actor vel reus conventus procuratorem vel advocatum constituerit, semper tamen tenentur in iudicio ipsemet adesse ad praescriptum iuris vel iudicis.

Can. 1648. - § 1. Pro minoribus et iis qui rationis usu destituti sunt, agere et respondere tenentur eorum parentes aut tutores vel curatores.

§ 2. Si iudex existimet ipsorum iura esse in conflictu cum iuribus parentum vel tutorum vel curatorum, aut ipsos tam longe distare a parentibus aut tutoribus vel curatoribus, ut hisce uti aut minime aut difficulter liceat, tunc stent in iudicio per curatorem a iudice datum.

3項 - 有辨別能力之未成年人,對於神事案件,或與神事案件相結合之案件,雖未得父母或監護人之同意,仍得起訴或應訴;其已滿十四歲者得自己獨立爲之;未滿十四歲者應用另由正權力人代爲選定之監護人,或自己所選而受得正權力人承諾之代理人爲之.

§ 3. Sed in causis spiritualibus et cum spiritualibus connexis, si minores usum rationis assecuti sint, agere et respondere queunt sine patris vel tutoris consensu; et quidem, si aetatem quatuordecim annorum expleverint, etiam per seipsos, secus per tutorem ab Ordinario datum, vel etiam per procuratorem a se, Ordinarii auctoritate, constitutum.

1649 條 - 第一百條第三項所規定之法人,由董事或管理人代爲訴訟行爲;但不妨礙第一千六百五十三條之規定;如該法人之權利與董事或管理人之權利,有互相牴觸之情形時,由正權利人所選任之代理人爲之.

Can. 1649. - Nomine eorum de quibus in can. 100, § 3, stat in iudicio rector vel administrator, firmo praescripto can. 1653; in conflictu vero eorum iurium cum iuribus rectoris vel administratoris, procurator ab Ordinario designatus.

1650 條 - 禁治產人及精神耗弱人,以自己爲刑事被告,或依審判官之命令爲限,有自爲訴訟行爲之能力;關於其他案件之起訴或應訴,應由保佐人爲之.

Can. 1650. - Bonis interdicti, et ii qui minus firmae mentis sunt, stare in iudicio per se ipsi possunt tantummodo ut de propriis delictis respondeant, aut ad praescriptum iudicis: in ceteris agere et respondere debent per suos curatores.

1651 條 - 1項 - 由國家官署選任之保佐人,必須先受得保佐人之本正權力人之同意,審判官始得准許其行使保佐人之職務.

Can. 1651. - § 1. Ut curator ab auctoritate civili alicui datus a iudice ecclesiastico admittatur, debet accedere consensus Ordinarii proprii illius cui datus est.

2項 - 正權力人於斟酌一切情形後,認爲有選任其他之人,爲在公教會法院內之保佐人之必要時,得選任之.

§ 2. Ordinarius potest quoque alium curatorem constituere pro foro ecclesiastico, si, omnibus mature perpensis, id statuendum esse prudenter censuerit.

1652 條 - 修會員非得修會長之同意,無訴訟能力;但有下列各目情形之一者,不在此限:

Can. 1652. - Religiosi sine Superiorum consensu non habent personam standi in iudicio, nisi in casibus qui sequuntur:

1目 - 因保護自己依發聖願取得之權利,而對於修會提起之訴訟;

1° Si de vindicandis adversus religionem iuribus sibi ex professione quaesitis agatur;

2目 - 在修會院外適法居住之修會員,於緊急情形保護自己權利之訴訟;

2° Si ipsi extra claustra legitime morentur et iurium suorum tuitio urgeat;

3目 - 願意告發本修會長時.

3° Si contra ipsum Superiorem denuntiationem instituere velint.

1653 條 - 1項 - 凡區域正權力人,均得以座堂或主教收入名義行使訴訟權利;但對於第一千五百三十二條第二項及第三項之規定,應得座堂會議院或管

Can. 1653. - § 1. Ordinarii locorum possunt nomine ecclesiae cathedralis aut mensae episcopalis stare in iudicio; sed, ut licite agant, debent audire Capitulum cathedrale vel Consilium administrationis

理財產會議之同意,或諮詢其意見後,始得出賣之金額,區域正權力人亦應於得座堂會議院或管理財產會議之同意,或諮詢其意見後爲之,始爲適法.

2項 - 凡任聖祿職人均得以聖祿職之名義起訴或應訴;但以依第一千五百二十六條之規定爲之,始爲適法.

3項 - 會議院或善會或任何團體之正教長及上司,非對於本社團規則所准許之事項,不得以本社團之名義行使訴訟權利.

4項 - 前三項所指定之人,如不依規定得同意或諮詢意見,而行使訴訟權利時,善會或社團得向其請求損害賠償.

5項 - 管理人有欠缺或怠忽注意情形時,區域正權力人得自己或用他人,以屬其管轄之法人名義,行使訴訟權利.

6項 - 修會長僅得依本修會之規則,以本修會之名義,行使訴訟權利.

1654 條 - 1項 - 應避却之被棄絕人及被宣告或認定爲容許之被棄絕人,以攻擊棄絕處分之不公平,或不適法爲限,得自己行使訴訟權利;以避免任何靈魂上之損害爲限,得用代理人爲之;對於其他事件,無訴訟權利.

2項 - 其他被棄絕之人,於通常情形內有訴訟能力.

eorumve consensum vel consilium habere, quando periculo vertitur pecuniae summa pro qua alienanda ad normam can. 1532, §§ 2, 3 eorundem consensus vel consilium requiritur.

§ 2. Beneficiarii omnes nomine beneficii possunt in iudicio agere aut respondere; quod tamen ut licite faciant, servare debent praescriptum can. 1526.

§ 3. Praelati ac Superiores Capitulorum, sodalitatum et quorumlibet collegiorum stare in iudicio nequeunt, nomine suae cuiusque communitatis, sine eiusdem consensu ad normam statutorum.

§ 4. Adversus eos de quibus tn §§ 1-3, si sine praescripto consensu aut consilio in iudicio egerint, piae causae aut communitati ius est ad refectionem damnorum.

§ 5. In casu vero defectus vel negligentiae illius qui administratoris munere fungitur, potest ipse loci Ordinarius per se vel per alium stare in iudicio nomine personarum moralium quae sub eius iurisdictione sunt.

§ 6. Superiores religiosi nequeunt nomine suae communitatis stare in iudicio, nisi ad normam constitutionum.

Can. 1654. - § 1. Excommunicatis vitandis aut toleratis post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam permittitur ut per se ipsi agant tantummodo ad impugnandam iustitiam aut legitimitatem ipsius excommunicationis; per procuratorem, ad aliud quodvis animae suae praeiudicium avertendum; in reliquis ab agendo repelluntur.

§ 2. Alii excommunicati generatim stare in iudicio queunt.

第二章
訴訟代理人及律師

1655 條 - 1項 - 刑事被告應有自由選任或由審判官指定之律師.

2項 - 民事案件,如訴訟當事人爲未成年人,或訴訟與公益有關係時,審判官應以職權與無辯護人之當事人,選任辯護人;於必要情形時,應與有辯護人之當事人,增加一辯護人.

CAPUT II.

De procuratoribus ad lites et advocatis.

Can. 1655. - § 1. In iudicio criminali reus aut a se electum aut a iudice datum semper habere debet advocatum.

§ 2. Etiam in iudicio contentioso, si agatur de minoribus aut de iudicio in quo bonum publicum vertitur, iudex parti carenti defensorem ex officio attribuat, aut, si casus ferat, parti etiam habenti, alium adiungat.

3項 - 除前二項情形外,當事人得自由選任律師或代理人,並得自己一人起訴或應訴;但審判官認爲有須代理人或律師扶助之必要者,不在此限.

4項 - 主教爲訴訟人時,宜選任代理人,代其辦理訴訟事務.

§ 3. Praeter hos casus pars libere potest advocatum et procuratorem constituere, sed potest quoque in iudicio per se ipsa agere et respondere, nisi iudex procuratoris vel advocati ministerium necessarium existimaverit.

§ 4. At Episcopus, si quando in causa est, aliquem constituat, qui eius personam, procuratorio nomine, gerat.

1656 條 - 1項 - 凡人均得選任一人爲代理人;該代理人除明示受得權利外,不得轉選任他人.

2項 - 當事人一人因正當理由選任數代理人時,宜委任其依先後取得事務之次序,執行代理職務.

3項 - 同一案件得選任數律師.

4項 - 同一案件及同一當事人之代理人並律師二職務,得由一人行使之.

Can. 1656. - § 1. Unicum quisque potest eligere procuratorem, qui nequit alium sibimet substituere, nisi expressa facultas eidem facta fuerit.

§ 2. Quod si, iusta causa suadente, plures ab eodem deputentur, hi ita constituantur, ut detur inter ipsos locus praeventioni.

§ 3. Advocati autem plures simul constitui queunt.

§ 4. Utrumque munus, procuratoris et advocati, etiam in eadem causa et pro eodem cliente eadem persona exercere potest.

1657 條 - 1項 - 代理人及律師應爲公教之成年善名譽人;遇特別必要情形時,始得准許非公教人充之.

2項 - 律師,除應有前項資格外,並應爲法學博士,或以其他方法而至少精通公教會法律學者.

3項 - 除修會規則另有規定外,以得修會長之准許爲限,得准許修會員對於本修會有利害關係之訴訟爲律師.

Can. 1657. - § 1. Procurator et advocatus esse debent catholici, aetate maiores, bonae famae; acatholicus non admittitur, nisi per exceptionem et ex necessitate.

§ 2. Advocatus debet praeterea esse doctor vel alioqui vere peritus, saltem in iure canonico.

§ 3. Religiosus admitti potest, nisi aliud in constitutionibus caveatur, in causis tantum in quibus vertitur utilitas suae religionis, de licentia tamen Superioris.

1658 條 - 1項 - 當事人得自由選擇委託任何人爲代理人;但被選委之人,以有前條所規定之資格爲限,並無須先得正權力人之承諾.

2項 - 凡律師於得正權力人之承諾後,得准許其行使辯護職務;該承諾對於一切案件得概括爲之,或對於特定案件,得特別爲之.

3項 - 聖座所委之審判官審理案件時,由受委之審判官對於當事人所表示願意委託之律師,爲承諾及准許.

4項 - 依第一千五百七十九條第一項及第二項之規定,應在修會法院起

Can. 1658. - § 1. Quilibet pro lubitu a parte potest eligi et deputari procurator, dummodo secundum praecedentem canonem idoneus sit, quin opus sit ut Ordinarii approbatio antecesserit.

§ 2. Advocatus autem, ut ad patrocinium admittatur, indiget approbatione Ordinarii, quae aut generalis sit ad omnes causas aut specialis pro certa causa.

§ 3. In iudicio coram Sanctae Sedis delegato, ipsius delegati est approbare et admittere advocatum, quo pars uti se velle ostenderit.

§ 4. Procurator et advocatus, in causis quae ad normam can. 1579, §§ 1, 2 aguntur in religionis

訴案件之代理人及律師,應由同一修會之修會員中遴選之;被選任者於執行辯護職務前,應得對於該案件實行審判官職務之人之承諾;依同條第三項之規定,應歸區域正權力人之法院審理之案件,亦得准許修會以外之人爲代理人或律師.

tribunali, eligendi sunt ex eadem religione et ante patrocinii susceptionem approbandi ab eo, qui partes iudicis in causa agit; in causis vero quae ad normam eiusdem canonis § 3 apud tribunal Ordinarii loci pertractantur, admitti potest etiam religioni extraneus.

1659 條 - 1 項 - 審判官於代理人未向法院提出由委任人簽名及記載地址年月日之特別訴訟委任書前,不得准許其爲代理人;委任人得於傳票回證末尾記載委任事實.

Can. 1659. - § 1. Procurator ne prius a iudice admittatur quam speciale mandatum ad lites scriptum, etiam in calce ipsius citationis, mandantis subscriptione munitum, et locum, diem, mensem et annum referens, apud tribunal deposuerit.

2 項 - 委任人不能寫字時,應於文書內明確記載其事實,並應由堂域司祭或主教府之祕書,或證人二人代替委任人簽名委任書.

§ 2. Quod si mandans scribere nesciat, hoc ipsum ex scriptura constet necesse est, et parochus vel notarius Curiae vel duo testes, loco mandantis, mandatum subsignent.

1660 條 - 代理文書應附於訴訟卷宗內保存之.

Can. 1660. - Mandatum procurationis asservari debet in actis causae.

1661 條 - 律師於每案最初執行辯護職務時,應由當事人或審判官受得與代理文書程式相同之委任書,並應於訴訟卷宗內確切證明之.

Can. 1661. - Advocatus, ut causae patrocinium suscipiat, habeat necesse est a parte vel a iudice commissionem ad instar mandati procuratoris, de qua in actis constare debet.

1662 條 - 代理人非受特別委任,不得拋棄起訴或上訴,或訴訟行爲,並不得爲和解,成立契約,協選仲裁委員,請求或反請求他造宣誓,及其他依法律應先受得特別委任,始得爲之一切行爲.

Can. 1662. - Nisi speciale mandatum habuerit, procurator non potest renuntiare actioni, instantiae vel actis iudicialibus, nec transigere, pacisci, compromittere in arbitros, deferre aut referre iusiurandum, et generatim ea agere pro quibus ius requirit mandatum speciale.

1663 條 - 審判官得依職權或當事人之請求,以裁定禁止代理人及律師執行職務;但以有正當理由爲限.

Can. 1663. - Tum procurator tum advocatus possunt a iudice, dato decreto, repelli sive ex officio sive ad instantiam partis, iusta tamen de causa.

1664 條 - 1 項 - 委任人對於律師及代理人得撤回委任;但不妨礙給付應付報酬之義務;撤回委任應將撤回之事實通知被委任人;如在爭論之開始後,並應通知審判官及他造當事人始生效力.

Can. 1664. - § 1. Advocati et procuratores possunt ab eo a quo constituti sunt, removeri, salva obligatione solvendi honoraria ipsis debita; verum ut remotio effectum sortiatur, necesse est ut ipsis intimetur, et, si lis iam contestata fuerit, iudex et adversa pars certiores facti sint de remotione.

2項．宣告終局判決後,委任人未爲相反之意思表示者,代理人有上訴之權利義務.

§ 2. Lata definitiva sententia, ius et officium appellandi, si mandans non renuat, procuratori manet.

1665 條 - 1項 - 禁止律師及代理人買受訴訟,或約定特別重大利益,或訴訟案件爭得之部分.

Can. 1665. - § 1. Vetatur uterque emere litem, aut sibi de immodico emolumento vel rei litigiosae parte vindicata pacisci.

2項 - 律師或代理人,如違犯前項規定訂定契約時,該契約無效;審判官或正權力人並得科以罰金之處分;如律師犯之者,除罰金外,並得停止其職務;如爲累犯者,得免其職務,及取消其律師名義.

§ 2. Quae si fecerint, nulla est pactio, et a iudice vel ab Ordinario poterunt poena pecuniaria mulctari; advocatus praeterea tum ab officio suspendi, tum etiam, si recidivus sit, destitui et titulo privari.

1666 條 - 律師或代理人,如因收受賄賂或預許或任何其他方法而濫用其職務時,應免其職,並除令其賠償損害外,應科以罰金或其他相當之處罰.

Can. 1666. - Advocati ac procuratores qui ob dona aut pollicitationes aut quamlibet aliam rationem suum officium prodiderint, ab officio repellantur, et, praeter damnorum refectionem, mulcta pecuniaria aliisve congruis poenis plectantur.

第五題
起訴及抗辯

TITULUS V.
De actionibus et exceptionibus.

1667 條 - 凡權利之保護,除法律另有規定外,不但因訴訟權,而且因常得行使及自然爲永久之抗辯權爲之.

Can. 1667. - Quodlibet ius non solum actione munitur, nisi aliud expresse cautum sit, sed etiam exceptione, quae semper competit et est suapte natura perpetua.

1668 條 - 1項 - 因訴訟行爲,依法律名義要求物之所有權或其他權利,稱爲要求訴訟.

Can. 1668. - § 1. Qui ad rem sibi vindicandam, seu ad ius suum in iudicio persequendum titulo agit iuris auctoritate subnixo, actione dimicat quae *petitoria* dicitur.

2項 - 因訴訟行爲要求物之佔有或權利之準佔有,稱爲佔有訴訟.

§ 2. Si vero rei possessionem vel iuris quasi-possessionem postulat, eius actio *possessoria* vocatur.

1669 條 - 1項 - 原告同時得用數不互相矛盾之訴訟程序,對於同一被告,爲一事件或數事件而提起訴訟;但以事件屬同一法院管轄者爲限.

Can. 1669. - § 1. Actor pluribus simul actionibus, quae tamen secum ipsae non confligant, sive de eadem re, sive de diversis, reum convenire potest, si aditi tribunalis competentiam non egrediantur.

2項 - 不禁止被告爲數互相矛盾之抗辯.

§ 2. Reus non prohibetur pluribus exceptionibus etiam contrariis uti.

1670 條 - 1項 - 原告在同一審級上,得合併提起要求訴訟與佔有訴訟;但他造當事人起搶佔之抗辯者,不在此限.

Can. 1670. - § 1. Actor potest una instantia cumulare actiones possessorias et petitorias, nisi spolii exceptio ex adverso opponatur.

2項 - 要求訴訟之被告,得以佔有訴訟向原告提起反訴;反之亦同;但搶佔訴訟不在此限.

§ 2. Pariter fas est reo convento in petitorio, actorem reconvenire in possessorio; et viceversa, nisi res sit de spolio.

1671 條 - 1項 - 提起要求訴訟之原告得於辯論終結前,變更爲取得或復得佔有訴訟.

Can. 1671. - § 1. Item fas est actori, antequam conclusum fuerit in causa, ab instituto iudicio petitorio regredi ad possessorium adipiscendae vel recuperandae.

2項 - 審判官認爲有正當理由時,於辯論終結後,而判決確定前,亦得准許前項變更行爲.

§ 2. Imo ex iusta causa iudex etiam post conclusionem in causa, sed ante sententiam definitivam, hunc regressum permittere potest.

3項 - 審判官於斟酌當事人之陳述後,得決意將前二項之二問題,於同一判決內判斷之,或先後以判決判斷之;均隨自己認爲較迅速而完全保護權利更有利益而得爲之.

§ 3. Iudicis est, attentis partium allegationibus, aut utramque quaestionem unica sententia definire, aut prius uni, postea alteri satisfacere, prouti magis expedire ipsi videatur ad celeriorem et pleniorem iurium tuitionem.

第一章
假扣押及禁止行使權利

CAPUT I.
De rei sequestratione et inhibitione exercitii iuris.

1672 條 - 1項 - 凡證明自己對於他人現在佔有之物有權利,如不假扣押,自己有受損害之虞者,得向審判官請求假扣押之.

Can. 1672. - § 1. Qui ostenderit super aliqua re ab alio detenta ius se habere sibique damnum imminere nisi res ipsa custodienda tradatur, ius habet obtinendi a iudice eiusdem rei sequestrationem.

2項 - 前項人遇有與前項相類似之情形時,得請求禁止特定人行使權利.

§ 2. In similibus rerum adiunctis obtinere potest ut iuris exercitium alicui inhibeatur.

3項 - 假扣押及禁止行使權利於有公益上之必要時,審判官亦得依職權裁定之;尤得依保義官或保柬官之請求爲之.

§ 3. Sequestratio rei et inhibitio exercitii iuris a iudice decerni potest ex officio, instante praesertim promotore iustitiae aut defensore vinculi, quoties bonum publicum id postulare videatur.

1673 條 - 1項 - 准許以保證債務之安全爲目的,而爲假扣押;但以明確認定債權人之權利及遵守第一千九百二十三條第一項之規定爲限.

Can. 1673. - § 1. Ad crediti quoque securitatem sequestratio rei admittitur, dummodo de creditoris iure liquido constet et servata norma de qua in can. 1923, § 1.

2項 - 所得假扣押之物件,亦包括以寄託或以其他名義而由他人保存之物件.

§ 2. Sequestratio extenditur etiam ad res debitoris quae depositi causa aut quolibet alio titulo apud alias personas reperiantur.

1674 條 - 如有其他方法能賠償將來之損害,並提出實行賠償之相當担保時,

Can. 1674. - Sequestratio rei et suspensio exercitii iuris decerni nullatenus possunt, si damnum quod

絕對不得爲假扣押,及禁止行使權力之裁定.

timetur, possit aliter reparari et idonea cautio de eo reparando offeratur.

1675 條 - 1 項 - 爲保管假扣押物件,審判官應指定當事人所共同推舉之相當人爲保管人;當事人之意見不一致時,審判官應依職權選定之.

Can. 1675. § 1. Ad custodiam rei sequestrationi subiectae idonea persona, proponentibus partibus, a iudice designetur, quae sequester dicitur; si partes inter se dissentiant, iudex ex officio sequestrem deligat.

2 項 - 保管人看守管理保存假扣押物件,應與處理自己事務爲同一之注意,並以後將該物件及其一切利息,交與審判官裁定所指定之人.

§ 2. Sequester in re custodienda, curanda et servanda non minorem diligentiam adhibere debet quam suis adhibet rebus, eamque cum omni causa postea, cui iudex decreverit, reddere tenetur.

3 項 - 保管人如請求報酬時,審判官應以裁定定相當報酬給付之.

§ 3. Iudex congruam decernat mercedem sequestri, si eam petat.

第二章
新工作之阻止報告及損害預防訴訟

CAPUT II.
De actionibus ex novi operis nuntiatione et damno infecto.

1676 條 - 1 項 - 凡人因他人新工作致自己物件有將來受損害之虞者,得報告審判官以命令停止其工作,至審判官因判決而斷定雙方當事人權利時爲止.

Can. 1676. - § 1. Qui ex aliquo novo opere damnum timet suae rei obventurum, potest illud iudici nuntiare ut opus interrumpatur, donec utriusque partis iura, iudicis sententia, definiantur.

2 項 - 接受停止工作命令者,應立即停止之;但如提出,於結果自己敗訴時,對於一切物件爲回復原狀之相當担保者,仍得向審判官請求准許繼續該工作.

§ 2. Is cui intimata fuerit prohibitio, continuo ab opere cessare debet, sed, dummodo idonee caveat se in pristinum omnia restituturum si absoluto iudicio victus discesserit, poterit a iudice continuationem eiusdem impetrare.

3 項 - 報告阻止新工作人證明自己權利之期間限定爲二月;遇有正當緊要理由時,審判官於訊問他造當事人後,得伸長或縮短之.

§ 3. Nuntianti novum opus ad ius suum demonstrandum duo menses praefiniuntur; qui ex iusta et necessaria causa a iudice, audita altera parte, prorogari vel reduci poterunt.

1677 條 - 於舊工作物之大部分變更時,準用第一千六百七十六條對於新工作之規定.

Can. 1677. - Si vetus opus magna ex parte immutetur, idem ius esto quod de novo opere can. 1676 constitutum est.

1678 條 - 凡因他人之建築物有傾倒之危險,或因樹木或任何其他物件而致自己物件有重大損害之虞者,爲達到消滅該危險,或得避免損害或賠償損害之担保之目的,得提起損害預防訴訟.

Can. 1678. - Qui grave damnum rei suae imminere pertimescit ex alieno aedificio quod ruinam minatur, ex arbore aut ex alia re quacumque, actionem habet *de damno infecto* ad obtinendam periculi remotionem, aut cautionem de damno vel avertendo, vel compensando, si forte evenerit.

第三章
行爲無效訴訟

1679 條 - 行爲或契約依法律之規定無效者,凡利害關係人爲達到由審判官宣示確認其無效之目的,得向審判官提起確認該行爲無效訴訟.

1680 條 - 1 項 - 行爲如其重要部分欠缺,或依法律爲發生效力必應完成之方式或條件欠缺者,始爲無效.

2 項 - 於特定行爲之前或後所爲而與其無連屬關係之行爲,不因該特定行爲無效而亦當然無效.

1681 條 - 行使無效行爲之當事人一方,對於因而受損害之他方担負賠償損害及費用之義務.

1682 條 - 除與公益或貧民或未成年人或依法律視爲未成年人有關係者外,審判官不得依職權爲行爲無效之認定.

1683 條 - 凡在宗座以下之審判官,除受得宗座之委託權者外,不得審判羅馬教宗對於行爲或證據所爲之認定.

CAPUT III.
De actionibus ob nullitatem actorum.

Can. 1679. - Si actus aut contractus sit ipso iure nullus, datur ei, cuius interest, actio ad obtinendam a iudice declarationem nullitatis.

Can. 1680. - § 1. Nullitas actus tunc tantum habetur, cum in eo deficiunt quae actum ipsum essentialiter constituunt, aut sollemnia seu conditiones desiderantur a sacris canonibus requisitae sub poena nullitatis.

§ 2. Nullitas alicuius actus non importat nullitatem actorum qui praecedunt aut subsequuntur et ab actu non dependent.

Can. 1681. - Qui actum posuit nullitatis vitio infectum, tenetur de damnis et expensis erga partem laesam.

Car. 1682. - Nullitas actus a iudice declarari non potest ex officio, nisi aut publice id intersit, aut agatur de pauperibus vel minoribus aliisve qui minorum iure censentur.

Can. 1683. - Iudex inferior de confirmatione, a Romano Pontifice actui vel instrumento adiecta, videre non potest, nisi Apostolicae Sedis praecesserit mandatum.

第四章
撤銷行爲及回復原狀之訴訟

1684 條 - 1 項 - 因被詐欺或被重大不正當之恐嚇所感動而爲行爲,或訂立契約者,雖該行爲或契約依法律不爲無效,如能證明被詐欺或被恐嚇之事實者,亦得請求撤銷該行爲或契約;此種請求稱爲撤銷行爲之訴訟.

2 項 - 凡因契約之錯誤而受過半之重大損害者,得於二年以內提起前項訴訟.

1685 條 - 對於下列各目所指定之人,得提起撤銷行爲訴訟:

CAPUT IV.
De actionibus rescissoriis et de restitutione in integrum.

Can. 1684. - § 1. Si quis motus metu gravi iniuste incusso, vel dolo circumventus actum posuerit vel contractum inierit qui ipso iure non sit nullus, poterit, metu vel dolo probato, obtinere actus vel contractus rescissionem actione quae vocatur *rescissoria*.

§ 2. Eadem actione intra biennium uti potest, qui gravem ex contractu laesionem ultra dimidium ex errore passus est.

Can. 1685. - Institui haec actio potest:

1目 - 實行恐嚇或詐欺者,雖不爲自己而爲他人得利益實行者亦同;

2目 - 凡惡意或善意佔有因實行恐嚇或詐欺所取得物件之人;惟不妨礙該佔有人對於以前之任何佔有人,以及實行恐嚇或詐欺人之追訴權.

1° Contra eum qui metum intulit aut dolum patravit, quamvis ipse non in suum, sed in alterius commodum talia peregerit;

2° Contra quemlibet malae fidei et etiam bonae fidei possessorem, qui res metu vel dolo extortas possidet, salvo iure regressus contra quemlibet usque ad ipsum metus vel doli auctorem.

1686 條 - 實行恐嚇或詐欺人催促行爲或契約之履行時,被損害或詐欺人有以被恐嚇或被詐欺爲抗辯之權利.

Can. 1686. - Si is qui metum intulit aut dolum patravit, urgeat actus vel contractus exsecutionem, parti laesae seu deceptae competit exceptio metus vel doli.

1687 條 - 1項 - 受重大損害之未成年人,或享有未成年人之權利人,及其繼承人並後任,對於因有效而仍得撤銷之行爲或契約所受之損害,除得用通常方法請求賠償外,並得以非常方法請求回復原狀.

Can. 1687. - § 1. Minoribus vel minorum iure fruentibus graviter laesis eorumque heredibus et successoribus, ad laesionem reparandam ex negotio seu actu valido rescindibili praeter alia ordinaria remedia, suppetit remedium extraordinarium restitutionis in integrum.

2項 - 成年人無提起撤銷行爲訴訟之權利,如普通法律無其他救濟方法時,本法典亦賜與以前項特別權利;但以證明有正當理由,而損害非歸責於自己者爲限.

§ 2. Hoc beneficium maioribus quoque conceditur quos deficit rescissoria actio aut aliud ordinarium remedium, dummodo iustam subesse causam et laesionem sibi imputandam non esse probaverint.

1688 條 - 1項 - 回復原狀之訴訟,應向對於被告有通常管轄權之審判官於四年內提起之;未成年人自達成年後起算;成年人或法人自侵害行爲完成,或妨礙事由消滅後起算.

Can. 1688. - § 1. Restitutio in integrum peti debet ab ordinario iudice, qui competens est respectu illius, contra quem petitur, intra quadriennium ab adepta maioritate computandum, si agatur de minoribus, a die laesionis factae et cessati impedimenti, si de maioribus aut personis moralibus.

2項 - 審判官於諮詢保義官後,或因保義官之提議亦得依職權准許回復原狀與未成年人或享有未成年人之權利人.

§ 2. Minoribus vel minorum iure fruentibus restitutio concedi potest a iudice etiam ex officio, audito vel instante promotore iustitiae.

1689 條 - 回復原狀之效力爲使一切事件均回復前時狀態,即使事件再有與受損害以前之同一情況;但不得妨礙他人於請求回復原狀以前,以善意所取得之權利.

Can. 1689. - Restitutio in integrum id efficit ut omnia revocentur in pristinum, idest restituantur in statum quo erant ante laesionem, salvis iuribus quae alii, bona fide, ante petitam restitutionem quaesiverint.

第五章
互相起訴即反訴

1690 條 - 1 項 - 稱反訴,謂被告在一審判官前,於同一審判程序中爲取消或減少原告之請求,而對於原告提起之訴訟.

2 項 - 對於反訴不得復行提起反訴.

1691 條 - 除搶占訴訟外,對於其他一切民事訴訟案件,均得提起反訴;除第二千二百一十八條第三項所規定之情形外,對於刑事訴訟案件不得提起之.

1692 條 - 反訴應向受理本訴之審判官提起之;雖該審判官僅受得一案件之委託權力,或此外無管轄權者亦同;但絕對無管轄權者,不在此限.

CAPUT V.
De mutuis petitionibus seu de actionibus reconventionalibus.

Can. 1690. - § 1. Actio quam reus coram eodem iudice in eodem iudicio instituit contra actorem ad submovendam vel minuendam eius petitionem, dicitur *reconventio.*

§ 2. Reconventio reconventionis non admittitur.

Can. 1691. - Actio reconventionalis locum habere potest in omnibus causis contentiosis, exceptis causis spolii; in criminalibus vero non admittitur, nisi ad normam can. 2218, § 3.

Can. 1692. - Proponenda est iudici coram quo actio principalis instituta est, licet ad unam causam dumtaxat delegato vel alioquin incompetenti, nisi sit absolute incompetens.

第六章
占有訴訟

1693 條 - 依法律享有取得物件之占有權,或權利之使用權者,得請求實際占有該物件或使用該權利.

1694 條 - 不但因占有,即因單純管有之事實,依下列條文亦得提起占有訴訟或以占有爲理由而抗辯.

1695 條 - 1 項 - 連續占有物件或準占有權利滿一年之占有人,對於妨害其繼續占有或準占有者,得提起保存占有訴訟.

2 項 - 准許占有人,自受妨害時起算一年以內,對於實行妨害人提起前項訴訟,使其停止妨害行爲.

1696 條 - 1 項 - 因強迫或祕密或暫時占有而占有物件者,對於凡妨害其占有者,得提起保存占有訴訟;但對於自己

CAPUT VI.
De actionibus seu remediis possessoriis.

Can. 1693. - Qui ad possessionem alicuius rei adipiscendam, vel ad alicuius iuris exercitium obtinendum munitur titulo legitimo, petere potest, ut in rei possessionem vel iuris exercitium immittatur.

Can. 1694. - Non solum possessio, sed etiam simplex detentio praestat, ad normam canonum qui sequuntur, actionem vel exceptionem possessoriam.

Can. 1695. - § 1. Qui annum integrum in possessione rei vel in quasi-possessione iuris manserit, si molestiam patiatur quominus suam possessionem vel quasi-possessionem retineat, habet actionem *retinendae possessionis.*

§ 2. Haec actio non admittitur nisi intra annum ab illata molestia adversus molestiae auctorem ut a molestiis desistat.

Can. 1696. - § 1. Etiam qui vi, clam vel precario possidet, actione *retinendae possessionis* uti potest adversus quemlibet deturbatorem: non autem contra

因強迫或祕密而被奪取,或暫時占有之物件之前占有人,不得爲之.

2項 - 與公益有關係之案件,保義官對於強迫或祕密或暫時占有之瑕疵有抗辯權.

1697條 - 1項 - 二人間何人爲占有人發生爭執時,應以於最近一年中行使占有行爲較多及較重大者,視爲優先占有人.

2項 - 前項事實有疑義時,審判官應將未分割之占有權,判歸雙方當事人.

3項 - 因物件或權利之特性或因有爭議或爭鬥之虞,不宜將未分割之占有權暫判歸爭執之雙方當事人時,審判官應命於權利訴訟終結以前,將該物件寄存於保管人,或停止權利之準占有.

1698條 - 1項 - 凡因任何強制或祕密方法而被奪取占有物件或準占有權力者,對於搶佔人或物件之持有人,得提起回復占有訴訟,或搶占訴訟,及以被搶佔爲理由之抗辯.

2項 - 被搶占人於知悉搶占事實後逾一年後,不得提起前項訴訟;惟永久得以之爲抗辯理由.

1699條 - 1項 - 被搶占人對於搶占人提出搶占抗辯並證明搶占事實者,非先回復占有,無應訊義務.

2項 - 被搶占人爲達到回復占有目的,除應證明被搶占之事實外,無證明其他事項之義務.

3項 - 如於回復物件或權利之使用有危險時(例如夫對妻請求回復夫妻之同居而有被虐待之虞時)審判官因當事人或保義官之請求,應斟酌人或事由之情形,以裁定停止回復之執行,或令保管人保護該物件或人,至要求訴訟終結確定爲止.

personam a qua ipse rem vi vel clam surripuit aut precario accepit.

§ 2. In causis quae ad bonum publicum spectant, iustitiae promotori ius est opponendi vitium possessionis adversus eum qui vi, clam vel precario possidet.

Can. 1697. - § 1. Si inter duos controversia oriatur uter eorum possideat, ille in possessione praeferendus est qui intra annum frequentiores et potiores possessionis actus exercuit.

§ 2. In dubio iudex possessionem pro indiviso utrique parti attribuat.

§ 3. Si rei vel iuris indoles aut contentionum et rixarum periculum non patiantur ut litigantibus pro indiviso possessio interim attribuatur, iudex rem apud sequestrem deponi, aut iuris quasi-possessionem suspendi iubeat usque ad iudicii petitorii exitum.

Can. 1698. - § 1. Qui vi aut clam quoquo modo a possessione rei vel quasi-possessione iuris deiectus est, adversus quemlibet spolii auctorem vel rei detentorem habet actionem *recuperandae possessionis* vel de spolio et spolii exceptionem.

§ 2. Haec actio non admittitur praeterlapso anno postquam spolium passus rei notitiam habuit; exceptio, contra, perpetua est.

Can. 1699. - § 1. Spoliatus adversus spoliantem excipiens et probans spolium, non tenetur respondere, nisi prius fuerit in suam possessionem restitutus.

§ 2. Spoliatus ut in possessionem restituatur, nil aliud probare debet, nisi spoliationem ipsam.

§ 3. Sed si in restitutione rei vel exercitii iuris aliquod occurrat periculum (ex. gr., saevitiarum, cum vir contra uxorem postulat restitutionem coniugalis consortii), iudex, ad instantiam partis vel promotoris iustitiae, pro diversis personarum causarumve adiunctis decernat aut restitutionem suspendi, aut rem vel personam apud sequestrem custodiri, donec causa petitorio iudicio definiatur.

1700 條 - 佔有訴訟之終局判決,對於保存或回復占有訴訟,僅傳訊對造當事人,即得爲之;對於取得占有訴訟,應傳訊一切利害關係人,始得爲之.

Can. 1700. - Iudicia possessoria absolvenda sunt, citata dumtaxat adversa parte in iudiciis retinendae vel recuperandae; citatis vero omnibus iis quorum interest, in iudiciis adipiscendae.

第七章
訴訟之消滅

CAPUT VII.
De exstinctione actionum.

1701 條 - 對物及對人之民事訴訟,因第一千五百零八條至第一千五百一十二條所規定之時效而消滅;關於身分之訴訟永不消滅.

Can. 1701. - In contentiosis actiones tum reales tum personales exstinguuntur praescriptione ad normam can. 1508-1512; actiones autem de statu personarum nunquam exstinguuntur.

1702 條 - 刑事訴訟因犯人之死亡,或法定官署之宥恕,或訴訟權時效期間之經過而消滅.

Can. 1702. - Omnis criminalis actio perimitur morte rei, condonatione legitimae potestatis, et lapsu temporis utilis ad actionem criminalem proponendam.

1703 條 - 除與聖職聖部所保留之罪,應依第一千五百五十五條第一項之規定外,提起刑事訴訟之有益期間爲三年;但下列各目之訴訟,不在此限:

1 目 - 誹謗罪之起訴權,經過一年而消滅;

2 目 - 違背第六誡及第七誡之加重罪之起訴權,經過五年而消滅;

3 目 - 買賣聖物罪及殺人罪之起訴期間爲十年.

Can. 1703. - Firmo praescripto can. 1555, § 1 de delictis Sacrae Congregationi S. Officii reservatis, tempus utile ad actionem criminalem proponendam est triennium, nisi agatur:

1° De actione iniuriarium, quae uno anno perimitur;

2° De actione ob delicta qualificata contra VI et VII divinum praeceptum, quae quinquennio perimitur;

3° De actionibus ob simoniam vel homicidium contra quae actio criminalis decennio perdurat.

1704 條 - 刑事訴訟之起訴權,雖因時效而消滅,仍得爲下列各目之行爲:

1 目 - 對於因犯罪而發生之損害,得提起民事損害賠償訴訟;

2 目 - 正權力人並得行使第二千二百二十二條第二項所規定之預防方法.

Can. 1704. - Sublata per praescriptionem actione criminali:

1° Non est hoc ipso sublata actio contentiosa, forte ex delicto orta, ad damna sarcienda;

2° Ordinarius remediis can. 2222, § 2 statutis uti adhuc potest.

1705 條 - 1 項 - 時效期間,民事訴訟自能適法起訴之初日起算,刑事訴訟自犯罪成立之日起算.

2 項 - 犯罪行爲有連續之狀態者,其時效期間自行爲停止之日起算.

Can. 1705. - § 1. Praescriptio in contentiosis currit ex quo actio primum potuit iure proponi; in criminalibus, a die patrati delicti.

§ 2. Si delictum habeat tractum, ut vocant, successivum, non currit praescriptio, nisi a die qua delicti tractus cessaverit.

3項 - 犯罪行爲有習慣或繼續之狀態者,其時效期間自最後之行爲日起算;其因未經過時效之行爲而被告訴者,担負與該行爲相結合之前行爲之責任,雖該前行爲已單獨經過時效而不能爲訴訟之標的者亦同.

§ 3. In delicto habituali vel continuato praescriptio non decurrit nisi post ultimum actum; et conventus ob aliquem criminosum actum non praescriptum, tenetur de antiquioribus, qui cum eodem actu connectuntur, etiamsi singulatim sumpti ob praescriptionem excluderentur.

第六題
起訴

第一章
訴狀

1706 - 條 凡願對於他人起訴者,應以訴狀表明爭執之標的物,及請求審判官幫助取得依法應得之權利,提出於有管轄權之審判官爲之.

Can. 1706. - Qui aliquem convenire vult, debet libellum competenti iudici exhibere, in quo controversiae obiectum proponatur, et ministerium iudicis ad deducta iura persequenda expostuletur.

1707 條 - 1項 - 不識字者,或因合法之障礙而不能提出訴狀者,得以口頭陳述其請求於法院.

Can. 1707. - § 1. Qui scribere nescit, aut legitime impeditur quominus libellum exhibeat, oretenus petitionem suam coram tribunali proponere potest.

2項 - 關於易於調查並關係輕微而可迅速終結之案件,審判官得隨意收受以口頭向自己所爲之請求.

§ 2. Item in causis facilioris investigationis et minoris momenti ac propterea cito expediendis, iudicis arbitrio relinquitur petitionis admissio oretenus sibi facta.

3項 - 有前二項之情形時,審判官應命書記官制作文書,應向原告朗讀得其承諾.

§ 3. In utroque tamen casu iudex notarium iubeat scriptis actum redigere qui actori legendus est et ab eo probandus.

1708 條 - 起訴之訴狀應表明下列各目之事項:

Can. 1708. - Libellus quo lis introducitur debet:

1目 - 所向起訴之審判官,訴訟標的,及對於何人請求之;

1° Exprimere coram quo iudice causa introducatur, quid petatur, et a quo petatur;

2目 - 至少表明原告依何法律爲基礎之大概理由,以證明所陳述及主張之事件;

2° Indicare, generatim saltem, quo iure innitatur actor ad comprobanda ea quae allegantur et asseruntur;

3目 - 訴狀內應由原告或其代理人簽名,並記載年月日及原告或其代理人之住所,或爲受送達文書而居住之處所.

3° Subscribi ab actore vel eius procuratore, appositis die, mense et anno, nec non loco in quo actor vel eius procurator habitant, aut residere se dixerint actorum recipiendorum gratia.

TITULUS VI.
De causae introductione.

CAPUT I.
De libello litis introductorio.

1709 條 - 1 項 - 審判官或法院經審查認爲案件應否屬其管轄,及原告是否爲合法訴訟能力人後,應迅速爲准許或駁回訴狀之裁定;如駁回訴狀時,並應附加駁回之理由.

2 項 - 審判官以裁定駁回能補正欠缺之訴狀時,原告得向同一審判官再提出合法制作之新訴狀;審判官再駁回補正之訴狀時,應說明再駁回之理由.

3 項 - 當事人對於駁回訴狀之裁定得於十日以內提起抗告於上級法院;上級法院於訊問當事人及諮詢保義官或保束官後,應迅速審判該駁回之事件.

Can. 1709. - § 1. Iudex vel tribunal, postquam viderit et rem esse suae competentiae et actori legitimam personam esse standi in iudicio, debet quantocius libellum aut admittere aut reiicere, adiectis in hoc altero casu reiectionis causis.

§ 2. Si iudicis decreto libellus reiectus fuerit ob vitia quae emendari possunt, actor novum libellum rite confectum potest eidem iudici denuo exhibere; quod si iudex emendatum libellum reiecerit, novae reiectionis rationes exponere debet.

§ 3. Adversus libelli reiectionem integrum semper est parti intra tempus utile decem dierum recursum interponere ad superius tribunal; a quo, audita parte, et promotore iustitiae aut vinculi defensore, quaestio reiectionis expeditissime definienda est.

1710 條 - 審判官自當事人提出訴狀日起算連續一月以內,未宣佈依第一千七百零九條所規定之准許或駁回裁定時,有利害關係之當事人得催請審判官執行其職務;如審判官自催請後逾五日仍無表示時,該審判官如非區域正權力人充之者,催請人得提起訴願於區域正權力人;如爲區域正權力人充之者,得提起訴願於上級法院,請求令該審判官審理案件,或另派審判官代爲審理之.

Can. 1710. - Si iudex continuo mense ab exhibito libello decretum non ediderit quo libellum admittit vel reiicit ad normam can. 1709, pars cuius interest instare potest ut iudex suo munere fungatur; quod si nihilominus iudex sileat, lapsis quinque diebus a facta instantia, poterit recursum ad Ordinarium loci, si ipse iudex non sit, vel ad superius tribunal interponere ut vel iudex ad definiendam causam adigatur vel alius in eius locum subrogetur.

第二章
傳喚及訴訟行爲之通知

CAPUT II.
De citatione et denuntiatione actorum iudicialium.

1711 條 - 1 項 - 訴狀或口頭起訴准許後,應傳到案,卽傳喚他造當事人.

2 項 - 當事人雙方自動以實行訴訟行爲爲目的而至審判官面前者,無庸傳喚;惟書記官應於文書內記載當事人雙方自動到場之事實.

Can. 1711. - § 1. Libello vel orali petitione admissa, locus est vocationi in ius seu citationi alterius partis.

§ 2. Quod si partes litigantes sponte coram iudice se sistant ad causam agendam, opus non est citatione, sed actuarius significet in actis partes sponte sua iudicio adfuisse.

1712 條 - 1 項 - 傳喚應由審判官爲之,並應記於訴狀或另附傳票送達之.

2 項 - 傳喚應向被告爲之;如被告爲數人時,應分別爲之.

Can. 1712. § 1. Citatio fit a iudice, et libello litis introductorio inscribitur aut adiungitur.

§ 2. Denuntiatur autem reo, et, si sint plures, singulis.

3項 - 亦應將傳喚之事實通知原告,使其於指定之日時至審判官面前.

§ 3. Debet insuper actori nota fieri, ut statuta die et hora ipse quoque coram iudice se sistat.

1713 條 - 當事人爲自己不能自由管理訴訟標的物之人時,應傳喚第一千六百四十八條至第一千六百五十四條所規定,應以該人名義起訴或被訴之人.

Can. 1713. - Si lis moveatur ei qui non habet liberam administrationem rerum, de quibus disceptatur, citatio denuntianda est ei qui ipsius nomine iudicium suscipere tenetur ad normam can. 1648-1654.

1714 條 - 凡傳喚行爲,均爲不復行者,卽除有第一千八百四十五條第二項所規定之情形外,無須爲第二次傳喚.

Can. 1714. - Quaelibet citatio est peremptoria; nec iteretur necesse est, nisi in casu de quo in can. 1845, § 2.

1715 條 - 1項 - 傳喚應以表明審判官命令被告到法院之傳票爲之;卽表明何審判官,因至少用簡明言語所指示之何案件,由原告何人提訴,用適法姓名所表示之被告人,並應載明應到之場所,時刻,卽年月日時.

Can. 1715. - § 1. Citatio denuntietur per schedam, quae praeceptum iudicis parti conventae factum ad comparendum exprimat, idest a quo iudice, ob quam causam saltem verbis generalibus indicatam, quo actore, reus, nomine et cognomine rite designatus, conveniatur; nec non locum, et tempus, idest annum, mensem, diem et horam ad comparendum praefixam perspicue indicet.

2項 - 傳票並應蓋法院印章,由審判官或其豫審官及書記官簽名.

§ 2. Citatio, sigillo tribunalis munita, subscribenda est a iudice vel ab eius auditore et a notario.

1716 條 - 應制作傳票二份,以一份送達於被告,一份附存於卷宗內.

Can. 1716. - Citatio duplici scheda conficiatur, quarum altera remittatur reo convento, altera asservetur in actis.

1717 條 - 1項 - 無論被告在任何處所,如府之執達員能將傳票交付被告本人時,應交付本人.

Can. 1717. - § 1. Citationis scheda, si fieri poterit, per Curiae cursorem tradenda est ipsi convento ubicumque is invenitur.

2項 - 爲達前項目的,如審判官以執達員進入他區域爲有利益而命令爲之時,執達員得爲之.

§ 2. Ad hoc cursor etiam fines alterius dioecesis ingredi potest, si iudex id expedire censuerit et eidem cursori mandaverit.

3項 - 執達員,如在被告現居之處所不獲會晤被告,而會晤其同居人或受僱人情願收受傳票,並担任迅速轉交被告人時,得將傳票付與之;否則應繳回於審判官,依第一千七百一十九條及第一千七百二十條之規定送達之.

§ 3. Si cursor personam conventam non invenerit in loco ubi commoratur, relinquere poterit citatoriam schedam alicui de eius familia aut famulatu, si hic eam recipere paratus sit ac spondeat se reo convento quamprimum schedam acceptam traditurum; sin minus eam ad iudicem referat, ut transmittatur ad normam can. 1719, 1720.

1718 條 - 拒絕收受傳票之被告,應視爲已被適法傳喚者.

Can. 1718. - Reus qui citatoriam schedam recipere recuset, legitime citatus habeatur.

1719 條 - 執達員,如因路遠或其他理由而交付傳票於被告爲困難時,得依審判官之命令用郵差送達之;但應掛號並要回證,或依地方法規及情形爲更安全之其他方法.

Can. 1719. - Si ob distantiam vel aliam causam difficulter per cursorem tradi possit reo convento scheda citatoria, poterit iussu iudicis transmitti per tabellarios publicos, dummodo commendata et cum syngrapha receptionis, vel alio modo qui secundum locorum leges et conditiones tutissimus sit.

1720 條 - 1 項 - 謹愼調查後,仍不知被告之處所者,得用公示送達以傳喚之.

2 項 - 前項公示送達,由執達員用與黏貼佈告同一之方式,將傳票黏貼於府門,經過審判官依明智意見所定之期間,並登載於新聞紙爲之;如不能用兩方法時,僅用一方法已足.

Can. 1720. - § 1. Quoties, diligenti inquisitione peracta, adhuc ignoratur ubi commoretur reus, locus est citationi per edictum.

§ 2. Hoc autem fit affigendo per cursorem ad fores Curiae schedam citationis ad modum edicti per tempus prudenti iudicis arbitrio determinandum et in aliqua publica ephemeride eam inserendo; si vero utrumque fieri nequeat, alterutrum sufficiet.

1721 條 - 1 項 - 執達員於將傳票交付被告之手時,應於票內簽名並記載交付之日時.

2 項 - 執達員交付傳票於被告之同居人或受僱人時,應作成前項之事項,並附記收受傳票人之姓名.

3 項 - 因公示送達之佈告而完成傳喚行爲者,執達員應於佈告之末尾記載初黏貼布告於府門之日時及黏貼之期間.

4 項 - 被告拒絕收受傳票時,執達員仍應簽名並附記拒絕之日時,將傳票繳回於審判官.

Can. 1721. - § 1. Cursor, cum in manu rei conventi citationis schedam relinquit, debet eam subsignare, adnotatis die et hora qua reo tradita est.

§ 2. Idem peragat si eam relinquat in manibus alicuius de familia aut famulatu rei conventi, addito insuper nomine personae cui schedam tradidit.

§ 3. Si citatio fiat per edictum, cursor in edicti calce signet qua die et hora edictum affixum ad fores Curiae fuerit et quandiu affixum manserit.

§ 4. Si reus receptionem schedae recuset, cursor schedam ipsam subsignatam, addita die et hora recusationis, iudici remittat.

1722 條 - 1 項 - 執達員應將自己所作成之任何事項及簽名,以書面報告於審判官;該報告應附存於卷宗內.

2 項 - 傳票由郵務局送達者,應將郵務局之回證附存於卷宗內.

Can. 1722. - § 1. Cursor quae peregit ad iudicem referat in scriptis manu propria subsignatis, quae in actis serventur.

§ 2. Si per tabellariorum officium citatio transmittatur, asservetur in actis fides eiusdem officii.

1723 條 - 傳票未記載第一千七百一十五條所規定之事項,或未爲合法之送達者,傳喚及訴訟行爲均無效力.

Can. 1723. - Si scheda citatoria non referat quae in can. 1715 praescribuntur aut non fuerit legitime intimata, nullius momenti sunt tum citatio tum acta processus.

1724 條 - 以上關於傳喚被告之規定,於其他訴訟行爲之性質相宜者,例如宣示裁定或判決及其他類似行爲,準用之.

Can. 1724. - Regulae superius statutae pro rei citatione, ceteris quoque iudicii actibus, pro, diversa tamen eorum natura, accommodandae et applicandae sunt, ut decretorum vel sententiarum denuntiationi aliisque huiusmodi.

1725 條 - 凡曾經爲合法傳喚或當事人兩造自動到塲者,因而發生下例各目之效力:

1 目 - 案件爲已經開始進行;

2 目 - 受請求之審判官或法院即爲該案件之受理審判官或法院;

3 目 - 受委託審判官之管轄權確定,雖委託人之權力消滅,而受委託之權力不因而消滅;

4 目 - 除有其他規定外,依第一千五百零八條之規定,時效中斷;

5 目 - 開始訴訟拘束;即準用原則:於訴訟拘束時期,不得變更任何事務.

Can. 1725. - Cum citatio legitime peracta fuerit aut partes sponte in iudicium venerint:

1° Res desinit esse integra;

2° Causa fit propria illius iudicis aut tribunalis, coram quo actio instituta est;

3° In iudice delegato firma redditur iurisdictio ita ut non exspiret resoluto iure delegantis;

4° Interrumpitur praescriptio, nisi aliud cautum sit, ad normam can. 1508;

5° Lis pendere incipit; et ideo statim locum habet principium: «*lite pendente, nihil innovetur*».

第七題
爭論之開始

TITULUS VII.
De litis contestatione.

1726 條 - 因爭論之開始,即因被告於審判官面前以爭執之意思所明示反詰原告之請求,而確定審判之標的或物件.

Can. 1726. - Obiectum seu materia iudicii constituitur ipsa litis contestatione, seu formali conventi contradictione petitioni actoris, facta animo litigandi coram iudice.

1727 條 - 爭論之開始無用一定方式之必要,當事人兩造在審判官或其所委託之人面前,由書記官於筆錄內記載原告之請求及被告之反詰,以確知標的物即爭執之要點爲何,爲已足.

Can. 1727. - Ad litis contestationem nulla necessaria est solemnitas, sed sufficit ut partibus coram iudice vel eius delegato comparentibus, in actis inseratur petitio actoris et contradictio conventi, unde constet qua de re agatur seu quinam sint controversiae termini.

1728 條 - 案件因原告之請求欠清晰及不單純,或被告之反詰多難明之事而呈紛亂情狀時,審判官依職權或因原告或被告之請求,宜傳訊當事人就爭執各節,逐一爲適當之決定;此決定稱爲使案件之疑問一致之行爲.

Can. 1728. - In causis tamen implicatioribus, in quibus petitio actoris nec perspicua sit nec simplex vel contradictio conventi difficultatibus scateat, iudex ex officio aut ad instantiam actoris vel conventi, partes citet ad rite definiendos controversiae articulos, idest ad causae *dubia,* ut dicitur, *concordanda.*

1729 條 - 1 項 - 當事人之一方於爲使案件之疑問一致所指定之期日不到塲,並未述明不到塲之正當理由者,審判官應認其爲抗傳不到;如到塲之當事人請求時,審判官應依職權根據到塲當事人之主張,爲使案件疑問一致之決定,並將該決定書立即依職權通知於抗傳不

Can. 1729. - § 1. Si die dubiis concordandis praestituta, pars in ius vocata non compareat nec iustam absentiae excusationem alleget, contumax declaretur, et dubiorum formula statuatur ex officio, parte, quae praesens fuerit, id postulante. Parti autem contumaci statim id notum fiat ex officio ut quas velit

到之當事人,使其於審判官所酌定之期間內,對於疑問卽主張之示式提起抗辯,並爲自己無抗傳罪之證明.

2項 - 當事人雙方到塲對於疑問卽事項合意,而審判官依職權認爲無異議之因原時,應記載其事實於使案件疑問一致之裁定書.

3項 - 當事人不合意,或審判官認其意旨內容不適當時,審判官自己以裁定決定爭執之標的.

4項 - 審疑問卽事項已經決定後,不得變更之;但當事人或保義官,保束官因重大理由提起請求,經審判官訊問當事人雙方或一方,並斟酌其所述之理由後,得以裁定變更之.

1730 條 - 審判官於爭論之開始前,不得開始訊問證人,或接受其他證據;但遇有抗傳罪,或因證人有死亡之虞,或將他去或其他正當理由,以致將來不能訊問,或接受或訊問接受困難,而應訊問或接受者,不在此限.

1731 條 - 爭論開始後,應遵守下列各目之規定:

1目 - 原告不得變更訴狀;但得被告同意並經審判官因正當理由認爲可變更而准許之者,不在此限;如因變更而被告受損害及用費時,原告應負賠償之義務;其限制或變更舉證方式,或減少請求,或請求之附屬物,或解明,補充或變更曾於訴狀內陳述之事實狀態,而仍存留爭執之原標的物,或代原物要求其價值,利息或有同一價值之任何其他物件者,均不視爲訴狀之變更;

2目 - 審判官應定相當期間,以便當事人提出及補充證據;該期間得因當事人之聲請隨意延展之;但以不至使訴訟遙相當時期爲限;

exceptiones contra dubiorum seu articulorum formulam possit proponere et a contumacia se purgare, intra tempus quod iudici congruum videatur.

§ 2. Partibus praesentibus et in formula dubiorum seu articulorum concordibus, si iudex, quod ad se attinet, nihil excipiendum putaverit, eius rei fiat mentio in decreto quo formula firmatur.

§ 3. Si vero partes dissentiant aut earum conclusiones iudici non probentur, iudex ipse controversiam dirimat decreto.

§ 4. Dubiorum seu articulorum formula semel statuta mutari non potest, nisi novo decreto, ex gravi causa, ad instantiam partis, vel promotoris iustitiae, vel defensoris vinculi, audita utraque vel altera parte eiusque rationibus perpensis.

Can. 1730. - Antequam litis contestatio locum habuerit, iudex ad testium aliarumve probationum receptionem ne procedat, nisi in casu contumaciae, aut nisi testium depositionem recipere oporteat, ne ipsa ob probabilem testis mortem, ob discessum eiusdem vel ob aliam iustam causam recipi postea nequeat, aut difficulter possit.

Can. 1731. - Lite contestata:

1º Haud licet actori libellum mutare, nisi, reo consentiente, iudex, iustis de causis, censeat mutationem esse admittendam, salva semper reo compensatione damnorum et expensarum, si qua debeatur. Libellus non censetur mutatus, si coarctetur aut mutetur probationis modus; si minuantur aut petitio aut accessoria petitionis; si facti adiuncta in libello pridem posita ita illustrentur, compleantur aut emendentur, ut controversiae obiectum idem remaneat; si in locum rei petatur pretium, foenus aut aliquid aequivalens;

2º Iudex congruum tempus partibus praestituat probationibus proponendis et explendis; quod quidem poterit, instantibus partibus, arbitrio suo prorogare, dummodo ne lis, ultra quam aequum sit, protrahatur;

3目 - 停止占有他人物件之占有人之善意占有;故依判決應返還物件之人,不但應返還該物件,而自爭論開始時起,並有償還利息之義務;如發生損害時,亦有賠償損害之義務.

3° Possessor rei alienae desinit esse bonae fidei; quapropter damnatus rem restituere, non solum rem ipsam, sed et rei fructus a litis contestatae tempore restituere tenetur et damna praeterea sarcire, si qua secuta fuerint.

第八題
訴訟之繫屬期間

TITULUS VIII.
De litis instantia.

1732 條 - 訴訟之繫屬因爭論開始而開始,亦能因終結審判之一切方法而終結;並以前因訴訟之繫屬中斷或因消滅或捨棄而終結.

Can. 1732. - Instantiae initium fit litis contestatione; finis autem omnibus modis, quibus iudicium terminatur, sed et antea non solum interrumpi, verum etiam finiri potest sive peremptione sive renuntiatione.

1733 條 - 當事人死亡,或身分變更,或代職務行使訴訟權者,喪失職務時,依下列各目之規定中斷訴訟程序:

Can. 1733. - Si pars litigans moriatur aut statum mutet aut cesset ab officio cuius ratione agit:

1目 - 在未辯論終結時,中斷訴訟程序至繼承人或後任人承受其訴訟時止;

1° Causa nondum conclusa, instantia interrumpitur, donec heres defuncti aut successor litem instauret;

2目 - 在辯論終結後時,不中斷訴訟程序;如有代理人時,審判官應傳喚其代理人;否則應傳喚其繼承人或後任而進行之.

2° Causa conclusa, instantia non interrumpitur, sed iudex procedere debet ad ulteriora, citato procuratore, si adsit, secus defuncti herede vel successore.

1734 條 - 教士間因聖祿職之取得權屬於何人之爭執涉訟者,如於訴訟拘束時,當事人一造死亡或拋棄聖祿職時,訴訟程序不因而中斷;而主張聖祿職或堂無受任命之保義官對於生存之他造繼續訴訟行爲;但如正權力人得自由授與該聖祿職並認此訴訟與勝利者同,故寧願授與之於生存人者,不在此限.

Can. 1734. - Si controvertatur cuinam ex clericis litigantibus ius sit ad beneficium, et alter, lite pendente, moriatur, aut beneficio renuntiet, instantia non interrumpitur, sed contra superstitem eam prosequitur promotor iustitiae qui pro beneficii aut ecclesiae libertate dimicet, nisi beneficium sit liberae collationis Ordinarii et hic praeferat causam ut victam superstiti adiudicare.

1735 條 - 訴訟代理人或監護人喪失其代理或監護職務時,訴訟程序中斷至當事人或有選定新代理人或監護人之權利義務人選定新代理人或監護人,或當事人表示本人承受訴訟時止.

Can. 1735. - Procuratore aut curatore a munere cessante, tandiu interrupta manet instantia, quandiu pars aut ii ad quos pertinet novum procuratorem vel curatorem nominaverint aut per se ipsi in posterum agere se velle professi fuerint.

1736 條 - 非因障礙而於訴訟繫屬於第一審時二年內,或繫屬於上訴審時一年內,未爲訴訟行爲者,訴訟因而消滅;繫屬於上訴審者,其被上訴之判決並因而確定.

Can. 1736. - Si nullus actus processualis, quin aliquod obstet impedimentum, ponatur in tribunali primae instantiae per biennium aut in gradu appellationis per annum, instantia perimitur, et in altero casu sententia per appellationem oppugnata transit in rem iudicatam.

1737 條 - 訴訟消滅之效力及於一切人,連未成年人及視爲未成年之其他人在內,並應依職權提出該消滅之抗辯;而當事人本人對於凡不能證明自己無過失之監護人,管理人,代理人亦得請求損害賠償.

Can. 1737. - Peremptio obtinet ipso iure et adversus omnes, minores quoque aliosve minoribus aequiparatos, eaque ex officio etiam excipi debet, salvo iure progressus ad indemnitatem adversus tutores, administratores, procuratores qui culpa se caruisse non probaverint.

1738 條 - 訴訟消滅,雖審判程序行爲亦因而消滅,而訴訟事實上之行爲不消滅;該事實上之行爲對於同一當事人間,因同一事件再提起訴訟時,仍有效力;對於其他人,除得爲證據外,並無其他效力.

Can. 1738. - Peremptio exstinguit acta processus, non vero acta causae; imo haec vim habere possunt etiam in alia instantia, dummodo ea inter easdem personas et super eadem re intercedat; sed ad extraneos quod attinet, non aliam vim obtinent, nisi documentorum.

1739 條 - 訴訟消滅時,各當事人因該被消滅之訴訟而生之費用,應各自負担之.

Can. 1739. - In casu peremptionis, quas quisque ex litigatoribus fecerit, has ipse ferat expensas peremptionis iudicii.

1740 條 - 1 項 - 訴訟無論至任何程度或任何等級,原告得拋棄之;而原告及被告亦均得拋棄訴訟行爲之全部或一部.

Can. 1740. - § 1. In quolibet statu et gradu iudicii potest actor instantiae renuntiare; item tum actor tum reus possunt processus actis renuntiare sive omnibus sive nonnullis tantum.

2 項 - 拋棄應以書面爲之,並由當事人或受特別委任之代理人簽名,而通知他造當事人,及得其認諾或至少無反對之表示,經審判官准許後,始有效力.

§ 2. Renuntiatio ut valeat, peragenda est in scriptis, et a parte vel ab eius procuratore, speciali tamen mandato munito, debet subscribi, alteri parti communicari, ab eaque acceptari, vel saltem non impugnari, et a iudice admitti.

1741 條 - 拋棄經准許後,對於被拋棄之行爲生與訴訟消滅相同之效力;並使拋棄人負担給付被拋棄行爲所生之費用.

Can. 1741. - Admissa, pro actis quibus renuntiatum est, eosdem parit effectus ac peremptio instantiae: et obligat renuntiantem ad solvendas expensas actorum, quibus renuntiatum fuit.

第九題
審判時對於當事人應行之訊問

TITULUS IX.
De interrogationibus partibus in iudicio faciendis.

1742 條 - 1 項 - 明知特定事實於公益上有關係者,審判官爲查明該眞實,應訊問當事人.

Can. 1742. - § 1. Iudex ad eruendam veritatem facti quod publice interest ut extra dubium ponatur, debet partes interrogare.

2項 - 審判官於其他情形時,爲查明一方提出之證據,得因他方之請求或依職權訊問爭論人之一造.

3項 - 審判官於辯論終結前,不問訴訟程度如何,均得訊問當事人;如於辯論終結後爲之時,應遵守第一千八百六十一條之規定.

§ 2. In aliis casibus potest unum ex contendentibus interrogare non solum ad instantiam alterius partis, sed etiam ex officio, quoties agitur de illustranda probatione adducta.

§ 3. Interrogatio partium fieri a iudice potest in quovis stadio iudicii ante conclusionem in causa; post conclusionem in causa servetur praescriptum can. 1861.

1743 條 - 1項 - 當事人對於審判官之適法訊問應誠實回答之;但足致發覺自己之犯罪者,不在此限.

2項 - 被合法訊問之當事人拒絕回答者,審判官以審酌其拒絕情形應斷定是否正當,或應否視之與自認相同.

3項 - 有回答義務之當事人,如違法拒絕回答,或回答後查明其爲虛僞者,應處以禁止實行聖教會法定行爲之罰;如於回答前,曾經發據實陳述誓者,教民處以本人禁止聖事之罰;教士處以免職之罰.

Can. 1743. - § 1. Iudici legitime interroganti partes respondere tenentur et fateri veritatem, nisi agatur de delicto ab ipsis commisso.

§ 2. Si pars legitime interrogata respondere recuset, quanti facienda sit haec recusatio, utrum iusta sit, an confessioni aequiparanda, necne, iudicis est aestimare.

§ 3. Pars, quae respondere debet, si illegitime respondere recusaverit aut si postquam responderit mendax reperta fuerit, puniatur, ad tempus a iudice pro rerum adiunctis definiendum remotione ab actibus legitimis ecclesiasticis; et si ante responsionem iusiurandum de veritate dicenda praestiterit, laicus interdicto personali, clericus suspensione plectatur.

1744 條 - 審判官於刑事訴訟不得命被告發據實陳述誓;於民事訴訟而有公益上之必要時,應命當事人爲之;於其他訴訟按其明智意見得命爲之.

Can. 1744. - Iusiurandum de veritate dicenda in causis criminalibus nequit iudex accusato deferre; in contentiosis, quoties bonum publicum in causa est, debet illud a partibus exigere; in aliis, potest pro sua prudentia.

1745 條 - 1項 - 原告及被告相互間,及保義官,保束官均得向審判官提出事項即問題,請求審判官就該事項訊問當事人,該事項通常稱謂主張.

2項 - 關於主張之編述,准許及轉訊當事人應比例準用第一千七百七十三條至第一千七百八十一條之規定.

Can. 1745. - 1. Tum actor tum reus invicem, tum etiam promotor iustitiae et defensor vinculi possunt iudici exhibere articulos, seu quaesita, super quibus pars interrogetur, quaeque vulgo *positiones* dicuntur.

§ 2. In positionibus exarandis, admittendis et parti proponendis regulae cum proportione serventur quae in can. 1773-1781 statutae sunt.

1746 條 - 凡當事人宣誓及回答訊問,均應本人親到審判官面前爲之;但第一千七百七十條第二項第一目及第二目所指定之人,不在此限.

Can. 1746. - Ad iusiurandum praestandum vel interrogationibus respondendum partes personaliter coram iudice se sistere debent, exceptis iis de quibus in can. 1770, § 2, nn. 1. 2.

第十題
證據

TITULUS X.
De probationibus.

1747 條 - 下列各目之事實無庸舉證:

Can. 1747. - Non indigent probatione:

1目 - 依第二千一百九十七條第二目及第三目之解釋,爲公衆所知之事實;

2目 - 法律上推定之事實;

3目 - 由當事人一造所主張而爲他造所認諾之事實;但依法律之規定或審判官之命令應舉證者,不在此限.

1° Facta notoria, ad normam can. 2197, nn. 2, 3;

2° Quae ab ipsa lege praesumuntur;

3° Facta ab uno ex contendentibus asserta et ab altero admissa, nisi a iure vel a iudice probatio nihilominus exigatur.

1748 條 - 1 項 - 主張者有舉證之責任.

2 項 - 原告未舉證者,應對於被告諭知無罪之判決.

Can. 1748. - § 1. Onus probandi incumbit ei qui asserit.

§ 2. Actore non probante, reus absolvitur.

1749 條 - 審判官認爲因延滯訴訟而要求提出證據者,例如訊問遠方或居住不明之證人,或察閱於短期間內不能獲得之文書,不宜准許之;但因欠缺其他證據或以其他證據爲不足而認該證據爲重要者,不在此限.

Can. 1749. - Probationes quae ad moras iudicio nectendas postulari videntur, ceu examen testis longe dissiti, aut cuius domicilium nescitur, vel cognitio documenti quod cito haberi non potest, iudex ne admittat, nisi hae probationes necessariae videantur quia ceterae deficiant aut satis non sint.

第一章
當事人之自認

CAPUT I.
De confessione partium.

1750 條 - 稱訴訟上之自認,謂當事人一造對於特定事實自動或於審判官訊問時,以不利於自己而利於他造當事人爲目的,用書面或口頭之認諾.

Can. 1750. - Assertio de aliquo facto, in scriptis aut oretenus ab una parte contra se et pro adversario coram iudice, sive sponte, sive iudice interrogante peracta, dicitur confessio iudicialis.

1751 條 - 因與公益無關係之私事件涉訟,而當事人一造自認者,免除他造舉證之責任;但以出於自由愼重之情形者爲限.

Can 1751 - Si agatur de negotio aliquo privato et in causa non sit bonum publicum, confessio iudicialis unius partis, dummodo libere, et considerate facta, relevat alteram ab onere probandi.

1752 條 - 當事人於訴訟上對於特定事實自認後,不得撤回之;但立時爲之,或證明該自認無第一千七百五十條所規定之情形,或由於事實上之錯誤者,不在此限.

Can. 1752. - Pars, aliquid confessa in iudicio, non potest contra confessionem suam venire, nisi aut in continenti hoc faciat, aut probet confessionem ipsam vel carere conditionibus in can. 1750 expressis vel errori facti esse adscribendam.

1753 條 - 於訴訟外以書面或口頭向他造當事人或他人所爲之自認,稱爲訴訟外之自認;如於訴訟上利用之時,審判官斟酌一切情形斷定其證據力.

Can. 1753. - Confessio sive scriptis, sive oretenus, ipsimet adversario aut aliis extra iudicium facta, dicitur extraiudicialis: eaque in iudicium deducta, iudicis est, perpensis omnibus rerum adiunctis, aestimare quanti facienda sit.

第二章
證人及其證言

1754 條 - 對於任何案件,均得用證人爲證據方法;但以受審判官之指揮及依下列條文所規定之方式爲限.

1755 條 - 1 項 - 證人對於適法訊問之審判官,應回答並爲眞實之陳述.

2 項 - 下列各目所指定之人不負前項義務;但應遵守第一千七百五十七條第三項第二目之規定:

1 目 - 堂域司祭及其他司祭,於行告解聖事外,因執行聖職務而受之請示事項;城市之公務員,醫生,產婆,律師,公證人及其他依職務上,連發意見者在內,應守祕密義務之人;但關於違背其祕密義務之事項爲限;

2 目 - 因證言而於自己,或任何親等之直系血親或直系姻親,或第一親等內之旁系血親或旁系姻親有生妨害名譽或受虐待或其他重大損害之處之人.

3 項 - 證人於適法訊問之審判官前,故意爲虛僞或隱匿眞實之陳述者,依第一千七百四十三條第三項之規定處罰之;其敢以賄賂或豫許或任何其他方法引誘證人或鑑定人爲虛僞或隱匿眞實陳述之人亦同.

CAPUT II.
De testibus et attestationibus.

Can. 1754. - Probatio per testes in quibuslibet causis admittitur, sub iudicis tamen moderatione, secundum modum praefinitum in canonibus qui sequuntur.

Can. 1755. - § 1. Testes iudici legitime interroganti respondere et veritatem fateri debent.

§ 2. Salvo praescripto can. 1757, § 3, n. 2. ab hac obligatione eximuntur:

1º Parochi aliique sacerdotes quod attinet ad ea quae ipsis manifestata sunt ratione sacri ministerii extra sacramentalem confessionem; civitatum magistratus, medici, obstetrices, advocati, notarii aliique qui ad secretum officii etiam ratione praestiti consilii tenentur, quod attinet ad negotia huic secreto obnoxia;

2º Qui ex testificatione sua sibi vel consanguineis vel affinibus in quolibet gradu lineae rectae et in primo gradu lineae collateralis, infamiam, periculosas vexationes, aliave mala valde gravia obventura timent.

§ 3. Testes iudici legitime interroganti scienter falsum affirmantes aut verum occultantes puniantur ad normam can. 1743, § 3; eademque poena mulctentur omnes, qui testes vel peritum donis, pollicitationibus aut alio quovis modo inducere praesumpserint ad falsum testimonium dicendum aut ad veritatem occultandam.

第一頁
證人之資格

1756 條 - 凡人均得爲證人;但法律對其爲全部或一部之禁止者,不在此限.

1757 條 - 1 項 - 未達生殖年齡者,精神耗弱者,因均視爲不相宜者,故不得爲證人.

ART. I.
Qui testes esse possint.

Can. 1756. - Omnes possunt esse testes, nisi expresse a iure repellantur vel in totum vel ex parte.

Can. 1757. - § 1. Ut non idonei repelluntur a testimonio ferendo impuberes et mente debiles.

2項 - 下列各目之人,因均視爲被嫌疑者,故不得爲證人:

1目 - 曾經被宣告或認定爲被棄絕人,曾發僞誓人,破廉恥者;

2目 - 因品行不良,致不堪信用之人;

3目 - 與當事人有公然而重大之仇怨人.

3項 - 下列各目之人因均視爲無爲證言能力者,故不得爲證人:

1目 - 本案件之當事人,或當事人之代理人,例如監護人對於其受監護人之案件,上司或管理人對於自己代理之社團或善會所爲之訴訟,審判官及其陪審官,律師或其他人對於所輔助或曾經輔助當事人之同一訴訟;

2目 - 因聽告解聖事而知悉一切事由之司祭,其被解除祕密拘束之司祭亦同,審判官對於司祭因聽告解之機會,由任何人及任何方式所聞見之事由,雖僅據以推定事實,亦不得爲之;

3目 - 配偶對於其配偶之案件,血親或姻親對於任何親等之直系血親或直系姻親及第一親等之旁系血親或旁系姻親之案件;但關於人之世俗身分或修會身分之案件,無其他足以證明之方法,而於公益上有知悉之必要者,不在此限.

§ 2. Ut suspecti:

1° Excommunicati, periurii, infames, post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam;

2° Qui ita abiectis sunt moribus ut fide digni non habeantur;

3° Publici gravesque partis inimici.

§ 3. Ut incapaces:

1° Qui partes sunt in causa, aut partium vice funguntur, veluti tutor in causa pupilli, Superior aut administrator in causa suae communitatis aut piae causae, cuius nomine in iudicio consistit, iudex eiusve assistentes, advocatus aliique qui partibus in eadem causa assistunt vel astiterunt;

2° Sacerdotes, quod attinet ad ea omnia quae ipsis ex confessione sacramentali innotuerunt, etsi a vinculo sigilli soluti sint; imo audita a quovis et quoquo modo occasione confessionis ne ut indicium quidem veritatis recipi possunt;

3° Coniux in causa sui coniugis, consanguineus et affinis in causa consanguinei vel affinis, in quolibet gradu lineae rectae et in primo gradu collateralis, nisi agatur de causis quae ad statum civilem aut religiosum personae spectant, cuius notitia aliunde haberi nequeat, et bonum publicum exigat ut habeantur.

1758 條 - 審判官以裁定認爲訊問不相宜人或被嫌疑人爲有利益者,始得訊問之;其證言僅有間接證據及補助證據之效力;訊問時,通常不宜令其宣誓.

Can. 1758. - Non idonei et suspecti audiri poterunt ex decreto iudicis, quo id expedire declaretur; sed eorum testimonium valebit tantummodo ut indicium et probationis adminiculum, et generatim iniurati audiantur.

第二頁
聲明證人之人及方式並得聲明證人之人數及得被拒絕之證人

ART. II.
A quibus, quomodo, et quot testes induci et qui excludi possint.

1759 條 - 1項 - 當事人聲明人證.

Can. 1759. § 1. Testes a partibus inducuntur.

2項 - 於審判案件有利益時,保義官及保束官亦得聲明人證.

3項 - 審判官對於未成年人及視爲未成年人之訴訟,或與公益上有關係之一切訴訟,依職權亦得指定證人.

4項 - 聲明證人之當事人得請求省却其訊問;但一造雖有請求省却訊問之事實,仍不得妨礙他造之請求訊問權.

§ 2. Possunt quoque induci a promotore iustitiae et defensore vinculi, si id ad causam intersit.

§ 3. Sed ipse iudex, quoties agatur de minoribus aliisve qui minoribus aequiparantur, et generatim quoties publicum bonum id exigat, potest testes ex officio inducere.

§ 4. Pars, quae testes induxit, potest eius examini renunciare; sed adversarius postulare potest ut, hac non obstante renuntiatione, testis examini subiiciatur.

1760 條 - 1項 - 凡自動以爲證人之意思到庭者,審判官得依是否有利益之認定而准許或禁止之.

2項 - 審判官認爲自己自動到庭之證人,係意在延滯審判或設法妨害公平或眞實者,應禁止之.

Can. 1760. - § 1. Si quis sponte compareat testimonii reddendi gratia, iudex poterit eius testimonium admittere vel repellere prout expedire censuerit.

§ 2. Debet autem testem, qui se sponte obtulerit, repellere cum comparere sibi videatur moras iudicio nectendi causa vel iustitiae et veritati quoquo modo officiendi.

1761 條 - 1項 - 聲明人證者應向法院表明證人之姓名,住址,及應指定訊問之事項,卽證據之主張.

2項 - 聲明人未於審判官指定不變期間內,爲前項應表明之事項者,視爲捨棄聲明.

Can. 1761. - § 1. Cum probatio per testes postulatur, eorum nomina et domicilium tribunali indicentur; praeterea exhibeantur positiones seu articuli argumentorum super quibus testes sint interrogandi.

§ 2. Si ne intra diem quidem peremptorium a iudice praestitutum, obtemperatum fuerit, postulatio deserta censetur.

1762 條 - 審判官有限制證人數額過多之權利義務.

Can. 1762. - Iudici ius et obligatio est nimiam multitudinem testium refrenandi.

1763 條 - 當事人於開始訊問證人以前,應相互通知證人之姓名;依審判官之明智意見認爲通知有重大困難時,至少應於曉諭證據以前爲之.

Can. 1763. - Partes debent sibi invicem nota facere testium nomina antequam eorum examen inchoetur, aut, si id, prudenti iudicis existimatione, fieri sine gravi difficultate nequeat, saltem ante testificationum publicationem.

1764 條 - 1項 - 審判官,如明知證人爲依法不得爲證人者,應依職權禁止之;但不妨礙第一千七百五十八條之規定.

Can. 1764. - § 1. Testes debent ex officio excludi, si iudici liquido constet eos a testimonio ferendo prohiberi, salvo praescripto can. 1758.

2項 - 如他造證明有禁止爲證人之正當理由者,審判官亦應禁止之;此種禁止稱爲擯斥證人.

§ 2. Ast etiam, postulante adversario, testes excludendi sunt, si iusta exclusionis causa demonstretur, quae exclusio dicitur *reprobatio personae testis*.

3項 - 當事人不得擯斥自己所聲明之人;但得指責其陳述;如擯斥之理由發生在後者,仍得擯斥證人.

§ 3. Pars nequit reprobare personam testis quem ipsa induxit, nisi nova reprobationis causa supervenerit, quamvis possit eius dicta reprobare.

4項 - 當事人於接授證人姓名之通知後三日內,得擯斥證人;如於以後擯斥之者,不宜准許之;但當事人證明或宣誓堅述自己知悉該證人被擯斥之原因在後者,不在此限.

5項 - 審判官宜保留擯斥之辯論於本案辯論後爲之;但法定推定禁止之證人,或被擯斥之原因爲公衆所明知,或立時易於證明或以後不能證明者,不在此限.

§ 4. Reprobatio testis fieri debet intra triduum postquam testium nomina cum parte communicata fuerunt, nec postea facta admittatur, nisi a parte demonstretur vel saltem iuramento affirmetur defectum testis antea sibi notum non fuisse.

§ 5. Iudex autem reprobationis discussionem in finem litis reservet, nisi contra testem stet praesumptio iuris, aut defectus sit notorius vel statim ac facile probari possit vel postea probari nequeat.

1765 條 - 傳喚證人,由審判官裁定爲之;依第一千七百一十五條第至一千七百二十三條之規定,應送達傳票於證人.

Can. 1765. - Citatio testium fit ministerio iudicis, decreto interveniente, et intimanda est testibus ad normam can. 1715-1723.

1766 條 - 1項 - 適法被傳喚之證人應遵命,或向審判官報告不到庭之理由.

2項 - 不遵命之證人,即無正當理由不到庭,或雖到庭而拒絕回答,宣誓或簽名其證言者,審判官得科以相當之處罰;如當事人因其抗命發生損害時,並得依損害之比例科以罰金.

Can. 1766. - § 1. Testis rite citatus parere debet aut causam suae absentiae iudici notam facere.

§ 2. Testis inobediens, qui nempe sine legitima causa non comparuit, aut, etsi comparuit, renuit respondere vel iusiurandum praestare vel attestationi subscribere, a iudice potest congruis poenis coerceri et insuper mulctari pro rata damni quod ex eius inobedientia partibus obveniat.

第三節
證人之宣誓

ART. III.
De iureiurando testium.

1767 條 - 1項 - 證人於爲證言前,應宣據實陳述,而無增減情事之誓;但不妨礙第一千七百五十八條之規定.

2項 - 當事人或其代理人得於證人宣誓時在場;但不妨礙第一千七百六十三條之規定.

3項 - 關於當事人純粹私權關係之訴訟,如當事人雙方同意時,得寬免證人宣誓.

4項 - 雖不令證人宣誓時,而審判官亦應勸告證人,以仍担負陳述眞實之重大義務.

Can. 1767. - § 1. Testis, antequam testimonium edat, iusiurandum praestare debet de tota ac sola veritate dicenda, salvo praescripto can. 1758.

§ 2. Partes earumve procuratores praestationi iurisiurandi testium assistere possunt, salvo praescripto can. 1763.

§ 3. Testibus, si de iure partium mere privato agatur, poterit iusiurandum, utraque parte consentiente, remitti.

§ 4. Sed etiam cum iusiurandum a teste non exigitur, iudex testem commonefaciat gravis obligationis, qua semper tenetur, veritatem dicendi.

1768 條 - 證人雖曾經宣據實陳述之誓,而審判官如於訊問後依其明智意見

Can. 1768. - Testes, tametsi iusiurandum praestiterint de veritate dicenda, poterunt nihilominus pro

認爲案件關係重大,或曾經陳述之情形有再宣誓之必要時,仍得命其對於曾經陳述之全部或一部再宣係爲據實陳述之誓.

1769 條 - 得命證人對於訊問及回答之言語,於命宣讀或閱覽卷宗及證據以前嚴守祕密,或依第一千六百二十三條第三項之規定永久守祕密;爲達此目的,並得命證人宣誓.

prudenti iudicis arbitrio, absoluto examine, adigi ad iusiurandum de *veritate dictorum* sive circa omnes positionum articulos sive circa aliquos tantum, quoties gravitas negotii et editae testificationis adiuncta id postulare videantur.

Can. 1769. - Testes adigi etiam iureiurando possunt ad secretum servandum circa propositas interrogationes dataque interrogationibus responsa, usque dum acta et allegata publici iuris fiant; imo etiam perpetuo ad normam can. 1623, § 3.

第四頁
證人之訊問

1770 條 - 1 項 - 訊問證人應於法院之場所爲之.

2 項 - 下列各目之人爲證人時,不適用前項之普通規定:

1 目 - 樞機大臣,主教,及依本國法律無到審判官面前爲證言義務之人;均得選擇爲證言之處所,並應於選擇後通知審判官;

2 目 - 因疾病,或身體上或心神上之障礙,或因生活情形特殊,例如規修婦女而不能到法院者,均應就其家訊問之;

3 目 - 在座堂區外居住而到本座堂區之法院有重大困難者,依第一千五百七十條第二項之規定,應詳開當訊問之事項,並附說明囑託其所在地之法院訊問之;

4 目 - 在座堂區內居住而距離法院甚遠,如到審判官面前需費用過多,而審判官亦不能就其所在地訊問者,審判官應詳開當訊問之事項,並附適當之說明囑託距其較近之公正而適宜之司祭,偕同代行書記官職務之人到場,訊問之.

1771 條 - 訊問證人時,當事人不得在場;但審判官認爲相宜而准許者,不在此限.

ART. IV.
De testium examine.

Can. 1770. - § 1. Testes sunt examini subiiciendi in ipsa tribunalis sede.

§ 2. Ab hac generali regula excipiuntur:

1° S. R. E. Cardinales, Episcopi et personae illustres quae suae civitatis iure eximuntur ab obligatione comparendi coram iudice testificandi causa: ii omnes eligere ipsi possunt locum ubi testificentur, de quo iudicem certiorem facere debent;

2° Qui morbo aliove corporis vel animi impedimento aut conditione vitae, uti moniales, tribunalis sedem adire nequeunt; ii domi audiendi sunt;

3° Qui extra dioecesim degentes, in dioecesim reverti et ad tribunalis sedem accedere sine gravi incommodo nequeunt; ii audiendi sunt a tribunali loci in quo commorantur ad normam can. 1570, § 2, secundum interrogationes et instructiones a causae iudice transmissas;

4° Qui in dioecesi quidem commorantur, sed in locis ita dissitis a tribunalis sede, ut sine gravibus impensis neque ipsi iudicem adire, neque a iudice adiri possint. Hoc in casu iudex debet propiorem aliquem sacerdotem dignum et idoneum deputare, ut cum assistentia alicuius, qui actuarii munere fungatur, examen horum testium perficiat, transmissis pariter eidem interrogationibus faciendis, datisque opportunis instructionibus.

Can. 1771. - Examini testium partes assistere nequeunt, nisi iudex eas admittendas censuerit.

1772 條 - 1 項 - 證人應隔別訊問之.

2 項 - 審判官於訊問證人後,得以其明智意見命證人相互間或證人與當事人間互相質詢,即通常所謂對質.

3 項 - 具備下列各目之情形者,始得對質:

1 目 - 證人相互間或證人與當事人間,對於與訴訟之本質有重要關係之重大事項所爲之陳述不相符者;

2 目 - 無其他較易方法發見眞正事實者;

3 目 - 無因對質而發生不善表樣或不和之虞者.

Can. 1772. - § 1. Testes seorsim singuli examinandi sunt.

§ 2. Prudenti tamen iudicis arbitrio relinquitur post edita testimonia testes inter se aut cum parte conferre, seu, vulgo, *confrontare*.

§ 3. Id autem fieri poterit si haec omnia simul concurrant, scilicet:

1º Si testes inter se aut cum parte in re gravi et causae substantiam attingente dissentiant;

2º Si nulla alia facilior ad veritatem detegendam suppetat via;

3º Si scandali vel dissidiorum periculum non sit ex collatione pertimescendum.

1773 條 - 1 項 - 訊問應由審判官,或其委託之人,或豫審官偕同書記官爲之.

2 項 - 訊問非他人而唯審判官或代行審判官職務之人,始得向證人爲之;如訊問時,在場之當事人或保義官,保束官有可提出之應訊問事項,不得向證人提出訊問,應向審判官或其代理人提請訊問之.

Can. 1773. - § 1. Examen fit a iudice, vel ab eius delegato aut auditore, cui assistat oportet notarius.

§ 2. In examine interrogationes non ab alio quam a iudice vel ab eo qui iudicis locum tenet, testibus deferendae sunt. Quapropter si partes, vel promotor iustitiae, vel defensor vinculi examini intersint et novas interrogationes testi faciendas habeant, has non testi, sed iudici vel eius locum tenenti proponere debent, ut eas ipse deferat.

1774 條 - 訊問證人,不但應先訊問其人之普通情形,即姓名,籍貫,年齡,宗教,職業,住所,並應訊問其與訴訟當事人之關係;以後始應訊問與訴訟有關係之事項,並查明其獲知所陳述事項之原因及經過.

Can. 1774. - Testis primo interrogari debet non modo de generalibus personae adiunctis, hoc est, de nomine, cognomine, origine, aetate, religione, conditione, domicilio, sed etiam quae ipsi cum partibus in causa sit necessitudo; deinde deferendae sunt interrogationes quae causam ipsam respiciunt et sciscitandum unde et quomodo ea quae asserit, habeat cognita.

1775 條 - 訊問應用簡明言語,不得以一語包括數事項;不得用引誘及詐欺方法;不得領導回答意旨,並絕對不得凌辱所訊問者.應爲與訴訟有關係事項.

Can. 1775. - Interrogationes breves sunto, non plura simul complectentes, non captiosae, non subdolae, non suggerentes responsionem, remotae a cuiusvis offensione et pertinentes ad causam quae agitur.

1776 條 - 1 項 - 不得於訊問以前,將訊問事項告知證人.

2 項 - 因應陳述之事項遺忘非先憶想,不能爲確實之陳述,並經審判官認爲預先告知亦無妨害者,得於訊問以前告知之.

Can. 1776. - § 1. Interrogationes non sunt cum testibus antea communicandae.

§ 2. Attamen si ea quae testificanda sunt ita a memoria sint remota, ut nisi prius recolantur, certo affirmari nequeant, poterit iudex nonnulla testem praemonere, si id sine periculo fieri posse censeat.

1777 條 - 證人之陳述應以口頭爲之;不得朗讀文件;但關於計算之陳述及清算案件,不在此限;即有此種情形時,證人得參閱所携帶之記錄.

Can. 1777. - Testes oretenus testimonium dicant, et scriptum ne legant, nisi de calculo et rationibus agatur; tunc enim adnotationes, quas secum attulerunt, poterunt consulere.

1778 條 - 書記官不但應立時記錄回答之要旨,並應記錄證言之原言語;但審判官因事件輕微而認爲僅記錄其要旨爲已足者,不在此限.

Can. 1778. - Responsio ex continenti redigenda est scripto ab actuario non solum quod attinet ad substantiam, sed etiam ad ipsa editi testimonii verba, nisi iudex, attenta causae exiguitate, satis habeat unam depositionis substantiam referri.

1779 條 - 書記官應於筆錄內記錄已經宣或寬免之誓,或拒絕宣誓,及當事人並其他人在場之事實,依職權所附加之訊問,及凡於訊問證人時,所發見之可注意事件.

Can. 1779. - Actuarius in actis mentionem faciat de praestito, remisso aut recusato iureiurando, de partium aliorumque praesentia, de interrogationibus ex officio additis et generatim de omnibus memoria dignis quae forte acciderint, cum testes excutiebantur.

1780 條 - 1 項 - 應於證人未離開訊問處所時,向其朗讀書記官就其以口供陳述之事項所制作之筆錄;並應授與證人以附加,減少,改正,變更之權.

2 項 - 前項行爲完成後,證人,審判官,書記官,均應於筆錄末尾簽名.

Can. 1780. - § 1. Testi, antequam ab auditorio discedat, debent legi quae actuarius de iis quae ipse viva voce testatus est, scripto redegit, data eidem testi facultate addendi, supprimendi, corrigendi, variandi.

§ 2. Denique actui subscribere debent testis, iudex et notarius.

1781 條 - 審判官於曉諭訴訟卷宗即調查證據之結果以前,得因當事人之請求或依職權再傳訊證人,連曾經被訊問之證人在內;但以無任何串通或賄賂之虞者爲限.

Can. 1781. - Testes, quamvis iam excussi, poterunt, parte postulante aut ex officio, antequam acta seu testificationes publici iuris fiant, denuo ad examen vocari, si iudex id necessarium vel utile ducat, dummodo tamen omnis collusionis vel corruptelae absit periculum.

第五頁
證言之曉諭及駁辯

ART. V.
De testimoniorum evulgatione eorumque reprobatione.

1782 條 - 1 項 - 當事人或其代理人於訊問證人時不在場者,於訊問一切證人後,經審判官之裁定得曉諭證言.

2 項 - 審判官認爲證言之曉諭以延緩至其他調查證據事項完畢後爲適當者,得於完畢後爲之.

Can. 1782. - § 1. Cum partes aut earum procuratores examini non interfuerunt, testimonia statim post absolutum omnium testium examen poterunt, decreto iudicis, evulgari.

§ 2. Sed poterit iudex differre testimoniorum evulgationem in tempus quo cetera probationum capitula fuerint absoluta, si id e re existimet.

1783 條 - 曉諭證言後,當事人對於證人應守下列各目之規定:

Can. 1783. - Post testificationum evulgationem:

1 目 - 除第一千七百六十四條第四項所規定之情形外,喪失擯斥證人權;

2 目 - 對於訊問之方式,即認爲訊問違法,或對於證言,即認其證言爲虛僞,變易,矛盾,含渾或欠缺認識及其他類似情形者,仍有駁辯權.

1784 條 - 審判官認爲駁辯顯無正當理由,或意圖延滯訴訟者,應以裁定駁回之.

1785 條 - 准許實行駁辯者,審判官應命提起駁辯之當事人,於審判官酌定之最短期間內,提出證據;以後再依中間訴訟程序進行之.

1786 條 - 曉諭證言後,不得對於同一事項再訊問曾經訊問之證人,並不得准許聲明新人證;但關於永久不能確定之案件,因有重大理由,並經盡心斟酌認爲必要者,不在此限;關於其他案件,如有最重大理由者,始得爲之;前二種情形以無任何欺詐或敎唆之虞者爲限,審判官應於訊問他造當事人,如保義官或保束官陪審時,並應諮詢其意見後,以裁定處分之.

1° Cessat facultas reprobandi testis personam, excepto casu de quo in can. 1764, § 4;

2° Sed est ius reprobandi testes sive quod attinet ad modum examinis, cum scilicet obiiciuntur regulae iuris in examine peragendo neglectae, sive quod attinet ad testificationes ipsas, cum nempe testimonia impugnantur de falso aut de variatione, contradictione, obscuritate, defectu scientiae et similibus.

Can. 1784. - Reprobationem iudex decreto suo reiiciat, si eam futili inniti fundamento aut ad retardandum iudicium factam animadvertat.

Can. 1785. - Si iudicium reprobationis admittatur, iudex brevem terminum parti postulanti praestituat ad probandam reprobationem, et deinde procedat uti in aliis incidentibus causis.

Can. 1786. - Post evulgatas testificationes, testes iam auditi denuo super iisdem articulis ne interrogentur, neque novi testes admittantur, nisi caute et ex gravi ratione in causis quae nunquam transeunt in rem iudicatam; ex gravissima ratione in ceteris; et in quolibet casu omni fraudis et subornationis periculo remoto, altera parte audita, et requisito voto promotoris iustitiae vel defensoris vinculi, si hi iudicio intersint; quae omnia iudex decreto suo definiat.

第六頁
證人所受損害之賠償

1787 條 - 1 項 - 證人得請求反還旅行費及於法院所在地之住居費,並因職業或工作之中斷所生損害之相當賠償.

2 項 - 審判官有於訊問當事人及證人,如於必要時,並詢問鑑定人後,斷定對於證人所給付之賠償及費用之權利義務.

1788 條 - 聲明人證者,如不於審判官所指定不得展長之期間內,提供依第一

ART. VI.
De indemnitate testium.

Can. 1787. - § 1. Testis ius habet ad petendam compensationem impensarum, quas sustinuerit ratione itineris et commorationis in loco iudicii, et ad congruam indemnitatem pro interruptione sui negotii vel operis.

§ 2. Iudicis est, auditis parte ac teste, et, si opus sit, etiam peritis, taxare indemnitatem et impensas testi solvendas.

Can. 1788. - Si intra peremptorium terminum a iudice praestitutum congrua pecuniae quantitas de

千九百零九條第二項所指定之相當金額時,視爲拋棄人證.

qua in can. 1909, § 2, ab eo qui tetes inducere vult deposita non sit, is testium examini renuntiasse censeatur.

第七頁
證人之信用

ART. VII.
De testimoniorum fide.

1789 條 - 審判官酌量證言時,宜注意下各目之情形:

1 目 - 證人之職業及品行是否端正,有無尊位;

2 目 - 證人之陳述爲本於自己所知,尤其親自所見或所聞,或本於自己推測之意見,或本於公論或他人所述者;

3 目 - 證人對於同一之事實所爲之陳述堅決,不易,或屢變,不肯定或游移;

4 目 - 對於同一事實有其他相同之證言,或惟其自己之證言.

Can. 1789. - In aestimandis testimoniis iudex prae oculis habeat:

1º Quae conditio sit personae, quaeve honestas et an aliqua dignitate testis praefulgeat;

2º Utrum de scientia propria, praesertim de visu et auditu proprio testificetur, an de credulitate, de fama, aut de auditu ab aliis;

3º Utrum testis constans sit et firmiter sibi cohaereat; an varius, incertus, vel vacillans;

4º Denique utrum testimonii contestes habeat, an sit singularis.

1790 條 - 證人之陳述互異時,審判官應審究爲矛盾或僅爲不同,或相輔者.

Can. 1790. - Si testes inter se discrepent, iudex perpendat utrum edita ab eis testimonia sibi invicem adversentur, an sint dumtaxat diversa vel adminiculativa.

1791 條 - 1 項 - 一證人之證言不發生完全信用;但有特別資格之證人,即就其職權內所行之事務爲證言者,不在此限.

Can. 1791. - § 1. Unius testis depositio plenam fidem non facit, nisi sit testis qualificatus qui deponat de rebus ex officio gestis.

2 項 - 二或三無被擯斥原因之證人並曾經宣誓而在審判官面前堅決陳述自己所經驗之特定事件或事實者,始爲充分之證據;但審判官因訴訟標的物重大,或因有使對於證言之眞實生疑義之情形,而認爲以有更充分之證據爲必要者,不在此限.

§ 2. Si sub iuramenti fide duae vel tres personae, omni exceptione maiores, sibi firmiter cohaerentes, de aliqua re vel facto in iudicio testificentur de scientia propria, sufficiens probatio habetur; nisi in aliqua causa iudex ob maximam negotii gravitatem, vel ob indicia quae aliquod dubium de veritate rei assertae ingerunt, necessariam censeat pleniorem probationem.

第三章
鑑定人

CAPUT III.
De peritis.

1792 條 - 爲證明事實或證明物件之眞本質,如法律規定或審判官命令利用鑑定人之試驗及意見時,應選任之.

Can. 1792. - Peritorum opera utendum est quoties ex iuris vel iudicis praescripto eorum examen et votum requiritur ad factum aliquod comprobandum vel ad veram alicuius rei naturam dignoscendam.

1793 條 - 1 項 - 審判官有選任鑑定人之權利義務.

2 項 - 前項指定,關於單純私訴訟審判官得因當事人雙方之請求,或如他造同意時,因一造之請求爲之;關於與公益有關係之訴訟,應於諮詢保義官或保束官之意見後,爲之.

3 項 - 審判官審酌案件之性質及事件之難易,得選任一或數鑑定人;但法律規定鑑定人之數額者,不在此限.

Can. 1793. - § 1. Iudicis est peritos eligere vel designare.

§ 2. Hanc designationem in causis mere privatis iudex facere potest rogatu utriusque partis vel etiam alterutrius, altera tamen consentiente; in causis vero bonum publicum respicientibus, audito promotore iustitiae aut vinculi defensore.

§ 3. Prudenti iudicis arbitrio relinquitur unum pluresve peritos eligere pro causae natura et rei difficultate, nisi lex ipsa numerum peritorum praefiniat.

1794 條 - 以公正誠實發表其陳述,即不爲虛僞,隱匿之陳述,爲鑑定人之義務;如有違犯之者,應依第一千七百四十三條第三項之規定處罰之.

Can. 1794. - Peritorum est peritiam suam ad veritatis et iustitiae leges exigere, neque falsum affirmando neque verum occultando; in quo si deliquerint, puniantur ad normam can. 1743, § 3.

1795 條 - 1 項 - 有被選任資格之人,如其他情形同等時,宜選任曾經主管官署認諾爲相宜者,爲鑑定人.

2 項 - 依第一千七百五十七條之規定被禁止證言者,亦不得選任其爲鑑定人.

Can. 1795. - § 1. Ad periti munus, ceteris paribus, deligantur, qui competentis magistratus auctoritate idonei fuerint comprobati.

§ 2. Qui a testimonio ferendo excluduntur ad normam can. 1757, ne ad peritorum quidem officium assumi possunt.

1796 條 - 1 項 - 得依拒却證人之原因,拒却鑑定人.

2 項 - 應否准許拒却,審判官應以裁定書斷定之;如准許拒却時,應另選任其他鑑定人.

Can. 1796. - § 1. Easdem ob causas quibus testes, possunt et periti recusari.

§ 2. Iudex suo decreto edicat utrum sit admittenda recusatio, necne, et, recusatione admissa, in locum periti recusati alium sufficiat.

1797 條 - 1 項 - 鑑定人因宣忠誠盡職之誓而視爲領受被委託之鑑定職務.

2 項 - 當事人得於鑑定人宣前項之誓及執行被委託之鑑定職務時在場;但因事件之性質或關係風化而以其他辦法爲必要,或法律有特別規定,或審判官另有命令者,不在此限.

Can. 1797. - § 1. Periti, demandatum munus suscipere censentur praestatione iurisiurandi de munere fideliter implendo.

§ 2. Partes non solum interesse possunt iurisiurandi praestationi, sed etiam exsecutioni muneris perito demandati, nisi aliud rei natura vel honestas exigat aut lex vel iudex statuat.

1798 條 - 鑑定人宣誓後,如於豫定之期間內不服從命令,或無正當理由避免履行義務時,負担損害賠償之義務.

Can. 1798. - Post iusiurandum praestitum, si periti intra praefinitum tempus mandato non paruerint aut sine iusta causa exsecutionem defugiant, tenentur damnorum.

1799 條 - 1 項 - 審判官應注意當事人所提出理由之事實,以裁定限定鑑定人就其所主張之事項,執行鑑定職務.

2 項 - 審判官認爲限定勘驗完畢及陳述意見之期間爲必要或適宜時,得限定之,亦得於詢問當事人後延長之.

Can. 1799. - § 1. Iudex, attentis iis quae a litigantibus forte deducantur, omnia et singula capita decreto suo definiat circa quae periti opera versari debeat.

§ 2. Tempus intra quod examen perficiendum est et votum proferendum, si necessarium vel opportunum iudici videatur, potest ab ipso iudice praefiniri et etiam, auditis partibus, prorogari.

1800 條 - 1 項 - 文書係何人制作有疑義時,審判官應交付有疑義之文書及由當事人提出之其他文書於鑑定人使彼此核對.

2 項 - 當事人對於提出供核對之文書不同意時,審判官宜選擇曾經當事人認諾之文書,或被指摘之文書之制作人,爲執行職務所寫而在公檔案室或其他公文儲藏處所所保存之文書,或依公證人或公務員之陳述證明爲在其面前所爲之簽名,以資核對.

3 項 - 當事人或審判官所提出供核對人之文書,如鑑定人認爲不足應用,而該有疑義之文書之制作人尚生存時,審判官因當事人之請求,或依職權應傳喚到場,命其親手在審判官或其代理人面前書寫,由鑑定人或審判官或其代理人所口述之任何事項.

4 項 - 拒絕書寫者,不能證明有拒絕之正當理由而以拒絕人之不利視爲認諾自己爲有疑義之文書之制作人.

Can. 1800. - § 1. Si dubitetur quis scriptum aliquod exaraverit, iudex praeter scripturam quaestioni obnoxiam assignet peritis, proponentibus partibus, scripturas cum quibus illa comparari et conferri debeat.

§ 2. Si de scripturis, quae sint inter se comparandae, partes dissentiant, iudex seligat, comparationis gratia, eas, quas pars ipsa alias recognovit, aut quas qui accusatur auctor scripturae controversae, scripsit ut persona publica et in archivis aut alio publico tabulario custodiuntur; aut eius subscriptiones quas ex fide notarii vel personae publicae constet coram ipsis fuisse exaratas.

§ 3. Quod si scripturae a partibus et a iudice pro comparatione designatae, peritorum iudicio, investigationi non sufficiant, et is cui scriptura controversa tribuitur, in vivis sit, iudex ad instantiam partis aut etiam ex officio eum citet, ut manu propria coram iudice vel eius delegato scribat quidquid periti, iudex ipse, eiusve delegatus dictaturi sint.

§ 4. Recusatio scribendi, non probata legitima recusationis causa, habetur ut confessio genuinitatis scripturae controversae in praeiudicium recusantis.

1801 條 - 1 項 - 鑑定人應以書面或在審判官面前,以言詞陳述其意見,如以言詞陳述時,書記官應即時記錄之,並由鑑定人於記錄內簽名.

2 項 - 對於鑑定人所陳述之意見,尤其以書面所陳述者,如認爲有說明之必要時,得令其到場附加必要之說明.

3 項 - 鑑定人應釋明盡受委託義務所用之方法,並其意見所根據之重要理由.

Can. 1801. - § 1. Periti votum suum vel in scriptis proferre possunt, vel oretenus coram iudice; sed si ore proferatur, statim in scriptis redigi debet a notario et a peritis subscribi.

§ 2. Peritus autem, praesertim si sententiam suam in scriptis protulerit, accersiri potest a iudice ut explicationes, quae ulterius necessariae videantur, suppeditet.

§ 3. Periti debent indicare perspicue qua via et ratione processerint in explendo munere sibi demandato et quibus potissimum argumentis sententia ab ipsis prolata nitatur.

1802 條 - 鑑定人有數人時,應隔別爲自己之陳述;但法律無禁止之規定,而審判官命數鑑定人制作共同簽名之一鑑定書者,不在此限;如共同制作一鑑定書而意見有不一致時,應注意一併記載之.

Can. 1802. - Periti suam quisque relationem a ceteris distinctam conficiant, nisi, lege non contradicente, iudex unam a singulis subscribendam fieri iubeat; quod si fiat, sententiarum discrimina, si qua fuerint, diligenter adnotentur.

1803 條 - 1 項 - 數鑑定人之意見互異時,審判官得詢問經驗較多之鑑定人對於其他之鑑定人所陳述之意見,或另選任新鑑定人.

Can. 1803. - § 1. Si periti inter se discrepent, licet iudici aut peritioris suffragium super relatis a ceteris primis peritis exquirere aut novos de integro peritos adhibere.

2 項 - 選任鑑定人後,如認爲鑑定人涉有嫌疑,或對於職務不相宜,而不堪用者,審判官有與前項規定之同一權力.

§ 2. Eadem facultas iudici est quoties periti post electionem in suspicionem inciderint vel impares atque non idonei muneri perspecti fuerint.

1804 條 - 1 項 - 審判官,雖數鑑定人之意見一致者,仍應謹愼斟酌不但其鑑定之結果,並且案件之其他情形.

Can. 1804. - § 1. Iudex non peritorum tantum conclusiones, etsi concordes, sed cetera quoque causae adiuncta attente perpendat.

2 項 - 審判官說明其裁判之理由時,應述明採用或捨棄鑑定結果之理由.

§ 2. Cum reddit rationes decidendi, exprimere debet quibus motus argumentis peritorum conclusiones aut admiserit aut reiecerit.

1805 條 - 鑑定人之費用及報酬,審判官應依本地方通行之習慣公平酌定之;但不妨礙第一千九百一十三條第一項規定之不服權.

Can. 1805. - Peritorum expensas et honoraria iudex, receptam uniuscuiusque loci consuetudinem prae oculis habens, ex bono et aequo taxare debet, salvo iure recursus ad normam can. 1913, § 1.

第四章
審判官之履勘及檢驗

CAPUT IV.
De accessu et recognitione iudiciali.

1806 條 - 審判官認爲有赴爭議之處所及察看爭議之物件之必要時,應以裁定豫定之,卽於訊問當事人後,於裁定內約略指定勘驗時,應作成之事項.

Can. 1806. - Si ad controversiae locum iudex accedere atque ipsam rem controversam inspicere necessarium existimet, decreto id praestituat, quo ea quae in accessu praestanda sint, auditis partibus, summatim describat.

1807 條 - 實行勘驗,審判官得自己或用豫審官或委託官爲之.

Can. 1807. - Iudex recognitionem peragere potest vel ipse per se vel per auditorem aut iudicem delegatum.

1808 條 - 1 項 - 審判官勘驗物件或處所,如認爲以鑑定人之輔助爲必要或有利益時,得選用之.

Can. 1808. - § 1. Iudex, rem vel locum recognoscens, peritos adhibere potest, si ipsorum opera necessaria vel utilis videatur.

2 項 - 選用鑑定人,如能遵守第一千七百九十三條至第一千八百零五條之規定時,應遵守之.

§ 2. Si periti adhibeantur, serventur, quantum fieri potest, quae praescripta sunt can. 1793-1805.

1809 條 - 審判官認爲有爭吵或擾亂之虞者,得禁止當事人或其律師在勘驗場所.

Can. 1809. - Si iurgii vel perturbationis periculum pertimescendum iudici videatur, poterit ipse prohibere ne partes vel earum advocati iudiciali recognitioni intersint.

1810 條 - 審判官爲得較完備之證據,或因有疑問而實行勘驗者,爲解決該疑問,認爲於勘驗時訊問依職權傳喚或由當事人於勘驗前,適法所聲請傳喚之證人爲有利益時,得訊問之.

Can. 1810. - Iudex testes, vel ex officio accitos vel a partibus ante recognitionem rite productos, potest in ipso iudiciali accessu examini subiicere, si id expedire videatur ad pleniorem probationem aut ad removenda dubia ob quae recognitio decerni debuit.

1811 條 - 1 項 - 書記官應謹愼注意於勘驗筆錄內記明執行勘驗之日時,在場之人,及勘驗時之言語,行爲,或審判官所裁定之事項.

Can. 1811. - § 1. Notarius diligenter curet ut constet ex actis qua die et hora recognitio facta sit, quae personae interfuerint, quae, recognitione durante, aut dicta aut peracta aut a iudice decreta sint.

2 項 - 執行勘驗之筆錄,應由審判官及書記官簽名.

§ 2. Peracta recognitionis instrumenta tum iudex tum notarius subscribant.

第五章
書證

CAPUT V.
De probatione per instrumenta.

第一頁
文書之性質及證據力

ART. I.
De natura et fide instrumentorum.

1812 條 - 凡訴訟均得使用公文書或私文書爲證據.

Can. 1812. - In quolibet iudicii genere admittitur probatio per documenta tum publica tum privata.

1813 條 - 1 項 - 公教會之重要公文書如下:

Can. 1813. - § 1. Praecipua documenta publica ecclesiastica haec sunt:

1 目 - 教宗,羅馬教宗府,正權力人因行使職務而正式制作之文書,及由該行使者或其公證人對於同一文書正式所制作之證書;

1° Acta Summi Pontificis et Curiae Romanae et Ordinariorum in exercitio suorum munerum authentica forma exarata, itemque attestationes authenticae de iisdem actibus datae ab illis vel eorum notariis;

2 目 - 公教會公證人制作之文書;

2° Instrumenta a notariis ecclesiasticis confecta;

3 目 - 公教會法院之訴訟文件;

3° Acta iudicialia ecclesiastica;

4 目 - 主教府或堂域之簿册上所有領聖洗,堅振,神品,發修會聖願,婚配,死亡之登記及由同一簿册所抄而經堂域司祭,正權力人或天主教會之公證人所證明之抄本或繕本.

4° Inscriptiones baptismi, confirmationis, ordinationis, professionis religiosae, matrimonii, mortis, quae habentur in regestis Curiae vel paroeciae, vel religionis, et attestationes scriptae ex iisdem desumptae et a parochis, vel Ordinariis, vel notariis ecclesiasticis confectae aut earum exemplaria authentica.

2項 - 國家之公文書爲依各地方法律視爲公文書之文書.

3項 - 書信,契約,遺囑及凡由私人所制作之文書,均爲私文書.

§ 2. Documenta publica civilia ea sunt quae secundum uniuscuiusque loci leges talia iure censentur.

§ 3. Litterae, contractus, testamenta et scripta quaelibet a privatis confecta, privatorum documentorum numero habentur.

1814 條 - 公教會或國家之公文書,均推定其爲眞實;以至因明確證據而證明與此相牴觸之事實爲止.

Can. 1814. - Documenta publica sive ecclesiastica sive civilia genuina praesumuntur, donec contrarium evidentibus argumentis evincatur.

1815 條 - 得因請求認諾或駁斥文書而提起中間或主要之訴.

Can. 1815. - Recognitio aut impugnatio scripturae proponi potest in iudicio tum incidenter, tum ad instar causae principalis.

1816 條 - 公文書對於其所直接主張之主要事項有證據力.

Can. 1816. - Documenta publica fidem faciunt de iis quae directe et principaliter in eisdem affirmantur.

1817 條 - 私文書經當事人認諾,或審判官之確認者,對於制作人或簽名人及承受其權利義務之人有證據力;即與訴訟外之自認有同等之效力;對於此外之人根本無證據力.

Can. 1817. - Documentum privatum, sive agnitum a parte sive recognitum a iudice, probat adversus auctorem vel subscriptorem et causam ab eis habentes, perinde ac confessio extra iudicium facta; sed per se non habet vim probandi adversus extraneos.

1818 條 - 如證明文書有挖削,塗改,增加,或其他瑕疵者,審判官得斷定其證據力之有無或大小.

Can. 1818. - Si abrasa, correcta, interpolata aliove vitio documenta infecta demonstrentur, iudicis est aestimare an et quanti huiusmodi documenta facienda sint.

第二頁
書證之提出及提出之聲請

ART. II.
De productione documentorum et actione ad exhibendum.

1819 條 - 文書,如非原本或曾經認證之繕本及已經置放於法院者,於訴訟上無證據力;但曾經公佈之文書,例如曾適法公佈之法律,不在此限.

Can. 1819. - Documenta vim probandi in iudicio non habent, nisi originalia sint aut in exemplari authentico exhibita et penes tribunalis cancellariam deposita, exceptis documentis quae publici iuris sunt, ceu leges rite promulgatae.

1820 條 - 文書須具備眞正之條件,始得提出,並應置放於法院,以便審判官及對造當事人察閱之.

Can. 1820. - Documenta in forma authentica sunt exhibenda et in iudicio deponenda, ut a iudice et ab adversario examinari possint.

1821 條 - 1項 - 繕本之抄寫是否眞實有疑義時,審判官得因當事人之請求或依職權命提出抄寫該繕本之原本.

Can. 1821. - § 1. Si dubium excitetur utrum fideliter exscriptum sit exemplar, an non, iudex ad instantiam partis vel etiam ex officio decernere potest, ut ipsum documentum exhibeatur, unde exemplar est desumptum.

2項 - 前項原本之提出如甚困難或不能時,審判官得委任豫審官或呈請區域正權力人察閱核對文書,並得指定

§ 2. Si id fieri aut minime aut valde difficulter possit, iudex potest auditorem delegare aut loci Ordinarium rogare pro examine et collatione docu-

核對之事項及執行核對所用之方法;當事人雙方於核對均得參與之.

1822 條 - 當事人因共有文書或共同關係之文書涉訟者,例如遺囑及與繼承,分割財產契約,及其他類此事項有關係之文書,各當事人均得請求命聞得占有該文書之他造,於訴訟時提出之.

1823 條 - 1 項 - 如交付文書而有第一千七百五十五條第二項第二目所規定之損害之虞,或違犯祕密義務之虞時,任何人無提出之義務,連共有文書在內.

2 項 - 文書之一部有提出之必要,而抄寫提出其繕本亦無前項損害之虞者,審判官得以裁定命提出繕本.

1824 條 - 1 項 - 當事人拒絕提出據人言其所占有而依法律應提出之文書時,審判官因他造之請求及於必要時,諮詢保義官或保束官之意見後,應以中間裁判斷定應否提出及提出之方法.

2 項 - 當事人違抗命令者,審判官得斷定其違抗情節之輕重關係.

3 項 - 當事人主張未占有該文書時,審判官得調查之,並得命其對於該事實宣誓.

第六章
推定

1825 條 - 1 項 - 稱推定,謂蓋然忖度未定事實爲眞實,其依法律之規定者,謂之法律上之推定;由審判官所忖度者,謂之人爲之推定.

2 項 - 法律上之推定,分通常推定與固定推定.

1826 條 - 對於法律上之通常推定,許舉直接及間接反證;對於法律上之固定推定,僅許舉間接反證,卽僅許反證爲推定基礎之事實.

menti, praescribens quibus de articulis et quemadmodum fieri debeat collatio; collationi vero utraque pars assistere potest.

Can. 1822. - Documenta communia quaeve de communi agunt negotio, ut testamenta et instrumenta quae respiciunt successiones, bonorum partitiones, contractus aliaque huiusmodi de quibus lis est inter partes, quilibet ex litigantibus potest postulare ut in iure exhibeantur ab ea parte quae illa possidere dicitur.

Can. 1823. - § 1. Nemo tamen exhibere tenetur documenta, etsi communia, quae communicari nequeunt sine periculo damni ad normam can. 1755, § 2, n. 2 aut sine periculo violationis secreti servandi.

§ 2. Attamen si qua saltem documenti particula, quam produci intersit, describi possit, et in exemplari exhiberi sine memoratis incommodis, iudex decernere potest ut eadem exhibeatur.

Can. 1824. - § 1. Si pars exhibere recuset documentum de iure producendum, quod ipsa fertur possidere, iudex, altera parte postulante, auditoque, si opus sit, promotore iustitiae vel vinculi defensore, interlocutoria sententia statuat, an et quomodo eiusdem documenti exhibitio facienda sit.

§ 2. Parte parere recusante, iudicis est aestimare quanti haec recusatio facienda sit.

§ 3. Quod si pars documentum apud se esse neget, iudex poterit eam examini subiicere et ad iusiurandum de ea re praestandum adigere.

CAPUT VI.
De praesumptionibus.

Can. 1825. - § 1. Praesumptio est rei incertae probabilis coniectura; eaque alia est iuris, quae ab ipsa lege statuitur; alia hominis, quae a iudice coniicitur.

§ 2. Praesumptio iuris alia est iuris simpliciter, alia iuris et de iure.

Can. 1826. - Contra praesumptionem iuris simpliciter admittitur probatio tum directa tum indirecta; contra praesumptionem iuris et de iure, tantum indirecta, hoc est contra factum quod est praesumptionis fundamentum.

1827 條 - 凡有爲自己利益之推定者，免除舉證之責任；此責任應歸對造負之；如對造不能提出反證者，應爲享有推定之一造有利益之判決.

Can. 1827. - Qui habet pro se iuris praesumptionem, liberatur ab onere probandi, quod recidit in partem adversam; qua non probante, sententia ferri debet in favorem partis pro qua stat praesumptio.

1828 條 - 除依法律規定之推定外，審判官僅得根據確實特定並與係爭事實直接牽連之事實而爲推定.

Can. 1828. - Praesumptiones, quae non statuuntur a iure, iudex ne coniiciat, nisi ex facto certo et determinato, quod cum eo, de quo controversia est, directe cohaereat.

第七章
當事人之宣誓

CAPUT VII.
De iureiurando partium.

1829 條 - 因證據不充足及不能收集其他證據，如審判官意圖補充證據，因而命令或准許發誓時，其所發之誓謂之補充誓.

Can. 1829. - Si habeatur semiplena tantum probatio nec alia probationis adiumenta iam supersint et iudex aut iubeat aut admittat iusiurandum ad probationes supplendas, hoc iusiurandum dicitur *suppletorium*.

1830 條 - 1 項 - 不能用其他方法知悉於人之世俗或修會之身分有關係之情形者，最宜多用前條規定之誓證明之；

Can. 1830. - § 1. Huic iuriiurando vel maxime locus est cum adiuncta, quae civilem vel religiosum personae statum respiciunt, aliter comperiri nequeunt.

2 項 - 審判官對於刑事訴訟案件，或以價值較大之權利或物件爲標的物之民事訴訟案件，或關係重大之事實之案件，不得用前條規定之誓；如權利，物件或事實不屬於受命令或准許宣誓之人時亦同.

§ 2. Sed eodem abstineat iudex tum in causis criminalibus, tum in contentiosis, si de iure vel re magni pretii agatur aut de facto nimii momenti, aut si ius, res, factum non sit proprium personae cui iusiurandum esset deferendum.

3 項 - 審判官得依職權，或因他造當事人之請求，如保義官或保束官參與訴訟時，因其請求，命令宣前條之誓.

§ 3. Deferri autem hoc iusiurandum potest sive ex officio, sive ad instantiam alterius partis, vel promotoris iustitiae, vel defensoris vinculi, si iudicio intersint.

4 項 - 通常宜令曾經提出較爲重大證據之人，宣前條之誓.

§ 4. Regulariter deferatur ei qui pleniores habet probationes.

5 項 - 有無宜命宣補充誓之情形，由審判官以裁定認定之.

§ 5. Iudicis tamen est decreto definire an et quando adiuncta concurrant, cur iusiurandum suppletorium deferri debeat.

1831 條 - 1 項 - 當事人之一造，如因與其世俗或修會之身分無關係之事件，被請求宣補充誓時，得以正當理由拒絕或反請求對造爲之.

Can. 1831. - § 1. Pars cui iusiurandum suppletorium defertur in rebus quae ad eius statum civilem vel religiosum non pertinent, potest ex iusta causa illud recusare vel in adversarium referre.

2 項 - 審判官得審酌前項拒絕爲何情狀，以斷定其爲正當或視同自認者.

§ 2. Quanti autem haec recusatio facienda sit, utrum iusta sit, an potius confessioni aequiparanda, iudicis est aestimare.

3項 - 當事人一造對於他造所宣之補充誓得攻擊之.

§ 3. Iusiurandum suppletorium, ab una parte praestitum, potest ab altera impugnari.

1832 條 - 已經證明有請求損害賠償權,而不能計算其大小時,審判官得命受損害之當事人,發估計誓.

Can. 1832. - Si de iure ad damni reparationem constet, sed quantitas damni aestimari certe non possit, iudex potest parti quae damnum passa est, iusiurandum deferre, quod *aestimatorium* dicitur.

1833 條 - 審判官命宣估計誓者,應實行下列各目之規定:

1目 - 命受損害之當事人深省聖誓,並指定自己被奪取或因詐欺而失去之物件及按自己之蓋然估量定其價值及估額;

2目 - 審判官認前項之估量爲過當時,應斟酌一切情形及一般所公認之理由;如爲較確實保持眞正公平而以使用鑑定人爲必要者,於經過鑑定後,減少價額至公平之價額.

Can. 1833. - In deferendo iureiurando aestimatorio:

1° Iudex a parte, quae damnum passa est, petat ut sub iurisiurandi sanctitate designet res sibi ablatas vel dolo perditas, earumque pretium et valorem secundum probabilem suam aestimationem exprimat;

2° Si taxatio iudici nimia videatur, eam ad aequitatem reducat, prae oculis habens omnia indicia et argumenta usu comprobata, adhibitis etiam, si opus sit, peritis, quo magis veritati et iustitiae consulatur.

1834 條 - 1項 - 不但於起訴前,當事人雙方得合意,因當事人一造之誓,以和解方法終結爭執,並且於訴訟繫屬中之任何時期及程度,如審判官准許時,一造得請求他造以本訴或附帶訴訟,依誓之主張視爲終結之條件而宣誓,

2項 - 前項誓稱終結誓.

Can. 1834. - § 1. Non solum ante initam litem partes convenire possunt ut controversia per iusiurandum ab alterutra praestandum transigendo dirimatur, sed pendente quoque lite et in quolibet eius momento et statu, altera pars potest, iudice probante, alteri iusiurandum deferre, ea conditione ut quaestio sive principalis sive incidens, secundum iusiurandum decisa habeatur.

§ 2. Iusiurandum huiusmodi dicitur *decisorium*.

1835 條 - 非具備下列各目之條件,不得請求終結誓:

1目 - 可讓與及和解而與當事人無特別重大關係或無特別重大價值之事件;

2目 - 請求人須爲有讓與權及和解權之人;

3目 - 被請求人須爲有讓與權及和解權,並對於自己之主張無充足證據之人;

4目 - 須爲對於被請求人所知,或其本人所爲之事實.

Can. 1835. Decisorium iusiurandum deferri nequit, nisi:

1° De re, in qua cessio et transactio admittitur, et quae pro litigantium personis non sit nimii momenti seu pretii;

2° Ab eo qui cedere aut transigere potest;

3° Ei, qui cedere vel transigere valet, quique pariter pro se non habeat plenam probationem;

4° De mera notitia facti aut de facto, quod proprium sit illius, cui iusiurandum defertur.

1836 條 - 1 項 - 於前條之誓請求後，未宣前，請求之當事人得撤回之；對造當事人得允諾宣誓或拒絕之或爲反請求.

2 項 - 宣誓後，案件依誓之內容而終結，與讓與或成立和解同.

3 項 - 拒絕宣誓而未爲反請求者，審判官得審酌拒絕爲如何情狀以斷定其爲正當或應否視同自認.

4 項 - 對造有反請求者，原請求之當事人應宣誓；否則爲其敗訴之裁判.

5 項 - 凡請求宣誓所應具備之必要條件，於反請求亦應具備之，連審判官應爲之行爲在內.

Can. 1836. - § 1. Hoc iusiurandum potest a parte, a qua delatum est, revocari quousque praestitum non fuerit, et ab altera parte acceptari et praestari, vel minus, aut referri in adversarium.

§ 2. Praestito iureiurando, quaestio secundum iuratam formulam finita est, perinde ac si cessio aut transactio iudicialis intercessisset.

§ 3. Si iusiurandum recusetur nec referatur in adversarium, iudicis est aestimare quanti facienda sit recusatio, utrum iustis innitatur causis an potius confessioni sit aequiparanda.

§ 4. Si in adversarium referatur, hic debet illud praestare, secus causa cadit.

§ 5. Ut iusiurandum in adversarium referri possit, eaedem illae concurrant conditiones necesse est, quae ad illud deferendum requiruntur, atque idem intercedat iudicis ministerium.

第十一題
附帶訴訟

1837 條 - 於本訴訟至少因傳喚而開始後，如當事人一造或參與本訴訟之保義官或保衛官提起訴訟，該訴訟雖非本訴訟之內容所明確包含，而因其與本訴訟之關係而預料非先裁判該訴訟而本訴訟不能終結者，謂之附帶訴訟.

1838 條 - 附帶訴訟以口頭或書狀提起之，並應說明其與本訴訟之關係，如能遵守第一千七百零六條至第一千七百二十五條之規定時，應遵守之.

1839 條 - 審判官於接受前條訴狀或口頭之請求，及訊問雙方當事人，如於必要時，並諮詢保義官或保衛官之意見後，應自己審酌該訴狀是否無關係而僅爲延滯本訴訟提起者，並該附帶訴訟之性質與本訴訟之牽連關係，有無致非先裁判該訴訟，不能終結本訴訟之情形；如確有此情形者，應准許其訴狀或請求；否則以裁定駁回之.

TITULUS XI.
De causis incidentibus.

Can. 1837. - Causa incidens habetur, quoties, incepto saltem per citationem iudicio, ab una ex partibus aut a promotore iustitiae vel vinculi defensore, si iudicio intersint, quaestio proponitur quae, tametsi libello, quo lis introducitur, non contineatur expresse, nihilominus ita ad causam pertinet ut resolvi plerumque debeat ante quaestionem principalem.

Can. 1838. - Causa incidens proponitur vel oretenus vel per libellum, indicato nexu qui intercedit inter ipsam et causam principalem, et servatis, quoad eius fieri poterit, regulis can. 1706-1725 statutis.

Can. 1839. - Iudex, libello vel petitione verbali receptis, auditis partibus, et, si opus sit, promotore iustitiae, vel vinculi defensore, secum deliberet num proposita incidens quaestio futilis sit et ad retardandum principale iudicium unice excitata; itemque num causa incidens talis sit naturae vel tali nexu cum causa principali cohaereat, ut ante eam resolvi debeat Si ita se res habeat, libellum vel instantiam admittat; aliter decreto suo eam reiiciat.

1840 條 - 1 項 - 審判官應依附帶訴訟之性質及輕重,審酌宜遵守之訴訟程序,或僅以裁定終結之.

2 項 - 應依訴訟程序終結附帶訴訟時,對於能遵守之通常訴訟程序,均應遵守之;但審判官注意凡指定期間時,宜指定最短之期間,

3 項 - 審判官,如不依訴訟程序而僅以裁定駁回或斷定附帶訴訟者,應說明爲裁定基礎之法律上及事實上之理由.

Can. 1840. - § 1. Utrum incidens, quae excitetur quaestio, definienda sit iudicii forma servata, an mero decreto, iudex, attenta rei qualitate et gravitate, aestimet.

§ 2. Si causa incidens sit iudicialiter definienda, regulae, quoad eius fieri poterit, servandae sunt, quae in ordinariis iudiciis obtinent; curet tamen iudex ut dilationum termini sint quam maxime breves.

§ 3. Iudex in decreto quo, non servata iudicii forma, vel reiicit vel definit quaestionem incidentem, rationes quibus innititur, in iure et in facto breviter exponat.

1841 條 - 審判官於本訴訟終結前有正當理由,得依職權於訊問雙方當事人及諮詢參與訴訟之保義官或保束官之意見後,或因一造之請求於訊問他造及諮詢參與訴訟之保義官或保束官之意見後,變更或撤銷其中間裁判.

Can. 1841. - Antequam finiatur causa principalis, iudex interlocutoriam sententiam potest, iusta intercedente causa, corrigere aut revocare sive ex se, auditis partibus, sive ad instantiam unius partis audita altera parte, et requisito semper voto promotoris iustitiae aut defensoris vinculi, si adsint.

第一章
抗命

CAPUT I.
De contumacia.

1842 條 - 被傳喚之被告無正當理由,自己或其代理人不到場時,得認定其爲抗命者.

Can. 1842. - Reus citatus qui sine iusta causa nec ipse per se nec per procuratorem comparet, contumax declarari potest.

1843 條 - 1 項 - 審判官非確認具備下列各目之情形,不得認定被告爲抗命者:

1 目 - 被告於有益之期間內,已知或應知適法制作之傳票;

2 目 - 被告疏忽提出不到之理由,或所提出之理由不正當.

2 項 - 證明前項之事實,得再傳喚被告使其提出不到之理由,或用其他方法爲之.

Can. 1843. - § 1. Non potest tamen iudex reum contumacem declarare nisi prius constiterit:

1° Citationem, legitime factam, tempore utili ad rei notitiam pervenisse aut saltem pervenire debuisse;

2° Reum absentiae excusationem afferre neglexisse aut non iustam attulisse.

§ 2. Haec comprobari possunt sive per novam citationem reo factam ut contumaciam suam, si possit, excuset, sive alio modo.

1844 條 - 1 項 - 審判官得因當事人一造或參與訴訟之保義官或保束官之請求,認定被告爲抗命,於認定後,並得遵

Can. 1844. - § 1. Ad instantiam partis vel promotoris iustitiae vel vinculi defensoris, si iudicio intersint, iudex rei contumaciam declarare potest,

照一切有關係之規定,遂行進行訴訟及爲終局判決並執行.

2 項 - 進行訴訟至得爲終局判決之程度時,如未曾爭論之開始者,應僅就訴狀內之請求而爲判決;如曾經爭論之開始者,應就該爭論之標的物而爲判決.

eaque declarata, procedere, servatis servandis, usque ad sententiam definitivam eiusque exsecutionem.

§ 2. Si procedatur ad sententiam definitivam lite non contestata, sententia respicere tantum debet petita in libello; si lite contestata, ipsum contestationis obiectum.

1845 條 - 1 項 - 審判官爲克服被告之抗命,亦得豫示教會之刑罰.

2 項 - 審判官爲達前項目的,應再傳喚被告並附加豫示刑罰;雖曾經爲之,如非證明第二次傳喚亦無效果者,仍不得認定其抗命罪,或雖曾經認定者,亦不得處罰之.

Can. 1845. - § 1. Sed potest quoque iudex ad frangendam rei contumaciam comminari ecclesiasticas poenas.

§ 2. Quod si facere velit, iteranda est rei citatio, cum comminatione poenarum; nec iam tunc licet aut contumaciam declarare aut, ea declarata, poenas irrogare, nisi probetur hanc quoque secundam citationem suo effectu caruisse.

1846 條 - 被告停止抗命,而於終結前到場提出主張及證據者,審判官應准許提出之,但應豫防其惡意長久及無益延滯訴訟.

Can. 1846. - Rei a contumacia recedentis seque in iudicio sistentis ante causae definitionem, conclusiones probationesque, si quas afferat, admittantur; caveat autem iudex ne mala fide in longiores et non necessarias moras iudicium protrahatur.

1847 條 - 抗命者,於終局判決後,自送達判決後起算三月以內,得向宣告判決之審判官懇求回復原狀之恩惠以便上訴;但永不發生既判力之案件,不屬此三月期間之限定.

Can. 1847. - Post latam vero sententiam, contumax beneficium restitutionis in integrum ad appellandum ab ipso iudice qui eam tulit, petere potest, non ultra tamen trimestre ab ipsius sententiae intimatione, nisi agatur de causis quae non transeunt in rem iudicatam.

1848 條 - 第一次傳喚到場之被告而以後,即於訴訟進行中抗命者,準用以前各條之規定.

Can. 1848. - Regulis superius traditis etiam tum locus est cum reus, etsi primae citationi obtemperaverit, fit tamen postea, progressu iudicii, contumax.

1849 條 - 原告未於傳喚所指定被告初次到場之日期到場,亦未出任何不到之理由,或提出之理由不正當者,審判官應因被告之請求再傳喚之;如原告仍不服從新傳喚或以後疏忽開始或續行所應爲之訴訟行爲時,審判官應因被告或保義官或保束官之請求,認定其爲抗命者;但遵守以上對於被告抗命所設之規定後,始得爲之.

Can. 1849. - Si die et hora, qua reus secundum citationis praescriptum coram iudice primum se sistit, actor non adsit, nullamque vel insufficientem absentiae excusationem attulerit, iudex eum ad instantiam rei conventi citet iterum; et si actor novae citationi non paruerit vel postea iudicium inchoate vel inchoatum prosequi neglexerit, instante reo convento vel promotore iustitiae aut defensore vinculi, contumax a iudice declaretur, iisdem servatis regulis quae supra traditae sunt pro rei contumacia.

1850 條 - 1 項 - 原告因被審判官認定爲抗命者,而消滅續行其訴訟權.

Can. 1850. - § 1. Actoris contumacia a iudice declarata perimit eiusdem actoris ius ad suam instantiam prosequendam.

2 項 - 關於公益之案件有開始或續行之必要者,准許保義官或保束官承受訴訟爲其訴訟並續行訴訟行爲.

3 項 - 因前二項之規定,故被告得請求自由離開法院,或凡已經進行之訴訟行爲均視爲無效,或爲自己對於原告所請求之事項無任何義務之終局判決,或不待原告到場,仍繼續進行訴訟程序至案件之終結.

1851 條 - 1 項 - 凡被認定爲抗命之人,不問爲原告或被告,如自己不能證明無抗命罪者,應以判決命令其担負因自己之抗命而發生之費用,於必要時,並命其賠償他造之損害.

2 項 - 原告與被告均爲抗命者,應連帶担負訟費.

第二章
第三人之參加訴訟

1852 條 - 1 項 - 不問訴訟至如何程度,均得准許利害關係人參加訴訟.

2 項 - 前項利害關係人爲取得准許,應於準備程序終結前,向審判官提出書狀簡明陳述參加之理由.

3 項 - 應准許參加訴訟人按參加時之訴訟程度爲訴訟行爲;如訴訟已達提出證據之程度時,應爲其指定短促不變之期間命提出證據.

1853 條 - 認第三人參加訴訟爲必要者,審判官應因當事人之請求或依職權命令參加.

第三章
於訴訟繫屬中所爲之妨害行爲

1854 條 - 除第一千六百七十二條及第一千六百七十三條之規定外,變更訴訟標的物之現狀,或變更法定或由審判官所決定實行訴訟上特定行爲之期間,

§ 2. Permittitur tamen promotori iustitiae vel vinculi defensori instantiam facere suam eamque prosequi, quoties publicum bonum id postulare videatur.

§ 3. Reus autem exinde ius habet petendi ut vel libere possit a iudicio abire, vel nulla habeantur omnia eo usque gesta, vel definitive ipse absolvatur a petitione actoris, vel iudicium, absente quoque actore, ad finem adducatur.

Can. 1851. - § 1. Qui contumax declaratus contumaciam suam non purgaverit, sive actor sit sive reus, condemnetur tum ad litis expensas, quae ob suam contumaciam factae sunt, tum etiam, si opus sit, ad indemnitatem alteri parti praestandam.

§ 2. Si tum actor tum reus sint contumaces, ad expensas litis tenentur in solidum.

CAPUT II.

De interventu tertii in causa.

Can. 1852. - § 1. Is cuius interest, admitti potest ad interveniendum in causa in qualibet litis instantia.

§ 2. Sed ut admittatur, debet ante conclusionem in causa libellum iudici exhibere, in quo breviter de iure interveniendi ipsum edoceat.

§ 3. Qui intervenit in causa, admittendus est in eo statu in quo causa reperitur, assignato eidem brevi ac peremptorio termino ad probationes suas exhibendas, si causa ad periodum probatoriam pervenerit.

Can. 1853. - Si tertii interventus appareat necessarius, iudex ad instantiam partis vel etiam ex officio debet interventum in causa iubere.

CAPUT III.

De attentatis lite pendente

Can. 1854. - Attentatum est quidquid, lite pendente, aut altera pars adversus alteram aut ipse iudex adversus alterutram vel utramque partem innovat, parte dissentiente et in eius praeiudicium; sive innovatio respiciat litis materiam, salvo tamen

雖當事人因而受損害,及持異議而當事人一造向他造,或審判官向一造或兩造於訴訟繫屬中仍爲之者,稱爲妨害行爲.

1855 條 - 1 項 - 凡妨害行爲依法律之效力均無效.

2 項 - 故凡因妨害行爲而受損害之當事人,均得提起認定該行爲無效之訴訟.

3 項 - 前項訴訟應向審理本訴之審判官提起之;如受損害之當事人因妨害行爲而對於審判官懷疑時,得提出有偏頗之虞之抗辯;關於該抗辯準用第一千六百一十五條之規定.

1856 條 - 1 項 - 於妨害行爲問題繫屬中,通常應停止本訴訟之進行;但審判官認爲以妨害行爲問題與本訴訟同時審理終結爲更有利益者,不在此限.

2 項 - 於訊問當事人及諮詢參與之保義官或保吏官後,應迅速審查及以審判官之裁定斷定妨害行爲問題.

1857 條 - 1 項 - 妨害行爲已經證明者,審判官應以裁定命其取消即消滅之.

2 項 - 凡以脅迫或詐欺方法爲妨害行爲者,對於因而受損害之人担負賠償義務.

第十二題
傳覽案卷，終結準備程序及辯論

1858 條 - 於訴訟辯論及判決前應傳覽於案卷所祕保存之一切證據.

1859 條 - 准許當事人及其律師閱覽訴訟卷宗及請求抄錄繕本,即爲傳覽案卷.

1860 條 - 1 項 - 關於提出證據一切行爲辦理完畢後,應宣告準備程序終結.

2 項 - 前項終結之宣告,應於審判官訊問而當事人回答無可提出之其他證據,或審判官預定提出證據之有益期間屆滿,或審判官宣示案情明白後爲之.

praescripto can. 1672, 1673, sive respiciat terminos partibus a iure vel a iudice assignatos ad ponendos certos actus iudiciales.

Can. 1855. - § 1. Attentata sunt ipso iure nulla.

§ 2. Idcirco parti ex attentato laesae competit actio ad obtinendam declarationem nullitatis.

§ 3. Actio haec instituenda est coram ipso iudice causae principalis; quod si ob attentatum pars laesa iudicem suspectum habeat, exceptionem suspicionis potest opponere, in qua procedendum est ad normam can. 1615.

Can. 1856. - § 1. Pendente quaestione de attentato, cursus causae principalis regulariter suspenditur, sed si iudici opportunius videatur, quaestio de attentato potest una cum causa principali pertractari et resolvi.

§ 2. Quaestiones de attentatis expeditissime sunt pertractandae et decreto iudicis definiendae, auditis partibus et promotore iustitiae vel defensore vinculi, si hi iudicio intersint.

Can. 1857. - § 1. Demonstrato attentato, iudex decernere debet eius revocationem seu purgationem.

§ 2. Quod si attentatum vi vel dolo patratum sit, qui illud commisit, tenetur etiam de damnis erga partem laesam.

TITULUS XII.
De processus publicatione, de conclusione in causa et de causae discussione.

Can. 1858. - Ante causae discussionem et sententiam omnes probationes quae sunt in actis et quae adhuc secretae permanserunt, sunt publicandae.

Can. 1859. - Concessa partibus earumque advocatis facultate acta processualia inspiciendi petendique eorum exemplar, intelligitur facta publicatio processus.

Can. 1860. - § 1. Expletis omnibus quae ad probationes producendas pertinent, *ad conclusionem in causa* deveniendum est.

§ 2. Haec conclusio habetur quoties aut partes a iudice interrogatae declarent se nihil aliud deducendum habere, aut utile proponendis probationibus tempus a iudice praestitutum elapsum sit, aut iudex declaret se satis instructam causam habere.

3 項 - 審判官,無論因何種條件而實行準備程序終結,均應以裁定爲之.

§ 3. De peracta conclusione in causa, quocumque modo ea acciderit, iudex decretum ferat.

1861 條 - 1 項 - 準備程序終結後,禁止提出新證據;但永無既判力之案件,或發見在後之證據,或因正當障礙不能於有益期間到場之證人,不在此限.

Can. 1861. - § 1. Post conclusionem in causa novae probationes inhibentur, nisi agatur de causis quae nunquam transeunt in rem iudicatam aut de documentis nunc primum repertis, aut de testibus qui antea ob legitimum impedimentum tempore utili induci non potuerunt.

2 項 - 審判官認准許提出新證據爲有利益者,應先訊問他造當事人並應於准許後亦付與他造當事人,以察閱新證據及防禦自己之相當期間;否則訴訟行爲無效.

§ 2. Si novas probationes admittendas censeat, id decernat iudex, audita altera parte, cui congruum tempus concedat ut novas probationes cognoscere et se defendere possit; aliter iudicium nullius est momenti.

1862 條 - 1 項 - 準備程序終結後,審判官應按自己之明智意見,以裁定付與當事人以本人或用律師提出防禦,卽陳述之相當期間.

Can. 1862, - § 1. Facta conclusione in causa, iudex, pro suo prudenti arbitrio, partibus congruum temporis spatium praestituat ad defensiones suas seu allegationes sive per se sive per advocatum exhibendas.

2 項 - 前項期間審判官得因當事人一造之請求,訊問他造後,延長之,或因兩造之同意縮短之.

§ 2. Hic terminus prorogari a iudice potest instante una parte, audita altera; vel etiam coarctari, utraque consentiente.

1863 條 - 1 項 - 防禦應以書面爲之;普通常法按審判官之人數繕錄同一份數提出之,以便每一審判官分送一繕本.

Can. 1863. - § 1. Defensio in scriptis est conficienda, et regulariter tot exemplaribus conscribenda quot sunt iudices, ut singula singulis iudicibus possint exemplaria distribui.

2 項 - 亦應交付一繕本與參與訴訟之保義官或保束官;當事人間亦應相互交付繕本.

§ 2. Sed etiam promotori iustitiae et defensori vinculi, si iudicio intersint, debet exemplar tradi; praeterea partes inter se exemplaria commutare debent.

3 項 - 庭長如按自己之明智意見認爲必要,而當事人爲之無重大困難時,得命其印制防禦書狀,與重要證據合訂成册;故此册內具備訴訟進行情形及證據之概要.

§ 3. Tribunalis praeses, quoties pro suo prudenti arbitrio necessarium censeat, et sine nimio partium gravamine fieri animadvertat, mandare potest ut defensio typis imprimatur una cum documentis principalibus in fasciculo coniungendis, qui actorum et documentorum summarium continet.

3 項 - 於前項情形內,非先提出稿本,並受得出版之准許,審判官應禁止印刷任何事件;此外審判官亦應注意訴訟上應守之祕密.

§ 4. Quo in casu iubeat ne quidquam imprimatur, nisi prius exhibito manuscripto et venia illud publicandi obtenta; praeterea sedulo caveat de secreto, si quod sit in causa servandum.

1864 條 - 審判官或合議庭之庭長有按其明智意見節制過長防禦之權利義務;但有特別規定之法院,不在此限.

Can. 1864. Iudicis et in tribunali collegiali praesidis est moderari, pro sua prudentia, nimiam defensionum extensionem, nisi de hoc peculiari tribunalis lege sit cautum.

1865 條 - 1 項 - 當事人雙方相互交付防禦書狀後,得於審判官所定期間內提出回答書狀;但以遵守第一千八百六十三條及第一千八百六十四條之規定及條件爲限.

2 項 - 當事人僅得享用前項權利一次;但審判官因重大理由而認再准許之,爲有較大利益者,不在此限;如對於當事人一造准許其享用該權利者,視爲對於他造亦准許之.

Can. 1865. - § 1. Communicatis vicissim inter partes defensionum scripturis, utrique parti responsiones exhibere liceat, intra breve tempus a iudice praestitutum, et servatis regulis et cautelis de quibus in can. 1863, 1864.

§ 2. Hoc ius partibus semel tantum esto, nisi iudici gravi ex causa iterum videatur concedendum; tunc autem concessio, uni parti facta, alteri quoque data censeantur.

1866 條 - 1 項 - 本法典禁止所謂口頭諷示,卽律師設法誘誨審判官以與訴訟有關係之法律上或事實上之情形.

2 項 - 當事人一造或兩造爲釋明特定事項請求辯論,而審判官認爲准許節制辯論爲有利益者,准許於審理訴訟之審判官前爲之.

3 項 - 當事人請求爲言詞辯論者,應以書狀簡明敘述將來與他造辯論之要點;由審判官將辯論要點送達於兩造當事人,並指定言詞辯論日時期,節制辯論.

4 項 - 應由法院書記官一人參言詞辯論,以便於有審判官之命令或當事人請求,而經審判官准許時,依法律之規定,立時記錄已經辯論或自認或推論之事項.

Can. 1866. - § 1. *Informationes,* uti vocant, *orales,* quibus videlicet advocati iudicem de adiunctis iuris et facti causam respicientibus instruere satagunt, prohibentur.

§ 2. Admittitur tamen moderata disputatio coram iudice pro tribunali sedente ad aliquid illustrandum, si, alterutra vel utraque parte postulante, iudex eam utilem censeat atque admittat.

§ 3. Ad disputationem obtinendam partes exhibere debent in scriptis quaestionum capita cum altera parte discutienda, paucis verbis expressa; iudicis autem est ea cum partibus hinc inde communicare, ac diem et horam disputationi assignare et disputationem ipsam moderari.

§ 4. Disputationi assistat unus ex notariis tribunalis ad hoc ut, si iudex praecipiat aut pars postulet et iudex consentiat, possit de disceptatis, confessis aut conclusis, scripto ad tramitem iuris ex continenti referre.

1867 條 - 審理民事訴訟之審判官,如本於卷宗及證據已經明晰案情,而當事人於有益期間疏忽預備防禦,或自己信賴審判官之明鑑及良心者,得立時宣示判決.

Can. 1867. - In causis contentiosis, si partes parare sibi tempore utili defensionem negligant, aut se remittant iudicis scientiae et conscientiae, iudex, si ex actis et probatis rem habeat plane perspectam, poterit statim sententiam pronuntiare.

第十三題
判決

TITULUS XIII.
De sententia.

1868 條 - 1 項 - 爲斷定由當事人所提起及依訴訟程序所處理之案件而適

Can. 1868. - § 1. Legitima pronuntiatio qua iudex causam a litigantibus propositam et iudiciali

法宣示之裁判,稱爲判決;如爲斷中間之爭點者,稱爲中間判決;斷定本訴訟之爭點者,稱爲終局判決.

2 項 - 審判官之其他宣示稱爲裁定.

modo pertractatam definit, sententia est: eaque *interlocutoria* dicitur, si dirimat incidentem causam; *definitiva,* si principalem.

§ 2. Ceterae iudicis pronuntiationes *decreta* vocantur.

1869 條 - 1 項 - 審判官宣告任何判決,對於所判斷之事實,均應有心證之確性.

Can. 1869. - § 1. Ad pronuntiationem cuiuslibet sententiae requiritur in iudicis animo moralis certitudo circa rem sententia definiendam.

2 項 - 審判官應依案卷及證據而取得前項確性.

§ 2. Hanc certitudinem iudex haurire debet ex actis et probatis.

3 項 - 除法律特別付與特定證據之證明力外,審判官應依自由心證判斷證據之證明力.

§ 3. Probationes autem aestimare iudex debet ex sua conscientia, nisi lex aliquid expresse statuat de efficacia alicuius probationis.

4 項 - 審判官不能取得第一項之確性心證,應諭知不認原告之權利爲確實並釋放被告;但不妨礙遵守第一千六百九十七條第二項之規定;如爲享有優先保護之案件,應依該優先權諭知之.

§ 4. Iudex qui eam certitudinem efformare sibi non potuit, pronuntiet non constare de iure actoris et reum dimittat, nisi agatur de causa favorabili, quo in casu pro ipsa pronuntiandum est, et salvo praescripto can. 1697, § 2.

1870 條 - 審判官應於辯論終結後,即行諭知判決;如案情複雜及因爭點及證據之範圍難於判明者,得指定相當期間爲之.

Can. 1870. - Sententia ferri a iudice debet, expleta causae disceptatione; et si causa sit implicatior et contentionum vel documentorum mole difficilior, interponi potest congruum temporis intervallum.

1871 條 - 1 項 - 合議庭之庭長應指定評議日時集合審判官及除因特別理由而認在他處開評議較妥者外,宜於法院內爲之.

Can. 1871. - § 1. In tribunali collegiali, qua die et hora iudices ad deliberandum conveniant, collegii praeses constituat; et nisi peculiaris causa aliud suadeat, in ipsa tribunalis sede conventus habeatur.

2 項 - 各審判官於前項評議日期,應各自携帶其對於訴訟事實之書面意見及該意見之事實上及法律上之原因;此意見應附於卷宗並祕密保存之.

§ 2. Assignata conventui die, singuli iudices scriptas afferent conclusiones suas in merito causae, et rationes tam in facto quam in iure, quibus ad conclusionem suam venerint: quae conclusiones actis causae adiungantur, secreto servandae.

3 項 - 除覆自官即報告官通常應最先提出意見外,應按次序各自提出意見後,始得節制評議;評議由庭長指揮爲之;其最大目的爲決定判決主文內所應記載之事項.

§ 3. Prolatis ex ordine, secundum praecedentiam, ita tamen ut semper a causae ponente seu relatore initium fiat, singulorum conclusionibus, habeatur moderata discussio sub tribunalis praesidis ductu, praesertim ut constabiliatur quid statuendum sit in parte dispositiva sententiae.

4 項 - 評議時各審判官得捨棄自己之初先意見.

§ 4. In discussione autem fas unicuique est a pristina sua conclusione recedere.

5 項 - 審判官於第一次開評議時不願或不能決議判決者,得延緩至開第二次評議時決議之;但第二次評議不得延緩逾一星期.

§ 5. Quod si iudices in prima discussione ad hanc sententiam devenire aut nolint aut nequeant, differri poterit decisio ad novum conventum; qui tamen ultra hebdomadam comperendinari non debet.

1872 條 - 獨任之審判官有制作判決書之權利義務合議庭者應守第一千五百八十四條之規定.

Can. 1872. - Si unicus sit iudex, ipsius tantum est sententiam exarare; in tribunali vero collegiali servetur praescriptum can. 1584.

1873 條 - 1 項 - 判決書內應記載下列各目之事項:

Can. 1873. - § 1. Sententia debet:

1 目 - 在本法院內所行爭訟之斷定,即應記載被告對於原告向其所提起之請求或告訴無義務或有義務,及對於每一疑義或爭點之相當解說;

1° Definire controversiam coram tribunali agitatam; hoc est reum absolvere vel condemnare quod attinet ad petitiones vel accusationes adversus eum prolatas, data singulis dubiis, seu controversiae articulis, congrua responsione;

2 目 - 指定以於法律範圍內及案件之性質能爲之者爲限,被諭知爲有義務之當事人所應給付,作成,履行,或應受或避免者,及應用何方式,在任何處所或於何期間內盡該義務;

2° Determinare (saltem quatenus fas sit et materia patiatur), quid pars damnata dare, facere, praestare, aut pati debeat, aut a quo abstinere; itemque quo modo, loco vel tempore obligatio implenda sit;

3 目 - 判決所憑之事實上及法律上之理由,即所謂動機;

3° Continere rationes seu *motiva* quae dicuntur, tam in facto quam in iure, quibus dispositiva sententiae pars innititur;

4 目 - 處理訴訟之費用.

4° Statuere de litis expensis.

2 項 - 合議庭之制作判決者應從各審判官於評議時所提出之理由內採取判決之理由;但過半數之審判官豫定應舉用之理由者,不在此限.

§ 2. In tribunali collegiali motiva ab extensore desumantur ex iis quae singuli iudices in discussione attulerunt, nisi ab ipsa iudicum maiore parte praefinitum fuerit quaenam sint motiva proferenda.

1874 條 - 1 項 - 開始宣示判決應呼喊天主之名.

Can. 1874. - § 1. Sententia ferri debet, divino Nomine ab initio semper invocato.

2 項 - 以後應按次序記載何人爲審判官或法院;何人爲原告,被告,代理人,即適法載明其姓名,住所並記載參與訴訟之保義官或保束官.

§ 2. Dein exprimat oportet ex ordine qui sit iudex aut tribunal; qui sit actor, reus, procurator, nominibus et domicilio rite designatis, promotor iustitiae, defensor vinculi, si partem in iudicio habuerint.

3 項 - 以後應簡明陳述事實之本情形及當事人之主張.

§ 3. Referre postea debet breviter facti speciem cum partium conclusionibus.

4 項 - 前三項之事項完畢並應記載判決所憑之理由;以後應記載判決之主文.

§ 4. Hisce subsequatur pars dispositiva sententiae, praemissis rationibus quibus innititur.

5項 - 未尾應記載制作之日及處所,並獨任審判官,或如審判官有數人時,各審判官及書記官均應簽名.

1875 條 - 以上所設立之規定諭知終局判決優先適用之;關於諭知中間裁判以按其性質能適用者爲限,亦適用之.

1876 條 - 依上規定所制作之判決應迅速諭知之.

1877 條 - 諭知判決得依三種方式,即傳喚當事人聽審判官在法庭依正式所爲判決之宣讀,或通知當事人判決書存放於書記科,准許其隨時閱覽及請求發給正本,或有依第一千七百一十九條所規定,用公郵差送達判決正本之習慣時,依其習慣爲之.

第十四題
糾正判決之適法方法

1878 條 - 1項 - 遇有表面之錯誤,例如因繕寫判決之主文或陳述之事實或當事人之請求或計算而有之錯誤,審判官自己得更正之.

2項 - 審判官以他造無異議者爲限,得因一造之請求以裁定爲前項之更正.

3項 - 他造有異議者,該中間爭點應依第一千八百四十條第三項所規定之裁定斷定之;該裁定應繕寫於被更正之判決書末尾.

第一章
上訴

1879 條 - 以自己因特定判決而受損害之當事人,並參與訴訟之保義官及保束官,均有對於判決上訴之權,即自諭知判決之下級審判官提起上訴於上級審判官;但以不妨礙第一千八百八十條之規定爲限.

§ 5. Claudatur cum indicatione diei et loci in quibus exarata est et cum subscriptione iudicis vel omnium iudicum, si plures fuerint, et notarii.

Can. 1875. - Regulae superius positae locum habent potissimum in proferenda sententia definitiva; sed applicantur etiam, quantum diversa res patitur, in proferenda interlocutoria.

Can. 1876. - Sententia, hac ratione redacta, quamprimum publicetur.

Can. 1877. - Publicatio sententiae fieri potest tribus modis, vel citando partes ad audiendam sententiae lectionem sollemniter factam a iudice pro tribunali sedente; vel partibus denuntiando sententiam esse penes cancellariam tribunalis, unaque facultatem ipsis fieri eandem legendi et eiusdem exemplar petendi; vel tandem, ubi usus viget, sententiae exemplar transmittendo ad partes per publicos tabellarios ad normam can. 1719.

TITULUS XIV.
De iuris remediis contra sententiam.

Can. 1878. - § 1. Si agatur de errore materiali qui inciderit vel in transcribenda parte dispositiva sententiae vel in referendis factis aut partium petitionibus aut in ponendis calculis, errorem corrigere valet ipse iudex.

§ 2. Iudex ad hanc correctionem deveniat edito decreto ad instantiam partis, nisi pars altera refragetur.

§ 3. Si altera pars refragetur, quaestio incidens ad normam can. 1840, § 3 decreto definiatur; et decretum ad calcem sententiae correctae referatur.

CAPUT I.
De appellatione.

Can. 1879. - Pars quae aliqua sententia se gravatam putat, itemque promotor iustitiae et defensor vinculi in causis in quibus interfuerunt, ius habent a sententia appellandi, idest provocandi ab inferiore iudice qui sententiam tulit, ad superiorem, salvo praescripto can. 1880.

1880 條 - 有下列各目情形之一者,不得上訴:

1 目 - 教宗本身或宗座署名之法院所諭知之判決;

2 目 - 受宗座附帶禁止上訴條件之委託之審判官所諭知之判決;

3 目 - 有無效瑕疵之判決;

4 目 - 既判力之判決;

5 目 - 依終結誓而諭知之終局判決;

6 目 - 審判官所爲之無終局裁判力之裁定,或中間裁判;但與對於終局判決合併上訴者,不在此限;

7 目 - 依法律之規定應迅速終結之訴訟之判決;

8 目 - 抗命人對於自己所受敗訴之判決;但以未證明自己爲未犯抗命罪者爲限;

9 目 - 以書面特別表示捨棄上訴權之人,對於所受敗訴之判決.

Can. 1880. - Non est locus appellationi:

1° A sententia ipsius Summi Pontificis vel Signaturae Apostolicae;

2° A sententia iudicis qui a Sancta Sede delegatus est ad videndam causam cum clausula «*appellatione remota*»;

3° A sententia vitio nullitatis infecta;

4° A sententia quae in rem iudicatam transiit;

5° A definitiva quae iureiurando litis decisorio innixa est;

6° A iudicis decreto vel a sententia interlocutoria, quae non habeat vim definitivae, nisi cumuletur cum appellatione a sententia definitiva;

7° A sententia in causa pro qua ius cavet expeditissime rem esse definiendam;

8° A sententia contra contumacem, qui a contumacia se non purgaverit;

9° A sententia lata contra eum qui in scriptis expresse professus est se appellationi renuntiare.

1881 條 - 上訴應自知悉諭知判決後起算十日以內,向諭知判決之審判官爲之.

Can. 1881. - Appellatio interponi debet coram iudice *a quo* sententia prolata est intra decem dies a notitia publicationis sententiae.

1882 條 - 1 項 - 於公宣讀判決時,聲明上訴者得於法庭之審判官前以口頭爲之,並由書記官應立時記明於筆錄.

2 項 - 於前項以外之情形聲明上訴者,應以書面爲之;但有第一千七百零七條所指定之情形者,不在此限.

Can. 1882. - § 1. Appellatio fieri potest oretenus coram iudice pro tribunali sedente, si publice sententia legatur, statimque ab actuario scriptis redigenda est.

§ 2. Aliter facienda est in scriptis, salvo casu de quo in can. 1707.

1883 條 - 提起上訴應自向審判官聲明上訴後,起算一月內爲之;但原審判官准許較長之上訴期間者,不在此限.

Can. 1883. - Appellatio prosequenda est coram iudice *ad quem* dirigitur intra mensem ab eius interpositione, nisi iudex *a quo* longius tempus ad eam prosequendam parti praestituerit.

1884 條 - 1 項 - 提起上訴應表示爲糾正原判決請求上級審判官,救濟之意思,並附加該判決之正本及向原審判官所提出之上訴狀爲已足.

Can. 1884. - § 1. Ad prosequendam appellationem requiritur et sufficit ut pars ministerium invocet iudicis superioris ad impugnatae sententiae emendationem, adiuncto exemplari huius sententiae et libelli appellatorii quem iudici inferiori exhibuerat.

2項 - 當事人於有益期間內向原法院請求原判決之正本而未取得者,該期間不開始進行,並應將障礙報告於上訴審判官;上訴審判官應令原審判官迅速履行其義務.

§ 2. Quod si pars exemplar impugnatae sententiae intra utile tempus a tribunali *a quo* obtinere nequeat, interim termini non decurrunt et impedimentum significandum est iudici appellationis, qui iudicem *a quo* praecepto obstringat officio suo quamprimum satisfaciendi.

1885 條 - 1項 - 於聲明上訴之有益期間內,未聲明上訴前,遇有第一千七百三十三條所規定之情形時,應另以判決書送達於有利害關係之人;其法定期間並視爲准許自送達後起算.

Can. 1885. - § 1. Si casus de quo in can. 1733 contigerit intra terminum ad appellandum utilem sed antequam appellatio interposita sit, sententia debet iis quorum interest denuntiari eisque concessi intelliguntur termini a iure statuti a die denuntiationis computandi.

2項 - 於聲明上訴後遇有第一千七百三十三條所規定之情形時,應將曾經聲明上訴之事實通知有利害關係之人,並與其利益另開始進行繼續上訴之有益期間.

§ 2. Si contigerit postquam fuerit appellatum, appellatio interposita eisdem denuntietur, in quorum favorem a die denuntiationis denuo currere incipit tempus utile ad appellationem prosequendam.

1886 條 - 經過向原法院或上級法院上訴之不變期間,而不使用之者,視爲捨棄上訴.

Can. 1886. - Inutiliter elapsis fatalibus appellatoriis sive coram iudice *a quo*, sive coram iudice *ad quem*, deserta censetur appellatio.

1887 條 - 1項 - 由原告所提起之上訴與被告亦有利益;反之亦同.

Can. 1887. - § 1. Appellatio facta ab actore prodest etiam reo, et vicissim.

2項 - 當事人一造對於判決之一部提起上訴者,對造雖經過上訴之不變期間,而對於其他部分仍得以中間爭點之方式上訴;並得附加條件,如先提起上訴之一造撤回其上訴時,亦撤回之.

§ 2. Si interponatur ab una parte super aliquo sententiae capite, pars adversa, etsi fatalia appellationis fuerint transacta, potest super aliis capitibus incidenter appellare; idque facere potest etiam sub conditione recedendi, si prior pars ab instantia recesserit.

3項 - 判決包括數事項而上訴人僅對於特定事項不服時,應視其他事項不在上訴範圍;如上訴人未指明何事項時,推定爲對於全部事項上訴.

§ 3. Si sententia plura capita continet, et appellans quaedam tantummodo capita impugnet, cetera capita exclusa habeantur; si nullum determinavit caput, appellatio praesumitur facta contra omnia capita.

1888 條 - 數被告或數原告中之一人不服判決,而所請求之事項爲不可分或爲連帶義務時,視爲全體不服;但上訴審判官維持原判決時,應僅由上訴之一人負担訴訟費用.

Can. 1888. - Si unus ex pluribus correis aut actoribus sententiam impugnet, impugnatio censetur ab omnibus facta, quoties res petita sit individua aut obligatio solidalis; expensas vero iudiciales ille tantum sustinere debet qui appellavit, si iudex appellationis primam sententiam confirmaverit.

1889 條 - 1項 - 有停止執行效力之上訴停止原判決之執行;故於訴訟繫屬中不得變更任何原狀之原則,仍存留其

Can. 1889. - § 1. Appellatio in suspensivo exsecutionem appellatae sententiae suspendit ac propterea in suo robore permanet principium: «*lite pen-*

效力;僅有移轉效之上訴,雖對於訴訟之標的物訴訟繫屬中者,仍不停止判決之執行.

2 項 - 除法律有特別規定外,凡上訴均有停止執行之效力;但有第一千九百一十七條第二項規定之情形者,不在此限.

1890 條 - 聲明上訴後,原審法院應依第一千六百四十四條之規定向上訴審判官移送訴訟卷宗之正本或原本.

1891 條 - 1 項 - 在上訴審不得准許提起新請求,雖以合併爲便利者亦不得准許爲之;故爭點之決定僅得爲維持或變更原判決之全部或一部.

2 項 - 如有新書證及新證據者,得提起訴訟;但以遵守第一千七百八十六條及第一千八百六十一條之規定爲限.

第二章
聲明判決無效

1892 條 - 判決有下列各目情形之一者,爲不得救濟之無效瑕疵:

1 目 - 絕對無管轄權之審判官,或違背第一千五百七十六條第一項之規定,由不合法定審判官人數之合議庭所爲之判決;

2 目 - 對於當事人中至少一造無當事人能力者所爲之判決;

3 目 - 以無適法委託之代理人之訴訟行爲爲根據所爲之判決.

1893 條 - 第一千八百九十二條之無效瑕疵得永久以之爲抗辯理由,並自諭知判決後起算三十年內,得於諭知判決之審判官前利用之爲訴訟行爲.

1894 條 - 判決有下列各目情形之一者,爲有得救濟之無效瑕疵:

1 目 - 缺欠適法傳喚者;

dente nihil innovetur»; appellatio autem in devolutivo tantum, non suspendit exsecutionem sententiae, licet lis adhuc pendeat circa meritum causae.

§ 2. Omnis appellatio est in suspensivo, nisi aliud in iure expresse caveatur, firmo praescripto can. 1917, § 2.

Can. 1890. - Interposita appellatione tribunal *a quo* debet ad iudicem *ad quem* actorum causae authenticum exemplar vel ipsamet originalia acta causae transmittere ad normam can. 1644.

Can. 1891. - § 1. In gradu appellationis non potest admitti nova petendi causa, ne per modum quidem utilis *cumulationis;* ideoque litis contestatio in eo tantum versari potest ut prior sententia vel confirmetur, vel reformetur sive ex toto sive ex parte.

§ 2. Sed novis exhibitis documentis et novis probationibus poterit causa instrui, servatis regulis traditis in can. 1786, 1861.

CAPUT II.
De querela nullitatis contra sententiam.

Can. 1892. - Sententia vitio insanabilis nullitatis laborat, quando:

1º Lata est a iudice absolute incompetente vel in tribunali collegiali a non legitimo iudicum numero contra praescriptum can. 1576, § 1;

2º Lata est inter partes, quarum altera saltem non habet personam standi in iudicio;

3º Quis nomine alterius egit sine legitimo mandato.

Can. 1893. - Nullitas de qua in can. 1892 proponi potest per modum exceptionis in perpetuum, per modum vero actionis coram iudice qui sententiam tulit intra triginta annos a die publicationis sententiae.

Can. 1894. - Sententia vitio sanabilis nullitatis laborat, quando:

1º Legitima defuit citatio;

2 目 - 除第一千六百零五條規定之情形外,判決書未附判決之動機卽理由者;

3 目 - 欠缺依法律所規定簽名者;

4 目 - 未記載諭知之年,月,日,處所者.

1895 條 - 第一千八百九十四條之情形,得於十日內將上訴合併於判決無效之聲明,或自諭知判決後起算三月內,卽向諭知判決之審判官前單獨聲明之.

1896 條 - 當事人如因恐諭知原判決之審判官有偏見而適宜認其爲偏頗者,得依第一千六百一十五條之規定,請求易以同一審級之其他審判官.

1897 條 - 1 項 - 無效之聲明不但以自己受損害之當事人得爲之,且參與訴訟之保義官及保束官亦得爲之.

2 項 - 審判官於以上所規定之期間內,得依職權撤回或救濟自己所諭知之無效判決.

第三章
第三人之對抗

1898 條 - 終局判決之判令侵害他人之權利者,被侵害人有非常救濟方法,謂爲第三人之對抗,卽凡恐判決發生侵害本人之權利者,於執行判決前得攻擊該判決及抵抗之.

1899 條 - 1 項 - 凡請求人實行對抗,得隨意向諭知判決之審判官請求再審究原判決,或向上級審判官提起上訴爲之.

2 項 - 對抗人於前項二種情形內應證明其權利確曾受侵害,或將來有受侵害之可能.

2º Motivis seu rationibus decidendi est destituta, salvo praescripto can. 1605;

3º Subscriptionibus caret iure praescriptis;

4º Non refert indicationem anni, mensis, diei et loci quo prolata fuit.

Can. 1895. - Querela nullitatis in casibus de quibus in can. 1894, proponi potest vel una cum appellatione intra decendium, vel seorsim et unice qua querela intra tres menses a die publicationis sententiae coram iudice qui sententiam tulit.

Can. 1896. - Si pars vereatur ne iudex, qui sententiam, querela nullitatis impugnatam, tulit, praeoccupatum animum habeat et proinde eum suspectum merito existimet, exigere potest ut alius iudex, sed in eadem iudicii sede, in eius locum subrogetur ad normam can. 1615.

Can. 1897. - § 1. Querelam nullitatis interponere possunt nedum partes, quae se gravatas putant, sed etiam promotor iustitiae aut defensor vinculi, quoties iudicio interfuerunt.

§ 2. Imo ipse iudex potest ex officio sententiam nullam a se latam retractare et emendare intra terminos ad agendum supra statutos.

CAPUT III.
De oppositione tertii.

Can. 1898. - Si sententiae definitivae praescriptum iura aliorum offendat, hi habent remedium extraordinarium quod *oppositio tertii* dicitur, vi cuius qui ex sententia suorum iurium laesionem verentur, possunt sententiam ipsam ante eius exsecutionem impugnare eique se opponere.

Can. 1899. - § 1. Oppositio fieri potest ad recurrentis arbitrium sive postulando revisionem sententiae ab ipso iudice qui eam tulit, sive appellando ad iudicem superiorem.

§ 2. In utroque casu oppositor probare debet ius suum revera esse laesum aut probabiliter laedendum.

3項 · 前項侵害應從判決發生者，即判決自己爲侵害之原因，或因其執行而與對抗人發生重大侵害.

4項 · 未證明前項二事實之一者，雖有第三人之對抗，審判官仍應爲執行原判決之裁定.

§ 3. Laesio autem oriri debet ex ipsa sententia quatenus aut ipsa sit causa laesionis, aut, si exsecutioni mandetur, oppositorem gravi praeiudicio sit affectura.

§ 4. Si neutrum probetur, iudex, non obstante tertii oppositione, sententiae exsecutionem decernat.

1900 條 · 准許對抗之請求後，如對抗人願在上訴審爲訴訟行爲時，應守關於上訴之規定；如願在諭知判決之審判官前爲訴訟行爲時，應守關於中間爭點之規定.

Can. 1900. - Admissa instantia, si oppositor agere velit in gradu appellationis, tenetur legibus pro appellatione statutis; si coram ipso iudice qui sententiam tulit, regulae servandae sunt pro causis incidentibus datae.

1901 條 · 對抗人勝訴者，審判官應按對抗人之請求變更原判決.

Can. 1901. · Causa ab oppositore victa sententia antea lata mutanda est a iudice, secundum oppositoris instantiam.

第十五題
既判之事項及回復原狀

TITULUS XV.
De re iudicata et de restitutione in integrum.

1902 條 · 事項因下列各目之判決，而爲既判之事項：

1目 · 二次相同之判決；

2目 · 於有益之期間內未被上訴之判決，或雖自先審判官前提起上訴，而在受上訴之審判官前捨棄上訴之判決；

3目 · 依第一千八百八十條之規定，不得上訴之唯一確定判決.

Can. 1902. - Res iudicata habetur:

1° Duplici sententia conformi;

2° Sententia intra utile tempus non appellata; aut quae, licet appellata coram iudice *a quo*, deserta fuit coram iudice *ad quem;*

3° Sententia definitiva unica, a qua non datur appellatio ad normam can. 1880.

1903 條 · 因身分涉訟之案件永不發生既判力；但有二次相同之判決後，除提出重要新證據或書證外，不得准許再提起訴訟.

Can. 1903. - Nunquam transeunt in rem iudicatam causae de statu personarum: sed ex duplici sententia conformi in his causis consequitur, ut ulterior propositio non debeat admitti, nisi novis prolatis iisdemque gravibus argumentis vel documentis.

1904 條 · 1項 · 既判之事項應視爲眞實及公平，並不得直接攻擊之.

2項 · 既判之事項於當事人間發生法令之效果，故爲防止對於同一事項提起之新訴訟，得提起既判之抗辯.

Can. 1904. - § 1. Res iudicata praesumptione iuris et de iure habetur vera et iusta nec impugnari directe potest.

§ 2. Facit ius inter partes et dat exceptionem ad impediendam novam eiusdem causae introductionem.

1905 條 · 1項 · 對於判決不得用上訴，或無效抗辯之通常方法者，於第一千

Can. 1905. - § 1. Adversus sententiam contra quam non suppetat ordinarium remedium appellationis aut querelae nullitatis, datur remedium ex-

六百八十七條及第一千六百八十八條之範圍內,得用回復原狀之非常方法;但以既判事項顯然不公平者爲限.

2項 - 必須有下列各目情形之一者,始視爲前項之顯然不公平:

1目 - 判決之基本證據於以後被查明爲虛僞者;

2目 - 於諭知後發見證據足以證明新事實,而其絕對必要斷以與原判決相反之判決;

3目 - 因當事人一造之詐欺,而諭知損害他造之判決者;

4目 - 顯然未注意法律之規定者.

1906條 - 諭知判決之審判官有准許回復原狀之權;但因審判官不注意法律之規定而請求者,不在此限;於該情形內由上訴法院准許之.

1907條 - 1項 - 回復原狀之請求,停止未開始執行之判決之執行.

2項 - 因蓋然理由而疑該請求之目的爲延滯執行者,審判官仍得爲執行判決之裁定;但應爲請求回復原狀人指定相當保證,免其於回復原狀後受損害.

traordinarium restitutionis in integrum intra fines can. 1687, 1688, dummodo de evidenti iniustitia rei iudicatae manifesto constet.

§ 2. De iniustitia autem manifesto constare non censetur, nisi:

1° Sententia documentis innitatur, quae postea fuerint falsa deprehensa;

2° Postea detecta fuerint documenta, quae facta nova et contrariam decisionem exigentia peremptorie probent;

3° Sententia ex dolo partis prolata fuerit in damnum alterius;

4° Legis praescriptum evidenter neglectum fuerit.

Can. 1906. - Ad restitutionem in integrum concedendam competens est iudex qui sententiam tulit, nisi ea petatur ex neglecto a iudice praescripto legis; quo in casu eam concedit tribunal appellationis.

Can. 1907. - § 1. Petitio restitutionis in integrum sententiae exsecutionem nondum inceptam suspendit.

§ 2. Si tamen suspicio sit ex probabilibus indiciis petitionem factam esse ad moras exsecutioni nectendas, iudex decernere potest ut sententia exsecutioni demandetur, assignata tamen restitutionem petenti idonea cautione ut, si restituatur in integrum, indemnis fiat.

第十六題
訴訟費用及無費用之保護

TITULUS XVI.
De expensis iudicialibus et gratuito patrocinio.

第一章
訴訟費用

CAPUT I.
De expensis iudicialibus.

1908條 - 得依訴訟費用之名義命民事訴訟之當事人,担負訴訟費用;但依第一千九百一十四條至第一千九百一十六條之規定,免除担負該義務者,不在此限.

1909條 - 1項 - 費用之數目表即規則由省會議或主教之集會制定之;該數目表應指定當事人應担負之訴訟費用,

Can. 1908. - In causis contentiosis possunt partes adigi ad aliquid solvendum, titulo expensarum iudicialium, nisi ab hoc onere eximantur ad normam can. 1914-1916.

Can. 1909. - § 1. Concilii provincialis, vel conventus Episcoporum est taxarum notulam ac regulam statuere in qua praefiniatur quid partes debeant pro expensis iudicialibus; quae sit retributio pro

律師及代理人之報酬,繙譯,繕寫之報酬,審核及保證繙譯,繕寫無訛之報酬,及抄錄檔案室文書之報酬.

2項 - 關於訴訟費用及證人,鑑定人之報酬,審判官得按其明智意見命聲明人,或如審判官依職權爲訴訟行爲時,得命原告向法院書記科,預行提供現金或至少提供對於以後支付現金之相當保證.

advocatorum et procuratorum opera a partibus solvenda; quae mercedis mensura pro versionibus et transcriptionibus; pro his examinandis et fide facienda de earum fidelitate; itemque pro exscribendis ex archivo documentis.

§ 2. Potest autem iudex pro suo prudenti arbitrio exigere ut pecunia pro iudicialibus expensis, pro indemnitate testium, pro honorariis peritorum debita a parte quae petit vel, si iudex ex officio agat, ab actore, antea deponatur penes tribunalis cancellariam aut saltem congrua cautio praestetur pecuniam deinde solutum iri.

1910 條 - 1項 - 本訴及中間之訴,敗訴之當事人通常應賠償勝訴之當事人之訴訟費用.

2項 - 原告或被告濫爲訴訟行爲者,應判令其賠償損害.

Can. 1910. - § 1. Victus victori iudiciales expensas regulariter reficere tenetur tum in causa principali tum in incidenti.

§ 2. Si actor vel reus temere litigaverit, etiam ad damnorum refectionem damnari debet.

1911 條 - 原告或被告僅一部分敗訴,或血親或姻親之親屬間之訴訟終結,或因最難解決之問題,或其他正當之重大理由涉訟者,審判官得按自己之明智意見,命爭論人間平均分担費用之全部或一部,並應於判決內載明之.

Can. 1911. - Si actor vel reus partialiter tantum succubuerit, aut lis agitata fuerit inter consanguineos vel affines, aut de quaestione valde ardua actum fuerit, aut quacumque alia iusta et gravi de causa, poterit iudex pro suo prudenti arbitrio ex toto vel ex parte inter litigantes expensas compensare; idque debet exprimere in ipso sententiae tenore.

1912 條 - 判令數人担負訴訟費用者,如數人有連帶義務者,審判官應判令連帶担負之;否則判令比例分担之.

Can. 1912. - Si plures sint in causa qui condemnationem ad expensas mereantur, iudex eos damnat in solidum, si agatur de obligatione solidali; aliter pro rata.

1913 條 - 1項 - 對於費用之裁判不得單獨提起上訴;但凡認自己受損害之人得於十日以內在原審判官前聲明不服;該審判官得就該事項再行審查,變更或減少原裁判所定費用之數額.

2項 - 凡對於本案裁判之上訴,當然附帶關於費用裁判之上訴.

Can. 1913. - § 1. A pronuntiatione circa expensas non datur distincta appellatio; sed pars quae se gravatam putat, oppositionem intra decem dies facere potest coram eodem iudice: qui de hac re cognoscere denuo poterit, et taxationem emendare ac moderari.

§ 2. Appellatio a sententia circa causam principalem secumfert appellationem a pronunciatione circa expensas.

第二章
無費用之保護及訴訟費用之減輕

CAPUT II.
De gratuito patrocinio, aut expensarum iudicialium deminutione.

1914 條 - 貧乏人如對訴訟費用完全不能担負者,有無費用之保護請求權;如僅不能担負一部者,有減輕費用之請求權.

Can. 1914. - Pauperes, si in totum impares sint expensis iudicialibus sustinendis, ius habent ad gratuitum patrocinium; si ex parte tantum, ad expensarum deminutionem.

1915 條 · 1 項 · 凡請求費用之免除或減輕者應以書面向審判官爲之;並應提出證據證明自己之位置及家庭財產之況狀,並應證明自己非顯然無勝訴之望及非濫訴.

2 項 · 審判官於必要時,非依調查所得之證據,連祕密證據在內,明晰請求人之財產況狀,並諮詢保義官之意見後,不宜准許或駁回前項之請求;如於訴訟進行中認爲請求人並非眞如所主張之貧乏況狀者,亦得撤回其准.許

1916 條 · 1 項 · 審判官爲達無費用保護貧民之目的,應於每一案件從經本法院所准許之律師中選擇一人充其律師;被選定之律師非有由審判官認諾之理由,不得推避其義務;否則審判官得對之爲相當之處罰,連停止其職務在內.

2 項 · 無律師時,審判官宜請求區域正權力人指定其他相宜之人,於必要時担任貧民之保護.

第十七題
判決之執行

1917 條 · 1 項 · 判決發生既判力後得執行之.

2 項 · 有下列各目情形之一者,審判官得命令假執行以未發生既判力之判決:

1 目 · 訴訟之標的物爲生活必要之扶養即供給者;

2 目 · 有前項以外之必要理由者;但准許假執行後,應命提供保證,即担保或質權以便於撤回假執行時,賠償他造之損害.

1918 條 · 凡判決非經審判官以裁判宣告執行者,不得執行之;該裁判宜依各案件之性質附載於判決之內,或單獨宣告之.

Can. 1915. · § 1. Qui exemptionem ab expensis vel earum deminutionem assequi vult, eam a iudice postulare debet, dato supplici libello, allatisque documentis quibus quae conditio sit postulantis quaeve eius rei familiaris copia demonstret; praeterea probare debet se non futilem neque temerariam causam agere.

§ 2. Iudex postulationem nec admittat nec reiiciat, nisi requisitis, si opus sit, notitiis etiam secretis quibus statum rei familiaris ipsius postulantis compertum habere possit auditoque promotore iustitiae; imo concessam potest etiam revocare, si in decursu processus assertam paupertatem non adesse compertum habuerit.

Can. 1916. · § 1. Ad gratuitum pauperum patrocinium iudex in singulis causis eligat aliquem ex advocatis in suo foro approbatum, qui ab hoc munere explendo, nisi ex causa iudici probata, sese subducere nequit, secus a iudice congrua poena, etiam suspensionis ab officio, plecti potest.

§ 2. Deficientibus advocatis, iudex Ordinarium loci roget ut aliam idoneam personam, si opus sit, designet ad pauperis patrocinium suscipiendum.

TITULUS XVII.
De exsecutione sententiae.

Can. 1917. § 1. Sententia quae transiit in rem iudicatam, exsecutioni mandari potest.

§ 2. Iudex tamen potest sententiae, quae nondum transiit in iudicatam, provisoriam exsecutionem iubere:

1° Si agatur de provisionibus seu praestationibus ad necessariam sustentationem ordinatis;

2° Si alia gravis urgeat necessitas, ita tamen ut, concessa provisoria exsecutione, per cautiones, fideiiussiones aut pignora satis consultum sit indemnitati alterius partis casu quo exsecutio revocanda sit.

Can. 1918. · Non antea exsecutioni locus esse poterit, quam exsecutorium iudicis decretum habeatur, quo scilicet edicatur sententiam ipsam exsecutioni mandari debere; quod decretum pro diversa causarum natura vel in ipso sententiae tenore includatur vel separatim edatur.

1919 條 - 於執行判決前有清算賬目之必要者,爲中間訴訟;該訴訟應由命令執行判決之審判官依法辦理裁判之.

Can. 1919. - Si sententiae exsecutio praeviam rationum redditionem exigat, causa incidens habetur, ab illo ipso iudice, servatis de iure servandis, decidenda, qui tulit sententiam exsecutioni mandandam.

1920 條 - 1 項 - 執行判決應由第一審宣告判決所在地之區域正權力人自己或委託他人爲之.

Can. 1920. - § 1. Sententiam exsecutioni mandare debet per se vel per alium Ordinarius loci in quo sententia primi gradus lata est.

2 項 - 前項正權力人拒絕,或疎忽前項之執行者,上訴審判官因利害關係人之聲請,或依職權有執行判決之權利義務.

§ 2. Quod si hic renuat vel negligat, parte cuius interest instante vel etiam ex officio, exsecutio spectat ad iudicem appellationis.

3 項 - 執行修會員間涉訟之判決,爲宣告終局判決或委託審判官之上憲之權利義務.

§ 3. Inter religiosos exsecutio sententiae spectat ad Superiorem, qui definitivam sententiam tulit aut iudicem delegavit.

1921 條 - 1 項 - 執行人執行判決應依判決言詞之當然意義爲之;但判決之內容准許隨意辦理特定事項者,不在此限.

Can. 1921. - § 1. Exsecutor, nisi quid eius arbitrio in ipso sententiae tenore fuerit permissum, debet sententiam ipsam, secundum obvium verborum sensum, exsecutioni mandare.

2 項 - 前項執行人得裁判因執行之方式及效力所提起之抗辯,不得裁判關於訴訟之標的物;如因其他理由而認爲判決顯然不公平者,不得執行之;但應指示當事人請求委託執行之人辦理.

§ 2. Licet ei videre de exceptionibus circa modum et vim exsecutionis, non autem de merito causae; quod si habeat aliunde compertum sententiam esse manifeste iniustam, abstineat ab exsecutione, et partem ad eum qui exsecutionem commisit, remittat.

1922 條 - 1 項 - 關於物權之訴訟,將該物權判與原告而案件發生既判力者,應立時將該物權交付於原告.

Can. 1922. - § 1. Quod attinet ad reales actiones, adiudicata actori re aliqua, haec actori tradenda est statim ac res iudicata habetur.

2 項 - 關於對人訴訟,例如依判決應交付動產或給付金錢或交付或作成其他事物者,其履行義務之期限爲四月.

§ 2. Quod vero attinet ad actiones personales, cum reus damnatus est ad rem mobilem praestandam, vel ad solvendam pecuniam, vel ad aliud dandum aut faciendum, quadrimestre conceditur pro implenda obligatione.

3 項 - 前項所規定之期限,審判官得縮短或伸長之;但最短不得在二月以下,最長不得在六月以上.

§ 3. Iudex potest terminum praescriptum vel reducere vel protrahere, ita tamen ut neque infra bimestre coarctetur, neque semestre excedat.

1923 條 - 1 項 - 執行人於實行時,應注意少使敗訴人受損害;故最初執行應提取關係較小之物件,並應爲其保留膳

Can. 1923. - § 1. In exsecutione peragenda exsecutor caveat ut quam minimum damnato noceatur, eaque de causa incipiat exsecutionem a distrahendis rebus quae minus ei necessariae sunt, salvis

養或營業所用之物件;如對於教士執行者時,依第一百二十二條之規定,應爲其保留相當膳養之必要財產.

2項 - 審判官不得對於曾經懇求聖座之教士實行執行褫奪聖祿職,而對於有兼管靈魂義務之聖祿職,正權力人應指定代辦司祭.

semper quae eius victui vel industriae deserviunt; et si agatur de clerico, salva honesta eiusdem sustentatione ad normam can. 122.

§ 2. Ad exsecutionem privationis beneficii iudex ne procedat contra clericum qui Sanctam Sedem adierit; sed si agatur de beneficio, cui adnexa sit animarum cura, Ordinarius provideat per designationem vicarii substituti.

1924 條 - 執行人對於違抗執行之人,應先行勸告及命令;唯有必要時,始得依次序適行神罰及懲治罰.

Can. 1924. - Exsecutor utatur prius monitis et praeceptis erga reluctantem; ad poenas autem spirituales et ad censuras ne deveniat, nisi ex necessitate et gradatim.

第 二 節
特定訴訟應遵守特定之規則

SECTIO II.
De peculiaribus normis in certis quibusdam iudiciis servandis.

第十八題
避免民事訴訟之方法

TITULUS XVIII.
De modis evitandi iudicium contentiosum.

第 一 章
和 解

CAPUT I.
De transactione.

1925 條 - 1項 - 信友間避免爭端爲最可希望之事,故審判官遇有提起僅與私益有關係及應依訴訟程序審理之民事訴訟,而有成立和解之望者,應設法勸告以便因和解而了結爭端.

2項 - 審判官於傳喚當事人到場以前,或當事人初次到場時,或審判官認爲試行和解而發生較大效力或較爲相宜之任何時,均得履行前項義務.

3項 - 依審判官之地位,至少於通常情形內,以自己不承辦前二項事務爲相宜者,而宜委託其他司祭爲之;被委託之司祭以由座堂區會議審判官中推舉之,爲最適宜.

Can. 1925. - § 1. Cum valde optandum sit ut lites inter fideles evitentur, iudex exhortationes adhibeat, ut cum aliqua contentiosa controversia, quae privatum eorum bonum respiciat, ei proponitur iudicii forma dirimenda, per transactionem, si qua concordiae spes affulgeat, lis componatur.

§ 2. Huic officio iudex satisfacere poterit sive antequam partes in iudicium vocentur, sive cum primum iudicio steterint, sive denique quocumque tempore et efficacius et opportunius id tentari posse existimaverit.

§ 3. Convenit tamen dignitati iudicantis ne ipse per se, regulariter saltem, hoc negotium suscipiat tractandum, sed ut illud alicui sacerdoti, praesertim ex iudicibus synodalibus, committat.

1926 條 - 進行和解應遵守所在地民法之規定;但該規定違背天主或公教會

Can. 1926. - In transactione serventur normae statutae a legibus civilibus loci in quo transactio

之法律者,不在此限,並應遵守下列法條之規定.

1927 條 - 1 項 - 凡和解刑事訴訟,或民事訴訟之離婚或除有法定准許權人之准許,以受得聖祿職之權利,或關於對神物有任何時物之支出之訴訟者,均一律無效.

2 項 - 對於因公教會之時物或雖與神物結合而與神物可分別注重之時物之訴訟,得進行和解;但應隨時物之性質,遵守法律上關於買賣公教會物件所規定之方式.

1928 條 - 1 項 - 如果和解有結果,謂之和解成立卽了結.

2 項 - 和解費用,除另有規定外,應由兩造平均支付之.

第二章
約定調斷人

1929 條 - 當事人雙方以避免民事訴訟爲目的,得訂立調斷契約,卽推定一人或數人依法律之規定,公斷爭點,或公平處說,卽調解事件;前者謂公斷人,後者謂之調解人.

1930 條 - 第一千九百二十六條及第一千九百二十七條之規定,於調斷契約亦適用之.

1931 條 - 教民對於公教會之事件,被棄絕人及破廉恥之人經審判官爲有罪之認定或判決後,均不得爲公斷人;如有爲之者無效;修會員非得其上司之准許,不宜爲公斷人.

1932 條 - 當事人不願成立和解,或調解契約,或公斷契約時,應依第一節規定之訴訟程序,裁判該爭點.

initur, nisi iuri divino vel ecclesiastico adversentur et salvo praescripto canonum qui sequuntur.

Can. 1927. - § 1. Transactio fieri valide nequit sive in causa criminali, sive in contentiosa in qua agitur vel de matrimonio dissolvendo, vel de materia beneficiaria, cum de ipso beneficii titulo disceptatur, nisi legitima accedat auctoritas, nec de rebus spiritualibus quotiescumque interveniat solutio rei temporalis.

§ 2. Sed si quaestio fiat de bonis temporalibus ecclesiasticis et de iis rebus quae, etsi spiritualibus sunt adnexae, seorsum tamen a spiritualibus considerari queunt, transactio fieri potest, servatis tamen, si materia id postulet, sollemnitatibus a iure statutis pro alienatione rerum ecclesiasticarum.

Can. 1928. - § 1. Effectus transactionis ad exitum feliciter perductae dicitur *compositio* seu *concordia.*

§ 2. Expensarum, quas transactio postulaverit, nisi aliud expresse cautum sit, utraque pars dimidium solvat.

CAPUT II.
De compromisso in arbitros.

Can. 1929. - Ad evitandas iudiciales contentiones, partes possunt quoque inire conventionem, qua controversia committatur iudicio unius vel plurium qui ad normam iuris quaestionem dirimant, vel de bono et aequo negotium pertractent et transigant; illi *arbitri,* isti *arbitratores* proprio nomine appellantur.

Can. 1930. - Praescripta can. 1926, 1927 etiam compromisso in arbitros applicentur.

Can. 1931. - Prohibentur ab arbitri munere valide gerendo laici in causis ecclesiasticis, excommunicati et infames post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam; religiosi vero munus arbitri ne suscipiant sine venia Superioris.

Can.1932. - Si nec in transactionem nec in compromissum in arbitros vel arbitratores partes consentire velint, controversia dirimenda erit per formale iudicium ad normam Sectionis Primae.

第十九題
刑事訴訟

1933 條 - 1 項 - 惟公然罪,始得適用刑事訴訟程序.

2 項 - 應依第二千一百六十八條至第二千一百九十四條所規定之懲戒方法處罰之罪,不屬前項之規定.

3 項 - 有混雜審判籍之案件,如被告爲教民,正權力人以被告曾受國家公務員之處罰已足保全公益者,通常不宜追訴之.

4 項 - 補贖,懲戒方法,棄絕,停職,禁聖事,亦均得用訴訟外之命令之方式斷定之;但以犯罪之事實爲確實者,爲限.

TITULUS XIX.
De iudicio criminali.

Can. 1933. - § 1. Delicta quae cadunt sub criminali iudicio sunt delicta publica.

§ 2. Excipiuntur delicta plectenda sanctionibus poenalibus de quibus in can. 2168-2194.

§ 3. In delictis mixti fori Ordinarii regulariter ne procedant cum reus laicus est et civilis magistratus, in reum animadvertens, publico bono satis consulit.

§ 4. Poenitentia, remedium poenale, excommunicatio, suspensio, interdictum, dummodo delictum certum sit, infligi possunt etiam per modum praecepti exra iudicium.

第一章
公訴及報告

1934 條 - 惟保義官始得提起刑事訴訟卽公訴.

1935 條 - 1 項 - 凡信友均得以請求罪之補贖,或賠償自己所受損害爲目的或因熱心公義而意圖救正不善表樣,或賠償禍患之行爲,報告他人之罪.

2 項 - 凡因法律或特定適法命令或因以避免信德或宗教或其他急迫之公共禍患之危險而應守自然法之人,均有報告之義務.

1936 條 - 報告應向區域正權力人,或主教府之祕書長,或總司祭,堂域司祭,以簽名之書面或口頭爲之;接受口頭報告人並應作成報告筆錄;如區域正權力人以外之人接受報告時,應立卽送交正權力人.

1937 條 - 凡報告罪者應將該罪之證明方法向保義官述明之.

CAPUT I.
De accusatoria actione et denuntiatione.

Can. 1934. - Actio seu accusatio criminalis uni promotori iustitiae, ceteris omnibus exclusis, reservatur.

Can. 1935. - § 1. Quilibet tamen fidelium semper potest delictum alterius denuntiare ad satisfactionem petendam vel damnum sibi resarciendum, vel etiam studio iustitiae ad alicuius scandali vel mali reparationem.

§ 2. Imo obligatio denuntiationis urget quotiescumque ad id adigitur sive lege vel peculiari legitimo praecepto, sive ex ipsa naturali lege ob fidei vel religionis periculum vel aliud imminens publicum malum.

Can. 1936. - Denuntiatio scriptis a denuntiante subsignatis vel oretenus fieri debet loci Ordinario, vel cancellario Curiae vel vicariis foraneis vel parochis, a quibus tamen, si viva voce facta fuerit, scriptis est consignanda et statim ad Ordinarium deferenda.

Can. 1937. - Qui delictum denuntiat debet promotori iustitiae adiumenta suppeditare ad eiusdem delicti probationem.

1938 條 - 1 項 - 侮辱罪或誹謗罪須被害人告訴或請求賠償,乃得開始刑事訴訟.

2 項 - 凡向教士或修會員,尤其向尊位之教士或修會員犯重大侮辱罪或誹謗罪,或教士或修會員向他人犯之者,均得依職權提起刑事訴訟.

Can. 1938. - § 1 In causa iniuriarum aut diffamationis, ut actio criminalis instituatur, requiritur praevia denuntiatio aut querela partis laesae.

§ 2. Sed si agatur de iniuria aut diffamatione gravi, clerico vel religioso, praesertim in dignitate constituto, illata, aut quam clericus vel religiosus alii intulerit, actio criminalis institui potest etiam ex officio.

第二章
偵查

CAPUT II.
De inquisitione.

1939 條 - 1 項 - 犯罪之事實非公衆所明知,或不完全確實,而因傳聞或公然輿論或報告,或賠償損害之請求,或正權力人所爲之普通偵查,或其他任何方法發覺者,於傳喚被指摘人使其答辯自己有無犯罪前,爲明晰該指摘有無基礎,應預行特別偵查,

Can. 1939. - § 1 Si delictum nec notorium sit nec omnino certum, sed innotuerit sive ex rumore et publica fama, sive ex denuntiatione, sive ex querela damni, sive ex inquisitione generali ab Ordinario facta, sive alia quavis ratione, antequam quis citetur ad respondendum de delicto, inquisitio specialis est praemittenda ut constet an et quo fundamento innitatur imputatio.

2 項 - 對於將來應科處報復刑罰,或懲治罰或應認定自降之刑罰或懲治罰者,均應適用前項之規定.

§ 2. Huic regulae locus est sive agatur de irroganda poena vindicativa vel censura, sive de ferenda sententia declaratoria poenae vel censurae in quam quis inciderit.

1940 條 - 前條偵查區域正權力人,雖得自己爲之,而通常應委託座堂區會議之審判官一人爲之;但該正權力人因特別理由認爲應委託其他人者,不在此限.

Can. 1940. - Haec inquisitio, quamvis ab ipso loci Ordinario peragi possit, ex generali tamen regula committenda est alicui ex iudicibus synodalibus, nisi eidem Ordinario ex peculiari ratione alii committenda videatur.

1941 條 - 1 項 - 不得委託偵查人偵查一切事項,而每次委託只限於每一特定事項.

Can. 1941. - § 1. Inquisitor delegetur non ad universitatem causarum, sed toties quoties et ad unam causam.

2 項 - 偵查人與通常審判官負同一義務;尤應依第一千六百二十一條至第一千六百二十四條之規定,宣誓嚴守祕密及忠盡其義務並不收受賄賂.

§ 2. Inquisitor tenetur iisdem obligationibus quibus iudices ordinarii, ac praesertim praestare debet iusiurandum de secreto servando deque officio fideliter implendo et abstinere ab accipiendis muneribus ad normam can. 1621-1624.

3 項 - 偵查人對於同一案件,不得執行審判官職務.

§ 3. Inquisitor nequit in eadem causa iudicem agere.

1942 條 - 1 項 - 正權力人按其明智意見得斷定現有之嫌疑程度足否開始偵查.

Can. 1942. - § 1. Prudenti Ordinarii iudicio committitur statuere quandonam ea, quae praesto sunt argumenta, sufficiant ad inquisitionem instituendam.

2 項 - 凡由顯然仇敵,或可輕視及卑劣人所制作之報告,或匿名報告,均應不理;但匿名報告附有情形或其他理由,足以成告訴爲蓋然者,不在此限.

§ 2. Nihili faciendae sunt denuntiationes quae ab inimico manifesto, aut ab homine vili et indigno proveniunt, vel anonymae iis adiunctis iisque aliis elementis carentes, quae accusationem forte probabilem reddant.

1943 條 - 應祕密實行偵查,並特別注意豫防傳播犯罪之風聲,及損害任何人之名譽.

Can. 1943. - Inquisitio secreta semper esse debet, et cautissime ducenda, ne rumor delicti diffundatur, neve bonum cuiusquam nomen in discrimen vocetur.

1944 條 - 1 項 - 偵查人爲達偵查之目的得傳喚所認識爲知悉該事項之人,於其宣當據實陳述及嚴守祕密之誓後訊問之.

Can. 1944. - § 1. Ad finem suum assequendum potest inquisitor aliquos, quos de re edoctos censeat, ad se accire et interrogare sub iureiurando veritatis dicendae et secreti servandi.

2 項 - 偵查人於訊問時,以能遵守及與偵查之性質相合者爲限,應遵第一千七百七十條至第一千七百八十一條之規定.

§ 2. In eorum examine servet inquisitor, quantum fieri potest et natura inquisitionis patitur, regulas statutas in can. 1770- 1781.

1945 條 - 偵查人於偵查終結前遇有困難事件時,得諮詢保義官之意見及送閱卷宗.

Can 1945. - Inquisitor, antequam inquisitionem claudat, potest promotoris iustitiae consilium exquirere quoties in aliquam difficultatem inciderit, et cum eo acta communicare.

1946 條 - 1 項 - 偵查人偵查終結後,應於全案卷宗,附具自己意見,送交正權力人.

Can. 1946. - § 1. Expleta inquisitione, inquisitor, addito suffragio suo, omnia referat ad Ordinarium.

2 項 - 正權力人或經其特別委託之總審判官,應命爲下列各目之行爲:

§ 2. Ordinarius vel de eius speciali mandato officialis suo decreto iubeat ut:

1 目 - 報告之事實顯無確實證據者,應於卷宗記載之,並將該卷宗送於主教府之祕密檔案室保存之;

1º Si appareat denuntiationem solido fundamento esse destitutam, id declaretur in actis et acta ipsa in secreto Curiae archivo reponantur;

2 目 - 犯罪之證據薄弱不足據以提起公訴者,應將卷宗送檔案室內保存,並暫時監督被指摘人之品行,亦得依正權力人之明智意見訊問之;如斟酌情形顯以勸導爲相宜者,得依第二千三百零七條之規定勸導之;

2º Si indicia criminis habeantur, sed nondum sufficientia ad accusatoriam actionem instituendam, acta in eodem archivo serventur et invigiletur interim moribus imputati, qui pro prudenti Ordinarii iudicio erit opportune super re audiendus, et, si casus ferat, monendus ad normam can. 2307;

3 目 - 有確實或至少可信之證據足據以提起公訴者,應傳喚被告人到場,依下列條文之規定進行.

3º Si denique certa vel saltem probabilia et sufficientia ad accusationem instituendam argumenta praesto sint, citetur reus ad comparendum et procedatur ad ulteriora ad normam canonum qui sequuntur.

第三章
犯罪人之訓誡

1947 條 - 被告於被訊問時自白者,正權力人如依法得用訴訟上之訓誡時,宜先用之,不宜遽依刑事訴訟程序辦理.

1948 條 - 有下列各目情形之一者,不宜用訴訟上之訓誡:

1 目 - 應處以用最特別或特別方式保留於宗座之棄絕罪,或應處以褫奪聖祿職,破廉恥,免職罰或歸俗罰之罪者;

2 目 - 認定將來諭知已經自降報復刑罰或懲治罰者;

3 目 - 正權力人認爲僅用訓誡不足賠補不善表樣及維持公平者.

1949 條 - 1 項 - 對於同一被告人僅得用訓誡一次及二次,不得用三次.

2 項 - 故如被告人受第二次訓誡後,復犯同一罪者,應依第一千九百五十四條以下各條文規定,提起刑事訴訟,或繼續進行曾經開始之訴訟程序.

1950 條 - 在第一千九百四十七條及第一千九百四十八條規定之範圍內,正權力人不但於開始正式訴訟前,而且於正式訴訟開始後,準備程序終結前,均得適用訓誡;於後者之情形適用者,停止訴訟程序;但因訓誡無效,而應繼續進行訴訟程序,不在此限.

1951 條 - 1 項 - 雖因犯罪者曾受損害並附帶提起損害賠償訴訟,仍得適用訓誡.

2 項 - 於前項情形內,以當事人同意者爲限,正權力人得公平處斷該損害賠償部分.

3 項 - 正權力人如認公平處斷損害賠償部分爲困難時,得留依正式訴訟

CAPUT III.

De correptione delinquentis.

Can. 1947. - Si reus interrogatus delictum confiteatur, Ordinarius, loco criminalis iudicii, utatur correptione iudiciali si eidem locus sit.

Can. 1948. - Correptio iudicialis locum habere nequit:

1° In delictis quae poenam secumferunt excommunicationis specialissimo vel speciali modo Sedi Apostolicae reservatae, aut privationis beneficii, infamiae, depositionis aut degradationis;

2° Quando agitur de ferenda sententia declaratoria poenae vindicativae vel censurae in quam quis inciderit;

3° Quando Ordinarius existimet eam non sufficere reparationi scandali et restitutioni iustitiae.

Can. 1949. - § 1. Correptioni locus esse potest semel et iterum, non autem tertio contra eundem reum.

§ 2. Quare si post alteram correptionem reus idem delictum commiserit, criminale iudicium instrui aut inceptum continuari debet ad normam can. 1954 seqq.

Can. 1950. - Intra fines can. 1947, 1948 potest correptio ab Ordinario adhiberi non solum antequam gradus fiat ad formale iudicium, sed etiam eo incepto ante conclusionem in causa, ac tunc quidem iudicium suspenditur, nisi tamen prosequendum idcirco sit quia correptio in irritum cesserit.

Can. 1951. - § 1. Correptio adhiberi etiam potest, cum interposita fuit querela damni ex delicto.

§ 2. Quo in casu Ordinarius potest de bono et aequo, partibus consentientibus, videre et dirimere quaestionem de damno.

§ 3. Sed si censuerit quaestionem de damno difficulter de bono et aequo posse definiri, licet ipsi, re-

程序審判之;專用訓誡方法賠償不善表樣及改良罪人.

1952 條 - 1 項 - 訴訟上之訓誡應用有效力之勸導言語,通常並附以相當豫防方法,或與公然維持公平或糾正不善表樣相宜之補贖或善功.

2 項 - 命被告作成有效力之豫防方法,補贖或善功,應較適用刑事訴訟之判決所得或應科之刑罰爲仁慈及減輕.

1953 條 - 被告人不服從作成豫防方法,補贖或善功之命令,或雖服從而未依命令作成者,視爲訓誡無效.

第四章
刑事訴訟之提起及犯人之被告訴

1954 條 - 僅訴訟上之訓誡不足糾正不善表樣及維持公平,或因被告不承認犯罪事實,而不能行使訓誡,或行使無效時,主教或經其特別委任之總審判官,應命令將偵察卷宗交保義官.

1955 條 - 保義官應立時制作起訴書,依第一節之規定送交於審判官.

1956 條 - 如正權力人認有重大罪嫌疑之被告,行聖禮或行使聖職務或善事業或公然領聖體,有與信友以不善表樣之虞者,於諮詢保義官後,得依第二千二百二十二條第二項之規定,禁止其實行該禮節或行使職務或公然領聖體.

1957 條 - 審判官認被告有恐嚇或賄賂證人,或用其他方法妨礙公平進行之虞者,於諮詢保義官後,得以裁定命被告離開該城市,或特定堂域,或移居指定地方監督之.

1958 條 - 第一千九百五十六條及第一千九百五十七條所規定之裁定,被告非經傳喚而到場或抗命時,或初次訊問

missa ordini iudiciario solutione huius quaestionis, per correptionem consulere reparationi scandali et emendationi delinquentis.

Can. 1952. - § 1. Correptio iudicialis, praeter monita salutaria, debet plerumque coniuncta habere quaedam opportuna remedia, aut poenitentiarum vel piorum operum praescriptionem, quae valeant ad publicam reparationem laesae iustitiae aut scandali.

§ 2. Salutaria remedia, poenitentiae, pia opera reo praescribenda, mitiora et leviora esse debent iis, quae in criminali iudicio per sententiam condemnatoriam ipsi infligi possent et deberent.

Can. 1953. - Correptio censetur inutiliter adhibita, si reus remedia, poenitentias et pia opera sibi praescripta non acceptat aut acceptata non exsequatur.

CAPUT IV.
De instructione processus criminalis et de rei constitutione.

Can. 1954. - Si correptio iudicialis vel insufficiens sit ad reparationem scandali et restitutionem iustitiae vel adhiberi nequeat quia reus delictum denegat, vel inutiliter adhibita fuerit, Episcopus, aut officialis, de eius speciali mandato, praecipiat ut acta inquisitionis tradantur promotori iustitiae.

Can. 1955. - Promotor statim conficiat accusationis libellum eumque exhibeat iudici secundum normas in Sectione Prima statutas.

Can. 1956. - In delictis gravioribus, si Ordinarius censeat cum fidelium offensione imputatum ministrare sacris aut officio aliquo spirituali ecclesiastico vel pio fungi aut ad sacram Synaxim publice accedere, potest, audito promotore iustitiae, eum a sacro ministerio, ab illorum officiorum exercitio, vel etiam a publica sacrae Synaxis participatione prohibere ad normam can. 2222, § 2.

Can. 1957. - Pariter si iudex censeat accusatum posse testibus timorem incutere aut eos subornare, aut alio modo iustitiae cursum impedire, potest, audito promotore iutitiae, decreto suo mandare, ut ille ad tempus deserat oppidum vel paroeciam quandam, vel etiam ut secedat in praefinitum locum ibique sub peculiari vigilantia maneat.

Can. 1958. - Decreta de quibus in can. 1956-1957 ferri nequeunt, nisi reo citato et comparente vel contumace, sive post primam eius auditionem seu

聽其陳述,即其被告訴後或以後訴訟進行中,不得爲之;對於該裁定未有糾正之方法.

constitutum, sive postea in decursu processus; et contra eadem non datur iuris remedium.

1959 條 - 關於其他事項應遵守本編第一節之規定;關於科處刑罰遵守第五編之規定.

Can. 1959. - In reliquis serventur regulae in Sectione Prima huius Libri traditae et in inflictione poenarum sanctiones in Libro Quinto statutae.

第二十題
婚姻訴訟

TITULUS XX.
De causis matrimonialibus.

第一章
法院之管轄

CAPUT I.
De foro competenti.

1960 條 - 對於領受聖洗人間之婚姻訴訟,惟公教會之審判官有正當及專屬管轄權.

Can. 1960. - Causae matrimoniales inter baptizatos iure proprio et exclusivo ad iudicem ecclesiasticum spectant.

1961 條 - 單純以國法所有之效果爲主之婚姻訴訟,依第一千零一十六條之規定,由國家公務員管轄;如以該效果爲中間或從訴訟者,公教會之審判官依其職權亦得審理裁判之.

Can. 1961. - Causae de effectibus matrimonii mere civilibus, si principaliter agantur, pertinent ad civilem magistratum ad normam can. 1016; sed si incidenter et accessorie, possunt etiam a iudice ecclesiastico ex propria potestate cognosci ac definiri.

1962 條 - 第一千五百五十七條第一項第一目所指定之人之婚姻訴訟,專屬宗座就每一案件所委託之聖部或法院或臨時法庭管轄;寬免被承認而未遂之婚姻訴訟,由管理聖事紀律之聖部管轄;與保祿特權有關係之訴訟,由聖職聖部管轄.

Can. 1962. - Causas matrimoniales ad eos spectantes de quibus in can. 1557, § 1, n. 1, illa Sacra Congregatio vel illud Tribunal aut specialis ea Commissio exclusive cognoscet, cui eas toties quoties Summus Pontifex delegaverit; causas dispensationis super matrimonio rato et non consummato, Sacra Congregatio de disciplina Sacramentorum; causas vero quae referuntur ad privilegium Paulinum, Sacra Congregatio S. Officii.

1963 條 - 1 項 - 故與前條官員較低之任何審判官,均不得受理寬免未遂婚姻之訴訟;但宗座授與權力者,不在此限.

Can. 1963. - § 1. Quare nullus iudex inferior potest processum in causis dispensationis super rato instruere, nisi Sedes Apostolica facultatem eidem fecerit.

2 項 - 有正管轄權之審判官依其本職權審理因不能人道而無效之婚姻訴訟,如未證明不能人道之事實,而證明未遂婚姻之事實者,應將全案卷宗呈送聖事紀律聖部;聖事紀律聖部得利用該卷宗審理被承認而未遂婚姻之訴訟.

§ 2. Si tamen iudex competens auctoritate propria iudicium peregerit de matrimonio nullo ex capite impotentiae et ex eo, non impotentiae, sed nondum consummati matrimonii emerserit probatio, omnia acta ad Sacram Congregationem transmittantur, quae iis uti poterit ad sententiam super rato et non consummato ferendam.

1964 條 - 其他之婚姻訴訟由結婚,或被告之住所,或如當事人一造爲非公教者時,由公教之當事人之住所或類似住所,所在地之審判官管轄.

Can. 1964. - In aliis causis matrimonialibus iudex competens est iudex loci in quo matrimonium celebratum est aut in quo pars conventa vel, si una sit acatholica, pars catholica domicilium vel quasi-domicilium habet.

1965 條 - 因欠缺合意而提起婚姻訴訟者,審判官應特別注意用相當勸諭,引導主張欠缺合意之當事人再表示合意;因欠缺必要方式或因能寬免而常寬免之拆散阻礙提起婚姻訴訟者,審判官應注意引導當事人雙方實行適法方式,再表示合意或請求寬免.

Can. 1965. - Si matrimonium accusatur ex defectu consensus, curet ante omnia iudex ut monitionibus opportunis partem, cuius consensus deesse affirmatur, ad consensum renovandum inducat; si ex defectu formae substantialis vel ex impedimento dirimenti quod dispensari potest et solet, partes inducere studeat ad consensum in forma legitima renovandum vel ad dispensationem petendam.

第二章
設立法院

CAPUT II.
De tribunali constituendo.

1966 條 - 除遵守第一千五百七十六條第一項第一目之規定外,關於寬免被承認而未遂婚姻之訴訟,由豫審審判官一人行調查程序.

Can. 1966. - Firmo praescripto can. 1576, § 1, n. 1, unicus est iudex instructor in inquisitione pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato.

1967 條 - 訴訟之標的爲婚姻無效,或證明未遂之事實,及寬免被承認而未遂婚姻之理由者,應依第一千五百八十六條之規定,通知保衆官.

Can. 1967. - Sive agatur de nullitate matrimonii, sive de probandis inconsummatione et causis ad dispensandum super rato, citari debet defensor vinculi matrimonialis, ad normam can. 1586.

1968 條 - 保衆官之權利義務如左:

1 目 - 於訊問當事人,證人,鑑定人時在場,及向審判官提交被封妥而由審判官於訊問時始得啟封之,應訊問當事人或證人之事項,並向審判官報告從訊問發見之新應訊問事項;

Can. 1968. - Defensoris vinculi est;

1° Examini partium, testium et peritorum adesse; exhibere iudici interrogatoria clausa et obsignata, in actu examinis a iudice aperienda, et partibus aut testibus proponenda; novas interrogationes, ab examine emergentes, iudici suggerere;

2 目 - 研究當事人所提出之主張,並於必要時反駁之;檢查當事人所提出之證據;

2° Articulos a partibus propositos perpendere, eisque, quatenus opus sit, contradicere; documenta a partibus exhibita recognoscere;

3 目 - 用書面提出反對婚姻無效之抗辯,及提出婚姻有效或既遂之證據,並舉示與保護婚姻有利益一切事項.

3° Animadversiones contra matrimonii nullitatem ac probationes pro validitate aut pro consummatione matrimonii scribere et allegare, eaque omnia deducere, quae ad matrimonium tuendum utilia censuerit.

1969 條 - 保衆官有下列各目所指定之權利:

Can. 1969. - Defensori vinculi ius esto:

1目 - 得隨時即不問訴訟至如何程度,閱覽案卷,於訴訟卷宗未被傳覽前亦同;並得因制作文件而請求延展日期;審判官得按其明智意見准許之;

2目 - 接受一切證據及主張之通知,以便實行反駁;

3目 - 雖於訴訟程序終結,及傳覽案卷後,仍得請求傳喚新證人,或復訊證人,及提出新抗辯;

4目 - 請求實行自己提起之其他訴訟行爲;非合議庭全體不同意時,不得駁回之.

1º Semper et quolibet causae momento acta processus, etsi nondum publicati, invisere; novos terminos ad scripta perficienda flagitare, prudenti iudicis arbitrio prorogandos;

2º De omnibus probationibus vel allegationibus ita certiorem fieri, ut contradicendi facultate uti possit;

3º Petere ut alii testes inducantur vel iidem iterum examini subiiciantur, processu etiam absoluto vel publicato, novasque animadversiones edere;

4º Exigere ut alia acta, quae ipse suggesserit, conficiantur, nisi tribunali unanimi suffragio dissentiat.

第三章
提起婚姻訴訟權及請求寬免僅被承認之婚姻之權利

CAPUT III.
De iure accusandi matrimonium et postulandi dispensationem super rato.

1970 條 - 合議庭非有適法之起訴或請求,不得審理或裁判任何婚姻訴訟.

Can. 1970. - Tribunal collegiale nullam causam matrimonialem cognoscere vel definire potest, nisi regularis accusatio vel iure facta petitio praecesserit.

1971 條 - 1 項 - 下列各目之人有提起訴訟權:

Can. 1971. - § 1. Habiles ad accusandum sunt:

1目 - 配偶對於不同居及無效之一切訴訟;但阻礙之原因配偶之一方者,該一方不得提起之;

1. Coniuges, in omnibus causis separationis et nullitatis, nisi ipsi fuerint impedimenti causa;

2目 - 保義官對於自然公然之阻礙.

2º Promotor iustitiae in impedimentis natura sua publicis.

2 項 - 其他一切人,連血親在內,均不得提起婚姻訴訟,僅得報告婚姻無效之事實於正權力人或保義官.

§ 2. Reliqui omnes, etsi consanguinei, non habent ius matrimonia accusandi, sed tantummodo nullitatem matrimonii Ordinario vel promotori iustitiae denuntiandi.

1972 條 - 配偶雙方存在時,未有因婚姻問題提起訴訟者,於配偶之一方或雙方死亡後,推定該婚姻爲有效;除發生以該婚姻問題爲中間爭點之事項外,不准許反證此推定.

Can. 1972. - Matrimonium quod, utroque coniuge vivente, non fuerit accusatum, post mortem alterutrius vel utriusque coniugis ita praesumitur validum fuisse, ut contra hanc praesumptionem non admittatur probatio, nisi incidenter oriatur quaestio.

1973 條 - 惟配偶對於被承認而未遂之婚姻有寬免請求權.

Can. 1973. - Soli coniuges ius habent petendi dispensationem super matrimonio rato et non consummato.

第四章
證據

第一頁
證人

1974 條 - 第一千五百五十七條第三項第三目所指定之血親及婚親對於其親屬之訴訟,視爲有證人能力人.

1975 條 - 1 項 - 無人道能力之訴訟,或未遂婚姻之訴訟,除依其他證據證明無人道能力之事實或婚姻未遂之事實外,配偶雙方應從其血親或姻親中,如不能時,則於名譽良好之隣人或因其他方法知悉爭訟事實之人中,聲明所謂第七手證人;該證人等應全體宣誓證明該配偶爲人篤實,尤其對於訟爭事實之陳述爲誠實;審判官依第一千七百五十九條第三項之規定,得依職權傳喚其他證人.

2 項 - 第七手證人之證言,爲證明配偶陳述可信之證據,卽堅固配偶之陳述;如此外無其他依賴之扶助及證據,無完全證據之效力.

第二頁
身體之檢驗

1976 條 - 無人道能力訴訟或未遂婚姻訴訟,應檢驗配偶雙方或一方之身體;但審酌情形明顯無用者,不在此限.

1977 條 - 選擇鑑定人,除遵守第一千七百九十二條至第一千八百零五條之規定外,並應遵守下列條文之規定.

1978 條 - 曾經以私人資格診斷請求憑婚姻無效,或未遂之理由所根據之事實者,不得准許其行使鑑定人職務;但得聲明其爲證人.

CAPUT IV.
De probationibus.

ART. I.
De testibus.

Can. 1974. - Consanguinei et affines de quibus in can. 1757, § 3, n. 3, habentur testes habiles in causis suorum propinquorum.

Can. 1975. - § 1. In causis impotentiae vel inconsummationis, nisi de impotentia vel inconsummatione aliunde certo constet, debet uterque coniux testes, qui septimae manus audiunt, inducere, sanguine aut affinitate sibi coniunctos, sin minus vicinos bonae famae, aut alioquin de re edoctos, qui iurare possint de ipsorum coniugum probitate, et praesertim de veracitate circa rem in controversiam deductam; quibus iudex ad normam can. 1759, § 3 alios testes potest ex officio adiungere.

§ 2. Testimonium septimae manus est argumentum credibilitatis quod robur addit depositionibus coniugum; sed vim plenae probationis non obtinet, nisi aliis adminiculis aut argumentis fulciatur.

ART. II.
De inspectione corporali.

Can. 1976. - In causis impotentiae aut inconsummationis requiritur inspectio corporis utriusque vel alterutrius coniugis per peritos facienda, nisi ex adiunctis inutilis evidenter appareat.

Can. 1977. - In peritis eligendis, praeter normas in can. 1792-1805 datas, serventur praescripta canonum qui sequuntur.

Can. 1978. - Ad periti munus ne admittatur qu coniuges privatim inspexerit circa factum cui inniti tur petitio declarationis nullitatis vel inconsumma tionis; licet tamen hos tanquam testes inducere.

1979 條 - 1 項 - 檢驗男人身體,應依職權選任有經驗之醫士二人爲之.

2 項 - 檢驗婦女身體,應依職權選任有專門學校文憑之產護婦二人爲之;但被檢驗之婦女願被依職權所選任之醫士二人檢驗,或正權力人認爲以醫士檢驗爲必要者,不在此限.

3 項 - 檢驗婦女之身體時,應嚴守公教莊正之規矩,並應依職權指定品行端正之婦人一人在場.

1980 條 - 1 項 - 產護婦或醫士檢驗婦女身體時,應分別先後爲之.

2 項 - 每一醫士或產護婦應制作報告書一份,並應於審判官所指定之期間內交付之.

3 項 - 審判官認爲適宜時,得命有經驗之醫士一人審查產護婦制作之報告書.

1981 條 - 審判官於接收前項報告書後,應按保束官所編輯之事項分別訊問鑑定人,產護婦,及在場之婦人;各被訊問人均應於宣誓後回答之.

1982 條 - 因心神喪失而欠缺合意之訴訟,應詢問專門學家之意見;該專門學家於情形相宜時,應本其學識察驗病人之病狀,及其致人疑其爲心神喪失之行爲;審判官亦應詢問曾經爲該病人診治之專門學家.

第五章
案卷之傳覽及辯論終結及判決

1983 條 - 1 項 - 傳覽案卷後,當事人依第一千七百八十六條之規定,仍得就其所主張聲明新證人.

2 項 - 對於曾經提出之同一事項,復問曾經被訊問之證人時,應遵守第一千七百八十一條之規定爲之,而不妨礙保束官提起適宜抗辯之權.

Can. 1979. - § 1. Ad inspiciendum virum, duo periti medici ex officio deputari debent.

§ 2. Ad mulierem vero inspiciendam duae obstetrices, quae legitimum peritiae testimonium habeant, ex officio designentur; nisi maluerit mulier a duobus medicis ex officio pariter designandis inspici vel id Ordinarius necessarium habuerit.

§ 3. Corporalis mulieris inspectio fieri debet, servatis plene christianae modestiae regulis et adstante semper honesta matrona ex officio designanda.

Can. 1980. - § 1. Mulieris inspectionem obstetrices vel periti, seorsum singuli, exsequi debent.

§ 2. Singuli medici vel obstetrices singulas relationes conficiant, intra terminum a iudice praefinitum tradendas.

§ 3. Potest iudex relationes ab obstetricibus confectas examini alicuius periti medici subiicere, si id opportunum existimaverit.

Can. 1981. - Peracta relatione, periti, obstetrices ac matrona, seorsum singuli, a iudice interrogentur, secundum articulos a vinculi defensore antea concinnatos quibus ipsi, praestito iuramento, respondeant.

Can. 1982. - Etiam in causis defectus consensus ob amentiam, requiratur suffragium peritorum, qui infirmum, si casus ferat, eiusve acta quae amentiae suspicionem ingerunt, examinent secundum artis praecepta; insuper uti testes audiri debent periti qui infirmum antea visitaverint.

CAPUT. V.
De publicatione processus, conclusione in causa et sententia.

Can. 1983. - § 1. Publicato processu, fas adhuc est partibus novos testes, ad normam tamen can. 1786, super diversis articulis inducere.

§ 2. Si vero testes iam excussi super iisdem articulis antea propositis denuo audiendi sint, servetur praescriptum can. 1781, integro iure defensoris vinculi opportunas proponendi exceptiones.

1984 條 - 1 項 - 保東官以書面或口頭保護其主張,或請求,或回答者,享有應聽其最後陳述之權利.

2 項 - 故法院非於被詢問之保東官認爲無應主張或應偵查之事項後,不得諭知終局判決.

3 項 - 保東官未於審判官所指定之諭知判決日期前主張任何事項者,推定爲無應主張之事項.

1985 條 - 豫審審判官對於凡與寬免被承認而未遂婚姻有關係之訴訟,均不得傳覽案卷及對於未遂事實,寬免理由,諭知判決,應將全案卷宗,連同主教及保東官所制作之意見書,呈送宗座.

第六章
上訴

1986 條 - 保東官對於認定婚姻無效之第一審判決,應於法定期間內向較高級之法院提起上訴;如保東官曠廢其職務時,審判官應依職權強制之.

1987 條 - 諭知第二判決,如維持婚姻無效之判決,而上訴法院之保東官以自己之心證認爲無庸提起上訴者;自諭知判決後起算逾十日之期間,配偶得另結新婚姻.

1988 條 - 判定婚姻無效後,區域正權力人應注意將該事實記明於記載原結婚之聖洗簿及婚姻簿內.

1989 條 - 關於婚姻訴訟之判決,永久不發生既判力,故發見新證據時,得重審理之;但以遵守第一千九百零三條之規定爲限.

第七章
前規定例外之情形

1990 條 - 正權力人遇有因不受反對或抗辯之俱備眞實之公證書,而確認有

Can. 1984. - § 1. Defensor vinculi ius habet ut in allegando, petendo et respondendo tam in scriptis quam in defensione orali, audiatur postremus.

§ 2. Quare tribunal ad definitivam sententiam ne deveniat, nisi prius vinculi defensor interrogatus declaraverit sibi nihil deducendum vel inquirendum superesse.

§ 3. Si vero ante praefinitum a iudice iudicii diem defensor nihil deduxerit, praesumitur eum nihil iam deducendum habere.

Can. 1985. - In causis quae spectant ad dispensationem matrimonii rati et non consummati, iudex instructor neque ad publicationem processus neque ad sententiam super ipsa inconsummatione et causis ad dispensandum deveniat, sed omnia acta una cum voto scripto Episcopi et defensoris vinculi transmittat ad Sedem Apostolicam.

CAPUT VI.
De appellationibus.

Can. 1986. - A prima sententia, quae matrimonii nullitatem declaraverit, vinculi defensor, intra legitimum tempus, ad superius tribunal provocare debet; et si negligat officium suum implere, compellatur auctoritate iudicis.

Can. 1987. - Post secundam sententiam, quae matrimonii nullitatem confirmaverit, si defensor vinculi in gradu appellationis pro sua conscientia non crediderit esse appellandum, ius coniugibus est, decem diebus a sententiae denuntiatione elapsis, novas nuptias contrahendi.

Can. 1988. - Decreta matrimonii nullitate, Ordinarius loci curare debet, ut de ea mentio fiat in baptismorum et matrimoniorum regestis, ubi matrimonii celebratio consignata invenitur.

Can. 1989. - Cum sententiae in causis matrimonialibus nunquam transeant in rem iudicatam, causae ipsae, si nova argumenta praesto sint, retractari semper poterunt, firmo praescripto can. 1903.

CAPUT VII.
De casibus exceptis a regulis hucusque traditis.

Can. 1990. - Cum ex certo et authentico documento, quod nulli contradictioni vel exceptioni obnoxium sit, constiterit de exsistentia impedimenti

雜教,神品,貞潔特典願,前婚拘束,血親,姻親,神親阻礙之一,並同時因同一確實方法認爲對於該阻礙尙未有曾行寬免之情形者,無庸適用本章前所規定之程序,僅於傳訊當事人及諮詢參與該案之保束官後,卽得認定該婚姻無效.

1991 條 - 保束官如經詳愼審查認爲依第一千九百九十條所認定之阻礙不確實,或曾經對之行寬免時,應對於該認定向第二審審判官提起上訴,及轉送全案卷宗並應以書面陳明本案係例外情形.

1992 條 - 第二審審判官,僅有保束官之參與,卽應依第一千九百九十條所規定之方式諭知維持原判決,或應依法定之通常程序審判之裁判;如諭知後之裁判時,應將該案件發回第一審法院.

第二十一題
神品訴訟

1993 條 - 1 項 - 反對由領神品所負担之義務之訴訟,或授與神品有無效力之訴訟,應以書狀向聖事紀律之聖部提起之;因重要禮節之欠缺而反對授與神品之效力之訴訟,應以書狀向聖職聖部提起之;受理訴訟之聖部應決定用司法程序或行政程序辦理之.

2 項 - 聖部決定應用前項第一辦法卽訴訟程序者,應將該案件發回於教士領受神品時所屬之座堂區法院;如係因重要禮節之欠缺,而反對授與神品之效力之訴訟,應發回授與神品地之法院;關於上訴等級依第一千五百九十四條至第一千六百零一條之規定.

3 項 - 聖部決定應用第一項第二辦法卽行政程序者,於該管之主教府法院豫審完畢後,由聖部裁判之.

disparitatis cultus, ordinis, voti sollemnis castitatis, ligaminis, consanguinitatis, affinitatis aut cognationis spiritualis, simulque pari certitudine apparuerit dispensationem super his impedimentis datam non esse, hisce in casibus, praetermissis sollemnitatibus hucusque recensitis, poterit Ordinarius, citatis partibus, matrimonii nullitatem declarare, cum interventu tamen defensoris vinculi.

Can. 1991. - Adversus hanc declarationem defensor vinculi, si prudenter existimaverit impedimenta de quibus in can. 1990 non esse certa aut dispensationem super eisdem probabiliter intercessisse, provocare tenetur ad iudicem secundae instantiae, ad quem acta sunt transmittenda quique scripto monendus est agi de casu excepto.

Can. 1992. - Iudex alterius instantiae, cum solo interventu defensoris vinculi, decernet eodem modo de quo in can. 1990, utrum sententia sit confirmanda, an potius procedendum in causa sit ad ordinarium tramitem iuris; quo in casu eam remittit ad tribunal primae instantiae.

TITULUS XXI.
De causis contra sacram ordinationem.

Can. 1993. - § 1. In causis quibus impugnantur obligationes ex sacra ordinatione contractae vel ipsa sacrae ordinationis validitas, libellus mitti debet ad Sacram Congregationem de disciplina Sacramentorum vel, si ordinatio impugnetur ob defectum substantialem sacri ritus, ad Sacram Congregationem S. Officii; et Sacra Congregatio definit utrum causa iudiciario ordine an disciplinae tramite sit pertractanda.

§ 2. Si primum, Sacra Congregatio causam remittit ad tribunal dioecesis quae clerico propria fuit tempore sacrae ordinationis, vel, si sacra ordinatio impugnetur ob defectum substantialem sacri ritus, ad tribunal dioecesis in qua ordinatio peracta fuit; pro gradibus vero appellationis standum praescripto can. 1594-1601.

§ 3. Si alterum, ipsamet Sacra Congregatio quaestionem dirimit, praevio processu informativo peracto a tribunali Curiae competentis.

1994 條 - 1 項 - 對於神品有無效力之問題,教士及管理教士之正權力人或教士領受神品地之正權力人,均有平等提起訴訟權.

2 項 - 惟認未因領受神品而負担與神品所結合之義務之教士,始得請求認定義務拘束無效.

1995 條 - 本款第一節,及對於婚姻訴訟特設之第二十題之規定,於神品訴訟以情形相合者爲限,亦適用之.

1996 條 - 保護神品拘束之官與保護婚姻拘束之官,均享有同一權利及負担同一義務.

1997 條 - 雖非對於神品有無效力提起訴訟,而僅係對於由神品所發生之義務提起訴訟,仍應禁止教士行使神品權,以爲豫防方法.

1998 條 - 1 項 - 凡教士必須受同一意旨之二判決,始無由神品拘束所發生之義務.

2 項 - 對於本題案件之上訴,應適用第一千九百八十六條至第一千九百八十九條,關於婚姻訴訟之規定.

Can. 1994. - § 1. Validitatem sacrae ordinationis accusare valet clericus peraeque ac Ordinarius cui clericus subsit vel in cuius dioecesi ordinatus sit.

§ 2. Solus clericus, qui existimet se ex sacra ordinatione obligationes ordini adnexas non contraxisse, potest declarationem nullitatis onerum petere.

Can. 1995. - Ea omnia, quae tum in Sectione Prima huius Partis, tum in peculiari titulo de processu in causis matrimonialibus sunt dicta, servari etiam debent, congrua congruis referendo, in causis contra sacram ordinationem.

Can. 1996. - Defensor vinculi sacrae ordinationis iisdem gaudet iuribus iisdemque tenetur officiis quibus defensor vinculi matrimonialis.

Can. 1997. - Quamvis actio instituta fuerit non super ipsamet sacrae ordinationis nullitate, sed super obligationibus tantum ex ipsa sacra ordinatione exsurgentibus nihilominus clericus est ad cautelam ab exercitio ordinum prohibendus.

Can. 1998. - § 1. Ut clericus liber sit ab obligationibus quae a vinculo ordinationis manant, requiruntur duae sententiae conformes.

§ 2. Quod ad appellationem attinet, in his causis serventur praescripta can. 1986-1989 de causis matrimonialibus.

第 二 款
天主之僕人列入眞福品及晉列聖品之訴訟

PARS SECUNDA
De CAUSIS BEATIFICATIONIS SERVORUM DEI ET CANONIZATIONIS BEATORUM

1999 條 - 1 項 - 凡天主之僕人列入眞福品及晉列聖品之訴訟,均惟宗座始得裁判之.

2 項 - 依第二百五十三條第三項之規定,關於前項訴訟,惟聖禮聖部始有審理權.

Can. 1999. - § 1. Causae beatificationis Servorum Dei et canonizationis Beatorum unius Sanctae Sedis iudicio reservantur.

§ 2. Ad normam can. 253, § 3 una Sacrorum Rituum Congregatio in his causis competens est.

3項 - 區域正權力人關於列品訴訟,爲本權力僅有依下列條文所明示授與之權力.

§ 3. Ordinarii locorum, iure proprio, possunt ea tantum quae in canonibus qui sequuntur eisdem expresse demandantur.

2000 條 - 1項 - 前條訴訟有二進行之途徑,卽通常途徑亦卽謂之無敬禮途徑,及非常或例外之途徑,亦卽謂之敬禮途徑.

Can. 2000. - § 1. Causae huiusmodi duplici possunt procedere via, scilicet vel ordinaria non cultus vel extraordinaria casus excepti seu cultus.

2項 - 於未行關於德行之言詞辯論前,設法證明關於天主之特定僕人未曾享受任何公然敬禮之事實;如曾因濫用而享受之者,證明其已經取消之事實,卽爲進行通常途徑;設法證明天主之特定僕人曾經享受公教會公然敬禮之事實,卽爲進行非常途徑.

§ 2. Per ordinariam viam proceditur, quando, antequam ad discussionem super virtutibus deveniatur, probari intenditur nullum publicum cultum Servo Dei fuisse praestitum vel, si quando per abusum praestitus fuerit, sublatum fuisse; per extraordinariam vero cum probari intenditur aliquem Dei Servum in possessione publici et ecclesiastici cultus versari.

2001 條 - 1項 - 依通常或非常途徑進行之數致命人之訴訟,不得合併之,卽應分別審理之;但數人因同一患難而在同一處所致命者,不在此限.

Can. 2001. - § 1. Causae martyrum sive procedant per viam ordinariam sive per extraordinariam non sunt cumulandae, sed unaquaeque singillatim tractanda est, nisi agatur de martyribus qui in eadem persecutione eodemque loco passi sunt.

2項 - 對於自前項訴訟之開始至其終結中,所有被囑託之各訴訟及辯論,均應適用前項之規定.

§ 2. Id extendi quoque debet ad distinctos processus et discussiones quae in iis causis fieri praescribuntur inde a causae introductione usque ad finem.

2002 條 - 在下列條文內稱正權力人者,不包括總代理人在內;但總代理人受得特別委任者,不在此限.

Can. 2002. - In canonibus qui sequuntur, nomine Ordinarii non intelligitur Vicarius Generalis, nisi habuerit mandatum speciale.

第二十二題
參與本款訴訟之特定人

第一章
原告及申請人

2003 條 - 1項 - 凡信友及信友之適法團體,均得請求管轄法院開始訴訟.

Can. 2003. - § 1. Quivis fidelis vel legitimus Christifidelium coetus ius habent petendi ut causa apud tribunal competens instruatur.

2項 - 請求人於其請求經公教會之法定主管官署准許後,得適法催促進行及終結訴訟.

§ 2. Si petitio a legitima et competente Ecclesiae auctoritate admissa fuerit, eo ipso petenti ius est causam legitime promovendi et ad exitum perducendi.

3項 - 區域正權力人得依職權,或因請求開始進行列眞福品之訴訟.

§ 3. Loci Ordinarius potest sive ex officio sive ad instantiam causam beatificationis instruere.

TITULUS XXII.
De nonnullis personis quae in his processibus partem habent.

CAPUT I.
De Actore et Postulatore.

2004 條 - 1 項 - 原告得自己或用適法委任之代理人實行訴訟行爲;如爲婦女,應用男代理人實行之.

2 項 - 在管轄法院內實行訴訟行爲者,稱申請人.

3 項 - 以自己名義或他人名義實行訴訟行爲之申請人,應爲於羅馬城市內有固定住所之世俗或修會司祭.

2005 條 - 准許於每一案件用一申請人;惟申請人始得以法定委任書委任他人;該被委任人稱爲代申請人

2006 條 - 1 項 - 申請人及代申請人依他人之委任實行訴訟行爲者,應於准許其行使職務前,向法院提出委任書.

2 項 - 申請人之委任書應依第一千六百五十九條之規定制作,並非經聖部之准許而登入其案卷,不得視爲適法者;代申請人之委任書必須經代申請人行使職務之法院之認諾及准許.

2007 條 - 申請人之職務如下:

1 目 - 向有管轄權之審判官爲訴訟行爲;

2 目 - 支付必要之費用;但應依宗座之訓令管理信友爲訴訟費用所收積之款項;

3 目 - 將證人之姓名及證據提出於法院;

4 目 - 編輯於訴訟進行時,應訊問證人之事項提出於保信官.

2008 條 - 申請人受他人委任而爲訴訟行爲者,其委任因凡法律所規定消滅其他委任之理由而消滅之.

第二章
樞機覆白官及保信官及副保信官

2009 條 - 1 項 - 凡聖禮聖部內所有之任何案件,均應有教宗於該聖部所配

Can. 2004. - § 1. Actor potest agere vel per se vel per procuratorem ad hoc legitime constitutum; mulieres nonnisi per procuratorem.

§ 2. Qui apud tribunal competens causam pertractat dicitur *postulator.*

§ 3. Postulator, sive proprio sive alieno nomine agat, debet esse sacerdos vel saecularis vel religiosus, in Urbe fixam habens sedem.

Can. 2005. - Singuli pro singulis causis postulatores admittuntur: nec alii quam causae postulatori competit ius substituendi sibi per legitimum mandatum alios qui vice-postulatores dicuntur.

Can. 2006. - § 1. Tum postulator tum vice-postulatores, si ex alius mandato causam agant, antequam ad munus suum exercendum admittantur, debent mandatum tribunali exhibere.

§ 2. Mandatum postulatoris exactum sit ad normam can. 1659 neque censeatur legitimum nisi cum fuerit a Sacra Congregatione admissum et in eiusdem actis inscriptum; mandatum vero vice-postulatorum debet recognosci et admitti a tribunali in quo munus suum exercent.

Can. 2007. - Ad postulatoris officium pertinet:

1° Agere causam apud iudices competentes;

2° Necessarios sumptus facere; sed pecunia a fidelibus ad causae expensas collecta administrari debet ad normam instructionum Sedis Apostolicae;

3° Nomina testium et documenta tribunali exhibere;

4° Conficere et exhibere promotori fidei articulos, super quibus testes in processibus debeant interrogari.

Can. 2008. - Mandatum postulatoris, si postulator nomine alius agat, finem habet iisdem de causis quibus ad normam iuris mandatum aliorum procuratorum exstinguitur.

CAPUT II.
De Cardinali Relatore, Promotoribus fidei et Subpromotoribus.

Can. 2009. - § 1. In causis, quae agitantur apud Sacram Congregationem, relatorem seu po-

置之樞機大臣中指定之一人執行覆白官,即報告之職務.

2項 - 前項樞機大臣之職務,爲特別盡心於被委託之訴訟及在總會,即通常會內,報告與訴訟有利害關係之一切事項.

nentem agat unus e Patribus Cardinalibus eidem Congregationi adscriptis, a Romano Pontifice designatus.

§ 2. Eius officium est causae sibi demandatae peculiare studium impendere et in plenaria seu ordinaria congregatione ea omnia referre, quae sive in favorem causae sive contra eam facere videntur.

2010 條 - 1項 - 保信官爲達保護法令之目的,均應參與任何訴訟及依第一千五百八十七條之規定應通知之.

2項 - 聖部之保信官稱爲總保信官;輔助總保信官之聖部副主任,稱爲副總保信官.

Can. 2010. - § 1. Ad ius tuendum in quolibet processu partem habere debet *promotor fidei*, qui semper citari debet ad normam can. 1587.

§ 2. Fidei promotor apud Sacram Congregationem dicitur *Promotor generalis fidei*, et Assessor Sacrae Congregationis qui eidem assistit, dicitur *Sub-promotor generalis fidei.*

2011 條 - 1項 - 聖部外得因一切或特定訴訟任用保信官,

2項 - 總保信官及副總保信官由教宗任用之;正權力人之法院之保信官,參與屬宗座管轄之訴訟者,由總保信官任用之,稱爲副保信官;參與其他訴訟者,由正權力人應於宣布第二千零四十三條所規定之命令前,任用之.

Can. 2011. - § 1. Promotor fidei, extra Sacram Congregationem, constitui potest vel ad omnes causas vel ad aliquam causam particularem.

§ 2. Promotor fidei generalis et Sub-promotor generalis a Romano Pontifice eliguntur; promotor fidei apud Ordinarium tribunal, si quidem agatur de processu apostolico, nominatur a Promotore gerali et tunc nomen sub-promotoris habet; secus nominetur ab Ordinario ante edictum de quo in can. 2043.

2012 條 - 1項 - 保信官應編輯正直及事實上應訊問之事項;不得以引誘特定回答爲目的,並應編輯爲審查特定主張之眞實,連由請人之主張在內,及將其交付於審判官;該審判官有守祕密之義務.

2項 - 保信官並應請求依職權傳喚證人及提出適宜之抗辯;但審判官對於保信官未請求傳喚或反對之證人,仍得於通知保信官後,依職權傳喚之.

Can. 2012. - § 1. Promotoris fidei est concinnare interrogatoria sobria, mere historica, quae non eo spectent ut certam quandam responsionem ab interrogato eliciant, quaeque apta sint ad veritatem eruendam etiam super articulis a postulatore propositis, eaque iudicibus exhibere sub secreti obligatione.

§ 2. Est praeterea eiusdem promotoris instare ut testes ex officio citentur et opportunas promovere exceptiones; sed iudex potest testes, etiam promotore fidei non instante aut renuente, ipso tamen monito, ex officio arcessere.

第三章
書記官及祕書長及律師

CAPUT III.
De notario, cancellario et advocatis.

2013 條 - 1項 - 祕書長即書記官應參與屬於宗座或由區域正權力人,依其本權力所審理之訴訟.

2項 - 聖部之書記官應以宗座正缺總書記官中一人充之.

Can. 2013. - § 1. Processibus sive apostolicis sive ab Ordinario loci iure proprio instruendis assistere debet notarius seu actuarius.

§ 2. Notarius apud Sacram Congregationem debet esse e numero Protonotariorum participantium.

2014 條 - 修會員,除必要時外,不能有效行使書記官職務;對於本修會之訴訟,永不得充任之.

Can. 2014. - Religiosi fungi valide nequeunt munere notarii, nisi ex necessitate; in causis autem propriae religionis semper excluduntur.

2015 條 - 區域正權力人在羅馬城市外審理之訴訟,得以本主教府之書記官任書記官職務;在羅馬城市內審理之訴訟,應以聖部正缺書記官任書記官職務;如正缺書記官不能任該職務時,應以羅馬城市內之代牧區域之書記官任之.

Can. 2015. - In processibus ab Ordinario loci instruendis extra Urbem, notarii munere fungi potest ipsemet Curiae notarius; in Urbe notarii munere fungatur Protonotarius Sacrae Congregationis, eoque absente, notarius Vicariatus Urbis.

2016 條 - 爲襄助書記官核對繕本與原本,及核對抄錄與在圖書館,檔案室等所存儲而抄寫之原書,得爲書記官增加輔助者,卽所謂副書記官.

Can. 2016. - Notario dari potest adiutor seu, ut aiunt, *adiunctus* qui ei auxilium praestet in conferendis transumptis cum actis originalibus, et exemplaribus cum documentis quae ex autographis in bibliothecis, tabulariis, etc., servatis transcribantur.

2017 條 - 副書記官及聖部之正缺書記官,均應爲名譽良好而無可指摘之司祭;正缺書記官並應爲公教法學博士.

Can. 2017. - Notarius adiunctus et cancellarius Sacrae Congregationis debent esse sacerdotes, integrae famae et omni exceptione maiores; cancellarius vero sit praeterea laurea in iure canonico donatus.

2018 條 - 聖部審理列眞福品或聖品之訴訟所用律師及代理人,應爲有法學博士品位或至少神學碩士並隨該聖部律師中一人或副總保信官實習期滿者,而律師並應俱有聖輪法院律師之適法名義.

Can. 2018. - Advocati et procuratores in causis beatificationis et canonizationis apud Sacram Congregationem debent esse potiti laurea in iure canonico et saltem licentia in sacra theologia, et fecerint oportet tirocinium penes aliquem ex advocatis Sacrae eiusdem Congregationis vel penes ipsum fidei Sub-promotorem generalem; pro advocatis insuper requiritur legitimus titulus advocati rotalis.

第二十三題
本款訴訟所應用之證據

第一章
證據之通則

2019 條 - 本款訴訟上之證據應爲確實者,除從人證及書證發現出之證據外,不得使用其他證據.

Can. 2019. - In his causis probationes debent esse omnino plenae, nec aliae sunt admittendae, nisi quae ex testibus et ex documentis eruantur.

2020 條 - 1 項 - 證明以前絕未曾有對於天主之特定僕人實行敬禮之事實者,應至少有證人四人.

Can. 2020. - § 1. Ad probandum nunquam Servo Dei cultum fuisse praestitum, quatuor saltem testes sunt necessarii.

TITULUS XXIII.
De probationibus in his processibus adhibendis.

CAPUT I.
De probationibus generatim.

2項 - 證明德行,致命,或聖蹟之輿論者,應至少有證人八人;該八證人得分別證明不同一,而互相輔助之事實;審判官除傳喚該八證人外,應依職權至少傳喚其他證人二人.

§ 2. Ad probandam famam virtutum, martyrii ac miraculorum, octo saltem testes requiruntur, qui singulares esse possunt singularitate, ut aiunt, adminiculativa; praeterea duo saltem testes ex officio vocandi sunt.

3項 - 證明德行或致命之事實者,應有證明同一事實之目證人數人;歷史之紀念物僅有輔助證據力.

§ 3. Ad probandas virtutes vel martyrium, requiruntur testes de visu et contestes: historica monumenta adminiculum tantum praestare possunt.

4項 - 進行屬於宗座訴訟時僅有聞目證人者,而進行調查訴訟時有目證人者,得將一切證人之證言相結合而爲一證據.

§ 4. Si habeantur in processu apostolico testes ex auditu a videntibus et in informativo testes de visu, possunt ii omnes coniungi in linea probationis.

5項 - 進行調查訴訟時有目證人,而於進行屬於宗座訴訟時僅有轉聞目證人者,審判官依其明智意見判斷轉聞目證人證言證據力之大小,以認定其輔助證據力.非因該二種證人證言之結合,使有斷定重大事件之經驗人認爲有眞實證據力時,不得據以進行訴訟,即辯論聖蹟事實.

§ 5. Si vero adsint in informativo testes de visu et in apostolico testes tantummodo ex auditu auditus, hi habent vim adminiculi, magis vel minus gravis pro prudenti iudicum aestimatione; et tunc tantum ad ulteriora, idest ad miraculorum disceptationem, procedi potest, cum ex horum omnium testium coniunctione talis habeatur probatio quae viro prudenti de re gravi iudicaturo fidem factura sit et auctoritatem.

6項 - 關於因證明絕無敬禮事實而進行之無目證人及聞目證人充人證之古時案件,及以例外途逕進行之案件,均得用聞目證人及因輾轉傳播而生之公然輿論,當時之證書,被認諸爲眞實之紀念物,證明德行或致命之事實.

§ 6. In causis tamen antiquis per viam non cultus procedentibus, in quibus deficiunt oculati testes vel ex auditu a videntibus, et in causis procedentibus per viam casus excepti, virtutes et martyrium probari poterunt per testes ex auditu atque ex publica fama, quae annulatam, uti aiunt, traditionem ex auditu constituat, et per documenta coaeva vel monumenta uti authentica recognita.

7項 - 聖蹟應用證明同一事實之目證人數人證明之.

§ 7. Denique miracula semper probanda sunt per testes de visu et contestes.

2021條 - 不知實行年代之敬禮之事實,依吳爾巴諾教宗於公歷一千六百三十四年所公布之勅令,以於一百年以前所已有之眞實紀念物,或於該一百年以內所公布而發表之至少在一百年以前經過之事實,並由當時至現在人民未曾中斷之傳說證明之.

Can. 2021. - Cultus immemorabilis probatur per authentica monumenta, quae constitutioni Urbanianae, an. 1634 promulgatae, centum annorum spatio antecedant vel illo saeculo perdurante sint edita, dummodo facta referant quae saltem centum ante annos contigerint una cum populi traditione nunquam interrupta.

2022條 - 經宗座准許之最長久敬禮之事實,以當時之公證書證明之.

Can. 2022. - Longissimi temporis cultus a Sede Apostolica permissus per documenta coaeva probatur.

第二章
證人及鑑定人

CAPUT II.
De testibus et peritis.

2023 條 - 對於列眞福品之案件除第二千零二十七條第二項第一目所指定之人外,凡信友雖未被傳喚,仍應向公教會報告按其意見認爲反對天主之僕人之德行,聖蹟,或致命之事實.

Can. 2023. - In processibus beatificationis omnes Christifideles, salve praescripto can. 2027, § 2, n. 1, tenentur, licet non vocati, ea in Ecclesiae notitiam perferre, quae contra virtutem aut miracula aut martyrium Servi Dei facere ipsis videantur.

2024 條 - 保信官對於申請人所未聲明與天主之僕人有友誼或往來之人,尤應聲明其爲證人.

Can. 2024. - Tanquam testes vocandi in primis sunt a promotore fidei, etsi a postulatore non inducti, ii omnes qui cum Servo Dei familiaritatem vel consuetudinem habuerunt.

2025 條 - 1 項 - 凡第二千零二十三條及第二千零二十四條所規定之人,除知悉自己已經被聲明爲證人者外,應用書信簡明向本正權力人報告本人曾否與天主之僕人有往來,是否知悉應報告之特定事實;如知悉時應用簡言陳述其事實如何;正權力人應注意將此書信轉交於保信官.

Can. 2025. - § 1. Omnes de quibus in can. 2023, 2024, nisi iam tanquam testes se inductos sciverint, dare litteras debent ad proprium Ordinarium, quibus utrum consuetudinem cum Servo Dei habuerint, an aliquod factum peculiare aperiendum cognoscant et quodnam illud sit, breviter exponant; Ordinarius vero has litteras promotori fidei transmittendas curet.

2 項 - 修會男子或修會婦女應將封妥蓋印之前項書信,逕行直接寄交於正權力人或保信官或聽告解之司祭;該司祭應注意迅速轉交於正權力人或保信官.

§ 2. Religiosi vel religiosae litteras eiusmodi, sigillo clausas, immediate et directe ad Ordinarium aut fidei promotorem transmittant, vel confessario tradant qui illas quamprimum ad Ordinarium vel promotorem fidei deferendas curet.

3 項 - 不識字者應將所知之事實報告於堂域司祭;該司祭應轉達其事實於正權力人或保信官.

§ 3. Illitterati rem parocho exponant, qui ad Ordinarium vel promotorem fidei eam referat.

2026 條 - 修會上司有重大義務,即應注意凡所屬人之應爲證人陳述者,必須前往陳述;但不得直接或間接誘迫其陳述特定意見.

Can. 2026. - Superiores religiosi gravi obligatione tenentur curandi ut omnes subditi, qui debent, accedant ad deponendum, quos tamen nec directe nec indirecte impellant ad testandum in unum potius quam in alium sensum.

2027 條 - 1 項 - 血親,姻親,同居人,異教人,及不信天主者,亦均得爲證人.

Can. 2027. - § 1. Admittuntur ut testes consanguinei, affines, familiares, haeretici quoque et infideles.

2 項 - 下列各目之人,均不得爲證人:

§ 2. Admitti nequeunt:

1 目 - 依第一千七百五十七條第三項第二目規定之告解司祭;

1º Confessarius ad normam can. 1757, § 3, n. 2;

2目 - 現爲本案之申請人,律師,或代理人者;惟與本案完全脫離關係者,得爲之;但其證言僅有輔助證據力;

3目 - 曾任本案之審判官.

2° Postulator, advocatus aut procurator in causa; durante munere; si vero munus penitus dimiserint, admittuntur, sed adminiculum tantum suppeditare possunt;

3° Qui munere iudicis aliquando in causa functi sunt.

2028 條 - 1項 - 證明聖蹟應聲明曾經診視病人之任何醫生爲證人.

2項 - 前項醫生拒絕到場者,審判官應注意勸告其對於診視之病狀及經過,至少以書面所爲及因宣誓而堅固之述明,或使第三人接受其口頭陳述後,再檢查該意見.

Can. 2028. - § 1. Medici a curatione, quicumque ii sint, cum de miraculis agitur, tanquam testes sunt inducendi.

§ 2. Quod si renuerint se tribunali sistere, curet iudex ut saltem scriptam et iuratam relationem de morbo eiusque processu conficiant actis inserendam, vel eorum sententia per interpositam personam excipiatur, deinde examini subiiciendam.

2029 條 - 證人應對於自己所陳述之事實說明知悉之原因;否則不得採取其證言.

Can. 2029. - Testes in sua testificatione propriae scientiae causam reddere debent circa ea quae asserunt; secus eorum testimonium nihili faciendum est.

2030 條 - 天主之僕人爲修會員者,證人應至少半數爲該修會以外之人,始得證明其聖德或致命之輿論.

Can. 2030. - Ad probandam famam sanctitatis vel martyrii Servi Dei qui pertinuerit ad aliquam religionem, dimidia saltem pars testium debent esse extranei.

2031 條 - 以鑑定人之輔助爲必要時,應遵守下列各目之規定辦理:

Can. 2031. - Cum peritorum opera est necessaria:

1目 - 應至少有鑑定人二人,除本條第四目之情形外,不得使該二人互知担任該職務情事;

1° Periti sint saltem duo, quorum alter alteri sit ignotus, salvo praescripto n. 4;

2目 - 鑑定人應以組織合議庭之法官過半數之決議,於諮詢保信官後,任用之;在聖部執行職務之鑑定人由樞機覆白官,於諮詢總保信官後任用之;但絕不得任用曾於本案充證人之人;

2° Deputentur a tribunali per maiorem suffragiorum partem, audito fidei promotore, vel, si penes Sacram Congregationem operam suam praestare debeant, a Cardinali Ponente, audito fidei generali Promotore; semper autem excludi debent qui in causa testis munere functi sunt.

3目 - 不得將鑑定人之性名告知申請人;而鑑定人對於自己之被選任應守祕密;

3° Postulator certior ne fiat quinam periti fuerint designati; et ipsimet periti de sua designatione secretum servent;

4目 - 數鑑定人應各別實行鑑定;但審判官因正當理由並得保信官同意者,得准許數鑑定人共同實行鑑定;

4° Periti seorsim singuli ad peritiam deveniant, nisi ex iusta causa iudex, assentiente promotore fidei, permittat ut ii simul peritiam instituant;

5目 - 各鑑定人應交付自己所爲鑑定之鑑定書;交付後,雖系共同鑑定者,對於各鑑定人仍應隔別訊問之.

5° Singuli relationem peritiae a se confectae scripto tradant; sed deinde seorsim interrogentur, etsi peritiam simul confecerint.

第三章
應附於卷宗內之證書

CAPUT III.
De documentis processui inserendis.

2032 條 - 1 項 - 申請人應將自己之主張所依據之文書完全交付於法院.

2 項 - 法院認前項規定以外之文書與調查眞實之目的有利益者,亦得命申請人提出之.

Can. 2032. - § 1. Documenta, quibus postulator innititur, integra exhibenda sunt tribunali.

§ 2. Sed alia quoque documenta poterit a postulatore tribunal exigere, quae ad veritatem detegendam conferre eidem tribunali videantur.

2033 條 - 1 項 - 因申請人之聲明而曾經當庭被訊問關於天主之僕人之德行或致命情形之人,或因申請人之聲明而將來被訊問之其他人,於法庭外所制作之證書,雖於當庭提出之,仍不得認爲審理天主之僕人之聖德或致命有證據力之文書.

Can. 2033. - § 1. Testimonia extraiudicialia scripto consignata sive ab iis quos postulator in processu interrogari curaverit circa virtutes et martyrium Servi Dei, sive ab aliis quos postulator interrogandos proposuerit, etsi in processibus afferantur, recenseri tamen nequeunt inter documenta quae in iudicio de Servi Dei sanctitate vel martyrio vim probativam habent.

2 項 - 天主之僕人死後立時所爲或印刷之葬屍塲演說或訃書之言語,均不爲適法之證據.

§ 2. Nec elogia funebria et necrologia illico post mortem Servi Dei exarata vel typis edita legitimam probationem constituunt.

3 項 - 著名人不自動而因朋友之懇求於天主之僕人生存時所爲關於天主之僕人之德行及勞績之證書,尤無證據力.

§ 3. Multoque minus testimonia virorum quamvis illustrium circa virtutes et opera Servi Dei non sponte, sed amicorum precibus, eo adhuc vivente, scripto tradita.

2034 條 - 凡提出文書者,應說明其由來及眞實.

Can. 2034. - Qui documenta exhibent, debent declarare eorum originem et authenticitatem.

2035 條 - 1 項 - 歷史無證書之證據力;但於訴訟進行中提出歷史所依據之證書,不在此限.

Can. 2035. - § 1. Historiae non habent vim documentorum, nisi documentis innixae in processu exhibitis.

2 項 - 前項文書曾經著名人引用並承認者,僅得以其證言輔助該文書原本之資格及證據力.

§ 2. Si qui magnae auctoritatis viri his documentis usi sint eaque probaverint, eorum testimonium afferri debet tantum ad confirmandam documentorum authenticitatem et auctoritatem.

2036 條 - 1 項 - 申請人願引用手寫或印刷之歷史文書以證明天主之僕人之德行,或自古時代所受敬禮或自古時代實行敬禮未曾中斷之事實者,應將該文書附入卷宗一併呈送聖部,由鑑定人研究之.

Can. 2036. - § 1. Documenta historica sive manu scripta, sive typis impressa, quibus postulator Servi Dei virtutes aut cultus eidem praestiti antiquitatem eiusque non interruptam continuationem probare intendit, inserantur in processum et cum ipso transmittantur ad Sacram Congregationem et a viris peritis examinentur.

2 項 - 前項文書保存於圖書館或檔案室內不能提出時,應提出其手抄之繕本或影本;法院書記官應以書面證明該繕本或影本與原本無異.

3 項 - 前項方法亦不能適用時,應將不能之情形呈報聖部;聖部應指定鑑定人命其赴該文書所在地查驗之.

第二十四題
用未敬禮之途徑進行之天主之僕人列眞福品之訴訟

2037 條 - 1 項 - 凡參與區域正權力人依其本權力或宗座所委任之人所辦理之訴訟之人,即審判官,保信官,副保信官,書記官,副書記官,均應於每一訴訟開始時,依聖部以命令所指定之方式宣誓,應誠實盡職務及至傳覽卷宗時止,嚴守祕密並不收受任何贈物.

2 項 - 正權力人,雖未充審判官,仍應宣誓必須守密祕.

3 項 - 除凡本項所規定之人應宣誓守密祕外,證人應於被訊問前宣誓當據實陳述,並應於被訊問後宣誓係據實陳述;鑑定人,通譯,核對人,抄錄人,應於實行鑑定,繙譯,核對,抄錄前宣誓當誠實盡職務並應於實行鑑定,繙譯,核對,抄錄後宣誓自己曾妥善盡職務;差役即送達人應宣誓當忠誠盡職務.

4 項 - 申請人及副申請人應宣誓當於本案訴訟中完全爲誠實之陳述,不用任何詐欺,即所謂誣告誓.

5 項 - 聖部審理案件時,關於宣誓應守本聖部法規之規定.

第一章
區域正權力人依其本權力開始進行之訴訟

2038 條 - 1 項 - 向宗座請求開始之天主之僕人列入眞福品之訴訟,應先適

§ 2. At si quod ex his in bibliotheca vel tabulario asservetur, unde deduci nequeat, eius exemplar scriptum vel photographice redditum exhibeatur cum testificatione scripto reddita a notario tribunalis de eius authenticitate.

§ 3. Si ne id quidem fieri possit, res deferatur ad Sacram Congregationem, quae peritos designet ut ea recognoscant ubi asservantur.

TITULUS XXIV.
De processu beatificationis Servorum Dei per viam non cultus.

Can. 2037. - § 1. Personae quae in processu, sive a locorum Ordinariis iure proprio sive a delegatis Sedis Apostolicae instruendo, partem habent, scilicet iudices, promotor fidei ac sub-promotores, notarius et adiunctus debent, initio uniuscuiusque processus, secundum formulam a Sacra Congregatione praescriptam, iusiurandum praestare de munere fideliter adimplendo, de secreto servando usque ad processus publicationem et de donis cuiusvis generis non accipiendis.

§ 2. Ordinarius, etsi partes iudicis non agat, tenetur tamen praestare iusiurandum de secreto servando.

§ 3. Praeterquam quod de secreto servando, iurare praeterea debent testes, nemine excepto aut dispensato, de veritate dicenda, antequam interrogentur, de veritate dictorum, post factam interrogationem; periti, interpretes, revisores et scriba, de munere bene adimplendo, antequam peritiam, conversionem de uno sermone in alium, revisionem, transcriptionem peragant; de munere bene adimpleto, post peractam peritiam, conversionem, transcriptionem, revisionem. Etiam cursor seu nuntius iusiurandum praestet de officio fideliter obeundo.

§ 4. Postulatores ac vice-postulatores praestare debent iusiurandum *calumniae*, idest iurent se veritatem per totum processum dicturos nullaque fraude usuros.

§ 5. Penes Sacram Congregationem, quod ad iusiurandum attinet, servetur lex eiusdem propria.

CAPUT I.
De processibus a loci Ordinario iure proprio instruendis.

Can. 2038. - § 1. Ad introductionem causae beatificationis Servi Dei, a Sede Apostolica obtinen-

法確認天主之僕人之著作物內之道理爲純粹,其本人有聖德,德行,聖蹟或致命之輿論,而無可認爲訴訟消滅之窒礙並未曾受公敬禮之事實.

2項 - 故正權力人於接受申請人之請求後,認爲宜准許者,應依下列各目之規定進行:

1目 - 搜集天主之僕人之著作物;

2目 - 開始進行關於聖德,德行概略,致命事實並其原因及聖蹟之輿論之調查訴訟;

3目 - 開始進行關於有無敬禮事實之訴訟.

dam, debet prius iure constare de puritate doctrinae in eius scriptis, de eiusdem fama sanctitatis, virtutum et miraculorum vel martyrii, de absentia cuiuslibet obstaculi quod peremptorium videatur; mox vero de culto publico eidem non praestito.

§ 2. Quare ad preces postulatoris Ordinarius, si petitionem admittendam esse existimaverit, debet:

1° Scripta Servi Dei perquirere;

2° Processum informativum instruere super fama sanctitatis, virtutum in genere vel martyrii, causae martyrii et miraculorum;

3° Processum instruere super non cultu.

2039 條 - 1項 - 前項訴訟天主之僕人死亡地或聖蹟發生地之區域正權力人有管轄權;但區域正權力人與天主之僕人爲同族人者,不得自己開始進行訴訟.

2項 - 三十年以前進行之關於聖德或致命之輿論之古訴訟,於宗座准許適法開始訴訟前曾經中斷者,原正權力人或其後任對於聖德或致命之輿論續繼得開始進行調查訴訟.

Can. 2039. - § 1. Ad haec competens est Ordinarius loci in quo Servus Dei supremum diem obiit, aut miracula contigerunt; qui tamen non debet ipse per se iudicium instruere, si sit de gente Servi Dei.

§ 2. Cum antiquus exstat processus super fama sanctitatis vel martyrii ante annos triginta confectus, sed causa, antequam a Sede Apostolica obtineret legitimam introductionem, qualibet de causa fuerit intermissa, ad eosdem Ordinarios eorumve successores pertinet processum informativum conficere super continuatione famae sanctitatis vel martyrii.

2040 條 - 1項 - 法院應以正權力人自己或受委託之司祭爲院長,而於後之情形時,並由原正權力人於座堂區會議審判官中所另選任之其他審判官二人組織之.

2項 . 正權力人應以裁定書指定法院院長,即將該職務保留於自己或選定委託人及其他審判官二人,並於同一裁定書內指定保信官及書記官.

Can. 2040. - § 1. Tribunal constare debet praeside, qui est ipsemet Ordinarius per se vel per sacerdotem ad hoc delegatum, et in hoc altero casu duobus aliis iudicibus synodalibus ab eodem ordinario eligendis inter iudices synodales.

§ 2. Ordinarius per decretum designet tribunalis praesidem, sive hoc munus sibi reservet, sive delegatum cum duobus aliis iudicibus nominet; eodemque decreto nominet fidei promotorem et notarium.

2041 條 - 1項 - 法院接收誓或訊問證人應於白晝在聖處所開庭時爲之;但以可能時爲限.

2項 - 每次閉庭後,應將卷宗封妥並蓋審判官之印章,於下次開庭時,非經

Can. 2041. - § 1. Sessiones tribunalis pro excipiendo iureiurando et examine testium habeantur diurno, quoad fieri potest, tempore et in loco sacro.

§ 2. Post unamquamque sessionem acta causae claudi et iudicis sigillo obsignari debent, non ape-

審判官察認印章完整並無破壞形跡後,不得啓封;如審判官察認印章不完整或有破壞形跡時,應呈報聖部.

rienda, nisi in sequenti sessione, postquam iudex sigillum integrum et intactum recognoverit; si sigillum integrum et intactum non inveniatur, iudex rem deferat ad Sacram Congregationem.

第一頁

天主之僕人之著作物之搜集

ART. I.

De perquisitione scriptorum Servi Dei.

2042 條 - 稱著作物爲天主之僕人未曾出版及已經出版之文書,並所講之道理,所寫之信函,日記簿,自傳及自己或用他人之手所記載之其他文件.

Can. 2042. - Nomine scriptorum veniunt non modo opera inedita Servi Dei, sed etiam quae iam typis fuerint impressa; item conciones, epistolae, diaria, autobiographiae, quidquid denique vel ipse per se, vel aliena manu exaraverit.

2043 條 - 1 項 - 正權力人能於各堂域內出通告時,應用通告或用較適當之其他方法,命令凡保存天主之僕人之著作物者,將著作物送交法院,並應記載第二千零二十三條至第二千零二十五條各條文,敦勸遵守之.

Can. 2043. - § 1. Ordinarius per publicum edictum in singulis paroeciis, si fieri potest, vulgandum vel alio opportuniore modo, scripta Servi Dei ab omnibus penes quos exstent, ad tribunal deferri iubeat, et praescripta can. 2023-2025 in memoriam revocet atque urgeat.

2 項 - 天主之僕人爲修會所屬之人者,於開始訴訟時必須將前項命令傳達於該修會之各房舍內;修會之上司應於傳達該命令之同時特別記載第二千零二十五條第二項之規定,及注意使其所屬一切人之有著作物者,務須送交之.

§ 2. Si vero agatur de causa Servi Dei ad religionem aliquam pertinentis, vulgari praeterea debet edictum in singulis eiusdem religionis domibus; et Superiores gravi obligatione tenentur curandi ut haec publicatio fiat, habita expressa mentione praescripti can. 2025, § 2, itemque ut omnes subditi qui habeant, scripta remittant.

3 項 - 於其他地方有尋得收存著作物者之希望時,保信官担負催促傳達命令於該地方之義務.

§ 3. Munus est promotoris fidei instare ut edictum publicetur etiam in aliis locis ubi spes sit fore ut aliquis inveniatur qui scriptum aliquod penes se habeat.

2044 條 - 1 項 - 正權力人應因保信官之請求並且依職權注意搜集天主之僕人之著作物.

Can. 2044. - § 1. Ordinarius non solum ad instantiam postulatoris, sed etiam ex officio scripta Servi Dei diligenter perquirat.

2 項 - 著作物在其他座堂區內者,審判官應囑託該座堂區之正權力人依法令之規定搜集之,並連同卷宗送交本審判官.

§ 2. Quando scripta in aliena dioecesi reperiuntur, iudex roget Ordinarium illius dioecesis, ut ea ipse perquirat ad normam iuris et ad se una cum actis transmittat.

2045 條 - 1 項 - 著作物之所有人願保存其原本者,書記官應注意繕寫正本,連同卷宗一併呈送聖部.

Can. 2045. § 1. Si qui ex possessoribus autographa retinere cupiant, horum apographum authenticum ipse notarius conficiendum curet, ad Sacram Congregationem una cum processu transmittendum.

2項 - 對於在圖書館或檔案室內保存之著作物,依第二千零三十六條第二項第三項之規定辦理.

§ 2. Quod attinet ad scripta in bibliotheca aut tabulario asservata, standum praescripto can. 2036, §§ 2, 3.

2046條 - 書記官應謹愼記載著作物之數目,形狀,及搜集其之一切行爲;由正權力人或其代理人及保信官於所記載之文書內簽名,並應蓋正權力人之印章.

Can. 2046. - Notarius diligenter describat tam scriptorum numerum et qualitatem, tum acta omnia perquisitionis ipsorum; quae acta debent praeterea ab Ordinario vel ab eius delegato et promotore fidei subscribi ac Ordinarii sigillo muniri.

2047條 - 1項 - 申請人於實行搜集著作物前應宣誓當謹愼搜集;於實行搜集後並應宣誓已謹愼搜集;均應於正權力人面前爲之.

Can. 2047. - § 1. Postulator iusiurandum coram Ordinario emittat de scriptorum perquisitione a se diligenter facienda, et postea de eadem diligenter peracta.

2項 - 天主之僕婦爲特定女修會所屬之婦女時,修會之女總長或獨立修會院之女院長,應宣誓自己當謹愼搜集著作物,及曾將天主之僕婦所有著作物,完全交出,並自己不知屬下人或其他之人,尚存有天主之僕婦之著作物.

§ 2. Si agatur de Serva Dei quae ad aliquam religionem pertinuerit, suprema religionis Moderatrix vel Antistita monasterii iusiurandum pariter praestet se diligentem scriptorum perquisitionem peregisse, omnia quae possidebat Servae Dei scripta tradidisse, neque sibi constare aliquam ex suis subditis aliasve personas eiusdem Servae Dei scripta adhuc retinere.

2048條 - 關於致命人之訴訟,搜集天主之僕人之著作物,亦得於簽名由聖部開始進行訴訟之命令後,依總保信官對於該事件所發之訓令爲之.

Can. 2048. - Si agatur de causa alicuius martyris, perquisitio scriptorum fieri etiam potest post signatam commissionem introductionis causae apud Sacram Congregationem, secundum instructiones a Promotore generali fidei ea de re dandas.

第二頁
調查訴訟

ART. II.
De processu informativo.

2049條 - 調查訴訟由正權力人開始進行之;其自天主之僕人死亡時起算三十年以內未開始者,應先證明未開始之原因確非由於詐欺或惡意疏怠者,始得開始進行.

Can. 2049. - Processus informativus per Ordinarios instruitur; et si inchoatus non fuerit intra triginta annos a morte Servi Dei, ut ad ulteriora procedi possit, probari debet nullam in casu fraudem vel dolum aut culpabilem negligentiam adfuisse.

2050條 - 1項 - 訊問證人以聖德,致命及聖蹟之輿論者,應遵守第二千零一十九條及第二千零二十條之規定.

Can. 2050. - § 1. In testium excussione super fama sanctitatis, martyrii et miraculorum serventur praescripta can. 2019, 2020.

2項 - 無庸確認德行,致命,聖蹟之細目;僅證明輿論之概略及由於自動而非人故意設法造作,係自有名譽而可尊敬之人開始,並繼續日行增大,爲信友之大多數至今尚保存者,爲已足.

§ 2. Non est necesse ut constet in specie de virtutibus, martyrio, miraculis, sed sufficit ut probetur fama in genere, spontanea, non arte aut diligentia humana procurata, orta ab honestis et gravibus personis, continua, in dies aucta et vigens in praesenti apud maiorem partem populi.

3項 - 審判官應先依第一千七百七十四條之規定訊問普通情形,尤應訊問對於天主之僕人之生活狀況,德行,聖蹟或致命,知悉何事項,知悉之原因,及如何知悉有公然輿論否,然後再訊問保信官所編輯之問題及申請人所提出之主張.

§ 3. Praemissis generalibus quaestionibus ad normam can. 1774, testibus quaestio in primis a iudice proponatur quid nempe de vita, virtutibus, miraculis aut martyrio Servi Dei ad eorum notitiam pervenerit et quomodo haec noverint et an sciant de eisdem esse publicam famam, et deinde interrogandi sunt super interrogatoriis a promotore fidei confectis et super articulis a postulatore exhibitis.

2051 條 - 調查訴訟非保信官對其依第二千零二十五條之規定所收之一切書信,加以評論,及知悉第二千零二十三條至第二千零二十五條所指定之人,曾被訊問後,不得終結之.

Can. 2051. - Absolvi nequit processus informativus, nisi prius promotor fidei omnes ad se remissas litteras, de quibus in can. 2025, expenderit eique constiterit examinatos fuisse eos de quibus in can. 2023-2025.

2052 條 - 法院因訊問證人,或收受被提出之證書而認爲一切證據已經收集完備,及凡能收得之天主之僕人之著作物均在案卷者,應於諮詢保信官後,通知申請人,如有其他事項時,於被指定之期間內提出之;如經過該期間卽終結訴訟.

Can. 2052. - Tribunal cum iudicaverit probationes omnes sive per testium examen sive per documentorum exhibitionem fuisse collectas et scripta omnia Servi Dei, quae haberi poterant, in actis esse, audito promotore fidei, moneat postulatorem ut, si alia habeat, offerat intra certum temporis spatium, quo elapso, processui finis imponitur.

2053 條 - 審判官命令書記官表示訴訟爲公然,而保信官未抗議者爲限;書記官應將卷宗交由法院所指定之錄事繕寫之.

Can. 2053. - Iubente iudice et non contradicente promotore fidei, notarius publicet processum; qui scribae a tribunali designato transcribendus tradatur.

2054 條 - 卷宗之抄錄本,卽繕本,應爲手寫者;原本亦同

Can. 2054. - Exemplar processus, seu, ut aiunt, *transumptum*, sicut acta archetypa, manu transcribantur.

2055 條 - 作成繕本後,書記官及副書記官應於審判官一人及保信官在場時,依原本核對之;核對完畢後爲證明繕本之眞實,書記官,審判官及保信官,均應簽名並蓋印章.

Can. 2055. - Absoluto transumpto, fiat eius collatio cum archetypo a notario et ab eius adiuncto, praesentibus uno ex iudicibus et promotore fidei; qua collatione expleta, ad authenticitatem transumpti probandam tum notarius tum iudex et promotor fidei subscriptione sua et sigillo transumptum communiant.

2056 條 - 1項 - 核對完畢後,應將原本封妥並蓋章謹愼保存於主教府檔案室內;非受得宗座之准許,不得開拆之.

Can. 2056. - § 1. Absoluta collatione, archetypum clauditur et sigillis munitur in archivo Curiae diligenter asservandum et nunquam aperiendum sine venia Sedis Apostolicae.

2項 - 應將繕本封妥並蓋正權力人之印章,並由書記官對於此事實制作公證書二份,以一份寄送於羅馬,一份保存於主教府之檔案室內.

§ 2. Transumptum vero clauditur et obsignatur sigillo Ordinarii atque hac de re notarius instrumentum in duplici exemplari conficit, alterum Romam transmittendum, alterum in archivo Curiae asservandum.

第三頁
未敬禮訴訟

2057 條 - 法院除傳喚申請人所聲明之證人外,並應依職權傳喚其他證人二人,向該一切證人訊問有無公敬禮天主之僕人之事實.

2058 條 - 法院應赴天主之僕人之墳墓,居住,或死亡之房屋,及因正當理由認爲有行敬禮形跡之其他處所,謹愼視察.

2059 條 - 於訴訟進行時有現行敬禮天主之僕人之不輕微形跡者,保信官有請求再察問該事實之重大義務.

2060 條 - 法院應諭知有無敬禮天主之僕人之事實之判決.

第四頁
呈送搜集天主之僕人之著作物訴訟,調查訴訟及無敬禮訴訟之卷宗於聖部

2061 條 - 正權力人於搜集著作物後,應立時將搜集著作物,及搜集時所使用之謹愼方法,依訴訟程序制作報告,一併呈送於羅馬;此訴訟稱謹愼之輕微訴訟.

2062 條 - 搜集天主之僕人之著作物後,訴訟進行中如尋獲其他著作物時,應立時呈送於聖部;經過檢查後,始得進行訴訟,

2063 條 - 1 項 - 正權力人應將調查訴訟之繕本交付於申請人,命其寄送於聖部.

2 項 - 正權力人應於前項繕本附加寄送審判官向聖部,及保信官向總保信官信函,各一件以便聖部明晰各證人之信用,及適法進行一切訴訟行爲之事實.

ART. III.
De processu super non cultu.

Can. 2057. - Tribunal praeter testes inductos a postulatore, duos alios ex officio inducat omnesque interroget num Servo Dei cultus publicus fuerit unquam praestitus.

Can. 2058. - Tribunal adeat praeterea et diligenter inspiciat sepulcrum Servi Dei, cubiculum in quo habitavit vel obiit, et si qua sint alia loca ubi cultus signa adesse merito quis suspicari possit.

Can. 2059. - Si in processus decursu non levia habeantur indicia cultus interea Servo Dei praestiti, munus esto promotoris fidei instare ut ulterior inquisitio hac de re peragatur.

Can. 2060. - Tribunal debet sententia definire utrum cultus Servo Dei fuerit praestitus, necne.

ART. IV.
De transmissione processus scriptorum Servi Dei, processus informativi et de non cultu ad Sacram Congregationem.

Can. 2061. - Ordinarius statim ac expleverit perquisitionem scriptorum, ea Romam una cum *processiculo* mittat *diligentiarum*, idest cum iuridica relatione diligentiarum quibus in perquirendis scriptis usus est.

Can. 2062. - Si post perquisitionem scriptorum Servi Dei alia in decursu causae reperiantur, ea statim ad Sacram Congregationem transmittenda sunt, nec ad ulteriora procedi potest, nisi prius revisa fuerint.

Can. 2063. - § 1. Transumptum processus informativi Ordinarius postulatori tradat ad Sacram Congregationem transmittendum.

§ 2. Una cum transumpto mittat quoque litteras tum iudicum ad Sacram Congregationem tum promotoris fidei ad Promotorem fidei generalem, ut Sacra Congregatio certior fiat tum de fide testibus praestanda tum de omnibus actis legitime absolutis.

3項 - 正權力人應寄送印章式樣之說明書,或印鑑於聖部.

2064條 - 正權力人於無敬禮訴訟終結後,應命申請人將卷宗繕本寄送聖部.

§ 3. Transmittat quoque Ordinarius descriptionem formae sigilli, quo transumptum obsignavit, vel eiusdem sigilli exemplar.

Can. 2064. - Item Ordinarius expletum processum de non cultu ad Sacram Congregationem per postulatorem transmittat.

第二章
聖部開始訴訟

CAPUT II.
De causae introductione apud Sacram Congregationem.

第一頁
審查著作物

ART. I.
De revisione scriptorum.

2065條 - 羅馬於接收天主之僕人之著作物後,應立時審查之;而聖部應於已經呈送之著作物外,爲相當之搜尋有無被私人收存,或在公檔案室內保存之其他著作物.

Can. 2065. - Statim ac scripta Servi Dei Romam transmissa fuerint, sunt illa quidem examini subiicienda; sed Sacra Congregatio debet opportune investigare utrum, praeter exhibita, alia quoque Servi Dei scripta sive a privatis custodita sive in publicis archivis consignata exstent.

2066條 - 1項 - 樞機覆白官對於每一案件應於諮詢總保信官後,選任著作物審查員數人;對於被選任者之姓名,應嚴守密祕.

2項 - 前項審查員應選任有至少神學學位或修會員之有同等名義者充任之.

Can. 2066. - § 1. Revisores scriptorum in singulis causis deligantur a Cardinali Ponente, audito Promotore generali fidei; eorumque nomina secreto serventur.

§ 2. Ad hoc munus adsciscantur sacerdotes qui laurea saltem in theologia vel, si religiosi fuerint, aequivalenti titulo sint donati.

2067條 - 1項 - 書記官應將天主之僕人之著作物交付於被選任之審查員;每一著作物交審查員二人;審查不得使該二人互知担任該職務情事.

2項 - 天主之僕人之著作物爲數甚多者,得分爲數部分,每一部分交付審查員各別審查之.

Can. 2067. - § 1. Scripta Servi Dei tradantur a secretario revisoribus ad id munus adscitis ita ut singulorum scriptorum examen fiat a duobus revisoribus, quorum alter alteri sit ignotus.

§ 2. Nihil obstat, si scriptorum Servi Dei numerus ingens sit, quominus ea in plures partes dividantur, quarum unaquaque distinctis revisoribus tradatur.

2068條 - 1項 - 審查員應於其意見書內說明,著作物與信德或善良風俗有無違背之處,並約略說明因著作物而發見天主之僕人天生有何稟性及德行之何者,常行何者欠缺.

2項 - 審查員制作前項意見書,應依據證據及理由.

Can. 2068. § 1. Iudicium revisorum debet referre num in scriptis aliquid habeatur quod fidei ac bonis moribus adversetur, et edocere generali quadam ratione quaenam indoles, quinam virtutum habitus vel defectus ex scriptis appareant propria fuisse Servi Dei.

§ 2. Hoc iudicium revisores scripto proferant, argumentis et rationibus suffultum.

2069 條 - 審查員之意見互異者,應依第二千零六十六條之規定另選任審查員;被選任之審查員應依同一程序盡其職務.

Can. 2069. - Si quando iudicia revisorum discrepent, designetur ad normam can. 2066 tertius revisor, qui munus suum eodem modo expleat.

2070 條 - 總保信官,如有天主之僕人之著作物或審查員之意見內取得抗辯資料時,應以辯論之目的向樞機大臣提出之.

Can. 2070. - Promotor generalis fidei obiectiones ex scriptis Servi Dei ac revisorum iudicio desumptas, si quas habeat, Patribus Cardinalibus discutiendas proponat.

2071 條 - 有確實證據證明天主之僕人之著作物內,有與信德不完全符合或當時足爲信友所驚疑之事項者,教宗於諮詢樞機大臣之意見,並斟酌一切情形後,斷定該訴訟應否進行.

Can. 2071. - Si quid in scriptis Servi Dei fidei non omnino consonum contineri certo fuerit demonstratum aut aliquid habeatur quod in praesenti fidelium offensioni esse possit, Romanus Pontifex, audito Patrum Cardinalium voto et perpensis omnibus casus circumstantiis, decidit num ad ulteriora procedi possit.

2072 條 - 教宗所爲應進行之斷定不包含嘉納著作物之意義並不妨礙總保信官及顧問於辯論德行時,自天主之僕人之著作物內,提取抗辯資料之權力義務.

Can. 2072. - Favorabile Romani Pontificis iudicium non secumfert scriptorum approbationem, neque impedit quominus Promotor generalis fidei et consultores possint aut debeant in discussione virtutum obiectiones ex scriptis Servi Dei desumptas proponere.

第二頁
調查訴訟之審議

ART. II.
De discussione processus informativi.

2073 條 - 聖部之正缺總書記宣認明由正權力人所制作而寄送羅馬之調查訴訟卷宗之印章無破壞痕跡後,如無其他阻礙並受得教宗之特別命令者,應在聖部之樞機官長面前開拆;由聖部之樞機官長命書記長抄寫之.

Can. 2073. - Processus informativus ab Ordinario confectus et Romam transmissus, postquam sigillorum integritas recognita fuerit a Protonotario Sacrae Congregationis, si nihil obstet, accedente Romani Pontificis speciali decreto, aperiatur coram Cardinali Praefecto Sacrae Congregationis qui eum cancellario transcribendum committat.

2074 條 - 樞機覆白官於必要時,應注意適宜通譯於羅馬城市內繕譯案卷;繕譯以後應由審查員審查之.

Can. 2074. - Cardinalis Ponens curet ut, si opus sit, per interpretem probatum versio processus in Urbe fiat, quae postea revisoris examini subiiciatur.

2075 條 - 正權力人所寄送之訴訟卷宗繕本,應於聖部之檔案室內保存之;書記長依法律規定所制作之抄本應交付於申請人.

Can. 2075. - Transumptum processus ab Ordinario missum in tabulario Sacrae Congregationis asservetur; eiusque exemplar a cancellario ad iuris praescriptum recognitum postulatori tradatur.

2076 條 - 1 項 - 律師及代理人應制作該抄本,如有數抄本時,其一切抄本之概要及;於概要應合併之報告.

2 項 - 概要應附副總保信官之證書,證明概要意旨與聖部之卷宗抄本意旨無異.

Can. 2076. - § 1. Advocatus et procurator transumpti vel, si plura sint, omnium transumptorum summarium conficiant et informationem quae summario adnectatur.

§ 2. Summario addi debet fides Sub-promotoris generalis fidei testantis summarium ipsum concordare cum actis Sacrae Congregationi exhibitis.

2077 條 - 享有公教會或國家高等地位之人或法人請求教宗開始天主之特定僕人之列眞福品訴訟者所提出之請求書,亦有利益;但以自動及就自己之所知制作者爲限.

Can. 2077. - Litterae postulatoriae, quibus personae insigniores in dignitate sive ecclesiastica sive civili constitutae vel personae morales expostulant a Summo Pontifice ut causae beatificationis alicuius Servi Dei manus apponatur, utiliter exhibentur, dummodo sponte et ex propria scientia datae sint.

2078 條 - 審查著作物後,經決定該訴訟應進行者,總保信官應編輯反對訴訟開始之抗辯;本案律師對其抗辯應實行妨禦.

Can. 2078. - Si, scriptis perpensis, decretum fuerit ad ulteriora procedi posse, Promotor generalis fidei obiectiones suas exaret contra causae introductionem, quibus respondeat advocatus causae.

2079 條 - 1 項 - 總保信官於其所編輯反對訴訟開始之抗辯,應冠以天主之僕人一生行爲之客觀而明順之要覽.

2 項 - 總保信官編輯前項要覽,不但應引用概要內所記載之證書,如有可採取之其他證書時,亦應引用之.

Can. 2079. - § 1. Fidei Promotor generalis obiectionibus ab ipso pro causae introductione concinnandis praemittat sobriam et perspicuam synopsim, quae Servi Dei vitam exhibeat.

§ 2. Ad hanc synopsim conscribendam adhibeat non modo documenta in summario relata, sed etiam alia, si qua sint, opportune consulenda.

2080 條 - 抗辯及妨禦應依聖部之古昔習慣,用類似士林哲學之方法簡明制作之.

Can. 2080. - Obiectiones et responsiones breviter et perspicue, scholastica fere methodo, secundum veteres Sacrae Congregationis consuetudines, exarentur.

2081 條 - 凡口頭諷示,不問向審判官或向有表決權之其他一切人,在本訴訟及將來之其他訴訟中,均應禁止之.

Can. 2081. - Informationes orales non solum ad iudices, sed etiam ad eos omnes qui suffragium ferre debent, tam in isto iudicio quam in ceteris, quae secutura sunt, prohibentur.

2082 條 - 樞機大臣應於開通常會議時諭知對於正權力人就聖德或致命之輿論及無消滅訴訟之阻礙所實行之調查訴訟之效力之判決,即樞機覆白官報告本訴訟之情形並提出問題,關於本案爲達到目的應否簽名開始進行訴訟之委任書.

Can. 2082. - Iudicium circa valorem processus informativi ab Ordinario instructi, circa famam sanctitatis vel martyrii et circa absentiam cuiuslibet obstaculi peremptorii profertur a Patribus Cardinalibus in comitiis ordinariis, Cardinali Ponente referente ac proponente dubium: *an signanda sit commissio introductionis causae in casu et ad effectum de quo agitur.*

2083 條 - 1 項 - 樞機大臣諭知准許進行之判決後,應呈願書於教宗,請求隨意簽名於開始訴訟之委任書.

2 項 - 教宗簽名委任書後,應由聖部之祕書長對於此事實制作命令,公布之.

2084 條 - 1 項 - 公布開始訴訟之命令後,正權力人非得聖部之特別准許,對於該案件不得爲任何行爲.

2 項 - 對於天主之僕人於僅曾經開始訴訟時,禁以「可敬之」名號稱之;申請人應注意於開始訴訟之機會,避免對於天主之僕人有類似公敬禮之行爲.

Can. 2083. - § 1. Si Patrum Cardinalium iudicium fuerit favorabile, proponatur Sanctissimo ut signet, si placeat, *commissionem introductionis causae.*

§ 2. Si Sanctissimus commissionem signaverit, Secretarius Sacrae Congregationis hac de re decretum conficiat et publici iuris faciat.

Can. 2084. - § 1 Edito decreto introductionis causae, Ordinarii nihil ultra circa eam agere possunt sine expressa licentia Sacrae Congregationis.

§ 2. Servum Dei, cuius causa introducta tantum est, *venerabilis* titulo decorari prohibitum est: et caveant postulatores ne occasione introductionis causae quidquam fiat in honorem Servi Dei, quod publicum cultum redoleat.

第三頁
無敬禮訴訟之審議

2085 條 - 簽名開始訴訟之委任書後,樞機大臣應於開特定事件之通常會議時,討論應否維持正權力人所宣示之無敬禮判決之問題;如樞機大臣宣示曾有敬禮事實時,於按其意見審酌一切情形後,得停止訴訟,以便於樞機大臣所指定之期間內,遵守命令取消被禁止之敬禮形跡.

2086 條 - 1 項 - 正權力人於羅馬開始訴訟前,未進行無敬禮訴訟者,應依宗座之委任進行之.

2 項 - 爲進行前項訴訟,總保信官應編輯問題,由聖部連同第二千零八十七條及其下列之條文所規定之委任書,一併寄發於聖部所選任之審判官.

3 項 - 關於致命人之訴訟,正權力人於羅馬開始訴訟前未進行無敬禮訴訟者,應於進行致命之事實及致命之原因訴訟之委任書外,另附搜集無敬禮之證據之委任書及由總保信官所編輯之特別問題.

ART. III.

De discussione processus super non cultu.

Can. 2085. - Signata commissione introductionis causae, a Patribus Cardinalibus in comitiis ordinariis particularibus discutiendum est dubium num confirmanda sit sententia de non cultu ab Ordinario prolata. Si sententia Patrum Cardinalium cultum praestitum fuisse edixerit, eorundem Patrum arbitrio, omnibus circumstantiis attentis, causa suspendatur quousque omnia signa vetiti cultus remota fuerint, et haec obedientia ad certum tempus, ab ipsis Patribus statuendum. fuerit praestita.

Can. 2086. - § 1. Si Ordinarius processum super non cultu nondum confecerit ante causae introductionem, ad eundem processum deveniendum est auctoritate apostolica.

§ 2. Ad hunc finem fidei Promotor generalis interrogatoria exaret quae una cum litteris remissorialibus, de quibus in can. 2087 seqq., a Sacra Congregatione expediuntur ad iudices ab ipsa designatos.

§ 3. Quando agitur de martyribus, in quorum causa Ordinarius omiserit processum super non cultu instruere ante causae introductionem, litteris remissorialibus ad conficiendum processum super martyrio et causa martyrii addatur commissio ad colligendas probationes super non cultu una cum peculiaribus interrogatoriis a fidei Promotore generali propositis.

第三章
屬於宗座之訴訟

第一頁
屬於宗座之訴訟之開始進行

2087 條 - 1 項 - 諭知無敬禮之裁判後,應從教宗求得而由聖部樞機官長寄發對於聖德,聖蹟或致命之輿論並對於德行及聖蹟之細目或致命之事實及原因,開始進行訴訟之委任書.

2 項 - 前項二種訴訟應分別進行之;但樞機官長及總保信官認再調查繼續之輿論爲不必要,且不相宜者,得不進行第一種訴訟.

3 項 - 於簽名委任書後,未諭知無敬禮之裁判前,如特定之目證人有死亡之危險時,爲避免證據之消滅,宜立時頒發委任書,以便開始進行屬於宗座之訴訟,對於德行及聖蹟之細目或致命之事實及原因,實行調查.

2088 條 - 1 項 - 委任書應至少委任五人爲審判官;如能委任享有公教會之尊位之人時,應委任之.

2 項 - 被委任之審判官中如有正權力人時,應以正權力人充庭長;否則由聖部選任庭長;但至少現任庭長應爲未曾任調查訴訟之審判長者.

3 項 - 關於聖蹟之訴訟,亦應選任鑑定人至少一人;鑑定人應於開庭時在塲,於訊問證人時爲得較明白之陳述及事實,並得聲請審判官向證人爲必要之發問.

2089 條 - 頒發委任書時,應另附總保信官之書札委任副保信官二人;其副保信官應以總保信官之名義參與訴訟.

CAPUT III.
De processibus apostolicis.

ART. I.
De processu apostolico instruendo.

Cau. 2087. - § 1. Edito decreto de non cultu, impetrentur a Summo Pontifice et expediantur a Cardinali Praefecto litterae remissoriales, quas vocant, ad instruendum processum apostolicum tum super fama sanctitatis, miraculorum aut martyrii, tum super virtutibus et miraculis in specie vel super martyrio eiusdemque causa.

§ 2. Hi duo processus distincte fiant; sed primus omitti potest, si Cardinali Praefecto et Promotori fidei generali nec necessarium nec opportunum videatur de continuatione famae iterum inquirere.

§ 3. Signata commissione et nondum edito decreto de non cultu, si periculum sit ne quidam oculati testes interim deficiant, concedantur statim litterae remissoriales ad instruendum processum apostolicum super virtutibus et miraculis in specie vel super martyrio eiusdemque causa, ne *pereant probationes.*

Can. 2088. - § 1. Litterae remissoriales dentur ad quinque saltem iudices, in ecclesiastica dignitate, si fieri potest, constitutos.

§ 2. Si inter iudices cooptatus fuerit Ordinarius, ipse praesidem agat; secus praeses ab ipsa Sacra Congregatione designatur; expedit autem ut saltem praeses non sit idem ille qui praefuit in informativo processu.

§ 3. Si agatur de processu super miraculis, nominetur praeterea unus saltem peritus, qui sessionibus tribunalis adsit et iudicem rogare possit ut necessarias interrogationes testibus proponat ad maiorem assequendam verborum rerumque claritatem.

Can. 2089. Litteris remissorialibus addantur peculiares litterae Promotoris generalis fidei, quibus duos sub-promotores designet qui eius nomine processui adsint.

2090 條 - 總保信官應由開始訴訟時所提出之抗辯書,及進行調查訴訟時,依第二千零五十條之規定所收得之證據提取資料;如認爲應於訴訟卷宗外實行調查者,如對於聖蹟連用鑑定人之輔助在內,並以其調查所得之資料,編輯疑問書.

Can. 2090. - Interrogatoria conficiantur a Promotore generali fidei super obiectionibus in causae introductione agitatis et super testimoniis receptis in processu informativo ad normam can. 2050, itemque super extraiudicialibus informationibus, quas ipse exquirendas existimaverit, adhibita quoque opera periti, si de miraculis agatur.

2091 條 - 1 項 - 委任書應交付於訴訟之申請人,命其寄送於被委任之法院長.

2 項 - 應將曾封妥而於訊問時始得開拆之疑問書,一併寄送於副保信官中之一人,將來被聲請之證人應依該疑問書所記載之事項受訊問.

Can. 2091. - § 1. Litterae remissoriales tradantur causae postulatori qui eas ad delegatum praesidem tribunalis transmittendas curet.

§ 2. Una simul mittantur ad aliquem ex sub-promotoribus, clausa et non aperienda nisi in actu examinis, interrogatoria, super quibus qui inducentur testes, sint interrogandi.

2092 條 - 受委任之審判官應於開始執行職務前,向正權力人提出委任書;正權力人應以本權力協助之.

Can. 2092. - Iudices delegati, antequam muneris obeundi initium faciant, Ordinario ostendant litteras delegationis, qui debet eisdem praestare auxilium auctoritatis suae.

2093 條 - 1 項 - 收受委任書後,法院長應注意迅速召集法院人員,不得延緩逾三月始召集之;但有正當阻礙者,不在此限;如有正當理由時,應於同一期間內呈報聖部.

Can. 2093. - § 1. Receptis litteris remissorialibus, praeses tribunalis curet quantocius tribunal convocare et nunquam hanc convocationem differat ultra trimestre, nisi iustum intercedat impedimentum, de quo tamen intra idem tempus Sacram Congregationem monere ne omittat.

2 項 - 法院應於初次開庭時選任書記官,副書記官,送達人,於必要時並應選任鑑定人;主教府之書記官應將選任之事實,制作公證書.

§ 2. Tribunal in ipsa prima sessione eligat notarium, eius adiunctum, peritum, si causa ferat, et cursorem, ac de eiusmodi electione fidem faciat notarius Curiae.

2094 條 - 雖凡接收委任書之人,均得於屬於宗座之訴訟每次開庭時在場;但由法院長與審判官二人或如法院長不到場而對於開庭表示同意時,由其他審判官三人,及副保信官中一人,書記官或副書記官在場者,亦有效力.

Can. 2094. - Quamvis omnes, ad quos remissoriales litterae datae sunt, adesse possint singulis processus apostolici sessionibus, ad validitatem tamen sufficit ut adsint praeses cum duobus iudicibus vel, ipso annuente et absente, tres alii iudices, itemque unus ex sub-promotoribus fidei, notarius vel adiunctus.

2095 條 - 凡屬於宗座之訴訟應自開拆委任書之日起算至多於二年內終結之;如逾二年者,非得聖部之准許,不得繼續其訴訟程序,並應將阻礙完成宗座之委託命令之理由,呈報聖部.

Can. 2095. - Processus saltem intra biennium, computandum a die aperitionis litterarum, absolvendus est; quo biennio elapso, cum processus continuari nequeat sine venia Apostolicae Sedis, Sacra Congregatio moneatur de impedimentis ob quae apostolicum mandatum non fuerit ad exitum perductum.

2096 條 - 法院於終結對於德行之細目之屬於宗座之訴訟前,應依委託書之規則及訴訟程序,視察天主之僕人之遺骸.

Can. 2096. - Antequam absolvatur processus apostolicus super virtutibus in specie, fiat a tribunali recognitio iuridica exuviarum Servi Dei secundum praescripta litterarum remissorialium.

2097 條 - 1 項 - 關於抄寫核對及寄發繕本於羅馬,應適用第二千零五十四條至第二千零五十六條及第二千零六十三條對於調查訴訟所設之規定.

Can. 2097. § 1. In transcriptione, collatione et Romam transmissione exemplaris actorum originalium servent ir quae supra can. 2054-2056, 2063 pro informativo processu praescripta sunt.

2 項 - 聖部內關於卷宗之接收,開拆及抄寫,均應適用第二千零七十三條至第二千零七十五條之規定.

§ 2. Processus exhibeatur, aperiatur et transcribatur apud Sacram Congregationem ad normam can. 2073-2075.

第 二 頁

審理屬於宗座訴訟進行之效力

ART. II.

De processus apostolici validitate diiudicanda.

2098 條 - 聖部接收屬於宗座訴訟之卷宗後,應先斷定該訴訟進行之效力,並應一併覆審調查訴訟之效力.

Can. 2098. - Processu apostolico ad Sacram Congregationem remisso, in primis de eiusdem processus validitate constare debet, simulque ad examen revocetur validitas processus informativi.

2099 條 - 故本案之律師應於辯論前,就下例各目所指定之資料制作議題:

Can. 2099. - Quare ante disceptationem paretur a causae advocato positio, quae constet:

1 目 - 用卷宗內所有之重要證據,而制作證明一切訴訟行爲,均係依法行爲之報告;

1º Informatione qua, productis documentis ad rem necessariis in processu contentis, omnia in eo ad normam iuris peracta fuisse demonstretur;

2 目 - 總保信官所提出反對該訴訟效力之抗辯及律師之防禦,均應依第二千零八十條之規定編輯之;

2º Animadversionibus Promotoris generalis fidei contra validitatem, cum responsionibus advocati, utrisque ad normam can. 2080 exaratis.

2100 條 - 1 項 - 斷定前二條訴訟之效力應舉行會議,聖部樞機官長,樞機覆白官及教宗由該聖部之樞機大臣中所選擇之其他三樞機大臣並祕書,宗座之總書記,總保信官及副保信官均應出席.

Can. 2100. - § 1. Pro diiudicanda validitate processus habeatur congregatio, praesentibus Cardinali Sacrae Congregationis Praefecto, Cardinali Ponente et aliis tribus eiusdem Sacrae Congregationis Cardinalibus ab ipso Romano Pontifice electis, necnon Secretario, Protonotario Apostolico, Promotore generali fidei et Sub-promotore.

2 項 - 開會時,前項正教長應於樞機覆白官報告後,各表示其意見;總保信官如有抗辯時,應提出之.

§ 2. In congregatione, referente Cardinali Ponente, praelati supradicti suum votum proferunt; et Promotor generalis fidei obiectiones, si quas habet, proponit.

3 項 - 爲前項辯論後,樞機大臣應爲斷定;如斷定承認該訴訟爲有效力並經教宗之准許後,應制作訴訟有效力之裁判書.

§ 3. His omnibus discussis, Patres Cardinales iudicium ferant; quod si fuerit favorabile et a summo Pontifice confirmatum, decretum de processus validitate fiat.

第三頁
對於各德行之勇氣或致命及致命原因之裁判

2101 條 - 自天主之僕人死亡時起算未逾五十年者,不得開始德行之辯論.

2102 條 - 辯論天主之僕人德行之勇氣或致命事實及原因,應於三會議,即前豫備會議,豫備會議,及總會議內,爲之.

2103 條 - 1 項 - 凡實職正教長及顧問均應於各會議內以書面表示其意見.

2 項 - 各正教長及顧問於前豫備會議及豫備會議時表示意見後,均得於閉會前爲捨棄其所表示之意見.

3 項 - 祕書應將各意見之意旨,分別記錄及祕密保存之,並將意見書交付於總保信官.

2104 條 - 持篤信人之訴訟應辯論疑問:即對於本案爲達到其目的,是否確認其將直接向天主之德行,即信望愛三德,即愛天主及愛人;並樞德即智德,義德,節德,勇德,並與各該德行所結合之其他德行,均曾以勇氣實行;致命人之訴訟:即對於本案爲達到其目的,是否確認其有致命之實事及原因並奇蹟即聖蹟.

2105 條 - 開前豫備會議時,樞機覆白官即實職正教長,顧問均應出席.

2106 條 - 於開前豫備會議前,應就下列各目所指定之資料制作議題:

1 目 - 原案卷之概要,惟對於證言及證書,應於概要內完全記載之;

2 目 - 律師摘取概要內所有之資料,以簡易顯明天主之僕人之品行及德行之勇氣或致命之事實及原因;惟應注意將有證據力之證據與輔佐即扶助證據,分別敘明之;

ART. III.

De iudicio super heroicitate virtutum in specie vel super martyrio eiusque causa.

Can. 2101. - Disceptatio virtutum non ante quinquaginta annos a morte Servi Dei inchoanda est.

Can. 2102. - Tribus congregationibus disceptatur de Servi Dei virtutum heroicitate vel de eius martyrio eiusque causa; scilicet in antepraeparatoria, praeparatoria et generali.

Can. 2103. - § 1. Praelati officiales et consultores in qualibet congregatione suffragia scripto proferunt.

§ 2. Postquam omnes praelati et consultores suffragium suum protulerint tum in congregatione antepraeparatoria tum in praeparatoria, singuli poterunt iterum declarare, antequam dimittatur congregatio, se a suffragio iam lato recedere.

§ 3. Conclusiones singulorum suffragiorum scripto mandentur a Secretario et secretae serventur; ipsa vero scripta suffragia Promotori generali fidei tradantur.

Can. 2104. - In causis confessorum discuti debet dubium: *an constet de virtutibus theologalibus Fide, Spe, Caritate tum in Deum tum in proximum, necnon de cardinalibus Prudentia, Iustitia, Temperantia, Fortitudine, earumque adnexis in gradu heroico in casu et ad effectum de quo agitur;* in causis vero martyrum: *an constet de martyrio eiusque causa et de signis seu miraculis in casu et ad effectum de quo agitur.*

Can. 2105. - Congregatio antepraeparatoria habetur coram Cardinali Ponente una cum praelatis officialibus et consultoribus.

Can. 2106. - Pro congregatione antepraeparatoria paretur positio quae constet:

1° Summario ex processum originali desumpto, quod ita conficiatur ut testimonia et documenta integra producantur;

2° Advocati scriptura, qua ex dictis in summario vita et heroicitas virtutum Servi Dei, vel martyrium eiusque causa paucis illustrentur, omnino et diligentissime distinctis iis, quae tanquam argumenta ad probationem afferuntur et iis quae adducuntur potius tanquam adminiculum et auxilium probationis;

3目 - 總保信官依第二千零七十九條之規定所制作之要覽;

4目 - 總保信官之抗辯及律師之防禦;

5目 - 審查員對於天主之僕人之著作物,制作意見書.

2107 條 - 開前豫備會議時,有出席人三分之二表示不承認之意見者,不得開豫備會議;但樞機官長呈由教宗決定其他辦法者,不在此限.

2108 條 - 凡本聖部之樞機大臣均應出席豫備會議;實職正教長及顧問均應列席.

2109 條 - 豫備會議之議題,就下列各目所指定之資料制作之:

1目 - 總保信官之抗辯;

2目 - 顧問之意見書內所記載之抗辯;但總保信官認該抗辯關係輕微者,不在此限;

3目 - 律師之防禦;

4目 - 新搜獲有利害關係之證據並依該證據所制作以攻擊或防禦爲目的之概要.

2110 條 - 1項 - 樞機大臣於開豫備會議時,諮詢顧問後,斷定訴訟之應否進行.

2項 - 祕書官及總保信官雖未被詢問仍爲顯明問題及說明事實起見,亦得隨時發言.

2111 條 - 樞機官長於實行辯論後,應將本案件,卽不但辯論之結果並且連雙方所提出之重要理由,一併呈報教宗.

2112 條 - 總會議於教宗前爲之;聖部之樞機大臣,實職正教長及顧問均應列席.

3° Synopsi Promotoris generalis fidei de qua in can. 2079;

4° Animadversionibus Promotoris generalis fidei et responsionibus advocati;

5° Votis quae a revisoribus super scriptis Servi Dei conscripta sunt.

Can. 2107. - Ne fiat gradus a congregatione antepraeparatoria ad praeparatoriam quando duae ex tribus adstantium partibus negativum protulerint suffragium, nisi, re a Cardinali Praefecto ad Romanum Pontificem delata, is aliter faciendum duxerit.

Can. 2108. - Congregatio praeparatoria habetur ab omnibus Patribus Cardinalibus Sacrae Congregationis, assistentibus praelatis officialibus et consultoribus.

Can. 2109. - Positio pro congregatione praeparatoria confletur:

1° Difficultatibus Promotoris generalis fidei;

2° Difficultatibus quae a consultoribus in suis suffragiis propositae fuerint, si Promotori generali non spernendae videantur;

3° Responsionibus advocati;

4° Documentis nuper repertis sive pro causa sive contra causam, cum summariis additionalibus sive ad impugnationem sive ad defensionem.

Can. 2110. - § 1. In congregatione praeparatoria Patres Cardinales auditis consultoribus, decernunt num ad ulteriora procedi possit.

§ 2. Secretario et Promotori generali fidei, etiam si rogati non fuerint, licet semper interloqui quo magis et quaesitio fiat perspicua et facta illustrentur.

Can. 2111. - Post discussionem res Summo Pontifici deferatur a Cardinali Praefecto qui Sanctissimum certiorem faciat non solum de exitu discussionis, sed etiam de praecipuis rationibus quae hinc inde allatae sunt.

Can. 2112. - Congregatio generalis habetur coram Sanctissimo, assistentibus Patribus Cardinalibus Sacrae Congregationis, praelatis officialibus et consultoribus.

2113 條 - 於開總會議前應依第二千一百零九條之規定,編輯最新議題並附依職權制作對於本案件所已爲之一切行爲之要覽,卽謂「全體同意認諾之事實」.

Can. 2113. - Pro congregatione generali paratur novissima positio ad normam can. 2109, cui adiicienda est brevis relatio ex officio confecta eorum omnium quae in causa eousque acta sunt, nempe factum concordatum.

2114 條 - 開總會議時關於是否確認天主之僕人之德行之勇氣,或致命之事實及原因之裁判,惟教宗始得爲之;顧問,實職正教長及樞機大臣均僅有諮議權.

Can. 2114. - In congregatione generali iudicium an constet de heroicitate virtutum Servi Dei vel de martyrio eiusque causa, ipsi Summo Pontifici reservatur; consultores vero, praelati officiales et Patres Cardinales votum tantum consultivum ferunt.

2115 條 - 1 項 - 如教宗發出命令時,聖部之祕書長應以教宗之名義制作裁判書;其內容應依職權認定天主之僕人之一切德行之勇氣,或其致命爲確實曾被證明者;並應依教宗指定之佈告時期及方法佈告之.

Can. 2115. - § 1. Mandante Sanctissimo, exaretur a Secretario Sacrae Congregationis decretum, quo, nomine Summi Pontificis, authentice declaretur Servi Dei virtutes omnes in gradu heroico vel martyrium bene esse probata: quod decretum publicetur tempore et modo a Sanctissimo praescribendis.

2 項 - 佈告前項裁判書後,得稱天主之僕人爲「可敬者」;但此名稱之准許,必不爲實行公然敬禮之准許.

§ 2. Publicato hoc decreto, Servus Dei nuncupari potest *venerabilis;* qui tamen titulus nullam publici cultus permissionem importat.

第四頁

天主之僕人之各個聖蹟之裁判

ART. IV.

De iudicio super Servi Dei miraculis in specie.

2116 條 - 1 項 - 爲使天主之僕人列入眞福品,除應有德行之勇氣或致命之事實外,並應有因其轉求而顯之聖蹟.

Can. 2116. - § 1. Praeter virtutum heroicitatem aut martyrium, ad beatificationem Servi Dei requiruntur miracula eius intercessione patrata.

2 項 - 進行致命人之訴訟,如已確認致命之事實,及事實方面與精神意向方面,致命之原因,而欠缺聖蹟時,聖部得斷定本案內所有之奇蹟是否充足;如奇蹟亦欠缺時,得斷定可否請求教宗對於本案件寬免奇蹟.

§ 2. Verum, si de martyre agatur et evidenter constet de martyrio et causa martyrii tum materialiter tum formaliter spectati, sed deficiant miracula, Sacrae Congregationis est decidere an signa in casu sufficiant et, iis deficientibus, an supplicandum sit Sanctissimo pro dispensatione a signis in casu.

2117 條 - 爲天主之僕人列入眞福品,其聖蹟之證明,如於調查及屬於宗座之二訴訟內爲目證人,或於屬於宗座訴訟內之證人爲至少聞目證人時,僅有二聖蹟爲已足;如於調查訴訟內爲目證人,而於屬於宗座之訴訟內爲轉聞證人時,必須有三聖蹟;如於調查及屬於宗座之二

Can. 2117. - Ad beatificationem Servorum Dei requiruntur duo tantum miracula, si testes oculati in utroque processu tum informativo tum apostolico probationem virtutum confecerint, vel si testes, in processu appostolico excussi, fuerint saltem ex auditu a videntibus; tria, si testes fuerint oculati in processu informativo et de auditu auditus in processu apostolico; quatuor, si in utroque processu de

訴訟內僅爲轉聞證人或證書時,必須有四聖蹟.

2118 條 - 1 項 - 爲證明聖蹟應於開始辯論時選任鑑定人二人鑑定之;如該二人均認爲非聖蹟時,不得再進行.

2 項 - 辯論之聖蹟多係關於治療疾病者,故鑑定人應爲內外科醫學上著名之人;如能選任診斷或治療與被提出之聖蹟相同之病之特別專門醫學家時,應選任之.

2119 條 - 鑑定人應據理由簡易而明然編輯意見書,其內容應俱備下列各目所指定之事項:

1 目 - 關於治療之事實其被謂爲復元之人,應否視爲眞實康健者;

2 目 - 被提出爲聖蹟之事實,能否依自然法解釋之.

2120 條 - 三會議審理聖蹟,應完全依本條以上對於德行之勇氣所規定之程序;在同一會議內絕對不得審理二以上之聖蹟;但教宗出席之總會議,不在此限.

2121 條 - 前豫備會議之議題,應就下列各目所指定之資料制作之:

1 目 - 律師制作之報告;

2 目 - 證言之概要;

3 目 - 二鑑定人對於各聖蹟之是否眞實所制作之意見書;

4 目 - 總保信官之抗辯;

5 目 - 律師之防禦.

2122 條 - 1 項 - 豫備會議之議題,除應依第二千一百零九條之規定編輯外,並應依本條第二項附加鑑定人之意見書.

2 項 - 於前豫備會議時,如鑑定人二人均主張聖蹟爲眞實者,於豫備會議時應僅指定一鑑定人;如僅一人主張聖

virtutibus constiterit per solos testes traditionis et per documenta.

Can. 2118. - § 1. Ad probationem miraculorum duo periti ex officio inducendi sunt initio discussionis; et si ambo fuerint concordes in reiiciendo miraculo, ad ulteriora ne procedatur.

§ 2. Cum saepissime in discussione miraculorum agatur de sanatione ab aliquo morbo diiudicanda, periti esse debent in re medica vel chirurgica celebriores, imo, cum fieri potest, ii eligantur, qui in morbis, de quibus in proposito miraculo agitur, dignoscendis et curandis singulari peritia sint praediti.

Can. 2119. - Vota peritorum, breviter sed dilucide conscripta rationibusque fulta, haec duo contineant, scilicet:

1º Utrum, si de sanatione agatur, is qui eam consecutus dicitur, vere sanus haberi debeat;

2º Utrum factum, tanquam miraculum propositum, per naturae leges explicari possit, necne.

Can. 2120. - Miracula discutienda sunt in tribus congregationibus eodem plane modo qui supra pro virtutum heroicitate statutus est; discussioni vero in una eademque congregatione, excepta generali coram Sanctissimo, nunquam plura quam duo miracula subiiciantur.

Can. 2121. - Positio pro congregatione antepraeparatoria constare debet:

1º Informatione ab advocato conscripta;

2º Summario depositionum testium;

3º Duobus votis quae circa unumquodque miraculum pro veritate a peritis conscripta fuerint;

4º Obiectionibus Promotoris generalis fidei;

5º Responsionibus advocati.

Can. 2122. - § 1. Pro congregatione praeparatoria positio confletur quemadmodum in can. 2109 statutum est, addito voto peritorum ad normam § 2.

§ 2. Si in congregatione antepraeparatoria duo periti fuerint concordes in affirmando miraculo, tunc unus tantum pro congregatione praeparatoria desi-

蹟爲眞實者,應依職權另指定其他鑑定人二人.

3項 - 聖部之樞機大臣,如審酌本案情形以選任逾法律所規定額數之鑑定人爲必要時,隨時必得選任之.

4項 - 本案之律師爲輔助其編輯防禦書,得用鑑定人;但不得用鑑定人所謂「利機意見書.」

gnetur peritus; si unus tantum peritus pro miraculo steterit, tunc duo novi periti ex officio nominentur.

§ 3. Patribus Cardinalibus eiusdem Sacrae Congregationis semper ius esto plures, quam praescripti sunt, peritos designare, si hoc necessarium in casu iudicaverint.

§ 4. Licet tamen causae advocato auxilium adhibere alicuius periti in suis responsionibus concinnandis, excluso voto, uti aiunt, *ad opportunitatem.*

2123 條 - 總會議應適用第二千一百一十三條及第二千一百一十四條之規定.

Can. 2123. - Pro congregatione generali serventur praescripta can. 2113, 2114.

2124 條 - 1項 - 宣佈確認聖蹟之裁判後,應於教宗面前再辯論疑問,卽討論可否平穩向天主之僕人之列入眞福品進行.

Can. 2124. - § 1. Post decretum approbationis miraculorum nova fieri debet coram Summo Pontifice disceptatio super dubio: *An tuto procedi possit ad beatificationem Servi Dei.*

2項 - 教宗對於前項疑問,於諮詢顧問及樞機大臣之意見後,實行判斷並隨意發布命令,將該判斷制作裁判書宣佈之.

§ 2. De hac, audita consultorum et Patrum Cardinalium sententia, Pontifex decernit, qui cum voluerit, decretum hac de re conficiendum et promulgandum iubet.

第二十五題
用敬禮卽例外途徑進行天主之僕人列入眞福品之訴訟

TITULUS XXV.
De processu beatificationis Servorum Dei per viam cultus seu casus excepti.

2125 條 - 1項 - 天主之僕人,如於亞立山第三位教宗後及由吳爾巴諾之勅法所指定之時期前,曾因容許而受敬禮者,得對之請求教宗之積極明示准許.

Can. 2125. - § 1. Pro Servis Dei, qui post pontificatum Alexandri III et ante tempus a constitutione Urbaniana praefixum ex tolerantia cultum habuerunt, peti potest positiva approbatio Romani Pontificis.

2項 - 爲受得前項准許,應依下列條文之規定進行訴訟.

§ 2. Ad hoc autem requiritur processus ad normam canonum qui sequuntur.

2126 條 - 前條第二項之訴訟以敬禮地或保存敬禮證據地之區域正權力人爲有管轄權之正權力人;如此正權力人爲數人時,依先受理者爲有管轄權者.

Can. 2126. - Ordinarius competens ad hunc processum instruendum est Ordinarius loci ubi cultus praestatur vel documenta cultus reperiuntur, salvo iure praeventionis si istiusmodi Ordinarii plures sint.

2127 條 - 正權力人應因申請人之請求而爲下列行爲:

Can. 2127. - Ad preces postulatoris Ordinarius debet:

1目 - 搜集天主之僕人之著作物;

2目 - 對於聖德,德行,致命及聖蹟之輿論開始訴訟;該訴訟應查明在該區域內有無關於天主之僕人生前之品行或其致命事實及原因,並因其轉求所顯聖蹟之永久存續之公衆確實輿論;現在有無其敬禮之行爲及以如何之行爲恭敬之.

1º Scripta Servi Dei perquirere;

2º Processum instruere super fama sanctitatis vitae, virtutum vel martyrii et miraculorum, quo respondeatur quaestionibus: *an in loco sit constans et communis fama et persuasio de sancta Servi Dei in terris conversatione vel de eius martyrio et martyrii causa necnon de miraculis ad eius intercessionem patratis; an ibidem de praesenti vigeat ipsius Servi Dei cultus et quibus obsequiis Servus Dei honoretur.*

2128 條 - 依第二千零六十一條至第二千零六十三條之規定,將前項案件之卷宗寄送於聖部後,聖部之樞機覆白官應於通常會議內報告本訴訟之情形,請求樞機大臣辯論應否簽名開始進行訴之委任書問題.

Can. 2128. - His omnibus ad Sacram Congregationem transmissis ad normam can. 2061-2063, dubium: *An signanda sit commissio introductionis causae* in congregatione ordinaria discussioni Patrum Cardinalium subiicitur, referente Cardinali Ponente.

2129 條 - 簽名委任書後,應寄發囑託書於由聖部所指定之人,命其對於該例外案件適法開始屬於敎宗之訴訟;被囑託之審判官亦應諭知判決.

Can. 2129. - Signata commissione, expediantur litterae remissoriales ad viros ab ipsa Sacra Congregatione designatos, ut ad tramitem iuris processus apostolicus instruatur super casu excepto et sententia a iudice delegato feratur.

2130 條 - 本訴訟應證明敬禮之開始,及其至被囑託之審判官諭知判決時之不中斷事實.

Can. 2130. - Ex processu probari debet tum cultus initium tum non interrupta eius continuatio usque ad sententiam delegati iudicis.

2131 條 - 案卷寄送於聖部,開拆,及本案律師制作包括總保信官之抗辯及律師所防禦之議題後,應於通常會議內提出問題討論:應否維持被囑託審判官之判決,或確認例外案件已足開始進行訴訟之情形.

Can. 2131. - Processu ad Sacram Congregationem transmisso et aperto parataque a causae advocato positione cum animadversionibus Promotoris generalis fidei et responsionibus ipsius patroni, in ordinaria congregatione proponatur dubium: *An confirmanda sit sententia iudicis delegati vel an ita constet de casu excepto ut ad ulteriora procedi possit.*

2132 條 - 敎宗維持被囑託之審判官之判決,僅有證明人不記憶開始實行至諭知判決時繼續恭敬天主之僕人之事實之效力.

Can. 2132. - Confirmatio sententiae iudicis delegati ex parte Romani Pontificis eam solam vim habet, ut probet factum immemorabilis cultus Servo Dei praestiti et usque ad sententiam perseverantis.

2133 條 - 例外案件之裁判於訴訟標的有利益,並經敎宗維持後,應寄發對於德行或致命事實及原因之訴訟開始進行之委任書,並應適用第二千零八十七條至第二千一百一十五條之規定.

Can. 2133. - Si sententia super casu excepto favorabilis fuerit et a Summo Pontifice approbata, expediantur litterae remissoriales ad conficiendum processum super virtutibus vel super martyrio eiusque causa secundum diversitatem causarum; et serventur praescripta can. 2087-2115.

2134 條 - 佈告關於人不記憶若干年之敬禮及德行之勇氣或致命事實之裁判,並經教宗以詔勅認諾對其實行敬禮後,應視天主之僕人與正式列眞福品者爲同等者.

Can. 2134. - Edito decreto de facto cultus immemorabilis et de heroicitate virtutum vel de martyrio, Servus Dei habendus est aequipollenter beatificatus, si eiusdem cultus confirmatio per decretum Romani Pontificis accesserit.

2135 條 - 恭敬同等列眞福品之天主之僕人,得用與恭敬正式列眞福品者常行之公然敬禮之同一行爲.

Can. 2135. - Servis Dei aequipollenter beatificatis iidem concedi possunt actus publici cultus, quibus honorari consueverunt formaliter beatificati.

第二十六題
眞福人之晉列聖品

TITULUS XXVI.
De Beatorum canonizatione.

2136 條 - 非先經確認天主之特定僕人爲正式或同等列眞福品人,任何人不得請求將其晉列聖品,或請求聖部准許對其實行敬禮之特定行爲.

Can. 2136. - Nemo potest alicuius canonizationem petere aut in eius honorem certos actus cultus a Sacra Congregatione impetrare nisi prius constiterit Servum Dei, de quo agitur, inter Beatos vel formaliter vel aequipollenter relatum esse.

2137 條 - 1 項 - 必須提出公證文書,聖部始得確認列眞福品之事實.

2 項 - 無前項文書時,爲證明教宗明示准許敬禮之事實,應開進行法定訴訟.

3 項 - 前項訴訟終結後,應在通常會議內諭知裁判;該裁判並應得教宗之認諾.

Can. 2137. - § 1. Ut Sacrae Congregationi de formali aut aequipollenti beatificatione in casu constet, authenticum documentum exhibendum est.

§ 2. Si documentum huiusmodi non habeatur, legitimus processus est instituendus ad probandum factum positivae permissionis cultus ex parte Romani Pontificis.

§ 3. Processu absoluto, edatur in ordinaria congregatione sententia approbationi Romani Pontificis subiicenda.

2138 條 - 1 項 - 正式列眞福品人必須於正式列眞福品後,有顯二聖蹟之確認,始得晉列聖品.

2 項 - 同等列眞福品人必須於認爲同等列眞福品後,有顯三聖蹟之確認,始得晉列聖品.

Can. 2138. - § 1. Ad canonizationem Beatorum qui formaliter beatificati sunt, requiritur approbatio duorum miraculorum, quae supervenerint post formalem beatificationem.

§ 2. Ad canonizationem vero Beatorum, qui aequipollenter fuerunt beatificati, requiritur approbatio trium miraculorum, quae post aequipollentem beatificationem patrata sint.

2139 條 - 1 項 - 有主張曾因眞福人之轉求顯聖蹟者,聖部因申請人之請求,經教宗之准許,宣佈勅令,依本題以上條文之規定,復提案件開始進行新訴訟.

2 項 - 認諾訴訟行爲之效力後,依第二千一百一十六條至第二千一百二十四條之規定討論新聖蹟.

Can. 2139. - § 1. Cum aliquod miraculum ad intercessionem alicuius Beati patratum dicitur, Sacra Congregatio ad instantiam postulatoris decretum edit, si id Sanctissimo placuerit, de resumenda causa et de novis processibus instruendis secundum normas in superioribus canonibus traditas.

§ 2. Probata validitate processuum, discussio de novis miraculis regitur iisdem legibus quae superius statutae sunt can. 2116-2124.

2140 條 - 前條行爲完畢後,教宗於諮詢樞機大臣及顧問之意見後,如認爲適宜時,得發佈可平隱向眞福人正式晉列聖品進行之勅令.

Can. 2140. - Post haec omnia, Romanus Pontifex, auditis votis Patrum Cardinalium et consultorum, si et quando opportunum iudicaverit, decretum fert, quo decernit tuto procedi posse ad sollemnem Beati canonizationem.

2141 條 - 於樞機會議內決定眞福人正式晉列聖品後,應依羅馬教廷內通行之禮儀及大典爲之.

Can. 2141. - Sollemnis Beatorum canonizatio, postquam in Consistorio decreta fuerit, fit servatis ritibus et sollemnitatibus in Romana Curia receptis.

第 三 款

辦理特定案件或實行刑事懲罰之程序

PARS TERTIA

DE MODO PROCEDENDI IN NONNULLIS EXPEDIENDIS NEGOTIIS VEL SANCTIONIBUS POENALIBUS APPLICANDIS

2142 條 - 進行下列條文所規定之訴訟時,常應任用書記官,使爲制作文書之行爲;凡參與案件之職員均應於該文書內簽名,並應於檔案室內保存之.

Can. 2142. - In processibus de quibus infra, adhibeatur semper notarius, qui scripto consignet acta quae ab omnibus subscribi debent et in archivo servari..

2143 條 - 1 項 - 本款所規定之訓誡應於祕書長或教廷之其他現任職員一人或二證人面前,以口頭或依第一千七百一十九條之規定以信函行之.

Can. 2143. - § 1. Quoties monitiones praescribuntur, hae fieri debent vel oretenus coram cancellario aliove officiali Curiae aut duobus testibus, vel per epistolam ad normam can. 1719.

2 項 - 訓誡之事實及其意義之公證文書,應於檔案室內保存之.

§ 2. Peractae monitionis eiusque tenoris documentum authenticum in actis servetur.

3 項 - 妨礙對於自己實行訓誡者,應視爲已受訓誡.

§ 3. Qui impedit quominus monitio ad se perveniat, habeatur pro monito.

2144 條 - 1 項 - 試驗人,顧問,書記官,均應於開始訴訟時宣誓對於就其職務上所知之一切事件,尤其對於祕密之文書,會議內所有之討論,投票之數目及理由,嚴守祕密.

Can. 2144. - § 1. Examinatores et consultores ac notarius debent, interposito ab initio processus iureiurando, servare secretum circa omnia quae ratione sui muneris noverint ac praesertim circa documenta occulta, disceptationes in consilio habitas, suffragiorum numerum ac motiva.

2 項 - 違犯前項規定者,不但應罷免其職務,正權力人並得遵照一切有關係之規定適宜處罰之;而其人除受該處罰外並應賠償因其違犯行爲所發生之損害.

§ 2. Si huic praescripto minime paruerint, non solum a munere amoveri debent, sed alia etiam condigna poena ab Ordinario, servatis servandis, plecti poterunt; ac praeterea damna, si qua inde secuta sint, sarcire tenentur.

2145 條 - 1 項 - 本款訴訟應簡易進行之;惟不禁止訊問依職權或因當事人之聲明而傳喚之二或三證人;但正權力人於諮詢從堂域司祭中所選定之顧問,即試驗人後,認爲當事人之聲明係僅意圖延滯訴訟者,不在此限.

2 項 - 證人或鑑定人非經宣誓,不得准許其爲證明或鑑定之行爲.

Can. 2145. - § 1. In iis processibus summarie procedendum est; at duo vel tres testes sive ex officio arcessiti sive a parte inducti audiri non prohibentur, nisi Ordinarius, auditis parochis consultoribus seu examinatoribus, existimaverit partes eos inducere ad moras nectendas.

§ 2. Testes et periti, nisi iurati, ne admittantur.

2146 條 - 1 項 - 糾正終局裁判之唯一方法,爲向宗座訴願.

2 項 - 有前項訴願時,應寄送訴訟之一切卷宗於宗座.

3 項 - 正權力人不得於訴訟中,將由教士褫奪之堂域或聖祿職永久授與他人;違者,其授與無效.

Can. 2146. - § 1. A definitivo decreto unicum datur iuris remedium, idest recursus ad Sedem Apostolicam.

§ 2. Quo in casu ad Sanctam Sedem omnia acta processus transmittenda sunt.

§ 3. Pendente recursu, Ordinarius paroeciam vel beneficium quo clericus privatus sit, alii stabiliter conferre valide nequit.

第二十七題
罷免不易遷轉之堂域司祭之程序

TITULUS XXVII.
De modo procedendi in remotione parochorum inamovibilium.

2147 條 - 1 項 - 不易遷轉之堂域司祭雖無重大罪惡,如有使其職務上之行爲發生損害或至少無結果之理由,即得因而罷免之.

Can. 2147. - § 1. Parochus inamovibilis a sua paroecia amoveri potest ob causam, quae ipsius ministerium, etiam citra gravem suam culpam, noxium aut saltem inefficax reddit.

2 項 - 前項理由之尤重大者如下:

§ 2. Hae causae sunt praesertim quae sequuntur:

1 目 - 堂域司祭因知識欠缺,永久之精神上或身體上之軟弱,使其無盡職務之能力;但以正權力人認爲不能依第四百七十五條之規定,用輔佐司祭管理靈魂者爲限;

1° Imperitia vel permanens infirmitas mentis aut corporis, quae parochum suis muneribus rite obeundis imparem reddit, si, iudicio Ordinarii, per vicarium adiutorem bono animarum provideri nequeat ad normam can. 475;

2 目 - 民衆怨恨,雖無正當理由,及非全體怨恨,而以妨害堂域司祭執行職務使無結果,而豫料最近期間不息止,爲已足;

2° Odium plebis, quamvis iniustum et non universale, dummodo tale sit, quod utile parochi ministerium impediat, nec brevi cessaturum praevideatur;

3 目 - 以敦厚中正人之意見認爲喪失名譽,而其原因由於堂域司祭之輕躁或近時始發覺而因時效經過而不得科罰之重大舊罪,或與堂域司祭共同

3° Bonae existimationis amissio penes probos et graves viros, sive haec oriatur ex levi vivendi ratione parochi, sive ex antiquo eius crimine quod nuper detectum eximatur iam poena ob praescriptio-

生活之同居人或血親人之行爲者;但如因該同居人或血親人離去而堂域司祭之名譽自然恢復者,不在此限;

4目 - 堂域司祭有祕密而蓋然之犯重大罪之嫌疑;但以正權力人依其明智意見認爲信友將來有因而發生驚疑之虞者爲限;

5目 - 堂域司祭不善管理財產以致堂域或聖祿職受重大損害者,雖盡神務有利益者亦同;但以僅取消其管理財產權或用其他方法,仍不能避免該不幸事件者爲限.

nem, sive ex facto familiarium et consanguineorum quibuscum parochus vivit nisi per eorum discessum bonae parochi famae sit satis provisum;

4º Probabile crimen occultum, parocho imputatum, ex quo Ordinarius prudenter praevidet magnam in posterum oriri posse fidelium offensionem;

5º Mala rerum temporalium administratio cum gravi ecclesiae aut beneficii damno, quoties huic malo remedium afferri nequeat sive auferendo administrationem parocho, sive alio modo, quamvis aliunde parochus spirituale ministerium utiliter exerceat.

2148 條 - 1項 - 正權力人如依其明智意見認爲堂域司祭有第二千一百四十七條所指定之情形時,於諮詢二試驗人之意見,卽與該試驗人討論事件之眞僞及大小後,應以書面或口頭要求堂域司祭於決定期間內辭職;但堂域司祭患精神病者,不在此限.

2項 - 正權力人於前項要求內應表明其原因,及證明該原因之證據,始有效力.

Can. 2148. - § 1. Quoties, prudenti Ordinarii iudicio, in unam ex causis de quibus in can. 2147 parochus incidisse videatur, ipsemet Ordinarius, auditis duobus examinatoribus et veritate gravitateque causae cum eis discussa, parochum scripto vel oretenus ad paroeciae renuntiationem intra certum tempus faciendam invitet, nisi agatur de parocho vitio mentis laborante.

§ 2. Invitatio, ut acta valeant, continere debet causam quae Ordinarium movet et argumenta quibus ipsa innititur.

2149 條 - 1項 - 堂域司祭於決定期間內未辭職,或請求延期,或對於免職之證據提出抗辯者,正權力人於確認曾依法實行辭職之要求,及堂域司祭明知該事實而無法定障礙,不爲回答後,宜立時罷免該堂域司祭之職,並無遵守第二千一百五十四條之義務.

2項 - 正權力人未爲前項二條件事實之確認時,應實行適宜之辦法,卽復行辭職之要求,或延長回答之有益期間.

Can. 2149. - § 1. Si parochus intra praestitutos dies nec renuntiet nec dilationem postulet neque causas ad amotionem invocatas oppugnet, Ordinarius, postquam constiterit et invitationem ad renuntiandum, rite factam, parocho innotuisse et ipsum quominus responderet legitime impeditum non fuisse, eum statim a paroecia amoveat, quin teneatur praescripto can. 2154.

§ 2. Quod si non constet de superius indicatis duobus adiunctis, Ordinarius opportune provideat aut iterando invitationem ad renuntiandum aut prorogando tempus utile ad respondendum.

2150 條 - 1項 - 堂域司祭如辭職時,正權力人應認該堂域爲因拋棄而出缺者.

2項 - 堂域司祭得提出與自己不甚難堪,或情節較輕之其他退職理由,以

Can. 2150. - § 1. Si parochus paroeciae renuntiet, Ordinarius paroeciam ex renuntiatione vacantem declaret.

§ 2. Potest vero parochus, loco causae ab Ordinario invocatae, aliam ad renuntiandum afferre sibi

代正權力人所用之理由;但以眞實及正當者爲限;例如遵從正權力人之意思等語.

3項 - 拋棄職務得單純無條件,或附條件,爲之;但附條件者以正權力人依法得允受而已允受者爲限,並無妨礙第一百八十六條之規定.

minus molestam vel minus gravem, dummodo vera et honesta sit, ex. gr, ut obsequatur Ordinarii desideriis.

§ 3. Renuntiatio fieri potest non solum pure et simpliciter, sed etiam sub conditione, dummodo haec ab Ordinario legitime acceptari possit et reapse acceptetur, et firmo praescripto can. 186.

2151 條 - 堂域司祭如意欲對於要求書內所用之理由抗辯時,得因準備證據而請求延期,正權力人得斟酌情形允許之;但以不因而發生信友靈魂之損害者爲限.

Can. 2151. - Parochus, si oppugnare velit causam adductam in invitatione, potest dilationem ad probationes afferendas postulare, quam Ordinarius pro suo prudenti arbitrio concedere potest, dummodo ne sit cessura in detrimentum animarum.

2152 條 - 1項 - 正權力人對於堂域司祭因抗辯要求所提出之理由,必須詳細查閱並諮詢第二千一百四十八條第一項所指定之試驗人後,其所爲之認諾或駁回,始有效力.

Can. 2152. - § 1. Rationes a parocho contra invitationem adductas Ordinarius, ut valide agat, auditis iisdem examinatoribus de quibus in can. 2148, § 1, perpendat, approbet aut reiiciat.

2項 - 斷定無論爲認諾或駁回,應一律用裁定書表示之,並送達於堂域司祭.

§ 2, Decisio, sive affirmativa fuerit sive negativa, parocho significetur decreto.

2153 條 - 1項 - 堂域司祭對於罷免裁定得於十日內向原正權力人提起訴願;正權力人必須諮詢從堂域司祭中遴選之二顧問,並察核堂域司祭自提起訴願後十日內所提出之新抗辯,及以前所提出之理由,其所爲之認諾或駁回,始有效力.

Can. 2153. § 1. Contra decretum amotionis potest parochus intra decem dies recursum interponere apud eundem Ordinarium, qui, ne invalide agat, debet, auditis duobus parochis consultoribus, novas allegationes ab eodem parocho intra decem dies ab interposito recursu producendas, simul cum rationibus primo allatis, examinare, approbare aut reiicere.

2項 - 堂域司祭得依第二千一百四十五條第一項之規定聲明證人,但以證明不能於以前聲明者爲限.

§ 2. Prochus potest eos testes inducere ad normam can. 2145, § 1, quos prima vice se inducere non potuisse probaverit.

3項 - 斷定應用裁定書表示之,並送達於堂域司祭.

§ 3. Decisio decreto nota parocho fiat.

2154 條 - 1項 - 罷免堂域司祭後,正權力人應與參與罷免斷定之試驗人,卽從堂域司祭中遴選之顧問,商議盡力給與贍養費於被罷免之司祭,卽應隨事實

Can. 2154. - § 1. Amoto parocho Ordinarius, examinatoribus vel parochis consultoribus, qui partem habuerunt in amotione decernenda, in consilium adscitis, pro viribus consulat sive translatione

或得斟酌情形給與恩俸或如有必要之資格時,調之向其他堂域或任以其他職務或聖祿職.

2 項 - 拋棄者與被罷免者,其他情形均相等時,應優待拋棄者.

2155 條 - 正權力人對於被罷免之堂域司祭實行新授與,得於罷免裁定書內爲之,或以後迅速爲之.

2156 條 - 1 項 - 司祭被罷免其堂域後,應迅速離開堂域住宅,並將凡屬於堂域之物件交付於正權力人所任用之新堂域司祭或代治司祭.

2 項 - 前項司祭因患病而致自堂域住宅移至其他處所不便時,正權力人於必要情形存續中,應准許其繼續在該住宅內居住,連僅其一人居住在內.

第二十八題
罷免較易遷轉堂域司祭之程序

2157 條 - 1 項 - 較易遷轉堂域司祭於有第二千一百四十七條所規定正當及重大理由時,得罷免之.

2 項 - 對於修會堂域司祭應遵守第四百五十四條第五項之規定.

2158 條 - 正權力人如認爲有前條理由之一者,應用爲慈父之訓言並表明堂域司祭職務上之行爲,使信友受損害或至少未發生結果之情形,勸其辭職.

2159 條 - 除嚴守第二千一百四十九條之規定外,堂域司祭如拒絕辭職時,應以書面提出理由,而正權力人必須與二試驗人審酌之,始得有效進行.

2160 條 - 正權力人於諮詢試驗人後,認所提出之理由不正當時,應再用爲慈父之教訓並附豫示,如不於決定之相當期間內自動辭職,即行罷免等語.

ad aliam paroeciam, vel assignatione alius officii aut beneficii, si ad haec idoneus sit, sive pensione, prout casus ferat et adiuncta permittant.

§ 2. Ceteris paribus, in provisione favendum magis renuntianti quam amoto.

Can. 2155. - Negotium novae provisionis parochi amoti potest Ordinarius sive ipso amotionis decreto sive postea, quamprimum tamen, expedire.

Can. 2156. - § 1. Sacerdos a paroecia amotus debet quamprimum liberam relinquere paroecialem domum, et omnia quae ad paroeciam pertinent novo parocho vel oeconomo ab Ordinario interim deputato tradere.

§ 2. Si autem de infirmo agatur qui e paroeciali domo sine incommodo nequit alio transferri, Ordinarius eidem relinquat eius usum etiam exclusivum, eadem necessitate durante.

TITULUS XXVIII.
De modo procedendi in remotione parochorum amovibilium

Can. 2157. - § 1. Parochus quoque amovibilis a sua paroecia amoveri potest ex iusta et gravi causa ad normam can. 2147.

§ 2. Ad parochos religiosos quod attinet, servetur praescriptum can. 454, § 5.

Can. 2158. - Si Ordinarius aliquam ex his causis adesse existimaverit, parochum paterne moneat atque hortetur ut paroeciae renuntiet, causam indicans, quae paroeciale ipsius ministerium fidelibus noxium aut saltem inefficax reddit.

Can. 2159. - Firmo praescripto can. 2149, si parochus renuat, rationes in scriptis reddat, quas Ordinarius, ut valide procedat, perpendere debet una cum duobus examinatoribus.

Can. 2160. - Si, auditis examinatoribus, Ordinarius allatas rationes legitimas non iudicaverit, paternas iteret hortationes ad parochum, comminata amotione, si intra congruum definitum tempus paroeciam sponte non dimittat.

2161 條 - 1 項 - 正權力人對於已經決定之期間得延長之,而於期間屆滿後,應佈告罷免裁定.

2 項 - 正權力人應依第二千一百五十四條至第二千一百五十六條之規定,給與辭職或被罷免之堂域司祭膳養費.

Can. 2161. - § 1. Expleto praefinito tempore, quod pro sua prudentia prorogare potest, Ordinarius decretum amotionis emittat.

§ 2. Parocho autem renuntianti aut amoto providere tenetur ad normam can. 2154-2156.

第二十九題
調換堂域司祭之程序

TITULUS XXIX.
De modo procedendi in translatione parochorum.

2162 條 - 爲保存靈魂之利益,如有調換堂域司祭自其管理妥善之現堂域向其他堂域之必要時,正權力人爲達調換之目的,宜向堂域司祭提議並勸告其因愛天主愛靈魂而同意.

Can. 2162. - Si bonum animarum postulet ut parochus a sua, quam utiliter regit, ad aliam paroeciam transferatur, Ordinarius eidem translationem proponat ac suadeat ut eidem pro Dei atque animarum amore consentiat.

2163 條 - 1 項 - 正權力人非受得宗座之特別權力,不得調換未同意之不易遷轉之堂域司祭.

Can. 2163. - § 1. Parochum inamovibilem Ordinarius invitum transferre nequit, nisi speciales facultates a Sede Apostolica obtinuerit.

2 項 - 易遷轉之堂域司祭,雖不同意,仍得調換之;但以調往之堂域較原堂域等級不甚低,及嚴守下列條文爲限.

§ 2. Parochus vero amovibilis, si paroecia *ad quam* non sit ordinis nimio inferioris, etiam invitus transferri potest, servatis tamen praescriptis canonum qui sequuntur.

2164 條 - 堂域司祭不服從正權力人之教訓及勸諭者,應以書面提出其不服從之理由.

Can. 2164. - Si parochus consilio ac suasionibus Ordinarii non obsequatur, rationes in scriptis exponat.

2165 條 - 提出反對理由後,而正權力人仍認爲不得捨棄其企圖者,應以理由諮詢從堂域司祭中遴選之二顧問及與其討論原堂域及調往之堂域之情形,並以調換爲有利益或必要之理由.

Can. 2165. - Ordinarius, si, non obstantibus allatis causis, iudicet a proposito non esse recedendum, debet, ut valide agat, super eisdem causis audire duos parochos consultores, et cum eisdem perpendere adiuncta in quibus versatur tum paroecia *a qua* tum paroecia *ad quam,* et rationes quae translationis utilitatem aut necessitatem suadent.

2166 條 - 正權力人於諮詢從堂域司祭中遴選之二顧問後,認爲應實行調換者,仍應用慈父之教訓使堂域司祭服從上司之意思.

Can. 2166. - Si, auditis parochis, Ordinarius translationem peragendam censeat, paternas exhortationes iteret ut parochus voluntati sui Superioris morem gerat.

2167 條 - 1 項 - 前條行爲完畢後,如堂域司祭仍拒絕辭職,而正權力人仍認爲實行調換時,正權力人應命令堂域司祭在酌定期間內赴新堂域,並應以書面表示該酌定期間屆滿後,原堂域當然爲出缺.

2 項 - 前項期間屆滿後而無效果者,正權力人應宣諭該堂域出缺.

Can. 2167. - § 1. His peractis, si parochus adhuc renuat et Ordinarius adhuc putet translationem esse faciendam, parocho praecipiat ut intra certum tempus ad novam se conferat paroeciam, eidem in scriptis significans, elapso praefinito tempore paroeciam, quam in praesens obtinet, ipso facto vacaturam esse.

§ 2. Hoc tempore inutiliter transacto, paroeciam vacantem declaret.

第三十題
關於不盡定居義務之教士之訴訟程序

TITULUS XXX.
De modo procedendi contra clericos non residentes.

2168 條 - 1 項 - 堂域司祭,堂會議員及其他教士因任聖祿職負有定居義務而輕視不盡其義務者,正權力人應勸告之;關於堂域司祭並應定暫時豫防靈魂受損害之方法及命該堂域司祭担負其費用.

Can. 2168. - § 1. Parochum, canonicum aliumve clericum, qui residentiae legem, qua ratione beneficii tenetur, negligat, Ordinarius moneat, et interim si agatur de parocho, eiusdem impensis provideat ne salus animarum detrimentum patiatur.

2 項 - 正權力人應在勸告書內記載不盡定居義務之教士應受之處罰,及第一百八十八條第八目之規定,並應命該教士在正權力人酌定之相當期間內,再履行定居義務.

§ 2. In monitione Ordinarius recolat poenas quas incurrunt clerici non residentes itemque praescriptum can. 188, n. 8, et clerico significet ut intra congruum tempus ab eodem Ordinario definiendum residentiam instauret.

2169 條 - 教士在酌定期間內不履行定居義務,亦未提出不履行之理由,正權力人應依第二千一百四十九條之規定,宣諭堂域或其他聖祿職出缺.

Can. 2169. - Si intra praestitutum terminum clericus nec residentiam instauret nec absentiae causas afferat, Ordinarius, servato praescripto can. 2149, declaret paroeciam aliudve beneficium vacare.

2170 條 - 教士再履行定居義務者,正權力人如認其以前之不盡定居義務爲違法時,應宣諭該教士依第二千三百八十一條之規定,不得取得不盡定居義務期間內之利息,並得於必要時,按罪過之輕重情形,科以相當之處罰.

Can. 2170. - Si clericus residentiam instauret, Ordinarius, non modo debet, si absentia illegitima fuerit, ei infligere privationem fructuum pro tempore absentiae, de qua in can. 2381, sed potest etiam, si casus ferat, pro gravitate culpae eum congrue punire.

2171 條 - 教士仍不盡定居義務而提出不盡義務之理由者,正權力人應於諮詢二試驗人及必要時實行相當之審究後,斷定該理由是否適法.

Can. 2171. - Si clericus residentiam non instauret, sed absentiae causas afferat, Ordinarius, accitis duobus examinatoribus et institutis, si opus fuerit, opportunis investigationibus, videre debet num causae sint legitimae.

2172 條 - 正權力人於諮詢試驗人後，認所提出之理由不適法者，應再酌定期間命令該教士於該期間內履行定居義務；但不妨礙褫奪其不盡定居義務期間內之收取利息權.

Can. 2172. - Si, auditis examinatoribus, Ordinarius censeat adductas causas non esse legitimas, rursus clerico praefigat terminum intra quem redire debet, salva semper privatione fructuum pro tempore absentiae.

2173 條 - 較易遷轉之堂域司祭，如仍不於酌定期間內歸回時，正權力人得立時罷免其堂域之職務；如履行其義務時，正權力人應命令之嗣後非得書面之准許，不得擅離，並附帶記明，如有違犯情事，其堂域職務當然爲被罷免.

Can. 2173. - Si parochus amovibilis intra praescriptum tempus non redierit, Ordinarius statim procedere potest ad paroeciae privationem; si redierit, Ordinarius det ei praeceptum ne rursus discedat sine scripta sua licentia sub poena privationis paroeciae ipso facto incurrenda.

2174 條 - 1 項 - 任不易遷轉職務之教士仍不履行定居義務而提出新理由者，正權力人與原試驗人應依第二千一百七十一條之規定，詳細察閱之.

Can. 2174. - § 1. Si clericus, qui beneficium inamovibile obtinet, residentiam non instauret, sed novas alleget deductiones, Ordinarius eas cum eisdem examinatoribus ad examen revocet ad normam can. 2171.

2 項 - 如仍認前項理由爲不適法者，正權力人應不審查其他理由而命令該教士於曾酌定或另酌定之期間內歸其定居處所，並附帶記明：如有違犯情事，其職務當然爲被罷免.

§ 2. Si nec ipsae legitimae habitae fuerint, posthabitis quibusvis aliis deductionibus, Ordinarius clerico praecipiat ut intra tempus praescriptum vel iterum praescribendum redeat sub poena privationis beneficii ipso facto incurrenda.

3 項 - 教士如仍不歸回時，正權力人應宣諭其爲被罷免聖祿職者；如歸回時，正權力人應對其發出第二千一百七十三條所指定之命令.

§ 3. Si non redeat, Ordinarius eum beneficio privatum declaret; si redeat, Ordinarius idem det praeceptum de quo in can. 2173.

2175 條 - 於前二條之二種情形內，正權力人如非因審究教士所提出離開定居之理由而確認其未能先請求正權力人之准許者，不得宣諭聖祿職出缺.

Can. 2175. - Neutro in casu Ordinarius beneficium vacare declaret, nisi postquam, perpensis una cum examinatoribus discessus rationibus quas clericus forte allegaverit, eiusdem Ordinarii licentiam in scriptis ab eodem clerico peti potuisse constiterit.

第三十一題
對於姘夫教士之訴訟程序

TITULUS XXXI.
De modo procedendi contra clericos concubinarios.

2176 條 - 正權力人對於違背第一百三十三條之規定而收留可疑惑之女人，或與其往來之教士，應勸告之，使與該女人分離斷絕往來並豫示以第二千三百五十九條對於姘夫教士所規定之處罰.

Can. 2176. - Ordinarius clericum qui contra praescriptum can. 133 mulierem suspectam secum habeat aut quoquo modo frequentet, moneat ut eam dimittat vel ab eadem frequentanda sese abstineat, comminatis poenis in clericos concubinarios can. 2359 statutis.

2177 條 - 正權力人對於未服從命令亦未回答之教士,如確認其爲能爲之者,應爲下列各目之處分:

1 目 - 免教士之神行爲;

2 目 - 立時罷免堂域司祭之職務;

3 目 - 對於任無管理靈魂義務之其他聖祿職之教士,自免其神行爲後起算,如於二月內不自行改善者,正權力人應褫奪其聖祿職利息半部分取得權;如再逾三月後,應褫奪其聖祿職之一切利息取得權;如再逾三月後,應罷免其職務.

Can. 2177. - Si clericus neque praecepto pareat, neque respondeat, Ordinarius, postquam sibi constiterit id clericum praestare potuisse:

1° Eum suspendat a divinis;

2° Parochum praeterea statim paroecia privet;

3° Clericum vero qui aliud beneficium sine animarum cura habet, si, exacto bimestri tempore a suspensione, sese non emendaverit, privet dimidia parte fructuum beneficii; post alios tres menses, omnibus beneficii fructibus; post alios tres menses, ipsomet beneficio.

2178 條 - 教士未服從命令而提出可原諒之理由者,正權力人對於該理由應諮詢二試驗人之意見.

Can. 2178. - Si clericus non obediat, sed causas excusationis adducat, Ordinarius debet super eisdem audire duos examinatores.

2179 條 - 正權力人於諮詢試驗人後,如認所提出之理由不適法時,應迅速通知該教士並正式命令其,於正權力人酌定之短期間內,服從命令.

Can. 2179. - Si, auditis examinatoribus, Ordinarius existimaverit allatas causas non esse legitimas, id clerico quamprimum significet eique del formale praeceptum ut intra breve tempus a se definiendum pareat.

2180 條 - 正權力人對於較易遷轉之堂域司祭之不服從命令者,得立時依第二千一百七十七條之規定處罰之;對於任不易遷轉之聖祿職教士不服命令而提出新理由者,應依第二千一百七十八條之規定審酌之.

Can. 2180. - Parochum amovibilem inobedientem Ordinarius statim ad normam can. 2177 coercere potest; si vero agatur de clerico qui beneficium inamovibile obtinens, non paret, sed novas allegat deductiones, Ordinarius eas ad examen revocet ad normam can. 2178.

2181 條 - 正權力人仍認前條新理由爲不適法時,應命令該教士於另酌定之相當期間內服從命令;如逾該期間無效果者,正權力人應依第二千一百七十七條之規定辦理.

Can. 2181. - Si nec eae quidem iudicentur legitimae, Ordinarius clerico rursus praecipiat ut intra congruum tempus mandato obtemperet; quo tempore inutiliter transacto, procedat ad normam can. 2177.

第三十二題
處理輕視本義務之堂域司祭之程序

TITULUS XXXII.
De modo procedendi contra parochum in adimplendis paroecialibus officiis negligentem.

2182 條 - 主教對於輕視或違背第四百零七條第一項,第四百零八條第一項,第一千一百七十八條,第一千三百三十

Can. 2182. - Parochum qui officia paroecialia de quibus in can. 407, § 1, 408, § 1, 1178, 1330-1332, 1344, graviter neglexerit aut violaverit, Episcopus

條至第一千三百三十二條及第一千三百四十四條所規定堂域司祭之義務,而情節重大者,應勸告之,使其記憶所負有之重大義務及法律對於該罪所規定之處罰.

moneat, in memoriam eius revocans et strictam obligationem qua eius conscientia oneratur et poenas in haec delicta iure statutas.

2183 條 - 堂域司祭未改善者,主教於諮詢二試驗人及予該堂域司祭以防禦之機會後,如認爲已經證明該堂域司祭於長久時期內屢次輕視不履行或違背前條之義務,而情節重大並對其不履行或違背無可原諒之正當理由時,應訓誡並隨罪之重輕,科以相當之處罰.

Can. 2183 - Si parochus sese non emendaverit, Episcopus eum coriipiat et aliqua congrua poena pro gravitate culpae puniat, postquam, auditis duobus examinatoribus et facta parocho sese defendendi facultate, probatum iudicaverit praedicta paroecialia officia etiam atque etiam per notabile tempus in re gravis momenti praetermissa aut violata fuisse et eorundem omissiones aut violationes nulla iusta causa excusari.

2184 條 - 實行訓誡及處罰後而無效果者,正權力人依第二千一百八十三條之規定,證明仍繼續故意不履行或違背堂域司祭之義務,而情節重大時,得立時罷免較易遷轉之堂域司祭;對於不易遷轉之堂域司祭,正權力人應隨其罪之重輕,褫奪其聖祿職利息之全部或一部之取得權,並以之分與貧困人.

Can. 2184. - Si et correptio et punitio in irritum cesserint, Ordinarius, probata, ad normam can. 2183, perseverante ac culpabili officiorum paroecialium omissione vel violatione in re gravi, parochum amovibilem sua paroecia statim privare potest; parochum vero inamovibilem beneficii fructibus, pauperibus ab Ordinario distribuendis, pro gravitate culpae in totum vel ex parte privet.

2185 條 - 不易遷轉之堂域司祭仍繼續其惡意並依上列條文證明者,正權力人亦應罷免之.

Can. 2185. - Mala voluntate persistente ac probata, ut supra, Ordinarius etiam parochum inamovibilem e sua paroecia removeat.

第三十三題
依自己所知而得之心證科處免職罰

TITULUS XXXIII.
De modo procedendi in suspensione ex informata conscientia infligenda.

2186 條 - 1 項 - 正權力人對於所屬之教士得以依自己所知而得之心證,罷免職務之全部或一部.

Can. 2186. - § 1. Ordinariis licet ex informata conscientia clericos suos subditos suspendere ab officio sive ex parte sive etiam in totum.

2 項 - 前項特別方法,正權力人非依法律之普通規定處置其所屬人員有重大困難時,不得使用之.

§ 2. Extraordinarium hoc remedium adhibere non licet, si Ordinarius potest sine gravi incommodo ad iuris normam in subditum procedere.

2187 條 - 科處前條免職罰,無庸依訴訟方式及經適法之訓誡;正權力人於遵守下列條文後,逕行裁定宣諭免職爲已足.

Can. 2187. - Ad ferendam hanc suspensionem neque formae iudiciales neque canonicae monitiones requiruntur; sed satis est si Ordinarius, servato praescripto canonum qui sequuntur, simplici decreto declaret se suspensionem indicere.

2188 條 - 前條裁定,除因特別情形必須用其他辦法外,應以書面爲之,並記明年月日及下列各目之事項:

1 目 - 特別表明科處免職罰係以依自己所知而得之心證,即以正權力人所明知之理由爲之;

2 目 - 應記明刑罰之期限;正權力人不宜科處無期刑罰,而得以爲懲治罰科處之;但如以爲懲治罰時,應表明科處免職罰之原因;

3 目 - 僅免職務之一部分時,應明白指定被禁止部分之行爲.

Can. 2188. - Huiusmodi decretum detur in scriptis, nisi adiuncta aliud exigant, designato die, mense et anno, in eoque:

1° Expresse dicatur suspensionem ferri ex informata conscientia seu ex causis ipsi Ordinario notis;

2° Indicetur tempus durationis poenae; abstineat autem Ordinarius ab ipsa infligenda in perpetuum. Potest vero infligi etiam tanquam censura, dummodo hoc in casu clerico patefiat causa propter quam suspensio irrogatur;

3° Clare indicentur actus qui prohibentur, si suspensio non in totum sed ex parte infligatur.

2189 條 - 1 項 - 應使他人代行被免職教士之職務時,例如管理靈魂之代治司祭,該代辦人應從聖祿職之利息內,受得按正權力人之明智意見所指定之薪俸.

2 項 - 被免職之教士,如認爲自己權利受損害時,得向依訴訟法,有受理上訴權之上司,請求減少指定之薪俸.

Can. 2189. - § 1. Si clericus suspensus sit ab officio in quo alius in eius locum substituendus est, ut, ex. gr., oeconomus in cura animarum, qui substituitur mercedem ex fructibus beneficii percipiat secundum prudens Ordinarii iudicium determinandam.

§ 2. Clericus suspensus, si se gravatum senserit, potest imminutionem pensionis petere ab immediato Superiore qui in via iudiciaria esset iudex appellationis.

2190 條 - 正權力人如以依自己所知而得之心證即科免職罰時,應因曾經審究所收得之證據而確認該教士確曾犯罪及因所犯情節重大而應科處該刑罰.

Can. 2190. - Ordinarius, qui fert suspensionem ex informata conscientia, debet ex peractis investigationibus tales collegisse probationes, quae eum certum reddant clericum delictum revera perpetrasse et quidem adeo grave ut eiusmodi poena coercendus sit.

2191 條 - 1 項 - 第二千一百九十七條第四目所稱之隱密罪,爲以依自己所知而得之心證,實行免職罰之正當適法理由.

Can. 2191. - § 1. Suspensioni ex informata conscienta iustam ac legitimam causam praebet delictum occultum ad normam can. 2197 n. 4.

2 項 - 對於公衆所知之罪,絕對不得爲以依自己所知而得之心證,實行免職罰之理由.

§ 2. Ob notorium delictum suspensio ex informata conscientia nunquam ferri potest.

3 項 - 必須有下列各目情形之一者,始得以公然罪爲以依自己所知而得之心證,實行停止職務之理由:

§ 3. Ut delictum publicum suspensione ex informata conscientia plecti possit, occurrat necesse est aliquod ex adiunctis quae sequuntur:

1目 - 公正誠實證人,雖向正權力人報告犯罪,而該管人用任何方法而不能使證人證該罪於開庭時,亦不能依訴訟法利用其他證據證該罪者;

2目 - 教士用恐嚇或其他方法阻礙訴訟之開始進行,或完結已經開始之訴訟者;

3目 - 相牴觸之國家法律或有不善表樣之重大危險,阻礙訴訟之開始進行或諭知判決者.

2192 條 - 數罪中僅一罪爲隱密罪,而以之爲以依自己所知而得之心證實行免職罰之理由者,其行爲有效力.

2193 條 - 正權力人得依其明智意見決定向教士表示或緘默免職罰之原因,卽所犯之罪;如認爲宜向教士表示時,應以善牧之注意及愛情並慈父之勸告,使刑罰不但發生抵罪之效力而且發生犯人改善及免除犯罪機會之效力.

2194 條 - 教士於自己被免職罰後提起訴願者,正權力人應向宗座寄送,證明該教士確曾犯罪及得用此特別方法科處刑罰之證據.

1° Si testes probi et graves delictum quidem Ordinario patefaciant, sed nulla ratione induci possint ut de eo testimonium in iudicio ferant, neque aliis probationibus delictum iudiciali processu evinci possit;

2° Si ipsemet clericus minis aut aliis adhibitis mediis impediat ne processus iudiciarius instituatur aut inceptus perficiatur;

3° Si processui iudiciali conficiendo ferendaeque sententiae impedimenta exoriantur ex adversis civilibus legibus aut gravi scandali periculo.

Can. 2192. - Suspensio ex informata conscientia valet si ex pluribus delictis unum tantum fuerit occultum.

Can. 2193. - Prudenti Ordinarii arbitrio relinquitur suspensionis causam seu delictum clerico patefacere aut reticere, pastorali tamen adhibita sollicitudine et caritate, ut, si delictum clerico manifestare censuerit, poena, ex paternis quae interposuerit monitis, nedum ad expiationem culpae, verum etiam ad emendationem delinquentis et ad occasionem peccati eliminandam inserviat.

Can. 2194. - Si clericus recursum a suspensione sibi inflicta interponat, Ordinarius ad Sedem Apostolicam mittere debet probationes quibus constet clericum delictum revera perpetrasse quod extraordinaria hac poena puniri queat.

第五編
罪罰

第一款
罪

第一題
罪之性質及種類

2195 條 - 1 項 - 法律上稱罪,謂犯法律之外形及道德上應負責任之行爲;但以法律至少記載不定之處罰者爲限.

2 項 - 除關係條文顯有其他意義者外,凡對於罪所設立之規定,於違背記載處罰命令之行爲亦準用之.

2196 條 - 罪之種類依設立之法律之目的定之;其輕重不但應依所違背之法律之輕重,而且應依所負責任之大小或所發生之損害斷定之.

2197 條 - 罪之名稱如下:

1 目 - 公然罪,卽一般人已經聞得傳說之犯罪事實,或因特定情形曾構成或現存在依理可豫認一般將來易於聞得傳說之犯罪事實;

2 目 - 法律上之公衆所知之罪,卽經有管轄權之審判官諭知判決確定,或經犯人依第一千七百五十條之規定於開庭時自白之罪;

3 目 - 事實上之公衆所知之罪,卽一般人已經知悉及因特定情形,以致無論用任何掩飾方法亦不能隱瞞,並不能因法律上之任何救助力法而獲原諒之罪;

LIBER QUINTUS
DE DELICTIS ET POENIS

PARS PRIMA
DE DELICTIS

TITULUS I.
De natura delicti eiusque divisione.

Can. 2195. - § 1. Nomine delicti, iure ecclesiastico, intelligitur externa et moraliter imputabilis legis violatio cui addita sit sanctio canonica saltem indeterminata.

§ 2. Nisi ex adiunctis aliud appareat, quae dicuntur de delictis, applicantur etiam violationibus praecepti cui poenalis sanctio adnexa sit.

Can. 2196. - Qualitas delicti desumenda est ex obiecto legis; quantitas vero dimetienda non solum ex diversa gravitate legis laesae, sed etiam ex maiore minoreve imputabilitate aut damno illato.

Can. 2197. - Delictum est:

1° *Publicum,* si iam divulgatum est aut talibus contigit seu versatur in adiunctis ut prudenter iudicari possit et debeat facile divulgatum iri;

2° *Notorium notorietate iuris,* post sententiam iudicis competentis quae in rem iudicatam transierit aut post confessionem delinquentis in iudicio factam ad normam can. 1750;

3° *Notorium notorietate facti,* si publice notum sit et in talibus adiunctis commissum, ut nulla tergiversatione celari nulloque iuris suffragio excusari possit;

4目 - 隱祕罪,卽未公然之罪;事實上之隱祕罪,卽一般人未知悉犯罪之事實;故意情形上之隱祕罪,卽一般人未知悉犯人應負之責任者.

4º *Occultum*, quod non est publicum; *occultum materialiter*, si lateat delictum ipsum; *occultum formaliter*, si eiusdem imputabilitas.

2198 條 - 單純犯教法上之罪者,當然惟教會內有權力者始得處罰之;如該權力者認爲必要或相宜時,得請求國家之輔助;單純犯國法上之罪者,除第一百二十條之規定外,惟國家內之有權力者始得處罰之;但天主教會對於同一罪認爲有侮辱天主之行爲者,仍有管轄權;犯教法上,國法上兩方之罪者,兩方中之任何一方均得處罰之.

Can. 2198. - Delictum quod unice laedit Ecclesiae legem, natura sua, sola ecclesiastica auctoritas persequitur, requisito interdum, ubi eadem auctoritas necessarium vel opportunum iudicaverit, auxilio brachii saecularis; delictum quod unice laedit legem societatis civilis, iure proprio, salvo praescripto can. 120, punit civilis auctoritas, licet etiam Ecclesia sit in illud competens ratione peccati; delictum quod laedit utriusque societatis legem, ab utraque potestate puniri potest.

第二題
犯罪責任及其加減理由並因犯罪而法律上發生之效力

TITULUS II.
De imputabilitate delicti, de causis illam aggravantibus vel minuentibus et de iuridicis delicti effectibus.

2199 條 - 犯罪責任完全依犯人之惡意或其不知所犯之法律上之故意或應注意而不注意之故意定之;故凡加減或免除惡意或故意之理由,均當然爲加減或免除犯罪責任之理由.

Can. 2199. - Imputabilitas delicti pendet ex dolo delinquentis vel ex eiusdem culpa in ignorantia legis violatae aut in omissione debitae diligentiae; quare omnes causae quae augent, minuunt, tollunt dolum aut culpam, eo ipso augent, minuunt, tollunt delicti imputabilitatem.

2200 條 - 1項 - 本題上稱惡意,謂自由決定違犯法律之意志;從知識能力方面與之相抵觸者,爲知識欠缺;從意志方面與之相抵觸者,爲自由能力欠缺.

2項 - 構成違犯法律之外形行爲,在外場卽推定有惡意;但證明未有惡意時,不在此限.

Can. 2200. - 1. Dolus heic est deliberata voluntas violandi legem, eique opponitur ex parte intellectus defectus cognitionis et ex parte voluntatis defectus libertatis.

§ 2. Posita externa legis violatione, dolus in foro externo praesumitur, donec contrarium probetur.

2201 條 - 1項 - 行爲時,心神喪失人,無犯罪能力.

2項 - 日常心神喪失人,雖其心神有時明白或對於特定論理或行爲似與心神康健人相同,仍推定爲無犯罪能力人.

3項 - 自由醉酒時所犯之罪,非無任何責任,而同一罪較於有完全辨別能

Can. 2201. - § 1. Delicti sunt incapaces qui actu carent usu rationis.

§ 2. Habitualiter amentes, licet quandoque lucida intervalla habeant, vel in certis quibusdam ratiocinationibus vel actibus sani videantur, delicti tamen incapaces praesumuntur.

§ 3. Delictum in ebrietate voluntaria commissum aliqua imputabilitate non vacat, sed ea minor est

力時犯之者,責任爲小;但以犯罪或獲恕罪理由爲目的而故意醉酒者,不在此限;非自由醉酒時所犯之罪,如因醉酒而喪失辨別能力之全部者,完全無責任,如僅喪失一部者,其責任隨其喪失之程度而減少;本條之規定於與醉酒相似之其他精神錯亂人,亦準用之.

4項 - 精神耗弱人之犯罪,僅減少其責任而不完全免除之.

quam cum idem delictum committitur ab eo qui sui plene compos sit, nisi tamen ebrietas apposite ad delictum patrandum vel excusandum quaesita sit; violata autem lege in ebrietate involuntaria, imputabilitas exsulat omnino, si ebrietas usum rationis adimat ex toto; minuitur, si ex parte tantum. Idem dicatur de aliis similibus mentis perturbationibus.

§ 4. Debilitas mentis delicti imputabilitatem minuit, sed non tollit omnino.

2202條 - 1項 - 非因應歸責於自己之事由不知法律者,違犯其不知之法律亦不負責任;否則按其不知之責任程度減輕違犯法律之責任.

2項 - 僅不知有處罰之規定者,不得免除犯罪之責任;但應微減之.

3項 - 關於不知法律之規定,於不注意及錯誤者,亦準用之.

Can. 2202. - § 1. Violatio legis ignoratae nullatenus imputatur, si ignorantia fuerit inculpabilis; secus imputabilitas minuitur plus minusve pro ignorantiae ipsius culpabilitate.

§ 2. Ignorantia solius poenae imputabilitatem delicti non tollit, sed aliquantum minuit.

§ 3. Quae de ignorantia statuuntur, valent quoque de inadvertentia et errore.

2203條 - 1項 - 凡人應注意而不注意因而違犯法律者,依審判官之明智意見按其情節減輕其責任;如對於違犯法律之事實預見其發生而不使用凡謹愼行爲人常使用防止之方法者,與惡意者之責任相近.

2項 - 不能預見或雖預見而不能防止之偶然事實,免除任何責任.

Can. 2203. - § 1. Si quis legem violaverit ex omissione debitae diligentiae, imputabilitas minuitur pro modo a prudenti iudice ex adiunctis determinando; quod si rem praeviderit, et nihilominus cautiones ad eam evitandam omiserit, quas diligens quivis adhibuisset, culpa est proxima dolo.

§ 2. Casus fortuitus qui praevideri vel cui praeviso occurri nequit, a qualibet imputabilitate eximit.

2204條 - 未成年之年齡應爲減輕犯罪責任之理由;及年齡愈小者,愈多減輕之.

Can. 2204. - Minor aetas, nisi aliud constet, minuit delicti imputabilitatem eoque magis quo ad infantiam proprius accedit.

2205條 - 1項 - 因被有形之強迫而完全喪失行爲能力者,亦完全免除其犯罪責任.

2項 - 因被重大恐嚇,連相對恐嚇在內,或因重大需要或困難而犯單純教會所設立之法律者,完全免除其罪.

3項 - 如行爲之性質爲惡,或行爲發生侮辱信仰或教會權威或損害靈魂

Can. 2205. - § 1. Vis physica quae omnes adimit agendi facultatem, delictum prorsus excludit.

§ 2. Metus quoque gravis, etiam relative tantum, necessitas, imo et grave incommodum, plerumque delictum, si agatur de legibus mere ecclesiasticis, penitus tollunt.

§ 3. Si vero actus sit intrinsece malus aut vergat in contemptum fidei vel ecclesiasticae auctoritatis

之情形時,以本條第二項之規定爲理由,減輕其犯罪責任,而不免除之.

4項 - 適法防衛不正當之侵害人之行爲完全免除責任;但以不逾相宜之程度者爲限;否則減輕其責任;挑衅人之行爲亦減輕責任.

vel in animarum damnum, causae, de quibus in § 2, delicti imputabilitatem minuunt quidem, sed non auferunt.

§ 4. Causa legitimae tutelae contra iniustum aggressorem, si debitum servetur moderamen, delictum omnino aufert; secus imputabilitatem tantummodo minuit, sicut etiam causa provocationis.

2206條 - 情奮如因故意及經思量後而發者,加重其責任;否則按情奮之情形減輕其責任;如情奮發於各種思量及決意以前而因被其障礙不能爲各種思量及決意者,完全免除責任.

Can. 2206. - Passio, si fuerit voluntarie et deliberate excitata vel nutrita, imputabilitatem potius auget; secus eam minuit plus minusve pro diverso passionis aestu; et omnino tollit, si omnem mentis deliberationem et voluntatis consensum praecedat et impediat.

2207條 - 犯罪之加重,除有其他情形外,爲下列各目之情形:

1目 - 比例於犯罪人或受侮辱人之尊位高低;

2目 - 濫用權力或職務以犯罪者.

Can. 2207. - Praeter alia adiuncta aggravantia, delictum augetur:

1º Pro maiore dignitate personae quae delictum committit, aut quae delicto offenditur;

2º Ex abusu auctoritatis vel officii ad delictum patrandum.

2208條 - 1項 - 法律上稱累犯人,謂受裁判後再犯同種類之罪,因情節及時間而據理得認定其爲仍頑強存留惡意之人.

2項 - 凡數次犯罪者,連犯不同種類之罪在內,加重其責任,

Can. 2208. - § 1. Recidivus sensu iuris est qui post condemnationem rursus committit delictum eiusdem generis et in talibus rerum ac praesertim temporis adiunctis ut eiusdem pertinacia in mala voluntate prudenter coniici possit.

§ 2. Qui pluries deliquerit etiam diverso in genere, suam auget culpabilitatem.

2209條 - 1項 - 數人合意共同實施犯罪者,均負同一之責任;但因情形而加重或減輕一人之責任者,不在此限.

2項 - 共同犯性質上必須共犯人之罪者,各共犯人負同一之責任;但因情形而顯有分別者,不在此限.

3項 - 不但委任人,卽首犯,而且引誘人犯罪,或用任何方法共同施犯罪並其他情形均相等者,均負較正犯罪人所負不輕之責任;但以非其共同行爲決不至犯罪者爲限.

4項 - 凡人之行爲如僅爲幫助犯罪使易於成立,如無其幫助行爲而仍犯該罪者,僅負較輕之責任.

Can. 2209. - § 1. Qui communi delinquendi consilio simul physice concurrunt in delictum, omnes eodem modo rei habentur, nisi adiuncta alicuius culpabilitatem augeant vel minuant.

§ 2. In delicto quod sua natura complicem postulat, unaquaeque pars est eodem modo culpabilis, nisi ex adiunctis aliud appareat.

§ 3. Non solum mandans qui est principalis delicti auctor, sed etiam qui ad delicti consummationem inducunt vel in hanc quoquo modo concurrunt, non minorem, ceteris paribus, imputabilitatem contrahunt, quam ipse delicti exsecutor, si delictum sine eorum opera commissum non fuisset.

§ 4. Si vero eorum concursus facilius tantum reddidit delictum, quod etiam sine eorundem concursu commissum fuisset, minorem imputabilitatem secumfert.

5項 - 凡人如以適宜之撤回方法完全消滅其對於犯罪所有之關係者,免除其一切責任,雖其他之人因自己本人所有之原因仍實行犯罪者亦同;如對於犯罪所有之關係未完全消滅者,其撤回僅減輕責任,不得免除之.

§ 5. Qui suum influxum in delictum patrandum opportuna retractatione abduxerit plene, ab omni imputabilitate liberatur, etiamsi exsecutor delictum ob alias causas sibi proprias nihilominus patraverit; si non abduxerit plene, retractatio minuit, sed non aufert culpabilitatem.

6項 - 僅因不盡義務而幫助犯罪者,其所負之責任比例與其所負防止犯罪之義務同.

§ 6. Qui in delictum concurrit suum dumtaxat officium negligendo, imputabilitate tenetur proportionata obligationi qua adigebatur ad delictum suo officio impediendum.

7項 - 凡讚美已犯之罪,收受贓物,藏匿或收留犯人,或於完成犯罪行爲後所爲之其他行爲,均能成立新罪;但以法律有處罰之規定者爲限;除於犯人犯罪前合意約定爲該行爲者外,不負已犯之罪之責任.

§ 7. Delicti patrati laudatio, fructuum participatio, delinquentis occultatio et receptatio aliive actus delictum iam plene absolutum subsequentes, nova delicta constituere possunt, si nempe poena in lege plectantur; sed, nisi cum delinquente de illis actibus ante delictum conventum fuerit, non secumferunt delicti patrati imputabilitatem.

2210 條 - 1項 - 得因犯罪而提起下列各目訴訟:

Can. 2210. - § 1. Ex delicto oritur:

1目 - 以認定或判處刑罰及請求報復爲目的之刑事訴訟;

1º Actio poenalis ad poenam declarandam vel infligendam et ad satisfactionem petendam;

2目 - 如因犯罪而發生損害時,民事賠償訴訟.

2º Actio civilis ad reparanda damna, si cui delictum damnum intulerit.

2項 - 前項二種訴訟依第一千五百五十二條至第一千九百五十九條之規定辦理之;辦理刑事訴訟之同一審判官,亦得依當事人之請求,訊問及判斷民事訴訟.

§ 2. Utraque actio explicatur ad normam can. 1552-1959; et idem iudex in criminali iudicio potest ad instantiam partis laesae civilem actionem ad examen revocare et definire.

2211 條 - 第二千二百零九條第一項至第三項所指定之一切共犯人,雖經審判官依因各犯人犯罪而對於任何人所發生損害之比例裁判者,仍應連帶担負賠償費用及損害之義務.

Can. 2211. - Omnes qui in delictum concurrunt ad normam can. 2209, § 1-3 obligatione tenentur in solidum expensas et damna resarciendi quae ex delicto quibuslibet personis obvenerint, licet a iudice pro rata damnati.

第三題
未遂犯

TITULUS III.
De conatu delicti.

2212 條 - 1項 - 凡人之作爲或不作爲,如依其性質必使構成犯罪,而因自己

Can. 2212. § 1. Quicunque actus posuerit vel praetermiserit qui ad executionem delicti natura sua

拋棄其意志,或因方法之欠缺或不適當不能成就犯罪,致事實上未完成犯罪者,爲未遂罪.

2項 - 雖作爲或不作爲依其性質必使犯罪並已足爲構成犯罪而非因己意卽因其他原因不發生結果者,亦爲未遂犯,此種未遂犯稱爲被障礙結果罪.

3項 - 凡設法引誘他人犯罪而無結果者,爲類似未遂犯.

4項 - 如法律對於未遂犯特別規定應處罰時,該未遂犯卽爲眞罪.

2213條 - 1項 - 未遂犯另有其責任,卽與既遂犯愈類似,其責任愈大,而較之與完全構成犯罪爲小;但以不妨礙本條第三項之規定爲限.

2項 - 被障礙結果罪之責任,較重於單純未遂犯之責任.

3項 - 以自動已中止實行犯罪行爲者,免除任何責任;但以未發生損害或不善表樣者爲限.

conducunt, sed delictum non consummaverit, sive quia consilium suum deseruit, sive quia delictum propter insufficientiam vel ineptitudinem mediorum perficere non potuit, *delicti conatum* committit.

§ 2. Cum omnes actus positi vel omissi sunt qui ad exsecutionem delicti natura sua conducunt et ad delictum perficiendum sufficiunt, si ex alia causa, praeter voluntatem agentis, effectum sortiti non sint, delicti conatus dicitur proprio nomine delictum *frustratum*.

§ 3. Conatui delicti accedit actio illius qui alium ad delictum committendum inducere studuerit, sed inefficaciter.

§ 4. Si conatus delicti peculiari poena in lege mulctetur, verum constituit delictum.

Can. 2213. - § 1. Delicti conatus suam habet imputabilitatem, eo maiorem, quo magis ad consummationem accedit quanquam minorem prae delicto consummato, salvo praecepto § 3.

§ 2. Delictum frustratum magis culpabile est, quam simplex delicti conatus.

§ 3. Ab omni imputabilitate liberatur qui sponte ab incepta delicti exsecutione destiterit, si nullum ex conatu damnum aut scandalum ortum sit.

第二款 罰

第一節 罰之總則

2214條 - 1項 - 天主教會依原來自己本權力享有用神罰及時罰而處罰所屬之犯罪人,絕不受他有權威人之干涉.

2項 - 應注意脫利滕會議第十三次會議,討論改正第一章內勸告內開『主教及其他正權力人宜莫忘自己爲司牧,非爲鞭笞者;宜不用壓制方法管理所屬之人,宜親愛之如子女及兄弟,宜用勸

PARS SECUNDA
DE POENIS

SECTIO I.
De poenis in genere.

Can. 2214. - § 1. Nativum et proprium Ecclesiae ius est, independens a qualibet humana auctoritate, coercendi delinquentes sibi subditos poenis tum spiritualibus tum etiam temporalibus.

§ 2. Prae oculis autem habeatur monitum Conc. Trid., *sess. XIII, de ref., cap. I:* «Meminerint Episcopi aliique Ordinarii se pastores non percussores esse, atque ita praeesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos tanquam filios et fratres diligant elaborentque ut hortando et menendo

告方法防止其實行被禁止之事,以免其將來犯罪受處罰;對於因個性軟弱而犯罪之人,應依宗徒之命令用各種仁慈及忍耐方法教訓,責備,勸戒之;因爲教人改良之方法寬厚發生之結果,往往較大於嚴厲,勸告往往較大於恐嚇,愛情往往較大於威權;如因犯罪重大應處罰時,宜嚴厲中含寬厚,審理中含仁慈,堅強中含柔和,用非麤野之方法保存於民人爲必要及有利益之紀律,及改良已經受罰之人;如有不願改良者,始因處罰立一好前例,以警勸其他之人不犯罪.』

ab illicitis deterreant, ne ubi deliquerint, debitis eos poenis coercere cogantur; quos tamen si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apostoli est ab eis servanda praeceptio ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate et patientia, cum saepe plus erga corrigendos agat benevolentia quam austeritas, plus exhortatio quam comminatio, plus caritas quam potestas; sin autem ob delicti gravitatem virga opus erit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate severitas adhibenda est, ut sine asperitate disciplina, populis salutaris ac necessaria, conservetur et qui correcti fuerint, emendentur aut, si resipiscere noluerint, ceteri, salubri in eos animadversionis exemplo, a vitiis deterreantur».

第四題
罰之意義,種類,解釋,實用

2215 條 - 天主教會之罰謂法定官員以改良犯人及報復爲目的,而科處褫奪其特定利益.

2216 條 - 天主教會用下列各目之罰及補贖處罰犯罪人:

1 目 - 改良罰卽懲治罰;

2 目 - 報復罰;

3 目 - 豫防罰及補贖.

2217 條 - 1 項 - 罰之名稱如下:

1 目 - 固定罰,卽法律或命令內定有一定範圍之罰;不固定罰,卽法律或命令內用強制或任意言語付與審判官或上司以斟酌辦理權;

2 目 - 自降罰,卽法律或命令內所記載罰之言語顯爲僅因構成犯罪之事實而受之者;審降罰,卽經過審判官或上司之判處,始受之者;

3 目 - 法定罰,卽法律之內容規定特定罰;凡自降及審降二種罰均包括之;人定罰,卽以特別命令或審判官以訴訟上之判決定之者,連法定罰在內;故法

TITULUS IV.
De poenarum notione, speciebus, interpretatione atque applicatione.

Can. 2215. - Poena ecclesiastica est privatio alicuius boni ad delinquentis correctionem et delicti punitionem a legitima auctoritate inflicta.

Can. 2216. - In Ecclesia delinquentes plectuntur:

1° Poenis medicinalibus seu censuris;

2° Poenis vindicativis;

3o Remediis poenalibus et poenitentiis.

Can. 2217. - § 1. Poena dicitur:

1° *Determinata,* si in ipsa lege vel praecepto taxative statuta sit; *inderminata,* si prudenti arbitrio iudicis vel Superioris relicta sit sive praeceptivis sive facultativis verbis;

2o *Latae sententiae,* si poena determinata ita sit addita legi vel praecepto ut incurratur ipso facto commissi delicti; *ferendae sententiae,* si a iudice vel Superiore infligi debeat;

3o *A iure,* si poena determinata in ipsa lege statuatur, sive latae sententiae sit sive ferendae; *ab homine,* si feratur per modum praecepti peculiaris vel per sententiam iudicialem condemnatoriam, etsi

律所記載之罰於訴訟判決以前,僅爲法定者,以後爲法定併人定者,而視爲人定罰.

in iure statuta; quare poena ferendae sententiae, legi addita, ante sententiam condemnatoriam est *a iure tantum,* postea *a iure* simul et *ab homine,* sed consideratur tanquam *ab homine.*

2項 - 凡罰均爲審降罰;但法律或命令特別記載自降,或僅因犯罪之事實或僅因法律之效力而受之,或記載類此言語,不在此限.

§ 2. Poena intelligitur semper ferendae sententiae, nisi expresse dicatur eam esse *latae sententiae* vel *ipso facto* seu *ipso iure* contrahi, vel nisi alia similia verba adhibeantur.

2218 條 - 1項 - 科罰時應審酌所負担之責任並所發生之不善表樣及損害,遵守罰與罪間之公平比例;故不但應注意法律之標的物及法律之重要目的,並且對於犯人之年齡,知識,及受教育之程度,性別,生活狀況,精神情形,被侮辱人或犯人之尊位,犯罪之目的及處所及日時;是否因重大情奮或被重大恐嚇而犯罪;犯罪後是否痛悔及曾否設法防止犯罪之惡結果發生並其他類似之事情,均應注意之.

Can. 2218. - § 1. In poenis decernendis servetur aequa proportio cum delicto, habita ratione imputabilitatis, scandali et damni; quare attendi debent non modo obiectum et gravitas legis, sed etiam aetas, scientia, institutio, sexus, conditio status mentis delinquentis, dignitas personae quae delicto offenditur, aut quae delictum committit, finis intentus, locus et tempus quo delictum commissum est, num ex passionis impetu vel ob gravem metum delinquens egerit, num eum delicti poenituerit eiusdemque malos effectus evitare ipse studuerit, aliaque similia.

2項 - 不但有免除一切責任之情形,而且僅有免除重大責任之情形者,均免除自降及審降之任何處罰;如證明不負外場責任者,亦免除外場之處罰.

§ 2. Non solum quae ab omni imputabilitate excusant, sed etian quae a gravi, excusant pariter a qualibet poena tum latae tum ferendae sententiae etiam in foro externo, si pro foro externo excusatio evincatur.

3項 - 相互之侮辱彼此抵銷;但一方因行較大之侮辱而應受罰者,不在此限;惟於適宜之情形,得減輕其罰.

§ 3. Mutua iniuria compensatur, nisi una pars propter maiorem iniuriae ab eadem illatae gravitatem damnari debeat, deminuta, si casus ferat, poena.

2219 條 - 1項 - 對於罰應爲有利於行爲人之解釋.

Can. 2219. - § 1. In poenis benignior est interpretatio facienda.

2項 - 有管轄權之上司所科處之罰是否公平有疑義者,在二場內仍應遵守之;但提起有停止執行效力之上訴者,不在此限.

§ 2. At si dubitetur utrum poena, a Superiore competente inflicta, sit iusta, necne, poena servanda est in utroque foro, excepto casu appellationis in suspensivo.

3項 - 對於特定人或特定案件不得援其他特定人或特定案件之例科罰,雖有同等或且較重大理由者亦同;但不妨礙第二千二百三十一條之規定.

§ 3. Non licet poenam de persona ad personam vel de casu ad casum producere, quamvis par adsit ratio, imo gravior, salvo tamen praescripto can. 2231.

第五題
享有强制權之官員

2220 條 - 1 項 - 凡享有制定法律或頒發命令之權力者,均得於法律或命令內附設處罰;僅享有審判權者,僅得依法定程序適用已經適法規定之罰.

2 項 - 總代理人非受得特別委任,不得爲科罰.

2221 條 - 享有制定法律權者於其管轄權範圍內,得以堅固由自己或其前任所制定之法律,如有特別情形時,且得以堅固由天主或由公教會內較高官署所制定之在本區域內現行之法律爲目的,另定罰則,並得對其已規定之罰爲加重之規定.

2222 條 - 1 項 - 雖法律內無處罰之規定,而法定官員仍得不豫示罰則,用公平罰,科處違犯該法律之人;但以犯人有立不善表樣,或違犯特別重大規定之情形,而認爲必要時爲限;否則非豫示以違犯時應受之自降或審降罰,該犯人仍違犯法律時,不得處罰之.

2 項 - 法定官員雖知有犯罪之事實僅爲蓋然者,或依法令對於確實犯罪者應開始進行訴訟時,因未確認該教士有無相當資格而不但有權力並且有不授與神品,及以免除不善表樣爲目的,禁止其實行聖職,或依法律之規定罷免其職務之義務;此等行爲於各該情形內不爲處罰.

2223 條 - 1 項 - 審判官於科罰時,不得加重固定罰;但於非常情形有加重之必要者,不在此限.

2 項 - 凡法律以規定審降罰而用表示任意意義之言語者,爲付與審判官

TITULUS V.
De Superiore potestatem coactivam habente.

Can. 2220. - § 1. Qui pollent potestate leges ferendi vel praecepta imponendi, possunt quoque legi vel praecepto poenas adnectere; qui iudiciali tantum, possunt solummodo poenas, legitime statutas, ad normam iuris applicare.

§ 2. Vicarius Generalis sine mandato speciali non habet potestatem infligendi poenas.

Can. 2221. - Legislativam habentes potestatem, possunt intra limites suae iurisdictionis, non solum legem a se vel a decessoribus latam, sed etiam, ob peculiaria rerum adiuncta, legem tam divinam, quam ecclesiasticam a superiore potestate latam, in territorio vigentem, congrua poena munire aut poenam lege statutam aggravare.

Can. 2222. - § 1. Licet lex nullam sanctionem appositam habeat, legitimus tamen Superior potest illius transgressionem, etiam sine praevia poenae comminatione, aliqua iusta poena punire, si scandalum forte datum aut specialis transgressionis gravitas id ferat; secus reus puniri nequit, nisi prius monitus fuerit cum comminatione poenae latae vel ferendae sententiae in casu transgressionis, et nihilominus legem violaverit.

§ 2. Pariter idem legitimus Superior, licet probabile tantum sit delictum fuisse commissum aut delicti certe commissi poenalis actio praescripta sit, non solum ius, sed etiam officium habet non promovendi clericum de cuius idoneitate non constat, et, ad scandalum evitandum, prohibendi clerico exercitium sacri ministerii aut etiam eundem ab officio, ad normam iuris, amovendi; quae omnia in casu non habent rationem poenae.

Can. 2223. - § 1. In poenis applicandis iudex nequit poenam determinatam augere, nisi extraordinaria adiuncta aggravantia id exigant.

§ 2. Si lex in statuenda poena ferendae sententiae facultativis verbis utatur, committitur prudentiae et

以依其明智意見及良心得科處之權,如罰爲固定者,得減輕之權.

3項 - 法律用表示强制意義之言語者,尋常爲應科處罰;但仍付與審判官或上司以依其良心及明智意見,按下列各目之規定辦理之權:

1目 - 豫知因急速處罰而將來發生較大之不良結果者,得延緩至適宜時期處罰之;

2目 - 犯人完全改良並改善其不善表樣後,或曾受或豫見其將來受國法所規定之罰,而於犯人之受罰爲已足者,得不處罰之;

3目 - 有非常減輕責任之情形,或犯人已改良或曾受國法所規定之罰,而審判官或上司認爲此外科處以較輕之罰爲適當者,得減輕固定罰科處之,或易以豫防罰或補贖.

4項 - 於通常情形內付與上司依其明智意見認定自降罰;如有利害關係人之請求或公益之必要者,應諭知認定之裁斷.

2224條 - 1項 - 於通常情形內,以一罪一罰爲原則.

2項 - 因犯多數罪而應科之罰過多者,付與審判官依其明智意見科各罰中之最重者,於必要時併附以豫防罰或補贖或審酌罪之數目及重大情形後,於適宜範圍內酌科其罰.

3項 - 同一罪之未遂及既遂均有罰之規定者,於既遂後應僅科以既遂之罰.

2225條 - 用訴訟判決認定或科罰者,應遵守關於宣告訴訟判決所設立之法定程序;用特別命令而科自降或審降罰者,應於通常情形內,以書面或於二證人面前認定或科處之,並應說明處罰之理由;但不妨礙第二千一百九十三條之規定.

conscientiae iudicis eam infligere, si poena fuerit determinata, temperare.

§ 3. Si vero lex utatur verbis praeceptivis, ordinarie poena infligenda est; sed conscientiae et prudentiae iudicis vel Superioris committitur:

1° Poenae applicationem ad tempus magis opportunum differe, si ex praepropera rei punitione maiora mala eventura praevideantur;

2° A poena infligenda abstinere, si reus perfecte fuerit emendatus, et scandalum reparaverit, aut sufficienter punitus sit vel puniendus praevideatur poenis auctoritate civili sancitis;

3° Poenam determinatam temperare vel loco ipsius aliquod remedium poenale adhibere aut aliquam poenitentiam iniungere, si detur circumstantia imputabilitatem notabiliter minuens, vel habeatur quidem rei emendatio aut inflicta a civili auctoritate castigatio, sed iudex vel Superior opportunam praeterea ducat mitiorem aliquam punitionem.

§ 4. Poenam latae sententiae declarare generatim committitur prudentiae Superioris; sed sive ad instantiam partis cuius interest, sive bono communi ita exigente, sententia declaratoria dari debet.

Can. 2224. - § 1. Ordinarie tot poenae quot delicta.

§ 2. Si tamen propter numerum delictorum nimius esset poenarum infligendarum cumulus, prudenti iudicis arbitrio relinquitur aut poenam omnium graviorem infligere, addita, si res ferat, aliqua poenitentia vel remedio poenali, aut poenas intra aequos terminos moderari, habita ratione numeri et gravitatis delictorum.

§ 3. Si poena constituta sit tum in conatum delicti tum in delictum consummatum, hoc admisso, infligi tantum debet poena in consummatum delictum statuta.

Can. 2225. - Si poena declaretur vel infligatur per sententiam iudicialem, serventur canonum praescripta circa sententiae iudicialis pronuntiationem; si vero poena latae vel ferendae sententiae inflicta sit ad modum praecepti particularis, scripto aut coram duobus testibus ordinarie declaretur vel irrogetur, indicatis poenae causis salvo praescripto can. 2193.

第六題
強制權力人之所屬人

2226 條 - 1 項 - 凡負守法律或命令義務之人,均爲能受法律或命令所載之罰之人;但附有明示規定不負受其罰之義務者,不在此限.

2 項 - 雖後法律取消前法律,而如罪之完成在後法律施行前者,應適用有利於犯人之法律.

3 項 - 後法律取消前法律,或僅取消其罰者,立時免除其罰之執行;但已經受懲治罰者,不在此限.

4 項 - 罰對於犯人在普世,連上司之權力喪失以後在內,均有拘束力;但有特別規定者,不在此限.

2227 條 - 1 項 - 惟教宗始得對於第一千五百五十七條第一項所規定之人科處或認定其罰.

2 項 - 樞機大臣不受刑罰之拘束;但法律明示指定之者,不在此限;主教不受自降停止職權及禁止聖事罰之拘束.

2228 條 - 凡人非按法律文詞之正意義完全作成犯罪之本行爲,不受法定罰.

2229 條 - 1 項 - 故意不知法律或法律所規定之罰,雖法律內有本條第二項所指定之文詞,仍不免除受任何自降罰.

2 項 - 法律之內容有:放胆,擅敢,明知,企圖,無畏,或,故意爲之或其他與此類似之文詞,卽必須明知及故意爲之之文詞者,如知識或意志有任何欠缺時,免除受自降罰.

3 項 - 法律之內容無前項文詞者,應否受罰,依下列各目之規定:

TITULUS VI.
De subiecto coactivae potestati obnoxio.

Can. 2226. - § 1 Poenae adnexae legi aut praecepto obnoxius est qui lege aut praecepto tenetur, nisi expresse eximatur.

§ 2. Licet lex poenalis posterior obroget anteriori, si tamen delictum, quando lex posterior lata est, iam commissum erat, applicanda est lex reo favorabilior.

§ 3. Quod si lex posterior tollat legem vel poenam tantum, haec statim cessat, nisi agatur de censuris iam contractis.

§ 4. Poena reum ubique terrarum tenet, etiam resoluto iure Superioris, nisi aliud expresse caveatur.

Can. 2227. - § 1. Poena nonnisi a Romano Pontifice infligi aut declarari potest in eos de quibus in can. 1557, § 1.

§ 2. Nisi expresse nominentur, S. R. E. Cardinales sub lege poenali non comprehenduntur, nec Episcopi sub poenis latae sententiae suspensionis et interdicti.

Can. 2228. - Poena lege statuta non incurritur, nisi delictum fuerit in suo genere perfectum secundum proprietatem verborum legis.

Can. 2229. - § 1 A nullis latae sententiae poenis ignorantia affectata sive legis sive solius poenae excusat, licet lex verba de quibus in § 2 contineat.

§ 2. Si lex habeat verba: *praesumpserit, ausus fuerit, scienter, studiose, temerarie, consulto egerit* aliave similia quae plenam cognitionem ac deliberationem exigunt, quaelibet imputabilitatis imminutio sive ex parte intellectus sive ex parte voluntatis eximit a poenis latae sententiae.

§ 3. Si lex verba illa non habeat:

1目 - 不知法律或僅不知法律規定之罰者,如其不知之情節重大或由於縱意時,不免除受任何自降罰;如情節不重大或非由於大縱意時,免除受自降改良罰,不免除受自降報復罰;

1° Ignorantia legis aut etiam solius poenae, si fuerit crassa vel supina, a nulla poena latae sententiae eximit; si non fuerit crassa vel supina, excusat a medicinalibus, non autem a vindicativis latae sententiae poenis;

2目 - 醉酒,應注意而不注意,精神軟弱,情奮,雖減輕責任,如尚餘有重大責任時,不免除受自降罰;

2° Ebrietas, omissio debitae diligentiae, mentis debilitas, impetus passionis, si, non obstante imputabilitatis deminutione, actio sit adhuc graviter culpabilis, a poenis latae sententiae non excusant;

3目 - 因被重大恐嚇而犯罪,如發生信仰或教會權威之侮辱或靈魂之公然損害時,不免除受自降罰.

3° Metus gravis, si delictum vergat in contemptum fidei aut ecclesiasticae auctoritatis vel in publicum animarum damnum, a poenis latae sententiae nullatenus eximit.

4項 - 雖犯人依本條第三項第一目之規定免除不受自降罰,於必要時,仍得科以其他罰或補贖.

§ 4. Licet reus censuris latae sententiae ad normam § 3, n. 1 non teneatur, id tamen non impedit quominus, si res ferat, congrua alia poena vel poenitentia affici queat.

2230 條 - 未達生殖年齡人免除自降罰;有管理權者對其宜用教育責罰,不宜用懲治罰或其他重大罰改良之;達生殖年齡人引誘其達犯法律或依第二千二百零九條第一項至第三項所指定之方法,與其共犯罪者,應受法律所規定之罰.

Can. 2230. - Impuberes excusantur a poenis latae sententiae, et potius punitionibus educativis, quam censuris aliisve poenis gravioribus vindicativis conrigantur; puberes vero qui eos ad legem violandam induxerint vel cum eis in delictum concurrerint ad normam can. 2209, §§ 1-3, ipsi quidem poenam lege statutam incurrunt.

2231 條 - 雖法律明文爲僅對於一人規定者,而如數人共犯之並合於第二千二百零九條第一項至第三項所指定之情形時,除法律另有規定外,仍均受同一之罰;其他之人則否,對於此等人以法律無特別規定爲限,該管上司應依其明智意見用其他適當罰處分之.

Can. 2231. - Si plures ad delictum perpetrandum concurrerint, licet unus tantum in lege nominetur, ii quoque de quibus in can. 2209, §§ 1-3, tenentur, nisi lex aliud expresse caverit, eadem poena; ceteri vero non item, sed alia iusta poena pro prudenti Superioris arbitrio puniendi sunt, nisi lex peculiarem poenam in ipsos constituat.

2232 條 - 1項 - 改良或報復之自降罰,僅因該事實發生即在二場內拘束明知自己犯罪之人;如非損害自己之名譽不能遵守之者,免除遵守之義務;無論何人不得強迫犯人在外場遵守之;但犯罪之事實爲公衆所知者,不在此限;並不妨礙第二千二百二十三條第四項之規定.

Can. 2232. - § 1. Poena latae sententiae, sive medicinalis sive vindicativa, delinquentem, qui delicti sibi sit conscius, ipso facto in utroque foro tenet; ante sententiam tamen declaratoriam a poena observanda delinquens excusatur quoties eam servare sine infamia nequit, et in foro externo ab eo eiusdem poenae observantiam exigere nemo potest, nisi delictum sit notorium, firmo praescripto can. 2223, § 4.

2項 - 認定裁斷有使罰追溯既往至犯罪時之效力.

§ 2. Sententia declaratoria poenam ad momentum commissi delicti retrotrahit.

2233 條 - 1 項 - 非確認犯罪之事實並未經過法定時效者,不得科處任何罰.

2 項 - 於實行懲治罰以前,雖確認有前項二事實,仍應依第二千二百四十二條第三項之規定訓誡及勸告犯人,使其拋棄違抗法令之意思;如依審判官或該管上司之明智意見認爲必要時,並應酌定悔改之相當期間;逾該期間而違抗法令之意思仍繼續者,始得實行懲治罰.

Can. 2233. - § 1. Nulla poena infligi potest, nisi certo constet delictum commissum fuisse et non esse legitime praescriptum.

§ 2. Licet id legitime constet, si agatur de infligenda censura, reus reprehendatur ac moneatur ut a contumacia recedat ad normam can. 2242, § 3, dato, si prudenti eiusdem iudicis vel Superioris arbitrio casus id ferat, congruo ad resipiscentiam tempore; contumacia persistente, censura infligi potest.

2234 條 - 凡犯數罪者,不但得科處以較重之罰;如審判官認爲必要時,並得實行監督或其他豫防罰.

Can. 2234. - Qui plura delicta commisit, non modo gravius puniri, sed si, prudenti iudicis arbitrio, res id ferat, subiici etiam debet vigilantiae vel alii remedio poenali.

2235 條 - 被障礙結果罪,或未遂罪,除法律視爲另成立犯罪而明定其罰外,得用相當罰科處之;但不妨礙第二千二百一十三條第三項之規定.

Can. 2235. - Delictum frustratum aut conatus delicti, nisi tanquam distincta delicta lege plectantur, possunt congrua poena pro gravitate puniri, salvo praescripto can. 2213, § 3.

第七題
罰之赦免

TITULUS VII.
De poenarum remissione.

2236 條 - 1 項 - 惟有處罰權者,或其該管上司或後任,或受得該委任權者,始得頒賜罰之赦免;即對於懲治罰用解放;對於報復罰用寬免.

Can. 2236. - § 1. Remissio poenae sive per absolutionem, si agatur de censuris, sive per dispensationem, si de poenis vindicativis, concedi tantum potest ab eo qui poenam tulit, vel ab eius competente Superiore aut successore, vel ab eo cui haec potestas commissa est.

2 項 - 凡得對於特定人解放其所受特定法律之拘束者,亦得對其寬恕該法律所規定之罰.

§ 2. Qui potest a lege eximere, potest quoque poenam legi adnexam remittere.

3 項 - 依職權科處由上司所規定之罰之審判官,不得寬恕已經科處之罰.

§ 3. Iudex qui ex officio applicat poenam a Superiore constitutam, eam semel applicatam remittere nequit.

2237 條 - 1 項 - 正權力人對於公然案件,得寬恕依普通法律所規定之自降罰;但下列各目所規定者,不在此限:

Can. 2237. - § 1. In casibus publicis potest Ordinarius poenas latae sententiae iure communi statutas remittere, exceptis:

1 目 - 已經向民事法院提起之案件;

1° Casibus ad forum contentiosum deductis;

2 目 - 保留於宗座之懲治罰;

2° Censuris Sedi Apostolicae reservatis;

3 目 - 對於任公教會之聖祿職,職務,尊位,位置,及選舉權,被選舉權所被

3° Poenis inhabilitatis ad beneficia, officia, dignitates, munera in Ecclesia, vocem activam et passi-

科處之無能力罰,或罷免罰,無期免職罰,法律上之破廉恥罰,及取消保護權,或宗座所頒賜之特別權利或恩惠罰.

2項 - 正權力人對於隱密案件,以不妨礙第二千二百五十四條及第二千二百九十條之規定爲限,得自己或用他人寬恕依普通法律所規定之自降罰;但最特別及特別保留於宗座之懲治罰,不在此限.

vam eorumve privationis, suspensionis perpetuae, infamiae iuris, privationis iuris patronatus et privilegii seu gratiae a Sede Apostolica concessae.

§ 2. In casibus vero occultis, firmo praescripto can. 2254 et 2290, potest Ordinarius poenas latae sententiae iure communi statutas per se vel per alium remittere, exceptis censuris specialissimo vel speciali modo Sedi Apostolicae reservatis.

2238 條 - 用脅迫或重大恐嚇方法取得罰之寬恕者,其寬恕依法當然無效.

Can. 2238. - Poenae remissio, vi aut metu gravi extorta, ipso iure irrita est.

2239 條 - 1項 - 實行罰之寬恕對於在場或不在場之人,無條件或附條件,在外場或僅在內場,均得爲之.

Can. 2239. - § 1. Poena valide remitti potest praesenti vel absenti, absolute vel sub conditione, in foro externo vel interno tantum.

2項 - 實行罰之寬恕,雖得以口頭爲之,如科處時係以書面爲之者,實行寬恕亦宜以書面爲之.

§ 2. Licet poena etiam oretenus remitti possit, si tamen scripto inflicta fuerit, expedit ut etiam eius remissio scriptis concedatur.

2240 條 - 關於提起刑事訴訟之時效,應遵守第一千七百零三條之規定.

Can. 2240. - Ad praescriptionem actionis poenalis quod attinet, servetur dispositio can. 1703.

第二節
罰之分類

SECTIO II.
De poenis in specie.

第八題
改良即懲治罰

TITULUS VIII.
De poenis medicinalibus seu de censuris.

第一章
懲治罰之總則

CAPUT I.
De censuris in genere.

2241 條 - 1項 - 稱懲治罰,謂褫奪於犯罪後,仍存留違抗法令意思之曾經領受聖洗人之特定神利益,或與神利益結合之其他利益,至犯人拋棄違抗法令之意思時,受得罰之解放.

Can. 2241. - § 1. Censura est poena qua homo baptizatus, delinquens et contumax, quibusdam bonis spiritualibus vel spiritualibus adnexis privatur, donec, a contumacia recedens, absolvatur.

2項 - 懲治罰,尤其自降懲治罰,最要者棄絕罰,非經熟思及酌量情形後,不宜科處之.

§ 2. Censurae, praesertim latae sententiae, maxime excommunicatio, ne infligantur, nisi sobrie et magna cum circumspectione.

2242 條 - 1 項 - 惟對於外形之重大既逐犯之仍存留違抗法令之意思者,始得用懲治罰科處之;犯人不明者,亦得用懲治罰科處之.

Can. 2242. - § 1. Censura punitur tantummodo delictum externum, grave, consummatum, cum contumacia coniunctum; potest autem ferri censura etiam in delinquentes ignotos.

2 項 - 凡犯審降懲治罰罪之人,於受依第二千二百三十三條第二項所規定之勸告後,仍不停止犯罪者,或拒絕實行犯罪之補贖及損害賠償及不善表樣之改正者,均爲違抗法令人;犯受自降懲治罰罪之人,以違背記載自降罰之法律或命令者爲已足,亦爲違抗法令人;但犯人因適法理由而得免除該罰者,不在此限.

§ 2. Si agatur de censuris ferendae sententiae, contumax est qui, non obstantibus monitionibus de quibus in can. 2233, § 2, a delicto non desistit vel patrati delicti poenitentiam cum debita damnorum et scandali reparatione agere detrectat; ad incurrendam vero censuram latae sententiae sufficit transgressio legis vel praecepti cui sit adnexa latae sententiae poena, nisi reus legitima causa ab hac excusetur.

3 項 - 犯人確實悔改,並對於損害及不善表樣爲相當之賠償及改正後,或至少眞誠許諾爲之者,應視爲已不違抗法令之人;悔改是否確實,賠償及改正是否相當,或許諾是否眞誠,由受請求赦免懲治罰之人斷定之.

§ 3. Contumaciam desiisse dicendum est, cum reum vere delicti commissi poenituerit et simul ipsi congruam satisfactionem pro damnis et scandalo dederit aut saltem serio promiserit; iudicare autem utrum poenitentia vera sit, satisfactio congrua aut eiusdem promissio seria, necne, illius est, a quo censurae absolutio petitur.

2243 條 - 1 項 - 用判決科處之懲治罰於宣告判決後,立時開始執行;對其提起上訴者僅有移轉效力;對於因命令科處之懲治罰提起訴願者,亦僅有移轉效力.

Can. 2243. - § 1, Censurae inflictae per sententiam iudicialem, statim ac latae fuerint, exsecutionem secumferunt, nec ab eis datur appellatio, nisi in devolutivo; item a censuris ad modum praecepti inflictis datur recursus. sed in devolutivo tantum.

2 項 - 依法律不得提起有停止執行效力之上訴或訴願之案件,如以判決或命令豫示應受而尙未受之懲治罰,連自降懲治罰在內,而犯人對之提起上訴或訴願者,不停止判決或命令或懲治罰之執行;否則停止懲治罰之執行,而仍應遵守判決或命令所決定之義務;但犯人不僅對於罰而且對於判決或命令均提起上訴或訴願者,不在此限.

§ 2. Appellatio vero vel recursus a sententia iudiciali vel praecepto comminante censuras etiam latae sententiae nondum contractas nec sententiam aut praeceptum nec censuras suspendunt, si agatur de re in qua ius non admittit appellationem vel recursum etiam cum effectu suspensivo; secus censuras suspendunt, firma tamen obligatione servandi id quod sententia aut praecepto mandatur, nisi reus appellationem vel recursum interposuerit non a sola poena, sed ab ipsa quoque sententia vel praecepto.

2244 條 - 1 項 - 一人不但得受多數之異種懲治罰,並且得受多數之同一種懲治罰.

Can. 2244. - § 1. Non solum diversae, sed etiam eiusdem speciei censura potest in eodem subiecto multiplicari.

2 項 - 有下列各目情形之一者,加多自降懲治罰:

§ 2. Censura latae sententiae multiplicatur:

1目 - 因一行爲或各別之數行爲而犯不同種之數罪,而各該罪均應受懲治罰者;

2目 - 數次犯應受懲治罰之同一種罪,而每次之行爲應各別成立罪者;

3目 - 一次或數次犯由各別之數官員用不同種之懲治罰科處之一罪者.

3項 - 數命令,數判決或一命令,一判決內之各部分各別定有懲治罰時,加多人定懲治罰.

2245 條 - 1項 - 懲治罰分保留者及不保留者.

2項 - 人定懲治罰爲保留於定懲治罰之人,或宣告懲治罰判決之人或其該管上司或其後任或受委任權之人者;依法律保留之懲治罰,分保留於正權力人者及保留於宗座者.

3項 - 保留於宗座之懲治罰,分通常保留或特別保留或最特別保留者.

4項 - 自降懲治罰非法律或命令明定其爲保留者,應爲不保留者;如法令上或事實上有疑義者,無遵守保留規定之義務.

2246 條 - 1項 - 非斟酌案件情形特別重大而有相當保護天主教會紀律及扶助信友良心之必要者,不宜保留懲治罰.

2項 - 保留之規定應從狹義解釋之.

3項 - 保留之懲治罰,如禁止領受聖事時,包括結合於懲治罰之罪之保留;但不受懲治罰者,或已經受得懲治罰之寬恕者,其罪之保留完全取消.

2247 條 - 1項 - 懲治罰已經保留於宗座者,正權力人對於同一罪不得定保留於自己之其他懲治罰.

1° Si diversa delicta, quorum singula censuram secumferunt, eadem vel distincta actione committantur;

2° Si idem delictum, censura punitum, pluries repetatur ita ut plura sint delicta distincta;

3° Si delictum, diversis censuris a distinctis Superioribus punitum, semel aut pluries committatur.

§ 3. Censura ab homine multiplicatur, si plura praecepta vel plures sententiae vel plures distinctae partes eiusdem praecepti aut sententiae suam quaeque censuram infligant.

Can. 2245. - § 1. Censurae aliae sunt *reservatae*, aliae *non reservatae*.

§ 2. Censura *ab homine* est reservata ei qui censuram inflixit aut sententiam tulit, eiusve Superiori competenti, vel successori aut delegato; ex censuris vero *a iure* reservatis aliae sunt reservatae *Ordinario*, aliae *Apostolicae Sedi*.

§ 3. E reservatis Apostolicae Sedi aliae sunt *reservatae simpliciter*, aliae *speciali modo*, aliae *specialissimo modo*.

§ 4. Censura latae sententiae non est reservata, nisi in lege vel praecepto id expresse dicatur; et in dubio sive iuris sive facti reservatio non urget.

Can. 2246. - § 1. Ne reservetur censura, nisi attenta peculiari gravitate delictorum et necessitate aptius providendi disciplinae ecclesiasticae et medendi conscientiis fidelium.

§ 2. Reservatio strictam recipit interpretationem.

§ 3. Reservatio censurae impedientis receptionem Sacramentorum importat reservationem peccati cui censura adnexa est; verum si quis a censura excusatur vel ab eadem fuit absolutus, reservatio peccati penitus cessat.

Can. 2247. - § 1. Si censura Sedi Apostolicae reservata sit, Ordinarius nequit aliam censuram sibi reservatam in idem delictum ferre.

2項 - 在特別區域內所規定懲治罰之保留,在該區域外無效,如受懲治罰者以領受寬恕爲目的離開該區域時亦同;人定懲治罰無論至任何地方,均爲保留者;故受懲治罰者無論至任何地方,除由有必要權力之人外,亦不能受得寬恕.

§ 2. Reservatio censurae in particulari territorio vim suam extra illius territorii fines non exserit, etiamsi censuratus ad absolutionem obtinendam e territorio egrediatur; censura vero ab homine est ubique locorum reservata ita ut censuratus nullibi absolvi sine debitis facultatibus possit.

3項 - 告解司祭因不知保留之事實而解放領告解人之懲治罰及內形罪者,其對於懲治罰之解放亦有效;但解放人定懲治罰或最特別保留於宗座之懲治罰者,不在此限.

§ 3. Si confessarius, ignorans reservationem, poenitentem a censura ac peccato absolvat, absolutio censurae valet, dummodo ne sit censura ab homine aut censura specialissimo modo Sedi Apostolicae reservata.

2248 條 - 1項 - 已經受之任何懲治罰,惟因適法寬恕始取消之.

Can. 2248. - § 1. Quaelibet censura, semel contracta, tollitur tantum legitima absolutione.

2項 - 自犯人依第二千二百四十二條第三項之規定,拋棄違抗法令之意思時起,卽不得拒絕其寬恕之請求;但寬恕懲治罰之人於必要時,得對於犯人所犯之罪科處相當之報復罰或補贖.

§ 2. Absolutio denegari nequit cum primum delinquens a contumacia recesserit ad normam can. 2242, § 3; a censura autem absolvens, potest, si res ferat, pro patrato delicto congruam vindicativam poenam vel poenitentiam infligere.

3項 - 已經因寬恕而取消之懲治罰永不復生;但於科處時附加:如不遵行之時卽回復原罰條件者,不在此限.

§ 3. Censura, per absolutionem sublata, non reviviscit, nisi in casu quo onus impositum sub poena reincidentiae impletum non fuerit.

2249 條 - 1項 - 經受數懲治罰者能受得其一懲治罰之寬恕而非受得其餘懲治罰之寬恕.

Can. 2249. - § 1. Si quis pluribus censuris detineatur, potest ab una absolvi, ceteris minime absolutis.

2項 - 請求寬恕應說明一切案件,否則僅對於所說明之案件發生效力;如請求特定案件之寬恕而寬恕言詞含有概括之意義者,除最特別保留於宗座之懲治罰外,其寬恕對於善意未說明之案件亦發生效力;對於惡意未說明之案件不發生效力.

§ 2. Petens absolutionem, debet casus omnes indicare, secus absolutio valet tantum pro casu expresso; quod si absolutio, quamvis particularis petitio facta sit, fuerit generalis, valet quoque pro reticitis bona fide, excepta censura specialissimo modo Sedi Apostolicae reservata, non autem pro reticitis mala fide.

2250 條 - 1項 - 受不禁止領受聖事之懲治罰者,如預備妥當並拋棄違抗法令之意思時,得赦免其內形罪,而仍存留其懲治罰.

Can. 2250. - § 1. Si agitur de censura quae non impedit Sacramentorum receptionem, censuratus, rite dispositus et a contumacia recedens, potest absolvi a peccatis, firma censura.

2項 - 受禁止領受聖事之懲治罰者,非先受得懲治罰之寬恕,不得赦免其內形罪.

§ 2. Si vero agatur de censura quae impedit Sacramentorum receptionem, censuratus nequit absolvi a peccatis, nisi prius a censura absolutus fuerit.

3項 - 聖事內場所用之寬恕懲治罰方式,於禮書所規定之通常用之赦免罪方式內包括之;聖事外之內場得用任何方式;但寬恕棄絕罰者,通常宜用該禮書所指定之方式.

§ 3. Absolutio censurae in foro sacramentali continetur in consueta forma absolutionis peccatorum in libris ritualibus praescripta; in foro non sacramentali quolibet modo dari potest, sed ad excommunicationis absolutionem regulariter formam adhiberi convenit in eisdem libris traditam.

2251 條 - 懲治罰之寬恕,如係在外場頒賜之者,在二場內均發生效力;如係在內場頒賜之者,於免除不善表樣後,亦得視自己爲已被寬恕之人,以實行外場之行爲;但除在外場證明或至少適法推定有頒賜之寬恕之事實者外,犯人之管理外場上司,於其在外場受得寬恕以前,得強制其遵守懲治罰.

Can. 2251. - Si absolutio censurae detur in foro externo, utrumque forum afficit; si in interno, absolutus, remoto scandalo, potest uti talem se habere etiam in actibus fori externi; sed, nisi concessio absolutionis probetur aut saltem legitime praesumatur in foro externo, censura potest a Superioribus fori externi, quibus reus parere debet, urgeri, donec absolutio in eodem foro habita fuerit.

2252 條 - 凡瀕於死亡危險者,如由無特別權力之司祭受得人定或最特別保留於宗座之懲治罰之寬恕時,於痊癒後,對於人定懲治罰應請求原科處懲治罰者之示;對於法定懲治罰依第二千二百五十四條第一項之規定,應請求內場聖部,或享有權力之主教或其他享有權力人之示,否則回復原罰;請求人於請求後並應服從被請求者之命令.

Can. 2252. - Qui in periculo mortis constituti, a sacerdote, specialis facultatis experte, receperunt absolutionem ab aliqua censura ab homine vel a censura specialissimo modo Sedi Apostolicae reservata, tenentur, postquam convaluerint, obligatione recurrendi, sub poena reincidentiae, ad illum qui censuram tulit, si agatur de censura ab homine; ad S. Poenitentiariam vel ad Episcopum aliumve facultate praeditum, ad normam can. 2254, § 1, si de censura a iure; eorumque mandatis parendi.

2253 條 - 對於瀕於死亡危險以外之懲治罰,依下列各目之規定寬恕之:

Can. 2253. - Extra mortis periculum possunt absolvere:

1目 - 未保留之懲治罰在聖事場,凡告解司祭,均得寬恕之;在聖事場外凡對於犯人有外場管轄權者得寬恕之;

1° A censura non reservata, in foro sacramentali quilibet confessarius; extra forum sacramentale quicunque iurisdictionem in foro externo habeat in reum;

2目 - 人定懲治罰,依第二千二百四十五條第二項之規定保留於何人,該人卽得寬恕之;雖犯人將其住所或類似住所遷移於他處者亦同;

2° A censura *ab homine,* ille, cui censura reservata est ad normam can. 2245, § 2; ipse autem potest absolutionem concedere, etiamsi reus alio domicilium vel quasi-domicilium transtulerit;

3目 - 法定保留之懲治罰,凡制定懲治罰者,或享有寬恕被保留罰之權者,及制定者之後任,或該管上司,及受委

3° A censura *a iure reservata,* ille qui censuram constituit vel cui reservata est, eorumque successores aut competentes Superiores aut delegati. Quare

任權人,均有寬恕權;故保留於主教或正權力人之懲治罰,凡正權力人均得寬恕其屬下人,而區域正權力人並得寬恕旅居人;保留於宗座之懲治罰,宗座及由宗座受得寬恕權之人均得寬恕之;卽受得通常寬恕權者,得寬恕通常保留之懲治罰;受得特別寬恕權者,得寬恕特別保留之懲治罰;受得最特別寬恕權者,得寬恕最特別保留之懲治罰;但不妨礙第二千二百五十四條之規定.

a censura reservata *Episcopo* vel *Ordinario*, quilibet Ordinarius absolvere potest suos subditos, loci vero Ordinarius etiam peregrinos; a reservata *Sedi Apostolicae*, haec aliive qui absolvendi potestatem ab ea impetraverint sive generalem, si censura *simpliciter reservata* sit, sive specialem, si *reservata speciali modo*, sive denique specialissimam, si *reservata specialissimo modo*, salvo praescripto can. 2254.

2254 條 - 1 項 - 遇急迫情形卽如在外場遵守自降懲治罰之規定有重大不善表樣或重大損害名譽之虞,或告解人以於該管官員辦妥該案件之必要期間內,存留重大罪爲難堪時,凡告解司祭均得在聖事內場寬恕保留於任何人之懲治罰;但以於一月內用信函或請告解司祭以不表明告罪人姓名之方法,請求內場聖部或享有權力之主教或其他享有權力人之示,以無重大困難者爲限,應請求之;否則回復原罰;請求人於請求後並應服從被請求者之命令.

Can. 2254. - § 1. In casibus urgentioribus, si nempe censurae latae sententiae exterius servari nequeant sine periculo gravis scandali vel infamiae, aut si durum sit poenitenti in statu gravis peccati permanere per tempus necessarium ut Superior competens provideat, tunc quilibet confessarius in foro sacramentali ab eisdem, quoquo modo reservatis, absolvere potest, iniuncto onere recurrendi, sub poena reincidentiae, intra mensem saltem per epistolam et per confessarium, si id fieri possit sine gravi incommodo, reticito nomine, ad S. Poenitentiariam vel ad Episcopum aliumve Superiorem praeditum facultate et standi eius mandatis.

2 項 - 告解人,雖曾經依前項之規定受得寬恕並曾經向該管者請示,仍得請求享有權力之其他告解司祭,於至少復告附有懲治罰之罪後,受得寬恕;並於受得寬恕後及敬受其命令,嗣後對於該管者所發之命令,無服從義務.

§ 2. Nihil impedit quominus poenitens, etiam post acceptam, ut supra, absolutionem, facto quoque recursu ad Superiorem, alium adeat confessarium facultate praeditum, ab eoque, repetita confessione saltem delicti cum censura, consequatur absolutionem; qua obtenta, mandata ab eodem accipiat, quin teneatur postea stare aliis mandatis ex parte Superioris supervenientibus.

3 項 - 如因非常情形而爲本條第一項之請示有重大困難時,除第二千三百六十七條所規定懲治罰之寬恕外,告解司祭得不附加本條第二項之義務,而頒賜寬恕並命令依法令應命令之行爲,及科處與懲治罰相當之補贖及賠償與改正;如告解人於告解司祭所定之期限內,未完成補贖及賠償與改正時,當然回復原懲治罰.

§ 3. Quod si in casu aliquo extraordinario hic recursus sit moraliter impossibilis, tunc ipsemet confessarius, excepto casu quo agatur de absolutione censurae de qua in can. 2367, potest absolutionem concedere sine onere de quo supra, iniunctis tamen de iure iniungendis, et imposita congrua poenitentia et satisfactione pro censura, ita ut poenitens, nisi intra congruum tempus a confessario praefiniendum poenitentiam egerit ac satisfactionem dederit, recidat in censuram.

第二章
懲治罰之分則

CAPUT II.
De censuris in specie.

2255 條 - 1 項 - 懲治罰之種類如下:

1 目 - 棄絕罰;

2 目 - 禁止聖事罰;

3 目 - 罷免聖職罰.

2 項 - 棄絕罰之效力僅及於自然人;故棄絕罰如對於法人科處時,應釋爲對於各共犯人發生效力;禁止聖事罰及罷免聖職罰之效力亦及於團體卽法人;棄絕罰及禁止聖事罰之效力均得及於教民;罷免聖職罰之效力僅得及於教士;禁止聖事罰之效力亦得及於地方;棄絕罰僅爲懲治罰;禁止聖事罰及罷免聖職罰均得爲懲治罰及報復罰;如有疑義者,推定爲懲治罰.

Can. 2255. - § 1. Censurae sunt:

1° Excommunicatio;

2° Interdictum;

3° Suspensio.

§ 2. Excommunicatio afficere potest tantum personas physicas, et ideo, si quando feratur in corpus morale, intelligitur singulos afficere qni in delictum concurrerint; interdictum et suspensio, etiam communitatem, ut personam moralem; excommunicatio et interdictum, etiam laicos; suspensio, clericos tantum; interdictum, etiam locum; excommunicatio est semper censura; interdictum et suspensio possunt esse vel censurae vel poenae vindicativae, sed in dubio praesumuntur censurae.

2256 條 - 在下列條文內稱聖職務行爲或公教會之法定行爲者,爲下列各目所規定之行爲:

1 目 - 聖職務行爲,爲依神品職權所爲之行爲,卽依基利斯督或公教會所定,以恭敬天主爲目的而僅限於教士得爲之行爲;

2 目 - 公教會之法定行爲,爲任教會之財產管理職務,或審判官,豫審官,覆白官,保東官,保義官,保信官,公證人,祕書官,送達員,差役及公教會之訴訟之律師,或代理人之職務,或任聖洗或堅振之代父母事務,實行公教會之選舉權或保護權.

Can. 2256. - In canonibus qui sequuntur:

1° Nomine divinorum officiorum intelliguntur functiones potestatis ordinis, quae de instituto Christi vel Ecclesiae ad divinum cultum ordinantur et a solis clericis fieri queunt;

2° Nomine autem actuum legitimorum ecclesiasticorum significantur: munus administratoris gerere bonorum ecclesiasticorum; partes agere iudicis, auditoris et relatoris, defensoris vinculi, promotoris iustitiae et fidei, notarii et cancellarii, cursoris et apparitoris, advocati et procuratoris in causis ecclesiasticis; munus patrini agere in sacramentis baptismi et confirmationis; suffragium ferre in electionibus ecclesiasticis; ius patronatus exercere.

第一頁
棄絕罰

ART. I.
De excommunicatione.

2257 條 - 1 項 - 稱棄絕罰,謂禁止信友與其他信友相往來而發生下列條文所指定,不可分之效力之罰.

Can. 2257. - § 1. Excommunicatio est censura qua quis excluditur a communione fidelium cum effectibus qui in canonibus, qui sequuntur, enumerantur, quique separari nequeunt.

2項-棄絕罰亦稱「亞那太馬」,如用主教之羅馬禮書所規定之方式科處之時,尤用此名稱.

§ 2. Dicitur quoque *anathema*, praesertim si cum sollemnitatibus infligatur quae in Pontificali Romano describuntur.

2258條-1項-被棄絕者分應避却者,及容許者.

Can. 2258. - § 1. Excommunicati alii sunt *vitandi*, alii *tolerati*.

2項-凡被棄絕人,除宗座指明其姓名並公然佈告棄絕之事實,及於勅令或判決內明文記載其爲被應避却者外,均爲容許者;但不妨礙第二千三百四十三條第一項第一目之規定.

§ 2. Nemo est vitandus, nisi fuerit nominatim a Sede Apostolica excommunicatus, excommunicatio fuerit publice denuntiata et in decreto vel sententia expresse dicatur ipsum vitari debere, salvo praescripto can. 2343, § 1, n. 1.

2259條-1項-凡被棄絕者,均無於爲聖職行爲時到場之權利,而有於講聖道理時到場之權利.

Can. 2259. - § 1. Excommunicatus quilibet caret iure assistendi divinis officiis, non tamen praedicationi verbi Dei.

2項-對於爲聖職行爲時,僅在場而不動作之容許之被棄絕人,無排除之義務;如爲應避却之被棄絕人,應排除之;如不能排除時,應停止聖職行爲;但以停止無重大困難者爲限;不但對於應避却者,並且凡受棄絕判決或認定者,或爲公衆所知之被棄絕者,均應禁止其在場之動作,卽共同爲任何聖職行爲.

§ 2. Si passive assistat toleratus, non est necesse ut expellatur; si vitandus, expellendus est, aut, si expelli nequeat, ab officio cessandum, dummodo id fieri possit sine gravi incommodo; ab assistentia vero activa, quae aliquam secumferat participationem in celebrandis divinis officiis, repellatur non solum vitandus, sed etiam quilibet post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam aut alioquin notorie excommunicatus.

2260條-1項-被棄絕者不得領受聖事;於受認定或訴訟判決後,亦不得領受聖物.

Can. 2260. - § 1. Nec potest excommunicatus Sacramenta recipere; imo post sententiam declaratoriam aut condemnatoriam nec Sacramentalia.

2項-對於被棄絕者實行公教會之葬禮,應遵守第一千二百四十條第一項第二目之規定.

§ 2. Quod attinet ad ecclesiasticam sepulturam, servetur praescriptum can. 1240, § 1, n. 2.

2261條-1項-凡被棄絕人均不得適法作成或授與聖事及聖物;但本條第二項及第三項規定之情形不在此限.

Can. 2261. - § 1. Prohibetur excommunicatus licite Sacramenta et Sacramentalia conficere et ministrare, salvis exceptionibus quae sequuntur.

2項-信友,除遵守本條第三項之規定外,得因任何正當理由請求被棄絕人授與聖事及聖物,於無其他行聖事之人時,尤得爲之;故受請求之被棄絕人得作成及授與之,並無向請求人察問有無請求理由之義務.

§ 2. Fideles, salvo praescripto § 3, possunt ex qualibet iusta causa ab excommunicato Sacramenta et Sacramentalia petere, maxime si alii ministri desint, et tunc excommunicatus requisitus potest eadem ministrare neque ulla tenetur obligatione causam a requirente percontandi.

3項 - 信友以有瀕死亡之虞者爲限,得向應避却之被棄絕人,或受判決或認定之其他被棄絕人,依第八百八十二條及第二千二百五十二條之規定請求行告解聖事,及於無其他行聖事之人時,亦得請求其他聖事及聖物.

§ 3. Sed ab excommunicatis vitandis necnon ab aliis excommunicatis, postquam intercessit sententia condemnatoria aut declaratoria, fideles in solo mortis periculo possunt petere tum absolutionem sacramentalem ad normam can. 882, 2252. tum etiam, si alii desint ministri, cetera Sacramenta et Sacramentalia.

2262 條 - 1項 - 被棄絕人不得分受大赦,及轉求,或公教會公開祈求之份.

Can. 2262. - § 1. Excommunicatus non fit particeps indulgentiarum, suffragiorum, publicarum Ecclesiae precum.

2項 - 不禁止下列各目之行爲:

§ 2. Non prohibentur tamen:

1目 - 信友爲被棄絕人私祈求;

1° Fideles privatim pro eo orare;

2目 - 司祭以避免不善表樣爲限,爲被棄絕人私獻彌撒;但對應避却之被棄絕人,僅得以使其悔改爲目的爲之.

2° Sacerdotes Missam privatim ac remoto scandalo pro eo applicare; sed si sit vitandus, pro eius conversione tantum.

2263 條 - 禁止棄絕人實行公教會之法定行爲,但以於各有關係之法律規定範圍內者爲限;禁止其提起公教會之訴訟,但依第一千六百五十四條之規定爲之者,不在此限;禁止其任公教會之職務即事務,及行使公教會所頒之特別權利.

Can. 2263. - Removetur excommunicatus ab actibus legitimis ecclesiasticis intra fines suis in locis iure definitos; nequit in causis ecclesiasticis agere, nisi ad normam can. 1654; prohibetur ecclesiasticis officiis seu muneribus fungi, concessisque antea ab Ecclesia privilegiis frui.

2264 條 - 被棄絕人爲內場或外場管理權之行爲者爲違法;除不妨礙第二千二百六十一條第三項之規定外,於爲有罪之判決或認定後,該行爲無效,否則有效;如係因信友依第二千二百六十一條第二項規定請求而爲之者,且亦爲適法.

Can. 2264. - Actus iurisdictionis tam fori externi quam fori interni positus ab excommunicato est illicitus; et, si lata fuerit sententia condemnatoria vel declaratoria, etiam invalidus, salvo praescripto can. 2261, § 3; secus est validus, imo etiam licitus, si a fidelibus petitus sit ad normam mem. can. 2261, § 2.

2265 條 - 1項 - 凡被棄絕人均不得爲下列各目之行爲:

Can. 2265. - § 1. Quilibet excommunicatus:

1目 - 行使選舉權,推薦權,指定權;

1° Prohibetur iure eligendi, praesentandi, nominandi;

2目 - 受得尊位,職務,聖祿職,公教會之恩俸,及任公教會其他事務;

2° Nequit consequi dignitates, officia, beneficia, pensiones ecclesiasticas aliudve munus in Ecclesia;

3目 - 領受神品.

3° Promoveri nequit ad ordines.

2項 - 除應避却之被棄人或被棄絕並受有罪之認定或判決之人外,凡其

§ 2. Actus tamen positus contra praescriptum § 1, nn. 1, 2, non est nullus, nisi positus fuerit ab ex-

他被棄絕人違背本條第一項第一目或第二目規定之行爲者,非無效;被棄絕人於受有罪之認定或判決後,不得有效領受教宗之任何恩惠;但宗教之詔勅內記載該棄絕之事實者,不在此限.

2266 條 - 被棄絕之人於受有罪之判決或認定後,不得收其所有教會之尊位,職務,聖祿職,恩俸之利息;應避却之被棄絕人,應褫奪其所有教會之尊位,職務,聖祿職,恩俸或事務.

2267 條 - 信友對於應避却之被棄絕人應避免世俗事件之往來;但該被棄絕人之配偶,父母,子女,僕役,所屬人及一切有正當理由者,均不在此限.

communicato vitando vel ab alio excommunicato post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam; quod si haec sententia lata fuerit, excommunicatus nequit praeterea gratiam ullam pontificiam valide consequi, nisi in pontificio rescripto mentio de excommunicatione fiat.

Can. 2266. - Post sententiam condemnatoriam vel declaratoriam excommunicatus manet privatus fructibus dignitatis, officii, beneficii, pensionis, muneris, si quod habeat in Ecclesia; et vitandus ipsemet dignitate, officio, beneficio, pensione, munere.

Can. 2267. - Communionem in profanis cum excommunicato vitando fideles vitare debent, nisi agatur de coniuge, parentibus, liberis, famulis, subditis, et generatim nisi rationabilis causa excuset.

第二頁
禁止聖事罰

2268 條 - 1 項 - 稱禁止聖事罰,謂對於繼續與公教會往來之信友,禁止下列條文所指定之聖事件.

2 項 - 實行禁止有直接,因屬人之禁止聖事罰而爲之者,即禁止人爲特定有神利益之事;有間接,因屬地之禁止聖事罰而爲之者,即禁止在特定地域內授與或領受特定有神利益之事.

2269 條 - 1 項 - 對於座堂區域或國家之屬地普通禁止聖事罰,或對於座堂區域或國家之一般教民之屬人普通禁止聖事罰,惟宗座或受其委任權者始得科處之;對於堂域或堂域教民之普通禁止聖事罰,或屬地或屬人之特別禁止聖事罰,主教亦得科處之.

2 項 - 屬人禁止聖事罰,該特定人無論在何地,均應受其拘束;屬地禁止聖事罰,在該地域外無效;其在該地域內之一切人,連旅居人或特屬人,均應受其拘束及排除任何特別權利.

ART. II.
De interdicto.

Can. 2268. - § 1. Interdictum est censura qua fideles, in communione Ecclesiae permanentes, prohibentur sacris quae in canonibus, qui sequuntur, enumerantur.

§ 2. Prohibitio fit vel directe per interdictum personale, cum personis ipsis usus eorum bonorum interdicitur; vel indirecte per interdictum locale, cum certis in locis eorundem dispensatio vel perceptio vetatur.

Can. 2269. - § 1. Generale interdictum tam locale in territorium dioecesis, reipublicae, quam personale in populum dioecesis, reipublicae, ferri tantum potest a Sede Apostolica vel de eius mandato; interdictum vero generale in paroeciam vel paroeciae populum, et particulare sive locale sive personale, etiam Episcopus ferre potest.

§ 2. Interdictum personale sequitur personas ubique; locale non urget extra locum interdictum, sed in loco interdicto omnes etiam exteri aut exempti, excluso speciali privilegio, illud servare debent.

2270 條 - 1 項 - 屬地普通或特別禁止聖事罰不禁止,於遵守有關係之法令後,對於臨死亡者授與聖事或聖物,而禁止在該地域內爲任何聖職行爲及聖禮;但不妨礙本條第二項及第二千二百七十一條及第二千二百七十二條對於例外情形所設立之規定.

Can. 2270. - § 1. Interdictum locale sive generale sive particulare non vetat morientibus Sacramenta et Sacramentalia, servatis servandis, ministrare, sed prohibet in loco quodlibet divinum officium vel sacrum ritum, salvis exceptionibus de quibus in § 2 huius canonis et in can. 2271, 2272.

2 項 - 耶穌聖誕及復活日,聖神瞻禮日,耶穌聖體瞻禮日,聖母升天瞻禮日,均停止屬地禁止聖事罰,僅禁止授與神品及正式降福婚配.

§ 2. In die Nativitatis Domini, Paschatis, Pentecostes, sanctissimi Corporis Christi et Beatae Mariae Virginis in caelum assumptae interdictum locale suspenditur, et prohibetur tantum collatio ordinum et sollemnis nuptiarum benedictio.

2271 條 - 受屬地普通禁止聖事罰之地方,以禁止聖事書內無特別規定者爲限,仍得爲下列各目之行爲:

Can. 2271. - Si interdictum fuerit locale generale et interdicti decreto aliud non caveatur expresse:

1 目 - 教士,除自己受屬人禁止聖事罰者外,得在堂或祈禱房舍內私爲一切聖職行爲及聖禮;但以鎖閉門及用低聲而不鼓鐘者爲限;

1° Permittitur clericis, dummodo non sint ipsi personaliter interdicti, omnia divina officia et sacros ritus in quacunque ecclesia aut oratorio privatim obire, ianuis clausis, voce submissa et campanis non pulsatis;

2 目 - 得僅在座堂,堂域之堂,或城市內惟一之堂內,舉行彌撒一台,保存聖體,授與聖洗,聖體,聽告解,不降福婚配而監臨結婚,無隆重儀式行安靈禮節,降福付洗聖水及聖油,講天主之道理;但均以禁止唱歌,用美觀之傢具,及禁止鐘,風琴並其他樂器之聲音爲限;應祕密送與臨終聖體於病人.

2° In ecclesia vero cathedrali, ecclesiis paroecialibus vel in ecclesia quae unica sit in oppido, in iisque solis, permittuntur unius Missae celebratio, asservatio sanctissimi Sacramenti, administratio baptismatis, Eucharistiae, poenitentiae, assistentia matrimoniis, exclusa benedictione nuptiali, mortuorum exsequiae, vetita tamen quavis sollemnitate, benedictio aquae baptismalis et sacrorum oleorum, praedicatio verbi Dei. In his tamen sacris functionibus prohibetur cantus et pompa in sacra supellectili et sonitus campanarum, organorum, aliorumve instrumentorum musicalium; sacrum autem Viaticum ad infirmos privatim deferatur.

2272 條 - 1 項 - 堂內之祭台或小祈禱屋被科處屬地特別禁止聖事罰時,不得在該處所爲任何聖職行爲,卽聖禮.

Can. 2272. - § 1. In interdicto locali particulari, si interdictum fuerit altare vel sacellum alicuius ecclesiae, nullum sacrum officium seu sacer ritus in eisdem celebretur.

2 項 - 墓地被科處禁止聖事罰時,得於該地內葬埋信友之屍體;但葬埋時不得實行公教會之任何禮節.

§ 2. Si interdictum fuerit coemeterium, fidelium quidem cadavera sepeliri ibidem possunt, sed sine ullo ecclesiastico ritu.

3 項 - 特定堂或祈禱房舍被科處禁止聖事罰時,應守下列各目之規定:

§ 3. Si latum fuerit in certam ecclesiam vel oratorium:

1 目 - 特定堂爲團體堂而會議院未被科處禁止聖事罰者,依第二千二百七十一條第一目之規定辦理;但禁止

1° Si ecclesia fuerit capitularis nec interdictum sit Capitulum, valet praescriptum can. 2271, n. 1, nisi

聖事罰書內命令在其他堂或祈禱房舍內舉行團體彌撒及朗誦法定小時經者,不在此限;

2目 - 特定堂爲堂域之堂時,依第二千二百七十一條第二目之規定辦理;但禁止聖事罰書內載明於繼續禁止聖事時,以其他堂代之者,不在此限.

interdicti decretum praecipiat Missam conventualem celebrari et horas canonicas recitari in alia ecclesia aut oratorio;

2° Si fuerit paroecialis, servetur praescriptum cit. can. 2271, n. 2, nisi interdicti decretum aliam ecclesiam pro interdicti tempore eidem substituat.

2273 條 - 被科處禁止聖事罰者,如爲城市時,與城市接連地,連特屬處所及座堂在內,均爲被科處該罰者;如爲堂時,與其連合之祈禱屋,均爲被科處該罰者;但接連之墓地不在此限;如爲祈禱屋時而全堂不在被科處該罰之列;如爲墓地時而接連之堂不在被科處該罰之列;其在該墓地內建築之祈禱房舍,均爲被科處該罰者.

Can. 2273. - Interdicta civitate, interdicta quoque manent loca accessoria etiam exempta et ipsa ecclesia cathedralis; interdicta ecclesia, interdicta sunt sacella contigua, non vero coemeterium; interdicto sacello, non est interdicta integra ecclesia nec, interdicto coemeterio, interdicta est ecclesia ipsa contigua, sed interdicta sunt omnia oratoria in coemeterio erecta.

2274 條 - 1項 - 社團或團體犯罪時,得對於各別犯人,或團體,或犯人與團體科處禁止聖事罰.

2項 - 各別犯人被科處禁止聖事罰時,應守第二千二百七十五條之規定.

3項 - 社團被科處禁止聖事罰時,社團卽團體不得行使該團體所享有之任何神權.

4項 - 犯人與社團被科處禁止聖事罰時,有前二項併合之效力.

Can. 2274. - § 1. Si communitas seu collegium delictum perpetraverit, interdictum ferri potest vel in singulas personas delinquentes, vel in communitatem uti talem, vel in personas delinquentes et in communitatem.

§ 2. Si primum, servetur praescriptum can. 2275.

§ 3. Si alterum, communitas seu collegium nequit ius ullum spirituale exercere quod ei competat.

§ 4. Si tertium, effectus cumulantur.

2275 條 - 受屬人禁止聖事罰者應依下列各目之規定:

1目 - 禁止其爲聖職行爲,及除聽天主之道理外,不得於爲聖職行爲時在場;如僅在場而無動作者,不應排除之;如因受判決或認定或因任何其他方式爲公衆所知爲被禁止聖事者,無論共同動作任何聖職行爲,均應排除之;

2目 - 禁止依第二千二百六十條第一項及第二千二百六十一條之規定授與,或舉行,或領受聖事或聖物;

Can. 2275. - Personaliter interdicti:

1° Nequeunt divina officia celebrare eisve, excepta praedicatione verbi Dei, assistere; passive assistentes non est necesse ut expellantur; sed ab assistentia activa, quae aliquam secumferat participationem in divinis officiis celebrandis, repellantur interdicti post latam sententiam condemnatoriam vel declaratoriam, aut alioquin notorie interdicti;

2° Prohibentur Sacramenta et Sacramentalia ministrare, conficere et recipere, ad normam can. 2260, § 1. 2261;

3目 - 受第二千二百六十五條規定之拘束;

4目 - 不得對之依第一千二百四十條第一項第二目之規定實行公教會之葬禮.

3o Praescripto can. 2265 etiam ipsi adstringuntur;

4o Carent sepultura ecclesiastica ad normam can. 1240, § 1, n. 2.

2276 條 - 有受屬地主義之禁止聖事罰,或受社團卽團體被科處之禁止聖事罰之拘束者,以該罰之原因非由於自己及非因其他懲治罰被禁止聖事而自己曾爲妥當之預備者爲限,依本條以前條文之規定,於受得禁止聖事罰之赦免及作成其他賠補工作以前,得領受聖事.

Can. 2276. - Qui interdicto locali vel interdicto in communitatem seu collegium subest, quin eidem causam dederit, nec alia censura prohibetur, potest, si sit rite dispositus, Sacramenta recipere, ad normam canonum praecedentium, sine absolutione ab interdicto aliave satisfactione.

2277 條 - 禁止進堂罰爲禁止特定人在堂內爲聖職行爲,或於爲聖職行爲時在場,或對其實行葬禮;如在場者不應排除之;已葬埋者,不應遷移其尸體.

Can. 2277. Interdictum ab ingressu ecclesiae secumfert prohibitonem ne quis in ecclesia divina officia celebret vel eisdem assistat aut ecclesiasticam sepulturam habeat; si autem assistat, non est necesse ut expellatur, nec, si sepeliatur, oportet ut cadaver amoveatur.

第三頁
免職罰

ART. III.
De suspensione.

2278 條 - 1項 - 稱免職罰,謂罷免教士所任職務或聖祿職,或二者併罷免之.

2項 - 免職罰之效力得爲可分者;除顯有其他意義者外,如用概括言詞科處之者,有依本百各條文所指定之一切效力;但科處免職務罰或聖祿職罰者,僅對於被免之一職發生效力.

Can. 2278. - § 1. Suspensio est censura qua clericus officio vel beneficio vel utroque prohibetur.

§ 2. Etiam suspensionis effectus separari queunt; sed, nisi aliud constet, in *suspensione* generaliter lata comprehenduntur omnes effectus qui in canonibus huius articuli enumerantur; contra, in suspensione *ab officio* vel *a beneficio* omnes tantum effectus alterutrius speciei.

2279 條 - 1項 - 不附加其他限制,而單純科處免職務罰者,禁止行使神品權,及管理權,及禁止爲依職權應行使之財產管理權之一切行爲;但管理本聖祿職之財產,不在此限.

Can. 2279. - § 1. Suspensio *ab officio* simpliciter, nulla adiecta limitatione, vetat omnem actum tum potestatis ordinis et iurisdictionis, tum etiam merae administrationis ex officio competentis, excepta administratione bonorum proprii beneficii.

2項 - 免職罰對於各職權分別科處者,依下列各目之規定:

§ 2. Suspensio:

1目 - 免概括管理權者,禁止爲內外二場之正權力及委任權力之一切行爲;

1o *A iurisdictione* generatim, vetat omnem actum potestatis iurisdictionis pro utroque foro tam ordinariae quam delegatae;

2目 - 免神行爲者,禁止爲因領受神品或特別權利而得爲之神品行爲;

3目 - 免神品行爲者,禁止爲因領受神品而取得之神品權之行爲;

4目 - 免高級神品行爲者,禁止爲因領受高級神品而取得之神品權之行爲;

5目 - 免特定神品等級之行爲者,禁止爲被指定之神品等級之行爲,並禁止授與該神品等級,及領受較高之神品等級;如於被科處該罰後領受較高之神品等級者,禁止其行使該等級之神品行爲;

6目 - 免授與特定神品等級者,禁止授與該神品等級,而不禁止授與較低或較高之神品等級;

7目 - 免行使特定聖職者,例如聽告解,或免特定職務者,例如管理靈魂職務;禁止爲該聖職或該職務之一切行爲;

8目 - 免主教神品者,禁止爲主教神品權之一切行爲;

9目 - 免實行主教禮節者,禁止爲第三百三十七條第二項所指定之主教禮節行爲.

2° *A divinis*, omnem actum potestatis ordinis quam quis sive per sacram ordinationem sive per privilegium obtinet;

3° *Ab ordinibus*, omnem actum potestatis ordinis receptae per ordinationem;

4° *A sacris ordinibus*, omnem actum potestatis ordinis receptae per ordinationem in sacris;

5° *A certo et definito ordine exercendo*, omnem actum ordinis designati; suspensus autem prohibetur insuper eundem ordinem conferre et superiorem recipere receptumque post suspensionem exercere;

6° *A certo et definito ordine conferendo*, ipsum ordinem conferre, non vero inferiorem nec superiorem;

7° *A certo et definito ministerio*, ex. gr., audiendi confessiones, vel *officio*, ex. gr., cum cura animarum, omnem actum eiusdem ministerii vel officii;

8° *Ab ordine pontificali*, omnem actum potestatis ordinis episcopalis;

9° *A pontificalibus*, exercitium actuum pontificalium, ad normam can. 337, § 2.

2280條 - 1項 - 免聖祿職罰,僅褫奪收取聖祿職之利息權,而不褫奪居住聖祿職房屋權及管理聖祿職財產權;但免聖祿職之文書或判決內載明褫奪該管理權而授與他人者,不在此限.

2項 - 任聖祿職者於受免職罰後,仍收取聖祿職之利息者,應償還之;於必要時,並得適法強制其償還.

Can. 2280. - § 1. Suspensio *a beneficio* privat fructibus beneficii, excepta habitatione in aedibus beneficialibus, non autem iure administrandi bona beneficialia, nisi decretum vel sententia suspensionis ipsam administrandi potestatem suspenso expresse adimat et alii tribuat.

§ 2. Si, quamvis censura obstet, beneficiarius fructus percipiat, fructus restituere debet et ad hanc restitutionem cogi potest canonicis quoque, si opus sit, sanctionibus.

2281條 - 概括之免職罰及免職務或聖祿職罰,對於教士在科罰之上司之座堂區內所有職務或聖祿職,均發生效力;但顯有其他意義者,不在此限.

Can. 2281. - *Suspensio* generaliter lata vel suspensio *ab officio* aut *a beneficio* afficit omnia officia aut beneficia, quae clericus habet in dioecesi Superioris suspendentis, nisi aliud appareat.

2282 條 - 區域正權力人不得罷免教士在其他座堂區內所有之特定職務;但依普通法律受之自降免職罰對於在任何座堂區內所有之一切職務或聖祿職,均發生效力.

Can. 2282. - Loci Ordinarius nequit clericum suspendere a determinato officio vel beneficio quod in aliena dioecesi reperiatur; sed suspensio latae sententiae, iure communi irrogata, afficit omnia officia vel beneficia in quacumque dioecesi possideantur.

2283 條 - 第二千二百六十五條對於棄絕罰所設立之規定,於免職罰亦適用之.

Can. 2283. - Quae de excommunicatione can. 2265 statuuntur, etiam suspensioni sunt applicanda.

2284 條 - 曾受禁止行聖事或聖物之免職罰者,應守第二千二百六十一條之規定;曾受內外二場管理權之行爲免職罰者,自經判決或認定後,或自上司明文宣告撤回管理權後,其行爲無效,例如告解聖事之赦免;否則其行爲僅爲違法;但因信友依第二千二百六十一條第二項之規定請求而爲之者,不在此限.

Can. 2284. - Si incursa fuerit censura suspensionis quae vetat administrationem Sacramentorum et Sacramentalium, servetur praescriptum can. 2261; si censura suspensionis quae prohibet actum iurisdictionis in foro seu interno seu externo, actus est invalidus, ex. gr., absolutio sacramentalis, si lata sit sententia condemnatoria vel declaratoria, aut Superior expresse declaret se ipsam iurisdictionis potestatem revocare; secus est illicitus tantum, nisi a fidelibus petitus fuerit ad normam mem. can. 2261, § 2.

2285 條 - 1 項 - 教士社團即團體犯罪時,得對於各犯人或團體或犯人與團體科處免職罰.

2 項 - 犯人被科處免職罰時,應守本頁條文之規定.

3 項 - 社團被科處免職罰時,該社團不得行使以社團法人所享有之任何神權.

4 項 - 犯人與社團被科處免職罰時,有前二項規定併合之效力.

Can. 2285. - § 1. Si communitas seu collegium clericorum delictum commiserit, suspensio ferri potest vel in singulas personas delinquentes vel in communitatem, uti talem, vel in personas delinquentes et communitatem.

§ 2. Si primum, serventur huius articuli canones.

§ 3. Si alterum, communitas prohibetur exercitio iurium spiritualium quae ipsi, uti communitati, competunt.

§ 4, Si tertium, effectus cumulantur.

第九題
報復罰

TITULUS IX.
De poenis vindicativis.

2286 條 - 稱報復罰,謂意圖直接抵罪之罰;故不隨拋棄違抗命令之意思而應寬免之.

Can. 2286. - Poenae vindicativae illae sunt, quae directe ad delicti expiationem tendunt ita ut earum remissio e cessatione contumaciae delinquentis non pendeat.

2287 條 - 對於被科處之報復罰得提起停止執行之上訴或訴願;但法律另有明示規定者,不在此限.

Can. 2287. - Ab inflictis poenis vindicativis datur appellatio seu recursus in suspensivo, nisi aliud expresse in iure caveatur.

2288條 - 除歸俗罰,褫奪任職能力罰,罷免職務及聖祿職罰外,以無急速補正不善表樣之必要及犯人於犯罪以前無可指摘之事實而初次犯罪者爲限,審判官按其明智意見,得不執行用判決科處之通常罰;但應附加犯人如於以後最近之三年內再犯同類罪或異類之罪者,應受二罪各別之相當罰之條件.

Can. 2288. - Exceptis poenis degradationis, depositionis, privationis officii aut beneficii, et nisi urgeat necessitas reparandi scandalum, prudentiae iudicis remittitur, si reus talis sit ut prima vice post vitam laudabiliter peractam deliquerit, poenae ordinariae per sententiam condemnatoriam inflictae executionem suspendere, ea tamen conditione ut, si reus intra proximum triennium aliud delictum eiusdem vel alterius generis commiserit, poenam utrique delicto debitam luat.

2289條 - 報復罰因執行完畢,或因第二千二百三十六條所規定之有寬免權人所頒賜之寬免而終結.

Can. 2289. - Poena vindicativa finitur eius expiatione vel dispensatione ab eo concessa qui legitimam habeat dispensandi potestatem ad normam can. 2236.

2290條 - 1 項 - 遇急迫隱密情形,即犯人如遵守自降報復罰之規定有損害自己之名譽及不善表樣之虞者,凡告解司祭均得在聖事內暫停止遵守該罰之義務;但如無重大困難時,應至多於一月內用信函或請告解司祭以不表明告罪人姓名之方法,請示內塲聖部或享有權力之主教;並應服從被請求者之命令.

Can. 2290. - § 1. In casibus occultis urgentioribus, si ex observatione poenae vindicativae latae sententiae, reus seipsum proderet cum infamia et scandalo, quilibet confessarius potest in foro sacramentali obligationem servandae poenae suspendere, iniuncto onere recurrendi saltem intra mensem per epistolam et per confessarium, si id fieri possit sine gravi incommodo, reticito, nomine, ad S. Poenitentiariam vel ad Episcopum facultate praeditum et standi eius mandatis.

2 項 - 如因非常情形不能爲前項請示者,告解司祭得依第二千二百五十四條第三項之規定頒賜該寬免.

§ 2. Et si in aliquo casu extraordinario hic recursus sit impossibilis, tunc ipsemet confessarius potest dispensationem concedere ad normam can. 2254, § 3.

第一章
普通報復罰

CAPUT I.
De poenis vindicativis communibus.

2291 條 - 對於一切信友按罪之輕重尤得適用公教會之報復罰如下:

Can. 2291. - Poenae vindicativae quae omnes fideles pro delictorum gravitate afficere possunt, in Ecclesia praesertim sunt:

1 目 - 屬地禁止聖事罰,及對於社團卽團體長久或暫時或於上司願意時期內所科處之禁止聖事罰;

1º Interdictum locale et interdictum in communitatem seu collegium in perpetuum vel ad tempus praefinitum vel ad beneplacitum Superioris;

2 目 - 長久或暫時或於上司願意時期內所科處之禁止進堂罰;

2º Interdictum ab ingressu ecclesiae in perpetuum vel ad tempus praefinitum vel ad beneplacitum Superioris;

3 目 - 遷移或取消主教駐所或堂域駐所罰;

3º Poenalis translatio vel suppressio sedis episcopalis vel paroecialis;

4 目 - 法律上之破廉恥罰;

5 目 - 第一千二百四十條第一項所規定之褫奪公教會之葬禮權罰;

6 目 - 禁止聖物罰;

7 目 - 公教會所給與或從公教會財產內所提取之恩俸,或公教會之其他權利或特別權利之取消或暫時停止罰;

8 目 - 禁止爲公教會之法定行爲罰;

9 目 - 對於不僅教士得受得之公教會之恩惠,或職務,或依教會權得授與之大學學位,取消受得能力罰;

10 目 - 已經受得之職務,或權利,恩惠之取消或暫時停止罰;

11 目 - 先行權或選舉權或被選舉權或公教會所頒賜之名譽尊號,衣服,符號之取消罰;

12 目 - 罰金罰.

4° Infamia iuris;

5° Privatio sepulturae ecclesiasticae, ad normam can. 1240, § 1;

6° Privatio Sacramentalium;

7° Privatio vel suspensio ad tempus pensionis quae ab Ecclesia vel ex bonis Ecclesiae solvitur, vel alius iuris seu privilegii ecclesiastici;

8° Remotio ab actibus legitimis ecclesiasticis exercendis;

9° Inhabilitas ad gratias ecclesiasticas aut munia in Ecclesia quae statum clericalem non requirant, vel ad gradus academicos auctoritate ecclesiastica consequendos;

10° Privatio vel suspensio ad tempus muneris, facultatis vel gratiae iam obtentae;

11° Privatio iuris praecedentiae vel vocis activae et passivae vel iuris ferendi titulos honoris, vestem, insignia, quae Ecclesia concesserit;

12° Mulcta pecuniaria.

2292 條 - 取消或遷移主教駐所爲保留於宗座之罰;主教如無座堂會議之同意不得取消或遷移堂域之註所.

Can. 2292. - Poenalis suppressio aut translatio sedis episcopalis est Romano Pontifici reservata; sedis autem paroecialis, a locorum Ordinariis decerni nequit, nisi cum consilio Capituli.

2293 條 - 1 項 - 破廉恥分法律上之破廉恥及事實上之破廉恥.

2 項 - 稱法律上破廉恥,謂合於普通法律所指定之情形之破廉恥.

3 項 - 因犯罪或不良習慣而被敦厚中正之信友視爲喪失名譽者,爲事實上之破廉恥者,有無該事實,由正權力人斷定之.

4 項 - 前二項之二種破廉恥,其破廉恥者之血親或姻親不因而受何等影響;但不妨礙第二千一百四十七條第二項第三目之規定.

Can. 2293. - § 1. Infamia est vel iuris vel facti.

§ 2. Infamia iuris illa est quae casibus iure communi expressis statuitur.

§ 3. Infamia facti contrahitur, quando quis, ob patratum delictum vel ob pravos mores, bonam existimationem apud fideles probos et graves amisit, de quo iudicium spectat ad Ordinarium.

§ 4. Neutra afficit delinquentis consanguineos aut affines, firmo praescripto can. 2147, § 2, n. 3.

2294 條 - 1 項 - 法律上之破廉恥者,不但依第九百八十四條第五目之規定爲違法者,而且無受得公教會之聖祿職,

Can. 2294. - § 1. Qui infamia iuris laborat, non solum est irregularis ad normam can. 984, n. 5, sed insuper est inhabilis ad obtinenda beneficia, pensio-

恩俸,職務,尊位及不得爲公教會之法定行爲,行使公教會之權利或任公教會職務之能力,並應禁止其共同行聖禮.

2項 - 事實上之破廉恥者,依第九百八十七條第七目之規定應禁止其受得神品,尊位,聖祿職,公教會之職務,實行聖禮,及爲公教會之法定行爲.

nes, officia et dignitates ecclesiasticas, ad actus legitimos ecclesiasticos perficiendos, ad exercitium iuris aut muneris ecclesiastici, et tandem arceri debet a ministerio in sacris functionibus exercendo.

§ 2. Qui laborat infamia facti, repelli debet tum a recipiendis ordinibus ad normam can. 987, n. 7, dignitatibus, beneficiis, officiis ecclesiasticis, tum ab exercendo sacro ministerio et ab actibus legitimis ecclesiasticis.

2295條 - 法律上之破廉恥,惟宗座頒賜寬免始得免除;事實上之破廉恥,因正權力人於酌量一切情形,尤其酌量犯人長久改良之情形後,依其明智意見認爲敦厚中正之信友,視爲犯人已回復其名譽而免除.

Can. 2295. - Infamia iuris desinit sola dispensatione a Sede Apostolica concessa; infamia facti cum bona existimatio apud fideles probos et graves, omnibus perpensis adiunctis et praesertim diuturna rei emendatione, fuerit, prudenti Ordinarii iudicio, recuperata.

2296條 - 1項 - 普通法律已指定受得特定事項之能力者,惟宗座始得對之科處無該能力罰.

2項 - 已經取得之權利不因以後所受之無能力罰而喪失;但於該罰附加取消權利罰者,不在此限.

Can. 2296. - § 1. Si agatur de rebus ad quas assequendas capacitas iure communi statuitur, inhabilitatis poenam infligere una Sedes Apostolica potest.

§ 2. Iura iam quaesita non amittuntur ob supervenientem inhabilitatem, nisi huic addatur poena privationis.

2297條 - 依普通法律所科處之罰金,以該法律未明定其用途爲限,及依特別法令已規定或將來之規定所科處之其他罰金,區域正權力人應以之爲慈善事業之用;不得爲主教或座堂會議之收入.

Can. 2297. - Mulctas pecuniarias iure communi inflictas, quarum erogatio non sit eodem iure praefinita, aliasque iure peculiari statutas vel statuendas, Ordinarii locorum erogare debent in pios usus, non vero in commodum mensae episcopalis aut capitularis.

第二章
教士之特別報復罰

CAPUT II.
De peculiaribus clericorum poenis vindicativis.

2298條 - 僅對於教士得科處之報復罰如下:

1目 - 除特定堂外,禁止於其他處所行聖禮罰;

2目 - 長久或暫時或於上司所願意時期內之免職罰;

3目 - 自現任之職務或聖祿職向較低之職務或聖祿職遷降罰;

4目 - 褫奪與聖祿職或職務所結合之特定權利罰;

Can. 2298. - Poenae vindicativae quae clericis tantum applicantur, sunt:

1° Prohibitio exercendi sacrum ministerium praeterquam in certa ecclesia;

2° Suspensio in perpetuum vel ad tempus praefinitum, vel ad beneplacitum Superioris;

3° Translatio poenalis ab officio vel beneficio obtento ad inferius;

4° Privatio alicuius iuris cum beneficio vel officio coniuncti;

5 目 - 對於僅教士得任之一切或特定尊位,職務,聖祿職及其他事務之無能力罰;

6 目 - 罷免聖祿職或職務而附帶或不附帶恩俸之罰;

7 目 - 禁止在特定處所或地域內居住罰;

8 目 - 命令在特定處所或地域內居住罰;

9 目 - 暫時禁止着天主教會制服罰;

10 目 - 褫奪任職能力罰;

11 目 - 終身禁止着天主教會制服罰;

12 目 - 歸俗罰.

5° Inhabilitas ad omnes vel ad aliquot dignitates, officia, beneficia aliave munera propria clericorum;

6° Privatio poenalis beneficii vel officii cum vel sine pensione;

7° Prohibitio commorandi in certo loco vel territorio;

8° Praescriptio commorandi in certo loco vel territorio;

9° Privatio ad tempus habitus ecclesiastici;

10° Depositio;

11° Privatio perpetua habitus ecclesiastici;

12° Degradatio.

2299 條 - 1 項 - 教士任不易遷轉職務者,必須有法律所規定之原因,始得罷免該職務;其任較易遷轉職務者,亦得因其他正當理由罷免之.

2 項 - 對於任聖祿職或職務或尊位之教士,亦得暫時禁止其爲該職位內之特定行爲;例如講道理,或聽告解等行爲.

3 項 - 除嚴守第二千三百零三條,第二千三百零四條及非先豫備教士之相當生活費外,不得罷免或取消教士以領受神品之名義而受得之聖祿職或恩俸.

Can. 2299. - § 1. Si clericus beneficium inamovibile obtineat, eodem in poenam privari potest solum in casibus iure expressis; si amovibile, etiam ob alias rationabiles causas.

§ 2. Clerici obtinentes beneficia, officia, dignitates, possunt etiam aliquo tantum ministerio cum iisdem coniuncto, ex. gr., ministerio praedicandi, confessiones audiendi, etc., prohiberi ad certum tempus.

§ 3. Nequit clericus privari beneficio aut pensione cuius titulo ordinatus fuit, nisi aliunde eius honestae sustentationi provideatur, salvo praescripto can. 2303, 2304.

2300 條 - 教士如立重大不善表樣,於被勸告後未悔改而無其他方法取消該不善表樣時,得暫時褫奪其着公教會制服權;在褫奪之期間內附帶禁止任公教會任何事務之罰,及取消教士特別權利之罰.

Can. 2300. - Si clericus gravia scandala praebeat et monitus non resipiscat, nec scandalum queat aliter removeri, potest interim privari iure deferendi habitum ecclesiasticum; quae privatio, dum perdurat, secumfert prohibitionem exercendi ministeria quaevis ecclesiastica et privationem privilegiorum clericalium.

2301 條 - 正權力人不得命令教士在本座堂區外之處所居住;但有該處所之區域正權力人之同意或懲戒院即感化

Can. 2301. - Ordinarius nequit praescribere ut clericus certo in loco, extra fines suae dioecesis, commoretur, nisi accedat consensus Ordinarii illius

院,非僅爲本座堂區之教士並且爲外區之教士而建築,或如房屋爲特屬修會院時,而得其院長之同意者,不在此限.

loci vel agatur de domo poenitentiae seu emendationis clericis non solum dioecesanis, sed etiam extraneis destinata, aut de domo religiosa exempta, Superiore eiusdem consentiente.

2302 條 - 命令或禁止居住在特定處所,或遣送在懲戒院或修會院居住,尤其以長久之意思繼續者,必須罪情重大,即正權力人認爲以教士之改良或不善表樣之補正爲必要者,始得爲之.

Can. 2302. - Tam praescriptio quam prohibitio certo in loco commorandi et collocatio in domo poenitentiae aut in domo religiosa, praesertim si diu duraturae sint, imponantur tantum in casibus gravibus, in quibus, prudenti Ordinarii iudicio, eae poenae necessariae sint ad clerici emendationem aut scandali reparationem.

2303 條 - 1 項 - 免職罰,無變更因領受神品而担負之義務及教士之特別權利之效力;有能免職務及取消受得公教會之職務,尊位,聖祿職,恩俸,事務之能力,並能免犯人現任之一切事務,或取消其恩俸之效力;犯人以領受神品之名義而受得之職務或恩俸亦同.

Can. 2303. - § 1. Depositio, firmis obligationibus e suscepto ordine exortis et privilegiis clericalibus, secumfert tum suspensionem ab officio, et inhabilitatem ad quaelibet officia, dignitates, beneficia, pensiones, munera in Ecclesia, tum etiam privationem illorum quae reus habeat, licet eorum titulo fuerit ordinatus.

2 項 - 遇前項末段之情形,如教士確爲貧乏者,正權力人宜隨其愛德盡力注意該教士之生活費,以免流爲乞丐而貽爲教士者之羞.

§ 2. Sed hoc ultimo in casu, si clericus vere indigeat, Ordinarius pro sua caritate, quo meliore modo fieri potest, ei providere curet, ne cum dedecore status clericalis mendicare cogatur.

3 項 - 科處免職罰,以法律有明文規定者爲限.

§ 3. Poena depositionis Infligi nequit, nisi in casibus iure expressis.

2304 條 - 1 項 - 被免職之教士,如無悔改之情形,並繼續立不善表樣及於被勸告後,仍不悔改時,正權力人對之得終身褫奪着公教會制服權.

Can. 2304. - § 1. Si clericus depositus non det emendationis signa et praesertim si scandalum dare pergat monitusque non resipiscat, Ordinarius potest eum perpetuo privare iure deferendi habitum ecclesiasticum.

2 項 - 前項褫奪罰附帶取消教士特別權利罰,並停止第二千三百零三條第二項規定之效力.

§ 2. Haec privatio secumfert privationem privilegiorum clericalium et cessationem praescripti can. 2303, § 2.

2305 條 - 1 項 - 歸俗罰包括免職罰及終身禁止着公教會之制服罰並降其爲世俗人.

Can. 2305. - § 1. Degradatio in se continet depositionem, perpetuam privationem habitus ecclesiastici et reductionem clerici ad statum laicalem.

2 項 - 前項罰,以法律有明文規定之罪,或被免職並被終身禁止着公教會制服之教士繼續立不善表樣滿一年者爲限,始得科處之.

§ 2. Haec poena ferri solummodo potest propter delictum in iure expressum, aut si clericus, iam depositus et habitu clericali privatus, grave adhuc scandalum per annum praebere pergat.

3項 - 科處歸俗罰之方式分「諭知」即以言詞宣示者,僅以裁斷科處之,不用任何執行行爲立即發生一切效力;及「實行」方式即遵守羅馬主教禮書所規定之正式禮節科處之.

§ 3. Alia est *verbalis* seu *edictalis*, quae sola sententia irrogatur, ita tamen ut omnes suos effectus iuridicos statim habeat sine ulla exsecutione; alia *realis*, si serventur sollemnia praescripta in Pontificali Romano.

第十題
豫防罰及補贖

TITULUS X.
De remediis poenalibus et poenitentiis.

第一章
豫防罰

CAPUT I.
De remediis poenalibus.

2306 條 - 豫防罰之種類如下:

1目 - 勸告;
2目 - 訓誡;
3目 - 命令;
4目 - 監督.

Can. 2306. - Remedia poenalia sunt:

1° Monitio;
2° Correptio;
3° Praeceptum;
4° Vigilantia.

2307 條 - 正權力人對於有犯罪之最近機會,或因偵察而知有犯罪之重大嫌疑者,宜自己或用他人勸告之.

Can. 2307. - Eum qui versatur in proxima occasione delictum committendi vel in quem, ex inquisitione peracta, gravis suspicio cadit delicti commissi, Ordinarius per se vel per interpositam personam moneat.

2308 條 - 正權力人對於有足立不善表樣之行爲或使秩序發生重大紊亂之行爲者,宜自己或用他人以言詞或信函爲於人及事實之特別情形相當之訓誡.

Can. 2308. - Si ex alicuius conversatione scandalum vel gravis ordinis perturbatio oriantur, est locus correptioni, ab Ordinario per se vel per interpositam personam, etiam per epistolam faciendae, peculiaribus accommodatae conditionibus personae et facti de quo agitur.

2309 條 - 1項 - 勸告及訓誡均得公然或祕密爲之.

Can. 2309. - § 1. Tam monitio quam correptio potest esse vel publica vel secreta.

2項 - 公然勸告或訓誡應以言詞在公證人或二證人前或以信函爲之;用信函者,應有證明信函內容及收受信函之證據.

§ 2. Correptio vel monitio publica fiat vel coram notario aut duobus testibus, vel per epistolam ita tamen ut de receptione et tenore epistolae ex aliquo documento constet..

3項 - 僅得對於已證明犯罪之人或自白人爲公然訓誡;如由審判官於開庭時或正權力人於開始刑事訴訟前爲之者,謂之訴訟訓誡.

§ 3. Correptio publica fieri tantum potest adversus reum de delicto convictum vel confessum; et est iudicialis, si fiat a iudice pro tribunali sedente vel ab Ordinario ante processum criminalem.

4項 - 訴訟訓誡得用以代刑罰,或於刑罰外加處之;尤其對於累犯人得適用之.

§ 4. Correptio iudicialis vel habetur loco poenae vel fit ad augendam poenam, praecipue si agatur de recidivo.

5項 - 勸告或訓誡之事實必須有應在祕密檔案室內保存之證書證明之;雖祕密之勸告亦同.

6項 - 訓誡或勸告一次或數次依上司之明智意見爲之.

§ 5. De monitione et correptione, etsi secreto factae fuerint, constare debet ex aliquo documento in secreto archivo Curiae asservando.

§ 6. Tam correptio quam monitio fieri potest semel vel pluries, pro Superioris arbitrio et prudentia.

2310 條 - 對於經勸告或訓誡後無效果,或認爲雖勸告或訓誡亦無發生效果之希望者,均得用命令;命令之內容應詳細記載受命令人應爲或不得爲之事項,並應附載,如違背命令時所應受之罰.

Can. 2310. - Monitionibus et correptionibus incassum factis, vel si ex eisdem effectum sperare non liceat, detur praeceptum, quo quid agere quidve evitare praeventus debeat, accurate indicetur cum poenae comminatione in casu transgressionis.

2311 條 - 1項 - 正權力人因犯人罪情重大而認爲必要,或對於有累犯同一種類罪之危險者,宜實行監督.

2項 - 監督罰,亦得於其他罰外加處之,尤其對於累犯人得命令實行之.

Can. 2311. - § 1. Si casus gravitas ferat et praecipue si agatur de eo qui in periculo versatur relabendi in idem crimen, eum Ordinarius submittat vigilantiae.

§ 2. Vigilantia praecipi quoque potest ad augendam poenam, praecipue in recidivos.

第二章
補贖

CAPUT II.
De poenitentiis.

2312 條 - 1項 - 在外場科處補贖罰之目的,爲使犯人免除受罰,或受得已經招受之罰之解赦或寬免.

2項 - 關於祕密之犯罪或違背法令行爲,絕不宜科處公然補贖.

3項 - 科補贖時,應於審酌犯人一切情狀及犯罪之情形後,依罪情之大小,尤依犯人之痛悔程度以定補贖之重輕.

Can. 2312. - § 1. Poenitentiae in foro externo imponuntur ut delinquens vel poenam effugiat, vel poenae contractae absolutionem aut dispensationem recipiat.

§ 2. Ob delictum aut transgressionem occultam nunquam poenitentia publica imponatur.

§ 3. Poenitentiae non tam secundum quantitatem delicti, quam secundum poenitentis contritionem moderandae sunt, pensatis qualitatibus personarum et delictorum adiunctis.

2313 條 - 1項 - 重要之補贖命令如下:

1目 - 誦特定經文;

2目 - 朝拜特定聖地或行其他善工;

3目 - 守特別大齋;

4目 - 爲慈善事業而行施捨;

5目 - 數日在慈善房舍或修道院內避靜.

2項 - 正權力人得依其明智意見於豫防罰及訓誡以外附加補贖.

Can. 2313. - § 1. Praecipuae poenitentiae sunt praecepta:

1° Recitandi determinatas preces;

2° Peragendi piam aliquam peregrinationem vel alia pietatis opera;

3° Servandi peculiare ieiunium;

4° Erogandi eleemosynas in pios usus;

5° Peragendi exercitia spiritualia in pia aut religiosa domo per aliquot dies.

§ 2. Poenitentias Ordinarius pro sua prudentia addere potest poenali remedio monitionis et correptionis.

第 三 款
各罪之罰

第十一題
違犯信德及聖教會之統一罪

2314 條 - 1 項 - 凡違犯公教會信德之人及異教人,裂教人,均受下列各目之罰:

1 目 - 僅因犯罪事實而受棄絕罰;

2 目 - 在公教會內有聖祿職,尊位,恩俸,職務及其他事務之人,經勸告而未悔改者,應罷免之,並認定其爲破廉恥者;如爲教士應再勸告後,科處以免職罰;

3 目 - 凡加入或公然隨從由公教會分離之教派者,僅因此事實而即爲破廉恥者;如爲教士,除嚴守第一百八十八條第四目之規定外,並於行勸告後而無結果者,應科處以歸俗罰.

2 項 - 對於前項所規定之棄絕罰,在內場實行之解赦特別保留於宗座;但區域正權力人對於以任何方式,連因自動之自首而爲之者在內,向其外場法院告訴之背教罪或入異教或裂教罪,經該正權力人命犯人用訴訟方式發悔改誓,及遵守依法令應守之其他條件後,得依其正權在外場解赦之;其無特委任權之總代理人不得爲之;已經受此解赦之人,嗣後得由任何告解司祭在內場受得內行罪之解赦;在區域正權力人或其委任人及二證人前所發之悔改誓,視爲依訴訟方式爲之者.

2315 條 - 有犯異教罪嫌疑人,於被勸告後仍不消滅其嫌疑之原因者,應禁止其爲法定行爲;如爲教士於再勸告後,而

PARS TERTIA
DE POENIS IN SINGULA DELICTA

TITULUS XI.
De delictis contra fidem et unitatem Ecclesiae.

Can. 2314. § 1. Omnes a christiana fide apostatae et omnes et singuli haeretici aut schismatici:

1° Incurrunt ipso facto excommunicationem;

2° Nisi moniti resipuerint, priventur beneficio, dignitate, pensione, officio, aliove munere, si quod in Ecclesia habeant, infames declarentur, et clerici, iterata monitione, deponantur;

3° Si sectae acatholicae nomen dederint vel publice adhaeserint, ipso facto infames sunt et, firmo praescripto can. 188, n. 4, clerici, monitione incassum praemissa, degradentur.

§ 2. Absolutio ab excommunicatione de qua in § 1, in foro conscientiae impertienda, est speciali modo Sedi Apostolicae reservata. Si tamen delictum apostasiae, haeresis vel schismatis ad forum externum Ordinarii loci quovis modo deductum fuerit, etiam per voluntariam confessionem, idem Ordinarius, non vero Vicarius Generalis sine mandato speciali, resipiscentem, praevia abiuratione iuridice peracta aliisque servatis de iure servandis, sua auctoritate ordinaria in foro exteriore absolvere potest; ita vero absolutus, potest deinde a peccato absolvi a quolibet confessario in foro conscientiae. Abiuratio vero habetur iuridice peracta cum fit coram ipso Ordinario loci vel eius delegato et saltem duobus testibus.

Can. 2315. - Suspectus de haeresi, qui monitus causam suspicionis non removeat, actibus legitimis prohibeatur, et clericus praeterea, repetita inutiliter

無結果者,應併科免神行爲之罰;該嫌疑人自受罰後滿六月尙未悔改者,應視其爲異教人,及該人應受對於異教人所規定之罰.

monitione, suspendatur a divinis; quod si intra sex menses a contracta poena completos suspectus de haeresi sese non emendaverit, habeatur tanquam haereticus, haereticorum poenis obnoxius.

2316 條 - 自動故意用任何方法幫助傳揚異教者,或違背第一千二百五十八條之規定而與異教人共同行其教禮者,均爲犯異教罪嫌疑人.

Can. 2316. - Qui quoquo modo haeresis propagationem sponte et scienter iuvat, aut qui communicat in divinis cum haereticis contra praescriptum can. 1258, suspectus de haeresi est.

2317 條 - 凡公然或祕密堅強教授或辯護被宗座或公教會全體會議所拒絕之,雖未謂其爲正式異教道理而爲被拒絕之道理者,應禁止其講道理,聽告解及任何教授事務;但無礙定罪判決所規定,或正權力人於行勸告後認爲以補正不善表樣爲必要之其他罰.

Can. 2317. - Pertinaciter docentes vel defendentes sive publice sive privatim doctrinam, quae ab Apostolica Sede vel a Concilio Generali damnata quidem fuit, sed non uti formaliter haeretica, arceantur a ministerio praedicandi verbum Dei audiendive sacramentales confessiones et a quolibet docendi munere, salvis aliis poenis quas sententia damnationis forte statuerit, vel quas Ordinarius, post monitionem, necessarias ad reparandum scandalum duxerit.

2318 條 - 1 項 - 出版背教人,異教人,裂教人所著作及辯護背教,異教或裂教之書者,於出版後,當然受特別保留於宗座之棄絕罰;其辯護,或明知未受得而應受得之准許,乃閱讀或保存該書,或被宗座以文書指名禁止之其他書者亦同.

Can. 2318. - § 1. In excommunicationem Sedi Apostolicae speciali modo reservatam ipso facto incurrunt, opere publici iuris facto, editores librorum apostatarum, haereticorum et schismaticorum, qui apostasiam, haeresim, schisma propugnant, itemque eosdem libros aliosve per apostolicas litteras nominatim prohibitos defendentes aut scienter sine debita licentia legentes vel retinentes.

2 項 - 著作人及出版人未受得應受之准許而印刷聖經之各書或其詮註或講解者,僅因此事實而受未被保留之棄絕罰.

§ 2. Auctores et editores qui sine debita licentia sacrarum Scripturarum libros vel earum adnotationes aut commentarios imprimi curant, incidunt ipso facto in excommunicationem nemini reservatam.

2319 條 - 1 項 - 凡公教人有下列各目情事之一者,受保留於正權力人之自降棄絕罰:

Can. 2319. - § 1. Subsunt excommunicationi latae sententiae Ordinario reservatae catholici:

1 目 - 違背第一千零六十三條第一項之規定而在非公教之教士前結婚者;

1° Qui matrimonium ineunt coram ministro acatholico contra praescriptum can. 1063, § 1;

2 目 - 結婚之雙方當事人約定將來一切或特定子女應受公教會以外之教育者;

2° Qui matrimonio uniuntur cum pacto explicito vel implicito ut omnis vel aliqua proles educetur extra catholicam Ecclesiam;

3 目 - 明知而擅敢將自己之子女送交非公教之教士授與聖洗者;

3° Qui scienter liberos suos acatholicis ministris baptizandos offerre praesumunt;

4 目 - 父母或代行父母權者故意送交子女於非公教會受養育及學科者.

2 項 - 有本條第一項第二目至第四目所規定之情事者,亦爲有犯異教罪嫌疑人.

4° Parentes vel parentum locum tenentes qui liberos in religione acatholica educandos vel instituendos scienter tradunt.

§ 2. Ii de quibus in § 1, nn. 2-4, sunt praeterea suspecti de haeresi.

第十二題
反信仰罪

TITULUS XII.
De delictis contra religionem.

2320 條 - 凡拋棄或惡意提取或存留既成聖體之麵形者,均爲有犯異端罪嫌疑者,受最特別保留於宗座之自降棄絕罰,並僅因該行爲而既爲破廉恥者;如爲教士應併科免職罰.

Can. 2320. - Qui species consecratas abiecerit vel ad malum finem abduxerit aut retinuerit, est suspectus de haeresi; incurrit in excommunicationem latae sententiae specialissimo modo Sedi Apostolicae reservatam; est ipso facto infamis, et clericus praeterea est deponendus.

2321 條 - 司祭擅敢違背第八百零六條第一項或第八百零八條之規定,而於一日內舉行數台彌撒或不守空心齋而舉行彌撒者;應於正權力人審酌情形而定之期限內,停止其舉行彌撒權.

Can. 2321. - Sacerdotes qui contra praescripta can. 806, § 1, 808 praesumpserint Missam eodem die iterare vel eam celebrare non ieiuni, suspendantur a Missae celebratione ad tempus ab Ordinario secundum diversa rerum adiuncta praefiniendum.

2322 條 - 凡未領受司祭神品之人冒充司祭而行使其職權者,依下列各目之規定科處之:

1 目 - 舉行彌撒或聽告解者,受特別保留於宗座之自降棄絕罰;如爲受有公教會之恩俸或職務之教民,應併取消其恩俸及職務而隨其罪之重輕科以其他罰;如爲教士,應併科免職罰;

2 目 - 實行司祭之其他事務者,正權力人應按罪情之重輕酌量處罰之.

Can. 2322. - Ad ordinem sacerdotalem non promotus:

1° Si Missae celebrationem simulaverit aut sacramentalem confessionem exceperit, excommunicationem ipso facto contrahit, speciali modo Sedi Apostolicae reservatam; et insuper laicus quidem privetur pensione aut munere, si quod habeat in Ecclesia, aliisque poenis pro gravitate culpae puniatur; clericus vero deponatur;

2° Si alia munia sacerdotalia usurpaverit, ab Ordinario pro gravitate culpae puniatur.

2323 條 - 咒罵天主者,或於訴訟程序外發虛僞誓者,正權力人應酌量情形處罰之;如教士犯之者,尤應處罰之.

Can. 2323. - Qui blasphemaverit vel periurium extra iudicium commiserit, prudenti Ordinarii arbitrio puniatur, maxime clericus.

2324 條 - 違背第八百二十七條,第八百二十八條及第八百四十條第一項之規定者,正權力人應按罪情之重輕酌量

Can. 2324 - Qui deliquerint contra praescriptum can. 827, 828, 840, § 1, ab Ordinario pro gravitate

處罰之;於必要時,得併科停止職權罰,或罷免公教會之聖祿職或職務;如教民犯之者,並得科以棄絕罰.

2325 條 - 爲異端行爲,或犯褻瀆罪者,正權力人應按罪情之重輕處罰之;但不妨礙法律對於特定異端行爲或褻瀆罪所規定之罰.

2326 條 - 製造,售賣,贈與,或意圖使信友非敬而安置僞聖遺物者,受保留於正權力人之自降棄絕罰

2327 條 - 利用大赦而得財產上利益者,僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰.

2328 條 - 因盜取或因其他不善希圖而損壞或褻瀆屍體或葬有屍體之墳墓者,應科以屬人禁止聖事罰,並僅因此事實卽爲破廉恥者,如教士犯之者,應併科以免職罰.

2329 條 - 有第一千一百七十二條及第一千二百零七條所規定之褻瀆堂或墓地之行爲者,正權力人,除應科以禁止進堂罰外,並應按罪情之重輕科以其他相當罰.

culpae puniantur, non exclusa, si res ferat, suspensione aut beneficii vel officii ecclesiastici privatione, vel, si de laicis agatur, excommunicatione.

Can. 2325. - Qui superstitionem exercuerit vel sacrilegium perpetraverit, pro gravitate culpae ab Ordinario puniatur, salvis poenis iure statutis contra aliquos actus superstitiosos vel sacrilegia.

Can. 2326. - Qui falsas reliquias conficit, aut scienter vendit, distribuit vel publicae fidelium veneration exponit, ipso facto excommunicationem Ordinario reservatam contrahit.

Can. 2327. - Quaestum facientes ex indulgentiis plectuntur ipso facto excommunicatione Sedi Apostolicae simpliciter reservata.

Can. 2328. - Qui cadavera vel sepulcra mortuorum ad furtum vel alium malum finem violaverit, interdicto personali puniatur, sit ipso facto infamis, et clericus praeterea deponatur.

Can. 2329. - Ecclesiae vel coemeterii violatores, de quibus in can. 1172, 1207, interdicto ab ingressu ecclesiae aliisque congruis poenis ab Ordinario pro gravitate delicti puniantur.

第十三題
妨害公教會之權力或人或物

2330 條 - 對於妨害選舉教宗行爲之處罰,以比約第十位於公歷一千九百零四年十二月二十五日公布之「宗座出缺時」勅法所規定者爲限.

2331 條 - 1 項 - 頑抗教宗或本正權力人之適法命令或禁令者,應按其罪情之重輕科以相當之罰,連懲治罰在內.

2 項 - 共同預謀妨害教宗或其使節或本正權力人之權力或其適法命令

TITULUS XIII.
De delictis contra auctoritates, personas, res ecclesiasticas.

Can. 2330. - Quod attinet ad poenas statutas in delicta quae in eligendo Summo Pontifice committi possunt, unice standum const. Pii X *Vacante Sede Apostolica,* 25 Dec. 1904.

Can. 2331. - § 1. Qui Romano Pontifici vel proprio Ordinario aliquid legitime praecipienti vel prohibenti pertinaciter non obtemperant, congruis poenis, censuris non exclusis, pro gravitate culpae puniantur.

§ 2. Conspirantes vero contra auctoritatem Romani Pontificis eiusve Legati vel proprii Ordinarii aut contra eorum legitima mandata, itemque subdi-

或煽惑所屬人不服從其命令者,應科以懲治罰或其他罰;如教士犯之者,罷免其尊位,聖祿職及其他職務;如修會員犯之者,褫奪其選舉權及被選舉權並罷免其職務.

tos ad inobedientiam erga ipsos provocantes, censuris aliisve poenis coerceantur; et dignitatibus, beneficiis aliisve muneribus, si sint clerici; voce activa et passiva atque officio, si religiosi, priventur.

2332 條 - 不問任何身分或品級或地位之人,連有王位或主教,樞機大臣位置者在內,凡不服現任教宗之法律,詔勅,命令向公教會全體會議提起上訴者,均爲有犯異教罪嫌異人,並僅因此事實受特別保留於宗座之棄絕罰;如大學,教育團體,堂會議院,或任何名稱之其他法人犯之者,均受特別保留於宗座之禁止聖事罰.

Can. 2332. - Omnes et singuli cuiuscumque status, gradus seu conditionis etiam regalis, episcopalis vel cardinalitiae fuerint, a legibus, decretis, mandatis Romani Pontificis pro tempore exsistentis ad Universale Concilium appellantes, sunt suspecti de haeresi et ipso facto contrahunt excommunicationem Sedi Apostolicae speciali modo reservatam; Univeritates vero, Collegia, Capitula aliaeve personae morales, quocunque nomine nuncupentur, interdictum speciali modo Sedi Apostolicae pariter reservatum incurrunt.

2333 條 - 凡以妨害宗座或其使節所發出之信函或任何文書爲目的而請求世俗官員者,或凡直接或間接妨害該信函或文書之公布或執行者,或凡以該信函或文書籍口而侵害或威嚇與該信函或文書有利害關係或其他之人者,僅因此事實而受特別保留於宗座之棄絕罰.

Can. 2333. - Recurrentes ad laicam potestatem ad impediendas litteras vel acta quaelibet a Sede Apostolica vel ab eiusdem Legatis profecta, eorumve promulgationem vel exsecutionem directe vel indirecte prohibentes, aut eorum causa sive eos ad quos pertinent litterae vel acta sive alios laedentes vel perterrefacientes, ipso facto subiaceant excommunicationi Sedi Apostolicae speciali modo reservatae.

2334 條 - 凡有下列各目所指定情形之一者,均受特別保留於宗座之自降棄絕罰:

Can. 2334. - Excommunicatione latae sententiae speciali modo Sedi Apostolicae reservata plectuntur:

1 目 - 制定妨害公教會之自由權或權利之法令或規則者;

1° Qui leges, mandata, vel decreta contra libertatem aut iura Ecclesiae edunt;

2 目 - 藉任何世俗官員之勢力直接或間接妨害行使公教會之內場或外場管理權者.

2° Qui impediunt directe vel indirecte exercitium iurisdictionis ecclesiasticae sive interni sive externi fori, ad hoc recurrentes ad quamlibet laicalem potestatem.

2335 條 - 加入煽動破壞公教會或適法國政府之圬人黨或其他類似之團體者,僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰.

Can. 2335. - Nomen dantes sectae massonicae aliisve eiusdem generis associationibus quae contra Ecclesiam vel legitimas civiles potestates machinantur, contrahunt ipso facto excommunicationem Sedi Apostolicae simpliciter reservatam.

2336 條 - 1 項 - 教士犯第二千三百三十四條或第二千三百三十五條所指定之罪者,除受該條文所指定之罰外,如

Can. 2336. - § 1. Clerici qui delictum commiserunt de quo in can. 2334, 2335, praeter poenas citatis canonibus statutas, poena suspensionis vel pri-

受有公教會之聖祿職,職務,尊位,恩俸或事務者,應併科停止職權,或罷免職務或事務,或取消恩俸罰;如修會員犯之者,應罷免其職務,褫奪其選舉權及被選舉權,併科依修會規則所規定之其他罰.

2項 - 除依前項之規定辦理外,應將加入妨人黨或其他類似團體之教士或修會員報告於聖職聖部.

vationis ipsius beneficii, officii, dignitatis, pensionis aut muneris, si qua forte in Ecclesia habeant; religiosi autem privatione officii et vocis activae ac passivae aliisque poenis ad normam constitutionum plectantur.

§ 2. Insuper clerici et religiosi nomen dantes sectae massonicae aliisque similibus associationibus denuntiari debent Sacrae Congregationi S. Officii.

2337 條 - 1項 - 堂域司祭意圖妨害公教會管理權之行使及自己之利益,而擅敢煽惑民衆,公然署名或用演說或文字激動國民或爲其他類似之行爲者,正權力人應依其明智意見按罪情之重輕處罰之,並得於必要時停止其職權.

Can. 2337. - § 1. Si parochus, ad impediendum exercitium ecclesiasticae iurisdictionis, ausus fuerit turbas ciere, publicas pro se subscriptiones promovere, populum sermonibus aut scriptis excitare aliaque similia agere, pro gravitate culpae, secundum prudens Ordinarii iudicium, puniatur, non exclusa, si res ferat, suspensione.

2項 - 正權力人,應依前項之規定處罰凡意圖阻止受適法委任之堂域司祭或代治司祭進入堂域,而煽動民衆之司祭.

§ 2. Eodem modo puniat Ordinarius sacerdotem qui multitudinem quoquo modo excitet ad impediendum ingressum in paroeciam sacerdotis legitime nominati in parochum aut oeconomum.

2338 條 - 1項 - 未受得必要之權力而故意擅行解赦最特別或特別保留於宗座之自降棄絕罰者,僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰.

Can. 2338. - § 1. Absolvere praesumentes sine debita facultate ab excommunicatione latae sententiae specialissimo vel speciali modo Sedi Apostolicae reservata, incurrunt ipso facto in excommunicationem Sedi Apostolicae simpliciter reservatam.

2項 - 對於曾受棄絕罰之原因罪,用任何方式幫助或教唆應被避却之被棄絕人者,或明知而自動與該被棄絕人共同行聖禮,或准許其行聖禮者,均僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰.

§ 2. Impendentes quodvis auxilium vel favorem excommunicato vitando in delicto propter quod excommunicatus fuit; itemque clerici scienter et sponte in divinis cum eodem communicantes et ipsum in divinis officiis recipientes, ipso facto incurrunt in excommunicationem Sedi Apostolicae simpliciter reservatam.

3項 - 明知爲受禁止聖事罰之地區或處所而自己或使他人在該地區或處所行聖禮者,或准許已經被認定或判決爲棄絕或被禁止聖事或被停止職權之教士行因懲治罰而禁止聖禮者,僅因此事實而受禁止進堂罰,至作成按其所輕蔑之處罰人之意見所定之相當補贖爲止.

§ 3. Scienter celebrantes vel celebrari facientes divina in locis interdictis vel admittentes ad celebranda officia divina per censuram vetita clericos excommunicatos, interdictos, suspensos post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam, interdictum ab ingressu ecclesiae ipso iure contrahunt, donec, arbitrio eius cuius sententiam contempserunt, congruenter satisfecerint.

4項 - 爲受屬地或社團及團體禁止聖事罰之原因行爲者,僅因此事實而受屬人禁止聖事罰.

§ 4. Qui causam dederunt interdicto locali aut interdicto in communitatem seu collegium, sunt ipso facto personaliter interdicti.

2339 條 - 違背第一千二百四十條第一項之規定而擅敢命令或強迫對於非公教人,背公教人,異教人,裂教人,或其他棄絕或被禁止聖事人,行公教會之葬禮者,均受未被保留之自降棄絕罰;自動對其行葬禮者,受保留於正權力人之禁止進堂罰.

Can. 2339. - Qui ausi fuerint mandare seu cogere tradi ecclesiasticae sepulturae infideles, apostatas a fide, vel haereticos, schismaticos, aliosve sive excommunicatos sive interdictos contra praescriptum can. 1240, § 1, contrahunt excommunicationem latae sententiae nemini reservatam; sponte vero sepulturam eisdem donantes, interdictum ab ingressu ecclesiae Ordinario reservatum.

2340 條 - 1 項 - 受棄絕罰滿一年而更變強硬者,爲有犯異教罪嫌疑人.

2 項 - 教士受禁止聖事罰滿六月者應敦勸之;如自勸告後起算滿一月仍未改正其違抗命令之意思,而該教士如有公教會之聖祿職或職務時,應罷免之.

Can. 2340. - § 1. Si quis, obdurato animo, per annum insorduerit in censura excommunicationis, est de haeresi suspectus.

§ 2. Si clericus in censura suspensionis per semestre perseveraverit, graviter moneatur; et si, exacto a monitione mense, a contumacia non recesserit, privetur beneficiis aut officiis, si qua in Ecclesia forte habeat.

2341 條 - 凡違背第一百二十條之規定而擅敢向世俗審判官告訴樞機大臣,或宗座之使節,或宗座府之任何高級職官,關於其職務上應管理之事務,或本正權力人者,僅因此事實而受特別保留於宗座之棄絕罰;告訴其他主教,連名義主教在內,或無座堂區之父老長或正教長,或任何宗座法令修會之總會長者,受通常保留於宗座之自降棄絕罰;未受得正權力人之准許而擅敢向世俗審判官告訴其他不屬世俗法院管轄之人者,如教士犯之,僅因此事實而受保留於正權力人之停止職權罰;如教民犯之,其本正權力人應按罪情之重輕科以相當之罰.

Can. 2341. - Si quis contra praescriptum can. 120 ausus fuerit ad iudicem laicum trahere aliquem ex S. R. E. Cardinalibus vel Legatis Sedis Apostolicae, vel Officialibus maioribus Romanae Curiae ob negotia ad eorum munus pertinentia, vel Ordinarium proprium, contrahit ipso facto excommunicationem Sedi Apostolicae speciali modo reservatam; si alium Episcopum etiam mere titularem, aut Abbatem vel Praelatum *nullius*, vel aliquem ex supremis religionum iuris pontificii Superioribus, excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae simpliciter reservatam; demum si, non obtenta ab Ordinario loci licentia, aliam personam privilegio fori fruentem, clericus quidem incurrit ipso facto in suspensionem ab officio reservatam Ordinario, laicus autem congruis poenis pro gravitate culpae a proprio Ordinario puniatur.

2342 條 - 凡犯下列各目所指定之罪之一者,僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰:

1 目 - 無論任何氏族或身分或其他之男女人違法進女規修會之禁地者,即未受得適法准許而進入其會院者,並其介紹或准許進之者亦同;如教士犯之者,應併於正權力人按罪情之重輕所定期間內停止其職權;

Can. 2342. - Plectuntur ipso facto excommunicatione Sedi Apostolicae simpliciter reservatae:

1° Clausuram monialium violantes, cuiuscumque generis aut conditionis vel sexus sint, in earum monasteria sine legitima licentia ingrediendo, pariterque eos introducentes vel admittentes; quod si clerici sint, praeterea suspendantur per tempus pro gravitate culpae ab Ordinario definiendum;

2 目 - 凡女人違法進男修會院之禁地者,及男修會長及其他一切人介紹或准許任何年齡之女人進之者亦同;如任有職務之男規修會員介紹或准許進入者,應併罷免其職務,褫奪其選舉權及被選舉權;

3 目 - 規修會婦女無第六百零一條所規定之適法理由而出禁地者.

2° Mulieres violantes regularium virorum clausuram et Superiores aliique, quicumque ii sint, eas cuiuscumque aetatis introducentes vel admittentes; et praeterea religiosi introducentes vel admittentes priventur officio, si quod habeant, et voce activa ac passiva;

3° Moniales e clausura illegitime exeuntes contra praescriptum can. 601.

2343 條 - 1 項 - 凡對於教宗之身體施強暴脅迫者,受下列各目之罰:

1 目 - 最特別保留於宗座之自降棄絕罰,併僅因此事實而爲應被避却者;

2 目 - 依法當然爲破廉恥者;

3 目 - 教士犯之者,應併科以歸俗罰.

2 項 - 凡對於樞機大臣或教宗之使節之身體施強暴脅迫者,受下列各目之罰:

1 目 - 特別保留於宗座之自降棄絕罰;

2 目 - 依法當然爲破廉恥者;

3 目 - 如有教會之聖祿職,職務,尊位,恩俸,或任何其他事務者,應罷免之.

3 項 - 凡對於宗主教,總主教,主教,連名義主教之身體施強暴脅迫者,受特別保留於宗座之自降棄絕罰.

4 項 - 凡對於其他教士或男女修會員之身體施強暴脅迫者,僅因此事實而受保留於本正權力人之棄絕罰;正權力人按其明智意見認爲必要時,宜併科其他罰.

Can. 2343. - § 1. Qui violentas manus in personam Romani Pontificis iniecerit:

1° Excommunicationem contrahit latae sententiae Sedi Apostolicae specialissimo modo reservatam; et est ipso facto vitandus;

2° Est ipso iure infamis;

3° Clericus est degradandus.

§ 2. Qui in personam S. R. E. Cardinalis vel Legati Romani Pontificis:

1° In excommunicationem incurrit latae sententiae Sedi Apostolicae speciali modo reservatam;

2° Est ipso iure infamis;

3° Privetur beneficiis, officiis, dignitatibus, pensionibus et quolibet munere, si quod in Ecclesia habeat.

§ 3. Qui in personam Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi etiam titularis tantum, incurrit in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae speciali modo reservatam.

§ 4. Qui in personam aliorum clericorum vel utriusque sexus religiosorum, subiaceat ipso facto excommunicationi Ordinario proprio reservatae, qui praeterea aliis poenis, si res ferat, pro suo prudenti arbitrio eum puniat.

2344 條 - 凡公然以報章演說,傳單,直接或間接侮辱教宗,樞機大臣,教宗之使節,羅馬聖部,宗座法院,或羅馬聖部或宗座法院之高級官員或本正權力人者,或煽惑他人抵抗或怨恨其行爲,命令,裁斷

Can. 2344. - Qui Romanum Pontificem, S. R. E. Cardinalem, Legatum Romani Pontificis, Sacras Congregationes Romanas, Tribunalia Sedis Apostolicae eorumque Officiales maiores, proprium Ordinarium, publicis ephemeridibus, concionibus, libellis sive dicte sive indirecte, iniuriis affecerit, aut si-

或判決者,正權力人不但因利害關係者之請求,而且應依職權並得用懲治罰強制犯人爲賠補,及應以補不善表樣爲目的,隨罪情之重輕併科其他相當之罰或補贖.

multates vel odia contra eorundem acta, decreta, decisiones, sententias excitaverit, ab Ordinario non solum ad instantiam partis, sed etiam ex officio adigatur, per censuras quoque, ad satisfactionem praestandam, aliisve congruis poenis vel ponitentiis, pro gravitate culpae et scandali reparatione, puniatur.

2345 條 - 凡自己或用他人強占羅馬教會領域內之財產或權利或保存之者,均受特別保留於宗座之自降棄絕罰;如教士犯之者,應併罷免其尊位,聖祿職,職務,取消其恩俸,並認定其嗣後永無任受之能力.

Can. 2345. - Usurpantes vel detinentes per se vel per alios bona aut iura ad Ecclesiam Romanam pertinentia, subiaceant excommunicationi latae sententiae speciali modo Sedi Apostolicae reservatae; et si clerici fuerint, praeterea dignitatibus, beneficiis, officiis, pensionibus priventur atque inhabiles ad eadem declarentur.

2346 條 - 擅敢自己或用他人意圖自己受利益而使用或強占公教會任何財產,卽動產或不動產,有形物或無形物者,或阻礙其孳息卽收益歸有收受權之人者,於未完全交還該財物或未取消該阻礙,並未求得宗座之解赦以前,當然受棄絕罰;如堂或財產之保護權人犯之者,併僅因此事實而被褫奪保護權;如教士自己犯之或同意他人犯之者,應併罷免其一切聖祿職及褫奪其任其他職務之能力,並於完全賠補及受得解赦後,依其正權力人之意思,受停止其行使神品權罰.

Can. 2346. - Si quis bona ecclesiastica cuiuslibet generis, sive mobilia sive immobilia, sive corporalia sive incorporalia, per se vel per alios in proprios usus convertere et usurpare praesumpserit aut impedire ne eorundem fructus seu reditus ab iis, ad quos iure pertinent, percipiantur, excommunicationi tandiu subiaceat, quandiu bona ipsa integre restituerit, praedictum impedimentum removerit, ac deinde a Sede Apostolica absolutionem impetraverit; quod si eiusdem ecclesiae seu bonorum patronus fuerit, etiam iure patronatus eo ipso privatus exsistat; clericus vero, hoc delictum committens vel in eodem consentiens, privetur praeterea beneficiis quibuslibet, ad alia quaelibet inhabilis efficiatur et a suorum ordinum exsecutione, etiam post integram satisfactionem et absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

2347 條 - 擅敢違背第五百三十四條第一項及第一千五百三十二條之規定出賣公教會之財產,或同意他人出賣者,與嚴守該行爲無效之規定及負交還不法取得之財產並賠償所發生之損害之義務,及得用懲治罰強制其盡該義務外,應依下列各目之規定辦理:

Can. 2347. - Firma nullitate actus et obligatione, etiam per censuram urgenda, restituendi bona illegitime acquisita ac reparandi damna forte illata, qui bona ecclesiastica alienare praesumpserit aut in iis alienandis consensum praebere contra praescripta can. 534, § 1, et can. 1532:

1 目 - 關於價值未逾一千立百拉之物,該管上司應用相當罰科處之;

1o Si agatur de re cuius pretium non excedit mille libellas, congruis poenis a legitimo Superiore ecclesiastico puniatur;

2 目 - 關於價值逾一千立百拉而未逾三萬立百拉之物,其犯之者,如爲保護人,應取消其保護權;如爲財產管理人,應罷免其管理職務及褫奪其任其他職務之能力,上司併宜科處其他相當罰;如爲正權力人或任公教會其他職務,聖

2o Si agatur de re cuius pretium sit supra mille, sed infra triginta millia libellarum, privetur patronus iure patronatus; administrator munere administratoris; Superior vel oeconomus religiosus, proprio officio et habilitate ad cetera officia, paeter alias congruas poenas a Superioibus infligendas; Ordina-

祿職,尊位事務之教士,應爲被損害之堂或善事業之利益給什物價之二倍金額;如爲其他教士,正權力人應於酌定期間內停止其職權;

3 目 - 凡明知而不依以上所引用條文之規定請求宗座之准許之一切犯人,即因授與或收受或預賜同意而犯罪者,均併受非保留之自降棄絕罰.

2348 條 - 凡因生存行爲或遺囑,連因委託而收得,爲善事業所施之遺贈或贈與之人,如故意延滯執行者,正權力人亦得用懲治罰強制其爲之.

2349 條 - 拒付依第四百六十三條第一項及第一千五百零七條之規定應給付之報酬者,正權力人宜酌量處罰之,至犯人完全履行該義務時爲止.

第十四題
妨害生命,自由,所有權,名譽,風化罪

2350 條 - 1 項 - 凡犯墮胎罪,連胎母在內,以既遂者爲限,受保留於正權力人之自降棄絕罰;如教士犯之者,應併科以免職罰.

2 項 - 傷害自己之身體因而致死者,應依第一千二百四十條第一項第三目之規定褫奪其受公教會葬禮權;未致死者應禁止其爲公教會之法定行爲;如教士犯之者,應於正權力人酌定之期間內停止其職權,併罷免其附有內場或外場管理靈魂權之聖祿職或職務.

2351 條 - 1 項 - 無論任何地位之人,凡實行決鬥者或僅要求或允諾之者,或用任何方法幫助或提倡之者,或故意注視或准許之者,或有禁止之能力而不禁止之者,除應遵守第一千二百四十條第一項第四目之規定外,均僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰.

rius vero aliique clerici, officium, beneficium, dignitatem, munus in Ecclesia obtinentes, solvant duplum favore ecclesiae vel piae causae laesae; ceteri clerici suspendantur ad tempus ad Ordinario definiendum;

3º Quod si beneplacitum apostolicum, in memoratis canonibus praescriptum, fuerit scienter praetermissum, omnes quovis modo reos, sive dando sive recipiendo sive consensum praebendo, manet praeterea excommunicatio latae sententiae nemini reservata.

Can. 2348. - Qui legatum vel donationem ad causas pias sive actu inter vivos sive testamento, etiam per fiduciam, obtinuerit et implere negligat, ab Ordinario, etiam per censuram, ad id cogatur.

Can. 2349. - Recusantes praestationes legitime debitas ad normam can. 463, § 1, 1507, prudenti arbitrio Ordinarii puniantur, donec satisfecerint.

TITULUS XIV.
De delictis contra vitam, libertatem, proprietatem, bonam famam ac bonos mores.

Can. 2350. - § 1. Procurantes abortum, matre non excepta, incurrunt, effectu secuto, in excommunicationem latae sententiae Ordinario reservatam; et si sint clerici, praeterea deponantur.

§ 2. Qui in seipsos manus intulerint, si quidem mors secuta sit, sepultura ecclesiastica priventur ad normam can. 1240, § 1, n. 3; secus, arceantur ab actibus legitimis ecclesiasticis et, si sint clerici, suspendantur ad tempus ab Ordinario definiendum, et a beneficiis aut officiis curam animarum interni vel externi fori adnexam habentibus removeantur.

Can. 2351. - § 1. Servato praescripto can. 1240, § 1, n. 4, duellum perpetrantes aut simpliciter ad illud provocantes vel ipsum acceptantes vel quamlibet operam aut favorem praebentes, nec non de industria spectantes illudque permittentes vel quantum in ipsis est non prohibentes, cuiuscumque dignitatis sint, subsunt ipso facto excommunicationi Sedi Apostolicae simpliciter reservatae.

2 項 - 凡實行決鬥者,及所謂扶助者,併僅因此事實而爲破廉恥者.

§ 2. Ipsi vero duellantes et qui eorum patrini vocantur, sunt praeterea ipso facto infames.

2352 條 - 無論任何地位之人,用任何方法強迫男子任教士職位,或強迫男子或婦女入修會或發特典或常典,或終身或定期修會願者,均僅因此事實而受非保留之棄絕罰.

Can. 2352. - Excommunicatione nemini reservata ipso facto plectuntur omnes, qualibet etiam dignitate fulgentes, qui quoquo modo cogant sive virum ad statum clericalem amplectendum, sive virum aut mulierem ad religionem ingrediendam vel ad emittendam religiosam professionem tam sollemnem quam simplicem, tam perpetuam quam temporariam.

2353 條 - 意圖結婚,或意圖滿足淫慾而以強暴脅迫或詐欺方法略誘不願意之婦女,或引誘願意之未成年女子,而其父母或監護人不知情或反對者,依法當然視爲被禁止爲教會之法定行爲者,並應隨罪情之重輕科以其他罰.

Can. 2353. - Qui intuitu matrimonii vel explendae libidinis causa rapuerit mulierem nolentem vi aut dolo, vel mulierem minoris aetatis consentientem quidem, sed insciis vel contradicentibus parentibus aut tutoribus, ipso iure exclusus habeatur ab actibus legitimis ecclesiasticis et insuper aliis poenis pro gravitate culpae plectatur.

2354 條 - 1 項 - 教民因犯殺人罪,略誘未達生殖年齡之男女罪,以使爲奴隸或其他惡意而出賣人罪,重利罪,強盜罪,竊取重大財物之加重或非加重竊盜罪,放火罪,惡意毀壞重大之物罪,重毀斷或重傷害罪,脅迫罪,而受適法判決者,依法當然而爲被禁止爲公教會之法定行爲者;如任有公教會之任何事務時,應罷免之;如有損害時,並負担賠償責任.

Can. 2354. - § 1. Laicus qui fuerit legitime damnatus ob delictum homicidii, raptus impuberum alterutrius sexus, venditionis hominis in servitutem vel alium malum finem, usurae, rapinae, furti qualificati vel non qualificati in re valde notabili, incendii vel malitiosae ac valde notabilis rerum destructionis, gravis mutilationis vel vulnerationis vel violentiae, ipso iure exclusus habeatur ab actibus legitimis ecclesiasticis et a quolibet munere, si quod in Ecclesia habeat, firmo onere reparandi damna.

2 項 - 凡教士犯前項所規定之罪者,公教會之法院應按罪情之重輕適用補贖,懲治罰及罷免職務,聖祿職,尊位罰,於必要時併科以免職罰;如犯殺人罪者,應處歸俗罰.

§ 2. Clericus vero qui aliquod delictum commiserit de quibus in § 1, a tribunali ecclesiastico puniatur, pro diversa reatus gravitate poenitentiis, censuris, privatione officii ac beneficii, dignitatis, et, si res ferat, etiam depositione; reus vero homicidii culpabilis degradetur.

2355 條 - 不用行爲而以言詞或文書或其他方法侮辱人或妨害人之名譽者,不但得依第一千六百一十八條,第一千九百三十八條之規定強制其爲相當之補還行爲及賠償損害,並得科以相當處罰及補贖;如教士犯之及罪情必要者,併得停止其職權及罷免其職務或聖祿職.

Can. 2355. - Si quis non re, sed verbis vel scriptis vel alia quavis ratione iniuriam cuiquam irrogaverit vel eius bonam famam laeserit, non solum potest ad normam can. 1618, 1938 cogi ad debitam satisfactionem praestandam damnaque reparanda, sed praeterea congruis poenis ac poenitentiis puniri, non exclusa, si de clericis agatur et casus ferat, suspensione aut remotione ab officio et beneficio.

2356 條 - 凡重婚者,卽前婚姻拘束存續中擅敢重結婚姻者,連僅依民法之規定結婚者在內,均僅因此事實而爲破廉恥者;如經正權力人之勸告後仍繼續違法同居者,按罪情之重輕科處棄絕罰或屬人禁止聖事罰.

Can. 2356. - Bigami, idest qui, obstante coniugali vinculo, aliud matrimonium, etsi tantum civile, ut aiunt, attentaverint, sunt ipso facto infames; et si, spreta Ordinarii monitione, in illicito contubernio persistant, pro diversa reatus gravitate excommunicentur vel personali interdicto plectantur.

2357 條 - 1 項 - 凡教民,如因與未滿十六歲之未成年犯第六誡之罪,或因犯強姦罪,鷄姦罪,親屬相姦罪,引誘或容留人姦淫罪,而受適法之有罪判決者,除受正權力人認爲應科之罰外,並僅因此事實而爲破廉恥者.

Can. 2357. - § 1. Laici legitime damnati ob delicta contra sextum cum minoribus infra aetatem sexdecim annorum commissa, vel ob stuprum, sodomiam, incestum, lenocinium, ipso facto infames sunt, praeter alias poenas quas Ordinarius infligendas iudicaverit.

2 項 - 凡有配偶而公然犯通姦罪,或公然犯姘識罪,或因犯第六誡罪,而受有罪之判決者,應禁止其爲公教會之法定行爲,至明確改良時爲止.

§ 2. Qui publicum adulterii delictum commiserint, vel in concubinatu publice vivant, vel ob alia delicta contra sextum decalogi praeceptum legitime fuerint damnati, excludantur ab actibus legitimis ecclesiasticis, donec signa verae resipiscentiae dederint.

2358 條 - 下級神品教士犯第六誡之罪者,除有第二千三百五十七條之情形時,應受該條所規定之罰外,應按罪情之重輕處罰之;如因犯罪之情形認爲以開除爲相宜者,亦得開除之.

Can. 2358. - Clerici in minoribus ordinibus constituti, rei alicuius delicti contra sextum decalogi praeceptum, pro gravitate culpae puniantur etiam dimissione e statu clericali, si delicti adiuncta id suadeant, praeter poenas de quibus in can. 2357, si his locus sit.

2359 條 - 1 項 - 上級神品之世俗或修會教士犯姘識罪,經過豫勸告而無結果者,應依第二千一百七十六條至第二千一百八十一條之規定用停止神權罰,及褫奪其收受職務,聖祿職,尊位之孳息權罰,而強制其捨棄不法之同居,並補正不善表樣.

Can. 2359. - § 1. Clerici in sacris sive saeculares sive religiosi concubinarii, monitione inutiliter praemissa, cogantur ab illicito contubernio recedere et scandalum reparare suspensione a divinis, privatione fructuum officii, beneficii, dignitatis, servato praescripto can. 2176-2181.

2 項 - 前項人,如與未滿十六歲之未成年犯第六誡之罪,或與有夫之婦通姦,或犯強姦罪,獸姦罪,鷄姦罪,引誘或存留人姦淫罪,與第一等血親或第一等姻親姦淫罪者,應停止其職權,認定其爲破廉恥者;如任有職務,聖祿職,尊位或其他事務時,應罷免之;如罪情重大者應科處歸俗罰.

§ 2. Si delictum admiserint contra sextum decalogi praeceptum cum minoribus infra aetatem sexdecim annorum, vel adulterium, stuprum, bestialitatem, sodomiam, lenocinium, incestum cum consanguineis aut affinibus in primo gradu exercuerint, suspendantur, infames declarentur, quolibet officio, beneficio, dignitate, munere, si quod habeant, priventur, et in casibus gravioribus deponantur.

3項 - 前二項人,如犯前二項規定以外之第六誡罪者,應按罪情之重輕處以相當罰,連罷免職務或聖祿職罰在內,尤其對於有管理靈魂權者,應科處之.

§ 3. Si aliter contra sextum decalogi praeceptum deliquerint, congruis poenis secundum casus gravitatem coerceantur, non excepta officii vel beneficii privatione, maxime si curam animarum gerant.

第十五題
僞 造 罪

TITULUS XV.
De crimine falsi.

2360 條 - 1項 - 凡僞造或變造宗座之信函,詔勅或勅答,或明知爲不眞實之信函,詔勅或勅答而行使之者,均僅因此事實而受特別保留於宗座之棄絕罰.

Can. 2360. - § 1. Omnes fabricatores vel falsarii litterarum, decretorum vel rescriptorum Sedis Apostolicae vel iisdem litteris, decretis vel rescriptis scienter utentes incurrunt ipso facto in excommunicationem speciali modo Sedi Apostolicae reservatam.

2項 - 教士犯前項之罪者,應併科其他罰,並得加重至罷免公教會之聖祿職,職務,尊位及取消其恩俸罰;修會員犯之者,除依本會規則處罰外,應罷免其在修會內所有之一切職務並褫奪其選舉權及被選舉權.

§ 2. Clerici delictum de quo in § 1 committentes aliis poenis praeterea coerceantur, quae usque ad privationem beneficii, officii, dignitatis et pensionis ecclesiasticae extendi possunt; religiosi autem priventur omnibus officiis quae in religione habent et voce activa ac passiva, praeter alias poenas in propriis cuiusque constitutionibus statutas.

2361 條 - 向宗座或區域正權力人所呈遞之請求書內有因詐欺或其他惡意對於陳述之事實未陳述或爲虛僞之陳述者,本正權力人得按罪情之重輕處罰之;但不妨礙第四十五條及第一千零五十四條之規定.

Can. 2361. - Si quis in precibus ad rescriptum a Sede Apostolica vel a loci Ordinario impetrandum fraude vel dolo verum reticuerit aut falsum exposuerit, potest a suo Ordinario pro culpae gravitate puniri, salvo praescripto can. 45, 1054.

2362 條 - 僞造或變造公教會之公私信函或文書,或明知其爲不眞實而行使之者,應按罪情之重輕處罰之;但不妨礙第二千四百零六條第一項之規定.

Can. 2362. - Litterarum vel actorum ecclesiasticorum tam publicorum quam privatorum fabricatores vel falsarii vel huiusmodi documentis scienter utentes, pro gravitate delicti coerceantur, firmo praescripto can. 2406, § 1.

2363 條 - 自己或用他人向上司誣告告解司祭犯引誘罪者,僅因此事實而受特別保留於宗座之棄絕罰;無論如何非撤銷其誣告行爲,及如因誣告而發生損害時,並盡力補還之,併科重大而長久之罰後,不得受該棄絕罰之赦免;但不妨礙第八百九十四條之規定.

Can. 2363. - Si quis per seipsum vel per alios confessarium de sollicitationis crimine apud Superiores falso denuntiaverit, ipso facto incurrit in excommunicationem speciali modo Sedi Apostolicae reservatam, a qua nequit ullo in casu absolvi, nisi falsam denuntiationem formaliter retractaverit, et damna, si qua inde secuta sint, pro viribus reparaverit, imposita insuper gravi ac diuturna poenitentia, firmo praescripto can. 894.

第十六題
乘行領神品或其他聖事時所犯之罪

2364 條 - 授與聖事人擅敢向依天主或教會之法令被禁止領受之人授與聖事者,應於依正權力人之明智意見所酌定之期間內,停止其授與聖事權,並按罪情之重輕科處其他罰;但不妨礙法律對於本類之特定罪所規定之特別罰.

2365 條 - 未依法律或未因教宗之准許享有授與堅振聖事權力之司祭擅敢授與堅振聖事者,應停止其職權;如擅敢有逾其所領受之權力之行爲者,僅因此事實而喪失該權力.

2366 條 - 無必要管轄權之司祭擅敢聽告解者,僅因此事實而受停止神行爲罰;擅敢赦免被保留之罪者,僅因此事實而受停止告解權罰.

2367 條 - 1 項 - 凡赦免或僞爲赦免與自己共犯邪淫罪之人者,僅因此事實而受最特別保留於宗座之棄絕罰;其於告解人瀕死亡時,名譽不受重大損害及無不善表樣,即能由其他司祭,連無聽告解權之司祭在內,聽告解而仍自己聽之者亦同;但瀕於死亡人拒絕向其他司祭告解者,不在此限.

2 項 - 因共犯之告解司祭直接或間接之引誘,致共犯人不告明未經告之共犯罪,而赦免或僞爲赦免該共犯人者,仍不免除前項之棄絕罰.

2368 條 - 1 項 - 犯第九百零四條所規定之引誘罪者,應停止其舉行彌撒權及聽告解權,並得隨罪情之重輕認定其爲無聽告解能力者,及罷免其一切聖祿職,尊位,取消選舉權及被選舉權,並認定其無任受或行使該一切能力;如情節重大者,應科處歸俗罰.

TITULUS XVI.
De delictis in administratione vel susceptione ordinum aliorumque Sacramentorum.

Can. 2364. - Minister qui ausus fuerit Sacramenta administrare illis qui iure sive divino sive ecclesiastico eadem recipere prohibentur, suspendatur ab administrandis Sacramentis per tempus prudenti Ordinarii arbitrio definiendum aliisque poenis pro gravitate culpae puniatur, firmis peculiaribus poenis in aliqua huius generis delicta iure statutis

Can. 2365. - Presbyter qui nec a iure nec ex Romani Pontificis concessione facultatem habens sacramentum confirmationis ministrare ausus fuerit, suspendatur; si vero facultatis sibi factae limites praetergredi praesumpserit, eadem facultate eo ipso privatus exsistat.

Can. 2366. - Sacerdos qui sine necessaria iurisdictione praesumpserit sacramentales confessiones audire, est ipso facto suspensus a divinis; qui vero a peccatis reservatis absolvere, ipso facto suspensus est ab audiendis confessionibus.

Can. 2367. - § 1. Absolvens vel fingens absolvere complicem in peccato turpi incurrit ipso facto in excommunicationem specialissimo modo Sedi Apostolicae reservatam; idque etiam in mortis articulo, si alius sacerdos, licet non approbatus ad confessiones, sine gravi aliqua exoritura infamia et scandalo, possit excipere morientis confessionem, excepto casu quo moribundus recuset alii confiteri.

§ 2. Eandem excommunicationem non effugit absolvens vel fingens absolvere complicem qui peccatum quidem complicitatis, a quo nondum est absolutus, non confitetur, sed ideo ita se gerit, quia ad id a complice confessario sive directe sive indirecte inductus est.

Can. 2368. - § 1. Qui sollicitationis crimen de quo in can. 904, commiserit, suspendatur a celebratione Missae et ab audiendis sacramentalibus confessionibus vel etiam pro delicti gravitate inhabilis ad ipsas excipiendas declaretur, privetur omnibus beneficiis, dignitatibus, voce activa et passiva, et inhabilis ad ea omnia declaretur, et in casibus gravioribus degradationi quoque subiiciatur.

2 項 - 凡信友如明知違背第九百零四條之規定而不於一月內告發引誘自己之人者,受非保留之自降棄絕罰;非於盡其義務後,或鄭重許諾將來盡之者,不得免除該罰.

§ 2. Fidelis vero, qui scienter omiserit eum, a quo sollicitatus fuerit, intra mensem denuntiare contra praescriptum can. 904, incurrit in excommunicationem latae sententiae nemini reservatam, non absolvendus nisi postquam obligationi satisfecerit aut se satisfacturum serio promiserit.

2369 條 - 1 項 - 告解司祭,如擅敢直接違背告解聖事之祕密義務時,受最特別保留於宗座之棄絕罰;間接違背之者,受第二千三百六十八條第一項所規定之棄絕罰.

Can. 2369. - § 1. Confessarium, qui sigillum sacramentale directe violare praesumpserit, manet excommunicatio specialissimo modo Sedi Apostolcae reservata; qui vero indirecte tantum, obnoxius est poenis, de quibus in can. 2368, § 1.

2 項 - 凡擅敢違背第八百八十九條第二項之規定者,應按罪情之輕重斟酌用足以生效果之罰,連棄絕罰在內,科處之.

§ 2. Quicunque praescriptum can. 889, § 2 temere violaverit, pro reatus gravitate plectatur salutari poena, quae potest esse etiam excommunicatio.

2370 條 - 凡違背第九百五十三條之規定未受得宗座之委任而祝聖他人爲主教之主教,及二輔助主教或代輔助主教之司祭,並被祝聖爲主教之人,均依法當然而停止其職權,至宗座解放時爲止.

Can. 2370. - Episcopus aliquem consecrans in Episcopum, Episcopi vel, loco Episcoporum, presbyteri assistentes, et qui consecrationem recipit sine apostolico mandato contra praescriptum can. 953, ipso iure suspensi sunt, donec Sedes Apostolica eos dispensaverit.

2371 條 - 凡人,連主教在內,明知犯買賣聖物罪而仍授與或領受神品或其他聖事者,均爲有犯異教罪嫌疑人;教士犯之者,併受保留於宗座之停止職權罰.

Can. 2371. - Omnes, etiam episcopali dignitate aucti, qui per simoniam ad ordines scienter promoverint vel promoti fuerint aut alia Sacramenta ministraverint vel receperint, sunt suspecti de haeresi; clerici praeterea suspensionem incurrunt Sedi Apostolicae reservatam.

2372 條 - 擅敢從曾經認定或裁判爲被棄絕人或被停止職權人或被禁止聖事人,或從公認爲背教人或異教人或裂教人領受神品者,僅因此事實而受保留於宗座之停止神行爲罰;如從本條所規定之任何人善意領受之者,禁止行使此方式所領受之神品等級,至受得寬免時爲止.

Can. 2372. - Suspensionem a divinis, Sedi Apostolicae reservatam, ipso facto contrahunt, qui recipere ordines praesumunt ab excommunicato vel suspenso vel interdicto post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam, aut a notorio apostata, haeretico, schismatico; qui vero bona fide a quopiam eorum sit ordinatus, exercitio careat ordinis sic recepti donec dispensetur.

2373 條 - 凡有下列各目情形之一者,僅因此事實而受自授與神品後起算一年之保留於宗座之停止職權罰:

Can. 2373. - In suspensionem per annum ab ordinum collatione Sedi Apostolicae reservatam ipso facto incurrunt:

1 目 - 違背第九百五十五條之規定未接受其他區域正權力人之解發書而授與神品於該區域所屬之人者;

2 目 - 違背第九百九十三條第四目及第九百九十四條之規定而授與神品於在本區域外居住滿有生法定阻礙之虞之期間之所屬人者;

3 目 - 違背第九百七十四條第一項第七目之規定而授與高級神品於無法定收入權人者;

4 目 - 除有適法特別權利外,授與神品之主教對於在其管轄區域外屋宇居住之修會員授與神品者;雖該修會員有本修會長之解發書亦同,但適法證明有第九百六十六條所規定情形之一者,不在此限.

1° Qui contra praescriptum can. 955, alienum subditum sine Ordinarii proprii litteris dimissoriis ordinaverint;

2° Qui subditum proprium, qui alibi tanto tempore moratus sit ut cononicum impedimentum contrahere ibi potuerit, ordinaverint contra praescriptum can. 993, n. 4, 994;

3° Qui aliquem ad ordines maiores sine titulo canonico promoverint contra praescriptum can. 974, § 1, n. 7;

4° Qui, salvo legitimo privilegio, religiosum, ad familiam pertinentem quae sit extra territorium ipsius ordinantis, promoverint etiam cum litteris dimissorialibus proprii Superioris, nisi legitime probatum fuerit aliquem e casibus occurrere, de quibus in can. 966.

2374 條 - 無解發書,或持僞造解發書,或未達法定年齡,或越級領受神品而由於惡意者,僅因此事實而受停止行使所領受神品等級權罰;無證明書或現受任何懲治罰,或資格不合法或現受障礙之拘束而領受神品者,應酌量情形用重罰科處之.

Can. 2374. - Qui sine litteris vel cum falsis dimissoriis litteris, vel ante canonicam aetatem, vel per saltum ad ordines malitiose accesserit, est ipso facto a recepto ordine suspensus; qui autem sine litteris testimonialibus vel detentus aliqua censura, irregularitate aliove impedimento, gravibus poenis secundum rerum adiuncta puniatur.

2375 條 - 凡公教人未受得公教會之寬免而擅敢締結混教婚姻者,連有效婚姻在內,僅因此事實而被禁止爲公教會之法定行爲及領受聖物,至由正權力人受得寬免時爲止.

Can. 2375. - Catholici qui matrimonium mixtum, etsi validum, sine Ecclesiae dispensatione inire ausi fuerint, ipso facto ab actibus legitimis ecclesiasticis et Sacramentalibus exclusi manent, donec ab Ordinario dispensationem obtinuerint.

第十七題
違背教士或修會員身分之本義務罪

TITULUS XVII.
De delictis contra obligationes proprias status clericalis vel religiosi.

2376 條 - 未受得正權力人之寬免及無適法阻礙而拒絕受第一百三十條所規定之考試者,正權力人應用相當罰強制其爲之.

Can. 2376. - Sacerdotes qui neque ab Ordinario dispensati neque legitimo impedimento detenti examen de quo in can. 130 facere renuerint, ab Ordinario congruis poenis ad illud cogantur.

2377 條 - 司祭違背第一百三十一條第一項之規定者,正權力人應依其明智

Can. 2377. - Sacerdotes contra praescriptum can. 131, § 1 contumaces, Ordinarius pro suo prudenti

意見處罰之;不管理靈魂之修會員告解司祭違背之者,正權力人應停止其聽世俗人之告解權.

arbitrio puniat; quod si fuerint religiosi confessarii curam animarum non gerentes, eos ab audiendis saecularium confessionibus suspendat.

2378 條 - 高級神品之教士實行聖職務,對於公教會所規定之儀式及禮節有重大疏忽,經勸告後仍不改正者,得按罪情之重輕停止其職權.

Can. 2378. - Clerici maiores qui in sacro ministerio ritus et caeremonias ab Ecclesia praescriptas graviter negligant et moniti sese non emendaverint, suspendantur pro diversa reatus gravitate.

2379 條 - 教士違背第一百三十六條之規定不着公教會制服或不留髮圈者,應敦勸之;自勸告後起算逾一月仍無效果者,如爲低級神品教士,應守第一百三十六條第三項之規定;如爲高級神品教士,除遵守第一百八十八條第七目之規定外,應停止其行使已經領受之神品等級權;其公然爲與教士身分極不相合之生活方式,經過再勸告仍不改良者,應自最後勸告後起算逾三月之期間,科處免職罰.

Can. 2379. - Clerici, contra praescriptum can. 136, habitum ecclesiasticum et tonsuram clericalem non gestantes, graviter moneantur; transacto inutiliter mense a monitione, quod ad clericos minores attinet, servetur praescriptum eiusdem can. 136, § 3; clerici autem maiores, salvo praescripto can. 188, n. 7, ab ordinibus receptis suspendantur, et si ad vitae genus a statu clericali alienum notorie transierint nec, rursus moniti, resipuerint, post tres menses ab hac ultima monitione deponantur.

2380 條 - 教士或修會員違背第一百四十二條之規定,自己或使用他人經營商業或屢爲營利行爲者,正權力人應按罪情之重輕處罰之.

Can. 2380. - Clerici vel religiosi mercaturam vel negotiationem per se aut per alios exercentes contra praescriptum can. 142, congruis poenis pro gravitate culpae ab Ordinario coerceantur.

2381 條 - 有定居義務之職務,聖祿職,尊位之人,不法離去其應居之地者,應受下列各目所規定之罰:

Can. 2381. - Qui officium, beneficium, dignitatem obtinet cum onere residentiae, si illegitime absit:

1 目 - 僅因此事實而按其不法離去之時間比例減少其聖祿職或職務之各種孳息,並應將減少之孳息交正權力人;正權力人應將其分與堂或慈善機關或貧乏人;

1° Eo ipso privatur omnibus fructibus sui beneficii vel officii pro rata illegitimae absentiae, eosque tradere debet Ordinario, qui ecclesiae vel alieni pio loco vel pauperibus distribuat;

2 目 - 應依第二千一百六十八條至第二千一百七十五條之規定罷免其職務,聖祿職及尊位.

2° Officio, beneficio, dignitate privetur, ad normam can. 2168-2175.

2382 條 - 如堂域司祭對於授與聖事,扶助病人,教訓兒童及教民,星期日及其他瞻禮日講道理,保護堂域之堂,聖體,聖

Can. 2382. - Si parochus graviter neglexerit Sacramentorum administrationem, infirmorum assistentiam, puerorum populique institutionem, concio-

油有重大疏忽者,正權力人應依第二千一百八十二條至第二千一百八十五條之規定處罰之.

nem diebus dominicis ceterisque festis, custodiam ecclesiae paroecialis, sanctissimae Eucharistiae, sacrorum oleorum, ab Ordinario coerceatur ad normam can. 2182-2185.

2383 條 - 堂域司祭不依法令之規定謹愼書寫及保存堂域之簿册者,正權力人應按罪情之重輕處罰之.

Can. 2383. - Parochus qui paroeciales libros diligenter, ad normam iuris, non conscripserit aut servaverit, a proprio Ordinario pro gravitate culpae puniatur.

2334 條 - 堂會議院之神學家或告解司祭疏忽其義務者,主教循序用勸告,豫示科罰,減少其孳息之一部交與代其盡義務之人之方法而強制之;以後仍繼續疏忽滿一年者,應科停止聖祿職罰;再繼續疏忽逾六月者,應罷免其聖祿職.

Can. 2384. - Canonicum theologum et poenitentiarium in suis muneribus obeundis negligentes, Episcopus gradatim compellat monitionibus, comminatione poenarum, subtractione portionis fructuum iis assignandae qui illorum vices suppleant; et perdurante per integrum annum negligentia post monitionem, suspensione a beneficio plectat; negligentia vero producta per aliud semestre, ipso beneficio privet.

2385 條 - 背叛修會者,除嚴守第六百四十六條之規定外,依法當然受保留於本上憲之棄絕罰;如該修會爲教民修會或非特屬修會時,受保留於所在地之區域正權力人之棄絕罰,並被禁止爲公教會之法定行爲,及取消本修會之一切特別權利;於同會後終身無選舉權及無被選舉權;修會長應依會規按罪情之重輕併科其他罰.

Can. 2385. - Firmo praescripto can. 646, religiosus, apostata a religione, ipso iure incurrit in excommunicationem, proprio Superiori maiori vel, si religio sit laicalis aut non exempta, Ordinario loci in quo commoratur, reservatam, ab actibus legitimis ecclesiasticis est exclusus, privilegiis omnibus suae religionis privatus; et si redierit, perpetuo caret voce activa et passiva, ac praeterea aliis poenis pro gravitate culpae a Superioribus puniri debet ad normam constitutionum.

2386 條 - 擅離會者,如在修會內任有職務時,僅因此事實而受被罷免之罰;如爲有高級神品者,併受保留於本上憲之停止職權罰;於同會後並應依會規處罰之;如會規無處罰之規定時,上憲應按罪情之重輕處罰之.

Can. 2386. - Religiosus fugitivus ipso facto incurrit in privationem officii, si quod in religione habeat, et in suspensionem proprio Superiori maiori reservatam, si sit in sacris; cum autem redierit, puniatur secundum constitutiones, et si constitutiones nihil de hoc caveant, Superior maior pro gravitate culpae poenas infligat.

2387 條 - 修會教士以詐術所發之修會願經認定其爲無效者,如爲低級神品者,應取消其教士身分;如爲高級神品者,僅因此事實而被停止職權,至宗座酌定其他辦法時爲止.

Can. 2387. - Religiosus clericus cuius professio ob admissum ab ipso dolum nulla fuerit declarata, si sit in minoribus ordinibus constitutus, e statu clericali abiiciatur; si in maioribus, ipso facto suspensus manet, donec Sedi Apostolicae aliter visum fuerit.

2388 條 - 1 項 - 曾經領受高級神品之教士,或曾經發貞潔特典願之男或女規修會員及凡與其中之一人擅敢結婚者,連僅依民法結婚者在內,均受通常保

Can. 2388. - § 1. Clerici in sacris constituti vel regulares aut moniales post votum sollemne castitatis, itemque omnes cum aliqua ex praedictis personis matrimonium etiam civiliter tantum contrahere praesumentes, incurrunt in excommunicationem latae

留於宗座之自降棄絕罰;教士被勸告後,未於正權力人審酌情形所定之期間內改正者,應併科以歸俗罰,並遵守第一百八十八條第五目之規定.

2項 - 前項一切人,如爲曾經在規修會或集修會內發常典終身願者,均受保留於正權力人之自降棄絕罰.

sententiae Sedi Apostolicae simpliciter reservatam; clerici praeterea, si moniti, tempore ab Ordinario pro adiunctorum diversitate praefinito, non resipuerint, degradentur, firmo praescripto can. 188, n. 5.

§ 2. Quod si sint professi votorum simplicium perpetuorum tam in Ordinibus quam in Congregationibus religiosis, omnes, ut supra, excommunicatio tenet latae sententiae Ordinario reservata.

2389條 - 修會員違背會規所規定之共同生活規律中重大事項者,應敦勸之;仍未改良者,應處罰之;連褫奪選舉權及被選舉權罰在內;如修會長犯之者,亦連罷免職務罰在內.

Can. 2389. - Religiosi legem vitae communis constitutionibus praescriptae in re notabili violantes, graviter moneantur et, emendatione non secuta, puniantur etiam privatione vocis activae et passivae et, si Superiores sint, etiam officii.

第十八題

乘授與,領受或辭退教會之尊位,職務,聖祿職時所犯之罪

TITULUS XVIII.

De delictis in collatione, susceptione et dimissione dignitatum, officiorum et beneficiorum ecclesiasticorum.

2390條 - 1項 - 自己或用他人,以任何方法妨害教會選舉之自由權,或因選舉之故而於法定選舉後,以任何方法與選舉人或當選人爲難者,應按罪情之重輕處罰之.

Can. 2390. - § 1. Libertatem electionum ecclesiasticarum quovis modo per se vel per alios impedientes, vel electores aut electum, peracta canonica electione, propter eam quoquo modo gravantes, pro modo culpae puniantur.

2項 - 選舉人教唆或自由准許教民或世俗權力者,以妨害聖法定自由權爲目的而不法干涉由教士或修會員之團體所實行之選舉行爲者,僅因此事實而被褫奪此次之選舉權;如當選人明知而同意該被干涉之選舉行爲者,僅因此事實而對於選舉有關係之職務或聖祿職,無任受能力.

§ 2. Quod si electioni a collegio clericorum vel religiosorum peragendae, laici vel saecularis potestas sese illegitime, contra libertatem canonicam, immiscere praesumpserint, electores qui hanc immixtionem sollicitaverint vel sponte admiserint, ipso facto privati sunt pro ea vice iure eligendi; qui vero suae electioni taliter factae scienter consenserit, fit ad officium vel beneficium, de quo agitur, ipso facto inhabilis.

2391條 - 1項 - 團體如明知爲不適宜之人而仍選舉之者,僅因此事實而褫奪其此次再開始新選舉程序之權利.

Can. 2391. - § 1. Collegium quod indignum scienter elegerit, ipso facto privatur pro ea vice iure ad novam electionem procedendi.

2項 - 每選舉人如明知而不遵守選舉之重要方式者,正權力人得按罪情之重輕處罰之.

§ 2. Singuli vero electores qui substantialem electionis formam scienter non servaverint, possunt pro gravitate culpae ab Ordinario puniri.

3項 - 教士或教民如明知特定人不適宜而仍推薦或指定之者,僅因此事實而無此次推薦或指定之權利.

§ 3. Clerici vel laici qui indignum scienter praesentaverint vel nominaverint, iure praesentandi vel nominandi ipso facto pro ea vice carent.

2392 條 - 對於教會之任何職務,聖祿職,尊位犯買賣聖物罪者,除嚴守第七百二十九條之規定外,應受下列各目所規定之罰:

Can. 2392. - Firmo praescripto can. 729, delictum perpetrantes simoniae in quibuslibet officiis, beneficiis aut dignitatibus ecclesiasticis:

1目 - 通常保留於宗座之自降棄絕罰;

1° Incurrunt in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae simpliciter reservatam;

2目 - 終身褫奪其所有之選舉權,推薦權,指定權;

2° Ipso facto privati in perpetuum manent iure eligendi, praesentandi, nominandi, si quod habeant;

3目 - 如教士犯之者,應併停止其職權.

3° Si clerici sint, praeterea suspendantur.

2393 條 - 凡適法享有選舉權,推薦權,或指定權人,如因輕視有確定權或任用權之人,而擅敢授與教會之職務,聖祿職,或尊位者,僅因此事實而受褫奪其此次行使權利罰.

Can. 2393. - Omnes qui iure eligendi, praesentandi, vel nominandi legitime fruuntur, si, neglecta auctoritate illius cui confirmatio vel institutio competit, officium, beneficium aut dignitatem ecclesiasticam conferre praesumpserint, suo iure pro ea vice ipso facto privati manent.

2394 條 - 任意占有教會之聖祿職,職務,或尊位者,或雖經當選或被推薦,被指定而於受得必要之確定書或任用書,或將該文書提出有適法受提出權人以前,占有之或干涉其行政即管理權者,應依下列各目之規定辦理:

Can. 2394. - Qui beneficium, officium vel dignitatem ecclesiasticam propria auctoritate occupaverit vel, ad ea electus, praesentatus, nominatus in eorundem possessionem vel regimen seu administrationem sese ingesserit, antequam necessarias litteras confirmationis vel institutionis acceperit easque illis ostenderit, quibus de iure debet:

1目 - 依法當然而爲無任該職之能力者,正權力人並應按罪情之重輕處罰之;

1° Sit ipso iure ad eadem inhabilis et praeterea ab Ordinario pro gravitate culpae puniatur;

2目 - 經勸告後,用停止神品職權罰及罷免其原有之聖祿職,職務,尊位罰,於必要時並應用免職罰,強制其返還所占有之聖祿職,職務,尊位,或拋棄所干涉之行政即管理權;

2° Per suspensionem, privationem beneficii, officii, dignitatis antea obtentae et, si res ferat, etiam per depositionem, cogatur a beneficii, officii, dignitatis occupatione eorumque regimine vel administratione statim, monitione praemissa recedere;

3目 - 堂會議院,修會院及其他有關係之一切人,如於提出文書前,認諸人爲當選人或被推薦,被指定人者,僅因

3° Capitula vero, conventus aliique omnes ad quos spectat, huiusmodi electos, praesentatos vel nominatos ante litterarum exhibitionem admittentes,

此事實而受停止選舉權,指定權,或推薦權罰;其期間隨宗座之意定之.

ipso facto a iure eligendi, nominandi vel praesentandi suspensi maneant ad beneplacitum Sedis Apostolicae.

2395 條 - 明知而承受所授與依法律未出缺之職務,聖祿職,或尊位或不拒絕他人之指引而佔有之者,僅因此事實而爲無承受該職位之能力者,並應按罪情之重輕科處其他罰.

Can. 2395. - Qui scienter acceptat collationem officii, beneficii vel dignitatis de iure non vacantis et patiatur se in eius possessionem immitti, sit ipso facto inhabilis ad illa postea assequenda aliisque poenis pro modo culpae puniatur.

2396 條 - 教士已經實際和平佔有與其原職位不能兼任之職務而擅敢違背第一百五十六條及第一千四百三十九條之規定存留原職位者,依法當然而爲被罷免二職位者.

Can. 2396. - Clericus, qui assecutus pacificam possessionem officii vel beneficii cum priore incompatibilis, prius quoque retinere praesumpserit contra praescriptum can. 156, 1439, utroque privatus ipso iure exsistat.

2397 條 - 凡被升任爲樞機大臣之人,如拒絕發第二百三十四條所規定之誓者,僅因此事實而爲終身被罷免樞機大臣之地位者.

Can. 2397. - Si quis ad dignitatem cardinalitiam promotus, iusiurandum, de quo in can. 234, emittere recusaverit, ipso facto cardinalitia dignitate privatus perpetuo maneat.

2398 條 - 凡被升任爲主教之人,如違背第三百三十三條之規定於三月內疏忽受祝聖者,無取得孳息權並應將該孳息歸入座堂財產;如仍繼續疏忽滿同月數者,依法當然而爲被罷免主教地位者.

Can. 2398. - Si quis ad episcopatum promotus, contra praescriptum can. 333 intra tres menses consecrationem suscipere neglexerit, fructus non facit suos, fabricae ecclesiae cathedralis applicandos; et si postea in eadem negligentia per totidem menses perstiterit, episcopatu privatus ipso iure manet.

2399 條 - 高級神品教士未經正權力人准許而擅敢離由本正權力人所受得之職位者,應於正權力人按罪情之重輕所定之期間內,停止其實行神行爲權.

Can. 2399. - Clerici maiores munus a proprio Ordinario sibi commissum, sine eiusdem Ordinarii licentia, deserere praesumentes, suspendantur a divinis ad tempus ab Ordinario secundum diversos casus praefiniendum.

2400 條 - 教士擅敢將教會之職務,聖祿職或尊位退交於世俗人者,僅因此事實而受停止實行神行爲罰.

Can. 2400. - Clericus qui in manus laicorum officium, beneficium aut dignitatem ecclesiasticam resignare praesumpserit, ipso facto in suspensionem a divinis incurrit.

2401 條 - 被適法罷免或開除職務,聖祿職,尊位之人仍繼續占有職位或不法延滯離去者,於經豫爲告後應用停止實行神行爲罰及其他罰;於必要時,連免職罰在內,強制其離去.

Can. 2401. - Si quis in detinendo officio, beneficio, dignitate, non obstante legitima privatione aut remotione, persistat, aut ne ea dimittat, moras illegitime nectat, ea praemissa monitione, deserere cogatur per suspensionem a divinis aliasve poenas, depositione, si res ferat, non exclusa.

2402 條 - 無座堂區之父老長或正教長違背第三百二十二條第二項之規定不受降福者,僅因此事實而爲被停止管理權者.

Can. 2402. - Abbas vel Praelatus *nullius* qui contra praescriptum can. 322, § 2, benedictionem non receperit, est ipso facto a iurisdictione suspensus.

2403 條 - 違背第一千四百零六條之規定,無正當理由不宣信德誓者,應勸其於豫定之相當期間內爲之;如逾該期間仍違抗命令者,應處罰之,連罷免職務,聖祿職,尊位或其他事務罰在內;在宣誓以前不得收取聖祿職,職務,尊位或其他事務之孳息.

Can. 2403. - Qui contra praescriptum can. 1406 fidei professionem sine iusto impedimento emittere negligat, moneatur, praefinito quoque congruo termino; quo transacto, contumax, etiam per privationem officii, beneficii, dignitatis, muneris, puniatur; nec interim beneficii, officii, dignitatis, muneris fructus facit suos.

第十九題
濫用教會之權力或職務

TITULUS XIX.
De abusu potestatis vel officii ecclesiastici.

2404 條 - 濫用教會權力者應依法定上司之明智意見,按罪情之重輕處罰之;但不妨礙法律對於特定濫用行爲所規定之罰.

Can. 2404. - Abusus potestatis ecclesiasticae prudenti legitimi Superioris arbitrio, pro gravitate culpae puniatur, salvo praescripto canonum qui certam poenam in aliquos abusus statuunt.

2405 條 - 座堂會議院之代理人或該會議院內外之其他一切人,自己或用他人竊取,毀滅,隱匿或重要變更與主教府有關係之任何文書者,僅因此事實而受通常保留於宗座之棄絕罰,正權力人並得用罷免職務及聖祿職罰科處之.

Can. 2405. - Vicarius Capitularis aliive omnes tam de Capitulo, quam extranei, qui documentum quodlibet ad Curiam episcopalem pertinens sive per se sive per alium subtraxerint vel destruxerint vel celaverint vel substantialiter immutaverint, incurrunt ipso facto in excommunicationem Sedi Apostolicae simpliciter reservatam, et ab Ordinario etiam privatione officii, beneficii, plecti poterunt.

2406 條 - 1 項 - 依職務有制作,書寫或保存教府之筆錄,文書,書籍或堂域簿册義務之人,擅敢僞造,變造,毀滅或隱匿之者,應罷免其職務;正權力人並應按犯罪之情節用其他重罰科處之.

2 項 - 惡意拒絕抄錄,送達或提出前項筆錄,文書或書籍,或無論以任何方法濫用其職務者,得依正權力人之意見,按罪情之重輕用罷免職務或停止職權或罰金科處之.

Can. 2406. - § 1. Quicunque officio tenetur acta vel documenta seu libros Curiarum ecclesiasticarum vel libros paroeciales conficiendi, conscribendi aut conservandi, si ea falsare, adulterare, destruere vel occultare praesumpserit, suo officio privetur aliisve gravibus poenis ab Ordinario pro modo culpae puniatur.

§ 2. Qui vero acta, documenta vel libros hos legitime petenti exscribere, transmittere seu exhibere dolose detrectaverit aliove quovis modo officium suum prodiderit, privatione officii vel suspensione ab eodem et mulcta ad arbitrium Ordinarii pro gravitate casus puniri potest.

2407 條 - 擅敢用賄賂或約定引誘教府之公務員或教會之任何輔助人員,審判官,律師或代理人,爲違反其職務之行

Can. 2407. - Qui Curiae officiales seu administros quosvis ecclesiasticos, iudices, advocatos vel procuratores donis aut pollicitationibus ad actionem

爲或不爲其職務之行爲者,應用相當罰科處之;如發生損害者,應強制其賠償損害.

vel omissionem officio suo contrariam inducere tentaverit, congrua poena plectatur et ad reparanda damna, si qua illata sint, compellatur.

2408 條 - 加重第一千五百零七條所規定之習慣費用或法定費用或另外要其他財物者,應用罰金從重科處之;累犯者,應按罪情之重輕停止其職權或罷免其職務,並均應返還因不公平而取得之財產.

Can. 2408. - Taxas consuetas et legitime approbatas ad normam can. 1507, augentes aut ultra eas aliquid exigentes, gravi mulcta pecuniaria coerceantur, et recidivi ab officio suspendantur vel removeantur pro culpae gravitate, praeter obligationem restituendi quod iniuste perceperint.

2409 條 - 堂會議院代理人違背第九百五十八條第一項第三目之規定,頒賜領受神品聖事所需要之解發書者,僅因此事實而受停止實行神行爲罰,

Can. 2409. - Vicarius Capitularis concedens litteras dimissorias pro ordinatione contra praescriptum can. 958, § 1. n. 3, ipso facto subiacet suspensioni a divinis.

2410 條 - 修會長擅敢違背第九百六十五條至第九百六十七條之規定,遣自己所屬之人向非本區域之主教領受神品者,僅因此事實而受停止一月之舉行彌撒權罰.

Can. 2410. - Superiores religiosi qui, contra praescriptum can. 965-967, subditos suos ad Episcopum alienum ordinandos remittere praesumpserint, ipso facto suspensi sunt per mensem a Missae celebratione.

2411 條 - 修會長違背第五百四十二條之規定,准許無資格之志願人,或違背第五百四十四條之規定,准許欠缺必要證書之人入初學院,或違背第五百七十一條第二項之規定,准許發修會願者,應按罪情之重輕處罰之,連罷免職務罰在內.

Can. 2411. - Superiores religiosi qui candidatum non idoneum contra praescriptum can. 542, aut sine requisitis litteris testimonialibus contra praescriptum can. 544, ad novitiatum receperint, vel ad professionem contra praescriptum can. 571, § 2 admiserint, pro gravitate culpae puniantur, non exclusa officii privatione.

2412 條 - 婦女修會長,連特屬修會之婦女修會長在內,犯下列各目規定之一者,正權人應按罪情之重輕處罰之;於必要時,並得罷免其職務:

Can. 2412. - Religiosarum etiam exemptarum Antistitae pro gravitate culpae, non exclusa, si res ferat, officii privatione, ab Ordinario loci puniantur:

1 目 - 擅敢違背第五百四十九條之規定,以任何方法動用所收存婦女之奩貲者,並負担第五百五十一條所規定之義務;

1° Si contra praescriptum can. 549 dotes puellarum receptarum quoquo modo impendere praesumpserint, salva semper obligatione de qua in can. 551;

2 目 - 違背第五百五十二條之規定,不將最近准許特定婦女入初學修院,或發修會願之時期,報告本區域正權力人者.

2° Si contra praescriptum can. 552 omiserint Ordinarium loci certiorem facere de proxima alicuius admissione ad novitiatum vel ad professionem.

2413 條 1 項 - 婦女修會長如於開始視察後,未得視察人之同意而調修女向其他屋宇者,或一切修女,卽婦女修會長或其所屬之人,自己或用他人,直接或間接教唆修女於視察詢問時,沉默或以任何方法隱匿眞實或爲不誠實之陳述,或因向視察人所回答之言語而藉故向該回答人爲難者,視察人應認定其爲無任有管理權之職務能力者,並應罷免婦女修會長之會長職務.

2 項 - 前項規定於男修會亦適用之.

2414 條 - 婦女修會長違背第五百二十一條第三項,第五百二十二條,第五百二十三條之規定者,正權力人應勸告之;再違背之者,正權力人應罷免其職務,並立時將該事項呈報於管理修會員事務之聖部.

Can. 2413. - § 1. Antistitae quae post indictam visitationem religiosas in aliam domum, Visitatore non consentiente, transtulerint, itemque religiosae omnes, sive Antistitae sive subditae, quae per se vel per alios, directe vel indirecte, religiosas induxerint ut interrogatae a Visitatore taceant vel veritatem quoquo modo dissimulent aut non sincere exponant, vel eisdem, ob responsa quae Visitatori dederint, molestiam, sub quovis praetextu, attulerint, inhabiles ad officia assequenda, quae aliarum regimen secumferunt, a Visitatore declarentur et Antistitae officio, quo funguntur, priventur.

§ 2. Quae in superiore paragrapho praescripta sunt, etiam virorum religionibus applicentur.

Can. 2414. - Antistita quae contra praescriptum can. 521, § 3, 522, 523 se gesserit, a loci Ordinario moneatur; si iterum deliquerit, ab eodem officii privatione puniatur, illico tamen certiore facta Sacra Congregatione de Religiosis.

天主教會法典終

A. M. D. G.

FINIS.

證書摘要

證書陸

教宗保祿第三位頒佈『尊高』詔書

公曆一千五百三十七年六月一日

朕欣喜聞知,西印度及南印度之許多居民業已從心完全棄絕從來所迷信之謬誤,並切望及决心信奉至一聖教會之道理,及依同一羅馬教會之禮規度日,…對於彼等之婚姻朕設立規則如下:

凡依彼等習慣於歸化前娶有數妻而不記憶首先迎娶爲何人者,均得隨意選擇其中一女,依通常用以表示結婚之言語而行婚禮;然而凡記憶首先娶何人者應存留之,並應遣去其餘諸女.且朕准許彼等,雖爲血親或姻親在三親等之親屬者,仍得彼此結婚,以至本宗座設立其他規定時爲止.云云

證書柒

教宗比約第五位頒佈『羅馬教宗』詔書

公曆一千五百七十一年八月二日

羅馬教宗爲消除一切疑難妥善管理近日歸化之印度人民,循例頒布詔書用資裁决.

朕聞未歸化之印度人民通行多妻制,且因極輕微之緣由即得休妻.如印人受洗時,通常容許其存留與夫同受聖洗之一妻,然該妻屢屢而非爲其初婚正配;以致主教及教士對此等婚姻之是否正當,頗引以爲疑慮,而使彼等與其同受聖洗

EX DOCUMENTIS

DOCUM. VI.

Ex Constitutione Pauli PP. III «*Altitudo*», 1 Iunii 1537.

..... Sane cum sicut, non sine grandi et spirituali mentis nostrae laetitia, accepimus, quamplures incolae occidentalis et meridionalis Indiae, licet divinae sint legis expertes, S. Spiritu tamen cooperante, illustrati, errores, quos hactenus observarunt, penitus ab eorum mentibus et cordibus abiecerint, ac fidei catholicae veritatem et S. Ecclesiae unitatem amplecti, et secundum ritum eiusdem Romanae Ecclesiae vivere desiderent et proponant.... Super eorum vero matrimoniis hoc observandum decernimus, ut qui ante conversionem plures iuxta eorum mores habebant uxores, et non recordantur quam primo acceperint, conversi ad fidem, unam ex illis accipiant, quam voluerint, ut cum ea matrimonium contrahant per verba de praesenti, ut moris est; qui vero recordantur quam primo acceperint, aliis dimissis, eam retineant. Ac eis concedimus, ut coniuncti etiam in tertio gradu tam consanguineitatis, quam affinitatis non excludantur a matrimoniis contrahendis donec huic S. Sedi super hoc aliud visu fuerit statuendum.....

DOCUM. VII.

Constitutio S. Pii PP. V «*Romani Pontificis*», 2. Augusti 1571.

Romani Pontificis aequa et circumspecta providentia, ne ea quae pro salubri Indorum noviter ad fidem conversorum directione sanciri debent et terminari, alicuius haesitationis scrupulo subiaceant, declarationibus et aliis opportunis consuevit providere remediis. Cum itaque, sicut accepimus, Indis in sua infidelitate manentibus plures permittantur uxores, quas ipsi etiam levissimis de causis repudiant, hinc factum est quod recipientibus baptismum permissum sit permanere cum ea uxore, quae simul cum marito baptizata existit; et quia saepenumero contingit illam non esse primam coniugem, unde tam ministri quam Episcopi gravissimis scrupulis torquentur, existimantes illud non esse verum ma-

之一妻分離,實大不易,欲辨明其初婚正配尤爲困難.

因此朕願對於印人之情況施以對策並消除主教及教士之疑慮,依確實明識特以慈父情懷自動因宗座全權宣示已經領受聖洗或將領受聖洗之印度人民,於離棄其他妻子後,得存留與其已經同時受洗,或將同時受洗之一妻,視爲合法妻室;並因宗座全權以本詔書斷定彼等之婚姻均爲合法云云

trimonium; sed quia durissimum esset separare eos ab uxoribus, cum quibus ipsi Indi baptismum susceperunt, maxime quia difficillimum foret primam coniugem reperire: ideo Nos, statui dictorum Indorum paterno affectu benigne consulere, atque ipsos Episcopos et ministros ab huiusmodi scrupulis eximere volentes, motu proprio et ex certa scientia Nostra, ac apostolicae potestatis plenitudine, ut Indi, sic ut praemittitur baptizati, et in futurum baptizandi, cum uxore, quae cum ipsis fuerit baptizata et baptizabitur, remanere valeant, tanquam cum uxore legitima, aliis dimissis, apostolica auctoritate, tenore praesentium, declaramus, matrimoniumque huiusmodi inter eos legitime consistere *etc.*

證書捌

教宗額我略第十三位頒佈『與民衆』詔書

公曆一千五百八十五年一月二十五日

朕慮及新近由外教歸依公教信仰之民族,因不嫻習保守貞潔,致不情甘堅持信德,甚至引起他人之效尤,故對其婚姻之自由需以寬大爲懷. 蓋於安高拉,厄第奧比亞,佈拉西利亞,及其他印度各地,屢遇有曾依外教儀式結婚之男女尤多男子,被敵人虜至遙遠地域,以致夫妻離散;是以彼等及仍留本國之俘虜將來歸依公教信仰時,不能徵詢其遠離之外教配偶,是否不辱造物眞主仍願同居;再則格於敵區蠻域,音信不通,甚至行踪不明,以及久別無訊,徵詢一事困難極矣. 朕審酌此輩外教者所結合之婚姻,雖屬眞實,然不認其拘束力,雖有重大原因,亦不得拆散者也. 朕以慈父情懷憐及此等民衆之軟弱,特以本詔書因宗座全權勅准上述各地域之正權力人,堂域司祭,及耶穌會會長所遣派或准許赴該地域而曾被檢定聽告解之司祭得以全權施行寬免,藉使上述地域之男女信友,如於領受聖洗前業已結婚者,不須徵詢其非信

DOCUM. VIII.

Constitutio Gregorii PP. XIII. «*Populis*», 25 Ianuarii 1585.

Populis ac nationibus nuper ex gentilitatis errore ad fidem catholicam conversis expedit indulgere circa libertatem contrahendi matrimonia, ne homines, continentiae servandae minime assueti, propterea minus libenter in fide persistant, et alios illorum exemplo ab eius perceptione deterreant. Quoniam igitur saepe contingit multos utriusque sed praecipue virilis sexus infideles, post contracta gentili ritu matrimonia, ex Angola, Aethiopia, Brasilia, et aliis Indicis regionibus, ab hostibus captos, a patriis finibus et propriis coniugibus in remotissimas regiones exterminari, adeo ut tam ipsi, captivique qui in patria remanent, si postea ad fidem convertantur, coniuges infideles tam longo locorum intervallo disiunctos, an sine contumelia Creatoris secum cohabitare velint, ut par est, monere nequeant, vel quia interdum ad hostiles et barbaras provincias ne nuntiis quidem accessus pateat, vel quia ignorent prorsus in quas regiones fuerint transvecti, vel quia itineris longitudo magnam afferat difficultatem: idcirco Nos, attendentes huiusmodi connubia inter infideles contracta, vera quidem, non tamen adeo rata censeri, ut necessitate suadente dissolvi non possint, talium gentium infirmitatem paterna pietate miserati, universis et singulis dictorum locorum Ordinariis et parochis, et presbyteris Societatis Iesu ad confessiones audiendas ab eiusdem Societatis Superioribus approbatis et ad dictas regiones pro tempore missis vel in illis admissis, plenam auctoritate Apostolica, tenore praesentium, concedimus facultatem dispensandi cum quibuscumque utriusque sexus Christifidelibus incolis dictarum regionum et serius ad fidem

友配偶一方之同意,或等候其覆文,而與任何信友連不同儀式者亦得結婚,及在聖教會前舉行婚禮,嗣後即因同居而終身繼續此既遂之婚姻焉.但以確實明悉至少以簡單方式及非法定程序確悉,實不克依法通知外地之配偶,或於通知後彼方於定期內未表示意見者爲限. 朕認定此項婚姻堅固有效,且其子女爲合法生者.雖事後得知非信友之先配偶一方因正當阻礙,致未能表示其意見,且於二次結婚時,業已歸依公教信仰,然此婚姻亦决不得拆散矣.云云

conversis qui ante baptisma susceptum matrimonium contraxerunt, ut eorum quilibet, superstite coniuge infideli, et eius consensu minime requisito, aut responso non expectato, matrimonia cum quovis fideli alterius etiam ritus contrahere, et in facie Ecclesiae solemnizare, et in eis postea carnali copula consummatis quoad vixerint remanere licite valeant: dummodo constet, etiam summarie et extraiudicialiter, coniugem, ut praefertur, absentem moneri legitime non posse, aut monitum intra tempus in eadem monitione praefixum suam voluntatem non significasse; quae quidem matrimonia, etiamsi postea innotuerit coniuges priores infideles suam voluntatem iuste impeditos declarare non potuisse, et ad fidem etiam tempore contracti secundi matrimonii conversos fuisse, nihilominus rescindi nunquam debere, sed valida et firma, prolemque inde suscipiendam legitimam fore decernimus. Non obstantibus *etc.*

索　引

1) 本索引按照四角號碼檢字法排列.
2) 僅取每名詞首字註以四角號碼.
3) 每詞語後之數字係法條數目.

00104
主教: 329-349, 1301, 1326, 1327, 1406 § 1 n. 3, 2398, 2403; —之祝聖 953, 954, 1006 § 1, 2370; —之特別權利 120 § 2, 811 § 2, 812, 914, 1401, 1557 § 1 n 3, § 2 n 1, 1770 § 2 n. 1, 2227 § 2, 2343 § 3, 2341; —之安靈禮 397 n. 3, 1230 § 6, 1205 § 2; 本— 955-957, 94; 有定駐所之— 349 等; 名義— 349 等; 輔助— 350-355, 282 § 1; 補助— 350 § 3; 修會員— 627-629; 樞機— 231 § 1, 238 § 2.

00161
瘖啞: 936, 1088 n.2.

00186
癲癇病者: 984 n. 3.

00211
庇護權: 1179.

00214
座堂稅: 1504, 1509 n. 8.

座堂區: 215-217, 248 §2, 255, 260, 1557 § 2 n. 2; —之管理 335, 366 § 1, 391 § 1, 427; —之管理於出缺或發生障礙時 391 § 1, 427, 429, 431; 羅馬近郊之— 236 § 4; 隸屬總主教之— 274; —法令之修會 488 n. 3, 492-495.

00223
齋日: 1250-1254.

00237
商業: 142, 827, 1539 § 2, 2324, 2380.

00240
府: 座堂或主教— 363-390, 642 § 1 n. 3, § 2; 羅馬教— 242-264.

00414
離婚: 1069, 1118, 1399 n. 8.

00441
辨別能力人: 88 § 3; —選舉 167 § 1 n. 1; —領聖洗 745, 750-751, 754, 765 n. 1; —領堅振 786, 788; —領聖體 854, 859 § 1; —領告解 906; —領終傅 940-941; —領神品 984 n. 3; —犯罪 2201, 2204, 2218 § 1, 2, 2229 § 3 n. 2; —選擇葬禮或墓地 1224 n. 1.

辯論: 訴訟— 1862-1867, 1764 § 5, 1858; 聖人列品案之— 2000, 2085, 2118, 2139 § 2, 2148; 與非公教人— 1325 § 3.

00601
音樂: 1185, 1264 § 1.

00732
襄禮司祭: 420 § 1 n. 11, 812.

褻瀆罪: 119, 861, 907, 1051, 1269; —罰 2325.

00904
棄絕罰: 2255-2267, 2241 § 2, 1933 § 4, 1576 § 1 n. 1, 1948 n. 1; 未保留之自降— 2318 § 2, 2330, 2339, 2347 n.3, 2352, 2368 § 2; 保留於正權力人之— 2319, 2326, 2343 § 4, 2350 § 1, 2385, 2388 § 2; 通常保留於宗座之— 2327, 2335, 2338 § 1, 2, 2341, 2342, 2346, 2351 § 1, 2388 § 1, 2392 n. 1, 2405; 特別保留於宗座之— 2314, 2315, 2318 § 1, 2322 n. 1, 2332-2334, 2341, 2343 § 2 n. 1, § 3, 2345, 2360 § 1, 2363; 最特別保留於宗座之— 2320, 2343 § 1, 2367, 2369 § 1; 被棄絕者: 於判決前 855 § 1, 1654, 766 n. 2, 796 n. 3, 於判決後 1931, 1453 § 1, 765 n. 2, 795 n. 2, 1757 § 2 n. 1, 1240 § 1 n. 2, 1172 § 1 n. 4, 1175, 2339; 應避却之— 2259 § 2, 2267, 1242, 2339, 2338 § 2, 2264, 2261 § 3, 1152.

01611

誹謗: 1703 n.1, 2355, 2218 §3, 1938; — 教士 119, 2344; — 罪 1938.

01661

語言: 儀典— 819; 拉丁— 1364 n. 2.

02600

訓誨: 世俗教士之— 1352-1371, 678; 修會教士之— 587-591; 初學人之— 559, 561, 562, 565.

訓誡: 法定— 2306-2310, 2313 § 2; 訴訟— 2309 § 3,4, 1947-1953.

02618

證書: 383, 384, 444 § 2, 1301, 1522 n. 6; 入修道院應有之— 1363 § 2; 入修會應有之— 544, 2411; 出入座堂區應有之— 112, 117 n. 2; 領受神品之— 955, 993-995, 2373 n. 2; 祝聖或降福之— 1158; 婚姻之— 1103; 寬免婚姻之— 1046, 1047; 設立聖祿職之— 1418; 慈善基金之— 1548; 勸告或訓誡犯罪人之— 2309 § 5; 教府之— 374-384, 435 § 3, 1813 § 1 n. 4, 2405, 2406; 訴訟之— 1645, 1812-1824, 1891 § 2, 1968 n. 2; 列品案之— 2020-2022, 2032-2036.

證人: 訴訟— 1730, 1754-1791; 結婚之— 1094, 1098, 1103 § 1, 3, 1105; 婚姻訴訟之— 1969 n. 3, 1974-1975, 1983; 列品訴訟之— 2007 n. 3, 2012 § 2, 2019-2020, 2023 2030, 2033, 2037 § 3, 2050, 2052, 2057, 2087 § 3, 2088 § 3, 2117.

02631

訴訟: 1552-2194; 民事— 1552-1924; 刑事— 1933-1959; 婚姻— 1960-1992; 神品— 1993-1998; 列入眞福品之— 2037-2135; 晉列聖品之— 2136-2141; 罷免堂域司祭之— 2147-2161; 調換堂域司祭之— 2162-2167; 處理不盡定居義務教士之— 2168-2175; 處理姘夫教士之— 2176-2181; 處理輕視本義務之堂域司祭之— 2182-2185; 依自己所知而得之心證科處免職罰之程序 2186-2194; 最大— 220, 1600; 合議庭之— 1576-1577; 保留於宗座之— 247 § 3, 1557, 1558, 1600, 1962, 1963; 混雜法院之— 1553 § 2, 1554; 天主教會之— 1553; 審判官不得受理之— 1613; 聖祿職之— 1560 n. 2, 1927 § 1; 附帶之— 1837-1857; 審判案件之次序 1627-1633; 應由合議庭審判之— 1576; 保義官或保束官應參與之— 1586-1590; 因身分涉訟之案件 1903; —辯論 1862-1867, 1870; 列品— 之辯論 2101-2115; — 費用之保證 1631, 1909 §2; 服從判決之擔保 1626; 防害行爲 1854-1857; —之防禦 1862-1867, 1984, 2109; 爭論之開始 1726-1731, 1891 § 1, 1844 § 2; 不用審判程序之— 970, 1122 § 1; 佔有— 1668, 1693-1700; 要求— 1668, 1693-1700; 反訴 1630, 1690-1692; 搶佔— 1560 n. 1, 1633 § 3, 1698, 1699; 撤銷— 1684-1685; 上訴 1986-1989; 相關聯或牽連案件之— 1567.

訴狀: 1706-1710, 1955.

02921

新奉教人: 90 § 1, 987 n. 6.

03600

訃書: 2033 § 2.

03640

試驗: 149; 爲宣講道理者之— 1340 § 1-2; 爲聽告解者之— 877; 爲領神品者之— 996, 997, 參: 389 § 2; 爲堂域司祭之— 459 § 3, 4; 爲司祭之— 130 § 1, 590, 2376; 爲取得堂域之— 459 § 4, 1462.

試驗人: 座堂區會議— 385-390, 2144, 2148 § 1, 2152 §1, 2154 § 1, 2159, 2160, 2171-2175, 2178-2184.

04600

討論會: 道德之— 131, 448 § 1, 591, 2377.

04600

計算：時日之— 31-35; 瞻禮及守齋日之— 1246; 關於大赦之— 923; 審判期日之— 1634-1635.

04686

讀經士：949, 1147 § 4.

05627

請求：入修會者之— 539-540, 570.

05645

講解：—要理問答 1329-1336, 509 § 2 n. 2, 565 § 2, 467 § 1, 483 n. 1.

講演：1327-1351.

06910

親屬：血親 96; 姻親 97; 法親 1059, 1080; 神親 768, 762 § 2, 763 § 2, 797, 1079, 1990 .

親屬相姦者：2357-2359.

07104

望會者：544, 2411.

望教者：—之降福 1149; —之驅魔 1152; —之殯葬 1239 § 2.

07610

訊問：訴訟— 1742-1746 1755, 1770-1781, 1642 § 2; 婚姻案件之— 1968 n. 1, 1981; 列品案件之— 2007 n. 4, 2012, 2090, 2091 § 2.

07620

調解人：1929-1932.

調換：主教之— 315 § 2 n. 2, 430; 堂域司祭之— 2162-2167; 任職教士之— 193-195.

詢問：—未領聖洗之配偶 1121-1123.

07647

設立者：聖祿職或堂之— 1414-1417, 1450; 慈善機關之— 1489-1494.

07647

設立：慈善社團之— 686; 堂會議員之— 393 § 3; 堂會議院之— 392, 248 § 2, 弟兄社團之— 708; 高等堂會議員之— 394 § 2; 座堂區之— 248 § 2, 255, 260; 醫院,孤兒院及其他機關之— 1489, 1490; 堂域之— 216, 454 § 3, 609 § 2, 1415; 修會之— 492 § 1; 修會省區之— 494; 修會院之— 496, 497.

08212

施物：621-624, 691, 1503, 2313 § 1 n. 4.

08232

旅居人：91; —對法律 14 § 1; —對聖洗 738 § 2; —對赦免 881; —對大赦 927.

旅館：138.

08240

放火：2354.

08611

詐欺：48 § 2, 52, 185, 542 n. 1, 2411, 572 § 1 n. 4, 2387, 1684-1686, 1857 § 2.

08640

許配：1017.

10101

正權力人：94, 198, 等.

正缺總書記：308, 370 § 2, 2013 § 2, 2015, 2073.

正本：1813, 415, 997 § 2, 1390.

10107

亞納大：1482.

互相：—起訴 1690-1692, 1630.

10113

疏忽：48 § 2, 525, 2049, 2209 § 6, 2348, 2384, 2398; 主教之— 274 n. 5; 堂域司祭之— 2182-2185, 2382; 教士之— 2378, 188 n. 2; 會議院之— 410 § 3, 432 § 2, 3; —教育 1106.

10212

死亡: 羅馬教宗之— 229; —危險時: 聖洗 752 § 2, 3, 759 § 1, 聖體 864, 告解 882, 892 § 2, 2252, 終傅 940, 941, 結婚 1019 § 2, 1043, 1044, 1046, 1098; —疑問 1213; —大赦 911, 913 n. 2, 930; —名册 470 § 1, 1813, § 1, n. 4 2383, 2406.

死刑: 684 n. 7.

10247

覆白官: 1584, 2009, 2074, 2100, 2105, 2128.

10404

要理問答: 1329-1336.

10430

天主教會: 100 § 1, 1070, 2319 n. 2; —訓誨權 1322 § 2; —管理權 196; 立法權及審判權 1553 § 1; —處罰權 2214 § 1; —頒賜大赦權 911; —教育權 1352; —之財產 1495; —之聖系統 109.

10600

石: 堂基— 1163; 祭台之石板 1198-1200.

10601

晉列聖品: 眞福人之— 2136-2141; 參: 列眞福品 1999-2135.

10648

醉酒: 2201 § 3, 2229 § 3 n. 2.

10900

不善表樣: 307 § 2, 653, 855 § 1, 903, 1347 § 3.

不能兼任: 156, 188 n. 3, 1439, 2396.

不能人道: 1068, 1975-1981.

11111

非公教人: 應顧慮— 1350 § 1; —被禁止之行爲 731 § 2, 542 n. 1, 2411, 693 § 1, 987 n. 1, 1657 § 1; —間之婚姻 1015 § 3, 1099 § 2; —能使用之聖物 1149, 1152.

非信友: —配偶 1124; —之埋葬 1172 § 1 n. 4, 1175, 1207, 1239 § 1, 2329; —之保護權 1453 § 1; 列品案件中之—證人 2027 § 1.

非法生子: 232 § 2 n. 1, 320 § 2, 331 § 1 n. 1, 504, 777 § 2, 1117, 1363 § 1, 984 n. 1, 991 § 3.

11227

彌撒: 802-844; 望— 595 § 1 n. 2, 1248, 1249, 1367 n. 1; 舉行— 1173, 1193-1195, 1249, 2262 § 2 n. 2, 2321, 2322 n. 1, 2324; 團體— 413, 417, 419 § 2, 916, 821 § 2; 在海船上舉行— 822 § 3, 239 § 1 n. 8, 349 § 1 n. 1; 授與神品之— 1003, 1005; 主教應爲教民舉行— 339, 315 § 2 n. 1, 348 § 2; 宗座代牧及監督應爲教民舉行— 306; 座堂會議院代理人應爲教民舉行— 440; 堂域司祭應爲教民舉行— 466; 基金— 826 § 3, 1551 § 2; 手酬餉— 826 § 1, 2, 831, 834, 840-844, 2324.

背天主教人: 751, 985 n. 1, 1325 § 2; —之保護權 1453 § 1, 1470 § 1 n. 6; —與婚姻 1065; 由—受神品 2372; —與教會葬禮 1240 § 1 n. 1, 1241, 2339; 罰則 2314, 2318 § 1.

背叛修會員: 644-646, 2385.

11286

預告: 婚姻— 462 n. 4, 1022-1031; 神品— 462 n. 4, 998-1000.

11686

碩士學位: 331 § 1, 5, 1378, 2018.

12108

登簿: 聖洗之— 470, 777-779; 堅振之— 798-800; 婚姻之— 1103, 1988; 死亡之— 1238; 神品之— 1010, 1011; 教民戶口册之— 470 § 1, 3.

12108

登記：教士入座堂區或修會之— 111-117, 585, 641; 信友慈善社團之— 693-695; 入公教會異儀式之— 98 § 1.

12200

引誘罪：告解— 904; —罰 2368; 誣告— 894, 2363.

12230

水：彌撒— 814; 聖洗— 737 § 1, 757, 776 § 2, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; 回復降福堂之聖— 1177; 第一次洗濯之— 1306 § 2.

12400

刑事訴訟：1552 § 2 n. 2, 1704, 1933-1959.

12600

副總審判官：1573 § 3.

副保信官：2010-2012, 2037, 2089, 2094.

副秘書長：主教府之— 372 § 2.

副助祭：416, 470 § 2, 949; —宣信德誓 1406 § 1 n. 7.

副書記官：2016, 2017, 2037 § 1, 2055, 2093 § 2, 2094.

酬餉：彌撒— 250 § 2, 824-844, 918 § 2; 罰則 2324.

12732

裂教：關於聖事 731 § 2, 751, 765 n. 2, 985 n 1, 1470 § 1, n. 6; 關於婚姻 1060, 1099; 關於殯葬 1240 § 1 n. 1, 2339; 罰則 2314, 2318, 2372.

12901

祭台：—之質 822 § 1, 823, 1197-1202; —之祝聖 822 § 1, 823 § 2, 1165 § 5, 1200; 特恩— 239 § 1 n. 10, 916-918.

13253

殘廢：984 n. 2.

13286

殯葬：教會之— 1203-1242.

14131

聽命：教士— 127; 修會員— 499-502, 561, 644; 修道生— 1371; 罰則 2331-2333.

14614

確定：選舉之— 149, 177; 行爲或證據之— 227, 666, 689 § 2, 1683, 1891.

14647

破壞：—聖堂 1170; —信件 1645 § 4, 2405; —重大財物 2354 § 1.

破廉恥：法律上及事實上之— 2293-2295, 1948 n. 1, 1755 § 2, n. 2, 855 § 1; 僅因事實而爲—者 2320, 2328, 2343 § 1 n. 2, § 2 n. 2, 2351 § 2, 2356, 2357 § 1.

16104

聖體：801-869; —之保存 1265-1272, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; —之敬禮 1273-1275, 1255 § 1, 125 n. 2; 廢棄—者之罰 2320; 疏忽者之罰 2382; —之時間 867, 846; —之地點 869, 846; —之授與人 845-852; —領受人 853-866; —之儀式 851, 852, 866; 病人之— 847-849, 462 n. 2; 領—之義務 859-864, 1005, 1033; —空心齋 247 § 5, 858.

聖誕節：耶穌— 306, 339 § 2, 338 § 3, 806 § 1, 821 § 2, § 3, 1252 § 2, 2270 § 2.

聖洗：—之緊要性 737 § 1; —之授與人 462 n. 1, 738-744; —之領受人 745-754; —之禮節及儀式 737 § 2, 755-761; —之代父 762-769; —之時間 770-772; —之處所 771, 773-776; —之效力 87, 732, 762 § 2, 763 § 2, 768; —之非法及刑罰 985 n. 2, 2319 § 1 n. 3, § 2; —之名字 761; —之神親 768; —之註册及証明 742 § 1, 777-779; 有疑義之— 1070 § 2, 732 § 2.

1610₄

聖祿職: 1409-1488; —之設立 1414 1418; —之分類 1411-1412; —之授與 1431-1447; —之保留 1435; —之引任禮 1467; —之座堂稅 1504; —之修道院稅 1356; —之特別稅 1506; —之起訴 1653 § 2, 1560 n. 2; 任—人 118, 626, 642, 1442; 任—人之權力義務 1472-1483; —財產之租賃 1479; —受正權力人之監督 1478.

聖詠所: —之地點 419, 1267; 到—之責任 413, 414; 寬免到— 420-422; 在—所着之制服 409 § 1; 在—內服務 414, 415, 1268; 在—所分給之銀項 1410.

聖部: 羅馬— 246-257; —關於訴願 1601; 侮辱—之罰 2344.

聖髑布: 希拉人之— 823 § 2.

聖爵布: 1306.

聖洗池: 462 n. 7, 757 § 2, 774, 775.

聖像: 1255 § 2, 1276, 1279-1281, 1385 § 1 n. 3, § 2, 3, 1399 n. 12.

聖召: 1353, 1357 § 2.

聖期日: 1243-1254,

聖龕: 1269; —前之燈 1271; —之鑰匙 415 § 3 n. 1.

聖物買賣罪: 185, 727-730, 1435 § 1 n. 3, 1441, 1446, 1465 § 2, 1470 § 1 n. 6.

聖物: 1144-1153, 2291 n. 6, 2375.

聖祭: 802-844.

聖遺物: —之敬禮 1255 § 2, 1276, 1281-1289; 罰則 2326.

聖事: 731-1153; 罰則 2364-2375.

1610₄

聖蹟: 2020 § 7, 2050, 2088 § 3, 2116-2123, 2138.

聖體光: 1274 § 1.

聖體燈: 1271.

聖石: 1197-1200.

聖蓋: 1306.

聖體布: 1306, 1269 § 3,

聖油: 734-735, 937, 945-946.

聖座: 7, 9, 1556.

聖職務: 608, 1956, 1958, 2222 § 2.

聖職聖部: 247; —審判程序 1555; —保留之婚姻案件 1962; —神品訴訟 1993.

1623₆

强迫: —人任教士或修會員之職位 971, 2352; —人結婚 1074, 1087; —入修會 542 n. 1, 572 n. 4.

强佔: —教會財產權之罰 2345-2346.

强盜罪: 2354.

强姦罪: 2357-2359.

1664₀

碑文: 1211.

1714₀

取消: 法人之— 102 § 1; 座堂區,省區,代牧區,監督區之— 215 § 1; 會議院之— 392; 修會之— 493-498; 社團之— 699; 聖祿職之— 1421-1422; 主教座,堂域之— 2291 n. 3, 2292; 瞻禮之— 1244 § 1.

1723₂

豫審官: 1580-1583.

1733₁
恐嚇: 103 § 2, 1684, 1685; —犯罪 2205 § 2, 3, 2218; —發誓 1317 § 2; —結婚 1087; —入會 542 n. 1, 572 § 1 n. 4, 2352, 2411; —領受神品 214, 2352.

1740₇
子女: 90, 750, 751, 987 n. 1, 542 n. 2, 1113, 1117, 1132.

1760₂
習慣: 25-30, 5, 63; 依法廢除之— 343 § 2, 346, 396 § 2, 403, 409 § 2, 418 § 1, 433 § 1, 455 § 1, 460 § 2, 774 § 1, 818, 978 § 3, 1006 § 5, 1041, 1056, 1181, 1356 § 1, 1408, 1492 § 1, 1525 § 1, 1576 § 1.

召集: —會議 281, 357-360; —司祭 448, —投票人 162; —會議院 397 n. 4, 411 § 2, 697 § 2.

1761₇
配偶姦: 因—所生之阻礙 1075 n. 1, 2; 關於—無罪配偶之權力 1130, 1129; —之罰 2357 § 2, 2359 § 2.

1762₀
司祭: —之教育 1352-1371; —教士 118-144; 補助— 476, 477; 罰則 2376-2384, 2388.

1780₆
貪魔者: 984 n. 3, 1151-1153.

1814₀
致命: 2001, 2020 § 3, 6, 2102, 2104, 2115 § 1, 2116, 2133, 2134, 2127 n. 2.

政府: 國家— 255.

1874₀
改良風俗: 240 § 2.

改良罰: (懲治罰) 2241-2313.

2021₄
住所: 92-95, 956, 1561 § 1, 1874 § 2.

2021₈
位次: 在堂內之— 1184 n. 4, 1263, 1455 n. 3.

2026₁
信託: 1516, 2348.

2040₄
委任: 196-210, 267 § 2; 監臨婚姻之— 1095 § 2, 1096; 鑑定人之— 2031 n 2; —犯罪人 2209 § 3, 2211; —律師 1661; —申請人 2006, 2005, 2008; —代理人 1659, 1660, 1662, 1892 n. 3, 1089; 宗座之— 2370.

委員會: 修道院之— 1359, 1366.

委託: 職務之— 147-182.

2040₇
受讓人: 于選舉中之— 172, 173, 179 § 2.

2041₇
航海人: 239 § 1, n. 8; 349 § 1 n. 1, 883, 822 § 3.

2050₀
手: —行強暴 2343; 覆— 780.

手酬餉: 826.

2090₃
系統: 108 § 2-3, 109, 252 § 3; 侮辱—之書籍 1399 n. 6.

2090₄
集會: 主教之— 250 § 4, 292.

集市: 1178, 1248.

2110₀
上訴: 1879-1891; 向何法院— 1594, 274 n. 7; 代理人之— 1664 § 2; —合併無效之聲明 1895; —之捨棄 1886, 1902 n. 2; 何時不能— 228 § 2, 1601, 1610 § 2, 1880; —之效力 1889, 2243 § 2; 對懲治罰之— 2243; 對正權力人命令

之— 1601, 2146; 裁判費用之— 1913; 婚姻案件之— 1986-1989; 向公教會全體會議之—者 2332.

2110₀

上司: —關於告解 890-891, 1383; 修會—(上憲) 198, 488 n. 8, 499-517, 1401.

2122₁

行政: —手續 253 § 1, 257 § 3, 1993 § 1.

2124₁

處所: 聖— 1154-1242; 聖洗池之— 773-776; 授與聖體之— 869; 告解之— 908-910; 授與振堅之— 791, 792; 結婚之— 1109; 舉行彌撒之— 822, 823; 授與神品之— 1008, 1009; 審判— 1636, 1637, 1770, 1874 § 5; 出生之— 90.

2128₆

偵查: 訴訟— 1939-1946, 1966, 1984 § 2; 共犯人之— 888 § 2; 其他— 247 § 4, 248 § 2, 274 n. 5, 290, 630 § 2.

價值: 534 § 1, 1497 § 2, 1541, 1833.

2160₀

占有: 財物之— 1668 § 2, 1693-1700; 教會財物或權力之— 2345, 2346.

2164₇

皈主者: 修會員之— 564 § 2, 565 § 2, 3, 539 § 1; 新—之結婚 1070, 1121-1125, 1062, 1099 § 1 n. 1.

2220₀

制服: 教士— 136, 188 n. 7, 213 § 1, 409, 540, 594, 670, 683, 1369 § 2, 1576 § 1 n. 2, 參: 671 n. 2, 3, 6; 禁止着教士之— 2291 n. 11, 2298 n. 9, 11, 2300, 2304, 2305, 2379; 修會— 492 § 3, 596, 639, 640 § 1 n. 1, 540 § 2, 557, 713 § 2, 714.

2221₄

任用: 法定— 149, 332 § 1, 455 § 1, 1466-1468.

2224₇

變更: 聖祿職之— 1419-1430; 受保護堂之— 1470 § 1 n. 5; 慈善建築之— 1494; 修會之房舍或堂爲其他用途之— 497 § 4; 堂之— 1165 § 2; 罰之— 2223; 願之— 1311-1314; 許諾誓之— 1320; 善功之— 935; 最後意思表示之— 1517 § 1.

後任: 66 § 2, 218; 宗座代牧區之— 309-311; 王位之— 776 § 1 n. 1, 1557 § 1 n. 1; 訴訟之— 1687 § 1, 1733 n. 2, 1885.

2277₂

出缺: 主教座之— 312, 429-444.

出賣書籍人: 1404.

出版: 1391, 1394-1405; —之罰則 2318.

出生地: 90, 544 § 2, 956, 1774.

出座堂區: 112-116, 969 § 2.

2290₀

利息: 536 § 5, 1543, 1731 n. 3; 聖祿職之— 405 § 1, 1472, 1473, 1480, 1481; —之喪失 2280, 2359 § 1, 2266, 2403, 2381 n. 1, 2170, 2172, 1475 § 2, 729 n. 2.

2291₃

繼承人: 1310 § 2, 1470 § 1 n. 4, § 2, 1480, 1513 § 2, 1687 § 1, 1560 n. 4; —保護權 1449 n. 3.

2296₉

繙譯: —大赦經文 934 § 2; —聖經 1391; —經認可之原本 1392; —卷宗 1644 § 2; —列品案卷 2074.

2324₀

代理人 代表人 代辦人: 參與會議— 224, 287 § 1; 婚姻— 1088 § 1, 1089; 進行列品申請— 2004-2008, 2037 § 4, 2038 § 2, 2047, 2057, 2064, 2076, 2084 § 2; 堂會議院— 421 § 1 n. 3, 432-444, 1406 § 1 n. 4, 1573 § 7; —之權利

113, 282 § 1, 286 § 1, 370, 455 § 2, 477 § 1, 958 § 1 n. 3, 959, 1432 § 2; — 不得爲之事項 357 § 1, 373 § 5, 406 § 1, 454 § 3, 492 § 1, 686 § 4, 893 § 1, 1303 § 3, 1423 § 1, 1487 § 1, 1590; 罰則 2405, 2406; 總— 198 § 1, 316, 323 § 3, 366-371, 421 § 1 n. 3, 430 § 2, 3 n. 1, 1359 § 2, 1406 § 1 n. 7, 1573 § 6, 2002; 總— 之義務 358 § 1 n. 1, 379 § 3, 381 § 2; 總— 之職權 44 § 2, 66 § 2; 總— 無特別委任不得爲之事項 152, 357 § 1, 455 § 3, 477 § 1, 686 § 4, 893 § 1, 958 § 1 n. 2, 959, 1104, 1155 § 1, 1162 § 1, 1283 § 2, 1285, 1303 § 3, 1414 § 3, 1423 § 1, 1432 § 2, 1466 § 2, 1487 § 1, 2220 § 2, 2314 § 2.

代理司祭: 471-477.

代申請人: 2005-2006.

代父母: 聖洗 — 762-769; 堅振 — 793-797.

代牧區: 宗座 — 215, 293-311.

23242

傅抹: 780, 937, 947.

23250

戲場: 140.

23900

秘書長: 主教府之 — 372, 373.

24200

什一之稅: 1502.

24227

僞述: 42, 45, 1054, 2361.

僞造者: 2360-2363, 2405, 2406.

24241

侍從: 羅馬教宗之 — 328; 樞機大臣及主教之 — 239 § 1 n, 2, 11.

24290

休息日: 訴訟之 — 1639, 1635.

22410

乳製飲食物: 1250.

24541

特務司祭: 善會之 — 698; 軍隊之 — 451 § 3; 修會員之 — 479 § 2, 529; 由教民所設立之 — 之職務 1412 n. 2.

特屬: 不屬於正權力人 488 n. 2, 615, 618, 239 § 1 n. 18, 1491, 1492, 1261 § 2, 2269 § 2; 不屬於堂域司祭 464, 1368.

特別權利: 4, 63-79, 2263, 2291 n. 7; 樞機大臣之 — 239; 主教之 — 349; 教士之 — 118-123; 修會員之 — 567 § 1, 578 n. 1, 613-625, 639, 2385.

24601

告解: — 聖事 870-936, — 通譯人 903, 889 § 2; — 之處所 908-910; 在彌撒前 807, 或在領聖體前 856; — 座 909; — 聖事外之內場 196.

告解司祭: — 之通則 871-892; — 之三種職務 888 § 1; — 不得詢問共犯人之姓名 888, § 2; — 應守之祕密 889, 890, 900 n. 2, 1757 § 3 n. 2, 2369; 違法之寬免 990 § 2; 停止遵守自降報復罰 2290; 斷定孩童可否開聖體 854 § 4; 爲得大赦所規定之善功之變更 935; — 之儀式 905; 修會員之 — 518-530; — 特別管理權 876; — 之資格 524 §1; 由誰委任 — 525, 529; — 之年限 526, 527; — 不得參與本院行政 524 § 3; 會長 518 § 2, 3; 院長如不遵守第 521-523 條之規定所受之罰 2414.

告發: — 教士或修會員 2336 § 2; — 告解司祭 904, 2368 § 2; 誣告告解司祭之 — 894, 2363; 刑事 — 1935-1938, 1942 § 2, 1645 § 4; 婚姻無效 — 1971 § 2; — 會長 1652 n. 3.

24806

贊揚勅答: (卽許可) 488 n. 3, 492 § 2.

25100

生活費用: 122, 496, 671 n. 5, 980, 1355, 1917 § 2 n. 1.

25206

使節：羅瑪教宗之— 265-270, 420 § 1 n. 6, 120 § 2, 2341, 1397 § 1, 1557 § 1 n. 3, 2343 § 2, 2344.

25207

律師：1655-1658, 1661-1666, 139 § 3, 1862, 1866; —應守之祕密 1755 § 2 n. 1; 與—所禁之事項 1665, 1757 § 3 n. 1, 1755 § 2 n. 1, 1866 § 1.

25227

佛郎：(李百拉) 534 § 1, 1532.

25243

傳教士：252 § 3, 295-298, 303.

傳信聖部：252, 293 § 2, 304 § 2, 497 § 1, 1350 § 2.

傳教區：252, 1350 § 2.

傳喚：1711-1725, 1939; —係不復行者 1714; 抗命— 1843, 1845; 傳票之拒絕 1718, 1721 § 4; 公示送達— 1720, 1721 § 3; 保義官或保束官之— 1587; 保信官之— 2010 § 1; 證人之— 1765.

26000

自由權：公教會之— 2333-2337.

自認：訴訟— 1750-1753, 1800 § 4, 1836 § 3.

自殺：—者之殯葬 1240 § 1 n. 3, 1241, 2350 § 2.

自動勅答：45-46.

26294

保證：混教婚姻之— 1061, 1064 n. 3, 1071.

保束官及保義官：1586-1590, 2256 n. 2, 1613, 1614 § 2, 1874 § 2; —之被傳喚 1587, 1967, 1990, 1992, 1996, 應諮詢— 1709 § 3, 1786, 1793 § 2, 1841, 1856 § 2; —之職務及權利：於審理案件 1968, 1969, 1981, 1984, 1991, 1863 § 2, 1672 § 3, 1745 § 1, 1759 § 2, 1773 § 2, 1830 § 3, —於上訴 1879, 1986, 1987, 1991, 1998 § 2, —續行訴訟行爲 1850 § 2, —聲明判決無效 1897 § 1.

保信官：2010-2012, 2037, 2040 § 2.

保佐人：1648, 1651, 1735, 1757 § 3 n. 1, 1795 § 2.

保護權：1448-1471.

保留：罪之—893-900; 聖祿職之—1434-1435, 1487 § 3; 懲治罰之— 2245-2247, 2252-2254.

保證責任：137, 1917 § 2 n. 2.

26900

和解：250 § 2, 1480, 1629 § 1, 1662, 1835 n. 1, 1836 § 2, 1925-1928.

和平：—同居 1121 § 1; —佔有 1446-1447, 2396.

26930

總主教：272-285, 223 § 1 n. 2, 276, 432 § 2, 3, 434 § 3, 2343 § 3.

總修會長：494 § 2, 516 § 1, 652.

總司祭：217 § 1, 445-450.

總審判官：1573.

總堂域：217, 445-450.

總弟兄會：720-725.

總正式會：720-725.

27107

血親：96, 1052, 1076, 1042 § 2 n. 1, 1990, 樞機大臣之— 232 § 2 n. 3; 財產管理人之— 1540; 正權力人之—157, 1520 § 2, 367 § 3; 審判官之— 1613 § 1; 保義官及保束官之— 1613 § 2; 關於提

起訴訟之婚姻 1971 § 2; —之證言 1755 § 2, n. 2, 1757 § 3 n. 3, 1795 § 2, 1911, 1974, 2027 § 1; 破廉恥者之— 2293 § 4.

2712₇

歸俗罰: 2298 n. 12, 2305, 1576 § 1 n. 2, 1948 n. 1, 2237 § 1 n. 3; —之適用 2288, 2314 § 1 n. 3, 2343 § 1 n. 3, 2354 § 2, 2368 § 1, 2388 § 1.

2722₀

御殿: 407 § 1, 642 § 1 n. 1, 1180.

2722₂

修會: 487-681; 宗座法令之— 488 n. 3, 494, 618 § 2; 座堂區法令之— 492, 495, 512 § 1 n. 2, 533-535, 638, 647 § 1; 發—願 572-586; —對婚姻之效果 1058, 1073, 1119; —願之停止或消滅 637-672.

修會婦女: 488 n. 7, 499, 500 § 2-3, 535, 580 § 3, 613 § 2, 615, 1264 § 2, 1267, 1770 § 2 n. 2; —之禁地 597, 600-604, 2342 n. 1, 3; —之告解 519-529, 876, 2414; —之埋葬 514, 1230 § 5; —之開除 646, 648, 651-653, 669; —發願後結婚之罰 2388.

修會院: —之通則 488 § 5, 632, 645 § 2, 494 § 1; 婦女— 496-498, 504, 512 § 1, 2; 獨立修會院 494 § 1.

修道院: 252 § 3, 256, 587 § 3, 972, 1222, 1352-1371.

2724₂

將臨期: 338 § 3, 1108 § 2.

2724₇

假期: 審判官之— 1635, 1639 § 1; 主教之— 338; 堂議員之— 418; 堂域司祭之— 465.

假扣押: 1672-1675.

侵害人: 不正當之— 2205 § 4.

2725₂

解除: 婚姻拘束之— 1118-1127, 1399 n. 8; 聖神品拘束之—213, 214, 1993-1998.

解釋: 習慣— 29; 聖誓之— 1321; 法律之— 17-19, 29; 罰之— 2219; 特別權利之—68; 勅答之— 50; 保留懲治罰之— 2246 § 2.

2729₄

條件: 詔勅內之— 39-41; 於婚姻所附加之— 1092, 2319 § 1 n. 2, § 2; 於選舉所附加之— 169 § 2, 172 § 3; 於初設立聖祿職所附加之— 1417, 或慈善創立之— 1492 § 2; 於退聖祿職之—1486, 或於退堂域所附加之—2150 § 3.

2741₆

免職罰: 1933 § 4, 2255, 2278-2285; 依心證而科之— 2186-2194.

2740₀

身分: 教士—213 § 1, 1363 § 3; 修會員—487.

2742₇

鷄姦罪: 2357-2359.

2748₁

疑義: 法律上及事實上之— 15, 84 § 2, 209, 1014, 1697, 2219 § 2; 關於訴訟標的之— 1728, 1729; 於列品案件之—2082, 2104, 2124, 2127 n. 2, 2128, 2131.

2760₀

名號: 天主僕人之— 2084 § 2; 可敬者之— 2115 § 2; 眞福者之— 2124; 同等眞福者之— 2134, 2135; 聖人之—2140, 2141.

名稱: 祭台之— 1201, 1426; 堂之—1168, 1426; 堂域之— 1187.

名譽: 美— 1975 § 1, 2017, 2147 § 2 n. 3, 2157, 2355.

27600

名簿: 社團之— 694 § 2; 聖人之— 1277 § 2.

27720

勾通: (通謀作弊) 395 § 3, 1781.

27901

祭台: 1197-1202.

祭衣: 811; —之降福 1304-1305.

27910

租賃: 1479, 1540, 1541.

27920

約定調斷人: 1929-1932, 1662.

27933

終傅: 937-947.

28140

收入: 主教之— 349 § 2 n. 1, 1356 § 1, 1653 § 1.

收益職務: (收益堂) 1298 § 2, 1412 n. 5. 1435 § 1 n. 4.

28227

傷害: 2354, 1240 § 1 n. 4.

28244

復行: 一聖事 732; 降福或祝聖之— 1159 § 2; 日內彌撒之— 806, 2321.

28255

儀式: 拉丁—, 東方— 98, 106 n. 4, 733 § 2, 851, 1004, 1097 § 2; 聖事之— 733; 聖洗之— 755-761; 堅振之— 780-781; 彌撒之— 814-819; 告解之— 885; 終傅之— 945-947; 神品之— 1002-1005; 婚姻之— 1094-1102; 罰則 2378.

儀典言語: 819.

侮辱: —信德 2205 § 3; —之抵銷 2218 § 3.

28334

懲治罰: 一之總則 882, 2241-2254; —之分則: 棄絕罰 2257-2267, 禁止聖事罰 2268-2277, 免職罰 2278-2285, 審降— 2244 § 3, 2245 § 2, 2247 § 2-3, 2252, 2253 n. 2, 2338 § 3, 自降— 2244 § 2, 2245 § 4, 保留之— 2245-2247, 2252-2254, 2237.

28916

稅: 座堂— 1504; 座堂區急需— 1505, 1506; 修道院— 1355-1356.

28965

繕本: 2054-2056, 2063, 2075-2076.

30106

宣講聖言: 1327-1351; 樞機大臣— 239 § 1 n. 3; 總主教— 274 n. 5; 宗座代牧— 301 § 2; 主教— 336 § 3; 堂區司祭— 464, 467, 1344; 罰則 2299 § 2, 2317; —者應先受得法定長官之使命 1328, 1337-1343, 529.

宣信德誓: 1406-1408, 2403.

30114

注意: 應—而不— 2199, 2203 § 1, 2229 § 3 n. 2; 不— 207 § 2, 2202 § 3, 2218.

30213

寬免: 15, 80-86, 247 § 5, 250 § 2, 251 § 3, 291 § 2, 1245; 婚姻阻礙之— 1040-1057; 婚姻單純補正之— 1133-1137; 婚姻根本濟救之— 1138-1141; 違法之— 990, 991; 被承認而未遂婚姻之— 1119, 1962, 1963 § 1, 1966, 1967, 1973, 1975-1981, 1985; 罰之— 2236, 2289, 2290, 2254; 私聖願及聖誓之— 1308-1314, 1320.

30227

寡居: 貞節— 1142.

肩布: 239 § 2, 3, 275-279.

30232

永佃權人: 天主教會財產之— 1542, 1540.

30302

適法生之子女：1114-1117, 1051, 1363 § 2.

30307

避靜：420 § 1 n. 7, 465 § 3, 541, 571 § 3, 595 § 1 n. 1, 1001, 1367 n. 4, 2313 § 1 n. 5.

30404

安靈禮：1203-1242, 2260 § 2, 2275 n. 4, 2350 § 2, 2271 n. 2, 2272.

30407

字據：378 § 2, 1719.

30604

客廬：497 § 3, 597 § 2.

30609

審判官：120 § 1, 201 § 2, 1571, 1608-1626, 1637, 1640 § 2, 1655, 1709 § 1, 1710, 1920, 2220 § 1; 第一審之— 1572-1579, 第二審之— 1594, 第三審及其更高之— 1598, 1599, 1603, 1604; 受委— 1606, 1607, 1614 § 1; 獨任之— 1872, 1615; 合議之— 1576, 1577; 列品案件之受委— 2088, 2091-2096, 2129; 座堂區會議— 1574, 1940, 385-390; 總審判官及副總— 1573; 羅馬聖輪法院之— 1598 1603 § 1 n. 1, 2, 1604.

審判期日：1635, 1638-1639.

審查：—著作物 2065-2072.

30801

定居義務：教士之— 143, 2168-2175; 樞機大臣之— 238; 主教之— 338, 1189; 堂域司祭之— 465; 宗座代牧, 宗座監督之— 301 § 1.

30806

寶座, 華蓋：樞機大臣 239 § 1 n. 15, 240 § 3; 教宗使節 269 § 3; 總主教 274 n. 6; 主教 337 § 3, 349 § 2 n. 3; 父老長及正教長 325; 座堂會議院代理人 435 § 2.

30901

宗座：—之文件 264, 2333; —官報 9; —總理之推薦 248 § 2, 312-318; —總理之權力和職務 198 § 1, 282 § 1, 286 § 1, 292 § 2, 379 § 3, 4; —之秘書處 260; —之法庭 1597-1607.

宗座監督：—區之創設, 劃分 215-216; —管理 198, 293-311; —堅振 782 § 3; —教宗降福 914; 特恩祭台 916; —授與神品 957, 958 § 1 n. 4; 宣信德誓 1406 § 1 n. 3, 2403.

宗座之准許：爲修會之— 493, 494, 497, 498.

宗座財政管理處：262.

宗座署名法院：1602-1605.

宗主教：223 § 1 n. 2, 271, 280, 2343 § 3.

察驗：結婚前之— 1020, 1029; 領聖神品前之— 998, 1000; 入修會前之— 544-546.

31160

酒：801, 814-817.

31266

福音：講— 483 n. 1, 1345; —聖書 1622 § 1, 1636; —之聖訓 487.

31286

顧問：座堂區— 423-428, 286 § 3, 358 § 1 n. 2, 1406 § 1 n. 6, § 2, 2403; 正教長區之— 326.

32217

褫奪：—職務 2336; —教會制服 123, 2298 n. 9, 2300, 2304, 2305 § 1; —教會葬禮 1239-1242.

32221

祈禱：爲得大赦— 933-936; 教士— 125, n. 2; 修會員— 595 § 1; 修道生— 1367 n. 1.

22221

祈禱房舍: 1188-1196.

32600

割讓: 聖祿職或堂域聖祿職之— 146, 1421, 1428.

33000

心神喪失者: (無辨別能力之成年人) 88, § 3; —之住所 93 § 1; —之犯罪 2201; —之刑罰 2218 § 2, 2229 § 2; —之領洗 745 § 2 n. 1, 754 § 1-3.

33200

祕書長: 座堂區府之— 372-384, 參: 公證人, 聖部之書記官 2017.

33227

補贖: 告解之— 887; —罰 1935 § 1, 2242, 2254 § 3, 2355.

補正: 婚姻之單純— 1133-1137; 婚姻根本之救濟 1138-1141.

34131

法典: 3, 501, 513, 1316, 等; —關於東方教會 1; —關於禮節 2; —關於盟約 3; —關於既得權利,特別權利,及准許 4; —關於相牴觸之習慣 5; —關於舊法律 6.

法律: 6, 8-24, 29, 71, 1553 § 1 n. 2; —之公布 8-9, 227, 291 § 1, 335 § 2, 362; —之寬免 80-86, 291 § 2, 304 § 2; 妨害公教會之— 2334 n. 1, 2336 § 1; —所定之罰 19, 2223 § 2, 3, 2226 § 2, 3, 2227, 2229, 有指示效力之— 595 § 4.

法院: —之管轄 1556-1568; 第一審普通— 1572-1593; 第二審普通— 1594-1596; 宗座普通— 1597-1605; 羅馬聖輪— 1598-1601; 宗座署名— 1602-1605; 受委— 1606-1607.

34210

社會: 1206 § 2, 1399 n. 8, 2198.

24210

社團: —通則 684-699; 各種— 700-725, 1233 § 1.

34241

禱文: 1259 § 2, 1390.

34247

被告: 1646-1654.

34305

違法: 232 § 2 n. 1, 968, 983-991,

35127

清單: 375 § 2, 376 § 1, 379 § 2, 473 § 2, 1296 § 2, 1299 § 3, 1483 § 3, 1522 n. 2, 3.

35130

決議: 天主教會全體會議之— 227; 全或省會議之— 291, 304 § 2; 座堂區— 362; 羅馬聖部之— 1389.

決鬥罪: 1240 § 1 n. 4, 1241, 1399 n. 8, 2351.

35206

神品: 109; —之訴訟 1993-1998; —聖事 948-1011; —授與人 951-957; —解發書 958-967; —收入權 979-982; —領受人 968-991; —阻礙 983-991; —證書 993-995; —考試 996-997; —預告 998-1000; —儀式 1002-1005; —時期及處所 1006 1009; —登薄 1010-1011.

神師: 588 § 1, 2, 1358, 1360 § 1; 初學— 559-565, 891.

神學: 367 § 1, 996 § 2, 3, 1365 § 2, 1366.

神祕學: 1385 § 1 n 2.

神貧: —願 487; —權 982 § 1.

35218

禮節: (儀典) 2, 591, 447 § 1 n. 4, 819, 1257, 1365 § 2.

禮儀聖部: 254.

35218

禮俗: 公然— 1078, 1042 § 2 n. 3.

35308

遺囑: 樞機大臣之— 239 § 1 n. 19, 1298; 主教之— 1288, 1299; 教士之— 1300-1301; 信友之— 1513-1517, 1544-1551; 修會員之— 569 § 3.

遺贈: 慈善— 1362, 1560 n. 4, 2348, 1544-1551.

遺骸: 天主僕人之— 2096.

36111

混合: 聖祿職之— 1419-1428; 堂域之— 466 § 2, 1425-1429; 座堂區之— 215, 339 § 5.

36210

視聖: —之授與人 1147 § 1, 239 § 1 n. 20, —之禮節 1148; —之效力 1150, 1497 § 2; 出賣或互易被—物件 1539 § 1; 祭台之— 1199, 1200; 鐘之— 1169 § 2, 5; 堂之— 1165-1167, 1170, 1171; 主教之— 333, 953, 954, 1006 § 1, 2370, 2398; 地方之— 1154-1159; 羅馬教宗之— 239 § 2; 聖爵,聖盤之— 294; 聖具之— 1296, 1305; 因褻瀆或破壞而喪失其—: 祭台 1200, 堂 1170, 1172-1177, 墓地 1207; —堂瞻禮 1167, 1168.

36210

視察: 274 n. 5, 296, 301 § 2, 315, 343-346, 420 § 1 n. 12, 1491, 1509 n. 7; —修會院 511-513, 600 n. 1, 2413.

36303

還俗: 教士— 211-214, 648, 2305, 2358, 2387.

37182

次婚: 1069 § 2, 1121-1126, 1142-1143, 1987.

37193

潔德: 132, 133, 213, 214, 1309.

37220

初學: 准入— 542-552; 行— 553-571, 633, 640 § 2; —人不爲代父 766 n. 4, 796 n. 3; —人之神師 559-565, 891; —人之安靈禮 1221 § 1, 2; —人被脅迫者 2352; —人無證書者 2411; —院之婦女修會長 552 § 1, 2412 n. 2.

37302

通譯: 告解之— 903, 889 § 2, 2369 § 2; 婚姻之— 1090; 訴訟之— 1641, 2037 § 3, 2074.

通知: 選出之— 175, 371; 訴訟案件之— 1591, 1715-1724, 1847.

37303

退出: —修會 637-645; —善會 681.

37307

追思已亡: 806, 917 § 1.

追溯既往: 10, 17 § 2, 1138, 2232 § 2.

37308

選舉: 148 § 1, 160-178; 因選求之— 179-182, 101 § 1 n. 1, 2390-2393; 院長之— 506, 507; 座堂區會議試驗人及堂域司祭顧問之— 385, 386; 座堂區會議審判官之— 1574; 座堂會議代理人及財產管理人之— 432 § 1-3; 弟兄會職員之— 715; 羅馬教宗之— 160, 2330; 教民選舉任教會職務 1452.

選舉權: 161-182; 會議員之— 405 § 1, 411 § 3; 修會員之— 578 n. 3; 褫奪— 2331 § 2, 2336 § 1, 2342 n. 2, 2360 § 2, 2368 § 1, 2389.

選定: —之通則 148, 149, 480, 293, 424, 等; 主教之— 329 § 2; 不適宜之— 2391; 堂域司祭之— 455 § 1.

37506

軍務: 121, 141, 188 n. 6, 987 n. 5.

38117

濫用職權: 2404-2414, 2207.

38303

送達員: 363 § 2, 1591-1593, 1621 § 1, 1622, 1623, 1625 § 3.

38304

遊行: 聖— 462 n. 7, 706, 713 § 2, 718, 1290-1295.

38306

道理: 拒絕之— 2317; 信德之— 247 § 1, 459 § 2, 877 § 1, 1020 § 2, 1323, 2038, 2042-2048 等.

消滅: 法律之— 22; 命令之— 24; 寬免之— 86; 特別權利之— 70-77; 習慣之— 30; 勅答之— 60-61; 和解協約之— 173; 訴訟之— 1701-1705; 保護權之— 1470; 機關之— 1490 § 1; 法人之— 102 § 1, 1501; 修會及修會院之— 493-494.

40030

大赦: 911-936. 239 § 1 n. 5, 6, 11, 274 n. 2, 349 § 2 n. 2, 919 § 2, 1166 § 3, 1388, 2262 § 1, 2327.

大齋: 483 n, 1, 1244-1246, 1251-1254; 空心— 247 § 5, 753 § 1, 808, 858, 2321.

大學: 1376-1380.

40227

肉: 1251 § 2.

脅迫: 以強力或恐嚇— 1317 § 2, 1685 n. 2, 2238 等.

40444

姦淫者: 2357-2359.

40716

奮資: 547-551, 533 § 1 n. 2, 2412 n. 1.

40801

眞福人: 敬禮—之限制 1168 § 3, 1201 § 4, 1277 § 2; —聖遺物 1287 § 3.

眞福品及聖品之列入訴訟: 1999-2141; —之管轄權 1999; —之二途徑 2000-2001; —之原告 2003, 2004; —之申請人 2004-2008, —之覆白樞機大臣 2009; —之保信官 2009-2012; —之書記官 2013-2017; —之正缺書記官 2017; —之律師 2018; —之證據之通則 2019-2036; —之證人 2023-2030; —之鑑定人 2031; —之文書 2032-2036; —之敬禮途徑 2037-2124; 區域正權力人依其本權力開始進行之訴訟 2038-2041; —之著作物之搜集 2042-2048; —之調查(豫審)訴訟 2049-2056; —之未敬禮訴訟 2057-2060; —聖部開始 2065-2072; —調查訴訟之審議 2073-2084; —無敬禮訴訟之審議 2085-2086, —屬於宗座之訴訟 2087-2097; —對於各種德行之勇氣並致命及致命原因之裁判 2101-2115; —之聖跡細目之裁判 2116-2124; —之敬禮途徑 2125-2135; —之出版 1387.

40982

核對: 繕本與原本之— 2055, 2056, 2097.

41406

麵餅: 1270, 1272, 2320.

41914

概要: 案卷— 1863 § 3, 2076 § 1, 2106 n. 1, 2109 n. 4, 2121 n. 2.

41916

樞機大臣: 羅馬聖教會之—230-241; —之分爲三級 231; —之權利及特別權利 239; —與會議 223 § 1 n. 1; —與聖事 239 § 1 n. 1, 2, 22, 23, 782 § 3, 873 § 1; —與聖物 239 § 1. n. 5, 6, 12, 20; 1155 § 1; —與舉行彌撒 239 § 1. n. 4, 7-10, 14, 811 § 2, 812; —等級 239 § 1 n. 21, 233, 236, 254; —於本名銜或助

祭座堂區 240, 1414 § 4, 1432 § 1; — 與訴訟 120 § 2, 2341, 1557 § 1 n. 2, 1770 § 2 n. 1; — 與刑罰 2227; — 之責任 234, 248; 對 — 施強暴脅迫者應受之罰 2343 § 2, 2344; — 之安靈禮 1205 § 2, 1219 § 1, 1230 § 6; — 之遺產 1298, 1299, 1301; 保護 — 499 § 2; 修會員 — 627, 629; 領袖 — 237, 239 § 2; 首位助祭 — 239 § 3.

42464

婚姻: 1012-1143; — 之訴訟 1960-1992; 混教 — 1060-1064, 1026, 1099 § 1 n. 2, 1102, 1109 § 3, 2375; 非公開 — 1104-1107; 無效違法結婚者 188 n. 5, 646 § 1 n. 3, 2356, 2388; 許諾 — 1017, 1069; 重婚者 2356; 次婚者 1142, 1143; 次婚者之違法 984 n. 4; 未遂 — 1015 § 1, 1119, 1962, 1963 § 1, 1966, 1967, 1973, 1975, 1976, 1985; 禁行隱匿 — 1094-1103.

42953

機關: 教會之無團體 — 1489-1494, 100 § 3, 497 § 3, 1382, 1356 § 1, 1649, 1653.

43042

博士學位: 神學 —, 法學 —, 331 § 1 n. 5, 396 § 3, 399 § 1, 1366 § 1, 1378, 1589 § 1, 1598 § 2, 2017, 2018.

43750

裁定: 訴訟之 — 1868 § 2, 1840, 1591 § 1, 1880 n. 6.

44100

封齋月: 338 § 3, 859 § 2, 1108 § 2, 1252, 1346 § 1.

44104

墓地: 1205-1214; — 小房舍 1190, 1194, 1202 § 2, 2273; — 之禁止聖事罰 2272 § 2, 2273, 1207, 1172 § 2; 褻瀆 — 1207, 2329.

基石: 堂之 — 1163.

44210

荒胎: 1068 § 3.

44227

勸告: 2306 n. 1, 2307, 2309, 2313 § 2, 2143, 1946 § 2 n. 2, 2233 § 2; 對修員之 — 649, 656, 658-663; 對教士之 — 2168, 2176, 2314 § 1 n. 3.

44331

熱心: 453 § 2, 1373 § 2, 1589 § 1.

44333

慈善遺贈: 1362, 1560 n. 4, 2348, 1544-1551.

44408

萃編: 羅馬聖部之諭示 — 1389; 經文之 — 1385 § 1 n. 2, 1388 § 2.

44441

葬埋: 1215-1242, 397 n. 3, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — 之碑銘 1211; 屍體之掘出 1214, 1242.

44504

華蓋: 樞機大臣使用 — 239 § 1 n. 15, 240 § 3; 主教使用 — 337, 349 § 2 n. 3; 無座堂區之父老長及正教長使用 — 325, 而不施用於保獲人 1455 n. 3, 座堂會議院代理人 435 § 2.

44604

苦像: 274 n. 6, 707, 1230 § 3, 胸佩 — 239 § 1 n. 13, 325, 1288.

著作物: — 之檢定 1384-1405, 被棄絕罰 2318 § 2.

44717

世俗: — 權力 109; 2198, 2214, 2333, 2334; — 職務 139 § 3.

44727

勘驗: 審判官之 — 1806-1811; 文書之 — 1800 § 2, 1815, 1817, 2020 § 6.

4473₁

藝術: 聖教— 1164 § 1, 1296 § 3; 不雅觀之— 138.

4480₁

共犯人: 犯罪之— 2209, 2211, 1231; 邪淫之— 884, 2367; 告解聖事中應避免詢問一之姓名 888 § 2.

共犯: —墮胎罪 985 n. 4, 2350; —决鬥 2351.

共同: —舉行彌撒 803; —生活之教士 134; —生活而無願之會 673-681.

4490₁

禁止: 書籍之— 1395-1405; 婚姻之—阻礙 1036 § 1, 1058-1066; —聖事罰 2255, 2268 - 2277, 2291, 1933 § 4, 2328, 2332, 2338 § 4, 2356; —進堂罰 2291 n. 2, 2277, 2339, 2338 § 3, 2329; —財產人 1650, 1513.

禁地: 597-605, 679 § 2, 2342 n. 2.

4491₄

權利: 1667, 1668; 被害教會之— 2334 n. 1, 2336 § 1. 2345, 2346; 既得— 4, 2296 § 2; 神— 1509 n. 3; 時— 1572 § 2; 選舉之— 160-178, 181 § 2, 2265 § 1 n. 1, 2283, 2390-2393; 埋葬之— 1215-1242, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; 指定之— 2265, 2283, 2391 - 2393; 保獲— 1448 - 1471, 1546 § 2, 2263, 2346-2347, 2375, 2391 § 3, 2393; 依舊法律之— 6.

權力: 最高— 218; 管理— 118, 196-210; 神品— 109, 210, 741, 872, 948; 總主教之— 273-274; 主教之— 329-349; 審判— 1553, 1556-1568, 1572-1573; 設公教大學之— 1376, 1379, 1280.

4593₂

隸屬: —主教, —座堂區 274, 285, 338 § 4, 432 § 2.

4600₀

加點誌者: 395 § 4.

4622₇

獨立修院: 488 n. 8, 632, 645 § 2, 494 § 1.

4626₀

帽: 博士— 1378; 樞機大臣之紅— 234.

4640₀

姻親: 97; —爲婚姻訴訟之證人 1974; 聖人之— 2027 § 1; 其他之— 1755 § 2 n. 2, 1613; —之阻礙 1042 § 2 n. 2, 1052, 1077; —關于教會財產 1520 § 2, 1540; 破廉恥者之— 2293 § 4.

4721₂

犯淫罪者: 2357-2359.

4742₇

婦女: 709 § 2, 813 § 2, 910 § 1, 1262, 2004 § 1, 2353.

婦女修會院長: —之選任 506 § 2-4; —之權利義務 552 § 1, 2412 n. 2; —對於禁地 600 n. 4, 604, 607; —關于屬下之告解 521-523; 2414; —關于女修會員之奩資 549-551, 2412 n. 1; —關于金錢之安置 533, —關于搜集天主僕人之著作物 2047 § 2; —之刑罰 2411-2414.

4744₇

報紙: 1286, 1384 § 2, 1720 § 2, 2344.

報告: 新工作之— 1676-1677.

4782₀

期間: 可變— 958 § 1 n. 3, 1628, 1634 § 2, 1635, 2151; 不變— 1634 § 1, 1881, 1883, 1886; 提起反訴之— 1630.

4794₇

殺人罪: 985 n. 4, 989, 1172 § 1 n. 1, 2354.

殺配偶罪: 1075 n. 2, 3, 1053.

4843₇

嫌疑人：異教— 2315-2317, 2319 § 2, 2320, 2332, 2340 § 1, 2371; 證人— 1757 § 2, 1758.

4844₀

教宗：一之聖諭 260, 409 § 1 等.

教士：108-144, 211-214; 一與教民之區別 948; 一之登記 111-117, 585; 一之權利及特別權利 118-123; 一權利之拋棄 123, 213 § 1, 2303-2305; 一之教育 1352; 結婚之— 132 § 3; 拒絕領受較高神品之— 973 § 2; 一共同生活 134; 一等級 106, 491; 一之戒忌收留可疑婦女 133; 一之制服剪髮冠 136; 一負保証責任 137; 一與兵役 141; 一不得營商買賣 142; 一不得離座堂區 143, 144; 一守貞潔 132 § 1; 一念法定小時經 135; 一其他責任 1227, 1233 § 4, 1294 § 2, 1333, 1386, 1503, 1516 § 1; 一之罰：報復罰 2298-2305, 一受免職罰 2278-2285; 高級神品一：一之聖祿職 1484, 1585; 一之婚姻 132, 1072, 2388 § 1; 一之擅離所受得之職位者 2399; 一之疏忽聖儀式者 2378; 一與代父母 766 n. 5, 796 n. 3; 一喪失其收入權 980 § 1; 一因恐嚇而領受神品者 214; 修會教士以詐術所發之修會願經認定其爲無效 2387; 一之犯第六誡者 2358, 2359; 低級神品之一：一之婚姻 132 § 2.

教士界：本地— 305; 二種— 282 § 3, 1290 n. 1.

教士還俗：211-214, 1576 § 1 n. 2, 2298 n. 12, 2305, 2314 § 1 n. 3, 2343 § 1 n. 3, 2354 § 2, 2368 § 1, 2388 § 1.

教師：教授— 1358, 1360 § 1, 1366 § 1, 3, 642 § 1 n. 2, § 2, 1381 § 3, 1406, § 1 n. 7, 8, § 2, 2317.

教民：119, 682-725, 948, 1263, 1342 § 2, 1521 § 2, 1592, 1933 § 3; 因領受聖洗即爲天主教之人 87; 一之權利 682, 1161; 一之宗教教育 1372 § 1; 一之承認信仰 1325 § 1; 一捐助 1496; 一被禁之事項 166, 373 § 3, 1931, 2017; 一修會 488 n. 4, 539 § 1. 565 § 2, 3, 614; 一特務司祭職 1412.

教育子女：750 § 2, 1013 § 1, 1106, 1113, 1131 1132, 2319 § 1 n. 2-4 § 2.

4844₅

姘識：一之罰 2357-2359; 推定教士爲— 133 § 4; 一之訴訟程序 2176-2181; 公然或一般人明知之— 1078.

4864₀

敬禮：聖體之— 1265-1275; 聖像,聖遺物之— 1276-1289.

4898₆

檢定：書籍之— 1384-1394; 罰則 2318.

4996₆

檔案室：主教之— 375-383, 435 § 3, 1010, 1047, 1107, 1548, 1645 § 2, 2309 § 5; 傳教區之— 304 § 1; 堂域之— 383, 384, 470 § 4; 修會之— 576 § 2; 罰則 2405, 2406.

5000₆

中斷：訴訟— 1732-1735; 初學— 556; 連續期間不得— 35.

5001₄

推定：1825-1828.

5001₆

擅離修會者：644 § 3; 645 § 1, 2386.

5001₇

抗辯：關於訴訟之— 1667, 1669 § 2, 1619, 1628 § 1; 對詐欺或恐嚇之— 1686; 對棄絕之— 1628 § 3; 對管轄權之— 1610, 1611, 1617, 1628 § 2; 消滅之— 1629, 1737; 對判決之— 1604 § 3, 1893, 1895; 占有之— 1694, 1698.

50017

抗命：關於懲治罰之— 2233 § 2, 2241, 2242, 2248 § 2; 關於訴訟之— 1729 § 1, 1842-1851, 1880 n. 8.

50018

拉丁：一天主教會 2, 98 § 2, 622 § 4; —語言 264, 1364 n. 2.

50404

妻：一之住所 93 § 1; 一之儀式 98 § 4; —同享夫位 1112; —選擇葬禮及墓地 1223 § 2, 1229 § 2, 3; 一之保護權 1456.

50503

奉獻：一彌撒 810; 彌撒獻儀 824-844.

50601

書記官：171 § 5, 1585, 1643, 1645 § 3, 1778-1780, 2013-1017.

書信：無名— 1645 § 4, 1942 § 2; 修會員之— 611; 教宗之— 260; 簡易— 264; 以—投票 163; 主僕之— 2042.

書籍：一之檢定及禁止 1384-1405, 2318.

50806

責任：犯罪— 2199-2211, 2213 § 1, 3, 2218.

50900

未遂犯：2212-2213, 2224 § 3.

未成年人：88, 89, 93, 1034, 1456, 1648, 1687 § 1, 1737, 1655 § 2, 2294, 2218, 2230, 2353, 2357 § 1, 2358, 2359 § 2.

50906

東方教會：1, 257, 542 n, 2, 622 § 4, 782 § 4, 5, 804, 881 § 1, 955 § 2, 1004, 1099 § 1 n. 3, 2411.

51061

指導司祭：698, 1341 § 2.

52040

抵押：1538.

52047

授與：職務之— 152-159; 聖祿職之— 1431-1447; 罰則 2391-2395.

52601

誓：1316-1321; 公教會財產管理人應宣之— 1522 n. 1; 女院長 2047 § 2; 樞機大臣 234, 2397; 新入座堂區之教士 117 n. 3; 座堂區顧問 425 § 2; 管理財產之顧問會員 1520 § 4; 教府職員 364 § 2 n. 1; 將受得主教座者 332 § 2; 審判官及法院職員 1621, 1941 § 2, 2047, 2144; 領受神品人 956, 994 § 2; 鑑定人 1797 § 1; 申請人或代申請人 2037 § 4, 2047 § 1; 於堂會議院加點誌者 395 § 4; 修會會議員 506 § 1; 受損害人 1832-1836, 1662; 對守密祕 1623 § 3, 1625 § 2, 3, 1769, 1944 § 1; 據實陳述 1744, 1746, 1758, 1767, 1768, 1824 § 3, 1944, 2145; 訟訟上之補充— 1829-1831; 關於舉洗 779; 關於堅振 800; 關於神品上之阻礙 994 § 2; 悔改— 2314 § 2.

53027

輔佐：一主教 338, 350-355; —司祭 475, 1412, 1427; —聖祿職者 1433.

53200

成年人：88 § 1, 89, 1687 § 2, 1688 § 1.

53400

戒指：教士之— 136 § 2; 主教長之— 325; 博士之— 1378; 死亡樞機大臣之— 1298 § 1; 有定駐所主教之— 1299 § 1; —於舉行彌撒時 811 § 2.

54927

勅答：36-62, 368 § 2, 1507 § 1, 2265 § 2, 2360-2362.

勅准：權力— 951, 1040; 榮典— 422 § 1; 還俗之— 638-643.

54927

勅法：教宗— 884, 1125 等.

55043

轉委：199 § 2, 899 § 2.

轉求：—祈禱 911, 1450-1451, 2262 § 1.

56000

捐資：1531 § 2, 1541.

56010

規修會：488 n. 5, 613; —院長 964 n. 1; —院 622 § 3; —員 488 n. 7, 491 § 1, 597-603, 615-617, 621, 982 § 1, 2388.

規修婦女：488 n. 7, 500 § 2-3, 535 § 1, 580 § 3, 613 § 2, 615, 1264 § 2, 1267, 1770 § 2, n. 2; —之禁地 600-604, 2342 n. 1, 3; —之告解 519-529, 876, 2414; —之死亡，葬禮 514, 1230 § 5; —之開除 647, 651-653; —之罰 2388.

担保：服從判決之— 1626, 1631, 1909 § 2.

56027

捐款：主教府之— 250 § 2; 爲行聖事之— 736, 879 § 2; 爲婚姻寬免之— 1056; 爲修院之— 1355, 1356; 爲殯葬之— 1234-1237; 罰則 2349, 2408.

56081

提出：—書證 1819-1824.

57020

拘束：婚姻之— 985 n. 3, 1069, 1110, 1118-1127, 1576 § 1 n. 1, 1990, 2356; 神品之— 1993-1998.

57047

投票：169, 180 § 1, 321, 358 § 2, 507 § 2, 575 § 2, 1969 n. 4.

57430

契約：1527 § 2, 1529-1543; 婚姻— 1081-1093.

57903

繫屬期間：訴訟之— 1732-1741.

58040

撤銷：—法律 4, 23, 30, 60, 71; —職務 195, 698 § 3, 1592; —行爲 1684-1687; —聖願 1312; —聖誓 1320.

60100

日：32 § 1, 34; 贈禮— 1243-1249, 921-922, 1006 § 1-3, 2270 § 2; 休息— 1635, 1639; 小齋及大齋— 1250-1254; 停止屬地禁止聖事罰之— 2270.

日報：—之檢定 1384 § 2, 1386, 1392 § 2.

60104

星期：32 § 1, 931, 1871 § 5; 聖— 1268 § 2, 1639 § 1; —領禮者 413 § 3.

呈報：48 § 3, 429 § 5, 653, 668, 2252, 2254.

60111

罪：2195-2198, 1566, 247 § 2; 見：未遂犯 2212-2213; 犯—責任 2199-2211; 被障礙結果— 2212 § 2, 2213 § 2, 2235; 混雜審判籍之— 1933 § 3; 公衆所知之— 2197 n. 2, 3, 2191 § 2; 隱秘— 2197 n. 4, 2147 § 2 n. 4, 2157, 2190-2192; 公然— 1933 § 1, 2197 n. 1, 2191 § 3.

60150

國家：—法 1080, 1523 n. 2; —審判廳 139 § 3, 1301 § 1; —職務 121, 139, 1258 § 2; —官員 255, 1063 § 3, 1543 § 2, 1814, 1961, 2198; 僱傭— 法律結婚 646 § 1 n. 3, 1063 § 3, 1961, 2356, 2388 § 1.

60211

罷免：參：撤銷.堂域司祭及教士之— 2147-2185, 183 § 1, 527.

60227

易遷轉，不易遷轉：—之教士 192, 454, 1411 n. 4, 1573 § 5, 2147-2167.

60343

團體：天主教會之— 99, 161, 172, 205, 1356 § 1, 1460 § 1; —於訴訟 1649, 1653 § 3, 5.

60604

署名法院：宗座— 1602-1605.

60620

罰：2214-2313; 各罪之— 2314-2414; 改良— 2241-2285; 報復— 2286-2305; 豫防— 及補贖 2306-2313; —金 395 § 2, 1666, 1755 § 3, 1766 § 2, 2291 n. 12, 2297, 2406 § 2.

60801

異教人：1325 § 2, 2027 § 1; —之罰及無能力 167 § 1 n. 4, 731 § 2, 765 n. 2, 795 n. 2, 985 n. 1, 1240 § 1 n. 1, § 2, 2339, 1453 § 1, 1470 § 1 n. 6, 2314-2319, 2372; 關於婚姻 1060.

異端：1261 § 1, 1399 n. 7, 2325.

60806

買賣聖物罪：185, 727-730, 1435 § 1 n. 3, 1441, 1446, 1465 § 2, 1470 § 1 n. 6.

買賣：142, 827, 1178, 1539 § 2, 2324, 2380.

60861

賠償：損害之— 1678, 1441, 1731 n. 1, 1787 § 1.

60903

累犯人：2208, 2309 § 4, 2311, 2408.

60914

羅馬：—教宗 218-221; —最高審判官 1556-1558, 1569-1570, 2227 § 1; —最高管理人 1414, 1424, 1431, 1433-1435, 1471, 1495-1499, 1518, 1551; —宗座職權 1323 § 2; —教府 242-264; —聖輪法院 247 § 3, 259, 1598-1601, 1604 § 2, 2018. —教府之職務公署 260-264.

61017

啞人：936, 1088 n. 2.

63334

默想：125 n. 2, 565 § 1, 1367 n 1.

63634

獸姦罪：2359 § 2.

64041

時效：1508-1512.

64800

財產：聖祿職之— 1476-1483; 教會—之管理人 262, 691 § 1, 1489 § 3, 1518-1528, 1545, 1547; 正權力人之監督— 535, 1478, 1519, 1521; 強占或阻礙管理—之罰 2345, 2346; —之法院 1560 n. 3; 世俗人—之管理 139 § 3; 主教座—之管理 1483, 1572 § 2, 442; 修會員—之管理 532-537, 676 § 2; 修會員被提升爲本修會外其他尊位時之— 628; —之讓與及其管理之讓與 569, 580 § 3, 583, 1835 n. 1, 1836 § 5; —之安置 533, 1415 § 2, 1516 § 2, 1531 § 3, 1547; —之移轉 534 § 1, 1209 § 1, 1281, 1289, 1429 § 3, 1530; 移轉—之罰 2347; —之通則 1495-1551; —取得之方式 1499-1517; —之時效法律 1508-1512; 誰得爲善事遺贈其— 1513 § 1; 分割法人之地域之— 1500; 解散法人之— 1501, 493, 494 § 2; 慈善—之信托 1516.

財產管理人：座堂區— 432-433, 441-444; 修道院— 1358-1359; 堂域— 472-473; 修會— 516; 罰則 2347.

64827

賄賂者：證人之— 1781; 審判官之— 2407.

66060

唱歌：1185, 1264 § 2, 1365 § 2.

67061
瞻禮日：1243-1249; 主保聖人— 1247 § 2; 祝聖— 1167; 本名稱— 1168 § 2; 耶穌聖體— 1291, 2270 § 2.

66217
咒罵天主者：2323.

66663
器具：修會之— 594; 主教之— 1483 § 3; 聖— 447 § 3, 1296-1306.

67107
盟約：3, 1471.

68866
贈與：537, 1513 § 1, 1535-1536, 2348.

70227
防衛：2205 § 4.

70261
陪審：1575.

71211
歷史：聖教— 1366 § 3; 關於列品訴訟之— 2012 § 1, 2020 § 3, 2035, 2036.

71237
隱規修會員：491 § 1.

17247
反訴：1630, 1690-1692.

71269
曆書：32, 34, 239 § 1 n. 9, 921.

71286
願：1058, 1227, 1307-1315; 修會— 572-586, 593, 637-645, 648, 672.

71296
原告：1646-1654; —之訴狀 1706-1710; —之拋棄訴訟 1740, 1741.

原本：2054-2056.

71316
驅魔者：949, 1151-1153.

71714
既遂：—婚姻 249 § 3, 1015 § 1.

71716
匿名書信：1645 § 4, 1942 § 2.

72806
質料：聖事之— 737 § 1, 780, 814, 815, 937, 945, 1002, 901, 902; 聖具之— 1296 § 3.

72801
兵役：121, 141 § 1, 188 n. 6, 987 n. 5.

73260
胎兒：746, 747, 985 n. 4, 2350 § 1.

74104
墮胎罪：985 n. 4, 2350 § 1.

74127
助祭：741,845 § 2, 949, 975-978, 1147 § 4, 1274 § 2, 1342 § 1; 助祭級之樞機大臣 231, 236 § 2.

助手：393 § 2.

74200
附帶訴訟：1837-1841, 1878 § 3, 1887 § 2, 1961, 1972.

附記日期處：宗座— 261.

77104
堅振：780-800; —之授與人 782-785; —之領受人 786-789; —之義務 785; —之時期及處所 790-792; —之代父母 793-797; —之神親 797, 1335; —之登簿及證據 798-800; 非法授與人之罰 2365.

77210
阻礙：婚姻之— 1035-1080, 1018, 1027, 1031, 1094; 神品之— 983-991; 入修會之— 542, 586; 異教— 1026, 1043-1046, 1070, 1071, 1120 § 2, 1990.

7722_0

同享：特別權利之— 63-66, 613-614; 神恩之— 712 § 3, 713.

同意：長官之— 25, 105, 1648 § 3.

同居：夫妻之— 1015 § 2, 1128-1132; 違法— 2356, 2359.

月：32 § 2, 34.

7722_7

邪術：1399 n. 7.

7724_7

履勘：1806-1811.

7725_4

降福：—之授與人 239 § 1, n. 5, 323 § 2, 294 § 2, 462 n. 7, 1147 § 2-4; —之領受人 1149; —之方式 1148; —被供獻之效力 1150; 父老長之— 322 § 2, 625, 2402; 宗座— 468 § 2; —額洗聖水 462 n. 7, 757, 2271 n. 2, 2272 § 3, n. 2; —鐘 1169 § 2; —房屋 462 n. 6; —聖堂 239 § 1 n. 20, 1157; 1165; —聖像 1279 § 4; —地方 1156-1159; 婚配— 462 n. 4, 1101, 1108 § 2, 3, 1143, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; —祈禱房舍 1196 § 1; 教宗— 914, 915; 保留之— 1147 § 2; —聖具 1304, 1305; —聖油 734, 781, 2271 n. 2, 2272 § 3.

7726_4

居住：住所 92; 禁止或命令居住之罰 2298 nn. 7, 8, 2301, 2302; 於羅馬城市— 1562 § 2.

7727_0

尸體：—殯葬之通則 1203-1242; 焚— 1203, 1240 § 1, n. 5, 2339; —之地點 1202 § 2, 1205 1212, 1215-1230, 1242, 1231 § 1; —之掘出 1202 § 2, 1214, 1242; 褻瀆— 2328.

7740_7

學校：296, 300, 469, 480 § 3, 544 § 3, 1356 § 1, 1364-1365, 1372-1383.

7744_1

開除：—修道院學生 1363 § 3, 1371; —修會員及共同生活之會友 571 § 1-2, 575 § 1, 646-672, 681; —善會會友 696.

7760_1

醫生：600 n. 4, 604 § 1, 743, 1755 § 2 n. 1, 1979-1982, 2028 § 1; 2118, 2119.

醫術：施行— 139 § 2, 985 n. 6.

7760_7

間隔期間：974 § 1 n. 6, 978.

7772_0

印刷：1391, 1394-1405, 1863 § 3; 罰則 2318 § 2.

印章：總堂域之— 450 § 1; 堂域之— 470 § 4; 主教府之— 381 § 2; 法院之— 1715 § 2.

7777_7

門限：宗徒之— 234, 299, 338 § 2, 341, 342, 420 § 1 n. 8.

7810_7

監督：—禁地 603; —會院 617 § 2; —罰 1946 § 2 n. 2, 1957, 2234, 2306 n. 4, 2311.

監臨：—結婚 1094-1098, 2271 n. 2.

監護人：89, 1456, 93 § 1; —關於訴訟 1613, 1648, 1650, 1651, 1757 § 3 n. 1, 1795 § 2; —選擇葬禮及墓地 1223, 1224 n. 1.

7876_6

臨終聖體：462 n. 2, 850, 864-867 § 2, 514, 1368, 2271-2272.

8000_0

入座堂區：111-117, 585, 641 § 2, 969 § 2.

80114

鐘: 612, 1169, 1185.

80147

鍍金: 聖爵— 1305 § 2.

80211

差役: 1591-1543, 1621-1625.

80227

分析: 聖祿職或聖祿職堂域之— 1421, 1422, 1427, 1428; 天主教會區域之— 215-217, 1500, 1501; —修會爲數省區 494 § 1.

分餉: 聖詠所之— 395, 418, 420.

分離: 配偶— 1128-1132.

分會: 第三會之— 250 § 2, 702 § 2, 703 § 3, 705.

弟兄社團: 697, 707-719, 1291 § 1, 1504; 天主道理之— 711 § 2; 至聖聖體之— 701 § 2, 711 § 2.

剪髮: 136 § 1, 3; 初— 108 § 1, 111 § 2, 239 § 1 n. 22, 957 § 2, 964 n. 1, 973 § 1, 1006 § 4, 1009 § 3; 罰則 2379.

80331

無效: 行爲— 1679-1683, 1855; 婚姻— 1576 § 1 n. 1, 1966, 1987; 發願— 572, 586, 2387; 判決— 1892-1897; 選舉— 162-166, 171 § 3, 181 § 2.

無定所人: 90-91, 94 § 2; —關於法律 14 § 2; —關於告解 881; —關於大赦 927; —關於婚姻 1032, 1097 § 1 n. 2; —關於訴訟 1563; —教士 111.

80331

無行爲能力: —之法律 11, 15, 429 § 1, 2291 n. 9, 2298 n. 5, 2296, 2237 § 1 n. 3; 僅因特定事實而爲— 2294 § 1, 2300 § 2, 2394 n. 1, 2395; 認定爲— 2345, 2346, 2368 § 1, 2413.

80331

無管轄權: 審判官之— 1558, 1559 § 2, 1571; —之抗辯 1610, 1611, 1617, 1628 § 2.

無生殖能力人: 88 § 2, 3, 167 § 1 n. 2, 860, 1224 n. 1, 1757 § 1, 1795 § 2, 2230, 2354 § 1.

80332

念珠: 降福— 239 § 1 n. 5, 924 § 2.

80346

尊位: 393-397, 405, 408, 411 § 3, 416, 1435 § 1, 1406 § 1 n. 5, § 2, 2403, 410 § 1; 至關—之罪及罰 2400-2403 等; 有神品—之犯罪人 2207 n. 1; 主教之—符號 239 § 1 n. 13, 337 § 2.

80400

父老長: 無座堂區之— 319-327, 991 § 3, 2402; —之法律上之名稱 198 § 1, 215 § 2; —之行聖事之權利 782 § 3, 957, 958 § 1 n. 4, 959; —出席會議 223 § 1 n. 3, 282 § 1, 285, 286 § 1, 292 § 2; —之其他權利 120 § 2, 2341, 914, 916; —之義務 323, 1406 § 1 n. 3, 2403; —之安靈禮 1205 § 2, 1219 § 2, 1230 § 6; 專管本規修會院之— 625, 358 § 1 n. 8, 964 n. 1.

80500

年齡: 應守教會法律之— 12; 受罰之— 2230; 守小齋或大齋之— 1254; 結婚之— 1067; 入初學院之— 542 n. 1, 555 § 1, n. 1; 發修會願之— 572 § 1 n. 1, 573; 領堅振之— 788; 領告解之— 906; 領高級神品之— 975, 2374; 犯罪人之— 2204; 主教之— 331 § 1 n. 2; 座堂會議院代理人之— 404 § 1; 總代理人之— 367 § 1; 上憲或院長之— 504; 初學人之神師及其襄助人之— 559 §§ 1, 2; 堂會議院告解司祭之— 399 § 1; 女修會員之告解司祭之— 524 § 1; 總審判官或副總審判官之— 1573 § 4;

代父母之— 766 n. 1, 796 n. 3; 年歲較大者 106 n. 3, 504, 600 n. 1, 623, 1393 § 3; 未達法定生殖能力—之子女 1224 n. 1.

年度: 32 § 2.

80555

義務: 聖願,聖誓之— 1307-1321, 1662 § 2; 借款,債務之— 534 § 1, 568; 因彌撒獻儀之— 828-844; 教士之— 124-144; 樞機大臣之— 238; 主教之— 333-349; 堂域司祭之— 461-470; 堂長之— 481-486; 修會員之— 592-612; 任聖祿職人之— 1472-1483; 財產管理人之— 1518-1528; 審判官及法院職員之— 1608-1626.

80601

合併: 請求與新案件之— 1880 n. 6, 1891; 上訴—於判決無效之聲明 1895; 訴訟或抗辯之— 1669, 1670; 致命者訴訟之— 2001.

合議庭: 1576-1577, 1596, 1614-1615, 1871-1872.

80605

善意: —與時效 1512; 自爭論開始時後停止—占有 1731 n. 3.

善會: 700-719; 首— 720-725.

80606

會議: 公教全體— 222-229; 於—時之宣信德誓 1406 § 1 n. 1, 2403; —議決之效力 227, 1323 § 2; 全—與省— 281-292; 於傳信部所管轄地域之— 304 § 2; 善會之— 697, 715.

會客室: 修會員之— 597 § 2, 605.

80717

乞丐: 2303 § 2.

80730

公證人: 139 § 2, 372-374, 503; —之責任 374, 2144; —之職務 1585, 1645 § 3, 1755 § 2 n. 1, 1773 § 1, 1811, 1874 § 5, 2142; 列品訴訟— 2013-2017, 2037, 2040 § 2, 2046, 2056 § 2, 2093 § 2, 2094.

公斷人: 1929-1932.

公然罪人: —對聖體 855; —對婚姻 1066; —入善會 693 § 1.

81386

領袖: —樞機大臣 236 § 4, 237, 239 § 2; 羅馬聖輪法院之— 1598 § 1.

84161

錯誤: 16 § 2; 行爲之— 104; 管理權之— 209; 拋棄之— 185; 勅答之— 47; 婚姻之— 1083, 1084, 1052; 訴訟判決之— 1878; 犯罪之— 2202 § 3; 罰之— 2218 § 2; 信德之— 731 § 2, 987 n. 1, 1324, 1347 § 3, 1399 n. 6.

85730

缺欠: (缺乏) —合意 1083-1085, 1086 § 2, 1087, 1092, 1136, 1965; 婚姻方式之— 1137, 1094-1102; —悔改 649, 651, 656 n. 3, 662, 664 § 2; —重要禮節 1993 § 1; 因—而達法 984, 988.

85786

饋贈: 1624, 1941 § 2, 2037 § 1.

88127

鑰匙: 檔案室之— 377-382; 聖龕之— 1269 § 4, 415 § 3 n. 1,

88142

簿册: 主教府之— 374-384, 1010; 堂之— 843, 1549, 1526 n. 5; 堂域之— 470, 1813 § 1 n. 4; 聖洗— 470 § 2, 576 § 2, 777, 798, 1011, 1103 § 2; 死亡— 1238; 婚姻— 1103, 1107.

88227

第三人之參加訴訟: 1852, 1853.

88227

第三會：700-706, 915.

88243

符號：1233 § 2, 2291 n. 11; **無座堂區父老長或正教長之**— 325; **會議員之**— 409; **弟兄會之**— 713 § 2, 714; **主教**— 349 § 1 n. 2.

88745

餅：**有酵或無酵**— 814-816, 851, 852, 866 § 3.

88777

管理權：118, 196-210, 2220 § 1, 2334, 2336 § 1; **告解之**— 239 § 1 n. 2, 872-884, 2366; **羅馬教宗之**— 218; **宗座使節之**— 267, 268; **宗座總理之**— 318 § 1; **宗座代牧及監督之**— 294-298; **主教之**— 329 等; **座堂會議院及其代理人之**— 427, 431-444; **總代理人之**— 368-371, 316 § 1; **修會長之**— 501, 502; **受禁止行聖事或棄絕教士之**— 261, 2264, 2284; **靈魂之**—人 895; **聖祿職財產之**— 1476 § 1.

管轄權：**各聖部之**— 246-264; **普通法院**— 1559-1568, 1579; —**應爲確實** 1608-1612; **婚姻案件之**— 1960-1964; **列品案件之**— 1999 § 2, 2039; —**之爭議** 1603 § 1 n. 6, 1612.

90000

小堂：239 § 1 n. 14, 1188-1196.

小時：31-35, 998 § 2, 1638; **法定**—**經** 33 § 1, 135, 214, 413 § 2, 610 § 1, 3, 640 § 1 n. 2, 1475.

90032

懷胎：1114, 1115.

90104

堂：1161-1187; —**內位次** 1263; **受禁止聖事罰之**— 2271-2273; **座**— 1165 § 3, 1186 n. 1, 1268 § 3, 1299, 1303 § 1, 1576 § 1 n. 1, 1653 § 1, 4; **會議院**— 393 § 1, 2272 § 3 n. 1; **團體及規修會院**— 1165 § 3. 1268 § 3; **行安靈禮**— 1216-1227; **堂域**— 609 § 3, 774, 1165 § 3, 1186 n. 2, 2272 § 3 n. 2; —**長** 479-486, 1185, 1341 § 2; **朝拜**— 239 § 1 n. 11; **公**— 597 § 2; **異教**— 823 § 1.

90104

堂域司祭：451-470; —**保留之聖職權** 462, 738 § 1, 848 § 1, 850, 873 § 1, 899 § 3, 1020-1034; —**對聖事** 514 § 3, 770, 743, 761, 787, 854 § 5, 863, 892, 939; —**對神品前之預告** 998; —**對婚姻前之預告** 1019-1031; —**宣講** 1327 § 2-1350; **不易遷轉之**— 454, 2147-2156; **較易遷轉之**— 2157-2161; **調換**— 2162-2167; **疏忽職務之**— 2182-2185; **不盡定居義務之**— 2168-2175; **姘夫**— 2176-2181.

堂域司祭顧問：385-390, 2144, 2153-2154, 2165.

堂域司祭修會員：454 § 5, 630-631, 2157 § 2.

堂域：—**之設置** 216; —**之連合, 劃分, 割讓, 變更, 廢除** 1421-1430.

堂長：479-486, 1185, 1341 § 2.

堂財產：395 § 3. 1182-1186, 2346, 2398.

堂會議院：(**會議員**) 391-422; **名譽**— 406, 407, 411 § 3; **受得榮典之**— 420 § 1 n. 1, 422; **司祭神品**— 416; **規修會員**— 491 § 1; **告解神學**— 398-401, 420, 2384; **主教應得一之同意** 1532 § 3. 1541 § 2; —**應向新主教交代一切事件** 444; —**與省會議** 286 § 3; **罰則** 2168-2175.

90602

省區：**教會**— 82, 215 § 1, 248 § 2, 260 § 1, 272. 277, 281, 447 § 1; **修會—長** 358, § 1 n. 8, 488 n. 6, 494, 516, 531-537, 550 § 1.

90712

卷宗：**訴訟**— 1642-1645, 1738, 1985; **偵查之**— 1946 § 2, 1954.

91485
類似堂域司祭: 216 § 3, 451 § 2 n. 1, 457, 466, 740, 916, 1356 § 1.

類似住所: 13, 92-95; —關於婚姻 1097 § 1 n. 2; —關於葬埋 1216-1218; —關於起訴 1561-1562.

92818
燈: 聖體— 1271.

95927
精神耗弱者: —之證言 1757 § 1; —之訴訟 1650; —減輕犯罪之責任 2201 § 4; —不免自降罰 2229 § 3 n. 2; —之主教 353 § 3, 429 § 1; —之堂域司祭 475 § 1.

97014
怪物: 748.

98055
悔改: 656 n. 3, 662, 855 § 1, 2193, 2223 § 3. n. 2, 2304 § 1.

99904
榮稱: 110, 515, 725, 1180, 2291 n. 11.

INDEX RERUM

Abbates: nullius 319-327, 991 § 3, 2402; — nomina in iure 198 § 1, 215 § 2; — iura et privilegia: 323; — quoad Sacramenta 782 § 3, 957, 958, § 1 n. 4, 959; — quoad Concilia 223 § 1 n. 3, 282 § 1, 285, 286 § 1, 292; — conveniuntur 120 § 2, 2341; — benedictio papalis 914, 916; — obligationes 323 § 1, 1406 § 1 n. 3, 2403; — funus 397 n. 3, 1205 § 2, 1219 § 2, 1230 § 6; — regulares de regimine 358 § 1 n. 8, 625, 964 n. 1.

Abiuratio: requirenda ab apostatis etc. 2314 § 2.

Abortum: procurantes 2350 § 1, 985 n. 4.

Abrogatio legis 6 n. 5, 22, 489; impedimentorum matrimonialium 1040; — privilegii 1356, 71.

Absolutio sacramentalis: 865, 886; — stante censura 2250; — complicis 884, 2367; — minister 872, 881, 882, 2284; — poenae 2322 n. 1, 2366.

Abstinentia: 1243-1246, 1250-1254.

Abusus potestatis ecclesiasticae 2404 2414; — auctoritatis vel officii 2207 n. 2; — alii 78, 274 n. 4, 290, 336 § 2, 617, 903 etc.

Academici gradus 331 § 1 n. 5, 367 § 1, 399 § 1, 1366 § 1, 1377, 1573 § 4, 1598 § 2.

Acatholici: commendantur 1350 § 1; — prohibentur 731 § 2, 542 n. 1, 2411, 693 § 1, 987 n. 1, 1657 § 1; — matrimonium 1099 § 2; — Sacramentalia 1149, 1152.

Acceptio personarum 153 § 2, 364 § 2 n. 1, 1393 § 2, etc.

Accessus sive recognitio iudicialis 1806-1811.

Accusatio: in genere 1667-1671; — criminalis 1933-1959; — matrimonii 1960-1992; — ordinationis 1993-1998.

Acta: iudicii 1642-1645, 1738, 1985; — Conciliorum 291, 304 § 2; — Curiae 372-384, 1813 § 1 n. 1; — electionis 171 § 5; — inquisitionis 1946 § 2 n. 1, 2, 1954; — iudicialium: vis 1593, 1813 § 1 n. 3; — custodia in archivo 1645; — nullitas 1585 § 1, 1587; — transmissio 1644, 1884, 1890; in causis Sanctorum 2054-2056; — in perquisitione scriptorum 2046; — in negotiis poenalibus 2142, 2146 § 2; — in dimissione religiosorum 666; — Romani Pontificis 264; Sedis Apostolicae 9, 2333.

Actio: processualis 1667, etc. — ex attentato 1854-1857; — civilis ex delicto 1704, 1705, 2210; — criminalis 1702, 1555 § 1, 1933-1959: — de damno infecto 1678; — ex nullitate sententiae 1892-1897; — ad obtinendam declarationem nullitatis actus 1679-1683, 1855; — ex nunciatione novi operis 1676, 1677; — matrimonialis 1960-1992; — contra ordinationem 1993-1998. — personalis vel realis 1534, 1922; — poenalis 1703, 2210, 2240; — possessoria vel petitoria 1668, 1693-1700; — reconventionalis 1630, 1690-1692; — recuperandae possesionis seu de spolio 1560 n. 1, 1633 § 3, 1698, 1699; — rescissoria 1684 1687; — de statu personarum 1701.

Actor: quinam 1646-1654, 2003, 2263; — comparitio personalis 1647; — contumacia 1849-1851; — forum adeundum 1559 § 3; — libellus proponendus 1706-1710; — renuntiatio instantiae 1740, 1741, — aditio fori saecularis 1554.

Actuarius 171 § 5, 372-374, 1585, 1643, 1645 § 3, 1778-1780, 2013-2017; — vide *Notarius, Tribunalis ministri.*

Actus: validitas 103, 104; — nullitas 1679-1682, 1855 § 2. — capitularis 433 § 2. — collegialis 101 § 1, 1577. — legitimi ecclesiastici: quinam 765 n. 2. 766 n. 2, 795 n. 2, 2256 n. 2; — quibus prohibendi 2294 § 2, 2315, 2350 § 2, 2357 § 2; — quibus prohibiti 2263, 2353, 2375, 2385.

"Ad beneplacitum nostrum" 73, 183 § 2, 2291 n. 1.

Adjunctus notarii: officium 2016, 2017, 2055; — electio 2093 § 2; — iusiurandum 2037 § 1; — praesentia 2094.

Adiutor vicarius 475.

Administratio bonorum ecclesiasticorum: beneficialium 1476-1483; — administratores 262, 691 § 1, 1489 § 3, 1518-1528, 1540, 1545, 1547; — vide Consilium administrationis, fabricae; — vigilantia Ordinarii 535, 1478, 1519, 1521; poenae in usurpantes, detinentes — 2345, 2346; — forum 1560 n. 3, 1649, 1653, 1757 § 3 n. 1; — bonorum laicalium 139 § 3, 987 § 3; — bonorum mensae episcopalis 442, 1483, 1572 § 2; — bonorum religiosorum: 531-537, 676 § 2; — religiosi ad dignitatem extra ordinem evecti 628; — pecuniae pro causis Sanctorum 2007 n. 2; onerum Missarum 837-841.

Administratores Apostolici: constitutio 248 § 2, 312-318; — iura et officia 198 § 1, 282 § 1, 286 § 1, 292 § 1, 314, 315, 379 § 3, 4.

Adnotatio: collati baptismi 470, 777-779; — confirmationis 798-800; — matrimonii 1103, 1107, 1988; — mortis 1238; — ordinationis 1010, 1011; — professionis religiosae 576 § 2.

Adoptio: 1059, 1080.

Adscriptio: clericorum alicui dioecesi vel religioni 111-117, 585, 641; fidelium associationibus piis 693-695, 704; — ritui 98 § 1.

Adspirantes: ad ordinem religiosum 544, cf. 2411; — postulatus 539-540, 570; — ad s. ordines 683, 972.

Adulterium: impedimentum 1075; — ius coniugis 1129, 1130; — poenae 2357 § 2, 2359 § 2.

Adulti in genere: 88-89; — quoad domicilium 92, 93; — quoad baptismum 744, 745 § 2 n. 2, 752, 753; — quoad funus 1223-1226.

Advena: 91, 597 § 2.

Adventus: 338 § 3, 1108 § 2.

Advocati: 139 § 3, 1655-1666; — officium 1862; — secretum 1755 § 2 n. 1; — quaedam prohibita 1665, 1757 § 3 n. 1, 1866 § 1; — gratuitum patrocinium 1916; — poenae 1666, 1916 § 1, 2407; — in causis Sanctorum: quinam 2018; — officium 2076, 2078, 2106 n. 2, 2109 n. 3, 2121 n. 1, 2122 § 4, 2131; — testificatio 2027 § 2 n. 2.

Aediculae coemeteriales: 1190, 1194, 1202 § 2, 2273.

Aedificatio ecclesiae: 1162, 1164, cf. 1676 § 2, 1677.

Aetas: quoad leges ecclesiasticas observandas 12; — abstinentiam vel ieiunium 1254; — maioritatem 88 § 1; — pubertatem 88, § 2; — matrimonium 1067; — novitiatum 542 n. 1, 555 § 1 n. 1; — professionem 572 § 1 n. 1, 573; — confirmationem 788; — poenitentiam 906; — ordines maiores 975, 2374; — delictum 2204; — poenas 2230; — ad munus episcopi 331 § 1 n. 2; — Vicarii Capitularis 434 § 1; — Vicarii Generalis 367 § 1; — Superioris maioris vel Antistitae 504; — magistri noviciorum eiusque socii 559 § 1, 2; — canonici poenitentiarii 399 § 1; — confessarii religiosarum 524 § 1; — officialis vel vice-officialis 1573 § 4; — patrini 766 n. 1, 796 n. 3; — senior 106 n. 3, 600 n. 1, 623, 1393 § 3.

Affines 97; — in causis matrimonialibus 1974; — Sanctorum 2027 § 1; — in aliis causis 1755 § 2 n. 2, 1613; — quoad bona ecclesiastica 1520 § 2, 1540; — infamia 2293 § 4.

Affinitas 97; — impedimentum 1042 § 2 n. 2, 1077, 1990.

Aggressor iniustus 2205 § 4.

Album: associationis 694 § 2; — Sanctorum 1277 § 2.

Alienatio: 534 § 1, 1209 § 1, 1281, 1289, 1429 § 3, 1530-1535; — poenae 2347.

Altare: qualitates 822 § 1, 823, 1197-1202; consecratio 823 § 2, 1165 § 5, 1200; — custodia et ornatus 1268; — privilegiatum 239 § 1 n. 10, 916-918.

Alumni: seminarii 972 § 1, 1222, 1363-1371; — religiosi 533 § 1 n. 4, 587, 891, 1581; — convictuum 599 § 1.

Amentes: assimilantur infantibus 88 § 3; — domicilium 93 § 1; delictum 2201; — poenae 2218 § 2; baptismus 745 § 2 n. 1, 754 § 1-3; — patrini 765 n. 1, 795 n. 1; — irregularitas 984 n. 3; electiones 167 § 1 n. 1; vide *Usus rationis*; — consensus matrimonialis 1089 § 3, 1982; — Episcopi 353 § 3.

Amissio: bonae existimationis 2147 § 2 n. 3, 2157; — officii ecclesiastici 183-195.

Amotio vide **Remotio:** parochorum et clericorum 183 § 1, 527, 2147-2185.

Amovibilis — inamovibilis: 192, 454, 1411 n. 4, 1573 § 5, 2147-2167; — tabernaculum 1269 § 1.

Anathema = excommunicatio 2257-2267.

Annata 1482.

Annulus: clerici 136 § 2, praelati 325, doctoris 1378, defuncti Cardinalis 1298 § 1, episcopi residentialis 1299 § 1; in Missae celebratione 811 § 2.

Annus 32 § 2.

Anonymae litterae: 1645 § 4, 1942 § 2.

Antimensia: Graecorum 823 § 2.

Antistitae: electio 506 § 2-4; — obligationes et iura: quod ad novitiarum admissionem et professionem 552 § 1, 2412 n. 2; ad clausuram 600 n. 4, cf. 604-607; ad collocutionem ad crates 605; ad confessiones subditarum 521-523, 2414; ad dotes religiosarum 549-551, 2412 n. 1; ad egressum sororum e domo 607; ad collocationem pecuniae 533 § 1 n. 1-3; ad perquisitionem scriptorum in causis Sanctorum 2047 § 2; — poenae 2412-2414.

Apostatae: a fide 188 n. 4, 751, 985 n. 1, quinam 1325 § 2; — iuspatronatus 1453 § 1, 1470 § 1 n. 6; — matrimonium 1065; — collatio ordinum 2372; sepultura ecclesiastica 1240 § 1 n. 1, 1241, 2339; — religiosi 644 § 1, 2, 645, 646, 2385; — poenae 2314 § 1 n. 1, 2, 2318 § 1.

Apparitores: officium 1591-1593; — iusiurandum 1621 § 1, 1622; — secretum 1623, 1625 § 3.

Appellantes: ad universale Concilium 2332.

Appellatio: 1879-1891; — ad quem 1594, 274 n. 7; — per procuratorem 1664 § 2; — transmissio actorum 1644, 1890; — cumulatio cum querela nullitatis 1895; — desertio 1886, 1902 n. 2; — quando

excluditur 228 § 2, 1601, 1610 § 2, 1880; — vis 1889, 2243 § 2; — a censuris 2243, a decretis Ordinariorum 1601, 2146; — a pronunciatione circa expensas iudiciales 1913; — a decisione iudicis 1610 § 3; in causis matrimonialibus 1986-1989.

Applicatio: indulgentiarum 930; — poenarum 2215-2219, 2223, 2226, § 2, 3; — Missae in genere 824-844; — Missae Episcopi 339, 348, parochi 466.

Approbatio: cultus Servorum Dei 2125-2135; — alicuius libri 1392; — confessarii 874-884, 891, 892, 905.

Aqua: in Missa 814; — baptismi 737 § 1, 757, 776 § 2, 2271 n. 2, 2272, § 3 n. 2; — benedicta reconciliationis ecclesiae 1177; — primae lotionis 1306 § 2.

Ara = altare 1197-1202.

Arbitri et Arbitratores 1929-1932.

Archiconfraternitates 720-725.

Archiepiscopus vide **Metropolita** 272-280.

Archipresbyteratus 217 § 1.

Archisodalitia 720-725.

Archivum: episcopale 375-383, 435 § 3, 1010, 1548, 1645 § 2, 2309 § 5; — in Missionibus 304 § 1; — paroeciale 383, 384, 470 § 4; — religionis 576 § 2; — secretum 379-382; — poenae 2405, 2406, vide *Documenta, Libri Curiae, paroeciales.*

Arma gestare 138.

Armarium = archivum 379-384.

Ars: sacra 1164 § 1; 1279, 1296 § 3, 1399 n. 12; — in novitiatu 565 § 3; — indecora 138.

Assesores 1575, 1621-1625.

Assistentes: Episcopo 420 § 1 n. 11, 12, § 2; — sacerdoti celebranti 812; — in iudicio 1757 § 3 n. 1; — matrimonio 1094-1098, 2271 n. 2; — excommunicati 2259, interdicti 2275.

Associationes piae: in genere 684-701, 707; — erectio in domibus religiosis 686 § 3, 712 § 3; — modus standi in iudicio 1649, 1653 § 3 5; — in specie: vide *Archiconfraternitates, Confraternitates, Uniones* piae, primariae, *Tertiarii saeculares.*

Asyli ius 1179.

Attentatum: in iudicio 1854-1857; — matrimonium 1053, 1075 n. 1; — clericorum 188 n. 5; — religiosorum 646 n. 2, 3; — poenae 2388.

Attestationes authenticae 415 § 2, n. 2, 997 § 2, 1390, 1813.

Auctores: incurrunt excommunicationem 2318 § 2; — latet censoris nomen 1393 § 5, cfr. censura librorum 1384-1405.

Auditores: instructores actorum 1580-1583, 1614 § 1; — vide Tribunal; — S.-R. Rotae 1598, 1603 § 1 n. 2, 1604 § 2; — vice-cancellarius 372 § 2.

Auratura calicis 1305 § 2.

Authenticitas documentorum 2034; — reliquiarum 1283, 1285, 1286.

Autographa Servorum Dei 2045.

Auxiliares Episcopi (titulares) 282, 348, 355.

Azymus: 816, 851 § 2.

Baculum pastorale = insigne episcopi 349 § 1 n. 2, 239 § 1 n. 13, 337 § 2.

Baldachinus competit: Cardinalibus 239 § 1 n. 15, 240 § 3, Episcopis 337, 349 § 2 n. 3, Abbatibus vel Praelatis nullius 325, non autem: Patronis 1455 n. 3, nec Vicario Capitulari 435 § 2.

Baptismus: necessitas 737 § 1; — minister 462 n. 1, 738-744; — subiectum 745-754; — ritus et ceremoniae 737 § 2, 755-761; — patrini 762-769; — tempus 770-772; — locus 771, 773-776; — effectus 87, 732, 762 § 2, 763 § 2, 768; — irregularitas 985 n. 2; — poenae 2319 § 1 n. 3, § 2; — nomen imponendum 761; — cognatio spiritualis 768; — adnotatio, probatio 742 § 1, 777-779; — baptismus dubius 732 § 2, 1070 § 2.

Basilica: 407 § 1, 642 § 1 n. 1, 1180.

Beati: limitationes cultus 1168 § 3, 1201 § 4, 1277 § 2, 1278; — reliquiae 1287 § 3.

Beatificatio et canonizatio 1999-2141; — competentia 1999; — dupiex via 2000-2001; — actor 2003, 2004; — postulator 2004-2008, vide *Postulator;* Cardinalis relator 2009; — Promotor fidei 2009-2012; — notarius 2013-2017; — cancellarius 2017; — advocati 2018; — probationes generatim 2019-2022; testes 2023-2030; — periti 2031; — documenta 2032-2036; — Processus per viam non cultus 2037-2124; — de processibus a loci Ordinariis iure proprio instruendis 2038-2041; — de perquisitione scriptorum Servi Dei 2042-2048; — de processu informativo 2049-2056; — de processu super non cultu 2057-2064; — Apud S. Congregationem facienda revisio scriptorum Servi Dei 2065-2072; — discussio processus informativi 2073-2084; discussio processus super non cultu 2085-2086. — Processus Apostolicus: instructio 2087-2097; — validitas diiudicanda 2098-2100; — iudicium super heroicitate virtutum vel super martyrio 2101-2115; — iudicium super miraculis 2116-2124; — Processus per viam cultus 2125-2135; — Licentia pro editione eorum quae ad causas Sanctorum spectant 1387.

Bellum intestinum 141 § 1.

Benedictio: minister 239 § 1 n. 5, 323 § 2, 291 § 2, 462 n. 7, 1147 § 2-4; — subiectum 1149; — modus 1148; — constitutiva 1150; — abbatis 322 § 2, 625, 2402; — apostolica 468 § 2; — aquae baptismalis 757, 2271 n. 2, 2272 § 3; — campanae 1169 § 5; — domorum 462 n. 6; — ecclesiae 239 § 1 n. 20, 1157, 1165 § 4; — episcopalis 239 § 1 n. 12, 269 § 3, 274 n. 6, 291 § 2; — Eucharistica 1274 § 2; — imaginum 1279 § 4; — loci 1156-1159; — nuptialis 462 n. 4, 1101, 1108 § 2, 3, 1143, 2270 § 2, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — oratorii 1196; — papalis 914, 915; — reservata 1147 § 2; — sacrae suppellectilis 1304, 1305; — sacrorum oleorum 734, 781, 2271 n. 2, 2272 § 3.

Beneficia ecclesiastica: in genere 1409-1413; — aequiparantur minoribus 100 § 3; — erectio 1414-1418; — gravari possunt cathedratico 1504; — pensionibus 1429; — tributo pro Seminario 1356 § 1; — tributis extraordinariis 1506; — canonica institutio 1467; — renuntiatio, mors 1468; — vigilantia Ordinarii 1478; stare in iudicio 1653 § 2,5, 1526, 1649; — forum 1560 n. 2; — vide Unio, Translatio, Divisio, Dismembratio, Conversio, Suppressio, Vacatio, Collatio, Possessio, Privatio, Amotio, Translatio, Reductio, Dimissio, Permutatio. — amovibilia s. manualia s. temporaria et inamovibilia s. perpetua 1411 n. 4, 192 § 2-3; — consistorialia: quaenam 1411 n. 1; — erigit 1414 § 1; — quomodo conferuntur 260; — reservantur S. Sedi 1434, 1435 § 1, 1487 § 3; — non consistorialia 261, 1414 § 2 4; — curata: quaenam 1411 n. 5; — erectio 1415; — gravatio pensionibus 1429; conversio 1430 § 1; — professio fidei 1406 § 1 n. 7, 2403; — vacatio 183-195, 584; — duplicia s. residentialia: 1411 n. 3; — simplicia 1355 n. 3, 1430; — romana 1435 § 3; — exempta 1424; — incompatibilia 156, 188 n. 3, 1439, 2396; — patronata: praesentatione omissa 1458; — reservatio 1435 § 2; — saecularia aut religiosa 1411 n. 2, 1430 § 1, 1438, 1442.

Beneficiarii: qualitates 118, 626, 642, 1442, 2265 § 1 n. 2, 2275 § 3, 2283, 2294; — iura 1472, 1473; — sumptus 1477; locatio 1479; — vigilantia Ordinarii 1478; — simoniace provisi 729 n. 2; — funus 1220, 1230; — testamentum 1299-1301; — obligationes: administratio 1476; — horae canonicae et peculiaria onera beneficio annexa 1475; — residentia 2381; — tenentur solvere tributum pro Seminario 1356 § 1, pensionem temporariam 1429, tributa extraordinaria 1505, 1506, cathedraticum 1504.

Beneplacitum Apostolicum pro religiosis 493, 494, 497, 498; — nostrum 73, 183 § 2, 2291 n 1.

Bestialitas 2359 § 2.

Bigami: successivi irregularitas 984 n. 4; — simultanei poenae 2356.

Binatio 806.

Biretum: doctorale 1378; — rubrum Cardinalium 234.

Blasphemantes 2323.

Bona fama: remotio parochi 2147 § 2 n. 3, 2157; poenae in alienam famam laedentes 2355.

Bona fides: pro praescriptione 1512; — desinit lite contestata 1731 n. 3.

Bona temporalia ecclesiastica: in genere: 1495-1551, quaenam 1497 § 1; — ius Ecclesiae et aliarum personarum moralium 1495; — exigenda a fidelibus 1496; — modus acquirendi 1499-1515; — religiosorum mendicantium 621-624; — per praescriptionem 1508-1512; — quis potest bona ad causas pias relinquere 1513 § 1; — diviso territorio personae moralis 1500; persona morali exstincta 493, 494 § 2. 1501; de bonis acquirendis associetatum piarum 691; — fiduciaria 1516; — vide etiam Administratio, Alienatio.

Breve: Secretaria Brevium 263 n. 3, 264.

Bulla 260, 409 § 1.

Cadavera: sepultura in genere: 1203-1242; — crematio 1203, 2339; — tempus 1213; — locus 1202 § 2, 1205-1212, 1215-1231, 1242; — exhumatio 1202 § 2, 1214, 1242; — violatio 2328.

Caelibatus obligatio 132, 133, 213 § 2, 214.

Caeremonialis Congregatio 254.

Calendarium 32-34, 239 § 1 n. 9, 921 § 1.

Camera Apostolica 262.

Cancellaria Apost. 260; — episcopi 372-374; — tribunalis 1877.

Cancellarius: in dioecesana Curia 372-384, vide Notarius; cancellarius S. R. C. 2017.

Canon = Codicis 3, 1316 etc. — locationis summa 1541, 1542; — Missae 1173.

Canonici: in genere 391-422; vide Beneficiarii, Capitulares, Capitulum; — ad honorem 406, 407, 411 § 3; — Iubilati 420 § 1 n. 1, § 2, 422; — ordinis presbyterialis 416; — regulares 491 § 1, poenitentiarius et theologus 398-401, 420 n. 2, 3, 2384.

Canonizatio: Beatorum 2136-2141; — vide Beatificatio 1999-2235.

Cantores, Cantus: 1185, 1264 § 2, 1365 § 2.

Capilli clericorum 136 § 1.

Capitulum 391-422; — cathedrale sede vacante 431, 437; — sede impedita 429 § 3, (vide Vicarius capitularius); — audiendum ab episcopo 1532 § 3, 1541 § 2; — ratio danda novo episcopo 444; — quoad Concilium provinciale 286 § 3; — quoad officium canonici theologi et poenitentiarii 398 § 1; — abbatiae 324; — collegiale 391; — religiosorum 494 § 2, 501, 534 § 1, 575 § 2; — probationum in iudiciis 1782 § 2.

Cappellae funerariae 1190, 1194, 1202 § 2, 2273.

Cappellani: associationum piarum 698; — militum 451 § 3; — religiosarum, associationum etc, 479 § 2, 529.

Cappellaniae laicales 1412 n. 2.

Capsa: communis 594 § 2; — reliquiarum 1287 § 1.

Caput: operiendum vel non operiendum 1262 § 2; — reliquia insignis 1281 § 2; — emittere 746 § 2; — manum imponere 781 § 2.

Cardinales S. R. E. 230-241; — eorum divisio 231; — titulus aut diaconia in Urbe aut Sede suburbicaria 231, 236; — iura et privilegia 239; — quoad Concilia Oecumenica 223 § 1 n. 1; quoad Sacramenta 239 § 1 n. 1, 2, 22, 23, 782 § 3, 873 § 1; — quoad Sacramentalia 239 § 1 n. 5, 6, 12, 20, 1155 § 1; — quoad celebrationem Missae 239 § 1 n. 4, 7-10, 14, 811 § 2, 812; — quoad praecedentiam 233 § 2, 236 § 2, 237 § 1, 239 § 1 n. 21, 254; — in propriis dioecesibus, titulis vel diaconiis 240, 1414 § 4, 1432 § 1; — decanus 237, 239 § 2; proto-diaconus 239 § 3; — quod attinet ad iudicia 120 § 2, 1557 § 1 n. 2, 1770 § 2 n. 1, 2341; — ad poenas 2227; — obligationes 234, 238; — poenae in eos offendentes 2343 § 2, 2344; funus 1205 § 2, 1219 § 1, 1230 § 6; — spolium 1298, 1299, 1301; — protectores 499 § 2; — religiosi 627, 629.

Carnifices 984 n. 7.

Caro = cibus 1250, 1251 § 2; — coniuges fiunt una caro 1015 § 1.

Castitas 132, 1309.

Casus: conscientiae 131, 448 § 1, 591, 2377; — exceptus in causis Sanctorum 2000; — fortuitus 2203 § 2.

Catalogus = inventarium 375 § 2, 376.

Catechesis gravissimum officium: pastorum animarum 467 § 1, 1329-1336; — parentum, etc., 1335; — Superiorum religiosorum 509 § 2 n. 2, 565 § 2; — aliorum clericorum necnon laicorum 483 n. 1, 1333, 1334; — poenae in parochum 2182-2185, 2382; — vide Institutio puerorum.

Catechumeni: benedictiones 1149; — exorcismus 1152; — sepultura 1239 § 2.

Cathedra: ex-loqui 1323 § 2; — suggestus 1184 n. 4.

Cathedraticum 1504, 1509 n. 8.

Causae: — beatificationis vide Beatificatio 1999-2135; — beneficiales 1560 n. 2, 1927 § 1, 1930; — — canonicae ad dispensationem 84; — excardinationem 116, 117 n. 1; — separationem coniugum 1129, 1131; — dismembrationem vel divisionem paroeciae 1427 § 1, 2, 1428; — alienationem bonorum 1530 § 1 n. 2; — removendos parochos 2147-2167; — suspensio ex informata conscientia 2186-2294; — contentiosae 120, 1646 etc. — criminales reservatae Romano Pontifici 1557 § 1, 2227 § 1; — eidem non reservatae quomodo pertractandae 1983-1959; quaenam diiudicandae a tribunali collegiali 1576 § 1, cui praeest officialis vel vice-officialis 1578; — exigunt promotorem iustitiae 1586, 1587; — non admittunt iusiurandum suppletorium 1830 § 2; — ecclesiasticae: quaenam proprie sunt 1552, 1553; — iudex competens 1557-1571, vide Competentia; quomodo fiunt propriae iudicis aut tribunalis 1725 n. 2; — a quibus cognoscendis iudex abstinere debet 1613; — quaenam exigunt tribunal collegiale 1576, per quantum tempus terminandae 1620; — quo ordine cognoscendae 1627; — aggravantes vel excusantes ab imputabilitate 2199-2208, 2223 § 1, 2234; — a poena 2218 § 2; — incidentes 1837-1857; — — ordo cognoscendi 1633; — maiores 220, 1600; vide Romanus Pontifex. — matrimoniales: in genere 1960-1992; — forum competens 1960-1965; — reservatae tribunali collegiali 1576 § 1, 1966, S. Sedi 247 § 3, 1962, 1963; — habiles ad accusandum vel denuntiandum 1971-1973; — appelatio 1986-1989; — casus quidam excepti a regulis generalibus 1990-1992; — vide Defensor vinculi, Dispensatio a matrimonio rato, Impotentia. — mixti fori: 1553 § 2, 1554; — S. Officii: 247, 501 § 2, 1555 § 1; — contra sacram ordinationem 1576 § 1 n. 1, 1586, 1993-1998; — de statu personarum 1757 § 3 n. 3, 1903, cfr. contra matrimonium 1960-1992; — contra vota religiosa 586; — pia 1514-1516, 2347 n. 2.

Cautio in iudicio 1626, 1631, 1909 § 2.

Cautiones vel cautelae matrimoniales 1061, 1064 n. 3, 1071.

Celebratio: officium Concilii et Synodi 283, 304 § 2, officiorum divinorum 483, 609 § 3, in locis interdictis 2338 § 3; — Missae 814-823.

Censores librorum 1393.

Censura praevia librorum 1384-1394; — poenae 2318.

Censura ut poena: in genere 2241-2285; — in specie: excommunicatio 2257-2267; — interdictum 2268-2277; suspensio 2278-2285; — absolutio 882, 2236 § 1, 2248-2254; — ab homine 882, 2244 § 3, 2245 § 2, 2247 § 2-3, 2252, 2253 n. 2; — reservata 2237 § 1-2, 2245-2247, 2252-2254.

Centenaria: consuetudo 5, 30; — privilegia 63 § 2; praescriptio 1511 § 1.

Cessatio legis 22; — praecepti 24, consuetudinis 30, rescripti 60-61, dispensationis 86, privilegii 70-77, compromissi 173; contumaciae 2241-2242, 2286, cfr. 1842-1851.

Cessio bonorum eorumque administrationis a religiosis 569, 580 § 3, 583, 1835 n. 1, 1836 § 2.

Chirurgi vide Medici 139 § 2, 743, 985 n. 6, 2118 § 2.

Choralis: vestis 409; — servitium 414, 415, 1268 § 3; — distributiones 420, 1410.

Chorus: locus 419, 1267; — obligatio 413, 414, excusantur 420-422.

Christifideles: constituuntur baptismate 87; — iura 682, 1161, 1181; — eorum institutio religiosa 1372 § 1; — pietas 1273, 1276; — professio fidei 1325 § 1; contributiones 1496.

Ciborium = tabernaculi clavis 415 § 3 n. 1, 1269.

Citatio: quid sit 1711-1725; — suppletur 1711 § 2; — est peremptoria 1714; — contumacis 1843-1845; — recusatio schedae 1718; — per edictum quomodo facienda 1720-1721 § 3; — promotoris iustitiae vel defensoris vinculi 1587; — promotoris fidei 2010 § 1; testium 1765; in criminalibus 1939, 1946 § 2 n. 3.

Civilis: lex 255, 1063 § 3, 1080, 1301, 1523 n. 2, 1529, 1926, 1930, 1961; — tribunal 120, 139 § 3, 1553 § 2, 1554; — officium 121, 139, 1258 § 2; — magistratus 255, 1063 § 3, 1814, 1961, 2198; — matrimonium 646 § 1 n. 3, 1063, 2356, 2388 § 1, — status personae 1830 § 1, 1903; — actio = contentiosa 2210.

Clandestinitas matrimonii excluditur 1094-1103.

Clausula derogatoria 46.

Clausura religiosorum 597-607; — in communi viventium 679 § 2; — poenae 2342.

Claves archivi 377-382; — tabernaculi 415 § 3 n. 1, 1269 § 4.

Clerici: quinam 108 § 1; distinctio a laicis 107, 948; incardinatio 111-117, 585; — iura et privilegia 118-123; — forum iudiciale 120; — immunitates 121; privilegii amissio 123, 213, 2303 § 1, 2304, 2305; — institutio = educatio 1352; — coniugati 132 § 3, 987 n. 2; — superiores ordines recipere recusantes 973 § 2; — vita communis 134; — praecedentia 491 § 2; — obligationes 124-144; — studia, examina, casuum solutiones 129; quoad mulieres 133; — habitus ecclesiasticus et corona 136; — fideiussio 137; — militia 141; — negotiatio aut mercatura 142; — discessus a dioecesi 143, 144; — caelibatus 132; — horae canonicae 135; — — aliae obligationes 1333 § 2, 1386, 1503, 1516 § 1; — poenae: vindicativae 2398-2305, vide Habitus, Suspensio; — matrimonium 1072, 2388 § 1; — munus commissum deserentes 2399; — ritus sacros negligentes 2378; — patrini 766 n. 5, 796 n. 3; — titulum amittentes 980 § 1; — recipientes ordinem ex metu 214; — religiosus cuius professio ob admissum ab ipso dolum declarata fuit nulla 2387; — delinquentes contra sextum 2359; — minores: nuptiae 132 § 2; — poenae in delinquentes contra sextum 2358; — e religione dimissi 648, 669-672.

Clerus: indigenus 305; — uterque 282 § 3 etc.

Coactio: ad statum clericalem aut religiosum 214, 971, 2352; — ad matrimonium 1074, 1087.

Coadiutores in beneficiis 1433; — episcoporum 248 § 2, 338, 350-355.

Coadiutoriae 1412 n. 3.

Codex iuris canonici quoad: Ecclesiam Orientalem 1; — ius liturgicum 2, — conventiones 3; — iura quaesita, privilegia, indulta 4; — consuetudines contrarias 5; — ius antiquum 6.

Coemeterium 1205-1214; — violatum 1172 § 2, 1207; — interdictum 2272 § 2, 2273; violatorum poenae 2329.

Cognatio: carnalis 96, 97; — legalis ex adoptione 1059, 1080; — spiritualis ex baptismo 762 § 2, 763 § 2, 768; — quoad matrimonium 1079, 1990; — ex confirmatione 797.

Cohabitatio clericorum 133, 134; — coniugum 1015 § 2, 1128-1132.

Collatio: officii 152-159, — beneficii 1431-1447, — cuinam facienda 118, 153, 154, 1474, — simoniaca 729, — intra quot tempus 155; poenae illegitime conferentium aut acceptantium 2391-2395; vide Officia ecclesiastica.

Collatio transumpti cum originali 2055, 2056, 2097.

Collationes de re morali etc. 131, 448 § 1, 591, 2377.

Collectiones: decretorum RR. Congregationum 1389; — precum 1388 § 2.

Collegia: capitularia 391, 401; — instituta 480 § 3, 1265 § 1 n. 2, 1489; — stant in iudicio 1649, 1653 § 3-5; — Persona moralis 99, 161, 172; — iudicum 1576, 1577, 1596, 1614, 1615, 1864.

Collocatio pecuniae 533, 1415 § 2, 1516 § 2, 1531 § 3, 1547; vide Administratio; — religiosorum in domo novitiatus 554 § 3; — sacerdotis in domo poenitentiae 2302.

Collocutorium apud religiosos 597 § 2, 605.

Collusio 395 § 3, 1781.

Comitia piarum associationum 697, 715.

Commemoratio sollemnis defunctorum 806, 917 § 1.

Commenda 1298 § 2, 1412 n. 5, 1435 § 1 n. 4.

Commercium vel negotiatio 142, 827, 1539 § 2.

Commissio: introductionis causae 2082-2084, 2128; — iurisdictionis 199, 476 § 6.

Commoratio: 144, 162 § 1; — pro domicilio acquirendo 92; — prohibita vel praescripta ut poena 2298 n. 7, 8, 2301, 2302; — in Urbe 1562 § 2; — menstrua 1097 § 1 n. 2.

Communicatio: in divinis cum acatholicis 1258; — cum excommunicatis 2259 § 2, 2261; — in profanis cum excommunicato 2267; — poenae 2316, 2338 § 2; — privilegiorum 63-66, 613.

Communio: vitae coniugalis 1128, fidelium 87, 2257, 2268; — Eucharistica: frequentia 595 § 2-4, 857, 863; exclusio a participatione — 595 § 3, 855, 1956, 1958; — pro indulgentiis lucrandis 931; — tempus 846, 867; — locus 846, 868, 869; — minister 845-852; — ritus 851, 852, 866; — infirmorum 462 n. 2, 847-849; — subiectum 853 858; obligatio recipiendi — 864, 1005, 1033; — paschalis 859-861, 866 § 2.

Commutatio: poenae 2223 § 3 n. 3; — voti 1311-1314; — iuramenti 1320; — piorum operum 935; — omnium obligationum 258; — ultimarum voluntatum 1517.

Compensatio: iniuriarum 2218 § 3; — expensarum iudicialium 1911; — damni 1162 § 3, 1441, 1678, 1787 § 1.

Competentia: singularum SS. Congregationum 245-264; — ordinariae fontes 1559 - 1568, 1579; — controversia inter iudices 1612; — in causis matrimonialibus 1962 - 1964; — in causis Sanctorum 1999 § 2, 2039; 2126.

Complex: in delictis 2209; — in peccato turpi 884, 2367; — nomen in confessione non exquirendum 888 § 2.

Compositio = concordia 250 § 2, 1480, 1928 § 1.

Compromissarii s. compromissum: in electionibus 172, 173, 179 § 2; — arbitri 1662, 1929-1932.

Conatus delicti 2212, 2213, 2224 § 3.

Concelebrare Missam 803.

Conceptio 1114, 1115.

Concilium: Oecumenicum 222-229; — professio fidei 1406 § 1 n. 1, 2403; — vis decretorum 227, 1323 § 2; appellatio a sententia Rom. Pontificis ad — 228 § 2, 2332; — plenarium et provinciale 281-292; in regionibus S. C. P. F. subiectis 304 § 2.

Concionatores: 1327-1350; — concessio missionis canonicae 239 § 1 n. 3, 529, 1328, 1337 - 1343, 2317; — professio fidei 1406 § 1 n. 7, 2403; concionatores extradioecesani invitandi 1341; — interdicti 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2.

Conclusio in causa 1860-1862.

Concordata 3, 1471; factum concordatum 2113.

Concordatio dubiorum 1728, 1729.

Concordia = transactio 1925-1928.

Concubinarii: poenae 2357-2359; — praesumendi 133 § 4; modus procedendi contra — 2176-2181.

Concubinatus ut impedimentum matrimonii 1078.

Concurrentes ad delictum 2209, 2211, 2231.

Concursus: in collatione paroeciae 459 § 4, 1462; — populi 1245 § 2.

Conditiones: in rescriptis 39-41; — in matrimonio 1092, 2319 § 1 n. 2, § 2; — in electionibus 169 § 2, 172 § 3; — in limine fundationis beneficii 1417, aut pii instituti 1492 § 2; — in dimissione beneficii 1486, aut parochiae 2150 § 3.

Conferentiae de re morali etc. 131, 448 § 1, 591, 2377; — episcoporum 250 § 4, 292.

Confessarius: in genere 871-892; — triplex officium 888 § 1; — nomen complicis 888 § 2; — sigillum 889, 890, 1757 § 3, n. 2, 2369; — dispensat ab irregularitatibus 990 § 2; — suspendit vel dispensat obligationes servandae poenae vindicativae latae sententiae 2290; — iudicium de dispositione puerorum ad communionem 854 § 4; — commutatio piorum operum ad indulgentias 935; — testis in iudiciis 1757 § 3 n. 2, 2027 § 2 n. 1; — professio fidei 1406 § 1 n. 7; — obligatio audiendi confessiones 892; — ritus 905; — vide Reservatio peccatorum; — religiosorum: designandi pro singulis domibus 518-528; confessio apud non designatum — 522, 523; — iurisdictio peculiaris 876; — quinam deputandi 524 § 1, et a quonam 525, 529, et quamdiu 526, 527; — non se immisceat domus regimini 524 § 3; — Superiores 518 § 2, 3; — poenae antistitae canonum 521-523 praescripta violantis 2414.

Confessio: iudicialis 1750-1753, 1800 § 4, 1836 § 3; — sacramentalis 870-910; — annualis 906-907; — optata 519, 541, 595 § 1 n. 3, 931, 1033, 1367 n. 2; — apud quem 882, 883, 891, 905, 1383; — interpres 889 § 2, 903; — ante Missam 807 vel communionem 856; — locus 908-910; — obligatio eam excipiendi 892; — in ordine ad iudicia 1757 § 3 n. 2.

Confessionalis sedes 909.

Confirmatio: electionis 149, 177; — actus vel instrumenti 227, 666, 689 § 2, 1278, 1683, 1891.

Confirmatio (sacramentum): in genere 780-800; — minister 782-785; — quosnam potest confirmare 782-784; — obligatio ministri 785; — subiectum 786-789; — tempus 788-790; — locus 791, 792; — patrini 793-797, 1335; — cognatio spiritualis 797; adnotatio, probatio 798-800; — poenae in illegitime ministrantes 2365.

Conflictus: competentiae 1603 § 1 n. 6, 1612; — iurium 1649.

Confraternitates 697, 707-719, 1291, 1504; — doctrinae christianae 711 § 2; — Ssmi Sacramenti 701 § 2, 711 § 2.

Congregatio: in causis Sanctorum — ante-praeparatoria 2105, 2106, 2120-2122; — generalis 2112, 2113, 2123; — ordinaria 2082, 2085, 2100, 2131, 2137 § 3; — praeparatoria 2107-2110, 2120, 2122 § 1, 2; — iuris dioecesani 488 n. 3, 492 § 2, 512 § 1 n. 2, 622 § 2; — iuris pontificii 488 n. 3, 491 § 1, 510, 512 § 2, n. 2, 3, 622 § 1; — monastica 488 n. 2, 501 § 3, 510, 1557 § 2 n. 2; — primaria 720-725; — religiosa 488 n. 2, 492 § 1, 604; — tertiariorum 492 § 1, 702-706, vide Moniales, Regulares, Religiosi.

Congregationes Romanae 242-257; — veniunt nomine S. Sedis 7; — quoad recursus contra decreta Ordinariorum 1601; — poenae contra afficientes eas iniuria 2344.

Coniuges: quoad communionem vitae 1128-1132 (vide vita coniugalis); — dispensationem super matrimonio rato 1973; — accusandum matrimonium 1971 § 1; — novas nuptias 1069 § 2, 1142, 1987; — religionem ingrediendam 542 n. 1, 2411; — ordines suscipiendos 132, 987 n. 2; — officium patrini 765 n. 3, 795 n. 3; — testimonium in causa sui coniugis 1757 § 3 n. 3; munus periti in eadem causa 1795 § 2.

Coniugicidium 1053, 1075 n. 2, 3.

Consanguinei: — S. R. E. Cardinalis 232 § 2 n. 3; — administratorum bonorum 1540; — Ordinariorum 157, 367 § 3, 1520 § 2; — iudicis 1613 § 1; — promotoris iustitiae et defensoris vinculi 1613 § 2; — quoad accusandum matrimonium 1971 § 2; — testimonium ferendum 1755 § 2 n. 2, 1757 § 3 n. 3, 1795 § 2, 1974, 2027 § 1; — litigantes 1911; — infamia 2293 § 4.

Consanguinitas 96, 1042 § 2 n. 1, 1052, 1076, 1990.

Consecratio: minister 239 § 1 n. 20, 294 § 2, 323 § 2, 1147 § 1; — quomodo facienda 1148; — effectus 1150, 1497 § 2; — in casu venditionis vel permutationis rei 1539 § 1; — altaris 1199, 1200; vide Altare; — campanae 1169 § 2, 5; — ecclesiae 1165-1167, 1170, 1171, vide Titulus; — episcopalis 333, 953, 1006 § 1, 2370, 2398; — loci 1154-1159; — Romani Pontificis 239 § 2; — calicis, patenae 294 § 2; — supellectilis 1296, 1305.

Consensus: Superioris 25, 105, 1648 § 3, etc. — matrimonialis 1081, 1093; — quomodo exprimendus 1088, 1091; — quoad convalidationem et sanationem in radice 1133-1141.

Consiliarii 230, 302, 391, 516 § 1.

Consilium: per Superiorem petendum 105; — administrationis 262, 516, 1520-1528, 1538—1541; — fabricae 1183 § 2, 1184; — missionis 302, 303, 457; — religionis 510, 516.

Consistorialis: Congregatio 248, 275; — beneficia et officia 260 § 2, 1411 n. 1.

Conspirantes 2331 § 2.

Constitutiones: pontificiae 884, 1125; — synodales 362; — religiosae 489, 509 § 2 n. 1, 593, 618 § 2 n. 1.

Consuetudo: normae generales 5, 25-30, 63; — in Codice reprobatae 343 § 2, 346, 396 § 2, 403, 409 § 2, 418 § 1, 433 § 1, 455 § 1, 460 § 2, 774 § 1, 818, 978 § 3, 1006 § 5, 1041, 1056, 1181, 1356 § 1, 1408, 1492 § 1, 1525 § 1, 1576 § 1.

Consultores dioecesani 286 § 3, 326, 358 § 1 n. 2, 423-428, 1406 § 1 n. 6, cf. 2403.

Consummatio: matrimonii 249 § 3, 1015 § 1; — delicti 2209 § 3, 2212; — adulterii 1075.

Contemptus: fidei 2205 § 3; — sententiae 1626, 2338 § 3.

Contestatio litis 1726-1731, 1844 § 2, 1891 § 1.

Contestis = cum aliis testibus idem affirmans 1789 n. 4, 2020 § 7.

Continentia (connexio) causarum est titulus sortiendi forum 1567.

Contractus 536, 1527, 1529-1543; — matrimonialis 1081-1093.

Contubernium illicitum 2356, 2359, cfr. 133, 1078.

Contumacia: quoad censuras 2233 § 2, 2241, 2242, 2248 § 2; — quoad iudicia 1729 § 1, 1842-1851, 1880 n. 8; in genere 942, 2377.

Convalidatio matrimonii simplex 1133-1137; — Sanatio in radice 1138-1141.

Conventiones cum variis Nationibus 3, 1471.

Conventionalis: terminus 1634 § 2; — actio 1630 § 2.

Conventualis Missa 413, 610.

Conversi religiosi 539 § 1, 564 § 2, 565 § 2, 3.

Conversio: — beneficiorum 1419-1430; — coniugis acatholici 1062; — ecclesiae patronatae 1470 § 1 n. 5; — institutorum piorum 1494; — domus vel ecclesiae in alios usus 497 § 4, 1165 § 2.

Convocatio: — concilii 281; — synodi 357-360; — presbytorum 448; — electorum 162; — capituli 397 n. 4, 411 § 2, 697 § 2; — tribunalis 2093.

Cooperatio: ad abortum 985 n. 4, 2350; — ad duellum 2351; — ad alia delicta 2209, 2211.

Cooperator vicarius 476, 477.

Copia confessarii 807, 856.

Coronae = tonsura 136; — benedicere 239 § 1 n. 5, 924 § 2.

Corporalia 1269 § 3, 1306.

Corporis Christi sollemnitas 1274 § 1, 2270 § 2.

Correctio: morum 240 § 2, 663, 2215, 2310; — correctioni subesse 296 § 1, 631 § 1.

Correptio: — quaelibet canonica 2306-2310; 2313 § 2; — iudicialis 1947-1953, 2309.

Corruptores: — testium 1781; — iudicum 2407; — minorum 2357-2359.

Crematio cadaverum 1203, 1240 § 1 n. 5, 2339.

Crimen: — impedimentum matrimonii 1042 § 2, n. 5, 1075; — adulterii 1129; — falsi 2360-2363; — sollicitationis 894, 2363.

Criminale iudicium 1552 § 2 n. 2, 1704, 1933-1959.

Criminosi quoad munus patrini 766 n. 2, 795 n 3.

Crux 274 n. 6, 706, 1230 § 3; — pectoralis 239 § 1 n. 13, 325, 1288; — via crucis 239 § 1 n. 6; — signum crucis 209 § 1 n. 5; crucifixus 1636.

Culpabilitas vide imputabilitas 2199-2211.

Cultus: divinus in genere 1255-1264; — Eucharistiae 1265-1275; — Sanctorum 1276-1278, — s. imaginum 1279-1280; — reliquiarum 1281-1289; servi Dei 2084 § 2; — Venerabilis 2115 § 2; — Beati 1277 § 2; — aequipollenter Beati 2135; — Sancti 1277 § 1, 2141; — disparitas (mixta religio) 1043, 1060-1064, 1070-1071, 1990.

Cumulatio: novae petendi causae 1880, n. 6, 1891; — querelae nullitatis 1895; — actionum vel exceptionum in iudiciis 1669, 1670; — in causis martyrum 2001.

Curatores: in iudicio 1613, 1648, 1651, 1735, 1757 § 3 n. 1; — animarum 895 etc.; — beneficii 1476 § 1; — beneficii curati 1411 n. 5; — pupilli 93, 1224 n. 1.

Curia dioecesana 363-390, 642 § 1 n. 3, § 2; — Romana 242-264.

Cursores 363 § 2, 1591-1593, 1621-1625.

Daemoniaci 984 n. 3, 1151-1153.

Dataria Apostolica 261.

Debilitas mentis: — testium 1757 § 1; — partium in causa 1648, 1650; — quoad imputabilitatem delicti 2201 § 4; — quoad poenas latae sententiae 2229 § 3 n. 2, cf. 2218 § 2; — episcopi 353 § 3, 429 § 1; — parochi 475 § 1.

Debita: quoad admissionem ad noviciatum 542 n. 2, cf. 2411; — religiosae personae moralis 536; — quoad divisionem territorii 1500.

Decanus: Cardinalis 236 § 4, 237, 239 § 2; — Rotae 1598 § 1; — dioeceseos 217 § 1, 445-450.

Decimae 1502.

Declaratio nullitatis: actorum vel contractuum 1679 1683; — attentatorum 1855 § 2; — onerum ordinationi annexorum 1994 § 2, 1998 § 1, cf. 214; — matrimonii 1987-1992.

Decreta: Conciliorum Oecumenicorum 227; — plenariorum vel provincialium 291, 304 § 2; — dioecesanorum 362; — Congregationum Romanarum 1389; — generalia S. Sedis 9, 509 § 1, 2, n. 1; — iudicialia 1591 § 1, 1840, 1868, 1880 n. 6; — Ordinariorum in visitatione dioecesana 345; — in visitatione domorum religiosarum 513 § 2; — in remotione parochorum 2152 § 2, 2153, 2161 § 1; — in infligenda suspensione 2187, 2188, 2194; — dimissionis religiosi 650 § 2, n. 2, 652 § 1, 665.

Dedicatio ecclesiae 1167, 1168, 1199 § 3.

Defectus: consensus matrimonialis 1083-1087, 1092, 1136, 1965; — formae matrimonialis 1137; cfr. 1094-1102; vide Consensus; — emendationis 649, 651, 656 n. 3, 662, 664 § 2; — sententiae 1892-1897; — ritus substantialis 1993 § 1; irregularitas ex — 984, 988.

Defensiones 1862-1867, 1984 § 1, 2109 n. 4.

Defensor vinculi: 1586-1590, 1613 § 2, 1614 § 3, 1874 § 2, 2256 n. 2; — quoad eius citationem 1586, 1587, 1967, 1990, 1992, 1996; — quando audiri debeat 1709 § 3, 1786, 1793 § 2, 1841, 1856 § 2; — officia et iura in causa discutienda 1968,

1969, 1981, 1984, 1991, cf. 1672 § 3, 1745 § 1, 1759 § 2, 1773 § 2, 1830 § 3; — in appellatione interponenda 1879, 1986, 1987, 1991, 1998 § 2; — suam faciendi instantiam actoris peremptam 1850 § 2; — interponendi querelam nullitatis 1897 § 1.

Deformitas = irregularitas 984 n. 2.

Defuncti: quoad indulgentias 911, 913 n. 2, 930; vide Funera, Sepultura 1203 1242; — liber defunctorum 470 § 1, 1813, 2406.

Degradatio: 2298 n. 12; — quid sit 2305; — quomodo infligenda 1576 § 1 n. 2, 1948 n. 1, 2237 § 1 n. 3; — quando ferri possit 2288, 2305 § 2, 2314 § 1 n. 3, 2343 § 1 n. 3, 2354 § 2, 2368 § 1, 2388 § 1.

Delegatio 196-210, 267 § 2; iudices delegati 1606, 1607; — Delegati Apostolici 120 § 2, 265-270, 420 § 1 n. 6, 1557 § 1 n. 3, 2341, 2343 § 2, 2344; — ad assistendum matrimonium 1095 § 2, 1096, 1098.

Deliberativum (consultivum) votum 223, 286 § 2 etc.

Delictum: 247 § 2, 1566, 2195-2198, vide Complex 2209-2211; Conatus — 2212-2213; Imputabilitas — 2199-2211; — frustratum 2212 § 2, 2213 § 2, 2235; — mixti fori 1933 § 3; — notorium 2197 n. 2, 3, 2191 § 2, 2192; — occultum 2147 § 2 n. 4, 2157, 2190-2192, 2197 n. 4; — publicum 1933 § 1, 2197 n. 1.

Denuntiatio: clericorum vel religiosorum 2336 § 2; — confessarii sollicitantis 904, 2368 § 2; falsa — 894, 2363; — criminalis 1645 § 4, 1935-1938, 1942 § 2; — librorum nocivorum 1397; — nullitatis matrimonii 1971; — publicatio matrimonii 1104, 1184 n. 3; — contra Superiorem 1652 n. 3.

Depositio: poena 1576 § 1, n. 2, 1948 n. 1, 2237 § 1, n. 3, 2298 n. 10, 2303; — quando ferri possit 2303 § 3, 2314 § 1 n. 2, 2320, 2322 n. 1, 2328, 2350 § 1, 2354 § 2, 2359 § 2, 2379, 2394 n. 2, 2401; — testimonii 1730, 1778, 1791 § 1, 1975 § 2, 2026, 2121 n. 2.

Deputatus: 139 § 4, 358 § 1 n. 5; — pro Seminario 1359, 1366; — in iudicio procurator 1658 § 1; — peritus 2031 n. 2; — oeconomus 433 § 3.

Derogare: legi 22, 27 § 1; — impedimento 1040.

Destructio: ecclesiae 1170; — scriptorum 1645 § 4, 2405; — rei notabilis 2354 § 1.

Detentio: rei 1668 § 2, 1693-1700; — bonorum aut iurium Ecclesiae 2345, 1346; — mulieris 1074 § 3.

Devolutivus (effectus appellationis etc.) 880 § 2, 1889 § 1 etc.

Diaconus 741, 845 § 2, 949, 975-978, 1147 § 4, 1274 § 2, 1342 § 1; — Cardinalis 231, 236 § 2.

Diaria quoad censuram praeviam 1384 § 2, 1386, 1392 § 2.

Dies: 32 § 1, 34; — feriati 1639, cf. 1635; — festi 921-922, 1006 § 1-3, 1243-1249, 2270 § 2; — abstinentiae, ieiunii 1250-1254; — suspenditur interdictum locale 2270.

Diffamatio 1938, 2147 § 2 n. 3, 2157, 2344, 2355.

Dignitates: 393-397, 405, 408, 411 § 3, 416, 1406 § 1 n. 5, § 2, 1435 § 1; — quoad delicta et poenas 2207 n. 1, 2390-2403 etc.

Dilationes 1628, 1634, 1635, 2151.

Diligentia: eius omissio quoad imputabilitatem delicti 2199, 2203 § 1; — quoad poenas 2229 § 3 n. 2; processiculus diligentiarum 2061.

Dimissio: alumnorum e Seminario 1363 § 3, 1371; — beneficii 1484-1486; — religiosorum et sodalium in communi viventium 571 § 1-2, 575 § 1, 646-672, 681; — sodalium associationum piarum 696; — excardinatio 111-117.

Dioecesis: 215-217, 248 § 2, 255, 260, 1557 § 2 n. 2; — eius regimen sede plena 335, 366 § 1, 391, 427; — sede vacante vel impedita 391 § 1, 427, 429, 431; acquirit vel amittit — 111-117, 585; — suburbicaria 236 § 4; — suffraganea 274; religio iuris dioecesani 488 n. 3, 492-495.

Directiva vis (legis) 595 § 4.

Disceptatio iudicialis 1552 § 1, 1640-1641, 1870; — in causis Sanctorum 2020 § 5, 2101, 2144.

Disciplinaris (linea vel via administrativa) 253 § 1, 257 § 3, 1993 § 1, 2142-2194.

Discussio: causae 1623 § 2, 1764 § 5, 1858, 1862-1867, 2000 § 2, 2085, 2118 § 2, 2139 § 2, 2148; — conscientiae 125 n. 2.

Dismembratio: beneficii 1421-1428; — vel praroeciae beneficialis 1426, 1427.

Disparitas cultus quoad matrimonium 1026, 1043-1046, 1070, 1071, 1120 § 2, 1990.

Dispensatio: sacramentorum 640 § 1 n. 1, 731-1551; — indulgentiarum 912; — a lege 15, 80-86, 247 § 5, 250 § 2, 251 § 3, 291 § 2, 1245 etc.; — ab impedimentis matrimonialibus 1040-1057; = convalidatio simplex 1133-1137; — sanatio in radice 1138-1141; — ab irregularitatibus 990, 991; — a matrimonio rato et non consummato 1119, 1962, 1963 § 1, 1966, 1967, 1970-1973, 1975, 1985; — a poenis 2236, 2254 § 3, 2289, 2290; — a votis privatis et iuramentis 1308-1314, 1320.

Disputatio: cum acatholicis 1325 § 3; — iudicialis 1866 § 2.

Dissolutio: vinculi matrimonialis 1118-1127, 1399 n. 8; — vinculi s. ordinis 213, 214, 1993-1998.

Distributiones inter chorales 395, 418 § 3, 420.

Divisio: beneficii vel paroeciae beneficialis 1421, 1422, 1427, 1428; — territorii ecclesiastici 215-217, 1500, 1501; — ordinis religiosi in provincias 494 § 1.

Divortium 1118, 1399 n. 8.

Doctores 331 n. 5, 396 § 3, 399 § 1, 434 § 2, 1366 § 1, 1378, 1589 § 1, 1598 § 2, 2017, 2018.

Doctrina: damnata 2317; — fidei 247 § 1, 459 § 2, 1020 § 2, 1323, 2038, 2042-2048 etc.

Documenta 383 § 2, 384, 444 § 2, 1523 n. 6; — pro admissione in Seminarium 1363 § 2; — in religionem 544, 2411; — pro excardinatione vel incardinatione 112, 117 n. 2, — pro ordinatione 993-995, 2373 n. 2; — de loci consecratione vel benedictione 1158; — de matrimoniali dispensatione 1046, 1047; — de erectione beneficiorum 1418; — de pia fundatione 1548, 1811; — de monitione et correptione delinquentis 2309 § 5; — Curiae 378, 379 § 1, 435 § 3, 1813, 2405, 2406; — in iudicio 1645, 1812-1824, 1891 § 2, 1968 n. 2; — in causis Sanctorum 2020-2022, 2032-2036.

Dolus = voluntas fallendi 48 § 2, 52, 185, 542 n. 1, 572 § 1 n. 4, 2387, 1684-1686, 1857 § 2, 2387; = voluntas violandi legem 2199-2200.

Domicilium 92-95, 956, 1561 § 1, 1874 § 2.

Donationes 537, 1513 § 1, 1535-1536, 2348.

Dos: religiosae 533 § 1 n. 2, 547-551, 2412 n. 1; — beneficii 1410, 1415; — fundationum 1545, 1547.

Dubium: iuris et facti 15, 84 § 2, 209, 1014, 1697, 2219 § 2; — quoad iudicia 1728, 1729; — in causis Sanctorum 2082, 2104, 2124, 2127 n. 2, 2128, 2131.

Duellum 1240 § 1 n. 4, 1241, 1399 n. 8, 2351.

Dulia: = (cultus) 1255-1264.

Ebrietas 2201 § 3, 2218 § 2, 2229 § 3 n. 2.

Ecclesia ut societas 100 § 1; — eius potestas docendi 1322, — iurisdictionis 196; — legislativa et iudicialis 1553 § 1, — punitiva 2214 § 1; — indulgentias concedendi 911; — ministros instituendi 1352; — exigendi contributiones 1496; — quoad bona temporalia 1495, 1499; — coemeteria 1206, — scholas 1375; — libros edendos 1384-1405; — ecclesiastica persona = clericus 106 n. 3 etc-; — hierarchia 109; — status 971, 1371, 2352.

Ecclesia: ut aedificium vel ut iuridica persona non collegialis etc. 99, 1161-1187, 1197 § 2, 1263, cf. 2329 etc; — eius bona 1518-1528, cf. 75, 100 § 3, 1302, 1469, 1504, 1506; — tempore interdicti 2271-2273; de — rectoribus 479-486; — repraesentatio in iudicio 1649, 1653; — capitularis 393 § 1, 2272 § 3 n. 1; — cathedralis 1165 § 3, 1186 n. 1, 1268 § 3, 1299, 1303 § 1, 1576 § 1 n. 1, 1653 § 1 n. 4; — quoad interdictum 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 1; — collegialis et conventualis 1165 § 3, 1268 § 3; — funeris 1216-1227; — paroecialis 216, 609 § 1, 774, 1165 § 3, 1186 n. 2, 2272 § 3 n. 2.

Edentes: quidquam contra Ecclesiam 2334 n. 1; 2336 § 1; — libros prohibitos 2318.

Editiones librorum 1385-1394, 1399 n. 1, 10.

Educatio prolis 750 § 2, 1106, 1113, 1131-1132, 2319 § 1 n. 2, 4, § 2, cf. 1013 § 1; — instructio catechetica 1335, 1372 § 2.

Egressus e religione 637-645; — ex associationibus piis 681.

Electio 148 § 1, 160-178; — per postulationem 179-182, cf. 101 § 1 n. 1, 2390-2393; — antistitae 506 § 2-4; — examinatorum synodalium et parochorum consultorum 385, 386; — iudicum synodalium 1574; — et oeconomi et vicarii Capitularis 432; — officialium confraternitatum 715 § 1; — Romani Pontificis 160, 2330; — Superiorum maiorum 506, 507; — popularis ad officia ecclesiastica 1452; — matrimonii ob timorem 1087 § 1.

Eleemosynae: colligendae 621-624, 691 § 3, 5, 1503; — ut poenae 2313 § 1 n. 4; — ut stipendia Missarum 824-844.

Elogia funebria 2033 § 2.

Emendatio 656 n. 3, 662, 855 § 1, 2193, 2223 § 3 n. 2, 2304 § 1.

Emphyteusis bonorum ecclesiasticorum 1542.

Ephemeris 1286, 1384 § 2, 1720 § 2, 2344.

Epileptici 984 n. 3.

Episcopi 329-349; — obligationes 238 § 2, 1406 § 1 n. 3, cf. 2398, 2403; — consecratio 953, 954, 1006 § 1, cf. 2370; — iura et officia 335, 805, 1326, 1327; — privilegia 120 § 2, 811 § 2, 812, 914, 1401; 1557 § 1 n. 3, § 2 n. 1, 1770 § 2 n. 1, 2343 § 3, 2227 § 2, 2341; — funus 397 n. 3, 1230 § 6; — spolium 1288, 1299, 1301; — episcopus proprius 94, 955-957; — auxiliares et coadiutores 282 § 1, 292, 350-355; — religiosi 627-629; — titulares 223 § 2, 348.

Epistulae anonymae 1645 § 4; — religiosorum 611; — sive scripta in causis Sanctorum 2042; electio per — 163; — Secretaria Brevium 264; — Cancellaria Apostolica 260.

Epitaphia in coemeteriis 1211.

Erectio: Associationum piarum 686; — beneficiorum 1414-1418; — canonicatus 393-394; — Capitulorum 248 § 2, 392; — confraternitatum 708; — — dignitatum in Capitulis 394 § 2; — dioecesium 248 § 2, 255, 260; — hospitalis, orphanotrophii etc. 1489, 1490; — paroeciae 216, 454 § 3, 609 § 2, 1415 § 3; — religionis 492 § 1, — provinciae religiosae 494; — domus 496, 497.

Error 16 § 2; — quoad actum 104, iurisdictio sub errore 209; — quoad renuntiationem 185; — rescripta 47; — matrimonium 1052, 1083, 1084, — sententiam iudicialem 1878; — delicta 2202 § 3, — poenas 2218 § 2; — quoad fidem 731 § 2, 987 n. 1, 1324, 1347 § 3, 1399 n. 6.

Eucharistia: 801-869; — ejus custodia 1265-1272, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — cultus 125 n. 2, 1255 § 1, 1273-1275; — poenae contra abutentes 2320, vel negligentes 2382; — vide Communio 845-869, — Missa 802-844.

Evangelium: eius explicatio 483 n. 1, 1345; — liber 1622 § 1, 1636; — consilia evangelica 487.

Examen: 149; — pro concionantibus 1340, — confessiariis 877, — ordinandis 996, 997, cf. 389 § 2, — parochis 459 § 3, 4, — sacerdotibus 130 § 1, 590, 2376; — scriptorum Servorum Dei 2066-2069; — testium 1759 § 4, 1770-1781.

Examinatores synodales 385-390, 2144, 2148 § 1, 2152 § 1, 2154 § 1, 2159, 2160, 2171-2175, 2178-2184.

Excardinatio 112-116, 969 § 2.

Exceptio: a lege 19, 339 § 1, 1094 etc; — in iudicio 1619, 1628 § 1, 1667, 1669 § 2; — doli 1686; — excommunicationis 1628 § 3; — incompetentiae 1610, 1611, 1617, 1628 § 2; — litis finitae 1629; — metus 1686; — nullitatis sententiae 1604 § 3, 1893, 1895; — peremptoria 1629, 1737; — possessoria 1633 § 3, 1694, 1698; — suspicionis 1603 § 1 n. 2, 1604 § 2, 1614-1617, 1855 § 3; omni exceptione maior 800, 1990 etc.

Exclaustratio 638, 639, 642.

Excommunicatio: 1576 § 1 n. 1, 1933 § 4, 1948 n. 1, 2241 § 2, 2255-2267; — latae sententiae nemini reservatae 2318 § 2, 2339, 2347 n. 3, 2352, 2368 § 2; — Ordinario reservatae 2319, 2326, 2343 § 4, 2350 § 1, 2385, 2388 § 2; — Sedi Apostolicae reservatae: simpliciter 2327, 2335, 2338 § 1, 2, 2341, 2342, 2346, 2351 § 1, 2388 § 1, 2392 n. 1, 2405; — speciali modo 2314, 2315, 2316, 2318 § 1, 2322 n. 1, 2332-2334, 2340, 2341, 2343 § 2 n. 1, § 3, 2345, 2360 § 1, 2363; — specialissimo modo 2320, 2343 § 1, 2367, 2369 § 1; — excommunicati: ante sententiam 766 n. 2, 796 n. 3, 855 § 1, 1654; — post sententiam 765 n. 2, 795 n. 2, 1172 § 1 n. 4, 1175, 1240 § 1 n. 2, 1453 § 1, 1757 § 2 n. 1, 1931, 2339; — vitandi 1152, 1242, 2259 § 2, 2261 § 2, 3, 2264, 2267, 2338 § 2, 2339.

Exemptio: ab Ordinario 239 § 1 n. 18, 488 n. 2, 615, 618, 1261 § 2, 1491, 1492, 2269 § 2; — a paracho 464 § 2, 1368; — ab expensis iudicialibus 1914-1916; — a potestate patria 89, 745 § 2 n. 2, 1648 § 3.

Exercitia: pietatis 125, 565, 595, 1259 § 1, 1367; — spiritualia 420 § 1 n. 7, 465 § 3, 541, 571 § 3, 595 § 1 n. 1, 1001, 1367 n. 4, 2313 § 1 n. 5.

Exercitium: iuris 1672, 1674, 1693; — ordinis 968 § 2, 1997, 2372; — Viae Crucis 239 § 1 n. 6; — pontificalium 337, 349 § 1 n. 2 et § 2 n. 3, 435 § 2, 2279 § 2 n. 9.

Exhortationes: piae 509 § 2, n. 2, 565 § 1, 661 § 1, 1367 n. 5; — iudiciales 1925 § 1, 2166.

Exhumatio cadaveris 1214, 1242.

Exorcistae 949, 1151-1153.

Expensae: iudiciales 1631, 1908-1913, 1739, 1741, 1787, 1805, 1851, 1873 § 1 n. 4, 1888, 1928 § 2; — postulatoris in causis Sanctorum 2007 n. 2.

Exploratio voluntatis puellae religiosae 552, 2412 n. 2.

Expositi 90 § 2, 749.

Expositio: Ssmae Eucharistiae 1274, 1275; — falsi 42 § 2, 2361.

Exsecratio vel violatio: altaris 1200; — ecclesiae 1170, 1172-1177; — coemeterii 1207.

Exsecutio: sententiae 1917-1924, 2288, 2305 § 3; — onerum 1455 n. 2, 1515; — rescripti 52-59; — delictorum 2211, 2230, 2231; — piarum voluntatum 1515.

Exsequiae 1203-1242, 2260 § 2, 2271 n. 2, 2272 § 2, 2350 § 2.

Exstinctio: actionum 1701-1705; — iuris patronatus 1470; — instituti 1490 § 1; — personae moralis 102 § 1, 1501; — privilegii 73-77; — religionis, domus religiosae 493-494.

Extorquere vi aut metu 1317 § 2, 1685 n. 2, 2238 etc.

Extrema unctio 937-947.

Extra-iudicialis actus 970, 1122 § 1, 1753, 2033, 2090.

Extra — sacramentale forum 196.

Exuviae Servi Dei 2096.

Fabrica ecclesiarum 395 § 3, 1181-1186, 2398.

Fabricator falsi 2360-2363.

Factum concordatum 2113; — dubium facti 15; — ipso facto 2320 etc.; — rationes in facto et in iure 1873 § 1 n. 3.

Facultates 66, 80 etc; — ordinariae 267 § 1 n. 3; — catholicae, i. e. Universitate 642 § 1 n. 2, 1376, 1379 § 2. 1380, 1406 § 1 n. 8.

Falsarii 2360 2363, 2405, 2406.

Fama: bona 1975 § 1, 2017, 2147 § 2 n. 3, 2157, 2355; — Sanctitatis 2020 § 2, 2030, 2038, 2127 n. 2, cf. 2049- 2056.

Familiares: Rom. Pontificis 328, — Cardinalium et Episcoporum 239 § 1 n. 2, et n. 11; — domus religiosae 509 § 2 n. 2.

Fatalia: legis 1634 § 1; — appellationis 1881, 1883, 1886.

Favor iuris 1014, 1127, cf. praesumptio iuris 1825-1828.

Fenestrae 1164 § 2.

Feria: Quinta in Coena Domini 239 § 1 n. 4, 734 § 1, 862; — Sexta in Parasceve 867 § 2; feriae in iudiciis 1635, 1639; — feriatum tempus quoad matrimonii benedictionem 1101 § 1, 1108.

Festa 1243-1249; — patronorum 1247 § 2; — festum consecrationis 1167; — tituli 1168 § 2; — Ssmi Corporis Christi 1291, 2270 § 2.

Fideiiusio 137, 1917 § 2 n. 2.

Fiducia filialis 530 § 2; — fiduciarie 1516, 2348.

Filii 90, 542 n. 2, 750, 751, 987 n. 1, 1113, 1117, 1132.

Foenus 536 § 5, 1543, 1731 n. 1.

Foetus 746, 747, 985 n. 4, 2350 § 1.

Folia 1384 § 2, 1386, 1388 § 1, 1394 § 1; — folia processus 1613 § 1.

Fons baptismalis 462 n. 7, 757, 774, 775.

Forma: matrimonii 1094-1103; — actus 547 § 2; — iudicialis 1122 § 1, 1840 § 1, 2187 etc; in forma aeque principali 64, 65.

Formula: absolutionis 885, 2250 § 3; — pro benedictionibus 1148 § 2.

Forum: internum 196, 202, 258 § 1, 1047; — utrumque 2232 § 1; — competens 1556-1568, — necessarium 1560; — privilegiatum 120, 123, 2341; — saeculare 1554.

Francus = libella 534 § 1, 1532.

Fructus beneficii 405 § 1, 1472, 1473, 1480, 1481; — eorum amissio 729 n. 2, 1475 § 2, 2266, 2359 § 1, 2381, 2403; cf. 2168 § 1, 2170, 2172, 2280.

Fugam arripere cum muliere 646 § 1 n. 2, cfr. 2388, 188 n. 5.

Fugitivi religiosi 644 § 3, 645, 2386.

Functiones: paroeciales 462, 481; — sacrae 609 § 3, 716, 717 § 1, 1165 § 1, 1171, 1173, 1191, 2256 n. 1, 2259, 2270-2275.

Fundationes piae 1489, 1490, 1544-1551.

Fundatores: beneficiorum vel ecclesiarum 1417, 1450 § 2; — institutorum piorum 1492 § 2.

Funera 397 n. 3, 514 § 4, 1215-1242, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — elogia funeralia 1211.

Furtum qualificatum 2354.

Gradus: potestatis vel ordinis 106 n. 3, 109, 1263 § 1; — academici 256 § 1, 1377, 1380, 1406 § 1 n. 8, 2291 n. 9; — consanguinitatis vel affinitatis 96, 97, 157, 367 § 3, 1042 § 2 n. 1, 2, 1052; impedimenta — maioris vel minoris 1042; virtutes in gradu heroico 2101-2115; — iudicii 1569 sq. 1596.

Gratiae 36 § 2, 43, 44, 244 § 2, 2265 § 2, 2275 n. 3, 2283, 2291 n. 9.

Gratiarum actio post Missam 810.

Gratiosus s. gratuitus 545 § 1, 583 n. 1, 1181, 1914.

Gubernium: civile 255; — dioecesis 335, 427, 429, — paroeciae 453-454; — exterius 890 § 2.

Habitus: clericalis 136, 188 n. 7, 213 § 1, 670, 683, 1576 § 1 n. 2, cf. 671 n. 2, 3, 6; — privatio: 2298 n. 9-11, 2300, 2304, 2305, 2379; — religiosus 492 § 3, 540 § 2, 557, 596, 639, 640 § 1 n. 1, 713 § 2, 714; per modum — = constanter 88 § 3, 518 § 2.

Habitatio: 239 § 1 n. 7, 496, 599 § 1, 2280.

Haeretici: 1325 § 2, 2027 § 1; — poenae et inhabilitates 167 § 1, n. 4, 731 § 2, 765 n. 2, 795 n. 2, 985 n. 1, 1240 § 1 n. 1, § 2, 1453 § 1, 1470 § 1 n. 6, 2314 § 1, 2, 2315, 2316, 2339, 2372; — matrimonium quoad ex haeresi conversos 1060, 1070 § 1.

Hebdomada 32 § 1, 931, 1871 § 5; — maior 1268 § 2, 1639 § 1; — hebdomadarius 413 § 3.

Heredes 1310 § 2, 1470 § 1 n. 4, § 2, 1480, 1513 § 2, 1560 n. 4, 1687 § 1; — hereditarius patronatus 1449 n. 3.

Herus 1335.

Heroicitas virtutum 2101-2115.

Hierarchia 108 § 2-3, 109, 252 § 3.

Historia: ecclesiastica 1366 § 3; — quoad causas Sanctorum 2012 § 1, 2020 § 3, 2035, 2036.

Homicidium 985 n. 4, 989, 1172 § 1 n. 1, 2354.

Homilia 1344-1345.

Honestas: publica 1042 § 2 n. 3; 1078, — morum 133 § 2, 274 n. 5, 1372 § 1; — honesta clerici sustentatio 122, 1923; — funus 447 § 3.

Horae 31-35, 998 § 2, 1638 § 1; — canonicae 33 § 1, 135, 214, 413 § 2, 610 § 1, 3, 640 § 1 n. 2, 1475.

Hospitalia 1356 § 1, 1489 § 1.

Hospitium 497 § 3, 597 § 2, 1220.

Hostiae 1270, 1272, 2320.

Hypotheca 1538.

Idioma: pro indulgentiis 924 § 2; — librorum prohibitorum 1396.

Idoneitas: ad beneficium 261, 1463-1465; — confessiones excipiendas 877; episcopatum 330-331; — officium ecclesiasticum 149, 153; — ordines 973 § 3; — paroeciam 459; — munus periti in iudiciis 1795 § 1, 1803 § 2.

Ieiunium: 483 n. 1, 753 § 1, 1244-1245, 1251-1254; — naturale s. eucharisticum 247 § 5, 808, 858, 2321.

Ignorantia: legum 16, 988, 2199, 2202, 2218 § 2, 2229; — naturae matrimonii 1082.

Illegitimi 232 § 2 n. 1, 320 § 2, 341 § 1 n. 1, 504, 777 § 2, 984 n. 1, 1117, 1363 § 1, cf. 991 § 3.

Imagines 1255 § 2, 1276, 1279-1281, 1385 § 1 n. 3, § 2, 3, 1399 n. 12.

Impedientes actus ecclesiasticos 2333-2337, 2390.

Impedimenta: matrimonialia 1018, 1027, 1031, 1035-1080, cf. 1098; — ad ordines 983-991; — ad religionem 542, 586.

Impoenitentes quoad extremam unctionem 942.

Impotentia 1068, 1975-1981.

Imprimere: libros etc. 1384-1394; — defensiones in iudicio 1863 § 3; — poenae 2318 § 2.

Impuberes 88 § 2, 3, 167 § 1 n. 2, 860, 1224 n. 1, 1757 § 1, cf. 1758, 1795 § 2, 2230, 2354 § 1.

Imputabilitas 2199-2211, 2213 § 1, 2218, cf. 2229, 2230.

Inadvertentia 207 § 2, 2202 § 3, 2218.

Incardinatio 111-117, 585, 641 § 2, 969 § 2.

Incendium 2354.

Incestuosi 2357-2359.

Incidens causa 1815, 1837-1841, 1878 § 3, 1887 § 2, 1961, 1972.

Incola 91, 305, 1516 § 3.

Incompatibilitas 156, 188 n. 3, 1439, 2396.

Incompetentia iudicis 1558, 1559 § 2, 1571; exceptio — 1610, 1611, 1617, 1628 § 2.

Inconsummatio Matrimonii 1119, 1962, 1963 § 1, 1966, 1967, 1973, 1975, 1976, 1985.

Incorrigibilitas: religiosi 651 § 1; — seminaristae 1371.

Indulgentiae 239 § 1 n. 5, 6, 11, 274 n. 2, 349 § 2 n. 2, 911-936, 1166 § 3, 1388, 2262 § 1, 2327, cf. 75, 919 § 2.

Indultum 4, 276, 951, 1040; — iubilationis 422 § 1, — exclaustrationis vel saecularisationis 638-643.

Infamia iuris aut facti 855 § 1, 1755 § 2 n. 2, 1948 n. 1, 2254, 2290, 2291 n. 4, 2293-2295; — infames ipso facto 2320, 2328, 2343 § 1 n. 2, § 2 n. 2, 2351 § 2, 2356, 2357 § 1; — infames declarandi 2314 § 1 n. 2, 2359 § 2; — infamis infamia iuris 766 n. 2, 796 n. 3, 2294 § 1; — infamis infamia facti 987, n. 7, 2294 § 2; — infamis infamia iuris post sententiam 167 § 1 n. 3, 765 n. 2, 795 n. 2, 1470 § 4; — quilibet infamis post sententiam 1757 § 2 n. 1, 1795 § 2, 1931.

Infantes 88 § 3, 93 § 2, 745 § 2 n. 1, 749-751, 1209 § 3.

Infidelis: coniux 1124, — sepultura 1172 § 1 n. 4, 1175, 1207, 1239 § 1, 2329; — ius patronatus 1453 § 1; — testis in causis Sanctorum 2027 § 1.

Infirmi 468, 847-850, 858 § 2, 900 n. 1, 937-947, 1650, 1757 § 1, 1795 § 2, 2147 § 2 n. 1.

Informationes orales in iudiciis 1866 § 1, 2081.

Ingressus in ordinem 542-552.

Inhabilitas: leges inhabilitantes 11, 15, 2237 § 1 n. 3, 2291 n. 9, 2296, 2298 n. 5; — inhabiles ipso facto 2294 § 1, 2390 § 2, 2394 n. 1, 2395; — inhabiles declarandi 2345, 2346, 2368 § 1, 2413.

Inhibitio exercitii iuris 1672-1675.

Inimici ut testes sunt suspecti 1757 § 2 n. 3, 1795 § 2, 1942 § 2.

Iniuria 1703 n. 1, 1938, 2218 § 3, 2355; — in clericos 119, 2343, 2344.

Inoboediens 2331; — testis 1766 § 1; — parochus 2180.

Inquisitio: iudicialis 1939-1946, 1966, 1984 § 2; — alia 247 § 4, 248 § 2, 274 n. 5, 290, 630 § 2; — nominis complicis 888 § 2.

Inscriptiones: baptismi etc. 470, 777-779, 798-800, 1010-1011, 1238, 1813 § 1 n. 4.

Inservientes: ecclesiae 1185; — Missae 813, 1367 n. 3.

Insignia: 1233 § 2, 2291 n. 11; — abbatis vel praelati nullius 325; — canonicorum 409 § 2; — confraternitatum 713 § 2, 714; — episcoporum 349 § 1 n. 2.

Insignis: reliquia 1281 § 2; — capitulum 391 § 2, 394 § 3, 408 § 1.

Insordescentes in censura 2340.

Inspectio: corporalis 1976-1982; — sepulchri et cubiculi in causis Sanctorum 2058; — archivi 382, 384; — epistolarum 611.

Instantia: litis 1732-1741, 1850; — gradus 1569-1607, 1599 § 1.

Instituta ecclesiastica non collegialia 100 § 3, 1356 § 1, 1382, 1489-1494, 1649, 1653.

Institutio: canonica 147, 149, 332 § 1, 455 § 1, 1466-1468; — catechetica 467 § 1, 483 n. 1, 509 § 2 n. 2, 565 § 2, 1329-1336, 2182-2185, 2382; — clericorum 1352-2371; — novitiorum 559, 561, 562, 565; — puerorum 1372-1375, 1381; — religiosorum studentium 587-591; — aliorum in communi viventium 678.

Instructio processus: contentiosi 1706-1710; — criminalis 1954, 1955.

Instructores iudices 1580-1583, 1614 § 1.

Instrumentum: in sacramentis perficiendis 781 § 2, 947 § 4; — musicae 1264 § 1, 2271 n. 2.

Intentio: Missae 825 n. 1, 843, 844; — in iure fundata 1432 § 1.

Interdicti bonis administrandis 1650, cfr. 1513.

Interdictum 1933 § 4, 2255 § 2, 2268-2277, 2291 n. 1, 2328, 2332, 2338 § 4, 2356; — ab ingressu ecclesiae 2277, 2291 n. 2, 2329, 2338 § 3, 2339.

Internuntii Apostolici 267 § 1.

Interpellationes 1121-1123.

Interpolatio 934 § 2, 1818.

"Inter praesentes" distributiones 394-395, 420 § 2.

Interpres: consuetudo = legum — 29; — in confessione 889 § 2, 903, 2369 § 2; — in matrimonio 1090; — in iudiciis 1641, cf. 2037 § 3, 2074.

Interpretatio: iurisiurandi 1321; — legis 17-19, 29; — poenae 2219; — privilegii 68; — rescripti 50; — reservationis censurae 2246 § 2.

Interrogationes: iudiciales 1642 § 2, 1742-1746, 1755, 1770-1781; — in causis matrimonialibus 1968 n. 1, 1981; — in causis Sanctorum 2007 n. 4, 2012 § 1, 2090, 2091 § 2.

Interruptio: instantiae 1732-1735; — novitiatus 556; — praescriptionis 1725 n. 4; — temporis continui 35.

Interstitia 974 § 1 n. 6, 978.

Interventus: tertii in causa 1852, 1853; — defensoris 1990.

Intimatio: electionis 175; — actorum iudicialium 1591, 1715-1722, 1724, 1847.

Introductio causae 1706, 2038 § 1.

Inventarium 375 § 2, 376 § 1, 379 § 2, 473 § 2, 1296 § 2, 1299 § 3, 1483 § 3, 1522 n. 2, 3.

Investigationes: ad matrimonium 1019-1032; — ad s. ordines 998-1000; — ad religionem 544-546.

Irregularitas 232 § 2, 545 § 4, 968, 983-991, cf. 2295.

Irritatio: voti 1312; — iuramenti 1320; — contractuum secundum legem civilem loci 1529; — aliorum actuum 103, 104, 1684-1689; — matrimonii 1039 § 2, 1054, 1073, 1083 § 2, 1118-1127; — leges irritantes 11, 15, 16 § 1; — rescripti 47, 48 § 3; — electionis 506 § 4, 715, 1435 § 1 n. 4.

Irrogatio poenae 1553 § 1 n. 2, 1959, 2223-2225.

Iter: maritimum 883; — pedestre asportandi cadaver 1218; — vagorum quoad matrimonium 1097 § 1 n. 3.

Iteratio: baptismi 732, 746-748; — benedictionis vel consecrationis 1159 § 2; — Missae eodem die 806, 2321.

Iubilatio: 420 § 1 n. 1, § 2, 422; — indulgentia iubilaei 931 § 3.

Iudex: 120 § 1, 201 § 2, 1571, 1608-1626, 1637, 1640 § 2, 1655, 1709 § 1, 1710; — instantiae: primae 1572-1579, — secundae 1594-1596, — tertiae et ulterioris 1598, 1599, 1603, 1604; — delegatus 1606, 1607, 1614 § 1; — singularis 1615, 1872; — iudices: collegiales 1576, 1577, cf. 1571, — delegati in causis Sanctorum 2088, 2091-2096, 2129; — synodales et pro-synodales 1574, 1940, 2040 § 1, cf. 385-390.

Iudicium: criminale 1623 § 1, 1655 § 1, 1933-1959, 2210 § 2; — ecclesiasticum 1552, 1553.

Iura: Ecclesiae laedentes 2334, 2336 § 1, 2345, 2346; — quaesita 4, 2296 § 2; — spiritualia 1509 n. 3; — temporalia 1572 § 2.

Iuramentum v. iusiurandum.

Iurisdictio: 118, 196-210, 2220 § 1, 2334, 2336; — ad confessiones 239 § 1 n. 2, 872-884, 2366; — Romani Pontificis 218; — Legati Ap. 267, 268; — Administratoris Ap. 318 § 1; — Vicarii et Praefecti Ap. 294-298; — episcoporum 316 § 1, 329 § 1, 334-336; — Capituli et Vicarii Capitularis, 431-437; — Ordinarii loci 1561 § 2; — Vicarii Generalis 316 § 1, 368, 371; — Superioris religiosi 501 § 1; — clericorum suspensorum vel excommunicatorum 2264, 2284.

Ius: 1667, 1668; — divinum 27, 1038 § 1, 1509 n. 1, cf. 727 § 1, 1060; — eligendi 160-178, 181 § 2, 2265 § 1 n. 1, 2283, 2390-2393; — funerandi 1215-1242, 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — nominandi 148, 149, 2265, 2283, 2391-2393; — patronatus 1448-1471, 1546 § 2, 2263, 2345-2347, 2375, 2391-2393; — vetus 6.

Iusiurandum 1316-1321; — praestandum ab administratoribus bonorum ecclesiasticorum 1522 n. 1; — Antistitae 2047 § 2; — Cardinalium 234, 2397; — clericorum incardinandorum 117 n. 3; — consultorum dioecesanorum 425 § 2; — consilii administrationis 1520 § 4, — officialium Curiae 364 § 2 n. 1; — promotorum ad episcopatum 332 § 2; — administrorum iudicii et tribunalis 1621, 1941 § 2, 2037, 2144; — ordinandorum 956, 994 § 2; — peritorum 1797 § 1; — postulatorum seu vicepostulatorum 2037 § 4, 2047 § 1; — punctatorum in Capitulis 395 § 4; — religiosorum capituli 506 § 1; — iudiciale de damno passo 1662, 1832-1836; — de secreto servando 1623 § 3, 1625 § 2, 3, 1769, 1944 § 1; — de veritate dicenda 1744, 1746, 1758, 1767, 1768, 1824 § 3, 1944, 2145 § 2; — suppletorium in iudicio 1829-1831; — quoad baptismum 779; — confirmationem 800; — s. ordinis impedimentum 994 § 2.

Iuris studium 367, 1365 § 2, 1598 § 2.

Lacticinium 1250.

Laici 107, 119, 682-725, 948, 1263, 1342 § 1, 1521 § 2, 1592, 1933 § 3; — a quibusdam excluduntur 166, 373 § 3, 1931, 2017; — laicalis religio 488 n. 4; — potestas 139 § 3, 2198, 2214, 2333, 2334; — cappellania 1412 n. 2; — clerici reductio ad laicalem statum 211-214.

Lampas coram tabernaculo 1271.

Lapis: primarius ecclesiae 1163; — altaris 1198-1200.

Latina: Ecclesia (ritus) 2, 98 § 2, 542 n. 2, 622 § 4; — lingua 264, 1364 n. 2, 1642 § 2.

Laudatores: delicti 2209 § 7; — in funere 1211, 2033 § 2.

Laudis decretum = approbatio 488 n. 3, 492 § 2.

Laurea doctoralis 331 § 1, n. 5, 396 § 3, 399 § 1, 1366 § 1, 1378, 1589 § 1, 1598 § 2, 2017, 2018.

Lectores s. ordinis 949, 1147 § 4.

Legata pia 1362, 1544-1551, 1560 n. 4, 2348.

Legati Rom. Pontificis 120 § 2, 265-270, 420 § 1 n. 6, 1397 § 1, 1557 § 1 n. 3, 2341, 2343 § 2, 2344.

Legitimitas et legitimatio prolis 232 § 2 n. 1, 331 § 1 n. 1, 504, 984 n. 1, 1051, 1114-1117, 1363 § 2.

Lenocinium = inductio ad luxuriam 2357-2359; = inductio oratoria ad applausum 1347 § 2.

Lex: 6, 8-24, 29, 71, 1553 § 1 n. 2; — promulgatio 227, 291 § 1, 335 § 2, 362; — dispensatio 80-86; — contra Ecclesiam edentes 2334 n. 1, 2336 § 1; — poenalis 6 n. 5, 19, 2223 § 2, 3, 2226 § 2, 3, 2227, 2229.

Libellus: litis 1706-1710, 1955; — precum, periodici etc. 1385 sq.

Libertas ecclesiastica 2333, 2334, 2336 § 1, 2337.

Librarii 1404.

Libri: censura et prohibitio 1384-1405, 2318; — Curiae episcopalis 374-384, 1010, 1107; — ecclesiarum 843, 1523 n. 5, 1549 § 2; — paroeciales 470, 1813 § 1 n. 4, cf. 2383, 2406; — baptismi 470 § 2, 576 § 2, 777, 1988; — defunctorum 1238; — matrimoniorum 1103 § 1, 1107.

Licitatio 1531 § 2.

Ligamen 1069, 1118-1127, 1990, 2356.

Limina Apostolorum 234, 299, 338 § 2, 341, 342, 420 § 1 n. 8.

Lingua: liturgica 819; — latina 264, 1364 n. 2, 1642 § 2.

Litaniae 1259 § 2, 1390.

Litis 1552-1998; "Lite pendente" 1725 n. 5, 1854, 1857, 1889 § 1.

Litterae: 611, 2023, 2025; — aggregationis 723 n. 5; — Apostolicae 2333, 2334, 2336 § 1; — commendatitiae pro missae celebratione 804; — dimissoriae 958-967, 2373 n. 1, 2, 2374, 2409, cf. 2410; — erectionis associationis piae 686; — remissoriales in causis Sanctorum 2087 § 1, 2091 § 1, 2129, 2133; — testimoniales 544, 545, cf. 2411, 993-995, cf. 2373 n. 1, 2, 2374.

Liturgia 2, 447 § 1 n. 4, 591, 819, 1257, 1365 § 2.

Locatio 1479, 1540, 1541.

Locus: in ecclesia 1184, n. 4, 1263, 1455 n. 3; — pro baptismo 773; — communione 868, 869; — confessionibus 908-910; — confirmatione 791, 792; — matrimonio 1109; — Missa 822, 823; — ordinibus 1008, 1009; — iudicio 1636, 1770, 1874 § 5; — originis 90; — loca sacra 1154-1242.

Luxuriantes 2357-2359.

Lyceum 1192 § 4.

Magia 1399 n. 7.

Magister: scholae 642 § 1 n. 2, § 2, 1358, 1360 § 1, 1366, 1381 § 3, 1406 § 1 n. 7, 8, § 2, 2317; — — novitiorum 559-565, 891; = director spiritus 588 § 1, 2, 1358, 1360 § 1.

Maiores aetate 88 § 1, 89, 1687 § 2, 1688 § 2; — = parentes, proavi etc. 1229 § 1.

Mandantes delictum 2209 § 3, 2211.

Mandatum: pro advocato 1661; — delegato 203; — postulatore 2005, 2006, 2008; — procuratore 1089, 1659, 1660, 1662, 1892 n. 3; — Vicario Generali 2002 etc; — Apostolicum 2370.

Manifestatio conscientiae 530.

Mansionarius 393 § 2.

Manualia stipendia 826 sq.

Manus: violentas iniicientes 2343; — in seipsos inferre 2350 § 2; — impositio 780.

Martyrium 2001, 2020 § 2, 3, 6, 2102, 2104, 2115 § 1, 2116, 2127 n. 2, 2133, 2134.

Massonica secta 1240 § 1 n. 1, 2335, 2336 § 2.

Materia: sacramentorum 737 § 1, 780, 814, 815, 901, 902, 937, 945, 1002; — pro sacra supellectili 1296 § 3.

Materialiter: occultum 2197 n. 4; — martyrium 2116 § 2.

Maternitas 777 § 2.

Matrimonium 1012-1143, 1988; — mixtum 1026, 1060-1064, 1099 § 1 n. 2, 1102, 1109 § 3; 2375; — conscientiae 1104-1107; — attentantes 188 n. 5, 646 n. 3, 2356, 2388, — promissio 1017.

Matrona 1979 § 3, 1981.

Media annata 1482.

Medici 600 n. 4, 604 § 1, 743, 1755 § 2 n. 1, 1979-1981, 2028 § 1, 2118, 2119.

Medicinam exercere 139 § 2, 985 n. 6.

Medicinalis poena 2241-2285.

Meditatio 125 n. 2, 565 § 1, 1367 n. 1.

Mendicatio 621-623, 2303 § 2.

Mensa: episcopalis 1356 § 1, 1653 § 1; — separatio coniugum a — 1128; — altaris 1197-1200.

Mensis 32 § 2, 34.

Mercatura 142, 827, 1539 § 2, 2324, 2380.

Metropolita 223 § 1 n. 2, 272-280, 432 § 2, 3, 434 § 3, 2343 § 3.

Metus in ordine ad: actus iuridicos 103 § 2, 1684-1686; — delicta 2205 § 2, 3, 2218; — iusiurandum 1317 § 2; — matrimonium 1087; — noviciatum 542 n. 1, 2352, 2411; — ordines 214, 2352; — poenas latae sententiae 2229 § 3 n. 3; — professionem religiosam 572 § 1 n. 4, 2352; — renuntiationem 185; — votum 1307 § 3.

Militia 121, 141 § 1, 188 n. 6, 987 n. 5.

Minister: acatholicus 1063, 1071, 2319 § 1 n. 1; — — exorcismorum 1151, 1153; — in Missa 813; — Sacramentalium 1146; — sacramentorum 736, 2364.

Ministerium sacrum 608, 1956, 1958, 2222 § 2.

Minores 88, 89, 93, 1034, 1456, 1648, 1655 § 2, 1687 § 1, 1737, 2204, 2218 § 2, 2230; — delicta contra — 2353, 2357 § 1, 2358, 2359 § 2.

Miracula 2020 § 7, 2050, 2088 § 3, 2116-2123, 2138.

Missa 802-844; — auditio 595 § 1 n. 2, 1248, 1249, 1367 n. 1; — celebratio 1173, 1193-1195, 2262 § 2 n. 2, 2321, 2322 n. 1, 2324; — conventualis 413, 417, 419 § 2, 821 § 2; — exsequialis vide Funera 1204, 1230; — in mari 239 § 1 n. 8, 822 § 3; — ordinationis 1003, 1005; — pro populo celebranda: ab episcopis 315 § 2 n. 1, 339, 348 § 2; — Vicariis et Praefectis Ap 306, — Vicario Capitulari 440, — parochis 306, 466, — vicariis paroecialibus: 475 § 2, 476 § 6; — fundata 826 § 3, 1551 § 2; — manuales et ad instar manualium 826 § 1, 2, 831, 834, 840-844, 2334.

Missionarii 252 § 3, 295-298, 303.

Missio 252, 1349, 1350 § 2; — titulus s. ordinationis 981 § 1; — canonica 109, 1328.

Mixta: religio 1026, 1043, 1060-1064, 1099 § 1 n. 2, 1102, 1109 § 3, 2375; — res 726; — forum 1553 § 2; — votum 1308 § 4; — schola 1374; — patronatus 1449, 1457.

Moderator: supremus religionis 494 § 2, 516 § 1; — confraternitatis 698, 1341 § 2.

Monachi 491 § 1.

Monasteria: 488 n. 5, 494 § 1, 632, 645 § 2; — monialium 497, cf. 496, 504, 512 § 1 n. 1, § 2 n. 1; — sui iuris 494 § 1.

Moniales 488 n. 7, 500 § 2-3, 535 § 1, 580 § 3, 613 § 2, 615, 1264 § 2, 1267, 1770 § 2 n. 2; — clausura 600-605, 2342 n. 1, 3; — confessiones 519-529, 876, 2414; — mors, funus 514, 1230 § 5; — dimissio 647, 651-653; — attentantes matrimonium 2388.

Monitio 1946 § 2 n. 2, 2143, 2306 n. 1, 2307, 2309, 2313 § 2; — quoad censuras 2233 § 2; — dimissionem religiosorum 649, 656 n. 2, 658-663; — clericorum 2143, 2168, 2176, 2314 § 1 n. 3.

Monstra 748.

Mors: Romani Pontificis 229; — mortis periculum: quoad baptismum 752 § 2, 3, 759 § 1, — communionem 864, — confessionem 882, 892 § 2, 2252, — extremam unctionem 940, 941, — matrimonium 1019 § 2, 1043, 1044, 1046, 1098; — tempore interdicti 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — irregularitas ob sententiam mortis 984 n. 6.

Motiva sententiae iudicialis 1605 § 1, 1873 § 1 n. 3, § 2, 1894 n. 2.

"Motu proprio" 45-46.

Mulcta pecuniaria 395 § 2, 1666, 1755 § 3, 1766 § 2, 2291 n. 12, 2297, 2406 § 2.

Mulier 709 §2, 813 § 2, 910 § 1; — in ecclesia 1262; — in causis sanctorum 2004 § 1, 2353; — suspecta 133, 2176; — rapta 1074, 2353.

Munera = dona 1624, 1941 § 2, 2037; = officia 119, 372, 2298 n. 5 etc.

Munia: obire 475 § 1, 1406 § 1 n. 7 etc; — sacerdotalia usurpantes 2322 n. 2.

Musica 1264 § 1.

Muti: quoad indulgentias 936; — matrimonium 1088 n. 2.

Mutilantes 985 n. 5, 2354.

Mutuae: petitiones s. reconventiones 1630, 1690-1692; — iniuriae 2218 § 3; — adiutorium etc. quoad matrimonium 1013 § 1, 1033, 1075.

Mystica 1385 § 1 n. 2.

Nativitas: D. N. J. C. (Festum) 306, 338 § 3, 339, § 2, 806 § 1, 821 § 2, 3, 1252 § 2, 2270 § 2; — christiani 90, 754 § 1, 1115 § 2, 1116.

Navigantes: quoad confessiones 883; — quoad Missam 822 § 1-3.

Necrologia 2033 § 2.

Negligentia 48 § 2, 525, 2049, 2209 § 6, 2348, 2384, 2398; — episcopi 274 n. 5; — parochi 2182-2185, 2382; — Clerici 188 n. 2, 2378; — Capituli 410 § 3, 432 § 2, 3; — in educatione 1106.

Negotiatio 142, 827, 1178, 1539 § 2, 2324, 2380.

Neophyti 90 § 1, 987 n. 6.

Nepos 232 § 2 n. 2.

Nominatio: 149, 293, 424, 480 etc. — episcopi 329 § 2; — indigni 2391-2393; — parochi 455 § 1.

Notarius 139 § 2, 372-374, 503, 2144; — officium 374, 1585 § 1, 2, 1645 § 3, 1755 § 2 n. 1, 1773 § 1, 1811, 1874 § 5, 2142; — in causis Sanctorum 2013-2017, 2037 § 1, 2040 § 2, 2046, 2055, 2056 § 2, 2093 § 2, 2094.

Novae nuptiae 1121-1126, 1142-1143, 1987.

Novitiatus: admissio ad — 542-552; — peractio 553-571, 633 § 3, 640 § 2; — patrinus 766 n. 4, 796 n. 3; — magister ut confessarius 891; novitii funus 1221 § 1, 2; — invitus 2352; — sine testimoniis 2411; — Superiorissae poena 2412 n. 2.

Nullitas: actorum 1679-1683, 1855; — matrimonii 1576 § 1, 1966, 1987; — professionis 572, 586, 2387; — sententiae 1880 n. 3, 1892-1897; — electionis 162-166, 171 § 3, 181 § 2.

Nunciatio novi operis 1676-1677.

Nundinae — in ecclesiis 1178; — in festis 1248.

Nuntius = cursor 1591-1593, 1621-1625; = Nuntii Apostolici 120 § 2, 265-270, 420 § 1 n. 6, 1397 § 1, 1557 § 1 n. 3, 2341, 2343 § 2, 2344.

Nuptiae v. Matrimonium 1012-1143.

Obedientia: clerici 127; — religiosi 499-502, 561 § 2, 644; — seminaristae 1371; — poena 2331-2333.

Obitus: Ss. Pontificis 229; — indubius 1213.

Oblatio: Missae 810; = stipendium s. eleemosyna pro Missa 824 — 844; = taxa 736; — in genere: 296, § 2; 691, § 2 et 5; 1182 § 2 et 3, 1184 n. 4; 1410; 1507 § 1; 1536.

Obligationes: ex voto, iuramento 1307-1321, 1767; = debita et onera suscepta 534 § 1; 568; — heredibus impositae 826 § 1; — ex Missarum stipendiis 828-844; — chori et Missae conventualis canonicorum 413-422; et religiosorum 610; — clericorum 124-144; de singulis clericis videas v. c. — Cardinalis 238, — Episcopi 329-349. — parochi 451-470. — ecclesiarum rectoris 479-486, — religiosi 592-612, — in communi viventis sine votis 673-681, — beneficiarii 1472-1483; — administratoris bonorum 1518-1528; — iudicis et tribunalis ministri 1608-1626 etc.

Obreptio: (=expositio falsi) et subreptio (reticentia veri) 42, 45, 1054, 2361.

Obsceni libri 1399, n. 9, 1404.

Obstetrix: baptizans 743; — in iudicio 1755 § 2, n. 1, 1979-1981.

Occultare: veritatem 1755 § 3; — documenta 2406 § 1; — delinquentem 2209 § 7.

Occupare: iuste officium 194 § 2; — libros 1301 § 2; — iniuste beneficia etc. 250 § 2, 2394.

Octava: pro indulgentiis 922, 931 § 1; — pro expositione Ssmi 1274 § 1; octiduum 34 § 3, n. 3, 175.

Odium plebis 2147 § 2 n. 2, 2157, 2344.

Oeconomus: dioecesis vacantis 432-433, 441-444; — seminarii 1358-1359; — parochiae vacantis 472-473; — religionis 516; — poenae 2347.

Officialis: iudex curiae episcopalis 363 § 2, 421 § 1 n. 3, 1573, 1577 § 2, 1578, 1614 § 1, 1954; — maior Curiae Romanae 2341; — in religione 532 § 2.

Officium: Curiae Romanae: 260-264; — officiales Curiae Romanae 120, 243 § 2, 2341; S. — = Congregatio S. Officii 247; — eius iudicandi modus 1555 § 1; — ei reservatae causae matrimoniales 1962; — et ordinationis 1993; — divinum: clericorum ordinum maiorum 135, 1475 § 1; — canonicorum 413-422; — religiosorum 610; — beneficiale 146, 1409-1488; — consistoriale 260, 1411 n. 1, 1413, 1414 § 1, 2; — ecclesiasticum: 145-195, 2390-2403; — civile clericorum 121, 139.

Olea sacra: 734-735, 937, 945-946; — tempore interdicti 2271 n. 2, 2272 § 3 n. 2; — lampadis 1271.

Opera servilia: 1248 (NB. Opera pia = Instituta ecclesiastica).

Operariorum iusta tractatio 1524.

Oppignorare bona (=hypotheca) 1538.

Oppositio tertii in iudicio 1898-1901.

Optio: Cardinalium 236; — canonicorum 396 § 2, 422 § 3; — fori 1559 § 3.

Oratio: pro indulgentiis lucrandis 933-936; — meditatio clericorum 125 n. 2; — religiosorum 595 § 1, n. 2; — seminaristarum 1367 n. 1.

Oratoria: 239 § 1 n. 18, 1188-1196, 1382.

Ordinarius: proprius 94; — qui est 198; — originis 90, 956; — minister sacramentorum 738, 782 § 1, 845 § 1, 938-939, 951; — confessarius: religiosarum 520-527; — religiosorum laicorum 528; — novitiorum 566; — omnium religiosorum 519, 873, 876; — seminaristarum 1361.

Ordinatio s. ordo sacer: participatio s. hierarchiae 109; — metu coactus 214, 1993-1998; — sacramentum 948-1011; — minister 951-957; — litterae dimissoriae 958-967; — subiectum 968-991; — praerequisita 973-978; titulus ordinationis 979-981; — irregularitates et impedimenta 983-991; — testimonia afferenda 993-995; — examen 996-997; — publicationes 998-1000; — s. exercitia 1001; — caeremoniae 1002-1005; — tempus et locus 1006-1009; — adnotatio 1010-1011; — prohibetur s. ordines recipere excommunicatus 2265 § 1 n. 3, et interdictus 2275 n. 2, et suspensus et infamis 2283, 2294 § 2; suspensio ab — 2279; delicta in administratione vel susceptione — 2370-2374.

Ordo: iudiciarius procedendi 1552-2141 (Lib. IV p. I et II); — administrativus vel linea disciplinaris 2142-2194 (Lib. IV p. III); — religiosus 487-681.

Orientalis: Ecclesia, 1, 257, 542 n. 2, 622 § 4, 782 § 5, 804, 881 § 1, 955 § 2, 1004, 1099 § 1 n. 3, 2411.

Originis locus 90, 544 § 2, 956, 1774.

Ostensorium 1274 § 1.

Pacifica: cohabitatio 1121 § 1; — possessio 1446-1447, 2396.

Pallae 1306.

Pallium 239 § 2 et 3, 275-279.

Panis: azymus an fermentatus 814-816, 851, 852, 866 § 3.

Paramenta sacra 811; — eorum benedictio 1304-1305.

Parentes: educatio filiorum 1113, 1335, 1372 § 2, 2319 § 1, n. 2-4, § 2; — filiorum baptismus 742 § 3; — vel communio 854 § 4; — vel patrini 765 n. 3, 795 n. 3; — in iudicio 1648; — admissio ad religionem 542 n. 2, 2411; — pro filiis eligunt ecclesiam funeris et coemeterium 1224 n. 1.

Parochus: 451-470; — proprius 94 § 1; — functiones ei reservatae 462, 738 § 1, 848 § 1, 850, 873 § 1, 899 § 3, 1020-1034; — quoad sacramenta 514 § 3, 743, 761, 770, 787, 854, 892, 939; — publicationes ante s. ordines 998; — ante matrimonium 1019-1031; — praedicare 1327 § 2 - 1350; — attendere s. vocationem puerorum 1353; — pravos libros 1405; — reliquias 1289; remotio — inamovibilis 2147-2156; — amovibilis 2157-2161; — translatio 2162-2167; — negligens 2182-2185; — non residens 2168-2175; — concubinarius 2176-2181; — consultor 385-390, 2144, 2153-2154, 2165; — religiosus 454 § 5, 630-631, 2157 § 2.

Paroeciae: constituendae 216; — earum unio, translatio, divisio, dismembratio, conversio, suppressio 1421-1430, cfr. patronatus 1448-1471.

Partes in causa = processu iudiciali 1646 - 1666, 1740 § 1, 1743 § 1, 1746, 1767, 1771, 1773 § 2, 1809, 1866 § 3, 1892 n. 2.

Paschale praeceptum: communionis 859, cfr. confessio annualis 899 § 3, 906.

Passionis aestus 2206, 2218, 2229 § 3, n. 2.

Pater: non baptizat infantem 742 § 3; — praesumitur 1115 § 1.

Patriarcha: 271, 223 § 1, n. 2, 280, 2343 § 3.

Patrini: baptismi 762-769; — confirmationis 793-797; — duellantium 2351 § 2.

Patrocinium per advocatum: 1658, 1661; — gratuitum 1631, 1914 1916.

Patronatus: 1448-1471.

Pauperes: parochi ministerium 463 § 4; — eorum funus 1235 § 2; — in iudicio 1914-1916.

Paupertatis: votum 487; — titulus 982 § 1.

Peccatores publici: quoad Eucharistiam 855; — matrimonium 1066; — pias uniones 693 § 1.

Pensio personalis: promoti cardinalis 235; — non est beneficium 1412, insuper v. 1429, 2154, 2161, 2265 § 1 n. 2, 2291 n. 7, 2298 n. 6; — poenae: 2266, 2322, 2336 § 1, 2343 § 2 n. 3, 2345, 2360 § 2.

Peregrinus: 91; — quoad leges 14 § 1; — baptismum 738 § 2; — absolutionem 881; — indulgentias 927; — forum 1562 § 1.

Peremptio (=annihilatio): rescripti 61; — instantiae iudicii 1736-1741; — exceptio peremptoria (= litis finitae) 1629; — vel terminus peremptorius s. fatalis (=excludens alium terminum) 1761 § 2; — citatio peremptoria (=semel, absque renovatione) 1714.

Periculum: = examen 877 § 2, 996 § 2, 2376; lex praecavens — generale 21; — perversionis 133 § 3, 1060-1065, 1070-1071, 1131, 1405, 1935 § 2.

Periodicum: 1384 § 2, 1386, 1392 § 2.

Peritus: s. canonum 223 § 3, 367 § 1, 1574 § 1; — artis 1792-1805, 1808; — in Beatificatione 2028, 2031, 2088 § 3; — inspectionis corporalis 1976-1982, 2035 § 1, 2037 § 3, 2118, 2119, 2122 § 2-4.

Periurus (periurius): testis 1757 § 2 n. 1, 1795 § 2; — poena 2323.

Permutatio: rerum sacrarum 728, 1539; — beneficiorum 1487-1488.

Perquisitio scriptorum Servi Dei 2042-2048, 2061.

Persona: = vicem alius-gerere 106 n. 1, 888 § 1; = capacitas standi in iudicio 1646-1654; — catholica 87; — maior, minor, pubes, impubes 88-89; — incola, advena, peregrinus, vagus 91; — physica-moralis, collegialis, non-collegialis 99-102; — ius possidendi 1495-1551; — moralis forum 1649; — poenae 2255 § 2, 2274, 2285, 2291 n. 1.

Perturbationes civiles: 141, 1285 § 1.

Petra sacra = altare 1197-1200.

Philosophia: religiosorum 589-590; — in Seminariis 1365-1366.

Pileolus: sacerdotis in Missa 811 § 2; — episcopi, praelati, abbatis etc. 325, 625, 811 § 2.

Poenae in genere 2214-2313; in singula delicta 2314-2414; — medicinales censurae 2241-2285; — vindicativae 2286-2305; — remedia poenalia et poenitentiae 2306-2313.

Ponens s. relator in iudicio 1584; — in causis Sanctorum 2009, 2074, 2100, 2105, 2128.

Pontificalia: 239 § 1 n. 15, 240 § 3, 269 § 3, 274 n. 6, 337 § 2, 351 § 4, 435 § 2, 1303 § 1; — suspensio 2279 § 2 n. 9.

Portio: congrua 471 § 1, 1423 § 2, 1429 § 1; — paroecialis 1236, 1237.

Positio: = materia pro congregatione Beatificationis 2099, 2109, 2113, 2121-2123; = quaestiones iudici exhibitae ab actore, reo, promotore iustitiae, defensore vinculi 1745, 1761 § 1, 1768.

Possessio rei aut *quasi-possessio* iuris: — cultus publici 2000 § 2; — actio 1693-1700; — restitutio in integrum 1687-1689, cfr. 1684-1686; — possessionem capere officii 293 § 2, 1444-1447; — dioecesis 313 § 2, 334 § 3, 353; — centenaria 63 § 2; — pacifica 188 n. 3; — per praescriptionem 1508-1512; — poenae 2394-2395.

Postulatio: = electionis modus 179-182, 507 § 3, — gratuiti patrocinii 1915.

Postulator et vice-postulator: in causis Sanctorum 2004-2008, 2037 § 4, 2038 § 2, 2044, 2047, 2063-2064, 2084 § 2, 2127, 2139 § 1.

Postulatus: (ante novitiatum) 539-541, 570.

Potestas: suprema 218; — iurisdictionis 118, 196-209; — s. ordinis 109, 210, 741, 872, 948, 1151 § 1; — archiepiscopalis 273-274; — episcopalis 329-349, (praesertim 335); — iudicialis 1553, 1556-1568, 1572-1573.

Praebenda: (=beneficium) 394, 399 § 2, 408 § 2 418 § 3, 422, cfr. beneficia 1409-1494.

Praecedentia: in genere 106; — in specie: Cardinales 233, 236-237, 239 § 1 n. 21; — Legatus 269 § 2; — Patriarcha, Primas, Archiepiscopus 280; — episcopus 347; — Vicarius Generalis 370 § 1; — Capitula et canonici etc. 408; — vicarii foranei 450 § 2; — parochi et vicarii 478; — clerus saecularis 491 § 2; — religiosus 491 § 1; — uniones piae 701; — patroni 1455 n. 3; — iudices 1871 § 3; — eius privatio 2291 n. 11.

Praeceptum: ubi et quando urget 24; — ei poenas adnectere 2220 § 1; — ut poena 2306 n. 3, 2310.

Praedicatio verbi Dei: Cardinalium 239 § 1 n. 3; — Archiepiscoporum 274 n. 5; — Vicariorum Apostolicorum 301 § 2; — Episcoporum 336 § 3; — parochorum 464; — totius hierarchiae 1327-1351; — poena 2299 § 2.

Praefectura Apostolica et Praefectus Apostolicus: quoad domicilium 92; — erectio et divisio 215-216; — regimen 198, 293-311; — confirmatio 782 § 3; — benedictio papalis 914; — altare privilegiatum 916; — s. ordo 957, 958 § 1 n. 4; — professio fidei 1406 § 1 n. 3, 2403.

Praelati: honoris 110, 328, 812; — nullius et praelatura nullius 319-328; — erectio et divisio 215.

Praescriptio = praescriptum s. praeceptum 1357 et alibi; — ut poena 2302 etc; — Modus acquirendi et se liberandi s. cessandi ius aut obligationem 63, 1446, 1470 § 1 n. 3, 1508-1512, 1701-1705, 2233, 2240; — interrumpitur 1725 n. 4.

Praesentatio s. praesentare: = monstrare vel tradere v. g. rescriptum 51-52, v l postulationem 181 § 4, vel confirmandum 794 § 1; = ex iure recommendare 148-149, 195, 320 § 1, 331 § 2, 455; — a religiosis 456, 471 § 2, 874 § 2, 1425; — a populo 1452; — a patronis 1451-1471.

Praeses: Concilii 222 § 2, 225, 281, 284 n. 2, 361; — collegii electorum 171; — collegii iudicum 1577 § 2, 1584, 1598 § 1, 1602; — Congregationum, tribunalium, officiorum curiae Romanae 246-263; — universitatis 1397 § 1, 1406 § 1, n. 8.

Praestatio = taxa 463 § 1, 1056, 1410, 1917 § 2, n. 1, 2349.

Praesumptio: 1747 n. 2, 1825-1828; — iuris et de iure nonnisi 1904 et 1972; — iuris tantum 1015 § 2, 1086 § 1, 1115, 1814 et alibi; — privata 143, 337 § 1, et alibi.

Praeventio: 1553 § 2, 1568, 2126.

Presbyter: assistens in Missa 812; — ordo 948-1011; — cardinalis 231 § 1.

Pretiosa: 534 § 1, 1280, 1497 § 2.

Primas: 223 § 1, n. 2, 271, 280, 2343 § 3; — Abbas primas 488 n. 8.

Princeps et Principissa: quoad clausuran 598 § 2, 600 n. 3; — sepulturam 1205 § 2; — forum 1557 § 1, n. 1; — poenas 2227 § 1.

Privatio: officii 2336; — exemptionis religiosae 616, 2385; — habitus ecclesiastici 123, 213, 2298 n. 9, 11, 2300, 2304, 2305 § 1; — muneris superioris religiosi 2411-2414; — sepulturae ecclesiasticae 1239-1242; — privilegii 78; — ipso facto sunt privati 2266, 2346, 2396-2398 etc; — privandi 2177 n. 2, 2180, 2181, 2314 § 1 n. 2, 2331 § 2, 2340 § 2, 2343 § 2 n. 3, 2345, 2346, 2350 § 2, 2354 § 2, 2359 § 2-3, 2368 § 1, 2381 n. 2, 2384; — privari possunt 2324, 2355, 2359 § 3, 2360 § 2, 2394 n. 2, 2401, 2403.

Privilegium: in genere 4, 63-79, 2263, 2291 n. 7; — in specie v. singulos status vel officia, v. gr. — Cardinalium 239; — Episcopi 337, 349; — patroni 1448-1471; — clerici 118-123; — religiosi 567 § 1, 578 n. 1, 613-625, 639-640, 2385; — privilegia in Codice revocata 343 § 2, 403, 460 § 2, 519, 522, 541 § 2, 654, 774 § 1, 876 § 1, 964 n. 1, 4, 1267, 1356 § 1, 1576 § 1; — fori 120, 123, 2341; — Paulinum 247 § 3, 1120-1127, 1962.

Probatio: = exploratio mulierum ante novitiatum et professionem 552; — novitiorum 571 § 2; — professorum 634; — neophytorum 987 n. 6; = examinare sacerdotes 130, 1462; — in iudicio 1619, 1730, 1747-1836, 1858, 1861, 1869, 1891 § 2; — per confessionem partium 1750-1753; — per testes 1754-1791; — per peritos 1792-1805; — per accessum 1806-1811; — per documenta 1812-1824; — per praesumptiones 1825-1828; — per iuramentum partium 1829-1836; — in causis matrimonialibus 1974-1982; — in causis Sanctorum generatim 2019-2022; — per testes et peritos 2023-2031; — per documenta 2032-2036; — ad suspensionem ex informata conscientia 2190-2194.

Processiones sacrae: 462 n. 7, 706, 713 § 2, 718, 1290-1295.

Processus: = actus iudiciales in genere 1552-2194; — praesertim contentiosi 1608-1932; — matrimoniales 1960-1992; — s. ordinationis 214, 1993-1998; — Beatificationis 1999-2141; — criminales in genere: 1933-1959; — in specie: in dimittendis religiosis 646-672; — quoad parochos 2147-2167, 2182-2185; — clericos non residentes 2168-2175; — concubinarios 2176-2181; — ex informata conscientia 2186-2194; = acta i. e. scripta processualia, ex. gr. 374 § 1, 1643 § 1, 2032, 2061, 2074 etc.

Procurator: in Concilio 224, 287, 359 § 1; — ad limina 299; — religionis Romae 517 § 1; — capiendae possessionis Vicarii et Praefecti Ap. 293 § 2; — Administratoris 313 § 2; — Episcopi 334 § 3; — parochi vel beneficiarii 461 cum 1443-1445; — in matrimonio 1088 § 1, 1089; — non in fidei professione 1407 nec iuramento 1316 § 2, 1745; — in iudicio 1623 § 3, 1655-1666, 1735, 1757 § 3 n. 1, 1874 § 2, 2256 n. 2, 2407; — in beatificatione postulator fere semper est procurator 2004-2008, 2037 § 4, 2038 § 2 etc.

Productio: (=exhibitio) *documentorum* 1819-1824.

Professio fidei: 1406-1408, 1258, 1323-1325, 2403.

Professio religiosa: 543, 552, 570-586; — suspendit vota antea emissa 1315; — cessat 637-648; — per se non cessat in religiosis post eorum vota perpetua dimissis 669-672; — effectus quoad officium 188 n. 1; — quoad matrimonium 1058, 1073, 1119; — Superiores illicite admittentes 2411; — Superiorissae Ordinarium non praemonentes 2412 ad — cogentes 2352.

Professor sive magister s. theologiae 1366 § 2; 1406 n. 7.

Prohibitio: librorum 1395-1405; — matrimonii per impedimentum 1035-1080; — per vetitum Ordinarii loci 1039.

Proles: finis matrimonii 1013 § 1, 1081 § 2; — eius educatio 1113; — legitimatio 1051, 1116; poenae ob abortum 985 n. 4, 2350 § 1; vel ob educationem non catholicam 2319 § 1, n. 2 et 4.

Promissio: votum 1307-1315; — iuramentum 506 § 1, 642 § 2, 1317-1321; — matrimonii 1017; — officii vel beneficii 150 § 2.

Promotor: fidei: 2010-2012, 2037, 2040 § 2; — officium extra S. Congregationem 2034, 2031 n. 2, 2046, 2051, 2055; — in S. Congregatione 2056 § 1, 2070, 2072, 2078-2080, 2086 § 2, 3, 2089, 2090, 2099 n. 2, 2103 § 3, 2110 § 2; — iustitiae: 1586-1590, 1613 § 2, 1614 § 3; — quando audiri debet 1709 § 3, 1786, 1841, 1856 § 2; — officia et iura: 1734, 1850 § 2, 1874 § 2, 1879, 1897 § 2; — in causa contentiosa 1672 § 3, 1688 § 2, 1696 § 2, 1745 § 1, 1759 § 2, 1773 § 2, 1830 § 3, 1863 § 2, 1971 § 1, n. 2; — criminali 1934, 1937, 1945, 1955; — in dimissione professi 663-665.

Promulgatio: legum et decretorum 8-9, 17 § 2, 227, 291, 335 § 2, 362, 1819; poenae in impedientes — 2333; — indulgentiarum 919 § 1.

Propaganda: Congregatio de Prop. 252, 293 § 2, 304 § 2, 497 § 1, 1350 § 2; — poenae in propagantes haeresim 2316, 2318 § 1.

Propraefecti et Provicarii Ap. vel pro-titulares 309-311.

Prosynodales examinatores et iudices 363 § 2, 385-390, 1574, 2144, 2152-2154, 2159, 2171-2175, 2178, 2183.

Protector Cardinalis 611.

Protonotarius: 308, 370 § 2, 2013 § 2, 2015, 2073.

Provincia: ecclesiastica 82, 215 § 1, 248 § 2, 260 § 1, 272, 277, 281, 447 § 1; — religiosa 358 § 1, n. 8, 488 n. 6, 494, 516, 531-537, 550 § 1.

Provisio: officiorum 147-182; — sive collatio beneficiorum 1431-1447; — simoniaca 729.

Provocare: = appellare 1879-1891, 1986-1989; — inoboedientiam 2331 § 2; — duellum 2351 § 1; — delictum 2205 § 4,

Puberes: 88 § 2; — patrini 766 n. 1, 796; — funus et coemeterium 1223 § 2; — in iudicio 1648 § 3; impuberes liberi a poena latae sententiae 2230.

Publica: honestas 1042 § 2, n. 3, 1078.

Publicatio: matrimonialis 462 n. 4, 1022-1031; — pro s. ordinatione 462 n. 4, 998-1000; — librorum 1384-1405, 2318; — indulgentiarum 919; — rerum ad beatificationem vel canonizationem pertinentium 1387; — sententiae 1876, 1877.

Puer: = infans, parvulus 88 § 3, 336 § 2, 854, 859-860, 906, 1330-1335, 1353, 1372-1375.

Punctator in choro 395 § 4.

Purificatorium: 1306.

Pyxis: 1270.

Quadragesima: 338 § 3, 859 § 2, 1108 § 2, 1252, 1346.

Quadraginta horarum supplicatio: 1275; — altaria privilegiata 917 § 2.

Quaestum (lucrum) facientes: turpem 1261 § 1; — quoad Missarum eleemosynas 827-840, 2324; — indulgentias 2327.

Quasi-domicilium: 13, 92-95; — quoad matrimonium 1097 § 1, n. 2; — quoad funus 1216-1218; — quoad tribunal 1561-1563.

Quasi parochus: 216 § 3, 451 § 2, 454 § 4, 457, 466 § 1, 740, 916, 1356 § 1.

Querela: damni cuiuslibet 1935, 1951 etc; — nullitatis sententiae 1603 § 1 n. 3, 1604 § 3, 1892-1897.

Rapina: rerum 2354; — raptus mulierum, impuberum 2353 et 2354; — quoad matrimonium 1074.

Recidivus: 2208, 2309 § 4, 2311, 2408.

Recognitio: iudicialis 1806-1811; — scripturae 1800 § 2, 1815, 1817, 2020 § 6; — Concilii, Synodi 250 § 4, 291 § 1, 304 § 2; — exuviarum 2096.

Reconciliatio: cum Ecclesia 731 § 2, 1066; — Ecclesiae violatae 1174-1177; — coemeterii 1207.

Reconventio: 1630, 1690-1692.

Rector: ecclesiae 479-486, 1176 § 1, 1185, 1341 § 2; — administratio bonorum ecclesiae 1182, 1535-1536, 1549; — curat res sacras 485, 1289 § 2, 1302; — quaerit stipem pro Seminario 1355 n. 1; — pro persona morali in iudicio 1649; — Seminarii, collegii quoad confessiones 891, 1383; — Seminarii 358 § 1 n. 3, 480 § 3, 1358, 1359 § 2, 1360, 1368 1369, 1406 § 1 n. 7; — Universitatis 1397 § 1, 1405 § 1 n. 8.

Recurrere: ad quemlibet Superiorem 48 § 3, 429 § 5, 653, 668, 2252, 2254 etc. — ad laicalem potestatem 2333-2334 n. 2, 2336 § 1; — in suspensivo ex. gr. 647 § 2, n. 4; — in devolutivo ex. gr. 454 § 5, 493 cfr. appellatio, querela.

Reditus: = fructus praebendarum 417 § 3; — fundationis 531; — beneficii 1480 etc.

Reductio: clericorum ad statum laicalem 211-214, 648, 2305, 2358, 2387; — expensarum iudicialium 1914-1916; — fundationum, ultimarum voluntatum et Missarum 1517, 1551.

Regionale: tempus 33 § 1; — seminarium 1354 § 3.

Regressus 1685 n. 2, 1737.

Regulae = Curiae Romanae 243, 328, 1555; — religiosorum 593.

Regularis: ordo 488 n. 5, 613; — Abbas regularis 964 n. 1; — ecclesia 1225; — conventus 622 § 3; — regulares 488 n. 7, 491 § 1, 597-603, 615-617, 621, 982 § 1, 2388 § 2.

Reincidentiae poena 2248 § 3, 2252.

Relatio: in genere (=habitudo unius ad aliud) 64, 267 § 1, 415 § 1; — in specie: (descriptio status rerum) — ad S. Sedem a Vicariis et Praefectis Apostolicis 300; — ab episcopis 340 § 1; — a Supremis Moderatoribus Religionum 510; — ad episcopum a vicario foraneo 449; — ad Superiorem religiosum 544 § 3, 563; — a peritis 1801-1803, 1980 § 2, 3, 2031 n. 5.

Relator s. ponens 1584, 1871 § 3, 2009, 2074, 2082, 2100, 2105, 2256 n. 2.

Religio: = cultus Dei 1099 § 2, 1188, 2319 § 1 n. 4 etc; — mixta religio 1026, 1060-1064; — cultus disparitas 1070-1071, 1120 § 2; = status religiosorum 487-681; — eius varii termini et distinctiones 488; — eorum tertii ordines 702-706; — eorum ecclesiae 497 § 2, 1162 § 4; — illegitime admittentes 2411; — conciones ab episcopo praescriptae 1345; — examina et conferentiae de re morali 131 § 3, 590-591, 2377; — causae piae 1516; — visitantur ab Ordinario loci 344; — eorum forum 619, 1563, 1579, 1594 § 4, 1652, 1653 § 6; — religiosus ad dignitatem promotus 626-631; — stipendia Missarum 804 § 3, 831 § 3; — Congregatio negotiis religiosorum sodalium proposita 251; — religiosi ne sint patrini 766 n. 4, 796 n. 3, vel advocati vel procuratores 1657 § 3, vel arbitri 1931; vel Vicarius generalis 367 § 2; — contra eorum statum delinquentes 2380, 2385-2389, — iuris dioecesani 492 § 2, 495, 512, 533-535, 638, 647 § 1; — iuris pontificii 494, 503, 618 § 2; — laicalis 618 § 2, n. 2.

Reliquiae cultus 1255 § 2, 1276, 1281-1289; — poenae ob falsas reliquias 2326.

Remedium: concupiscentiae 1013 § 1; — appellationis, querelae, restitutionis in integrum 1905 § 1; — poenale 1933 § 4, 2216 n. 3, 2223 § 3 n. 3, 2306-2311, 2313 § 2.

Remotio: cadaveris 1175, 1202 § 2; — periculi metus 214 § 1, 1065 § 2, 1678, 1786; — ab officio 307 § 2, 428, 486, 2408; — parochorum inamovibilium 2147-2156; — amovibilium 2157-2161.

Renovatio: consensus matrimonialis 1133-1137; — votorum 577, 586.

Renuntiare: (= officium dare) vicarii, officialis, oeconomi 334 § 2, vel confessarii 524 § 2 etc; — (= resignare) 123, 183-191, 221, 1455 n. 2, 1662, 1734, 1740, 1759 § 4, 1880 n. 9, etc.

Reparatio: rerum, aedificii 1186, 1280, 1469 § 1 n. 2, 1477; — damni 1952 § 1, 2242 § 2.

Reprobare: consuetudinem etc. 5, 774 § 1 etc; — testem 1764, 1783-1785.

Res: spiritualis, temporalis, mixta, spirituali adnexa 726-727, 1553 § 1 n. 1, 1927 § 1, 1930; — sacra 1150, 1510, 1537; — fungibilis 1543; — iudicata 1629 § 1, 1786, 1902-1904; — forum ratione rei sitae 1560 n. 1, 1564.

Rescissoriae actiones 1684-1687.

Rescripta 36-62, 368 § 2, 1507 § 1, 2265 § 2, 2360-2362.

Reservatio: in pectore 233 § 2; — beneficii 1434-1435, 1487 § 3; — censurae 2245-2247, 2252-2254, cfr. delicta; — peccati 893-900, 2363.

Residentia: clerici 143, 2168-2175; — Cardinalis 238; — episcopi 338, 1189; — parochi 465; — vicarii paroecialis 471 § 4, 473-476; — Vicarii et Praefecti Apostolici 301 § 1; — Vicarii Capitularis 440; — Superiorum religiosorum 508.

Resignare 157, 2400, cfr. dimittere, renuntiare.

Restitutio: rei vel iuris 463 § 2, 1528, 1699 § 3, 2280 § 2, etc; — in integrum 1536 § 3, 1603 § 1 n. 4, 1604 § 3, 1687-1689, 1847, 1905-1907.

Reticentia veri = subreptio 42, 1054.

Retrotractio 10, 17 § 2, 1138, 2232 § 2.

Reus: = delinquens 132 § 1, 1470 § 2, 2209 § 1, 2358 etc. = conventus s. accusatus 1646-1654; — eius forum 1559-1568.

Revisio scriptorum 2065-2072.

Revocatio: legis etc. 4, 23, 30, 60, 71 etc; — ab officio 195, 698 § 3, 1592 etc.

Ritus: latinus-orientalis 98, 106 n. 4, 733 § 2, 851, 1004, 1097 § 2; — sacramentorum 733; — baptismi 755-761; — confirmationis 780-781; — Missae 814-819; — poenitentiae 885; — extremae unctionis 945-947; — s. ordinis 1002-1005; — matrimonii 1094-1102; — poenae 2378.

Romanus Pontifex: 218-221; — Supremus iudex 1556-1558, 1569-1570, 2227 § 1; — Supremus administrator 1414, 1424, 1431, 1433-1435, 1471, 1495-1499, 1518, 1551; — infallibilis 1323 § 2; — Curia 242-264; — Rota 247 § 3, 259, 1598-1601, 1604 § 2, 2018.

Rubricae: sacramentorum 733; — Missae 818 etc.

Sabbatum Sanctum 867 § 3, 1252 § 4.

Sacellum = oratorium privatum 239 § 1 n. 14 et 18, 1188 § 2 n. 3-1190, 1194-1196.

Sacerdotes: educatio 1352-1371; — clerici 118-144 etc; — poenae 2376-2384.

Sacramenta 731-1153; — poenae 2364-2375.

Sacramentalia 1144-1153, 2291 n. 6, 2375; — excommunicati 2260-2262; — interdicti 2275.

Sacrificium Missae 802-844.

Sacrilegium 119, 132 § 1, 861, 907, 1051, 1269 § 2; — poena 2325.

Saecularis: potestas 109; — officia 139 § 3; — militia 141, 188 n. 6, — princeps 598 § 2, 600 n. 3, 1557 § 1 n. 1, 2227 § 1; — tertiarii 702-706; — ecclesia 842; — beneficium 1442.

Saecularizatio: 638, 640-643 § 1.

Sanatio: corporis 2118-2119; — valoris actus professionis 586; — in radice matrimonii 1138-1141; — matrimonii simplex convalidatio 1133-1137; — sententiae iudicialis 1878, 1892-1897.

Sancta Sedes 7, 9, 1556 etc.

Satisfactio: in confessione 887; — ut poena 2254 § 3, 2355.

Scandalum: 133 § 3, 307 § 2, 855 § 1, 903, 1347 § 3 etc; — apud religiosos 595 § 3, 653, 668.

Schisma quoad: sacramenta 731 § 2, 751, 765 n. 2, 795 n. 2, 985 n. 1; — matrimonium 1060, 1099; — patronatum 1453 § 1, 1470 § 1 n. 6; — iudicium 1964; — sepulturam 1240 § 1 n. 1, 2339; — poenae 2314, 2318 § 1, 2372.

Schola 296, 300, 469, 1364-1365, 1372-1383.

Scripta: 1384 § 2; — Servorum Dei 2042-2048, 2065-2072.

Scriptura Sacra 400 § 1, 1385, 1391, 1399 n. 1, 2318 § 2.

Scrutinium = votatio 101 § 1, 171, 1460 § 1.

Secretum: 239 § 1 n. 1, 546, 889-891, 1045 § 3, 1757 § 3 n. 2, 2369 etc; — Curiae Romanae 243 § 2; — Curiae episcopi 364 § 2 n. 3; — archivum 379, 384 § 1; — in iudicio 1623, 1625 § 2, 1769, 1823, 1863 § 4, 1943, 2144; — in causis Sanctorum 2031 n. 1, 2037.

Sedes: Apostolica 7, 9, 1556; — ut persona moralis 100 § 1, 1495 § 1; — eius iudices delegati 1606, cfr. 199-209; — ea vacante Cardinales 241; — episcopalis: vacans vel impedita 429-444; — suppressio aut translatio 2291 n. 3, 2292; — sedile s. scamnum 405 § 1, 1184 n. 4, 1263, 1455 n. 3; — confessionalis 522, 908-910.

Seminarium: 252 § 3, 256, 587 § 3, 1352-1371, 1505; — in iudicio 1649; — aequiparatur minoribus 100 § 3.

Sententia: doctorum 20; — peritorum 1792-1805; — censoris 1393 § 4; — in iudicio 1868-1877; — remedia contra sententiam: appellatio 1879 1891; — querela nullitatis 1892-1897; — oppositio tertii 1898-1901; — exsecutio sententiae 1917-1924; poena latae aut ferendae — 2217 § 1 n. 2 etc; — declaratoria 1948 n. 2, 2223 § 4, 2232 § 2 etc; — numquam transit in rem iudicatam 1903; — transit in rem iudicatam 1917; — interlocutoria 1632-1633, 1875.

Separatio coniugum 1128-1132; — dissolutio vinculi matrimonialis 1118-1127.

Septimae manus testimonium 1975.

Sepulchrum 1202 § 2, 1208 § 3, 1209, 1229; violare — 2328; — altaris lapis continens reliquias 1198 § 4, 1200 § 2.

Sepultura ecclesiastica 1203-1242; — quibus neganda 1239-1242; — sub interdicto locali 2271 n. 2, 2272 § 2; — poena 2339.

Sequestratio 1672-1675.

Servitium: militare 121, 141; — chorale 413, 414, 416-422; — titulus servitii dioecesis vel Missionis 981.

Servitus impedimentum s. ordinationis 987 n. 4; — error personae 1083 § 2 n. 2; poenae ob hominis venditionem 2354 § 1.

Sigillum: decanatus 450 § 1; — paroeciae 470 § 4; — Curiae 381 § 2; — tribunalis 1715 § 2 etc; — in causis Sanctorum 2046 etc; — sacramentale 889-890, 1757 § 3 n. 2, 2027 § 2 n. 1, 2369.

Signatura Apostolica 259, 1602-1605, 1880 n. 1.

Simonia 185, 727-730, 1435 § 1 n. 3, 1441, 1446, 1465 § 2, 1470 § 1 n. 6.

Societas: civilis 1206 § 2, 1399 n. 8, 2198; — ecclesiasticorum 252 § 3; — in communi viventium sine votis 673-681; — primaria 720-725; — ab ecclesia damnata 684, 693 § 1, 1065, 1240 § 1 n. 1, 1241, 1453 § 1, 2335, 2336.

Sodalitas tertiariorum 250 § 2, 702 § 2, 703 § 3, 705.

Sodalitia 697 § 1, 707, 720, 1233 § 1.

Sodomia 2357-2359.

Sollicitatio debet denuntiari 904; — poenae 2368; falso denuntiantes 894, 2363.

Solutio: matrimonii 1069 § 2, 1120 § 1, 1126; — rei temporalis 463 § 4, 536 § 5, 1441, 1479, 1509 n. 8, 1538 § 1, 1541 1542, 1664 § 1, 1927 etc; — a votis 648, 672 § 2; — ab obligatione 645 § 1; — a sigillo 1757 § 3 n. 2.

Soror religiosa 488 n. 7, 534 § 1, 652 § 1.

Species: sacramentales 801, 1255 § 1, 1270, 1272; — poenae 2320; — negotiationis 827, 1261, 1539 § 2; — facti 1874 § 3; — = genus ut peccati 901; — vel poenarum 2215-2217 etc.

Spolium 1633 § 3, 1698-1699; — sacrae supellectilis 1298-1300.

Sponsalia 1017; — sponsae parochus 1020, 1097 § 2, cfr. 900 n. 1.

Status: Secretaria 263; — iuridicus 158; — liber contrahentium 1096-1097 etc; actiones de statu personae 1701, 1903; — clericalis 213 § 1, 1363 § 3 etc; — religiosus 487 etc.

Statuta: locorum, personarum 22; — dioecesana 471 § 4; — capitularia 410 etc; — associationum 689, 692, 715 § 1.

Sterilitas 1068 § 3.

Stipendia Missarum 250 § 2, 824-844, 918 § 2; — non praescribunt 1509 n. 5; tributum super — 1506; — poenae 2324.

Stipes consanguinitatis 96 § 2, 1076 § 2.

Stips = eleemosyna 621-623, 1303 § 2, 1355 n. 1, 1503.

Studium scientiarum 129-130, 251 § 1, 256 § 1, 421 § 1 n. 2, 565 § 3, 587-591, 623, 678, 1364-1366, 1380, 1400.

Stuprum 2357-2359.

Stylus Curiae (Romanae) 20, 42 § 1.

Subdelegatio 199 § 2, 899 § 2.

Subdiaconatus 408 § 2, 416, 470 § 2, 949, 975-978; — professio fidei 1406 § 1 n. 7.

Subornatio testium 1786, 1957.

Sub-promotor in causis Sanctorum 2010-2012, 2037, 2089, 2094 etc.

Subreptio = reticentia veri 42, 45, 1054, 2361.

Subsidium sustentationis 671 n. 5, 981 § 2.

Substitutus: in Secretaria Status 263 n. 2; — vicarius parochialis 465 § 4; — iudex synodalis 1574 § 2; — ponens 1584; — aliud 1025, 1485, 2189.

Suburbicaria dioecesis 236 § 4, 240 § 1, 961, 1298 § 1.

Succedere, successor: 66 § 2, 218; — in Vicariatu Apost. 309-311; — oeconomus vicarius 473 § 2; coadiutor cum futura — 353 § 2, 1433. — in principatum 776 § 1 n. 1, 1557 § 1, n. 1; — in iure appellandi 1687 § 1, 1733 n. 1, 1885.

Suffraganeus episcopus vel suffragania dioecesis 274, 285, 338 § 4, 432 § 2.

Suffragium: = votum deliberativum aut consultivum 105 n. 1, 169, 180 § 1, 321, 358 § 2, 507 § 2, 543, 575 § 2, 1969 n. 4 etc. = opinio: peritorum 1982, 2028, 2031 etc. = preces 911, 1450, 1451, 2262 § 1; = iuris adiutorium 2197 n. 3.

Suicidium: sepultura 1240 § 1 n. 3, 1241; — tentantes sunt irregulares 985 n. 5; — defendentes libri prohibiti 1399 n. 8; — poenae 2339, 2350 § 2.

Summarium: processus 1863 § 3, 2076 § 1, 2106 n. 1, 2109 n. 4, 2121 n. 2; — indulgentiarum 1388; — facti 379 § 1, 1806; — forma extra-iudicialis 1122 § 1.

Supellex: domus religiosae 594 § 1; — episcopalis 1483 § 3; — sacra 447 § 3, 1296-1306.

Superior: quoad confessiones 890-891, 1383; — quoad causas iudiciales 1653 § 3-6, 1757 § 3 n. 1; — religiosus (maior) 198, 488 n. 8, 499-517, 1401; — admittit ad novitiatum et professionem 543, 571, 576 § 2, 2411, vel ad s. ordines 970, 1011; — constituit notarios 503; — approbat vel prohibet libros 1385 § 3, 1386, 1395 § 3; — visitat suas domos 511, 512 § 2 n. 1; — invitatur ad Concilium Oecumenicum 223 § 1 n. 4; — provinciale 286 § 4; — Synodum 358 § 1 n. 8; — relatio quinquennalis ad S. Sedem 510; — administrat bona 531-537; — poenae 2347, 2389, 2410-2413; — dispensat suos a votis privatis 1313 n. 2; — ab abstinentia et ieiunio 1245 § 3; — sepelit suos 1221.

Superstitionem docere 1399 n. 7; — exercere 1261 § 1, 2325.

Suppletorium iuramentum: quoad baptismum 779; — confirmationem 800; — s. ordinis impedimentum 994 § 2; — partis in iudicio 1829-1831.

Suppressio: personae moralis 102 § 1; — dioecesium, provinciarum, vicariatuum, praefecturarum 215 § 1; — capituli 392; — religionis, provinciae, domus 493-494; — associationum 699; — societatum absque votis 674; — beneficiorum 1420-1422; — sedis episcopalis vel paroeciae 2291 n. 3, 2292; — festorum 339 § 1, 466 § 1.

Supputatio temporis: 31-35; — quoad festa et ieiunia 1246; — quoad indulgentias 923; — quoad terminos iudiciales 1634 § 2, 1635, 1639.

Suspectus: de haeresi 2315-2317, 2319 § 2, 2320, 2332, 2340 § 1, 2371; — iudex aliique iudicii ministri 1613-1616; — testis 1757 § 2 - 1758; — associationes 684.

Suspensio: 1933 § 4, 2255, 2278-2285; — ex informata conscientia 2186-2194; singulas suspensiones v. 2314-2414.

Sustentatio 122, 496, 671 n. 5, 980, 1355, 1917 § 2 n. 1.

Syngrapha 378 § 2, 1719.

Synodales: constitutiones 362; — examinatores 385-390.

Synodus: dioecesana 356-362; — vicariatus apostolici 304 § 2.

Synopsis 375 § 2, 2079, 2106 n. 3.

Tabellarius = postalis nuntius 1719, 1722 § 2.

Tabellio = notarius publicus 139 § 2.

Taberna 138.

Tabernaculum 1269; lampas coram — 1271.

Tabula = mensa altaris 1197-1200; = index s. catalogus archivi 372 § 1; = fundationis documentum 1490, 1548 § 2.

Tabularium = archivum 375-384; — religionis 576 § 2; — collegii 171 § 5; — publicum 1800 § 2, 2036 § 2.

Talus: vestis celebrantis talos pertingat 811 § 1.

Tangere: baptizandum 765 n. 5; — confirmandum 795 n. 5; — pectus aut Evangelium 1622 § 1.

Taxae: curiae 250 § 2; — pro sacramentorum administratione 736, 879 § 2; — pro dispensationibus matrimonialibus 1056; — tributum pro Seminario 1355, 1356; — pro diversis 1504-1507; — pro rescriptis 59 § 2; — pro funeribus 1234-1237.

Taxatio = aestimatio 463 § 1, 686 § 5, 1186 n. 2, 1410, 1787 § 2, 1805, 1833 n. 2, 1913 § 1; — poenae 2349, 2408.

Templum: visitatio 239 § 1 n. 11; — publicum 597 § 2; — haereticorum 823 § 1.

Tempora sacra: in genere 1243-1246; — dies festi 1247 - 1249; — dies abstinentiae et ieiunii 1250-1254; — dies iudicii 1635, 1638-1639; — praescriptionis 1508-1512; — utile vel continuum 35.

Temporis supputatio 31-35.

Tergiversatio = haesitatio 1325 § 1; — causas simulare s. falsas quaerere 2197 n. 3.

Termini: fatales, iudiciales, conventionales 1634-1635; — (=tempus) a quo 34.

Tertiarii saeculares 492 § 1, 700-706, 915.

Testamentum: Cardinalium 239 § 1 n. 19, 1298; — Episcoporum 1288, 1299, 1301, 1483 § 3; — Clericorum 1300-1301; — fidelium 1513-1517, 1544-1551; — religiosorum 569 § 3.

Testator 826 § 1, 1560 n. 4.

Testes: iudiciales 1730, 1754-1791; — sponsalium 1017; — matrimonii 1094, 1098, 1103 § 1 et 3, 1105; — in causis matrimonialibus 1969 n. 3, 1974-1975, 1983; — in causis Sanctorum 2007 n. 3, 2012, 2019-2020, 2023-2030, 2033, 2037 § 3, 2050, 2052, 2057, 2087 § 3, 2088 § 3, 2117.

Testimonium: de ordine recepto 1010, 1011; — de bona fama 1521 § 1; — septimae manus 1975.

Theatrum 140.

Theologia 367 § 1, 996 § 3, 1365 § 2, 1366.

Thronus cum baldachino: Cardinalis 239 § 1 n. 15, 240 § 3; — Legati Ss. Pontificis 269 § 3; — Metropolitae 274 n. 6; — Episcopi 337 § 3, 349 § 2 n. 3; — Abbatis et Praelati nullius 325; — Vicarii Capitularis 435 § 2.

Tituli ad latorem 594 § 2, 1539 § 2.

Titulus: altaris 1201, 1426; — ecclesiae 1168, 1426; — paroeciae 1187; — ordinationis 979-982, 1485, cfr. 2154 et 2161; — poenae 2373 n. 3; — honoris 110, 515, 725, 1180, 2291 n. 11; — iuridicus 583 n. 1, 730, 825 n. 2, 1445, 1469.

Tonsura: clericorum rasura capillorum 136 § 1 et 3; — poenae 2379; — prima tonsura 108 § 1, 111 § 2, 239 § 1 n. 22, 957 § 2, 964 n. 1, 973 § 1, 1006 § 4, 1009 § 3.

Tractus = linea cognationis 96 § 3; = dispensatio vel delictum perdurans 86 § 2, 1705 § 2.

Transactio 1629, 1662, 1835 n. 1, 1836 § 2, 1925-1928.

Transitus: ab uno ad alium ritum 98 § 2-5; — ab una dioecesi ad aliam s. excardinatio 111-117; — ab una religione ad aliam 632-636; — ab una societate (sine votis) ad aliam 681; — ad alias nuptias 1053, 1069 § 2, 1987.

Translatio: Episcopi 315 § 2 n. 2, 430 § 1; — sedis episcopalis aut paroecialis 2291 n. 3, 2292; — parochorum 2162-2167; — clerici ad aliud officium 193 - 195; — beneficii 1421, 1422, 1426, 1428; — confraternitatum et piarum unionum 719, 724; — cadaveris 1215-1233; — festorum 1247 § 2 et 3; — indulgentiarum 922; — novitii 556 § 4; — sive versio libri in aliam linguam 1392 § 1.

Transmissio processuum: ordinariorum 1644; — Beatificationis 2056 § 2, 2061-2064, 2097.

Transumptum 2054-2056, 2063, 2075-2076.

Tribunal ordinarium primae instantiae 1572-1593, 1615, 1620; — secundae instantiae 1594-1596, 1598, 1599 § 1, 1620; — extraordinarium cuiusvis instantiae: S. Romana Rota 1598-1601; — Signatura Apostolica 1602-1605; — delegatum 1606-1607; — collegiale 1576-1577, 1596, 1614-1615, 1871-1872; — S. Officium retinet proprium procedendi ordinem, similiter tribunalia a S. Officio delegata 1555 § 1; — cetera tribunalia servant Codicis praescripta 1555 § 2; — in dimissione religiosorum 654-668.

Tributum: cathedraticum 1504; — pro dioecesis necessitate 1505-1506; — pro Seminario 1355-1356; = beneficialis pensio 1429.

Tutela: legitima contra aggressorem 2205 § 4; — s. curatela 1613.

Tutor: 89, 1456; — (curator) domicilium pupilli 93 § 1; — in iudicio 1613, 1648, 1650-1651, 1757 § 3 n. 1, 1795 § 2; — electio ecclesiae funeris et loci sepulturae 1223 § 2, 1224 n. 1.

Typis imprimere 1391, cfr. censura librorum 1384-1405.

Unctio 780; — extrema 937-947.

Unio: beneficiorum 1419-1428; — paroeciarum 466 § 2, 1425, 1428; — dioecesium 215, 339 § 5.

Unio pia 700-719; — primaria 720-725.

Universitates: catholicae 1376-1380; — professio fidei 1406 § 1 n. 8; religiosi saecularizati ut professores ab — excluduntur 642 § 1 n. 2; — appellantium poenae 2332; ad universitatem negotiorum 199 § 3, vel causarum 1588 § 2.

Usura 1543; — poena 2354.

Usurpantes vel detinentes iura vel bona Ecclesiae 2345-2346.

Usus: rationis 88 § 3; — quoad electionem 167 § 1 n. 1; — baptismum 745, 750-751, 754, 765 n. 1; — confirmationem 786, 788; — Eucharistiam 854, 859 § 1; — confessionem 906; — Extremam Unctionem 940-941, — s. Ordinem 984 n. 3; — delictum 2201, 2204, 2218 § 1, 2229 § 3 n. 2, 2230; — electionem ecclesiae funeris et coemeterii 1224 n. 1; — consuetudinem25-30; = Ususfructus 628 n. 1.

Uxor: domicilium 93 § 1; — ritus 98 § 4; — participat mariti statum 1112; — electio ecclesiae funeris et coemeterii 1223 § 2, 1229 § 2; — patronatus 1456.

Vacantiae: s. feriae iudiciorum 1635, 1639 § 1; — episcopi 338 § 2; — canonicorum 418; — parochorum 465.

Vacatio officii, beneficii etc. 183-195; — sede vacante (impedita, plena) 312, 429-444.

Vagus: 90-91, 94 § 2; — quoad leges 14 § 2; — confessionem 881; — indulgentias 927; — matrimonium 1032, 1097 § 1 n. 2; — clerici vagi 111; — forum iudiciale 1563.

Valor: = pretium 534 § 1, 1497 § 2, 1541 § 2, 1833; = validitas: matrimonii 1014, 1092 n. 3; — processus 2082; — actus 1679-1683.

Venditio: s. alienatio rerum ecclesiasticarum 728, 1248, 1305 § 1 n. 2, 1529-1543; — hominum 2354; — librorum 1404.

Venerabilis servus Dei 2084 § 2, 2115 § 2.

Veneratio: sacramenti 1265-1275; — Sanctorum, s. imaginum, reliquiarum 1276-1289.

Versio: precum indulgentiarum 934 § 2; — S. Scripturae 1391; — libri approbati 1392; — processus communis 1644 § 2; — beatificationis 2074.

Vestis s. habitus ecclesiasticus 136 § 1, 213 § 1, 409, 540 § 2, 594, 804, 1369 § 2; — poena 2291 n. 11.

Viaticum: defertur a parocho 462 n. 2, 850; — morientium 864-867; — religiosorum 514; — seminaristarum 1368; — sub interdicto locali 2271-2272.

Vicaria (paroecialis) 471-477, 1412 n. 1, 1427.

Vicarius: Urbis 2015; — Apostolicus 215, 293-311, cfr. Praefectus Apostolicus; — actualis 402, 455 § 2 n. 1, 471, 478; — adiutor 475; — cooperator 472, 476, 478; — substitutus 465 § 4, 474; — oeconomus 472-473, 478 § 1; — foraneus 215, 358 § 1 n. 4, 445-450, 899 § 2, 1289 § 1, 1526, 1936; — Capitularis: 198, 421 § 1 n. 3, 432-444, 1406 § 1 n. 4, 1573 § 7; — iura 113, 282 § 1, 286 § 1, 426 § 5, 455 § 2, 477 § 1, 958 § 1 n. 3, 959, 1432 § 2; — quid nequit 357 § 1, 373 § 5, 406 § 1, 454 § 3, 492 § 1, 686 § 4, 893 § 1, 1303 § 3, 1423 § 1, 1487 § 1, 1590; — poenae 2405, 2406. — Generalis: 198 § 1, 316, 323 § 3, 366-371, 421 § 1 n. 3, 430 § 2, 3 n. 1, 1359 § 2, 1406 § 1 n. 7, 1573 § 6, 2002; — obligationes 358 § 1 n. 1, 379 § 3, 381 § 2; — potestas vi muneris 44 § 2, 66 § 2; — nequit 113, 406 § 1, 492 § 1; — nequit sine mandato speciali 152, 357 § 1, 455 § 3, 477 § 1, 686 § 4, 893 § 1, 958 § 1 n. 2, 959, 1104, 1155 § 1, 1162 § 1, 1283 § 2, 1285 § 1, 1303 § 3, 1414 § 3, 1423 § 1, 1432 § 2, 1466 § 2, 1487 § 1, 2220 § 2, 2314 § 2.

Vice-cancellarius v. Cancellarius 372 § 2.

Vice-officialis v. Officialis 1573 § 3.

Vice-postulator v. Postulatur 2005-2006.

Vice-tabularius v. vice-cancellarius 372 § 2.

Viduitas casta 1142.

Vigilantia: clausurae 603; — domus religiosae 617 § 2; — associationum 690; — instituti 1491; — poenalis 1946 § 2 n. 2, 1957, 2234, 2306 n. 4, 2311.

Vinculum: matrimonii 985 n. 3, 1069, 1110, 1118-1127, 1576 § 1 n. 1; — s. ordinationis 1993-1998.

Vinum 801, 814-817.

Violantes, violatio: clausurae 2342; — ecclesiae, coemeterii 1172-1177, 1207, 2329; — cadaverum 2328, cfr. 1214; — sigilli officii 1623, 1755 § 2; — sigilli sacramentalis 889, 890, 900 n. 2, 1045 § 3, 1757 § 3 n. 2, 2369; — iuramenti 1622 § 2.

Vis (violentia, metus) 103 § 2, 185, 214, 542 n. 1, 572 n. 4, 1307, 1317, 1684-1685, 2205, 2229 § 3 n. 3, 2352, 2411.

Visitatio: liminum 299, 341-342, 420 § 1 n. 8; — canonica dioecesis, Praelaturae vel Abbatiae nullius, Vicariatus vel Praefecturae Apostolicae 274 n. 5, 296, 301 § 2, 315, 343-346, 420 § 1 n. 12, 1491, 1509 n. 7; — religiosorum 511-513, 600 n. 1, 2413.

Vita communis: clericorum saecularium 134; — fidelium sine votis 673-681; — religiosorum 587 § 2, 594, 606, 2389; — coniugum 1110 1113, 1128-1132.

Vitiati corpore: irregulares 984 n. 2.

Vocatio: in ius (citatio) partis 1711; — ecclesiastica 1353, 1357 § 2; — eius libertas pro clericis 214, 971, 1993-1993; — pro religiosis 542 n. 1, 552, 572 n. 4; — pro utrisque 2352.

Voluntates ultimae: testamenta, actus mortis causa etc. 296 § 1, 1493, 1513-1517.

Votum: in genere 1058, 1227, 1307-1315, (iuramentum 1316-1321); — religiosum 572-586, 593, 637-645, 648, 672.

Vox: activa et passiva, v. c. electionis ius activum et passivum 161-182; — canonici 405 § 1, 411 § 3; — religiosi 578 n. 3; — ea privandi sunt 2331 § 2, 2336 § 1, 2342 n. 2, 2360 § 2, 2368 § 1, 2389; — ipso iure privati religiosi 639, 2385.

Vulnus grave 2354; — mortui ex vulnere in duello 1240 § 1 n. 4.

Zelus 453 § 2, 1373 § 2, 1589 § 1.